TOPẼ VĨ RÃ

O Novo Testamento na língua Kaingáng

Wycliffe BIBLE TRANSLATORS

Liga Bíblica INTERNACIONAL

TOPẼ VĨ RÃ

O Novo Testamento na língua Kaingáng

Primeira Edição, 1977

Segunda Edição
© 2012, Wycliffe Inc.

www.ScriptureEarth.org

Creative Commons Licencia

(Atribución-No comercial-No derivadas 3.0 Unported)

http:creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0

Índice

Mateus tỹ rá . . . . . .Mateus (Mt). 1
Marcos tỹ rá . . . . . .Marcos (Mc) 75
Lucas tỹ rá . . . . . .Lucas (Lc) 117
João tỹ rá . . . . . .João (Jo) 197
Apóstolo ag tỹ nén han kãme . . . . . .Atos (At) 248
Roma tá ke ag mỹ carta . . . . . .Romanos (Rm) 310
Corinto tá ke ag mỹ carta ve. . . . . .1 Coríntios (1 Co) 340
Corinto tá ke ag mỹ carta ũ . . . . . .2 Coríntios (2 Co) 368
Galácia tá ke ag mỹ carta . . . . . .Gálatas (Gl) 385
Éfeso tá ke ag mỹ carta. . . . . .Efésios (Ef) 396
Filipos tá ke ag mỹ carta . . . . . .Filipenses (Fp). 406
Colossos tá ke ag mỹ carta . . . . . .Colossenses (Cl). 413
Tessalônica tá ke ag mỹ carta ve. . . . . .1 Tessalonicenses (1 Ts). 420
Tessalônica tá ke ag mỹ carta ũ . . . . . .2 Tessalonicenses (2 Ts). 427
Timóteo mỹ carta ve. . . . . .1 Timóteo (1 Tm) 431
Timóteo mỹ carta ũ . . . . . .2 Timóteo (2 Tm) 439
Tito mỹ carta . . . . . .Tito (Tt) 445
Filemom mỹ carta. . . . . .Filemom (Fm) 449
Hebreu ag mỹ carta . . . . . .Hebreus (Hb). 451
Tiago mỹ carta . . . . . .Tiago (Tg) 473
Pedro tỹ carta han vén . . . . . .1 Pedro (1 Pe) 482
Pedro tỹ carta han vén . . . . . .2 Pedro (2 Pe) 490
João tỹ carta han vén. . . . . .1 João (1 Jo) 495
João tỹ carta han mãn . . . . . .2 João (2 Jo) 502
João tỹ carta ũ han mãn. . . . . .3 João (3 Jo) 503
Judas tỹ carta. . . . . .Judas (Jd) 505
João tỹ ẽg tỹ nén venh ke mũ rá. . . . . .Apocalipses (Ap) 508

Mapas. 539

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

MATEUS TỸ RÁ

Jesus jóg'jóg ve ag
(Lc 3.23-28)

1 1 Jesus Cristo jóg'jóg ve ag rán ke vẽ. Jesus Cristo vỹ tỹ Davi krẽ'krẽ
nĩ, kỹ Davi vỹ tỹ Abraão krẽ'krẽ nĩ. 2 Abraão vỹ Isaque han. Kỹ
Isaque vỹ Jacó han. Kỹ Jacó vỹ Judá han, ti mré ke ag ke gé. 3 Kỹ Judá vỹ
Peres han. Zera ti ke gé. Ã prũ tỹ Tamar fi ki tóg ag hyn han, Judá ti. Kỹ
Peres vỹ Esrom han. Kỹ Esrom vỹ Arão han. 4 Kỹ Arão vỹ Aminadabe han.
Kỹ Aminadabe vỹ Nasom han. Kỹ Nasom vỹ Salmom han. 5 Kỹ Salmom
vỹ Boaz han, ã prũ tỹ Raabe fi ki. Kỹ Boaz vỹ Obede han, ã prũ tỹ Rute fi
ki. Kỹ Obede vỹ Jessé han. 6 Kỹ Jessé vỹ pã'i mág tỹ Davi ẽn han.

Kỹ pã'i mág tỹ Davi vỹ Salomão han, ã prũ ẽn fi ki, ũ tỹ Urias prũ ja nĩ ẽn
fi ki. 7 Kỹ Salomão vỹ Roboão han. Kỹ Roboão vỹ Abias han. Kỹ Abias vỹ Asa
han. 8 Kỹ Asa vỹ Josafá han. Kỹ Josafá vỹ Jorão han. Kỹ Jorão vỹ Uzias han.
9 Kỹ Uzias vỹ Jotão han. Kỹ Jotão vỹ Acaz han. Kỹ Acaz vỹ Ezequias han.
10 Kỹ Ezequias vỹ Manassés han. Kỹ Manassés vỹ Amom han. Kỹ Amom vỹ
Josias han. 11 Kỹ Josias vỹ Jeconias han, ti jãvy ag ke gé. Israel ag tỹ cidade
Babilônia ra mũ ẽn kã tóg ag hyn han, Israel ag tỹ sigse kỹ mũ ẽn kã.

12 Ag tỹ cidade ẽn tá vỹnvỹn ke kar kỹ Jeconias vỹ Salatiel han. Kỹ
Salatiel vỹ Zorobabel han. 13 Kỹ Zorobabel vỹ Abiúde han. Kỹ Abiúde vỹ
Eliaquim han. Kỹ Eliaquim vỹ Azor han. 14 Kỹ Azor vỹ Sadoque han. Kỹ
Sadoque vỹ Aquim han. Kỹ Aquim vỹ Eliúde han. 15 Kỹ Eliúde vỹ Eleazar
han. Kỹ Eleazar vỹ Matã han. Kỹ Matã vỹ Jacó han. 16 Kỹ Jacó vỹ José han,
Maria fi mén ẽn ti. Maria ẽn fi ki Jesus tóg mur ja nĩ, hã vỹ: Cristo, he mũ.

17 Hã kỹ ag tóg 14 (ke) nỹtĩ, Abraão krẽ'krẽ ag, Davi mré nĩgkrén kỹ. Kỹ
Davi krẽ'krẽ ag tóg 14 (ke) nỹtĩ gé, ag tỹ ag sigse kỹ nỹtĩ tá ag nĩgkrén
kỹ, ag tỹ cidade tỹ Babilônia tá sigse kỹ nỹtĩ tá ag nĩgkrén kỹ. Tag pãte ag
krẽ'krẽ vỹ 14 (ke) nỹtĩ gé, Cristo mré nĩgkrén kỹ. Cristo jóg'jóg ve ag hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus Cristo mur
(Lc 2.1-7)

18 Jesus Cristo mur vỹ ge nĩ, ha mẽ. Ti mỹnh fi vỹ tỹ José prũnh ke fi nĩ, hã ra fag tóg ver jagnẽ mré nỹ ja tũ nĩ. Ẽn kã fi tóg kufy nĩ ha. Topẽ kuprĩg tỹ fi mỹ gĩr han jan hã vẽ. 19 Kỹ José tóg mẽg mũ sir, fi tỹ kufy nĩ ti, kỹ tóg ti mỹ e tĩ. Ũn jykré kuryj vẽ mỹr, José ti, hã kỹ tóg fi mỹ'ãg han sór tũ nĩ, kỹ tóg fi to vĩ tũ nĩ sir. Hã ra tóg fi pin kỹ fi mỹ: "kỹ inh hỹn ã tỹ prũ nĩnh ke tũ nĩ ha." he sór mũ sir.

20 Ti tỹ ver fi tovãnh to jykrén kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg ti mỹ vẽnh ven mũ sir, ti vẽnh péti kỹ. Kỹ tóg ti mỹ: "José," he mũ. "Tỹ ã Davi krẽ'krẽ ag kã ũ nĩ," he tóg. "Maria fi to jykrén kónãn tũg nĩ. Jatun mỹ fi tỹ prũg nĩ, fi tovãnh tũg nĩ. Ũ tũ pijé', fi kósin ti. Topẽ kuprĩg tỹ fi mỹ han ja vẽ. 21 Ti mur kỹ tóg gré nỹnh mũ, ha vemnĩ. Kỹ ti mỹ: Jesus, hemnĩ. Ã povo krenkren han jé tóg ke mũ, ag tỹ Topẽ vĩ mranh mũ ra," he tóg, José mỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti.

22 Hã ra Topẽ vỹ vãsỹ ã vĩ tó tĩ ũ mỹ tag tó ja nĩ, ha mẽ. 23 "Ũn mén ja tũ fi vỹ kufy nĩnh mũ," he ja tóg nĩ. "Fi kósin fi ki mur ken kỹ ag tóg ti to: Emanuel, henh ke mũ," he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. Emanuel to ke vẽ, hã vỹ: "Topẽ vỹ ẽg ki rĩr há han mũ," he mũ, ẽg vĩ ki, hã vỹ: Emanuel, he mũ. José vỹ Topẽ vĩ tag ve ja nĩ.

24 Kỹ José tóg rĩr mũ sir, ti vẽnh péti kar kỹ. Kỹ tóg Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ẽn vĩ ki króm mũ sir. Vẽnh prũg han tóg mũ, Maria fi mré. 25 Hã ra tóg ver fi mré nỹ tũ nĩgtĩ. Kejẽn fi tóg ã kósin vég mũ. Kỹ José tóg ti jijin kỹ ti mỹ: Jesus, he mũ. Fi tỹ ti ve kar kỹ tóg vãhã fi mré nỹ mũ sir.

Pã'i ag tỹ Jesus venh kãmũ

2 1 Fi tỹ Jesus ve ẽn kã fag tóg cidade tỹ Belém tá nỹtĩ, ga tỹ Judéia tá. Herodes vỹ tỹ pã'i tỹ rei nĩ, fi tỹ ti ve ja ẽn kurã ki. Kỹ kejẽn ũ ag tóg Jerusalém tá junjun mũ. Kuvar há tá ag tóg kãmũ ja nĩ, rã jur ja tá, ãjag jamã tá. Ũn estudo mág han mũ ag vẽ, krĩg to ag tóg estudar he mág han tĩ. 2 Ag tỹ Jerusalém tá junjun kỹ ag tóg sir: "ũ tỹ ũri mur mũ vỹ tỹ Israel ag pã'i mág nĩnh mũ," he mũ. "Ti kri ẽg krĩg vé, ẽg tỹ ẽg jamã tá nỹtĩn kỹ, rã jur ja tá nỹtĩn kỹ. Ẽg tỹ ti venh kãmũ vẽ, ẽg tỹ ti mỹ nén ũ há vin sór vẽ. Ẽg hỹn hẽ tá ti venh ke mũ?" he ag tóg, ũ tỹ kuvar há tá kãmũ mũ ẽn ag.

3 Ag vĩ tag vỹ pã'i tỹ Herodes mỹ e tĩ, kỹ tóg krĩ kufy nĩ sir. Jerusalém tá ke kar ag mỹ tóg e tĩ gé. 4 Kỹ Herodes tóg Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag jé prẽr mũ sir, Topẽ vĩ to professor ag ke gé. Kỹ tóg ag mỹ: "Cristo hỹn hẽ tá mur ke mũ nẽji?" he mũ. 5 Kỹ ag tóg ti mỹ: "Belém tá ke nẽji, ga tỹ Judéia tá," he mũ. "Topẽ vĩ tó tĩ ũ vỹ vãsỹ ti to tag rán ja nĩ, ha mẽ," he ag tóg. 6 "Sĩ ti nĩ, cidade tỹ Belém ti, ga tỹ Judéia tá, he ja tóg nĩ. Ti sĩ nĩ ra tóg cidade mág ag kar kãfór kar nĩ, pã'i mág ẽn tỹ tá mur kenh ke tugrĩn. Pã'i mág ẽn vỹ tỹ ẽg povo tỹ Israel kri pã'i mág jẽnh ke mũ, ũ tỹ Belém tá mur ke mũ ẽn ti, he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki," he ag tóg, professor ag, Herodes mỹ. "Hã kỹ tóg Belém tá mur ke mũ, Cristo ti," he ag tóg, professor ag.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

7 Kỹ Herodes tóg vẽnh péju kỹ fóg ẽn ag mré vẽmén mũ sir, ũ tỹ krĩg to
estudo mág han mũ ẽn ag mré. Kỹ tóg ag mỹ: “kurã tỹ hẽ ki ãjag krĩg ẽn
ve vén?” he mũ. 8 Ag tỹ ti mỹ kurã tó kỹ tóg Belém ra ag jẽgnẽg mũ sir.
“Ãjag tỹ tá junjun kỹ ti jãvãnh nĩ,” he tóg. “Vẽnh kar ki ti jẽmẽmnĩ. Ãjag
tỹ ti ve kỹ inh mỹ tónh kãmũmnĩ. Kỹ sóg ti venh tĩg sór mũ gé, sỹ ti mỹ
nén ũ há nĩm jé,” he tóg, Herodes ti.
9 Ag tỹ pã'i ẽn vĩ mẽ kar kỹ ag tóg mũ mũ sir, Belém ra. Ag mũ ẽn ki ag tóg krĩg
ẽn ve mãn mũ gé sir, ag tỹ rã jur ja tá krĩg vég mũ ẽn. Krĩg ẽn vỹ ag jo tĩ mũ. Ag tỹ
Belém tá junjun kỹ krĩg tóg ũn sĩ nĩgja kri hã sa nĩ sir. 10 Ag tỹ krĩg ẽn ve kỹ ag fe
tóg mrin ke mũ sir. 11 Ĩn kãra ge kỹ ag tóg ũn sĩ ti vég mũ, ti mỹnh fi ke gé. Kỹ ag
tóg ti krẽm grĩnhgrĩnh ke mũ, ti mỹ: “tỹ ã Topẽ kósin nĩ,” he jé. Kỹ ag tóg sir ti mỹ
ãjag tũ ti vin mũ, ouro ti, ka jẽnjo tỹ incenso ti ke gé, ẽg tỹ ti pũn kỹ ger há han
jafã ẽn, kar kỹ ka tỹ mirra jẽnjo ke gé, ẽg tỹ ti pũn kỹ ger há han jafã ũ vẽ gé.
12 Hã ra Topẽ tóg, ag vẽnh péti ki (tóg) ag mỹ: “Herodes mỹ tó tũg nĩ,”
he mũ sir. Hã kỹ ag tóg ẽpry ũ jagma mũ mũ, ẽmĩn ũ jagma mũ kỹ ag tóg
ãjag jamã ra vỹnvỹn ke mũ sir, rã jur ja ra.

José fag tỹ vẽnh pigju

13 Ag mũ kar kỹ José tóg kejẽn Topẽ tỹ jẽnẽ jafã vég mũ, ti vẽnh péti kỹ.
Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg ti mỹ: “nĩ ra,” he mũ. “Ũn sĩ va tĩg, ga tỹ Egito ra,
ti mỹnh fi mré. Herodes vỹ ũn sĩ tag tén sór mũ. Hã kỹ vẽnh péju kỹ Egito
ra tĩg. Kejẽn sóg ã mỹ: ha vỹn ké, henh ke mũ. Egito tá inh vĩ jãvãnh nĩ,”
he tóg, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti, José mỹ. Ti vẽnh péti kỹ tóg ti mỹ ke mũ.
14 Kỹ José tóg kuty ẽn kã jẽgnẽ kỹ fag tatĩn tĩ mũ sir, ga tỹ Egito ra, vẽnh
péju jé. 15 Tá tóg nĩ nĩ. Herodes tỹ kejẽn ter kỹ tóg tá vỹn ke mũ. Hã ra ti tĩg
ja tag vỹ rán kỹ nĩ gé. Vãsỹ Topẽ tóg ã vĩ tó tĩ ũ mỹ: “tag rán ra,” he ja nĩ,
hã vỹ: “ga tỹ Egito ra sóg vẽnh vĩ jẽnẽ, inh kósin tỹ tá vỹn ke jé,” he mũ.

Herodes tỹ gĩr ag kygrẽn

16 Hã ra Herodes tóg fagrĩnh mỹ fóg ẽn ag jãvãnh ja nĩ, ũn estudo mág
han mũ ẽn ag. Vãhã tóg: “ag tỹ inh mỹ tó tũg hỹn,” he mũ. Kỹ ti fe tóg
gỹm ke mũ sir. Kỹ tóg ã pã'i ag mỹ: “ha mũ jẽg, Belém ra,” he mũ. “Tá gĩr
ag kygrẽn kãn nĩ, ũn gré ag, ũn kri prỹg tỹ 2 anos tá krỹg tũ ẽn ag,” he
tóg, ag mỹ. Ag mỹ tóg 2 anos tó, fóg ag tỹ ti mỹ: “1 ano kãfór ti nĩ ha, ẽg
tỹ ti kri krĩg ve ja ti,” hen kỹ. Kỹ polícia ag tóg gĩr ag kãgtén mũ mũ sir.
17 Hã ra tag tóg rán kỹ nĩ gé. Vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ tóg tag rán ja nĩgtĩ,
ti jiji hã vỹ: Jeremias, he mũ. Ẽn tóg tag rán ja nĩ, ha mẽ: 18 “cidade tỹ
Ramá tá ẽg tóg vẽnh kygfỹ mẽg mũ, vẽsỹrénh mág ke gé. Raquel fi vỹ
vẽsỹrénh mũ, fi krẽ ag jé. Ag tỹ fi mỹ: fỹ tũg nĩ, he mũ ra fi tóg vẽsỹrénh
mũ. Fi kré ag vỹ tũ' he kãn, hã kỹ fi tóg fỹ mũ, vẽsỹrénh mũ,” he ja tóg
nĩ, Jeremias ti. Hã ra tóg tag ri ke nĩ, polícia ag tỹ gĩr ag kygrẽn mũ ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

José fag tỹ Egito tá vỹn ke

19 Kejẽn Herodes ẽn vỹ ter mũ gé sir, pã'i ti. Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã vỹ José mỹ vẽnh ven mũ, ti vẽnh péti kỹ. Ga tỹ Egito tá tóg ti mỹ venh ven mũ. Tá fag tóg nỹtĩ nĩ, ga tỹ Egito tá. Tá tóg ti mỹ vẽnh ven mũ, José mỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti. 20 Kỹ tóg ti mỹ: "nĩ ra," he mũ. "Gĩr va tĩg, ti mỹnh fi pére tĩg gé, ga tỹ Israel ra. Ũ tỹ fi kósin tén sór mũ ẽn vỹ hur ter," he tóg, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti, José mỹ.

21 Kỹ tóg jẽgnẽ kỹ tĩ mũ sir. Gĩr va tóg tĩ mũ, ti mỹnh fi pére tóg tĩ mũ gé. Kỹ fag tóg Israel ag ga ra mũ mũ sir. 22 Tá jun kỹ tóg pã'i mág tãg jyjy jẽmẽg mũ, José ti. Hã ra tóg tỹ Arquelau nĩ. Ti panh tỹ Herodes ri kén tóg tỹ pã'i tỹ rei nĩ, ga tỹ Judéia tá. Kỹ tóg ti kamẽg mũ. Kỹ Topẽ tóg ti vẽnh péti kỹ ti mỹ: "ga tỹ Judéia tá nĩ mãn sór tũg," he mũ. Kỹ tóg tĩg mãn kỹ ga tỹ Galiléia ra tĩ mũ sir. 23 Kỹ tóg cidade tỹ Nazaré tá jamãn mũ sir. Hã ra tóg rán kỹ nĩ gé, Nazaré ti. Vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ũ tóg tag rán ja nĩ gé, kỹ tóg: "ti to ag tóg: Nazaré tá ke vẽ, henh ke mũ," he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki, Jesus to. Hã ra tóg ge nĩ.

João Batista tỹ ag jyvẽn
(Mc 1.1-8; Lc 3.1-18; Jo 1.19-28)

3 1 Kejẽn João tóg ẽmã tũg ja ra tĩ mũ, ga tỹ Judéia tá ga kórég ra. João Batista ẽn vẽ. Ga kórég tá jẽ kỹ tóg ag jyvẽn mũ sir. 2 "Ãjag jykre tovãnh nĩ, ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ãjag pã'i nĩ jé," he tóg, João ti. 3 João ẽn to tóg tag rán ja nĩ, vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ẽn ti, Isaías he mũ ẽn, ha mẽ. "Ẽmã tũg ja tá tóg jẽnh ke mũ, ga kórég tá," he ja tóg nĩ. "Tá tóg ag mỹ jamã hár(a) ke mũ sir. "Ẽg Senhor kãtĩg ke jo vẽnh jãnhkrigkrig nĩ," he jé tóg ke mũ. "Ẽpry kurég ãjag tóg tĩ, ẽmĩn kurynh ãjag tóg tĩ gé, ãjag pã'i mág jun ken kỹ. Kỹ tag ri ke han nĩ, ãjag jykre pãno togvãnh nĩ, ẽg Senhor kãtĩg ken jo," he jé tóg ke mũ," he ja tóg nĩ, Isaías ti, João to.

4 Jo João ẽn kur tóg tỹ cavalo pãnĩ sór kyki tỹ há nĩ. Nén ũ fár tỹ tóg vẽsógfĩn ja han tĩ gé. Ópã hã ko ti tĩ, mỹg mré hã, João ti.

5 Kỹ ag tóg ti tá junjun kãn mũ sir, cidade tỹ Jerusalém tá kãmũ kỹ, ga tỹ Judéia kar tá kãmũ kỹ, goj tỹ Jordão tá ke kar ag ke gé. João tá ag tóg junjun kãn mũ sir. 6 Kỹ tóg ag kygpég mũ sir, goj tỹ Jordão ki, ag tỹ: "Topẽ vĩ mranh ja sóg nĩgtĩ," hen kỹ.

7 Kỹ ũ tỹ Fariseu he mũ ag vỹ ti tá junjun mũ gé sir, ũ tỹ Saduceu he mũ ag ke gé, pã'i ag. Ón kỹ ag tóg ti to kãmũ mũ, ti tỹ ag kygpe jé. Kỹ tóg ag jyvẽn tar han mũ sir, João ti. "Pỹn ri ke ãjag tóg nỹtĩ, ãjag jykre pãno tãvĩ nĩn kỹ," he tóg ag mỹ. "Ũ nỹ ãjag mỹ: "Topẽ jũ venh ke tũ ãjag nĩ," he tĩ'? 8 Ãjag jykre si tovãnh nĩ, ãjag tỹ ti jũ ve jãvãnh tĩn kỹ. Vẽnh jykre há han nĩ, ẽg tỹ ãjag jykre tãg hã ve jé. 9 Hã ra ãjag tóg jagnẽ mỹ: "Abraão vỹ tỹ ẽg jóg'jóg ve nĩ, kỹ Topẽ hỹn tóg ẽg to jũnh ke tũ nĩ, ẽg tỹ tỹ Abraão krẽ'krẽ nỹtĩn tugrĩn," he tĩ. Ke tũ vẽ hã ra. Ãjag jykre kórég ẽn to ãjag tóg jagtar ke mũ, ha vemnĩ. Topẽ vỹ Abraão krẽ'krẽ hyn han ki kanhró nĩ, pó tag tỹ mỹr, ti tỹ Abraão krẽ'krẽ ve sór kỹ, Topẽ ti. 10 Hã ra tóg ãjag tỹ tũ' henh ke mũ, ãjag tỹ ãjag jykre kórég tovãnh tũ nĩn kỹ. Ẽg tỹ ka

gỹn ri ke tóg nĩ. Ti kanẽn vãnh kỹ ẽg tóg ti gỹn tĩ, ti tỹ pĩ han jé. Ri ke han jé tóg ke mũ, Topẽ ti, ãjag tỹ vẽnh jykre há han sór tũ nĩn kỹ. Kỹ tóg pĩ ki ãjag vãm ke mũ, Topẽ ti," he tóg ag mỹ, João ti, Fariseu ag mỹ, Saduceu ag mỹ ke gé.

11 Kỹ João tóg vẽnh kar mỹ: "goj hã tỹ sóg ãjag kygpég tĩ, ãjag tỹ ãjag jykre tovãnh kỹ," he mũ. "Inh nón tóg kãtĩg mũ hã ra, Cristo ti. Inh kãfór ti nĩ. Tỹ sóg ti camarada nĩ jãvãnh nĩ, sỹ tỹ ti krẽm ke pẽ jẽn kỹ. Ẽg camarada ag vỹ ẽg pẽn né gé mũgtĩ, ẽg pẽn to ró ti. Sỹ ti mỹ gé tĩg ke vẽ vẽ, hã ra sóg tỹ ti krẽm ke pẽ nĩ, ti tỹ inh kãfór nĩn kỹ. Ẽn hã tóg Topẽ kuprĩg tỹ ãjag jagrẽ han ke mũ. Kỹ tóg tỹ pĩ nĩ ve nĩ. Ti tỹ ãjag kygpenh ken hã vẽ," he tóg, João ti, Jesus to.

12 "Ti kãtĩg vỹ ẽg tỹ rãgró rẽn ri ke nĩ. Ti rẽn kar kỹ ẽg tóg ti fár pũn tĩ. Ti kanẽ hã vin han ẽg tóg tĩ. Cristo kãtĩg ken kỹ tóg ge nĩnh mũ. Ti to há nỹtĩ ag mỹ tóg: "ha kãmũ jẽg," henh ke mũ. Ti to há nỹtĩ tũ ag vãm jé tóg ke mũ, pĩ ki, hã ra tóg nhyn kenh ke tũ pẽ nĩ," he tóg, João ti.

João tỹ Jesus kypé
(Mc 1.9-11; Lc 3.21-22)

13 Ẽn kã kejẽn Jesus tóg João tá jun mũ gé sir, goj tỹ Jordão tá. Ga tỹ Galiléia tá tóg kãtĩ mũ. Kỹ tóg João mỹ: "ha inh kypé gé," he mũ sir. 14 Hã ra tóg João mỹ e tĩ, kỹ tóg ti mỹ: "ã hã tỹ inh kypenh ke vẽ vẽ," he mũ. "Inh mỹ tóg e tĩ, ã tỹ inh mỹ: ha inh kypé, hen kỹ," he tóg mũ, João ti, Jesus mỹ. 15 Hã ra Jesus tóg ti mỹ: "hỹ," he mũ. Hã ra tóg isỹ vẽnh jykre kuryj han kãn há tĩ," he tóg, João mỹ. Kỹ tóg ti kypég mũ sir.

16 Ti tỹ Jesus kype kar kỹ ag tóg goj kãtá kãpa mũ sir. Kỹ Jesus tóg kanhkã nor nĩ ẽn vég mũ, ha mẽ, kỹ tóg Topẽ kuprĩg kãtére ẽn vég mũ. Sórãg ri ke tóg nĩ, ti kãtére ti. Jesus kri tóg kãtére mũ. 17 Kỹ vẽnh vĩ tóg mẽ há tĩ, kanhkã tá, kỹ tóg: "inh kósin pir vẽgtĩ," he mũ. "Inh fe pẽ vẽgtĩ," he tóg, ũ tỹ kanhkã tá vĩ mũ ti.

Japo tỹ Jesus krĩn kónãn sór
(Mc 1.12-13; Lc 4.1-13)

4 1 Kỹ Topẽ kuprĩg vỹ Jesus mỹ: "ẽmã tũgja ra tĩg," he mũ. Kỹ tóg tĩ mũ. Ẽmã tũgja tá nĩn kỹ Japo vỹ ti tỹ ã jóg vĩ mranh han sór mũ, hã ra Jesus tóg ke jãvãnh nĩ. 2 Kurã tỹ 40 (ke) han tóg, ẽmã tũgja tá nĩn ki. Kỹ tóg jẽg tũ nĩ, kurã tỹ 40 (ke) ẽn ki, kuty mré ke gé. Kar kỹ tóg sir kókĩr mũ, vẽjẽn tũ nĩn kỹ. 3 Kỹ Japo tóg ti to kãtĩ mũ sir, ũ tỹ ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh han sór mũ ẽn ti. Kỹ tóg Jesus mỹ: "Topẽ kósin vỹ tỹ ã nĩ," he mũ. "Ã tỹ tỹ Topẽ kósin nĩn kỹ pó tag tỹ ẽmĩ han, ã tỹ kon jé," he tóg ti mỹ, Nén-Kórég ti, Jesus mỹ. 4 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "hã ra tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ," he mũ. "Ẽg pi(jé) ẽmĩ tãvĩ jamẽn kỹ rĩnrĩr mũgtĩ', hã ra ẽg tóg Topẽ vĩ hã jamẽn kỹ rĩnrĩr mũgtĩ, he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. Kỹ tóg isỹ ti vĩ mranh jãvãnh tĩ, ẽmĩ to," he tóg, Jesus ti, Nén-Kórég mỹ.

5 Kỹ Japo vỹ ti pére tĩ mũ, Jerusalém ra, cidade mág ẽn ra. Tá ag tóg Topẽ jo ĩn kri nỹtĩnh mũ mũ. Hã ra kãgnó tóg tá nĩ, Topẽ jo ĩn mã tá. 6 Kỹ Japo tóg Jesus

mỹ: “ã hã ne tóg tỹ Topẽ kósin nĩ',” he mũ. “Ha kema ki hũm,” he tóg. “Topẽ vĩ ki tag tóg rán kỹ nĩ, hã vỹ: ã tỹ jẽgnẽ jafã ag mỹ tóg tónh mũ, Topẽ ti, kỹ ag tóg ã jy nĩgãn mũ, he mũ. Kỹ ã tóg rỹj ke tũ nĩ. Ã pẽn vỹ rỹj ke tũ nĩ, ag tỹ ã ki rĩr kỹ, he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. Kỹ ki kema hũm,” he tóg, Japo ti. “Rỹj ke tũ ã nĩ ã tỹ tỹ Topẽ kósin nĩn kỹ,” he tóg, Nén-Kóreg ti, Jesus mỹ. 7Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “kỹ tag vỹ rán kỹ nĩ gé, ha mẽ,” he mũ. “Topẽ mỹ: ã mỹ ã tỹ tó ja ẽn han mũ vỹ? he tũg nĩ, he tóg mũ gé, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. Hã kỹ sóg ti tỹ inh mỹ nén to: “han ra,” he mũ ẽn hã han tĩ, kỹ sóg hũm ke tũ nĩ,” he tóg, Jesus ti, Nén-Kóreg mỹ.

8Kỹ Japo tóg ti mré tĩg mãn mũ. Pãnónh téj ra ag tóg mũ mũ sir. Kỹ Japo tóg ti mỹ ga kar ven kãn mũ, ga kri mũ kar ag ke gé. Ti sĩnvĩ kar ẽn ven tóg ti mỹ. 9Kỹ tóg ti mỹ ke mũ. “Isũ vẽ, tag kar ti,” he tóg. “Hã ra sóg ã mỹ tovãnh kãn sór mũ, ã tỹ ã jakrĩ tỹ krỹ' hen kỹ, inh krẽm, inh mỹ: Topẽ vỹ tỹ ã nĩ, he jé,” he tóg, Nén-Kóreg ti, Jesus mỹ. 10Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “ha tĩg, Satanás,” he mũ. “Ẽg pã'i tỹ Topẽ hã krẽm ẽg tóg ẽg jakrĩ tỹ krỹ' he tĩ, ti hã to ẽg tóg: Topẽ vẽ, he tĩ, hã kỹ tóg rán kỹ nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki,” he tóg, Jesus ti, Nén-Kóreg mỹ.

11Kỹ Japo vỹ tóg sir tĩ mũ, ti tovãnh kỹ. Kỹ Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag tóg sir ti tá junjun mũ, Jesus ki rĩr jé. Ã jóg vĩ mranh ja tũ tóg nĩ.

Jesus tỹ Galiléia tá Topẽ vĩ tó
(Mc 1.14-15; Lc 4.14-15)

12Kejẽn ag tóg João ség mũ sir, kỹ Jesus tóg mẽg mũ, ag tỹ ti se ti. Kỹ tóg ga tỹ Galiléia ra tĩ mũ, vẽnh péju jé. 13Cidade tỹ Nazaré tá kãkutẽ kỹ tóg cidade tỹ Cafarnaum ra tĩ mũ, tá nĩ jé, goj nig tá, Zebulom ag jamã tá, Naftali ag jamã tá. 14Hã ra tag tóg rán kỹ nĩ gé. Vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ tóg tag rán ja nĩ, Isaías ti, kỹ tóg: 15“Zebulom ag jamã tá ti nĩnh mũ, Naftali ag jamã tá, goj nig tá, goj tỹ Jordão mã tá. Fóg ag jamã tá ti nĩnh mũ, Israel tũ ag jamã tá, ũ tỹ Topẽ ki kagtĩg ag jamã tá, goj nig tỹ Galiléia fyr ki. 16Tá ag tóg Topẽ ki kagtĩg nỹtĩ, hã kỹ tóg tá ag kri kuty ri ke nĩ. Ti tỹ tá jun kỹ tóg ag kri kurãg ẽn ri ke han mũ, ag kanhrãn kỹ. Ag kãgter ke vẽ vẽ, hã ra tóg ag kanhrãn mũ ag krenkren jé,” he tóg, Topẽ vĩ rán ki. Kỹ tóg ge nĩ, Jesus tỹ tá nĩn kỹ. 17Ga ẽn tá nĩ kỹ tóg ag jyvẽn mũ, kỹ tóg ag mỹ: “ãjag jykre si tovãnh ra,” he mũ, “ãjag tỹ ũri ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ve jé,” he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ũ tỹ ki kagtĩg ag mỹ Topẽ vĩ tón hã vẽ.

Jesus tỹ ã mré mũ tĩ ag jé prẽr
(Mc 1.16-20; Lc 5.1-11)

18Kỹ tóg kejẽn goj nig tỹ Galiléia ẽn fyr jagma tĩ mũ. Kỹ tóg tá ũn régre ag vég mũ. Ũ vỹ tỹ Simão nĩ, ag tỹ ũ to: Pedro, he mũ tag ti. Kỹ ti jãvy vỹ tỹ André nĩ. Kur tỹ pirã kugmĩ jafã tỹ ag tóg goj kãki fón mũ, pirã kugmĩ jé. Ag rãnhrãj vẽ, pirã kugmĩg tĩ ag vẽ. 19Kỹ Jesus tóg ag ve kỹ (tóg) ag to tĩ mũ sir. Kỹ tóg ag mré vĩ mũ. “Inh mré kãmũjẽg,” he tóg mũ ag mỹ. “Pirã kugmĩ há ãjag nỹtĩ. Ãjag kanhrãn jé sóg ke mũ, ãjag tỹ ẽprã ke ag tỹ inh ki ge han jé,” he tóg ag mỹ, Jesus ti. 20Kỹ ag tóg vẽsỹmér ãjag tỹ nén tovãnh kỹ mũ mũ, ti mré, Pedro ti, André ti ke gé.

21 Kỹ ag tóg mũ mũ, goj fyr jagma. Ag mũ sĩ han mũ ra Jesus tóg ũn régre
ũ ag ve mãn mũ gé. Tỹ ti Tiago nĩ, Zebedeu kósin, kỹ ti jãvy vỹ tỹ João
nĩ gé. Canoa kãki ag nỹtĩ, kur tỹ pirã kugmĩ jafã ki ag tóg han nỹtĩ nĩ. Ag
panh vỹ ag mré nĩ nĩ. Kỹ Jesus tóg ag jé prẽr mũ sir. 22 Kỹ ag tóg vẽsỹmér
(ag tóg) ãjag tỹ nén tovãnh kỹ ti to kãmũ mũ, canoa tovãnh kỹ, ãjag panh ti
tovãnh kỹ ke gé. Jesus mré ag tóg mũ mũ, Tiago ti, ti jãvy tỹ João ti ke gé.

Jesus tỹ ag tỹ há' he
(Lc 6.17-19)

23 Kỹ Jesus tóg ga tỹ Galiléia kar mĩ tĩ mũ sir, ag mré. Judeu ag vẽnh
kanhrãn jafã krẽm tóg ag kanhrãn mũ. Ag mỹ tóg Topẽ vĩ sér tó mũ, ũ tỹ
kanhkã tá nĩ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ tĩ. Ũn kagyga kar ag hyn han tóg, fag kar ke gé, gĩr
kar ke gé. 24 Hã kỹ ti kãme tóg vẽnh kar kri rũm mũ sir, ga tỹ Síria tá ke kar kri.
Kỹ ag tóg sir ũn kagyga ag tatĩn kãmũ mũ, ti to, vẽnh kaga vẽnhmỹ han mũ ag
mré hã, kỹ tóg ag tỹ há' he kãn mũ sir. Vẽnh jagrẽ kórég ag pan kãn tóg mũ gé.
Ũ tỹ ter tĩ han mũ ag tỹ hághá' he tóg mũ gé, ũn grĩngrĩn kỹ nỹtĩ ag tỹ ke gé,
fag kar tỹ ke gé. 25 Hã kỹ ũn tỹ hẽn ri ke ag tóg ti mré mũ mũ sir. Ũ ag tóg ga tỹ
Galiléia tá kãmũ mũ, kỹ ũ ag tóg cidade tỹ Decápolis tá kãmũ mũ gé, cidade tỹ
Jerusalém tá ke gé, ga tỹ Judéia tá ke gé, goj tỹ Jordão mã tá ke gé.

Jesus tỹ ag kanhrãn
(Lc 6.20-23)

5 1 Ũn e ag tỹ Jesus venh kãmũ kỹ tóg ag mré pãnónh ra tãpry mũ. Tá
tóg nĩ mũ, kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti mré nĩgnĩ mũ, ti rã hã. 2 Kỹ tóg
sir ag kanhrãn mũ, ag mỹ kãmén kỹ. Kỹ tóg ag mỹ tag tó mũ, ha mẽ.

3 "Topẽ vỹ ãjag ve há han mũ, ãjag tỹ: kórég inh nĩ, hen kỹ. Sỹ Topẽ kuprĩg tỹ
jagrẽn kỹ nĩ tũ nĩ ra sóg tỹ ũn kórég nĩnh mũ vẽ, hemnĩ. Kỹ Topẽ vỹ ãjag ve há
han mũ. Kỹ ãjag tóg ti tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke mũ, kanhkã tá," he tóg, Jesus ti.

4 "Topẽ vỹ ãjag ve há han mũ, ãjag fỹn kỹ. Kỹ tóg ãjag fỹ ẽn tỹ tũ' henh
ke mũ," he tóg.

5 "Topẽ vỹ ãjag ve há han mũ, ãjag tỹ vẽnh kar mỹ komẽr hã vĩn kỹ. Kỹ
ãjag tóg ga kar kri tỹ pã'i nỹtĩnh ke mũ, ũn mág pẽ," he tóg.

6 "Topẽ vỹ ãjag ve há han mũ, ãjag tỹ vẽnh jykre kuryj ve sór nỹtĩn kỹ,
ti tỹ ãjag mỹ ãjag kókĩr ri ke tĩn kỹ, ãjag tỹ vẽnh jykre kuryj ve sór nĩn kỹ.
Kỹ ãjag tóg venh ke mũ," he tóg.

7 "Topẽ vỹ ãjag ve há han mũ, ãjag tỹ jagnẽ jagãgtãn kỹ. Kỹ Topẽ vỹ
ãjag jagãgtãn ke mũ gé," he tóg.

8 "Topẽ vỹ ãjag ve há han mũ, ãjag jãnhkri nỹtĩn kỹ. Kỹ ãjag tóg Topẽ
venh mũ, ãjag jãnhkri nỹtĩn kỹ," he tóg.

9 "Topẽ vỹ ãjag ve há han mũ, ãjag tỹ jagnẽ krĩ tỹ kãnhvy' hen kỹ. Kỹ Topẽ tóg
ãjag to: "inh krẽ ag vẽ," henh ke mũ, ãjag tỹ jagnẽ krĩ tỹ kãnhvy' hen kỹ," he tóg.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

10 "Topẽ vỹ ãjag ve há han mũ, ag tỹ vẽnh jykre kuryj to ãjag vóg
kónãn mũ ra. Topẽ vỹ tỹ kanhkã tá ãjag pã'i nĩnh mũ, ag tỹ ti tugrĩn ãjag
vóg kónãn mũ ra," he tóg.
11 "Topẽ vỹ ãjag ve há han mũ, ag tỹ isugrĩn ãjag mỹ vĩ kónãn mũ ra,
ag tỹ ãjag vóg kónãn mũ ra. Ag tỹ ón kỹ ãjag to vĩ vĩ he kỹ tóg há tĩ, ag
tỹ ón kỹ ãjag jykre pãno tó mũ ra, isugrĩn. 12 Mỹ sér nỹtĩmnĩ, ãjag fe tỹ
há' hemnĩ, ag tỹ ón kỹ ãjag kato vĩn kỹ. Kanhkã tá ãjag tóg nén kar há
venh ke mũ, vẽnh kato. Ge ja ag tóg nĩgtĩ vãsỹ, Topẽ vĩ tó tĩ ag mỹ, ãjag
jo ke ag mỹ. Ag ri kén ãjag tóg tag venh ke mũ," he tóg, Jesus ti.

Sa to comparação
(Mc 9.50; Lc 14.34-35)

13 "Sa ri ke ãjag nỹtĩ, ãjag tỹ ga kri mũn kỹ. Sa kãhór nĩn kỹ ẽg tóg ti tỹ sa há
han mãn ki kagtĩg nỹtĩ. Kórég ti nĩgtĩ, ti kãhór nĩn kỹ. Kỹ ẽg tóg ti vãm tĩ sir, kỹ
tóg tũ' he tĩ sir," he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ẽg tỹ ti jykre tovãnh ke tũ kãmén hã vẽ.

Jẽngrẽ kãme
(Mc 4.21-23; Lc 8.16-17)

14 "Ga kri mũn kỹ ãjag tóg jẽngrẽ ri ke nỹtĩ, ãjag tỹ vẽnh jykre há han kỹ, ag
tỹ ãjag ki ve jé, Topẽ jykre há ti. Cidade mág vỹ ve há tĩgtĩ, kuvar há tá jẽ kỹ, ti
tỹ pãnónh kri nỹn kỹ. Ti pi(jé) vẽnh péju kỹ nỹ'. 15 Ri ke ti nĩ, néj gru ti. Ẽg tỹ
ti grug kỹ ẽg pi(jé) lata krẽm ti fẽg tĩ'. Ti fẽg jafã kri ẽg tóg ti fẽg tĩ. Kỹ vẽnh
kar tóg ẽn vég tĩ sir, ĩn kãtá nỹtĩ kar ẽn ti. 16 Gemnĩ, néj gru ri ke nỹtĩmnĩ. Topẽ
jykre han nĩ, vẽnh kar tỹ ãjag ki ve jé, ãjag jykre há ti. Hã kỹ ag tóg ẽg jóg tỹ
Topẽ mỹ vĩ há han mũ, ẽg jóg tỹ kanhkã tá nĩ ẽn mỹ," he tóg, Jesus ti.

Topẽ tỹ Moisés mỹ vẽnh jykre nĩv

17 "Ãjag hỹn iso: ti hã ne tóg Moisés tỹ ẽg mỹ nén tó ja tỹ tũ' he sór mũ', he mũ,
ti hã ne tóg Topẽ jykre ẽn tỹ tũ' he sór mũ', he ãjag hỹn tĩ. Vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag
vỹ ẽg mỹ tó ja nĩgtĩ, Topẽ jykre ẽn ti, hã ra tóg tỹ tũ' he sór mũ', he ãjag hỹn tĩ
iso. Hã tũ vẽ. Sỹ ki króm kãn sór vẽ, Moisés tỹ nén tó ja ẽn ki, sỹ ki króm kỹ sóg
tỹ ãjag kanhrãnrãn kãn ke mũ," he tóg. 18 "Topẽ vỹ ã jykre ẽn tỹ tũ' henh ke tũ
nĩ, ha mẽ. Ga tỹ ver kanhkã mré nỹn kỹ tóg ã jykre tỹ tũ' henh ke tũ nĩ, ga tỹ
ver tũ' he tũ nĩn kỹ. Sỹ ki króm kãn ke vẽ, kỹ tóg ki krov kãn kỹ nỹnh mũ, Topẽ
jykre kar ti mỹr, ha mẽ," he tóg. 19 "Kỹ ãjag tỹ tỹ tũ' he sór kỹ tóg kórég nỹ, ãjag
tỹ ti vĩ pir tỹ tũ' he sór kỹ. Ãjag tỹ ti vĩ pir to ũ mỹ: han tũg nĩ, hen kỹ ãjag tóg
tỹ ũn kãsir nỹtĩnh mũ, vẽnh kar krẽm, kanhkã ki. Ãjag tỹ hã ra han kãn kỹ ãjag
tóg tỹ ũn mág nỹtĩnh mũ, ãjag tỹ vẽnh kar mỹ: "ki króm kãn sórmnĩ," hen kỹ.
Kỹ ãjag tóg tỹ ũn mág nỹtĩnh mũ, kanhkã tá," he tóg, Jesus ti.
20 "Fariseu ag ri ke nỹtĩ sór tũg nĩ. Topẽ vĩ to professor ag ri ke nỹtĩ sór
tũg nĩ gé. Ón kỹ ag tóg Topẽ vĩ ki króm tĩ, hã ra ag tóg ki króm há han tũ

nĩgtĩ. Ag jykre pi(jé) kuryj nỹ'. Ãjag tỹ kanhkã ve sór nỹtĩn kỹ vẽnh jykre kuryj han nĩ," he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩnh ke to vẽnh jykre

21 "Topẽ tỹ vãsỹ ẽg si ag jyvẽn mẽ ãjag huri, hã vỹ: ũ tén tũg nĩ, he mũ. Ã tỹ ũ tén kỹ ag tóg ã senh ke mũ, ã tỹ ti mré ter jé, he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. 22 Sỹ ũri ãjag jyvẽn hã vẽ, ha mẽ. Ã régre to ã fe tỹ gỹm ke tũg nĩ. Ã tỹ ã régre to ã fe tỹ gỹm ke kỹ tóg ã tỹ ti tén ri ke nĩ. Kỹ tóg inh mỹ há tĩnh mũ, ag tỹ tag to ã se kỹ. Kỹ ã régre mỹ vĩ kónãn tũg nĩ gé. Ã tỹ ã régre mỹ vĩ kónãn kỹ tóg inh mỹ há tĩnh mũ, ag tỹ tag to pã'i mág mỹ ã ven kỹ. Kỹ ã régre mỹ féfén tũg nĩ gé. Ã tỹ ã régre mỹ féfén kỹ ã tóg nũgme ki kutẽnh ke mũ, inferno ki, pĩ ẽn ki," he tóg, Jesus ti.

23 "Tag to jykrén nĩ, ã tỹ Topẽ mỹ nén ũ pũn sór kỹ. Topẽ jo ĩn krẽm. Ã tỹ tá jẽn kỹ ã régre kar mĩ ẽkrén nĩ. "Ũ mỹ iso jykrén kónãn tũ nĩ vỹ?" he jé ã tóg ke mũ. "Inh mỹ ũ jũ han tũ nĩ vỹ?" he jé ã tóg ke mũ. 24 Ũ tỹ ã to jykrén kónãn kỹ ti venh tĩg nĩ ver, Topẽ mỹ nén ũ pũn tovãnh nĩ ver. Ã régre ẽn mỹ: "inh mỹ vẽnh pãte fón nĩ," hemnĩ ver. Kar kỹ Topẽ mỹ nén ũ pũn sórmnĩ sir, ã tỹ ã régre mré vĩ kar kỹ," he tóg, Jesus ti.

25 "Kejẽn ã tóg ã mré ke ũ mỹ név(e) jẽ, kỹ tóg pã'i ag mỹ ã kãmén tĩg ke mũ. Ti tỹ pã'i ag mỹ tónh tĩg ke mũ ẽn ti to hã ti mré vĩmnĩ, ti mỹ: "kajãm jé sóg ke mũ," hemnĩ. Ke tũ nĩ (mũ) ra pã'i vỹ ã jykre pãno venh ke mũ, kỹ tóg polícia mỹ: "ti se ra," henh ke mũ sir, kỹ tóg sir ã senh mũ. 26 Ha mẽ, ki hã sóg tó mũ. Tá ã kãnhmar kãkutẽ mãn ke tũ nĩ. Ã tỹ kajãm kãn kar ã tóg kãkutẽ mãn mũ, tá, hẽn ri ke mũn," he tóg, Jesus ti.

Ã prũ tũ fi mré nỹ tũ to vẽnh jykre

27 "Topẽ tỹ ẽg si ag jyvẽn ũ tag mẽ ãjag huri, ke gé, hã vỹ: "ã prũ tũ fi mré nỹ tũg nĩ," he mũ. 28 Sỹ ũri ãjag jyvẽn hã vẽ, ha mẽ: ã tỹ ũn tỹtá ũ fi ki vẽ'ĩ kỹ tóg ã tỹ fi mré nỹ sỹ han ẽn ri ke nĩ sir, ã tỹ fi ki vẽ' ĩ mũ ti. Ã tỹ ũn tỹtá ũ fi mrẽ nũr sór kỹ tóg ã tỹ fi mrẽ nũr ri ke nĩ sir, ã tỹ fi to én mũ ti. Ke tũg nĩ. 29 Ã tỹ nén ũ ki vẽ'ĩ tugrĩn Topẽ vĩ mranh kỹ ã kanẽ tỹ nám kemnĩ, ã tỹ ki vẽ'ĩ jagy han mãn tũ nĩ jé. Ã kyvó nĩn kỹ tóg jagy tĩ gé vẽ vẽ. Ã tỹ hã ra nũgme ki kutẽ kỹ tóg jagy kãfór nĩ. Jagy pẽ ti nĩ, ã tỹ inferno ki kutẽ ti. Kỹ tag hã ve sór tũg nĩ. 30 Ã tỹ ã nĩgé tỹ nén ũ kóreg han kỹ ã nĩgnó kym nĩ, ã tỹ ke mãn tũ nĩ jé. Ã nĩgnó pir nĩn kỹ tóg jagy tĩ gé. Ã tỹ hã ra nũgme ki kutẽ kỹ tóg jagy kãfór nĩ sir, kỹ tag hã kamẽg nĩ," he tóg, Jesus ti.

Ã prũ fón tũ to vẽnh jykre
(Mt 19.9; Mc 10.11-12; Lc 16.18)

31 "Tope tỹ ẽg si ag jyvẽn ũ hã vỹ nỹ gé, hã vỹ: "ã tỹ ã prũ fi fón sór nĩn kỹ tóg há tũ nỹ," he mũ. "Ã tỹ ge ra fi fón sór nĩn kỹ fi mỹ vẽnh rán kỹ nĩm nĩ, fi tỹ vẽnh rán ma tĩg jé," he ja tóg nĩ. 32 Sỹ ũri ãjag jyvẽn hã vẽ, ha mẽ: ãjag prũ fón tũg nĩ. Ã tỹ fi fón kỹ fi tỹ ũ mré nỹ mãn kỹ fi tóg ã tugrĩn

Topẽ vĩ mranh mũ sir, ã tỹ tỹ fi mén pẽ ra. Fi tỹ ã jãvo vẽsóg ki ũ mré nỹ ja nĩn kỹ tóg há sĩ nỹ, ã tỹ fi mỹ: ha tĩg, hen kỹ. Kỹ fi mén tỹ fi fón kỹ fi tỹ prũg sór tũg nĩ gé. Ã prũ tũ fi vẽ, fi mén tỹ fi fón ja nĩn kỹ," he tóg, Jesus ti.

Jagnẽ to ón ke tũ to vẽnh jykre

33 "Vãsỹ Topẽ tỹ ẽg si ag jyvẽn ũ tag mẽ ãjag tóg huri ke gé, hã vỹ: "jagnẽ mỹ ón tũg nĩ," he mũ. "Ã tỹ ũ mỹ: Topẽ vỹ ki kanhró nĩ, hen kỹ ti mỹ ón sór tũg nĩ. Kỹ hã han nĩ gé, ã tỹ Topẽ mỹ: tag hã han jé sóg ke mũ, hen kỹ. Ón kỹ vĩ tũg nĩ," he ja tóg nĩ, ẽg si ag mỹ, Topẽ ti. 34 Sỹ ũri ãjag jyvẽn hã vẽ, ha mẽ: "Topẽ vỹ ki kanhró nĩ," he sór tũg nĩ, ón kỹ. "Ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn vỹ ki kanhró nĩ," he sór tũg nĩ gé, ón kỹ. Topẽ nĩgja vẽ, kanhkã tá, kỹ ón kỹ tag tó sór tũg nĩ. 35 Kỹ: "ũ tỹ ga kri ke ẽn vỹ ki kanhró nĩ," he tũg nĩ gé. Topẽ tũ vẽ, ga ti, hã kỹ ón kỹ tag tó sór tũg nĩ. Kỹ: "ũ tỹ Jerusalém tá ke ag ki rĩr tĩ ẽn vỹ ki kanhró nĩ," he tũg nĩ gé. Ẽg pã'i mág tũ vẽ mỹr, Jerusalém ti, hã kỹ ón kỹ tag tó sór tũg nĩ. 36 Kỹ: "ũ tỹ inh krĩ han mũ ẽn vỹ ki kanhró nĩ," he tũg nĩ gé. Ã tỹ ã gãnh kuprig sór mũ ra ã tóg ã tỹ nén tỹ ã gãnh kuprig ke mũ ẽn ki kagtĩg nĩ, ã tỹ ã gãnh sán sór mũ ra ã tóg ã tỹ nén tỹ sán ke mũ ẽn ki kagtĩg nĩ gé. Hã kỹ ón kỹ tag tó sór tũg nĩ gé. 37 Ki hã tómnĩ, jagnẽ mỹ, ón sór tũg nĩ. Ón kỹ Topẽ jiji tó sór tũg nĩ gé. Ũ tỹ ã mỹ ki hã tó kỹ: hỹ, hemnĩ. Ti tỹ ki hã ke tũ nĩn kỹ: vó, hemnĩ gé. Ã tỹ han ke nĩn kỹ: hej, hemnĩ. Ã tỹ han ke tũ nĩn kỹ: nejé, hemnĩ. Ki hã tómnĩ, jagnẽ mỹ. Ã tỹ ón sór kỹ ã tóg Nén-Kóreg jykre hã han ke mũ. Ke tũg nĩ," he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ vẽnh kajãm ke tũ to vẽnh jykre
(Lc 6.29-30)

38 "Topẽ tỹ ẽg si ag jyvẽn ũ tag mẽ ãjag huri, hã vỹ: "ũ tỹ ã kanẽ pir ki tãnh kỹ vẽnh kato ti kanẽ pir ũ ki tãnh nĩ gé," he ja tóg nĩ. "Ũ tỹ ã jã pir ki tãnh kỹ mranh kỹ vẽnh kato ti jã pir ki tãnh kỹ mranh nĩ gé. Pãtén tũg nĩ," he ja tóg nĩ, Topẽ ti. 39 Sỹ ũri ãjag jyvẽn mũn hã vẽ, ha mẽ: ũ tỹ ã vóg mũ ra ti vóg tũg nĩ. Ti tỹ ã jamẽ ki tãnh kỹ ti mỹ ã jamẽ ũ ti ven nĩ, ti tỹ ã mỹ ki tãnh jé gé. 40 Ti tỹ ã palitó mãn sór kỹ ti mỹ ã camisa mré nĩm nĩ gé. 41 Ti tỹ ã mỹ: "mũ nỹ, tag tá, kakó ja tá inh fón nĩ," hen kỹ ti mré tĩg nĩ, hã ra ti mỹ: "kór há tá inh ã fón tĩg mũ ha," hemnĩ. 42 Ti tỹ ã mỹ nén ũ to: "inh mỹ nĩm," hen kỹ ti mỹ nĩm nĩ. Ti tỹ ã mỹ: "inh mỹ prestar hemnĩ," hen kỹ ti mỹ: vó, he tũg nĩ," he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ ẽg kato vãsãn mũ ag tó há nỹtĩnh ke
(Lc 6.27-28; 32-36)

43 "Topẽ tỹ ẽg si ag jyvẽn ũ mẽ ãjag huri, hã vỹ: "ã mré ke ag to há nĩmnĩ, kỹ ũ tỹ ã kato vãsãnsãn mũ ag to jũ nĩmnĩ gé," he ja tóg nĩ, Topẽ ti. 44 Isỹ ũri ãjag jyvẽn hã vẽ, ha mẽ: ũ tỹ ãjag kato vãsãnsãn mũ ag to há nỹtĩmnĩ, ũ tỹ ãjag vóg kónãn mũ ag to Topẽ mré vĩmnĩ. 45 Hã ki ãjag tóg tỹ Topẽ krẽ nỹtĩ, ti ri ke han kỹ, ãjag jóg tỹ kanhkã tá nĩ ẽn ri ke han kỹ. Ti hã ne tóg rã han', ti tỹ vẽnh kar kri jẽngrẽg kỹ san jé, ũn jykre kuryj ag kri, ũn jykre pãno

ag kri ke gé. Ta han ti ke gé, ti tỹ vẽnh kar há han jé, ũn jykre kuryj ag, ũn jykre pãno ag ke gé. Ver tóg vẽnh kar to há nĩ, Topẽ ti," he tóg, Jesus ti.

46 "Ãjag mré ke ũ ag tóg ãjag to há nỹtĩ. Ãjag tỹ tag ag hã to há nỹtĩn kỹ tóg tỹ nén ũ tũ tĩ ver. Ũn jykre kórég ag vỹ ge nỹtĩgtĩ gé, governo mỹ jãnkamy mãg tĩ ag. Ũ tỹ ãjag to há nỹtĩ ag hã to ag tóg há nỹtĩ, vẽnh kato. Há ti nĩ, hã ra tóg tỹ nén ũ tũ nĩ ver. 47 Kỹ ãjag tỹ ãjag mré ke ag hã mỹ: ã mỹ há? hen kỹ tóg tỹ nén ũ tũ nĩ gé ver. Ũ tỹ Topẽ vĩ ki kagtĩg ag vỹ ge nỹtĩgtĩ gé. Ãjag mré ke ag hã mỹ ag tóg: ã mỹ há? he tĩ gé, hã ra tóg tỹ nén ũ tũ nĩ ver. 48 Hã kỹ vẽnh kar to vẽnh jykre kuryj han kỹ nỹtĩmnĩ, ũ tỹ ãjag kato vãsãnsãn mũ ag mré hã, ẽg jóg tỹ kanhkã tá nĩ ẽn ri ke han nĩ. Ti hã ne tóg vẽnh kar to vẽnh jykre kuryj han kỹ nĩ nĩ[1]. Ti ri ke han nĩ," he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ ũ jagãgtãn ke to vẽnh jykre

6 1 "Kỹ ãjag tỹ Topẽ jykre han sór kỹ ũ tỹ vẽnh jykre pãno han mũ ag jykre ri ke han tũg nĩ. Ón kỹ ag tóg vẽnh kar rĩnve Topẽ jykre han sór tĩ, vẽnh kar tỹ ag ve jé, ag tỹ Topẽ jykre han mũ ẽn ti. Kar kỹ ag tóg hã ra hã tũ han tĩ sir. Kỹ ag ri ke han tũg nĩ, ke tũ nĩ (mũ) ra ẽg jóg tỹ kanhkã tá nĩ ẽn vỹ tóg ãjag mỹ ven ke tũ nĩ, ãjag tỹ ẽg jóg jykre han mũ ẽn kaja ti," he tóg. 2 "Hã kỹ ãjag tỹ ũn jagãgtar ag jagãgtãn kỹ ũ mỹ: "ag jagãgtãn inh tĩ," he tũg nĩ. Ũ tỹ vẽnh jykre régre han mũ ag jykre ri ke han tũg nĩ. Ag tỹ ón kỹ ũ jagãgtãn kỹ ag tóg ẽpry jagma mũ kỹ (ag tóg) vẽnh kar mỹ: "ag jagãgtãn inh tĩ," he tĩ. Ẽg vẽnh kanhrãn jafã jo ĩn krẽm ag tóg tag tó tĩ gé. Ag tỹ ẽprã ke ag tỹ ag mỹ vĩ há han ve sór vẽ, hã jé ag tóg ón kỹ ũn jagtar ag jagãgtãn tĩ. Ag ganho hã vẽ, ẽprã ke ag tỹ ag mỹ vẽnh vĩ há tó mũ ẽn ti. Kanhkã tá ag ganho ũ ve mãn ke tũ nĩ ha. Ãjag mỹ sóg ki hã tó mũ, ha mẽ," he tóg, Jesus ti.

3 "Ag ri ke han tũg nĩ. Ũn jagtar ag jagãgtãn nĩ. Ũ mỹ tó tũg nĩ, ãjag tỹ ũn jagãgtãn mũ ẽn ti, ãjag mré ke fag mỹ tó tũg nĩ gé. 4 Kỹ ãjag tỹ ag jagãgtãn kỹ ẽg jóg tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tóg ãjag vég mũ sir, kỹ tóg ãjag mỹ nĩm ke mũ sir, ãjag ganho ti. Ẽg tỹ vẽnh vatánh tá nén han mũ ẽn ve kãn tóg tĩ (mỹr), Topẽ ti," he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ Topẽ mré vẽmén to vẽnh jykre
(Lc 11.2-4)

5 "Kỹ ãjag tỹ Topẽ mré vẽmén kỹ ũ tỹ vẽnh jykre régre han mũ ẽn ag jykre ri ke han tũg nĩ gé. Ag tỹ ón kỹ Topẽ mré vĩ kỹ ag tóg ẽg vẽnh kanhrãn jafã jo ĩn kãki jẽgjẽ kỹ nỹtĩ, ke tũ nĩ kỹ ẽmĩn kri, ĩn to hã. Kỹ vẽnh kar vỹ ag tỹ Topẽ mré vĩ mũ tag vég mũ sir. Kanhkã tá ag tóg ganho ũ ve mãn ke tũ nĩ ha. Ãjag mỹ sóg ki hã tó mũ, ha mẽ. 6 Ag jãvo ãjag tỹ Topẽ mré vẽmén kỹ ãjag ĩn kãra gemnĩ. Kỹ jãnkã nĩfénh nĩ. Kỹ tá Topẽ mré vĩmnĩ sir, ẽg jóg mré, ẽg tỹ ũn vég tũ ẽn mré. Kỹ tóg kanhkã tá ãjag mỹ nĩm ke mũ, ãjag ganho ti. Ẽg tỹ vẽnh vatánh tá nén han mũ ẽn vég tóg tĩ (mỹr), Topẽ ti," he tóg, Jesus ti.

7 "Ãjag tỹ ti mré vẽmén kỹ fagrĩnh mỹ ti mré vẽmén mág han tũg nĩ. Ũ tỹ
Topẽ vĩ ki kagtĩg ag ri ke han tũg nĩ. Ãjag jãnjãn kỹ ag tóg ón kỹ vĩ mág han tĩ.
"Ẽg tỹ vĩ mág han kỹ ti hỹn ẽg vĩ mẽg mũ," he ag tóg tĩ, ón kỹ. 8 Ag ri ke han tũg
nĩ. Ẽg jóg vỹ nén kar ki kanhró nĩ, ãjag tỹ ti mỹ tó tũ ra tóg ki kanhró nĩ," he tóg.
9 "Ãjag tỹ Topẽ mré vĩ kỹ tag tómnĩ, ha mẽ:
"Ẽg jóg mág, kanhkã tá ã tóg nĩ nĩ.
Ã jiji tó ẽg tóg tĩ, kỹ vẽnh kar jé ã tỹ tỹ ũn mág nĩ vé.
10 Ẽg jé kãnhmar ã tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ vé.
Vẽnh kar jé ã tỹ nén to jykrén mũ ẽn han sór, ga tá ke kar, ag jé
kanhkã tá ke kar ag ri ke han.
11 Ẽg mỹ ũri ẽg jẽn ti nĩm, ẽg tỹ kurã kar ki ko tĩ ẽn.
12 Kỹ ẽg mỹ vẽnh pãte fón nĩ, ẽg tỹ ã vĩ mranh ja ti.
Hã jé ẽg tóg ẽg tỹ jagnẽ to jũ tỹ jagnẽ mỹ vẽnh pãte fón ke mũ gé.
13 Kỹ ẽg tỹ ã vĩ mranh sór kỹ ẽg kren han nĩ, ẽg tỹn mranh tũ nĩ jé.
Nén-Kóreg jo ẽg vemnĩ.
Ã hã ne tóg tar nĩ'.
Ã hã ne tóg mág nĩ inhhã'.
Ã jykre tóg tũ' henh ke tũ nĩ,"
hemnĩ, Topẽ mỹ," he tóg, Jesus ti.
14 "Hỹ, ge ti nĩ," he tóg. "Ũ tỹ ãjag to jũ kỹ ti mỹ vẽnh pãte fón nĩ. Ũ tỹ
ãjag mỹ vĩ kónãn kỹ ti mỹ vẽnh pãte fón nĩ gé. Ãjag tỹ gen kỹ ẽg jóg vỹ
ãjag mỹ vẽnh pãte fón ke mũ gé. 15 Ãjag tỹ tag han tũ nĩn kỹ, kỹ ẽg jóg tóg
ãjag mỹ vẽnh pãte fón ke tũ nĩ gé, ãjag tỹ ti vĩ mranh ja ti," he tóg, Jesus ti.

Ẽg vãkre to vẽnh jykre

16 "Kỹ ãjag vãkre kỹ fe ũ nỹtĩ tũg nĩ, ãjag tỹ Topẽ mỹ há nỹtĩ jé jẽg tũ nỹtĩn kỹ.
Vãkre ki ũ tỹ vẽnh jykre régre han mũ ag jykre ri ke han tũg nĩ. Ag tỹ ón kỹ vãkre
kỹ ag tóg fe ũ nỹtĩnh mũ sir, vẽnh kar tỹ ag vãkre ve jé. Ag ganho hã vẽ. Kanhkã
tá ag tóg ganho ũ vẽnh ke tũ nĩ ha. Ãjag mỹ sóg ki hã tó mũ, ha mẽ. 17 Ãjag vãkre
kỹ ãjag gãnh tãg nĩ, ãjag jamẽ kupemnĩ, festa han nỹtĩ ve nĩmnĩ, ãjag vãkren kỹ.
18 Hã kỹ ag tóg vég tũ nĩ, ãjag vãkrég mũ ti. Ẽg jóg hã ne vég mũ inhhã', ẽg tỹ ũn
vég tũ ẽn hã vỹ vég mũ. Kỹ tóg kanhkã tá ãjag mỹ nĩm ke mũ, ãjag ganho ti. Ẽg tỹ
vẽnh vatánh tá nén han mũ vég tóg tĩ (mỹr), Topẽ tĩ," he tóg, Jesus ti.

Ẽg rico to vẽnh jykre
(Lc 12.33-34)

19 "Ga kri mũn kỹ ricon ke to vãsãn sór tũg nĩ. Ga vỹ ãjag tỹ nén kar ti konh ke
mũ, ãjag tỹ rico hã to vãsãn mũ ra. Kỹ ãjag jãnkamy vỹ vẽso jãgfanh ke mũ gé sir,
ti e nỹtĩn kỹ. Kỹ ag tóg pigju kỹ ma mũnh ke mũ gé sir, ãjag tỹ nén ti, ti e nỹtĩn
kỹ. 20 Ãjag tỹ inhhã kanhkã tá tũ mág pẽ nỹtĩn kỹ tóg inhhã ãjag mỹ há tĩnh mũ.
Tá ti pi(jé) tỹ ga nĩ', ãjag tũ ti, tá ti pi(jé) vẽso jãgfanh mũ'. Tá ag pi(jé) péju kỹ
ma mũnh mũ'. Hã kỹ tá ãjag tũ vin han sórmnĩ. 21 Ãjag tỹ ga kri tỹ nén ũ mág

nỹtĩn kỹ ãjag tóg ga kri mũ mág sór mũ. Ãjag tỹ hã ra kanhkã tá tỹ nén ũ mág nỹtĩn kỹ ãjag tóg kanhkã ra mũ sór mũ, kỹ tag hã ne há nĩ',” he tóg, Jesus ti.

Ẽg kanẽ tỹ ẽg mỹ kurã han
(Lc 11.34-36)

22 “Ẽg kanẽ tỹ ẽg vég tĩ. Kỹ tóg tỹ ẽg mỹ kurã ri ke nĩ, ẽg kanẽ ti, ti há nĩn kỹ. Tỹ ẽg tóg kurã ve há han tĩ, ẽg kanẽ há nĩn kỹ. 23 Ẽg kanẽ kóreg nỹtĩn kỹ tóg ẽg mỹ kuty tĩnh mũ. Kỹ tóg ẽg mỹ kurã vég tĩ ẽn mỹ (tóg) kuty nĩ sir, kỹ kuty tag vỹ kuty kar kãfór nĩ. Ge ti nĩ, ẽg jykre kóreg nĩn kỹ. Ẽg kanẽ kóreg ri ke vẽ sir, ẽg jykre kóreg ti,” he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ ga kri rico to vãsãn sór ke tũ
(Lc 16.13; 12.22-31)

24 “Ã jagrẽ régre nĩn kỹ tóg vẽnhmỹ tĩ. Ã tỹ Topẽ hã tỹ jagrẽ nĩn kỹ jãnkamy tãn ẽn tỹ jagrẽ nĩ sór tũg nĩ. Ã tỹ jãnkamy e ve sór kỹ ti hã mĩ ẽkrén kỹ ti hã vỹ tỹ ã jagrẽ nĩnh mũ. Kỹ ẽg tóg Topẽ tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn to jykrén há han tũ nĩgtĩ. Ã tỹ Topẽ to há nĩn kỹ ã tóg sir ga kri rico to vãsãn sór ke tũ nĩ. Ã tỹ ga kri rico nĩ sór kỹ ã tóg Topẽ mĩ ẽkrég tũ nĩ, hã vemnĩ,” he tóg, Jesus ti. 25 “Hã kỹ sóg ãjag mỹ tó mũ. Ãjag tỹ nén ve sór mág mũ to krĩ kufy han tũg nĩ. “Inh hỹn ũri ne konh mũ', inh hỹn ne tunh mũ'?” he tũg nĩ. Topẽ tỹ ẽg han ja vẽ mỹr, ẽg tỹ ga kri mũ jé. Hã kỹ tóg ẽg mỹ ẽg jẽn ki rĩr mũ gé sir, ẽg kur ki ke gé, Topẽ ti. 26 Sẽsĩ to jykrén nĩ. Ag mỹ ẽkrãn tĩ? Vó. Ag mỹ pãjó krẽm vin tĩ? Vó, ke tũ ag tóg nĩgtĩ. Ge ra ẽg jóg tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tóg ag ki rĩr nĩ nĩ. Ãjag mỹ jẽsĩ kãfór tũ nỹtĩ', Topẽ mỹ'? Vó, sẽsĩ kãfór ãjag tóg nỹtĩ. 27 Topẽ tỹ ẽg kã ũ jé prẽr kỹ ẽg tóg ter ke mũ, ẽg ter sór tũ ra. Ter jé ẽg tóg ke mũ gé, ẽg tỹ to krĩ kufy han mũ ra. Ẽg krĩ kufy ẽn pi(jé) ẽg kren han mũ'.

28 Kỹ kur to krĩ kufy han tũg nĩ gé. Ka fej hã to jykrén nĩ. Jatun mỹ tóg mog tĩ. Rãnhrãj tũ tóg nĩgtĩ, kur han tũ tóg nĩgtĩ. 29 Hã ra tóg sĩnvĩ nỹtĩ, ka fej ti. Kỹ pã'i mág tỹ Salomão kur tóg ri ke tũ nĩgtĩ, ti sĩnvĩ ra, vẽnh kar kur sĩnvĩ kãfór ti nĩ, Salomão kur ti. Hã ra tóg ka fej sĩnvĩ ri ke tũ nĩ. Ki hã sóg tó mũ mỹr. 30 Topẽ hã ne ka fej sĩnvĩ han, tỹ tóg kur sĩnvĩ ri ke nĩ, ka fej ti. Hã ra tóg kãnhmar kãgter tĩ, ka fej ti, ti sĩnvĩ ra. Ũri tóg há nỹtĩ. Kỹ tóg vaj kỹ kógungun kỹ pũr mũ sir, re mré. Hã kỹ Topẽ tóg ãjag ki rĩr kãfór han mũ, ãjag kur mré hã. Hã kỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩmnĩ, ti vĩ kri fi kỹ. 31 Krĩ kufy han tũg nĩ. “Inh hỹn ne konh mũ'? Inh hỹn ne kron mũ'? Inh hỹn ne tunh mũ'?” he tũg nĩ. 32 Ũ tỹ Topẽ vĩ ki kagtĩg ag vỹ tag to jykrén mág tĩ, hã ra ẽg jóg tỹ Topẽ vỹ ẽg vég tĩ, ẽg tỹ nén ve sór mág mũ ti. Kỹ to krĩ kufy han tũg nĩ. Ti hã ne ẽg vég mũ, ẽg jóg tỹ Topẽ ti. 33 Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ẽn hã ve sórmnĩ. Kỹ tag hã to vãsãn nĩ. Ti jykre kuryj tag hã to vãsãn nĩ. Kỹ tóg ãjag mỹ ãjag tỹ nén ve sór mág mũ ẽn tỹ ãjag mỹ vin ke mũ sir. 34 Hã kỹ ãjag tỹ vaj kỹ nén venh ke to krĩ kufy han tũg nĩ. Vaj kỹ ãjag tóg venh ke mũ, kỹ ãjag tóg to jykrén ke mũ sir. Ũri ãjag tỹ nén tỹ ũri vég mũ hã to jykrén há han nĩ. Ãjag tỹ ũri nén ũ jagy vég mũ vỹ há nĩ, kỹ ãjag tỹ vaj kỹ nén venh ke to jykrén tũg nĩ, ũri,” he tóg, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ẽg tỹ ũ to jykrén kónãn ke tũ
(Lc 6.37-38; 41-42)

7 1"Ã régre to jykrén kónãn tũg nĩ, ti jykre kórég ra. Kỹ Topẽ vỹ ã to jykrén
kónãn ke tũ nĩ gé. 2Ã tỹ ũ to jykrén mũ ẽn ri ke han jé tóg ke mũ, Topẽ ti,
ã mỹ. Ã tỹ ũ mỹ kãmun mũ ri ke han jé tóg ke mũ, ã mỹ, Topẽ ti. 3Jykre kórég
mág ã tóg nĩ gé, hã ra ã régre jykre pãno sĩ ẽn ne ã mỹ kórég nỹ'. 4Kỹ ã hã ne tóg
ã régre mỹ: ã jykre kórég kurynh jé sóg ke mũ, he mũ', ã tỹ ã jykre pãno tãvĩ ẽn
kurynh jãvãnh (hã) ra'. 5Ke tũg nĩ. Ke tũ nĩ (mũ) ra ã tóg jykre régre nỹtĩ. Ã jykre
kurynh vén nĩ. Kar kỹ ã tóg sir ã régre jykre kurynh há han mũ," he tóg, Jesus ti.

6"Hã ra cachorro jykre ri ke ag mỹ Topẽ jykre sĩnvĩ tó tũg nĩ. Porco
jykre ri ke ag mỹ Topẽ jykre sĩnvĩ ẽn tó tũg nĩ gé. Jykre kavéj ag nỹtĩ, hã
kỹ ag tóg Topẽ jykre to é henh ke mũ. Ti tỹ tũ' he sór ag tóg tĩ, ti sãn kỹ,
Topẽ jykre sĩnvĩ ẽn ti. Kar kỹ ag tóg sir ã mré vẽnh génh sór mũ gé, ha
vemnĩ, ã tỹ ag mỹ Topẽ jykre sĩnvĩ ẽn tó kỹ," he tóg, Jesus ti.

Topẽ tỹ tỹ ũn vĩ há nĩ
(Lc 11.9-13)

7"Topẽ mỹ nén kar to vĩmnĩ, kỹ tóg ãjag mỹ han mũ. Ãjag tỹ ti mỹ nén ũ to
vĩ mũ ẽn jãvãnh nĩ, kỹ ãjag tóg venh ke mũ. Ti mré vĩ kỹ ẽg tỹ ti jãnkã tỹ tórón
tórón ke ẽn ri ke han nĩ. Kỹ tóg ãjag mỹ nón ri ke han mũ sir, ti tỹ ãjag mỹ ãjag
tỹ nén to vĩ mũ ẽn han kỹ. 8Hỹ, hã vẽ. Ãjag tỹ ti mỹ nén (ũ) to vĩn kỹ tóg ãjag
mỹ han mũ sir. Ãjag tỹ ti jãvãnh kỹ ãjag tóg ti venh mũ sir. Ãjag tỹ ẽg tỹ jãnkã
tỹ tórón tórón ke ri ke han kỹ tóg ãjag mỹ nón ri ke han mũ sir," he tóg.

9"Kejẽn ãjag kósin tóg ãjag mỹ ẽmĩ to vĩ mũ. Kỹ ãjag pi(jé) ti mỹ pó nĩm ke mũ'.
Ti mỹ ãjag tóg ẽmĩ hã nĩm ke mũ. 10Ãjag kósin tỹ ãjag mỹ pirã to vĩn kỹ, kỹ ãjag
pi(jé) ti mỹ pỹn nĩm ke mũ'. Pirã hã nĩm jé ãjag tóg ke mũ. 11Jykre pãno ãjag nỹtĩ.
Ge ra ãjag tóg ãjag krẽ mỹ nén ũ há vin tĩ. Ge ti nĩ gé, ãjag tỹ Topẽ mỹ nén ũ to vĩn
kỹ. Nén ũ há hã nĩm jé tóg ke mũ. Hã ra tóg ãjag kãfór han tĩ, ẽg jóg tỹ kanhkã tá
nĩ ti. Ãjag tỹ ti mỹ nén (ũ) to vĩn kỹ tóg ãjag mỹ nén ũ há tãvĩ han tĩ mỹr," he tóg.

12"Ãjag tỹ ãjag mré ke ũ to: "ti tỹ ẽg mỹ tag han há tóg tĩ vẽ," he mũ ra
ẽg hã tóg ti mỹ han ke mũ. Moisés tỹ ẽg jyvẽn hã vẽ, Topẽ vĩ tó tĩ ag tỹ
ẽg jyvẽn hã vẽ," he tóg, Jesus ti.

Jãnkã régre
(Lc 13.24)

13"Ũ tỹ inh ki rã mũ vỹ tỹ jãnkã sĩ fĩn rãm ke ri ke nĩ. Jãnkã sĩ fĩn rãm jé
ẽg tóg vãsãn tĩ. Ri ke ti nĩ, ũ tỹ inh ki rãnh ke mũ ti. Jãnkã mág vỹ nĩ gé. Hã
ra ũ tỹ fĩn rãm ke mũ ag vỹ kãgter pẽ han ke mũ. Ãjag tỹ jãnkã mág ẽn fĩn
rãm sór kỹ tóg ver jagy tũ nĩ, fĩn rãm há tóg tĩ. Kỹ nũgme to ẽpry jagma tĩg,
pĩ to ẽmĩn jagma tĩg pi(jé) jagy tĩ', ti mág pẽ nĩn kỹ. Hã kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag
vỹ jagma mũ mũ. Kar kỹ ag tóg kãgter pẽ han mũ sir, pĩ ki vár kỹ. 14Ag jãvo

jãnkã sĩ ẽn fĩn rãm nĩ, ãjag tỹ rĩr krỹg ja tũ ve jé. Sĩ ti nĩ, kanhkã to ẽpry ti, kanhkã to ẽmĩn ti. Ũn pipir ag vỹ jagma mũnh mũ. Ã sĩ san kỹ tóg vég tũ sag tĩ, hã kỹ ũ tỹ jagma mũnh ke mũ ag vỹ pipir nỹtĩ," he tóg, Jesus ti.

Ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag
(Lc 6.43-44)

15 "Ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ẽn ag vĩ kri fig tũg nĩ. Há nỹtĩ ve ag tóg nỹtĩ, hã ra ag tóg ãjag kókén sór nỹtĩ. Ãjag kókén sór to ag tóg mĩg jũ ẽn ri ke nỹtĩ, mỹr, ha mẽ. 16 Ãjag tỹ ag jykre tugnỹm kỹ ãjag tóg ag tỹ Topẽ vĩ mranh mũ ẽn ki kanhró nỹtĩ. Ha vé, vãnh tỹ jóhó ki ẽg tóg uva vég tũ nĩgtĩ mỹr. Kỹ ẽg tóg sónh ki pẽnva vég tũ nĩgtĩ gé. 17 Ka vỹ ge nỹgtĩ. Ti há nĩn kỹ tóg kanẽ há han tĩ, kỹ ẽg tóg ko tĩ. Ti kórég nĩn kỹ tóg kanẽ kórég han tĩ, kỹ ẽg pi(jé) ko tĩ'. 18 Ka há vỹ kanẽn kónãn ki kagtĩg nĩ, kỹ ka kórég vỹ kanẽ há han ki kagtĩg nĩ gé. 19 Kỹ ẽg tóg ka kórég ẽn gỹn tĩ, tỹ ẽg pĩ han tĩ. Ka tỹ kanẽ há han vãnh ẽn tỹ ẽg pĩnh ti. 20 Ge ti nĩgtĩ, ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag tỹ. Ag tỹ Topẽ vĩ mrynhmranh kỹ ag tóg ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ. Ag tỹ nén han mũ ki ẽg tóg ag jykre kórég vég mũ," he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ Topẽ vĩ ki króm ke
(Lc 13.25-27)

21 "Vẽnh kar tóg iso: "pã'i vẽ, pã'i vẽ," he tĩ. Hã ra ũ ag tóg Topẽ tỹ nén tó mũ ẽn han vãnh nỹtĩgtĩ. Hã kỹ ag tóg Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i mág nĩ venh ke tũ nĩ. Ũ tỹ inh jóg vĩ han mũ ẽn ag hã vỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke mũ. 22 Kurã ẽn kã, isỹ vẽnh kar jykre tugnỹm ke kurã ẽn kã ag tóg inh mỹ tag tónh mũ, ha mẽ. "Senhor, Senhor, ã jykre tó ẽg mỹr," he jé ag tóg ke mũ. "Ã jykre hã ki ẽkrén kỹ ẽg tóg ẽg tỹ nén han vãnh han ja nĩgtĩ mỹr. Ã jykre hã tỹ ẽg tóg vẽnh jagrẽ kórég pan mỹr," he jé ag tóg ke mũ, inh mỹ. 23 Hã ra sóg ag mỹ: "ãjag pi(jé) tỹ inh mré ke nỹtĩ'," henh ke mũ. "Ãjag ki kagtĩg sóg nĩ mỹr. Ha mũ jẽg. Jykre kórég ãjag tóg nỹtĩ," he jé sóg ke mũ, ũ tỹ inh panh vĩ han vãnh ag mỹ," he tóg, Jesus ti.

Ĩn nũna gunh gunh kãme
(Lc 6.47-49)

24 "Ha mẽ, inh vĩ mẽg ãjag tóg nỹtĩ," he tóg. "Ãjag tỹ inh vĩ ki króm kỹ ãjag tóg sir ũn há ri ke nỹtĩ. Ĩn han ken kỹ tóg to jykrén mũ. To jykrén há nĩn kỹ tóg ga kũm kỹ pãró kri ĩn nũna ka fẽg mũ sir. 25 Kỹ vãhã ta tóg kutẽ mũ, kỹ goj vỹ var mũ sir. Kóho jũ vỹ kãtĩ mũ, ĩn to, hã ra tóg kutẽ tũ nĩ sir, ĩn ti. Pãró kri tóg nỹtĩ, ti nũna ti, hã kỹ tóg kutẽ tũ nĩ. Ge ti nĩ, ãjag tỹ inh vĩ kri fi kỹ. 26 Ãjag tỹ inh vĩ mẽg mũ ra ki króm tũ nĩn kỹ ãjag tóg ũn jykre kórég ri ke nỹtĩ. Ĩn han ken kỹ tóg to jykrén kónãn mũ, kỹ tóg ga tỹ rỹnhrỹj hã ki ka fẽg mũ, krĩg mỹ, ĩn nũna ti. 27 Kỹ ta tóg kutẽ mũ, kỹ goj vỹ var mũ sir. Kóho jũ vỹ kãtĩ mũ gé, ĩn to, kỹ ĩn tóg vom ke tére kỹ kutẽ mũ sir. Mráj kãn tóg mũ sir, ĩn ti. Ge ti nĩ, ãjag tỹ inh vĩ kri fig tũ nĩn kỹ," he tóg, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus vĩ tỹ vẽnh kar vĩ kãfór nĩ

28 Hã ki Jesus tóg krỹg he mũ sir, ag kanhrãn ki. Kỹ tóg vẽnh kar mỹ e tĩ sir,
ti vĩ ti. 29 Ti vĩ tóg vẽnh kar vĩ kãfór nĩ, Topẽ vĩ to professor ag vĩ kãfór ti nĩ, kỹ
tóg pã'i vĩ kãfór pẽ nĩ gé, ti vĩ ti. Hã kỹ tóg ki hã tó mũ. Kỹ tóg ag mỹ e tĩ sir.

Jesus tỹ ũn kaga kren vãnh tỹ há' he
(Mc 1.40-45; Lc 5.12-16)

8 1 Jesus tỹ ag mỹ tó kãn kỹ tóg pãnónh ẽn to tére mũ sir. Kỹ ũn e ẽn ag
tóg ti nón mũ mũ sir. 2 Kỹ vãhã ũ tóg ti tá jun mũ. Vẽnh kaga kren vãnh
han kỹ tóg nĩ, vẽnh kaga tỹ lepra he mũ ẽn, ũ tỹ tá jun mũ ti. Kỹ tóg ti krẽm
grĩnh ke kỹ ã jakrĩ tỹ jẽ nĩ, kỹ tóg ti mỹ: "Senhor," he mũ. "Ã mỹ isỹ há' he
sór tũ nĩ'? Ã hã tóg isỹ há henh mũ, ã tỹ isỹ há' he sór kỹ," he tóg ti mỹ.
3 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "hej," he mũ. "To há sóg nĩ, há' he ja há ã tóg nĩ," he tóg
ti mỹ, Jesus ti. Kỹ tóg ti kaga kren vãnh ẽn tỹ kren han mũ vẽsỹmér. Jãnhkri
tóg nĩ, ti fár ti. 4 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "ker ũ mỹ tó hẽ', ã han tag ti," he mũ. "Ha
tĩg, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to. Ti hã mỹ tómnĩ. Kỹ ti mỹ nén ũ nĩm nĩ, ti tỹ Topẽ mỹ
pũn jé, Moisés tỹ vãsỹ ẽg mỹ nén tó ja ẽn ti. Hã tugrĩn vẽnh kar vỹ ã tỹ há' he
mũ tag ki kanhrãn mũ," he tóg ti mỹ, Jesus ti. Kỹ tóg tĩ mũ, há' hen kỹ.

Jesus tỹ pã'i mág camarada tỹ há' he
(Lc 7.1-10)

5 Kỹ Jesus tóg kejẽn cidade tỹ Cafarnaum tá jun mũ. Kỹ fóg tỹ capitão tóg
ti venh kãtĩ mũ, ti mỹ nén ũ to vĩ jé. 6 Kỹ tóg ti mỹ: "Senhor," he mũ. "Inh
camarada tóg nỹ nĩ, inh ĩn tá. Kãnhgrĩn kãn kỹ tóg nỹ nĩ, hã ra tóg kaga jagy
nỹ," he tóg ti mỹ, capitão ti, Jesus mỹ. 7 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "kỹ inh hỹn tóg
ti venh tĩg ha, ã mré, sỹ ã mỹ ti han jé," he mũ. 8 Hã ra capitão tóg Jesus mỹ
ke mãn mũ. "Ã mỹn hỹn jagy nĩ, ã tỹ inh ĩn kãki sãn ke ti, isỹ tỹ fóg nĩn kỹ,"
he tóg ti mỹ. "Ã vĩ pir ki inh camarada vỹ há' henh mũ. Ã vĩ hã tỹ ã tóg ti
tỹ há' henh ke mũ," he tóg, capitão ti. 9 "Ha vé, tỹ sóg pã'i krẽm ke nĩ gé, kỹ
soldado ag tóg tỹ inh krẽm ke nỹtĩ gé. Hã kỹ sóg pã'i jykre ki kanhró nĩ. Isỹ
soldado ũ mỹ: kutĩg, hen kỹ tóg tĩ mũ. Sỹ ti mỹ: kunĩg, hen kỹ tóg kãtĩ mũ gé.
Isỹ inh camarada mỹ: tag han ra, hen kỹ tóg han mũ. Inh vĩ tỹ sóg ag jẽgnẽg
tĩ. Hã kỹ sóg ki kanhró nĩ. Ã vĩ tỹ ã tóg inh camarada tỹ há' he há nĩ," he tóg,
capitão ti, Jesus mỹ. 10 Kỹ tóg Jesus mỹ e tĩ, ti vĩ tag ti. Kỹ tóg ã mré mũ ag
mỹ: "ha mẽ, Israel ag vỹ ti ri ke tũ nỹtĩ," he mũ. "Ki kanhró tóg nĩ (mỹr), kỹ
tóg inh ki rã kỹ jẽ. Ge ve ja tũ sóg nĩ," he tóg. 11 "Ha vé, ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ
kãmũnh ke mũ, rã jur ja tá ag kãmũnh mũ, rã pur ja tá ke gé. Abraão mré ag
tóg ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke mũ, Isaque mré, Jacó mré ke
gé, Topẽ tóg ag ki rĩr ke mũ. 12 Ag jãvo Israel krẽ'krẽ ag tóg kuty ki vár ke mũ.
Ag tỹ ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke vẽ vẽ, hã ra ag tóg venh ke

tũ nĩ. Kỹ ag tóg vẽsỹrénh ke mũ, ãjag jã tỹ ag gángán ke mũ, tỹ gangan ke mũ, vẽso jũn kỹ," he tóg, Jesus ti. Ã mré nỹtĩ ag mỹ tóg ke mũ.

13 Kỹ tóg capitão mỹ: "ha tĩg ge," he mũ. "Inh ki rã kỹ ã tóg jẽ nĩ, hã kỹ ã tóg venh ke mũ sir, ã tỹ nén ve sór mũ ti. Ã camarada tỹ inh hur há' hẽ," he tóg, Jesus ti, capitão mỹ. Kỹ tóg tĩ mũ sir. Hã ra ti camarada tóg há' he mũ. Hora ẽn ki tóg há' he mũ, Jesus tỹ hora ki tó mũ ẽn ki.

Jesus tỹ ũn kagyga ag tỹ hághá' he
(Mc 1.29-34; Lc 4.38-41)

14 Kỹ Jesus tóg sir Pedro ĩn kãra rã mũ. Kỹ tóg ti prũ fi mỹnh fi vég mũ. Kaga fi tóg nỹ nĩ, rỹg kỹ. 15 Kỹ tóg fi nĩgé mẽg mũ sir. Kỹ fi rỹg ẽn tóg tũ' he mũ sir. Kỹ fi tóg nĩ kỹ ag ki rĩr mũ sir. 16 Kuty ẽn kã ag tóg ũn jagrẽ kórég ag tatĩn kãmũ mũ ti to. Kỹ tóg ag mỹ vĩ mũ, kỹ ag tóg pa kãn mũ sir, vẽnh jagrẽ kórég ag. Ũn kagyga ag hyn han tóg mũ gé sir, Jesus ti. 17 Hã ra tag tóg rán kỹ nĩ gé. Vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ tỹ Isaías vỹ tag rán ja nĩ, ha mẽ: "ẽg kaga nỹtĩn kỹ tóg ẽg han, kỹ ẽg tóg há' he kãn mũ, ti tỹ ẽg jagfy jagtar tugrĩn," he ja tóg nĩ, Isaías ti. Hã ra tóg ge nĩ.

Ũ tỹ Jesus mré mũ sór mũ ag
(Lc 9.57-62)

18 Kejẽn ag tóg Jesus pénĩn e nỹtĩ, kỹ Jesus tóg ag ve kỹ: "mũ jé ha," he mũ, ã mré mũ tĩ ag mỹ. "Goj kafã ũ ra ẽg mũnh mũ," he tóg.

19 Ag mũnh ke to hã Topẽ vĩ to professor ũ tóg ti mré vĩnh kãtĩ mũ. "Senhor," he tóg. "Sỹ ã mré tĩg há tóg tĩ. Ã tỹ hẽ ra tĩg kỹ sóg ã mré tĩ mũ," he tóg. 20 Hã ra Jesus tóg ti mỹ: "hã ra tóg jagy tĩ," he mũ. "Ĩn tũ sóg nĩ," he tóg. "Mĩg vỹ kré nỹtĩgtĩ. Sẽsĩ vỹ jagfe nỹtĩgtĩ gé. Ag jãvo isỹ hẽ tá nũr ke tóg tũ tĩ. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ," he tóg, Jesus ti.

21 Kỹ Jesus mré tĩ ũ tóg Jesus mỹ vĩ mũ gé. "Ã mré sóg tĩ mũ, hã ra sóg ver inh panh tỹ ga ki ti fón sór mũ," he tóg, Jesus mỹ. 22 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "vó," he mũ. "Ti kénh tĩ tũg," he tóg. "Inh mré kãtĩg," he tóg. "Inh ki ge tũ ag vỹ ã panh ti kej han mũnh mũ. Ã tỹ inhhã inh mré kãtĩg há tóg tĩ," he tóg, Jesus ti. 23 Kỹ tóg sir canoa kãki rã mũ. Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti mré ki ge mũ gé sir, goj kafã ũ ra mũ jé.

Jesus tỹ kóho jũ tỹ tũ' he
(Mc 4.35-41; Lc 8.22-25)

24 Ag tỹ goj kãmĩ mũ (hã) ra kóho jũ tóg sir krog he mũ, ha mẽ. Kỹ goj tóg canoa kãki krém krém ke mũ, ti fãn sór tóg mũ. Hã ra Jesus tóg nũr kỹ nỹ nĩ. 25 Kỹ ag tóg ti rĩn kỹ ti mỹ: "Senhor," he mũ. "Ẽg kren han nĩ," he ag tóg. "Ẽg kãgter ha mẽ tóg tĩ," he ag tóg.

26 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ãjag tỹ nejé mũmẽgmẽg nẽ?" he mũ. "Ãjag mỹ inh ki ge há han tũ'?" he tóg. Kỹ tóg nĩ kỹ jẽgnẽ mũ sir, kỹ tóg goj mỹ vĩ

mũ sir, kóho mỹ. Kỹ tóg tũ' he mũ sir. Katy' he tóg mũ, katy tãvĩ tóg tĩ mỹr, ha mẽ. 27Kỹ tóg vẽnh kar mỹ e tĩ. “Ti jykre tóg ẽg mỹ e tĩ,” he ag tóg mũ. “Kóho tóg ti vĩ han, goj ti ke gé,” he ag tóg.

Jesus tỹ vẽnh jagrẽ kórég pan
(Mc 5.1-20; Lc 8.26-39)

28Kỹ tóg goj fĩn rãm kỹ nig kafã ũ tá jun mũ sir, Gadara tá, Jesus ti, ti mré mũ tĩ ag ke gé. Kỹ ũn régre ag tóg ti kato tẽgtẽ mũ, ũn jagrẽ kórég ag. Vẽnh kej tá ag tóg kãmũ mũ. Ag jamã vẽ, vẽnh kej ti. Jũ mẽ ag tóg nỹtĩ, kỹ ũ ag tóg hẽn ra mũ vãnh nỹtĩ, ag kamẽg kỹ. 29Jesus kato ag tóg kãmũ mũ, ũn jagrẽ kórég ẽn ag. Ti ve kỹ ag tóg sir prẽr mũ, ha mẽ. “!..Ã hỹn ẽg tỹ hẽ ri kenh mũ ha, Topẽ kósin'..!” he ag tóg mũ. “!..Ã mỹ ẽg vóg kónãn sór mũ ha, ẽg kurã to hã..!” he ag tóg. Jesus mỹ.

30Hã ra porco tóg ki e nỹtĩ. Kakó tá ag tóg jẽg nỹtĩ. 31Kỹ Nén-Kórég ag tóg Jesus mỹ: “ã tỹ ẽg pan kỹ ã tỹ porco to ẽg jẽgnẽnh há tóg tĩ,” he mũ. 32Kỹ tóg ag mỹ: “hej,” he mũ. “Ha mũ jẽg ge,” he tóg. Kỹ ag tóg ẽn ag togvãnh kỹ porco ki ge mũ sir, Nén-Kórég ag. Kỹ vãhã porco ag tóg rán ki re kãn mũ sir, goj nig ki ag tóg vár kãn mũ. Nãgnãr kãn ag tóg mũ sir, tũ' he ag tóg mũ sir, porco ẽn ag, mỹr, ha mẽ. 33Kỹ porco ki rĩr tĩ ag tóg pétẽ kãn mũ sir, cidade ra, kamẽg kỹ. Tá ag tóg kãmén kãn mũ. Nén-Kórég tỹ jagrẽ ja ẽn ag tó ag tóg mũ sir, Jesus tỹ ag pan ẽn ti.

34Kỹ vãhã cidade tá ke kar ag tóg sir Jesus venh kãmũ mũ. Kãmũ kãn ag tóg mũ. Kỹ ag tóg tá junjun kỹ (ag tóg) Jesus mỹ to vĩ mũ, ti tỹ tá kutẽ jé, ti tỹ ag rã hã nĩ tũ nĩ jé, hã kỹ tóg tĩ mũ.

Jesus tỹ ũn kãnhgrĩn kỹ nỹ tỹ há' he
(Mc 2.1-12; Lc 5.17-26)

9 1Kỹ Jesus tóg canoa ki rã kỹ goj nig kafã ũ ra tĩg mãn mũ. Kỹ tóg ã jamã tá jun mũ. 2Ti tỹ ã jamã tá jun kỹ vãhã ag tóg ti mỹ ũ vyn kỹ junjun mũ, ũn kónhgrĩn kỹ nỹ ẽn, ha mẽ. Ã cama kri tóg nỹ nĩ. Kỹ Jesus tóg ag tỹ ti ki ge mũ vég mũ sir. Hã kỹ tóg ũn kãnhgrĩ mỹ: “inh kósin',” he mũ. “Ã fe tỹ há' hé. Ã tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn tỹ tũ' hen hã vẽ ha,” he tóg, ti mỹ, ũn kónhgrĩ mỹ.

3Hã ra Topẽ vĩ to professor ag vỹ tá nỹtĩ gé. Ti vĩ mẽ kỹ ag tóg to jykrén mũ. “Topẽ to vĩ kónãn tóg mũ mỹr. Vẽsỹ tóg Topẽ han mũ mỹr,” he ag tóg mũ, Jesus to, ti tỹ ti mỹ: “ã tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn tỹ tũ' hen hã vẽ,” hen kỹ. Kỹ tóg ag mỹ tỹ ũ nỹ, ti jykre ti.

4Hã ra Jesus tóg ki kanhró nĩ, ag tỹ nén to jykrén mũn ki. Kỹ tóg ag mỹ: “ãjag ne tog nén ũ vẽnhmỹ to jykrén mũ',” he mũ. 5“Ne nỹ ãjag mỹ vẽnhmỹ nỹ?” he tóg. “Ũn tĩg vãnh tag mỹ sóg: “ã tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn tỹ tũ' hen hã vẽ ha,” he mũ mỹr. Kỹn mỹ ãjag mỹ vẽnhmỹ?” he tóg. “Sỹ ti mỹ: “nĩ ra, tĩg ra,” henh ke vẽ gé. Kỹn mỹ ãjag mỹ vẽnhmỹ ke gé'?” he tóg. 6“Hã ra isỹ ãjag mỹ inh jykre ven sór vẽ. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ.

Tá sóg krỹg ke mũ, Topẽ vĩ mranh tỹ vẽnh pãte fón ke tá, ũn kãnhgrĩ tag mỹ. Sỹ tá krỹg mũ ven jé sóg ke mũ, ãjag mỹ," he tóg.

Hã kỹ tóg ũn kónhgrĩ mỹ: "nĩ ra, jẽg ra, ã kur gé (g) tĩg ra, ã ĩn ra," he mũ. 7Kỹ tóg vym ke nĩ mũ, kỹ tóg sir jẽgnẽ kỹ tĩ mũ. Ã ĩn ra tóg tĩ mũ (mỹr) sir, ha mẽ. 8Kỹ vẽnh kar ag tóg vég mũ. Kỹ tóg ag mỹ e tãvĩ tĩ. Topẽ mỹ ag tóg vĩ há han mũ, ti tỹ Jesus mỹ vẽnh jykre há nĩm kỹ. Ẽg mré ke vẽ mỹr, Jesus ti, ẽprã ke, hã ra Topẽ tóg ti tar han, hã kỹ tóg ti tỹ há' he mũ.

Jesus tỹ Mateus mré vĩ
(Mc 2.13-17; Lc 5.27-32)

9Kỹ Jesus tóg ã jamã tá kã kutẽ kỹ tĩ mũ sir. Kỹ tóg Mateus vég mũ sir. Governo mỹ tóg jãnkamy mãg tĩ, imposto kaja ti, kỹ tóg ã rãnhrãj han kỹ nĩ nĩ. Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "inh mré kãtĩg," he mũ, Mateus mỹ. Kỹ tóg jẽgnẽ kỹ ti mré tĩ mũ sir.

10Kỹ tóg kejẽn ti mré jẽg mũ, Jesus ti. Kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg tá vẽnh mãn mũ, ti ĩn krẽm, governo mỹ jãnkamy mãg tĩ ag, Topẽ vĩ mranh tĩ ag. Jesus mré ag tóg jẽgjẽg mũ, Jesus mré mũ tĩ ag mré ke gé. 11Kỹ Fariseu ag tóg vég mũ. Kỹ ag tóg ti mré mũ tĩ ag mỹ vĩ mũ. "Ãjag pã'i ne tóg ag mré jẽg mũ', governo mỹ jãnkamy mãg tĩ ag mré. Topẽ vĩ mranh tĩ ag mré hã tóg jẽg mũ'," he ag tóg, Fariseu ag, Jesus mré mũ tĩ ag mỹ.

12Hã ra Jesus tóg mẽg mũ, ag vĩ ti. Kỹ tóg ag mỹ kãmén mũ, ha mẽ. "Ũn kagyga tũ ag vỹ médico venh mũ tũ nĩgtĩ," he tóg. "Hã ra ũn kagyga ag hã vỹ ti venh mũ tĩ," he tóg. 13"Ha vé, tag to jykrén, Topẽ vĩ tag to, ha mẽ. "Ãjag tỹ jagnẽ jagãgtãn kỹ tóg inh mỹ há tĩ inhhã," he tóg, Topẽ ti. "Ãjag tỹ inh mỹ nén ũ pũn kãfór tóg nĩ, ãjag tỹ jagnẽ jagãgtãn mũ ti," he tóg, Topẽ ti. Hã kỹ jagnẽ jagãgtãn nĩ, ag to vĩ tũg nĩ," he tóg, Jesus ti. "Inh pi(jé) ũ tỹ vẽnh jykre kuryj han mũ ag mỹ: "ãjag jykre tovãnh nĩ," he sór tĩ'. Ũ tỹ Topẽ vĩ mranh ja nĩ ẽn ag hã mỹ sóg: "ãjag jykre kórég tovãnh nĩ," he sór tĩ. Hã jé sóg ãjag mỹ vẽnh ven," he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ ẽg vãkre kãmén
(Mc 2.18-22; Lc 5.33-39)

14Kỹ João mré mũ tĩ ag tóg ti tá junjun mũ sir, Jesus tá. Kỹ ag tóg ti ki jẽmẽg mũ. "Ẽg hã ne tóg vãkrég tĩ', Fariseu mré ke ag ke gé. Ẽg jãvo ã mré mũ tĩ ag tóg vãkre vãnh nỹtĩgtĩ. Hẽ ri ke jé?" he ag tóg, Jesus mỹ, João mré mũ tĩ ag.

15Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "hỹ," he mũ. "Vẽnh kyprũg to kãmũ ag pi(jé) vãkrég tĩ'," he tóg. "Festa vẽ mỹr, vẽnh prũgprũg ti, kỹ ti mré ke ag tóg ũn prũg mũ ẽn venh kãmũ tĩ. Hã ra sóg ũn prũg mũ ẽn ri ke nĩ, hã kỹ tóg inh mré mũ tĩ ag mỹ sér tĩ ver," he tóg. "Vãhã tóg jun mũ, inh kurã ti. Kỹ hã ag tóg inh pére mũnh mũ. Ẽn kã hã ag tóg ãjag vãkrenh ke venh mũ, kurã ẽn kã, inh mré mũ tĩ ag," he tóg, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

16 “Ti si fag pi(jé) vãfe kygnej tũ tỹ kur si jar ki hyn han tĩ ja nỹtĩgtĩ'.
Ũn kygnej tũ tỹ ki hyn han mũ ra tóg jaran kenh mũ. Kỹ kur si jar ẽn tóg
mág mũ. Ũn kygnej hã tỹ fag tóg ki han han tĩ, kỹ tóg jaran ke tũ nĩ,” he
tóg, Jesus ti. Ti tỹ ã jykre tãg tón hã vẽ, hã ra tóg kur kygnej ja tũ ri ke nĩ.
17 Kỹ tóg ag mỹ: “kỹ vinho vỹ ge nĩgtĩ gé,” he mũ gé. “Ẽg pi(jé) vinho
kajãg mũ tỹ ti fár si tỹ saco ki kujẽg tĩ'. Ke tũ nĩ (mũ) ra tóg kunãnh kỹ
jaran ke mũ, kógnãj kỹ. Kỹ vinho ẽn tóg tũ' he mũ, saco ke gé. Vinho kajã
tỹ ti fár tãg tỹ ki kujẽn ke vẽ mỹr',” he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ã jykre tãg tó vẽ,
hã ra tóg vinho kajãg mũ ri ke nĩ gé.

Jesus tỹ ũn kagyga fag tỹ há' he
(Mc 5.21-43; Lc 8.40-56)

18 Ti tỹ ver ag mré vẽmén kỹ pã'i ũ tóg tá jun mũ, ha mẽ. Ti krẽm tóg
grĩnh ke mũ. Kỹ tóg ti mỹ: “ha vé,” he mũ. “Inh kósin fi tóg ter ke mũ. Fi
venh kãtĩg. Ã tỹ ã nĩgé tỹ fi mẽ kỹ fi fe tóg mrin kenh ke mũ, ha vemnĩ,”
he tóg, pã'i ti, Jesus mỹ. 19 Kỹ Jesus tóg jẽgnẽ kỹ ti mré tĩ mũ sir. Jesus
mré mũ tĩ ag vỹ ti mré mũ mũ gé sir. 20 Ti tỹ ti mré tĩg mũ ra ũ fi tóg ti tá
jun mũ, ũn kaga ũ fi. Kyvénh krỹg ja tũ han kỹ fi tóg nĩ, prỹg tỹ 12 (ke)
ki. Jesus vatánh tá fi tóg ti kur mẽg mũ sir, ti kur mráj ki. 21 “Sỹ hẽn ri ke
mũn ti kur mẽ kỹ inh hỹn han mũ,” he fi tóg, to jykrén kỹ. Hã kỹ fi tóg ti
kur mẽnh kãtĩ mũ. 22 Hã ra Jesus tóg vĩrĩn ke kỹ fi vég mũ. Kỹ tóg fi mỹ:
“inh kósin',” he mũ. “Kamẽg tũg nĩ,” he tóg mũ. “Ã tỹ inh ki rã hã kỹ ã tóg
há' he mũ,” he tóg. Kỹ fi tóg há' he mũ sir vẽsỹmér, ha mẽ.
23 Kỹ tóg tĩg mãn mũ, Jesus ti. Kỹ ag tóg pã'i ẽn ĩn tá junjun mũ sir. Kỹ tóg
tá fór nĩ, ũn kygfỹ mũ fag tỹ, ag tỹ ẽg jẽnky tỹ vãkyr ẽn kynkyn tĩ ag tỹ ke gé,
ti kósin fi ter kỹ. Kỹ Jesus tóg fag vég mũ. 24 Kỹ tóg: “ha mũ jẽg,” he mũ. “Gĩr
sĩ fi vỹ ter tũ nĩ. Nũr fi nỹ nĩ,” he tóg. Hã ra fag tóg ti nyg mũ. 25 Hã ra tóg fag
pan kãn mũ sir. Kỹ tóg gĩr fi nĩgé kãgmĩg mũ sir. Kỹ fi tóg nĩ mũ sir. 26 Kỹ tag
kãme tóg vẽnh kar kri rũm ke mũ, ga ẽn kar mĩ hã, Jesus tỹ fi rĩn mãn mũ ti.

Jesus tỹ ũn kyvó ag tỹ ẽvãnh há hyn han

27 Kỹ Jesus tóg tá kãkutẽ mũ sir. Kỹ ũn kyvó régre ag tóg ti nón mũ
mũ. Ti nón mũ kỹ ag tóg ti jé prẽr mũ: “!..Davi kósin'..!” he ag tóg. “!..Ẽg
jagãgtãn ra..!” he ag tóg, prẽnprẽr kỹ.
28 Kỹ Jesus tóg ĩn kãra rã mũ sir. Kỹ ũn kyvó ẽn ag tóg ti nón ge mũ gé sir, ĩn
kãra. Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “inh mỹ ãjag mỹ ãjag hyn han há nĩ'?” he mũ. Kỹ ag
tóg ti mỹ: “hỹ,” he mũ. 29 Kỹ Jesus tóg ag kanẽ mẽg mũ sir, ã nĩgé tỹ. Kỹ tóg ag
mỹ: “ãjag tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ãjag tóg há' henh mũ,” he mũ. 30 Kỹ ag kanẽ
tóg mrin ke mũ sir. Ẽvãnh há' he ag tóg mũ. Kỹ Jesus tóg ag mỹ vĩ tar han mũ.
“Ker ũ mỹ tó hẽ',” he tóg ag mỹ. 31 Hã ra ag tóg mũ kỹ (ag tóg) vẽnh kar mỹ tugtó
mũ. Kỹ ti kãme ẽn tóg vẽnh kar kri rũm ke mũ sir.

Jesus tỹ ũn vĩ vãnh vĩn

32 Kỹ ag mũ kỹ ũ tóg ti tá jun mũ gé, ũn jagrẽ kóreg. Ti jagrẽ tóg ti vĩ
vãnh han. 33 Kỹ Jesus tóg ti jagrẽ kóreg kutẽm mũ sir. Ti tỹ ti kutẽm kỹ
tóg sir vĩ há han mũ sir, ũn vĩ vãnh ja ẽn ti. Kỹ tóg vẽnh kar mỹ e tĩ. "Ge
ve ja tũ ẽg tóg nỹtĩ, ẽg povo tỹ Israel kãmĩ," he ag tóg mũ.
34 Hã ra Fariseu ag tóg mẽg mũ. Kỹ ag tóg ón kỹ Jesus to vĩ kónãn
mũ. "Vẽnh jagrẽ kóreg pan há tóg nĩgtĩ. Hã ra tóg vẽnh jagrẽ kóreg ag
pã'i jykre tỹ ag pan tĩ nĩ, ti tỹ tỹ Japo mré ke nĩn kỹ," he ag tóg, ón kỹ,
Fariseu ag. Ag tỹ Jesus to ón hã vẽ.

Jesus mỹ ũn jagtar ag

35 Kỹ Jesus tóg cidade kar mĩ tĩ mũ, ẽmã kar ẽn mĩ. Ẽg vẽnh kanhrãn jafã
krẽm tóg ag kanhrãn tĩ. Ag mỹ tóg ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ẽn tó tĩ sir.
Kỹ tóg ũn kagyga ag hyn han tĩ gé sir. 36 Vẽnh e ẽn tóg ti mỹ jagãgtar nỹtĩ. Ũ tỹ
ag ki rĩr há han ke tóg tũ tĩgtĩ, jo ag tóg vẽnh ki rĩr há han ki kagtĩg nỹtĩ gé. Ti tỹ
ag ve kỹ tóg carneiro tỹ mẽg mĩ ẽkrég mũ sir. Ũ tỹ carneiro tỹ mẽg ki rĩr tũ nĩn
kỹ ag tóg véké mũgtĩ. Tag ri ke ag tóg nỹtĩ, Jesus mỹ, ũn e ẽn ag. 37 Kỹ tóg ã mré
mũ tĩ ag mỹ: "sỹ ag ve kỹ sóg ẽg jakré mĩ ẽkrég tĩ," he mũ. "Ti e nĩn kỹ ẽg tóg
kejẽn kre kãn tũ nĩgtĩ, ẽg pir nỹtĩn kỹ. Ge ti nĩgtĩ. Ũn e ag tóg inh ki ge to há nỹtĩ,
hã ra tóg ver ũ tỹ ag mỹ tónh ke tóg tũ tĩ," he tóg, Jesus ti. 38 "Hã kỹ Topẽ mré vĩ,
ti tỹ ũ jẽgnẽ jé, ag tỹ ag mỹ ti vĩ tó jé," he tóg, Jesus ti, ã mré mũ tĩ ag mỹ.

Jesus tỹ apóstolo ag kuprẽg mũ
(Mc 3.13-16; Lc 6.12-16)

10 1 Kỹ Jesus tóg ũn tỹ 12 (ke) ag jé prẽr mũ sir, ti mré mũ tĩ ẽn ag jé. Kỹ tóg
ag mỹ vẽnh jykre nĩm mũ, ag tỹ vẽnh jagrẽ kóreg pan jé, ag tỹ ũn kagyga
ag hyn han jé ke gé. Vẽnh kaga kar tỹ ag tóg hẽ ri ke mũ sir, ti tỹ ag mỹ tag to
vẽnh jykre nĩm kỹ. 2 Ũ tỹ 12 (ke) ag jijin hã vẽ, ha mẽ, Jesus tỹ ũn vin mũ ag
jygjyn hã vẽ, ha mẽ. Ũn ve vỹ tỹ Simão nĩ, kỹ ti jiji ũ hã vỹ: Pedro, he mũ. Kar kỹ
ti jãvy vỹ nĩ gé, hã vỹ: André, he mũ, Tiago ke gé, Zebedeu kósin tag ti, ti jãvy tỹ
João ke gé, 3 Filipe ke gé, Bartolomeu ke gé, Tomás ke gé, Mateus ke gé, governo
mỹ jãnkamy mãg tĩ tag ti, Tiago ũ ke gé, Alfeu kósin tag ti, Tadeu ke gé, 4 Simão
ke gé, ag tỹ ũ to: Zelote, he mũ tag ti, kar kỹ Judas Iscariotes ke gé, Jesus vatánh
tá pã'i ag mỹ ti kãmén ke tag ti.

Jesus tỹ apóstolo ag jẽgnẽ
(Mc 6.7-13; Lc 9.1-6)

5 Ẽn ag jẽgnẽg tóg mũ sir, Jesus ti, ag tỹ vẽnh kar mỹ Topẽ kãmén jé. Ũ tỹ 12
(ke) ẽn ag jẽgnẽg tóg mũ, Jesus tỹ ũn kuprẽg ja ẽn ag. Kỹ tóg ag mỹ: "ver fóg
ag mỹ inh kãmén mũ tũg nĩ, kanhgág ag mỹ kãmén tũg nĩ gé ver," he mũ. "Kỹ
Samaria tá ke ag jamã ki ge tũg nĩ gé," he tóg. 6 "Israel ag tãvĩ mỹ tómnĩ inhhã.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Topẽ mỹ ag tóg tỹ carneiro vãfor ri ke nỹtĩ, kỹ ag hã mỹ tómnĩ ver," he tóg.
7 "Ãjag tỹ ag mỹ tó kỹ tag tómnĩ, ha mẽ. Ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ãjag pã'i
nĩnh ke vẽ ũri, hemnĩ, ag mỹ. 8 Ũn kagyga ag hyn han nĩ gé. Ũn kãgter mũ ag
rĩnrĩn mãn nĩ. Ũn kaga kren vãnh ẽn kren han nĩ. Vẽnh jagrẽ kórég ag pan nĩ.
Ãjag mỹ sóg ge ra inh jykre nĩm mũ, kỹ ge ra ag mỹ han nĩ gé. Ag mỹ: inh mỹ
kajãm, he tũg nĩ. 9 Kỹ jãnkamy ma mũ tũg nĩ, jãnkamy mág, jãnkamy sĩ ke gé.
10 Kỹ saco ma mũ tũg nĩ gé, bolso ẽn. Kur tỹ vẽnh kri rĩnh tũg nĩ, pẽn né ũ gé
mũ tũg nĩ gé, pẽn to ró ẽn. Kỹ vãtó vyn tũg nĩ gé, kãtó ti. Inh rãnhrãj han ãjag
tóg mũ. Kỹ ag tóg to ãjag jẽn ke mũ, vẽnh kato, ha vemnĩ," he tóg, Jesus ti.

11 "Kỹ ãjag tóg kejẽn ẽmã ũ tá junjun ke mũ. Tá ũn jykre há jãvãnh nĩ. Kỹ
ẽn ĩn ra gemnĩ. Ẽn ĩn krẽm ãjag tỹ kurã ki kã panh ke ẽn tá krỹg nĩ. 12 Kỹ
ĩn ẽn krẽm nỹtĩ fag mỹ: "Topẽ jé ãjag ki rĩr, kỹ ãjag jé jatun mỹ nỹtĩ nĩ,"
hemnĩ. 13 Fag tỹ ãjag mỹ vĩ há han kỹ fag tóg jatun mỹ nỹtĩ. Fag tỹ ãjag mỹ
vĩ há han tũ nĩn kỹ fag tóg jatun mỹ nỹtĩ tũ nĩ. Fag javo ãjag tóg jatun mỹ
nỹtĩ. 14 Kejẽn ũ tóg ãjag mỹ: "kãge jẽg ra," henh ke tũ nĩ, ẽmã ũ tá. Kỹ tá
kãpamnĩ, ag tỹ ãjag vĩ mẽ jãvãnh nỹtĩn kỹ. Tá kãpa kỹ ãjag pẽn hã kykũnh
nĩ. Kỹ ag tóg ki kanhró nỹtĩ, Topẽ tỹ ag to kórég nĩ ti. 15 Ha mẽ, ki hã sóg
tó mũ. Kurã tỹ ẽgno ki, isỹ vẽnh kar jykre tugnỹm ke kurã ẽn ki ag tóg
jagãgtar nỹtĩnh mũ sir, ag tỹ ãjag vĩ mẽ jãvãnh nỹtĩn kỹ. Cidade tỹ Sodoma
tá ke ag tóg jykre pãno nỹtĩ ja nĩgtĩ, cidade tỹ Gomorra tá ke ag ke gé. Kỹ
ag tóg jagãgtar nỹtĩnh mũ gé, kurã ẽn kã. Hã ra ũn tỹ ãjag vĩ mẽ jãvãnh ẽn
ag tóg ag jagãgtar kãfór han ke mũ (mỹr), ha mẽ," he tóg, Jesus ti.

Ag tỹ Jesus tugrĩn ẽg to jũnh ke
(Mc 13.9-13; Lc 21.12-17; 12.11-12)

16 "Carneiro vỹ vẽnh jy nĩgãn han ki kagtĩg nỹtĩ, mĩg tỹ ag mãn sór nĩn
kỹ. Carneiro ri ke ãjag nỹtĩ, hã ra sóg ãjag jẽgnẽg mũ, ũ tỹ mĩg ri ke ag to, kỹ
Topẽ hã tóg ãjag jy nĩgãn ke mũ sir. Hã kỹ vẽnh ki rĩr há han nĩ. Pỹn jykre
han nĩ. Vãjig ti tĩ, pỹn ti, kỹ ẽg tóg kãnhmar ti tỹ hẽ ri ke tũ nĩgtĩ. Pỹn ri ke
han nĩ. Kỹ sórãg jykre han nĩ gé. Jũ vãnh pẽ ti nĩ, nén ũ vẽnhmỹ han tũ ti
nĩ. Kỹ sórãg ri ke han nĩ gé. 17 Ẽprã ke ag tóg ãjag vóg kónãn ke mũ, isugrĩn.
Ãjag pã'i ag mỹ ag tóg ãjag kãmén ke mũ, ag tỹ ãjag vóg kónãn jé. Ãjag vẽnh
kanhrãnrãn jafã krẽm ag tóg ãjag mrãnmrãn ke mũ. Hã kỹ vẽnh ki rĩr há
han nĩ. 18 Fóg tỹ pã'i mág mỹ ag tóg ãjag ven ke mũ, pã'i mág ũ ag mỹ ke gé.
Isugrĩn ãjag tóg vẽnh jagtar tag venh ke mũ, ãjag tỹ ag mỹ inh vĩ ti tó jé, fóg
ag kar mỹ ke gé, kanhgág ag mỹ ke gé. 19 Pã'i ag tỹ ãjag jé ke kỹ to jykrén
tũg nĩ, ãjag tỹ ag mỹ nén tónh ke mũ ẽn ti to. Topẽ kuprĩg hã ne ãjag krĩn ke
mũ', kỹ ãjag tóg ti tỹ ãjag mỹ nén tó mũ ẽn hã tónh ke mũ, hora ẽn kã. 20 Hã
kỹ ãjag tỹ tó tũ vẽ sir. Ẽg jóg kuprĩg tỹ ãjag tỹ vẽmén hã vẽ," he tóg.

21 "Hã ra ũ ag tóg ãjag mré pafa mũ fag kãmén ke mũ, pã'i ag mỹ, ag
tỹ fag kãgtén jé. Kỹ ũ ag tóg ãjag krẽ kãmén ke mũ gé. Kỹ ũ ag tóg ãjag
han mũ fag kãmén ke mũ gé, pã'i ag mỹ, ag tỹ fag kãgtén jé, mỹr, ha mẽ.

22 Vẽnh kar vỹ ãjag to jũ kỹ ãjag vóg sór nỹtĩ, isugrĩn. Hã ra ũ tỹ isovãnh
tũ ẽn hã krenkren ke mũ, kurã tỹ ẽgno ki," he tóg, Jesus ti.
23 "Ag tỹ cidade ũ tá ãjag vóg kónãn kỹ, kỹ cidade ũ ra pétẽmnĩ. Ki hã sóg tó
mũ, ha mẽ. Israel ag cidade fĩn rãm kãn ke tũ ãjag nĩ, kurã ẽn kã. Sĩ ti nĩ, ag tỹ
ãjag vóg kónãn ke kurã ti. Kãtĩg jé sóg ke mũ, ag tỹ ge kỹ ãjag vóg kỹ, mỹr, ha
mẽ. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ, mỹr, ha mẽ. 24 Aluno pi(jé) ã professor kãfór nĩ'.
Ũn camarada pi(jé) ã patrão kãfór nĩ'. 25 Aluno tỹ ã professor ri ke nĩn kỹ tóg há
tĩ. Ũn camarada tỹ ã patrão ri ke nĩn kỹ tóg há tĩ gé. Iso ag tóg: Belzebu, he ja
nĩgtĩ, inh kato vãsãnsãn mũ ag, hã vỹ: Japo, he mũ, hã vỹ: Belzebu, he mũ. Tỹ
sóg ãjag professor ri ke nĩ, ãjag patrão ri ke. Ag tỹ iso: Japo, hen kỹ ag tóg ãjag
to vĩ kónãn ke mũ gé, ha vemnĩ, ãjag tỹ inh jykre hã han ti kỹ," he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ Topẽ hã kamẽg ke
(Lc 12.2-7)

26 "Ge ra ag kamẽg tũg nĩ, pã'i ag. Ẽg tỹ péju kỹ nén han mũ tóg vẽnh ven
kãn ke mũ, ẽg tỹ vẽnh kar vatánh tá nén to jykrén mũ tóg vẽnh ven kãn ke mũ.
27 Isỹ vẽnh kar vatánh tá ãjag mỹ nén tó mũ tag tỹ vẽnh kar mỹ tó kãn nĩ. Isỹ
komẽr hã ãjag mỹ nén tó mũ tag tỹ vẽnh kar mỹ jamã há ra tómnĩ. 28 Mũmẽg
tũg nĩ, ag kamẽg tũg nĩ, pã'i ag. Ẽg tén há ag nỹtĩ, hã ra ag tóg nũgme ki ẽg
vãm ke kagtĩg nỹtĩ, pã'i ag. Ũn pir kamẽg nĩ, hã vỹ: Topẽ, he mũ. Ti hã ne ẽg
tén kar kỹ nũgme ki ẽg vãm ki kanhró nĩ', inferno ki, kỹ ti hã kamẽg nĩ. 29 Ha
vé. Sẽsĩ vender he ag tĩ, jãnkamy to, kỹ ag tóg ũn régre to jãnkamy pir mãg tĩ.
Hã ra Topẽ tóg jẽsĩ ag ki rĩr tĩgtĩ. Ti tỹ: "hej," hen kỹ ẽg tóg ag pin tĩ, ke tũ nĩn
kỹ ẽg tóg ag krenkren tĩ. 30 Hã ki Topẽ tóg ag ki rĩr tĩgtĩ, sẽsĩ ag ki. Ẽg ki rĩr tóg
tĩ gé, Topẽ ti. Ẽg tỹ nén vég mũ kar ki kanhró tóg nĩ. Hã kỹ tóg ẽg gãnh kar
nĩgkrén ja nĩ gé, Topẽ ti. 31 Hã kỹ pã'i ag kamẽg tũg nĩ. Jẽsĩ kãfór ãjag tóg nỹtĩ,
Topẽ mỹ. Ãjag kãmĩ ũn pir tóg sẽsĩ e kãfór nĩ, ti mỹ," he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ Jesus kãmén ke
(Lc 12.8-9)

32 "Hã kỹ inh kãmén nĩ, ẽprã ke ag mỹ. Ãjag tỹ ag kamẽg tũ nĩn kỹ ag
mỹ inh kãmén kỹ sóg inh jóg tỹ kanhkã tá nĩ ẽn mỹ ãjag kãmén ke mũ gé,
kurã ẽn kã. 33 Ãjag tỹ hã ra inh kãmén tũ nĩn kỹ sóg inh jóg tỹ kanhkã tá
nĩ ẽn mỹ ãjag kãmén ke tũ nĩ gé, kurã ẽn kã, ãjag tỹ iso: "ti ki kagtĩg sóg
nĩ," hen kỹ," he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ ẽg jykre finh ke
(Lc 12.51-53; 14.26-27)

34 "Ãjag hỹn iso: "vẽnh kar tỹ jagnẽ to há han jé tóg ke mũ," he tĩ. Hã tũ
vẽ, ũ tỹ hẽn ri ke tỹ jagnẽ to jũ han jé sóg ke mũ, ha vemnĩ. 35 Hã kỹ ũ tóg
ã panh kato tẽnh mũ, kỹ ũ fi tóg ã mỹnh fi kato tẽnh mũ gé. Kỹ ũ fi tóg ã
má fi kato tẽnh mũ gé, mỹr, ha mẽ. 36 Ti mré ke ag vỹ tỹ ti kato vãsãnsãn

mũ ag nỹtĩnh mũ, kỹ fi mré ke fag tóg fi kato vãsãn ke mũ gé, ha mẽ. 37Iso há kãfor nỹtĩmnĩ, ãjag han mũ fag kri, ke tũ nĩ (mũ) ra ãjag tóg inh mỹ há tũ nỹtĩ. Iso há kãfór nỹtĩmnĩ, ãjag krẽ kri, ke tũ nĩ (mũ) ra ãjag tóg inh mỹ há tũ nỹtĩ. 38Isỹ inh cruz va tĩg ri ke han nĩ gé, isỹ tá ter ke ti, hã vỹ: iser ẽn ri ke han sór mũ, he mũ. Ke tũ nĩ (mũ) ra ãjag tóg inh mỹ há tũ nỹtĩ. 39Ãjag tỹ iser ri ke han sór tũ nỹtĩn kỹ ãjag tóg nũgme ki kutẽnh mũ, ãjag tỹ ãjag jykre tovãnh sór tũ nỹtĩn kỹ. Ãjag tỹ isugrĩn kãgter sór kỹ ãjag tóg rĩr krỹg ja tũ ẽn venh ke mũ, ãjag tỹ ãjag jykre tovãnh kỹ," he tóg, Jesus ti.

Topẽ tỹ ẽg mỹ nén ũ há tónh ke
(Mc 9.41)

40"Ũ tỹ ãjag mỹ: hej, hen kỹ tóg inh mỹ: hej, he mũ gé sir, kỹ tóg inh ki rã mũ sir. Ti tỹ inh ki rã kỹ tóg ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn ki rã mũ gé sir, hã vỹ: Topẽ, he mũ. 41Ũ tóg Topẽ vĩ tó tĩ ag mỹ: "ha kãrã," he tĩ, ag tỹ Topẽ vĩ tó tĩ tugrĩn. Ti tỹ ag mỹ vĩ há han kỹ tóg Topẽ mỹ há nĩ sir. Kỹ tóg kejẽn ti mỹ nén ũ há tónh ke mũ, Topẽ ti, ũ tỹ ti vĩ tó tĩ ag mỹ: "ha kãrã," he mũ ẽn mỹ. Ũ tóg ũn jykre kuryj ag mỹ: "ha kãrã," he tĩ, ag jykre kuryj nỹtĩ tugrĩn. Ẽn mỹ tóg nén ũ há tónh ke mũ gé, Topẽ ti. 42Ũ tóg kejẽn ũn sĩ mỹ nén ũ nĩm tĩ, goj hẽn ri ke mũn. Ũn sĩ tỹ inh ki rã nĩ tugrĩn tóg ti mỹ nén ũ nĩm tĩ. Ẽn mỹ tóg nén ũ há tónh ke mũ gé, Topẽ ti. Ti pi(jé) to nén ũ há venh ke tũ nĩ'," he tóg, Jesus ti.

João Batista tỹ Jesus ki jẽmẽ
(Lc 7.18-35)

11 1Jesus tỹ ã mré mũ tĩ ag mỹ tó kãn kỹ tóg tá kãkutẽ mũ sir, ũ tỹ 12 (ke) ag mré. Kỹ tóg cidade kar mĩ tĩ mũ sir, vẽnh kar kanhrãn kỹ, ag mỹ Topẽ vĩ tón kỹ. 2Kỹ kejẽn João tóg ti kãme mẽg mũ. Se kỹ tóg nĩ nĩ, João ti, hã ra tóg Jesus tỹ nén han mũ mẽg mũ sir. Kỹ tóg Jesus mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ, ã mré mũ tĩ ag tỹ, João ti. 3Kỹ tóg Jesus mỹ: "ã hã mỹ'?" he mũ. "Ẽg tỹ ũn jãvãnh mũ mỹ tỹ ã nĩ'? Topẽ tỹ ũn jẽnẽg mũ hã mỹ tỹ ã nĩ'?" he tóg. "Ẽg mỹ ũ jãvãnh mãn ke tũ nĩ ha', ã pãte'?" he tóg, João Batista ti, Jesus mỹ.

4Kỹ Jesus tóg ti mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ gé sir. "Ha João mỹ ãjag tỹ nén vég mũ tag ti tómnĩ, ãjag tỹ nén mẽg mũ tag ti, ha mẽ," he tóg. 5"Tag han inh tĩ, ha mẽ: ũn kyvó ag vỹ isugrĩn ẽvãnh há nỹtĩ. Ũn kãnhgrĩ ag vỹ mũ há han mũ, ũ tỹ vẽnh kaga kren vãnh han mũ ẽn ag krenkren han inh tĩ, lepra han mũ ag. Ũn kutu ag vỹ ẽmẽ há nỹtĩ ha, ũn kãgter mũ ag vỹ rĩnrĩr mãn nỹtĩ. Ũn jagãgtar ag vỹ Topẽ vĩ mẽg tĩ, ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ẽg pã'i nĩnh ke to. 6Kỹ tóg ti tỹ iso jykrén kónãn tũ nĩn kỹ há' he mũ. Kỹ Topẽ tóg ti ve há han mũ. Tag tómnĩ, João mỹ," he tóg, Jesus ti. 7Kỹ ag tóg sir mũ mũ, João mỹ tó jé, ti mré mũ tĩ ag.

Ag mũn kỹ Jesus tóg vẽnh e ag mỹ João kãmén mũ. "Ãjag tỹ ẽmã tũg ja ra mũn kỹ, ti ve jé, kỹ ti jykre hỹn ne ri ke nĩ, ãjag mỹ?" he tóg. "Kejẽn kãka tóg goj jagma krã tỹ man man ke tĩ. João jykre mỹ ãjag mỹ tag ri ke tũ nĩ'? Hỹ, ri ke tũ ti nĩ. 8Kỹ ti jykre hỹn ne ri ke nĩ, ãjag mỹ? Ti mỹ ãjag mỹ ũn kur

sĩnvĩ ag jykre ri ke nĩ'? Vó, ũn kur sĩnvĩ ag vỹ cidade mág tá nỹtĩ, pã'i mág ĩn krẽm. 9Kỹ ti jykre hỹn ne ri ke nĩ, ãjag mỹ? Ti jykre mỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ tó tĩ jykre ri ke nĩ'? Hỹ, Topẽ vĩ tó tĩ vẽ mỹr. Hã ra tóg Topẽ vĩ tó tĩ ag kãfór kar nĩ, João ti. 10Topẽ vỹ João jẽnẽ, ti tỹ ijo tĩg jé. Hã kỹ tag tóg ti to rán kỹ nĩ, Topẽ vĩ ki, ha mẽ. "Ha vé, ã jo sóg ũ jẽnẽnh mũ, ti tỹ vẽnh kar jykre tỹ há' hen jé, ã tĩg ken jo," he ja tóg nĩ, Topẽ ti, João to, iso ke gé," he tóg, Jesus ti. "Ag jyvẽn jé tóg ke mũ, kỹ tóg ẽpry kure ri ke nĩ, ẽmĩn kurynh ri ke," he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki, João to. 11Ki hã sóg tó mũ, hã kỹ sóg ke mũ, ha mẽ. Ẽprã ke ag kãfór kar ti nĩ, João ti, Topẽ vĩ tón ki. Ũ tỹ ga kri mũ ag kãfór kar ti nĩ. Hã ra ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ẽg pã'i nĩnh ke ẽn venh ke mũ. Ag tỹ venh ke mũ (hã) ra ag tóg kãsir nỹtĩnh mũ. Ũn kãsir ẽn ag tỹ ẽgno pẽ ẽn tóg João kãfór nĩnh mũ, hã ra," he tóg, Jesus ti.

12"João Batista kãtĩg kar kỹ ẽg tóg vãsãn kỹ (ẽg tóg) ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke mũ. Ẽg vãsãn kỹ ẽg tóg venh ke mũ. 13Topẽ vĩ tó tĩ ag kar vỹ Topẽ vĩ tó ja nĩgtĩ. Kỹ tóg rán kỹ nĩ gé, Topẽ tỹ ẽg jyvẽn mũ ti. Kỹ João tóg tó ja nĩ, ag nón. 14João vỹ Elias ri ke nĩ. Tag to jykrén. Rán kỹ tóg nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki, Elias kãtĩg mãn ke ti, Cristo kãtĩg ken jo. Ti hã vẽ, João hã vẽ, Elias kãtĩg mãn ẽn ti. 15Ũ nĩgrẽg nỹtĩ tỹ tỹ jẽmẽ jé, to jykrén jé," he tóg, Jesus ti.

16"Ũri ke ag vỹ ge nỹtĩ gé, ha mẽ. Gĩr ag ri ke ag tóg nỹtĩ. Gĩr ag vỹ jagnẽ mré kanhinnhir mũgtĩ. Kỹ ag tóg ãjag mré ke ag jé prẽr tĩgtĩ, "mũ nỹ, kanhinnhir jé," hen kỹ. Kỹ ag tóg kejẽn jũgjũ tĩ. 17"Ãjag mỹ ẽg tóg vãkyn, kanhinnhir kỹ, hã ra ãjag ne vẽnh gringrén jãvãnh nỹtĩ'," he ag tóg tĩ, gĩr ag, jagnẽ mỹ. "Ãjag vẽnh gringrén jãvãnh nỹtĩn kỹ ẽg tóg vẽsỹrénh mũ sir, ẽg kanhinnhir kỹ, hã ra ãjag tóg ẽg mré fỹ jãvãnh nỹtĩ gé," he ag tóg tĩ gé, ón kỹ jagnẽ to jũ kỹ, gĩr ag. 18Gĩr tag ag ri ke ãjag nỹtĩ, João to, iso ke gé. João vỹ vãkre ja nĩgtĩ, jẽn mág tũ, kron tũ. Kỹ ãjag tóg ti to: "jagrẽ kóreg ti nĩ," he ja nĩgtĩ, ti vãkre to. 19Ti jãvo sóg vãkreg tũ nĩgtĩ, jẽg sóg nĩgtĩ, kron sóg nĩgtĩ, kỹ ãjag tóg iso: "ti hã ne jẽn mág nĩgtĩ', ti hã ne kronkron nĩgtĩ', ti hã ne governo mỹ jãnkamy mãg tĩ ag to há nĩgtĩ', ti hã ne Topẽ vĩ mranh tĩ ag hã to há nĩgtĩ'," he ãjag tóg sir, iso, ẽprã ke fi kósin to. Kỹ João jykre tóg ãjag mỹ kóreg nỹ, ti vãkre to. Jãvo inh jykre tóg ãjag mỹ kóreg nỹ gé, inh vãkreg tũ to. Hã ra ẽg tỹ ũ jykre tugnỹm kỹ ẽg tóg ti jykre há ẽn ki kanhró nỹtĩ sir. Kỹ tóg tỹ Topẽ krẽ nĩ sir, ũn jykre há ti, kỹ ẽg tóg ti ki Topẽ jykre ki kanhró nỹtĩ sir," he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ag mỹ João kãmén hã vẽ.

Jesus tỹ cidade ũ tá ke ag mỹ vĩ kónãn
(Lc 10.13-15)

20Kỹ Jesus tóg cidade tá ke ag mỹ vĩ kónãn mũ sir. Cidade tỹ hẽn ri ke ki tóg ẽg tỹ nén han vãnh hyn han ja nĩgtĩ, milagre ti, hã ra ag tóg ãjag jykre tovãnh sór ja tũ nĩgtĩ, ti ki ag tóg ge sór ja tũ nĩgtĩ. Hã kỹ tóg sir ag to vĩ kónãn ja nĩ, ha mẽ. 21"Sỹ cidade tỹ Corazim ki ke ag mỹ tag tó sór mũ, ha mẽ," he tóg. "Kóreg ve jé ãjag tóg ke mũ," he tóg. "Sỹ cidade tỹ Betsaida ki ke ag mỹ tag tó

sór mũ, ha mẽ," he tóg. "Kórég ve jé ãjag tóg ke mũ gé," he tóg. "Milagre tỹ hẽn ri ke hyn han isóg ãjag mỹ, hã ra ãjag tóg ãjag jykre tovãnh sór tũ nĩgtĩ," he tóg. "Cidade tỹ Tiro tá, cidade tỹ Sidom tá sóg ẽg tỹ nén han vãnh ẽn hyn han ja tũ nĩ. Sỹ tá milagre ẽn hyn han mũ ra ag tóg ãjag jykre tovãnh mũ vẽ, vãsỹ," he tóg. "Kygfỹ ag mũ vẽ, ãjag mỹ e tĩn kỹ, ag jykre pãno ẽn, sỹ ag mỹ tó (hã) ra. Ag jãvo ãjag tóg tovãnh sór tũ nĩ, to jykrén sór tũ nĩ," he tóg. 22"Tiro tá ke ag vỹ vẽsỹrénh ke mũ, kurã tỹ ẽgno ẽn ki, Sidom tá ke ag ke gé, ag jykre pãno to. Hã ra ãjag tóg ag vẽsỹrénh kãfór han ke mũ, ha vemnĩ, ãjag tỹ inh vég mũ ra inh ki ge sór ja tũ nĩn kỹ. Ki hã sóg tó mũ," he tóg, Jesus ti.

23"Sỹ cidade tỹ Cafarnaum ki ke ag mỹ tag tó sór mũ, ha mẽ," he tóg. "Ũri tóg ver ãjag mỹ sér tĩ," he tóg. "Ãjag tỹ kanhkã jykre vég nỹtĩ ra ãjag tóg to jykrén tũ nĩ, hã kỹ ãjag tóg nũgme ki vár ke kãn mũ. Cidade tỹ Sodoma tá ke ag vỹ ãjag jykre pãno to kãgter. Ag tỹ sỹ ãjag mỹ nén han mũ vég mũ ra ag vãsỹ to jykrén mũ vẽ, kỹ ag kãgter ke tũ nĩ vẽ. Kỹ ẽg tỹ ũri ag jamã ve vẽ vẽ. 24Kurã tỹ ẽgno ki ag tóg vẽsỹrénh ke mũ, Sodoma tá ke ag. Hã ra ãjag tóg ag vẽsỹrénh kãfór han ke mũ, sỹ vẽnh kar jykre tugnỹm ke kurã ẽn kã, ãjag tỹ inh vég mũ ra inh ki ge sór tũ nỹtĩn kỹ," he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ ẽg krĩ tỹ kãnhvy' henh ke
(Lc 10.21-22)

25Kỹ Jesus tóg tag tó mũ gé, ha mẽ. "Jóg'," he tóg. "Tỹ ã tóg kanhkã tãn ag kãfór kar nĩ, kar ã tóg tỹ ẽprã ke ag kãfór kar nĩ gé," he tóg. "Inh mỹ tóg há tĩ, ã tỹ nén han mũ ti. Ũ tỹ: "ki kanhró mág inh nĩ," he mũ ag mỹ ã tóg ã jykre ven ja tũ nĩ. Ag mỹ ã tóg kãmén ja tũ nĩ. Ũ tỹ gĩr ri ke ki kagtĩg ag hã mỹ ã tóg ven ja nĩ, ã jykre ti," he tóg.

26"Hỹ, hã vẽ. Ã tỹ nén to jykrén mũn hã vẽ, hã kỹ ã tóg ag hã mỹ ã jykre ti nĩm. Hã ra tóg há tãvĩ nĩ, jóg'," he tóg, Jesus ti.

27Kỹ tóg ag mỹ: "inh jóg tóg inh mỹ tovãnh kãn, ã tỹ nén han ja kar ti," he mũ. "Kỹ ũ pi(jé) ti kósin ki kanhró nĩ'. Inh jóg hã ne inh ki kanhró nĩ'. Kỹ ũ pi(jé) inh jóg ki kanhró nĩ gé'. Inh hã ne ti ki kanhró nĩ', isỹ tỹ ti kósin nĩn kỹ. Hã ra sóg ãjag mỹ ti kãmén jé kãtĩ mũ, inh jóg ti. Isỹ tag to ũn kuprẽg mũ ag hã mỹ sóg ti kãmén tĩ, inh jóg ti," he tóg. 28"Ãjag jagãgtar nỹtĩn kỹ, ãjag tỹ Topẽ vĩ ki króm ki kagtĩg nỹtĩ tugrĩn jagtar nỹtĩn kỹ iso kãmũ jẽg. Nén ũ tỹ ãjag mỹ jagy tĩn kỹ iso kãmũ jẽg. Ãjag krĩ tỹ sóg kãnhvy' henh mũ mỹr, ha mẽ," he tóg. 29"Inh mré kãmũ jẽg. Ãjag kanhrãn jé sóg ke mũ. Komẽr hã sóg vĩ tĩ. Inh pi(jé) vẽsỹ ũn mág han tĩ', vĩ tar han vãnh sóg nĩgtĩ. Ãjag tỹ iso kãmũ kỹ ãjag krĩ tóg há' henh mũ, ha vemnĩ. Kuprã' he jé tóg ke mũ, ãjag krĩ ti, ha vemnĩ," he tóg. 30"Inh jykre pi(jé) kufy nĩ', ãjag mỹ'. Isỹ ãjag mỹ nén tó mũ pi(jé) han kórég nĩ'," he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ vẽnhkán ke kurã to pã'i
(Mc 2.23-28; Lc 6.1-5)

12 1Kejẽn Jesus tóg trigo jo ẽpỹ mĩ tĩ mũ, ti mré mũ tĩ ag tóg ti mré mũ mũ. Vẽnhkán ke kurã ki ke vẽ, hã ra ag tóg kókĩnkĩr mũ, vẽjẽn vég tũ nĩn kỹ. Hã kỹ ag tóg trigo mó ẽn tỹ kam ke kỹ ko mũ sir. 2Kỹ Fariseu ag tóg ag vég mũ. Kỹ ag tóg Jesus mỹ vĩ mũ. "Ha vé," he ag tóg mũ ti mỹ. "Ã mré mũ tĩ ag ne tóg ãjag tỹ nén han ke tũ han mũ ha', vẽnhkán ke kurã ki'. Vẽnh rãnhrãj vẽ mỹr, ag tỹ trigo tỹ kam ke ti," he ag tóg, Jesus, mỹ.

3Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "vó," he mũ. "Davi tỹ nén han mũ to jykrén nĩ," he tóg. "Ti kókĩr nĩn kỹ tóg ã tỹ nén han ke tũ han gé, ti mré mũ tĩ ag mré, hã ra Topẽ pi(jé) ti to jũ mũ', ti tỹ ã tỹ nén han ke tũ han mũ ra. 4Tag han ja ti nĩ, ha mẽ. Topẽ jo ĩn kãra rã kỹ tóg tá Topẽ jamĩ ẽn kó, tỹ ã tỹ konh ke tũ ra. Kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ vin gé, Topẽ jamĩ ẽn. Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag tỹ konh ke ja vẽ vẽ, Topẽ jamĩ ẽn, hã ra tóg ko ja nĩ, ti tỹ tỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ tũ ra, Davi ti. Hã kỹ tóg rán kỹ nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki," he tóg, Jesus ti.

5"Kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag jykre to jykrén nĩ gé. Tỹ vẽnhkán ke kurã ra ag tóg rãnhrãj mũgtĩ, Topẽ jo ĩn krẽm, hã ra ag tóg Topẽ tũ ki rĩr tĩ. Hã kỹ ag tóg tỹ vẽnhkán ke kurã ra ki vẽnhkán tũ nĩgtĩ gé, ge ra ag jykre tóg há nĩ, Topẽ mỹ. Hã kỹ tóg rán kỹ nĩ gé, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. 6Ha mẽ, Topẽ jo ĩn vỹ tỹ Topẽ tũ nĩ. Kỹ ag tóg ti tũ ki rĩr tĩ, tỹ vẽnhkán ke kurã ra. Hã ra sóg Topẽ jo ĩn kãfór nĩ, Topẽ mỹ. Hã kỹ inh mré mũ tĩ ag tóg Topẽ mỹ há nỹtĩ, ag tỹ vẽnhkán ke kurã ki vẽnhkán tũ ra," he tóg, Jesus ti.

7"Kỹ Topẽ vĩ tag to jykrén nĩ gé, ha mẽ. "Ãjag tỹ jagnẽ jagãgtãn kỹ tóg inh mỹ há tĩ," he ja tóg nĩ. Topẽ ti. "Kỹ tag tóg inh mỹ ãjag tỹ inh mỹ nén ũ pũn kãfór nĩ, ãjag tỹ jagnẽ jagãgtãn tag ti," he ja tóg nĩ. Topẽ ti. Ãjag tỹ tag to jykrén mũ ra ãjag tóg inh mré ke ag to jũnh ke tũ nĩ vẽ. Ag kókĩr vẽ mỹr. Nén ũ kóreg han ja tũ ag tóg nĩ," he tóg, Jesus ti. 8"Hã ra sóg tỹ vẽnhkán ke kurã to pã'i nĩ. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ" he tóg, Jesus ti, Fariseu ag mỹ.

Jesus tỹ ũn nĩgé tóg tỹ há' he
(Mc 3.1-6: Lc 6.6-11)

9Kỹ tóg ẽmã ẽn tá kutẽ kỹ ẽmã ũ ra tĩ mũ, kỹ tóg ẽg vẽnh kanhrãn jafã kãra rã mũ sir. 10Tã ũ tóg nĩ nĩ, ti nĩgé tóg tóg ja nĩ. Kỹ ag tóg Jesus mỹ: "mỹ há nỹ vỹ, ẽg tỹ vẽnhkán ke kurã ki ũ kygtãg ke ti?" he mũ. Hã ra ag tóg pã'i ag mỹ: "vẽnhkán ke kurã ki tóg Topẽ vĩ mranh tĩ, ũ kygtãg kỹ," he sór mũ. Hã kỹ ag tóg ti ki jẽmẽg mũ. Ag mỹ tóg tỹ vẽnh rãnhrãj nĩ, ũ kygtãg ti. Vẽnhkán ke kurã ki ẽg nẽji ũ kygtãg ke tũ nĩ.

11Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "ãjag mẽg tỹ vẽnhkán ke kurã ki kãgnó ki kutẽ kỹ, ãjag mỹ ti kunũnh ke tũ nĩ, tỹ vẽnhkán ke kurã nĩn kỹ?" he mũ. "Ti kunũnh jé ãjag tóg ke mũ. Kỹ to jykrén nĩ. 12Ẽg mré ke vỹ ẽg mẽg kãfór nĩ," he tóg. "Kỹ tóg há nĩ, ẽg tỹ ẽg mré ke kygtãg kỹ, tỹ vẽnhkán ke kurã ra," he tóg.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

13 Kỹ tóg ũn nĩgé tóg ẽn mỹ: “ã nĩgé tỹ krỹg' hé,” he mũ. Kỹ tóg tỹ krỹg' he
mũ sir. Hã ra tóg há' he mũ. Ti nĩgé há ẽn hã ri ke tóg nĩ, ti nĩgé kóreg ja ti.
14 Kỹ Fariseu ag tóg jũgjũ kỹ pa mũ sir, ĩn ẽn ki. “Ẽg hỹn hẽ ri kenh mũ,
ti tén jé?” he ag tóg mũ, Jesus to. 15 Hã ra Jesus tóg ki kanhró nĩ, ag tỹ ti
tén sór mũ ti. Kỹ tóg sir tá kãkutẽ mũ, ẽmã ũ ra tĩg jé.

Isaías tỹ Jesus kãmén ja

Ti tĩg kỹ ũn tỹ hẽn ri ke ag tóg ti nón mũ mũ sir, ũn kagyga ag ke gé, fag ke
gé. Kỹ tóg ag tỹ há' he kãn mũ sir, fag tỹ ke gé, Jesus ti. 16 Kỹ tóg ag mỹ: “ker
isỹ ãjag tỹ há' he kãmén hẽ',” he mũ. 17 Hã ra tóg rán kỹ nĩ gé, ti tỹ ag tỹ há'
he mũ tag ti. Isaías ti, ũ tỹ vãsỹ Topẽ vĩ rán tĩ ẽn hã vỹ Jesus to tag rán ja nĩ,
ti tỹ Topẽ vĩ tó kỹ. 18 Topẽ vĩ tag tó ja ti nĩ, ha mẽ: “ha vé, sỹ ũn kuprẽg mũ
ẽn,” he tóg, Topẽ ti,” he ja tóg nĩ, Isaías ti. “Inh camarada ri ke ti nĩ, ti tỹ isỹ
nén tó mũ ẽn ki króm há han kỹ. Inh fe pẽ vẽgtĩ, sỹ ti ve kỹ tóg inh mỹ sér tĩ.
Ti hã mỹ sóg inh kuprĩg jẽnẽnh mũ, kỹ tóg inh vĩ tónh mũ sir. Fóg ag mỹ tóg
tónh mũ, kanhgág ag mỹ ke gé, isỹ ag jykre tugnỹm ke ti,” he tóg, Topẽ ti,” he
ja tóg nĩ, Isaías ti. 19 “Vĩ jũ han ke tũ ti nĩ, jũ kỹ vĩ tar han ke tũ ti nĩ gé. Re tá
ag tóg ti vĩ mẽnh ke tũ nĩ gé. Komẽr hã tóg vĩnh mũ,” he tóg, Topẽ ti. 20 “Ẽprã
ke ag tỹ inh vĩ mranh kỹ ag tóg vãn tỹ ã tỹ tóg' he kỹ kam ke ẽn ri ke nỹtĩ. Hã
ra ti pi(jé) ag tỹ kam ke kãn ke mũ', isỹ ũ to: inh fe, he mũ ẽn ti. Néj gru tỹ
nhyn ke sór ri ke ag nỹtĩ gé. Ti pi(jé) ag tỹ nhyn kenh ke mũ', hã ra'. Ag mỹ
tóg vĩ há han ke mũ. Tag kar kỹ sóg kejẽn vẽnh kar jykre tugnỹm ke mũ. 21 Ẽn
kã ũ tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ ag hã vỹ krenkren ke mũ, fóg ag mré hã, kanhgág ag
mré hã,” he tóg, Topẽ ti,” he ja tóg nĩ, Isaías ti, Jesus to. Hã ra tóg ge nỹgtĩ.

Jesus tỹ Japo jykre tó
(Mc 3.20-30; Lc 11.14-23)

22 Kejẽn ag tóg Jesus to ũ pére kãmũ mũ, ũn kyvó. Vĩ vãnh tóg nĩ gé. Hã
ra tóg jagrẽ kóreg nĩ gé, hã kỹ tóg ge nĩgtĩ. Kỹ Jesus tóg ti tỹ há' he mũ sir.
Kỹ tóg vĩ há' he mũ sir. Ve há' he tóg mũ gé sir. 23 Kỹ tóg vẽnh kar mỹ e
tãvĩ tĩ. Kỹ ag tóg jagnẽ mỹ: “Davi kósin ẽn tũ mỹ'?” he mũ sir, Jesus to. “Ũ
tỹ vãsỹ rán kỹ nĩ ẽn tũ mỹ'?” he ag tóg mũ. Ag mỹ tóg ti hã nĩ ve nĩ.
24 Kỹ Fariseu ag tóg mẽg mũ sir, Jesus tỹ ti tỹ há' he mũ ti. Hã ra ag tóg
Jesus to: “jagrẽ kóreg ti nĩ,” he mũ. “Nén-Kóreg ag pã'i tỹ ti jagrẽ nĩ, Belzebu
ẽn tỹ,” he ag tóg mũ. “Hã kỹ tóg Nén-Kóreg ag pan tĩ, hã kỹ tóg ag jagrẽ kóreg
ag pan tĩ. Nén-Kóreg ag pã'i jykre tỹ tóg ag pan tĩ,” he ag tóg, Fariseu ag.
25 Hã ra Jesus tóg ki kanhró nĩ, ag tỹ nén to jykrén mũn ki. Kỹ tóg ag
mỹ: “pã'i pir krẽm ke ag tỹ jagnẽ kato tẽgtẽn kỹ ag tóg jagnẽ kãgtén kãn
ke mũ,” he mũ. “Ẽmã pir ki ke ag tỹ jagnẽ kato tẽgtẽ kỹ, ĩn pir krẽm ke fag
tỹ jagnẽ kato tẽgtẽ kỹ fag tóg vẽnh kãpãm kỹ nỹtĩnh mũ, kỹ fag tóg jagnẽ
kãgtén kãn ke mũ. 26 Ge ti nĩ gé, Nén-Kóreg ag. Nén-Kóreg tỹ Nén-Kóreg ũ
kutẽm kỹ tóg Nén-Kóreg ag tỹ jagnẽ kato tẽgtẽ han mũ sir. Kỹ ag tóg jagnẽ

tỹ tũ' henh ke mũ gé, Satanás ag. 27"Belzebu tỹ tóg Nén-Kórég ag pan tĩ," he ãjag tóg tĩ iso. Jãvo ãjag mré ke ag hỹn vẽnh jykre tỹ ne tỹ vẽnh jagrẽ kórég ag pan tĩ? Ag mỹ Nén-Kórég ag jykre ki ag pan mũ gé', Topẽ jykre ki mỹ vó? Topẽ jykre ki ag tóg ag pan tĩ. Ãjag tỹ tag to jykrén kỹ ãjag tóg inh jykre há ki kanhrãn ke mũ vẽ," he tóg ag mỹ, Jesus ti. 28"Topẽ kuprĩg jykre tỹ sóg Japo ag pan tĩ mỹr. Topẽ kuprĩg tỹ Japo ag pan kãn kỹ Topẽ tóg tỹ ẽg pã'i nĩ vẽ mỹr. Tag to jykrén nĩ," he tóg, Jesus ti.

29mãn sór kỹ, ti ĩn tá, kỹ ẽg tóg ti se vén tĩ, ke tũ nĩ (mũ) ra tóg ã tũ ki rĩr ke mũ, kỹ ẽg tóg ti tũ mãn tỹ hẽ ri kenh ke tũ nĩgtĩ, ti tar nĩn kỹ. Ẽg tỹ ti se kar kỹ ẽg tóg ti tũ mãg mũ sir," he tóg. "Ge ti nĩgtĩ, sỹ nén han mũ ti. Tar ti nĩ, Japo ti. Hã ra sóg hur ti sé, hã kỹ sóg ti tũ ag kygvãn ke mũ sir. Ag jagrẽ kórég pan sóg mũ sir," he tóg, Jesus ti.

30"Ãjag tỹ tỹ inh mré ke tũ nỹtĩn kỹ ãjag tóg inh kato tẽgtẽ mũ. Ãjag tỹ inh mré ẽprã ke ag tỹ Topẽ to kãmũ han tũ nĩn kỹ ãjag tóg ag kãmũ kamẽg mũ," he tóg.

31"Hã kỹ sóg ãjag mỹ tó mũ. Ãjag tỹ Topẽ vĩ mranh mũ ra tóg ãjag mỹ vẽnh pãte fón sór mũ, Topẽ ti. Ãjag tỹ Topẽ to vĩ kónãn mũ ra tóg ãjag mỹ vẽnh pãte fón sór mũ gé. Ãjag tỹ hã ra Topẽ kuprĩg to: "Japo tỹ ẽg jagrẽ vẽ," hen kỹ tóg ãjag mỹ vẽnh pãte fón mãn ke tũ nĩ ha sir, Topẽ ti," he tóg, Jesus ti. 32"Ãjag tỹ iso vĩ kónãn mũ. Ãjag tỹ hã ra Topẽ kuprĩg to vĩ kónãn kỹ tóg ãjag mỹ vẽnh pãte fón mãn ke tũ nĩ ha. Ãjag tỹ ga kri mũn kỹ tóg ãjag mỹ vẽnh pãte fón mãn ke tũ nĩ, Topẽ ti, ãjag ter kar kỹ tóg ãjag mỹ vẽnh pãte fón mãn ke tũ nĩ gé," he tóg, Jesus ti.

Ka to comparação
(Lc 6.43-45)

33"Ẽg tỹ ka kanẽ ko há krãn kỹ ti kanẽ vỹ ko há nĩ, ẽg tỹ ka kanẽ ko vãnh krãn kỹ ti kanẽ vỹ ko kórég nĩ gé. Ẽg tỹ ti kanẽ ve kỹ ẽg tóg: "ũn kanẽ ko vãnh ja vẽ," henh ke mũ. Ge ti nĩgtĩ, ẽg jykre ti. Ũn jykre há tóg há nĩ, ũn jykre kórég tóg kórég nĩ gé. 34Pỹn ri ke ãjag nỹtĩ. Kórég tãvĩ ãjag nỹtĩ, hã ra ãjag tóg ón kỹ nén ũ há tó sór tĩ. Ẽg jẽnky ki tóg kutẽ tĩ, ẽg tỹ nén to jykrén mũ ti. Ẽg jykre kórég tãvĩ nĩn kỹ ẽg tóg nén ũ kórég tãvĩ tó tĩ. Hã kỹ ãjag pi(jé) tó há han tĩ'. 35Ũn jykre há vỹ nén ũ há kar to jykrén tĩ, kỹ tóg ẽg mỹ tó há han tĩ gé sir, Ũn jykre kórég vỹ nén ũ kórég kar to jykrén tĩ, kỹ tóg ẽg mỹ tó kónãn tĩ gé sir," he tóg, Jesus ti.

36"Ki hã sóg tó mũ ãjag mỹ, hã kỹ sóg ke mũ kurã tỹ ẽgno ki, sỹ vẽnh kar jykre tugnỹm ke kurã ẽn ki sóg ãjag vĩ tugnỹm ke mũ. Kỹ ãjag tỹ ón kỹ vĩ ja nĩn kỹ sóg ẽn venh ke mũ gé. Ãjag tỹ nén tó ja kar tugnỹm jé sóg ke mũ, ha vemnĩ," he tóg, Jesus ti. 37"Ãjag tỹ vĩ há han ja nĩn kỹ ãjag tóg inh mỹ há nỹtĩ gé. Ãjag tỹ vĩ kórég han ja nĩn kỹ ãjag tóg inh mỹ kórég nỹtĩ. Kỹ ã kato tẽ mũ ag mỹ Topẽ jykre tón hã vẽ.

Ag tỹ milagre ve sór
(Mc 8.11-12; Lc 11.29-32)

38 Kỹ Topẽ vĩ to professor ũ ag tóg Fariseu ũ ag mré Jesus mỹ: “Senhor,” he mũ. “Ẽg tỹ ã tỹ milagre han venh há tóg tĩ,” he ag tóg mũ, Jesus mỹ.
39 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “kórég ãjag nỹtĩ,” he mũ. “Topẽ ki ge sór vãnh ãjag tóg nỹtĩ,” he tóg. “Ãjag tỹ milagre ve sór mũ tag venh ke tũ ãjag tóg nĩ. Nén pir hã ve jé ãjag tóg ke mũ, hã vỹ: Jonas tỹ nén ve ja ẽn ri ke, he mũ, vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ẽn tỹ nén ve ja ẽn ri ke. 40 Jonas ẽn vỹ goj tãn nug kãkã nĩ ja nĩ, kurã tãgtũ ki, kuty tãgtũ ki ke gé. Tag ri ke ve jé sóg ke mũ gé. Ga krẽm sóg nỹnh mũ, kurã tãgtũ ki, kuty tãgtũ ki ke gé. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ,” he tóg, Jesus ti.
41 “Kỹ Nínive tá ke ag vỹ ãjag kato vĩnh ke mũ sir, kurã tỹ ẽgno ki, ha vemnĩ. Ag tỹ Jonas vĩ mẽ kỹ ag tóg ãjag jykre kórég tovãnh, Nínive tá ke ag. Tỹ sóg Jonas kãfór nĩ, hã ra ãjag tóg ãjag jykre kórég tovãnh sór tũ nĩ, sỹ Nínive tá ke ag jãvo ãjag mỹ tó mũ ra. Hã kỹ ag tóg ãjag jykre kórég tónh ke mũ, kurã ẽn kã, ha vemnĩ. 42 Kỹ pã'i mág ẽn fi, pã'i tỹ rainha ẽn fi, ũ tỹ kanhkã fyn ja tá kãtĩg ja ẽn fi vỹ nĩnh ke mũ gé, kurã tỹ ẽgno kã. Ãjag mré fi tóg jẽnh ke mũ, kỹ fi tóg ãjag to vĩ kónãn ke mũ gé. Kanhkã fyn ja tá fi tóg kãtĩg ja nĩ, vãsỹ, fi tỹ Salomão vĩ mẽ jé. Salomão kãfór vỹ tỹ inh nĩ, hã ra ãjag tóg inh vĩ jẽmẽ jãvãnh nỹtĩ,” he tóg, Jesus ti.

Vẽnh jagrẽ kórég jykre
(Mc 11.24-26)

43 “Kejẽn sóg vẽnh jagrẽ kórég ũ kutẽm mũ. Kỹ sóg ga kórég mĩ tĩ mũ, ti jagrẽ ẽn ti. Goj venh ke tũ tóg nĩ tá. Vẽnhkán ke tũ tóg nĩ gé, ti tỹ hẽ ri ken kỹ vẽnhkán ke tũ tĩn kỹ. 44 Kỹ tóg vãhã to jykrén mũ sir. “Inh hỹn ẽn ra tĩg mãn ha, sỹ ũ tá kãkutẽ ja ẽn ra. Inh mỹ tóg tỹ ĩn ri ke ja nĩ. Kỹ inh hỹn tóg ti kãra rã mãn ha,” he tóg mũ sir, ti jagrẽ ja ẽn ti. Kỹ tóg ti venh tĩ mũ sir. Hã ra tóg sir krĩ há nĩ, kỹ tóg ti mỹ ĩn há ri ke nĩ sir, in prur, ĩn kuprã, ĩn sĩnvĩ ri ke. 45 Kỹ tóg Nén-Kórég tỹ 7 (ke) ag mỹ tónh tĩ mũ sir. “Ha kãmũ jẽg he tóg mũ sir. Hã ra ag jykre pãno tóg ti jykre pãno kãfór nĩ. Kỹ ag kar tóg ũ ẽn kãge mũ, tỹ ag ti jagrẽ nỹtĩ, isỹ ũn mỹ ti jagrẽ pir kutẽm ja ẽn ti. Hã kỹ to, kórég tãvĩ nĩ sir. Ti jagrẽ pir kutẽm inh nĩ vẽ, hã ra tỹ 8 (ke) ag tóg sir tỹ ti jagrẽ nỹtĩ, ti tỹ inh ki rã tũ nĩn kỹ. Ãjag mỹ tóg ge nĩnh mũ, kurã tỹ ẽgno ki. Ũri ãjag jykre vỹ pãno nỹ. Hã ra kurã ẽn ki tóg sir pãno kãfór nỹnh mũ. Kỹ ãjag tóg sir to jagtar tãvĩ nỹtĩnh mũ,” he tóg, Jesus ti.

Jesus mré ke pẽ fag
(Mc 3.31-35; Lc 8.19-21)

46 Ti tỹ ver tỹ vẽmén kỹ ti mỹnh fi tóg tá jun mũ sir, ti jãvy ag mré. Ti mỹ fag tóg vẽnh vĩ jẽnẽg mũ, fag tỹ ti mré vẽmén jé. 47 Kỹ ũ tóg ti mỹ tónh kãtĩ mũ. “Ã mỹnh fi vỹ re tá jẽ, ã jãvy ag mré. Fag tỹ ã mré vẽmén ke

nẽji," he tóg, Jesus mỹ. 48Kỹ tóg ũ tỹ ti mỹ tó mũ ẽn mỹ: "inh mỹnh fi mỹ inh ve sór mũ', inh jãvy ag mré?" he mũ. "Inh mỹnh pẽ fi pijé', inh jãvy pẽ ag pijé'," he tóg. 49Kỹ tóg ti mỹ ã mré mũ tĩ ag ven mũ sir, ã nĩgé tỹ. Kỹ tóg ti mỹ: "inh mỹnh pẽ fi hã vẽ, inh jãvy pẽ ag hã vẽ," he mũ, ã mré mũ tĩ ag to. 50"Ũ tỹ inh panh tỹ kanhkã tá nĩ ẽn vĩ ki króm mũ vỹ tỹ inh jãvy pẽ ag nỹtĩnh mũ, inh ve pẽ fag ke ge, inh mỹnh pẽ fi ke gé," he tóg, Jesus ti.

Nén fy to comparação
(Mc 4.1-9; Lc 8.4-8)

13 1Kurã ẽn kã Jesus tóg ĩn tá kãkutẽ mũ, kỹ tóg goj nig ra tĩ mũ. Tá tóg nĩ nĩ sir. 2Kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ tá vẽnh mãn mũ sir, ti rã hã, kỹ tóg canoa kãkã nĩ mũ sir, jo ũn e ẽn ag tóg nig fyr tá nỹtĩ. 3Kỹ tóg ag kanhrãn mũ sir. Ag mỹ tóg comparação tỹ hẽn ri ke hyn han mũ. Kỹ tóg ag mỹ: "ũ tỹ Topẽ vĩ tó mũ vỹ ge nỹtĩnh mũ, ha mẽ," he mũ. "Kejẽn ũ tóg nén ũ fy vãvãm tĩ mũ," he tóg. 4"Ti tỹ vãvãm kỹ ti fy ũ tóg ẽpry kri, ẽmĩn kri kutẽ mũ, kỹ sẽsĩ tóg ti ko mũ sir. 5Ti fy ũ tóg pãró kri kutẽ mũ, ga e tũ ki. Kỹ tóg kãnhmar mur mũ vẽ, ga sĩ ẽn ki. 6Hã ra rã tóg ã tỹ ẽg nĩno kã sa kỹ (tóg) ti pũn mũ. Ti jãre han tũ nĩn kỹ tóg tóg mũ. 7Ti fy ũ tóg sónh kãki kutẽ mũ, kỹ sónh tóg ti mré mur mũ, kỹ tóg ti kri rũm mũ. Kỹ tóg tũ' he mũ sir. 8Ti fy ũ tóg ga há kri kutẽ mũ, kỹ tóg mur há han mũ, mog há han tóg mũ, kanẽ há han tóg mũ gé. Ũ tóg kanẽ tỹ 100 (ke) han, jo ũ vỹ tóg kanẽ tỹ 60 (ke) han, jo ũ vỹ tóg kanẽ tỹ 30 (ke) han. 9Ũn nĩgrẽg nỹtĩ tỹ tỹ jẽmẽ jé," he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ comparação to vẽnh kanhrãn ke
(Mc 4.10-12; Lc 8.9-10)

10Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti to kãmũ mũ, kỹ ag tóg ti mỹ: "ã tỹ ne tó nẽ?" he mũ.

11Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ãjag hã ne ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ẽn ki kanhró nỹtĩnh mũ'," he mũ, "ũ tỹ inh jo nén tó ja tũ ẽn ti," he tóg mũ. "Hã ra ũn e ẽn ag vỹ ki kanhrãn kãn ke tũ nĩ," he tóg. 12"Hã kỹ tóg ge nĩ. Ũ tỹ nén to jykrén há han kỹ tóg ũ to jykrén mãn', ũ to jykrén mãn' he mũ. Komẽr hã tóg to jykrén kãn ke mũ. Ũ tỹ nén to jykrén tũ nĩn kỹ tóg ti mỹ tũ' he mũ, ti tỹ to jykrén sĩ han kỹ. 13Hã kỹ sóg ũn e ẽn ag mỹ comparação han mũ, ag tỹ mẽ há han sór tũ nỹtĩn kỹ. Kỹ ag tóg ón kỹ mẽg mũ ra ki kagtĩg nỹtĩ, to jykrén tũ ag nỹtĩ sir. 14Hã ra tóg rán kỹ nĩ gé. Isaías tỹ vãsỹ Topẽ vĩ tó kỹ tóg tag tó ja nĩ, ha mẽ. "Mẽ jé ãjag tóg ke mũ ón kỹ, hã ra ãjag tóg to jykrén tũ nĩnh mũ, kỹ ãjag tóg ki kagtĩg nỹtĩnh mũ. 15Povo tag ag vỹ krĩ tũ nỹtĩ, nĩgrẽg kutu ag tóg nỹtĩ gé, kanẽ kyvó ag tóg nỹtĩ gé, ag tỹ nén ũ ve sór tũ nỹtĩn kỹ, ag tỹ jẽmẽ sór tũ nỹtĩn kỹ, ag tỹ to jykrén sór tũ nỹtĩn kỹ ke gé. Hã kỹ ag tóg inh ki ge sór tũ nỹtĩ gé, kỹ sóg ag tỹ há' henh ke tũ nĩ gé," he ja tóg nĩ, Isaías ti, povo tag to," he tóg, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

16 “Ag jãvo ãjag hã vỹ nĩgrẽg há nỹtĩ, hã kỹ ãjag tóg ag jãvo jẽmẽ há
han mũ. 17 Ha mẽ, ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ inh ve sór e ja nĩgtĩ, vãsỹ, ãjag tỹ
ũri vég mũ tag ti. Hã ra ag tóg inh kãtĩg ke jo kãgter. Topẽ vĩ tó tĩ ag vẽ.
Jykre kuryj ag nỹtĩ ja nĩ, hã kỹ ag tóg ãjag tỹ nén vég mũ tag ve sór e ja
nĩgtĩ. Hã ra ag tóg ve ja tũ nĩgtĩ, mẽ ja tũ ag nĩgtĩ, ãjag tỹ ũri nén mẽg
mũ ti. Ag tỹ vég tũ ra ag tóg kãgter. Ãjag hã ne mẽg mũ', inhhã',” he tóg,
Jesus ti. Ti mré mũ tĩ ag mỹ tóg ke mũ.

Jesus tỹ nén fy to comparação kãmén
(Mc 4.13-20; Lc 8.11-15)

18 “Kỹ sóg ãjag mỹ kãmén mũ, nén fy kanẽ tag ti, ha mẽ. 19 Ũ tóg kejẽn ón kỹ
Topẽ vĩ mẽg mũ, ti tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ti. Hã ra tóg to jykrén tũ nĩ, ã tỹ ón kỹ mẽn
kỹ. Kỹ Nén-Kóreg vỹ ti mỹ tỹ tũ' he mũ sir, ti tỹ mẽ ja ti tỹ. Kã jatu tóg nĩ sir.
Ẽpry kri, ẽmĩn kri kutẽ mũ ẽn hã vẽ. 20 Kỹ ti fy ũ tóg pãró kri kutẽ mũ. Ũ vẽ gé.
Topẽ vĩ mẽg tóg mũ gé. Kỹ tóg kãnhmar: “hej,” he mũ sir. Ti mỹ tóg sér tĩ. 21 Hã
ra tóg tỹ nén kré jãre tũ ri ke nĩ mỹr. Kỹ tóg tĩg sĩ han mũ, Topẽ mré. Nén ũ
jagy kutẽ kỹ tóg Topẽ tovãnh mũ sir, ũ tỹ Topẽ vĩ tugrĩn ti kato tẽ kỹ. Kãnhmar
tóg tovãnh mũ. 22 Ti fy ũ tóg sónh kãki kutẽ mũ. Ũ vẽ gé. Topẽ vĩ mẽg tóg mũ
gé. Hã ra tóg ã rãnhrãj hã mĩ ẽkrég mũ sir. Nén kar to én tóg mũ sir, ón kỹ rico
nĩ sór jé. Hã kỹ Topẽ vĩ tóg ti mỹ katy tĩ sir. Kỹ tóg han tũ nĩ sir, kanẽ ti. 23 Ti fy
ũ tóg ga há kri kutẽ mũ. Ũ vẽ gé. Topẽ vĩ mẽg tóg mũ gé. Mẽ kỹ tóg to jykrén
mũ sir. Kỹ tóg kanẽ han mũ sir. Kỹ ũ vỹ tóg kanẽ tỹ 100 (ke) han, jo ũ vỹ tóg
kanẽ tỹ 60 (ke) han, jo ũ vỹ tóg kanẽ tỹ 30 (ke) han,” he tóg, Jesus ti.

Vãnh to comparação

24 Kỹ tóg comparação ũ han kỹ: “Nén-Kóreg tỹ inh rãnhrãj kókén sór
mũ vỹ ge nỹnh mũ, ha mẽ,” he mũ. Kỹ tóg: “ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ
ẽg pã'i nĩ vỹ ge nĩ, ha mẽ,” he mũ. “Kejẽn ũ tóg nén fy vãvãm mũ, ti japỹ
tá, tỹ ti jakré nỹ jé. 25 Kỹ tóg nũr tĩ mũ, ti camarada ag ke gé. Kỹ ti kato
tẽ mũ ẽn tóg kutyg kỹ ra tĩ mũ, ti japỹ ẽn ra, kỹ tóg vãnh fy vãvãm mũ,
trigo fy ẽn kãmĩ. Kỹ tóg tĩ mũ sir, vãnh fy ẽn vãvãm kar kỹ. 26 Kỹ trigo tóg
mur mũ, mog tóg mũ, kanẽ han tóg mũ sir. Hã ra vãnh tóg ti mré mur mũ
gé. 27 Kỹ ti camarada ag tóg ãjag patrão mỹ tónh mũ mũ. “Trigo fy vãvãm
ẽg tóg mũ vẽ, hã ra vãnh tóg ti mré mur mũ. Ne nẽ hỹn?” he ag tóg ti mỹ.
28 Kỹ tóg ag mỹ: “ẽg kato tẽ mũ ẽn rãnhrãj hã vẽ,” he mũ. “Ẽn hã ne isũ
kókég',” he tóg. Kỹ ag tóg ti mỹ: “kỹ ẽg mỹ vãnh ẽn kunũnh ke tũ nĩ'?” he mũ.
29 Kỹ tóg ag mỹ: “hỹ,” he mũ. “Ãjag tỹ vãnh ũ kunũnh kỹ tóg ãjag tỹ ti pẽn ũ
kunũnh ha mẽ tĩ, vãnh mré. Kỹ kunũnh tũg nĩ. 30 Vãnh hỹn tóg trigo mré mog
mũ gé. Kỹ ẽg tỹ kre kỹ sóg ũ tỹ krég mũ mỹ tónh ke mũ. “Vãnh kre vén nĩ,” he
jé sóg ke mũ. “Ti kre kar kỹ ti tógfĩ, ẽg tỹ ti pũn jé. Kar kỹ ãjag tóg trigo krenh
ke mũ, sỹ pãjó krẽm vin han jé,” he jé sóg ke mũ,” he tóg, ag patrão ti,” he tóg,
Jesus ti. Ti tỹ ũ tỹ ón kỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ẽn ag tó jan hã vẽ.

Mostarda fy to comparação
(Mc 4.30-32; Lc 13.18-19)

31 Kỹ tóg ag mỹ nén ũ tó mũ gé sir. “Ũ tỹ kanhkã tá nĩ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ vỹ ge nĩnh mũ, ha mẽ,” he tóg. “Ka tỹ mostarda fy ri ke tóg nĩ. Ti krãn ẽg tóg tĩ, ẽg japỹ ki, ka tỹ mostarda fy ti. 32 Kãsir ti nỹtĩ, ti fy ti. Ũ fy vỹ ti sĩ ri ke tũ nĩ. Ti krãn kar kỹ tóg mog mũ. Kỹ tóg ẽgóho ag kãfór nĩ. Pẽ mág ti nỹtĩ, hã kỹ sẽsĩ ag vỹ kri krẽg tĩ, ti pẽ kri,” he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ẽg tỹ ti vĩ tó vén kar kỹ vẽnh kar kri rũm ke mũ kãmén hã vẽ.

Fermento to comparação
(Lc 13.20-21)

33 Kỹ tóg ag mỹ comparação ũ tó mũ gé sir, kỹ tóg: “Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ vỹ tag ri ke nĩnh mũ, ha mẽ,” he mũ. “Ũn tỹtá fag tóg pão han tĩ. Pão han jé fag tóg pão jẽgja jafã tỹ fermento ẽn tỹ farĩnh mré jẽgjãg tĩ. Fermento sĩ ẽn tỹ pão kar ẽn tóg són ke kãn tĩ,” he tóg, Jesus ti. Ti vĩ tỹ vẽnh kar kri rũm ke kãmén hã vẽ.

Jesus tỹ comparação tỹ ẽg kanhrãn
(Mc 4.33-34)

34 Comparação tỹ ge han tóg tĩ, Jesus ti, vẽnh kar mỹ. “Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩnh ke mũ vỹ ge nĩnh mũ,” he tãvĩ han tóg tĩ ag mỹ. 35 Hã ra tóg rán kỹ nĩ gé, Jesus tỹ comparação han ke mũ ti. Vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ũ tóg Jesus kãmén kỹ tag tó ja nĩ ti to, ha mẽ. “Comparação han jé sóg ke mũ. Inh jo tó ja tũ ẽn tó jé sóg ke mũ. Ũ vỹ tag mẽ ja tũ nĩ ver, sỹ tónh ke mũ tag,” he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ tó tĩ ẽn, Jesus to. Hã ra tóg hã tó tĩ, Jesus ti.

Jesus tỹ vãnh to comparação kãmén

36 Ag mỹ kãmén kãn kar Jesus tóg vẽnh e ẽn ré kỹ ĩn kãra rã mũ. Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti to kãmũ mũ, ti ki jẽmẽ jé. “Ẽg mỹ ã tỹ ag mỹ kãmén ja ẽn ti tó mãn nĩ, ã tỹ ag mỹ trigo mré vãnh tó ja ẽn ti. Ẽg tỹ ver to jykrén tũ tóg tĩ,” he ag tóg mũ, Jesus mỹ.

37 Kỹ tóg ag mỹ kãmén mũ. “Ẽprã ke fi kósin vỹ trigo fy vãvãm mũ. Inh hã vẽ,” he tóg mũ. 38 “Ga hã to sóg: ẽpỹ, he mũ. Kỹ trigo ẽn vỹ Topẽ krẽ ag ri ke nỹtĩ, kỹ vãnh vỹ Nén-Kóreg krẽ ag ri ke nỹtĩ. 39 Ũ tỹ ag han mũ vỹ tỹ Japo ti nĩ, Nén-Kóreg ẽn krẽ ag. Ti colher ke kurã hã vỹ: kurã tỹ ẽgno, he mũ. Ũ tỹ trigo colher ke mũ ag vỹ tỹ Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag nỹtĩ. 40 Kurã tỹ ẽgno ki ag tóg ẽg tỹ vãnh pũn ẽn ri ke han ke mũ, Japo tũ ag tỹ. 41 Ẽprã ke fi kósin ẽn, inh hã vỹ isỹ jẽgnẽ jafã ẽn ag jẽgnẽnh ke mũ sir, kỹ ag tóg ũ tỹ vẽnh jykre pãno han mũ kar ag génh kãn ke mũ, ũ tỹ ũ ag mỹ: “ha jatun mỹ Topẽ vĩ mranh,” he mũ kar ag ke gé. 42 Ag génh kỹ ag tóg pĩ gru mág ẽn ki ag vãm ke mũ sir. Tá ag tóg vẽsỹrénh tãvĩ han tĩ. Ãjag jã tỹ ag tóg gyngyn henh ke mũ, gangan ke jé ag tóg

ke mũ, jũ kỹ, vẽsỹrénh kỹ ke gé. 43Kỹ ũn jykre kuryj ag vỹ há pẽ nỹtĩnh mũ, sĩnvĩ, kókov, rã gru ri ke, ag tỹ ãjag jóg tá nỹtĩnh ken kỹ sir, ag tỹ ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ven kỹ. Ũn nĩgrẽg nỹtĩ tỹ tỹ jẽmẽ jé," he tóg, Jesus ti.

Ẽpỹ ki jãnkamy to comparação

44"Kỹ ẽg tỹ ũ tỹ kanhkã tá tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke vỹ tag ri ke nĩ gé, ha mẽ. Ũ tỹ ã patrão japỹ tá jãnkamy ne kunũnh kỹ péju mãn kỹ nĩm ri ke tóg nĩ. Ti péju mãn kỹ tóg ã tỹ nén kar fón kãn mũ sir, ti kaja to ẽpỹ ẽn vyn jé sir. Ẽpỹ ẽn vyn kar kỹ jãnkamy ẽn vỹ tỹ ti tũ nĩ sir," he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ẽg mỹ ẽg tỹ ti ki rã sór kỹ ẽg tũ fón kãn tón hã vẽ.

Pérola to comparação

45"Ẽg tỹ ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke vỹ tag ri ke nĩ gé, ha mẽ," he tóg mũ gé. "Negociante ũ tóg jãnka han jafã tỹ negociar he tĩ, pérola tỹ. Hã kỹ tóg ũn há kuprẽg tĩgtĩ. 46Kejẽn tóg ũn há pẽ ũ vég mũ sir, ũn kaja e. Kỹ tóg ã tũ vãm kãn mũ sir, ã tỹ ũn sĩnvĩ pẽ ẽn kajãm jé, ti tỹ tỹ tũ nĩ jé," he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ẽg mỹ ẽg tỹ ti ki rã sór kỹ ẽg tũ vãm kãn tó mãn hã vẽ gé.

Rede to comparação

47"Ẽg tỹ ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke to comparação vẽ gé, ha mẽ," he tóg mũ gé. "Rede ri ke tóg nĩ, ẽg tỹ tỹ pirã kugmĩ jafã ẽn. Ti fig ẽg tóg tĩ, goj kãkã, ẽg tỹ pirã kugmĩ jé, kãkofár ke gé. 48Ki ti fón kar kỹ ẽg tóg nỹgnỹn mũ sir, goj ki ẽg tóg pirã mré kãkofár gég tĩ. Génh kỹ ẽg tóg ũn mág ag hã kuprẽg tĩ, ma mũ jé. Ũn kãsir ẽn togvãnh ẽg tóg tĩ. 49Ge ti nĩgtĩ, kurã tỹ ẽgno ki. Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag tóg ũn jykre kuryj ag kuprẽg ke mũ, Topẽ mỹ. 50Ũn jykre pãno ag vãvãm jé ag tóg ke mũ, pĩ gru mág ẽn ki. Tá ag vẽsỹrénh vẽ sir. Ãjag jã tỹ ag tóg gyngyn henh ke mũ, tỹ ag gangan kej ke mũ, jũ kỹ, vẽsỹrénh kỹ," he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ag mỹ ẽg tỹ ti ki rã sór jé kãmén hã vẽ.

Ẽg panh to comparação

51Kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ: "ãjag mỹ tag to jykrén kãn mũ, sỹ ãjag mỹ nén kãmén mũ tag ti?" he mũ. Kỹ ag tóg ti mỹ: "hỹ," he mũ sir.

52Kỹ tóg ag mỹ: "kỹ tóg há tĩ," he mũ. "Ũ tỹ Topẽ vĩ to professor ẽn, ti tỹ kanhkã tá nĩ ẽn jykre ki rãn kỹ tóg ge nĩ, ha mẽ," he tóg. "Ẽg panh ri ke tóg nĩ, ti tỹ tỹ nén ũ mág nĩn kỹ. Ẽg panh tóg kejẽn ẽg mỹ ã tỹ nén sĩnvĩ ven tĩ, ti tỹ ũri mãg mũ ti, ti tỹ vãsỹ mãn ja ẽn ke gé," he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ẽg mỹ ẽg tỹ Topẽ vĩ ki kanhrãn ke tó vẽ. Ẽg tỹ to estudo han kỹ ẽg tóg vãsỹ rán kỹ nĩ ẽn tónh ke mũ, kỹ ẽg tóg ũ tỹ ũri tó mũ tag tónh ke mũ gé. Jesus tỹ tag to ẽg mỹ comparação han hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus tỹ Nazaré ra vỹn ke
(Mc 6.1-6; Lc 4.16-30)

53 Ag mỹ kãmén kãn kar kỹ tóg tá kãkutẽ mũ sir. 54 Kỹ tóg ã jamã ra tĩ mũ
sir. Tá jun kỹ tóg ẽg vẽnh kanhrãn jafã ki ag kanhrãn mũ. Kỹ tóg ag mỹ e tĩ,
ti vĩ ti. Kỹ ag tóg ti to vĩ kónãn mũ. "Hẽn tán hỹn ki kanhrãn, vẽnh jykre tag
ki? Ũ nỹ hỹn ti kanhrãn, ti tỹ nén han vãnh tag hyn han jé?" he ag tóg ti to.
55 "Ĩn han tĩ ẽn kósin vẽ mỹr," he ag tóg. "Ti mỹnh fi vỹ tỹ Maria fi nĩ, kỹ ti
jãvy ag vỹ ki nỹtĩ, Tiago, José, Simão, Judas. 56 Kỹ ti ve fag vỹ tag ki nỹtĩ gé,
ẽg mré. Ti tỹ ne jé ẽg kãfór nĩ sór nẽ hỹn?" he ag tóg mũ sir, Jesus to.
57 Kỹ tóg ag mỹ tỹ ũ nỹ. Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ẽmã ũ tá ke ag tóg Topẽ
vĩ tó tĩ to é he tũ nĩgtĩ mỹr," he mũ. "Ti jamã tá ke ag tóg ti to é he tĩ jãvo,
ti mré ke ag, ti kanhkã ag," he tóg.
58 Kỹ tóg tá milagre e hyn han tũ nĩ. Ũn kaga nỹtĩ pir ag tỹ há' he tóg,
ũn e tỹ há' he tũ ti nĩ, ag tỹ ti ki ge jãvãnh nỹtĩn kỹ.

João Batista ter
(Mc 6.14-29; Lc 9.7-9)

14 1 Kỹ kejẽn pã'i mág tỹ governador tỹ Herodes vỹ mẽg mũ, Jesus kãme
ti. 2 Kỹ tóg ã camarada ag mỹ: "João Batista vẽ hỹn, ãjag tỹ inh mỹ ũ
tó mũ ti," he mũ. "Ti hỹn tóg rĩr mãn, sỹ ti tén kar kỹ, hã kỹ tóg milagre tỹ
hẽn ri ke hyn han tĩgtĩ," he tóg, Herodes ti, ã camarada ag mỹ, Jesus to.
3 Herodes vỹ João se ja nĩ, vẽse ja kãki tóg ti fón ja nĩ, Herodias fi
tugnĩn. Ti jãvy tỹ Filipe prũ fi ja vẽ, hã ra tóg fi kunũnh kỹ fi tỹ prũg mũ,
Herodes ti. Kỹ João tóg ti mỹ. 4 "ã hã ne tóg ã mrẽ ke prũ fi tỹ prũg mũ',"
he ja nĩ. "Fi ki ã tóg Topẽ vĩ mranh mũ," he tóg, João ti, Herodes mỹ.
5 Kỹ Herodes tóg ti tén sór mũ, hã ra tóg vẽnh kar kamẽg mũ. Vẽnh kar
tóg João to: "Topẽ vĩ tó tĩ ũ vẽ," he tĩ. Kỹ Herodes vỹ ag kamẽg mũ. 6 Hã
ra tóg kejẽn Herodes mur ja kurã tá krỹg mũ. Kỹ festa ẽn kã Herodias fi
kósin fi vỹ ag jo vẽnh grén mũ sir, ti mré jẽg mũ ag jo. Kỹ tóg Herodes
mỹ sĩnvĩ tĩ. 7 Kỹ tóg fi mỹ: "ã tỹ nén to vĩ kar nĩm jé sóg ke mũ ã mỹ, sỹ
ke há vẽ," he mũ, Herodes ti.
8 Kỹ fi tóg ã mỹnh fi mỹ ke mũ. Kỹ fi mỹnh fi tóg fi krĩn mũ, fi tỹ João
krĩ to vĩ jé. Kỹ fi tóg to vĩ mũ sir. "Inh mỹ ũri João Batista krĩ tỹ pénky
kãkã nĩm," he fi tóg mũ, Herodes mỹ.
9 Kỹ tóg ti mỹ e tĩ sir, ti tỹ ti tén jé. Hã ra tóg fi mỹ: "sỹ ke há vẽ," he
ja nĩ, kỹ ti mré jẽg mũ ag vỹ mẽ kãn ja nĩ. Kỹ tóg fi mỹ: "hej," he mũ sir.
10 Kỹ tóg soldado jẽnẽg mũ sir, ti tỹ João krĩ kym jé. Hã ra João tóg vẽse
ja kãkã nĩ nĩ. 11 Kỹ tóg ti krĩ kym mũ sir. Pénky kãkã nĩm kỹ tóg fi mỹ
nĩm mũ, tátãg fi mỹ, ti krĩ ti. Kỹ fi tóg fi mỹnh fi mỹ ma tĩ mũ. 12 Kỹ ti
mré mũ tĩ ag tóg mẽ kỹ ti vyn kãmũ mũ, vẽnh kej tá ti fón jé. Ti fón kar
kỹ ag tóg Jesus mỹ tónh kãmũ mũ.

Jesus tỹ ũn e jẽn
(Mc 6.30-44; Lc 9.10-17; Jo 6.1-14)

13 Jesus tỹ João ter mẽ kỹ tóg tá kãkutẽ mũ, canoa kãmĩ. Kỹ tóg ẽmã tũg ja ra tĩ mũ sir, ã pir mỹ nĩ jé. Hã ra vẽnh e ẽn tóg ti tĩg mẽg mũ. Kỹ ag tóg ti nón mũ mũ, ãjag pẽn kã, ẽmã kar tá kãmũ kỹ. 14 Kỹ Jesus tóg kafã ũ tá vag ke mũ, kỹ tóg tá ũn e ẽn ag vég mũ sir, ti nón kãmũ mũ ag. Kỹ ag tóg ti mỹ jagãgtar nỹtĩ. Ag jagãgtãn kỹ tóg ũn kagyga ag tỹ há' he mũ sir.

15 Ti tỹ ũn e tỹ hághá' hen kỹ tóg rãké nỹ sir, ti tỹ ag kanhrãn ki. Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti mỹ tó jé kãmũ mũ. "Rãké ti nỹ ha," he ag tóg mũ, ti mỹ. "Tag mĩ tóg ẽmã tũ tĩ. Kỹ tóg ã tỹ ag jẽgnẽnh há tĩ, ag tỹ ẽmã ũ ra mũ jé, vẽjẽn comprar he jé," he ag tóg mũ, Jesus mỹ.

16 Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "ha inhhã ag jẽn, kỹ ag tóg hẽ ra mũnh ke tũ nĩ." he mũ.

17 Kỹ ag tóg ti mỹ: "hã ra tóg tũ tĩ, vẽjẽn tĩ," he mũ. "Pão tỹ 5 (ke) vỹ ki nỹtĩ, pirã régre ke gé," he ag tóg.

18 Kỹ tóg ag mỹ: "inh mỹ ma kãmũ jẽg ge," he mũ. 19 Kỹ tóg ũn e ẽn ag mỹ tó mũ, ag tỹ re tá nĩgnĩ kỹ nỹtĩ jé. Kỹ tóg pão tỹ 5 (ke) ẽn mãg mũ, pirã régre ẽn ke gé. Kỹ tóg kanhkã ki ẽvãnh mũ sir, vẽjẽn ẽn to tóg Topẽ mré vĩ mũ sir. Kỹ tóg pão kénh kỹ ã mré mũ tĩ ag mỹ vin mũ sir, ag tỹ vẽnh ken jé sir, ũn e ẽn ag mỹ. 20 Kỹ vẽnh kar tóg ko kãn kỹ funfór mũ sir. Hã ra tóg kén mũ. Kẽj tỹ 12 (ke) fãn ag tóg mũ, ti ke tỹ. 21 Pão ko mũ ẽn ag tóg tỹ mil tỹ 5 (ke) nỹtĩ, ũn tỹtá mré tó tũ, fag krẽ mré tó tũ, hã ra fag tóg tá e nỹtĩ gé mỹr, ha mẽ.

Jesus tỹ goj kri tĩg
(Mc 6.45-52; Jo 6.15-21)

22 Kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ tó mũ, ag tỹ canoa kãmĩ mũ jé, ag tỹ ti jo kafã ũ ra mũ jé. "Isỹ ver ũn e tag ag mỹ: ha mũjẽg, henh ke vẽ," he tóg ag mỹ. 23 Kỹ tóg ũn e ag mỹ: "ha mũjẽg," he mũ sir. Kỹ tóg pãnónh to tãpry mũ, Topẽ mré vĩ jé. Ã pir mỹ tóg tá nĩ nĩ. Kỹ tóg kutyg mũ sir. Hã ra Jesus tóg pãnónh tá nĩ nĩ. 24 Kỹ canoa tóg nig kãmĩ tĩ mũ sir, kafã ũ ra. Nig fyr tóg kór gy nĩ sir, kuvar gy ti nĩ ha. Kỹ goj tóg krém krém ke sa nĩ, kỹ tóg ag kutãn kỹ nĩ nĩ, goj ti. Kãka vỹ ag kato tẽ mũ, hã kỹ ag tóg mũ kónãn mũ. 25 Kỹ kurã ke ra Jesus tóg ag to kãtĩ mũ, goj kri tĩg kỹ, ã pẽn kã. 26 Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti vég mũ, ti tỹ goj kri tĩg kỹ, kỹ ag fe tóg jũrũn ke mũ. "Vẽnh kuprĩg vẽ," he ag tóg mũ. Kamẽg kỹ ag tóg vẽkrẽnkrẽr mũ sir. 27 Hã ra Jesus tóg ag mré vẽmén mũ sir. "Kamẽg tũg nĩ, inh hã vẽ," he tóg. "Jũrũn ke tũg nĩ," he tóg.

28 Kỹ Pedro tóg ti mỹ: "ã hã mỹ'?" he mũ. "Kỹ inh mỹ tó, isỹ ã to tĩg jé, goj kri tĩg kỹ," he tóg, Pedro ti, Jesus mỹ.

29 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "kunĩg ge," he mũ. Kỹ Pedro tóg canoa ki kutẽ kỹ goj kri tĩ mũ sir, Jesus to. 30 Goj kri tĩg kỹ tóg vãhã kãka ki ẽvãnh mũ,

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

kỹ tóg kamẽg mũ sir. Kamẽg kỹ tóg goj ki pun ke mũ. Kỹ tóg prẽr mũ. “Senhor, inh kren han nĩ,” he tóg mũ, prẽr kỹ.

31 Kỹ Jesus tóg vẽsỹmér ti kãgmĩg mũ. Kỹ tóg ti mỹ: “inh ki rã há han tũ ã tóg nĩ, vỹ,” he mũ. “Ã hã ne tóg: inh mỹ tá jun mũ vỹ? he mũ', hã kỹ ã tóg ki pun ke kren mũ,” he tóg, Jesus ti, Pedro mỹ.

32 Kỹ ag tóg canoa kãki ge mũ sir. Ag tỹ ki ge kỹ kãka tóg tũ' he mũ, kóho ẽn. 33 Kỹ tóg ag mỹ há tĩ, canoa kãki nỹtĩ ag mỹ. Kỹ ag tóg Jesus ki ge há han kỹ ti mỹ vĩ há han mũ sir. “Topẽ kósin vỹ tỹ ã nĩ, mỹr,” he ag tóg mũ sir ti mỹ.

Jesus tỹ Genesaré tá jun
(Mc 6.53-56)

34 Kỹ ag tóg kafã ũ tá junjun kỹ (ag tóg) vag ke mũ sir, ẽmã tỹ Genesaré tá. 35 Tá ke ag tóg ãjag tỹ Jesus ve kỹ ti ki kanhrãn mũ. Kỹ ag tóg ti to vẽnh vĩ jẽnẽg mũ sir, vẽnh kar mỹ, ga kar ẽn mĩ hã. Kỹ ag tóg ũn kagyga ag tatĩ kãmũ mũ, Jesus to. 36 Kỹ ag tóg Jesus mỹ to vĩ mũ, ag tỹ hẽn ri ke mũn ti kur mráj mẽ jé. Kỹ ag tóg há' há' he kãn mũ sir, ag tỹ ti kur mẽn kỹ.

Judeu ag jykre si
(Mc 7.1-13)

15 1 Kỹ kejẽn Fariseu ũ ag tóg Jerusalém tá junjun mũ, Jesus tá, Topẽ vĩ to professor ag mré hã. Jesus mỹ ag tóg vĩ mũ. 2 “Ã mré mũ tĩ ag ne tóg ẽg jykre si mranh tĩ',” he ag tóg. “Ẽg jykre si ki ẽg tóg nĩgpég tĩ, ẽg jẽn ke jo, hã ra ag tóg nĩgpég tũ ra jẽg tĩ,” he ag tóg.

3 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “ãjag hã vỹ Topẽ vĩ mranh tĩ, ãjag tỹ ãjag jykre si han kỹ,” he mũ. 4 “Topẽ tỹ ẽg mỹ tón hã vẽ, ha mẽ: “ã mỹnh fi mré ã panh kamẽg nĩ, fag jagãgtãn nĩ,” he ja tóg nĩ. Kỹ tóg tag tó gé, ha mẽ: “ũ tỹ ã han mũ fag mỹ vĩ kónãn mũ ẽn tén jé ã tóg ke mũ,” he ja tóg nĩ gé, Topẽ ti. 5 Ti jãvo ãjag tóg tag tó tĩ, ha mẽ: “ã panh mỹ nén ũ nĩm tũg nĩ, ã mỹnh fi mỹ nén ũ nĩm tũg nĩ, ã tỹ fag mỹ: “sỹ ãjag mỹ nén ũ nĩm ke vẽ vẽ, hã ra sóg Topẽ mỹ nĩm sór mũ,” hen kỹ. Ũ tỹ tag han kỹ tóg há tĩ,” he ãjag tóg tĩ. 6 Hã kỹ ãjag tóg Topẽ vĩ tỹ tũ' he tĩ, ãjag tỹ ãjag jykre si hã han kỹ,” he tóg, Jesus ti.

7 “Krĩ régre ãjag nỹtĩ, ha mẽ. Hã kỹ Isaías vỹ ãjag to vĩ ja nĩgtĩ, ti tỹ tag tó kỹ, ha mẽ. 8 “Povo tag vỹ ãjag nũnẽ hã tỹ inh mỹ vĩ há han tĩ, hã ra ag jykre pi(jé) tỹ inh jykre nỹ',” he ja tóg nĩ. 9 “Fagrĩnh mỹ ag tóg iso grĩnh ke tĩ, hã ra ag tóg ẽprã ke ag jykre to: Topẽ tỹ tón hã vẽ, he tĩ,” he ja tóg nĩgtĩ, Isaías ti,” he tóg, Jesus ti. “Ki hã tó ja tóg nĩ, ãjag to, ãjag krĩ régre nỹtĩn kỹ,” he tóg, Jesus ti.

Ne tỹ ẽg kavénh
(Mc 7.14-23)

10 Kỹ tóg vẽnh kar jé prẽr mũ sir, ag tỹ ti rã hã nỹtĩ jé, ti vĩ jẽmẽ há han jé. Kỹ tóg ag mỹ: “ha mẽ, sỹ nén tó mũ ti, kỹ to jykrén nĩ gé,” he mũ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

11 “Ẽg jẽn pi(jé) ẽg kavénh tĩ',” he tóg. “Ẽg jẽnky kã ra ẽg tóg rãg tĩ, vẽjẽn
ti. Nén ũ tỹ ẽg ki kãpa hã vỹ ẽg kavénh tĩ, ha mẽ,” he tóg.
12 Kỹ ti mré mũ tĩ ag ti to kãmũ kỹ ti mỹ: “ha mẽ,” he mũ. “Fariseu ag vỹ
ã to jũ nỹtĩ, ã tỹ ag mỹ: vẽjẽn pi(jé) ẽg kavénh tĩ', hen kỹ,” he ag tóg ti mỹ.
13 Kỹ tóg ag mỹ: “ẽg jóg mág tỹ nén krãn ja tũ vãm kỹ nĩ kãn ke vẽ, ẽg jóg tỹ
kanhkã tá nĩ tỹ nén krãn ja tũ ẽn ti,” he mũ. “Ag pi(jé) tỹ Topẽ krẽ nỹtĩ', Fariseu
ẽn ag, hã kỹ tóg ag vãm ke mũ,” he tóg. 14 “Hã kỹ ag to jykrén tũg nĩ. Ũn kyvó
ag mỹ ag tóg: “sỹ ã jãmĩ tĩg ke vẽ,” he tĩ, hã ra ag tóg ti kóm kyvó nỹtĩ gé, kỹ ũn
kyvó tỹ ũn kyvó jãmĩ tĩg kỹ ag tóg kãgnó ki vár ke mũ, ha vemnĩ,” he tóg, Jesus
ti. Ag tỹ nũgme ki vár to ken hã vẽ, hã vỹ: kãgnó ki vár ke mũ, he mũ.
15 Kỹ Pedro tóg ti mỹ: “ẽg mỹ kãmén há han nĩ, ã vĩ tag,” he mũ. 16 Kỹ
Jesus tóg ti mỹ: “kỹ ãjag mỹ ver ki kanhrãn tũ nỹtĩ'?” he mũ. 17 “Mỹ ãjag
tỹ to jykrén tũ tĩ'?” he tóg. “Ha vé, ẽg tỹ ẽg jẽn tỹ ẽg jẽnky kãra rãg kỹ tóg
ẽg nug kãra rã mũ, kar ẽg tóg gón mũ sir. 18 Nén ũ tỹ ẽg ki kãpa vỹ tỹ ẽg
jykre nĩ, hã kỹ tóg ẽg kavénh tĩ. 19 Nén ũ tỹ ẽg ki kãpa hã vẽ, ha mẽ: jykrén
kónãn, ũ tén, ã prũ tũ fi mré nỹ, ã mén tũ mré nỹ, ũn mén tũ fag to én, nén
ũ péju, ũ to ón, ũ to vĩ kónãn. 20 Nén ũ tỹ ẽg ki kãpa hã vẽ, ẽg kavénh tĩn
hã vẽ. Ẽg tỹ nĩgpég tũ ra jẽn kỹ ti pi(jé) ẽg kavénh tĩ',” he tóg, Jesus ti.

Canaã tá ke fi tỹ Jesus mré vẽmén
(Mc 7.24-30)

21 Kỹ Jesus tóg tá kutẽ kỹ (tóg) ga ũ ra tĩ mũ, cidade tỹ Tiro ra, cidade
tỹ Sidom ra. 22 Ti tỹ tá jun kỹ ũ fi tóg ti venh kãtĩ mũ. Ga tỹ Canaã tá ke
fi vẽ. Kỹ fi tóg Jesus tá jun mũ, kỹ fi tóg prẽr mũ. “!..Senhor, Davi kósin..!”
he fi tóg. “!..Inh jagãgtãn ra..!” he fi tóg. “!..Inh kósin fi vỹ jagrẽ kóreg
tãvĩ nĩ, ã tỹ inh mỹ ti kutẽm há tóg te..!” he fi tóg, prẽr kỹ.
23 Hã ra Jesus tóg fi mỹ vĩ tũ nĩ. Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti to kãmũ kỹ ti
mỹ: “ã mỹ fi ve sór tũ nĩ, fi tỹ kar kỹ ã ĩn ra tĩg jé?” he mũ. “Ẽg nón fi tóg
ẽg jé prẽr mũ, kỹ tóg ẽg mỹ e tĩ,” he ag tóg, Jesus mỹ.
24 Hã ra tóg ag mỹ: “vó,” he mũ. “Topẽ vỹ inh jẽnẽ, sỹ Israel ag tỹ há'
he jé inhhã, ũ tỹ Israel kãmĩ Topẽ vĩ mranh mũ ag tỹ,” he tóg, Jesus ti.
Hã ra fi tóg tỹ fóg nĩ, hã kỹ tóg fi ve sór tũ nĩ.
25 Kỹ fi tóg ti tá jun mũ sir. Ti krẽm fi tóg grĩnh ke mũ. Kỹ fi tóg ti mỹ:
“Senhor,” he mũ. “Ã mỹ inh jagãgtãn ke tũ?” he fi tóg.
26 Hã ra Jesus tóg fi mỹ: “há tũ tóg nĩ, ã tỹ nén to vĩ mũ ti,” he mũ. “Ẽg
krẽ jamĩ vỹ tỹ ẽg krẽ tũ nĩ, kỹ ẽg tóg cachorro mỹ fón vãnh nĩgtĩ, ẽg krẽ
jamĩ ti,” he tóg, Jesus ti.
27 Kỹ fi tóg ti mỹ: “hỹ,” he mũ. “Hã ra cachorro sĩ ag tóg ẽmĩ mru ẽn ko
tĩ, mesa krẽm,” he fi tóg, Jesus mỹ. “Hã kỹ inh kósin fi tỹ há' hemnĩ, ẽg tỹ
tỹ cachorro ẽn ri ke nỹtĩ kỹ,” he fi tóg, Jesus mỹ.

28Kỹ tóg ũn tỹtá ẽn fi mỹ: “inh ki rã tãvĩ han ja ã tóg nĩ,” he mũ. “Hã kỹ sóg ã mỹ han mũ, ã tỹ inh mỹ nén to vĩ mũ tag,” he tóg fi mỹ. Ti tỹ tag tó kỹ fi kósin fi tóg há' he mũ, hora ẽn kã.

Jesus tỹ ũn e ag tỹ há' he

29Kỹ Jesus tóg cidade tá kãkutẽ kỹ (tóg) goj nig fyr jagma tĩ mũ, nig tỹ Galiléia ẽn fyr jagma. Kỹ tóg pãnónh to tãpry mũ, kỹ tóg nĩ mũ. 30Kỹ ũn tỹ hẽn ri ke ag vỹ junjun mũ, ũn kagyga ag ke gé, ũn kãnhgrĩ ag ke gé, ũn tĩg vãnh ag ke gé, ũn kaga ũ ag ke gé. Ti ki ag tóg junjun mũ, kỹ tóg ag tỹ hághá' he kãn mũ. 31Kỹ tóg vẽnh kar ẽn mỹ e tĩ, ag tỹ tag ven kỹ. Ũn vĩ vãnh ag tóg vĩ há nỹtĩ, ũn kónhgrĩ ag tóg mũ há nỹtĩ, ũn kyvó ag tóg ẽvãnh há nỹtĩ. Kỹ ag tóg Topẽ mỹ vĩ há han mũ sir, Israel ag.

Jesus tỹ ũn e ũ jẽn mãn
(Mc 8.1-10)

32Kỹ Jesus tóg ã mré mũ tĩ ag jé prẽr mũ. Kỹ tóg ag mỹ: “inh mỹ ag tóg jagãgtar nỹtĩ, ũn e tag ag,” he mũ. “Kurã tãgtũ han ag tóg mũ ẽg mré. Hã ra ag tóg vẽjẽn ve ja tũ nĩgtĩ. Kỹ tóg sỹ ag jẽg tũ ra ag jẽgnẽ jãvãnh tĩ, ag jamã ra. Ag mũn kỹ ũ ag hỹn kãgter ke mũ, kókĩnkĩr kỹ,” he tóg.

33Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti mỹ: “ki ti ẽmã tũ nĩ, ki ti ga kóreg nĩ,” he mũ. “Ẽg hỹn hẽ tá vẽjẽn venh mũ, ẽg tỹ ũn e tag ag jẽn jé?” he ag tóg ti mỹ.

34Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “ẽmĩ tỹ hẽ ri ke nỹ ki nỹtĩ ge?” he mũ. Kỹ ag tóg: “ũ tỹ 7 (ke) vẽ, kãkufár pipir ke gé,” he mũ.

35Kỹ tóg ũn e ag mỹ tó, ag tỹ nĩgnĩ kỹ nỹtĩ jé, ga kri. 36Kỹ tóg ẽmĩ tỹ 7 (ke) mãg mũ, pirã mré, kỹ tóg to Topẽ mré vĩ mũ. Kỹ tóg vẽnh kãkénh mũ, ẽmĩ ti. Kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ vin mũ, ag tỹ vẽnh kar mỹ kã vẽnh ken jé. Kỹ ag tóg kã vẽnh ken mũ mũ. 37Kỹ ag tóg ko kãn mũ, funfór ag tóg mũ, hã ra tóg kén mũ. Kre tỹ 7 (ke) ẽn fãn tóg mũ sir, ẽmĩ kén ti, Jesus mré mũ tĩ ag tỹ génh kỹ. 38Ũ tỹ ko mũ ag vỹ ũ tỹ 4 mil (ke) nỹtĩ, ag tãvĩ, ũn tỹtá mré tó tũ, ag krẽ mré tó tũ. Hã ra fag tóg tá e nỹtĩ gé.

39Kỹ Jesus tóg ag jẽgnẽg mũ sir, ag jamã ra. Kỹ tóg canoa ki rã mũ sir, ẽmã tỹ Magadã tá ga ra tĩg jé, ã mré mũ tĩ ag mré.

Ag tỹ Jesus mỹ milagre to vĩ
(Mc 8.11-13; Lc 12.54-56)

16 1Kỹ Fariseu ũ ag tóg Jesus tá junjun mũ, Saduceu ag mré hã. Ag tỹ ón kỹ ti ki jẽmẽ sór vẽ, ag tỹ kar ti kato vĩ jé. Kỹ ag tóg ti mỹ milagre to vĩ mũ. Ag tỹ ti jykre to: “Topẽ jykre mỹ vỹ?” he sór vẽ. 2Hã ra Jesus tóg ag mỹ: “ta to jykrén há ãjag nỹtĩ, ẽmé to ke gé,” he mũ. “Rãkãnh kỹ ãjag tóg kanhkã ki ẽvãnh tĩ. Rãren kỹ ãjag tóg: “ẽmãn ke vẽ,” he tĩ. 3Kỹ kusã ki ãjag tóg kanhkã ki ẽvãnh tĩ gé. Kanhkã pũr kỹ ãjag tóg sir: “ta vỹ kutẽnh mũ, kanhkã vỹ pũr mũ,” he tĩ. Tó há han ãjag tóg tĩ, rãre ve kỹ, kanhkã pũr ven

kỹ ke gé. Hã ra ãjag tóg inh ki kagtĩg nỹtĩ, ãjag tỹ sỹ nén han mũ vég mũ ra. Hã kỹ ãjag tóg: "Topẽ jykre mỹ vỹ?" he tĩ. 4Kórég ãjag nỹtĩ, ãjag tỹ Topẽ ki ge jãvãnh nỹtĩn kỹ. Ũri ke kar vỹ ãjag ri ke kórég nỹtĩ. Milagre venh ke tũ ãjag tóg nĩ. Vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ũ tóg nĩgtĩ, hã vỹ: Jonas, he mũ. Jonas tỹ nén ve ja ri ke hã ve jé ãjag tóg ke mũ, ũri," he tóg, Jesus ti. Kỹ tóg ag ré kỹ tĩ mũ sir.

Fermento to comparação ũ
(Mc 8.14-21)

5Kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag mré tĩ mũ, goj nig kafã ũ ra. Ag tỹ kafã ũ tá junjun kỹ ag tóg ẽmĩ to jykrén mũ sir, Jesus mré mũ tĩ ag. Kã jatun kỹ ag tóg nỹtĩ ja nĩ, kỹ tóg tũ tĩ sir, ẽmĩ ti. 6Kỹ Jesus tóg ag kanhrãn mũ. "Fariseu ag tỹ fermento há(r) kamẽg nĩ, Saduceu ag tỹ fermento há(r) ke gé," he tóg mũ, Jesus ti.

7Kỹ ag tóg jagnẽ mré vĩ mũ sir, Jesus vĩ tag to. "Ti tỹ ẽg tỹ pão mãg tũ ẽn tó hỹn," he ag tóg mũ, jagnẽ mỹ.

8Hã ra Jesus tóg ki kanhró nĩ, ag tỹ nén tó mũn ki. Kỹ tóg ag mỹ tó mãn mũ. "Inh ki ge há han tũ ãjag tóg nĩ ver," he tóg. "Hã kỹ ãjag tóg jagnẽ mỹ: pão tũ, he mũ. 9Ver tóg ãjag tỹ to jykrén tũ tĩ'. Pão tỹ 5 (ke) ẽn mĩ ẽkrén nĩ. Ũ tỹ mil tỹ 5 (ke) ag tóg ko kãn, hã ra tóg kén, ag kar tỹ ko mũ ra. Ti ke hỹn kẽj tỹ hẽ ri ke fãn?" he tóg. Kỹ ag tóg ti mỹ tó mũ sir. 10Kỹ tóg ag mỹ: "jo pão tỹ 7 (ke) ẽn ti. Ũ tỹ mil tỹ 4 (ke) ag vỹ kó, hã ra tóg kén, ag kar tỹ ko mũ ra. Ti ke hỹn kẽj tỹ hẽ ri ke fãn?" he tóg. Kỹ ag tóg ti mỹ tó mũ gé sir. 11Kỹ tóg ag mỹ: "kỹ inh vĩ to jykrén nĩ," he mũ. "Pão tó tũ sóg nĩ. Fermento pẽ tó tũ sóg nĩ. To jykrén há han nĩ, ha mẽ. Fariseu ag tỹ fermento há(r) kamẽg nĩ, Saduceu ag tỹ fermento há(r) kamẽg nĩ gé, he sóg mũ ãjag mỹ," he tóg, Jesus ti.

12Kỹ ag tóg to jykrén há han mũ sir vãhã. Ti tỹ fermento pẽ tó pijé'. Ti tỹ Fariseu ag jykre tó ja vẽ, Saduceu ag jykre ke gé. Ag jykre hã to tóg: "ẽn kamẽg nĩ," he ja nĩ, Jesus ti.

Pedro tỹ Jesus kãmén
(Mc 8.27-30; Lc 9.18-21)

13Kỹ Jesus tóg cidade tỹ Cesaréia Filipe tá ga ra tĩ mũ, ti mré mũ tĩ ag mré. Kỹ tóg ag mỹ: "tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ," he mũ. "Kỹ ag iso hẽ ri ke tĩ?" he tóg mũ, ag mỹ.

14Kỹ ag tóg ti mỹ. "ũ ag tóg ã to: João Batista vẽ, he tĩ," he mũ. "Jãvo ũ ag tóg: Elias vẽ, he tĩ, ã to. Jãvo ũ ag tóg: Jeremias vẽ, he tĩ gé, jãvo ũ ag tóg: Topẽ vĩ tó tĩ ũ vẽ, he tĩ gé, ã to," he ag tóg, Jesus mỹ.

15Kỹ tóg ag mỹ: "ag jãvo ãjag hẽ ri ke tĩ, iso?" he mũ.

16Kỹ Simão Pedro tóg ti mỹ: "tỹ ã Cristo nĩ," he mũ. "Topẽ kósin vỹ tỹ ã nĩ. Topẽ vỹ rĩr nĩ, kỹ ã hã vỹ tỹ ti kósin nĩ," he tóg, Pedro ti, Jesus mỹ.

17Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "Simão'," he mũ, "João kósin'," he tóg. "Ẽprã ke tỹ ã mỹ tó pijé'," he tóg. "Inh jóg tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ ã mỹ tó vẽ, isỹ tỹ ti kósin nĩ ti. Hã kỹ tóg ã ve há han mũ, Topẽ ti," he tóg, Pedro mỹ. 18"Ha mẽ, tỹ ã Pedro

nĩ, hã vỹ: pó, he mũ. Pãró tag kri sóg isũ han mũ, tỹ ĩn ri ke ẽn, hã vỹ: ã tỹ ag mỹ inh vĩ tó tugrĩn ag tóg inh ki genh ke mũ, he mũ. Kỹ ũ tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ag vỹ tỹ igreja ri ke nỹtĩ. Ag fár tỹ tũ' he mũ ra ag tóg rĩnrĩr mãn ke mũ. Tũ' henh ke tũ ag nĩ. 19Ẽprã ke ag vỹ kanhkã ra mũnh mũ, ã vĩ ki. Jãnkã ri ke ti nĩ, kanhkã ra ge jafã ti, kỹ sóg ã hã mỹ ti nón jafã ti fig mũ sir, ti chave ti. Kỹ ã tỹ ũ mỹ: "kanhkã ra tĩg ke tũ ã tóg nĩ," hen kỹ tóg ra tĩg ke tũ nĩ. Kỹ ã tỹ ũ mỹ: "kanhkã ra ã tóg tĩg ke mũ," hen kỹ tóg ra tĩg ke mũ," he tóg, Jesus ti, Pedro mỹ.

20Kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ tó mũ, ag tỹ ti kãmén tũ nĩ jé ver. "Ker ũ mỹ sỹ tỹ Cristo nĩ tó hẽ'" he tóg mũ ag mỹ.

Jesus tỹ ã ter ke tó vén
(Mc 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

21Kỹ tóg ag mỹ ã jagtar ke kãmén nĩ nĩ. Ã mré mũ tĩ ag mỹ tóg komẽr hã tó mũ. "Kãnhmar sóg Jerusalém ra tĩg mũ ha," he tóg mũ. "Tá sóg hã ra jagtar ke mũ. Kófa ag vỹ iso kórég nỹtĩnh mũ, ha vemnĩ, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag, Topẽ vĩ to professor ag ke gé. Ag tỹ isén ke vẽ, kỹ sỹ kurã tãgtũ ki rĩr mãn ke vẽ," he tóg, Jesus ti.

22Kỹ Pedro tóg ti pin kỹ ti mré vĩ mũ, ti tỹ tag to jykrén tũ nĩ jé. "Senhor," he tóg, "Topẽ jé ã jy nĩgãn, ã tỹ ã jagtar ke tag vég tũ nĩ jé," he tóg, Pedro ti, Jesus mỹ.

23Hã ra Jesus tóg vẽsỹjãm ẽvãnh kỹ ti mỹ vĩ tar han mũ sir, ti to jũ kỹ. "Kutĩg, Satanás," he tóg, Pedro mỹ. "Isỹ Topẽ vĩ mranh han sór ã tóg mũ," he tóg. "Ã pi(jé) Topẽ jykre tó mũ'. Ẽprã ke jykre vẽ, ã tỹ inh mỹ nén tó mũ tag ti," he tóg, Jesus ti, Pedro mỹ.

24Kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ vĩ mãn mũ. "Ãjag tỹ inh mré kãmũ kỹ tóg há tĩnh mũ," he tóg. "Kỹ ãjag jykre tovãnh nĩ, ãjag tỹ isũ tãvĩ hã han jé. Ha vé, ag tỹ inh cruz tỹ inh kri fi kỹ sóg tĩg ke mũ, ag tỹ to isa kỹ isén jé, ha vemnĩ. Vẽnh nenh ke tũ sóg nĩ. Isỹ tag han ri ke han nĩ, ãjag tỹ inh mré mũ sór nỹtĩn kỹ," he tóg. 25"Ãjag tỹ ãjag jykre hã han kỹ ãjag tỹ nũgme ki vár ke vẽ. Jãvo ãjag tỹ isugrĩn ãjag jykre tovãnh kỹ ãjag krenkren ke vẽ, ãjag kãgter ke mũ (hã) ra. 26Hẽn ri ke mũn ãjag hỹn mundo ki nén ũ kar ganhar henh ke mũ, hã ra ãjag kuprĩg vỹ vãfor ke mũ. Kỹ tóg kórég nỹ. Ẽg tỹ ne tỹ ẽg kuprĩg kajãm ke tóg tũ tĩ, ẽg tỹ ti ve mãn jé," he tóg. 27"Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ. Kãtĩg mãn jé sóg ke mũ, kanhkã tá, isỹ jẽgnẽ jafã ag mré, inh jóg tỹ isỹ ũn mág han ti kỹ. Kỹ sóg vẽnh kar mỹ ãjag tỹ nén han ja kaja ẽn ven ke mũ. 28Ha vé, ki hã sóg tó mũ. Ãjag kãmĩ ũ ag tóg Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke mũ, ãjag ter ke to hã, tag ki ẽg mré nỹtĩ ũ ag. Ẽprã ke fi kósin ẽn ve jé ag tóg ke mũ, ti tỹ tỹ pã'i nĩ ti. Inh hã vẽ," he tóg, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus tỹ Moisés mré Elias mré vẽmén
(Mc 9.2-13; Lc 9.28-36)

17 1Kar kurã tỹ 6 (ke) tũg kỹ Jesus tóg ag mỹ: “mũ nỹ, vyr mỹ,” he mũ. Pedro mỹ tóg ke mũ. Tiago mỹ ke gé, ti jãvy tỹ João mỹ ke gé. Ag hã mré tóg tĩ mũ, pãnónh ra. 2Kỹ tóg ag jo vẽnh ve ũ han mũ sir, kỹ ti kakã tóg kókov nĩ. Rã ri ke tóg nĩ, ti kakã ti. Ti kur vỹ kópréj nĩ gé, jẽngrẽ ri ke. 3Kỹ vãhã Moisés tóg ag mỹ vẽnh ven mũ sir, Elias ti ke gé. Jesus mré ag tóg vẽmén mũ. 4Kỹ Pedro tóg Jesus mỹ: “Senhor,” he mũ. “Tag ki tóg sér tĩ,” he tóg. “Ẽg mỹ pãjó tãgtũ han mũ', ã mỹ', Moisés mỹ', Elias mỹ ke gé'?” he tóg, Pedro ti, Jesus mỹ.

5Pedro tỹ ver vẽmén mũ ra kanhkã góg kókov tóg ag kri rũm ke mũ. Kỹ vẽnh vĩ tóg mẽ há' he mũ, kanhkã góg kãtá, kỹ tóg: “inh kósin pir hã vẽ,” he mũ. “Ti vĩ jẽmẽ ra,” he tóg, Topẽ ti.

6Kỹ Jesus mré mũ tĩ ag tóg mẽg mũ, kỹ tóg ag mỹ e tĩ. Ag mỹ e tĩn kỹ ag tóg mũg ke mũ sir. 7Kỹ Jesus tóg ag to kãtĩg kỹ ag mẽg mũ sir, ã nĩgé tỹ, kỹ tóg ag mỹ: “nĩgnĩ ra,” he mũ. “Mũmẽg tũg nĩ,” he tóg mũ.

8Kỹ ag tóg mĩ ẽvãnh mũ, hã ra ag tóg Jesus hã vég mũ. Ti mré vẽmén mũ ag ve mãn tũ ag tóg nĩ, kanhkã tá kãmũ ẽn ag.

9Kỹ ag tóg pãnónh tá kãre mũ sir. Ag mũn kỹ Jesus tóg ag mỹ: “ker ũ mỹ tó hẽ',” he mũ. “Ãjag tỹ ũri nén vég mũ tag tó tũg nĩ ver,” he tóg. “Sỹ iser ja tá vỹn ke kar hã kãmén nĩ,” he tóg, Jesus ti.

10Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti mỹ: “hã ra Topẽ vĩ to professor ag tóg Elias tó tĩ,” he mũ. “Kãtĩg jé tóg ke mũ nẽji, Cristo kãtĩg ke to hã, Elias ti. Hã mỹ'?” he ag tóg mũ, Jesus mỹ.

11Kỹ tóg ag mỹ: “hỹ,” he mũ. “Kãtĩg jé tóg ke mũ mỹr, nén kar han mãn jé, Elias ti. 12Ha mẽ, kãtĩg ti huri. Hã ra ag tóg ti ki kagtĩg ja nỹtĩgtĩ. Hã kỹ ag tóg ti vóg kónãn ja nĩgtĩ, ag tỹ ti vóg kónãn sór kỹ. Hã kỹ ẽprã ke fi kósin ẽn tóg, inh hã tóg ag tugrĩn jagtar ke mũ gé, ag tỹ inh vóg kónãn ken kỹ,” he tóg, Jesus ti.

13Kỹ ag tóg vãhã ti tỹ nén tó mũ to jykrén mũ, ti mré mũ tĩ ag. “João Batista to ke ja vẽ, ẽg kygpég tĩ ẽn to ke ja vẽ, hã vỹ: Elias, he mũ, ti tỹ Elias ẽn ri ke ja nĩn kỹ,” he ag tóg mũ sir, Jesus mré mũ tĩ ag.

Jesus tỹ kyrũ tỹ há' he
(Mc 9.14-29; Lc 9.37-43a)

14Kỹ ag tóg vẽnh e ẽn tá junjun mũ sir. Kỹ ũ tóg Jesus to kãtĩ mũ, ag kãmĩ ũ. Ti krẽm tóg grĩnh ke mũ, ã jakrĩ tỹ, kỹ tóg ti mỹ: 15“Senhor,” he mũ. “Inh kósin jagãgtãn nĩ,” he tóg. “Ter tĩ tóg nĩgtĩ, to tóg jagtar tãvĩn tĩ. Kejẽn tóg pĩ ki kutẽ tĩ, ter tĩ ẽn han kỹ, kejẽn tóg goj ki kutẽ tĩ,” he tóg. 16“Kỹ sóg ã mré mũ tĩ ag mỹ ti ven ja nĩgtĩ, ag tỹ ti tỹ há' he jé, hã ra ag tóg ti tỹ hẽ ri ke tũ nĩ,” he tóg, Jesus mỹ.

17 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “ãjag ne tóg inh ki rã há han tũ nĩgtĩ,” he mũ.
“Jykre pãno ãjag tóg nỹtĩ,” he tóg. “Kysã tỹ hẽn ri ke ki inh hỹn ãjag mré
tĩnh ke mũ'? Kysã tỹ hẽn ri ke ki inh hỹn ãjag to fe tĩnh mũ'?” he tóg.
“Inh mỹ ti pére kãtĩg,” he tóg, Jesus ti, ti panh mỹ.
18 Ag tỹ ti mré kãmũ kỹ Jesus tóg ti jagrẽ mỹ vĩ jũ han mũ sir, ti tỹ ti
tovãnh jé. Kỹ tóg vẽsỹmér ti ki kãkutẽ mũ sir, kỹ tóg há' he mũ vãhã, kyrũ ti.
19 Kỹ Jesus mré mũ tĩ ag tóg ti ki jẽmẽ sór mũ. Vyr mỹ ag tóg Jesus mỹ: “ẽg
ne tóg ti tỹ há' he ja tũ nĩ',” he mũ. “Hẽ ri ken kỹ hỹn?” he ag tóg mũ, Jesus mỹ.
20 Kỹ tóg ag mỹ: “ãjag tỹ inh ki ge tũ nỹtĩ tugnĩn ke vẽ, ãjag tỹ inh vĩ
kri fig tũ tugrĩn ke vẽ,” he mũ. “Ha mẽ, ãjag tỹ inh ki ge sĩ han kỹ nỹtĩ
ra ãjag tóg pãnónh tag mỹ: “ha tag ra tĩg,” he há nỹtĩnh mũ vẽ. Ãjag tỹ
pãnónh mré vĩ kỹ tóg tĩg ke mũ vẽ, ha mẽ, ãjag tỹ inh ki ge sĩ nỹtĩ ra. Ka
tỹ mostarda fy vỹ sĩ tãvĩ nĩ. Ãjag tỹ inh ki ge sĩ nỹtĩ ra, ka tỹ mostarda
fy sĩ ẽn ri ke nỹtĩ ra tóg há tĩnh mũ vẽ. Kỹ ãjag tóg pãnónh tĩn há nỹtĩnh
mũ vẽ. Nén kar han há ãjag nỹtĩnh mũ vẽ, ãjag tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ra.
21 Hã ra vẽnh jagrẽ kórég tỹ ge kutẽm tóg jagy nĩ. Topẽ mré ẽg tóg vĩnh
ke mũ, kỹ ẽg tóg ti mré vĩ kỹ vãkrenh ke mũ gé, nén ũ ko tũ jé ẽg tóg ke
mũ, kỹ tóg vãhã kutẽnh mũ, vẽnh jagrẽ kórég tỹ ge ti,” he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ ã ter ke tó mãn
(Mc 9.30-32; Lc 9.43b-45)

22 Tag kar kỹ ag tóg ga tỹ Galiléia tá nỹtĩ. Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “ẽprã ke
fi kósin vỹ jagtar nĩnh mũ. Inh hã vẽ,” he mãn mũ. “Ẽprã ke ag vỹ ãjag tỹ
isỹ nén han sór mũ ẽn han ke mũ. 23 Ag tỹ isén ke vẽ. Ag tỹ isén kar kỹ
sóg hã ra rĩr mãn mũ, kurã tãgtũ tũg kỹ,” he tóg, Jesus ti. Ag tỹ ti vĩ tag
mẽ kỹ tóg ag mỹ e tãvĩ tĩ sir. Fe kaj ag tóg mũ sir, ti mré mũ tĩ ag.

Jesus tỹ imposto kajãm

24 Kỹ ag tóg mũ mãn kỹ (ag tóg) cidade tỹ Cafarnaum tá junjun mũ sir.
Kỹ imposto kaja mãg tĩ ag tóg Pedro mỹ vĩ mũ, Topẽ jo ĩn jé imposto mãg
tĩ ag. Imposto ẽn kaja hã vỹ: jãnkamy régre, he mũ. Pedro mỹ ag tóg:
“ãjag Senhor mỹ kajãm tũ nĩgtĩ'?” he mũ.
25 Kỹ tóg ag mỹ: “vó, kajãm ti tĩ,” he mũ. Kỹ tóg ã ĩn tá jun mũ sir, Pedro
ti. Kỹ Jesus tóg ti mỹ vĩ mũ, imposto to, hã ra Pedro tóg ti mỹ nén ũ tó ja tũ
nĩ ver. Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “Simão',” he mũ. “Pã'i ag mỹ ã mỹ: “ha imposto
kajãm,” he ja tũ nĩ?” he tóg, Jesus ti. “Tag to jykrén, ha mẽ. Ag mỹ ãjag krẽ
mỹ: “kajãm nĩ,” henh ke mũ', ãjag mré ke tũ ag mỹ, vó?” he tóg, Jesus ti,
Pedro mỹ. 26 Kỹ Pedro tóg ti mỹ: “ãjag mré ke tũ ag mỹ ag tóg: “kajãm nĩ,”
he tĩ,” he mũ. Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “hỹ, hã vẽ,” he mũ. “Kỹ ag krẽ hỹn kajãm
ke tũ nĩ vẽ. 27 Hã ra ag tóg ẽg to jykrén kónãn sór mũ, ẽg tỹ kajãm tũ to, ẽg
tỹ tỹ Topẽ mré ke nỹtĩ ra. Ag tỹ ẽg to jykrén kónãn sór kỹ ẽg hỹn tóg kajãm
ke mũ, Topẽ jo ĩn jé imposto ẽn, ẽg tỹ tỹ Topẽ krẽ nỹtĩ ra, Israel krẽ ke gé.

Hã kỹ pirã sygsam tĩg, nig ẽn tá. Sygsam kỹ jẽ kỹ ã tóg pirã kãgmĩnh mũ. Ã tỹ ũn kãgmĩ vén mũ ẽn jẽnky tugnỹm nĩ. Jãnkamy vỹ kãkã nĩ, ti jẽnky kãkã, ã tỹ ẽg jo kajãm jé, ã jo, ijo ke gé," he tóg, Jesus ti. Kỹ Pedro tóg tĩ mũ sir. Jãnkamy vég tóg mũ sir. Kỹ tóg tỹ imposto kajãm tĩ mũ, Pedro ti.

Ũ tỹ ẽg kãfór nĩ
(Mc 9.33-37; Lc 9.46-48)

18 1Kejẽn Jesus mré mũ tĩ ag tóg ti mỹ vĩ mũ, kỹ ag tóg: "kejẽn ẽg tóg Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke mũ," he mũ. "Ẽg tỹ ti ve kỹ ũ tỹ hẽ nỹ hỹn ẽg kãfór kar nĩ?" he ag tóg, Jesus mỹ. 2Kỹ Jesus tóg gĩr ũ jé prẽr mũ, kỹ tóg ag kuju kã ti fẽg mũ, gĩr ti. 3Kỹ tóg ag mỹ tag tó mũ, ha mẽ. "Gĩr ri ke han nĩ, ãjag tỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ve sór kỹ, ke tũ nĩ (mũ) ra ãjag tóg venh ke tũ nĩ. Hã kỹ ãjag jykre tovãnh nĩ, gĩr jykre han jé," he tóg. 4"Gĩr pi(jé) ũn sanh kãfór sór nĩ'. Kỹ ti ri ke han nĩ. Jagnẽ kãfór nĩ sór tũg nĩ. "Ũn sĩ vỹ tỹ inh nĩ, gĩr ri ke vỹ tỹ inh nĩ," hemnĩ, ãjag tỹ kar kỹ tỹ ũn mág kãfór kar nỹtĩ jé, Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩn kỹ," he tóg. 5"Ãjag hã vỹ tỹ inh mré ke nỹtĩ. Ãjag tỹ inh mré ke nỹtĩn tugnĩn gĩr tỹ ge jẽ'ỹn nĩ, to há nỹtĩmnĩ, isugrĩn. Ãjag tỹ isugrĩn ũ tỹ ge to há nỹtĩn kỹ ãjag tóg iso há nỹtĩ gé," he tóg, Jesus ti.

Inferno ki kutẽ mũ vỹ jagy pẽ nĩ
(Mc 9.42-48; Lc 17.1-2)

6"Ũn sĩ tag tóg inh ki rã kỹ jẽ. Kejẽn ũ tóg ũn sĩ tỹ inh vĩ mranh han sór mũ. Ẽn jykre vỹ kóreg tãvĩ nĩ. Ẽn hã mỹ tóg há nỹnh mũ vẽ, ũ tỹ pó mág tỹ ti nunh to sa kỹ goj nig ki ti fón jé, ti tỹ goj ki ter jé. Jagy tãvĩ tóg tĩ, ũ tỹ gĩr tỹ isovãnh han kỹ," he tóg, Jesus ti. 7"Topẽ vỹ ag ve kónãn pẽ han ke mũ, ag tỹ ũ tỹ iso há nỹtĩ ag krĩn kónãn kỹ. Ag tỹ ag krĩn kónãn kỹ tóg ag tỹ inh vĩ mranh ha mẽ tĩ. Ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg ag krĩn kónãn tĩ. Hã ra ag tóg to jagãgtar tãvĩ han ke mũ gé. Topẽ vỹ ag ve kónãn pẽ han ke mũ, ag tỹ ũ krĩn kónãn kỹ," he tóg, Jesus ti.

8"Ã tỹ nén ũ vóg kỹ Topẽ vĩ mranh kỹ ã nĩgnó kym nĩ, ã tỹ ke mãn tũg jé. Ã tỹ hẽ kã tá tĩg kỹ Topẽ vĩ mranh kỹ ã pẽn kym nĩ, ã tỹ ke mãn tũg jé. Jagy ti nỹ, ã nĩgnó pir ti, ã tĩg vãnh ti ke gé. Ã tỹ nĩgnó régre ra nũgme ki kutẽ kỹ tóg jagy kãfór nĩ, ã tỹ pẽn régre ra inferno ki kutẽn kỹ, pĩ nhyr vãnh ẽn ki kutẽn kỹ mỹr. Ã tỹ rĩr krỹg ja tũ venh ke tóg hã ra há tĩ," he tóg. 9"Ã tỹ nén ũ ki vẽ'ĩ kỹ Topẽ vĩ mranh kỹ ã kanẽ ũ nám nĩ, ã tỹ ke mãn tũg jé. Jagy ti nỹ, ã kyvó ti. Ã tỹ kanẽ régre ra nũgme ki kutẽ kỹ tóg jagy kãfór nĩ, ã tỹ inferno ki kutẽn kỹ, ã tỹ pĩ nhyr vãnh ẽn ki kutẽn kỹ. Ã tỹ rĩr krỹg ja tũ ẽn ve kỹ tóg hã ra há tĩ," he tóg, Jesus ti.

Carneiro vãfor to comparação
(Lc 15.3-7)

10"Hã kỹ gĩr to é he tũg nĩ. Ũ tỹ ag ki rĩr mũ ag vỹ kanhkã tá nỹtĩ, mỹr, ha mẽ. Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ ag vẽ, ũ tỹ gĩr ag ki rĩr mũ ag. Inh jóg mré ag

tóg nỹtĩ, ti vég ag tóg nỹtĩ, ũ tỹ gĩr ag ki rĩr mũ ag. Hã kỹ gĩr ag to é he tũg nĩ. 11 Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ. Ũn vãgfor mũ ẽn ag krenkren han hã jé sóg jun ja nĩ, mỹr, ha mẽ," he tóg, Jesus ti.

12 "Tag to jykrén nĩ. Ũ tóg carneiro tỹ 100 (ke) tỹ mẽg nĩ. Kejẽn ti mẽg pir tóg vãfor ja nĩ. Kỹ tóg ũn pir ẽn kanẽnh tĩ mũ sir, ti jãvãnh tĩ tóg mũ sir. Ti mẽg e ẽn tóg pãnónh tá nỹtĩ. Ag ré kỹ tóg tĩ mũ sir, ũn vãfor mũ ẽn jãvãnh jé, ũn pir ẽn ti. 13 Kỹ tóg ti vég mũ sir. Kỹ tóg ti mỹ sér pẽ tĩ sir, ha mẽ. Ti mẽg e ẽn tóg ti mỹ há nỹtĩ, ũ tỹ 99 (ke) ẽn. Hã ra ti tỹ ũn pir ẽn ve mãn kỹ tóg ti mỹ há tãvĩ nĩ sir, ũn e ẽn tỹ ti mỹ há nỹtĩ kãfór. Kỹ ti fe tóg mrin ke mũ. 14 Hã kỹ tóg Topẽ mỹ kórég nĩ, ũn sĩ pir vãfor kỹ, ti kren tũ nĩn kỹ, gĩr sĩ pir mỹr. Topẽ pi(jé) tag to há nĩ', inh jóg tỹ kanhkã tá nĩ ti," he tóg, Jesus ti.

Ẽg mré ke ũ tỹ Topẽ vĩ mranh

15 "Kejẽn ã régre vỹ Topẽ vĩ mranh mũ. Kỹ ti venh tĩg nĩ, ã tỹ ti mré vẽmén jé, to. Vyrmỹ ti mré vẽmén vén nĩ. Hẽn ri ke mũn tóg ã vĩ jẽmẽnh mũ, kỹ ã tóg ti kren han mũ sir, ã régre ti. 16 Ti tỹ ã vĩ jẽmẽ sór tũ nĩn kỹ ũ mỹ: inh mré ti jyvẽn tĩg, hemnĩ, ũn pir mỹ, ke tũ nĩ kỹ ũn régre ag mỹ. Kỹ ti mré vẽmén mãn nĩ, ag rĩnve, ag tỹ ã tỹ ti mré vĩ mẽ jé. 17 Ti tỹ ãjag vĩ mẽ sór tũ nĩn kỹ vẽnh kar mỹ tómnĩ sir, inh mré ke kar ag mỹ. Ti tỹ vẽnh kar vĩ mẽ sór tũ nĩn kỹ ti mré vĩ mãn tũg nĩ sir. "Topẽ vĩ ki kagtĩg ti nĩ, fóg kórég ag ri ke ti nĩ," hemnĩ ti to. "Topẽ vĩ mranh sór ti mũ, governo mỹ jãnkamy mãg tĩ ag ri ke," hemnĩ ti to. 18 Ki hã sóg tó mũ, hã kỹ sóg ãjag mỹ ke mũ, ha mẽ. Ãjag tỹ tag ki ũ mỹ: "kanhkã venh ke tũ ã tóg nĩ," hen kỹ tóg venh ke tũ nĩ. Ãjag tỹ ũ mỹ: "kanhkã ve jé ã tóg ke mũ," hen kỹ tóg venh ke mũ," he tóg, Jesus ti.

19 "Ha mẽ, sỹ ãjag mỹ nén tónh ke mũ ti. Kejẽn ãjag kãmĩ ũn régre ag tóg nén ũ to jykrén, ag tỹ Topẽ mỹ nén to vĩ jé. Kỹ ag tóg ti mỹ nén to vĩ mũ sir. Tỹ ag ẽprã ke nỹtĩ, hã ra ag tóg Topẽ mỹ nén ũ to vĩ mũ. Kỹ inh jóg tỹ kanhkã tá nĩ tóg ag mỹ han ke mũ, ag tỹ nén to vĩ mũ ẽn ti," he tóg. 20 "Kejẽn ãjag kãmĩ ũn régre ag vỹ iso vẽmén tĩ, kejẽn ũn tãgtũ ag. Inh jiji tó jé ag tóg vẽnhmãn kỹ nỹtĩ. Kỹ sóg ag mré nĩ nĩ sir, ag tỹ inh vég tũ ra. Hã kỹ Topẽ tóg ag mỹ han ke mũ, ag tỹ ti mỹ nén to vĩ mũ ti," he tóg, Jesus ti.

Ũ camarada kórég to comparação

21 Kỹ Pedro tóg ti to kãtĩg kỹ ti mỹ: "Senhor," he mũ. "Kejẽn inh régre tóg vẽnh jykre pãno han ja nĩ. Kỹ inh mỹ ti mỹ vẽnh pãte fón e han mũ'? Vẽnh pãte fón tỹ hẽ ri ke nỹ hỹn há nĩnh mũ? Ke tỹ 7 (ke) mỹ há nĩ'?" he tóg, Pedro ti, Jesus mỹ.

22 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "vó," he mũ. "Vẽnh pãte fón tỹ 7 (ke) vỹ pir nĩ," he tóg. "Vẽnh pãte fón tỹ 70 tỹ 7 (ke) vỹ pãgsĩ nĩ," he tóg. 23 "Ha vé, ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ to comparação ũ vẽ, sỹ tónh ke tag, ha mẽ. Pã'i mág ri ke ti nĩ. Camarada e ti nĩ, pã'i mág ẽn ti. Kỹ tóg kejẽn ag tũ ve sór mũ, ag tỹ ti mỹ név(e) ti. 24 Kỹ tóg vég mũ. Hã ra ti camarada ũ tóg ti

mỹ név(e) mág jẽ, hã vỹ: 10 mil (ke), he mũ. 25Hã ra ti tỹ ne tỹ kajãm ke tóg tũ tĩ, kỹ ti patrão vỹ ti fón sór mũ, jãnkamy to, ti prũ fi ke gé, ti krẽ ke gé, ti tũ kar mỹr, ti tỹ ã kaja to ã név(e) kajãm jé. 26Hã ra tóg ti mỹ jagy tĩ, kỹ tóg ti krẽm grĩnh ke kỹ ã jakrĩ tỹ jẽ mũ. Ti krẽm grĩnh ke kỹ tóg ti mỹ: "Senhor," he mũ. "Ver isovãnh sĩ han, kajãm jé sóg (ke) mũ vãhã," he tóg.

27Kỹ ti patrão tóg ti jagãgtãn mũ sir, ã camarada ti, kỹ tóg ti tovãnh mũ. Ti mỹ tóg ti név(e) tỹ tũ' he mũ. "Ha tĩg, jatun mỹ," he tóg mũ sir. 28Kỹ ti camarada ẽn tóg tĩ mũ sir. Kỹ tóg ã mré camarada ũ vég mũ sir. Ti ki tóg név(e) sĩ jẽ, cruzeiro pir mỹr. Kỹ tóg ti mãg mũ sir. Ti nunh kã tóg ti kãgũg mũ, kỹ tóg ti mỹ: "inh mỹ kajãm, ã név(e) ti," he mũ, ũn név(e) mág ja ẽn ti, ũ tỹ ã mỹ név(e) sĩ ẽn mỹ.

29Kỹ tóg ti krẽm grĩnh ke kỹ ã jakrĩ tỹ jẽ mũ. Kỹ tóg ti mỹ: "ver isovãnh, vãhã sóg kajãm kãn ke mũ ha," he mũ.

30Hã ra tóg mẽ jãvãnh nĩ. Kỹ tóg vẽse jafã kãtá ti fón mũ sir, ti tỹ ti mỹ kajãm jé, ti név(e) ti. 31Hã ra ti mré camarada ũ ag vỹ vég mũ, kỹ tóg ag mỹ e tĩ. Kỹ ag tóg ãjag patrão mỹ tó kãn mũ sir, ti tỹ nén han mũ ti. 32Kỹ ti patrão tóg ti jé prẽr mũ sir. Kỹ tóg ti to jũ mũ. "Jykre kórég pẽ han ã," he tóg. "Ã név(e) mág tỹ sóg tũ' he vẽ, ã tỹ inh mỹ to vĩn kỹ. 33Kỹ ã tỹ ã mré camarada ẽn jagãgtãn ke vẽ vẽ, isỹ ã jagãgtãn ri ke," he tóg. 34Kỹ tóg ti to jũ mág han mũ sir, ti patrão ti. Kỹ tóg ti ség mũ. Ag mỹ tóg: "ha ti vóg kónãn," he mũ gé, ti tỹ ã patrão mỹ kajãm kãn jé, ti név(e) mág ẽn ti," he tóg, Jesus ti.

35"Hã han jé tóg ke mũ, inh jóg tỹ kanhkã tá nĩ ti, ãjag tỹ ãjag régre ag mỹ vẽnh pãte fón pẽ han sór tũ nĩn kỹ, ag tỹ kygnẽ ja ti," he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ ẽg prũ fón ke tũ
(Mc 10.1-12)

19 1Kỹ Jesus tóg tó kãn ja nĩ, ti tỹ ag mỹ nén tó sór mũ ti. Kỹ tóg Galiléia tá kãkutẽ kỹ goj tỹ Jordão mãra tĩ mũ sir. Israel ag jamã ũ vẽ gé. 2Kỹ ũn e ag tóg ti nón mũ mũ. Kỹ tóg tá ag kygtãg kãn mũ sir.

3Kỹ Fariseu ag tóg ti tá junjun mũ gé sir. Ag tỹ ón kỹ ti vẽme mẽ sór vẽ, vẽnh prũ ke fón to. Kỹ ag tóg ti mỹ: "mỹ ẽg tỹ nén ũ ũ to ẽg prũ fag fón jé há nĩ'?" he mũ.

4-5Kỹ tóg ag mỹ kãmén mũ. "Topẽ vĩ rá ki vemnĩ," he tóg. "Tá tóg rán kỹ nĩ, Topẽ tỹ nén han mũ ti. Ti tỹ nén kar han ve ki tóg ti mré fi han. Hã kỹ tóg tag tó mũ, ha mẽ. "Hã kỹ ũn gré tóg ã prũ fi to ã panh ré kỹ tĩnh mũ, ã mỹnh fi ré kỹ ke gé. Ã prũ fi mré tóg tĩnh mũ. Fi mré tóg tỹ ũn pir nĩ sir, ã prũ fi mré," he tóg, Topẽ ti. 6Hã kỹ fag tóg tỹ ũn pir nỹtĩ. Fag pi(jé) tỹ ũn régre nỹtĩ'. Hã kỹ fag tỹ vẽnh kãpãm tũg nĩ. Topẽ tỹ fag tỹ ũn pir han vẽ mỹr," he tóg, Jesus ti.

7Kỹ ag tóg ti mỹ ke mãn mũ. "Hã ra Moisés tóg ẽg mỹ: "fi mỹ vẽnh rá nĩm kar kỹ fi fón nĩ," he ja nĩ. Ti tỹ ne jé ẽg mỹ tag tó ja nẽ?" he ag tóg mũ, Jesus mỹ.

8Kỹ tóg ag mỹ: "hỹ," he mũ. "Tag tó ja ti nĩ, ãjag mỹ, ãjag tỹ vẽnh kanhrãn sór tũ nỹtĩn kỹ, hã kỹ tóg ãjag mỹ: ha fi fón ge, he ja nĩ. Hã ra

Topẽ tóg tag han ja tũ nĩ, ti tỹ nén kar han ve ki. 9Hã kỹ sóg ãjag mỹ ke mũ. Ãjag tỹ ãjag prũ fi fón kỹ ũ fi tỹ prũg mãn kỹ ãjag prũ tũ fi vẽ sir, ha mẽ. Ãjag tỹ fi tỹ ũ mré nỹ tugrĩn fi fón kỹ tag hã ne pãgsĩ nỹ," he tóg, Jesus ti.

10Kỹ ti mré mũ tĩ ag mỹ tóg e tĩ, ti vĩ tag, hã kỹ ag tóg ti mỹ: "ge nĩn kỹ tóg tỹ ũ nỹ, ẽg prũg kỹ," he mũ. "Ẽg tỹ ẽg prũ fi fón sór mũ ra fi fón tũ nĩn kỹ tóg vẽnhmỹ nỹ, kỹ ẽg hỹn prũg sór tũ nĩ," he ag tóg.

11Kỹ tóg ag mỹ: "ũn pipir ag tóg tag han ke mũ," he mũ. "Topẽ tóg ũ ag mỹ: ha prũg tũg, henh ke mũ, ẽn ag hã vỹ prũg ke tũ nĩ," he tóg. 12"Ũ ag tóg kurĩ nỹtĩ, ag mur mũ kã. Kỹ ũ ag tóg kurĩ nỹtĩ gé, ag tỹ ag grãfy kym kỹ. Kỹ ũ ag tóg kurĩ ri ke nỹtĩ gé, ag tỹ Topẽ to jykrén kỹ, ag tỹ ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tugrĩn prũg sór tũ nỹtĩn kỹ. Ũ tỹ to jykrén mũ ẽn jé to jykrén," he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ gĩr ag to há nĩ
(Mc 10.13-16; Lc 18.15-17)

13Kỹ fag tóg gĩr tatĩ kãmũ mũ, ti tỹ ã nĩgé tỹ ag mẽ jé, ti tỹ ag to Topẽ mré vĩ jé. Hã ra Jesus mré mũ tĩ ag tóg fag to jũ mũ, ũ tỹ ag tatĩ kãmũ mũ fag to. 14Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "vĩ tũg nĩ, gĩr ag mỹ," he mũ, "gĩr ag tỹ iso kãmũ kamẽg tũg nĩ," he tóg. "Ũ tỹ ge hã vỹ ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ pã'i nĩ ẽn krẽm nỹtĩ nĩ," he tóg. 15Kỹ tóg ag mẽgmẽ kãn mũ sir, ã nĩgé tỹ. Ag mẽgmẽ kãn kỹ tóg tá kãkutẽ mũ sir.

Kyrũ rico kãme
(Mc 10.17-31; Lc 18.18-30)

16Kỹ vãhã ũ tóg ti tá jun mũ sir. Kỹ tóg ti mỹ: "Senhor," he mũ. "Há ã tóg jẽ," he tóg. "Sỹ inh rĩr krỹg ja tũ venh há tóg tĩ. Ti ve jé inh hỹn vẽnh jykre há tỹ hẽ ri ke han ke mũ?" he tóg.

17Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "ã tỹ ne jé inh ki vẽnh jykre há jẽmẽ sór nẽ?" he mũ. "Ũn pir tóg há nĩ, ha mẽ. Ti tỹ ẽg jyvẽn ẽn ki króm nĩ, ã tỹ rĩr krỹg ja tũ ve sór kỹ," he tóg.

18Kỹ tóg ti mỹ: "ti tỹ ẽg jyvẽn tỹ hẽ ri ke nẽ?" he mũ. Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "ti tỹ ẽg jyvẽn tag hã vẽ, ha mẽ: ũ tén tũg nĩ, ã prũ tũ fi mré nỹ tũg nĩ, nén ũ péju(g) tũg nĩ, ũ to ón tũg nĩ, 19ã nỹ mré ã jóg kamẽg nĩ, ã régre ki rĩr há han nĩ, ã tỹ vẽnh ki rĩr há ri ke han nĩ, ã régre ki," he tóg, Jesus ti.

20Kỹ kyrũ tóg ti mỹ: "tag kar ki sóg króm tĩ," he mũ. "Kỹ ne nỹ hỹn ver inh mỹ tũ tĩ'?" he tóg. 21Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "ã tỹ vẽnh jykre há han sór kỹ tag han nĩ, ha mẽ," he mũ. "Ã tũ kar vãm tĩg. Kỹ ũn jagãgtar ag mỹ vin, jãnkamy ti, kỹ ã tóg kanhkã tá tũ mág nĩ sir. Kar kãtĩg nĩ, ã tỹ inh mré tĩg jé," he tóg, Jesus ti. 22Kyrũ ẽn tỹ ti vĩ tag mẽ kỹ tóg fe kaj han kỹ tĩ mũ sir. Ti tũ vỹ e nỹtĩ, hã kỹ tóg ti mỹ vẽnhmỹ tĩ.

23Kỹ Jesus tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ kãmén mũ sir. "Sỹ ke há vẽ, hã kỹ sóg ke mũ. Jagy ti nỹ, ũn rico tỹ ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke ti," he tóg. 24"Hã kỹ sóg ãjag mỹ ke mãn mũ. Cavalo pãnĩ sór vỹ préj

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

nor fĩn kutẽ tũ nĩ mỹr," he tóg. "Ti tỹ fĩn kutẽ há nĩ ra tóg ver jagy tĩ vẽ, ũn rico tỹ ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke ti," he tóg, Jesus ti.

25 Kỹ tóg ti mré mũ tĩ ag mỹ e tĩ, ti vĩ tag. Kỹ ag kanẽ tóg jur mũ. "Kỹ ũ hỹn kren ke tũ nĩ," he ag tóg. 26 Kỹ Jesus tóg ag ki ẽvãnh mũ, kỹ tóg ag mỹ: "ẽprã ke ag vỹ vẽsóg ki tá jun ke tũ nĩ," he mũ. "Topẽ hã tóg ãjag tỹ tá jun han ki kanhró nĩ, ti tỹ nén ũ kar tỹ hẽ ri ken há nĩn kỹ," he tóg, Jesus ti.

27 Kỹ Pedro tóg ti mỹ: "ha vé," he mũ. "Nén kar ré kỹ ẽg mũ mũ, ã mré. Tag to ẽg hỹn ne venh ke mũ?" he tóg.

28 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "sỹ ke há vẽ, hã kỹ sóg tó mũ," he mũ. "Inh mré ãjag tóg mũ mũ. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ. Kejẽn sóg inh nĩgja kri nĩnh mũ, isỹ vẽnh kar jykre tugnỹm jé. Sĩnvĩ inh nĩnh mũ, kurã ẽn kã. Nén kar han mãn jé sóg ke mũ, kurã ẽn kã. Kỹ ãjag tóg ãjag nĩgja kri nĩgnĩg kỹ nỹtĩnh mũ gé, nĩgja tỹ 12 (ke) kri, ãjag tỹ povo tỹ Israel kar jykre tugnỹm jé, povo tỹ 12 (ke) tag ag jykre," he tóg. 29 "Jó ũ tóg isugrĩn ã jamã ré kỹ tĩ mũ, ã kãke, ã jãvy, ã ve, ã panh, ã mỹnh, ã japỹ ré kỹ tóg tĩ mũ, inh jykre tugrĩn. Ẽn vỹ tóg vẽnh kato ã tỹ ẽprã ré kỹ tĩg ja ẽn e ri ke venh ke mũ, tag ki, ẽprã. Kỹ tóg rĩr krỹg ja tũ ẽn venh ke mũ gé," he tóg. 30 "Jãvo tag ki ũn mág ũ ag kãsir nỹtĩnh ke vẽ, tá tére kỹ, kỹ tag ki ũn kãsir ũ ag tỹ tỹ ũn mág nỹtĩnh ke vẽ, tá tỹ pã'i nĩnh ke vẽ," he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ag mỹ kanhkã jykre tó vẽ.

Uva ki rãnhrãj tĩ ag to comparação

20 1 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ vỹ ge nĩ, ha mẽ," he mũ, to comparação han kỹ. "Patrão ri ke tóg nĩ. Kusã ki tóg tĩ mũ, 6 horas ki, camarada ag jãvãnh jé, ag tỹ ti jakré ki rĩr jé. 2 Kỹ tóg ũ ag vég mũ sir. Ag mré tóg vẽnh rãnhrãj kaja to jykrén mũ, hã vỹ: jãnkamy pir, he mũ, por dia kaja ti. Kỹ tóg ag mỹ: "ha ki rĩr mũjẽg," he mũ sir. 3 Kỹ ag tóg mũ mũ. Hora tãgtũ tũg kỹ, 9 horas ki tóg tĩg mãn mũ, ũ ag jãvãnh jé gé. Kỹ tóg ũ ag vég mũ gé sir. Véké ag tóg ẽmã kuju tá nỹtĩ, rãnhrãj tũ kỹ. 4 Kỹ tóg ag mỹ: "inh mỹ inh jakré ki rĩr mũjẽg," he mũ gé. "Kajãm jé sóg ke mũ, ti kaja tỹ," he tóg. 5 Kỹ ag tóg mũ mũ.

Hora tãgtũ ũ tũg kỹ, meio dia ki tóg ũ ag jãvãnh tĩg mãn mũ, 3 horas ki tóg tĩg mãn mũ gé. Ag ve kỹ tóg ag mỹ ke mũ gé, kỹ ag tóg mũ mũ gé, ti jakré ki rĩr jé. 6 Vãhã tóg rãkãnh mũ sir. 5 horas ki tĩg mãn kỹ tóg ũ ag vég mũ gé, véké jẽgjẽ kỹ nỹtĩ ag. Kỹ tóg ag mỹ: "ãjag tỹ ne jé rãnhrãj tũ nĩ nẽ?" he mũ. "Kurã kar ki ãjag tóg ki nỹtĩ, rãnhrãj tũ nỹtĩ ra," he tóg ag mỹ. 7 Kỹ ag tóg ti mỹ: "hã ra ũ tóg ẽg mỹ: ha inh rãnhrãj han, he ja tũ nĩ," he mũ. Kỹ tóg ag mỹ: "ha inh jakré ki rĩr mũjẽg ge," he mũ sir. Kỹ ag tóg mũ mũ gé.

8 Kuty kỹ ag patrão tóg ã tũ ki rĩr tĩ ẽn mỹ: "ha ag jé prẽr," he mũ, 6 horas da tarde ki. "Ag mỹ ti kaja ti nĩm," he tóg. "Ũn tỹ rãkãnh kỹ kãmũ mũ ag mỹ nĩm vén, kar kỹ ũ tỹ kusã ki kãmũ mũ ag mỹ nĩm rén," he tóg ti mỹ. Kỹ tóg ke mũ, ti tũ ki rĩr tĩ ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

9 Kỹ ũ tỹ rãkãnh kỹ junjun mũ ag vỹ ãjag kaja ti mãn mũ, hã vỹ: jãnkamy
pir, he mũ. Ag rãnhrãj sĩ ra ag tóg por dia kaja vég mũ sir. 10 Kỹ ũ tỹ kusã ki
rãnhrãj mũ ag tóg to jykrén mũ. “Ti hỹn ẽg mỹ ti kaja kãfór han ke mũ, ẽg tỹ
kurã kar ki rãnhrãj kỹ,” he ag tóg mũ, to jykrén kỹ. Hã ra tóg ag mỹ jãnkamy
pir ẽn nĩm mũ gé sir, por dia kaja ẽn. 11 Ag tỹ jãnkamy ẽn mãn kỹ ag tóg ti to
jũ mũ, ãjag patrão to. 12 Kỹ ag tóg ti mỹ vĩ mũ. “Tag ag vỹ hora pir ki rãnhrãj,
jãvo ã tóg ag mỹ ẽg kaja ri ke han. Kurã kar ki ẽg tóg rãnhrãj mỹr, to ẽg ron,
ti rỹ jagy ra ẽg tóg to krónh ke ja tũ nĩ,” he ag tóg, ãjag patrão mỹ.
13 Kỹ tóg ag kãmĩ ũ mỹ ke mũ, ag patrão ti. “Sỹ ã ki kygnẽ pijé',” he
tóg. “Inh mré ã tóg jãnkamy pir to jykrén ja nĩ, hã kỹ sóg ã mỹ nĩm mũ,
jãnkamy pir ti. 14 Kỹ ã tũ mãn kỹ tĩg. Hã ra sóg ag mỹ nĩm sór mũ gé, sỹ ã
mỹ nĩm ja ẽn ri ke. 15 Isũ vẽ mỹr, jãnkamy ti, kỹ sóg sỹ tỹ nén han sór mũ
ẽn han mũ. Ã mỹ jũ', isỹ ag mỹ vĩ há han to?” he tóg ti mỹ, patrão ti.
16 Hã kỹ ẽgno tá kãmũ ag vỹ ũn kãmũ vén mũ ag ri ke nỹtĩnh mũ, tãpry
kỹ, jãvo ũn kãmũ vén mũ ag vỹ ẽgno tá kãmũ mũ ag ri ke nỹtĩnh mũ gé,”
he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ ã ter ke tó mãn
(Mc 10.32-34; Lc 18.31-34)

17 Kỹ Jesus tóg Jerusalém ra tĩg sór mũ. Kỹ tóg vyrmỹ ũ tỹ 12 (ke) ẽn
ag mré vẽmén mũ. Ag tỹ ã mré ẽpry jagma mũn kỹ tóg ag mré vẽmén
mũ, ag tỹ ẽmĩn jagma mũn kỹ. 18 “Ha vé,” he tóg. “Jerusalém ra ẽg tóg
mũ mũ,” he tóg. “Ẽprã ke fi kósin ẽn vỹ jagtar ke mũ. Inh hã vẽ. Topẽ tũ
ki rĩr tĩ to pã'i ag tóg ãjag tỹ isỹ nén han sór mũ ẽn han ke mũ, Topẽ vĩ to
professor ag ke gé. Ag tỹ iso: “ter jé tóg ke mũ,” henh ke vẽ. 19 Kỹ ag tóg
fóg ag mỹ inh fẽg ke mũ sir, ẽn ag tỹ iso é he jé, ag tỹ inh mrãnmrãn jé,
ag tỹ ka to isa jé. Kurã tãgtũ ki sóg hã ra rĩr mãn ke mũ,” he tóg, Jesus ti.

Ũn régre ag tỹ tỹ ũn mág nỹtĩ sór
(Mc 10.35-45)

20 Kỹ Zebedeu krẽ ag mỹnh fi tóg Jesus venh kãtĩ mũ, fi krẽ ag mré. Ti
krẽm fi tóg mũg ke mũ, fi tỹ ti mỹ nén (ũ) to vĩ sór kỹ. 21 Kỹ tóg fi mỹ: “ã
tỹ ne to vĩ sór nẽ?” he mũ. Kỹ fi tóg ti mỹ: “kejẽn ã tóg tỹ pã'i nĩnh mũ,”
he mũ. “Kỹ inh krẽ tag ag tỹ ã rã hã nỹtĩnh há tóg tĩ, ũ tỹ ã pẽgja tá nĩ jé,
kỹ ũ tỹ ã jakãnh tá nĩ jé,” he fi tóg, ti mỹ.
22 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “ãjag tỹ nén to vĩ mũ ki kagtĩg ãjag tóg nỹtĩ,” he mũ.
“Jagy ti nỹ. Ãjag mỹ inh ri kén jagtar sór mũ'? Ãjag mỹ tovãnh ke tũ nĩ'?” he
tóg. Kỹ ag tóg ti mỹ: “hỹ,” he mũ. “Tovãnh ke tũ ẽg nĩ,” he ag tóg, ti mỹ. 23 Kỹ
tóg ag mỹ: “hỹ, jagãgtar jé ãjag tóg ke mũ, inh ri kén,” he mũ. “Hã ra isũ tũ
vẽ, sỹ ãjag mỹ: hej, he ti,” he tóg. “Ha inh pẽgja tá nĩ, henh ke tũ sóg nĩ. Ha
inh jakãnh tá nĩ, henh ke tũ sóg nĩ gé, isũ tũ vẽ. Topẽ tỹ ũn mỹ: ha ti rã hã
nỹtĩ, henh ke mũ ẽn ag hã tỹ inh rã hã nỹtĩnh ke vẽ,” he tóg, Jesus ti.

24Hã ra ũ tỹ 10 (ke) ag tóg mẽg mũ, ũn régre ag tỹ Jesus mỹ tag to vĩ ja
ti. Kỹ ag tóg ag to jũ mũ. 25Hã ra Jesus tóg ag jé prẽr kãn mũ, kỹ tóg ag mỹ:
"fóg ag pã'i ag jykre ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ," he mũ. "Vẽnh kar jẽgnẽg ag tóg
tĩ mỹr, kỹ ag mág ag tóg vẽnh kar mỹ: gemnĩ, ge tũg nĩ, he tĩ, vĩ tar han kỹ,"
he tóg. 26"Ag ri ke han tũg nĩ. Ãjag mỹ tỹ ũn mág nỹtĩ sór mũ'? Kỹ tỹ jagnẽ
camarada ri ke nỹtĩmnĩ, jagnẽ tũ ki rĩr kỹ. 27Ãjag mỹ tỹ pã'i nỹtĩ sór mũ'? Kỹ
tỹ jagnẽ krẽm ke nỹtĩmnĩ, tỹ ũn kãsir nỹtĩmnĩ. 28Hã kỹ sóg camarada tũ nĩ
gé. Sỹ tỹ camarada nĩ jé sóg kãtĩg, sỹ ãjag ki rĩr jé. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ.
Hã kỹ sóg vẽnh kar jagfy ter ke mũ, sỹ ag krenkren han jé," he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ ũn kyvó ag tỹ há' he
(Mc 10.46-52; Lc 18.35-43)

29Hã ki ag tóg Jerusalém ra mũ mũ. Kejẽn ag tóg cidade tỹ Jericó fĩn rãm
kỹ ag tóg tá pa mũ, hã ra ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg Jesus nón mũ mũ. 30Ẽpry
ẽn tá, ẽmĩn ẽn tá ũn kyvó ag tóg nĩgnĩ kỹ nỹtĩ nĩ, ũn régre ag. Vãhã ag tóg
Jesus tỹ jagma tĩg mẽg mũ. Kỹ ag tóg ti jé prẽr mũ. "!..Senhor..!" he ag tóg.
"!..Davi kósin', ẽg jagãgtãn ra..!" he ag tóg. 31Kỹ ag tóg ag to jũgjũ mũ, ti nón
mũ ũ ag. "Mẽ kã nỹtĩ," he ag tóg mũ. Hã ra ag tóg prẽr mãn', prẽr mãn' he
mũ, jamã hár(a). "!..Senhor, Davi kósin', ẽg jagãgtãn ra..!" he ag tóg mũ.

32Kỹ Jesus tóg krỹg he mũ, kỹ tóg ag jé prẽr mũ. Kỹ tóg ag mỹ: "ne to
ãjag vĩ, sỹ ãjag mỹ han jé?" he mũ. 33Kỹ ag tóg ti mỹ: "ẽg tỹ ẽvãnh há tóg
tĩ," he mũ. 34Kỹ Jesus tóg ag jagãgtãn mũ sir. Ag kanẽ mẽgmẽg tóg mũ
sir. Kỹ ag tóg ẽvãnh há han mũ sir. Ti nón ag tóg mũ mũ sir.

Jesus tỹ Jerusalém tá jun
(Mc 11.1-11; Lc 19.28-40; Jo 12.12-19)

21 1Ag mũn kỹ ag tóg Jerusalém kakó tá junjun mũ, ẽmã tỹ Betfagé tá,
krĩ tỹ Oliveiras tá. Kỹ Jesus tóg ã mré mũ tĩ régre ag jẽgnẽg mũ, ẽmã
ẽn ra. 2Kỹ tóg ag mỹ: "ẽmã ẽn ra mũjẽg, ẽg jo ẽmã nĩ ẽn ra," he mũ. "Tá ãjag tóg
burrica fi venh mũ. Se kỹ fi jẽ. Fi kósin vỹ fi mré jẽ nĩ. Ẽn fi kavãn kỹ fi pére
kãmũmnĩ. 3Hẽn ri ke mũn ag tóg ãjag mỹ vĩ sór mũ, fi to. Kỹ ag mỹ: "ẽg Senhor
vỹ fi ve sĩ han sór mũ. Kãnhmar tóg fi jẽnẽ mãn mũ," hemnĩ," he tóg, Jesus ti.

4Hã ra tóg rán kỹ nĩ gé, tag. Topẽ vĩ tó tĩ tóg tag rán ja nĩ, ha mẽ. 5"Sião tá
ke fag mỹ tag tómnĩ, ha mẽ. Hã vé, ã pã'i tỹ rei tóg ã ki jun ke mũ, hemnĩ. Vẽnh
kar to tóg fe há nĩ, jũ vãnh nĩn kỹ, ã Senhor ti. Burrica kri tóg nĩ nĩ, fi kósin kri,
ẽg tu tĩ ẽn fi kósin kri mỹr," he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. Hã ra tóg ge nĩ.

6Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg mũ mũ, burrica fi mãn jé. 7Fi pére ag tóg kãmũ mũ,
fi kósin mré. Kỹ ag tóg ãjag kur tỹ kri vãm mũ, kỹ tóg kri nĩ mũ. 8Kỹ vẽnh e
ẽn ag tóg ãjag kur tỹ ẽpry kri kugjén mũ, ẽmĩn kri. Kỹ ũ ag tóg ka féj kre kỹ
ẽpry kri vãvãm mũ sir. Ag tỹ ti jamĩn sĩnvĩ han sór vẽ. 9Kỹ ũ ag tóg ti jãmĩ mũ
mũ, jo ũ ag ti nón mũ mũ. Ẽn ag tóg prẽnprẽr mũ sir. "!..Viva, Davi kósin..!"

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

he ag tóg mũ. "!..Sér tóg tĩ, pã'i vỹ ẽg tá jun, ẽg Senhor mág tỹ ti jẽnẽn kỹ..! !..Topẽ tá tóg kãtĩg, ũ tỹ kynhmỹ nĩ ẽn tá, viva..!" he ag tóg, prẽnprẽr kỹ.

10 Hã ki ag tóg Jerusalém tá junjun mũ. Kỹ tá ke kar ag vỹ ti venh kãmũ mũ. Ag mỹ tóg e tĩ, kỹ ag tóg ti to: "ũ nẽ?" he mũ. 11 Kỹ ti mré kãmũ mũ ag vỹ ag mỹ: "Topẽ vĩ tó tĩ ẽn vẽ," he mũ. "Jesus vẽ, Nazaré tá ke ẽn vẽ, Galiléia tá ke ẽn," he ag tóg mũ sir.

Jesus tỹ Topẽ jo ĩn krẽm ag pan
(Mc 11.15-19; Lc 19.45-48; Jo 2.13-22)

12 Kỹ Jesus tóg Topẽ jo ĩn kãra rã mũ. Kỹ tóg tá ke ag pan kãn mũ sir, nén vender he tĩ ag, nén comprar he tĩ ag ke gé. Topẽ jo ĩn krẽm ag tóg negociar he tĩ, jãnkamy trocar he ag tóg tĩ gé. Ag tỹ nén kri vin jafã tỹ tóg vyryn ke mũ sir. Sórãg vender he tĩ ag nĩgnĩ jafã tỹ tóg vyryn ke mũ gé sir. 13 Ag mỹ tóg: "Topẽ vĩ rá to jykrén nĩ," he mũ. "Tag vỹ rán kỹ nĩ, ha mẽ. "Inh ĩn jiji vỹ tỹ Topẽ mré vĩ jafã nĩ," he tóg, Topẽ vĩ rá ki. Hã ra ãjag tóg Topẽ mré vĩ jafã tag krẽm nén kar pigju(g) mũgtĩ, kỹ tóg bandido ag jamã ri ke nĩ sir," he tóg, Jesus ti. Ag pan kỹ tóg ke mũ, Jesus ti.

14 Kỹ ũn kyvó ag tóg ti to junjun mũ sir, ũn kónhgrĩ ag ke gé, ti tỹ Topẽ jo ĩn krẽm jẽn kỹ. Kỹ tóg ag tỹ há' he kãn mũ sir. 15 Hã ra Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag tóg tá nỹtĩ, Topẽ vĩ to professor ag ke gé. Ti tỹ ag tỹ há' he vég ag tóg mũ. Gĩr ag vĩ mẽg ag tóg mũ gé. Topẽ jo ĩn krẽm ag tóg nỹtĩ, gĩr ag, kỹ ag tóg Jesus mỹ prẽnprẽr mũ. "!..Viva, Davi kósin..!" he ag tóg mũ, prẽnprẽr kỹ. Kỹ pã'i ag tóg jũgjũ mũ, Jesus to. 16 Hã kỹ ag tóg ti mỹ vĩ mũ. "Ã mỹ ag prẽnprẽr mẽg tũ?" he ag tóg. Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "vó," he mũ. "Hã ra Topẽ vĩ rá to jykrén nĩ," he tóg. "Ũn kãsir ag vỹ iso vĩ há han tĩ," he tóg, Topẽ vĩ ki. "Ũn pafa mũ ag vỹ inh mỹ vĩ há pẽ han tĩ. Ã hã ne tag han', ũn kãsir ag tỹ inh mỹ vĩ há han jé," he tóg, Topẽ mỹ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki," he tóg, Jesus ti.

17 Tag tó kỹ tóg ag ré kỹ tĩ mũ sir. Cidade tá tóg kãkutẽ mũ, ẽmã tỹ Betfagé ra tĩg jé. Tá tóg sir nũr mũ.

Ka tỹ figueira tóg
(Mc 11.12-14; 20-24)

18 Tỹ vaj kỹ kusã ki tóg cidade ra tĩg mãn mũ. Ã tĩg kỹ tóg kókĩr mũ. 19 Kỹ tóg ka tỹ figueira vég mũ sir, kỹ tóg ra tĩ mũ, ti kanẽ ko jé. Hã ra tóg kanẽ tũ nĩ. Féj tãvĩ tóg jẽ, kỹ tóg ti mỹ vĩ mũ. "Kanẽ han mãn ke tũ ã nĩ ha," he tóg mũ. Kỹ tóg tóg mũ sir vẽsỹmér, ka ti. 20 Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg vég mũ sir, ti tóg mũ ti. Kỹ tóg ag mỹ e tĩ. "Vẽsỹmér tóg tóg ja nĩ," he ag tóg. "Ti hẽ ri ké?" he ag tóg.

21 Kỹ Jesus tóg ag mỹ kãmén mũ sir. "Ki hã sóg tó mũ, hã kỹ sóg ke mũ," he tóg. "Inh ri ke han jé ãjag tóg ke mũ. Isỹ ka tỹ figueira mỹ: "tóg ra," hen kỹ tóg tóg ja nĩ. Inh vĩ tag ri ke han jé ãjag tóg ke mũ, ãjag tỹ inh ki ge há han kỹ. Hã ra to: "Topẽ mỹ inh vĩ mẽg mũ vỹ?" he tũg nĩ. "Hỹ mỹ vỹ?" he tũg nĩ. Kỹ ãjag tỹ kejẽn pãnónh mỹ: ha kutẽ, goj nig ki,

hen kỹ tóg kutẽ mũ, ãjag tỹ ti kutẽnh ke to: “hỹ mỹ vỹ?” he tũ nĩn kỹ.
22 Kỹ ãjag tỹ Topẽ mỹ nén ũ to vĩn kỹ to: “han jé tóg ke mũ,” hemnĩ. Kỹ
tóg ãjag mỹ han mũ, ãjag tỹ ti mỹ nén to vĩ mũ ẽn ti,” he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ ũ tỹ ã jẽnẽg mũ tó tũg
(Mc 11.27-33; Lc 20.1-8)

23 Kỹ tóg cidade tá jun kỹ (tóg) Topẽ jo ĩn kãra rã mãn mũ sir. Kỹ Topẽ
tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag vỹ ti to kãmũ mũ, kófa ag mré hã. Ag tỹ ti ki jẽmẽ
sór vẽ, hã kỹ ag tóg ti mỹ: “ũ nỹ ã mỹ: tag han nĩ, hé?” he mũ. “Ũ nỹ ã
jẽnẽ?” he ag tóg mũ, Jesus mỹ.
24 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “ãjag ki sóg jẽmẽnh ke mũ gé, vẽnh kato,” he
mũ. “Ãjag tỹ inh mỹ tó há han kỹ sóg ãjag mỹ ũ tỹ inh jẽnẽg mũ tónh ke
mũ gé,” he tóg. 25 “João vỹ ag kygpég tĩ ja nĩgtĩ. Kỹ ti mỹ kanhkã tá vẽnh
jykre han ja nĩgtĩ', ẽprã vẽnh jykre vó? Ũ nỹ ti jẽnẽ?” he tóg, Jesus ti.
Kỹ ag tóg ti vĩ to jykrén mũ jagnẽ mré. “Ẽg tỹ ti mỹ: Topẽ tỹ ti jẽnẽ ja
vẽ, hen kỹ tóg ẽg mỹ: kỹ ãjag tỹ ne jé ti vĩ kri fig tũ nĩ nẽ? henh ke mũ.
26 Ẽg tỹ hã ra ti mỹ: ẽprã ke jykre ja vẽ, hen kỹ ẽg tóg vẽnh kar kato tẽ
mũ sir. Ag kar vỹ João to: Topẽ vĩ tó tĩ pẽ ja vẽ, he tĩ. Kỹ ẽg tóg ag kamẽg
mũ, vẽnh e ẽn,” he ag tóg mũ, jagnẽ mỹ, pã'i ag. 27 To jykrén kỹ ag tóg
Jesus mỹ: “ẽg pi(jé) João jykre ki kanhró nỹtĩ',” he mũ. Ón kỹ ag tóg ke
mũ. Kỹ tóg ag mỹ: “kỹ sóg ãjag mỹ tónh ke tũ nĩ gé, ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ti,”
he mũ. Ã kato tẽ mũ ag mỹ tóg ke mũ, Jesus ti.

Ũn krẽ régre to comparação

28 Kỹ tóg ag kanhrãn kỹ ag mỹ: “tag to jykrén nĩ, ha mẽ,” he mũ sir. “Ũ tóg
kósin régre nĩ. Kejẽn tóg ũn sanh to tĩg kỹ ti mỹ: “inh kósin,” he mũ. “Ũri
inh jakré tugnỹgnỹm tĩg,” he tóg. 29 Kỹ tóg ã panh ti mỹ: “vó,” he mũ. Kar kỹ
tóg to jykrén mãn kỹ (tóg) tĩ mũ sir, ẽpỹ ra. 30 Kỹ ti panh tóg ti jãvy mỹ ke
mũ gé sir. “Ũri inh jakré tugnỹgnỹm tĩg,” he tóg mũ gé. Kỹ ti jãvy tóg: “hej,”
he mũ, ã panh ti mỹ. Hã ra tóg tĩ tũ nĩ. 31 Kỹ ũ tỹ hẽ nỹ ti panh vĩ ki króm
hỹn?” he tóg, Jesus ti. Kỹ ag tóg ti mỹ: “ũn sanh ti,” he mũ. Kỹ Jesus tóg ag
mỹ: “hỹ, hã vẽ,” he mũ. “Hã kỹ sóg ãjag mỹ ke mũ. Ũ tỹ governo mỹ jãnkamy
mãg tĩ ũ ag vỹ Topẽ vĩ mranh, hã ra ag tóg to jykrén mãn kỹ (ag tóg) ãjag
jykre tovãnh. Kỹ ũn mén e ũ fag vỹ ãjag jykre kóreg tovãnh gé. Hã kỹ ag tóg
Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke mũ, fag ke gé. Ti kósin sanh ri ke ag hã vẽ. Ag
jãvo ãjag tóg kanhkã venh ke tũ nĩ, ãjag tỹ ón kỹ Topẽ mỹ: “hej,” he mũ ra.
32 João vỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ tó ja nĩgtĩ, ãjag tỹ ti jykre kuryj jagma mũ jé. Hã
ra ãjag tóg ti vĩ kri nĩm ja tũ nĩ. Ãjag jãvo ũ tỹ governo mỹ jãnkamy mãg tĩ
ag vỹ ti vĩ kri fi ja nĩ, ũn mén e fag ke gé. Tag ve ãjag mỹr. Ge ra ãjag tóg ãjag
jykre tovãnh tũ nĩ, João vĩ kri nĩm tũ ãjag nĩ,” he tóg, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ũn camarada kóreg ag to comparação
(Mc 12.1-12; Lc 20.9-19)

33 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "sỹ ãjag mỹ ãjag tỹ Topẽ tovãnh to comparação han mãn ke vẽ, ha mẽ," he mũ. "Kejẽn ũ tóg nĩgtĩ. Uva krãn tóg nĩgtĩ, nén kanẽ tỹ vinho han jafã ẽn. Ã jakré tag to tóg rón mũ. Kỹ tóg kũm kỹ uva jẽgmĩ jafã han mũ. Kỹ tóg ki pãjó han mũ gé. Kỹ tóg ũ tỹ ki rĩr tĩ ag mỹ tovãnh mũ, ag tỹ ti mré ti kanẽ vẽnh kãpãm jé. Kỹ tóg tĩ mũ, ga ũ ra. 34 Ti kanẽn kỹ tóg ã camarada ag jẽgnẽg mũ, ag tỹ ag mỹ ti tũ vin jé, uva kanẽ ti. 35 Hã ra ag tóg ag vóg kónãn mũ sir, ti camarada ag. Ũ mrãnmrãn ag tóg mũ, ũ tén ag tóg mũ, ũ pin ag tóg mũ, pó tỹ. 36 Kỹ tóg ag mỹ ã camarada ũ ag jẽgnẽ mãn mũ gé sir, ũn e ag sir, hã ra ag tóg ag vóg kónãn kãn mũ. 37 Vãhã tóg ag mỹ ã kósin jẽnẽg mũ. "Ag hỹn ti kamẽg mũ, inh kósin ti," he tóg, hã kỹ tóg ti jẽnẽg mũ. 38 Kỹ ag tóg ti vég mũ, ti kósin ti. Kỹ ag tóg jagnẽ mỹ: "kejẽn ẽkré tag vỹ tỹ ti tũ nĩnh ke mũ," he mũ. "Mũ nỹ, ti tén jé, ti tũ tag tỹ tỹ ẽg tũ nỹnh jé," he ag tóg mũ, patrão kósin to. 39 Kỹ ag tóg ti kãgmĩg mũ sir. Ró pãte ag tóg ti kutẽm kỹ (ag tóg) ti tén mũ sir.

40 Kejẽn ag patrão vỹ kãtĩg ke mũ, ũ tỹ nén krãn ja ẽn. Kỹn hỹn hẽ ri kenh mũ, ã camarada ag tỹ?" he tóg, Jesus ti. 41 Kỹ ũ tỹ ti vĩ mẽg mũ ag tóg ti mỹ: "vẽnh jykre pãno han ag tóg mũ mỹr, uva ki rĩr tĩ ag," he mũ. "Ag kãgtén jé tóg ke mũ, jũ kỹ, ag patrão ti, kỹ tóg uva kré ẽn tỹ ũ mỹ tovãnh ke mũ, ag tỹ ti mré vẽnh kãpãm jé, ti kanẽ ti," he ag tóg ti mỹ. Ũ tỹ ti vĩ mẽg mũ ag tóg ke mũ, Jesus mỹ.

42 Kỹ tóg ag mỹ: "hỹ," he mũ. "Kỹ Topẽ vĩ rá tag to jykrén nĩ gé, ha mẽ: pó tỹ ĩn han jafã fón ag tóg, pó tỹ ĩn han tĩ ag. Ag mỹ tóg kóreg ja nĩ, pó ẽn ti. Hã ra Topẽ tóg pó ẽn hã tỹ ĩn nũna han mũ. Ẽg Senhor mág tỹ há vẽ mỹr, hã kỹ tóg ẽg mỹ e tĩ, ẽg tỹ ve kỹ," he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ rá ki," he tóg, Jesus ti, vẽso pó tỹ comparação ũ han kỹ.

43 "Hã kỹ sóg ãjag mỹ ke mũ. Ãjag tỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke vẽ vẽ, hã ra ãjag tóg venh ke tũ nĩ. Ũ ag vỹ venh ke mũ, povo ũ ag, ag tỹ inh vĩ kri fi kỹ," he tóg. 44 "Ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ pó tag kri vár ke mũ, kỹ ag tóg kri vár kỹ tũ' henh ke mũ. Kỹ pó tag vỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag kri kutẽnh ke mũ gé, kỹ tóg ag tỹ námnám ke kãn mũ, ag kri kutẽ kỹ," he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ag tỹ ti ki rã tũ tugrĩn nũgme ki vár ke tón hã vẽ.

45 Kỹ ag tóg mẽg mũ sir, Jesus vĩ ti. Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag vỹ mẽg mũ, Fariseu ag ke gé. Mẽ kỹ ag tóg vãhã to jykrén mũ sir. "Ẽg hã to tóg uva ki rĩr tĩ kóreg ag to comparação tag han ja nĩ," he ag tóg mũ sir, ki kanhrãn kỹ. 46 Hã kỹ ag tóg ti se sór mũ. Hã ra ag tóg vẽnh e ẽn kamẽg mũ. "Topẽ vĩ tó tĩ pẽ vẽ," he ag tóg, Jesus to, vẽnh e ẽn, hã kỹ pã'i ag tóg povo ẽn ag kamẽg kỹ ti ség tũ nĩ ver.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Vẽnh prũg to comparação
(Lc 14.15-24)

22 1Kỹ Jesus tóg ag mỹ comparação ũ han mãn mũ sir. 2"Ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ vỹ ge nĩ, ha mẽ," he tóg. "Tỹ tóg pã'i mág ri ke nĩ. Ti kósin prũg ken kỹ tóg to festa mág han sór mũ, pã'i mág ti. 3Hã kỹ tóg ã camarada ag jẽgnẽg mũ, ag tỹ ti tỹ ũn mỹ tó ja ag mỹ: "ha kãmũ jẽg, festa kon jé," he jé. Hã ra ag tóg kãmũ jãvãnh nỹtĩ. 4Kỹ tóg ag mỹ ã camarada ũ ag jẽgnẽ mãn mũ. "Ag mỹ: "kãn inh huri, vẽjẽn ti, he ti, ẽg patrão ti," hemnĩ," he tóg. "Boi kãgtén inh huri, boi tãgy ẽn mré hã. Nén kar vỹ kynkar kỹ nỹtĩ. Kãmũ jẽg ra, inh festa to, he ti, ẽg patrão ti," hemnĩ ag mỹ," he tóg, pã'i mág ti, ã camarada ag mỹ. Kỹ ag tóg mũ mũ.

5Hã ra ag tóg kãmũ sór tũ nĩ, kỹ ag tóg ti camarada ag to é he mũ. Ũ tóg ã japỹ ra tĩ mũ, ũ tóg ã negócio nón tĩ mũ. 6Ũ ag tóg hã ra ti camarada ag kugmĩ kỹ (ag tóg) ag vóg kónãn mũ gé sir, ag kãtén ag tóg mũ sir. 7Kỹ pã'i mág tóg ag to jũ mũ. Kỹ tóg ã krẽm pã'i ag jẽgnẽ kỹ ag kãgtén mũ gé sir, ũ tỹ ti camarada kãgtén ja ẽn ag. Ag ĩn kugprũg ag tóg mũ sir. 8Kỹ tóg ã camrada ag mỹ: "inh festa vỹ kar kỹ nĩ ha," he mũ. "Hã ra ag tóg kãmũ jãvãnh nỹtĩ, isỹ ũn mỹ vẽnh vĩ jẽnẽ ja ag, ag kóreg nỹtĩn kỹ. 9Ha mũjẽg, ẽpry ra, ẽmĩn vẽnh kãpóv (ja) ra ke gé. Ãjag tỹ ũ ve kỹ ti mỹ: "ha festa venh kãtĩg," hemnĩ," he tóg, pã'i mág ti, ã camarada ag mỹ. 10Kỹ ag tóg mũ mũ. Ãjag tỹ ẽpry tá ũ ve kỹ ag tóg ag mỹ ke mũ. Vẽnh kar mỹ ag tóg tó mũ sir, ũn jykre há ag mỹ, ũn jykre kóreg ag mỹ ke gé. Hã kỹ tóg fór mũ sir, clube ti.

11Kỹ pã'i mág tóg kãrã mũ sir, ag vigve jé, ũ tỹ festa to kãmũ ag. Kỹ ũ tóg tá jẽ nĩ, hã ra tóg festa to kur tu tũ nĩ. 12Kỹ tóg ti mỹ: "festa to kur tu tũ ã tóg nĩ, vỹ," he mũ. "Ã hã ne tóg kur kóreg tu sór mũ', inh festa ki'," he tóg, ti mỹ. Hã ra tóg vĩ tũ nĩ sir. 13Kỹ pã'i mág tóg ã camarada ag mỹ: "ha ti mrĩnh, ti pẽn, ti nĩgé, ha ti fón, re tá," he mũ. Re tán kuty nĩ. Tá ag tóg jagtar tĩ. Ãjag jã tỹ ag tóg gyngyn ke tĩ sir, gangan ke ag tóg tĩ sir, vẽso jũgjũ kỹ. 14Ge ti nĩ. Ũ tỹ hẽn ri ke jé sóg prẽr tĩ, hã ra ti pipir nỹtĩ, ũn kuprẽg kỹ nỹtĩ ag," he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ẽg tỹ kanhkã tá festa venh ke tón hã vẽ.

Ag tỹ imposto to ti ki jẽmẽ
(Mc 12.13-17; Lc 20.20-26)

15Kỹ Fariseu ag tóg jagnẽ mré Jesus to jykrén mũ sir. Ag tỹ ti vĩ to ti se sór vẽ. Hã kỹ ag tóg: "ti vĩ tỹ hẽ to ẽg hỹn ti senh mũ?" he mũ. 16Tag to jykrén kỹ ag tóg sir Jesus mỹ ãjag mré ke ũ ag jẽgnẽg mũ, Herodes mré ke ũ ag mré hã, ag tỹ ón kỹ ti ki jẽmẽ jé, ag tỹ ti vĩ to ti se jé. Ẽn ag tỹ Jesus tá junjun kỹ ag tóg ti mỹ: "Senhor," he mũ. "Ã jykre kuryj nĩn ki kanhró ẽg tóg nỹtĩ," he ag tóg. "Hã kỹ ã tóg Topẽ to ẽmĩn ki ẽg kanhrãn há han tĩ. Vẽnh jykre pir hã han ã tóg tĩ. Ũ tỹ vẽnh jykre há hã han ve nĩ mũ ra ã tóg ti jykre ki kanhró kar nĩ," he ag tóg mũ, ón kỹ, Jesus mỹ. 17"Hã kỹ, ẽg mỹ ã tỹ nén to jykrén mũ tómnĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Mỹ ha nỹ', ẽg tỹ pã'i mág tỹ imperador mỹ jãnkamy ẽn nĩm ti', imposto kajãm jé'? Ẽg mỹ hỹn nĩm mũ', vó mỹ vó?" he ag tóg mũ, ón kỹ ti ki jẽmẽn kỹ.

18 Hã ra Jesus tóg ag jykre pãno ki kanhró nĩ. Hã kỹ tóg ag mỹ: "ãjag ne tóg ón kỹ inh ki jẽmẽ sór mũ'." he mũ. "Jykre régre ãjag nỹtĩ mỹr," he tóg. 19 "Inh mỹ jãnkamy jun, imposto kajãm jafã ẽn ti," he tóg. Kỹ ag tóg ti mỹ ũ jun mũ sir, jãnkamy ti. 20 Kỹ tóg ag mỹ: "ũ jiji nỹ kã nĩ, ũ kãggrá nỹ kã nĩ?" he mũ. 21 Kỹ ag tóg ti mỹ: "pã'i mág tỹ imperador kãggrá vẽ," he mũ. Kỹ tóg ag mỹ: "kỹ pã'i mág mỹ ti tũ nĩm nĩ, hã ra Topẽ mỹ ti tũ nĩm nĩ gé," he mũ sir.

22 Ag tỹ ti vĩ mẽ kỹ ti jykre tóg ag mỹ e tĩ sir. Kỹ ag tóg ti tovãnh kỹ mũ mũ sir.

Ẽg tỹ ẽg ter ja tá vỹn kenh ke
(Mc 12.28-34; Lc 10.25-28)

23 Kỹ kejẽn Saduceu ag tóg Jesus tá junjun mũ gé, kurã ẽn kã. Ag tỹ ón kỹ ti ki jẽmẽ sór vẽ gé. Hã ra Saduceu ag tóg: "ẽg ter ja tá ẽg vỹnvỹn kenh ke tũ nĩ," he tĩ. "Rĩr mãn ke tũ ẽg tóg nĩ," he ag tóg tĩ. Ẽn ag vỹ ón kỹ Jesus ki jẽmẽ sór mũ gé. 24 "Senhor," he ag tóg mũ gé. "Moisés tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm kỹ tóg ẽg mỹ: "ã régre tỹ ã krẽ tũ ra ter kỹ ã tỹ ti prũ fi tỹ prũg ke vẽ," he mũ. "Ã tỹ ã régre mỹ ã krẽ han ke vẽ, fi ki," he ja tóg nĩgtĩ, Moisés ti," he ag tóg mũ, Saduceu ag, Jesus mỹ. 25 "Kỹ ũ tỹ jagnẽ mré pafa ja tỹ 7 (ke) vỹ nỹtĩgtĩ. Ag kãke tóg prũg mũ, hã ra tóg ã kósin tũ ra ter mũ. Kỹ ti jãvy tóg fi tỹ prũg mũ sir. Hã ra tóg ã kósin tũ ra ter mũ gé. Kỹ ti jãvy ũ tóg fi tỹ prũg mũ gé sir. 26 Hã ra tóg ã kósin tũ ra ter mũ gé, ti jãvy ũ ke gé, hã ki ag kar vỹ kósin tũ ra kãgter kãn mũ sir. 27 Kỹ vãhã ag kar prũ fi tóg ter mũ gé sir. 28 Kỹ fag kãgter ja tá rĩnrĩr mãn kỹ fi hỹn mén tỹ 7 (ke) nĩnh mũ vẽ. Ag kar vỹ fi tỹ prũg ja nĩ mỹr. Hã kỹ tóg vẽnhmỹ nỹ, ag tỹ: rĩr mãn jé ẽg tóg ke mũ, hen kỹ," he ag tóg, Saduceu ag, Jesus mỹ.

29 Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "kygnẽ ãjag huri," he mũ. "Ãjag pi(jé) Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki kanhró nỹtĩ', ãjag pi(jé) Topẽ jykre ki kanhró nỹtĩ'," he tóg. 30 "Ẽg rĩnrĩr mãn kỹ ẽg tóg prũg mãn ke tũ nĩ sir, kỹ ẽg mén mãn ke tũ nĩ gé. Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ri ke ẽg nỹtĩ, kanhkã tá," he tóg.

31 "Kỹ Topẽ vĩ rá ũ to jykrén nĩ, ti tỹ ẽg ter ja tá vỹn ke tó ti. Topẽ hã ne tỹ vẽmén ja nĩ mỹr, hã kỹ tóg tag tó ja nĩ, ha mẽ. 32 "Abraão vỹ iso: Topẽ, he tĩ, Isaque ke gé, Jacó ke gé," he ja tóg nĩ, Topẽ ti. Kãgter ag huri, Abraão, Isaque, Jacó. Hã ra Topẽ tóg: "tỹ inh ag Topẽ nĩ," he ja nĩgtĩ, ag ter kar kỹ. Hã kỹ ag tóg rĩnrĩr nỹtĩ, Topẽ tỹ ũn rĩnrĩr nỹtĩ ag hã kri ke nĩn kỹ," he tóg, Jesus ti. 33 Kỹ ag tóg ti vĩ mẽg mũ sir, kỹ ti jykre tóg ag mỹ e pẽ tĩ, ti vĩ ti.

Topẽ tỹ ẽg jyvẽn kãfór
(Mc 12.28-34; Lc 10.25-28)

34 Kỹ Fariseu ag tóg mẽg mũ, Jesus tỹ Saduceu ag mỹ vĩ há han ja ti. Ti tỹ ag mỹ vĩ há han kỹ ag tỹ ti mỹ hẽ ri ken kỹ kafãn ke tóg tũ tĩ sir. Hã mẽg ag

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

tóg mũ, Fariseu ag. Kỹ ag tóg Jesus to vẽnhmãn mũ sir. 35Kỹ ag kã ũ tóg ti mré vĩ mũ. Topẽ vĩ to professor vẽ, ũ tỹ Jesus mré vĩ mũ ti. Kỹ tóg Jesus mỹ: 36"Senhor," he mũ. "Topẽ tỹ ẽg jyvẽn tỹ hẽ nỹ hỹn ti tỹ ẽg jyvẽn kar kãfór nỹnh mũ?" he tóg mũ sir. 37Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "Topẽ to, ẽg jóg mág to há tãvĩ nỹtĩmnĩ, ti ki ge há han nĩ, ti to jykre pir nỹtĩmnĩ," he mũ. 38"Topẽ tỹ ẽg jyvẽn kãfór kar hã vẽ. 39Kỹ ti tỹ ẽg jyvẽn ũ tóg hã ri ke nĩ gé, hã vỹ: ãjag régre ki rĩr nỹtĩmnĩ, ãjag tỹ vẽnh ki rĩr há han ri ke, he mũ," he tóg. 40"Vẽnh jyvẽn tag vỹ vẽnh jyvẽn kar kãfór nỹtĩ. Régre ti nỹtĩ, Topẽ tỹ ẽg jyvẽn kãfór nỹtĩ ti. Ẽg tỹ tag ki króm kỹ ẽg tóg Topẽ jykre ki króm kãn mũ. Ti tỹ ẽg jyvẽn mũ han kãn ẽg tóg mũ, Topẽ vĩ tó tĩ tỹ ẽg jyvẽn mũ mré hã, ẽg tỹ tag ki króm kỹ," he tóg, Jesus ti.

Cristo tỹ tỹ Davi kósin nĩ
(Mc 12.35-37; Lc 20.41-44)

41Hã ra Fariseu ag vỹ vẽnh mãn kỹ nỹtĩ, kỹ Jesus tóg ag ki jẽmẽ sór mũ gé sir. 42Kỹ tóg ag mỹ: "Cristo to ãjag hẽ ri ke tĩ?" he mũ. "Ũ kósin nẽ hỹn, Cristo ti?" he tóg, Jesus ti. Kỹ ag tóg ti mỹ: "Davi kósin vẽ," he mũ. 43Kỹ tóg ag mỹ: "hã ra Davi tóg ti to: inh Senhor, he ja nĩ," he mũ. "Topẽ kuprĩg tỹ ti krĩn kỹ tóg tag tó ja nĩ, ha mẽ: 44"ẽg jóg tỹ Topẽ vỹ inh Senhor mỹ: "nĩ ra ver, inh pẽgja tá," he mũ, "sỹ ã kato vãsãnsãn mũ ag tỹ ã krẽm vin ke vẽ, kỹ ag sigse vẽ sir. Tag jãvãnh nĩ ver," he tóg mũ, Topẽ ti, inh Senhor mỹ," he ja tóg nĩgtĩ, Davi ti," he tóg mũ, Jesus ti. 45"Hã kỹ Davi tóg Cristo to: "inh Senhor," he ja nĩ. Ti tỹ tỹ ti kósin nĩ ra ti kósin mỹ tỹ ti kri ke nĩnh mũ vẽ?" he tóg, Jesus ti. Ti tỹ Fariseu ag ki jẽmẽg mũn hã vẽ. 46Hã ra ag tỹ ti mỹ ne tónh ke tóg tũ tĩ, ag tỹ ti vĩ kafãn sór mũ ra. Vãhã ag tóg ti ki jẽmẽ sór mãn tũ nĩ. Ti kamẽg ag tóg mũ, hã kỹ ag tóg ti ki jẽmẽ sór mãn tũ nĩ.

Ón kỹ Topẽ vĩ to professor ag jykre
(Mc 12.38-39; Lc 11.43-46; 20.45-46)

23 1Kỹ Jesus tóg vẽnh kar kanhrãn mũ sir, ti mré mũ tĩ ag mré hã. Kỹ tóg ag mỹ: 2"Moisés vỹ ẽg jóg ag kanhrãn ja nĩgtĩ," he mũ. "Ti nón Topẽ vĩ to professor ag tóg ẽg kanhrãn sór mũ, Fariseu ag ke gé," he tóg. 3"Ag tỹ ãjag mỹ nén tó mũ ẽn ki króm nĩ. Ag vĩ kri fimnĩ. Ag tỹ nén han mũ ri ke han tũg nĩ jãvo, ag jykre kóreg ẽn han tũg nĩ. Ãjag kanhrãn há han ag tóg tĩ, hã ra ag tóg ki króm sór tũ nĩgtĩ, ãjag vĩ há ẽn ki. 4Ãjag mỹ ag tóg vẽnh jykre kufy vin tĩ, hã ra ag hã tóg han sór tũ nĩgtĩ, vẽnh jykre kufy ẽn ti. 5Ag tỹ nén ũ há han kỹ ag tóg tỹ ũn mág nỹtĩ sór mũ sir, vẽnh kar tỹ ag vigve jé. Ag tỹ Topẽ mré vĩ jé ag tóg ti vĩ rá tỹ ãjag nĩgé tógfĩg tĩ, ãjag kakã ke gé. Vẽsógfĩn ja tãpér tỹ ag tóg vẽsógfĩg tĩ. Topẽ jykre han jé ag tóg kur tóv mág tu tĩ gé. 6Festa ki ag tóg jẽn vén sór tĩ. Vẽnh kanhrãn jafã krẽm ag tóg vẽnh kãpov kỹ nỹtĩ. 7Cidade kuju ki vẽnh kar tóg ag mỹ: "ã mỹ há?" he tĩ, kỹ tóg ag mỹ sér tĩ. Kỹ ag tóg ag to: "Senhor," he tĩ gé, kỹ tóg ag mỹ sér tĩ. 8Ag jãvo jagnẽ mỹ: "Senhor," he sór tũg nĩ, kỹ ag tỹ ãjag mỹ: "Senhor," he mũ ra ag mỹ: "inh pi(jé) tỹ ũn mág nĩ[1]"

hemnĩ. Ũn pir vỹ tỹ ãjag kri ke nĩ, hã vỹ: Topẽ, he mũ, jó ãjag tóg tỹ jagnẽ mré ke nỹtĩ. 9Kỹ ũ mỹ: "ẽg jóg," he tũg nĩ gé, ẽprã. Ũn pir vỹ tỹ ãjag jóg nĩ, hã vỹ: Topẽ, he mũ, kanhkã tá nĩ ẽn ti. 10Kỹ ũ tỹ ãjag mỹ: "ẽg kri tỹ ũn mág nĩmnĩ," he kỹ ag mỹ: "vó, kenh ke tũ inh nĩ," hemnĩ gé. Ũn pir vỹ ãjag kri tỹ ũn mág nĩ, hã vỹ: Cristo, he mũ. 11Ãjag kãmĩ ũn mág ag jé ãjag ki rĩr há han, ãjag camarada tỹ ãjag ki rĩr há han tĩ ẽn ri ke. 12Ãjag tỹ tag ki vẽsỹ tỹ ũn mág han sór nỹtĩn kỹ ãjag tóg tá térenh ke mũ, ha vemnĩ. Ãjag tỹ hã ra: "tỹ inh ũn sĩ nĩ," hen kỹ ãjag tóg tá jãprynh ke mũ, tỹ ũn mág ãjag nỹtĩnh mũ, ha vemnĩ," he tóg, Jesus ti.

Topẽ vĩ to professor ag jagtar ke
(Mc 12.40; Lc 11.39-42,52; 20.47)

13"Ón kỹ Topẽ vĩ to professor'," he tóg. "Fariseu'," he tóg. "Jykre régre ãjag nỹtĩ," he tóg. "Topẽ vỹ ãjag ve kónãn," he tóg. "Ũ ag tóg ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ve sór nỹtĩ, hã ra ãjag tóg ag mỹ kanhkã ti nenh tĩ. Ag jãvo ãjag tóg ve sór tũ nĩgtĩ. Ãjag tỹ kanhkã ve sór tũ nĩn kỹ ãjag tóg ũ ag mỹ nenh tĩ gé, ag tỹ vég tũ nĩ jé, ãjag ri ke," he tóg, Jesus ti.

14"Ón kỹ Topẽ vĩ to professor'," he tóg. "Fariseu'," he tóg. "Jykre régre ãjag nỹtĩ," he tóg. "Topẽ vỹ ãjag ve kónãn," he tóg. "Ãjag ne tóg ũn mén ter ja fag tũ mãn kãn tĩ'. Kar kỹ ãjag tóg ón kỹ Topẽ mré vĩ téj han mũgtĩ, ẽg tỹ ãjag to: "há ag nỹtĩ," he jé. Hã kỹ Topẽ vỹ ãjag vóg kónãn kãfór han ke mũ," he tóg, Jesus ti.

15"Ón kỹ Topẽ vĩ to professor'," he tóg. "Fariseu'," he tóg. "Jykre régre ãjag nỹtĩ," he tóg. "Topẽ vỹ ãjag ve kónãn," he tóg. "Ãjag ne tóg kuvar há ra mũ tĩ', ga mĩ, goj mĩ ke gé, ãjag tỹ ũ tỹ Israel ag jykre han sór mũ ũ jãvãnh jé. Hã jé ãjag tóg mũ mág han tĩ. Kỹ ãjag tỹ ũ ven kỹ ãjag tóg ti tỹ Japo krẽ han mũ sir, ti tỹ ón kỹ Topẽ vĩ mẽ jé, ãjag ri kén, ti tỹ nũgme ki kutẽ jé, inferno ẽn ki. Kỹ ti jykre pãno vỹ ãjag jykre pãno kãfór nỹ sir," he tóg, Jesus ti.

16"Topẽ vỹ ãjag ve kónãn mỹr," he tóg. "Kyvó ãjag nỹtĩ, hã ra ãjag tóg ũ tỹ ki kagtĩg ag tatĩn mũ sór mũ. Hã kỹ ãjag tóg kygnẽg tĩ. Kỹ ãjag tóg ag kanhrãn kónãn tĩ. "Ẽg tỹ ón kỹ: tag han jé sóg ke mũ, he sór kỹ ẽg tóg: "Topẽ jo ĩn krẽm nĩ ẽn vỹ ki kanhró nĩ," henh ke mũ," he ãjag tóg tĩ. "Ẽg tỹ hã ra: Topẽ jo ĩn krẽm ouro tãn ẽn vỹ ki kanhró nĩ, hen kỹ ẽg tóg ón ke tũ nĩ," he ãjag tóg tĩ gé. 17Vẽnhmỹ ti nĩ, ãjag vĩ tag. Krĩ tũ ãjag tóg nỹtĩ, kyvó ãjag tóg nỹtĩ. Ouro mỹ Topẽ jo ĩn kãfór nĩ'? Vó'. Ouro vỹ tỹ Topẽ tũ nĩ, ti tỹ Topẽ jo ĩn krẽm nĩn kỹ. Hã kỹ tóg tỹ Topẽ tũ kar nĩ sir, ouro ti, ti jo ĩn ti ke gé. Ón kỹ: "Topẽ hã vỹ ki kanhró nĩ," he tũg nĩ," he tóg, Jesus ti. 18"Ãjag vĩ vẽnhmỹ ũ vỹ nĩ gé. "Ón kỹ ẽg tóg: ẽg tỹ mesa kri ũn mỹ nén ũ pũn mũ ẽn vỹ ki kanhró nĩ, henh ke mũ," he ãjag tóg tĩ gé. "Ẽg tỹ hã ra: ẽg tỹ ũn mỹ ẽg mẽg pũn tĩ ẽn vỹ ki kanhró nĩ, hen kỹ ẽg ón ke tũ nĩ," he ãjag tóg tĩ gé. 19Vẽnhmỹ ti nĩ gé, ãjag vĩ tag ti. Kyvó ãjag nỹtĩ mỹr. Ẽg tỹ Topẽ mỹ ẽg mẽg pũn mũ mỹ mesa kãfór nĩ'? Vó'. Topẽ jo ĩn krẽm mesa kri ẽg tóg ẽg mẽg ti pũn tĩ, hã kỹ tóg Topẽ mỹ há tĩ, ẽg mẽg ti, ẽg tỹ ti jo ĩn tá ti mỹ mesa kri ti pũn tugrĩn. 20Ãjag tỹ Topẽ jo ĩn krẽm mesa tón kỹ, kỹ ãjag tóg ẽg tỹ ẽg mẽg tỹ mesa ẽn kri pũn mũ ẽn tó tĩ

gé. 21 Ãjag tỹ Topẽ jo ĩn tón kỹ, kỹ ãjag tóg Topẽ ti tó tĩ gé. 22 Ãjag tỹ kanhkã tón kỹ, kỹ ãjag tóg Topẽ nĩgja tó tĩ gé, kỹ ãjag tóg Topẽ ti tó tĩ gé sir. Nén ũ pir vẽ, ti kar ti. Hã kỹ ón kỹ: Topẽ hã vỹ ki kanhró nĩ," he tũg nĩ," he tóg, Jesus ti.

23 "Ón kỹ Topẽ vĩ to professor!," he tóg. "Fariseu!," he tóg. "Krĩ régre ãjag nỹtĩ, kỹ Topẽ vỹ ãjag ve kónãn," he tóg. "Ón kỹ ãjag tóg Topẽ mỹ ãjag jakré ki dízimo vin tĩ. Ãjag jakré tỹ hortelã tỹ 10 (ke) nỹtĩn kỹ ãjag tóg Topẽ mỹ ũn pir nĩm tĩ, ãjag jakré tỹ erva doce tỹ ke gé, ãjag jakré tỹ cominho tỹ ke gé. Há ti nĩnh mũ vẽ. Hã ra ãjag tóg ti tỹ ẽg jyvẽn mũ ẽn han tũ nĩgtĩ. Vẽnh jykre kuryj han tũ ãjag tóg nĩgtĩ. Ũn jagãgtar ag jagãgtãn tũ ãjag tóg nĩgtĩ. Topẽ vĩ kri fig tũ ãjag tóg nĩgtĩ. Ãjag tỹ ti vĩ ki króm tag tóg inh mỹ há nĩnh mũ vẽ, ha mẽ. Ãjag tỹ ti tỹ ẽg jyvẽn ki króm mré hã ãjag jakré ki dízimo vin (hã) ra tóg inh mỹ há nĩnh mũ vẽ, ha mẽ. Hã ra ãjag tóg ki króm sór tũ nĩgtĩ. 24 Kyvó ãjag nỹtĩ, hã ra ãjag tóg ag tatĩn mũ sór nỹtĩ. Topẽ vĩ ũ ki króm sór ãjag tóg tĩ, ti tỹ Topẽ mỹ tỹ nén ũ sĩ (hã) ra, kỹ ãjag tóg ti vĩ ũ mrynhmranh tĩ, ti tỹ Topẽ mỹ kóreg pẽ (hã) ra. Kỹ tóg goj ki ka ri ke nĩ. Ãjag tỹ ka gón tũ nĩ jé ãjag tóg kur ki kujẽg tĩ, kỹ tóg pan tĩ, goj ti. Hã ra ãjag tóg cavalo tỹ goj ki ter mũ ra (ãjag tóg) goj kóreg ẽn kron tĩ," he tóg, Jesus ti.

25 "Ón kỹ Topẽ vĩ to professor!," he tóg. "Fariseu!," he tóg. "Krĩ régre ãjag nỹtĩ, kỹ Topẽ vỹ ãjag ve kónãn," he tóg. "Copo venja kupég ãjag tóg tĩ, pénky venja, hã ra ti kãtá tóg kavéj nĩ. Kỹ ãjag vỹ ge nỹgtĩ gé. Jykre há nĩ ve ãjag tóg nỹgtĩ gé, hã ra ãjag tóg vẽnh jykre pãno han tĩ, hã vỹ: jãnkamy to ag lograr he tĩ, he mũ, ãjag prũ tũ fag mré nỹ tĩ, he mũ gé. 26 Kyvó ãjag nỹtĩ, ãjag tỹ tỹ Fariseu nỹtĩ ra. Ãjag jykre pãno tovãnh nĩ, ãjag jãnhkri nỹtĩ jé. Kỹ vãhã vẽnh kar vỹ ãjag jykre há vég mũ," he tóg, Jesus ti.

27 "Ón kỹ Topẽ vĩ to professor!," he tóg. "Fariseu!," he tóg. "Krĩ régre ãjag nỹtĩ, kỹ Topẽ vỹ ãjag ve kónãn," he tóg. "Vẽnh kej sĩnvĩ ri ke ãjag nỹtĩ. Sĩnvĩ nĩ ve ti nĩ, vẽnh kej ti, ẽg tỹ pó tỹ kri tam kỹ, kar tinta tỹ pó to tĩn kỹ. Ti sĩnvĩ nĩ ve nĩ ra ti kãtá tóg kóreg nĩ. Vẽser vỹ krẽm nỹ nĩ, vẽser vag mũ ti, ti kuka. 28 Tag ri ke ãjag nỹtĩ. Há nĩ ve ãjag nỹtĩ. Jykre kuryj nĩ ve ãjag nỹtĩ, hã ra ãjag kãtá tóg kóreg nĩ, ãjag jykre régre nỹtĩn kỹ, ãjag tỹ Topẽ vĩ ki króm sór tũ nỹtĩn kỹ mỹr, ha mẽ," he tóg, Jesus ti.

Ũn jykre régre ag jagãgtar ke
(Lc 11.47-51)

29 "Ón kỹ Topẽ vĩ to professor!," he tóg. "Fariseu!," he tóg. "Krĩ régre ãjag nỹtĩ, kỹ Topẽ vỹ ãjag ve kónãn," he tóg. "Ãjag jóg!jóg ag vỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag kãgtén ja nĩgtĩ. Jãvo ãjag tóg ag kej sĩnvĩ han tĩ, ũn jykre kuryj han ja ag kej ti. 30 Kỹ ãjag tóg ag to: "ẽg tỹ ẽg jóg!jóg ag mré ga kri mũ hã ra ẽg tóg ag kãgtén ke tũ nĩ vẽ," he ti. "Ag mré ẽg ag vóg ke tũ nĩ vẽ," he ãjag tóg tĩ, ón kỹ. 31 Hã ki ãjag tóg ãjag jóg!jóg ag tó tĩ. "Ẽg jóg!jóg ag vỹ ag kãgtén, Topẽ vĩ tó tĩ ag," he ãjag tóg tĩ. "Ũ tỹ ag kãgtén mũ ag krẽ!krẽ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ," he ãjag tóg tĩ. 32 Kuri ãjag jóg!jóg ag ri ke han nĩ, kuri ãjag jóg!jóg ag tỹ ũn kãgtén ja tũ ẽn ag

kãgtén nĩ, ãjag tỹ tỹ ãjag jóg'jóg ag krẽ'krẽ nỹtĩn kỹ," he tóg, Jesus ti. 33"Pỹn ri ke ãjag nỹtĩ, mĩg ri ke ãjag nỹtĩ. Ãjag pi(jé) nũgme ki vár ke tũ nĩnh ke mũ', inferno ki'," he tóg. 34"Hã kỹ sóg ãjag mỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag jẽgnẽnh ke mũ, vẽnh vĩ há tó mũ ag, Topẽ vĩ rán tĩ ag. Ag jẽgnẽ jé sóg ke mũ, ag tỹ ãjag jyvẽn jé. Kỹ ãjag tóg ag kãgtén ke mũ gé, ha vemnĩ. Ka to ãjag tóg ag sanh ke mũ. Ag mrãnmrãn jé ãjag tóg ke mũ, ãjag tỹ vẽnh kanhrãn jafã krẽm. Cidade kar ki ãjag tóg ag nón mũnh mũ, ãjag tỹ ag vóg kónãn jé. 35Hã kỹ tóg ãjag tỹ ũn jykre kuryj kar kãgtén mũ ri ke nĩ. Ũn tỹ hẽn ri ke ag kãgtén ag tóg huri, ẽprã ke ag, hã ra tóg ãjag tỹ ag kãgtén kãn ri ke nĩ sir, Abel, Abel nón ke ag mré hã, Zacarias ẽn mré hã, Baraquias kósin ẽn. Ẽn tỹ ãjag tóg Topẽ jo ĩn jo ti tén ja nĩ, Topẽ mỹ nén ũ pũn jafã ẽn tá ãjag tóg ti tén ja nĩ, Zacarias ẽn. 36Ãjag mỹ sóg tó mũ, ha mẽ. Ãjag hã to ti jũnh ke mũ, Topẽ ti, ãjag jóg'jóg ag tỹ ag kãgtén tugrĩn, ãjag tỹ ag kãgtén tugrĩn ke gé," he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ Jerusalém tá ke ag to há nĩ
(Lc 13.34-35)

37Kỹ tóg Jerusalém ki ke ag to vẽmén mũ. Fe kaj han tóg, ag to, kỹ tóg: "Jerusalém tá ke ag mỹ sóg tag tó sór mũ, ha mẽ," he mũ. "Topẽ vĩ tó tĩ ag kãgtén ag tóg tĩ. Topẽ tỹ ag mỹ ũn jẽgnẽg tĩ ag pin ag tóg tĩ, pó tỹ, ag tỹ ag kãgtén jé. Isỹ ag vẽnh mãn há tóg tĩ vẽ, isỹ ag ki rĩr jé, Jerusalém tá ke ag, hã kỹ sóg ag jé prẽr tỹ hẽn ri ke han mũ. Garĩnh fi jykre ri ke han sór isóg mũ vẽ, ag mỹ. Garĩnh fi vỹ ã krẽ kri jẽ nĩ, fi tỹ ag vẽsỹrénh tũ nĩ jé ke vẽ. Ẽn ri ke han sór sóg mũ vẽ, hã ra ag tóg ke jãvãnh nỹtĩ. 38Hã kỹ ag tóg ag jamã pũn kãn ke mũ, kỹ vãpũr vẽ sir. Ũ vỹ kãnhmar tá nĩg mãn ke tũ nĩ ha, ag tỹ cidade kókén ja tá. 39Hã kỹ sóg ag mỹ ke mũ. Inh ve mãn ke tũ ag nĩ ha (mỹr). Kejẽn ag tóg iso: "Topẽ tỹ ti jẽnẽ ja vẽ," henh ke mũ. "Topẽ vỹ ti ve há han, ti tỹ ti jiji tó kãtĩg kỹ," he jé ag tóg ke mũ iso, kejẽn. Ẽn kã ag tóg inh ve mãn ke mũ," he tóg, Jesus ti.

Topẽ jo ĩn kókén kỹ nĩnh ke
(Mc 13.1-2; Lc 21.5-6)

24 1Kỹ Jesus tóg Topẽ jo ĩn tá kãkutẽ kỹ tĩ mũ sir. Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti tá junjun mũ, kỹ ag tóg ti mỹ Topẽ jo ĩn ẽn ag venven mũ sir. 2Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ãjag mỹ pó tỹ ĩn mág tag ag vigvég mũ'?" he mũ. "Kejẽn pó tóg jagnẽ kri nỹtĩ mãn ke tũ nĩ ha. Ag tỹ gũm ke kãn ke vẽ. Ki hã sóg tó mũ," he tóg, Jesus ti.

Ẽg jagtar ke
(Mc 13.3-13; Lc 21.7-19)

3Kar kỹ tóg krĩ tỹ Oliveiras ra tĩ mũ sir. Ti tỹ tá nĩ kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg vyr mỹ ti ki jẽmẽnh kãmũ mũ. Kỹ ag tóg ti mỹ: "ẽg mỹ ti kurã ti tó," he mũ. "Ẽg tỹ ne ve kỹ ẽg ti kurã ki kanhró nỹtĩnh mũ, ã kãtĩg mãn ke kurã ẽn ti, nén kar tũg ke kurã ẽn ti?" he ag tóg ti mỹ. 4Kỹ tóg ag mỹ: "ker ũ ãjag

lograr hé hẽ',” he mũ. 5“Cristo vỹ tỹ inh nĩ,” he jé ag tóg ke mũ, inh jyjy tó kỹ. Ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg tag tónh ke mũ, kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg ag vĩ kri nĩm ke mũ. 6Vẽnh génh to vẽme mẽ jé ãjag tóg ke mũ, tag ki vẽnh génh to, kuvar há tá vẽnh génh to ke gé. To jũrũn ke tũg nĩ, hã ra. Vẽnh génh enh ke vẽ. Hã ra kurã tỹ ẽgno to hã ke vẽ ver. 7Nação ag tỹ jagnẽ kato tẽgtẽnh ke vẽ, pã'i krẽm ke ag tỹ pã'i ũ krẽm ke ag to jũnh ke vẽ. Kỹ ga tỹ ragra ke tỹ hẽn ri ke han ke vẽ, ẽmã tỹ hẽn ri ke ki. Vẽjẽn tỹ tũ' henh ke vẽ gé. 8Hã ra ãjag jagãgtar ke vẽnh ven vén vẽ ver,” he tóg, Jesus ti.

9“Kar kỹ ãjag jagtar ke mũ, ãjag tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ tugrĩn. Ãjag vóg kónãn jé ag tóg ke mũ, ãjag kãgtén jé ag tóg ke mũ gé. Nação kar vỹ ãjag to vĩ kónãn ke mũ gé, ãjag tỹ inh jiji tó tugrĩn. 10Kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ isogvãnh ke mũ sir, ẽn kã. Ãjag mré ke fag tó jé ag tóg ke mũ, inh kato vãsãnsãn mũ ag mỹ, kỹ ag tóg jagnẽ to vĩ kónãn tãvĩ han ke mũ gé. 11Ón kỹ inh vĩ tó tĩ ag vỹ junjun ke mũ gé, kỹ ag tóg ũn e krĩnkrĩn ke mũ sir, ag tỹ isogvãnh jé. 12Kỹ vẽnh kar vỹ vẽnh jykre pãno to há nỹtĩnh mũ, hã kỹ ũ tỹ ón kỹ iso há sĩ nỹtĩ ẽn ag tóg isogvãnh ke mũ gé, ũn e ag. 13Hã ra ũ tỹ isovãnh tũ pẽ ẽn ag tóg krenkren ke mũ. 14Kỹ nação kar vỹ vẽnh vĩ sér mẽnh mũ, ga kar mĩ hã, kỹ ag tóg Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩnh ke ẽn mẽnh mũ ha. Ag tỹ mẽ kãn kỹ kurã tỹ ẽgno vẽ sir,” he tóg, Jesus ti.

Ẽg jagãgtar mág pẽ ti
(Mc 13.14-23; Lc 21.20-24)

15“Kejẽn ãjag tóg vãhã sir ãjag tỹ nén (ũ) kamẽg tĩ ẽn venh ke mũ, ẽg kavénh mũ ẽn ti,” he tóg. “Topẽ vĩ tó tĩ tỹ Daniel vỹ ti tó ja nĩgtĩ. Topẽ jo ĩn tá tóg jẽnh mũ, ẽg kavénh mũ ẽn ti,” he tóg, Jesus ti. (Ũ tỹ vẽnh rá tag to ke mũ ẽn jé ki kanhró nĩ.) 16Ãjag tỹ ti ve kỹ ga tỹ Judéia ki ke kar ag jé vẽnh pigjunh mũjẽg, pãnónh ra, fag mré hã. 17Ũ tỹ re tá nĩ ẽn jé kãra rã tũg nĩ, ti ĩn ki, ti tũ mãn jé. 18Kỹ ũ tỹ ã japỹ tá jẽ ẽn jé vỹn ke tũg nĩ gé, ti kur mãn jé. 19Ũn kufy fag jagtar mág ke vẽ, kurã ẽn kã, ũ tỹ gĩr pygfãm mũ fag ke gé. 20Topẽ mré vĩmnĩ, ti tỹ kusa kã vẽnh ven tũ nĩ jé, ti tỹ vẽnhkán ke kurã kã vẽnh ven tũ nĩ jé. 21Jagtar mág tỹ ge han ja tũ ẽg tóg nỹtĩ, Topẽ tỹ mundo han jãn ki. Kỹ ẽg ge han mãn ke tũ nĩ gé, kar kỹ. 22Ẽg tỹ kurã ki jagtar ke mũ ẽn vỹ e nỹtĩnh mũ vẽ, hã ra tóg térem kỹ nỹtĩ nĩ, Topẽ tỹ ũn kuprẽg ja ẽn ag tugrĩn. Ti tỹ térem tũ nĩ (mũ) ra ũ vỹ kren ke tũ nĩ vẽ, ag jagtar mág ẽn to,” he tóg, Jesus ti.

23“Ẽn kã ũ tỹ ãjag mỹ: Cristo vỹ tag kã jẽ nĩ, he mũ ra kri nĩm tũg nĩ, ag tỹ: tãtá ti jẽ nĩ, he mũ ra. 24Ón kỹ Cristo ag vỹ vẽnh venven ke mũ, ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag ke gé. Ẽg tỹ nén han vãnh hyn han jé ag tóg ke mũ, milagre tỹ hẽn ri ke ti, ón kỹ Cristo ẽn ag. Ag tỹ vẽnh kar krĩn kónãn sór vẽ, ag tỹ kygnẽ jé, Topẽ tỹ ũn kuprẽg ja ẽn ag mré hã, hẽn ri ke mũn. 25Ãjag mỹ sóg tó kãn mũ, ti kutẽnh ke to hã,” he tóg, Jesus ti.

26“Kejẽn ag tóg ãjag mỹ: ẽmã kórég tá tóg jẽ, Cristo ti, henh ke mũ. Ra ti venh mũ tũg. Ag tỹ ãjag mỹ: ĩn kãtá tóg nĩ nĩ, he mũ ra kri fi tũg nĩ. 27Inh kãtĩg mãn ke vỹ ta tỹ kóm kóm ke ri ke nĩ. Ti tỹ kóm kóm ke kỹ ẽg

tóg nén kar vég tĩ, rã jur ja tá, rã pur ja tá ke gé. Inh kãtĩg mãn ke vỹ ri ke nĩnh mũ. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ," he tóg, Jesus ti.

28 "Nén ũ ter nỹgja ri ke ti nĩ gé. Hã tá tóg vẽnh mãn tĩ, jãtã ti. Tag ri ke ti nĩnh mũ, inh kãtĩg mãn ke ti," he tóg, Jesus ti.

Topẽ kósin kãtĩg mãn ke
(Mc 13.24-27; Lc 21.25-28)

29 "Jagtar ẽn kar kỹ rã vỹ nhyr ke mũ, kỹ kysã vỹ jẽngrẽ he mãn ke tũ nĩ gé. Krĩg vỹ vár ke mũ gé, kanhkã krẽm. Ẽg tỹ kanhkã tá nén vég tũ kar ẽn vỹ ragra ke kãn mũ gé. 30 Kỹ vãhã ẽprã ke fi kósin vỹ vẽnh ven ke mũ, kanhkã tá. Kỹ ga kri mũ kar ag vỹ kygfỹ kãn ke mũ sir, povo kar ti, ag tỹ inh kãtĩg ven kỹ. Kanhkã góg kãmĩ sóg térenh ke mũ. Kỹ sóg tar pẽ nĩnh mũ, ha vemnĩ, kỹ inh ve vỹ kókov pẽ nĩnh mũ gé. 31 Kỹ sóg isỹ jẽgnẽ jafã ag jẽgnẽnh mũ, ag tỹ ténténtén kynkyn jé, kỹ ag tóg isỹ ũn kuprẽg mũ ag jé prẽnprẽr kãn ke mũ sir, ga kar mĩ hã, kanhkã fyr mĩ hã," he tóg, Jesus ti.

Ka tỹ figueira to comparação
(Mc 13.28-31; Lc 21.29-33)

32 "Ka tỹ figueira to ki kanhrãn nĩ, to comparação han kỹ. Ka tỹ figueira pẽ tánh kỹ, ti féj tãg han kỹ tóg kakó tĩ sir, ẽkré tygtánh kurã ti. 33 Ri ke ti nĩ, ãjag tỹ inh kãtĩg mãn ke kurã ki kanhró nỹtĩnh ke mũ ti. Ãjag tỹ isỹ ãjag mỹ nén tó mũ tag ve kỹ tóg sir kakó tĩnh ha, kakó tãvĩ tóg tĩnh ha, inh kãtĩg mãn ke ti, ẽn kã. 34 Sỹ ke há vẽ, hã kỹ sóg tag tó mũ, ha mẽ: ũri ũn rĩnrĩr mũ ag tỹ nén kar ẽn venh ke vẽ, ag kãgter ke to hã. 35 Kanhkã vỹ tũ' henh ke mũ, ga ti ke gé. Jãvo inh vĩ vỹ tũ' henh ke tũ nĩ," he tóg, Jesus ti.

Jesus kãtĩg mãn ke kurã
(Mc 13.32-37; Lc 17.26-30; 34-36)

36 "Hã ra ũ pi(jé) isỹ kurã ki kãtĩg mãn ke mũ ki kanhró nĩ', hora ki ke gé. Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag pi(jé) ki kanhró nỹtĩ'. Inh pi(jé) ki kanhró nĩ gé. Ẽg jóg mág hã vỹ ã pin kỹ ki kanhró nĩ, kurã kã nén kutẽnh ke mũ ẽn ki. 37 Inh kãtĩg mãn ke kurã vỹ Noé tỹ ga mĩ tĩg ja ẽn ri ke nĩnh mũ. 38 Ta kutẽ to hã ag tóg jẽn ja nĩgtĩ, kron ja nĩgtĩ, jagnẽ tỹ prũg ja nĩgtĩ, jagnẽ tỹ mén ja nĩgtĩ, Noé mré ke ag. Ẽn kã kejẽn Noé tóg barco tỹ ĩn kãra rã mũ. 39 Hã ra tóg ag mỹ tỹ nén ũ tũ tĩ, ti tỹ barco kãra rã mũ ti. Kejẽn ta tóg kutẽ mũ, kỹ goj tóg var mũ sir. Kỹ ag tóg kãgter kãn mũ sir vãhã. Ge ti nĩnh mũ, ẽprã ke fi kósin kãtĩg mãn kỹ, inh kãtĩg mãn kỹ mỹr. 40 Ẽn kã ũn régre ag vỹ ãjag japy ki rãnhrãj ke mũ. Inh kãtĩg mãn kỹ sóg ũn pir jé prẽr ke mũ, jãvo ti régre vỹ tá jẽnh mũ sir. 41 Ũn régre fag vỹ ẽgtynyn nỹtĩnh mũ, jagnẽ mré, kurã ẽn kã. Kỹ sóg ũn pir fi jé prẽr ke mũ, jãvo fi régre fi vỹ tá jẽnh mũ gé sir. 42 Vẽnh ki ẽmẽmnĩ, nũr tũ ri ke han nĩ. Inh kãtĩg ke hora ki kagtĩg ãjag tóg nỹtĩ. Ãjag Senhor vỹ tỹ inh nĩ," he tóg.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

43 "Kỹ tag to jykrén nĩ, ha mẽ. Ẽg pi(jé) ũ tỹ ẽg tỹ nén péju sór mũ kãtĩg ke ki kanhró nỹtĩ'. Ẽg tỹ ti kãtĩg ke tỹ hora ki kanhró nỹtĩ ra ẽg tóg to ẽg tỹ nén ki rĩr mũ vẽ, kỹ ũ pi(jé) ẽg ĩn kãra rãnh ke mũ vẽ'. Hã ra ẽg tóg ki kagtĩg nỹtĩ. 44 Ge ti nĩ, inh kãtĩg mãn ke ti. Ha vẽnh kãn, ha vẽnh ki ẽmẽ. Ẽprã ke fi kósin vỹ kãtĩg ke mũ, ãjag tỹ inh kãtĩg ke to jykrén tũ ra," he tóg, Jesus ti.

Ũn camarada ag to comparação
(Lc 12.41-48)

45 Kỹ tóg ag mỹ ã kãtĩg mãn ke tó mãn mũ. "Kejẽn patrão ũ tóg hẽ ra tĩg sór mũ," he tóg. "Kỹ tóg ã camarada ag kã ũ tỹ pã'i han mũ, ti tỹ ti jo ã mré camarada ag ki rĩr jé. Ũ tỹ ã rãnhrãj ki rĩr há han tĩ ẽn kuprẽg tóg mũ, ti tỹ ag mỹ vẽjẽn ven jé, vẽjẽn ke horan ki. 46 Ti tỹ ag ki rĩr há han kỹ ti patrão vỹ ti mỹ vĩ há han ke mũ, ti kãtĩg mãn ken kã. 47 Ti tỹ pã'i han jé tóg ke mũ, ti tỹ ti tũ ki rĩr kãn jé sir. Ki hã sóg tó mũ, ha mẽ. 48 Kejẽn ti camarada ũ tóg hã ra jykre pãno nĩ. Kỹ tóg tag to jykrén mũ. "Ẽg patrão vỹ kãtĩg vãnh han mũ," he tóg mũ sir, ũn jykre pãno ẽn. 49 Kỹ tóg ã mré camarada ag vóg kónãn mũ sir, ag mrãnmrãn kỹ. Kỹ tóg ũn kronkron tĩ ag mré kron mũ gé sir, jẽn mág han tóg mũ gé sir. 50 Kỹ ti patrão vỹ ti kãnhmỹ kãtĩg ke mũ sir, ti tỹ ti kãtĩg ke kurã ki kagtĩg nĩn kỹ, ti horan ke gé, ũn jykre kórég ẽn ti. 51 Ã kãtĩg kỹ tóg ti kapãn ri ke han ke mũ sir, kỹ tóg ti fón ke mũ gé sir, ũn jykre régre ag mré. Tá ag tóg jagtar ke mũ, ãjag jã tỹ ag tóg gyngyn ke mũ, tỹ ag tóg gangan ke mũ, jũ kỹ, ũn jykre kórég ẽn ag," he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ũ tỹ ti rãnhrãj han kónãn mũ kãmén hã vẽ.

Tátãg tỹ 10 (ke) fag to comparação

25 1 Kỹ Jesus tóg ag mỹ ã kãtĩg mãn ke ẽn kãmén mãn mũ, kỹ tóg ag mỹ: "ẽn kã ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn tỹ tỹ ẽg pã'i nĩnh ke vỹ ge nĩnh mũ, ha mẽ," he mũ. "Tátãg fag ri ke ti nĩnh mũ. Ũ tỹ 10 (ke) fag vỹ nỹtĩ, tátãg fag. Vẽnh kyprũg ve jé fag tóg lampião vyn kỹ mũ mũ, ũn prũg mũ ẽn kato. 2 Fag tỹ 5 (ke) fag vỹ jykre kórég nỹtĩ, jãvo ũ fag vỹ jykre há nỹtĩ, ũ tỹ 5 (ke) ũ fag. 3 Kỹ ũn jykre kórég fag vỹ vyrmỹ azeite ma mũ ja tũ nĩ, hã ra tóg sĩn kỹ lampião kãkã nĩ nĩ. 4 Fag jãvo ũn jykre há fag vỹ azeite ma mũ mũ, vyrmỹ. 5 Hã ra tóg kãtĩg vãnh han mũ, ũn prũg mũ ti. Kỹ tóg kejẽn fag nũgnũr há tĩ sir, ti jun tũg ki, kỹ fag tóg nũgnũr kãn mũ sir. 6 Meia noite ki vẽnh vĩ tóg mẽ há tĩ, kỹ tóg: "!..nĩgnĩ ra..!" he mũ. "!..Ũn prũg mũ vỹ kãteg..!" he tóg. "!..Ha ti venh kãmũ jeg..!" he tóg. 7 Kỹ tátãg ẽn fag vỹ nĩgnĩg kỹ fag lampião gruggrug mũ sir. 8 Kỹ ũn jykre kórég fag vỹ ũn jykre há fag mỹ azeite to vĩ mũ. "Ẽg mỹ ãjag azeite vẽnh kãpãm. Nhyn ke ti nỹtĩ ha, ẽg lampião ti," he fag tóg mũ. 9 Hã ra ũn jykre há fag tóg fag mỹ: "vó'," he mũ. "Ẽg tỹ ãjag mỹ vẽnh kãpãm kỹ tóg ẽg mỹ kã kyn ke mũ gé, ãjag ri kén. Negócio ra mũjẽg, ãjag tỹ azeite ven jé," he fag tóg mũ. 10 Kỹ fag tóg mũ mũ. Fag gunja tá tóg jun mũ sir, ũn prũg mũ ti. Kỹ fag tóg ti mré mũ mũ sir, ũn lampião gru nỹtĩ fag. Vẽnh kyprũg ve jé fag tóg mũ

mũ, kỹ ag tóg jãnkã ti nĩfénh mũ sir, ũn jykre kórég fag jy. 11 Kỹ vãhã tátãg ũ fag vỹ tá junjun mũ gé sir, kỹ fag tóg ti mỹ: “Senhor', Senhor',” he mũ sir. “Ẽg mỹ nón,” he fag tóg. 12 Hã ra tóg fag mỹ: “ãjag ki kagtĩg sóg nĩ, mỹr, ha mẽ,” he mũ,” he tóg, Jesus ti. 13 “Hã kỹ sóg ãjag mỹ: vẽnh ki rĩr, nũr tũ ri ke han kỹ, he mũ. Kãtĩg jé sóg ke mũ. Hã ra ãjag tóg inh kãtĩg ke kurã ki kagtĩg nỹtĩ, inh hora ki ke gé. Hã kỹ inh jãvãnh to krónh ke tũg nĩ,” he tóg, Jesus ti.

Ũ camarada ag to comparação
(Lc 19.11-27)

14 Kỹ Jesus tóg: “inh kãtĩg mãn ke vỹ tag ri ke nĩnh mũ gé, ha mẽ,” he mũ. “Kejẽn ũ tóg ga ũ venh tĩg sór mũ, kỹ tóg ã camarada ag jé prẽr mũ, ti tỹ ag mỹ ã tỹ nén kar vẽnh kãpãm jé, ã jãnkamy kar. 15 Ũ mỹ tóg jãnkamy kãmur tỹ 5 (ke) vin mũ, ũ mỹ tóg ti kãmur régre vin mũ, ũ mỹ tóg ti kãmur pir nĩm mũ. Ũn krĩ há ẽn mỹ tóg ti kãmur e vin mũ, ũn krĩ pãgsĩ ẽn mỹ tóg ti kãmur pir nĩm mũ. 16 Kỹ ũ tỹ ti kãmur tỹ 5 (ke) mãg mũ ẽn vỹ tĩ mũ. Jãnkamy ẽn tỹ rãnhrãj mág han kỹ tóg kejẽn ũ tỹ 5 (ke) ũ mãg mũ, kỹ ti tũ vỹ tỹ ti kãmur tỹ 10 (ke) nỹtĩ sir. 17 Kỹ ũ tỹ ti kãmur régre mãg mũ ẽn vỹ tỹ rãnhrãj mũ gé. Ti kãmur régre ũ mãg tóg mũ sir, ã rãnhrãj to, kỹ tóg tỹ 4 (ke) nỹtĩ. 18 Ag jãvo ũ tỹ ti kãmur pir mãg mũ ẽn vỹ ã tũ nég tĩ mũ sir. Ã patrão tỹ ti mỹ jãnkamy nĩm ẽn nég tóg mũ, mỹr, ha mẽ.

19 Kejẽn ag patrão vỹ vỹn ke mũ sir, si há tĩ kỹ. 20 Kỹ ti camarada tóg ti venh kãtĩ mũ, ũ tỹ ti kãmur tỹ 5 (ke) mãn ja ẽn ti. Kỹ tóg ti mỹ ũ tỹ 5 (ke) ũ ẽn ven mũ sir, ti ganho ti, kỹ tóg ã patrão mỹ: “ũ tỹ 5 (ke) vin ã tóg inh mỹ,” he mũ, “hã ra sóg tỹ rãnhrãj kỹ ũ tỹ 5 (ke) ũ mãn ja nĩ,” he tóg. 21 Kỹ ti patrão tóg ti mỹ: “jykre há ã tóg nĩ,” he mũ. “Ã tũ ki rĩr há han ã tóg nĩ mỹr. Nén sĩ ki rĩr há han ja ã tóg nĩgtĩ, kỹ sóg ã mỹ nén ũ e vin sór mũ, ã tỹ ki rĩr jé. Ã patrão fe tỹ mrin ke ã mỹr. Hã inh mré kãtĩg,” he tóg, ti patrão ti. 22 Kỹ ti camarada ũ tóg jun mũ gé, ũ tỹ ti kãmur régre mãn ja ẽn ti. Kỹ tóg ti mỹ: “inh mỹ ã tóg ti kãmur régre vin ja nĩ,” he mũ. “Tỹ rãnhrãj kỹ sóg ũn régre ũ mã. Hã vẽ ha,” he tóg. 23 Kỹ ti patrão tóg ti mỹ: “jykre há ã tóg nĩ,” he mũ gé. “Ã tũ ki rĩr há han ã tóg nĩ mỹr. Nén sĩ ki rĩr há han ja ã tóg nĩgtĩ, kỹ sóg ã mỹ nén ũ e vin sór mũ, ã tỹ ki rĩr jé. Ã patrão fe tỹ mrin ke ã mỹr. Ha inh mré kãtĩg,” he tóg, ti patrão ti.

24 Kỹ ti camarada ũ tóg jun mũ gé sir, ũ tỹ ti kãmur pir mãn ja ẽn ti. Kỹ tóg ti mỹ: “Senhor',” he mũ. “Vĩ tar han ã tóg tĩgtĩ, ki kanhró sóg nĩ. Ã tỹ nén krãn ja tũ ẽn mãg ã tóg tĩgtĩ, ã tỹ ti fy vãm tũ ra ã tóg ti kanẽ ve sór tĩgtĩ. 25 Hã kỹ sóg mũmẽg kỹ ti kãmur né. Ã tũ ti hã vẽ ha,” he tóg, ti patrão mỹ. 26 Kỹ ti patrão tóg ti mỹ: “jykre kórég ã tóg nĩ,” he mũ. “Ã tũ ki rĩr kónãn ã tóg nĩ mỹr. Inh mỹ isỹ nén krãn ja tũ mãg tĩgtĩ'? Inh mỹ isỹ nén ũ fy vãm tũ ra ti kanẽ ve sór tĩgtĩ'? Hã ki kanhró ã mỹ nĩ'? 27 Ã tỹ ne jé inh jãnkamy tỹ banco ki rãnhrãj tĩ ag mỹ vin ja tũ nĩ nẽ? Kỹ sỹ ti juro ven kỹ sóg isũ kãfór mãn ke vẽ vẽ. 28 Ti tũ ma ra,” he tóg mũ sir, polícia ag mỹ. “Inh camarada ũ mỹ nĩm, sỹ ti mỹ nĩm ja ẽn ti. Ũ tỹ ti kãmur tỹ 10 (ke) mãg mũ ẽn mỹ nĩm, ti

kãmur pir tỹ, sỹ ũn jykre kórég tag mỹ nén nĩm ja ẽn ti," he tóg, ag patrão ti, polícia ag mỹ," he tóg, Jesus ti. 29"Ge ti nĩ. Ũn tũ mág vỹ mãn mãn mũ, kỹ tóg ti mỹ tũ' henh ke tũ pẽ nĩ. Ũn tũ tũ ẽn tũ sĩ mãn jé ag tóg ke mũ, kỹ tóg tỹ tũ tũ nĩ sir," he tóg, patrão ti. 30"Kỹ inh camarada kórég tag fón, kutyg ja ẽn kãkã. Tá ag tóg jagtar tĩ, ãjag jã tỹ ag gyngyn ke tĩ, vẽso jũ kỹ," he tóg, patrão ti," he tóg, Jesus ti, ã tỹ ã kãtĩg mãn ke kãmén kỹ.

Jesus tỹ vẽnh kar jykre tugnỹm ke

31Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ẽprã ke fi kósin ẽn kãtĩg mãn kỹn ge nĩnh mũ, ha mẽ," he mũ. "Inh kãtĩg mãn kỹ sóg tar pẽ kãtĩ mũ, sĩnvĩ. Isỹ jẽgnẽ jafã ag vỹ inh mré kãmũnh ke mũ. Kỹ sóg inh nĩgja kri nĩnh ke mũ sir, kỹ inh jykre tar vỹ vẽnh ven ke mũ. 32Kỹ ẽprã ke kar vỹ inh jo vẽnh mãn kãn ke mũ sir. Kỹ sóg vẽnh kar vẽnh kãpãm ke mũ sir, ha mẽ. Carneiro mré cabrito ki rĩr tĩ ẽn vỹ kejẽn ã mẽg vẽnh kãpãm tĩ. Carneiro ag tỹ tóg vyrmỹ vin tĩ, cabrito ag tỹ ke gé. 33Kỹ tóg carneiro ag tỹ ã pẽgja tá vin tĩ, jó tóg cabrito ag tỹ ã jakãnh tá vin tĩ. Tag ri ke han jé sóg ke mũ. 34Tỹ sóg vẽnh kar kri pã'i mág nĩnh mũ, kurã ẽn kã. Kỹ sóg inh pẽgja tá nỹtĩnh ke mũ ag mỹ: "ha inh mré kãmũ jẽg," henh ke mũ. "Inh panh vỹ ãjag to vĩ há han mũ mỹr. Topẽ tỹ ga tãg mré kanhkã tãg venh kãmũ jẽg. Topẽ tỹ ga han kurã ẽn kã tóg ãjag hã kuprẽg ja nĩ, ãjag tỹ ti tỹ ga tãg mré kanhkã tãg tag ve jé. 35Kejẽn sóg kókĩr nĩ ja nĩgtĩ, kỹ ãjag tóg inh jẽn. Isỹ kron há nĩn kỹ ãjag tóg inh mỹ goj jun. Isỹ ãjag ĩn tá jun kỹ ãjag tóg inh mỹ: "ha kãrã, ẽg mré nĩ," he ja nĩgtĩ gé. 36Inh kur tũ nĩn kỹ ãjag tóg inh mỹ kur vin. Inh kaga nĩn kỹ ãjag tóg inh venh kãmũ ja nĩgtĩ. Ise kỹ jẽ kỹ ãjag tóg inh venh kãmũ ja nĩgtĩ gé," he jé sóg ke mũ ag mỹ," he tóg.

37"Kỹ ũn jykre kuryj tag ag vỹ inh mỹ: "Senhor'," henh ke mũ. "Ẽg hẽ kã ã kókĩr vé, ẽg tỹ ã mỹ vẽjẽn ven jé? Ẽg hẽ kã ã kron há tĩ vé, ẽg tỹ ã mỹ goj ven jé? 38Ã hẽ kã ẽg ĩn tá jun, ẽg tỹ ã mỹ: "ha kãrã," he jé? Ẽg hẽ kã ã kur tũ vé, ẽg tỹ ã mỹ kur vin jé? 39Ẽg hẽ kã ã kaga vé, ẽg hẽ kã ã se vé, ẽg tỹ ã venh kãmũ jé? Ki kagtĩg ẽg nỹtĩ," he jé ag tóg ke mũ, inh mỹ.

40Kỹ sóg ag mỹ: "ũn jagãgtar ag jagãgtãn ja ãjag tóg nĩgtĩ, inh mré ke ag, hã ra tóg ãjag tỹ inh jagãgtãn ri ke nĩ, ãjag tỹ ag jagãgtãn ja ti, ki hã sóg tó mũ," he jé sóg ke mũ, isỹ tỹ pã'i mág nĩn kỹ," he tóg, Jesus ti.

41"Kỹ sóg inh jakãnh tá nỹtĩ ag mỹ: "ha mũjẽg, tãra," henh ke mũ gé. "Inh panh vỹ ãjag mỹ vĩ kónãn. Pĩ nhyr vãnh ra mũjẽg. Nén-Kórég mỹ tóg kar kỹ nĩ, pĩ nhyr vãnh ẽn ti, Nén-Kórég tỹ jẽgnẽ jafã ag mỹ tóg kar kỹ nĩ gé. Ẽn ra mũjẽg. 42Inh kókĩr ra ãjag pi(jé) inh mỹ vẽjẽn ven'. Isỹ kron há ra ãjag pi(jé) inh mỹ goj jun'. 43Isỹ ãjag ĩn tá jun mũ ra ãjag pi(jé) inh mỹ: "ha kãrã," he ja nĩgtĩ'. Isỹ kur tũ ra ãjag pi(jé) inh mỹ ũ vin'. Inh kaga nỹ ra, ise kỹ jẽ ra ãjag pi(jé) inh venh kãmũ ja nĩgtĩ'," he jé sóg ke mũ," he tóg.

44"Kỹ ag tóg inh mỹ kenh ke mũ gé. "Senhor'," he jé ag tóg ke mũ gé. "Ẽg hẽ kã ã kókĩr vé, ã kron ha ti? Ã hẽ kã ẽg ĩn tá jun'? Ẽg hẽ kã ã kur tũ vé', ã kaga ti', ã se ti', ẽg tỹ ã ki rĩr jé? Ki kagtĩg ẽg nỹtĩ," he jé ag tóg ke mũ gé.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

45 Kỹ sóg ag mỹ: “ũn jagãgtar ag jagãgtãn ja tũ ãjag tóg nĩgtĩ,” henh ke
mũ, “hã kỹ tóg ãjag tỹ inh jagãgtãn tũ ri ke nĩ, ki hã sóg tó mũ, mỹr, ha
mẽ,” he jé sóg ke mũ. 46 Kỹ ag tóg jagãgtar kenh ke mũ, hã ra tóg tũ' henh
ke tũ nĩ, ag jagtar ke ti. Ag jãvo ũn jykre há ag vỹ rĩr krỹg ja tũ venh ke
mũ,” he tóg, Jesus ti.

Ag tỹ Jesus tén sór
(Mc 14.1-2; Lc 22.1-2; Jo 11.45-53)

26 1 Vãhã tóg tó kãn ja nĩgtĩ, ti tỹ nén tónh ke ja ti, Jesus ti. Kỹ
tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ: 2 “kurã régre tũg kỹ tóg ẽg festa mág tỹ
Páscoa nĩ,” he mũ. “Ẽn kã ag tóg ẽprã ke fi kósin ti senh ke mũ, kỹ ag tóg
ti fẽg ke mũ, ka to ti sa jé. Inh hã vẽ,” he tóg, Jesus ti.

3 Hã ra Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág ag vỹ vẽnh mãn mũ sir, Topẽ vĩ to
professor ag mré hã, kófa ag mré ke gé. Pã'i mág ĩn tá ag tóg vẽnh mãn mũ
sir, pã'i ẽn jijin hã vỹ: Caifás, he mũ. 4 Kỹ ag tóg Jesus se to jykrén mũ sir.
Ag tỹ ti vatánh tá ti kãgmĩ sór vẽ, ti se jé, ti tén jé. 5 Kỹ ag tóg to jykrén kỹ:
“festa tag to mẽ jé ẽg tóg ke mũ ver,” he mũ. “Ẽg tỹ festa kã ti se kỹ vẽnh
génh mág hỹn tóg kutẽnh mũ, ha vemnĩ,” he ag tóg mũ sir jagnẽ mỹ.

Jesus tỹ Betânia tá nĩ
(Mc 14.3-9; Jo 12.1-8)

6 Ẽn kã Jesus tóg kejẽn ẽmã tỹ Betânia tá nĩ nĩ, Simão ĩn krẽm, vẽnh
kaga kren vãnh han ja ẽn ĩn krẽm. 7 Ti jẽg nĩ ra ũ fi tóg tá jun mũ,
garrafa mãn kỹ. Pó kupri tãnãj tỹ tóg há nĩ, garrafa ti. Ti ki nĩ vỹ tỹ nén
kar tãg nĩ, ger há ẽn, ũn kaja e ẽn. Ti gãnh tãg fi tóg mũ, ger há ẽn tỹ.
8 Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg fi vég mũ, hã ra tóg ag mỹ kórég nĩ. Fi to jũ kỹ ag
tóg: “fi tỹ ne jé nén kaja e kókén nẽ?” he mũ. 9 “Ẽg tỹ ger há tag fón ke vẽ
vẽ, kaja há to, ẽg tỹ ũn jagãgtar ag mỹ vin jé,” he ag tóg mũ.

10 Kỹ Jesus tóg mẽg mũ, ag vĩ ti, kỹ tóg ag mỹ: “ãjag tỹ ne jé fi mỹ kaga han
nẽ?” he mũ. “Inh jykre ki króm fi tóg. 11 Inh hã tóg ver nĩ sĩ han mũ, ãjag mré,
jãvo ũn jagãgtar ag vỹ kurã kar ki ãjag mré nỹtĩ nĩ. 12 Fi tỹ inh kãn vẽ, ag tỹ
vẽnh kej tá inh fón jé hã jé fi tóg ger há tag tỹ inh kri kujẽg. 13 Ag tỹ vẽnh vĩ sér
tugtón kỹ ag tóg fi tỹ nén han mũ tag tónh ke mũ gé, ga kar mĩ hã, kỹ vẽnh kar
vỹ fi tỹ nén han mũ mẽnh ke mũ, ha vemnĩ. Ki hã sóg tó mũ,” he tóg, Jesus ti.

Judas tỹ pã'i ag mỹ Jesus ven ke
(Mc 14.10-11; Lc 22.3-6)

14 Kar kỹ ũ tỹ 12 (ke) ag kã ũ tóg Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag venh tĩ
mũ. Ũn tĩg mũ jyjyn hã vỹ: Judas Iscariotes, he mũ. 15 Tá jun kỹ tóg ag
mỹ: “sỹ ãjag mỹ Jesus ven ke vẽ, ãjag tỹ ti se jé,” he mũ. “Ãjag mỹ inh
mỹ kajãm ke tũ, sỹ ãjag mỹ ti ven ke ti?” he tóg. Kỹ ag tóg ti mỹ: “vó,” he
kỹ jãnkamy tỹ 30 (ke) tỹ kajãm mũ sir. 16 Ti tỹ jãnkamy ẽn mãn kar kỹ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

tóg to jykrén mũ. “Inh hỹn hẽ ri kenh mũ, isỹ vẽnh kar vatánh tá ag mỹ Jesus ven jé?” he tóg mũ sir, Judas ti, ón kỹ Jesus mré tĩ mũ ẽn ti.

Jesus tỹ Páscoa ko
(Mc 14.12-21; Lc 22.7-14; 21-23; Jo 13.21-30)

17 Kejẽn tóg pão jẽgja tũ konh ke kurã tá krỹg mũ, kỹ Jesus mré mũ tĩ ag tóg ti mỹ: “ẽg hỹn hẽ tá ã mỹ carneiro sĩ tãnh mũ, ẽg tỹ kon jé?” he mũ. 18 Kỹ tóg ag mỹ: “ẽmã mág tag ra mũjẽg,” he mũ. “Tá ũ tóg nĩ nĩ. Ti mỹ: “ẽg Senhor vỹ ã mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ,” hemnĩ. “Inh kurã vỹ kakó tĩ ha, kỹ sỹ ã ĩn krẽm Páscoa konh há tóg tĩ, inh mré mũ tĩ ag mré,” he tóg mũ,” hemnĩ ti mỹ,” he tóg, Jesus ti. 19 Kỹ ag tóg mũ mũ sir, ti mré mũ tĩ ag. Ti tỹ ag mỹ tó mũ han ag tóg mũ sir. Cordeiro tãnh ag tóg mũ sir, ag tỹ Páscoa kã ko tĩ ẽn.

20 Rã pur kar kỹ tóg tá jun kỹ ũ tỹ 12 (ke) ag mré nĩ mũ sir, jẽn jé. 21 Ag jẽn kã tóg ag mỹ: “ãjag kãmĩ ũ tóg pã'i ag mỹ inh ven ke mũ, ag tỹ ise jé, ki hã sóg tó mũ,” he mũ. 22 Kỹ tóg ag fe kaj tĩ sir, kỹ ag tóg ti mỹ: “inh mỹ vó'? Inh mỹ vó'?” he kãn mũ sir.

23 Kỹ tóg ag mỹ: “ũ tỹ inh mré pão tỹ kã punpun mũ ẽn hã vẽ,” he mũ. “Ũ tỹ ã nĩgé tỹ pénky kãki pão tỹ kã punpun mũ ẽn hã vẽ. Ẽn hã vỹ ag mỹ inh ven ke mũ,” he tóg. 24 “Tĩg jé sóg ke mũ, isỹ tỹ ẽprã ke fi kósin nĩn kỹ. Hã kỹ tóg rán kỹ nĩ, isĩg ke ti. Hã ra ũ tỹ ag mỹ inh ven ke mũ ẽn mỹ tóg vĩ kónãn tãvĩ han ke mũ, Topẽ ti. Ti tỹ mur ja tũ nĩ ra tóg ti mỹ há tĩ vẽ,” he tóg, Jesus ti.

25 Kỹ Judas tóg ti mỹ ke mũ gé sir, ũ tỹ pã'i ag mỹ ti ven ke mũ ẽn ti. Ẽn tóg ti mỹ: “Senhor', inh hã mỹ'?” he mũ gé. Kỹ tóg ti mỹ: “ki hã ã tóg tó mũ,” he mũ, Jesus ti.

Santa Ceia
(Mc 14.22-26; Lc 22.15-20; 1Co 11.23-25)

26 Kỹ ag tóg jẽg mũ. Ag jẽn nỹtĩ ra Jesus tóg ẽmĩ mãg mũ sir. Topẽ mré tóg vĩ mũ sir, ẽmĩ to, kỹ tóg vẽnh kã kugpãn kỹ ag mỹ vẽnh kãpãm mũ sir, ti mré mũ tĩ ag mỹ. Kỹ tóg: “té, ha kó,” he mũ. “Inh hã vẽ,” he tóg, ẽmĩ to.

27 Kar kỹ tóg copo vãg mũ gé sir, vinho tỹ ki jẽn kỹ. To tóg Topẽ mré vĩ mũ gé. Ag mỹ copo jun kỹ tóg: “ha kronkron,” he mũ. 28 “Inh kyvénh hã vẽ,” he tóg, vinho to. “Inh kyvénh tỹ vẽnh kar jagfy kutẽn hã vẽ. Sỹ vẽnh e mré vẽnh jykre tãg han to ke hã vẽ, hã vỹ tỹ inh kyvénh ti nĩ. Inh kyvénh tag to Topẽ vỹ ãjag mỹ vẽnh pãte fón ke mũ, ãjag tỹ ti vĩ mranh ja ti,” he tóg. 29 “Ha mẽ, uva me kron mãn ke tũ inh nĩ ha. Kejẽn sóg kron mãn ke mũ, inh panh tỹ tỹ ẽg pã'i nĩnh ke kurã ẽn kã. Kỹ sóg ãjag mré kron mãn ke mũ, ha vemnĩ,” he tóg, Jesus ti.

30 Kỹ ag tóg jãn mũ gé sir, ag jẽn kar kỹ. Ag tỹ Topẽ jé tó kar kỹ ag tóg krĩ tỹ Oliveiras ra mũ mũ sir.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus tỹ Pedro mỹ tó
(Mc 14.27-31; Lc 22.31-34; Jo 13.36-38)

31 Ag tỹ ra mũn kỹ Jesus tóg ag mỹ kãmén mũ. “Kuty tag kã ãjag tóg inh fón kỹ mũ kãn ke mũ,” he tóg mũ, ã mré mũ tĩ ag mỹ. “Hã kỹ tóg rán kỹ nĩ. “Ũ tỹ carneiro ki rĩr tĩ ẽn tãnh jé sóg ke mũ, kỹ ti mẽg ag vỹ krig ke kãn ke mũ,” he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki,” he tóg, Jesus ti. “Hã ve jé ãjag tóg ke mũ. 32 Hã ra sóg iser kar kỹ rĩr mãn ke mũ. Ẽn kã sóg ãjag jo tĩg ke mũ, ga tỹ Galiléia ra,” he tóg, Jesus ti.

33 Kỹ Pedro tóg ti mỹ: “inh pi(jé) ã fón kỹ tĩg ke mũ', ag kar tỹ ã ré kỹ mũ mũ ra,” he mũ. 34 Hã ra Jesus tóg ti mỹ: “ha vé,” he mũ. “Ũri, kuty tag kã ã tóg iso: ti ki kagtĩg sóg nĩ, he tãgtũ han ke mũ, galo kyr to hã. Ki hã sóg tó mũ,” he tóg, Jesus ti. 35 Hã ra Pedro tóg ti mỹ: “sỹ ã mré ter ke mũ ra sóg ã to: ti ki kagtĩg sóg nĩ, henh ke tũ pẽ nĩ,” he mũ. Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg hã tó kãn mũ gé sir.

Getsêmani tá
(Mc 14.32-42; Lc 22.39-46)

36 Kỹ Jesus tóg ka krãn ja tá jun mũ sir, ag mré, ka krãn ja ẽn jijin hã vỹ: Getsêmani, he mũ. Kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ: “ha ver nĩgnĩ, tag ki,” he mũ. “Sỹ ver Topẽ mré vĩnh ke vẽ, tãtá,” he tóg. 37 Kỹ tóg Pedro mré Zebedeu krẽ ag mỹ: “inh mré kãmũ jẽg,” he mũ. Kỹ tóg fe kaj nĩ sir. Mũmẽg tóg mũ sir. 38 Kỹ tóg ag mỹ: “inh fe kaj mág tóg tĩ,” he mũ, “kỹ inh fe kaj tóg inh mỹ iser ri ke nĩ,” he tóg. “Tag ki nỹtĩmnĩ, nũgnũr tũg nĩ, inh ri kén,” he tóg, Jesus ti.

39 Kỹ tóg tĩg sĩ han mãn kỹ mũg ke mũ sir, Jesus ti, kỹ tóg ga kri nỹ mũ. Topẽ mré tóg vĩ mũ. “Panh',” he tóg mũ. “Mỹ ã tỹ inh jagtar ke tag tỹ tũ' he jãvãnh?” he tóg. “Hã ra isỹ ã mỹ nén to vĩ mũ tag han tũg nĩ. Ã tỹ nén han ke mũ ẽn hã han nĩ,” he tóg, Jesus ti.

40 Kar kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag venh tĩ mũ sir, hã ra ag kar tóg nũgnũr ja nĩ. Kỹ tóg Pedro mỹ: “mỹ ãjag mỹ hora pir ki nũr tũ kórég?” he mũ. 41 “Nũr tũg nĩ, Topẽ mré vĩmnĩ, ãjag tỹ ti vĩ mranh tũ nĩ jé, ũ tỹ ãjag kutãn mũ ra. Ãjag tỹ mranh sór tũ vẽ vẽ, hã ra ãjag tóg to krój nỹtĩ, hã kỹ ãjag tóg mranh ke mũ,” he tóg, Jesus ti.

42 Kỹ tóg tĩg mãn mũ sir, kỹ tóg Topẽ mré vĩ mãn mũ. Kỹ tóg: “panh',” he mãn mũ. “Ã tỹ inh jagtar ke tag tỹ tũ' henh jãvãnh nĩn kỹ sóg jagtar ke mũ. Ã tỹ isỹ nén han ke mũ ẽn han nĩ,” he tóg. 43 Kỹ tóg ag venh tĩg mãn mũ gé sir, hã ra ag tóg nũgnũr mãn nỹtĩ, ag nũr há pẽ tĩn kỹ. 44 Kỹ tóg ag mỹ vĩ tũ ra tĩ mũ sir, Topẽ mré vĩ mãn jé. Ti mỹ tóg ã tỹ tó ja ẽn tó mãn mũ. 45 Kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag venh tĩg mãn mũ gé sir, kỹ tóg ag mỹ: “ãjag ne tóg nũgnũr ja nĩ'” he mũ, “vẽnhkán ja ãjag tóg nĩ',” he tóg mũ. “Pétẽm ti huri, hora ti. Ti tỹ ag mỹ inh fẽg ke nẽ ha, Topẽ vĩ mranh tĩ ag mỹ, isỹ tỹ ẽprã ke fi kósin nĩn kỹ,” he tóg. 46 “Nĩgnĩ ra, mũ jé ha. Ũ tỹ ag mỹ inh ven mũ vỹ jun ke mũ ha,” he tóg, Jesus ti.

Ag tỹ Jesus se
(Mc 14.43-50; Lc 22.47-53; Jo 18.3-12)

47 Ti tỹ ver tỹ vẽmén jẽ ra Judas tóg jun mũ sir. Ũ tỹ 12 (ke) ag kã ũ ẽn vẽ, Judas ti. Ti mré polícia ag tóg kãmũ mũ. Rógro génh kỹ ag tóg kãmũ mũ, ka kykyv génh kỹ ke gé. Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag tỹ ag jẽgnẽ vẽ, kófa ag tỹ ke gé. 48 Hã ra ũ tỹ ag mỹ Jesus ven ke mũ ẽn tóg ag mỹ: "ti ki sóg nhun kenh mũ," he ja nĩ. "Sỹ ũn ki nhun ke mũ ẽn hã semnĩ," he ja tóg nĩ ag mỹ. 49 Hã kỹ tóg vẽsỹmér Jesus to grẽn ke kỹ ti mỹ: "ã mỹ há, Senhor'?" he mũ. Kỹ tóg ti ki nhun ke mũ, Judas ti. 50 Hã ra Jesus tóg ti mỹ: "régre'," he mũ. "Ã tỹ nén han ke mũ ẽn han nĩ," he tóg.

Kỹ polícia ag tóg vẽsỹmér ti to ge kỹ ti ség mũ sir, Jesus ti. 51 Kỹ Jesus mré tĩ tĩ ũ tóg rógro kunũnh kỹ polícia ũ nĩgrẽg kym mũ sir. Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág camarada vẽ, ti tỹ ũn nĩgrẽg kym mũ ẽn ti. 52 Hã ra Jesus tóg ti mỹ: "ã rógro fẽg han ra," he mũ. "Ẽg tỹ rógro tỹ ke kỹ ag tóg rógro tỹ ẽg tén ke mũ gé, ha vemnĩ," he tóg. 53 "Isỹ inh panh mỹ to vĩ mũ ra tóg inh mỹ ã tỹ jẽgnẽ jafã ag jẽgnẽnh ke mũ vẽ, ũn e ẽn, 12 mil (ke) kãfór, ag tỹ ijy nĩgãn jé. 54 Hã ra sóg ve sór mũ, nén tỹ iso rán kỹ nĩ ẽn ti, hã kỹ sóg ti mỹ tag to vĩ tũ nĩ. Ve jé sóg ke mũ ha, inh jagtar ke ti," he tóg, Jesus ti.

55 Ẽn kã tóg polícia ag mỹ: "ãjag ne tóg rógro génh kỹ kãmũ mũ', ka kykyv mré', ãjag tỹ ise jé'," he mũ. "Inh pi(jé) tỹ bandido nĩ'. Kurã kar ki sóg ãjag mré jẽ ja nĩgtĩ, Topẽ jo ĩn krẽm. Vẽnh kar kanhrãn kỹ sóg tá nĩ ja nĩgtĩ, hã ra ãjag tóg tá iség tũ nĩ vẽ mỹr," he tóg. 56 "Hã ra sóg nén tỹ iso rán kỹ nĩ ẽn vég mũ, Topẽ vĩ tó tĩ ag tỹ iso nén rán ja ẽn ti, hã kỹ ãjag tóg ke mũ," he tóg, Jesus ti.

Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti ré kỹ pétẽ kãn mũ sir, vẽnh pigju jé, mỹr, ha mẽ.

Pã'i ag tỹ Jesus ki jẽmẽ
(Mc 14.53-65; Lc 22.54-55; 63-71; Jo 18.12-14, 19-24)

57 Kỹ ũ tỹ ti ség mũ ag tóg ti pére mũ mũ, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág ra, hã vỹ: Caifás, he mũ. Tá ag tóg vẽnh mãn kỹ nỹtĩ, Topẽ vĩ to professor ag, kófa ag ke gé.

58 Hã ra Pedro tóg Jesus nón kãtĩ mũ, kuvar há tá, kỹ tóg Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág ĩn kãra rã mũ sir. Polícia ag mré tóg tá nĩ nĩ. Ti tỹ ag tỹ Jesus tỹ hẽn ri kenh ke mũ ẽn ve sór vẽ.

59 Kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag tóg ũ ag jãvãnhvãnh mũ, ag tỹ Jesus jykre kórég tó jé. Ti vĩ to ag tóg ti tén sór mũ, kófa ag, vẽnh jyvẽn tĩ kar ag. 60 Hã ra ag tóg ũ tỹ ki hã tó mũ vég tũ nĩ. Ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg ón kỹ ti jykre kórég tó mũ, hã ra tóg ag mỹ ki krov tũ nĩ. Kỹ vãhã ũn régre ag tóg tá junjun kỹ ón kỹ ti to vĩ mũ. 61 Ẽn ag vỹ tóg sir: "ti vĩ vẽnhmỹ mẽ ẽg," he mũ. "Topẽ jo ĩn kókén há inh nĩgtĩ, he ja tóg nĩ. Kókén kar sóg ũ han mãn ke mũ. Kurã tãgtũ ki tóg kar kỹ nĩ, ĩn ti, ha vemnĩ, he ja tóg nĩ, Jesus ti," he ag tóg mũ, ón kỹ ti to vĩ kỹ.

62Kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág vỹ jẽgnẽ mũ sir, kỹ tóg ti mỹ: "ã tỹ nén tónh ke mỹ tũ'?" he mũ. "Ag hã ne ã vĩ kónãn tag tó ja nĩ gé'" he tóg. 63Hã ra Jesus tóg hun ke mũ, nén ũ tó mẽ kã. Kỹ pã'i mág tóg ti mỹ: "Topẽ vỹ rĩr nĩ," he mũ. "Ũn rĩr nĩ vỹ ẽg vég mũ. Ti rĩnve sóg ã ki jẽmẽg mũ. Ã mỹ tỹ Cristo nĩ', ã mỹ tỹ Topẽ kósin nĩ'? Ha ẽg mỹ tó," he tóg, pã'i mág ti. 64Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "ki hã ã tóg tó mũ," he mũ. "Kỹ sóg ãjag mỹ tag tó mũ gé, ha mẽ. Ẽprã ke fi kósin ẽn vỹ tỹ inh nĩ," he tóg. "Kỹ ãjag tóg ũ tỹ nén (ũ) kar han mũ ẽn pẽgja tá inh venh ke mũ. Kỹ sóg kanhkã góg kãmĩ kãtérenh ke mũ gé," he tóg, Jesus ti.

65Kỹ pã'i mág ẽn tóg ã kur tỹ jaran' ke mũ sir, jũ kỹ. Kỹ tóg: "Topẽ kato vĩ kónãn ti huri," he mũ. "Mẽ kãn ẽg mỹr, kỹ ẽg tóg ũ tỹ ti jykre kórég tónh ke ũ jãvãnh mãn ke tũ nĩ ha," he tóg. 66"Ẽg hỹn ti tỹ hẽ ri kenh mũ ha?" he tóg. Kỹ ag tóg ti mỹ: "ter jé tóg ke mũ, ti vĩ tag to," he kãn mũ sir. 67Kỹ ag tóg ti kakã to sugsug mũ sir, ti kakã ki tãnh ag tóg mũ gé sir. Ag kã ũ tóg ti vatánh tá ti tãnh kỹ ti mỹ: 68"Cristo nẽji tỹ ã jẽ, kỹ ã nẽji nén kar ki kanhró nĩ," he mũ. "Ũ nỹ ã tãnh?" he tóg mũ gé. Ti tãnh kỹ tóg ke mũ. Gen kỹ ag tóg ti to é he mũ.

Pedro tỹ Jesus to ón
(Mc 14.66-72; Lc 22.56-62; Jo 18.15-18, 25-27)

69Hã ra Pedro vỹ re tá nĩ nĩ, ĩn vãso kã. Kỹ pã'i camarada ũ fi tóg ti ve jé kãkutẽ mũ, kỹ fi tóg ti mỹ: "Jesus mré ã tóg tĩg mũ gé, Galiléia tá ke ẽn mré," he mũ. 70Hã ra tóg: "vó," he mũ. "Ã tỹ ne tó nẽ hỹn'?" he tóg mũ, Pedro ti. Kỹ ag kar vỹ ti vĩ mẽg mũ. 71Kỹ tóg jãnkã fĩn rãm sór mũ. Hã ra ũ fi tóg ti vég mũ gé, kỹ fi tóg tá ke ag mỹ: "Jesus mré ke ũ vẽ, Nazaré tá ke ẽn mré ke ũ vẽ," he mũ gé. 72Hã ra tóg: "vó," he mãn mũ. "Ti ki kagtĩg sóg nĩ, Topẽ vỹ ki kanhró nĩ," he tóg, Pedro ti. 73Si há ke tũ ra ũ tỹ tá nỹtĩ ag kã ũ ag tóg ti venh kãmũ kỹ ti mỹ hã tó mãn mũ gé. Kỹ ag tóg Pedro mỹ: "ha mẽ, ag kã ũ vỹ tỹ ã nĩ," he mũ. "Ã vĩ ki ẽg tóg ã ki kanhrãn mũ," he ag tóg mũ. 74Hã ra tóg: "vó'," he mãn mũ. "Inh pi(jé) ti ki kanhró nĩ'. Inh ón mũ ra Topẽ vỹ inh vóg kónãn mũ vẽ," he tóg, Pedro ti. Hã ra vẽsỹmér galo tóg kyr mũ. 75Kỹ Pedro tóg Jesus vĩ to jykrén mũ, ti tỹ ti mỹ: "iso ã tóg: ti ki kagtĩg sóg nĩ, he tãgtũ han ke mũ, galo kyr ke to hã," he ja ẽn mĩ. Tag mĩ ẽkrén kỹ tóg tá kãkutẽ mũ sir, hã ra tóg fỹ jagy han mũ sir, Pedro ti.

Ag tỹ Pilatos mỹ Jesus ven
(Mc 15.1; Lc 23.1-2; Jo 18.28-32)

27 1Tỹ vaj kỹ kusã ki ag tóg Jesus to jykrén mũ sir, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag, kófa ag mré hã. Ag tỹ ti tén sór vẽ. 2Kỹ ag tóg ti mrĩnh mũ sir. Ti pére mũn kỹ ag tóg pã'i mág tỹ governador mỹ ti fẽg mũ sir, Pilatos ẽn mỹ.

Judas ter
(Hk 1.16-19)

3Hã ra Judas tóg vég mũ. Pã'i ag mỹ tóg Jesus ti ven ja nĩ, ag tỹ ti se jé. Kỹ tóg ag tỹ ti tén sór mũ tag vég mũ, Judas ti. Kỹ tóg to jykrén mãn mũ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

sir. Vãhã tóg ti mỹ e tĩ. Kỹ tóg jãnkamy tỹ prata ẽn ma kãtĩ mũ sir, ũ tỹ 30 (ke) ẽn. Ma kãtĩg kỹ tóg Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag mỹ ven mũ, kófa ag mỹ. 4Kỹ tóg ag mỹ: "ti kórég han inh," he mũ. "Ti pi(jé) nén ũ kórég han ja nĩgtĩ', hã kỹ tóg vẽnhmỹ nĩ, ti tỹ inh vĩ to ter kỹ," he tóg.

5Hã ra ag tóg ti mỹ: "ẽg tũ pijé'," he mũ. "Ã tũ hã nẽ'," he ag tóg mũ. Kỹ tóg jãnkamy ẽn vãm mũ sir, Topẽ jo ĩn krẽm, kỹ tóg hẽn ra tĩ mũ sir. Tá tóg ã nunh kã vẽnh jãján mũ sir, kỹ tóg ter mũ sir.

6Kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag vỹ jãnkamy ẽn mãn kỹ to jykrén mũ. "Ẽg tỹ Topẽ mỹ jãnkamy tag vin kỹ tóg vẽnhmỹ tĩ. Vẽnh kyvénh kajãm ja ti nĩ, hã kỹ ẽg tóg Topẽ mỹ vin sór tũ nĩ," he ag tóg mũ sir, jãnkamy ẽn to. 7Kỹ ag tóg to vẽnh mãn kỹ to jykrén mũ. To jykrén kỹ ag tóg tỹ ẽpỹ kajãm mũ, ag tỹ tá go'or vég tĩ ẽn. Tá ag tóg fóg ag kej han sór mũ, fóg tỹ Jerusalém ra pasa tĩ ag mỹ. 8Hã kỹ ẽg tóg ẽpỹ ẽn to: "ẽpỹ kyvénh," he tĩ.

9Hã ra Topẽ vĩ tó tĩ tỹ Jeremias vỹ Judas to tag rán ja nĩ, ha mẽ: "jãnkamy tỹ 30 (ke) tỹ ag tóg ẽpỹ kajãm ke mũ. Jãnkamy ẽn tỹ ag tóg ẽprã ke ũ kajãm vén ke mũ, Israel ag, ti kaja tag tỹ ag mỹ há nỹn kỹ. 10Ẽprã ke ẽn tỹ kajãm kar kỹ ag tóg tỹ ẽpỹ kajãm mũ sir, ag tỹ tá go'or vég tĩ ẽn. Hã tó ja tóg nĩ, inh mỹ, ẽg jóg tỹ Topẽ ti," he ja tóg nĩgtĩ, Jeremias ti. Hã ra tóg ge nĩ.

Pilatos tỹ Jesus ve
(Mc 15.2-5; Lc 23.3-5; Jo 18.33-38)

11Hã ra Jesus tóg fóg tỹ pã'i mág rã jẽ nĩ. Kỹ pã'i mág tóg ti ki jẽmẽ sór mũ, kỹ tóg: "ã mỹ tỹ Judeu ag pã'i nĩ'?" he mũ. Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "ki hã ã tóg tó mũ," he mũ. 12Kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag tóg ti kato vĩ mág han mũ, kófa ag ke gé, hã ra tóg hun ke kỹ jẽ nĩ. 13Kỹ Pilatos tóg ti mỹ: "mỹ ã mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ, ag tỹ ã kato vĩ mág han mũ tag ti?" he mũ. 14Hã ra Jesus tóg vĩ mãn tũ nĩ, kỹ tóg Pilatos mỹ e tĩ sir.

Ag tỹ Jesus to: ter jé tóg ke mũ, he
(Mc 15.6-15; Lc 23.13-25; Jo 18.39-19.16)

15Hã ra Pilatos tóg ag mỹ vése ag kar kã ũn pir kavãg tĩ, festar tỹ Páscoa kar ki. Ti jykre vẽ. Ag tỹ ũn to vĩ mũ ẽn kyvãg tóg tĩ. 16Kỹ ũ tóg se kỹ jẽ nĩ, ẽn kã. Ũn vẽnhmỹ vẽ, ũ tỹ ag ri ke tũ, ti jijin hã vỹ: Barrabás, he mũ.

17Jãvo ag tóg tá vẽnhmãn kỹ nỹtĩ, Judeu kar ag. Kỹ Pilatos tóg ag mỹ: "inh hỹn ũ kavãn ha?" he mũ. "Ũ nỹ ãjag mỹ há nĩ? Barrabás mỹ, Jesus mỹ vó, ag tỹ ũ to: "Cristo vỹ tỹ ti nĩ," he tĩ ẽn?" he tóg, Pilatos ti. 18Pã'i ag tỹ véké Jesus to jũ nỹtĩn ki kanhró tóg nĩ, Pilatos ti. Ti há nĩn hã kỹ ag tóg ti to jũ mũ, hã kỹ tóg ti kavãn sór mũ, Pilatos ti.

19Fóg tỹ pã'i ẽn tỹ vẽnh jyvẽn jafã tá nĩn kỹ ti prũ fi tóg ti mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ, kỹ fi tóg ti mỹ: "vẽnh jykre kuryj han ti tĩ," he mũ, Jesus to. "Hã kỹ ti vóg sór tũg nĩ. Kuty tag kã sóg ti to vẽnh péti kónãn, ẽg jagtar ke ti ve inh, inh vẽnh péti ki," he fi tóg, Pilatos mỹ vẽnh vĩ jẽnẽn kỹ, hã kỹ tóg ti kavãn sór tãvĩ han

mũ, Pilatos ti. 20Hã ra Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag tóg vẽnh kar krĩn mũ sir, kófa ag mré, vẽnh kar ag tỹ Barrabás kavar kỹ jẽ ve sór jé, ag tỹ Jesus ter ve sór jé.
21Kỹ fóg tỹ pã'i tóg ag ki jẽmẽ mãn mũ. "Inh hỹn ũn régre tag ag kã ũ tỹ hẽ kavãn mũ ha?" he tóg. Kỹ ag tóg ti mỹ: "Barrabás ti," he mũ. 22Kỹ Pilatos tóg ag mỹ: "kỹ inh Jesus tỹ hẽ ri kenh mũ?" he mũ. "Ag tỹ ũ to: "Cristo vỹ tỹ ti nĩ," he tĩ ẽn tỹ inh hẽ ri kenh mũ?" he tóg. Kỹ ag tóg ti mỹ: "cruz to ti sã," he kãn mũ sir. 23Kỹ fóg tỹ pã'i tóg ag mỹ: "ti kórég tỹ ne han ti?" he mũ. Hã ra ag tóg prẽnprẽr mũ sir. "!..Cruz to ti sã..!" he ag tóg mũ sir, prẽnprẽr kỹ.
24Ag tỹ hẽ ri ke tũ tóg nĩ, Pilatos ti, hã kỹ tóg ag mỹ hã han sór mũ. Vẽnh génh kutẽ nĩ ve tóg nĩ, hã kỹ tóg goj jé prẽr mũ. Kỹ tóg kã nĩgpég mũ sir, vẽnh kar rĩnve, Pilatos ti, kỹ tóg ag mỹ: "inh jykre pijé'," he mũ. "Inh nĩgé kavénh ke tũ ti nĩ, ti kyvénh ti. Ũn jykre kuryj vẽ, kỹ sóg ti tén jãvãnh nĩ. Ãjag jykre vẽ," he tóg, Pilatos ti. 25Kỹ vẽnh kar ag tóg ti mỹ: "ẽg jykre vẽ," he kãn mũ. "Ẽg hã ne ti tén sór mũ'. Kỹ Topẽ ẽg hã vóg kónãn ke mũ, ẽg krẽ ag ke gé, ti tỹ ti ter to ũ vóg kónãn ken kỹ," he ag tóg, vẽnh kar ẽn ag.
26Kỹ Pilatos tóg Barrabás kavãn mũ sir. Jesus to tóg soldado ag mỹ: "ha ti mrãnmrãn," he mũ sir. Ag tỹ ti mrãnmrãn kar kỹ Pilatos tóg ag mỹ ti fẽg, soldado ag tỹ ka to ti sa jé.

Soldado ag tỹ Jesus vóg kónãn
(Mc 15.16-20; Jo 19.2-3)

27Kỹ fóg tỹ pã'i krẽm soldado ag tóg Jesus pére mũ mũ, pã'i ĩn ra, ĩn tỹ Palácio do Governador ẽn ra. Kỹ ag tóg soldado ũ ag jé prẽr kãn mũ. 28Ti kur kunũg ag tóg mũ, kỹ ag tóg kur kusũg tỹ ti kri fón mũ. 29Sónh pirĩn kỹ ag tóg tỹ ti krĩ tógfĩg mũ sir, krĩ tógfĩn ja rẽr tỹ. Vãn tỹ ag tóg ti nĩgé kã fẽg mũ, ti pẽgja tá. Kỹ ag tóg ti krẽm grĩnhgrĩnh ke mũ sir, ón kỹ. Ti to é he ag tóg mũ, hã kỹ ag tóg: "viva, Judeu ag pã'i'," he mũ. 30Kỹ ag tóg ti to sugsug mũ gé. Vãn ẽn tỹ ag tóg ti krĩ mĩ mrãnmrãn mũ sir.
31Ag tỹ ti nyg kar kỹ ag tóg ti ki kunũg mũ, kur ẽn ti. Kỹ ag tóg ti tũ pẽ tỹ ti kãra rãg mãn mũ sir. Kỹ ag tóg ti pére mũ mũ, ag tỹ cruz to ti san jé sir.

Jesus tỹ cruz to sa
(Mc 15.21-32; Lc 23.26-43; Jo 19.17-27)

32Ag mũn kã ag tóg ũ kato tẽ mũ, Cirene tá ke ũ, ti jijin hã vỹ: Simão, he mũ. Ẽn mỹ ag tóg vĩ tar han mũ, ti tỹ Jesus cruz vyn jé ti jo, hã kỹ tóg vyn kỹ tĩ mũ.
33Gen kỹ ag tóg Gólgota tá junjun mũ sir. Gólgota to ẽg tóg: vẽnh krĩ kuka, he tĩ, ẽg vĩ ki. 34Tá junjun kỹ ag tóg ti mỹ vinagre ven mũ, nén ũ tỹmẽ jynh mré ha. Kỹ tóg kron sĩ han mũ, hã ra tóg kron sór tũ nĩ, vẽnhkagta tag. 35Kỹ ag tóg cruz to ti sãg mũ sir. Ti kur tỹ ag tóg jagnẽ mỹ vẽnh kãpãm mũ sir, to ag tóg jogar he mũ gé, ti kur to, soldado ag. 36Kỹ ag tóg nĩgnĩg kỹ nỹtĩ, ti ki rĩr jé, soldado ag. 37Ag tỹ nén tỹ ti kato vĩ mũ vỹ rán kỹ nĩ, hã vỹ: "Jesus, Judeu ag pã'i tỹ rei vẽ," he mũ. Ti kri tóg sa, vẽnh rán ti. Ti tỹ nẽji vẽsỹ pã'i

tỹ rei han mũ to ag tóg ti tén mũ. 38Ti kóm ag tóg ũn régre ag tỹ cruz to sãg mũ gé, bandido ag. Kỹ ũ tóg ti pẽgja tá sa, jó ũ tóg ti jakãnh tá sa.

39Kỹ ũ tỹ mĩ mũ mũ ag tóg ti nyg' he mũ gé, vỹn vỹn hen kỹ. 40"Ã mỹ Topẽ jo ĩn kókén sór mũ'?" he ag tóg mũ. "Ã mỹ kurã tãgtũ ki ũ han mãn sór mũ'? Vẽnh kren han ra kema', cruz to kãtére kema', ã tỹ tỹ Topẽ kósin nĩn kỹ," he ag tóg ti mỹ. 41Ge ag tóg mũ gé. Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag, Topẽ vĩ to professor ag mré hã, kófa ag mré hã. Ti nyg ag tóg mũ gé, kỹ ag tóg jagnẽ mỹ: 42"ũ ag krenkren han tóg, hã ra tóg vẽnh hã kren han ki kagtĩg nĩ," he mũ. "Israel pã'i tỹ rei jé cruz to kãtére kema', ẽg tỹ ve jé, ẽg tỹ ti ki ge jé," he ag tóg. 43"Topẽ ki ti nẽji rã kỹ jẽ, kỹ Topẽ jé ti kren han, ti tỹ ti to há nĩn kỹ. "Topẽ kósin vỹ tỹ inh nĩ," he ti mỹr," he ag tóg ti to, ti nyg kỹ, Judeu pã'i ag. 44Kỹ bandido ag, ũ tỹ ti kóm cruz to nỹtĩ ẽn ag tóg ti nyg mũ gé.

Jesus ter
(Mc 15.33-41; Lc 23.44-49; Jo 19.28-30)

45Rã tỹ ẽg nĩno kã sa ra tóg kuty' he mũ sir, ga kar mĩ hã. Kuty ẽn tóg hora tãgtũ tũg mũ. 463 hora ki Jesus tóg prẽr mũ sir, kỹ tóg: "Eli, Eli, lemá sabactani?" he mũ. Ẽg vĩ ki ẽg tóg tag to: "Topẽ, Topẽ, ã tỹ ne jé isovãnh nẽ?" he mũ. 47Kỹ ũ tỹ tá nỹtĩ ag tóg mẽg kỹ (ag tóg) jagnẽ mỹ: "Elias jé tóg prẽr mũ," he mũ. 48Kỹ ũ tóg vẽnhvãg mũ sir, kỹ tóg esponja tỹ vinho prãg mũ, vinho kaja pir tỹ. Ka jurỹn kỹ tóg tỹ kusón kỹ vinho kãra rãg kỹ ti mỹ ven mũ sir, ti tỹ ki ũnh' ũnh' ke jé. 49Hã ra ũ ag tóg: "toreg'," he mũ. "Hẽn ri ke mũn Elias kãtĩg mũ, ti kren han jé," he ag tóg. 50Hã ra Jesus tóg prẽr mág han mãn kỹ hun ke mũ sir.

51Hã ra Topẽ jo ĩn krẽm kur tỹ jãnkã nĩfe tóg jaran ke mũ, ha mẽ, ti jar tóg vẽnh kãkym ke kãn mũ sir, ha mẽ. 52Kỹ ga tóg ragra ke mũ gé sir, pãró vỹ gỹm ke mũ, vẽnh kej tỹ hẽn ri ke vỹ nugnor mũ, kỹ ũ tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ tỹ hẽn ri ke ag tóg rĩnrĩr mãn mũ gé, ũn kãgter ja ag. Ãjag kej tá ag kãpa mũ. 53Ẽn ag vỹ Jesus rĩr mãn kar kỹ tá kãpa kỹ cidade tỹ Jerusalém kãra ge mũ, kỹ ag tóg ũn mỹ vẽnh venven mũ sir, kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg ag vigvég mũ, Jerusalém tá ke ag.

54Hã ra capitão tóg soldado ag mré Jesus ki rĩr jẽ nĩ. Ga tỹ ragra ke ẽn vég ag tóg mũ, nén kar ti, Jesus ter ẽn kã. Kỹ tóg ag mỹ e tĩ. Kỹ ag tóg: "hã ja vẽ," he mũ. "Topẽ kósin ja vẽ mỹr," he ag tóg mũ, capitão ag.

55Kỹ ũn tỹtá fag vỹ tá nỹtĩ gé, ũ tỹ hẽn ri ke fag. Kuvar há tá nỹtĩ kỹ fag tóg ti vég nỹtĩ nĩ. Ti mré fag tóg kãmũ ja nĩ, ga tỹ Galiléia tá. Ti ki fag rĩr ja nĩgtĩ. 56Fag kã ũ fi vỹ tóg tỹ Maria Madalena fi nĩ, kỹ ũ fi tóg tỹ Maria fi nĩ gé, José mré Tiago mỹnh tag fi. Kỹ ũ fi vỹ tỹ Zebedeu krẽ ag mỹnh fi nĩ gé. Fag mré ke ũ fag vỹ tá nỹtĩ gé.

Ag tỹ vẽnh kej kãkã Jesus fi
(Mc 15.42-47; Lc 23.50-56; Jo 19.38-42)

57 Rãké tóg nỹ ha, kỹ ũn há tóg tá jun mũ. Arimatéia tá tóg kãtĩg ja nĩ.
Ti jijin hã vỹ: José, he mũ. Jesus mré ke ũ vẽ gé. 58 Ẽn vỹ tóg Pilatos venh
tĩ mũ, kỹ tóg ti mỹ Jesus to vĩ mũ, ti ter kar kỹ. Kỹ Pilatos tóg soldado
ag mỹ: "ha ti mỹ ti fi," he mũ. 59 Kỹ José tóg Jesus va tĩg kỹ ti pãg mũ
sir, kur jãnhkri tỹ. 60 Kỹ tóg ã kej kãkã ti fig mũ sir. Pó kãkã tóg han ja
nĩgtĩ, vẽnh kej ti, hã ra tóg tãg nĩ. José tũ vẽ, vẽnh kej ẽn ti. Ẽn kãkã tóg
ti fig mũ sir, kỹ tóg pó tãpér tĩn mũ, vẽnh kej jãnkã to, pó ẽn tỹ tóg ti kej
nĩfénh mũ sir, José ti. Kỹ tóg tĩ mũ. 61 Hã ra Maria Madalena fi vỹ tá nĩ nĩ,
Maria ũ ẽn fi ke gé. Ti kej rã fag tóg nĩgnĩ kỹ nỹtĩ nĩ.

Ag tỹ ti kej ki rĩr

62 Tỹ vaj kỹ, festa kurã kã Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag tóg vẽnh mãn mãn
mũ sir, Fariseu ag mré hã. Kỹ ag tóg Pilatos venh mũjẽg. 63 Ti mỹ ag tóg:
"governador'," he mũ. "Vẽnh kar krĩn kónãn tĩ ẽn tóg tag tó ja nĩ, ha mẽ:
"kurã tãgtũ ki sóg rĩr mãn ke mũ," he ja ti nĩ. Ẽg tỹ tag to jykrén kỹ ẽg tóg
ã mỹ nén ũ to vĩ sór mũ gé ver. 64 Soldado ag tỹ ti kej ki rĩr há tóg tĩ, kurã
tãgtũ ki. Ẽg mỹ tóg ti mré mũ tĩ ag tỹ ti to nón kỹ ti péjunh ha mẽ tĩ. Ẽg mỹ
tóg ag tỹ ti péju kar vẽnh kar mỹ: "rĩr mãn ti, ã ter kar kỹ," henh ha mẽ tĩ
gé. Kỹ vẽnh ó tãg tag vỹ ti ón ja ẽn kãfór pẽ nỹnh ke mũ. Hã kỹ soldado ag
jẽgnẽ, ag tỹ ti kej ki rĩr jé," he ag tóg, Pilatos mỹ. 65 Kỹ Pilatos tóg ag mỹ:
"hej," he mũ. "Vỹ nỹtĩ, ti kej ki rĩr ke mũ ag," he tóg, soldado ũ ag to. "Ti kej
ki rĩr há han nĩ, ge kỹ," he tóg. 66 Kỹ ag tóg mũ kỹ ti kej to ag vin mũ, ti kej
ki rĩr ti ẽn ag. Ti kej nĩfénh mũ ẽn ség ag tóg mũ gé, vãfe tỹ, pãró to. Kỹ ag
tóg go'or tỹ vãfe ẽn kri tỹ tam ke mũ, ũ tỹ ti kej nĩfe kunũg tũ nĩ jé.

Jesus rĩr mãn
(Mc 16.1-10; Lc 24.1-12; Jo 20.1-10)

28 1 Vẽnhkán ke kurã tỹ vaj kỹ, semana tỹ kurã ve tag ki Maria
Madalena fi tóg ti kej venh tĩ mũ, kusã ki, Maria ũ ẽn fi mré hã. 2 Hã
ra ga tóg ragra ke tar han mũ sir. Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg kanhkã tá kãtére mũ.
Ti kej tá jun kỹ tóg pó tỹ jãnkã nĩfe ẽn tĩn mũ, kỹ tóg kri nĩ mũ sir, pó ẽn kri.
3 Hã ra tóg tỹ ta tỹ kóm kóm ke ve nĩ, anjo ẽn ti. Ti kur vỹ kópréj nĩ, kukryr kó
kupri ri ke. 4 Kỹ soldado ag tóg jũrũn ke mũ, kamẽg kỹ ag tóg kãgter nỹtĩ ve nĩ.
5 Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg ũn tỹtá fag mỹ vĩ mũ, kỹ tóg: "kamẽg tũg nĩ," he mũ.
"Jesus jãvãnh ãjag nỹtĩ, ag tỹ cruz to ũn sãg mũ ẽn ti. 6 Ki ti tũ nĩ, rĩr ti huri, hã
kỹ tóg ãjag mỹ tó ja nĩgtĩ. Ki ti nỹ ja nĩgtĩ, ha kãge jẽg, ãjag tỹ ti nỹgja ve jé,"
he tóg mũ, fag mỹ, anjo ti. 7 "Kuri, ti mré mũ tĩ ag mỹ tónh mũjẽg, ti rĩr mãn ti,
ti ter kar kỹ. Ha vé, ãjag jo tóg tĩg mũ, Galiléia ra. Tá ãjag tóg ti venh mũ, ha
vemnĩ. Inh vĩ kã jatu' he tũg nĩ," he tóg, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti. 8 Kỹ fag tóg ti kej

tá kãpa mũ sir, to fũrũrũn kỹ. Fag mỹ tóg e tĩ. Fag mỹ tóg sér pẽ tĩ, hã kỹ fag tóg pétẽ mũ sir, fag tỹ Jesus mré mũ tĩ ag mỹ tó jé.

9 Fag mũ ra Jesus hã ne fag kato jun ke mũ', kỹ tóg fag mỹ: “mỹ sér nỹtĩmnĩ,” he mũ. Kỹ fag tóg ti to grẽn ke mũ, ti pẽn kãgmĩg fag tóg mũ sir. Ti krẽm fag tóg mũg ke mũ gé. 10 Kỹ Jesus tóg fag mỹ: “kamẽg tũg nĩ,” he mũ. “Ha mũjẽg, inh régre ag mỹ tónh mũjẽg, ag tỹ ga tỹ Galiléia ra mũ jé. Tá ag tóg inh venh ke mũ,” he tóg, Jesus ti. Kỹ fag tóg mũ mũ.

Soldado ag ón

11 Fag mũn kỹ soldado ẽn ag tóg cidade ra mũ mũ, soldado tỹ Jesus kej ki rĩr mũ ẽn ag. Tá junjun kỹ ag tóg Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag mỹ tó kãn mũ, ag tỹ nén vég mũ ẽn ti. Kỹ tóg ag mỹ e tĩ. 12 Kỹ ag tóg kófa ag mré vẽnh mãn mũ sir, ag tỹ to jykrén jé. “Ẽg hỹn hẽ ri kenh mũ, vẽnh kar tỹ ti rĩr mãn tag to: ag ón vẽ, he jé?” he ag tóg mũ jagnẽ mỹ. Ag tỹ to jykrén kar kỹ ag tóg soldado ag mỹ jãnkamy e ven mũ sir. 13 “Jãnkamy tag to vẽnh kar mỹ un'ón,” he ag tóg mũ, pã'i ag, soldado ag mỹ. “Un'ón kỹ vẽnh kar mỹ: ẽg nũgnũr mũ jãvo Jesus mré mũ tĩ ag tóg ti péju ja nĩ, kuty si há tá, hã kỹ tóg ki tũ nĩ ha, hemnĩ,” he ag tóg, pã'i ag, soldado ag mỹ. 14 “Hẽn ri ke mũn ãjag pã'i tỹ governador tóg mẽnh mũ, ãjag nũgnũr ja ti. Kỹ ẽg tóg ti mré vẽmén ke mũ, ti tỹ ãjag vóg kónãn tũ nĩ jé,” he ag tóg, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag, soldado ag mỹ. 15 Kỹ soldado ag tóg jãnkamy ẽn mãn kỹ mũ mũ sir. Vẽnh kar mỹ ag tóg un'ón mũ mũ sir, Jesus mré mũ tĩ ag to. Hã kỹ Judeu ag tóg ver tag tó tĩ, ũnri.

Jesus tỹ ã mré mũ tĩ ag mỹ vẽnh ven
(Mc 16.14-18; Lc 24.36-49; Jo 20.19-23; Hk 1.6-8)

16 Hã ra ti mré mũ tĩ ag tóg ga tỹ Galiléia ra mũ mũ, pãnónh ũ ra, Jesus tỹ ag mỹ: “ẽn ra mũjẽg,” he ja ẽn ra. 17 Kỹ ag tóg tá ti vég mũ sir, kỹ ag tóg ti krẽm mũgmũg ke mũ sir. Hã ra ag kãmĩ ũ ag mỹ tóg vẽnhmỹ tĩ, ag tỹ ti vég mũ ra, kỹ tóg ag mỹ ki hã ke tũ nĩ. 18 Kỹ Jesus tóg ag rã hã jun mũ, kỹ tóg ag mré vẽmén mũ sir. “Nén kar vỹ tỹ inh krẽm ke nĩ ha, kanhkã tá ke kar, ga tá ke kar ke gé,” he tóg, Jesus ti. 19 “Hã kỹ mũjẽg, povo kar kanhrãn jé, ag tỹ inh ki ge jé. Ag tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ag kygpemnĩ gé. Inh panh jiji tómnĩ, ag kygpe kỹ, kỹ ti kósin jyjy tómnĩ gé, kỹ Topẽ kuprĩg jiji tómnĩ gé, ãjag tỹ ag kygpe kỹ. 20 Kỹ isỹ ãjag mỹ nén tó mũ kãmén kãn nĩ gé, ag tỹ ki króm jé. Ha mẽ, ãjag mré sóg jẽ nĩ, kurã kar ki, ga tũg ke kurã ki ke gé. Ãjag tovãnh ke tũ sóg nĩ ha,” he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ã mré mũ tĩ ag jẽgnẽg mũn hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

MARCOS TỸ RÁ

João Batista tỹ Jesus tó
(Mt 3.1-12; Lc 3.1-18; Jo 1.19-28)

1 1Sỹ Jesus Cristo kãme sér tónh ke vẽ, Topẽ kósin ti. 2Vãsỹ Jesus tóg rán kỹ nĩ, João ke gé, Jesus jo tĩnh ke ti. Topẽ vĩ tó tĩ tỹ Isaías vỹ Jesus rán ja nĩ, kỹ tóg: "ha vé, ã jo sóg ũ jẽnẽnh mũ, ti tỹ vẽnh kar kãn jé, ã tĩg ken jo," he ja nĩ. "Ag jyvẽn jé tóg ke mũ, kỹ tóg ẽpry prun ri ke nĩ, ẽmĩn kurynh ri ke. 3Ẽmã tũg ja tá tóg jẽnh ke mũ, ga kóreg tá. Tá tóg ag mỹ kãmén ke mũ. "Ẽg Senhor kãtĩg ke jo vẽnh jãnhkrigkrig nĩ," he tóg mũ. "Ẽpry kureg ãjag tóg tĩ, ẽmĩn kurynh ãjag tóg tĩ, ãjag chefe jun ken kỹ. Kỹ tag ri ke han nĩ, ãjag jykre pãno togvãnh kỹ, ẽg Senhor kãtĩg ken jo," he tóg, ã jo tĩnh ke ti," he ja tóg nĩ, Isaías ti, João to.

4Kỹ João tóg jẽ mũ, ẽmã tũg ja ki, ag kygpég tĩ ti. Ag jyvẽn tóg jẽgtĩ, kỹ tóg: "ã kype jé sóg ke mũ, ã tỹ ã jykre kóreg tovãnh kỹ, Topẽ tỹ ã tỹ ti vĩ mranh tỹ ã mỹ vẽnh pãte fón jé," he tóg mũ sir, vẽnh kar mỹ.

5Kỹ ag tóg ti to kãmũ kãn mũ sir, ga tỹ Judéia tá, cidade tỹ Jerusalém tá ke gé. Kỹ tóg ag kygpég mũ sir, goj tỹ Jordão ki, ag tỹ: "Topẽ vĩ mranh sóg nĩgtĩ, tag han kỹ," hen kỹ. 6Jó João kur tóg cavalo pãnĩ sór kyki tỹ há nĩ. Nén ũ fár tỹ tóg vẽsógfĩn ja han tĩ gé. Ópã hã ko ti tĩ, mỹg mré, João ti. 7Kỹ tóg Jesus kãmén kỹ (tóg) ag mỹ: "ũ tóg inh nón kãtĩ mũ, ha mẽ," he mũ. "Inh kãfór ti nĩ. Sỹ tỹ ti camrada nĩnh ke vẽ vẽ, sỹ ti pẽn né kunũnh ke vẽ vẽ, ti pẽn to ró ti, hã ra sóg tỹ ti krẽm ke pẽ jẽ. 8Goj hã tỹ sóg ãjag kygpenh ke mũ. Ũ tỹ inh nón kãtĩg ke ẽn tóg sir Topẽ kuprĩg tỹ ãjag jagrẽ han ke mũ. Ti tỹ ãjag kygpenh ken hã vẽ," he tóg, João ti, vẽnh kar mỹ.

João tỹ Jesus kype
(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

9Kỹ kejẽn Jesus tóg João tá jun mũ gé. Cidade tỹ Nazaré tá tóg kãtĩ mũ, ga tỹ Galiléia tá. Tá jun kỹ João tóg ti kypég mũ sir, goj tỹ Jordão ki. 10Ti tỹ goj kãtá kãkutẽ kỹ kanhkã vỹ nor mũ sir vẽsỹmér. Hã ra Jesus tóg vég jẽ nĩ. Kỹ tóg Topẽ kuprĩg vég mũ. Sórãg ri ke ti nĩ, ti kãtére ti. Kãtére kỹ tóg Jesus kri nĩ nĩ sir. 11Kỹ tóg kanhkã tá vẽnh vĩ mẽg mũ gé sir, kỹ tóg: "tỹ ã inh kósin pir jẽ, tỹ ã inh fe pẽ jẽgtĩ," he mũ, vẽnh vĩ tỹ mẽ há ẽn ki.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Satanás tỹ Jesus krĩn kónãn sór
(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

12 Kỹ vẽsỹmér Topẽ kuprĩg tóg Jesus krĩn mũ, ti tỹ ẽmã tũg ja ra tĩg jé.
13 Kurã tỹ 40 (ke) tũg tóg mũ, ẽmã tũg ja ki, Jesus ti. Tá nĩn kỹ Satanás tóg ti tỹ ã jóg vĩ mranh han sór mũ, hã ra tóg ke tũ nĩ. Nẽn kãmĩ bicho ag vỹ tá mũgtĩ gé, ẽmã tũg ja ki. Hã ra Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag tóg ti ki rĩr mũ sir, tá.

Jesus tỹ Galiléia ra vỹn ke
(Mt 4.12-22; Lc 4.14-15; 5.1-11)

14 Kejẽn ag tóg João ség mũ. Ag tỹ ti se kar kỹ Jesus tóg ga tỹ Galiléia ra tĩ mũ. Tá tóg ag mỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩnh ke kãmén mũ, vẽnh kãme sér ẽn ti. 15 Kỹ tóg: "Topẽ vỹ tỹ pã'i nĩ," he mũ. "Pétẽm ti huri, ti kurã ti, ẽg tỹ ti tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ẽn ve jé. Kỹ ãjag jykre kórég tovãnh nĩ. Ti vĩ kri fimnĩ, ãjag tỹ ti tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ẽn ve jé," he tóg ag mỹ, Jesus ti.
16 Kejẽn Jesus tóg nig fyr tỹ Galiléia he mũ ẽn jagma tĩ mũ. Ã tỹ ti fyr mĩ tĩ ra tóg Simão Pedro vég mũ, ti jãvy tỹ André ke gé. Kur tỹ pirã kugmĩ jafã tỹ ag tóg goj kãki fón mũ, rede tỹ, pirã kugmĩ jé. Ag rãnhrãj hã vẽ.
17 Kỹ Jesus tóg ag ve kỹ ag mỹ: "inh mré kãmũmnĩ," he mũ. "Pirã kugmĩ há ãjag nỹtĩ," he tóg. "Ãjag kanhrãn jé sóg ke mũ, ãjag tỹ ẽprã ke ag tỹ inh ki ge han jé," he tóg ag mỹ, Jesus ti. 18 Vẽsỹmér ag tóg ti mré mũ mũ, ãjag rede tovãnh kỹ, Pedro ti, André ti ke gé.
19 Kỹ ag tóg mũ mũ, goj fyr jagma. Ag mũ sĩ han mũ ra ag tóg ũn régre ũ ag vég mũ gé. Ũ vỹ tỹ Tiago nĩ, kỹ ũ vỹ tỹ João nĩ, ti jãvy. Zebedeu krẽ ag vẽ. Canoa kãki ag nỹtĩ, pirã kugmĩ jafã ki han kỹ. 20 Ag ve kỹ tóg vẽsỹmér ag jé prẽr mũ, Jesus ti. Kỹ ag tóg ãjag panh ré kỹ mũ mũ, Zebedeu ti. Ag camarada ag vỹ ag panh mré canoa kãki nỹtĩ nĩ. Ag ré kỹ ag Jesus mré mũ mũ sir, Tiago ti, João ti ke gé.

Jesus tỹ vẽnh jagrẽ kórég kutẽm
(Lc 4.31-37)

21 Kỹ ag tóg cidade tỹ Cafarnaum ki ge mũ sir. Vẽnhkán ke kurã ki tóg vẽsỹmér Judeu ag vẽnh kanhrãn jafã kãra rã mũ, ag kanhrãn jé, Jesus ti.
22 Ti tỹ ag kanhrãn kỹ tóg ag mỹ e tĩ, ti vĩ ti. Vẽnh kar vĩ kãfór ti nĩ. Topẽ vĩ to professor ag vĩ kãfór ti nĩ gé. Hã kỹ tóg ki hã tó mũ. Kỹ tóg ag mỹ e tĩ. 23 Hã ra ũ tóg tá nĩ nĩ, Judeu ag vẽnh kanhrãn jafã tá. Jagrẽ kórég ti nĩ.
24 Ã tỹ Jesus ve kỹ tóg prẽr mũ. "Ã tỹ ẽg tỹ hẽ ri ke nẽ, Nazaré tá Jesus'?" he tóg. "Ã mỹ ẽg kókén sór tũ'? Ã ki kanhró sóg nĩ. Tỹ ã tóg ã pir mỹ Topẽ mré ke nĩ, ti tũ pẽ vỹ tỹ ã nĩ," he tóg, ũn jagrẽ kórég ti.
25 Hã ra Jesus tóg ti mỹ vĩ tar han mũ, kỹ tóg: "vĩ tũg ra," he mũ. "Ti tovãnh ra," he tóg.

26 Kỹ ti jagrẽ kórég ẽn tóg ti ter tĩ han mũ sir, prẽr tóg mũ sir. Kỹ tóg ti tovãnh mũ. 27 Kỹ tóg vẽnh kar mỹ e tĩ mỹr sir. Jagnẽ mỹ ag tóg: “ne nẽ vé'?” he mũ. “Vẽnh vĩ tãg mỹ vó?” he ag tóg mũ. “Vẽnh jagrẽ kórég ag mỹ tóg vĩ tĩ, kỹ ag tóg ki ke tĩ, ti kamẽg kỹ. Ag kri ke hỹn,” he ag tóg mũ, Jesus to.
28 Kỹ ti vẽme tóg vẽnh kar kri rũm mũ, Galiléia tá ke kar kri.

Jesus tỹ Pedro má fi tỹ há' he
(Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

29 Kar tóg Judeu ag vẽnh kanhrãn jafã ki kutẽ mũ, Jesus ti, kỹ tóg Simão Pedro ĩn ra rã mũ sir. André mré ti ĩn vẽ. Tiago vỹ João mré ra rã mũ gé. 30 Hã ra Pedro prũ fi mỹnh fi vỹ kaga nỹ nĩ, rỹg nỹ fi nĩ. Kỹ ag tóg Jesus mỹ fi tó mũ. 31 Kỹ tóg fi venh tĩ mũ. Fi nĩgé kãgmĩ kỹ tóg fi nĩm mũ. Kỹ fi rỹg ẽn tóg tũ' he mũ sir. Ag ki rĩr fi tóg mũ sir, Pedro má fi.

Jesus tỹ ũn kagyga ag tỹ há' he
(Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

32 Kurã ẽn kã kuty tá ag tóg ũn kagyga ag tatĩ kãmũ mũ, ũn jagrẽ kórég ag mré hã. 33 Cidade ẽn ki ke kar ag vỹ ti ĩn jãnkã tá nỹtĩ mũ. 34 Kỹ Jesus tóg ag tỹ há' he kãn mũ sir, fag tỹ ke gé. Vẽnh jagrẽ kórég pan kãn tóg mũ gé. Kỹ ag tóg ti tó sór mũ, ag tỹ ti ki kanhró nỹtĩ kỹ. Hã ra tóg ag mỹ: “vĩ tũg nĩ,” he mũ.

Jesus tỹ ã jóg mré vĩ
(Lc 4.42-44)

35 Tỹ vaj kỹ tóg kurã ke ra (tóg) rĩr mũ, Jesus ti. Kỹ tóg ẽmã tũ ra tĩ mũ sir, Topẽ mré vĩ jé. 36 Kỹ Simão tóg ti kanẽg tĩ mũ, ti jãvãnh kỹ. Ti mré ke ag mré tóg tĩ mũ. 37 Kỹ ag ti vég mũ sir. Kỹ ag tóg ti mỹ: “vẽnh kar vỹ ã kanẽgnẽg mũ, ã jãvãnhvãnh kỹ,” he mũ. 38 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “mũ nỹ, cidade ũ ra,” he mũ, “sỹ ag mỹ Topẽ vĩ tó jé gé. Hã jé sóg kãtĩg,” he tóg mũ ag mỹ, Jesus ti.
39 Kỹ tóg ga tỹ Galiléia kar mĩ tĩ mũ. Vẽnh kanhrãn jafã krẽm tóg ag mỹ Topẽ vĩ tó mũ sir. Ag jagrẽ kórég pan tóg mũ gé sir.

Jesus tỹ ũn kaga kren vãnh tỹ há' he
(Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

40 Kỹ kejẽn ũn kaga kren vãnh vỹ ti to kãtĩ mũ, vẽnh kaga tỹ lepra he mũ ẽn han mũ ẽn. Kỹ tóg ti krẽm grĩnh ke mũ, ti mỹ nén ũ to vĩ jé. Kỹ tóg: “ã mỹ isỹ há' he sór tũ nĩ'?” he mũ. “Ã hã tóg isỹ há' henh mũ, ã tỹ isỹ há' he sór kỹ,” he tóg ti mỹ. 41 Kỹ tóg Jesus mỹ jagtar tĩ. Kỹ tóg ã nĩgé tỹ ti mẽg kỹ ti mỹ: “hej,” he mũ. “To sóg há nĩ. Há' he ja há ã tóg nĩ,” he tóg ti mỹ.
42 Kỹ tóg ti kaga kren vãnh ẽn kren han mũ sir vẽsỹmér. Kỹ tóg jãnhkri nĩ sir, ti fár ti. 43 Kỹ Jesus tóg ti mỹ vĩ tar han mũ, ti tĩg jé. 44 Kỹ tóg ti mỹ: “ker ũ mỹ tó hẽ',” he mũ. “Ha tĩg, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to. Ti hã mỹ tómnĩ, kỹ

Topẽ mỹ nĩm nĩ, Moisés tỹ vãsỹ ẽg mỹ nén tó ja ti, ã jãnhkri to. Hã tugrĩn vẽnh kar vỹ ã tỹ há' he mũ tag ki kanhrãn mũ," he tóg ti mỹ, Jesus ti.

45 Hã ra tóg vẽnh kar mỹ tó mũ sir. Kỹ vẽme ẽn vỹ vẽnh kar kri rũm mũ. Hã kỹ Jesus tóg ẽmã ũ ki rã tũ nĩgtĩ, vẽnh ven jé. Ẽmã tũ mĩ tóg tĩgtĩ, hã ra ag tóg ẽmã kar tá ti to kãmũ tĩ.

Jesus tỹ ũn grĩngrĩn kỹ nỹ tỹ há' he
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-16)

2 1 Kãnhmar Jesus tóg kejẽn cidade tỹ Cafarnaum tá jun mãn, kỹ ag tóg mẽg mũ sir, ti tỹ tá nĩn ki, ti tỹ hẽ tá nĩ ẽn tá. 2 Kỹ ũn e ag vỹ ti to vẽnh mãn, kỹ tóg fór nĩ, jãnkãn mĩ hã. Kỹ Jesus tóg ag mỹ Topẽ vĩ tó jẽ nĩ. 3 Hã ra ũ ag tóg tá junjun mũ gé sir, ũn grĩngrĩn kỹ nỹ vyn kỹ, ũ tỹ 4 (ke) ag vẽ. 4 Hã ra ag tóg ti pétẽm tũ nĩ sir, ti tỹ ag jy fór tĩn kỹ. Kỹ ag tóg ĩn kunũg mũ, ti kri. Nor ẽn ki ag tóg ũn grĩngrĩn kỹ nỹ ẽn ti térem mũ, kur kãkã nỹ ti. 5 Kỹ Jesus tóg ag jykre vég mũ sir, ag tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ ti. Kỹ tóg ũn grĩngrĩn kỹ nỹ ẽn mỹ: "inh kósin," he mũ. "Ã tỹ Topẽ vĩ mranh ja tỹ tũ' he vẽ ha," he tóg ti mỹ, Jesus ti.

6 Hã ra Topẽ vĩ to professor ũ ag vỹ tá nỹtĩ gé. Ti vĩ to ag tóg jykrén mũ sir. 7 "Ne nẽ hỹn', ti tỹ tó tag ti?" he ag tóg mũ, komẽr hã. "Topẽ to vĩ kónãn vẽ," he ag tóg. "Topẽ hã ne ã pin kỹ ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh ẽn tỹ tũ' he há nĩnh mũ. Ti hỹn vẽsỹ Topẽ han mũ," he ag tóg mũ, ti to jykrén kỹ.

8 Hã ra Jesus tóg ki kanhró nĩ, ã fe tỹ, ag jykrén ki. Kỹ tóg ag mỹ: "ãjag tỹ ne to jykrén kónãn nẽ?" he mũ. 9 "Ne nỹ ãjag mỹ vẽnhmỹ nỹ?" he tóg. "Ũn grĩngrĩn kỹ nỹ tag mỹ sóg: ã tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn tỹ tũ' he vẽ ha, hé," he tóg. "Kỹn mỹ ãjag mỹ vẽnhmỹ?" he tóg. "Sỹ ti mỹ: nĩ ra, ã kur gé(g) tĩg, henh ke nẽ ha," he tóg. "Kỹn mỹ ãjag mỹ vẽnhmỹ ke gé!?" he tóg. 10 "Hã ra isỹ ãjag mỹ inh jykre ven sór vẽ ha. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ. Tá sóg krỹg ke mũ, Topẽ vĩ mranh tỹ vẽnh pãte fón ke tá. Sỹ tá krỹg mũ ven jé sóg ke mũ, ãjag mỹ," he tóg. Hã kỹ tóg ũn grĩngrĩn kỹ nỹ ẽn mỹ: 11 "nĩ ra, ã kur gé(g) tĩg," he mũ, Jesus ti.

12 Kỹ tóg jẽgnẽ mũ sir, ã kur gég tóg mũ sir vãhã, kỹ tóg ag rĩnve tĩ mũ sir, ũn grĩngrĩn kỹ nỹ ja ẽn ti.

Vẽnh kar mỹ tóg e tĩ, kỹ ag tóg Topẽ to: "ẽg jykre kãfór ti nĩ," he mũ. "Ge ve ja tũ ẽg nỹtĩ," he ag tóg mũ sir.

Jesus tỹ Levi jé prẽr
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

13 Kỹ Jesus tóg tĩg mãn mũ, goj nig tỹ Galiléia ra. Kỹ vẽnh kar ag tóg ti pénĩn vẽnh mãn mãn mũ sir. Kỹ tóg ag kanhrãn mũ gé. 14 Ã tĩg mãn kỹ tóg Levi vég mũ, Alfeu kósin. Governo mỹ imposto kaja mãg ti tĩ, hã ra tóg ã rãnhrãj han nĩ nĩ. Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "inh mré kãtĩg," he mũ. Kỹ tóg jẽgnẽ kỹ ti mré tĩ mũ sir.

15 Kỹ tóg kejẽn ti ĩn krẽm jẽg mũ, Jesus ti, Levi ĩn krẽm. Hã ra ti mré ag e nỹtĩ, governo mỹ jãnkamy mãg tĩ ag, Topẽ vĩ mranh tĩ ag ke gé. Jesus mré ag nĩgnĩg kỹ nỹtĩ, ti mré mũ tĩ ag mré ke gé. E tãvĩ ag nỹtĩ, ti nón mũ ag.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

16 Hã ra Topẽ vĩ to professor ũ ag vỹ tỹ Fariseu nỹtĩ gé. Jesus vég ag tóg mũ, ti tỹ Topẽ vĩ mranh tĩ ag mré jẽn kỹ. Kỹ ag tóg Jesus mré mũ tĩ ag mỹ vĩ mũ. “Ti hã ne tóg ag mré jẽg mũ!” he ag tóg. “Governo mỹ jãnkamy mãg tĩ ag mré tóg jẽg mũ!,” he ag tóg, “Topẽ vĩ mranh tĩ ag mré ke gé!,” he ag tóg.
17 Hã ra Jesus tóg mẽg mũ, ag vẽme ẽn ti. Kỹ tóg ag mỹ: “ũn kagyga tũ ag vỹ médico venh mũ tũ nĩgtĩ!,” he mũ. “Hã ra ũn kagyga ag hã vỹ ti venh mũ tĩ,” he tóg ag mỹ, Jesus ti. “Inh pi(jé) ũ tỹ vẽnh jykre kuryj han mũ ag mỹ: “ãjag jykre tovãnh nĩ,” he sór tĩ!. Ũ tỹ Topẽ vĩ mranh ja nĩ ẽn ag hã mỹ sóg: “ãjag jykre kórég tovãnh nĩ,” he sór tĩ. Hã jé sóg ãjag mỹ vẽnh ven,” he tóg ag mỹ, Jesus ti.

Vãkre
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

18 Hã ra João mré mũ tĩ ag tóg kejẽn vãkrég mũ, jẽg tũ ag nĩ, ag tỹ Topẽ mỹ há nỹtĩ jé. Kỹ Fariseu ag vãkrég mũ gé. Kỹ ag tóg Jesus mỹ: “João mré mũ tĩ ag vỹ tóg vãkrég mũ, Fariseu mré mũ tĩ ag ke gé,” he mũ. “Jo ã mré mũ tĩ ag ne tóg vãkrég tũ nĩ!. Vãkre kurã vẽ mỹr,” he ag tóg ti mỹ, tá nỹtĩ ũ ag.
19 Kỹ Jesus tóg ag mỹ comparação han mũ. “Vẽnh kyprũg to kãmũ ẽn ag pi(jé) vãkrég tĩ!,” he tóg. “Festa vẽ mỹr, vẽnh prũgprũg ti, kỹ ti mré ke ag tóg ũn prũg mũ ẽn venh kãmũ tĩ,” he tóg. “Ge ti nĩ, inh mré mũ ag mỹ. Isỹ ag mré nĩn kỹ tóg ver ag mỹ sér tĩ,” he tóg ag mỹ, Jesus ti. 20 “Vãhã tóg jun mũ, inh kurã ti, kỹ ag tóg inh pére mũnh mũ, ẽn kã hã ag tóg ãjag vãkrenh ke venh mũ, kurã ẽn kã, inh mré mũ tĩ ag,” he tóg.
21 “Ti si fag pi(jé) vãfe kygnej tũ tỹ kur si jar ki hyn han tĩ ja nỹtĩgtĩ!. Ũn kygnej tũ tỹ ki hyn han mũ ra tóg jaran kenh mũ. Kỹ kur si jar ẽn tóg mág mũ. Ũn kygnej hã tỹ fag tóg ki han han tĩ, kỹ tóg jaran ke tũ nĩ,” he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ã jykre tãg tón hã vẽ, hã ra tóg kur kygnej tũ ri ke nĩ.
22 Kỹ tóg ag mỹ: “Kỹ vinho vỹ ge nĩgtĩ gé,” he mũ gé. “Ẽg pi(jé) vinho kajãg mũ tỹ ti fár si tỹ saco ki kujẽg tĩ mỹr!,” he tóg. “Ke tũ nĩ (mũ) ra tóg kugnãj kỹ jar mũ, kógnãj kỹ. Kỹ vinho tóg tũ! he mũ, saco ti ke gé mỹr. Vinho kajã tỹ ti fár tãg tỹ ki kujẽn ke vẽ mỹr,” he tóg. Jesus tỹ ã jykre tãg tón hã vẽ.

Vẽnhkán ke kurã
(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

23 Kejẽn Jesus tóg ẽpỹ mĩ tĩ mũ, trigo kré mĩ. Ti mré mũ tĩ ag tóg ti mré mũ mũ. Vẽnhkán ke kurã vẽ. Ag mũ kỹ ti mré mũ tĩ ag vỹ trigo mugmó tỹ kam ke mũ, ko jé. 24 Kỹ Fariseu ag tóg Jesus mỹ: “ha vé,” he mũ. “Ag tỹ ne jé ãjag tỹ nén han ke tũ han nẽ, vẽnhkán ke kurã ki?” he ag tóg mũ. “Vẽnh rãnhrãj vẽ mỹr, ag tỹ trigo tỹ kam ke ti,” he ag tóg, Jesus mỹ.
25 Kỹ tóg ag mỹ: “vó,” he mũ. “Davi tỹ nén han mũ to jykrén nĩ,” he tóg. “Ti kókĩr nĩn kỹ tóg ã tỹ nén han ke tũ han gé, ã mré mũ tĩ ag mré, hã ra Topẽ pi(jé) ti to jũ mũ!, tag han tugrĩn, ha mẽ. 26 Topẽ jo ĩn kãra tóg rã, Davi ti, Abiatar tỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã!i nĩn kỹ. Tá tóg Topẽ jamĩ ẽn kó, tỹ ti tỹ konh

ke tũ ra, Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag hã tỹ konh ke vẽ vẽ. Hã ra tóg kó, ti mré mũ ag mỹ tóg vẽnh ken gé, Davi ti," he tóg, Jesus ti. "Rán kỹ tóg nĩ nĩ," he tóg.

27 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "Topẽ vỹ ẽg mỹ vẽnhkán ke kurã nĩm, ẽg tỹ ki vẽnhkán jé," he mũ. "Hã ra tóg tỹ kurã kórég han tũ nĩ, vẽnhkán ke kurã tỹ," he tóg. 28 "Hã kỹ sóg tỹ vẽnhkán ke kurã to pã'i nĩ gé. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ mỹr," he tóg ag mỹ, Jesus ti.

Jesus tỹ ũn nĩgé tóg tỹ há' he
(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

3 1 Kejẽn Jesus tóg vẽnh kanhrãn jafã ra rã mãn mũ. Tá ũ tóg jẽ nĩ, ti nĩgé tóg tóg ja nĩ. 2 Kỹ ag tóg ti tugnỹm mũ sir, "kema ẽg tỹ ti tỹ vẽnhkán ke kurã kã ti tỹ há' he ve jé," he ag tóg mũ sir. Hã ra ag tóg pã'i ag mỹ ti tó sór mũ, ti tỹ vẽnhkán ke kurã to Topẽ vĩ mranh kỹ. 3 Hã ra Jesus tóg ũn nĩgé kórég ẽn mỹ: "kunĩg," he mũ. 4 Kỹ tóg ag mỹ: "vẽnhkán ke kurã ki ẽg hỹn ne han mũ'?" he mũ, "ẽg tỹ Topẽ vĩ ki króm jé," he tóg. "Ẽg mỹ hỹn nén ũ há han mũ'?" he tóg. "Ẽg tỹ ũ tũ kókén kỹn mỹ kórég tũ nĩnh mũ'?" he tóg ag mỹ. "Ẽg mỹ ũ kren han mũ hỹn'?" he tóg. "Ẽg tỹ ũ tén kỹn mỹ há nĩnh mũ hỹn'?" he tóg. Hã ra ag tóg ti mỹ katy tĩ sir.

5 Kỹ tóg ag ki ẽvãnh kỹ jũ mũ sir, fe kaj tóg nĩ sir, ag krĩ tũ nỹtĩn kỹ. "Ã nĩgé tỹ krỹg' hé," he tóg ti mỹ, ũn nĩgé tóg ẽn mỹ. Kỹ tóg tỹ krỹg' he mũ sir, há' he tóg mũ sir, vãhã, ũn nĩgé tóg ja ẽn ti.

6 Kỹ vãhã Fariseu ag mũ mũ sir, jagnẽ mré ti to jykrén jé, pã'i mág tỹ Herodes mré ke ag mré ke gé. "Ẽg hỹn hẽ ri ken kỹ ti tũg mũ?" he ag tóg mũ, Jesus ti to.

Jesus tỹ goj nig fyr tá ag kanhrãn

7 Hã ra Jesus tóg ti mré mũ tĩ ag mré goj nig tỹ Galiléia ra tĩ mũ, vẽnh e tũg ja ra. Hã ra vẽnh e ag tóg ti nón mũ mũ. Ga tỹ Galiléia tá ag tóg kãmũ mũ, ga tỹ Judéia tá ke gé, 8 cidade tỹ Jerusalém tá, ga tỹ Iduméia tá, goj tỹ Jordão mã tá, cidade tỹ Tiro tá, cidade tỹ Sidom tá ke gé. E tãvĩ ag nỹtĩ, e pẽ. Ti tỹ nén hyn han kar mẽ kỹ ag tóg ti to kãmũ mũ. 9 Kỹ Jesus tóg ti mré mũ tĩ ag mỹ tó mũ, ag tỹ ti mỹ canoa jãján jé. Ti kutãn ag tóg, vẽnh kar ẽn ti, hã kỹ tóg canoa to vĩ mũ. 10 Ũ tỹ hẽn ri ke tỹ há' he ja tóg nĩ, ũn kagyga ag tỹ, fag tỹ ke gé. Hã kỹ ag tóg ti kutãn mũ. Ag tỹ ti mẽ sór vẽ, ãjag nĩgé tỹ. 11 Kỹ ũn jagrẽ kórég ag vỹ tá nỹtĩ gé. Ag tỹ Jesus ve kỹ ag tóg prẽnprẽr mũ sir. "!..Tỹ ã Topẽ kósin ne..!" he ag tóg mũ, prẽnprẽr kỹ. 12 Kỹ Jesus tóg ag mỹ vĩ tar han tĩ. "Ker inh kãmén hẽ'," he tóg tĩ, ag mỹ.

Jesus tỹ ũ tỹ 12 (ke) ag vin
(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

13 Kejẽn tóg pãnónh ra tĩ mũ, Jesus ti. Kỹ tóg ag jé prẽr mũ, ag kuprẽg kỹ. Kỹ ag tóg ti to mũ mũ. 14 Kỹ tóg ũ tỹ 12 (ke) ag vin mũ sir, ag tỹ tỹ ti mré mũ tĩ nỹtĩ jé, ti tỹ ag jẽgnẽ jé ke gé, "Topẽ vĩ tó jé," he tóg. 15 Ag mỹ tóg vẽnh jykre nĩm

mũ, ag tỹ vẽnh jagrẽ kórég pan jé. 16Ũ tỹ 12 (ke) ag hã vẽ, ha mẽ: Simão, Jesus tỹ ti jyjy ũ hã vỹ: Pedro, he mũ, 17Tiago ke gé, ti jãvy tỹ João mré, Zebedeu krẽ tag ag. Jesus tỹ ag jiji ũ hã vỹ: Boanerges, he mũ, ẽg vĩ ki ke hã vỹ: ta tỹ tỹrỹrỹ he ri ke ag, he mũ, 18André ke gé, Filipe ke gé, Bartolomeu ke gé, Mateus ke gé, Tomé ke gé, Tiago ke gé, Alfeu kósin tag ti, Tadeu ke gé, Simão ke gé, ag tỹ ũ to: Zelote, he mũ tag ti, 19Judas Iscariotes ke gé, ũ tỹ pã'i ag mỹ Jesus ven ke ti.

Topẽ vĩ to professor ag tỹ Jesus to vĩ kónãn
(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

20Kỹ Jesus tóg ag mré ã jamã tá jun mũ. Kỹ vẽnh kar tóg sir tá vẽnh mãn mũ, kỹ tóg ag jẽn ke mũ ra vẽnhmỹ tĩ, Jesus mré mũ ag. 21Kỹ Jesus kanhkã fag vỹ ti vẽme mẽ kỹ ti kãgmĩnh kãmũ mũ. "Krĩ vẽnhmỹ nĩ ve ti nĩ," he fag tóg, hã kỹ fag tóg ti kãgmĩ sór mũ. Hã ra tóg fag mré tĩ tũ nĩ.

22Kỹ Topẽ vĩ to professor ag tóg tá junjun mũ gé. Jerusalém tá ag tóg kãmũ jẽg, ti ve jé. Kỹ ag tóg ti to: "jagrẽ kórég ti hỹn nĩ," he mũ. "Hã kỹ tóg vẽnh jagrẽ kórég ag pã'i ẽn jykre han mũ, vẽnh jagrẽ kórég ag pan jé," he ag tóg. "Belzebu jykre tỹ tóg ag pan mũ, Nén-Kórég jykre tỹ," he ag tóg, Jesus to, Topẽ vĩ to professor ag.

23Kỹ Jesus tóg ag jé prẽr kỹ ag mỹ comparação han mũ, kỹ tóg: "Satanás vỹ vẽnh jagrẽ kórég pan tũ nĩgtĩ mỹr," he mũ, Jesus ti. 24"Pã'i pir krẽm ke ag tỹ jagnẽ kato tẽgtẽn kỹ ag tóg jagnẽ kãgtén kãn ke mũ," he tóg. 25"Ĩn pir kã ki ke ẽn fag tỹ jagnẽ kato tẽ kỹ fag tóg jagnẽ kãgtén kãn ke mũ gé," he tóg. 26"Satanás krẽm ke ag tỹ jagnẽ kato tẽ kỹ ag tóg jagnẽ tỹ tũ' henh ke mũ gé, kỹ tóg tũ' he mũ sir, Satanás ti," he tóg. 27"Ẽg tỹ ũ tỹ nén ũ mãn sór kỹ, ti ĩn tá, kỹ ẽg tóg ti se vén tĩ, ke tũ nĩ (mũ) ra tóg ã tũ ki rĩr ke mũ, kỹ ẽg tóg ti tũ mãn tỹ hẽ ri kenh ke tũ nĩgtĩ, ti tar nĩn kỹ. Ẽg tỹ ti se kar kỹ ẽg tóg ti tũ mãg mũ sir," he tóg. "Ge ti nĩgtĩ, sỹ nén han mũ ti. Tar ti nĩ, Japo ti, hã ra sóg hur ti sé, hã kỹ sóg ti tũ ag kygvãg mũ sir, ag jagrẽ kórég pan sóg mũ sir," he tóg, Jesus ti.

28"Sỹ ke há vẽ, hã kỹ sóg tó mũ," he tóg. "Topẽ vỹ ãjag mỹ vẽnh pãte fón kãn mũ, ãjag tỹ ti vĩ mranh kar ẽn tỹ, ãjag tỹ ti kato vĩ kónãn mré hã," he tóg. 29"Jãvo ãjag tỹ Topẽ kuprĩg kato vĩ kónãn kỹ tóg ãjag mỹ vẽnh pãte fón mãn ke tũ nĩ ha, Topẽ ti," he tóg. "Ãjag tỹ Topẽ vĩ mranh ẽn vỹ ãjag hã kã nĩ nĩ, kurã tũ ti nĩ," he tóg, Jesus ti.

30Ag mỹ tóg ke mũ, Jesus ti, ag tỹ ti to: "jagrẽ kórég ti hỹn nĩ," hen kỹ.

Jesus mré ke pẽ fag
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

31Kỹ ti mỹnh fi tóg ti jãvy ag mré ti venh kãtĩ mũ. Re kã fi jẽ ag mré, kỹ ag tóg ũ jẽnẽg mũ, ti jé prẽr jé. 32Jesus pénĩn vẽnh e vỹ tóg nỹtĩ, nĩgnĩg kỹ, kỹ ag tóg: "ha mẽ, ã mỹnh fi vỹ re kã jẽ, ã jãvy ag mré," he mũ. "Fag tỹ ã mré vẽmén sór vẽ. Ã jé prẽr fag tóg mũ," he ag tóg ti mỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

33 Hã ra Jesus tóg: “inh mỹnh fi mỹ inh ve sór mũ', inh jãvy ag mré'?” he
mũ. “Inh mỹnh fi vẽ vẽ, inh jãvy ag vẽ vẽ, hã ra ag tóg tỹ inh mré ke pẽ
tũ nỹtĩ,” he tóg. 34 Kỹ tóg ũn nĩgnĩg kỹ nỹtĩ ag ki ẽvãnh kỹ tóg: “inh mỹnh
fi hã vẽ, inh jãvy ag hã vẽ gé,” he mũ. 35 “Ũ tỹ Topẽ vĩ han mũ ẽn ag vỹ tỹ
inh jãvy nỹtĩ, inh ve fag ke gé, inh mỹnh ke gé,” he tóg ag mỹ, Jesus ti.

Nén fy to comparação
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)

4 1 Kejẽn Jesus tóg goj nig tỹ Galiléia fyr tá ag kanhrãn mãn mũ. Hã ra vẽnh
e vỹ ti pénĩn nỹtĩ, vẽnh e tãvĩ, hã kỹ tóg canoa kãra rã mũ, goj kãki, kỹ
tóg canoa kãkã nĩ mũ, hã ra ag kar vỹ tar tá vẽnh mãn kỹ nỹtĩ, nig fyr tá. 2 Ag
mỹ tóg vẽnh vĩ e tó mũ, comparação han kỹ. 3 Kỹ tóg kejẽn ag mỹ: “ha mẽ,” he
mũ. “Ũ tóg nén ũ fy krigkrig tĩ mũ,” he tóg. 4 “Ti tỹ krigkrig kỹ ti fy ũ tóg ẽmĩn
kri kutẽ mũ, ẽpry kri. Kỹ sẽsĩ tóg ti ko mũ sir. 5 Ti fy ũ tóg pãró kri kutẽ mũ, ga
e tũ ki, kỹ tóg kãnhmar mur mũ vẽ, ga sĩ ẽn ki. 6 Hã ra rã tóg ã tỹ ẽg nĩno kã sa
kỹ (tóg) ti pũn mũ. Ti jãre han tũ nĩn kỹ tóg tóg mũ. 7 Ti fy ũ tóg sónh kãki kutẽ
mũ, kỹ sónh tóg ti mré mur mũ, ti kri rũm tóg mũ sir kỹ tóg kanẽ han tũ nĩ. 8 Ti
fy ũ tóg ga há kri kutẽ mũ kỹ tóg mur há han mũ, mog há han tóg mũ, kanẽn
ha han tóg mũ gé, ũ tóg kanẽ tỹ 30 (ke) han, jo ũ vỹ kanẽ tỹ 60 (ke) han, jo ũ vỹ
kanẽ tỹ 100 (ke) han. 9 Ũ nĩgrẽg nỹtĩ tỹ tỹ jẽmẽ jé,” he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ nén fy to comparação kãmén
(Mt 13.10-23; Lc 8.9-15)

10 Ũn e ẽn ag mũn kar kỹ ti mré nỹtĩ ag tóg ti ki jẽmẽnh kãmũ mũ, nén
fy kãmén ti. Kỹ ag tóg ti mỹ: “ã tỹ ẽg mỹ ne tó nẽ?” he mũ.
11 Kỹ tóg ag mỹ: “ãjag hã tóg Topẽ tỹ tỹ ẽg pa'i nĩ ki kanhró nỹtĩnh mũ, ijo
tó ja tũ ẽn ki,” he mũ. “Hã ra sóg ẽn ag mỹ comparação tãvĩ han mũ. 12 Ag mỹ
sóg tó há han ke tũ nĩ, ón kỹ mẽg mũ ag mỹ, kỹ ag tóg ãjag tỹ vég mũ ra ki
kagtĩg nỹtĩ, ãjag tỹ mẽg mũ ra ag tóg to jykrén tũ nỹtĩ, kỹ ag tóg Topẽ ki ge tũ
nỹtĩ gé, kỹ Topẽ tóg ag mỹ vẽnh pãte fón ke tũ nĩ gé,” he tóg, Jesus ti, ũ ag to.
13 Kỹ tóg ag mỹ: “ãjag tỹ to jykrén tũ tóg tĩ',” he mũ, “sỹ ãjag mỹ nén fy
kãmén kỹ,” he tóg. “Kỹ ti mỹ ãjag tỹ ũ to jykrén há nĩnh mũ', sỹ ãjag mỹ
comparação ũ han kỹ?” he tóg.
14 Kỹ tóg jamã hár(a) ag mỹ kãmén mũ. “Ũ tóg nén fy vãvãm tĩ, kỹ ti tỹ Topẽ
vĩ tó vẽ, hã vỹ: vãvãm, he mũ, nén fy ri ke vẽ,” he tóg. 15 “Ti fy ũ vỹ ẽmĩn kri
kutẽ mũ. Kỹ Topẽ vĩ mẽg mũ ũ ag vỹ ẽpry ri ke nỹtĩ,” he tóg. “Ag tỹ Topẽ vĩ mẽg
mũ ra tóg ag mỹ tỹ tũ' he mũ, Satanás ti, Topẽ vĩ tỹ. Vẽsỹmér tóg ag mỹ tỹ tũ'
he mũ, ag mỹ Topẽ vĩ tó tỹ. Kỹ ẽmĩn ri ke vẽ sir. 16 Hã ri ken hã vẽ gé, ti tỹ pãró
kri vãvãm ẽn ti. Ag tỹ Topẽ vĩ mẽ kỹ ag tóg vẽsỹmér: hej, he mũ sir. Ag mỹ tóg
sér tĩ. 17 Hã ra ag tóg nén kré jãre tũ ri ke nỹtĩ, kỹ ag tóg mũ sĩ han mũ, Topẽ
mré. Nén ũ jagy kutẽ kỹ ag tóg sir Topẽ tovãnh mũ vẽsỹmér, ũ tỹ Topẽ tugrĩn
ag kato tẽ kỹ. 18 Ti tỹ sónh kãki vãm ẽn hã vẽ gé, hã vỹ tỹ Topẽ vĩ mẽg mũ ag

nỹtĩ gé. 19Hã ra ag tóg ãjag rãnhrãj hã mĩ ẽkrég mũ, ón kỹ rico nĩ sór jé. Nén ũ kar to ag én, hã kỹ Topẽ vĩ tóg ag mỹ katy' he mũ sir. Kỹ ag tóg kanẽ há han tũ nĩ. 20Hã ra ti tỹ ga há kri vãvãm mũ ẽn vỹ tỹ Topẽ vĩ mẽg mũ ag nỹtĩ gé. Hej, he ag tóg mũ sir, kanẽ há han ag tóg mũ, ũ tóg kanẽ tỹ 30 (ke) han mũ, ũ tóg kanẽ tỹ 60 (ke) han mũ, ũ tóg kanẽ tỹ 100 (ke) han mũ," he tóg, Jesus ti, ag mỹ.

Jẽngrẽ to comparação
(Lc 8.16-18)

21Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ẽg pi(jé) néj gru ma kãmũ kỹ kẽj krẽm fẽg tĩ', ẽg pi(jé) cama krẽm fẽg tĩ'," he mũ. "Ti fẽg jafã kri ẽg tóg fẽg tĩ. 22Hã kỹ ẽg tỹ nén vég tũ ẽn vẽnh ven kãn ke vẽ, hã jé tóg ver péju kỹ nĩ. Ẽg tỹ nén ki kagtĩg ẽn vẽnh ven kãn ke vẽ," he tóg. 23"Ũn nĩgrẽg nỹtĩ tỹ tỹ jẽmẽ jé," he tóg.

24"Hã kỹ jẽmẽ há han," he tóg. "Ãjag mré ke ag jykre tugnỹm ãjag tóg tĩ, kỹ ãjag tóg ag mỹ vĩ tar han tĩ. Kỹ Topẽ vỹ ãjag mỹ vĩ tar han ke mũ gé, ãjag tỹ ãjag mré ke ag jykre ri ke nỹtĩn kỹ. Hã ra tóg ãjag mỹ vĩ tar kãfór han ke mũ, ha vemnĩ," he tóg. 25"Ũ tỹ nén ũ to jykrén há han kỹ tóg ũ to jykrén mãn', ũ to jykrén mãn', he mũ sir. Ũ tỹ nén ũ to jykrén há han tũ nĩn kỹ tóg ti mỹ tũ' he mũ sir, ti tỹ nén to jykrén sĩ han mũ ra," he tóg, Jesus ti.

Nén kré to comparação

26Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ vỹ ge nỹnh mũ, ha mẽ," he mũ. "Ũ vỹ nén ũ fy vãvãm tĩg mũ, ẽpỹ ki," he tóg. 27"Ũ tỹ vãvãm mũ vỹ nũr mũ sir, kutyg kỹ, tỹ vaj kỹ tóg rĩr mãn mũ sir. Hã ra ti fy ẽn vỹ mur mũ, mog tóg mũ, jo ũ tỹ vãvãm mũ tóg ki kagtĩg nĩ. "Ti hẽ ri ken kỹ mur'?" he tóg. 28Jãvo tóg vẽsóg ki mog, kar tóg mó han, kỹ vãhã ti kanẽ vẽ sir, ti mó kãki. 29Ti kanẽn kar kỹ tóg ag mỹ: "ha kre jafã va kãmũ jẽg," he mũ sir. Kỹ ti krenh ke kurã vẽ sir. Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ri ken hã vẽ," he tóg, Jesus ti, ã kãtĩg mãn ke tón kỹ.

Ka tỹ mostarda fy to comparação
(Mt 13.31-32,35; Lc 13.18-19)

30Kỹ Jesus tóg: "inh hỹn tóg tag tónh mũ ha, sỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ kãmén jé," he mũ. 31"Ka tỹ mostarda fy ri ke ti nĩ, Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ti," he tóg. "Ti krãn ẽg tóg tĩ, ẽg japỹ ki. Kãsir ti nĩ, ti fy ti. Ũ fy vỹ ti sĩ ri ke tũ nỹtĩ. 32Ti krãn kar kỹ tóg mog mũ, kỹ tóg ẽgóho kar kãfór nĩ. Pẽ mág ti nỹtĩ, hã kỹ sẽsĩ ag vỹ kãki krẽg tĩ, ti fẽnja ki," he tóg, Jesus ti.

33Comparação tỹ hẽn ri ke hyn han tóg, ag mỹ Topẽ vĩ tón ki, ag tỹ to jykrén sór kỹ. 34"Tag vỹ ge nỹnh mũ," he hã han tóg ag mỹ, Jesus ti. Ag mỹ tóg jamã hár(a) nén ũ tó tũ nĩ, ũn e ag mỹ. Hã ra tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ kãmén há han mũ, ag pin kỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus tỹ kóho tỹ tũ' he
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

35 Hã tỹ kuty tá tóg ag mỹ: “mũ nỹ, goj nig kafã ũ ra,” he mũ.
36 Hã kỹ ag tóg vẽnh e ẽn ré kỹ mũ mũ sir, canoa kãmĩ, Jesus tỹ kãkã nĩn kỹ. Hã ra ũ ag tóg ti mré mũ mũ gé, canoa ũ kãmĩ. 37 Hã ra kãka tar tãvĩ vỹ tóg vãhã krog he mũ, kóho ti. Kỹ goj tóg canoa kãki krém krém ke mũ. Ti fãn sór tóg mũ sir. 38 Hã ra Jesus tóg nũr nỹ, fakrĩnh kỹ, canoa nér tá. Kỹ ag tóg ti rĩn kỹ ti mỹ: “Senhor,” he mũ. “Ẽg mỹ ẽg kãgter ha mẽ tóg tĩ. Mỹ ã mỹ tỹ nén ũ tũ?” he ag tóg ti mỹ.
39 Kỹ tóg rĩr mũ sir, kỹ tóg kóho mỹ vĩ tar han mũ, ti mỹ: “krỹg he ra,” hen kỹ. Kỹ kóho tóg tũ' he mũ, katy' he tóg mũ. 40 Kỹ tóg ag mỹ: “ãjag tỹ ne jé kanẽ jur nẽ?” he mũ. “Ãjag mỹ inh ki rã há han tũ?” he tóg ag mỹ.
41 Kỹ tóg ag mỹ e (pẽ) tãvĩ tĩ sir. Jagnẽ mỹ ag tóg: “ti jykre tóg ẽg mỹ e tĩ,” he mũ. “Kóho vỹ ti vĩ han, goj ti ke gé,” he ag tóg.

Jesus tỹ vẽnh jagrẽ kórég tỹ mil ag pan
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

5 1 Kỹ ag tóg goj nig kafã ũ tá junjun mũ sir, Gerasa tá ke ag tá. 2 Jesus tỹ canoa ki vag ke mũ ra ũ tóg ti kato tẽ mũ. Jagrẽ kórég ti nĩ. Vẽnh kej tá tóg kãkutẽ mũ. 3 Tá tóg ẽmã nĩ, vẽnh kej tá. Ag tỹ ti ség mũ ra tóg vẽnh mỹ nĩ, ferro mré hã. 4 Ti se tỹ hẽn ri ke han ja ag tóg nĩgtĩ vẽ, ti nĩgé, ti pẽn ke gé, ferro tỹ. Hã ra tóg ferro tỹ kam ke ja nĩgtĩ, ã pẽn se ja ti mrynhmranh kãn ja tóg nĩgtĩ. Ag tỹ ti kanhrãn ke mũ ra ag tóg ti tỹ hẽ ri ke ja tũ nĩgtĩ. 5 Kuty ki kurã mré tóg prẽr tĩgtĩ, vẽnh kej ki. Pãró ẽn ki pó génh kỹ tóg vẽsãnh tĩgtĩ. 6 Ti tỹ kuvar há tá Jesus ve kỹ tóg ti to vẽnhvãg tĩ mũ, kỹ tóg ti krẽm grĩnh ke mũ. 7 Jamã hár(a) tóg prẽr mũ, kỹ tóg: “!..ã isỹ hẽ ri kenh mũ, Jesus'..!” he mũ, “!..kynhmỹ Topẽ kósin'..!” he tóg. “!..Ã mỹ sóg to vĩnh mũ, ã tỹ inh vóg kónãn tũ nĩn jé, kỹ Topẽ vỹ inh vĩ mẽg mo..!” he tóg. 8 Hã ra Jesus tóg ti mỹ: “ti tovãnh ra, Nén-Kórég',” he ja nĩ.
9 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “ã jyjy hẽ ri ke tĩ,” he mũ. Kỹ tóg: “Mil,” he mũ. “E tãvĩ ẽg nỹtĩ,” he tóg, Nén-Kórég ti.
10 Kỹ tóg to vĩ', to vĩ', he mũ, Jesus tỹ ẽmã ẽn ki ti kutẽm tũ nĩ jé.
11 Hã ra ag mẽg tỹ porco ag tóg jẽg nỹtĩ, pãnónh ẽn kri. 12 Kỹ Nén-Kórég ag tóg Jesus mỹ: “ag mẽg to ẽg jẽgnẽ, ẽg tỹ ag kãki ge jé,” he mũ.
13 Kỹ tóg ag mỹ: “hej,” he mũ. Kỹ Nén-Kórég ag tóg ẽn ti tovãnh mũ sir, porco ag ki ge ag tóg mũ sir. Kỹ ag tóg re mũ sir, porco ag. Rán ki ag tóg re mũ, kỹ ag tóg nỹgnỹr kãn mũ sir, goj nig ki. Kãgter kãn ag tóg mũ. Porco tỹ mil régre ag vẽ, hỹn.
14 Kỹ porco ki rĩr tĩ ag tóg sir pétẽ mũ, cidade ra. Tá ag tóg kãmén kãn mũ, Nén-Kórég tỹ jagrẽ ja ẽn ti. Kỹ ag tóg Jesus to mũ kãn mũ sir, nén ẽn ve jé.
15 Jesus tá ag tóg junjun mũ sir, kỹ ag tóg ũn jagrẽ kórég ja ẽn vég mũ, kur tu

kỹ. Krĩ há' he tóg mũ, ũ tỹ mil tỹ jagrẽ kórég ja ẽn ti. Kỹ ag fe tóg jũrũn ke mũ. 16Kỹ ũ tỹ vég mũ ag tóg kãmén mũ sir ag mỹ Ũn jagrẽ kórég ja ti, porco ag. 17Hã kỹ ag tóg Jesus mỹ to vĩ mũ, ti tỹ tá kutẽ jé, ag rã hã nĩ tũ nĩ jé.

18Ti tỹ canoa kãki rã kỹ ũn jagrẽ kórég ja tóg: "nhỹ ã mré tĩg mũ," he mũ, Jesus mỹ. 19Hã ra tóg ti mỹ nenh. "Ha tĩg, ã ĩn ra, ã tỹ ã mré ke ag mré nĩ jé," he tóg ti mỹ. "Ag mỹ kãmén nĩ, ẽg jóg mág tỹ ã tỹ há' he mũ ti, ti tỹ ã jagãgtãn mũ ti," he tóg ti mỹ. 20Kỹ tóg tĩ mũ. Ẽmã tỹ 10 (ke) ki ga tá tóg kãmén mũ, Jesus tỹ ã tỹ há' he ti. Kỹ tóg ag kar mỹ e tĩ.

Jairo tỹ Jesus mỹ ã kósin fi to vĩ
(Mt 9.18-19; Lc 8.40-42)

21Kỹ Jesus tóg kafã ra tĩg mãn mũ, canoa kãmĩ. Kỹ vẽnh e tóg ti jo vẽnh mãn mũ. Hã ra tóg goj nig fyr tá jẽ nĩ. 22Kỹ ũ tóg kãtĩ mũ, ti jiji hã vỹ: Jairo, he mũ. Judeu ag vẽnh kanhrãn jafã to tóg tỹ pã'i nĩ. Ti tỹ Jesus ve kỹ tóg ti krẽm mũg ke mũ. 23Ti mỹ tóg: "inh kósin sĩ fi vỹ tũg sór mũ," he mũ. "Kunĩg, ã tỹ ã nĩgé tỹ fi mẽ jé, fi tỹ há' he jé, fi kren jé," he tóg. 24Kỹ tóg ti mré tĩ mũ. Hã ra ũn e ag tóg ti nón mũ kỹ ti kutãn mũ.

Ũn tỹtá kaga fi
(Mt 9.20-22; Lc 8.43-48)

25Jo ũn tỹtá ũ fi tóg tá nĩgtĩ. Kyvénh krỹg tũ han kỹ fi tóg nĩ, prỹg tỹ 12 (ke) ki. 26Médico ag tỹ fi vẽsỹrénh mág han, to fi tóg ã tỹ nén vãm kãn, hã ra fi tóg há' he tũ nĩ, ke han han fi tóg. 27Hã ra fi tóg Jesus kãme mẽ ja nĩgtĩ, kỹ fi tóg vẽnh e kãmĩ tĩg kỹ ti nón ti kur mẽg mũ sir. 28"Sỹ hẽn ri ke mũn ti kur mẽ kỹ inh hỹn han mũ," he fi tóg.

29Fi tỹ ti kur mẽ kỹ fi kyvénh tóg gym ke mũ sir vãhã, kỹ fi tóg ki kanhró nĩ, fi kaga tỹ há' he ẽn ki. 30Hã ra Jesus tóg ã fe tỹ ki kanhró nĩ, ã jykre kutẽ ẽn ki. Kỹ tóg vẽnh e kãki vĩrĩn ke mũ sir. "Ũ nỹ inh kur mẽ'?" he tóg.

31Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti mỹ: "vẽnh kar tỹ ã kutãn vẽ," he mũ. "Jo ã tóg: ũ nỹ inh kur mẽ? he mũ," he ag tóg ti mỹ. 32Kỹ tóg tãmĩ ẽvãnh mũ, ũ tỹ ã mẽg mũ fi ve jé. 33Hã ra ũn tỹtá fi tóg ki kanhró nĩ, fi han mũn ki. Kỹ fi tóg kamẽg kỹ, jũrũn ke kỹ mũg ke mũ, ti krẽm. Kỹ fi tóg ti mỹ kãmén kãn mũ sir.

34Hã ra tóg fi mỹ: "inh kósin," he mũ. "Ã tỹ inh ki rã kỹ ã tóg há' hé," he tóg. "Ha tĩg, jatun mỹ, ã han vẽ ha," he tóg, fi mỹ.

Jairo kósin fi rĩr mãn
(Mt 9.23-26; Lc 8.49-56)

35Ti tỹ ver fi mré vẽmén jẽ ra ũ ag tóg tá junjun mũ, pã'i tỹ Jairo ẽn ĩn tá. "Ã kósin fi vỹ hur ter," he ag tóg. "Tũg ja fi tóg nĩ ha," he ag tóg. "Hã kỹ ti mỹ: kunĩg, he mãn tũg nĩ, ti kutãn mãn tũg nĩ," he ag tóg, Jairon mỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

36 Hã ra Jesus tóg mẽg mũ, kỹ tóg: “kamẽg tũg nĩ, inh vĩ hã kri nĩmnĩ,”
he mũ, pã'i ẽn mỹ. 37 Kỹ tóg ũn e ag tỹ ti ĩn ra mũ kamẽg. “Pedro vỹ tĩg
mũ inh mré, Tiago ke gé,” he tóg, “Tiago jãvy tỹ João ke gé,” he tóg.
38 Ag tỹ Jairo ĩn tá junjun mũ ra Jesus tóg vẽnh e vég mũ sir, kygfỹ mũ fag,
vẽsỹrénh jagy han mũ fag. 39 Kỹ tóg kã rã kỹ fag mỹ: “ãjag tỹ ne jé kygfỹ nẽ,
ãjag tỹ ne jé vẽsỹrénh nẽ?” he mũ. “Ter tũ fi nĩ, nũr fi nỹ nĩ,” he tóg.
40 Hã ra fag tóg ti nyg mũ. Hã ra tóg fag pan mũ sir, kỹ tóg fi panh mré,
fi mỹnh fi mré fi venh tĩ mũ, ti mré kãmũ mũ ag mré. 41 Fi nĩgé kãgmĩ kỹ
tóg fi mỹ: “talitá cumi,” he mũ. Ẽg vĩ ki ke vẽ, hã vỹ: nĩ ra, jỹ, he mũ.
42 Kỹ vãhã gĩr fi tóg nĩ mũ sir, kánẽ tĩ fi nĩ sir. Kri prỹg tỹ 12 (ke) fi nĩ.
Kỹ tóg ag mỹ e tãvĩ tĩ. 43 Hã ra tóg ag mỹ vĩ tar han, ag tỹ ũ mỹ tó tũg jé.
“Ha fi mỹ vẽjẽn ven,” he tóg. Hã ra tóg fi ter kỹ nỹ ra fi rĩn mãn.

Jesus jamã tá ke ag tỹ ti to é he
(Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

6 1 Kỹ Jesus tóg tá kãkutẽ kỹ ã jamã tá jun mũ sir. Ti mré mũ tĩ ag tóg
ti mré mũ mũ gé. 2 Vẽnhkán ke kurã ki tóg ag vẽnh kanhrãn jafã ki
ag kanhrãn mũ. Ag tỹ ti vĩ mẽ kỹ tóg ag mỹ e tĩ. “Hẽ tán hỹn ki kanhrãn,
vẽnh jykre tag ti ki? Ũ nỹ hỹn ti kanhrãn?” he ag tóg, ti jamã tá ke ag.
“Ẽg tỹ nén han vãnh hyn han tóg tĩgtĩ,” he ag tóg. 3 “Ĩn han tĩ ẽn vẽ mỹr,”
he ag tóg. “Maria fi kósin vẽ mỹr, Tiago kãke, José, Judas, Simão kãke,
kỹ ti ve fag vỹ ẽg mré nỹtĩ gé mỹr. Ti tỹ ne jé tỹ ẽg kãfór nĩ sór nẽ?” he
ag tóg. Kỹ tóg ag mỹ tỹ ũ nỹ.
4 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “ẽmã ũ tá ke ag tóg Topẽ vĩ tó tĩ to é he tũ nĩgtĩ
mỹr,” he mũ. “Ti jamã tá ke ag tóg ti to é he tĩ jãvo, ti mré ke ag, ti
kanhkã ag,” he tóg. 5 Kỹ Jesus tóg tá nén ũ han tũ nĩ sir. Ũn kaga pipir
ag hã tỹ há' he tóg, ã nĩgé tỹ ag mẽ kỹ. 6 Ag tỹ ti ki ge tũ tóg ti mỹ e tĩ, ti
jamãn ki. Kỹ tóg ẽmã kãsir mĩ tĩg kỹ ag kanhrãn tĩ nĩ sir.

Jesus tỹ ũ tỹ 12 (ke) ag jẽgnẽ
(Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

7 Kỹ Jesus tóg ũ tỹ 12 (ke) ag jé prẽr mũ. Kỹ tóg ag mũn mũ, ũn régre tĩn', ũn
régre tĩn' he tóg. Ag mỹ tóg vẽnh jykre nĩm mũ, ag tỹ vẽnh jagrẽ kórég pan
mũ jé. 8 Kỹ tóg ag mỹ: “ãjag mũn kỹ pão ma mũ tũg nĩ,” he mũ, “bolsa ke gé,
jãnkamy ke gé,” he tóg. 9 “Vãtó hã va mũmnĩ, kãtó ti, pẽ né ke gé, pẽn to ró
ti,” he tóg. 10 Kỹ tóg ag mỹ: “ãjag tỹ ẽmã ũ tá jun kỹ, ãjag tỹ ĩn ra rã mũ hã ki
nũgnũr hemnĩ,” he mũ, “hã ki ãjag tỹ kurã ki panh ke mũ ẽn tá krỹgkrỹg nĩ,”
he tóg. 11 “Ẽmã ũ tá ke ag tóg kejẽn ãjag mỹ: kãgemnĩ, henh ke tũ nĩ, ag tỹ ãjag
vĩ mẽ jãvãnh nỹtĩn kỹ. Kỹ ãjag pẽn hã kykũnh nĩ, ãjag tỹ tá pa kỹ,” he tóg, “ag
tỹ ve kỹ to ki kanhró nỹtĩ jé, Topẽ tỹ ag mỹ: vó', he ti,” he tóg ag mỹ. “Ha mẽ,
ki hã sóg tó mũ. Kurã tỹ ẽgno ki, isỹ vẽnh kar jykre tugnỹm ke kurã ẽn ki ag
tóg jagãgtar nỹtĩnh mũ, ag tỹ ãjag vĩ jẽmẽ jãvãnh nỹtĩn kỹ,” he tóg, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

12 Kỹ ag tóg mũ mũ sir, ũ tỹ 12 (ke) ag. “Ãjag jykre tovãnh nĩ,” he ag tóg
mũ, vẽnh kar mỹ. 13 Vẽnh jagrẽ kóreg pan ag tóg mũ, ha mẽ. Ũn kagyga
ag to tĩn ag tóg mũ, azeite tỹ, kỹ ag tóg tỹ há' he kãn mũ sir.

João Batista ter
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)

14 Kỹ pã'i mág tỹ rei tóg Jesus kãme mẽg mũ sir. Vẽnh kar vỹ ti kãmén tĩ, hã
kỹ tóg mẽg mũ. Pã'i mág tỹ rei ẽn jijin hã vỹ: Herodes, he mũ. Kỹ tóg: “João hỹn
(tóg),” he mũ, “ũ tỹ ag kygpég tĩ ẽn ti,” he tóg. “Ã ter jan tán hỹn vỹn ké,” he tóg.
“Hã kỹ tóg ẽg tỹ nén han vãnh kar ẽn hyn han tĩ,” he tóg, Jesus to, Herodes ti.
15 Hã ra ũ tóg Jesus to: “Elias vẽ,” he mũ. Kỹ ũ tóg: “Topẽ vĩ tó tĩ vẽ,
vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag ri ke vẽ,” he mũ gé.
16 Hã ra Herodes tóg ti kãme mẽ kỹ: “João hỹn ã ter ja tá vỹn ké, sỹ ũn
krĩ kym ja ẽn ti,” he mũ.
17 Herodes vỹ João se ja nĩ, vẽse jafã kãki tóg ti fón ja nĩ, Herodias fi
tugrĩn. Tỹ fi Filipe prũ fi nĩ, ti jãvy, hã ra tóg fi tỹ prũg mũ, Herodes ti.
18 Kỹ João tóg Herodes mỹ: “ã hã ne tóg ã mré ke prũ fi tỹ prũg mũ',” he ja
nĩ. “Fi ki ã tóg Topẽ vĩ mranh mũ,” he ja tóg nĩ, João ti, Herodes mỹ. 19 Tag to
Herodias fi tóg ti to kóreg nĩ, ti tén ke to fi tóg jykrén nĩgtĩ, hã ra fi tóg ti tỹ hẽ
ri ke tũ nĩ, 20 Herodes tỹ ti kamẽg kỹ. João vỹ tóg tỹ ũn jykre kuryj nĩ. Topẽ
jykre hã han tóg tĩ. Hã kỹ Herodes tóg ti jy nĩgãn tĩ, ti tỹ ti jykre há ki kanhró
nĩn kỹ. João vĩ tóg ti mỹ vẽnhmỹ tĩ, ge ra tóg ti mỹ mẽ há tĩ, Herodes mỹ.
21 Kejẽn tóg fi mỹ ti tén ke ki króm ke mũ. Herodes tóg ã mur ja kurã
ẽn ki festa mág han mũ, tenente ag mỹ, soldado ag pã'i ag mỹ ke gé, ũn
rico ag mỹ ke gé, Galiléia tá ke ag mỹ.
22 Kỹ Herodias fi kósin fi tóg ag jo vẽnh gringrén mũ, hã ra tóg ag mỹ sĩ
tãvĩ tĩ, Herodes mỹ, ti mré nỹtĩ ag mỹ ke gé, ti mré jẽg mũ ag mỹ. Kỹ tóg
fi mỹ: “ã tỹ nén to vĩ mũ tỹ sóg ã mỹ nĩm mũ,” he mũ. 23 Fi mỹ tóg: “sỹ ke
há vẽ,” he mũ. “Ã tỹ nén to vĩ mũ kar nĩm jé sóg ke mũ, isỹ nén kar kuju
mré hã,” he tóg, tátãg fi mỹ.
24 Hã ra fi tóg ã mỹnh fi to tĩ mũ sir. “Inh hỹn ne to vĩnh mũ?” he fi tóg
mũ, ã mỹnh fi mỹ. Kỹ fi tóg: “João krĩ to vĩmnĩ,” he mũ, “ũ tỹ ag kygpég
tĩ ẽn krĩ to,” he fi tóg, ã kósin fi mỹ, Herodias fi.
25 Kỹ fi tóg vẽsỹmér pã'i mág ẽn to vẽnhvãg tĩ mũ. “Inh mỹ ũri João
Batista krĩ nĩm, pénky kãkã,” he fi tóg mũ.
26 Kỹ Herodes tóg fe kaj mág han mũ sir. Hã ra tóg fi mỹ: “sỹ ke há vẽ,” he
ja nĩ, hã kỹ tóg fi mỹ han sór mũ, ti mré nỹtĩ ag tỹ mẽ kãn ja nĩn kỹ. 27 Hã kỹ
tóg polícia ũ jẽnẽg mũ, ti tỹ ti krĩ ma kãtĩg jé. Kỹ tóg ti krĩ kym mũ sir, vẽse
ja kãtá. 28 Kỹ tóg ti krĩ ma kãtĩ mũ sir, pénky kãkã nĩm kỹ. Kỹ tóg fi mỹ nĩm
mũ, tátãg fi mỹ. Kỹ fi tóg ã mỹnh fi mỹ ma kãtĩ mũ, Herodias fi mỹ.
29 Kỹ João mré mũ tĩ ag tóg ti venh mũ mũ, ti ter mẽ kỹ. Kỹ ag tóg ti há
va mũ mũ, vẽnh kej ra. Tá ag tóg ti péju mũ sir.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus tỹ ũ tỹ 5 mil (ke) ag jẽn
(Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jo 6.1-14)

30 Kejẽn Jesus tỹ ũn vin mũ ag tóg Jesus to vỹnvỹn ke mũ, ti mỹ kãmén
jé, ag tỹ vẽnh kar mỹ nén tó ja ẽn ti, ag tỹ nén ũ han mũ kar ẽn ke gé. 31 Kỹ
tóg ag mỹ: "mũ nỹ, ẽg pir mỹ ẽmã tũg ja ra mũ jé, ẽg vẽnhkán sĩ han jé,"
he mũ. Kãmũ ag tóg nỹ nĩ, e ag tóg tĩ ha, kỹ tóg ag jẽn ke mũ ra vẽnhmỹ tĩ
sir. 32 Kỹ ag tóg canoa kãmĩ mũ mũ sir, ẽmã tũg ja ra, ãjag pir mỹ.
33 Hã ra ũn e ag tóg ag mũ ve kỹ ag ki kanhrãn mũ, kỹ ag tóg ãjag pẽn
kã ag jy pétẽ mũ, ẽmã kar tá kãmũ kỹ. Ag jo ag tóg tá junjun mũ sir, vẽnh
e ẽn ti. 34 Jesus tỹ tá jun kỹ tóg sir ũn e ag vég mũ, kỹ ag tóg ti mỹ jagtar
nỹtĩ. Ti mỹ ag tóg tỹ ẽg mẽg tỹ mé, ẽg mẽg tỹ carneiro ri ke nỹtĩ. Ũ tỹ ẽg
mẽg ki rĩr tũ nĩn kỹ tóg jagãgtar nỹtĩgtĩ, ẽg mẽg ti. Tag ri ke ag nỹtĩ, ũn e
ẽn ag, Jesus mỹ, ag tỹ Topẽ vĩ ki kagtĩg nỹtĩn kỹ.
35 Hã ra tóg rãké nỹ sir, kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti mỹ: "ki ti ẽmã tũ nĩ,
rãké ti nỹ ha," he mũ. 36 "Ã tỹ ag mũn kỹ tóg há tĩ vẽ. Kỹ ag tóg ẽmã kar
mĩ mũnh mũ, vẽjẽn jãvãnh jé," he ag tóg ti mỹ. 37 Hã ra tóg ag mỹ: "ha
inhhã ag jẽn ge," he mũ. Hã ra ag tóg: "kỹ ẽg mỹ jãnkamy tỹ hẽn ri ke tỹ
pão kajãm mũ'?" he mũ, "ẽg tỹ ag jẽn jé?" he ag tóg ti mỹ.
38 Kỹ tóg ag mỹ: "pão tỹ hẽ ri ke nỹ ki nỹtĩ?" he mũ. "Ha venh mũ jẽg," he
tóg. Ag tỹ ve kỹ ag tóg: "ũ tỹ 5 (ke) vẽ," he mũ, "pirã régre ke gé," he ag tóg.
39 Kỹ tóg ag mỹ: "nĩgnĩ ra, re gỹnh tánh kri, mrugmru kri," he mũ,
"vẽnhmãn kỹ," he tóg, vẽnh kar ẽn mỹ. 40 Kỹ ag tóg vẽnhmãn kỹ nĩ',
vẽnhmãn kỹ nĩ' he mũ, ũ vỹ tóg 100 (ke) nĩ' he mũ, jo ũ tóg 50 (ke) nĩ'
he mũ, ag vẽnhmãn ũ. 41 Kỹ tóg pão tỹ 5 (ke) génh kỹ, pirã régre génh kỹ
kanhkã ki ẽvãnh mũ, kỹ tóg Topẽ mré vĩ mũ sir, kỹ tóg pão kénh mũ sir,
ã mré mũ tĩ ag mỹ tóg vin mũ, ag tỹ ũn e ẽn mỹ vẽnh kãpãpãm jé. Pirã
régre tỹ tóg vẽnh kãpópãm mũ gé sir. 42 Kỹ vẽnh kar vỹ ko kãn kỹ funfór
mũ sir. 43 Kẽj tỹ 12 (ke) fãn ag tóg mũ sir, pão ke tỹ, pirã ke tỹ. 44 Pão ẽn
ko mũ ag tóg tỹ 5 mil (ke) nỹtĩ, ũn tỹtá fag tó tũ.

Jesus tỹ goj kri tĩg
(Mt 14.22-33; Jo 6.15-21)

45 Kỹ Jesus tóg vẽsỹmér ã mré mũ tĩ ag mỹ tó mũ, ag tỹ canoa kãmĩ mũ jé,
ag tỹ ti jo kafã ũ ra mũ jé, ẽmã tỹ Betsaida ra. "Isỹ ũn e tag ag mỹ: ha mũjẽg,
henh ke vẽ ver," he tóg ag mỹ. 46 Kỹ tóg ag mỹ: "ha mũjẽg," he mũ sir. Ag mũn
kar tóg pãnónh to tãpry mũ, Topẽ mré vĩ jé. 47 Kuty ẽn kỹ canoa tóg ver tĩ nĩ,
goj kãmĩ. Jo Jesus tóg tar tá jẽ nĩ ver, ã pir mỹ. 48 Hã ra ag tóg canoa vóg kỹ
ronron mũ sir, mũ kónãn ag tóg mũ sir, kãka tỹ ag kato tẽn kỹ. Hã ra tóg ag
ronron vég mũ sir, Jesus ti. Kỹ tóg kurã ke ra ag to kãtĩ mũ, goj kri tĩg kỹ, ã
pẽn kã mỹr. Hã ra tóg ag tá jun mũ sir, kỹ tóg ag pãtén sór nĩ ve nĩ. 49 Ag tỹ
goj kri ti tĩg ve kỹ ag tóg: "vẽnh kuprĩg vẽ," he mũ. Kỹ ag tóg vẽkrẽnkrẽr mũ,

50 ag tỹ jũrũn ken kỹ, ag kar tỹ ti ve kỹ. Hã ra tóg vẽsỹmér ag mré vĩ mũ, kỹ
tóg ag mỹ: “kamẽg tũg nĩ,” he mũ. “Inh hã vẽ, jũrũn ke tũg nĩ,” he tóg.
51 Kỹ tóg canoa kãki rã mũ sir ag mré, Jesus ti. Kỹ kãka tóg tũ' he mũ sir.
Kỹ tóg ag mỹ e (pẽ) tãvĩ tĩ. 52 Hã kỹ tóg ag tỹ to jykrén tũ tĩ. Ver ag tóg krĩ tũ
nỹtĩ, hã kỹ ag tóg Jesus jykre ki kagtĩg nỹtĩ ver, ti tỹ pão pir tỹ ũn e jẽn ja ra.

Jesus tỹ Genesaré mĩ tĩg
(Mt 14.34-36)

53 Ag tỹ canoa kãmĩ pa kỹ ag tóg ga tỹ Genesaré tá junjun ja nĩ. Kỹ ag tóg
canoa nỹgnỹn mũ sir. 54 Ag tỹ canoa kãmĩ pa kar kỹ tá ke ag tóg vẽsỹmér
ti ki kanhrãn mũ, Jesus ki. 55 Kỹ ag tóg ĩn kar mĩ pétẽ mũ sir, kỹ ag tóg ũn
kagyga ag gé kãmũ mũ ti to. Kur kã ag tóg ag gé kãmũ mũ. Ti jẽg jan ra ag
tóg ti nón mũ mũ, ag tỹ ti jẽg ja mẽ kỹ. 56 Ti tỹ ẽmã ũ tá jun kỹ ag tóg vẽnh
kaga gé kãmũ tĩ, kỹ ag tóg ĩn prur ki ag vin tĩ, ẽmã kãsir ki, ẽmã mág ki ke
gé, vãnh kãmĩ ke gé. “Mỹ ã mỹ há, ẽg tỹ hẽn ri ke mũn ã kur mráj mẽ jé?”
he ag tóg ti mỹ. Kỹ ag tóg há' há' he kãn mũ sir, ag tỹ ti kur mẽn kỹ.

Ti si ag jykre ti
(Mt 15.1-9)

7 1 Kejẽn Fariseu ag tóg Jesus to vẽnhmãn mũ, Topẽ vĩ to professor ag
mré. Jerusalém tá ag kãmũ ja nĩ. 2 Hã ra ag tóg Jesus mré mũ tĩ ũ ag jẽn
vég mũ. Nĩgpég tũ ja ag tóg nĩ, hã kỹ tóg Fariseu ag mỹ jẽggryg tĩ. 3 Fariseu
ag tóg nĩgpe kar kỹ tỹ jẽg tĩ, Israel kar ag ke gé, ag tỹ ti si ag jykre han kỹ.
4 Ag tỹ negocio tá kãmũ kỹ ag tóg vẽso tỹ kó he tĩ, goj tỹ, vẽso tỹ kó he kar
hã ag tóg ko tĩ. Vẽnh jykre si tỹ hẽn ri ke hyn han ag tóg tĩ, caneca kupég tĩ,
kukrũ kupég tĩ, lata kupég tĩ ke gé. 5 Kỹ Fariseu ag tóg Jesus mỹ ke mũ, Topẽ
vĩ to professor ag mré hã. “Ã mré mũ tĩ ag tỹ hẽ ri ke jé ti si ag jykre han tũ
nĩ nẽ?” he ag tóg mũ. “Ag tỹ ne jé ãjag nĩgé jẽggry ra jẽn nẽ?” he ag tóg mũ.
6 Hã ra tóg ag mỹ: “Isaías vỹ ãjag to vĩ ja nĩ, vãsỹ,” he mũ, “kỹ tóg rán
kỹ nĩ,” he tóg. “Ti vĩn hã vẽ, ha mẽ: povo tag vỹ ãjag nũnẽ hã tỹ inh mỹ
vĩ há han tĩ, hã ra ag jykre pi(jé) tỹ inh jykre nỹ'. 7 Fagrĩnh mỹ ag tóg iso
grĩnh ke tĩ, hã ra ag tóg ẽprã ke ag jykre to: Topẽ tỹ tón hã vẽ, he tĩ, he ja
tóg nĩgtĩ, Isaías ti,” he tóg, Jesus ti. “Hã kỹ tóg ãjag to ki hã tó ja nĩ, ãjag
jykre régre nỹtĩn kỹ,” he tóg, Jesus ti. 8 “Topẽ vĩ tovãnh ãjag tóg mũ,” he
tóg. “Hã ra ãjag tóg ẽprã ke jykre han tĩ,” he tóg, Jesus ti.
9 Kỹ tóg ag mỹ: “ãjag hã ne tóg Topẽ vĩ mranh tĩ',” he mũ, “ãjag tỹ ãjag jykre
si hã han jé,” he tóg. “Hã ra tóg ãjag mỹ há nỹ, ãjag jykre si ẽn ti,” he tóg, ag
mỹ. 10 “Moisés tỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ tó kỹ tóg ãjag mỹ: “ã mỹnh fi mré ã panh
kamẽg nĩ, fag jagãgtãn nĩ,” he ja nĩgtĩ. “Ũ tỹ ã han mũ fag mỹ vĩ kónãn mũ
ẽn tén jé ã tóg ke mũ,” he ja tóg nĩgtĩ, Moisés ti,” he tóg, Jesus ti. 11-12 “Moisés
jãvo ãjag jykre vỹ ge nĩ, ha mẽ. Ũ tóg kejẽn ã han mũ fag jagãgtãn sór tũ nĩ. Kỹ
tóg fag mỹ ón kỹ: “Topẽ tũ vẽ,” he tĩ, ti tỹ fag mỹ nĩm jafã ẽn to. Kỹ tóg fag ki

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

rĩr ke tũ nĩ, kỹ tóg fag to é he mũ sir. Ãjag jykre kórég hã vẽ," he tóg, Jesus ti.
13Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "Topẽ vĩ mranh ãjag tóg tĩ, ti jẽgja kã ãjag tóg ẽprã ke ag jykre hã ki króm sór tĩ. Ge tỹ hẽn ri ke han ãjag tóg tĩ," he tóg ag mỹ, Jesus ti.

Nén tỹ ẽg kavénh mũ
(Mt 15.10-20)

14Kỹ tóg vẽnh kar jé prẽr mãn kỹ ag mỹ: "inh vĩ jẽmẽ ra," he mũ, "ãjag kar tỹ ki kanhrãn jé," he tóg. 15"Vẽjẽn pi(jé) ẽg kavénh tĩ!," he tóg, "ẽg tỹn ko kỹ," he tóg. "Nén tỹ ẽg ki kãpa vỹ ẽg kavénh tĩ, ẽg tỹ nén ũ vẽnhmỹ han ẽn vỹ ẽg kavénh tĩ," he tóg. 16"Ũ nĩgrẽg nỹtĩ tỹ tỹ jẽmẽ jé," he tóg, Jesus ti.
17Ti tỹ ã pir mỹ ĩn kãra rã kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti ki jẽmẽg mũ. "Ẽg mỹ kãmén há han nĩ, ã vĩ tag," he ag tóg ti mỹ.
18Kỹ tóg ag mỹ: "kỹ ãjag mỹ ki kanhró tũ nỹtĩ ver?" he mũ. "Ẽg jẽn tỹ ẽg jẽnky kãra rã kỹ tóg ẽg kavénh tũ nĩgtĩ mỹr," he tóg. 19"Ẽg nug kãra tóg rã mũ, kar ẽg fón mũ. Ẽg krĩ kãra tóg rã tũ nĩgtĩ," he tóg. Hã kỹ Jesus tóg vẽjẽn kar to: "há ti nĩ," he mũ.
20Kỹ tóg: "nén tỹ ẽg ki kãpa vỹ ẽg kavénh tĩ," he mũ. 21"Nén tỹ ẽg ki kãpan hã vẽ, hã vỹ: jykrén kónãn, he mũ, ũn mén tũ fag to én, he mũ, nén ũ péju, he mũ, ũ tén, he mũ, ã prũ tũ fi mré nỹ, he mũ, ã mén tũ mré nỹ, he mũ. 22nén kar to én, he mũ, vẽnh jykre pãno han, he mũ, ã tỹ nén ũ nenh (ka)mẽ, he mũ, ũ kato vĩ kónãn, he mũ, vẽnhmỹ inh ag kãfór kar nĩ, he tĩ, he mũ, krĩ tũ, he mũ.
23Nén kar kórég ẽn tóg ẽg ki kãpa tĩ, hã kỹ tóg ẽg kavénh tĩ," he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ tátãg sĩ fi jagrẽ kórég kutẽm
(Mt 15.21-28)

24Kỹ Jesus tóg tá kãkutẽ mũ sir, ga ũ ra tĩg jé, cidade tỹ Tiro ra, cidade tỹ Sidom ra ke gé. Tá tóg ĩn ũ krẽm nĩ mũ, hã ra tóg: "ker ũ inh nĩgja ki kanhrãn hẽ!," he mũ. Ge ra ag tóg ki kanhrãn mũ. 25Kỹ vẽsỹmér ũn tỹtá ũ fi tóg kãtĩ mũ. Fi kósin fi vỹ jagrẽ kórég nĩ. Fi tỹ ti kãme mẽ kỹ fi tóg kãtĩ mũ. Kỹ fi tóg ti krẽm mũg ke mũ sir, ũn tỹtá fi. 26Hã ra fi vĩ vỹ tỹ Grego nĩ, ũ tỹ Siro-Fenício krẽ vỹ tỹ fi nĩ. Kỹ fi tóg to vĩ mãn!, to vĩ mãn!, he mũ, ti tỹ fi kósin fi jagrẽ kórég ẽn kutẽm jé.
27Kỹ Jesus tóg fi mỹ: "ẽg jẽn vỹ tỹ ẽg krẽ tỹ ko jafã nĩ," he mũ. "Vẽnhmỹ ti nĩ, ẽg tỹ ẽg krẽ pão tỹ cachorro mỹ fón kỹ," he tóg, fi mỹ.
28Hã ra fi tóg Jesus ti mỹ: "hỹ," he mũ. "Hã ra cachorro sĩ ag tóg ẽg krẽ pão vár ẽn ko tĩ, mesa krẽm," he fi tóg ti mỹ. 29Kỹ Jesus tóg fi mỹ: "tó há han ã tóg," he mũ. "Ha tĩg, fi jagrẽ kórég tóg hur kutẽ, ã kósin fi ki," he tóg mũ.
30Kỹ fi tóg ã ĩn ra tĩ mũ sir. Fi tỹ tá jun kỹ fi kósin fi tóg nỹ mũ, cama kri, hã ra fi jagrẽ kórég ẽn vỹ kutẽ ja nĩ.

Jesus tỹ ũn vĩ vãnh vĩn

31 Kỹ Jesus tóg cidade tỹ Tiro ki ga ki kutẽ mũ, kỹ tóg cidade tỹ Sidom fĩn rãm mũ gé sir, kỹ tóg ga tỹ Galiléia ki goj nig ra tĩ mũ sir, cidade tỹ 10 (ke) fĩn rãm kỹ. 32 Kỹ ag tóg ũ pére kãmũ mũ, ti to, ũn kutu, ũn vĩ kar vãnh. Kỹ ag tóg ti mỹ ti tó mũ, ti tỹ ã nĩgé tỹ ti mẽ jé. 33 Hã ra Jesus tóg ti pére tĩ mũ, ti pin kỹ, kỹ tóg ã nĩgé juféj tỹ ti nĩgrẽg nor nĩgfénh mũ, kỹ tóg ti nũnẽ to sug mũ sir. 34 Kỹ tóg kanhkã ki ẽvãnh kỹ ỹnh' ỹnh' he mũ sir, kỹ tóg ti mỹ: "efatá," he mũ. Ẽg vĩ ki ke hã vỹ: "ti nĩgrẽg jé nor hé," he mũ. 35 Kỹ ti nĩgrẽg tóg nor' he mũ sir, ti nũnẽ tóg kavar mũ sir. Vĩ tóg mũ sir, há' he tóg mũ sir. 36 Kỹ Jesus tóg ag tỹ tó kamẽg, hã ra ag tóg tugtó kãn mũ, ti tỹ: "ker tó hẽ', ker tó hẽ'," he mũ ra. 37 Kỹ ag fe tóg hẽn ri ke mũ. "Ti tỹ nén kar há vỹ tóg há tãvĩ nỹtĩ," he ag tóg, Jesus to. "Ũn kutu ag ẽmẽ hyn han tóg, ũn vĩ vãnh ag vĩ hyn han tóg ke gé," he ag tóg, Jesus to.

Jesus tỹ ũ tỹ 4 mil (ke) ag jẽn
(Mt 15.32-39)

8 1 Kejẽn ũn e ag tóg vẽnhmãnmãn mũ, hã ra ag tỹ nén ũ konh ke tóg tũ tĩ. Kỹ Jesus tóg ã mré mũ tĩ ag jé prẽr mũ sir, kỹ tóg ag mỹ: 2 "inh mỹ ag tóg jagtar nỹtĩ, ũn e tag ag," he mũ. "Kurã tãgtũ han ag tóg huri, ẽg mré, hã ra ag tóg vẽjẽn ve ja tũ nĩgtĩ," he tóg. 3 "Sỹ ag kókĩr ra ag mỹ: ha mũjẽg, hen kỹ inh mỹ ũ ag kãgter ha mẽ tóg tĩ, ẽmĩn kri, ẽpry kri, ag tỹ ãjag jamã ra vỹnvỹn ke jé," he tóg. "Kuvar gy tóg nĩ, ũ ag jamã ti," he tóg, Jesus ti.

4 Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti mỹ: "ẽg hẽ ri ken kỹ pão venh mũ, ẽmã tũg ja tag ti ki, ẽg tỹ ag jẽn jé?" he mũ.

5 Hã ra tóg ag mỹ: "pão tỹ hẽ ri ke nỹ ki nỹtĩ ge?" he mũ. Kỹ ag tóg ti mỹ: "ũ tỹ 7 (ke) vỹ nĩ," he mũ.

6 Kỹ tóg vẽnh kar mỹ: "nĩgnĩ ra, ga kri," he mũ. Kỹ tóg pão tỹ 7 (ke) ẽn mãn kỹ (tóg) Topẽ mré vĩ mũ. "Inh mỹ tóg há tĩ," he tóg. Kỹ tóg kupãg' he mũ sir, pão ti, ã mré mũ tĩ ag mỹ tóg vin mũ sir, ag tỹ vẽnh kar ken jé. Kỹ ag tóg vẽnh kar ken mũ sir. 7 Kãkufár pipir vỹ ki nỹtĩ gé. Kỹ tóg to Topẽ mré vĩ mũ gé, kỹ tóg ag mỹ: "ha vẽnh ken," he mũ gé, ã mré mũ tĩ ag mỹ. 8 Kỹ ag tóg ko kãn mũ sir, funfór ag tóg mũ, hã ra tóg kén mũ sir. Kre tỹ 7 (ke) ẽn fãn tóg mũ, ti kén ti, Jesus mré mũ tĩ ag tỹ génh kỹ. 9 Ũ tỹ 4 (ke) ag vẽ, hẽn ri ke mũn, pão ko mũ ag.

10 Kar kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ha mũjẽg," he mũ. Kỹ tóg vẽsỹmér canoa kãki rã mũ, ti mré mũ tĩ ag mré, kỹ ag tóg Dalmanuta tá ga ra mũ mũ.

Fariseu ag tỹ milagre ve sór
(Mt 16.1-4)

11 Kỹ Fariseu ag tóg ti tá junjun mũ. Ag tỹ ón kỹ ti ki jẽmẽ sór vẽ, ag tỹ kar ti kato vĩ jé. Kỹ ag tóg ti mỹ to vĩ mũ, ti tỹ ag mỹ kanhkã tá vẽnh

jykre ven jé, ti tỹ ag mỹ ẽg tỹ nén han vãnh han jé. Ag tỹ ti jykre to: “Topẽ jykre mỹ vỹ?” he sór vẽ.

12 Kỹ Jesus tóg jẽnger jagy han, ã fe tỹ, kỹ tóg ag mỹ: “ãjag ne tóg ẽg tỹ nén han vãnh hã ve sór mũ!,” he mũ. “Sỹ ke há vẽ, hã kỹ sóg ke mũ: venh ke tũ ãjag nĩ. Ũri ke ag vỹ ẽg tỹ nén han vãnh venh ke tũ pẽ nĩ,” he tóg, ag mỹ, Jesus ti. 13 Kỹ tóg ag ré kỹ tĩ mũ sir, canoa kãki tóg rã mãn mũ, kỹ tóg kafã ũ ra tĩ mũ sir.

Fermento to comparação

(Mt 16.5-12)

14 Hã ra ti mré mũ tĩ ag tóg pão mĩ ẽkrén ja tũ nĩ. Pão pir hã vỹ kã nĩ nĩ, canoa kãkã.

15 Hã ra Jesus tóg ag kanhrãn kỹ ag mỹ: “ha mẽ,” he mũ. “Fariseu tỹ fermento há(r) kamẽg nĩ,” he tóg, “Herodes tỹ fermento há(r) kamẽg nĩ gé,” he tóg. 16 Kỹ ag tóg jagnẽ mỹ: “pão kã ẽg jatun,” he mũ, “hã kỹ tóg tag tó mũ,” he ag tóg mũ.

17 Hã ra Jesus tóg ki kanhró nĩ, kỹ tóg ag mỹ: “pão tũ ti tĩ, he tũg nĩ,” he mũ. “Inh vĩ ki kagtĩg nỹtĩ ve ãjag tóg nỹtĩ, sỹ nén han mũ to jykrén tũ nỹtĩ ve ãjag tóg nỹtĩ,” he tóg. “Krĩ tũ nỹtĩ ve ãjag tóg nỹtĩ,” he tóg. 18 “Ãjag kanẽ ra ãjag kyvó nỹtĩ ve nỹtĩ,” he tóg. “Ãjag nĩgrẽg ra ãjag tóg kutu nỹtĩ ve nỹtĩ,” he tóg. “Mĩ ẽkrén nĩ, 19 sỹ pão tỹ 5 (ke) tỹ ũn e jẽn ja ẽn mĩ. Ũ tỹ 5 mil (ke) ag vỹ kó, mỹr, hã ra tóg kén,” he tóg. “Ãjag kẽj tỹ hẽn ri ke fãn ti, pão ke ti?” he tóg ag mỹ. Kỹ ag tóg: “kẽj tỹ 12 (ke),” he mũ.

20 Kỹ tóg: “kỹ pão tỹ 7 (ke) to jykrén nĩ gé,” he mũ. “Ũ tỹ 4 mil (ke) ag vỹ kó,” he tóg, “hã ra kre tỹ hẽ ri ke nỹ fór, ti ke tỹ?” he tóg. Kỹ ag tóg: “kre tỹ 7 (ke),” he mũ.

21 Kỹ tóg ag mỹ: “ge ra ãjag tóg ki kagtĩg nỹtĩ,” he mũ. Ti tỹ ag mỹ Fariseu ag jykre tó jan hã vẽ, Herodes jykre ti. Ag jykre hã to tóg: ag tỹ fermento há(r), he ja nĩ.

Jesus tỹ ũn kyvó tỹ há' he

22 Kỹ tóg kafã ũ tá jun mũ sir, ẽmã tỹ Betsaida tá, ti mré mũ tĩ ag mré. Kỹ tá ke ag tóg ũn kyvó pére kãmũ mũ. Jesus mỹ ag tóg to vĩ mũ, ti tỹ ti mẽ jé, ã nĩgé tỹ. 23 Kỹ tóg ũn kyvó nĩgé kãgmĩ kỹ ti pére kuté mũ, ẽmã ki. Kỹ tóg ti mỹ: “ã mỹ nén ũ vég mũ?” he mũ.

24 Kỹ tóg ẽvãnh kỹ ti mỹ: “ag ve inh,” he mũ, “hã ra ag tóg inh mỹ tỹ ka mũ ẽn ve nỹtĩ,” he tóg.

25 Kỹ tóg ã nĩgé tỹ ti kanẽ mẽ mãn mũ, kỹ tóg ẽvãnh há han mũ sir. Há' he tóg mũ. Tãmĩ tóg ve há han kãn mũ, ũn kyvó ja ti. 26 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “ha vẽsỹmér ã jamã ra tĩg,” he mũ. “Ẽmã tag ki rã tũg nĩ,” he tóg ti mỹ, Jesus ti. Kỹ tóg tĩ mũ sir.

Pedro tỹ Jesus tó
(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

27 Kỹ Jesus tóg ã mré mũ tĩ ag mré tĩg mãn mũ gé sir, ẽmã tỹ Cesaréia
Filipe tá ga ra. Ẽmĩn jagma tĩg kỹ, ẽpry jagma tĩg kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag
ki jẽmẽg mũ, Jesus ti. "Ag iso hẽ ri ke tĩ?" he tóg.
28 Kỹ ag tóg ti mỹ ke mũ. "João Batista vẽ, he ag tóg tĩ ã to," he ag tóg
mũ sir. "Jãvo ũ ag tóg: Elias vẽ, he tĩ. Jãvo ũ ag tóg: Topẽ vĩ tó tĩ ũ vẽ, he
tĩ, ã to," he ag tóg ti mỹ.
29 Kỹ tóg ag mỹ: "ag jãvo ãjag iso hẽ ri ke tĩ?" he mũ. Kỹ Pedro tóg ti mỹ:
"tỹ ã Cristo nĩ," he mũ. 30 Kỹ tóg ag jyvẽn mũ, ag tỹ ũ mỹ kãmén tũ nĩ jé.

Jesus tỹ ã jagtar ke tó
(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)

31 Kỹ tóg ag kanhrãn mũ sir. "Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ," he tóg.
"Ijagtar jagy han ke vẽ," he tóg. "Kófa ag tỹ iso: kóreg ti nĩ, henh ke vẽ,
Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag ke gé, Topẽ vĩ to professor ag ke gé," he tóg. "Ag tỹ
isén ke vẽ, kurã tãgtũ tũg mũ ra sóg rĩr mãn mũ hã ra," he tóg mũ, ã mré
mũ tĩ ag mỹ. 32 Kỹ ag tóg ki kanhrãn kãn mũ, ti tỹ ag mỹ nén tó mũn ki.
Hã ra Pedro tóg ti pin kỹ ti mré vĩ mũ, kỹ tóg: "vĩ tỹ ge han tũg nĩ," he
mũ. 33 Hã ra Jesus tóg vẽsỹjãm ẽvãnh kỹ ti mré mũ tĩ ag ki ẽvãnh mũ. Kỹ
tóg Pedro to jũ mũ. "Kutĩg, Satanás'," he tóg. "Ã pi(jé) Topẽ jykre tó mũ'," he tóg. "Ẽprã ke jykre vẽ, ã tỹ inh mỹ nén tó mũ tag ti," he tóg, Pedro mỹ.
34 Kỹ Jesus tóg ã mré mũ tĩ ag mré vẽnh kar jé prẽr mũ, kỹ tóg ag mỹ
kãmén mũ. "Ãjag tỹ inh mré kãmũ kỹ tóg há tĩnh mũ," he tóg. "Kỹ ãjag
jykre tovãnh nĩ, ãjag tỹ isũ tãvĩ han jé. Ha vé, ag tỹ inh cruz tỹ inh kri fi
kỹ sóg tĩg ke mũ, ag tỹ to isa kỹ isén jé, ha vemnĩ. Vẽnh nenh ke tũ sóg
nĩ. Isỹ tag han ri ke han nĩ, kurã kar ki, ãjag tỹ inh mré mũ sór nỹtĩn kỹ,"
he tóg. 35 "Ãjag tỹ ãjag jykre hã han sór kỹ ãjag tỹ nũgme ki vár ke vẽ,"
he tóg. "Jãvo ãjag tỹ isugrĩn ãjag jykre toyãnh kỹ ãjag krenkren ke vẽ,"
he tóg, "ãjag tỹ vẽnh vĩ sér tugrĩn kãgter ke mũ (hã) ra," he tóg. 36 "Hẽn
ri ke mũn ãjag hỹn mundo ki nén ũ kar ganhar henh ke mũ, hã ra ãjag
kuprĩg tóg vãfor ke mũ. Kỹ tóg kóreg nỹ. 37 Ẽg tỹ ne tỹ ẽg kuprĩg kajãm
ke tóg tũ tĩ, ẽg tỹ ti ve mãn jé," he tóg, Jesus ti. 38 "Ũri ke ag tóg vyr mỹ
Topẽ ũ hyn han tĩ, kỹ ag tóg Topẽ vĩ mranh tĩ gé," he tóg. "Ag kãmĩ iso
mỹ'ãg tũg nĩ, inh vĩ to. Ãjag tỹ ũri iso mỹ'ãg kỹ sóg ãjag to mỹ'ãg ke mũ
gé, inh kãtĩg mãn kỹ," he tóg. "Ãjag to sóg mỹ'ãg ke mũ, sỹ Topẽ tỹ jẽnẽ
mág ag mré kãtĩg ken kỹ. Ijóg vỹ tóg isỹ ũn mág han ke mũ, inh kãtĩg
mãn ti kỹ," he tóg. "Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ," he tóg, Jesus ti.

9 1 Kỹ tóg ag mỹ: "ha vé, ki hã sóg tó mũ," he mũ. "Ãjag kãmĩ ũ ag vỹ Topẽ
tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke mũ, ãjag ter ke to hã, tag ki ẽg mré nỹtĩ ũ ag.
Topẽ vỹ tar nĩ. Ti tar nĩ ve jé ag tóg ke mũ, ãjag ter ke to hã," he tóg, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus tỹ vẽnh ve ũ han
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)

2 Kar kurã tỹ 6 (ke) tũg kỹ Jesus tóg ag mỹ: “mũ nỹ, vyr mỹ,” he mũ. Pedro mỹ tóg ke mũ, Tiago mỹ ke gé, João mỹ ke gé. Ag hã mré tóg pãnónh ra tĩ mũ. Kỹ tóg ag jo vẽnh ve ũ han mũ.

3 Ti kur vỹ tóg kókov tãvĩ nĩ sir, kópréj tãvĩ, fag tỹ kur kupri fãg mũ ẽn kupri kãfór tóg nĩ, ga kar mĩ hã.

4 Kỹ Elias tóg sir vẽnh ven mũ, Moisés ke gé. Jesus mré ag tóg vẽmén mũ.

5 Kỹ Pedro tóg Jesus mỹ: “Senhor,” he mũ. “Tag ki tóg ha nĩ,” he tóg. “Ẽg tỹ tag ki pãjó tãgtũ han kỹn hỹn ha nĩnh mũ, ã mỹ, Moisés mỹ, Elias mỹ ke gé,” he tóg. Pedro ti.

6 Hã ra ag fe tỹ jũrũn ke kỹ tóg ti tỹ nén tónh ke ki kagtĩg nĩ, Pedro ti.

7 Kỹ kanhkã góg vỹ sir ag kri rũm ke mũ, kỹ, vẽnh vĩ tóg mẽ há' he mũ, kanhkã góg kãtá, kỹ tóg: “inh kósin hã vẽ,” he mũ. “Inh fe pẽ vẽ,” he tóg. “Ti vĩ jẽmẽ ra,” he tóg, vẽnh vĩ ti, Topẽ ti.

8 Kỹ vãhã ti mré mũ tĩ ag tóg ki ẽvãnh mãn mũ sir, kỹ ag tóg Jesus hã vég mũ sir, ti mrẽ nỹtĩ ag ve mãn tũ ag tóg nĩ.

9 Kỹ ag tóg pãnónh tá kãre mũ sir. Kỹ Jesus tóg: “ker ũ mỹ ãjag tỹ ũri nén vég mũ tó hẽ',” he mũ. “Ẽprã ke fi kósin tỹ ã ter ja tã vỹn ke kar hã inh kãmén nĩ,” he tóg, Jesus ti.

10 Hã kỹ ag tóg ti vĩ han mũ sir. “Ne nẽ hỹn, ti tỹ: iser ja tá vỹn ke, he mũ tag ti?” he ag tóg mũ, jagnẽ mỹ.

11 Kỹ ag tóg Jesus mỹ: “hã ra Topẽ vĩ to professor ag tóg Elias kãtĩg mãn ke tó tĩ. “Kãtĩg jé tóg ke mũ, Cristo kãtĩg ke to hã,” he ag tóg tĩ, Elias to. Hã mỹ'?” he ag tóg mũ, Jesus mỹ.

12 Kỹ tóg ag mỹ: “hỹ,” he mũ, “kãtĩg jé tóg ke mũ, Elias ti, nén kar han mãn jé,” he tóg. “Hã ra sóg rán kỹ nĩ gé. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ mỹr,” he tóg. “Jagtar jagy mẽ jé sóg ke mũ. Ag tỹ iso é henh ke,” he tóg.

13 “Kỹ Elias vỹ hur kãtĩg gé, kỹ ag tóg ti tỹ han, ag tỹ nén han sór mũ ẽn ti,” he tóg. “Hã kỹ tóg rán kỹ nĩ,” he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ kyrũ jagrẽ kóreg kutẽm
(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43a)

14 Kỹ ag tóg mũ mũ sir. Kỹ ag tóg vãhã Jesus mré mũ tĩ ũ ag tá junjun mũ sir. Kỹ ag tóg vẽnh e vég mũ, ag pénĩn, kỹ Topẽ vĩ to professor ag tóg ag vĩ kato vĩ ũ han mũ, Jesus mré mũ tĩ ag mỹ.

15 Kỹ tóg vãhã vẽnh e ẽn ag mỹ e tĩ, ag tỹ ti ven kỹ. Kỹ ag tóg ti to pétẽ kãmũ mũ sir, ti mỹ: “ã mỹ há?” he jẽ.

16 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “ãjag tỹ ne tỹ vẽmén nẽ?” he mũ.

17 Kỹ ag kã ũ tóg ti mỹ: “Senhor,” he mũ. “Inh kósin pére sóg kãtĩ, ã to,” he tóg. “Jagrẽ kóreg ti nĩ, hã kỹ tóg vĩ vãnh (pẽ) nĩ,” he tóg.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

18 “Ti jagrẽ kórég tỹ ti kã vyryn ke kỹ tóg kutẽ tĩ, kỹ tóg jãrãn tĩ, ã jã tỹ tóg gyngyn ke tĩ, tar' he tóg,” he tóg. “Ã mré mũ tĩ ag mỹ sóg to vĩ vẽ, ag tỹ ti jagrẽ kórég kutẽm jé, hã ra ag tóg tỹ hẽ ri ke tũ nĩ,” he tóg, Jesus mỹ.

19 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “ãjag ne tóg inh ki rã há han tũ nĩgtĩ',” he mũ. “Jykre pãno ãjag nỹtĩ,” he tóg. “Kysã tỹ hẽn ri ke ki inh hỹn ãjag mré tĩ nĩ'? Kysã tỹ hẽn ri ke ki inh hỹn ãjag to fe tĩg nĩ?” he tóg. “Inh mỹ ti pére kãmũjẽg,” he tóg.

20 Kỹ ag tóg ti mỹ ti pére kãmũ mũ sir. Jesus tỹ ti jagrẽ kórég vég mũ ra tóg kyrũ kã vyryn ke mãn mũ gé, kỹ tóg kutẽ mãn mũ gé sir, vĩrĩn', vĩrĩn' ke tóg mũ gé sir, jãrãn tóg mũ gé sir.

21 Kỹ Jesus tóg ti panh ti mỹ: “mỹ si há tĩ ha?” he mũ. Kỹ tóg: “ã sĩ kã tóg ge nĩ,” he mũ, ti panh ti.

22 “Kejẽn ti jagrẽ kórég tóg pĩ ki ti fón mũ, goj ki ke gé, ti tỹ ti tén jé,” he tóg. “Ã tỹ hẽ ri ken há nĩn kỹ ẽg jagãgtãn nĩ, ti tỹ há' hemnĩ,” he tóg.

23 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “ã tỹ hẽ ri ken hã nĩn kỹ, he tũg nĩ, inh mỹ,” he mũ. “Ũ tỹ Topẽ ki rã mũ ẽn tỹ hẽ ri ken há han mũ, nén kar tỹ,” he tóg, Jesus ti.

24 Kỹ vẽsỹmér kyrũ panh tóg: “ti ki sóg rãnh mũ,” he mũ, jamã hár(a). “Isỹ ti ki rã tũ ẽn ti tỹ inh ki tỹ tũ' hemnĩ,” he tóg.

25 Hã ra Jesus tóg ũ tỹ hẽn ri ke vẽnhmãn vég mũ, kỹ tóg ti jagrẽ kórég to jũ mũ. “Vẽnh jagrẽ vĩ vãnh',” he tóg, “vẽnh jagrẽ kutu',” he tóg, “ha kãkutẽ, ti ki rã mãn tũg,” he tóg, Jesus ti.

26 Kỹ tóg prẽr mũ sir, ti tỹ jũrũn ke han tóg mũ sir. Kỹ tóg kyrũ ki kãkutẽ mũ sir. Kỹ kyrũ tóg ter ve nĩ, kỹ ag tóg ti to: “tũg ja ti nĩ,” he mũ.

27 Hã ra Jesus tóg ti nĩgé kãgmĩ kỹ ti nĩm mũ sir, kỹ tóg jẽgnẽ mũ sir.

28 Kỹ Jesus tóg tĩ mũ. Ti tỹ ĩn kãra rã kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti pin kỹ ti mỹ vĩ mũ. “Ẽg ne tóg ti tỹ há' he ja tũ nĩ'. Hẽ ri ken kỹ, hỹn?” he ag tóg, Jesus mỹ.

29 Kỹ tóg ag mỹ: “vẽnh jagrẽ kórég tỹ ge kutẽm tóg jagy nỹ ẽg mỹ,” he mũ. “Topẽ mré ẽg vĩ tĩ, kỹ ẽg tóg mrẽ vãkrég tĩ gé sir. Kỹ tóg vãhã kãkutẽ tĩ,” he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ ã ter ke tó mãn

(Mt 17.22-23; Lc 9.43b-45)

30 Kỹ ag tóg tá kãpa kỹ Galiléia mĩ mũ mũ. Hã ra tóg: “ker ũ ẽg tỹ mĩ mũ ki kanhrãn hẽ',” he mũ.

31 Ti tỹ ti mré mũ tĩ ag kanhrãn sór vẽ, hã kỹ tóg ke mũ. Kỹ tóg ag mỹ: “ẽprã ke fi kósin ẽn vỹ jagtar nĩnh mũ,” he mũ. “Inh hã vẽ. Ẽprã ke ag vỹ ag tỹ isỹ nén han sór mũ ẽn han ke mũ,” he tóg. “Ag tỹ isén ke vẽ. Ag tỹ isén kar kỹ sóg hã ra rĩr mãn mũ, kurã tãgtũ tũg kỹ,” he tóg, Jesus ti.

32 Kỹ tóg ag tỹ ti tỹ nén tó mũ tag to jykrén tũ tĩ, hã ra tóg ag tỹ ti ki jẽmẽg tũ nỹtĩ, ag tỹ ti kamẽg kỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ũ tỹ tỹ ũn mág nĩ
(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Kỹ ag tóg mũ mãn kỹ cidade tỹ Cafarnaum tá junjun mũ sir. Tá ag tóg ĩn ũ krẽm nỹtĩ. Ĩn ẽn tá junjun kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ãjag tỹ ne tó mũ nẽ, ẽpry jagma?" he mũ.

34 Hã ra ag tóg ti mỹ tó tũ nĩ. Ẽmĩn jagma mũ kỹ ag tóg jagnẽ mỹ: "ũ nỹ hỹn ẽg kãfór kar jẽ?" he ja nỹtĩ.

35 Kỹ Jesus tóg nĩ mũ, kỹ tóg ũ tỹ 12 (ke) ag jé prẽr mũ sir, kỹ tóg ag mỹ: "ãjag mỹ tỹ ũn mág nỹtĩ sór mũ'?" he mũ. "Kỹ vẽsỹ ũn sĩ ri ke nỹtĩmnĩ," he tóg.

36 Kỹ tóg gĩr sĩ mỹ: "kunĩg," he mũ. Ag kuju kã tóg ti fẽg mũ, kỹ tóg ti jagma ã pẽ fón mũ sir, kỹ tóg ũ tỹ 12 (ke) ag mỹ: "ãjag hã vỹ tỹ inh mré ke nỹtĩ," he mũ.

37 "Ãjag tỹ tỹ inh mré ke nỹtĩ kỹ gĩr tỹ ge jẽ'ỹn nĩ, ti to há nỹtĩmnĩ, isugrĩn. Ãjag tỹ isugrĩn ti to há nỹtĩn kỹ ãjag tóg iso há nỹtĩ gé," he tóg. "Ãjag tỹ iso há nỹtĩ kỹ ãjag tóg ũ tỹ ijẽnẽg mũ ẽn to há nỹtĩ gé sir," he tóg, Jesus ti.

Ũ tỹ Jesus kato tẽ tũ nĩ kỹ ti mré ke
(Lc 9.49-50)

38 Kỹ João tóg Jesus mỹ: "Senhor," he mũ. "Ũ ve ẽg tóg, kỹ ẽn tóg ã jyjy tó kỹ vẽnh jagrẽ kórég pan tĩ, ẽg tỹ ũn vég mũ ẽn ti," he tóg mũ, Jesus mỹ. "Hã ra tóg ẽg mré tĩ tũ nĩgtĩ, kỹ ẽg tóg ti mỹ: "vẽnh jagrẽ kórég pan sór tũg nĩ," hé," he tóg, João ti, Jesus mỹ.

39 Hã ra Jesus tóg ti mỹ: "ti tỹ vẽnh jagrẽ kórég pan kamẽg tũg nĩ," he mũ. "Ũ tỹ inh jiji tó kỹ nén han vãnh han kỹ tóg kar kỹ iso vĩ kónãn ke tũ nĩ," he tóg.

40 "Ũ tỹ ẽg kato tẽ nĩ tũ nĩn kỹ ẽg mré ke vẽ sir," he tóg.

41 "Sỹ ke há vẽ, hã kỹ sóg tó mũ: kejẽn ũ tóg ãjag mỹ goj fẽg mũ, isugrĩn, ãjag tỹ tỹ inh mré ke nỹtĩ tugrĩn. Ẽn tóg vẽnh kato nén ũ há venh ke mũ ge," he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh
(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

42 Kỹ tóg ag mỹ ke mãn mũ. "Ũn sĩ tag vỹ inh ki rã kỹ jẽ. Kejẽn ũ tóg ti tỹ inh vĩ mranh han sór mũ. Ẽn jykre vỹ kórég tãvĩ nỹ," he tóg. "Ẽn hã mỹ tóg há nỹnh mũ vẽ, ũ tỹ pó mág tỹ ti nunh to sa kỹ goj nig ki ti fón jé, ti tỹ goj ki ter jé. Jagy tãvĩ tóg tĩ, ũ tỹ gĩr tỹ isovãnh han kỹ," he tóg.

43 "Ã tỹ nén ũ vóg kỹ Topẽ vĩ mranh kỹ ã nĩgnó kym nĩ, ã tỹ ke mãn tũ nĩ jé. Jagy tóg nỹ, ã nĩgnó pir ti. Jãvo tóg há nĩ, ã tỹ rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ ti. Ã tỹ ã nĩgnó régre ra nũgme ki kutẽn kỹ tóg jagy kãfór tĩnh mũ, inferno ki kutẽn kỹ, pĩ nhyr vãnh ki kutẽn kỹ.

44 Tá ga ga tóg ã konh mũ gé, hã ra tóg tỹ tũ' henh ke tũ nĩ. Tá pĩ ẽn nhyr ke tũ nĩ gé.

45 Ã tỹ hẽ kãtá tĩg kỹ Topẽ vĩ mranh kỹ ã pẽn kym nĩ, ã tỹ ke mãn tũ nĩ jé. Jagy ti nỹ, ã tĩg vãnh ti. Hã ra tóg há nĩ, ã tỹ rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ ti. Ã tỹ ã pẽn régre ra nũgme ki kutẽn kỹ tóg jagy kãfór tĩnh mũ, inferno ki kutẽn kỹ.
46 Tá ga (ga) tóg ã konh mũ gé, hã ra tóg tỹ tũ' henh ke tũ nĩ. Tá pĩ ẽn nhyr ke tũ nĩ gé.
47 Ã tỹ nén ũ ki vẽ'ĩ kỹ Topẽ vĩ mranh kỹ ã kanẽ tỹ nám kemnĩ, ã tỹ ke mãn tũ nĩn jé. Jagy ti nĩ, ã kyvó ti. Jãvo tóg há nĩ, ã tỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ven kỹ. Ã tỹ ã kanẽ régre ra nũgme ki kutẽn kỹ tóg jagy kãfór tĩnh mũ, inferno ki kutẽn.
48 Tá ga (ga) tóg ã konh mũ, hã ra tóg tỹ tũ' henh ke tũ nĩ. Tá pĩ ẽn nhyr ke tũ nĩ gé," he tóg, Jesus ti.

Sa to comparação
(Mt 5.13-16; Lc 14.34-35)

49 "Pĩ tỹ ẽg pũn ri ke ti nĩ, ẽg jagãgtar ti. Kỹ ãjag jagãgtar nỹtĩn kỹ isugrĩn, kỹ ãjag jagãgtar ẽn ki ãjag jykre tóg kuryj nỹ sir. Kỹ tóg sa ri ke nĩ," he tóg.
50 "Sa vỹ há nĩ. Hã ra sa kãhór nĩn kỹ tóg hã ra kórég nĩ, kỹ ẽg tỹ ne tỹ ti tỹ kajã' henh ke tóg tũ tĩ, tỹ sa' he mãn ke tóg tũ tĩ," he tóg. "Kỹ sa há ri ke nỹtĩmnĩ. Jagnẽ to krĩ kusa nỹtĩmnĩ," he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ ẽg prũ fi fón ke tũ
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

10 1 Kỹ Jesus tóg tá kutẽ mũ, kỹ tóg ga tỹ Judéia ra tĩ mũ sir, goj tỹ Jordão mãra. Kỹ vẽnh e ag tóg ti to vẽnhmãnmãn mũ sir, kỹ tóg ag kanhrãn mãn mũ gé. Ti tỹ nén han tĩ ẽn han mãn tóg mũ. 2 Kỹ Fariseu ag tóg ti tá junjun mũ gé sir. Ag tỹ ón kỹ ti ki jẽmẽ sór vẽ, vẽnh prũ fón ke to. Kỹ ag tóg ti mỹ: "ẽg tỹ ẽg prũ fi mỹ: ha tĩg, he tag mỹ kuryj nỹ'?" he mũ. Ag tỹ ón kỹ ti vĩ mẽ sór vẽ hã ra.
3 Kỹ tóg ag mỹ: "Moisés ãjag mỹ hẽ ri ké?" he mũ.
4 Kỹ ag tóg ti mỹ: "Moisés hã tóg ẽg mỹ: ã tỹ ã prũ fi fón sór kỹ fi mỹ vẽnh rán kỹ nĩm, fi tỹ kar kỹ tĩg jé, he ja nĩ, Moisés ti," he ag tóg.
5 Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "ãjag fe kórég nỹtĩn kỹ, hã kỹ tóg ãjag mỹ tag tó ja nĩ, vẽnh rán ki, Moisés ti," he mũ. 6 "Topẽ tỹ nén kar han ve ki tóg ti mré fi han," he tóg. 7 "Hã kỹ ũn gré tóg ã prũ fi to ã panh re kỹ tĩnh mũ, ã mỹnh fi ré kỹ ke gé. Ã prũ fi mré tóg tĩnh mũ. 8 Fi mré tóg tỹ ũn pir nĩ sir, ã prũ fi mré, he tóg. Topẽ ti. Hã kỹ fag tóg tỹ ũn pir nỹtĩ. Fag pi(jé) tỹ ũn régre nỹtĩ'. 9 Hã kỹ fag tỹ vẽnh kãpãm tũg nĩ. Topẽ tỹ fag tỹ ũn pir há(r) vẽ mỹr," he tóg, Jesus ti.
10 Ag tỹ ĩn kãtá nỹtĩn kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti ki jẽmẽ mãn mũ, vẽnh prũ fón to. 11 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ãjag tỹ ãjag prũ fi fón kar kỹ ũ fi tỹ prũg mãn kỹ ãjag prũ tũ fi vẽ, ha mẽ," he mũ. 12 "Kỹ fi tỹ ã mén fón kar ũ tỹ mén mãn kỹ fi mén tũ vẽ gé," he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ gĩr mỹ vĩ há han
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

13 Jo fag tóg gĩr tatĩ kãmũ mũ, Jesus tỹ ã nĩgé tỹ ag mẽ jé. Hã ra ti mré
mũ tĩ ag tóg fag to jũ mũ, ũ tỹ ag tatĩ kãmũ mũ fag to.
14 Hã ra Jesus tóg vég mũ, kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag to jũ mũ. Kỹ tóg ag mỹ:
"vĩ tũg nĩ, gĩr ag mỹ," he mũ, "gĩr ag tỹ iso kãmũ kamẽg tũg nĩ," he tóg. "Ũ
tỹ ge hã vỹ ẽg Senhor tỹ Topẽ krẽm nỹtĩ nĩ," he tóg. 15 "Sỹ ke há vẽ, hã kỹ
sóg tó mũ: gĩr ag vỹ iso há pẽ nỹtĩ. Ũn kãsir tag ag ri ke nỹtĩmnĩ, ke tũ nĩ
(mũ) ra ãjag tóg venh ke tũ (pẽ) nĩ, Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ti," he tóg.
16 Kỹ tóg gĩr jagma ã pẽ fón mũ sir, ã nĩgé tỹ tóg ag mẽ kãn mũ sir, ag
to tóg Topẽ mré vĩ mũ sir.

Ũn rico kãme
(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

17 Kỹ Jesus tóg tĩg mãn mũ gé sir. Ti tỹ tĩg ke jẽ ra ũ tóg ti to vẽnhvãg
kãtĩ mũ, kỹ tóg ã jakrĩ tỹ jẽ mũ, kỹ tóg ti mỹ: "Senhor," he mũ. "Há pẽ ã
tóg nĩ," he tóg. "Sỹ inh rĩr krỹg ja tũ venh há tóg tĩ. Sỹ ti ve jé inh hỹn
vẽnh jykre há tỹ hẽ ri ke han mũ?" he tóg.
18 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "ã tỹ ne jé iso: há ã nĩ, he nẽ?" he mũ. "Ẽg pi(jé)
há nỹtĩ!" he tóg. "Topẽ hã ne ã pir mỹ há nĩ'," he tóg. 19 "Topẽ tỹ nén to ẽg
jyvẽn ki kanhró ã tóg nĩ, hã vỹ: ũ tén tũg nĩ, he mũ, ã prũ tũ fi mré nỹ tũg
nĩ, he mũ, nén ũ péju(g) tũg nĩ, he mũ, ũ to ón tũg nĩ, he mũ, vẽnh mỹ mẽ
nĩ tũg nĩ, he mũ, ã nỹ mré ã jóg kamẽg nĩ, he mũ," he tóg ti mỹ, Jesus ti.
20 Hã ra tóg Jesus ti mỹ: "tag kar ki sóg króm kãn, isĩn kã," he mũ, kyrũ ti.
21 Kỹ Jesus tóg ti ki ẽvãnh mũ, kỹ tóg tỹ ti fe jẽ. Kỹ tóg ti mỹ: "nén ũ pir vỹ
tũ nĩ ver," he mũ. "Ã tũ kar vãm tĩg, ã tỹ ũn jagãgtar ag mỹ vin jé, jãnkamy ti.
Kỹ ã tóg kanhkã tá tũ mág nĩ sir. Kar kãtĩg nĩ, ã tỹ inh mré tĩg jé," he tóg, Jesus
ti. 22 Kỹ tóg ti mỹ vẽnhmỹ tĩ, Jesus vĩ ti. Kỹ tóg fe kaj tĩ mũ sir, ti tũ e nĩn kỹ.
23 Kỹ Jesus tóg vẽnh pénĩn ẽvãnh kỹ ã mré mũ tĩ ag mỹ ke mũ sir. "Jagy
ti nỹ, ũn rico tỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke ti," he tóg. 24 Kỹ ti vĩ tóg ti
mré mũ tĩ ag mỹ e tĩ. Hã ra Jesus tóg ag mỹ ke mãn mũ. "Inh krẽ'," he tóg.
"Jagy tãvĩ ti nỹ mỹr, Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke ti," he tóg. 25 "Cavalo
pãnĩ sór vỹ préj nor fĩn kutẽ tũ nĩ," he tóg. "Ti tỹ fĩn kutẽ há nĩn ra tóg
ver jagy tĩ vẽ, ũn rico tỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke ti," he tóg.
26 Kỹ tóg ag mỹ e (pẽ) tãvĩ tĩ. "Kỹ ũ hỹn kren ke tũ pẽ nĩ," he ag tóg, jagnẽ mỹ.
27 Kỹ Jesus tóg ag ki ẽvãnh kỹ ag mỹ: "ẽprã ke ag vỹ vẽnh krenkren han
ki kagtĩg nỹtĩ," he mũ. "Ag jãvo Topẽ tóg ẽg krenkren han ki kanhró nĩ,"
he tóg. "Topẽ hã tóg nén kar han ke ki kanhró nĩ inhhã," he tóg, Jesus ti.
28 Kỹ Pedro tóg ti mỹ: "ha vé," he mũ. "Ẽg tỹ nén ũ kar ré kỹ ẽg tóg ã
mré mũ mũ," he tóg ti mỹ.

29 Kỹ Jesus tóg ag mỹ ke mãn mũ. “Sỹ ke há vẽ, hã kỹ sóg tó mũ,” he tóg mũ. “Ũ tóg kejẽn isugrĩn ã jamã ré kỹ tĩ mũ, ã jãvy ré kỹ tĩ mũ, ti kãke, ti ve, ti mỹnh, ti panh, ti krẽ, ti japỹ ré kỹ tĩ mũ gé, isugrĩn, vẽnh vĩ sér tugrĩn,” he tóg. 30 “Ẽn vỹ tóg sir vẽnh kato ũ tỹ 100 (ke) venh ke mũ, ũri hã ra, hã vỹ: ẽmã kar, he mũ, jãvy kar, kãke kar, ve kar, mỹnh kar, ẽpỹ kar ve jé tóg ke mũ. Hã ra ag tóg ti vóg kónãn ke mũ gé. Kar kỹ tóg vãhã sir rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ gé,” he tóg. 31 “Jãvo tag ki ũn mág ũ tỹ tá tỹ ũn kãsir nỹtĩnh ke vẽ, tére kỹ, kỹ tag ki ũn kãsir ũ tỹ tá tỹ ũn mág nỹtĩnh ke vẽ,” he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ ã jagtar ke tó mãn
(Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

32 Kar kỹ ag tóg mũ nĩ sir, Jerusalém ra, Jesus mré mũ tĩ ag, kỹ Jesus tóg ag jãmĩ tĩ nĩ. Hã ra tóg ag mỹ e tĩ, ti nón mũ ag tóg mũmẽg mũ sir, ag tỹ Jerusalém ra mũn kỹ. Kỹ Jesus tóg ũ tỹ 12 (ke) ag mỹ vẽnh kãmén mãn mũ, vyr mỹ. Ti tỹ ag mỹ ã tỹ nén venh ke ẽn tó mãn sór vẽ. 33 Kỹ tóg ag mỹ: “ha vé, Jerusalém ra ẽg tóg mũ mũ,” he mũ. “Ẽprã ke fi kósin ẽn vỹ jagtar ke mũ. Inh hã vẽ. Ón kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag tóg ag tỹ isỹ nén han sór mũ ẽn han ke mũ, Topẽ vĩ to professor ag ke gé,” he tóg. “Ag tỹ iso: ter jé tóg ke mũ, henh ke vẽ,” he tóg. “Kar kỹ ag tóg fóg ag mỹ inh fẽg ke mũ,” he tóg. 34 “Kỹ ẽn ag tỹ iso é henh ke vẽ, iso sug ke vẽ, inh mrãnmrãn ke vẽ gé, isén ke vẽ gé. Kar kurã tãgtũ ki sóg hã ra rĩr mãn mũ sir,” he tóg, Jesus ti.

Tiago mré João tỹ tỹ pã'i jẽ sór
(Mt 20.20-28)

35 Kỹ Tiago mré João ag tóg ti kukãm mũ mũ, Zebedeu krẽ ag. “Senhor,” he ag tóg ti mỹ. “Ẽg mỹ ẽg tỹ nén to vĩ tag ti han,” he ag tóg, Jesus mỹ.

36 Kỹ tóg ag mỹ: “ne nẽ, sỹ ãjag mỹ han ke ti?” he mũ.

37 Kỹ ag tóg ti mỹ: “kejẽn ã tóg tỹ pã'i nĩnh mũ,” he mũ. “Kỹ sỹ ã pẽgja tá nĩnh há tóg tĩ vẽ,” he tóg, jo ũ tóg: “sỹ ã jakãnh tá nĩnh há tóg tĩ vẽ,” he mũ gé. “Ẽg tỹ ã rã hã nỹtĩnh há tóg tĩ vẽ, ã tỹ tỹ pã'i nĩn kỹ,” he ag tóg ti mỹ.

38 Hã ra Jesus tóg ag mỹ: “ãjag tỹ nén to vĩ mũ ki kagtĩg ãjag tóg nỹtĩ,” he mũ. “Ãjag mỹ inh ri kén jagtar sór mũ'?” he tóg. “Ãjag mỹ ãjag jagtar jagy tag to krónh kenh ke tũ nĩ vỹ?” he tóg.

39 Kỹ ag tóg ti mỹ: “hỹ, ke jé ẽg tóg ke mũ,” he mũ. Hã ra Jesus tóg ag mỹ: “hỹ, jagtar jé ãjag tóg ke mũ, inh ri kén,” he mũ. “Vẽsỹrénh jé ãjag tóg ke mũ, inh ri kén,” he tóg. 40 “Hã ra isũ tũ vẽ, sỹ ãjag mỹ: hej, he ti,” he tóg. “Ha inh pẽgja tá nĩ, henh ke tũ sóg nĩ,” he tóg. “Ha inh jakãnh tá nĩ, henh ke tũ sóg nĩ gé,” he tóg. “Isũ tũ vẽ. Ũ tỹ inh rã nỹtĩnh ke ẽn ag tỹ inh rã nỹtĩnh ke vẽ,” he tóg.

41 Hã ra ũ tỹ 10 (ke) ag tóg mẽg mũ, kỹ ag tóg ag to jũ mũ, João mré Tiago to.

42 Kỹ Jesus tóg ag jé prẽr kãn mũ, kỹ tóg ag mỹ kãmén mũ. “Fóg ag pã'i ag jykre ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ,” he tóg. “Vẽnh kar jẽgnẽg ag tóg tĩ, kỹ ag mág ag tóg vẽnh kar mỹ: kemnĩ, ke tũg nĩ, he tĩ, vĩ tar han kỹ,” he tóg. 43 “Ag ri

ke han tũg nĩ. Ãjag mỹ tỹ ũn mág nỹtĩ sór mũ'? Kỹ tỹ jagnẽ camarada ri ke nỹtĩmnĩ, jagnẽ tũ ki rĩr kỹ. 44Ãjag mỹ tỹ pã'i nỹtĩ sór mũ'? Kỹ jagnẽ krẽm ke nỹtĩmnĩ, tỹ ũn kãsir nỹtĩmnĩ. 45Hã kỹ sóg camarada tũ nĩ gé," he tóg. "Sỹ tỹ camarada nĩ jé sóg kãtĩg, sỹ ãjag ki rĩr jé. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ. Hã kỹ sóg vẽnh kar jagfy ter ke mũ, sỹ ag krenkren han jé," he tóg, Jesus ti.

Ũn kyvó tỹ há' he
(Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

46Kejẽn ag tóg ẽmã tỹ Jericó tá junjun mũ. Ag tỹ Jerusalém ra mũ vẽ. Kar kỹ tóg Jericó ki kutẽ mũ gé, Jesus ti. Ti mré mũ tĩ ag tóg ti mré mũ mũ, vẽnh e kar ag ke gé. Hã ra Bartimeu tóg ẽpry kri nĩ nĩ. Kyvó ti nĩ, hã kỹ tóg ẽmĩn fyr kri nĩ kỹ: "inh mỹ nén ũ nĩm," he nĩgtĩ, Timeu kósin tag ti. 47Ẽn tóg Jesus tỹ ẽpry jagma tĩg mẽg mũ sir, Nazaré tá Jesus ti. Kỹ tóg prẽr mũ sir. "!..Jesus'..!" he tóg. "!..Davi kósin'..! !..IJagãgtãn ra..!" he tóg.

48Hã ra ag tóg ti to jũgjũ mũ. "Mẽ kã nĩ nĩ," he ag tóg ti mỹ. Hã ra tóg prẽr mãn', prẽr mãn', he mũ. "!..Davi kósin'..!" he tóg. "!..Ijagãgtãn ra..!" he tóg.

49Kỹ Jesus tóg ti to krỹg he mũ. Kỹ tóg ti jé prẽr' he mũ sir. Kỹ ag tóg ũn kyvó ẽn jé prẽr mũ sir. "Ã fe tỹ há' hé, jẽg ra, ã jé prẽr tóg mũ," he ag tóg ti mỹ. 50Kỹ tóg ã palitó fón kỹ jẽgnẽ mũ sir, Jesus to tóg tĩ mũ sir.

51Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "inh ã tỹ hẽ ri kenh ke?" he mũ. Kỹ ũn kyvó tóg: "Senhor," he mũ. "Sỹ venh há tóg tĩ," he tóg. 52Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "hej," he mũ. "Ã tỹ há' henh ke nẽ ha," he tóg. "Ã tỹ inh ki rã kỹ ã há' henh ke mũ," he tóg. Kỹ tóg vẽsỹmér ẽvãnh há' he mũ sir, kỹ tóg ti nón tĩ mũ sir, ẽpry jagma.

Jesus tỹ Jerusalém tá jun
(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jo 12.12-19)

11 1Vãhã ag tóg cidade tỹ Jerusalém kakó tá nỹtĩ. Kỹ ag tóg ẽmã tỹ Betânia tá junjun vén mũ, ẽmã tỹ Betfagé tá, krĩ tỹ Oliveiras tá ke gé. Kỹ Jesus tóg ã mré mũ tĩ régre ag jẽgnẽg mũ, ag tỹ ẽmã ẽn ra mũ jé. 2"Ha ẽmã ẽn ra mũjẽg," he tóg, "ẽg jo ẽmã nĩ ẽn ra. Ãjag tỹ tá jun kỹ ãjag tóg burrica fi krẽ venh ke mũ. Se kỹ tóg jẽ," he tóg. "Ũ vỹ ver ti kri nĩ ja tũ nĩ," he tóg. "Ti kavãn kỹ ti pére kãmũmnĩ," he tóg. 3"Hẽn ri ke mũn ag tóg ãjag mỹ: ãjag tỹ ne jé ti kyvãn nẽ? henh mũ. Kỹ ag mỹ: ẽg Senhor tóg ti ve sĩ han sór mũ, hemnĩ. Kãnhmar tóg ti jẽnẽ mãn mũ, hemnĩ," he tóg ag mỹ, Jesus ti.

4Kỹ ag tóg mũ mũ sir. Burrica krẽ vég ag tóg mũ, jãnkã rã tóg se kỹ jẽ, ẽmĩn kri. Kỹ ag tóg ti kavãg mũ sir.

5Kỹ ag tóg ag mỹ ke mũ. "Ãjag tỹ ne jé burrica sĩ kyvãn nẽ?" he ag tóg ag mỹ.

6Kỹ ag tóg Jesus tỹ ãjag mỹ nén tó ja ẽn ti tó mũ, kỹ ag tóg: "ha ma mũjẽg ge," he mũ. 7Kỹ ag tóg burrica krẽ ma mũ mũ sir, Jesus to. Ãjag kur tỹ ag tóg ti kri kugjén mũ sir, jumento sĩ ẽn kri, kỹ tóg kri nĩ mũ sir, Jesus ti. 8Kỹ vẽnh kar tóg ãjag kur kugjén mũ sir, ẽpry kri, jo ũ ag tóg ka féj krég mũ gé, ẽpỹ tá, ti jo vãvãm jé. 9Kỹ ũ ag tóg ti jãmĩ mũ mũ, jo ũ ag tóg ti nón mũ mũ. Ẽn ag tóg

prẽnprẽr mũ sir. “!..Viva..!” he ag tóg, “!..pã'i vỹ ẽg tá jun, ẽg Senhor mág tỹ ti jẽnẽn kỹ..! 10 !..Sér tãvĩ tóg tĩ..! !..Ẽg pã'i vẽ mỹr, ẽg jóg'jóg tỹ Davi ri kén..! !..Topẽ tá tóg kãtĩg, ũ tỹ kynhmỹ nĩ ẽn tá, viva..!” he ag tóg mũ, prẽnprẽr kỹ.

11 Kỹ tóg Jerusalém ra rã mũ sir, Jesus ti. Topẽ jo ĩn ra tóg rã mũ sir. Nén kar ki ẽvãnh kar tóg Betânia ra tĩg mãn mũ, ũ tỹ 12 (ke) ag mré, rãké ra.

Ka tỹ figueira
(Mt 21.18-19)

12 Tỹ vaj kỹ, ag tỹ Betânia tá kãmũ kỹ tóg kókĩr mũ, Jesus ti. 13 Hã ra tóg ka tỹ figueira féj vég mũ sir, tãtá. Kỹ tóg to tĩ mũ sir, ti kanẽ ko jé. Tá jun kỹ tóg vég mũ, hã ra tóg féj tãvĩ jé. Ti kanẽn ke pétẽm tũ tóg nĩ ver. 14 Kỹ tóg ka tỹ figueira mỹ: “ũ tóg ã kanẽ ko mãn ke tũ nĩ ha,” he mũ. Hã ra ti mré mũ tĩ ag tóg ti vĩ mẽg mũ.

Jesus tỹ Topẽ jo ĩn krẽm ag pan
(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jo 2.13-22)

15 Kỹ ag tóg mũ mãn kỹ Jerusalém tá junjun mũ sir. Topẽ jo ĩn ra tóg rã mũ sir, Jesus ti, kỹ tóg tá ag pan kãn mũ sir, nén ũ vender he tĩ ag, nén ũ comprar he tĩ ag ke gé. Topẽ jo ĩn krẽm ag tóg negociar he tĩ, jãnkamy trocar he tĩ ag ke gé. Ag mesa tỹ tóg vyryn ke mũ, Jesus ti. Sórãg vender he tĩ ag nĩgnĩ jafã tỹ tóg vyryn ke mũ gé sir. 16 Kỹ tóg ag tỹ Topẽ jo ĩn fĩn nén gé mũ kamẽg mũ gé sir. 17 Kỹ tóg ag kanhrãn kỹ ag mỹ: “Topẽ vĩ rá to jykrén nĩ,” he mũ. “Inh ĩn jiji vỹ: nação kar mỹ Topẽ mré vĩ jafã, he mũ, he tóg, Topẽ vĩ rá ki,” he tóg, Jesus ti. “Hã ra ãjag tóg Topẽ mré vĩ jafã tag krẽm nén kar pigju(g) mũgtĩ, kỹ tóg bandido ag jamã ri ke nĩ,” he tóg. Ag pan kỹ tóg ke mũ, Jesus ti.

18 Hã ra Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag vỹ Jesus vĩ mẽg mũ, Topẽ vĩ to professor ag ke gé. Kỹ ag tóg: “ẽg hỹn ti tỹ hẽn ri kenh ke mũ'?” he mũ, “ẽg tỹ ti tỹ tũ' he jé?” he ag tóg mũ. Hã ra ag tóg ti kamẽg mũ. Vẽnh kar mỹ tóg há tĩ, ti tỹ ag kanhrãn kỹ. Hã kỹ ag tóg ti vóg tũ nĩ.

19 Kutyg kỹ ag tóg cidade mág ki pa mãn mũ sir, Jesus ti, ti mré mũ tĩ ag ke gé.

Ka tỹ figueira tóg
(Mt 21.20-22)

20 Tỹ vaj kỹ ag tóg cidade ra mũ mãn mũ sir. Mũ kỹ ag tóg sir ka tỹ figueira ẽn vég mũ, hã ra tóg tóg ja nĩ, ti jãre mré hã.

21 Kỹ Pedro tóg Jesus vĩ ki jykrén kỹ ti mỹ: “ha vé, Senhor,” he mũ. “Ã vĩ ja ẽn hã vẽ,” he tóg. “Ã tỹ ka to vĩ kónãn ẽn vỹ tóg ja nĩ, ka tỹ figueira ẽn ti,” he tóg.

22 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “Topẽ ki ge pẽ han nĩ,” he mũ. 23 “Sỹ ke há vẽ, hã kỹ sóg tó mũ: kejẽn ãjag tóg krĩ tag ti mỹ: ha goj nig ki kutẽ, henh ke mũ. Kỹ tóg ki kutẽnh mũ, pãnónh ti, ãjag tỹ ãjag fe tỹ: ti mỹ ki kutẽnh mũ vỹ? he tũ nĩn kỹ,” he tóg. “Inh vĩ han jé tóg ke mũ, pãnónh ti, hemnĩ, kỹ tóg

kutẽnh ke mũ, ha vemnĩ," he tóg, Jesus ti. 24"Hã kỹ sóg ãjag mỹ ke mũ," he tóg. "Ãjag tỹ Topẽ mỹ nén ũ to vĩ kỹ to: han jé tóg ke mũ, Topẽ ti, hemnĩ, kỹ ãjag tóg venh ke mũ sir, ãjag tỹ ti mỹ nén ũ to vĩ mũ ti," he tóg. 25"Ãjag tỹ kejẽn Topẽ mré vĩ jẽ ra ũ tỹ ãjag to jũ mũ ẽn tỹ ti mỹ vẽnh pãte fón nĩ," he tóg. "Ãjag tỹ gen kỹ tóg ãjag mỹ vẽnh pãte fón ke mũ gé, ẽg jóg mág ti," he tóg. "Ãjag tỹ ti vĩ mranh mũ ra tóg vẽnh kato ãjag mỹ vẽnh pãte fón ke mũ, ũ tỹ kanhkã tá nĩ ti, ãjag tỹ ãjag mré ke ag mỹ vẽnh pãte fón kỹ," he tóg. 26"Ãjag tỹ hã ra ag mỹ vẽnh pãte fón tũ nĩn kỹ ẽg jóg mág vỹ vẽnh kato ãjag mỹ vẽnh pãte fón ke tũ nĩ gé, ũ tỹ kanhkã tá nĩ ti," he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ ũ tỹ ã jẽnẽg mũ tó tũg
(Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

27Kỹ ag tóg mũ mãn kỹ Jerusalém tá junjun mãn mũ sir. Topẽ jo ĩn tá tóg ẽvãnh tĩ mũ, Jesus ti. Kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag tóg ti venh kãmũ mũ, Topẽ vĩ to professor ag ke gé, kófa ag ke gé. 28"Ũ nỹ ã mỹ: tag han nĩ, hé?" he ag tóg, ti mỹ. "Ũ nỹ ã jẽnẽ?" he ag tóg.

29Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ãjag ki sóg jẽmẽnh ke mũ gé, vẽnh kato," he mũ. "Ãjag tỹ inh mỹ tó há han kỹ sóg ãjag mỹ ũ tỹ inh jẽnẽg mũ tónh ke mũ gé," he tóg. 30"João vỹ ag kygpég tĩ ja nĩgtĩ. Ti mỹ kanhkã tá vẽnh jykre han, ãjag mỹ, ẽprã ke jykre vó? Ũ nỹ ti jẽnẽ?" he tóg ag mỹ, Jesus ti. "Inh mỹ tó," he tóg.

31Kỹ ag tóg jagnẽ mré to jykrén mũ. "Ẽg tỹ ti mỹ: Topẽ tỹ ti jẽnẽ ja vẽ, hen kỹ tóg ẽg mỹ: ãjag tỹ ne jé ti vĩ kri fig tũ ja nĩ nẽ? henh ke mũ," he ag tóg jagnẽ mỹ. 32"Ẽg tỹ hã ra ti mỹ: ẽprã ke jykre ja vẽ, hen kỹ tóg vẽnhmỹ nỹ gé," he ag tóg, ag tỹ vẽnh kar kamẽg kỹ. Vẽnh kar tóg João to: "Topẽ vĩ tó tĩ pẽ vẽ," he tĩ. 33Hã kỹ ag tóg Jesus mỹ: "ẽg pi(jé) ki kanhró nỹtĩ'," he mũ. Ón kỹ ag tóg ke mũ. Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "kỹ sóg ãjag mỹ tónh ke tũ nĩ gé, ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ti," he mũ. Ã kato tẽ mũ ag mỹ tóg ke mũ.

Ũn camarada kóreg ag to comparação
(Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

12 1Kỹ Jesus tóg ag kanhrãn kỹ (tóg) ag mỹ comparação ũ han mũ sir, kỹ tóg: "kejẽn ũ tóg nĩgtĩ," he mũ. "Nén kanẽ tỹ uva krãn ja tóg nĩgtĩ," he tóg. "Pénĩn tóg rón ja nĩ, kãki tóg kũm ja nĩgtĩ, uva jẽgmĩ jafã han jé. Ki tóg pãjó han ja nĩ gé, kỹ tóg ũ tỹ ki rĩr tĩ ag mỹ ré kỹ tĩg ja nĩ, ga ũ ra. Ag mré tóg jykrén ja nĩ, ag tỹ ti mré ẽkré ẽn kanẽ vẽnh kãpãm jé," he tóg, Jesus ti. 2"Ti tỹ kejẽn kanẽn kỹ tóg ag mỹ ã camarada ũ jẽnẽg mũ, ti tũ ki rĩr tĩ ag mỹ, ag tỹ ti mỹ vẽnh kãpãm jé, uva ti.

3Hã ra ag tóg ti kãgmĩg mũ sir, ti mrãnmrãn ag tóg mũ sir, kỹ ag tóg ti mỹ: "ha tĩg," he mũ sir, ti mỹ nén ũ nĩm mẽ kã. 4Kỹ tóg ag mỹ ã camarada ũ jẽnẽ mãn mũ gé sir, kỹ ag tóg ti krĩ ki tãnh mũ sir, ti to é he ag tóg mũ sir. 5Kỹ tóg ag mỹ ũ jẽnẽ mãn mũ gé sir, hã ra ag tóg ti tén mũ gé sir. Ti camarada kar to ag tóg jũ mũ, ũ mrãnmrãn ag tóg, ũ tén ag tóg.

6 Kỹ hã ra ũ tóg kén mũ, hã ra ti kósin vẽ, ti fe pẽ vẽ hã ra. Kỹ tóg vãhã
ag mỹ ti jẽnẽg mũ sir. “Hẽn ri ke mũn ag inh kósin kamẽg mũ,” he tóg, hã
kỹ tóg ti jẽnẽg mũ.
7 Ti tỹ tá jun kỹ ag tóg ti to jykrén mũ, jagnẽ mré. “Kejẽn ẽkré kar vỹ
tỹ ti tũ nĩnh mũ, ha vemnĩ,” he ag tóg ti to. “Mũ nỹ, ti tén jé, ti tũ tag tỹ
tỹ ẽg tũ nỹnh jé,” he ag tóg, jagnẽ mỹ. 8 Kỹ ag tóg ti kãgmĩ kỹ ti tén mũ
sir, ró mãtá ag tóg ti fón mũ sir,” he tóg, Jesus ti.
9 “Kỹ ẽkré tỹ tũn mũ ẽn hẽ ri kenh ke mũ?” he tóg. “Jun jé tóg ke mũ, ã
camarada ag kãgtén jé. Kỹ tóg ẽkré ki rĩr tĩ ũ ag mỹ finh ke mũ, ti tũ ti,”
he tóg. Jesus ti, ag mỹ comparação han kỹ.
10 Kỹ tóg ag mỹ: “Topẽ vĩ rá tag to jykrén nĩ, ha mẽ,” he mũ. “Pó tỹ ĩn
han jafã fón ag tóg, pó tỹ ĩn han tĩ ag. Ag mỹ tóg kórég ja nĩ, pó ẽn ti. Hã
ra Topẽ tóg po ẽn hã tỹ ĩn nũna han mũ. 11 Ẽg Senhor mág tỹ há vẽ, hã kỹ
tóg ẽg mỹ e tĩ, ẽg tỹ ven kỹ, he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki,” he tóg ag mỹ,
Jesus ti. Ti tỹ ã kato vãsãnsãn mũ ag mỹ vẽnh kãmén hã vẽ.
12 Kỹ ag tóg ki kanhró nỹtĩ, ti tỹ ag kato vĩ mũ ti. Hã kỹ ag tóg ti se sór
mũ, hã ra ag tóg vẽnh e ẽn kamẽg mũ, kỹ ag tóg ti ség tũ nĩ ha. Kỹ ag tóg
sir mũ mũ, ti ré kỹ.

Ẽg tỹ imposto kajãm ke
(Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

13 Hã ra ag tóg ti to ũ ag jẽgnẽg mũ sir, Fariseu ũ ag, Herodes mré ke ũ
ag ke gé, ag tỹ ti vĩ to ti se jé, Jesus ti. 14 Ag tỹ ti tá junjun kỹ ag tóg ti mỹ:
“Senhor,” he mũ. “Ã jykre kuryj nĩn ki kanhró ẽg tóg nỹtĩ,” he ag tóg, ón
kỹ. “Vẽnh jykre pir hã han ã tóg tĩ, vẽnh kar mỹ. Kỹ ag ve tóg ã mỹ tỹ nén
ũ tũ nĩ. Hã kỹ ã tóg Topẽ jamĩn to, Topẽ japry to ã tóg ẽg kanhrãn há han
tĩ,” he ag tóg, ón kỹ, Jesus mỹ. “Mỹ há nỹ', ẽg tỹ governo mỹ jãnkamy nĩm
ke ti', imposto kajãm ke ti'? 15 Ẽg mỹ hỹn nĩm mũ', vó mỹ vó?” he ag tóg.
Hã ra Jesus tóg ki kanhró nĩ, ag jykre régre nỹtĩn ki. Kỹ tóg ag mỹ: “ãjag ne
tóg ón kỹ inh ki jẽmẽ sór mũ',” he mũ. “Inh mỹ jãnkamy jun, sỹ ve jé,” he tóg.
16 Kỹ ag tóg ti mỹ ũ jun mũ sir. Kỹ tóg: “ũ jiji nỹ kã nĩ?” he mũ. “Ũ kãggrá nỹ
kã nĩ?” he tóg. Kỹ ag tóg ti mỹ: “pã'i mág tỹ imperador kãggrá vẽ,” he mũ.
17 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “kỹ pã'i mág mỹ ti tũ nĩmnĩ, hã ra Topẽ mỹ ti tũ nĩmnĩ
gé,” he mũ. Kỹ ti vĩ tóg ag mỹ e tĩ. Ag tỹ nén ũ to ti se sór mũ vég tũ ag tóg nĩ.

Ẽg tỹ ẽg ter ja tá vỹn kenh ke
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)

18 Kỹ Saduceu ag tóg ti tá junjun mũ gé, ti ki jẽmẽ jé. Hã ra Saduceu ag
tóg: ẽg ter ja tá ẽg vỹn kenh ke tũ nĩ,” he tĩ. Kỹ ag tóg Jesus tá jun kỹ ti mỹ:
19 “Senhor,” he mũ gé. “Moisés tóg ẽg mỹ tag tó ja nĩ, ẽg tỹ tỹ jykre nỹtĩ jé,”
he ag tóg. “Ẽg mỹ tóg: ã régre tỹ ã krẽ tũ ra ter kỹ, ã tỹ ti prũ fi tỹ prũg ke vẽ,
he mũ. Ã tỹ ã régre mỹ ã krẽ han ke vẽ, fi ki, he ja tóg nĩ, Moisés ti,” he ag

tóg, Jesus mỹ, Saduceu ag. 20 "Kỹ ũ tỹ jagnẽ mré pafa ja tỹ 7 (ke) ag vỹ nỹtĩ ja nĩgtĩ," he ag tóg. "Ag kãke tóg prũg mũ, hã ra tóg ã kósin tũ ra ter mũ sir," he ag tóg. 21 "Kỹ ti jãvy tóg fi tỹ prũg mũ, hã ra tóg ã kósin tũ ra ter mũ gé sir. Kỹ ti jãvy ũ vỹ fi tỹ prũg mũ gé," he ag tóg. 22 "Hã ra ag kar tóg fi kósin tũ ra kãgter kãn mũ sir, ag kãke ti nón, ũ tỹ 7 (ke) ẽn ag. Kejẽn fi tóg vãhã ter mũ gé sir," he ag tóg. 23 "Kỹ fag kãgter ja tá vỹnvỹn ke kỹ fi hỹn mén tỹ 7 (ke) nĩnh mũ vẽ. Ag kar vỹ fi tỹ prũg ja nỹtĩgtĩ. Hã kỹ tóg vẽnhmỹ nỹ, ag tỹ: rĩr mãn jé ẽg tóg ke mũ, hen kỹ," he ag tóg, Jesus ti mỹ, Saduceu ag.

24 Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "ãjag pi(jé) Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki kanhró nỹtĩ'," he mũ, "Topẽ jykre ki kagtĩg ãjag nỹtĩ," he tóg. "Hã kỹ ãjag tóg kygnẽ ja nĩ," he tóg ag mỹ. 25 "Ẽg tỹ ẽg ter ja tá vỹn ke kỹ ẽg prũg ke tũ nĩ, kỹ ẽg mén ke tũ nĩ gé," he tóg. "Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ri ke ẽg nỹtĩ, kanhkã tá," he tóg. 26 "Topẽ vĩ ũ to jykrén nĩ, ti tỹ ẽg tỹ ẽg ter ja tá vỹn ke kãmén kỹ. Moisés tỹ rán ki tag tóg rán kỹ nĩ, Topẽ tỹ Moisés mỹ nén tó ja tag ti, vãnh pũr kãmén jan ki," he tóg. "Topẽ tóg ti mỹ: Abraão vỹ iso: Topẽ, he tĩ, he ja nĩ, Isaque ke gé, Jacó ke gé, he ja tóg nĩ, Topẽ ti. Kãgter ag huri, Abraão, Isaque, Jacó. Hã ra Topẽ tóg: tỹ inh ag Topẽ nĩ, he ja nĩ, ag ter kar kỹ. 27 Hã kỹ ag tóg rĩnrĩr nỹtĩ mỹr, Topẽ tỹ ũn rĩnrĩr nỹtĩ ag hã kri ke nĩn kỹ," he tóg, Jesus ti. "Hã kỹ ãjag tóg kygnẽ tãvĩn mũ," he tóg, Jesus ti, Saduceu ag mỹ.

Topẽ tỹ ẽg jyvẽn kãfór
(Mt 22.34-40; Lc 10.25-28)

28 Hã ra Topẽ vĩ to professor ũ tóg tá jun mũ gé sir. Kỹ tóg ag tỹ jagnẽ mré vĩ mẽg mũ, Jesus tỹ Saduceu ag mỹ tó há han ja ẽn ti. Hã kỹ tóg: "Topẽ tỹ ẽg jyvẽn tỹ hẽ nỹ hỹn ti tỹ ẽg jyvẽn kar kãfór nỹnh mũ'?" he mũ, Jesus mỹ.

29 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "ũ tỹ kãfór nỹn hã vẽ, hã mẽ," he mũ. "Ha mẽ, povo tỹ Israel," he tóg mũ. "Ẽg pã'i vỹ tỹ Topẽ nĩ, ẽg pã'i vỹ tỹ ũn pir nĩ," he tóg. 30 "Topẽ to, ẽg jóg mág to há tãvĩ nỹtĩmnĩ," he tóg, "ti ki ge há han nĩ, ti to jykre pir nỹtĩmnĩ, krĩ pir, ti to tar nỹtĩmnĩ," he tóg. 31 "Kỹ ti tỹ ẽg jyvẽn ũ tóg hã ri ke nĩ gé, hã vỹ: ãjag régre ki rĩr nỹtĩmnĩ, ãjag tỹ vẽnh ki rĩr há han ri ke, he mũ," he tóg. "Ti tỹ ẽg jyvẽn ũ pi(jé) tag kãfór nĩ'," he tóg, Jesus ti, Topẽ vĩ to professor ẽn mỹ.

32 Kỹ Topẽ vĩ to professor ẽn tóg ti mỹ: "ke tóg tĩ," he mũ. "Ã tỹ ke há vẽ. Pir ti nĩ, Topẽ ti, ũ pi(jé) ti ri ke nĩ'," he tóg. 33 "Ẽg jé ti to fe há nỹtĩgtĩ, ẽg jé ti to krĩ há nỹtĩgtĩ gé, jykre pir ke gé. Ẽg jé ti to tar nỹtĩ gé. Ẽg jé ẽg régre ki rĩr nỹtĩ gé, ẽg tỹ vẽnh ki rĩr há han ri ke. Hã vỹ tóg nén kar kãfór nĩ," he tóg. "Ẽg tỹ Topẽ mỹ nén ũ pũn kãfór tóg nĩ, ẽg tỹ ti to há nỹtĩ ẽn ti, ẽg tỹ ti mỹ nén ũ tãnh kãfór tóg nĩ gé," he tóg, Topẽ vĩ to professor ẽn ti.

34 Kỹ Jesus tóg ti tỹ tó há nĩ ve kỹ (tóg) ti mỹ: "nén ũ sĩ tóg tũ nĩ ver," he mũ, "ã tỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke jé," he tóg. Kar kỹ ũ tóg Jesus ki jẽmẽ mãn tũ nĩ sir. Ti kamẽg ag tóg mũ sir, hã kỹ ag tóg ti ki jẽmẽ mãn tũ nĩ sir.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Cristo tỹ tỹ Davi kósin nĩ
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)

35 Kỹ Jesus tóg Topẽ jo ĩn krẽm ag kanhrãn jé ag ki jẽmẽg mũ. “Topẽ vĩ to
professor ag tỹ ne jé: Cristo vỹ tỹ Davi kósin nĩ, he nẽ?” he tóg ag mỹ. 36 “Davi
vỹ Cristo tó ja nĩ, Topẽ kuprĩg tỹ ti krĩn kỹ, kỹ tóg: ẽg jóg mág tỹ Topẽ vỹ inh
Senhor mỹ tag tó ja nĩ, hã kỹ tóg: “nĩ ra ver, inh pẽgja tá,” he ja nĩ. “Sỹ ã kato
vãsãnsãn mũ ag tỹ ã krẽm vin ke vẽ, kỹ ag sigse vẽ sir. Tag jãvãnh nĩ ver,” he ja
ti nĩ, Topẽ ti, inh Senhor mỹ, he ja tóg nĩ, Davi ti,” he tóg ag mỹ, Jesus ti. 37 “Hã
kỹ Davi tóg Cristo to: inh Senhor vẽ, he tĩ. Ti tỹ tỹ ti kósin nĩ ra ti kósin mỹ tỹ
ti kri ke nĩnh mũ vẽ?” he tóg, Jesus ti. Hã ra ag tóg ti mỹ tó tũg. Ag tỹ ne tónh
ke tóg tũ tĩ, ti kato vãsãnsãn mũ ag mỹ. Hã ra vẽnh kar mỹ ti vĩ tag tóg há nỹ.

Ón kỹ Topẽ vĩ to professor ag tỹ jagtar ke
(Mt 23.1-36; Lc 20.45-47)

38 Kỹ Jesus tóg ag kanhrãn kỹ: “ón kỹ Topẽ vĩ to professor ag kamẽg nĩ,”
he mũ. “Kur téj rĩnh ka(mẽ) ag nỹtĩ,” he tóg. “Kỹ vẽnh kar tỹ ag mỹ: ã mỹ
há? he kỹ tóg ag mỹ sér tĩ, ag tỹ cidade kuju kãmĩ mũn kỹ,” he tóg. 39 “Ẽg
tỹ vẽnh kanhrãn jafã krẽm ag tóg vẽnh kãpãm kỹ nỹtĩgtĩ, festa ki ag tóg
jẽn vén tĩ, ag tỹ tỹ pã'i nỹtĩn kỹ,” he tóg. 40 “Hã ra ag tóg ũn mén ter ja
fag tũ mãn kãn tĩ. Fag tũ mãn kãn kỹ ag tóg ón kỹ Topẽ mré vĩ mág han
mũgtĩ, ẽg tỹ ag to: ũn há vỹ tỹ ag nỹtĩ, he jé,” he tóg. “Hã to ag vẽsỹrénh
mág tãvĩ han ke mũ,” he tóg, Jesus ti.

Ũn jagtar fi tỹ ã tũ vin kãn
(Lc 21.1-4)

41 Kỹ Jesus tóg kejẽn Topẽ mỹ jãnkamy vin jafã kato nĩ mũ. Kỹ tóg ag
tỹ kãki nén vin mũ vég mũ sir. Ũn rico ag tóg jãnkamy mág tỹ kãki vin
mũ. 42 Kỹ ũn jagtar fi tá jun mũ gé, ũn mén ter ja fi. Hã ra fi tóg jãnkamy
kãsir régre hã vin mũ sir, hã vỹ: 1 centavo, he mũ.
43 Kỹ Jesus tóg ã mré mũ tĩ ag jé prẽr mũ sir, kỹ tóg ag mỹ: “ve ra ha,”
he mũ. “Ũn rico tỹ vin kãfór han fi tóg, fi tũ sĩ (hã) ra. Tỹ nén ũ tũ fi tóg
nĩ, fi mén vỹ hur ter. 44 Kỹ fi tóg ã tũ vin kãn ja nĩ, fi jẽn mré hã. Jãvo ũn
rico ag vỹ ãjag tũ ke hã tỹ Topẽ mỹ vin mág tĩ. Hã ki fi tóg ag tỹ nĩm kãfór
han, fi tỹ nĩm sĩ pẽ han mũ ra. Ki hã sóg tó mũ mỹr,” he tóg, Jesus ti.

Ag tỹ Topẽ jo ĩn kókén ke
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)

13 1 Kỹ Jesus tóg Topẽ jo ĩn tá kãkutẽ mũ sir. Re tá ti mré tĩ ũ tóg ti
mỹ: “ve ra ha, Senhor,” he mũ. “Pó sĩnvĩ tỹ tóg há nỹtĩ, kỹ tóg
sĩ(nvĩ) tãvĩ nỹtĩ, ĩn ti,” he tóg, Topẽ jo ĩn to.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

2Hã ra Jesus tóg ti mỹ: “ã mỹ ĩn mág tag ti vigvég mũ'?” he mũ. “Kejẽn ũ pó tỹ jagnẽ kafãn mãn ke tũ nĩ,” he tóg. “Ag ránhráj kãn ke vẽ,” he tóg Jesus ti.

Vẽnh jagãgtar to rã
(Mt 24.3-14; Lc 21.7-19)

3Kar kỹ Jesus tóg krĩ tỹ Oliveiras ra tĩg kỹ tá nĩ nĩ sir, Topẽ jo ĩn kakãm. Kỹ ag tóg ag pin kỹ ti mỹ ke mũ, Pedro, Tiago, João, André ke gé. 4“Ẽg mỹ ti kurã ti tó,” he ag tóg ti mỹ. “Ẽg ne ve kỹ ti kurã ki kanhró nỹtĩnh mũ? Kurã tỹ hẽ ki ẽg hỹn nén kar tag venh ke mũ?” he ag tóg ti mỹ.

5Kỹ Jesus tóg ag mỹ kãmén mũ sir. “Ker ũ ãjag lograr hé hẽ',” he tóg. 6“Cristo vỹ tỹ inh nĩ,” he jé ag tóg ke mũ, ijiji tó kỹ. Ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg tag tónh mũ, kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg ag vĩ kri nĩm ke mũ,” he tóg. 7“Vẽnh génh to vẽme mẽ jé ãjag tóg ke mũ, tag ki vẽnh génh ke to, kuvar há tá vẽnh génh to ke gé. To jũrũn ke tũg nĩ hã ra. Vẽnh génh enh ke vẽ. Hã ra kurã tỹ ẽgno to hã ke vẽ ver,” he tóg. 8“Nação ag tỹ jagnẽ kato tẽgtẽnh ke vẽ. Pã'i krẽm ke ag tỹ pã'i ũ krẽm ke ag to jũnh ke vẽ gé. Kỹ ga tỹ ragrag ke tỹ hẽn ri ke han ke vẽ gé, ẽmã tỹ hẽn ri ke ki. Vẽjẽn tỹ tũ' henh ke vẽ gé. Hã ra ãjag jagãgtar ke vẽnh ven vén vẽ ver,” he tóg, Jesus ti.

9“Ãjag kanẽ nĩm nĩ,” he tóg. “Ãjag jyvẽn tar han jé ag tóg ke mũ, pã'i ag, vẽnh kanhrãn jafã krẽm. Ãjag mrãnmrãn jé ag tóg ke mũ. Ãjag jé prẽr jé ag tóg ke mũ, pã'i mág tỹ ãjag ve jé, pã'i mág kar ti, isugrĩn, ãjag tỹ pã'i ag mỹ inh vĩ tugtó jé,” he tóg. 10“Kỹ inh kãtĩg ke to hã povo kar vỹ inh vĩ sér mẽnh ke mũ,” he tóg. 11“Ag tỹ vãhã sir ãjag sigse kỹ, ãjag gé kãmũ jé, kỹ ãjag tỹ nén tónh ke mũ to jykrén tũg nĩ, kã jatu' hemnĩ. Ag tỹ ãjag ki jẽmẽn kỹ ãjag tóg tónh ke mũ, Topẽ kuprĩg tỹ ãjag nĩgrẽg ki vĩ mũ ẽn ti,” he tóg. “Ãjag tỹ tó tũ vẽ sir, ti tỹ tó vẽ sir,” he tóg. 12“Ũ vỹ tóg ã régre senh ke mũ, ti ter jé, ẽn kã,” he tóg. “Kỹ ũ panh tóg ã kósin senh ke mũ gé, ti ter jé,” he tóg. “Kỹ ũ krẽ ẽn tóg ã han mũ fag sigsenh ke mũ gé, fag kãgtén jé,” he tóg. 13“Vẽnh kar vỹ tóg ãjag to vĩ kónãn ke mũ gé, inh jiji tugrĩn,” he tóg. “Hã ra ũ tỹ isovãnh ke tũ (pẽ) ẽn kren ke vẽ,” he tóg.

Vẽsỹrénh mág ke
(Mt 24.15-28; Lc 21.20-24)

14Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “kejẽn ãjag tóg vãhã ãjag tỹ nén ũ kamẽg tĩ ẽn venh ke mũ,” he mũ, “ẽg kavénh mũ ẽn ti,” he tóg. “Topẽ vĩ tó tĩ tỹ Daniel vỹ ti tó ja nĩgtĩ. Ti jẽnh ke tũ tá tóg jẽnh mũ,” he tóg. Ũ tỹ to ke mũ ẽn jé ki kanhró nĩ. “Kỹ Judéia ki ke kar ag jé vẽnh pigjunh mũjẽg, pãnónh ra, fag mré hã,” he tóg. 15“Ũ tỹ re tá nĩ ẽn jé kãra rã tũg nĩ, ti ĩn ki, ti tũ mãn jé. 16Kỹ ũ tỹ ã japỹ tá jẽ ẽn jé vỹn ke tũg nĩ gé, ti kur mãn jé,” he tóg. 17“Ũn kufy fag tỹ vẽsỹrénh ke vẽ, kurã ẽn kã, ũ tỹ gĩr pygfãm mũ fag ke gé,” he tóg. 18“Topẽ mré vĩmnĩ, ti tỹ kusa kã vẽnh ven tũ nĩ jé. 19Vẽsỹrénh tỹ ge ve ja tũ ẽg nỹtĩ, Topẽ tỹ ẽg mundo han jan ki. Kỹ ẽg ge venh ke tũ nĩ gé,

kar kỹ," he tóg. 20"Ẽg tỹ kurã ki vẽsỹrénh ke mũ ẽn vỹ e nỹtĩnh mũ vẽ, hã ra tóg térem kỹ nỹtĩ nĩ, Topẽ tỹ ũn kuprẽg ja ẽn ag tugrĩn. Ti tỹ térem tũ nĩ (mũ) ra ũ vỹ kren ke tũ nĩ vẽ, ag vẽsỹrénh ẽn to," he tóg.

21"Kỹ ũ tỹ ãjag mỹ: ha vé, Cristo vỹ tag kã jẽ nĩ, he mũ ra kri fig tũg nĩ, ti tỹ: tãtá ti jẽ nĩ, he mũ ra," he tóg. 22"Ón kỹ Cristo vỹ vẽnh venven ke mũ, ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag ke gé. Ón kỹ milagre hyn han jé ag tóg ke mũ, milagre tỹ hẽn ri ke ti, ón kỹ Cristo ẽn ag. Ag tỹ vẽnh kar krĩn kónãn sór vẽ, ag tỹ kygnẽ jé, Topẽ tỹ ũn kuprẽg ja ẽn ag mré hã, hẽn ri ke mũn. 23Ha vé, sỹ ãjag mỹ tó kãn vẽ, ti kutẽnh ke to hã," he tóg, Jesus ti.

Topẽ kósin kãtĩg mãn ke
(Mt 24.29-31; Lc 21.25-28)

24"Hã ra kurã ẽn kã, vẽsỹrénh ẽn kar kỹ rã vỹ nhyr ke mũ, kỹ kysã vỹ jẽngrẽ' he mãn ke tũ nĩ gé. 25Kỹ krĩg vỹ vár ke mũ gé, kanhkã krẽm. Ẽg tỹ kanhkã tá nén vég tũ kar ẽn vỹ ragrag ke kãn mũ gé. 26Kỹ vãhã vẽnh kar vỹ inh kãtére venh ke mũ sir, kanhkã góg jagma, inh jykre tar (pẽ) nĩn kỹ," he tóg. "Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ mỹr," he tóg. "Inh ve vỹ kókov (pẽ) kãtĩ mũ," he tóg. 27"Kỹ sóg sỹ jẽgnẽ jafã ag mỹ: ha mũjẽg, henh ke mũ, ag tỹ sỹ ũn kuprẽg ja ag vẽnhmãn jé, ga kar tá, kanhkã fyr mĩ hã," he tóg, Jesus ti.

Ka tỹ figueira to comparação
(Mt 24.32-35; Lc 21.29-33)

28"Ka tỹ figueira to ki kanhrãn nĩ, to comparação han kỹ," he tóg. "Ti pẽ tánh kỹ, ti féj tãg han kỹ tóg kakó tĩ sir, ẽkré tygtánh kurã ti. 29Ri ke ti nĩ, ãjag tỹ inh kãtĩg mãn ke kurã ki kanhró nỹtĩnh ke mũ ti. Ãjag tỹ sỹ ãjag mỹ nén tó mũ tag ve kỹ tóg kakó tãvĩ tĩ ha, inh kãtĩg mãn ke ti," he tóg. 30"Sỹ ke há vẽ, hã kỹ sóg tag tó mũ, ha mẽ. Ũri ũn rĩnrĩr mũ ag tỹ nén kar ẽn venh ke vẽ, ag kãgter ke to hã," he tóg. 31"Kanhkã vỹ tũ' henh ke mũ, ga ti ke gé. Jãvo inh vĩ vỹ tũ' henh ke tũ nĩ," he tóg, Jesus ti.

Jesus kãtĩg mãn ke kurã
(Mt 24.36-44)

32"Hã ra ũ pi(jé) isỹ kurã ki kãtĩg mãn ke ki kanhró nĩ', hora ẽn ki ke gé'," he tóg. "Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag pi(jé) ki kanhró nỹtĩ'. Inh pi(jé) ki kanhró nĩ gé', isỹ tỹ Topẽ kósin ra," he tóg. "Ẽg jóg mág hã vỹ ã pin kỹ ki kanhró nĩ, kurã kã nén kutẽnh ke mũ ẽn ki," he tóg. 33"Ãjag kanẽ vin han nĩ, vẽnh rinfig nĩ," he tóg. "Topẽ mré vĩ, ãjag tỹ ti kurã ki kagtĩg nỹtĩn kỹ," he tóg. 34"Ũ pasa ri ke vẽ," he tóg. "Ã tỹ ã ĩn ki kutẽ kỹ tóg ã camarada ag mỹ: "ijo ki rĩr," he mũ, "inh rãnhrãj ki," he tóg. Kỹ tóg ũ tỹ jãnkã ki rĩr tĩ ẽn mỹ: "ã kanẽ nĩm han nĩ," he mũ gé. 35Hã kỹ sóg ãjag mỹ: "ãjag kanẽ nĩm han nĩ," he mũ gé," he tóg. "Ãjag pi(jé) ti jun ke ki kanhró nỹtĩ', ĩn tãn ti'," he tóg. "Hẽn ri ke mũn tóg kutyg ke ra jun mũ, hẽn ri ke mũn tóg kuty kuju ki jun mũ, hẽn ri ke mũn tóg galo kyr mũ ra jun

mũ, hẽn ri ke mũn tóg kusã ki jun mũ," he tóg. 36"Vẽnh ki ẽmẽmnĩ, nũr tũg nĩ. Ãjag tỹ ijãvãnh tũ ra sóg jun mũ, vẽsỹmér," he tóg, Jesus ti. 37"Vẽnh kar mỹ sóg tó mũ, sỹ ãjag mỹ tó mũ tag, hã vỹ: vẽnh ki ẽmẽmnĩ, he mũ," he tóg, Jesus ti.

Ag tỹ Jesus tén sór
(Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jo 11.45-53)

14 1Hã ra festa tỹ Páscoa kurã kãtá kurã tãgtũ vẽ sir, pão jẽgja tũ konh ke kãtá. Kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag tóg Jesus vatánh tá ti se sór mũ, vẽnh kar tỹ ti se vég tũ nĩ jé. Topẽ vĩ to professor mré ag tóg ti se sór mũ gé, ti tén jé. 2Hã ra ag tóg: "festa tag to mẽ jé ẽg tóg ke mũ ver," he mũ. "Ẽg tỹ festa kã ti se kỹ vẽnh génh mág hỹn tóg kutẽnh mũ, ha vemnĩ," he ag tóg.

Maria fi tỹ Jesus gãnh tãg
(Mt 26.6-13; Jo 12.1-8)

3Ẽn kã Jesus tóg kejẽn ẽmã tỹ Betânia tá nĩ nĩ, Simão ĩn krẽm, vẽnh kaga tỹ lepra han ja ẽn ĩn krẽm. Ti jẽg nĩ ra ũ fi tóg tá jun mũ, garrafa vyn kỹ. Pó tỹ alabastro tỹ tóg há(r) nĩ, garrafa ti. Ti ki jẽ vỹ tóg tỹ nén kar tãg nĩ, hã vỹ: nardo, he mũ. Nardo pẽ vẽ, kaja e pẽ ti nĩ, ger há ẽn ti. Garrafa ẽn mranh fi tóg mũ, kỹ fi tóg ti ki jẽ ẽn tỹ Jesus gãnh kri kugjẽg mũ sir.

4Hã ra ũ tỹ tá nỹtĩ ag kã ũ ag tóg jagnẽ mỹ: "fi tỹ ne jé nén kaja e tag kókén nẽ?" he mũ. 5"Ẽg tỹ nén ger há tag fón ke vẽ vẽ, kaja há to, jãnkamy tỹ hẽn ri ke to," he ag tóg. "Ẽg tỹ ũn jagãgtar ag mỹ vin ke vẽ vẽ," he ag tóg. Kỹ ag tóg fi mỹ vĩ tar han mũ sir.

6Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "fi mỹ vĩ tũg," he mũ. "Ãjag tỹ ne jé fi fe kaj han nẽ?" he tóg. "Inh ki fi krov nĩ, inh jykre ki," he tóg. 7"Ãjag mré sóg nĩg sĩ han mũ, jãvo ũn jagãgtar mũ ag vỹ ãjag mré nỹtĩg mág han tĩ," he tóg. "Isĩg kar kỹ ag mỹ nĩmnĩ, ãjag tỹ ag mỹ nén nĩm ke ti," he tóg. 8"Ã tỹ nén han ke mũn han fi tóg huri," he tóg. "Inh kãn fi tóg huri, vẽnh kej tá inh fón ke to," he tóg. 9"Ag tỹ vẽnh vĩ sér tugtó kỹ ag tóg fi tỹ nén han mũ tag ti tónh ke mũ gé, kỹ vẽnh kar vỹ fi tỹ nén han mũ tag mẽgmẽnh mũ sir, ha vemnĩ. Ki hã sóg tó mũ," he tóg, Jesus ti.

Ag tỹ Jesus vatánh tá ti kãgmĩnh ke to jykrén
(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

10Kar kỹ Judas Iscariotes tóg tĩ mũ, Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag ra, ag mré Jesus jẽnjẽn ke to jykrén jé. Hã ra ũ tỹ 12 (ke) ag kã ũ vẽ, Judas ti. 11Ag tỹ ti vĩ mẽ kỹ tóg ag mỹ sér tĩ sir. "Ã mỹ ẽg to jãnkamy vin mũ," he ag tóg ti mỹ. Hã kỹ tóg: "inh hỹn hẽ ri kenh mũ, ag tỹ ti kãgmĩ jé?" he mũ, Judas ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ag tỹ Páscoa ko mũ
(Mt 26.17-25; Lc 22.7-14; 21-23; Jo 13.21-30)

12 Pão jẽgja tũ konh ke kurã ve vẽ sir, cordeiro tãnh ke kurã vẽ sir,
Páscoa kã. Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg Jesus mỹ: "ẽg hỹn hẽ tá ã mỹ carneiro sĩ
tãnh mũ, ẽg tỹ kon jé?" he mũ. 13 Kỹ tóg ũn régre ag jẽgnẽg mũ, ti mré mũ
tĩ ag. Kỹ tóg ag mỹ: "ha ẽmã mág ra mũjẽg," he mũ. "Tá ãjag tóg ũ venh ke
mũ, goj vyn kỹ jẽ ũ. Ẽn nón mũmnĩ," he tóg. 14 "Ti tỹ ĩn kãra rã kỹ ĩn tãn
ẽn mré vĩmnĩ," he tóg. "Ti mỹ tag tómnĩ," he tóg. "Ẽg Senhor vỹ ã mỹ vẽnh
vĩ jẽnẽg mũ, hemnĩ. Ti tỹ ã ĩn krẽm Páscoa konh há tóg tĩ, ti mré mũ tĩ ag
mré, hemnĩ ti mỹ," he tóg, Jesus ti. 15 "Kỹ tóg ãjag mỹ ven ke mũ, kroggrog
tỹ kynhmỹ nỹ ẽn ti," he tóg. "Éhé ti nĩ. Tá nén kar vỹ kynkar kỹ nỹtĩ. Ẽg
nĩgja vỹ tá nỹtĩ gé. Tá ẽg mỹ han nĩ," he tóg, ti mré mũ tĩ régre ag mỹ.

16 Kỹ ag tóg mũ mũ sir, ẽmã mág ra, kỹ ag tóg sir vég mũ, Jesus tỹ ag
mỹ nén tó ja ti. Kỹ ag tóg vẽjẽn kãn mũ sir, ag tỹ cordeiro ẽn ko jé.

17 Rã pur kar kỹ Jesus tóg ũ tỹ 12 (ke) ag mré tá jun mũ sir. 18 Ag jẽg mũ
jãvo Jesus tóg ag mỹ: "ãjag kãki ũ tóg inh vatánh tá inh kato vãsãnsãn mũ
ag mỹ inh ven ke mũ," he mũ. "Inh mré jẽg mũ ũ vẽ, ki hã sóg tó mũ," he
tóg. 19 Kỹ ag tóg fe kaj' he mũ sir. Ti mỹ ag tóg: "inh mỹ vó'? Inh mỹ vó'?"
he kãn mũ sir. 20 Hã ra tóg ag mỹ: "ãjag kã ũ vẽ," he mũ. "Inh mré pão tỹ
kã punpun mũ vẽ, pénky kãki," he tóg. "Ẽn vẽ mỹr," he tóg. 21 "Ter jé sóg
ke mũ, isỹ tỹ ẽprã ke fi kósin nĩn kỹ. Hã kỹ iser ke vỹ rán kỹ nĩ," he tóg.
"Vãsỹ sóg to rán kỹ nĩ," he tóg. "Hã ra ũ tỹ pã'i ag mỹ inh ven ke ẽn mỹ tóg
vĩ kónãn tãvĩ han ke mũ. Ti mur tũ nĩn ran há tĩ vẽ," he tóg, Jesus ti.

Santa Ceia
(Mt 26.26-30; Lc 22.15-20; 1Co 11.23-25)

22 Ag jẽg nỹtĩ ra Jesus tóg ẽmĩ mãg mũ sir, kỹ tóg Topẽ mré vĩ mũ sir,
ẽmĩ to. Kỹ tóg vẽnh kã kugpãn kỹ ag mỹ vẽnh kãpãm mũ sir, ti mré mũ tĩ
ag mỹ. "Inh hã vẽ," he tóg, ẽmĩ to.

23 Kar kỹ tóg copo vãg mũ gé sir, vinho tỹ ki jẽn kỹ. To tóg Topẽ mré vĩ
mũ gé sir, kỹ tóg ũn pir mỹ ven', ven', he mũ sir. Kỹ ag tóg kãmẽ kãn mũ
sir. 24 Kỹ tóg ag mỹ: "inh kyvénh hã vẽ," he mũ. "Vẽnh kar jagfy tóg inh
ki kãkutẽnh ke mũ, inh kyvénh ti," he tóg. "Topẽ vỹ vẽnh kar to há nĩ sór
mũ, inh kyvénh tugrĩn," he tóg. 25 "Ha mẽ," he tóg. "Inh pi(jé) vinho kron
mãn ha'. Kejẽn sóg kron mãn ke mũ, Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ẽn kã sóg kron
mãn mũ," he tóg.

26 Ag jẽn kar kỹ ag tóg Topẽ mỹ jãn mũ sir. Jãn kar kỹ ag tóg sir krĩ tỹ
Oliveiras ra mũ mũ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus tỹ Pedro mỹ tó
(Mt 26.31-35; Lc 22.31-34; Jo 13.36-38)

27 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “ãjag kar vỹ inh ré kỹ mũ kãn ke mũ,” he mũ. “Hã kỹ tóg rán kỹ nĩ, hã mẽ. “Ũ tỹ carneiro ki rĩr tĩ ẽn tãnh jé sóg ke mũ, kỹ ti mẽg vỹ krig ke kãn ke mũ,” he tóg, iso, Topẽ ti, ti vĩ rá ki,” he tóg, Jesus ti. “Hã ve jé ãjag tóg ke mũ. 28 Hã ra sóg iser kar kỹ rĩr mãn ke mũ. Ẽn kã sóg ãjag jo tĩnh ke mũ, ga tỹ Galiléia ra,” he tóg, Jesus ti.

29 Kỹ Pedro tóg ti mỹ: “ag kar tỹ ã ré kỹ mũ mũ ra isóg ã ré kỹ tĩg ke tũ nĩ,” he mũ, Pedro ti. 30 Hã ra Jesus tóg ti mỹ: “ha vé,” he mũ. “Ũri, kuty tag kã ã tóg iso: ti ki kagtĩg sóg nĩ, he tãgtũ han ke mũ, galo kyr régre han ke to hã. Ki hã sóg tó mũ,” he tóg.

31 Hã ra Pedro tóg vĩ tar han. “Sỹ ã mré ter ke mũ ra sóg ã to: ti ki kagtĩg sóg nĩ, henh ke tũ pẽ nĩ,” he tóg, Pedro ti. Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg hã tó kãn mũ gé sir.

Getsêmani tá
(Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

32 Kỹ ag tóg ka kré ra mũ mũ sir. Ka kré ẽn jijin hã vỹ: Getsêmani, he mũ. Kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ: “nĩgnĩ ra ver, tag ki,” he mũ. “Sỹ ver Topẽ mré vẽmén ke vẽ,” he tóg, Jesus ti. 33 Kỹ tóg Pedro, Tiago, João ag mỹ: “inh mré kãmũ jẽg,” he mũ. Kỹ tóg ti mỹ e tĩ sir, jũrũn ke tóg mũ sir, Jesus ti. 34 Kỹ tóg ag mỹ: “inh fe kaj mág tóg tĩ,” he mũ, “kỹ inh fe kaj tóg inh mỹ tỹ iser ri ke nĩ,” he tóg. “Tag ki nỹtĩmnĩ, nũgnũr tũg nĩ,” he tóg. 35 Kỹ tóg tĩg sĩ han mãn kỹ mũg ke mũ, ga kri nỹ tóg mũ sir. Ã jóg mré tóg vĩ mũ sir, “isỹ hẽn ri ke mũn nén venh ke mũ ẽn vég tũ nĩ jé, hora ẽn ki,” he tóg. 36 Kỹ tóg: “Aba', panh',” he mũ. “Nén kar han ki kanhró ã tóg nĩ,” he tóg. “Inh jagtar ke tag tỹ tũg' hemnĩ,” he tóg. “Hã ra isỹ ã mỹ nén to vĩ mũ tag han tũg nĩ, ã tỹ nén han ke mũ ẽn hã han nĩ,” he tóg. 37 Kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag venh tĩ mũ, hã ra ag tóg nũgnũr ja nĩ, kỹ tóg Pedro mỹ: “Simão, ã mỹ nũr'?” he mũ, “ã mỹ hora pir hã ki nũr tũ kórég?” he tóg ti mỹ. 38 “Nũr tũg nĩ,” he tóg. “Topẽ mré vĩmnĩ, ãjag tỹ ti vĩ mranh tũ nĩ jé, ũ tỹ ãjag kutãn mũ ra. Ãjag tỹ mranh sór tũ vẽ vẽ, hã ra ãjag tóg krój nỹtĩ, hã kỹ ãjag tóg mranh ke mũ,” he tóg.

39 Kỹ tóg tĩg mãn mũ sir, Topẽ mỹ tó mãn jé. Ti vĩ ẽn hã tó mãn tóg mũ. 40 Kỹ tóg ag tá jun mãn mũ gé sir, hã ra ag tóg nũgnũr mãn nỹtĩ, ag kanẽ krój nỹtĩn kỹ. Hã kỹ ag tỹ ti mỹ vĩnh ke ẽn tóg tũ tĩ. 41 Kỹ tóg tá jun tãgtũ han mãn mũ. Kỹ tóg ag mỹ: “ãjag ne tóg nũgnũr ja nĩ', vẽnhkán ja ãjag tóg nĩ,” he mũ. “Gen kỹ,” he tóg. “Pétẽm ti huri, hora ti,” he tóg. “Ũ tỹ Topẽ vĩ mranh tĩ ag tỹ isenh ke nẽ ha,” he tóg. “Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ mỹr,” he tóg. 42 “Nĩgnĩ ra, mũ jé ha. Ũ tỹ ag mỹ inh ven mũ tóg jun ke kãtĩg ha,” he tóg.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ag tỹ Jesus se
(Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jo 18.3-12)

43 Jesus tỹ ver tỹ vẽmén jẽ ra Judas tóg vẽsỹmér jun mũ sir. Ũ tỹ 12
(ke) ag kã ũ vẽ, Judas ti. Ti mré polícia ag tóg kãmũ mũ gé. Rógro génh
kỹ ag kãmũ mũ, ka kykyv génh kỹ ke gé. Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag pã'i ag vỹ ag
jẽgnẽ, Topẽ vĩ to professor ag ke gé, kófa ag ke gé. 44 Judas ẽn, ũ tỹ ag mỹ
Jesus ven mũ ẽn vỹ ag mỹ vẽnh jykre nĩm ja nĩ. "Sỹ ũn ki nhun ke mũ ẽn
hã semnĩ. Ẽn hã pére mũmnĩ," he ja tóg nĩ, Judas ti. 45 Ã tỹ tá jun kỹ tóg
vẽsỹmér Jesus to grẽn ke kỹ ti mỹ: "Senhor," he mũ. Kỹ tóg ti ki nhun ke
mũ sir, Judas ti, ón kỹ.

46 Kỹ ag tóg ti kãgmĩ kỹ ti ség mũ sir. 47 Jesus mré tĩ tĩ ũ tóg rógro
kunũnh kỹ polícia ũ nĩgrẽg kym mũ sir. Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág
camarada vẽ, ti tỹ ũn nĩgrẽg kym mũ ẽn ti.

48 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ãjag ne tóg rógro génh kãmũ mũ'," he mũ, "ka
kykyv génh kỹ ke gé'" he tóg. "Inh pi(jé) tỹ bandido nĩ'," he tóg. 49 "Kurã
kar ki sóg ãjag mré jẽ ja nĩgtĩ, mỹr, Topẽ jo ĩn krẽm," he tóg. "Vẽnh
kanhrãn kỹ isóg tá nĩ ja nĩgtĩ, hã ra ãjag tóg tá iség tũ nĩ vẽ mỹr," he tóg.
"Hã ra vãsỹ iso nén rán kỹ nĩ ẽn ki kenh ke hỹn," he tóg.

50 Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti ré kỹ pétẽ kãn mũ, vẽnh pigju jé, mỹr, ha mẽ.

51 Hã ra kyrũ ũ tóg ti nón tĩ mũ. Vẽnh kãtor tãvĩ ti nĩ. Ti kãgmĩg ag tóg
mũ gé. 52 Hã ra tóg kamẽg kỹ ã kur ré kỹ vẽnhvãg mũ, ti kator ra.

Pã'i tỹ Jesus mré vĩ
(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55; 63-71; Jo 18.13-14; 19-24)

53 Kỹ ag tóg Jesus pére mũ mũ, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mỹ. Ti ĩn tá
ag tóg vẽnhmãn kãn kỹ nỹtĩ, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag, kófa ag mré hã,
Topẽ vĩ to professor ag mré hã.

54 Hã ra Pedro tóg Jesus nón kãtĩ mũ, kuvar há tá. Kỹ tóg Topẽ tũ ki rĩr
tĩ to pã'i ĩn vãso ra rã mũ gé. Kỹ tóg polícia ag mré pĩ to tón nĩ nĩ, Pedro ti.

55 Kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag tóg ũ jãvãnhvãnh mũ, ũ tỹ ón kỹ Jesus
jykre kóreg tó mũ ẽn. Ti vĩ tugrĩn ag tóg Jesus ti tén sór mũ. Hã ra tóg ag mỹ
ki krov tũ nĩ. Vẽnh jyvẽn tĩ kar ag tóg ũ jãvãnhvãnh mũ, hã ra tóg ag mỹ ki
krov tũ nĩ gé. 56 Ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg ón kỹ Jesus jykre kóreg tó mũ, hã ra tóg
ag mỹ ki krov tũ pẽ nĩ sir, ag tỹ vẽnh jykre ũ tó', vẽnh jykre ũ tó' he mũ ra.

57 Kỹ ũ ag tóg vãhã jẽgjẽg kỹ nỹtĩn kỹ (ag tóg) ón kỹ ti jykre kóreg ũ kãmén
mũ sir. 58 "Ti tỹ tó mẽ ẽg," he ag tóg. "Topẽ jo ĩn tag kókén jé sóg ke mũ, he ja
tóg nĩ, vẽnh nĩgé tỹ há tag ti, he ja tóg nĩ, hã ra sóg kurã tãgtũ ki ũ han mãn
ke mũ, ẽg tỹ ẽg nĩgé tỹ han vãnh ẽn han jé sóg ke mũ, he ja tóg nĩ," he ag tóg,
Jesus to. 59 Ge ra tóg ag mỹ ki krov tũ nĩ, ti jykre kóreg ẽn vég tũ ag tóg nĩ.

60 Kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág tóg jẽgnẽ kỹ (tóg) ag kuju kã jẽ mũ sir.
"Ã tỹ nén ũ tónh ke mũ mỹ ã mỹ tũ?" he tóg mũ. "Ag hã ne tóg ã vĩ kónãn

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

tag tó ja nĩ gé',” he tóg, Jesus mỹ. 61Hã ra tóg hun ke mũ, nén ũ tó tũ tóg nĩ. Kỹ pã'i mág ẽn tóg ti mỹ ke mãn mũ. “Ã mỹ tỹ Cristo nĩ'?” he tóg, “ẽg tỹ ũ to: há ti nĩ, he mũ ẽn kósin mỹ tỹ ã nĩ'? Ã mỹ tỹ Topẽ kósin nĩ'?” he tóg.

62Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “hỹ, inh hã vẽ,” he mũ. “Ẽprã ke fi kósin ẽn vỹ tỹ inh nĩ. Inh ve jé ãjag tóg ke mũ ha. Ũ tỹ nén kar han mũ ẽn pẽgja tá sóg nĩnh ke mũ. Kanhkã góg kãmĩ sóg kãtérenh ke mũ gé,” he tóg.

63Kỹ pã'i mág ẽn tóg ã kur tỹ jaran' ke mũ sir, jũ kỹ. Kỹ tóg: “ũ tỹ ti jykre kórég tónh ke ũ jãvãnh mãn ke tũ ẽg nĩ ha,” he mũ. 64“Ti tỹ Topẽ kato vĩ kónãn ja ẽn mẽ ẽg huri,” he tóg. “Ẽg hỹn ti tỹ hẽ ri kenh mũ ha?” he tóg.

“Ter jé tóg ke mũ, ti vĩ tag tugrĩn,” he ag tóg, ag kar ẽn.

65Kỹ ũ ag tóg ti to sugsug mũ sir. Ti kanẽ pãg ag tóg mũ gé sir, kỹ ag tóg ti tãnh kỹ ti mỹ: “ũ nỹ ã tãnh?” he mũ. Kar kỹ polícia ag tóg ti tãnh mũ gé sir, ti kakã ki.

Pedro tỹ Jesus to ón

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jo 18.15-18; 25-27)

66Hã ra Pedro tóg ĩn vãso kã nĩ nĩ, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ẽn ĩn tá. Hã ra pã'i ẽn camarada fag vỹ tá nỹtĩ gé, kỹ fag kã ũn pir fi tóg Pedro to kãtĩ mũ. 67Kỹ fi tóg ti vég mũ sir, ti tỹ pĩ to tón nĩ ra. Kỹ fi tóg ti tugnỹm kỹ ti mỹ: “Jesus mré ã tóg tĩg mũ gé,” he mũ, “Nazaré tá ke ẽn mré,” he fi tóg ti mỹ.

68Hã ra Pedro tóg: “vó,” he mũ. “Inh pi(jé) ti ki kanhró nĩ',” he tóg. “Ã tỹ ne tó nẽ'?” he tóg. Kỹ tóg ĩn jãnkã ra tĩ mũ sir, ĩn kãra rã jé. Hã ra galo tóg kyr mũ.

69Hã ra fi tóg tá ti vég mũ gé. Kỹ fi tóg tá nỹtĩ ag mỹ ke mãn mũ sir. “Tá jẽ ẽn tóg tỹ ag kã ũ jẽ gé,” he fi tóg, Pedro to.

70Hã ra tóg: “vó',” he mãn mũ. Kar kỹ tá nỹtĩ ag tóg Pedro mỹ ke mãn mũ. “Ã hỹn tỹ ag kã ũ nĩ,” he ag tóg ti mỹ. “Tỹ ã Galiléia tá ke nĩ mỹr,” he ag tóg. “Ã vĩ vỹ tá ke ag vĩ ri ke nĩ,” he ag tóg.

71Hã ra Pedro tóg ag mỹ: “ãjag tỹ nén tó mũ ẽn ki kagtĩg sóg nĩ mỹr,” he mũ. “Inh ón mũ ra Topẽ tóg inh vóg kónãn ke mũ vẽ, hã kỹ sóg ón ke tũ pé nĩ,” he tóg.

72Hã ra vẽsỹmér galo tóg kyr mãn mũ. Kỹ Pedro tóg Jesus vĩ to jykrén mũ sir, Jesus tỹ ti mỹ nén tó ja ẽn to, hã vỹ: “iso ã tóg: ti ki kagtĩg sóg nĩ, he tãgtũ han ke mũ, galo kyr régre han to hã,” he mũ. Tag mĩ ẽkrén kỹ tóg vẽnh péju kỹ nĩ kỹ fỹ nĩ nĩ sir, Pedro ti. Vãhã tóg ti mỹ e tĩ.

Pilatos tỹ Jesus mré vĩ

(Mt 27.1-2; 11-14; Lc 23.1-5; Jo 18.28-38)

15 1Tỹ vaj kỹ ag tóg kusã ki Jesus ti jykrén mũ jagnẽ mré, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag, kófa ag mré hã, Topẽ vĩ to professor ag mré hã ke gé, vẽnh jyvẽn tĩ kar ẽn ag. Kỹ ag tóg Jesus mrĩnh kỹ ti pére mũ mũ, Pilatos mỹ ti fẽg jé. 2Kỹ Pilatos tóg ti mỹ: “ã mỹ tỹ Judeu ag pã'i nĩ'?” he mũ. Kỹ tóg: “ki hã ã tóg tó mũ,” he mũ, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

3Hã ra Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag tóg ti kato vĩ tỹ hẽn ri ke han mũ sir.
4Kỹ Pilatos tóg ti mỹ ke mãn mũ. "Mỹ ã tỹ ag mỹ nén ũ tó jãvãnh," he tóg.
"Ha mẽ, ã to ag tóg vĩ kónãn mág kỹ nỹtĩ," he tóg, Pilatos ti. 5Hã ra Jesus
tóg vĩ mãn tũ nĩ, kỹ tóg Pilatos mỹ e tĩ sir.

Ag tỹ Jesus to: ter jé tóg ke mũ, he
(Mt 27.15-26; Lc 23.13-25; Jo 18.39-19.16)

6Hã ra Pilatos tóg ag mỹ Vẽse ag kar kã ũn pir kavãg tĩ, festa tỹ Páscoa
kar ki. Ti jykre vẽ. Ag tỹ ũ to vĩ mũ ẽn kavãg tóg tĩ. 7Hã ra ũ tóg se kỹ nĩ, ti
jijin hã vỹ: Barrabás, he mũ. Vẽnh génh kutẽm ti ag mré tóg se kỹ jẽ nĩ, vẽnh
génh kỹ ag tóg ũ tén ja nĨ, hã kỹ ag tóg nĩgfénh kỹ nỹtĩ. 8Kỹ vẽnh kar ẽn ag
tóg Pilatos to mũ mũ sir, ti mỹ: "ẽg mỹ ã tỹ nén han tĩ ẽn han nĩ," he jé.
9KỸ Pilatos tóg ag mỹ: "mỹ ãjag mỹ sỹ Judeu ag pã'i kyvãn há?" he mũ.
10Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag tóg véké Jesus to jũ nỹtĩ, hã kỹ ag tóg nén (ũ)
tũ to ti se ja nĩ. Hã ra Pilatos tóg ki kanhró nĩ, hã kỹ tóg ti kavãn sór mũ.
11Hã ra Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag tóg vẽnh kar ag krĩn ja nĩ, ag tỹ Pilatos
mỹ: "Barrabás hã kava ra," he jé.
12Kỹ Pilatos tóg ag mỹ ke mãn mũ. "Kỹ sóg ti tỹ hẽ ri kenh mũ, ãjag tỹ
ũ to: Judeu ag pã'i, he mũ ẽn tỹ?" he tóg. 13Kỹ ag tóg prẽnprẽr mũ sir. "!..
Cruz to ti sã..!" he ag tóg mũ sir, prẽnprẽr kỹ.
14Kỹ Pilatos tóg ag mỹ: "e ri ken kỹ?" he mũ. "Ti kóreg tỹ ne han ti?"
he tóg ag mỹ. Hã ra ag tóg prẽr mãn', prẽr mãn' he mũ sir. "!..Cruz to ti
sã..!" he ag tóg, prẽnprẽr kỹ.
15Kỹ Pilatos tóg ag mỹ hã han sór mũ sir, kỹ tóg ag mỹ Barrabás kyvãg
mũ sir. Jesus mrãnmrãn tóg mũ sir, mrãn ke jafã tỹ, kỹ tóg ag mỹ ti fẽg
mũ sir, ag tỹ ka to ti sa jé.

Soldado ag tỹ Jesus vóg kónãn
(Mt 27.27-31; Jo 19.2-3)

16Kỹ soldado ag tóg pã'i mág ĩn kãra Jesus pére mũ mũ sir, ag vẽnh
jyvẽn jafã ẽn kãra. Kỹ ag tóg soldado kar ag jé prẽr mũ sir. 17Ti kri ag tóg
kur fón mũ, kur kusũg tỹ. Sónh pirĩn kỹ ag tóg ti krĩ tógfĩg mũ sir. 18Kỹ
ag tóg ti mỹ: "viva, Judeu ag pã'i," he mũ sir, ti nyg kỹ. 19Kỹ ag tóg vãn
tỹ ti krĩ mĩ mrãnmrãn mũ sir, ti to ag tóg sugsug mũ sir, kỹ ag tóg ti jo
grĩnhgrĩnh ke mũ sir, ag tỹ ón kỹ ti to: "Senhor," hen kỹ. 20Ag tỹ ti nyg
kar ag tóg ti ki kunũg mũ, kur kusũg ẽn ti. Kỹ ag tóg ti kur pẽ tỹ ti kãra
rãg mũ sir. Kỹ ag tóg ti pére mũ mũ, ag tỹ cruz to ti san jé.

Jesus tỹ cruz to sa
(Mt 27.32-34; Lc 23.26-43; Jo 19.17-27)

21 Hã ra ũ tóg vãnh kãtá kãtĩ mũ, hã vỹ: Cirene tá Simão, he mũ. Alexandre panh vẽ, Rufo panh vẽ gé. Ti tỹ mĩ mũ ra ag tóg ti mỹ vĩ tar han mũ, ti tỹ Jesus cruz vyn jé.

22 Kỹ ag tóg Gólgota tá junjun mũ sir ti mré. Gólgota to ken hã vẽ, hã vỹ: vẽnh krĩ kuka, he mũ ẽg vĩ ki. 23 Kỹ ag tóg ti mỹ vinho ven mũ, Jesus mỹ, ka tỹ mirra jẽnjo gról mré hã, hã ra tóg kron jãvãnh nĩ, vẽnh kagta ti. 24 Kỹ ag tóg cruz to ti sãg mũ sir. Ti kur tỹ ag tóg jagnẽ mỹ vẽnh kãpãm mũ sir, to ag tóg jogar he mũ gé, ti kur to, soldado ag.

25 Kusã ki 9 hora vẽ sir, kỹ tóg cruz to ti sãg mũ. 26 Ag tỹ nén tỹ kato vĩ tóg rán kỹ nĩ, hã vỹ: "Judeu ag pã'i tỹ rei vẽ," he mũ. Ti kri tóg sa, vẽnh rán ti. Ti tỹ nẽji vẽsỹ pã'i tỹ rei han mũ to ag tóg ti tén mũ. 27 Ti kóm ag tóg ũn régre ag tỹ cruz to sãg mũ gé, bandido ag. Ũ vỹ ti pẽgja tá sa, jó ũ vỹ ti jakãnh tá sa. 28 Hã kỹ tóg nén tỹ ã to rán kỹ nĩ ẽn vẽ, hã vỹ: "ag mỹ tóg tỹ ũn jykre pãno ag mré ke nĩ," he mũ, Topẽ vĩ rán ki. Hã ra tóg ge nĩ.

29 KỸ ũ tỹ mĩ mũ mũ ag tóg ti nyg' he mũ gé, vỹn vỹn he kỹ. "Ó," he ag tóg mỹ. "ã hã ne tóg: Topẽ jo ĩn kókén jé sóg ke mũ, he gé'," he ag tóg. "Kurã tãgtũ ki sóg ũ han mũ, he ã tóg mũ gé'," he ag tóg. 30 "Vẽnh kren han ra kema'. Cruz to kãtére kema'," he ag tóg ti mỹ.

31 Ge ag tóg mũ gé, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag, Topẽ vĩ to professor ag mré. Ti nyg ag tóg mũ gé, kỹ ag tóg jagnẽ mỹ: "ũ krenkren han tóg, hã ra tóg vẽnh hã kren han ki kagtĩg nĩ," he mũ. 32 "Cristo jé cruz to kãtére kema', Judeu ag pã'i ti', ẽg tỹ ve jé, ẽg tỹ ti vĩ kri nĩm jé," he ag tóg. Kỹ bandido ag, ũ tỹ ti kóm cruz to nỹtĩ ẽn ag tóg ti nyg mũ gé.

Jesus ter
(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jo 19.28-30)

33 Rã tỹ ẽg nĩno kã sa ra tóg kuty' he mũ sir, ga kar mĩ hã. Kỹ kuty ẽn tóg hora tãgtũ tũg mũ. 34 3 hora ki Jesus tóg prẽr mũ sir, jamã hár(a), kỹ tóg: "Eloí, Eloí, lemá sabactani?" he mũ. Ẽg vĩ ki ẽg tóg tag to: "Topẽ, Topẽ, ã tỹ ne jé isovãnh nẽ?" he mũ.

35 Kỹ tá nỹtĩ ũ ag tóg jẽmẽ kỹ (ag tóg) jagnẽ mỹ: "ha vé, Elias jé tóg prẽr mũ," he mũ. 36 Kỹ ũ tóg vẽnhvãg mũ sir, kỹ tóg esponja tỹ vinho prãg mũ, vinho kaja pir tỹ. Ka jurỹn kỹ tóg tỹ kusón kỹ vinho kãra rãg kỹ ti mỹ ven mũ sir, ti tỹ ki ũnh' ũnh' ke jé. "Toreg'," he tóg. "Hẽn ri ke mũn Elias kãtĩ mũ, ti kãtérem jé," he tóg.

37 Hã ra Jesus tóg prẽr mág (pẽ) han kỹ hun ke mũ sir. 38 Hã ra Topẽ jo ĩn krẽm kur tỹ jãnkã nĩfe tóg jaran ke mũ, ti jar tóg vẽnh kãkym ke kãn mũ sir.

39 Hã ra capitão tóg ti vég jẽ nĩ. Ti prẽr mẽg tóg mũ, ti tỹ hun ke ẽn mẽg tóg mũ, kỹ tóg: "vẽnh vĩ há ja vẽ," he mũ. "Topẽ kósin ja vẽ" he tóg.

40 Kỹ ũn tỹtá fag tóg tá nỹtĩ gé. Kuvar há tá nỹtĩ kỹ fag tóg ti vég nỹtĩ nĩ. Fag kã ũ fi vỹ tóg tỹ Maria Madalena fi nĩ, kỹ ũ fi tóg tỹ Salomé fi nĩ gé, kỹ ũ fi tóg tỹ Maria fi nĩ gé, José mré Tiago sĩ mỹnh tag fi. 41 Ũn tỹtá ẽn fag tóg ti nón mũ ja nĩgtĩ, ti tỹ Galiléia mĩ tĩ mũn kỹ. Tá fag tóg ti ki rĩr ja nĩgtĩ gé. Kỹ ũn tỹtá tỹ hẽn ri ke fag tóg ti ve kỹ nỹtĩ gé, ti tỹ cruz to sa kỹ, ti mré Jerusalém ra mũ ja ẽn fag.

Ag tỹ vẽnh kej tá ti fi
(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jo 19.38-42)

42 Rãké tóg nỹ ha, nén kar han jé kurã vẽ sir, hã vỹ: vẽnhkán ke jo kurã ẽn, he mũ. 43 Hã ki Arimatéia tá José tóg Pilatos mỹ ke mũ, ti tỹ ti mỹ Jesus fár fi jé. Arimatéia tá José tóg tỹ vẽnh jyvẽn tĩ ag kã ũ nĩ. Jykre kuryj tóg nĩ. Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ve sór tóg tĩ gé. Ẽn hã vỹ tóg mũmẽg vãnh kỹ Pilatos mỹ Jesus fár to vĩ mũ.

44 Kỹ Pilatos tóg: “kỹ ti mỹ ter huri'?” he mũ. Kỹ tóg capitão jé prẽr kỹ ti mỹ: “ti mỹ ter huri'?” he mũ, “mỹ vãsỹ?” he tóg.

45 Kỹ capitão tóg: “hỹ,” he mũ. “Ter ti huri,” he tóg. Kỹ Pilatos tóg José mỹ Jesus fár ti fig mũ sir. 46 Kỹ tóg sir kur kupri kym mũ, ũn há tãvĩ. Kỹ tóg Jesus kãtérem mũ. Kur ẽn tỹ tóg ti pãg mũ. Kỹ tóg vẽnh kej kãtá ti finh tĩ mũ sir, pãró nor kãkã. ag tỹ pãró nor han ja kãkã. Kỹ tóg pó tỹ nĩfénh mũ sir, ti jy. 47 Hã ra Maria Madalena fi tóg vég mũ sir, ag tỹ ti fi ti, Maria fi mré hã, José mỹnh fi.

Jesus rĩr mãn
(Mt 28.1-8; Lc 24.1-12; Jo 20.1-10)

16 1 Vẽnhkán ke kurã tũg kỹ Maria Madalena fi tóg nén ger há mãg mũ, Salomé fi ke gé, Maria fi ke gé, Tiago mỹnh ẽn fi. Fag tỹ ti fár ger há han sór vẽ. 2 Kỹ semana kurã ve ki fag tóg kusã (pẽ) ki ti kej ra mũ mũ, rã tỹ jun ke kỹ sa ra. 3 Mũn kỹ fag tóg jagnẽ mỹ: “ũ nỹ hỹn ẽg mỹ ti kej ti nón mũ', tá', pó tỹ nĩfe ẽn ti'?” he mũ. 4 Hã ra fag tóg vẽnh jo vég mũ, ti kej tá, hã ra tóg nor nỹ nĩ, pó mág ẽn tóg tĩn kỹ nĩ nĩ sir.

5 Tá junjun kỹ fag tóg ti kej kãra ge mũ sir, kỹ fag tóg kãtá kyrũ vég mũ, hã ra tóg ti nỹgja pẽgja tá nĩ nĩ, kur kupri tu kỹ. Kỹ tóg fag mỹ e tĩ, mỹr, ha mẽ. 6 Kỹ kyrũ ẽn tóg fag mỹ: “vẽnhmỹ' he tũg,” he mũ. “Ãjag hỹn Jesus jãvãnh mũ, Nazaré tá ke ti,” he tóg, “ag tỹ cruz to ũn sãg mũ ẽn ti,” he tóg. “Rĩr ti jẽ nĩ, tag ki ti tũ nĩ ha,” he tóg. “Ag tỹ ti fi ja hã vẽ ha,” he tóg. 7 “Kur Pedro mỹ tónh mũ jẽg, ti mré mũ tĩ kar ag mỹ ke gé,” he tóg. “Ag mỹ: ãjag jãmĩ tóg tĩg mũ nẽji, hemnĩ, Galiléia ra, hemnĩ. Tá ãjag ti venh mũ, hã kỹ tóg ãjag mỹ to ja nĩ, hemnĩ,” he tóg, fag mỹ, kyrũ ti.

8 Kỹ fag tóg ti kej tá fũrũrũn kỹ pa mũ. Pétẽ fag tóg sir mũ mũ, fag mỹ e tĩn kỹ, fag tỹ jũrũn ke kỹ. Kỹ fag pi(jé) ũ mỹ nén ũ tó mũ mỹr', fag kanẽ jur kỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Maria Madalena fi tỹ ti ve
(Mt 28.9-10; Jo 20.11-18)

9 Jesus tỹ kusã ki rĩr mãn kỹ, ti tỹ semana ki kurã ve ẽn ki rĩr mãn kỹ
tóg Maria Madalena fi mỹ vẽnh ven vén mũ, ti tỹ ũn ki vẽjagrẽ kóreg
tỹ 7 (ke) pan ja ẽn fi mỹ. 10 Kỹ fi tóg tĩ mũ, ti mré nỹtĩ ag mỹ tó jé, ag fe
kaj nỹtĩn kỹ, ag kygfỹ' hen kỹ. 11 Hã ra ag tóg kri nĩm tũ nĩ, fi tỹ ag mỹ
kãmén mũ ra, ti tỹ rĩr nĩ ẽn ti, fi tỹ ã tỹ ti ve ja ẽn kãmén mũ ra.

Ũn régre ag tỹ ti ve
(Lc 24.13-35)

12 Kar kỹ tóg ũn régre ag mỹ vẽnh ven mũ gé sir. Ag mỹ tóg vẽsỹ ũn kỹ
tĩ nĩ. Ag mũ ra ag tóg ẽpry kri ti vég mũ. 13 Kỹ ag tóg vỹnvỹn ke kỹ (ag
tóg) ũ tỹ tá nỹtĩ ag mỹ tó mũ gé sir, Jesus mré mũ tĩ ũ ag mỹ, hã ra ag tóg
ag vĩ kri fig tũ nĩ gé.

Jesus tỹ ã mré mũ tĩ ag mỹ vẽnh ven
(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jo 20.19-23; Hk 1.6-8)

14 Vãhã tóg ũ tỹ 11 (ke) ag mỹ vẽnh ven mũ gé, ag pin kỹ, ag jẽg nỹtĩ
ra. Kỹ tóg ag mỹ vĩ tar han mũ, ag tỹ kri nĩm jãvãnh nỹtĩn kỹ, ag tỹ to
jykrén tũ nỹtĩn kỹ. "Ãjag hã ne tóg ũ tỹ inh vég mũ ẽn fi vĩ kri fi ja tũ
nĩ', ũ tỹ inh vég mũ ẽn ag vĩ kri nĩm ja tũ ãjag nĩ gé," he tóg. "Ag tỹ inh
rĩr mãn vég mũ ra ãjag tóg kri fi ja tũ nĩ," he tóg. 15 Kỹ tóg ag mỹ: "ga
kri mũ kỹ ẽmã kar mĩ vẽnh vĩ sér kãmén nĩ, Topẽ tỹ há(r) ag kar mỹ,"
he mũ. 16 "Ũ tỹ ãjag vĩ kri fig mũ ẽn ag vỹ krenkren ke mũ, ũ tỹ inh ki
ge kỹ kygpe kỹ nỹtĩ ẽn ag vỹ krenkren ke mũ," he tóg. "Hã ra ũ tỹ kri
fig tũ ẽn vỹ kren ke tũ nĩ, ũ tỹ inh ki rã tũ ẽn vỹ kren ke tũ nĩ," he tóg,
Jesus ti. 17 "Ũ tỹ inh ki ge mũ ẽn ag vỹ milagre venh ke mũ inhhã," he
tóg. "Tag ve jé ag tóg ke mũ, ha mẽ. Vẽnh jagrẽ kóreg pan jé ag tóg ke
mũ, ijykre tỹ," he tóg. "Ũn vĩ ũ ag vĩ tó jé ag tóg ke mũ," he tóg. 18 "Ag
tỹ kejẽn pỹn kãgmĩg mũ ra, ag tỹ kejẽn veneno kron mũ ra tóg ag tỹ
hẽ ri kenh ke tũ nĩ," he tóg. "Ũn kaga ag mẽgmẽ jé ag tóg ke mũ gé, ag
nĩgé tỹ, kỹ ag tóg sir ag tỹ há' henh ke mũ," he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ ã jóg ra tĩg
(Lc 24.50-53; Hk 1.9-11)

19 Jesus tỹ ã mré mũ tĩ ag mỹ tag tó kar kỹ tóg kanhkã ra tãpry mũ sir, kỹ
tóg tá jun kỹ (tóg) Topẽ pẽgja tá nĩ mũ. 20 Kỹ ag tóg mũ mũ sir, ẽmã kar mĩ
hã, ti mré mũ tĩ ag. Kỹ ag tóg tugtó mũ, vẽnh vĩ sér ẽn ti, kỹ ẽg Senhor tóg ag
mré han tĩ nĩ, ag vĩ kóm tóg vẽnh kar tỹ nén han vãnh ẽn hyn han mũ. Hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

LUCAS TỸ RÁ

1 1Lucas tỹ rá vẽ. Sỹ ã mỹ rán vẽ, Teófilo'. Ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ to
jykrén, ag tỹ kãmén jé, ẽg tỹ Jesus to nén ki kanhró nỹtĩ ẽn ti, Topẽ
tỹ ti jẽnẽ ja ẽn ti, kỹ ag tóg rán huri. 2Ũ tỹ ti vég mũ ag tóg ẽg mỹ kãmén
ja nĩgtĩ, ũ tỹ ti vĩ tó tĩ ag, ũ tỹ ti mré mũ ja ẽn ag. Ẽn ag tỹ nén tó rán ag
tóg huri, ũ ag. 3Kỹ sóg vãhã rán to jykrén mũ gé sir, ha mẽ. Jesus kãme
mẽ kãn ja inh nĩ ha, ti mur mré hã, kỹ sóg ti tỹ nén han mũ mẽ kãn gé.
Hã kỹ sóg ã mỹ Jesus kãme rán mũ sir. Komẽr hã sóg rán kãn sór mũ.

Tỹ ã tóg pã'i mág nĩ, Teófilo'. 4Mẽ ã huri, Jesus kãme ti. Sỹ ã mỹ rán vẽ,
ã tỹ ti tỹ ki hã tó ja mẽn jé sir.

João Batista mur ke tó

5Kejẽn Herodes tóg tỹ Israel ag pã'i mág tỹ rei nĩ, ga tỹ Judéia tá. Kỹ Topẽ tũ
ki rĩr tĩ ũ tóg nĩ nĩ, ti jiji hã vỹ: Zacarias, he mũ. Ti jóg'jóg ve jyjyn hã vỹ: Abias,
he mũ. Arão krẽ'krẽ ũ vẽ, Abias ti. Semana pir ki tóg Topẽ tũ ki rĩr tĩgtĩ, Abias ti.
Ti semana ki ti krẽ'krẽ tỹ Zacarias ẽn tỹ ki rĩr vẽ, ti tỹ tỹ Abias krẽ'krẽ nĩn kỹ.

Prũ ti nĩ, Zacarias ti, kỹ ti prũ fi jiji hã vỹ: Isabel, he mũ. Arão krẽ'krẽ
fi vẽ gé, Isabel fi.

6Ẽn fag vỹ vẽnh jykre kuryj han tĩ, kỹ fag jykre vỹ kuryj nỹtĩ, Topẽ mỹ.
Ti vĩ ki króm fag tóg tĩ, ẽg Senhor vĩn ki. Ti tỹ ẽg jyvẽn han fag tóg tĩ,
kygnẽ sór tũ fag tóg nĩgtĩ. 7Hã ra fag krẽ tóg tũ tĩ. Kurĩ fi tóg nĩ, Isabel fi,
hã kỹ fag tóg krẽ tũ nỹtĩ. Krẽ tũ nỹtĩ ki fag tóg kófa nỹtĩ ha.

8Kejẽn Zacarias tóg ã semana pétẽm mũ sir, ti tỹ Topẽ tũ ki rĩr jé. Kỹ
tóg cidade tỹ Jerusalém ra tĩ mũ, Topẽ tũ ki rĩr jé. Tá jun kỹ ag tóg jogar
he mũ, ag tỹ ũ tỹ Topẽ mỹ ger há pũn ke mũ ẽn ve jé, incenso ẽn ti. 9Ag
jykre vẽ, ag tỹ to jogar he sór ti. Ag tỹ to jogar hen kỹ tóg tỹ Zacarias
nĩ sir, kỹ tóg Topẽ jo ĩn kãra rã mũ sir, ti mỹ pũn jé, ger há ẽn ti. 10Ti
tỹ Topẽ jo ĩn krẽm pũn kỹ vẽnh kar tóg re tá nỹtĩ nĩ, Topẽ mré vĩn kỹ.
Zacarias tỹ Topẽ mỹ pũn kỹ ag tóg Topẽ mré vĩ nỹtĩ nĩ, re ki, ũn e ẽn ag.

11Kỹ tóg ti mỹ pũn mũ sir. Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã vỹ ti mỹ vẽnh ven mũ. Topẽ
mỹ ger há pũn jafã vỹ tá jẽ nĩ, ĩn kãtá. Mesa ẽn pẽgja tá tóg jẽ nĩ, Topẽ tỹ
jẽnẽ jafã ti. 12Zacarias tỹ ti ve kỹ tóg jũrũn ke mũ. Ti mỹ tóg e tĩ, ti tỹ ti ven
kỹ. 13Hã ra tóg ti mré vĩ mũ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti. Kỹ tóg ti mỹ: "Zacarias'," he

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

mũ. “Kamẽg tũg nĩ,” he tóg. “Topẽ vỹ ã tỹ ti mỹ nén to vĩ mũ ẽn mẽ, kỹ tóg ã mỹ han ke mũ ha. Fi kufyg jé ã tóg ke mũ, ã prũ fi, Isabel fi. Fi tỹ ti ve kỹ tóg gré nỹnh mũ, ã kósin ti, ha vemnĩ,” he tóg, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti. “Kỹ ã tỹ ti jyjy han kỹ: João, hemnĩ,” he tóg mũ. 14“Kỹ tóg ã mỹ sér tĩnh mũ. Ã fe tóg mrin kenh mũ. Ũ tỹ hẽn ri ke ag mỹ tóg há tĩnh mũ, fi tỹ ti ven kỹ. 15Topẽ vỹ ti tỹ ũn mág han ke mũ. Vinho vóg ke tũ tóg nĩ, goj fa vóg ke tũ tóg nĩ gé. Ti vãkre vẽ. Topẽ kuprĩg vỹ tỹ ti jagrẽ nĩnh mũ, fi tỹ ver ti vég tũ ki. 16Israel ag mỹ tóg Topẽ vĩ tónh mũ, kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ ti vĩ mẽ kỹ kri fi kỹ ãjag jykre tovãnh ke mũ. Topẽ jykre hã han jé. 17Ẽg Senhor jo tóg tĩg ke mũ gé. Vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ tỹ Elias jykre han jé tóg ke mũ. Elias vỹ Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ ja nĩgtĩ, kỹ tóg jykre tar han ja nĩgtĩ. Ẽn jykre han jé tóg ke mũ. Ã kósin tag tỹ ag jyvẽn kỹ ag panh tóg ãjag krẽ mré vẽnh jykre pir han ke mũ. Ũ tỹ Topẽ vĩ mranh tĩ ẽn tóg vẽnh jykre kuryj han sór ke mũ gé, ũ tỹ Topẽ vĩ ki króm tĩ ẽn ri ke. Hã ki tóg vẽnh kar jykre tỹ há' henh ke mũ, ag kugrynh kỹ, ã kósin tag ti. Topẽ mỹ tóg ag jykre tỹ há' henh mũ, Cristo tỹ kãtĩg ken jo, ag tỹ ti jãvãnh jé,” he tóg mũ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti, Zacarias mỹ.

18Kỹ Zacarias tóg ti mỹ: “hã ra sóg kófa nĩ ha,” he mũ. “Kar inh prũ fi vỹ kófa nĩ gé, inh mré. Kỹ inh hỹn hẽ ri kenh mũ? Inh mỹ tá krỹg mũ vỹ?” he tóg. 19Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg ti mỹ: “tỹ sóg Gabriel nĩ,” he mũ. “Topẽ nĩgja tá inh jẽgtĩ. Hã ra tóg inh jẽnẽ, sỹ ã mré vĩ jé, sỹ ã mỹ vẽnh vĩ sér tag tó jé,” he tóg. 20“Ha vé, vĩ vãnh nĩ jé ã tóg ke mũ ha, ha vemnĩ. Vĩ vãnh nĩ ki ã tóg isỹ ã mỹ nén tó mũ kurã ẽn pétẽm ke mũ. Ã hã ne tóg sỹ ã mỹ vĩ kri nĩm tũ nĩ'. Ti kurã ki ã tóg venh mũ, sỹ ã mỹ nén tó ja ti. Ã tỹ inh vĩ kri fig tũ nĩn kỹ ã tóg vĩ vãnh nĩnh mũ ha,” he tóg, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti.

21Hã ra vẽnh kar ẽn tóg re tá nỹtĩ nĩ, Zacarias jãvãnh kỹ. Ag mỹ tóg e tĩ, ti kãkutẽ vãnh han kỹ, Topẽ jo ĩn kãtá. 22Vãhã tóg kãkutẽ mũ, hã ra tóg sir vĩ vãnh jẽ. Kỹ tóg ag mỹ ven mũ, ã nĩgé tỹ. Hã ki ag tóg ki kanhrãn mũ sir, ti tỹ nén nẽ ve ja ẽn ti, Topẽ jo ĩn kãtá.

23Ti vĩ vãnh nĩn ki ti rãnhrãj tóg kejẽn tũ' he mũ sir, ti tỹ Topẽ tũ ki rĩr ẽn ti. Kỹ tóg ã ĩn ra tĩ mũ sir. 24Ti tỹ ã ĩn tá jun kar kỹ ti prũ fi tóg kejẽn kufyg mũ sir, Isabel fi. Kỹ fi tóg vẽnh péju kỹ nĩ nĩ sir, fi mỹ sér tĩn kỹ. Kysã tỹ 5 (ke) han fi tóg, vẽnh péju kỹ nĩ ki. 25“Topẽ hã ne inh jagãgtãn',” he fi tóg mũ. “Inh ve tóg, kỹ tóg inh mỹ'ãg tỹ tũg' hé. Inh kurĩ to fag tóg: “Topẽ hỹn fi to kórég nĩ,” he ja nĩgtĩ. Hã ra tóg fag vĩ tỹ tũg' hé, Topẽ ti,” he fi tóg mũ. Hã kỹ fi tóg kufyg mũ sir, ã kósin vãnh (hã) ra.

Jesus mur ke tó

26Fi kufy nĩ ki kysã tỹ 6 vẽ sir, kỹ Topẽ vỹ ã tỹ jẽnẽ jafã jẽnẽg mũ, ti tỹ Jesus mur ke tónh tĩg jé, Gabriel ẽn ti. Kỹ tóg ga tỹ Galiléia ra tĩ mũ, cidade tỹ Nazaré ra. 27Tá tátãg ũ fi tóg nĩ nĩ. Ũn mén ja tũ fi vẽ. Fi jijin hã vỹ: Maria, he mũ. Fi mén ken hã vỹ: José, he mũ. Davi krẽ'krẽ ũ vẽ, José ti, fi mén ke ẽn ti. 28Fi hã mỹ tóg vẽnh ven mũ sir, Gabriel ti, kỹ tóg

fi mỹ: “ã mỹ há?” he mũ. “Topẽ vỹ ã jagãgtãn, kỹ tóg ã vég mũ,” he tóg mũ. 29Fi tỹ ti ve kỹ fi tóg jũrũn ke mũ. Ti vĩ tóg fi mỹ e tĩ, kỹ fi tóg to jykrén mũ sir, ti vĩ to. “Ti tỹ ne tó nẽ, hỹn?” he fi tóg mũ, to jykrén kỹ.

30Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg fi mỹ: “kamẽg tũg ra,” he mũ. “Topẽ vỹ ã jagãgtãn mỹr,” he tóg. 31“Ha vé, kufyg jé ã tóg ke mũ,” he tóg. “Kỹ ã tóg kósin ke mũ. Ã tỹ ti jyjyn kỹ ti mỹ: Jesus, hemnĩ,” he tóg, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti, fi mỹ. 32“Tỹn ũn mág jẽnh ke mũ, ã kósin tag ti, kỹ ag tóg ti to: ũ tỹ kynhmỹ nĩ ẽn kósin, henh ke mũ. Kỹ ẽg jóg tỹ Topẽ vỹ ti tỹ pã'i mág han ke mũ, vãsỹ ti jóg'jóg ve tỹ Davi jẽgja kã. 33Kỹ tóg tỹ pã'i nĩ sir, Jacó krẽ kar to pã'i. Ti tỹ tỹ pã'i nĩ tag vỹ tũ' henh ke tũ nĩ. Tỹ pã'i han kỹ tóg nĩ nĩ,” he tóg, Gabriel ti.

34Kỹ fi tóg ti mỹ: “hã ra sóg ũ mré nỹ ja tũ nĩ ver,” he mũ. “Kỹ inh hẽ ri kenh mũ?” he fi tóg ti mỹ. 35Kỹ tóg fi mỹ: “Topẽ kuprĩg vỹ ã kri tĩnh mũ,” he mũ, “kỹ ti kãnhvég vỹ ã kri tĩnh mũ gé, kỹ tóg ã jykre tỹ ã kósin ti han ke mũ, Topẽ ti. Hã kỹ ag tóg ti to: Topẽ tũ, henh ke mũ, ã tỹ ũn venh ke ẽn to. Topẽ kósin, he jé ag tóg ke mũ, ti to. 36Ha vé, ã mré ke fi vỹ kufy nĩ, Isabel fi. Ũn gré ve jé fi tóg ke mũ. Ã kófa (hã) ra fi tog kufy nĩ. Kysã tỹ 6 (ke) han fi tóg huri, kufy nĩ ki. Fi to ãjag tóg: kurĩ fi tóg nĩ, he tĩ vẽ, hã ra fi tóg kufy nĩ ha. 37Topẽ hã ne nén kar han há nĩ', hã kỹ tóg fi mỹ han. Kỹ tóg ã mỹ han ke mũ gé, sỹ ã mỹ tó mũ tag ti,” he tóg, Gabriel ti. 38Kỹ fi tóg ti mỹ: “há ti nĩ,” he mũ. “Tỹ sóg Topẽ camarada nĩ mỹr, ti tũ pẽ. Kỹ tóg inh mỹ há tĩ, ã tỹ inh mỹ tó mũ tag ti,” he fi tóg ti mỹ. Kỹ tóg tĩ mũ sir, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti.

Maria fi tỹ Isabel fi venh tĩ

39Ti tĩg kar kỹ Maria fi tóg tĩ mũ gé sir, Isabel fi jamã ra. Pãnónh e tá tóg nĩ, fi jamã ti, ga tỹ Judéia tá. Fi tỹ ra tĩg kỹ fi tóg fũrũn tĩ mũ. 40Fi tỹ Zacarias ĩn tá jun kỹ fi tóg Isabel fi mỹ: “ã mỹ há?” he mũ. 41Kỹ Isabel fi tóg fi vĩ mẽg mũ, kỹ fi kósin tóg vo mũ, fi kãki. Kỹ Topẽ kuprĩg vỹ fi krĩn mũ. 42Kỹ fi tóg prẽr mũ. “Topẽ tóg ã ve há han, fag kar kãmĩ tóg ã kuprẽg,” he fi tóg fi mỹ. “Kỹ Topẽ vỹ ã kósin ve há han mũ gé, ã tỹ ũn venh ke ti. 43Inh Senhor mỹnh fi hã ne tóg inh venh kãtĩ mũ', kỹ tóg inh mỹ e tĩ',” he fi tóg fi mỹ. 44“Ha vé, isỹ ã vĩ mẽ kỹ inh kósin tóg vo ja nĩ, inh kãki. Ti mỹ tóg sér tĩ, ã vĩ ti. 45Ã hã ne tóg Topẽ vĩ kri fi', ti tỹ ã mỹ vẽnh vĩ jẽnẽn kỹ. Hã kỹ tóg ã ve há han, Topẽ ti. Ã tỹ ti vĩ kri nĩm kỹ ã tóg venh ke mũ, ti tỹ ã mỹ nén tó ja ti,” he fi tóg, Isabel fi, Maria fi mỹ.

Maria fi jãn

46Kỹ Maria fi tóg ke mũ gé. “Topẽ mỹ sóg vĩ há han sór mũ,” he fi tóg. “Inh mỹ tóg tỹ ũn mág nĩ, ẽg Senhor ti. 47Kỹ inh fe tóg mrin ke mũ, isỹ tỹ Topẽ tũ nĩn kỹ, isỹ tỹ ẽg kren han tĩ ẽn tũ nĩn kỹ. 48Inh ki tóg ẽvãnh mỹr. Tỹ sóg ti camarada nĩ. Tỹ sóg ũn sĩ nĩ, hã ra tóg inh ki ẽvãnh. Kỹ vẽnh kar tóg iso: “Topẽ vỹ fi ve há han,” henh ke mũ, inh krẽ'krẽ kar ke gé, ẽprã ke krẽ kar

ke gé. 49Topẽ hã ne inh mỹ ẽg tỹ nén han vãnh han'. Tar ti nĩ, Topẽ ti, hã kỹ tóg han, inh mỹ. Jykre kuryj ti nĩ, Topẽ ti, kỹ ti jiji tóg ẽg mỹ mẽ há tĩ. 50Ẽg jagãgtãn tóg nĩgtĩ, ẽg jóg'jóg ve ag ke gé, ẽg panh ag ke gé, ẽg ke gé, ẽg krẽ kar ke gé. Ũ tỹ ti kamẽg mũ kar jagãgtãn tóg nĩgtĩ mỹr, ha mẽ. 51Jykre (ka) mẽ tóg nĩ, kỹ tóg ẽg tỹ nén han vãnh hyn han tĩ. Ũ tỹ: “vẽsóg ki inh nén kar han tĩ,” he mũ ẽn ag jykre tỹ tóg tũg' henh ke mũ,” he fi tóg. 52“Pã'i mág ag tỹ tóg ũn kãsir han, Topẽ ti. Kỹ tóg ũn kãsir ag tỹ ũn mág han. 53Ũn jagãgtar ag fónfan tóg mũ, nén ũ há tỹ, ũ tỹ ti vĩ mẽ sór mũ ag. Ũn rico ag mỹ tóg: “ha mũ jẽg,” hé, kỹ tóg ag mỹ nén ũ nĩm tũ nĩ, kỹ ag tóg jagãgtar nỹtĩ ha, ũ tỹ ti vĩ mẽ jãvãnh ẽn ag. 54Israel ag jagãgtãn tóg mũ, ã camarada ag, ã tỹ vãsỹ ag jagãgtãn tĩ ẽn to jykrén kỹ. Ẽg hã vẽ, ẽg jagãgtãn tóg. 55Ẽg jóg'jóg ve ag mỹ tóg tó ja nĩ, Abraão mỹ, ti krẽ ag mỹ ke gé, ti tỹ ẽg jagãgtãn ke ti. Kỹ tóg ã vĩ ẽn to jykrén kỹ han, ti tỹ vãsỹ nén tó ja ti. Ti tỹ ẽg jagãgtãn ke ẽn tóg tũg' he jãvãnh nĩ,” he fi tóg, Maria fi. Fi tỹ Topẽ mỹ vĩ há han hã vẽ.

56Kar fi tóg kysã tãgtũ han mũ sir, Isabel fi mré, kỹ fi tóg ã jamã ra vỹn ke mũ sir.

João Batista mur

57Fi tĩg kar Isabel fi vỹ fi kósin venh ke kurã pétẽm mũ sir, kỹ fi tóg vég mũ. Hã ra tóg gré nỹ, fi kósin ti. 58Kỹ fi rã nỹtĩ fag vỹ vég mũ, fi kanhkã fag ke gé. Topẽ tỹ fi jagãgtãn mẽg fag tóg mũ. Kỹ tóg fag mỹ sér tĩ sir, fi mré, fi kósin to.

59Kurã tỹ 8 (ke) ki ag tóg fi tá junjun mũ, ag tỹ ti gré junun fár kym jé. Kỹ ag tóg ti jyjy to jykrén mũ gé, hã vỹ: Zacarias, he mũ. Ti panh jiji tó sór ag tóg mũ, ti mỹ. 60Hã ra ti mỹnh fi tóg: “vó,” he mũ. “João, he jé tóg ke mũ, ti jyjy ti,” he fi tóg mũ. 61Kỹ ag tóg fi mỹ: “ã kanhkã jiji tũ vẽ hã ra,” he mũ. 62Kỹ ag tóg ti panh ki jẽmẽ sór mũ. Ãjag nĩgé tỹ ag tóg ti mỹ: “ti jyjy hỹn hẽ ri kenh mũ'?” he mũ, ti panh mỹ, ag nĩgé tỹ. 63Kỹ tóg ki rán jafã to vĩ mũ, Zacarias ti, kỹ tóg rán mũ. “Ti jijin hã vỹ: João, he mũ,” he tóg, vẽnh rán ki. Kỹ tóg ag mỹ e tĩ sir. 64Kỹ vãhã ti vĩ tóg punh ke mũ. Ti nũnẽ tóg krónh ke mũ, kỹ tóg vĩ mũ sir, Topẽ mỹ vĩ há han tóg mũ, ti mỹ sér tĩn kỹ.

65Kỹ fag rã nỹtĩ kar vỹ kamẽg mũ. Kỹ vẽnh vĩ ẽn tóg vẽnh kar kri rũm mũ, ga tỹ Judéia kar mĩ hã. Vẽnh kar tóg tỹ vẽmén kãn mũ. 66Kỹ ũ tỹ mẽg mũ fag vỹ to jykrén mũ. “Gĩr tag hỹn hẽ ri kenh mũ,” he fag tóg mũ. Topẽ vỹ ti ki rĩr há han, hã kỹ tóg fag mỹ e tĩ.

Zacarias tỹ Topẽ mỹ vĩ há han

67Kỹ Topẽ kuprĩg vỹ ti panh tỹ Zacarias krĩn mũ, kỹ tóg tag tó mũ, ha mẽ.

68“Tỹ ti ũn mág jẽ, ẽg povo tỹ Israel kri, ẽg Senhor ti, hã vỹ: Topẽ, he mũ. Ẽg ki tóg ẽvãnh nĩgtĩ, Topẽ ti, ti tỹ ti tũ ag krenkren han jé. Ẽg hã vỹ tỹ ti tũ nỹtĩ,” he tóg. 69“Ti camarada tỹ Davi krẽ'krẽ ẽn vỹ ẽg krenkren han ke mũ, ẽg tỹ ti vĩ jẽmẽn kỹ. Ũn mág pẽ vẽ, Davi krẽ'krẽ ẽn ti. Topẽ tỹ ẽg mỹ nén han hã vẽ. 70Hã kỹ tóg tó ja nĩ, vãsỹ. Ti vĩ tó tĩ ag vỹ tugtó ja nĩ, vãsỹ, ẽg si ag, ti

tũ ag. 71 Ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ ẽg kato tẽgtẽ mũgtĩ, hã ra tóg ẽg krenkren han mũ, ag to, ũ tỹ ẽg to kórég tãvĩ nỹtĩ ag to. 72 Ti tỹ ẽg jóg'jóg ve ag mỹ tó ja ẽn han ja tóg nĩ, ẽg jagãgtãn kỹ, Topẽ ti. Ag mré jykrén ja tóg nĩ, Topẽ ti. Ẽn to jykrén ja tóg nĩ, kỹ tóg ki króm ja nĩ sir, Topẽ ti. 73 Ẽg jóg'jóg ve tỹ Abraão mỹ tóg vẽnh vĩ mág han ja nĩ, Topẽ ti. 74 Kỹ tóg ti mỹ: "ag krenkren han jé sóg ke mũ, ã krẽ ag, ag kato tẽgtẽ mũ ag to, ha vemnĩ," he ja nĩ. "Sỹ ke há vẽ. Sỹ ag krenkren han kỹ ag tóg sir jatun mỹ isũ han ke mũ, mũmẽg tũ nĩn kỹ," he ja tóg nĩgtĩ, Topẽ ti. 75 "Nén ũ vẽnhmỹ han ke tũ ag tóg nĩgtĩ, kurã kãtĩg ke mũ ẽn kã. Vẽnh jykre kuryj tãvĩ han jé ag tóg ke mũ, isũ han kỹ. Ag tỹ ga kri mũn kỹ ag tóg han ke mũ, isũ ti. Kurã kar ki ag tóg sir inh jykre hã han ke mũ," he ja tóg nĩgtĩ, Topẽ ti, Abraão mỹ," he tóg, Zacarias ti.

76 Kỹ tóg ã kósin mỹ: "ha vé, vỹ," he mũ. "Sĩ ã tóg nĩ ver. Ũ tỹ kynhmỹ nĩ ẽn vĩ tó jé ã tóg ke mũ, kỹ ag tóg ã to: "Topẽ vĩ tó ti tĩ," henh ke mũ. "Ẽg Senhor jo ã tóg tĩnh mũ, ã tỹ ti japry kure ri ke han jé, ã tỹ ti jamĩn kurynh ri ke han jé, ã tỹ vẽnh kar mỹ Topẽ vĩ tón kỹ," he tóg. 77 "Ag kanhrãn jé ã tóg ke mũ, Topẽ tỹ ẽg krenkren han sór ẽn to. Ẽg tỹ ti vĩ mranh tỹ tóg ẽg mỹ vẽnh pãte fón ke mũ, hã ki tóg ẽg krenkren han ke mũ, Topẽ ti," he tóg, Zacarias ti. 78 "Topẽ tỹ ẽg jagãgtãn hã vẽ, ti tỹ ẽg to há tãvĩ nĩn kỹ. Ẽg ve jé tóg kãtĩg ke mũ, kỹ tóg rã tỹ jun ke ri ke nĩ, Cristo mur ke ti. 79 Kuty ri ke ti nĩ, ẽg mỹ, ẽg tỹ ti ki kagtĩg nỹtĩn kỹ. Ti kãtĩg kỹ tóg ẽg mỹ kurã ri ke nĩ sir. Kãgter jé ẽg tóg ke mũ, kỹ tóg ẽg mỹ kuty ri ke nỹ sir. Hã ra tóg ẽg mỹ ã japry ven ke mũ, ã jamĩn ti. Jagma mũn kỹ ẽg tóg ti jykre kusa venh ke mũ," he tóg, Zacarias ti. Ti tỹ ã kósin mỹ tón hã vẽ.

80 Hã kỹ fi tóg João ve ja nĩ, ti han mũ fag tỹ kófa (hã) ra. Kỹ tóg mog mũ sir, kỹ tóg tar jẽ sir. Krĩ há tóg nĩ gé. Ẽmã tũ mĩ tóg tĩ mũ ver, ã kurã tỹ tá krỹg ki. Ã kurã ki tóg Israel ag mỹ vẽnh ven mũ, ag mỹ Topẽ vĩ kãmén jé.

Jesus Mur
(Mt 1.18-25)

2 1 João mur kar kỹ ga kri pã'i mág tỹ imperador tỹ Augusto vỹ kejẽn vẽnh vĩ jẽnẽg mũ, vẽnh kar ag tỹ ãjag jyjy rán mũ jé. Ga kri mũ kar ag mỹ tóg vẽnh vĩ ẽn jẽgnẽg mũ, pã'i mág tỹ Augusto ti. 2 Vẽnh jiji rá ve vẽ, ge han ja tũ ag nỹtĩ. Cirênio vỹ tỹ ga tỹ Síria kri pã'i tỹ governador nĩ, Augusto tỹ vẽnh vĩ ẽn jẽnẽg mũn kã. Tỹ tóg Augusto krẽm ke nĩ, Cirênio ti. Ti tỹ tỹ pã'i nĩn kỹ ag tóg sir ãjag jyjy ránrán vén mũ. 3 Kỹ ag tóg mũ kãn mũ, ãjag jóg'jóg ve ag jamã ja ra. Tá ag tóg ãjag jiji rá vin mũ sir.

4-5 Kỹ José tóg tĩ mũ gé, ã prũnh ke fi mré, hã vỹ: Maria, he mũ. Cidade tỹ Nazaré tá fag tóg pa mũ, ga tỹ Galiléia tá. Kỹ fag tóg ga tỹ Judéia ra mũ mũ, cidade tỹ Belém ra. Davi krẽ'krẽ vẽ, José ti, hã kỹ tóg Belém ra tĩ mũ, ã jyjy rá nĩm jé. Davi jamã ja vẽ, Belém ti. Hã kỹ tóg ra tĩ mũ. Kỹ ti prũnh ke fi vỹ ti mré tĩ mũ, hã ra fi tóg kufy jagy nĩ. 6 Fag tỹ tá nỹtĩ ki fi tóg ã kurã pétẽm mũ. 7 Kỹ fi tóg ã kósin vég mũ sir. Gré ti nỹ, fi kósin ve tag ti. Kỹ fi tóg ti pãg kỹ koso kãkã ti fig mũ. Ĩn vỹ funfór nỹtĩ, hã kỹ fag tóg vẽnh mẽg jo ĩn krẽm nỹtĩ ja nĩgtĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Mé ki rĩr tĩ ag

8 Kỹ ũ tỹ mé ki rĩr tĩ ag vỹ tá nỹtĩ gé, carneiro ki rĩr tĩ ag. Ag japỹ ja tá ag nỹtĩ,
ãjag mẽg ki rĩr jé, kuty ẽn kã. 9 Kỹ vãhã Topẽ tỹ jẽnẽ jafã vỹ ag mỹ vẽnh ven
mũ, kanhkã tá. Topẽ tỹ jẽngrẽ vỹ ag kri rũm ke mũ. Kỹ ag tóg kamẽg kỹ jũrũn
ke mũ sir. 10 Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg ag mỹ: "kamẽg tũg ra," he mũ. "Sỹ ãjag
mỹ nén ũ tónh ke vẽ. Vẽnh vĩ há tó jé sóg ke mũ, kỹ tóg ãjag mỹ sér tĩnh mũ.
Vẽnh kar vỹ mẽnh mũ, inh vĩ ti, povo kar, kỹ ag fe tóg mrin ke mũ sir. 11 Ãjag
krenkren han tĩ vỹ ũri mur, hã vỹ: Cristo, he mũ. Ẽg Senhor vẽ ha mỹr. Davi
jamã ja tá tóg mur mũ. 12 Ha mũ jẽg, ãjag tỹ gĩr ẽn ve jé. Koso kãkã tóg pãg kỹ
nỹ nĩ. Hã ki ãjag tóg ti ki kanhró nỹtĩnh mũ," he tóg ag mỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti.
13 Kỹ vãhã ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg vẽnh ven mũ sir. Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag,
kanhkã tãn ag. Ẽn ag vỹ Topẽ mỹ vĩ há han mũ. 14 "Topẽ vỹ tỹ ũn mág
pẽ nĩ," he ag tóg mũ. "Kynhmỹ ti nĩ, vẽnh kar kãfór ti nĩ, kỹ ẽprã ke ag
vỹ jatun mỹ nỹtĩ, ãjag krĩ kusa tĩn kỹ, Topẽ tỹ ũ tó há ag," he ag tóg mũ.
15 Kar ag tóg tũg' he mũ sir, ag tỹ kanhkã ra mũn kỹ.

Ag tỹ tũg' hen kỹ ũ tỹ carneiro ki rĩr tĩ ag vỹ jagnẽ mỹ: "mũ nỹ, Belém ra, ẽg
tỹ ve jé, Topẽ tỹ nén han ja ti, ẽg Senhor tỹ ẽg mỹ vẽnh vĩ jẽnẽ ja ẽn ti," he mũ.
16 Kỹ ag tóg fũrũnrũn mũ mũ sir. Tá ag tóg junjun mũ. Kỹ ag tóg vég mũ, Maria
fi, José ti ke gé, gĩr ti ke gé. Koso kãkã tóg nỹ nĩ, Maria fi kósin ẽn ti. 17 Hã kỹ
ag tóg vég mũ. Hã kỹ ag tóg kãmén mũ, vẽnh kar mỹ. Topẽ tỹ ag mỹ vẽnh vĩ
jẽnẽ ja ẽn kãmén ag tóg mũ, gĩr ẽn to. 18 Kỹ tóg ũ tỹ mẽg mũ ag mỹ e tĩ sir. Ũ tỹ
mé ki rĩr tĩ ag vĩ mẽg ag tóg mũ, kỹ tóg ag mỹ sér tĩ. 19 Kỹ Maria fi tóg vẽnh vĩ
tag to jykrén mũ gé sir. Fi pi(jé) kã jatun mũ', ag tỹ nén tó ja ẽn ti. To jykrén kỹ
fi tóg nĩ nĩ, Maria fi.

20 Kỹ carneiro ki rĩr tĩ ag tóg sir ãjag mẽg to vỹnvỹn ke mũ gé. Topẽ mỹ
ag tóg vĩ há han mũ. "Ti hã ne tóg ẽg mỹ vẽnh vĩ jẽnẽ ja nĩ', ã tỹ jẽgnẽ
jafã ag tỹ', kỹ ẽg tóg vé," he ag tóg mũ sir, Topẽ to.

Fag tỹ Jesus jijin

21 Kar kurã tỹ 8 (ke) vỹ tũg mũ. Kỹ tóg ti gré junun fár kym ke kurã
pétẽm mũ sir, gĩr sĩ ẽn ti. Kỹ fag tóg ti jijin kỹ ti mỹ: "Jesus," he mũ. Topẽ
tỹ jẽnẽ jafã vỹ ti jyjy tag tó ja nĩ, ti mỹnh fi tỹ ver ti tỹ kufyg tũ ra. Hã kỹ
fag tóg sir tỹ ti jijin mũ.

Fag tỹ Topẽ mỹ Jesus ven

22 Kejẽn fag vãkre tóg tá krỹg mũ, kỹ fag tóg vẽnh kykũnh sór mũ.
Moisés vỹ tag rán ja nĩ, gĩr mur kar kỹ fag tỹ vẽnh kykũnh ke ti. Judeu
ag jykre hã vẽ. Fag tỹ vẽnh kykũnh jé fag tóg cidade tỹ Jerusalém ra mũ
mũ, fi tỹ Topẽ mỹ ã kósin ven jé, tá. "Ã tũ vẽ," he sór fag tóg mũ, Topẽ mỹ,
fi kósin ẽn to. 23 Topẽ vĩ ki tag vỹ rán kỹ nĩ, hã vỹ: "fi kósin ve tỹ gré nỹn
kỹ tóg tỹ ẽg jóg mág tỹ Topẽ tũ nỹ," he mũ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. 24 Hã

kỹ fag tóg Topẽ jo ĩn ra mũ mũ, Topẽ mỹ nén ũ pũn jé. Rán kỹ tóg nĩ nĩ, ẽg jóg mág vĩn ki, fag tỹ ne tỹ ti mỹ pũn ke ti, hã vỹ: sórãg régre, ke tũ nĩ kỹ ton régre, he mũ gé. Ẽn ma fag tóg mũ mũ, fag tỹ Topẽ mỹ pũn jé. Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag mỹ fag tóg vin tĩ, sórãg ti, kỹ ag tóg tãnh kỹ Topẽ mỹ pũn tĩ.

25 Kỹ Jerusalém tá ũ tóg nĩ nĩ, ti jyjy hã vỹ: Simeão, he mũ. Ũn jykre kuryj vẽ, Simeão ti. Topẽ kamẽg tóg tĩgtĩ, Topẽ kuprĩg tỹ tóg jagrẽ nĩ. Topẽ tỹ Israel ag krenkren han mũ ẽn jãvãnh tóg nĩgtĩ, Simeão ti. 26 Kỹ Topẽ kuprĩg vỹ ti mỹ: "Cristo ve jé ã tóg ke mũ, ã ter ke to hã, ẽg Senhor tỹ ti jẽnẽn kỹ," he ja nĩgtĩ ti mỹ.

27 Topẽ kuprĩg tỹ ti krĩn kỹ tóg kejẽn Topẽ jo ĩn kãra tĩ mũ. Kỹ tóg tá jẽ nĩ, hã ra fag tóg Jesus ma kãmũ mũ, fag tỹ Topẽ mỹ sórãg pũn jé, Moisés tỹ Judeu ag mỹ nén tó ja ti. 28 Ã tỹ Jesus ve kỹ tóg ti vãg mũ sir, kỹ tóg ti to Topẽ mỹ vĩ há han mũ, Simeão ti. 29 "Ẽg jóg mág," he tóg, Topẽ mỹ. "Vãhã ã tóg inh jé prẽr ke mũ, kỹ sóg jatun mỹ tĩg mũ ha," he tóg. "Ã tỹ inh mỹ nén tó jan han ã tóg huri," he tóg. 30 "Ve inh huri, ã tỹ ẽg krenkren han ke mũ ti. Cristo ve inh huri," he tóg, Simeão ti. 31 "Vẽnh kar rĩnve ã tóg han, ã tỹ ẽg krenkren han ke mũ ti. 32 Kỹ tóg ẽg mỹ jẽngrẽ ri ke nĩ, Cristo mur ti. Kỹ povo kar vỹ vég mũ, fóg ag kar, kanhgág ag kar ke gé, ã tỹ ag krenkren han ke mũ ti. Ẽg povo tỹ Israel tỹ ã tóg ũn mág han huri, vẽnh kar rĩnve, Cristo tỹ ẽg mré ke nĩn kỹ," he tóg, Simeão ti, Topẽ mỹ.

33 Kỹ Jesus jóg vỹ ti vĩ mẽg mũ, Jesus mỹnh fi ke gé, kỹ tóg fag mỹ e tĩ, ti tỹ Jesus to nén tó mũ ẽn ti.

34 Kỹ Simeão vỹ fag mỹ vẽnh vĩ há tó mũ gé. "Topẽ vỹ ãjag ve há han mũ," he tóg mũ fag mỹ, Simeão ti. Kỹ tóg Maria fi mỹ: "ha vé," he mũ. "Israel tỹ hẽn ri ke ag vỹ ti tugrĩn mũ há han ke mũ, jãvo ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ ti tugnĩn mũ kónãn ke mũ gé. Kỹ ag tóg ti kato vĩnh ke mũ gé, Topẽ tỹ ti jẽnẽ ja ra. 35 Kỹ ã tóg ti tugrĩn vẽsỹrénh kenh ke mũ, jỹ, kỹ tóg rógro tỹ ã fe tỹ gynh ke ri ke nĩnh ke mũ, ã vẽsỹrénh ke ti. Kỹ ẽg tóg venh ke mũ, ag tỹ nén to ti to jykrén mũ ti," he tóg, Maria fi mỹ, Simeão ti.

36 Kỹ ũ fi tóg tá nĩ gé, Topẽ jo ĩn krẽm, fi jiji hã vỹ: Ana, he mũ. Topẽ vĩ tó tĩ fi vẽ gé. Fanuel kósin fi vẽ. Kỹ fi jóg'jóg ve vỹ tỹ Aser nĩ. Kófa fi nĩ ha, kófa tãvĩ. Ã mén kỹ fi tóg 7 anos han, fi mén mré, kar tóg ter ja nĩ, fi mén ti, fi mré 7 anos han kar. 37 Kar fi tóg mén tũ tĩ nĩ sir. 84 anos han fi tóg, mén tũ tĩ ki. Ẽn fi vỹ Topẽ jo ĩn krẽm nĩ nĩ, kurã kar ki fi tóg tá nĩ nĩ sir. Tá fi tóg Topẽ tũ han nĩgtĩ, ti mré vĩ kỹ. Jẽg tũ fi nĩgtĩ, fi tỹ Topẽ mré vĩ jé. Kuty tá fi tóg ke tĩ, kurã tá ke gé. 38 Ẽn fi vỹ hora ẽn kã Topẽ jo ĩn krẽm jẽ mũ, Simeão tỹ Jesus ven kỹ. Kỹ fi tóg Jesus vég mũ gé sir, Ana fi. Ti ve kỹ fi tóg Topẽ mỹ vĩ há han mũ. "Inh mỹ tóg há tĩ, sỹ ti ven kỹ," he fi tóg mũ, Topẽ mỹ. Vẽnh kar mỹ fi tóg tó mũ, ũn krenkren sór mũ ag mỹ, Jerusalém tá.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Fag tỹ Nazaré ra vỹn ke

39 Kỹ fag tóg sir Moisés tỹ vẽnh kykũnh to nén rán ja ẽn han kãn mũ sir, Jesus mỹnh fi, Topẽ tỹ Judeu fag mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn ti. Kar kỹ fag tóg sir cidade tỹ Nazaré ra vỹnvỹn ke mũ, ga tỹ Galiléia ra, fag jamã ra ke vẽ sir. 40 Kỹ gĩr sĩ ẽn tóg mog mũ sir, komẽr hã tóg tar jẽ sir. Kỹ tóg vẽnh kanhrãn há han mũ, kỹ Topẽ vỹ ti ve há han mũ gé, hã kỹ tóg vẽnh kanhrãn mág mũ sir, ũn sĩ ẽn ti.

Jesus tỹ ã pir mỹ Topẽ jo ĩn tá nĩ

41 Jesus mỹnh fag tóg prỹg kar ki Jerusalém ra mũ tĩ, fag tỹ festa tỹ Páscoa venh mũ jé. Fag jykre hã vẽ. 42 Jesus tỹ 12 anos han kỹ tóg fag mré tĩ mũ gé, fag tỹ festa ẽn venh mũn kỹ, Jerusalém ra. 43 Festa tỹ tũ ken kỹ fag tóg vỹnvỹn ke mũ, hã ra Jesus tóg Jerusalém tá nĩ nĩ. Hã ra fag tóg ki kagtĩg nỹtĩ, ti tỹ Jerusalém tá nĩ ẽn ki. 44 Kỹ fag tóg: “ti hỹn ũ tỹ ẽg mré kãmũ mũ fag mré vyr, ẽg jo,” he mũ. Kỹ fag tóg kurã pir ki mũ mũ, fag jamã ra vỹnvỹn ke kỹ. Fag tỹ ãjag mré ke fag tá junjun kỹ fag tóg ti jãvãnh mũ, ãjag to há kar fag kãmĩ. 45 Hã ra fag tóg tá Jesus vég tũ nĩ. Kỹ fag tóg Jerusalém ra vỹnvỹn ke mãn mũ gé, ti jãvãnh jé. 46 Vãhã fag tóg ti vég mũ, kurã tãgtũ tũ kỹ. Topẽ jo ĩn krẽm tóg nĩ nĩ, professor ag mré. Ag vĩ mẽg tóg nĩ nĩ, kỹ tóg ag ki jẽmẽg mũ gé, “ne nẽ?” hen kỹ. 47 Ũ tỹ ti vĩ mẽg mũ ag mỹ tóg e tĩ. To jykrén há han tóg, Jesus ti, kỹ tóg ag mỹ tó há han mũ. Ag tỹ ti vĩ mẽ kỹ tóg ag mỹ e tĩ, professor ag mỹ.

48 Ti mỹnh fag tỹ ti ve kỹ tóg fag mỹ e tĩ gé sir. Kỹ ti mỹnh fi tóg ti mỹ: “inh kósin!,” he mũ. “Ã tỹ tag kã ne han nĩ nẽ!? Ã jóg mré sóg ã jãvãnh jagy han. Ã jãvãnh to ẽg tóg kanẽ jur, ẽg tỹ ã vég tũ nĩn kỹ,” he fi tóg ti mỹ. 49 Hã ra tóg fi mỹ: “ã tỹ ne jé inh jãvãnh ja nẽ?” he mũ. “Hẽ ri ken kỹ hỹn!?” he tóg. “Inh panh pẽ ĩn krẽm sóg nĩ nĩ mỹr, kỹn mỹ ãjag mỹ vẽnhmỹ?” he tóg, ã mỹnh fag mỹ. 50 Hã ra tóg fag tỹ to jykrén tũ tĩ, fag kósin vĩ to.

51 Kỹ tóg fag mré tĩ mũ, cidade tỹ Nazaré ra. Tá tóg fag mré nĩ nĩ sir, ti tỹ fag vĩ jẽmẽn kỹ. Kỹ ti mỹnh fi pi(jé) vẽnh vĩ kar tag kã jatun nĩ!.

52 Kỹ Jesus tóg mog mũ sir. Krĩ há tãvĩ tóg nĩ. Topẽ vỹ ti ve há han mũ gé. Kỹ tóg vẽnh kar mỹ há tĩ sir, ag tỹ ti jykre ven kỹ.

João Batista ti

(Mt 3.1-12; Mc 1.1-8; Jo 1.19-28)

3 1 Kejẽn tóg Tibério tỹ pã!i mág tỹ imperador nĩ kri 15 anos han mũ. Ti tỹ Roma tá tỹ pã!i mág nĩ ẽn kã Pôncio Pilatos vỹ tỹ ga tỹ Judéia kri pã!i tỹ governador nĩ, Tibério krẽm. Ẽn kã Herodes vỹ tỹ Galiléia kri pã!i tỹ governador nĩ gé, Tibério krẽm. Herodes jãvy tỹ Filipe vỹ tỹ ga tỹ Ituréia tá pã!i tỹ governador nĩ gé, ga tỹ Traconites tá ke gé, Tibério krẽm. Jãvo Lisânias vỹ tỹ ga tỹ Abilene tá pã!i tỹ governador nĩ, Tibério krẽm.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

2Ẽn kã Caifás vỹ tỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag pã'i mág nĩ, Anás mré hã. Kỹ vãhã Topẽ vỹ João mré vĩ mũ sir, Zacarias kósin ẽn mré. Ẽmã tũg ja mĩ tóg tĩ mũ, João ti. Kỹ Topẽ tóg ti mỹ: "ha Israel ag mỹ vẽnh ven tĩg," he mũ. 3Kỹ tóg sir tĩ mũ. Goj tỹ Jordão jagma tóg tĩ mũ. Tĩg kỹ tóg vẽnh kar jyvẽn mũ, kỹ tóg ag mỹ: "ã kype jé sóg ke mũ, ã tỹ ã jykre kórég tovãnh sór kỹ, Topẽ tỹ ã tỹ ti vĩ mranh tỹ ã mỹ vẽnh pãte fón jé," he tóg mũ sir, vẽnh kar mỹ.

4João tóg rán kỹ nĩ, vãsỹ. Topẽ vĩ tó tĩ tỹ Isaías vỹ João to tag rán ja nĩ, ha mẽ: "ẽmã tũg ja tá tóg jẽnh ke mũ, ga kórég tá," he ja tóg nĩ, Isaías ti. "Tá tóg ag mỹ tónh ke mũ. "Ẽg Senhor kãtĩg ke jo vẽnh jãnhkrigkrig nĩ," he jé tóg ke mũ. "Ẽpry kurég ãjag tóg tĩ, ẽmĩn kurynh ãjag tóg tĩ, ãjag chefe jun ken kỹ. Kỹ tag ri ke han nĩ, ãjag jykre pãno togvãnh kỹ, ẽg Senhor kãtĩg ken jo. 5Ti kãgnó tỹ ãjag tóg kyjer' he tĩ, kar ãjag tóg ẽpry sór kar kũm ke tĩ gé, ẽmĩn sór ti. Ti jonjor kugrynh kãn ãjag tóg tĩ, ti sunsór vãvãm kãn ãjag tóg tĩ gé, ãjag tỹ ẽpry han kỹ, ẽmĩn han kỹ. Kỹ tag ri ke han nĩ, ãjag jykre kórég to. 6Hã kỹ ẽprã ke kar vỹ venh ke mũ, Topẽ tỹ ẽg krenkren han ke ti," he jé tóg ke mũ, kỹ vẽnh kar vỹ ti vĩ mẽnh mũ," he ja tóg nĩ, Isaías ti, João to.

7Hã kỹ João tóg sir ag jyvẽn mũ sir, ag tỹ ti venh kãmũn kỹ, ti tỹ ag kygpe jé. E tãvĩ ag nỹtĩ, ũ tỹ ti venh kãmũ mũ ag. Ag jyvẽn kỹ tóg ag mỹ: "pỹn ri ke ãjag tóg nỹtĩ, ãjag jykre pãno tãvĩ nĩn kỹ," he mũ. "Ũ nỹ ãjag mỹ: "Topẽ jũ venh ke tũ ãjag nĩ," he tĩ'? 8Ãjag jykre si togvãnh ra, ãjag tỹ ti jũ ve jãvãnh tĩn kỹ. Vẽnh jykre há han ra, ẽg tỹ ãjag jykre tãg ve jé. Hã ra ãjag tóg jagnẽ mỹ: "Abraão vỹ tỹ ẽg jóg'jóg ve nĩ," he mũ, "kỹ Topẽ hỹn ẽg to jũnh ke tũ nĩ, ẽg tỹ tỹ Abraão krẽ'krẽ nỹtĩn tugrĩn," he ãjag tóg tĩ. Hã tũ vẽ hã ra. Ãjag jykre kórég ẽn to ãjag tóg jagtar ke mũ, ha vemnĩ. Topẽ vỹ Abraão krẽ'krẽ hyn han ki kanhró nĩ, pó tag tỹ mỹr, ti tỹ Abraão krẽ'krẽ ve sór kỹ, Topẽ ti. 9Hã ra tóg ãjag tỹ tũ' henh ke mũ, ãjag tỹ ãjag jykre kórég tovãnh tũ nĩn kỹ," he tóg, João ti.

"Ẽg tỹ ka gỹn ri ke tóg nĩ. Ti kanẽn vãnh nĩn kỹ ẽg tóg ti gỹn tĩ, tỹ pĩ han jé. Tag ri ke han jé tóg ke mũ, Topẽ ti, ãjag mỹ, ãjag tỹ vẽnh jykre há han tũ nĩn kỹ. Kỹ tóg pĩ ki ãjag vãm ke mũ, Topẽ ti," he tóg ag mỹ, João ti.

10Kỹ ũn e ag tóg ti ki jẽmẽnh kãmũ mũ sir, João ki. Kỹ ag tóg ti mỹ: "kỹ ẽg hỹn hẽ ri kenh mũ ha, Topẽ jykre han jé?" he mũ. 11Kỹ tóg ag mỹ: "ã kur régre nĩn kỹ ã kur pir nĩmnĩ, ũn kur tũ ẽn mỹ," he mũ. "Ã jẽn tỹ ũn kókĩnkĩr ag mỹ vẽnh kãpópãm nĩ gé," he tóg.

12Kỹ ũ tỹ governo mỹ imposto kaja mãg tĩ ag vỹ João to kãmũ mũ gé, ti tỹ ag kygpe jé. Kỹ ag tóg ti mỹ: "professor'," he mũ. "Ẽg hỹn hẽ ri kenh mũ?" he ag tóg mũ gé. 13Kỹ João tóg ag mỹ: "pã'i mág tỹ ãjag mỹ nén tó mũ ẽn hã ri ke mãn nĩ, jãnkamy ti," he mũ. "Ker ti kãfór mãn sór hẽ'," he tóg ag mỹ.

14Kỹ soldado ag vỹ tá junjun mũ gé. "Kỹ ẽg hỹn hẽ ri kenh mũ?" he ag tóg mũ gé sir, soldado ag. Kỹ tóg ag mỹ: "ag tũ mãn sór tũg nĩ," he mũ. "Ag to vãsãn ãjag tóg tĩ, ũ to ón ãjag tóg tĩ gé, ãjag tỹ ag jãnkamy ve jé. Ke tũg nĩ. Ãjag rãnhrãj to ãjag tóg jãnkamy vég tĩ. Ti kãfór mãn sór tũg nĩ," he tóg, João ti, soldado ag mỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

15 Kỹ vẽnh kar ag tóg ti to jykrén mũ, João to. “Ti mỹ tỹ Cristo tũ nĩ vỹ?”
he ag tóg mũ sir ti to. João to ag tóg ke mũ, ag tỹ Cristo kãtĩg jãvãnh kỹ. 16 Kỹ
João tóg ag mỹ: “inh pi(jé) tỹ Cristo nĩ',” he mũ. “Goj hã tỹ sóg ãjag kygpég
tĩ. Inh nón tóg kãtĩg mũ, Cristo ti, ha mẽ. Inh kãfór ti nĩ. Sỹ tỹ ti camarada
nĩnh ke vẽ vẽ, sỹ ti pẽn né kunũ jé, ti pẽn to ró ti. Hã ra sóg tỹ ti krẽm pẽ jẽ.
Ẽn vỹ tóg Topẽ kuprĩg jẽnẽnh ke mũ, ti tỹ tỹ ãjag jagrẽ nĩ jé, kỹ tóg pĩ jẽngrẽ
ri ke nĩ. Ti tỹ ãjag kygpenh ken hã vẽ,” he tóg, João ti. mũ, ti tỹ tỹ ãjag jagrẽ
nĩ jé, kỹ tóg pĩ jẽngrẽ ri ke nĩ. Ti tỹ ãjag kygpenh ken hã vẽ,” he tóg, João ti.
17 “Ti kãtĩg vỹ tỹ ẽg tỹ rãgró rẽn ri ke nĩ. Ti rẽn kar kỹ ẽg tóg ti fár vãm tĩ,
ẽg tỹ pãjó kuprãg jé. Ti kanẽ há vin han ẽg tóg tĩ. Ti fár pũn ẽg tóg tĩ. Cristo
kãtĩg kỹ tóg ri ke nỹ. Ũ tỹ ã to há ag mỹ tóg: “ha kãmũ jẽg,” henh ke mũ. Ũ
tỹ ã to kórég ag vãm jé tóg ke mũ, pĩ ki, hã ra tóg nhyn kenh ke tũ pẽ nĩ,” he
tóg, João ti. 18 Hã kỹ tóg vẽnh kar mỹ Topẽ vĩ sér tó mũ, ag jyvẽn kỹ, João ti.
19 Kỹ tóg pã'i mág tỹ Herodes jyvẽn mũ gé, ti prũ fi to, hã vỹ: Herodias fi,
he mũ. Tỹ fi ti jãvy prũ ja nĩ, hã ra tóg fi péju kỹ fi tỹ prũg mũ, Herodes ti.
Nén ũ vẽnhmỹ e han tóg tĩ, hã kỹ João tóg ti jyvẽn mũ. 20 Kar tóg sir nén ũ
vẽnhmỹ ũ han mãn mũ gé, Herodes ti. João ség tóg mũ, ti tỹ ti jyvẽn to.

João tỹ Jesus kype
(Mt 3.13-17; Mc 1.9-11)

21 Hã ra tóg kãgmĩ kỹ jẽ tũ nĩ ver, João ti. Kỹ tóg ag kygpe kãn mũ. Kỹ
tóg kejẽn Jesus kypég mũ gé. Kỹ Jesus tóg jẽ nĩ, ti tỹ Topẽ mré vĩn kỹ,
João tỹ ti kype kar kỹ. Kỹ vãhã kanhkã tóg nor' he mũ. 22 Kỹ Topẽ kuprĩg
vỹ kanhkã tá kãtére mũ, ti kri. Tỹ sórãg ve ti nĩ, Topẽ kuprĩg ti. Kỹ
kanhkã tá vẽnh vĩ tóg mẽ há tĩ, kỹ tóg: “tỹ ã inh kósin pir jẽ, tỹ ã tóg inh
fe pẽ jẽgtĩ,” he mũ, vẽnh vĩ ti, Topẽ ti.

Jesus jóg'jóg ve ag
(Mt 1.1-17)

23 Jesus vỹ 30 anos han mũ, ti tỹ vẽnh kar mỹ Topẽ kãmén ve ki. “José
kósin vẽ,” he ag tóg tĩ ti to, hã ra tóg tỹ ti kósin tũ nĩgtĩ. Eli kósin vẽ, Jesus
ti, kỹ Eli ẽn vỹ tỹ ti vovô nĩ. 24 Eli vỹ tỹ Matate kósin nĩ. Matate vỹ tỹ Levi
kósin nĩ. Levi vỹ tỹ Malqui kósin nĩ. Malqui vỹ tỹ Janai kósin nĩ. Janai vỹ tỹ
José kósin nĩ. 25 José vỹ tỹ Matatias kósin nĩ. Matatias vỹ tỹ Amós kósin nĩ.
Amós vỹ tỹ Naum kósin nĩ. Naum vỹ tỹ Esli kósin nĩ. Esli vỹ tỹ Nagai kósin
nĩ. 26 Nagai vỹ tỹ Maate kósin nĩ. Maate vỹ tỹ Matatias kósin nĩ. Matatias vỹ
tỹ Semei kósin nĩ. Semei vỹ tỹ José kósin nĩ. José vỹ tỹ Joda kósin nĩ. 27 Joda
vỹ tỹ Joanã kósin nĩ. Joanã vỹ tỹ Resa kósin nĩ. Resa vỹ tỹ Zorobabel kósin
nĩ. Zorobabel vỹ tỹ Salatiel kósin nĩ. Salatiel vỹ tỹ Neri kósin nĩ. 28 Neri vỹ
tỹ Melqui kósin nĩ. Melqui vỹ tỹ Adi kósin nĩ. Adi vỹ tỹ Cosã kósin nĩ. Cosã
vỹ tỹ Elmadão kósin nĩ. Elmadão vỹ tỹ Er kósin nĩ. 29 Er vỹ tỹ Josué kósin nĩ.
Josué vỹ tỹ Eliézer kósin nĩ. Eliézer vỹ tỹ Jorim kósin nĩ. Jorim vỹ tỹ Matate

kósin nĩ. Matate vỹ tỹ Levi kósin nĩ. 30Levi vỹ tỹ Simeão kósin nĩ. Simeão vỹ tỹ Judá kósin nĩ. Judá vỹ tỹ José kósin nĩ. José vỹ tỹ Jonã kósin nĩ. Jonã vỹ tỹ Eliaquim kósin nĩ. 31Eliaquim vỹ tỹ Meleá kósin nĩ. Meleá vỹ tỹ Mena kósin nĩ. Mena vỹ tỹ Matata kósin nĩ. Matata vỹ tỹ Natã kósin nĩ. Natã vỹ tỹ Davi kósin nĩ. 32Davi vỹ tỹ Jessé kósin nĩ. Jessé vỹ tỹ Obede kósin nĩ. Obede vỹ tỹ Boaz kósin nĩ. Boaz vỹ tỹ Sala kósin nĩ. Sala vỹ tỹ Nassom kósin nĩ. 33Nassom vỹ tỹ Aminadabe kósin nĩ. Aminadabe vỹ tỹ Admim kósin nĩ. Admim vỹ tỹ Arni kósin nĩ. Arni vỹ tỹ Esrom kósin nĩ. Esrom vỹ tỹ Peres kósin nĩ. Peres vỹ tỹ Judá kósin nĩ. 34Judá vỹ tỹ Jacó kósin nĩ. Jacó vỹ tỹ Isaque kósin nĩ. Isaque vỹ tỹ Abraão kósin nĩ. Abraão vỹ tỹ Tera kósin nĩ. Tera vỹ tỹ Nacor kósin nĩ. 35Nacor vỹ tỹ Seruque kósin nĩ. Seruque vỹ tỹ Ragaú kósin nĩ. Ragaú vỹ tỹ Faleque kósin nĩ. Faleque vỹ tỹ Éber kósin nĩ. Éber vỹ tỹ Sala kósin nĩ. 36Sala vỹ tỹ Cainã kósin nĩ. Cainã vỹ tỹ Arfaxade kósin nĩ. Arfaxade vỹ tỹ Sem kósin nĩ. Sem vỹ tỹ Noé kósin nĩ. Noé vỹ tỹ Lameque kósin nĩ. 37Lameque vỹ tỹ Metusalém kósin nĩ. Metusalém vỹ tỹ Enoque kósin nĩ. Enoque vỹ tỹ Jarete kósin nĩ. Jarete vỹ tỹ Maleleel kósin nĩ. Maleleel vỹ tỹ Cainã kósin nĩ. 38Cainã vỹ tỹ Enos kósin nĩ. Enos vỹ tỹ Sete kósin nĩ. Sete vỹ tỹ Adão kósin nĩ. Adão vỹ tỹ Topẽ tỹ há nĩ. Jesus jóg'jóg ve ag hã vẽ.

Jesus tỹ Topẽ vĩ mranh tũ
(Mt 4.1-11; Mc 1.12-13)

4 1Kỹ Topẽ kuprĩg vỹ tỹ Jesus jagrẽ nĩ. Kỹ Jesus vỹ goj tỹ Jordão tá vỹn ke mũ, ã kype kỹ jẽn kỹ. Ti tĩg kỹ Topẽ kuprĩg vỹ ti krĩn mũ. 2Kỹ tóg ti tỹ ti krĩn kỹ ẽmã tũg ja ra tĩ mũ sir, ga kóreg ra. Tá tóg kurã tỹ 40 (ke) han mũ, ẽmã tũg ja ki. Kỹ Japo vỹ ti tỹ ã jóg vĩ mranh han sór mũ, tá, hã ra Jesus tóg ke tũ nĩ. Ẽmã tũg ja tá nĩn kỹ tóg jẽg tũ nĩ, kurã tỹ 40 ẽn ki. Kar kỹ tóg sir kókĩr mũ. 3Ti kókĩr nĩn kỹ Japo vỹ ti mỹ vĩ mũ. "Tỹ ã Topẽ kósin nĩ mỹr," he tóg. "Ã tỹ tỹ Topẽ kósin nĩn kỹ pó tag tỹ ẽmĩ han nĩ, ã tỹ kon jé," he tóg ti mỹ, Nén-Kóreg ẽn ti, Jesus mỹ. 4Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "hã ra tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ," he mũ. "Ẽmĩ tãvĩ jamẽn kỹ ẽg rĩnrĩr tũ nỹtĩ, Topẽ vĩ jamẽn kỹ ẽg rĩnrĩr nỹtĩ. Hã kỹ tóg sỹ ti vĩ mranh jãvãnh tĩ, ẽmĩ to," he tóg, Jesus ti, Nén-Kóreg ẽn mỹ.

5Kỹ Japo vỹ ti mré tãpry mũ. Kỹ tóg ti mỹ mundo ven kãn mũ, ũ tỹ kri ke kar ag ke gé. Ven pir ki tóg ti mỹ ven kãn mũ. 6Kỹ tóg ti mỹ: "isũ vẽ mỹr," he mũ, Japo ti. "Ã mỹ sóg tovãnh kãn sór mũ, ã tỹ tỹ vẽnh kar tag ag pã'i jẽ jé. Kỹ ti sĩnvĩ tag kar vỹ tỹ ã tũ nĩnh mũ. Isũ vẽ mỹr, ũ tỹn han ja ẽn tỹ inh mỹ: "té," hen kỹ. Kỹ sóg sỹ ũn kuprẽg mũ ẽn mỹ vin tĩ sir. 7Ã hã mỹ sóg tovãnh sór mũ ha, ã tỹ inh krẽm grĩnh ken kỹ, ã tỹ iso: "Topẽ vỹ tỹ ã nĩ," hen kỹ," he tóg, Nén-Kóreg ti, Jesus mỹ. 8Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "tag vỹ rán kỹ nĩ, ha mẽ," he mũ. "Ẽg pã'i tỹ Topẽ hã krẽm ẽg tóg ẽg jakrĩ tỹ krỹ' he tĩ, ti hã to ẽg tóg: Topẽ vẽ, he tĩ," he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩn ki. Hã kỹ sóg mranh jãvãnh nĩ," he tóg, Jesus ti, Nén-Kóreg mỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

9Kỹ Japo tóg ti mré tĩg mãn mũ, cidade tỹ Jerusalém ra. Tá tóg ti mỹ: "Topẽ jo ĩn kri jẽmnĩ, ti krĩ kri," he mũ. Kỹ tóg ke mũ. Hã ra kãgnó tóg tá nĩ, Topẽ jo ĩn jo. Japo tóg Jesus mỹ: "Topẽ kósin vỹ tỹ ã nĩ," he mũ. "Kỹ hũm hemnĩ. 10Tag vỹ rán kỹ nĩ, ha mẽ: "ã tỹ jẽnẽ jafã ag mỹ tóg tónh mũ, Topẽ ti, kỹ ag tóg ã ki rĩr ke mũ. 11Ãjag nĩgé tỹ ag tóg ã vyn ke mũ, kỹ ã tóg rỹj ke tũ nĩ. Ã pẽn vỹ rỹj ke tũ nĩ gé, hã jé ag tóg ã ki rĩr ke mũ," he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ẽn ki. Kỹ jatun mỹ hũm nĩ," he tóg, Nén-Kórég ti, Jesus mỹ. 12Kỹ Jesus vỹ ti mỹ ke mũ gé. "Kỹ tag vỹ rán kỹ nĩ gé, ha mẽ," he tóg. "Topẽ mỹ: ã mỹ ã tỹ nén tó ja ẽn han mũ vỹ? he tũg nĩ," he tóg mũ gé, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ẽn ki. Hã kỹ sóg Topẽ hã tỹ inh mỹ nén tó mũ ẽn han ke mũ, kỹ sóg hũm ke tũ nĩ, ti tỹ inh mỹ tó tũ nĩn kỹ," he tóg, Jesus ti, Nén-Kórég mỹ.

13Kỹ Japo vỹ ã tỹ nén tónh ke ẽn tó kãn ja nĩ, hã kỹ tóg Jesus tovãnh mũ ver, ti tỹ kurã ũ kã ti mré vĩ mãn jé, kejẽn, ti tỹ ti mỹ há tĩ ve nĩn kỹ, Japo mỹ.

Jesus tỹ Galiléia tá ag kanhrãn
(Mt 4.12-17; Mc 1.14-15)

14Kỹ Jesus tóg tĩ mũ sir, Topẽ kuprĩg tỹ ti krĩn kỹ. Ga tỹ Galiléia ra tóg tĩ mũ. Kỹ vẽnh kar ti kãme mẽ kãn mũ sir, ga ẽn tá ke kar ag. 15Kỹ tóg ag kanhrãn mũ sir, Jesus ti, ag vẽnh kanhrãn jafã krẽm. Krẽm ag tóg Topẽ vĩ tó tĩ, Judeu ag. Jesus tỹ ag kanhrãn kỹ tóg ag mỹ e tĩ, ti vĩ ti. Hã kỹ ag tóg ti to vĩ há han mũ sir.

Jesus tỹ Nazaré ra vỹn ke
(Mt 13.53-58; Mc 6.1-6)

16Kỹ Jesus tóg Nazaré tá jun mũ gé, ã jamã tá. Tá tóg mog ja nĩ, cidade tỹ Nazaré tá. Kỹ tóg ã tỹ nén han tĩ ẽn han mũ. Ag vẽnh kanhrãn jafã ra tóg tĩ mũ, vẽnh kán ke kurã ki. Tá tóg sir jẽgnẽ mũ, culto ki, ag vẽnh mãn kỹ nỹtĩ ẽn ki. Ti tỹ Topẽ vĩ to ke sór vẽ, hã kỹ tóg jẽgnẽ mũ, Jesus ti. 17Ti jẽ kỹ ag tóg ti mỹ livro nĩm mũ, Isaías tỹ rán ja ẽn ti, vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ tỹ rán ja ẽn ti. Kỹ tóg livro tỹ vym ke mũ. Kỹ tóg ã tỹ to ke sór mũ ẽn vég mũ, Isaías tỹ tó ja ti, ha mẽ. 18"Topẽ kuprĩg vỹ inh krĩn mũ," he tóg. "Inh jagrẽ vẽ mỹr, hã kỹ tóg inh krĩn mũ. "Ũn jagãgtar ag mỹ inh vĩ tómnĩ," he tóg inh mỹ. Inh jẽnẽg tóg mũ, isỹ ũn sigse kỹ nỹtĩ ag kygvãn jé, isỹ ũn kyvó ag tỹ ẽvãnh (há) han jé, isỹ ag tỹ ũn vóg kónãn mũ ag ki rĩr há han jé, ag jatu nỹtĩ jé, 19isỹ vẽnh kar mỹ: "ũri ẽg jóg mág vỹ ẽg kren han sór mũ," he jé," he tóg, Isaías ti, vẽnh rá ki. Hã to ke tóg mũ, Jesus ti. 20Tag to ke kar kỹ tóg livro ẽn kri tỹ tam ke mãn mũ. Livro ki rĩr tĩ ẽn mỹ tóg jun mũ, livro ti. Kỹ tóg nĩ mũ sir.

Hã ra vẽnh kar ag tóg ti ki ẽvãnh mũ. 21Kỹ tóg ag mỹ kãmén mũ, kỹ tóg: "vãsỹ rán kỹ nĩ ja tag mẽ ãjag tóg," he mũ. "Ũri ke vẽ, ũri ãjag tóg vég mũ, vãsỹ rán kỹ nĩ ja ẽn ti," he tóg. "Inh hã to tóg tag tó ja nĩ, Isaías ti," he tóg, Jesus ti.

22Ag tỹ ti vĩ mẽ kỹ tóg ag mỹ e tĩ sir. "Ki hã tóg tó mũ, hã kỹ tóg ẽg mỹ e tĩ," he ag tóg mũ. Kỹ ag tóg ti to vĩ mũ gé. "José kósin vẽ mỹr, ẽg mré ke ẽn, hã ra tóg ẽg vĩ kãfór han sór mũ," he ag tóg mũ ti to.

23 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “ãjag hỹn iso jykrén sór mũ,” he mũ. “Médico mỹ
ẽg tóg: “kur vẽsỹ há' hé, ã tỹ tỹ médico nĩ sór nĩn kỹ,” he tĩ. Ãjag hỹn tag
tó sór mũ inh mỹ. Ãjag hỹn inh mỹ: “cidade tỹ Cafarnaum tá ã tóg ag tỹ há'
hé, ũn kagyga ag tỹ, kỹ kur tag ki ẽg tỹ há' hemnĩ gé, ã jamã tag ki, ã tỹ
vẽnh kar tỹ há' he sór nĩn kỹ,” he sór ãjag hỹn mũ inh mỹ,” he tóg, Jesus ti.
24 Kỹ tóg ag mỹ: “ti jamã tá ke ag ne tóg Topẽ vĩ tó tĩ ẽn to é he tĩ',” he mũ.
“Ti tỹ ke há vẽ. Hã kỹ ãjag tóg iso é he tĩ,” he tóg ag mỹ, Jesus ti. 25-26 “Ha mẽ,
sỹ nén tó mũ ti. Elias to jykrén nĩ. Ti tỹ ga kri tĩ mũ kỹ tóg ta kutẽ vãnh han
ja nĩgtĩ, prỹg tãgtũ kri kysã tỹ 6 (ke) ki. Kỹ tóg prỹg tĩ sir, ga ẽn mĩ, vẽjẽn tóg
tũ' he mũ sir. Kỹ Topẽ tóg Elias mỹ tó, ti tỹ cidade tỹ Sarepta ra tĩg jé, cidade tỹ
Sidom kakó ra. Tá fóg fi tóg nĩ nĩ, ũn mén ter ja fi. Fi mré tóg jẽg tĩ sir, Elias ti, fi
tỹ ti mỹ vẽjẽn tỹ vẽnh kãpãm kỹ, prỹg ra. Topẽ pi(jé) Israel fi to ti jẽnẽ ja nĩgtĩ'.
Ti pi(jé) ti jamã ra ti jẽnẽ ja nĩgtĩ'. Tá fag tóg e nỹtĩ ja nĩgtĩ gé, ũn mén ter ja fag.
Hã ra Topẽ tóg fóg ẽn fi to ti jẽnẽ ja nĩgtĩ, fi tỹ ti ki rĩr jé,” he tóg, Jesus ti.
27 “Kỹ Eliseu to jykrén nĩ gé, vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ẽn to. Ti tỹ ga kri tĩ nĩn
kỹ ũn kagyga ag tóg e ja nỹtĩgtĩ gé, ẽg povo tỹ Israel kãmĩ, vẽnh kaga
kren vãnh han mũ ag, vẽnh kaga tỹ lepra han mũ ag. Hã ra ag tóg ti mỹ
to vĩ ja tũ nĩgtĩ, ti tỹ ag tỹ há' hen jé. Kuvar há tá tóg kãtĩg ja nĩgtĩ, fóg
ti, Naamã ti, ga tỹ Síria tá ke ẽn ti. Kỹ ti hã ne tóg Eliseu mỹ to vĩn kỹ há'
he mũ sir inhhã. Ti kaga kren vãnh ẽn tóg tũ' he mũ sir. Ge ãjag tóg nĩgtĩ
iso. Kuvar há tá ke fag vỹ inh ki ge tĩ, jãvo ãjag tóg inh ki ge jãvãnh nỹtĩ,
ãjag tỹ tỹ inh jamã tá ke nỹtĩ ra,” he tóg ag mỹ, Jesus ti.
28 Kỹ ũ tỹ ti vĩ mẽg mũ ag fe tóg gỹm ke mũ sir, Jesus to, ũ tỹ vẽnh kanhrãn
jafã ẽn krẽm nỹtĩ ag. 29 Jẽgjẽg nẽgnẽ ag tóg mũ sir. Kãpa ag tóg mũ sir. Ti vóg
ag tóg mũ sir, pãnónh ra. Nazaré vỹ pãnónh tá nĩ, ag jamã ti. Pãnónh ẽn to
jãpry kỹ ag tóg tá ti kutẽm sór mũ, kãgnó ki ti ter jé. 30 Hã ra Jesus tóg ag ré kỹ
tĩ mũ, ag jãmĩ. Ti tỹ hẽ ri ke tũ ag tóg nĩ sir, kỹ tóg ag fĩn rãm kỹ ag ré kỹ tĩ mũ.
Hã ra ag tóg ti vĩ kri fi jãvãnh nỹtĩ, ti jamã tá ke ag.

Jesus tỹ vẽnh jagrẽ kórég kutẽm
(Mc 1.21-28)

31 Kỹ Jesus tóg cidade tỹ Cafarnaum ra tĩ mũ. Ga tỹ Galiléia tá ti nĩ,
Cafarnaum ti. Tá jun kỹ tóg ag kanhrãn mũ, vẽnh kán ke kurã ki. 32 Kỹ tóg ag
mỹ e tĩ, ag tỹ ti vĩ mẽn kỹ. Ti vĩ vỹ vẽnh kar vĩ kãfór nĩ, hã kỹ tóg ag mỹ e tĩ.
33 Kỹ vẽnh kanhrãn jafã ẽn krẽm ũ tóg nĩ nĩ. Jagrẽ kórég ti nĩ. Kỹ tóg
prẽr mũ, kỹ tóg: 34 “ha mẽ, ã tỹ ẽg tỹ hẽ ri kenh ke nẽ, Nazaré tá Jesus'?”
he mũ. “Ã mỹ ẽg tũg sór mũ'?” he tóg. “Ã ki kanhró sóg nĩ. Tỹ ã tóg ã pir
mỹ Topẽ mré ke nĩ, ti tũ pẽ vỹ tỹ ã nĩ,” he tóg, ũn jagrẽ kórég ti. 35 Hã ra
Jesus tóg ti mỹ vĩ tar han mũ, kỹ tóg: “vĩ tũg ra,” he mũ. “Ti tovãnh ra,”
he tóg. Kỹ ti jagrẽ kórég ẽn tóg ti ter tĩ han mũ, vẽnh kar rĩnve, kỹ tóg ti
ki kutẽ mũ sir. Ti kókég tũ tóg nĩ, ti jagrẽ kórég ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

36 Kỹ tóg vẽnh kar mỹ e pẽ tãvĩ tĩ sir. Jagnẽ mỹ ag tóg: “ne nẽ hỹn vé'?” he mũ. “Vẽnh jagrẽ kórég ag mỹ tóg vĩ tĩ, Jesus ti, kỹ ag tóg sir ki króm tĩ, ti vĩ ki, ti kamẽg kỹ, ti tỹ ag pan kỹ. Ti hỹn tỹ ag kri ke nĩ,” he ag tóg mũ sir, Jesus to. 37 Kỹ ti kãme tóg vẽnh kar kri rũm ke kãn mũ sir, ga ẽn tá.

Jesus tỹ ũn kagyga e ag tỹ há' he
(Mt 8.14-17; Mc 1.29-34)

38 Kỹ Jesus tóg vẽnh kanhrãn jafã ẽn ki kutẽ kỹ Simão ĩn ra tĩ mũ. Hã ra Simão prũ fi mỹnh fi tóg kaga nỹ nĩ. Rỹ jagy fi nỹ nĩ. Kỹ ag tóg Jesus mỹ fi tó mũ. 39 Kỹ tóg fi vẽnh tĩ mũ. Fi krĩ tá jẽ kỹ tóg fi mỹ: “rỹg mãn tũg nĩ,” he mũ. Kỹ fi rỹ ẽn tóg tũ' he mũ sir. Kỹ fi tóg vẽsỹmér nĩ nĩ. Ag ki rĩr fi tóg mũ sir, Simão má fi.

40 Kỹ tóg sir kutyg mũ, rã tỹ pun ke kỹ. Kỹ ag tóg ũn kagyga ag tatĩn kãmũ kãn mũ. Kỹ tóg ã nĩgé tỹ ag mẽ kãn mũ, Jesus ti, kỹ ag tóg hághá' he kãn mũ. 41 Vẽnh jagrẽ kórég pan kãn tóg mũ gé, ag to jũ kỹ. Ag panh ke to hã ag tóg prẽr mũ, kỹ ag tóg: “Topẽ kósin vỹ tỹ ã nĩ,” he tĩ. Hã ra tóg ag mỹ: “vĩ tũg ra,” he mũ. Ti ki kanhró ag tóg nỹtĩ, ti tỹ tỹ Cristo nĩ ti. Hã kỹ tóg ag mỹ: “vĩ tũg ra,” he mũ, Jesus ti.

Jesus tỹ Topẽ vĩ tó
(Mc 1.35-39)

42 Tỹ vaj kỹ Jesus tóg tá kutẽ kỹ ẽmã tũg ja ra tĩ mũ. Kỹ vẽnh kar ag tóg ti jãvãnh kãn mũ. Hã ra ag tóg ti vég mũ. Ti ve kỹ ag tóg ti mỹ: “ẽg ré kỹ tĩ tũg nĩ,” he mũ. 43 Hã ra tóg ag mỹ: “vó,” he mũ. “Cidade ũ ra sóg tĩg mũ, sỹ ag mỹ Topẽ vĩ tó jé gé, Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩnh ke ti. Hã jé Topẽ tóg inh mỹ: “ha ag mỹ vẽnh ven,” he ja nĩ,” he tóg ag mỹ, Jesus ti. 44 Kỹ tóg tĩ mũ sir. Ga tỹ Judéia mĩ tóg tĩ mũ. Vẽnh kanhrãn jafã krẽm tóg ag mỹ Topẽ vĩ tó tĩ mũ sir, Jesus ti.

Jesus tỹ Pedro kanhrãn
(Mt 4.18-22; Mc 1.16-20)

5 1 Kejẽn Jesus tóg goj nig tỹ Genesaré fyr tá jẽ nĩ, Topẽ vĩ kãmén kỹ. Kỹ vẽnh kar vỹ ti pénĩn nỹtĩ nĩ, kỹ ag tóg ti kutãn mũ sir, ag e tãvĩ nỹtĩn kỹ, ag tỹ Topẽ vĩ mẽ sór kỹ. 2 Ag tỹ ti kutãn kỹ tóg canoa régre vigvég mũ, nig fyr tá. Pirã kugmĩg tĩ ag vỹ tá kãpa kỹ nỹtĩ nĩ. Goj kãki jẽgjẽg kỹ ag tóg pirã kugmĩ jafã kunũnh kỹ kupég nỹtĩ nĩ. 3 Kỹ Jesus tóg canoa kãra rã mũ. Simão tũ vẽ, canoa ẽn ti. Kỹ tóg Simão mỹ: “tĩg sĩ han ra, canoa kãmĩ, goj kuju ra,” he mũ. Kỹ Simão tóg tĩ mũ. Hã ra Jesus tóg canoa kãkã nĩ nĩ, ti mré. Kãkã nĩ kỹ tóg ag kanhrãn mũ sir, vẽnh kar ẽn ag, ũ tỹ ti kutãn ja ẽn ag. Goj fyr tá ag tóg nỹtĩ.

4 Ti tỹ ag kanhrãn kãn kỹ tóg Simão mỹ: “goj kuju ra tĩg, ti nig ja ra,” he mũ. “Tá ã rede tỹ goj kãki fón, ã tỹ pirã kugmĩ jé,” he tóg. 5 Kỹ Simão tóg ẽg Senhor mỹ: “hã ra ẽg tóg kuty tag kã goj ki ti fón', fón' he ja nĩgtĩ, fagrĩnh mỹ,” he mũ. “Nén ũ kãgmĩg tũ ẽg tóg nĩ mỹr,” he tóg. “Hã ra sóg

ã vĩ tugrĩn ki fón sór mũ ha," he tóg, Simão ti. 6Kỹ tóg ke mũ sir. Kỹ tóg kugmĩ mág mũ. Fór tóg nĩ, rede ti, kỹ tóg jaran ke mũ, ti kufy jagy tãvĩ nĩn kỹ, pirã e tugnĩn. 7Kỹ ag tóg ãjag régre ag mỹ ven mũ, ag tỹ canoa ũ kãki kãmũ jé. Ag tỹ tá junjun kỹ ag tóg canoa régre ẽn fãn mũ, pirã tỹ. Funfór ti nỹtĩ, hã kỹ tóg ki punpun ke kren mũ sir, canoa régre ẽn ti.

8Kỹ Simão tóg Jesus krẽm grĩnh ke mũ. Ti mỹ tóg e tĩ, pirã e ẽn to, kỹ tóg Jesus krẽm grĩnh ke mũ. Kỹ tóg ti mỹ: "Senhor'," he mũ. "Ã hỹn inh ré kỹ tĩg mũ ha. Topẽ vĩ mranh ja inh nĩgtĩ, kỹ inh hỹn ã mỹ kórég nĩ ha," he tóg, Simão ti, Jesus mỹ. 9Ti mỹ tóg e pẽ tãvĩ tĩ, ti tỹ pirã e ẽn ven kỹ, ti tỹ Jesus jykre ven kỹ. Ti mré ke ag mỹ tóg e tĩ gé, 10Tiago mỹ ke gé, João mỹ ke gé, Zebedeu krẽ tag ag mỹ. Simão régre ag vẽ, Zebedeu krẽ tag ag, ti companheiro ag vẽ.

Kỹ Simão tóg Jesus mỹ: "ã hỹn inh ré kỹ tĩg mũ ha," he mũ. Hã ra Jesus tóg ti mỹ: "kamẽg tũg nĩ," he mũ. "Pirã kugmĩ há ã tóg jẽ. Ã kanhrãn jé sóg ke mũ, ã tỹ ẽprã ke ag tỹ inh ki ge han jé," he tóg, Simão mỹ, Jesus ti.

11Kỹ ag tóg ãjag canoa vóg mũ, goj fyr ra. Tá junjun kỹ ag tóg ãjag tũ kar ré kỹ mũ mũ sir, Jesus mré.

Jesus tỹ ũn kaga kren vãnh tỹ há' he
(Mt 8.1-4; Mc 1.40-45)

12Kỹ tóg kejẽn cidade ũ tá nĩ nĩ. Kỹ ũ tóg ti tá jun mũ, ũ tỹ vẽnh kaga kren vãnh han kỹ nĩ ti, vẽnh kaga tỹ lepra he mũ ẽn. Ti kri tóg rũm ke kãn ja nĩ, vẽnh kaga ti. Ẽn tóg Jesus tá jun kỹ ti krẽm mũg ke mũ, kỹ tóg ti mỹ: "Senhor'," he mũ. "Ã mỹ isỹ há' he sór tũ nĩ'?" he tóg. "Ã hã tóg isỹ há' henh mũ, ã tỹ isỹ há' he sór kỹ," he tóg ti mỹ.

13Kỹ Jesus tóg ã nĩgé tỹ ti mẽg mũ, kỹ tóg ti mỹ: "hej," he mũ. "To sóg há nĩ, há' he ja há ã tóg nĩ," he tóg ti mỹ. Kỹ tóg ti kaga kren vãnh tỹ há' he mũ sir vẽsỹmér. Jãnhkri' he tóg mũ, ti fár ti. 14Kỹ Jesus tóg ti mỹ ke mũ, ti tỹ ũ mỹ tó tũg jé, ti tỹ há' he tag ti. "Ha tĩg," he tóg. "Topẽ tũ ki rĩr tĩ to tĩg. Ti hã mỹ tómnĩ, kỹ ti mỹ nén ũ nĩm nĩ, ti tỹ Topẽ mỹ pũn jé, Moisés tỹ vãsỹ ẽg mỹ nén tó ja ẽn ti, ã jãnhkri to. Hã tugrĩn vẽnh kar vỹ ã tỹ há' he mũ tag ki kanhrãn mũ," he tóg ti mỹ, Jesus ti.

15Ge ra ti kãme tóg vẽnh kar kri rũm ke mũ, kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg vẽnh mãn mũ sir. Ag tỹ ti vĩ mẽ sór vẽ, ag tỹ ãjag tỹ há' he ẽn ve sór vẽ gé. Hã jé ag tóg sir vẽnh mãn mũ. 16Hã ra Jesus tóg ẽmã tũg ja ra tĩ mũ, Topẽ mré vẽmén jé.

Jesus tỹ ũn tĩg vãnh tỹ há' he
(Mt 9.1-8; Mc 2.1-12)

17Kejẽn tóg ag kanhrãnrãn mãn mũ. Kỹ Fariseu ũ ag tóg ti vĩ mẽgmẽg mũ gé sir, Topẽ vĩ to professor ag mré hã. Kór há tá ag tóg kãmũ ja nĩ, ga tỹ Galiléia tá, ga tỹ Judéia tá ke gé, cidade tỹ Jerusalém tá ke gé. Jesus pénĩn ag tóg nĩgnĩ kỹ nỹtĩ nĩ. Hã ra Topẽ tóg ti tar han ja nĩ, hã kỹ tóg ũ tỹ hẽn ri ke ag tỹ há' he mũ, ũn kagyga ag tỹ, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

18 Kỹ vãhã ũ ag tóg tá junjun mũ gé. Ũ va ag tóg kãmũ jẽg, kur kã, ũn
kãnhgrĩ, ũn kónhgrĩ. Ag tỹ Jesus mỹ ti ven sór vẽ, ag tỹ ti krẽm ti fi sór
vẽ. 19 Hã ra tóg fór tãvĩ nĩ, tá, kỹ ag tóg ti tá junjun tũ nĩ sir, Jesus tá. Kỹ
ag tóg ĩn to jãpry kỹ ti kri ĩn kunũg mũ. Ti nor ẽn ki ag tóg ti térem mũ,
Jesus jẽ ẽn kukãm. 20 Kỹ Jesus tóg ag tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ tag vég mũ. Hã kỹ
tóg ũn kãnhgrĩ mỹ: “ã tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn tỹ tũ' he vẽ ha, vỹ,” he mũ.
21 Hã ra ti vĩ tag tóg Topẽ vĩ to professor ag mỹ e tĩ, Fariseu ag mỹ ke
gé. Kỹ ag tóg ti vĩ tag to jykrén kónãn mũ. “Ti tỹ ne tó nẽ hỹn'?” he ag
tóg mũ. “Topẽ to vĩ kónãn vẽ mỹr, ti vĩ tag to,” he ag tóg. “Topẽ hã ne ã
pin kỹ Topẽ vĩ mranh ẽn tỹ tũg' he há nĩnh mũ', kỹ ti tỹ vẽsỹ tỹ Topẽ han
vẽ sir, ti mỹ vẽnh pãte fón sór kỹ,” he ag tóg mũ, to jykrén kónãn kỹ.
22 Hã ra Jesus tóg ag tỹ nén to jykrén mũ vég mũ. Kỹ tóg ag mỹ: “ãjag
tỹ ne jé to jykrén kónãn nẽ?” he mũ. 23 “Ne nỹ ãjag mỹ vẽnhmỹ nỹ?” he
tóg. “Ũn tĩg vãnh mỹ sóg: “ã tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn tỹ tũ' he vẽ ha,” hé.
Kỹn mỹ ãjag mỹ vẽnhmỹ?” he tóg. “Sỹ ti mỹ: “nĩ ra, tĩg ra,” henh ke vẽ
gé. Kỹn mỹ ãjag mỹ vẽnhmỹ ke gé?” he tóg, tag to. 24 “Hã ra sỹ ãjag mỹ
inh jykre ven sór vẽ ha. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ. Tá sóg krỹg ke mũ,
Topẽ vĩ mranh tỹ vẽnh pãte fón ke tá. Sỹ tá krỹg mũ ven jé sóg ke mũ
ãjag mỹ,” he tóg. Hã kỹ tóg ũn kónhgrĩ mỹ: “nĩ ra, ã kur gég tĩg, ã ĩn ra,”
he mũ, Jesus ti. 25 Kỹ tóg vẽsỹmér jẽgnẽ mũ sir. Ã kur gég tóg mũ vãhã,
ag rĩnve. Ã ĩn ra tóg tĩ mũ, Topẽ mỹ vĩ há han kỹ, ũn kãnhgrĩ ja ẽn ti.
26 Kỹ tóg vẽnh kar mỹ e tãvĩ tĩ. Topẽ mỹ ag tóg vĩ há han mũ gé, ti to:
“ẽg kãfór ti nĩ,” hen kỹ. “Ge ve ja tũ ẽg nỹtĩ, kỹ ẽg tỹ ne to jykrén ke tóg
tũ tĩ,” he ag tóg mũ sir, Jesus tỹ ũn kãnhgrĩ ja ẽn tỹ há' hen kỹ.

Jesus tỹ Levi jé prẽr
(Mt 9.9-13; Mc 2.13-17)

27 Kar kỹ Jesus tóg tĩg mãn mũ. Kỹ tóg ũ tỹ governo mỹ jãnkamy mãg tĩ
ũ vég mũ, imposto mãg tĩ ẽn ti. Ti jijin hã vỹ: Levi, he mũ. Ã rãnhrãj han
kỹ tóg nĩ nĩ, ti rãnhrãj jafã krẽm, Jesus tỹ ti ve kỹ. Kỹ tóg ti mỹ: “inh mré
kãtĩg,” he mũ. 28 Kỹ tóg jẽgnẽ mũ sir. Ti mré tóg tĩ mũ sir, ã tũ kar ré kỹ.
29 Kỹ Levi tóg ti mỹ festa mág han mũ, ti ĩn tá. Kỹ ti tỹ festa to ũn jé prẽr
mũ ag vỹ tỹ ũ tỹ hẽn ri ke nỹtĩ, festa venh kãmũ mũ ẽn ag. Governo mỹ
jãnkamy mãg tĩ ũ ag vẽ, ag mré ke ũ ag mré hã. Jesus mré ag tóg jẽg mũ.
30 Kỹ Fariseu ag tóg vég mũ, Topẽ vĩ to professor ag ke gé, kỹ tóg ag mỹ
kórég tĩ. Kỹ ag tóg ũ tỹ Jesus mré mũ tĩ ag to vĩ mũ gé. Ag mỹ ag tóg: “ãjag
hã ne tóg governo mỹ jãnkamy mãg tĩ ag mré jẽg mũ',” he mũ. “Topẽ vĩ
mranh tĩ ag mré ãjag tóg jẽg mũ',” he ag tóg, ũ tỹ Jesus mré mũ tĩ ag mỹ.
31 Hã ra Jesus tóg ag mỹ kãmén mũ. “Hỹ, ag mré sóg jẽg mũ,” he tóg. “Hã ra
ũn kagyga tũ ag vỹ médico venh mũ tũ nĩgtĩ,” he tóg mũ. “Ũn kagyga ag hã
vỹ ti venh mũ tĩ,” he tóg. 32 “Inh pi(jé) ũ tỹ vẽnh jykre kuryj han mũ ag mỹ:

“ãjag jykre tovãnh ra,” he sór tĩ'. Ũ tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn ag hã mỹ sóg: “ãjag jykre kórég tovãnh ra,” he sór tĩ. Hã jé sóg ãjag mỹ vẽnh ven,” he tóg, Jesus ti.

Vãkre
(Mt 9.14-17; Mc 2.18-22)

33 Kỹ Fariseu ag tóg ti mỹ ke mãn mũ. “João mré mũ tĩ ag vỹ vãkre (ka) mẽ nỹtĩgtĩ, vẽjẽn ki, kỹ ag tóg Topẽ mré vĩ (ka)mẽ han tĩ gé, ag vãkre kỹ. Kỹ Fariseu mré ke ag tóg ge nỹtĩgtĩ gé. Hã ra ã mré mũ tĩ ag tóg ge tũ nỹtĩ. Jẽg ag tóg mũgtĩ, kurã kar ki. Vãkre vãnh ag nỹtĩ, ẽg vãkre kurã ki,” he ag tóg mũ sir, Jesus mỹ. 34 Kỹ tóg ag mỹ: “hỹ,” he mũ. “Hã ra vẽnh prũg tỹ festa to kãmũ ag pi(jé) vãkrég tĩ',” he tóg. “Festa vẽ mỹr, vẽnh prũg ti, kỹ ti mré ke ag tóg ũn prũg mũ ẽn venh kãmũ tĩ. Hã ra sóg tỹ ũn prũg mũ ẽn ri ke nĩ, hã kỹ tóg inh mré mũ tĩ ag mỹ sér tĩ,” he tóg. 35 “Vãhã tóg jun mũ, inh kurã ti. Ẽn kã ag tóg inh pére mũnh mũ. Ẽn kã hã ag tóg ãjag vãkrenh ke venh mũ, kurã ẽn kã, inh mré mũ tĩ ag,” he tóg, Jesus ti.

36 Kỹ tóg ag mỹ comparação han mũ, kỹ tóg: “inh jykre tãg vỹ ge nỹnh mũ,” he mũ. “Ẽg pi(jé) ẽg kur tãg kókég tĩ', ẽg tỹ ẽg kur si jar kã nĩm jé,” he tóg. “Ke tũ nĩ mũ ra ẽg tóg ẽg kur há ẽn kókég mũ, hã ra tóg ẽg kur si ẽn ki par tũ nĩgtĩ gé, ũn há ti. Kỹ ẽg kur tóg kórég kar nỹtĩ nĩ sir,” he tóg. Ti tỹ ã jykre tãg tó vẽ, hã ra tóg kur tãg ri ke nĩ.

37 Kỹ tóg ag mỹ: “vinho vỹ ge nĩgtĩ gé,” he mũ gé. “Ẽg pi(jé) vinho kajãg mũ tỹ ti fár si tỹ saco ki kujẽg tĩ', vinho tãg ẽn ti'. Ke tũ nĩ mũ ra tóg kunãnh kỹ jar mũ. Kỹ vinho ẽn tóg tũ' he mũ, bolsa ke gé sir. 38 Vinho kajãg mũ tỹ ti fár tãg tỹ bolsa ki kujẽn ke vẽ mỹr,” he tóg. Ti tỹ ã jykre tãg tó vẽ, hã ra tóg vinho kajãg mũ ri ke nĩ.

39 Kỹ tóg ag mỹ: “ẽg pi(jé) vinho si kron kỹ ũn kajãg kron sór tĩ', ũn tãg ẽn ti',” he mũ gé. “Ti si hã tóg ẽg mỹ há nĩ,” he ẽg tóg tĩ,” he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ã jykre tãg tó vẽ, hã ra ag jykre si tóg ag mỹ há tĩ, ũ tỹ ti vĩ mẽg mũ ag mỹ.

Vẽnhkán ke kurã ki vẽnh jykre
(Mt 12.1-8; Mc 2.23-28)

6 1 Kejẽn tóg vẽnhkán ke kurã tá krỹg mũ. Kỹ Jesus tóg ẽpỹ mĩ tĩ mũ, trigo jo ẽpỹ mĩ. Ti mré mũ tĩ ag tóg ti mré mũ mũ. Hã ra ag tóg sir trigo mó ẽn tỹ kam ke mũ sir. Ãjag nĩgé tỹ ag tóg rynhranh mũ, ag tỹ ti kanẽ ko jé. 2 Hã ra Fariseu ũ ag tóg ag vég mũ. Ag mỹ vẽnh rãnhrãj vẽ, ag tỹ trigo rynhranh mũ ti. Hã ki ag tóg ag mỹ Topẽ vĩ mranh mũ, ag tỹ vẽnhkán ke kurã ki rãnhrãj kỹ. Hã kỹ ag tóg ag mỹ: “ãjag ne tóg nén han ke tũ han mũ nĩ', vẽnhkán ke kurã ki',” he mũ. “Vẽnh rãnhrãj vẽ mỹr', ãjag tỹ nén han mũ ti,” he ag tóg, Jesus mré mũ tĩ ag mỹ.

3 Hã ra Jesus tóg ag mỹ: “vó,” he mũ. “Ag kókĩnkĩr vẽ mỹr,” he tóg. “Davi to jykrén nĩ, ti mré mũ tĩ ag to ke gé. Ti kókĩr kỹ tóg ã tỹ nén han ke tũ han gé, hã ra Topẽ pi(jé) ti to jũ mũ',” he tóg. 4 “Topẽ jo ĩn kã ra tóg rã, Davi ti. Tá

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

tóg Topẽ jamĩ ẽn kó. Ti tỹ konh ke tũ vẽ vẽ, Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag hã tỹ konh ke vẽ vẽ. Hã ra tóg kó, ã mrẽ mũ tĩ ag mỹ tóg vẽnh kãpópãm gé, Davi ti. Rán kỹ tóg nĩ nĩ mỹr," he tóg, Jesus ti. 5Kỹ tóg ag mỹ: "tỹ sóg vẽnhkán ke kurã to pã'i nĩ mỹr," he mũ. "Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ," he tóg ag mỹ, Jesus ti.

Jesus tỹ vẽnhkán ke kurã kã ũ tỹ há' he
(Mt 12.9-14; Mc 3.1-6)

6Vẽnhkán ke kurã ũ kã Jesus tóg Israel ag tỹ vẽnh kanhrãn jafã kãra rã mũ, ag kanhrãn jé. Tá ũ tóg jẽ nĩ. Ti nĩgé vỹ tóg ja nĩ. 7Kỹ Topẽ vĩ to professor ag tóg Jesus tugnỹm mũ, Fariseu ag ke gé, ag tỹ ti tỹ há' he mũ ẽn ven jé. "Ti mỹ ti tỹ há' he sór tũ, tỹ ẽg vẽnhkán ke kurã (hã) ra'?" he ag tóg. "Ti tỹ ti tỹ há' he kỹ ẽg tóg ti kãmén mũ, pã'i ag mỹ, ti tỹ vẽnhkán ke kurã kã rãnhrãj mũ ti," he ag tóg. Hã kỹ ag tóg ti tugnỹm mũ.

8Hã ra Jesus tóg ag tỹ nén to jykrén vég jẽ nĩ. Kỹ tóg ũn nĩgé tóg ẽn mỹ: "kunĩg," he mũ. "Tag kã jẽnh nĩ," he tóg ti mỹ. Kỹ tóg kãtĩg kỹ kã jẽ mũ sir. 9Kỹ tóg ag mỹ: "sỹ ãjag ki jẽmẽnh há tóg tĩ," he mũ. "Vẽnhkán ke kurã ki ẽg hỹn ne han mũ'?" he tóg, "ẽg tỹ Topẽ vĩ ki króm jé?" he tóg. "Ẽg mỹ nén ũ há han mũ'? Ẽg tỹ ũ tũ kókén kỹn mỹ kórég tũ nỹnh mũ hỹn'?" he tóg. "Ẽg mỹ ũ kren han mũ hỹn'? Ẽg tỹ ũ tén kỹn mỹ kórég tũ nĩnh mũ hỹn'?" he tóg. Hã ra ag tóg ti mỹ nén ũ tó tũ nĩ.

10Kỹ tóg ag ki ẽvãnh kãn kỹ ũn nĩgé tóg ẽn mỹ: "ã nĩgé tỹ krỹg hé," he mũ. Kỹ tóg tỹ krỹg he mũ sir. Ti tỹ tỹ krỹg he kỹ tóg há' he mũ, ti nĩgé tóg ẽn ti. 11Kỹ tóg vẽnh kar mỹ e tĩ. Ag fe tóg gỹm ke mũ, kỹ ag tóg jagnẽ mré vẽmén mũ. "Ẽg hỹn ti tỹ hẽ ri kenh mũ hỹn', ti kãgmĩnh mũ vó?" he ag tóg, Jesus to. Hã ra tóg ũn nĩgé tóg ẽn tỹ há' he ja nĩ sir.

Jesus tỹ apóstolo ag kuprẽg
(Mt 10.1-4; Mc 3.13-19)

12Ẽn kã Jesus tóg kejẽn pãnónh ra tĩ mũ, ti tỹ Topẽ mré vẽmén jé. Kuty ẽn kã tóg Topẽ mré vĩ nĩ ki kurãg mũ. 13Tỹ vaj kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag jé prẽr kãn mũ, kỹ tóg ag kãmĩ ũ tỹ 12 (ke) ẽn ag kuprẽg mũ. Ag to tóg: "sỹ ũn vin mũ ẽn ag," he mũ, hã vỹ: apóstolo, he mũ. 14Ag hã vẽ, ha mẽ: Simão, Jesus tỹ ti jyjy ũ hã vỹ: Pedro, he mũ, ti jãvy tỹ André ke gé, Tiago ke gé, ti jãvy tỹ João mré, Filipe ke gé, Bartolomeu ke gé, 15Mateus ke gé, Tomé ke gé, Tiago ke gé, Alfeu kósin tag ti, Simão ke gé, ag tỹ ũ to: Zelote, he mũ tag ti, 16Judas ke gé, Tiago kósin tag ti, Judas Iscariotes ke gé, ũ tỹ Jesus vatánh tá pã'i ag mỹ ti kãmén ke tag ti.

Jesus tỹ ũn e ag ki rĩr
(Mt 4.23-25)

17Kỹ Jesus tóg ag mré pãnónh ẽn to tére mũ sir, kỹ tóg kyjer tá jẽ nĩ. Kỹ ti mré mũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ tá nỹtĩ gé. Ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ ti ki junjun ja nĩgtĩ, ga tỹ Judéia tá kãmũ kỹ, cidade tỹ Jerusalém tá ke gé, goj kafã tũ fyr tá ke

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

gé, hã vỹ: cidade tỹ Tiro, he mũ, cidade tỹ Sidom, he mũ gé. Ẽn kar vỹ ti ki junjun ja nĩgtĩ, ti tỹ ag tỹ há' he jé. Kỹ tóg fór pẽ nĩ, tá, ag tỹ e pẽ tãvĩ nỹtĩn kỹ. 18 Ũn jagrẽ kórég ag tỹ tóg há' he mũ gé, ag jagrẽ pan tóg mũ, Jesus ti, fag mré hã. 19 Kỹ vẽnh kar vỹ ti kã krỹ' he sór mũ sir, hã jé ag tóg ti ki junjun mũ. Kỹ ũ tỹ ti kã krỹ' he mũ ẽn ag vỹ há' he kãn mũ, ti tỹ ã jykre tar tỹ ag tỹ hághá' hen kỹ. Hã jé ag tóg vẽnh mãn ja nĩ. Hã kỹ ag tóg ti pénĩn e tĩ sir.

Jesus tỹ ag kanhrãn
(Mt 5.1-12)

20 Kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag ki ẽvãnh mũ, kỹ tóg ag mỹ kãmén mũ, Jesus ti, kỹ tóg: "Topẽ vỹ ãjag ve há han mũ, ãjag tỹ: "kórég eg tóg nỹtĩ," hen kỹ," he mũ. "Kỹ ãjag tóg Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke mũ," he tóg. 21 "Topẽ vỹ ãjag ve há han mũ, ãjag tỹ: "inh kókĩr ri ke tóg tĩ, sỹ vẽnh jykre kuryj ve sór tĩ ẽn ti," hen kỹ. Kỹ ãjag tóg venh ke mũ," he tóg. "Topẽ vỹ ãjag ve há han mũ, ãjag vẽsỹrénh mũn kỹ, ẽprã. Ãjag mỹ sér nĩ jé tóg ke mũ, tá," he tóg. 22 "Topẽ vỹ ãjag ve há han mũ, ag tỹ ãjag to kórég nỹtĩn kỹ isugnĩn, ag tỹ ãjag mỹ: "ha mũ jẽg," hen kỹ, isugrĩn. Ag tỹ isugnĩn ãjag mỹ vĩ kónãn kỹ tóg há tĩ, ag tỹ ón kỹ ãjag jykre kórég tó kỹ. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ mỹr," he tóg, Jesus ti. 23 "Mỹ sér nỹtĩmnĩ, ãjag fe tỹ mrin kemnĩ, ag tỹ isugrĩn ãjag vóg kónãn mũ ra. Kỹ ãjag tóg kanhkã tá nén ũ há kar venh ke mũ, vẽnh kaja jé, isugnĩn. Ge ja ag tóg nỹtĩ ja nĩgtĩ, ũ tỹ ãjag vóg mũ ag jóg'jóg ag, vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag mỹ. Ag vóg kónãn ja ag tóg nĩ gé. Vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ẽn ag ri ke ãjag tóg nỹtĩ, ag krẽ'krẽ tỹ ãjag vóg kónãn kỹ," he tóg, Jesus ti.

24 "Hã ra Topẽ vỹ ãjag ve kónãn mũ, ãjag tỹ: "há ẽg tóg nỹtĩ," hen kỹ. Ga kri mũn kỹ ãjag tóg nén ũ há vég tĩ, kỹ ãjag tóg kanhkã tá jun ke tũ nĩ," he tóg. 25 "Topẽ vỹ ãjag ve kónãn mũ, ãjag tỹ vẽnh jykre kuryj ve sór tũ nỹtĩn kỹ, ti tỹ ãjag mỹ ãjag kókĩnkĩr ri ke tũ nĩn kỹ, ẽprã. Kỹ ãjag tóg venh ke tũ nĩ. Kỹ tóg ãjag kókĩnkĩr ri ke tĩnh mũ, tá," he tóg. "Topẽ vỹ ãjag ve kónãn mũ, ti tỹ ãjag mỹ sér tĩn kỹ, ẽprã. Vẽsỹrénh jé ãjag tóg ke mũ, kygfỹ jé ãjag tóg ke mũ, tá," he tóg. 26 "Topẽ vỹ ãjag ve kónãn mũ, vẽnh kar tỹ ãjag to vĩ há han mũn kỹ. Ãjag mỹ ti há tĩ, vẽnh kar tỹ ãjag to vĩ há han mũn kỹ, hã ra tóg Topẽ mỹ kórég nĩ. Ge ja ag tóg nỹtĩgtĩ, ũ tỹ ãjag mỹ vĩ há han mũ ẽn jóg'jóg ag, ón kỹ Topẽ vĩ tó (ka)mẽ ẽn ag mỹ, vãsỹ. Ag mỹ ag tóg vĩ há han ja nĩ gé. Ag ri ke ãjag tóg nỹtĩ, ón kỹ Topẽ vĩ tó (ka)mẽ ẽn ri ke ãjag tóg nỹtĩ, vẽnh kar tỹ ãjag mỹ vĩ há han kỹ. Hã kỹ tóg ãjag ve kónãn mũ, Topẽ ti," he tóg, Jesus ti, ag mỹ.

Ẽg tỹ ẽg kato tẽ mũ ag to há nỹtĩnh ke
(Mt 5.38-48)

27 "Ãjag jyvẽn sóg mũ, ãjag tỹ inh vĩ jẽmẽn kỹ, ha mẽ. Ũ tỹ ãjag kato vãsãnsãn mũ ẽn ag to fe nỹtĩmnĩ jãvo. Ũ tỹ ãjag to jũ mũ ag mỹ nén ũ há han nĩ jãvo. 28 Ũ tỹ ãjag mỹ vĩ kónãn mũ ag mỹ vĩ há han nĩ gé. Ũ tỹ ãjag mỹ féfén mũ ag to Topẽ mré vĩmnĩ gé. 29 Ũ ag tỹ ãjag jamẽ ki tãnh kỹ ag

mỹ ãjag jamẽ ũ ti ven nĩ gé, ag tỹ ãjag mỹ ki tãnh jé gé. Ũ ag tỹ ãjag capa mãn sór mũ ẽn ag mỹ ãjag camisa nĩm nĩ gé. 30Ũ ag tỹ ãjag mỹ nén ũ to: "inh mỹ nĩm," he kỹ ag mỹ nĩmnĩ. Ũ ag tỹ ãjag tỹ nén ũ mãn kỹ ag mỹ: "inh mỹ isũ nĩm," he tũg nĩ. 31Ãjag tỹ ãjag mré ke ũ to: "ti tỹ ẽg mỹ tag han há tóg tĩ vẽ," he mũ ra ẽg hã tóg ti mỹ han ke mũ," he tóg.

32"Ũ ag tóg ãjag to há nỹtĩ. Ãjag tỹ tag ag hã to há nỹtĩn kỹ tóg tỹ nén ũ tũ tĩ ver. Vẽnh kar ag vỹ ge nỹtĩ gé. Ũ tỹ ãjag to há nỹtĩ ẽn ag to ag tóg há nỹtĩ gé, vẽnh kato, ũ tỹ Topẽ vĩ mranh mũ ag vỹ tag han tĩ. Tag vỹ há nĩ, hã ra tóg tỹ nén ũ tũ nĩ ver. 33Ũ ag tóg ãjag mỹ vĩ há han tĩ. Ãjag tỹ ẽn ag hã mỹ vĩ há han kỹ tóg tỹ nén ũ tũ nĩ ver. Ge ag tóg nỹtĩ gé, Topẽ vĩ mranh tĩ ag. Ãjag tỹ ag mỹ vĩ há han kỹ ag tóg ãjag mỹ vĩ há han mũ gé, vẽnh kato. Há ti nĩ, hã ra tóg tỹ nén ũ tũ nĩ ver. 34Ũ ag vỹ, ãjag tỹ ag mỹ prestar hen kỹ ag tóg ãjag mỹ nĩm mãn mũ, ãjag tũ ti. Ãjag tỹ ag hã mỹ prestar he mãn kỹ tóg tỹ nén ũ tũ nĩ ver. Topẽ vĩ mranh tĩ ag vỹ ge nỹtĩ gé. Ãjag tỹ ag mỹ nĩm mãn kỹ ag tóg ãjag mỹ prestar he mãn mũ sir, ãjag tũ ti. Há ti nĩ, hã ra tóg tỹ nén ũ tũ nĩ ver.

35Ag jãvo ũ tỹ ãjag kato vãsãnsãn mũ ag to há nỹtĩmnĩ, ha mẽ. Vẽnh kar mỹ vĩ há han kãn nĩ. Vẽnh kar mỹ prestar he kãn nĩ, ag tỹ ãjag mỹ ãjag tũ nĩm tũ (hã) ra. Kỹ ãjag tóg kanhkã tá venh ke mũ, ãjag tỹ ũri nén han mũ tag ri ke ti. Hã ki ãjag tóg tỹ ũ tỹ kynhmỹ nĩ ẽn krẽ nỹtĩ, ãjag tỹ ti ri ke han kỹ. Ti hã ne vẽnh kar mỹ vĩ há han kãn tĩ ver', ũn jykre kórég kar ag mré hã, ag tỹ ti mỹ: "ẽg mỹ tóg há tĩ," he tũ (hã) ra, ag tỹ vẽnh hã ki rĩr há han mũ (hã) ra tóg ag mỹ vĩ há han tĩ ver, Topẽ ti. 36Vẽnh kar jagãgtãn kãn nĩ, ẽg jóg ri ke. Ẽg jóg tỹ vẽnh kar jagãgtãn kóm vẽnh kar jagãgtãn nĩ gé," he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ kãnhmar ũ to vĩ kónãn ke tũ
(Mt 7.1-5)

37"Kãnhmar ũ to vĩ kónãn tũg nĩ, kỹ Topẽ vỹ ãjag to vĩ kónãn ke tũ nĩ gé. Kãnhmar ũ to: "kórég ti nĩ," he tũg nĩ, kỹ Topẽ vỹ ãjag to: "kórég ti nĩ," henh ke tũ nĩ gé. Vẽnh kar mỹ vẽnh pãte fón nĩ, ke tũ nĩ mũ ra Topẽ vỹ ãjag mỹ vẽnh pãte fón ke tũ nĩ gé. 38Ag mỹ nén ũ há kar nĩmnĩ, kỹ Topẽ vỹ ãjag mỹ nén ũ há kar nĩm ke mũ gé sir, hã ra tóg ãjag mỹ ẽn kãfór nĩm ke mũ. Ãjag mỹ nĩm mág han jé tóg ke mũ, Topẽ ti. Nĩm mág pẽ han jé tóg ke mũ, nén ũ há kar tỹ. Hỹ, ge ti nĩ. Ãjag tỹ ag mỹ nén ũ há han kỹ Topẽ vỹ ãjag mỹ nén ũ há han ke mũ gé. Ãjag tỹ ag mỹ nén ũ kórég han kỹ tóg ãjag mỹ hã ri ke han ke mũ gé," he tóg, Jesus ti.

39Kỹ tóg ag mỹ: "ũ tỹ ki kagtĩg ra tỹ ãjag pã'i nỹtĩ sór mũ tag vỹ ge nỹnh mũ, ha mẽ," he mũ gé. Kỹ tóg: "ũn kyvó tỹ ũn kyvó ũ mỹ: "sỹ ã pére tĩg ke vẽ," hen kỹ ag tóg ag mũn kỹ kãgnó ki vár kãn ke mũ. Ge ag tóg tĩ, ãjag pã'i ag. Ãjag tỹ ũn ki kagtĩg ag mré mũn kỹ ãjag tóg mũ kónãn kãn ke mũ. 40Aluno pi(jé) ã professor kãfór nĩnh mũ'. Ti tỹ kanhrãn há han kỹ tóg kejẽn ã professor ri ke nĩnh mũ, hã ra ti pi(jé) ti kãfór nĩnh mũ'. 41Jykre kórég mág ãjag tóg nỹtĩ, hã ra ãjag régre jykre pãno sĩ ẽn ãjag mỹ kórég

nỹ'. 42Kỹ ãjag hã ne tóg ãjag régre ag mỹ: “sỹ ã mỹ ã jykre kórég kurynh há tóg tĩ,” he tĩ', ãjag tỹ ãjag jykre pãno tãvĩ ẽn kurynh jãvãnh (hã) ra. Ke tũg ra mỹr, ke tũ nĩ mũ ra ãjag tóg jykre régre nỹtĩ. Ãjag jykre kurynh vén nĩ, kar ãjag tóg ãjag régre ag jykre kurynh há han mũ,” he tóg, Jesus ti.

Ka to comparação
(Mt 7.16-20; 12.33-35)

43“Ha vé, ka há pi(jé) kanẽ kórég han tĩ'. Kỹ ka kórég pi(jé) kanẽ há han tĩ gé'. 44Ẽg tỹ ti kanẽ ve kỹ ẽg tóg: “ũn kanẽ ko há ja vẽ,” henh ke mũ, ke tũ nĩn kỹ ẽg tóg: “ũn kanẽ ko vãnh ja vẽ,” henh ke mũ. Sónh to ẽg tóg pẽnva vég tũ nĩgtĩ mỹr', kar ẽg tóg vãnh tỹ jóhó to uva vég tũ nĩgtĩ gé, ha mẽ. 45Ge tóg nỹgtĩ, ẽprã ke ag jykre ti. Ũn jykre há vỹ nén ũ há kar to jykrén tĩ, ti jykre kuryj nĩn kỹ. Kỹ tóg ẽg mỹ tó há han tĩ gé sir. Kỹ ũn jykre kórég vỹ ũ kórég kar to jykrén tĩ, ti jykre pãno nĩn kỹ. Kỹ tóg ẽg mỹ tó kónãn tĩ gé sir. Hỹ, ge ti nỹgtĩ. Ẽg tỹ nén to jykrén tĩ ẽn kãmén ẽg tóg tĩ mỹr,” he tóg, Jesus ti.

Ĩn to comparação
(Mt 7.24-27)

46“Ãjag ne tóg inh mỹ: “Senhor', Senhor',” he tĩ'. Hã ra ãjag tóg isỹ ãjag mỹ nén tó mũ ẽn han vãnh nỹtĩgtĩ. Kỹ tóg vẽnhmỹ nỹ. 47Inh ki ge kỹ ãjag nỹtĩ. Inh vĩ ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ. Ãjag tỹ ki króm kỹ ãjag tóg sir tag ri ke nỹtĩnh mũ, ha mẽ. 48Ĩn han mũ ri ke vẽ. Ũ tóg, ti tỹ ĩn han jé tóg kũm tĩ, kã há tá. Kũm kỹ tóg pãró kri ĩn han mũ sir, pãró kri tóg ti nũna gunhgunh mũ sir. Kỹ vãhã goj tóg var mũ, kỹ tóg ĩn kri rũm ke mũ, goj var ti. Hã ra ĩn tóg jẽ nĩ. Ti kókég tũ tóg nĩ, goj var ti. Ti tỹ pãró kri jẽ hã kỹ tóg tar jẽ. Ge ti nĩ, ãjag tỹ inh vĩ ki króm kỹ. 49Ãjag tỹ inh vĩ ki króm tũ nĩn kỹ ãjag tóg sir tag ri ke nỹtĩnh mũ, ha mẽ. Ũ tóg ĩn han mũ gé, hã ra tóg jo kũm tũ nĩ, ti nũna vỹ jãvo krĩgmỹ nỹtĩ. Kỹ vãhã goj var vỹ ĩn kri rũm ke mũ sir, kỹ tóg kutẽ mũ sir, ĩn ti. Kỹ tóg mráj mũ sir, ha mẽ, ti nũna tỹ krĩgmỹ nỹtĩn kỹ. Ge ti nĩ, ũ tỹ inh vĩ jẽmẽ jãvãnh ẽn ti,” he tóg, Jesus ti.

Fóg tỹ capitão tỹ Jesus ki rã
(Mt 8.5-13)

7 1Jesus tỹ ag kar kanhrãn kãn kar tóg cidade tỹ Cafarnaum ra tĩ mũ. 2Tá fóg tỹ capitão tóg nĩ nĩ. Ti camarada tóg kaga nỹ nĩ. Vẽnhmỹ tóg nỹ, kỹ capitão tóg: “ti hỹn ter mũ ha,” he mũ. Hã ra tóg ti mỹ ti fe ri ke nĩ, ti camarada ti, capitão ẽn mỹ. 3Hã kỹ tóg Jesus kãme mẽ kỹ Israel kófa ag jẽgnẽg mũ, Jesus to, ag tỹ ti mỹ: “ti venh kãtĩg,” he jé. Jesus tỹ ti camarada tỹ há' he jé tóg ti mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ, fóg tỹ capitão ẽn ti. 4Kỹ ag tóg Jesus tá junjun mũ, Israel kófa ẽn ag. Kỹ ag tóg Jesus mỹ tó mũ. “Ã mỹ ti venh tĩg ke tũ nĩ?” he ag tóg mũ, Jesus mỹ. “Ũn há vẽ. 5Ẽg povo to tóg há

tãvĩ nĩ, ti tỹ tỹ fóg (hã) ra. Ẽg mỹ tóg ĩn han ja nĩ, ẽg tỹ krẽm Topẽ vĩ tó jafã ti, ti tỹ tỹ fóg (hã) ra," he ag tóg mũ, Jesus mỹ, fóg tỹ capitão ẽn to.

6 Kỹ Jesus tóg: "hej," he mũ. Kỹ tóg ag mré tĩ mũ. Kỹ tóg ti ĩn kakó ki jun mũ. Kỹ capitão tóg ti mỹ vẽnh vĩ jẽnẽ mãn mũ gé. Ã mré ke ag jẽgnẽg tóg mũ, Jesus to. Kỹ ag tóg ti mỹ: "Senhor'," he mũ. "Ti venh kãrãnh ke tũ ã nẽji nĩ, ti tỹ tỹ fóg nĩn kỹ," he ag tóg. "Ã mỹn hỹn jagy nỹ, ã tỹ fóg ĩn kãki sãn ken kỹ, Judeu ag tỹ fóg ĩn sãn jãvãnh nỹtĩn kỹ," he ag tóg. 7 "Hã kỹ ti nẽji ã venh kãtĩg tũ nĩ gé, hã ra tóg ã mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ. Ã vĩ pir ki ti camarada nẽji há' henh mũ, ã tỹ ã vĩ tỹ ti tỹ há' henh há nĩn kỹ," he ag tóg. 8 "Ha vé, tỹn ji pã'i krẽm ke nĩ gé, kỹ soldado ag nẽji tỹ ti krẽm ke nỹtĩ gé. Hã kỹn ji tóg pã'i jykre ki kanhró nĩ. Ti tỹ soldado ũ mỹ: "kutĩg," hen kỹn ji tĩ mũ, ti tỹ ti mỹ: "kunĩg," hen kỹn ji kãtĩ mũ gé. Ti tỹ ã camarada mỹ: "tag han ra," hen kỹn ji han mũ. Ti vĩ tỹn ji ag jẽgnẽg tĩ. Hã kỹn ji ki kanhró nĩ. Ã vĩ tỹ ã nẽji ti camarada tỹ há' he há nĩ," he ag tóg mũ, Jesus mỹ, capitão mré ke ag.

9 Kỹ tóg Jesus mỹ e tĩ, ti vĩ tag ti. Kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ ke mũ, ũn a ag mỹ, ti nón kãmũ ẽn ag mỹ. Kỹ tóg ag mỹ: "Israel ũ pi(jé) ti ri ke nĩ', ti tỹ tỹ fóg (hã) ra'," he mũ. "Ki kanhró tóg nĩ mỹr, kỹ tóg inh ki rã kỹ jẽ. Ge ve ja tũ sóg nĩ. Há' he kỹ ti nĩ ha, ti camarada ti," he tóg, Jesus ti.

10 Kỹ ag tóg vỹnvỹn ke mũ, capitão ĩn ra, capitão tỹ ũn jẽgnẽg mũ ag. Hã ra ti camarada ẽn tóg há' he ja nĩ sir, ag tỹ tá junjun mũ ra.

Jesus tỹ ũn ter mũ rĩn mãn

11 Kãnhmar Jesus tóg tĩ mũ gé sir, ẽn ki. Kỹ tóg cidade tỹ Naim ra tĩ mũ. Ti mré mũ tĩ ag tóg ti mré mũ mũ, ũn e a g ke gé. Ti nón ag tóg mũ mũ. 12 Kỹ tóg cidade ẽn fyr ki jun mũ, cidade to ró jãnkã ki. Kỹ ag tóg vẽser va kãmũ nĩ, ha mẽ. Ti mỹnh fi kósin pir vẽ mỹr. TI panh tóg ter ja nĩ. Kỹ ũ tỹ hẽn ri ke fag vỹ fi mré mũ nĩ, cidade tá kãmũn kỹ. ag tỹ ti péjunh mũ vẽ, vẽnh kej tá.

13 Kỹ Jesus tóg fi vég mũ, kỹ fi tóg ti mỹ jagtar nĩ. Kỹ tóg fi mỹ: "fỹ tũg nĩ," he mũ. 14 Kỹ tóg vẽser venh tĩ mũ, kỹ tóg tá jun kỹ ti mẽg mũ. Kỹ ũ tỹ ti va mũ ẽn ag vỹ krỹg'krỹg' he mũ. Kỹ Jesus tóg vẽser mỹ: "kyrũ'," he mũ. "Nĩ ra, he sóg mũ ã mỹ," he tóg mũ, vẽser mỹ, Jesus ti. 15 Kỹ tóg nĩ mũ (mỹr) sir, ha mẽ, vẽser ẽn ti, kỹ tóg vĩ mũ sir, ũn ter ja ẽn ti. Kỹ Jesus tóg ti mỹnh fi mỹ ti fẽg mũ.

16 Kỹ tóg vẽnh kar mỹ e tĩ, kỹ ag tóg Topẽ to vĩ há han mũ sir. "Topẽ vĩ tó tĩ kãfór vỹ ẽg ki jun," he ag tóg mũ, "Topẽ vỹ ẽg ve há han, hã kỹ tóg ti jẽnẽ," he ag tóg mũ, Jesus to. 17 Kỹ ti vẽme tóg vẽnh kar kri rũm ke mũ sir, ga tỹ Judéia kar tá, ga kar ẽn kãmĩ ke gé, Jesus tỹ ũn ter ja ẽn rĩn mãn ja ti.

João Batista tỹ Jesus mỹ vẽnh vĩ jẽnẽ
(Mt 11.2-19)

18 Ẽn kã João vỹ se kỹ jẽ nĩ, João Batista ti, ũ tỹ ag kygpég tĩ ti. Kỹ João mré mũ tĩ ag tóg ti mỹ tó kãn mũ sir, Jesus tỹ nén han mũ ti. 19 Kỹ tóg ti mỹ e

tĩ. Kỹ tóg Jesus to: “Topẽ tỹ ũn jẽnẽg mũ hã mỹ vỹ?” he mũ. Hã kỹ tóg ã mré mũ tĩ régre ag jẽgnẽg mũ, ag tỹ Jesus venh mũ jé, ag tỹ ti ki jẽmẽ jé, ti mỹ: “ã hã mỹ'?” he jé. “Ẽg tỹ ũn jãvãnh mũ mỹ tỹ ã nĩ? Topẽ tỹ ũn jẽnẽg mũ hã mỹ tỹ ã nĩ? Ẽg mỹ ũ jãvãnh mãn ke tũ nĩ ha', ã pãte?” he sór ag tóg mũ, Jesus mỹ.

20 Kỹ ag tóg Jesus tá junjun mũ. Kỹ ag tóg ti mỹ: “João Batista vỹ ẽg jẽgnẽ, ẽg tỹ ã ki jẽmẽ jé,” he mũ. “Ã hã mỹ'? he tóg. Ẽg tỹ ũn jãvãnh mũ ẽn hã mỹ tỹ ã nĩ'? Ẽg mỹ ũ jãvãnh mãn ke tũ nĩ ha', ã pãte? he tóg, João ti, ã mỹ,” he ag tóg mũ, Jesus mỹ.

21 Hã ra Jesus tóg ũn kaga ag tỹ há' he mũ, ag tỹ ti mré vĩnh kãmũ kỹ. Vẽnh jagrẽ kórég pan tóg mũ gé, kurã ẽn kã. Ũn kyvó ag tỹ há' he tóg mũ gé, ag kanẽ tỹ. 22 Kỹ tóg João mré mũ ti ag mỹ: “Ha João mỹ tag tómnĩ, ha mẽ,” he mũ. “Ãjag tỹ nén vég mũ ta g tómnĩ, ãjag tỹ nén mẽg mũ ti ke gé,” he tóg. “Tag han inh tĩ, ha mẽ: ũn kyvó ag vỹ isugrĩn ẽvãnh há nỹtĩ ha. Ũn kãnhgrĩ ag vỹ mũ há han mũ ha, ũn kónhgrĩ ẽn ag. Ũ tỹ vẽnh kaga kren vãnh han mũ ag krenkren han inh tĩ, ũ tỹ lepra han mũ ag. Ũn kutu ag vỹ ẽmẽ há nỹtĩ ha. Ũn kãgter mũ ag vỹ rĩnrĩr mãn gé. Ũn jagãgtar e ag vỹ Topẽ vĩ sér mẽg mũ ha ke gé, Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩnh ke to. 23 Kỹ tóg ti tỹ iso jykrén kónãn tũ nĩn kỹ há' he mũ. Kỹ Topẽ tóg ti ve há han mũ sir. Tag tómnĩ, João mỹ,” he tóg, Jesus ti. 24 Kỹ João tỹ ũn jẽgnẽg mũ ag tóg mũ mũ sir, João mỹ tó jé, mỹr, ha mẽ.

João tỹ ũn jẽgnẽg mũ ẽn ag mũ kar kỹ Jesus tóg ũn e ẽn ag kanhrãn mũ sir, kỹ tóg ag mỹ João kãmén mũ. “Ẽmã tũ ja ra ãjag tóg mũ ja nĩgtĩ, João ve jé,” he tóg. “Kỹ ti jykre hỹn ne ri ke nĩ, ãjag mỹ? Kejẽn kãka tóg goj jagma krã tỹ man man ke tĩ. João jykre mỹ ãjag mỹ tag ri ke tũ nĩ'? Hỹ, ri ke tũ ti nĩ. 25 Kỹ ti jykre hỹn ne ri ke nĩ ãjag mỹ? Ti mỹ ãjag mỹ ũn kur sĩnvĩ ag jykre ri ke nĩ'? Vó. Ũn kur sĩnvĩ ag vỹ cidade mág tá nỹtĩ, pã'i mág ĩn krẽm, ũn jẽn mág mũ ag. Ag pi(jé) ẽmã tũg ja mĩ mũ tĩ'. 26 Kỹ ti jykre hỹn ne ri ke nĩ ãjag mỹ? Ti jykre mỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag jykre ri ke nĩ'? Hỹ, ri ke ti nĩ. Topẽ vĩ tó tĩ vẽ mỹr, hã ra tóg Topẽ vĩ tó tĩ ag kãfór kar nĩ, João ti. 27 Topẽ vỹ João jẽnẽ, ti tỹ ijo tĩg jé. Hã kỹ tag tóg ti to rán kỹ nĩ, Topẽ vĩ ki, ha mẽ. “Ha vé, ã jo sóg ũ jẽnẽnh mũ, ti tỹ vẽnh kar tỹ há' he jé, ã tĩg ken jo. Ag jyvẽn jé tóg ke mũ, kỹ tóg ẽpry kure ri ke nĩ, ẽmĩn kurynh ri ke,” he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki, João to, ti tỹ ijo tĩg ke tag to,” he tóg, Jesus ti, ag mỹ. 28 “Ki hã sóg tó mũ, hã kỹ sóg ke mũ, ha mũ. Ẽprã ke ag kãfór kar ti nĩ, João ti, Topẽ vĩ tón ki. Ũ tỹ ga kri mũ kãfór kar ti nĩ. Hã ra ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke mũ mỹr. Ag tỹ venh ke mũ (hã) ra ag tóg kãsir nỹtĩ. Kỹ ũn kãsir ẽn ag tỹ ẽgno pẽ ẽn tóg João mág kãfór nĩnh mũ hã ra,” he tóg, Jesus ti, João to.

29 “Jo João vĩ mẽg mũ e ẽn ag tóg João vĩ mẽ há han ja nĩgtĩ, hã kỹ ag tóg Topẽ vĩ tag ti to: “ki hã ã tóg tó mũ,” he ja nĩgtĩ, João tỹ ag mỹ nén tó ja to. Hã kỹ tóg ag kygpe ja nĩgtĩ, João ti, ũ tỹ governo mỹ imposto tỹ jãnkamy mãg tĩ ag mré hã. 30 Hã ra Fariseu ag tóg João vĩ jẽmẽ jãvãnh ja nỹtĩgtĩ, Topẽ vĩ to professor ag ke gé. Hã kỹ ag tóg Topẽ tỹ ag mỹ nén han sór mũ ẽn tỹ ti mỹ nenh ja nĩgtĩ gé. Hã kỹ João tóg ag kygpe ja tũ nĩgtĩ gé,” he tóg, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

31 “Ũri ke ag vỹ ge nỹtĩ gé, ha mẽ. 32 Gĩr ag ri ke ag tóg nỹtĩ. Gĩr ag vỹ
jagnẽ mré kanhinnhir mũgtĩ. Kỹ ag tóg ãjag mré ke ag jé prẽr tĩgtĩ, ag mré
kanhinnhir jé. Kỹ ag tóg kejẽn jũ tĩ. “Ãjag mỹ ẽg tóg vãkyn, kanhinnhir kỹ, hã
ra ãjag ne tóg vẽnh gringrén jãvãnh nỹtĩ',” he ag tóg tĩ, gĩr ag, jagnẽ mỹ. “Ãjag
tỹ vẽnh gringrén jãvãnh nỹtĩn kỹ ẽg tóg ón kỹ vẽsỹrénh mũ sir, ẽg kanhinnhir
kỹ, hã ra ãjag ne tóg ẽg mré fỹ jãvãnh nỹtĩgtĩ gé',” he ag tóg tĩ gé, ón kỹ jagnẽ
to jũ kỹ, gĩr ag. 33 Gĩr tag ag ri ke ãjag tóg nỹtĩ, João to, iso ke gé,” he tóg, Jesus
ti. “João vỹ vãkre ja nĩgtĩ, jẽn mág tũ, kron tũ. Kỹ ãjag tóg ti to: “jagrẽ kórég
tóg nĩ,” he ja nĩgtĩ, ti vãkre to. 34 Ti jãvo sóg vãkrég tũ nĩgtĩ. Jẽg sóg nĩgtĩ, kron
sóg nĩgtĩ. Kỹ ãjag tóg iso: “ti hã ne jẽn mág tĩ',” he tĩ. “Ti hã ne kronkron tĩ',
ti hã ne governo mỹ imposto tỹ jãnkamy mãg tĩ ag to há nĩ', ti hã ne Topẽ vĩ
mranh tĩ ag to há nĩ',” he ãjag tóg tĩ iso, ẽprã ke fi kósin to. Kỹ João jykre tóg
ãjag mỹ kórég nĩ, ti vãkre to, jãvo inh jykre tóg ãjag mỹ kórég nĩ gé, inh vãkrég
tũ to. 35 Hã ra ẽg tỹ ũ jykre tugnỹm kỹ ẽg tóg ti jykre há ẽn ki kanhró nỹtĩ sir.
Kỹ tóg tỹ Topẽ krẽ nĩ sir, kỹ ẽg tóg ti ki Topẽ jykre ki kanhró nỹtĩ sir, ti jykre
há ẽn tugrĩn,” he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ag mỹ João kãmén hã vẽ.

Jesus tỹ Simão ĩn krẽm jẽg

36 Kejẽn Fariseu ũ tóg Jesus mỹ tó mũ, ti tỹ ti mré jẽn jé. Kỹ tóg tĩ mũ,
Fariseu ẽn ĩn ra. Tá tóg ti mré jẽg mũ sir.

37 Ti tỹ mré jẽg nĩ ra ũ fi tóg ti ki jun mũ, cidade tá ke ũ fi. Hã ra fi tóg mén
ja e nĩ, Topẽ vĩ mranh kỹ. Jesus tỹ Fariseu ẽn ĩn krẽm jẽ mẽg fi tóg mũ, hã kỹ fi
tóg garrafa va kãtĩ mũ. Garrafa kãki tóg ẽg tãg jafã nĩ, nén ger há tỹ. Pó kupri tỹ
tóg han kỹ nĩ nĩ, garrafa ẽn, pó tãnãj tỹ. 38 Ẽn va kãtĩg kỹ fi tóg ti pẽn to jẽ nĩ sir.
Hã ra Jesus tóg cama kri nỹ kỹ jẽg mũ. Ag jykre vẽ, ag tỹ nỹ kỹ jẽn ke mũ ẽn ti.
Kỹ fi tóg ti pẽn to jẽ kỹ fỹ mũ. Fi tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn tugrĩn fi tóg fỹ mũ. Kỹ
fi tóg ã kanẽ var tỹ ti pẽn kupég mũ, kỹ fi tóg ã gãnh tỹ ti pẽn kykũg mũ gé. Ti
pẽn ki nhun ke fi tóg mũ gé. Kỹ fi tóg ti pẽn tãg mũ sir, garrafa ki jẽ ẽn tỹ.

39 Kỹ Fariseu ẽn tóg vég mũ, ũ tỹ Jesus mỹ: “inh mré jẽn kãtĩg,” he ja
ẽn ti. Kỹ tóg to jykrén mũ, ũn tỹtá fi to, Jesus to ke gé. “Ti tỹ tỹ Topẽ vĩ
tó tĩ nĩ ra tóg fi ki kanhró nĩnh mũ vẽ,” he tóg. “Hã ra tóg ki kagtĩg nĩ ve
nĩ. Ũn mén ja e fi vẽ mỹr, Topẽ vĩ mranh fi tóg tĩgtĩ mỹr, hã ra tóg fi tỹ ã
pẽn mẽ ẽn kamẽg tũ nĩ, Jesus i,” he tóg, to jykrén kỹ, Fariseu ẽn ti.

40 Hã ra Jesus tóg ki kanhró nĩ. Kỹ tóg ti mỹ: “Simão',” he mũ. “Sỹ ã
mré vẽmén ke vẽ,” he tóg. Kỹ tóg ti mỹ: “ha tó,” he mũ sir, Jesus mỹ. 41 Kỹ
tóg: “kejẽn patrão ũ tóg nĩgtĩ,” he mũ. “Ti camarada régre ag tóg ti mỹ
név(e) nỹtĩ. Ũn név(e) ẽn vỹ tỹ 500 (ke) nĩ, kar ũn név(e) vỹ tỹ 50 (ke) nĩ
gé. 42 Hã ra ag tỹ ne tỹ kajãm ke tóg tũ tĩ, kỹ tóg ag mỹ tỹ tũg' he mũ, ag
név(e) tỹ, ag patrão ti. Kỹ ti camarada tỹ hẽ nỹ hỹn ti to há kãfór nĩ?” he
tóg, Jesus ti, ti tỹ Simão ki jẽmẽn kỹ.

43 Kỹ Simão tóg ti mỹ: “ũn név(e) mág ja ẽn hỹn tóg ti to há kãfór nĩ,”
he mũ. Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “ki hã ã tóg tó mũ,” he mũ. 44 Kỹ tóg fi jé vĩrĩn

ke mũ sir, ũn tỹtá kórég ẽn fi jé, kỹ tóg Simão mỹ: “ã mỹ fi vég mũ'?” he mũ. “Ã kanẽ var tỹ fi tóg inh pẽn kugpég mũ, kar fi tóg ã gãnh tỹ inh pẽn kykũg mũ gé,” he tóg. “Fi jãvó ã tóg inh mỹ goj ven tũ nĩ, isỹ inh pẽn kugpe jé, sỹ ã ĩn kãra rã kỹ,” he tóg. 45“Inh ki nhun ke ja tũ ã tóg nĩ, ã jãvo fi tóg inh pẽn ki nhun ke mũ, to fi krónh ke tũ nĩ jãvo,” he tóg. 46“Ã pi(jé) inh gãnh tãg ja nĩ', ã jãvo fi tóg inh pẽn tãg,” he tóg. 47“Hã kỹ sóg ã mỹ tó mũ. Topẽ vĩ mranh tỹ hẽn ri ke han fi tóg. Hã ra tóg fi mỹ vẽnh pãte fón kãn mũ sir, Topẽ ti, fi tỹ iso há tãvĩ nĩn kỹ, sỹ tỹ fi fe nĩn kỹ. Ũ mỹ tóg kejẽn vẽnh pãte fón pir han tĩ, Topẽ ti, ũ tỹ patrão ki név(e) sĩ ẽn ri ke mỹ. Kỹ ẽn tóg ti to há sĩ nĩ gé sir, fi tỹ iso há tãvĩ jãvo,” he tóg. 48Kỹ tóg fi mỹ: “ã tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn tỹ sóg vẽnh pãte fón mũ,” he mũ, Jesus ti.

49Kỹ ti mré jẽg mũ ag tóg to jykrén mũ sir, ti vĩ to. Kỹ ag tóg jagnẽ mỹ ke mũ. “Ti hã mỹ ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh kỹ vẽnh pãte fón ke mũ vỹ?” he ag tóg mũ. “Topẽ hã ne vẽnh pãte fón há nĩ', hã kỹ tóg ẽg mỹ vẽnhmỹ tĩ,” he ag tóg. 50Hã ra Jesus tóg fi mỹ ke mãn mũ. “Ã tỹ inh ki rã kỹ sóg ã kren han mũ,” he tóg. “Ha jatun mỹ tĩg,” he tóg, Jesus ti, ũn tỹtá kórég ja ẽn fi mỹ.

Ũn tỹtá fag tỹ Jesus ki rĩr

8 1Tag pãte Jesus vỹ cidade kar mĩ tĩg kãn mũ, ẽmã kãsir mĩ ke gé. Topẽ vĩ tó tóg tĩ mũ. Ag mỹ tóg: “Topẽ tỹ tỹ ãjag pã'i nĩ sór vẽ,” he mũ. Kỹ ũ tỹ 12 (ke) ag tóg ti mré mũ mũ. 2Kỹ ũn tỹtá fag tóg ti mré mũ mũ gé sir. Jesus tóg fag tỹ há' he ja nĩ. Ũ fag tóg kaga ja nỹtĩgtĩ, kỹ ũ fag tóg jagrẽ kórég ja nỹtĩgtĩ gé. Hã ra Jesus tóg fag tỹ hághá' he kãn ja nĩ. Ũ fi vỹ tỹ Maria fi nĩ, Madalena he mũ tag fi. Jesus vỹ fi jagrẽ kórég pan ja nĩ, ũ tỹ 7 (ke) vẽ, ha mẽ, fi jagrẽ kórég ag. 3Kar ũ fi vỹ tỹ Joana fi nĩ gé, Cuza prũ fi vẽ, pã'i mág tỹ Herodes tũ vég nĩ ẽn prũ fi vẽ. Kar ũ fi vỹ tỹ Suzana fi nĩ gé. Kar ũ fag vỹ ti mré mũ mũ gé, ti mỹ vẽjẽn han jé. Ãjag tũ tỹ fag tóg ti mỹ vẽjẽn han tĩ, kar ti mré mũ tĩ ag mré hã.

Nén fy to comparação
(Mt 13.1-9; Mc 4.1-9)

4Kejẽn ũn e ag vỹ vẽnh mãn mũ sir, ẽmã tỹ hẽn ri ke tá kãmũ kỹ. Jesus to ag tóg vẽnh mãn mũ. Kỹ tóg ag kanhrãnrãn kỹ ag mỹ: “ũ tỹ Topẽ vĩ tó tĩ vỹ ge nỹnh mũ, ha mẽ,” he mũ. 5“Kejẽn ũ tóg trigo fy vãvãm tĩ mũ. Ti tỹ vãvãm kỹ ti fy ũ tóg ẽpry kri, ẽmĩn kri vár mũ, kỹ ag tóg ti sãn mũ, kỹ sẽsĩ ag vỹ ko mũ gé sir, jẽsĩ tóg tỹ tũg' ke mũ sir. 6Ti fy ũ tóg pãró kri vár mũ. Kỹ tóg mur mũ vẽ, hã ra tóg tóg mũ sir. Ga tỹ sĩ nĩn kỹ tóg goj ve ja tũ nĩ, hã kỹ tóg tóg mũ sir. 7Ti fy ũ tóg sónh kãki vár mũ. Kỹ sónh tóg ti mré mur mũ, ti kri tóg rũm ke mũ sir. Kỹ tóg ter mũ sir, sónh kãki. 8Ti fy ũ tóg ga há kri vár mũ. Kỹ tóg mur há han mũ, kanẽ há ke gé. Kanẽ tỹ 100 (ke) han tóg mũ sir, ga há kri,” he tóg, Jesus ti. Kỹ tóg tag tó kar kỹ prẽr mũ. “!..Ũ nĩgrẽg nỹtĩ ag tỹ ki ẽmẽn jé..!” he tóg, prẽr kỹ, Jesus ti.

Jesus tỹ nén fy to comparação kãmén
(Mt 13.10-23; Mc 4.10-20)

9 Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti ki jẽmẽg mũ. “Ne to ke nẽ, trigo fy kãme tag
ti?” he ag tóg mũ, Jesus mỹ. 10 Kỹ tóg ag mỹ: “ãjag hã mỹ sóg Topẽ tỹ tỹ
ẽg pã'i nĩ ẽn kãmén há han ke mũ, ijo tó ja tũ ẽn ti,” he mũ. “Hã ra sóg ũ
ag mỹ comparação tãvĩ han mũ. Ag mỹ sóg tó há han ke tũ nĩ, ũ tỹ ón kỹ
mẽg mũ ag mỹ, kỹ ag tóg ãjag tỹ vég mũ ra ki kagtĩg nỹtĩ, ãjag tỹ mẽg
mũ ra ag tóg to jykrén tũ nỹtĩ, kỹ tóg ag tỹ to jykrén ke tũ tĩ,” he tóg.
11 Kỹ tóg ag mỹ kãmén mũ. “Nén fy kãme vỹ ge nỹnh mũ, ha mẽ,” he tóg.
“Topẽ vĩ vỹ trigo fy ri ke nĩ. 12 Ũ ag tóg Topẽ vĩ jẽmẽg tĩ. Jẽmẽ kar kỹ Japo tóg ag
mỹ tỹ tũg' he tĩ, Topẽ vĩ tỹ. Kỹ ag tóg sir ti ki ge tũ nĩgtĩ, krenkren ke tũ ag nĩgtĩ
sir. Kỹ tóg ẽpry ẽn, ẽmĩn kri vár mũ ẽn ri ke nĩ, ẽn ti. 13 Kar ũ ag tóg pãró kri vár
mũ ẽn ri ke nỹtĩ gé. Mẽg ag tóg tĩ vẽ, Topẽ vĩ ti. Kỹ ag tóg: “hej,” he mũ. Ag mỹ
tóg sér tĩ sir. Hã ra ag tóg tỹ nén kré jãre tũ ri ke nỹtĩ mỹr, ha mẽ. Mũ sĩ han ag
tóg mũ, Topẽ mré. Nén ũ jagy kutẽ kỹ ag tóg Topẽ tovãnh mũ sir, ag tỹ Topẽ vĩ
mranh sór kỹ. 14 Kar ti tỹ sónh kãki vár mũ vỹ ge nỹtĩgtĩ gé. Topẽ vĩ mẽg ag tóg
tĩ gé. Hã ra ag tóg mũ mũ sir, ãjag rãnhrãj nón. Ón kỹ ag tóg rico nỹtĩ sór mũ,
ãjag rãnhrãj to. Hã to ag tóg krĩ kufy nỹtĩ. Nén kar to én ag tóg tĩ, kỹ tag hã ne
ag mỹ há tĩ'. Hã kỹ ag tóg Topẽ vĩ to jykrén mãn tũ nĩgtĩ sir. Hã kỹ ag tóg kanẽ
há han tũ nĩ gé sir. 15 Kar ga há kri vár mũ vỹ ge nĩ gé. Jẽmẽg ag tóg tĩ gé, Topẽ
vĩ ti. Kỹ ag tóg ãjag fe tỹ ti ki rãg mũ sir, ag tỹ ti vĩ ki króm jé. Kỹ ag tóg kanẽ há
han mũ sir. Komẽr hã ag tóg kanẽ há han', han', he mũ, ag tỹ nén ũ jagy vég mũ
ra,” he tóg. Ti tỹ ag mỹ ẽg tỹ Topẽ tovãnh ke tũ kãmén hã vẽ, Jesus ti.

Lampião to comparação
(Mc 4.21-25)

16 Kỹ tóg ag mỹ: ẽg tỹ lampião grug kỹ ẽg pi(jé) kẽj krẽm fẽg tĩ',” he mũ.
“Ẽg pi(jé) cama krẽm fẽg tĩ gé', néj gru ti. Ti fẽg jafã kri ẽg tóg ti fẽg tĩ. Kỹ
vẽnh kar tóg vég mũ sir, ag tỹ ẽg ĩn kãra kãgen kỹ. 17 Ge ti nỹ, sỹ ãjag mỹ
nén tó mũ kar ti. Ver ãjag tóg to jykrén tũ nĩgtĩ. Ãjag tỹ vãhã to jykrén
kãn ke vẽ. Ver ãjag tóg ki kagtĩg nỹtĩ. Ãjag tỹ vãhã ki kanhrãn kãn ke vẽ,”
he tóg. 18 “Hã kỹ jẽmẽ há han nĩ. Ũ tỹ to jykrén há han kỹ tóg ũ to jykrén
mãn', ũ to jykrén mãn', henh ke mũ. Ũ tỹ inh vĩ to jykrén há han tũ nĩn
kỹ tóg ti mỹ tũg' he kãn mũ, ti tỹ nén ũ to jykrén mũ kar ẽn mré hã,” he
tóg. Ti tỹ ag mỹ ẽg tỹ ti vĩ to jykrén há han ke kãmén hã vẽ, Jesus ti.

Jesus mré ke pẽ fag
(Mt 12.46-50; Mc 3.31-35)

19 Kejẽn Jesus mỹnh fi vỹ ti venh kãtĩ mũ, ti jãvy ag mré. Hã ra fag tóg
ti ki junjun tũ nĩ. Ti pénĩn tóg fór tãvĩ tĩ, hã kỹ ag tóg ti ki junjun tũ nĩ, ti
mỹnh fi mré hã. 20 Kỹ ũ tóg ti mỹ: “ã mỹnh fi vỹ re tá jẽ, ã jãvy ag mré,”

he mũ. “Fag tỹ ã venh kãmũ vẽ,” he tóg, Jesus mỹ. 21Hã ra Jesus tóg ti mỹ: “mẽ',” he mũ. “Hã ra ũ tỹ Topẽ vĩ jẽmẽg mũ fag vỹ inh mỹnh pẽ ri ke nỹtĩ, inh jãvy pẽ ri ke ke gé, ũ tỹ Topẽ vĩ ki króm mũ ag,” he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ kóho tỹ tũg' he
(Mt 8.23-27; Mc 4.35-41)

22Kejẽn tóg canoa kãra rã mũ, ti mré mũ tĩ ag mré. Kỹ tóg ag mỹ: “mũ nỹ, goj nig kafã ũ ra,” he mũ. Kỹ ag tóg mũ mũ, canoa kãmĩ. 23Ag mũn ki Jesus tóg nũr mũ sir. Kỹ vãhã kóho jũ tóg kraug he mũ sir. Króg ke tóg mũ sir, kóho ti. Kỹ goj tóg canoa kãki krém ke mũ. Ti fãn sór tóg mũ sir. Kỹ tóg ag mỹ ag kãgter ha mẽ tĩ. 24Kỹ ag tóg ti rĩn mũ mũ. Ti mỹ ag tóg: “Senhor', Senhor',” he mũ. “Ẽg mỹ ẽg kãgter ha mẽ tóg tĩ,” he ag tóg ti mỹ. Kỹ tóg rĩr mũ sir. Kỹ tóg kóho mỹ vĩ mũ, goj mỹ ke gé, goj vóg nén ẽn mỹ. Kỹ tóg krỹg' he mũ sir, kóho ti. Katy' he tóg mũ sir. 25Kỹ tóg ag mỹ ke mũ. “Ajag tỹ ne jé inh ki ge há han tũ nĩ nẽ?” he tóg. Kỹ ag tóg kanẽ jur nỹtĩ nĩ. Ag mỹ tóg e tĩ, kỹ ag tóg jagnẽ mỹ: “ti jykre tóg ẽg mỹ e tĩ,” he mũ. “Kóho mỹ tóg vĩ mũ, Kỹ tóg ki hã ke mũ, kóho ti, goj ti ke gé,” he ag tóg mũ, jagnẽ mỹ.

Jesus tỹ ũn jagrẽ kórég tỹ há' he
(Mt 8.28-34; Mc 5.1-20)

26Kóho tỹ tũg' hen kỹ ag tóg Gerasa ag jamã tá junjun mũ sir. Goj nig kafã ũ tá tóg nĩ, ga tỹ Galiléia to hã. 27Kỹ tóg canoa kãki kãkutẽ mũ, Jesus ti. Kỹ ũ tóg ti kato tẽ mũ, cidade tá ke ũ, hã ra tóg jagrẽ kórég tỹ hẽn ri ke nĩ. Si há tóg tĩ ha, ti jagrẽ e nĩ ti. Kỹ tóg kur tũ nĩ. Kato r tóg nĩ. Ĩn tũ ti nĩ gé. Vẽnh kej tá tóg jẽgtĩ, pãró tỹ vẽnh kej tá. 28Ẽn tóg Jesus kato tẽ mũ. Kỹ tóg ti krẽm mũg ke mũ. Prẽr kỹ tóg: “!..ã isỹ hẽ ri kenh mũ, Jesus'..!” he mũ. “!..Kynhmỹ Topẽ kósin'..!” he tóg. “!..Ã mỹ sóg to vĩnh mũ, ã tỹ inh vóg kónãn tũ nĩ jé..!” he tóg, prẽr kỹ, ũn jagrẽ kórég ẽn ti. 29Hã ra Jesus tóg Nén-Kórég mỹ: “ti ki pa jẽg,” he ja nĩ, hã kỹ tóg prẽr mũ. Ti ki vĩrĩn ke', ti ki vĩrĩn ke' tỹ hẽn ri ke han ja ag tóg nĩgtĩ, Nén-Kórég ag. Kỹ ti mré ke ag tóg ti se ja nĩgtĩ gé, ti mrĩnh kỹ, ferro tỹ, ti nĩgé, ti pẽn ke gé. Hã ra tóg ã se ja kykym kãn ja nĩgtĩ. Kỹ Nén-Kórég ag tóg ẽmã tũg ja ra ti tĩn ja nĩgtĩ. Hã kỹ tóg vẽnh kej mĩ tĩgtĩ, ũn jagrẽ kórég ẽn ti.

30Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “ã jiji hẽ ri ke tĩ?” he mũ. Kỹ tóg: “Mil,” he mũ. Nén-Kórég tỹ hẽn ri ke ag tỹ tóg jagrẽ nĩ, hã kỹ tóg: “Mil,” he mũ.

31Kỹ ag tóg Jesus mỹ to vĩ mũ, Nén-Kórég ag, ti tỹ nũgme ra ag jẽgnẽg tũ nĩ jé, inferno ra. 32Hã ra porco tỹ hẽn ri ke tóg tá jẽg nỹtĩ nĩ, pãnónh tá. Kỹ Nén-Kórég ag tóg Jesus mỹ to vĩ e han, ti tỹ ag mỹ: “ha porco ki ge jẽg, ge kỹ,” he jé. Kỹ tóg ag mỹ ke mũ. 33Kỹ ag tóg ẽn ki kãpa mũ sir, Nén-Kórég ag. Porco ag ki ag tóg ge mũ sir. Kỹ porco ag tóg mer ki re mũ, rán ki, goj nig ra. Goj ki ag tóg vár mũ sir. Nãgnãr kỹ ag tóg tũ' he kãn mũ sir.

34Kỹ ũ tỹ porco ki rĩr tĩ ag tóg vég mũ. Kỹ ag tóg pétẽ mũ, cidade ra. Tá ag tóg kãmén mũ, ẽmã kãsir mĩ hã ke gé. 35Kỹ tá ke ag tóg ra mũ kãn mũ, ag vĩ

mẽg mũ ag. Ag tỹ nén ẽn ve sór vẽ. Ra mũ kỹ ag tóg Jesus tá junjun mũ. Kỹ ag tóg ti vég mũ sir, ũn jagrẽ kórég ja ti. Nĩ tóg mũ ha, Jesus rã hã. Kur tóg nĩ ha, krĩ há tóg nĩ ha. Kỹ ag fe tóg jũrũn ke mũ sir. 36Ũ tỹ Jesus tỹ ti tỹ há' he mũ vég mũ ẽn ag tóg kãmén kãn mũ sir, ũ tỹ ũri ti venh kãmũ mũ ẽn ag mỹ. Ũn jagrẽ kórég tó ag tóg mũ, ag mỹ, Jesus tỹ ti han ja ti, porco kãgter ja ti ke gé. 37Kỹ tá ke ag tóg ti mỹ to vĩ mũ, Jesus mỹ, ti tỹ tá kãkutẽ jé. Gerasa tá ke kar ag tóg kanẽ jur nỹtĩ, hã kỹ ag tóg ti mỹ: "ã tĩg kỹ tóg ẽg mỹ há tĩnh mũ," he mũ. Kỹ tóg canoa kãra rã kỹ tĩg sór mũ, ti mré mũ tĩ ag mré. 38Kỹ ũn jagrẽ kórég ja tóg ti mỹ to vĩ e han mũ, "nhỹ ã mré tĩg mũ," hen kỹ, Jesus mỹ. Hã ra Jesus tóg ti pẽre tĩg jãvãnh nĩ. 39"Ã jamã ra vỹn ké," he tóg ti mỹ. "Tá ag mỹ kãmén nĩ, Topẽ tỹ ã tỹ há' he ja tag ti," he tóg, Jesus ti. Kỹ tóg tĩ mũ sir, ũn jagrẽ kórég ja ti. Cidade kar mĩ tóg tĩ mũ. Ag mỹ tóg kãmén mũ sir, Jesus tỹ ti tỹ há' he ja ẽn ti.

Jesus tỹ Jairo kósin fi rĩn mãn
(Mt 9.18-26; Mc 5.21-43)

40Kỹ Jesus tóg vỹn ke mũ, nig kafã ũ ra. Kỹ tóg vẽnh e ẽn mỹ sér tĩ, ag tỹ ti ven kỹ. Ti jãvãnh ja ag tóg nĩ, hã kỹ tóg ag mỹ sér tĩ, ag tỹ ti ven kỹ. 41Kỹ vãhã ũ tóg ti ki jun mũ, Jesus ki. Israel ag vẽnh kanhrãn jafã to pã'i vẽ, ti jyjyn hã vỹ: Jairo, he mũ. Ẽn tóg Jesus krẽm mũg ke mũ, ã jakrĩ tỹ tóg jẽ mũ, kỹ tóg ti mỹ vĩ mũ, ti tỹ ti ĩn ra tĩg jé, Jesus ti. 42Ti kósin pir fi vỹ kaga tãvĩ nỹ, kỹ fi kaga tãvĩ ẽn vỹ fi tén sór mũ. Kri prỹg tỹ 12 (ke) fi nĩ, Jairo kósin pir ẽn fi. Kỹ tóg ti mré tĩ mũ, Jesus ti.

Ti tĩg kỹ ũn e ag tóg ti nón mũ mũ. 43Kỹ ag kã ũ fi tóg ag pétẽm mũ. Kyvénh krỹg tũ han kỹ fi tóg nĩ, prỹg tỹ 12 (ke) ki. Hã ra ag tóg fi kaga tỹ hẽ ri ke ja tũ nĩ, ag tỹ fi kygtãg mũ ra, médico ag. 44Ẽn fi tóg ti nón ti kur mráj vóg mũ. Kỹ vẽsỹmér fi kyvénh tóg tũ' he mũ. 45Kỹ Jesus tóg: "ũ nỹ inh kur vóg?" he mũ. Hã ra vẽnh kar tóg: "inh hã tũ vẽ, inh hã tũ vẽ," he mũ. Kỹ Pedro tóg ti mỹ vĩ mũ, Jesus mré mũ tĩ ag kar ke gé. Ti mỹ ag tóg: "ã kur mẽ kãn ẽg tóg, hã ra ã tóg: "ũ nỹ inh kur vóg?" he mũ," he tóg, Pedro ti, Jesus mỹ. 46Hã ra Jesus tóg: "vó," he mũ. "Ũ tóg inh kur vóg," he tóg. "Inh kuprĩg tóg inh ki kãtére, hã kỹ sóg ki kanhrãn mũ," he tóg. 47Kỹ ũn tỹtá ẽn fi tóg to jykrén mũ sir. "Ti hỹn tóg inh vé," he fi tóg. Hã kỹ fi tóg jũrũn ke kỹ kãtĩ mũ. Jesus krẽm fi tóg mũg ke mũ. Kỹ fi tóg ti mỹ tó kãn mũ, vẽnh kar rĩnve. Ti mỹ fi tóg ã kaga ja ẽn kãmén kãn mũ, fi tỹ ti kur vóg ja ẽn ti ke gé, fi tỹ há' he ja ti ke gé. "Isỹ ã kur vóg kỹ sóg vẽsỹmér há' hé," he fi tóg, Jesus mỹ. 48Kỹ tóg fi mỹ vĩ há han mũ, Jesus ti. "Inh kósin!," he tóg. "Ã tỹ inh ki rã kỹ ã tóg há' hé. Ha tĩg, jatun mỹ. Há ã tóg nĩ ha," he tóg fi mỹ, fi han kar kỹ, Jesus ti.

49Ti tỹ ver fi mré vẽmén jẽ ra ũ tóg jun mũ, pã'i tỹ Jairo ẽn ĩn tá. "Ã kósin fi hur ter," he tóg, pã'i mỹ. "Tũg ja fi tóg nĩ ha," he tóg, Jairon mỹ. "Hã kỹ ti mỹ: kunĩg, he mãn tũg nĩ, ti kutãn mãn tũg nĩ," he tóg.

50Hã ra Jesus tóg mẽg mũ, kỹ tóg ti mỹ: "mũmẽg tũg nĩ," he mũ. "Inh vĩ hã kri fimnĩ, kỹ ã kósin fi tóg há' henh mũ," he tóg. 51Kỹ ag tóg mũ kỹ ti ĩn tá

junjun mũ sir, Jairo ĩn tá. Kỹ Jesus tóg ag tỹ ĩn kãra ge kamẽg mũ. “Pedro vỹ ĩn ra rãnh mũ, inh mré, João ke gé, João kãke tỹ Tiago ke gé, gĩr fi panh ke gé, fi mỹnh fi ke gé,” he tóg, Jesus ti. 52Hã ra ũn e fag vỹ tá nỹtĩ nĩ gé, kygfỹ fag nỹtĩ nĩ, vẽsỹrénh kỹ, Kỹ Jesus tóg fag mỹ: “kygfỹ tũg ra,” he mũ. “Fi pi(jé) ter mũ'. Fi nũr vẽ,” he tóg. 53Hã ra fag tóg ti nyg mũ. Fi ter ki kanhró fag tóg nỹtĩ, hã kỹ fag tóg ti nyg mũ. Hã ra Jesus tóg fag mỹ: “ha mũjẽg,” he mũ.

54Fag mũn kar kỹ Jesus tóg fi nĩgé kãgmĩg mũ, kỹ tóg prẽr mũ sir. “!..Nĩ ra, já..!” he tóg, jamã hár(a). 55Kỹ fi kuprĩg tóg fi to vỹn ke mũ. Nĩ fi tóg mũ sir, mỹr, ha mẽ, ũn ter mũ ẽn fi. Kỹ Jesus tóg fag mỹ tó mũ, fag tỹ fi mỹ vẽjẽn ven jé. 56Kỹ tóg fi han mũ fag mỹ e tãvĩ tĩ sir. Hã ra Jesus tóg fag mỹ tó mũ, fag tỹ ũ mỹ tó tũg jé, fi rĩr mãn ja tag ti. Hã ra tóg fi ter mũ ra fi rĩn, Jesus ti.

Jesus tỹ ã mré mũ tĩ ag jẽgnẽ
(Mt 10.5-15; Mc 6.7-13)

9 1Kỹ Jesus tóg ũ tỹ 12 (ke) ag jé prẽr mũ, ti tỹ ũn vin mũ ẽn ag, ag vẽnh mãn jé. Ag vẽnh mãn kỹ tóg ag tar han mũ sir, ag tỹ vẽnh jagrẽ kórég pan jé, ag tỹ ũn kagyga ag tỹ há' he jé gé. 2Kỹ tóg ag jẽgnẽg mũ sir, ag tỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ẽn kãmén jé, vẽnh kar mỹ, ag tỹ ũn kagyga ag tỹ há' he kãn jé gé. 3Hã kỹ tóg ag mỹ ke mũ sir. “Ãjag mũn kỹ nén ũ ma mũ tũg nĩ, vãtó va mũ tũg nĩ, sacon ke gé, bolsa ẽn, pão ke gé, jãnkamy ke gé. Kur régre rĩnh tũg nĩ gé,” he tóg. 4“Ãjag tỹ ĩn ra ge mũ hã ki nũgnũr' hemnĩ, hã ki ãjag tỹ kurã ki kãpanh ke tá krỹg nĩ,” he tóg. 5“Ag tỹ ãjag mỹ: “kãge jẽg ra,” he jãvãnh nĩn kỹ tá kãpamnĩ. Tá kãpa kỹ ãjag pẽn hã kykũnhkũnh nĩ, ag tỹ to ki kanhró nỹtĩ jé sir, Topẽ tỹ ag tovãnh ken ki,” he tóg, Jesus ti.

6Ti tỹ ag jẽgnẽn kỹ ag tóg mũ sir, ũ tỹ 12 (ke) ag. Ẽmã kar mĩ ag tóg mũ sir. Topẽ kãmén ag tóg mũ mũ sir. Ũn kagyga ag tỹ há' he kãn ag tóg mũ gé sir, fag ke gé.

Jesus kãme tỹ pã'i tỹ Herodes mỹ e
(Mt 14.1-12; Mc 6.14-29)

7Kỹ pã'i mág tỹ governador tỹ Herodes vỹ mẽg mũ sir, Jesus tỹ nén han mũ ti. Kỹ tóg ti mỹ e tĩ. Kỹ ti tỹ ne to jykrén ke tóg tũ tĩ. Hã ra ũ ag tóg Jesus to: “João Batista vẽ,” he tĩ. “João hỹn tóg ã ter kỹ rĩr mãn,” he ag tóg tĩ, Jesus to. 8Jo ũ ag tóg ti to: “Elias vẽ,” he tĩ gé. “Ti hỹn vẽnh ven mãn, vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ẽn, Elias ti,” he ag tóg tĩ gé, Jesus to. Kỹ ũ ag tóg ti to: “vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ũ hỹn rĩr mãn,” he tĩ gé. 9Hã jẽmẽ tóg, Herodes ti, kỹ tóg to jykrén kỹ: “João mỹ vó?” he mũ, Jesus to. “Hã ra sóg João krĩ kym, kỹ tóg tũ' he mũ. Kỹ ũ nẽ, hỹn'?” he tóg. “Nén han vãnh tỹ hẽn ri ke hyn han tóg huri. Ũ nẽ, hỹn'?” he tóg. Herodes ti. Kỹ tóg kejẽn ti ve sór mũ, ti tỹ ti mỹ e tĩn kỹ, hã ra Jesus vỹ ti venh tĩ tũ nĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus tỹ ũ tỹ 5 mil (ke) ag jẽn
(Mt 14.13-21; Mc 6.30-44; Jo 6.1-14)

10 Kejẽn Jesus tỹ ũn vin mŨ ag vỹ Jesus to vỹnvỹn ke mũ, ti tỹ ag jẽgnẽ ja
ẽn tá. Ti mỹ ag tóg kãmén mũ sir, ag tỹ nén han ja ẽn kar ti. Kỹ tóg ag mré
vẽnh péju kỹ tĩ mũ, ẽmã tỹ Betsaida ra, vyr mỹ ag mré vẽmén jé. 11 Hã ra ũn e
ẽn ag tóg mẽg mũ, Jesus tĩg ti, kỹ ag tóg ti nón mũ mũ. Ag tỹ ti pétẽm kỹ tóg
ag mỹ vĩ há han mũ, Jesus ti. Ag mỹ tóg kãmén mũ, Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ sór ti.
Ag kãmĩ ũn kagyga tỹ há' he tóg mũ gé, fag mré hã.
12 Ti tỹ ag mỹ tó jẽ ki tóg rãké nỹ sir, kỹ ũ tỹ 12 (ke) ag tóg Jesus to
kãmũ mũ. Ti mỹ ag tóg: "ã tỹ ag jẽgnẽnh há tóg tĩ," he mũ, "ag tỹ ẽmã
kar mĩ mũ jé, pão comprar he jé, tá nũgnũr jé ke gé. Tag ki tóg ẽmã tũ nĩ,"
he ag tóg, Jesus mỹ. 13 Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "vó," he mũ. "Ha inhhã ag
jẽn," he tóg. Kỹ ag tóg ti mỹ: "hã ra vẽjẽn tóg ẽg mỹ tũ tĩ," he mũ. "Pão tỹ
5 (ke) hã vỹ ki nỹtĩ, pirã régre mré ke gé. Ẽg mỹ ag jo comprar henh mũ
vỹ, vẽjẽn ti?" he ag tóg, Jesus mỹ. 14 Ũ tỹ mil tỹ 5 (ke) ag vẽ, ag tãvĩ, fag
mré tó tũ ra. Hã ra fag tóg tá e nỹtĩ gé, gĩr mré ke gé.
Ag tỹ ti mỹ ke kỹ Jesus tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ: "ag mỹ tugtó, ag nĩgnĩ jé," he
mũ, "ag tỹ vẽnh nĩkrén jé, ũ tỹ 50 (ke) pãte ũ tỹ 50 (ke) ũ pãte nĩgnĩ jé," he tóg,
Jesus ti, ã mré mũ tĩ ag mỹ. 15 Kỹ ag tóg ke mũ sir. Kỹ vẽnh kar tóg nĩgnĩ mũ sir.
16 Kỹ tóg pão tỹ 5 (ke) in gég mũ, pirã régre ẽn mré. Kỹ tóg kanhkã ki ẽvãnh
mũ, kỹ tóg Topẽ mré vĩ mũ sir. Kỹ tóg pão vẽnh kãpópãm mũ sir. Kỹ tóg ã mré
mũ tĩ ag mỹ vin mũ, ag tỹ ũn e ẽn mỹ vẽnh kãpópãm jé, pirã ẽn mré hã. 17 Kỹ
vẽnh kar tóg ko kãn kỹ funfór mũ sir. Kỹ ag tóg ti ke ẽn gég mũ. Kẽj tỹ 12 (ke)
fãn tóg, vẽjẽn mru ẽn ti. Hã kỹ Jesus tóg pão tỹ 5 (ke) tỹ ũn e ag fónfãn ja nĩgtĩ.

Pedro tỹ Jesus tó
(Mt 16.13-19; Mc 8.27-29)

18 Kejẽn Jesus tóg Topẽ mré vĩ mũ, ã pin kỹ. Hã ra ti mré mũ tĩ ag tóg ti
mré nỹtĩ nĩ. Kỹ tóg ag mỹ ke mũ. "Ag iso hẽ ri ke tĩ?" he tóg ag mỹ, Jesus
ti. 19 Kỹ ag tóg ti mỹ: "ũ ag vỹ: João Batista vẽ, he tĩ, jãvo ũ ag vỹ: Elias
vẽ, he tĩ gé, jãvo ũ ag vỹ: vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ũ vỹ rĩr mãn, he tĩ gé, ã to,"
he ag tóg, Jesus mỹ. 20 Kỹ tóg ag mỹ: "ag jãvo ãjag hẽ ri ke tĩ, iso?" he mũ.
Kỹ Pedro vỸ ti mỹ kãmén mũ. "Tỹ ã Cristo nĩ, Topẽ tỹ ẽg mỹ ũn jẽnẽg mũ
ẽn vỹ tỹ ã nĩ," he tóg, Pedro ti, Jesus mỹ. 21 Kỹ tóg ti mỹ vĩ tar han mũ,
Jesus ti, ag tỹ ũ mỹ tó tũ nĩ jé ver, ti tỹ tỹ Cristo nĩ ẽn.

Jesus tỹ ã jagtar ke tó vén
(Mt 16.20-28; Mc 8.30-9.1)

22 Kỹ tóg ag mỹ kãmén mũ. "Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin ẽn nĩ," he tóg.
"Ijagtar jagy han ke vẽ," he tóg. "Kófa ag tỹ iso: kóreg ti nĩ, henh ke vẽ,

Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag ke gé, Topẽ vĩ to professor ag ke gé. Ag tỹ isén ke vẽ. Kurã tãgtũ tũg mũ ra sóg rĩr mãn mũ hã ra," he tóg, Jesus ti.

23 Kỹ Jesus tóg vẽnh kar mỹ tó mũ. "Ãjag tỹ inh mré kãmũ kỹ tóg há tĩnh mũ," he tóg. "Kỹ ãjag jykre tovãnh nĩ, ãjag tỹ isũ tãvĩ han jé. Ha vé, ag tỹ inh cruz tỹ inh kri fi kỹ sóg tĩg ke mũ, ag tỹ to isa kỹ isén jé, ha vemnĩ. Vẽnh nenh ke tũ sóg nĩ. Isỹ tag han ri ke han nĩ, kurã kar ki, ãjag tỹ inh mré mũ sór nỹtĩn kỹ," he tóg. 24 "Ãjag tỹ ãjag jykre hã han sór kỹ ãjag tỹ nũgme ki vár ke vẽ. Jãvo ãjag tỹ isugrĩn ãjag jykre tovãnh kỹ ãjag krenkren ke vẽ, ãjag kãgter ke mũ (hã) ra. 25 Ãjag tỹ ga kri mũn kỹ ãjag tóg nén kar ganhar he sór mũ. Kỹ ãjag kuprĩg vỹ vãfor ke mũ. Kỹ tóg kórég nỹ sir, ãjag rico tãvĩ nỹtĩ ra. Ganho há venh ke tũ ãjag tóg ke mũ, gen kỹ. 26 Iso mỹ'ãg tũg nĩ, inh vĩ to. Ãjag tỹ ũri iso mỹ'ãg kỹ sóg ãjag to mỹ'ãg ke mũ gé, inh kãtĩg mãn ken kỹ. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin ẽn nĩ. Sĩnvĩ ti nĩnh mũ, inh kãtĩg mãn kỹ, inh jóg tỹ inh jẽnẽn kỹ, ti tỹ isỹ ũn mág han kỹ. Kỹ ti tỹ jẽgnẽ jafã ag vỹ inh mré kãmũnh mũ gé, Topẽ tũ ag. Ẽn kã sóg ãjag to mỹ'ãg ke mũ, ãjag tỹ ũri iso mỹ'ãg kỹ," he tóg. 27 "Ki hã sóg tó mũ, ha mẽ. Ãjag kãmĩ ũ ag vỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke mũ, ag ter ke to hã, tag ki ẽg mré nỹtĩ ũ ag," he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ vẽnh ven ũ han
(Mt 17.1-13; Mc 9.2-8)

28 Jesus tỹ tag tó kar kỹ kurã tỹ 8 (ke) vỹ tũg mũ. Kỹ tóg kejẽn ag mỹ: "mũ nỹ, vyrmỹ," he mũ. Pedro mỹ tóg ke mũ, João mỹ ke gé, Tiago mỹ ke gé. Ag hã mré tóg tĩ mũ, pãnónh ra, Topẽ mré vẽmén jé. 29 Tá jun kỹ tóg Topẽ mré vĩ mũ sir. Kỹ tóg vãhã vẽnh ven ũ han mũ, vẽnh ven kupri han tóg mũ. Ti kur tóg kópréj nĩ, kókov tóg nĩ, ti kur ẽn ti. 30 Kỹ ũn régre ag tóg vãhã tá vẽnh ven mũ sir. Kỹ ag tóg Jesus mré vẽmén mũ sir. Moisés vẽ, Elias mré hã, ũn régre ẽn ag. 31 Ag ve vỹ ti ve ri ke nĩ gé, Moisés mré Elias ti. Jesus mré ag tóg vẽmén mũ, ti ter ken kãmén ag tóg mũ sir, ti tỹ Jerusalém tá ter ke mũ ẽn ti.

32 Pedro ag mỹ tóg nũr há tãvĩ tĩ, ge ra ag tóg ag vég mũ sir, ag mỹ nũgnũr há (hã) ra. Hã kỹ ag tóg Jesus tỹ ag mỹ vẽnh ven ũ han mũ ẽn vég mũ sir, ti kókov ẽn ti, ti mré vẽmén mũ ag ke gé. 33 Kỹ ũ tỹ Jesus mré vẽmén kỹ nỹtĩ ag tóg mũ sór mũ sir. Kỹ Pedro tóg Jesus mỹ: "Senhor'," he mũ. "Tag ki tóg há nĩ," he tóg. "Ẽg tỹ tag ki pãjó tãgtũ han kỹn hỹn há nĩnh mũ, ã mỹ, Moisés mỹ, Elias mỹ ke gé," he tóg, Pedro ti. Hã ra tóg krĩ tũ nĩ, hã kỹ tóg pãjó tó mũ.

34 Pedro tỹ ver ti mỹ vẽmén kỹ kanhkã góg vỹ ag kri rũm ke mũ sir. Kỹ ag tóg kamẽgmẽg mũ, kanhkã góg ẽn ti. 35 Kỹ vẽnh vĩ tóg mẽ há' he mũ, kanhkã góg ẽn kãtá, kỹ tóg: "inh kósin hã vẽ," he mũ. "Inh fe pẽ hã vẽ," he tóg. "Ti vĩ jẽmẽ ra," he tóg, vẽnh vĩ ti, Topẽ ti.

36 Ag tỹ tag mẽ kar kỹ Jesus tóg ã pir mỹ tá jẽ nĩ sir. Ti mré vẽmén ja ẽn ag ve mãn tũ ag tóg nĩ sir, Pedro ag. Kỹ ag tóg mũ mũ. Hã ra ag tóg ũ mỹ tó tũ nĩ ver, ag tỹ nén ve ja ti. Tỹ vẽmén tũ ag tóg nĩ ver, ag tỹ kanhkã tá vẽnh jykre ve ja ẽn ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus tỹ kyrũ jagrẽ kóreg kutẽm
(Mt 17.14-21; Mc 9.14-29)

37 Tỹ vaj kỹ ag tóg pãnónh ẽn tá kãre mũ, Jesus mré. Kỹ ag tóg ũ tỹ
hẽn ri ke ag vigvég mũ sir. Jesus kato ag tóg kãmũ mũ. 38 Kỹ vãhã ũ tóg
ag kãmĩ prẽr mũ, ha mẽ. "!..Senhor..!" he tóg. "!..Inh kósin ve ra..! Inh
kósin pir vẽ. 39 Jagrẽ kóreg ti nĩ, ha mẽ. Kỹ tóg kejẽn ti kã vyryn ke tĩ, kỹ
tóg prẽr tĩ, kỹ tóg ti ter tĩ han tĩ gé, kỹ tóg jãrãn mũ. Jãrãn kỹ tóg jũrũn'
jũrũn' ke tĩ gé, kỹ tóg kejẽn ti tovãnh mũ sir, komẽr hã, ti rỹj kar kỹ. 40 Ã
mré mũ tĩ ag mỹ sóg to vĩ mũ vẽ, ag tỹ ti jagrẽ kóreg tag kutẽm jé, hã ra
ag tóg ti tỹ hẽ ri ke tũ nĩ," he tóg, ti panh ti, Jesus mỹ.

41 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "ãjag ne tóg inh ki ge há han tũ nĩgtĩ'," he mũ.
"Jykre pãno ãjag nỹtĩ," he tóg. "Kysã tỹ hẽn ri ke ki inh hỹn ãjag mré tĩ
nĩ'? Kysã tỹ hẽn ri ke ki inh hỹn ãjag to fe tĩg nĩ?" he tóg. "Inh mỹ ti pére
kãtĩg nĩ," he tóg, Jesus ti, ti panh mỹ. 42 Kỹ ag tóg ti pére kãmũ mũ. Ti
jun kỹ ti jagrẽ tóg ti kã vyryn ke mũ. Ti tỹ jũrũn', jũrũn' ke han tóg mũ
sir. Kỹ Jesus tóg ti jagrẽ mỹ vĩ jũ han mũ, ti tỹ ti ki kãkutẽ jé. Hã ki tóg
kyrũ ẽn tỹ há' he mũ sir. Kỹ tóg ti panh mỹ: "té," he mũ sir.

43 Kỹ tóg vẽnh kar mỹ e tãvĩ tĩ. "Topẽ ne tóg tỹ ũn mág tãvĩ nĩ', ti jykre
tóg há tãvĩ nĩ," he ag tóg mũ sir, ag tỹ Jesus tỸ nén han mũ to jykrén kỹ.

Jesus tỹ ã jagtar ke tó mãn
(Mt 17.22-23; Mc 9.30-32)

Kỹ Jesus tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ: 44 "ha mẽ há han," he mũ. "Ẽprã ke fi
kósin ẽn vỹ jagtar nĩnh ke mũ. Inh hã vẽ," he tóg. "Ẽprã ke ag vỹ ãjag tỹ
inh ki nén han sór mũ ẽn han ke mũ," he tóg, Jesus ti. 45 Hã ra tóg ag tỹ
ti tỹ ã ter ke kãmén tag to jykrén tũ nĩgtĩ. Ag tỹ to jykrén mũ ra ag tóg ki
kagtĩg nỹtĩ. Kỹ ag tóg ãjag tỹ ti ki jẽmẽ sór mũ ra ti kamẽg mũ gé, hã kỹ
ag tóg ti mỹ: "ã tỹ ne tó nẽ?" he tũ nĩ, Jesus mỹ.

Ũn mág
(Mt 18.1-5; Mc 9.33-37)

46 Kejẽn Jesus mré mũ ag vỹ jagnẽ mỹ vĩ jũ han mũ. "Ẽg kã ũ tỹ hẽ nỹ
jagnẽ kãfór nĩ?" he ag tóg jagnẽ mỹ. Tag to ag tóg jagnẽ mỹ vĩ jũ han mũ.
47 Hã ra Jesus tóg vég mũ, ag tỹ nén to jykrén mũ ti. Kỹ tóg gĩr jé prẽr mũ,
ti tỹ ti mré jẽ jé. 48 Kỹ tóg ag mỹ tag tó mũ, ha mẽ. "Gĩr tỹ ge jẽ'ỹn nĩ, ti
to há nỹtĩmnĩ, isugnĩn," he tóg. "Ãjag tỹ isugrĩn ti to há nỹtĩn kỹ ãjag tóg
iso há nỹtĩ gé sir. Ãjag tỹ iso há nỹtĩn kỹ ãjag tóg ũ tỹ inh jẽnẽg mũ to há
nỹtĩ gé sir. Kỹ ãjag tỹ ẽgno kar vỹ tỹ ãjag mág kãfór kar nĩnh mũ, ha mẽ,
ãjag tỹ tỹ ũn mág nỹtĩ sór kỹ. Tag to jykrén nĩ," he tóg, Jesus ti, ag mỹ.

Ũ tỹ ẽg kato tẽ tũ ag
(Mc 9.38-40)

49 Kỹ João tóg Jesus mỹ: “Senhor',” he mũ. “Ũ ve ẽg tóg vẽnh jagrẽ pan tĩ, ã jiji tó kỹ, ẽg tỹ ũn vég mũ ẽn ti,” he tóg, Jesus mỹ. “Hã ra tóg ẽg mré tĩ tũ nĩgtĩ, hã kỹ ẽg tóg ti mỹ: “vẽnh jagrẽ kórég pan sór tũg nĩ,” hé,” he tóg, João ti, Jesus mỹ. 50 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “ũ mỹ: “vẽnh jagrẽ kórég pan tũg nĩ,” he tũg nĩ,” he mũ. “Ũ tỹ ẽg kato tẽ tũ nĩn kỹ ẽg mré ke vẽ sir,” he tóg, Jesus ti, João mỹ.

Samaria tá ke ag tỹ Jesus mỹ: “kãrã ra,” he sór tũ

51 Kejẽn Jesus ter ke kurã tóg kakó nĩ sir. Kỹ tóg to jykrén kỹ Jerusalém ra tĩg sór mũ, ag tỹ tá ti tén jé. Kỹ tóg tĩg kỹ ũ ag jẽgnẽg mũ, vẽnh jo, ag tỹ ti jun ke tó jé, cidade kãsir tá. 52 Kỹ ag tóg mũ mũ, ag tỹ tón jé. Kỹ ag tóg cidade sĩ ũ ki jun mũ. Samaria tá ke ag jamã ũ vẽ. Tá ag tóg ti nũr ke ve sór mũ. 53 Hã ra tá ke ag tóg ag mỹ nenh mũ. Ag mỹ ag tóg: “ãjag tỹ hẽ ra mũ nẽ?” he mũ. Kỹ ag tóg: “Jerusalém ra,” he mũ. Kỹ tóg ag mỹ kórég nĩ, hã kỹ ag tóg ag mỹ cama ven sór tũ nĩ. 54 Kỹ Tiago tóg jũ mũ, João ke gé, Jesus mré mũ tĩ ag. Kỹ ag tóg Jesus mỹ: “Senhor',” he mũ. “Ẽg mỹ tóg há nỹnh mũ, ẽg tỹ Topẽ mỹ: “kanhkã tá pĩ tỹ ag pũn nĩ,” hen kỹ. Mỹ ã mỹ há nỹnh mũ?” he ag tóg. “Ẽg tỹ Elias tỹ nén han ja ẽn han há tóg tĩ,” he ag tóg, Jesus mỹ. 55 Hã ra Jesus tóg ag jé vĩrĩn ke kỹ ag mỹ: “vĩ tũg ra,” he mũ. “Topẽ jykre pijé', ãjag tỹ nén han sór mũ tag ti. Inh pi(jé) ag tũg sór mũ'. Isỹ ag kren han sór vẽ jãvo, hã jé sóg kãtĩ mũ, inh, hã vỹ: tỹ sóg ẽprã ke fi kósin ẽn nĩ, he mũ,” he tóg, Jesus ti, ag mỹ. 56 Kỹ ag tóg cidade ũ ra mũ mũ, tá nũgnũr jé sir.

Ẽg tỹ Jesus mré mũnh ke
(Mt 8.18-22)

57 Ag mũn kỹ ũ tóg Jesus mỹ: “sỹ ã mré tĩg há tóg tĩ,” he mũ. “Ã tỹ hẽn ra tĩg kỹ sóg ã mré tĩg ke mũ,” he tóg. 58 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “hã ra tóg jagy tĩ,” he mũ. “Ĩn tũ sóg nĩ. Mĩg vỹ kré nỹtĩgtĩ, jẽsĩ vỹ jagfe nỹtĩgtĩ gé, ag jãvo isỹ hẽ tá nũr ke tóg tũ tĩ. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin ẽn nĩ,” he tóg, Jesus ti.

59 Kỹ Jesus tóg kejẽn ũ mỹ: “mũ nỹ, inh mré,” he mũ. Hã ra tóg ti mỹ: “inh hỹn ver tĩg mũ ha, sỹ inh panh ter kỹ ga ki ti fón jé ver,” he mũ. 60 Hã ra Jesus tóg ti mỹ: “vó,” he mũ. “Inh ki ge tũ ag vỹ ã panh kej han mũnh mũ. Ã tỹ inhhã inh mré tĩg há tóg tĩ, ã tỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩnh ke ẽn kãmén jé,” he tóg ti mỹ, Jesus ti.

61 Kỹ ũ tóg ti mỹ ke mũ gé sir, Jesus mỹ. “Sỹ ã mré tĩg há tóg tĩ,” he tóg. “Hã ra sóg inh jamã ra tĩg sór mũ ver, sỹ inh mré ke fag mỹ isĩg ke tó jé,” he tóg, Jesus mỹ. 62 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “vó,” he mũ gé. “Ẽg tỹ arado tỹ ga kũm kỹ ẽg pi(jé) vẽsyjãm ẽvãnh tĩ',” he tóg. “Ge ti nĩ, ã tỹ inh mré tĩg sór kỹ. Inh mré ã tóg tĩg mũ. Ã tỹ ã tũ han sór tĩn kỹ ã tóg Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ tá krỹg ke tũ nĩ,” he tóg, Jesus ti, ũ tỹ ti mré tĩg sór mũ mỹ.

Ũ tỹ 70 (ke) ag tỹ Jesus vĩ kãmén mũ

10 1Kỹ Jesus tóg ũ ag vin mũ gé sir, ũ tỹ 70 (ke) ag. Kỹ tóg ag jẽgnẽg
mũ sir, ag tỹ ti jo mũ jé. Ũn régre tĩn', ũn régre tĩn' he tóg. Ag mỹ
tóg ke mũ, ag tỹ ẽmã kar mĩ Topẽ kãmén mũn jé, cidade kar mĩ ke gé. Ag
nón tóg ra tĩg sór mũ gé, Jesus ti. 2Kỹ tóg ag mỹ: "inh mỹ ag tóg ẽkré ri ke
nỹtĩ, ãjag tỹ ũn mỹ tónh ke mũ ag," he mũ. "Kejẽn ẽg jakré tóg éhé nỹgtĩ,
hã ra ag pipir nỹtĩ, ũ tỹ krenh ke mũ ag. Kỹ ag tóg ãjag tỹ krég mũ (hã) ra
kre kãn tũ nĩgtĩ sir. Ge ti nĩgtĩ, inh vĩ ti. Ũn e ag tóg inh ki ge sór mũ nĩ, hã
ra ũ tỹ ag mỹ tónh ke tóg tũ tĩ," he tóg. "Hã kỹ Topẽ mré vĩmnĩ, ti tỹ ũ ag
jẽgnẽn jé, ag tỹ ag mỹ tugtón jé, ti vĩ ti," he tóg, Jesus ti, ã mré mũ tĩ ag mỹ.
3"Ha mũjẽg. Ha vé, carneiro krẽ vỹ vẽnh jy nĩgãn ki kagtĩg nỹtĩ, mĩg tỹ
ag mãn sór kỹ. Mé krẽ ẽn ri ke ãjag nỹtĩ, hã ra sóg ãjag jẽgnẽg mũ, kỹ Topẽ
vỹ ãjag jy nĩgãn mũ," he tóg. 4"Kỹ ãjag mũn kỹ saco ma mũ tũg nĩ, bolso
ẽn, jãnkamy tũ ke gé, pẽn né vẽnh kafã gé(g) mũ tũg nĩ gé, pẽn to ró ẽn. Kỹ
ãjag tỹ ũ ven kỹ ti mỹ: "ã mỹ há?" he tũg nĩ gé. Jatun mỹ mũmnĩ," he tóg.
5"Kejẽn ãjag tóg ẽmã ũ tá junjun ke mũ. Kỹ ãjag tỹ ĩn ũ ra ge kỹ tá ke
fag mỹ: "Topẽ jé ãjag ki rĩr, kỹ ãjag jé jatun mỹ nỹtĩ nĩ," hemnĩ fag mỹ,"
he tóg, Jesus ti, ag mỹ. 6"Kỹ tá ke ũ tỹ inh ki rã kỹ tóg jatu' he mũ sir, ti
tỹ tỹ Topẽ kósin nĩn kỹ. Tá ke ũ tỹ inh ki rã jãvãnh nĩn kỹ tóg jatu' he tũ
nĩ sir. Ti jãvo ãjag tóg jatu' he mũ sir inhhã.
7Ĩn ẽn krẽm nũgnũrmnĩ, ãjag tỹ kãra ge ja ẽn krẽm. Fag tỹ ãjag mỹ
nén nĩm mũ ẽn komnĩ gé. Ũn rãnhrãj han mũ ẽn tóg ti kaja venh ke mũ,
ti rãnhrãj kaja ti, hã kỹ ag tóg ãjag jẽn ke mũ sir, vẽnh kaja jé. Ĩn ũ kãra
ge tũg nĩ, ẽmã ẽn tá. 8Ãjag tỹ ẽmã ũ tá junjun kỹ ĩn pir krẽm nỹtĩmnĩ, tá
ke ag tỹ ãjag mỹ: "kãge ra," hen kỹ. Ag vẽjẽn hã komnĩ. 9Ũn kagyga ag tỹ
há' hemnĩ. Ag mỹ: "Topẽ vỹ tỹ ãjag pã'i nĩnh mũ, ũn ri," hemnĩ.
10Kejẽn ẽmã ũ tá ke ag tóg ãjag mỹ: "kãge ra," he jãvãnh nỹtĩnh mũ. Kỹ ẽmã
ẽn fĩn rãm kỹ ag mỹ tag tómnĩ, ha mẽ: 11"ha vé, ẽg pẽn nug hã kykũnh ẽg tóg
mũ, ãjag tỹ ẽg kavénh tũ nĩ jé," hemnĩ. "Ge ra ẽg tóg ãjag mỹ tó mũ, ẽg tỹ ãjag
mỹ nén tónh kãmũ jan ki, hã vỹ: "Topẽ vỹ tỹ ẽg pã'i nĩnh mũ, ũn ri," he mũ,"
hemnĩ ag mỹ," he tóg, Jesus ti. 12"Ha mẽ, kurã tỹ ẽgno ki ag tóg vẽsỹrénh ke
mũ, ag tỹ ãjag vĩ mẽ jãvãnh kỹ. Cidade tỹ Sodoma tá ke ag vẽsỹrénh kãfór han
jé ag tóg ke mũ, kurã ẽn kã, ha vemnĩ," he tóg, Jesus ti, ag mỹ.

Jesus tỹ ũ ag mỹ vĩ kónãn
(Mt 11.20-24)

13Kỹ tóg: "sỹ cidade tỹ Corazim ki ke ag mỹ tag tó sór mũ, ha mẽ," he
mũ. "Kórég ve jé ãjag tóg ke mũ," he tóg. "Sỹ cidade tỹ Betsaida ki ke ag
mỹ tag tó sór mũ gé, ha mẽ. Kórég ve jé ãjag tóg ke mũ gé," he tóg. "Ẽg tỹ
nén han vãnh tỹ hẽn ri ke hyn han isóg ãjag mỹ, milagre tỹ hẽn ri ke, hã ra
ãjag tóg ãjag jykre tovãnh sór tũ nĩgtĩ," he tóg. "Cidade tỹ Tiro tá, cidade tỹ

Sidom tá sóg ẽg tỹ nén han vãnh ẽn hyn han tũ nĩ. Sỹ tá milagre hyn han mũ ra ag tóg ãjag jykre kóreg tovãnh mũ vẽ, vãsỹ," he tóg. "Ãjag jykre pãno to ag jykrén ke mũ vẽ, kygfỹ ag mũ vẽ, ag mỹ ti e tĩnh mũ vẽ, sỹ ag mỹ tó mũ ra. Ag jãvo ãjag tóg tovãnh sór tũ nĩ', to jykrén sór tũ pẽ nĩ'," he tóg, Jesus ti. 14"Tiro tá ke ag vỹ vẽsỹrénh kãn ke mũ, kurã tỹ ẽgno ẽn ki, Sidom tá ke ag ke gé, ag jykre pãno to. Ag vẽsỹrénh kãfór han jé ãjag tóg ke mũ jãvo, ha mẽ," he tóg, Corazim tá ke ag to, Betsaida tá ke ag to ke gé.

15Kỹ tóg: "sỹ cidade tỹ Cafarnaum ki ke ag mỹ tag tó sór vẽ, ha mẽ," he mũ. "Ũri tóg ver ãjag mỹ sér tĩ," he tóg. "Kanhkã ve jé ẽg tóg ke mũ," he ãjag tóg tĩ, ón kỹ. Hã ra ãjag tóg nũgme ki vár ke mũ jãvo, inferno ki," he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ã vĩ jẽmẽ jãvãnh mũ ag mỹ vi kónãn hã vẽ.

16Kỹ tóg ã mré ke ag mỹ tag tó mũ. "Ũ tóg ãjag vĩ mẽ sór mũ, ha vemnĩ," he tóg. "Kỹ tóg sir inh vĩ mẽg mũ gé, ti tỹ ãjag vĩ mẽn kỹ. Ũ tóg ãjag vĩ mẽ sór tũ nĩ, ha vemnĩ. Kỹ tóg inh vĩ mẽnh ke tũ nĩ gé. Ti tỹ inh vĩ mẽnh ke tũ nĩn kỹ tóg ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn vĩ mẽnh ke tũ nĩ gé sir, Topẽ vĩ ti," he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ã mré mũ tĩ ag mỹ tón hã vẽ, ag tỹ ti vĩ kãmén mũ jé, kór há mĩ, kuvar há mĩ.

Kỹ ag tóg sir mũ mũ, ũ tỹ 70 (ke) ẽn ag.

Ũ tỹ 70 (ke) ag tỹ Jesus to vỹnvỹn ke

17Kejẽn ag tóg ti to vỹnvỹn ke mũ, kỹ ag tóg ti mỹ vĩ sér han mũ sir. "Senhor'," he ag tóg mũ. "Vẽnh jagrẽ kóreg ag vỹ ẽg vĩ ki han tĩ. Ã jiji tó kỹ ẽg tóg ag mỹ vĩ tĩ, kỹ ag tóg ki hã han tĩ," he ag tóg mũ, Jesus mỹ.

18Kỹ tóg ag mỹ: "vãsỹ inh Japo vé, ti tỹ kanhkã tá kãtére kỹ," he mũ. "Ti fĩn rãm sóg, hã kỹ sóg ti fón. Ta tỹ kómkóm ke ri ke nĩ ja ti nĩ, ti kutẽ ja ẽn ti. 19Ti kri ke vỹ tỹ inh nĩ. Ha vé, ãjag to sóg vãsãn mũ, pỹn tỹ ãjag kókén tũ nĩ jé, ãjag tỹ ti sãn mũ ra, pỹn kakrã ke gé, Nén-Kóreg kar ag ke gé. Ũ vỹ ãjag kókén ke tũ pẽ nĩ gé. 20Hã ra tag to mỹ há nỹtĩ tũg nĩ ver. Tag vỹ tỹ nén ũ tũ nĩ ver. Vẽnh jagrẽ kóreg vỹ ãjag vĩ han, vẽnh kuprĩg ke gé. Hã ra tag to mỹ sér nỹtĩ tũg nĩ. Nén ũ vỹ há pẽ nĩ, kỹ tag hã to mỹ sér nỹtĩmnĩ. Ãjag jyjy vỹ ránrán kỹ nỹtĩ, Topẽ livron ki, kanhkã tá, ãjag tỹ kanhkã tá junjun jé. Kỹ tag hã to mỹ sér nỹtĩmnĩ," he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ ũn kãsir ag to há
(Mt 11.25-27; 13.16-17)

21Kỹ tóg Jesus mỹ sér tĩ, hora ẽn kã. Topẽ kuprĩg tỹ ti krĩn kỹ tóg ti mỹ sér tĩ: "jóg'," he mũ. "Tỹ ã tóg kanhkã tãn ag kãfór kar nĩ, kar ã tóg tỹ ẽprã ke ag kãfór nĩ gé," he tóg. "Inh mỹ tóg há tĩ, ã tỹ nén han mũ ti. Ũ tỹ: "ki kanhró mág inh nĩ," he mũ ag mỹ ã tóg ã jykre ven ja tũ nĩ. Ag mỹ ã tóg kãmén ja tũ nĩ. Ũ tỹ gĩr ri ke ki kagtĩg ag hã mỹ ã tóg ven ja nĩ, ã jykre ti," he tóg. "Hỹ, hã vẽ. Ã tỹ nén to jykrén mũn hã vẽ, hã kỹ ã tóg ag hã mỹ ã jykre ti nĩm. Hã ra tóg há tãvĩ nĩ, jóg'," he tóg, Jesus ti. 22Kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ: "inh jóg tóg inh mỹ tovãnh kãn, ã tỹ nén han ja kar ti," he mũ. "Kỹ ũ pi(jé) ti kósin ki kanhró nĩ'. Inh jóg ne

inh ki kanhró nĩ'. Kỹ ũ pi(jé) inh jóg ki kanhró nĩ gé'. Inh hã ne ti ki kanhró nĩ', isỹ tỹ ti kósin nĩn kỹ. Hã ra sóg ãjag mỹ ti kãmén jé kãtĩ mũ, inh jóg ti. Isỹ tag to ũn kuprẽg mũ ag hã mỹ sóg ti kãmén tĩ, inh jóg ti," he tóg, Jesus ti.

23 Kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ nén ũ kãmén mũ gé. Vyrmỹ tóg ag mỹ ke mũ, kỹ tóg: "ãjag hã ne vég mũ', Topẽ jykre ti, hã kỹ Topẽ tóg ãjag ve há han mũ," he mũ. "Sér pẽ ti tĩ, ũ tỹ ti jykre vég mũ ag mỹ," he tóg, Jesus ti. 24 "Ki hã sóg tó mũ, ha mẽ. Ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ inh ve sór tãvĩ ja nỹtĩgtĩ, vãsỹ, ãjag tỹ ũri nén vég mũ tag ti. Hã ra ag tóg inh mur ken jo kãgter kãn. Topẽ vĩ tó tĩ ag ja vẽ, pã'i mág ag ja vẽ, hã kỹ ag tóg ãjag tỹ nén vég mũ ve sór tãvĩ ja nỹtĩgtĩ. Hã ra ag tóg ve ja tũ nĩ, mẽ ja tũ ag tóg nĩ gé, ãjag tỹ ũri nén mẽg mũ ti. Ãjag hã ne mẽg mũ inhhã'," he tóg, Jesus ti, ti mré mũ tĩ ag mỹ.

Samaria tá ke to comparação

25 Kỹ vãhã Topẽ vĩ to professor ũ vỹ ag kãmĩ jẽgnẽ mũ, kỹ tóg Jesus ki jẽmẽ sór mũ. Ti tỹ ón kỹ ti vĩ mẽ sór vẽ, hã kỹ tóg ti mỹ: "Senhor'," he mũ. "Inh hỹn hẽ ri kenh mũ, isỹ rĩr krỹg ja tũ ve jé?" he tóg, Jesus mỹ.

26 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "ne nỹ hỹn rán kỹ nĩ, Topẽ vĩ ki?" he mũ. "Topẽ jykre tỹ ne han jé ã ke mũ hỹn'?" he tóg. "To ke há ã tóg nĩ, ha inh mỹ tó," he tóg.

27 Kỹ tóg ti mỹ: "Topẽ vỹ tỹ ã kri ke nĩ, kỹ ti hã to há nĩmnĩ, ti ki rã há han nĩ, ti to jykre pir nĩmnĩ, ti to tar nĩmnĩ, ti mỹ ã tỹ nén han mũ kar ẽn han nĩ, ha mẽ. Kỹ ã régre kar ki rĩr nĩmnĩ gé, ã tỹ vẽnh ki rĩr há han ri ke. Topẽ tỹ nén tón hã vẽ," he tóg, Topẽ vĩ to professor ti.

28 Kỹ Jesus tóg: "hỹ," he mũ. "Ki hã ã tóg tó mũ," he tóg. "Tag han ra, kỹ ã tóg rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ," he tóg.

29 Hã ra tóg ti mỹ há tũ nĩ, Jesus vĩ tag ti, hã kỹ tóg ti mỹ: "kỹ ũ nỹ tỹ inh régre nĩ?" he mũ.

30 Kỹ Jesus tóg ti mỹ tag tó mũ, ha mẽ. "Kejẽn ũ tóg nĩgtĩ. Hã ra tóg Jerusalém tá kãtĩg kỹ Jericó ra tĩ mũ. Ẽpry jagma, ẽmĩn jagma ũn jykre kóreg ag tóg ti jo vãjig mũ, bandido ag. Kỹ ag tóg ti kãgmĩ kỹ ti kur kunũg mũ. Ti mrãnmrãn ag tóg mũ. Ti tén kren ag tóg mũ, kỹ ag tóg hã ki ti tovãnh kar mũ mũ sir, ti tũ mãn kãn kỹ. Kỹ tóg tá nỹ nĩ sir.

31 Ti tỹ tá nỹ ra ũ tóg ẽpry ẽn jagma kãtĩ mũ gé. Topẽ tũ ki rĩr tĩ ũ vẽ. Ti vég tóg mũ, ũn vẽsỹrénh kỹ nỹ ẽn ti, hã ra tóg ti venh rã tũ nĩ. Ẽmĩn jagma tóg tĩ mũ.

32 Kỹ vãhã Levi krẽ ũ tóg ẽpry jagma kãtĩ mũ gé. Tá jun kỹ tóg ti vég mũ gé, hã ra tóg ti venh rã tũ nĩ gé. Ẽmĩn jagma tóg tĩ mũ gé sir.

33 Kỹ vãhã Samaria tá ke ũ tóg ẽpry jagma kãtĩ mũ gé. Kỹ tóg tá jun mũ, kỹ tóg ti vég mũ. 34 Kỹ tóg ti venh rã mũ inhhã. Ti kygtãg tóg mũ sir, azeite tỹ, vinho tỹ ke gé, ti mỹ to tĩn kỹ. Ã kur tỹ tóg ti pãg mũ sir. Kỹ tóg ã mẽg kri ti nĩm mũ, ã tỹ ti ma tĩg jé. Hã kỹ tóg ag tỹ ĩn krẽm nũr jafã tá jun mũ sir. Kỹ tóg tá ti ki rĩr mũ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

35 Tỹ vaj kỹ tóg tĩg mãn sór mũ, hã kỹ tóg ũ tỹ ĩn ki rĩr mũ ẽn mỹ jãnkamy régre vin mũ, kỹ tóg ti mỹ: “ti ki rĩr há han,” he mũ. “Jãnkamy tag tỹ ã mỹ tá krỹg tũn kỹ sóg ã mỹ kajãm mãn mũ, sỹ vỹn ken kỹ,” he tóg. “Kajãm kãn jé sóg ke mũ, sỹ vỹn ken kỹ,” he tóg, Samaria tá ke ẽn ti. Ti tỹ ũn kaga ki rĩr mũn hã vẽ,” he tóg, Jesus ti.

36 Kỹ tóg: “kỹ ũn tãgtũ ag vỹ ti ve ja nĩ. Ag kã ũ tỹ hẽ nỹ tỹ ti régre ja nĩ, ag tỹ ũn vóg kónãn ja ẽn régre? Ha to jykrén (ke)ma',” he tóg, Jesus ti, Topẽ vĩ to professor ẽn mỹ.

37 Kỹ ũ tỹ ti ki jẽmẽg mũ ẽn tóg ti mỹ: “ũ tỹ ti jagãgtãn mũ ẽn vỹ tỹ ti régre ja nĩ,” he mũ.

Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “hỹ, tó há han ã,” he mũ. “Kỹ ẽn ri ke han nĩ. Ũn vẽsỹrénh mũ ag jagãgtãn kãn nĩ, ti ri kén,” he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ũ tỹ ón kỹ ti ki jẽmẽg mũ mỹ tón hã vẽ.

Jesus tỹ Maria mré Marta fag venh tĩg

38 Kejẽn ag tóg mũ mũ, Jesus ag, kỹ ag tóg ẽmã sĩ ũ ki junjun mũ. Tá ũ fi tóg nĩ nĩ, fi jijin hã vỹ: Marta, he mũ. Ẽn fi vỹ Jesus mỹ: “inh ĩn kãra ge jẽg, ãjag tỹ ẽg mré nỹtĩ jé,” he mũ.

39 Kỹ fi jãvy fi vỹ nĩ gé, hã vỹ: Maria, he mũ. Kỹ Maria fi vỹ Jesus mré nĩ nĩ, ti vĩ jẽmẽ jé. 40 Hã ra Marta fi vỹ rãnhrãj (ka)mẽ nĩ, Jesus ag mỹ vẽjẽn han jé. Jãvo Maria fi tóg nĩ nĩ.

Kỹ Marta fi tóg Jesus mỹ: “Senhor',” he mũ. “Rãnhrãj mág han tĩ sóg nĩ, hã ra fi tóg nĩ nĩ. Fi mỹ ké, fi tỹ inh mré vẽjẽn ki rĩr jé,” he fi tóg mũ.

41 Hã ra Jesus tóg fi mỹ: “krĩ kufy ã tóg nĩ, nén ũ tũ to, hã ra fi tóg inh vĩ jẽmẽg nĩ nĩ,” he mũ, Marta fi mỹ. “Vẽjẽn to vẽnh kutãn tũg nĩ. 42 Nén ũ pir hã ne há nĩ', hã vỹ: inh vĩ, he mũ. Maria fi vỹ inh vĩ hã jẽmẽ sór mũ, kỹ sóg fi mỹ: “ha nén ũ han,” he jãvãnh nĩ. Nén ũ há kuprẽg fi tóg, fi tỹ inh vĩ mẽ sór kỹ,” he tóg, Jesus ti, Marta fi mỹ.

Ẽg tỹ Topẽ mré vẽmén
(Mt 6.9-15; 7.7-11)

11 1 Kejẽn tóg Topẽ mré vĩ mũ, Jesus ti, ẽmã ũ tá nĩ kỹ. Ti tỹ Topẽ mré vẽmén kar kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti mré vĩnh kãmũ mũ. Kỹ ag tóg ti mỹ: “Senhor',” he mũ. “Ẽg kanhrãn nĩ, ẽg tỹ Topẽ mré vĩ há han jé. João vỹ ã mré mũ tĩ ag kanhrãn. Ge ki ẽg kanhrãn nĩ gé,” he ag tóg, Jesus mỹ.

2 Kỹ tóg ag kanhrãn kỹ ag mỹ:
“Topẽ mré vĩ kỹ tag tómnĩ, ha mẽ,” he mũ.
“Ẽg jóg mág, ã jyjy tó ẽg tóg tĩ.
Kỹ vẽnh kar jé ã tỹ tỹ ũn mág nĩ vé.
Ẽg jé kãnhmar ã tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ vé.
3 Ẽg mỹ ẽg jẽn ti nĩm, kurã kar ki, ẽg tỹ kurã kar ki ko tĩ ẽn.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

4 Kỹ ẽg mỹ vẽnh pãte fón nĩ, ẽg tỹ ã vĩ mranh ja ti, hã jé ẽg tóg ẽg tỹ
jagnẽ to jũ tỹ jagnẽ mỹ vẽnh pãte fón ke mũ gé.
Kỹ ẽg tỹ ã vĩ mranh sór kỹ ẽg kren han nĩ, ẽg tỹ mranh tũ nĩ jé,"
hemnĩ," he tóg, Jesus ti.
5 Kỹ tóg ag mỹ ẽg tỹ Topẽ mré vẽmén tĩ ẽn kãmén mãn mũ. Kỹ tóg ag
mỹ: "kejẽn ũ tóg nĩgtĩ," he mũ. "Kuty si há tá tóg ã régre ĩn ki jun mũ. Kỹ
tóg ti mỹ: "régre'," he mũ. "Inh mỹ ẽmĩ tãgtũ nĩm, sỹ kar ã mỹ ti ri kén
kỹ nĩm jé," he tóg. 6 "Inh mré ke ũ vỹ jun. Kór há tá tóg kãtĩg, kuvar há
tá. Hã ra sỹ ti mỹ ne han ke tóg tũ tĩ," he tóg, ã régre mỹ.
7 Kỹ ti régre tóg ti mỹ: "hã ra sóg nũr nỹ nĩ," he mũ. "Kar inh krẽ tóg inh
mré nũgnũr nỹtĩ gé. Jãnkã vỹ nĩfénh kỹ jẽ nĩ. Hã kỹ tóg inh mỹ vẽnhmỹ tĩ,
inh nĩnh ke mũ ra, sỹ ã mỹ ẽmĩ nĩm jé. Ũ ki jãvãnh," he tóg ti mỹ.
8 Hã ra tóg sir to vĩ mãn', to vĩ mãn' he mũ. Hã kỹ tóg nĩ kỹ ti mỹ nĩm
mũ sir, ti tỹ ti mỹ ẽmĩ to vĩ mũ ti. Ti régre vẽ, ũ tỹ ti mỹ to vĩnh kãtĩ mũ
ti. Ge ra tóg ti mỹ nĩm ke tũ nĩ vẽ, ti tỹ tỹ ti régre ra. Ti tỹ ti mỹ to vĩ
mãn', to vĩ mãn' he tugrĩn tóg sir ti mỹ nĩm mũ jãvo. Ẽg tỹ Topẽ mré vĩ ri
ken hã vẽ," he tóg, Jesus ti.
9 "Ha mẽ, sỹ ãjag mỹ nén tó mũ tag ti. Topẽ mỹ nén kar to vĩmnĩ, kỹ tóg
ãjag mỹ han mũ sir. Ãjag tỹ ti mỹ nén ũ to vĩ mũ ẽn jãvãnh nĩ, kỹ ãjag tóg
venh ke mũ sir. Ti mré vĩ kỹ ẽg tỹ ti jãnkã tỹ tórón tórón ke ri ke han nĩ, kỹ
tóg ãjag mỹ ti róm ri ke han mũ, ti tỹ ãjag mỹ ãjag tỹ nén to vĩ mũ ẽn han
kỹ. 10 Hỹ, hã vẽ. Ãjag tỹ ti mỹ nén to vĩn kỹ tóg ãjag mỹ han mũ. Ãjag tỹ ti
jãvãnh kỹ ãjag tóg venh ke mũ. Ãjag tỹ ẽg tỹ jãnkã tỹ tórón tórón ke ri ke
han kỹ tóg ãjag mỹ ti róm ri ke han mũ. 11 Kejẽn ãjag kósin tóg ãjag mỹ pirã
to vĩ mũ. Kỹ ãjag pi(jé) ti mỹ pỹn nĩm ke mũ'. Pirã hã nĩm jé ãjag tóg ke mũ.
12 Kejẽn tóg ãjag mỹ garĩnh ovo to vĩ mũ, ãjag kósin ti. Kỹ ãjag pi(jé) ti mỹ
pỹn kakrã nĩm ke mũ'. Garĩnh ovo hã nĩm jé ãjag tóg ke mũ. 13 Jykre pãno
ãjag nỹtĩ. Ãjag jykre pãno (hã) ra ãjag tóg ãjag krẽ mỹ nén ũ há nĩm tĩ. Ge
ti nĩ gé, ãjag tỹ Topẽ mỹ nén ũ to vĩn kỹ. Nén ũ há hã nĩm jé tóg ke mũ. Hã
ra tóg ãjag kãfór han tĩ, ẽg jóg tỹ kanhkã tá nĩ ti. Ãjag tỹ ti mỹ to vĩn kỹ
tóg ã kuprĩg tỹ ãjag jagrẽ han ke mũ mỹr, Topẽ ti," he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ Topẽ jykre hã han kỹ tar nĩ
(Mt 12.22-30; Mc 3.20-27)

14 Kejẽn tóg ũn jagrẽ kóreg mỹ ti jagrẽ kutẽm mũ. Ti vĩ vãnh han ja tóg
nĩ, ti jagrẽ ti. Jesus tỹ ti kutẽm kar tóg vĩ há nĩ sir. Kỹ tóg vẽnh kar mỹ e
tĩ sir, ag mỹ tóg sér tĩ sir. 15 Hã ra ũ ag tóg ti to: "jagrẽ kóreg ti nĩ," he mũ.
"Nén-Kóreg ag pã'i vỹ tỹ ti jagrẽ nĩ, Satanás ẽn, Belzebu he mũ ẽn," he ag
tóg mũ, ón kỹ. "Hã kỹ tóg Nén-Kóreg ag pan tĩ, ag jagrẽ kóreg ag. Nén-
Kóreg ag pã'i jykre tỹ tóg ag pan tĩ," he ag tóg ón kỹ, Jesus to. 16 Hã ra ũ
ag tóg ón kỹ ti jykre ve sór mũ gé, kỹ ag tóg ti tỹ ẽg tỹ nén han vãnh han
mũ ve sór mũ sir, ti tỹ ag mỹ kanhkã jykre ven jé.

17 Hã ra Jesus tóg ki kanhró nĩ, ag tỹ nén to jykrén mũn ki. Hã kỹ tóg ag
mỹ: “pã'i pir krẽm ke ag tỹ jagnẽ kato tẽn kỹ ag tóg jagnẽ kãgtén kãn ke mũ,”
he mũ. “Ĩn pir krẽm ke fag tỹ jagnẽ kato tẽn kỹ fag tóg jagnẽ kãgtén kãn ke
mũ gé sir. 18 Ge ti nĩ, Nén-Kórég ag jykre ti. Nén-Kórég ag tỹ jagnẽ kato tẽn
kỹ ag tóg jagnẽ tỹ tũ' henh mũ gé vẽ, Satanás ag. Hã kỹ tóg vẽnhmỹ nĩ, ãjag
vĩ ti, ãjag tỹ iso: “Satanás jykre tỹ, Belzebu ẽn jykre tỹ tóg Nén-Kórég ag pan
tĩ,” he mũ ti. Ag tỹ jagnẽ kato tẽgtẽ to ken hã vẽ sir, ha mẽ,” he tóg, Jesus ti.
19 “Belzebu jykre tỹ tóg ag pan mũ, Nén-Kórég ag,” he ãjag tóg tĩ iso. Ãjag mré
ke ag to jykrén nĩ. Nén-Kórég ag pan ag tóg tĩ gé, ãjag mré ke ag. Ag pi(jé)
Satanás jykre ki ag pan tĩ'. Topẽ jykre ki ag tóg ag pan tĩ (mỹr') Ãjag tỹ tag to
jykrén kỹ ãjag tóg inh jykre há ki kanhrãn ke mũ vẽ,” he tóg ag mỹ, Jesus ti.
20 “Topẽ kuprĩg jykre tỹ sóg Japo ag pan tĩ mỹr, ha mẽ. Topẽ kuprĩg tỹ Japo
ag pan kãn kỹ Topẽ tóg tỹ ẽg pã'i nĩ vẽ, mỹr. Tag to jykrén nĩ,” he tóg, Jesus ti.
21 “Ũ tỹ é he (ka)mẽ ag tóg ãjag tũ ki rĩr há han ti. Ag rógro vỹ jẽgtĩ, kỹ
ag tóg ãjag ĩn ki rĩr tĩ sir, ũ tỹ ag tũ mãg tũ nĩn jé. Kỹ ũ tóg ag tũ vóg ke
tũ nĩ gé, ag tỹ ki rĩr há han kỹ. 22 Kejẽn ũ tóg ũ tóg ũ tỹ é he (ka)mẽ ẽn in
tá jun mũ, ũ tỹ ti tar kãfór nĩ ti. Ti rárá kãfór nĩn kỹ tóg ti tỹ hẽn ri kenh
mũ sir. Kỹ tóg ti rógro vãg mũ. Ti tỹ ũn kãgtén jafã vãg tóg mũ, kỹ tóg ti
tũ mãn kãn mũ gé sir. Ge ti nĩ, isỹ nén han mũ ẽn ti. Ũ tỹ é he (ka)mẽ ri
ke ti nĩ, Japo ti, hã ra sóg ũn tar ẽn ri ke nĩ,” he tóg.
23 “Ãjag tỹ tỹ inh mré ke tũ nỹtĩn hã kỹ ãjag tóg inh kato tẽgtẽ mũ.
Ãjag tỹ inh mré ẽprã ke ag tỹ Topẽ to kãmũ han tũ nĩn kỹ ãjag tóg ag
kãmũ kamẽg mũ,” he tóg.

Vẽnh jagrẽ kórég vỹn kenh ke
(Mt 12.43-45)

24 “Kejẽn sóg vẽnh jagrẽ kórég ũ kutẽm mũ. Kỹ tóg ga kórég mĩ tĩ mũ, ti
jagrẽ ẽn ti. Goj venh ke tũ tóg nĩ, tá. Vẽnhkán ke tũ tóg nĩ gé, ti tỹ hẽ ri ken
kỹ vẽnhkán ke tũ tĩn kỹ. Kỹ tóg vãhã to jykrén mũ sir. “Inh hỹn ẽn ra tĩg mãn
ha, sỹ ũ tá kãkutẽ ja ẽn ra. Inh mỹ tóg tỹ ĩn ri ke ja nĩ, kỹ inh jé hỹn ti kãra rã
mãn ha,” he tóg mũ, ti jagrẽ ẽn ti. 25 Kỹ tóg ti venh kãtĩ mũ. Hã ra tóg sir krĩ
há nĩ. Kỹ tóg ti mỹ ĩn há ri ke nĩ sir, ĩn prur, ĩn sĩnvĩ ri ke. 26 Kỹ tóg Nén-Kórég
tỹ 7 (ke) ag mỹ tónh tĩ mũ sir. “Ha kãmũ jẽg,” he jé tóg ke mũ. Hã ra ag jykre
pãno tóg ti jykre pãno kãfór nĩ. Kỹ ag tóg sir ũ ẽn kãge ge mũ, tỹ ag tóg ti
jagrẽ nỹtĩ sir, isỹ ũn mỹ ti jagrẽ pir kutẽm ja ẽn ti. Hã kỹ tóg kórég tãvĩ nĩ sir.
Ti jagrẽ kórég pir kutẽm inh nĩ vẽ, hã ra ũ tỹ 8 (ke) ag tóg tỹ ti jagrẽ nỹtĩ, ti tỹ
inh ki rã tũ nĩn kỹ,” he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ag mỹ vẽnh jagrẽ jykre tón hã vẽ.

Topẽ tỹ ẽg ve há han ke

27 Kỹ ũ tỹ ti vĩ mẽg mũ ũ fi tóg prẽr mũ sir, fi tỹ ti vĩ tag mẽ kỹ. Ũn e ẽn
kãmĩ fi tóg jẽ nĩ, kỹ fi tóg ti mỹ ke mũ. “!..Topẽ vỹ ã mỹnh fi ve há han, fi
tỹ ã han tugrĩn, fi tỹ ã pafãm tugnen..!” he fi tóg, prẽr kỹ. 28 Kỹ Jesus tóg

fi mỹ: “hỹ,” he mũ. “Hã ra Topẽ vỹ ã ve há han ke mũ gé, ã tỹ ti vĩ jẽmẽn kỹ. Hã kỹ ã tỹ ti vĩ mẽ kỹ ke króm nĩ, kỹ tóg ã ve há tãvĩ han ke mũ,” he tóg, Jesus ti, ũ tỹ prẽr mũ ẽn fi mỹ.

Jesus tỹ ón kỹ milagre han ke tũ
(Mt 12.38-42)

29 Hã ra ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg sir tá junjun mũ, ti vĩ mẽ jé. Kỹ tóg fór tãvĩ tĩ. Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “kórég ãjag nỹtĩ,” he mũ. “Ón kỹ ãjag tóg nén han vãnh ve sór mũ. Venh ke tũ ãjag tóg nĩ. Nén ũ pir hã ve jé ãjag tóg ke mũ, hã vỹ: Jonas tỹ nén ve ja ẽn ri ke, he mũ,” he tóg. 30 “Jonas vỹ cidade tỹ Nínive tá ke ag mỹ Topẽ vĩ tó ja nĩ, kỹ ag tóg ti vĩ mẽ há han ja nĩ. Ẽn ri ke han jé sóg ke mũ, ãjag mỹ. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin ẽn nĩ,” he tóg. 31 “Kỹ pã'i mág ẽn fi, kanhkã tãpér tỹ sul tá kãtĩg ja ẽn fi, tã tá kãtĩg ja ẽn fi vỹ nĩnh ke mũ gé, kurã tỹ ẽgno ki, sỹ vẽnh kar jykre venh ke kurã ẽn ki. Ãjag mré fi tóg jẽnh mũ, kỹ Topẽ tóg ãjag mỹ vĩ kónãn ke mũ, fi ve kỹ. Kanhkã fyr ja tá fi tóg kãtĩg ja nĩ, vãsỹ, fi tỹ pã'i mág tỹ Salomão vĩ mẽ jé. Salomão kãfór vỹ tỹ inh nĩ, hã ra ãjag tóg inh vĩ mẽ jãvãnh nỹtĩ fi jãvo,” he tóg. 32 “Kỹ Topẽ vỹ Nínive tá ke ag ve kỹ ãjag mỹ vĩ kónãn ke mũ gé, kurã tỹ ẽgno ẽn ki, ha vemnĩ. Nínive tá ke ag tỹ Jonas vĩ mẽ kỹ ag tóg ãjag jykre togvãnh ja nĩ. Tỹ sóg Jonas kãfór nĩ, hã ra ãjag tóg ãjag jykre tovãnh jãvãnh nỹtĩ, sỹ ãjag mỹ tó tĩ (hã) ra,” he tóg, Jesus ti.

Jẽngrẽ ri ke ẽg nỹtĩ
(Mt 5.15; 6.22-23)

33 “Ẽg tỹ lampião grug kỹ ẽg pi(jé) ĩn krẽm péju kỹn fẽg tĩ', ẽg pi(jé) kẽj krẽm fẽg tĩ'. Ti fẽg jafã kri ẽg tóg fẽg tĩ, lampião gru ti. Kỹ ẽg tóg ti gru tỹ ve há jẽgtĩ, ẽg tỹ ĩn kãtá kãmũ kỹ,” he tóg, Jesus ti.

34 “Ẽg kanẽ hã tóg tỹ ẽg tỹ ve jafã nĩ. Kỹ tóg ẽg jo kurã han tĩ, ẽg kanẽ ti, ti há nĩn kỹ. Kỹ tóg ẽg jo kurã kar nĩ sir, ẽg kanẽ há nĩn kỹ. Ẽg kanẽ kórég nĩn kỹ tóg ẽg jo kuty ke kãn mũ sir. Kỹ tóg ge nĩ, ẽg jykre kórég ti. Ẽg kanẽ kórég ri ke ti nĩ, ẽg jo kuty han tóg tĩ. 35 Kỹ vẽnh kanhrãn nĩ. Ke tũ nĩ mũ ra tóg ãjag jo kuty ri ke nĩ. Vẽnh jykre kórég hã vẽ. Kỹ vẽnh jykre kórég han sór tũg nĩ. 36 Ãjag jo kurã nĩn kỹ tóg há tãvĩ nĩ, ãjag jo kuty tũ nĩn kỹ, ãjag jo kuty sĩ tũ nĩn kỹ ke gé. Ãjag jykre há tãvĩ nĩn kỹ tóg ãjag jo kurã ri ke nĩ. Kỹ ãjag tóg sir lampião gru ri ke nỹtĩ gé. Lampião gru mág nĩn kỹ tóg kómkóm ke tĩ, ẽg kanẽ jo, kỹ tóg ẽg mỹ jẽngrẽ há han tĩ. Ge ẽg nỹtĩ, ẽg jykre há tãvĩ nĩn kỹ, ti kórég sĩ tũ nĩn kỹ,” he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ag mỹ Topẽ jykre há tón hã vẽ.

Jesus tỹ ũn jykre régre ag mỹ vĩ kónãn
(Mt 23.1-36; Mc 12.38-40)

37 Ti tỹ ag mré vẽmén kar Fariseu ũ tóg ti mỹ: “inh mré jẽn kãtĩg,” he mũ. Kỹ tóg ti mré tĩ mũ, ti mré jẽn jé, Jesus ti. 38 Hã ra Jesus tóg Judeu

ag jykre han ja tũ nĩ, ag jẽn jé ag tóg vẽnh nĩgpég tĩ. Kỹ tóg Fariseu ẽn mỹ e tĩ. Kỹ tóg to jykrén kónãn mũ sir.

39 Kỹ Jesus tóg ki kanhró nĩ, kỹ tóg ti mỹ kãmén mũ. “Fariseu vỹ tỹ ãjag nỹtĩ,” he tóg. “Kỹ ãjag tóg copo ven ja kugpég tĩ, pénky ven ja ke gé, hã ra ti kãtá ke tóg kavéj nĩ. Kỹ ãjag jykre vỹ ge nỹtĩ gé. Jykre há nĩ ve ãjag tóg nỹtĩ, hã ra ãjag tóg vẽnh jykre pãno han tĩ, hã vỹ: jãnkamy to ag lograr he tĩ, he mũ, ãjag prũ tũ fag mré nỹ, he mũ gé. 40 Krĩ tũ pẽ ãjag nỹtĩ. Ũ tỹ ẽg ven ja han mũ vỹ ẽg jykre han mũ gé mỹr. Ẽg jykre há nĩn kỹ ẽg ven ja vỹ há nĩ gé. 41 Ũ jagãgtãn ra, ãjag tỹ nén ũ tỹ. Vẽnh jykre há kar han ra, kỹ tóg ãjag tỹ nén ũ kar jãnhkri nĩ ri ke nĩ sir,” he tóg.

42 “Fariseu', Topẽ vỹ ãjag ve kónãn. Ón kỹ ãjag tóg Topẽ mỹ ãjag jakré tỹ dízimo han kãn tĩ. Ãjag jakré tỹ hortelã tỹ 10 (ke) nĩn kỹ ãjag tóg Topẽ mỹ ũn pir nĩm tĩ, dízimo han kỹ. Ãjag jakré tỹ arruda tỹ ãjag tóg dízimo nĩm tĩ gé, ãjag jakré tỹ vẽnh kagta kar tỹ mỹr, ãjag tỹ nén ũ kar mré hã. Nén ũ kar tỹ ãjag tóg dízimo vin tĩ, Topẽ mỹ. Hã ra ãjag tóg vẽnh jykre kuryj han tũ nĩ jãvo. Topẽ to há tũ ãjag tóg nỹtĩ, ti vĩ jẽmẽ jãvãnh ãjag tóg nỹtĩ. Ãjag tỹ ti tỹ ẽg jyvẽn ki króm mré hã ãjag jakré tỹ dízimo vin ra tóg há tãvĩ nĩnh mũ vẽ, ha mẽ. Hã ra ãjag tóg ki króm sór tũ nĩgtĩ,” he tóg.

43 “Fariseu', Topẽ vỹ ãjag ve kónãn. Vẽnh kanhrãn jafã krẽm ãjag tóg vẽnh kãpãm kỹ nỹtĩ, vẽnh kar tỹ ãjag ve jé. Cidade kuju tá ãjag tóg mũgtĩ, kỹ vẽnh kar tỹ ãjag mỹ: “Senhor, ã mỹ há?” hen kỹ tóg ãjag mỹ sér tĩ. 44 Topẽ vỹ ãjag ve kónãn mỹr. Vẽnh kej si ri ke ãjag nỹtĩ, vẽnh kej to ró tũ ri ke. Kri mũ ag tóg tĩ, vẽnh kar, kỹ ag tóg ki kagtĩg nỹtĩ, ti tỹ tỹ vẽnh kej nĩ ti. Kỹ ag tóg vẽnh vatánh tá vẽnh kavénh tĩ. Tag ri ke ãjag tóg nỹtĩ. Kỹ ãjag krẽm ke ag vỹ Topẽ vĩ mranh tĩ, ãjag ven kỹ,” he tóg, Jesus ti, Fariseu ag mỹ.

45 Kỹ Topẽ vĩ to professor ũ tóg Jesus mỹ: “ã tỹ Fariseu ag mỹ tag tó kỹ ã tóg ẽg to vĩ kónãn tĩ nĩ gé, ag mré,” he mũ, ẽg Senhor mỹ.

46 Kỹ tóg: “ón kỹ Topẽ vĩ to professor',” he mũ. “Hỹ, Topẽ vỹ ãjag ve kónãn gé,” he tóg. “Vẽnh kar mỹ ãjag tóg vẽnh jykre kufy nĩm tĩ. Kufy jagy ti nỹ, vẽnh jykre ẽn ti, kỹ ãjag tóg han sór tũ nĩgtĩ. Ge ra ãjag tóg ag mỹ: “ha ki króm,” he tĩ. 47 Topẽ vỹ ãjag ve kónãn mỹr. Ãjag jóg'jóg ve ag vỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag kãgtén. Jãvo ãjag tóg ag kej ki rĩr há han tĩ. 48 Hã ki ãjag tóg ãjag jóg'jóg ve ag tỹ ag kãgtén to: “há ti nĩ,” he tĩ. Hã ki tóg ãjag mỹ há nĩ mỹr, ag tỹ ag kãgtén ja tugrĩn. Ag hã vỹ ag kãgtén ja nĩ, kỹ ãjag hã nỹ ag kej ki rĩr há han tĩ',” he tóg. 49 “Hã kỹ Topẽ vỹ ãjag to vĩ ja nĩ. Ki kanhró ti nĩ, Topẽ ti, hã kỹ tóg ãjag to vĩ kónãn ja nĩ, ha mẽ. “Inh vĩ tó tĩ ag jẽgnẽ jé sóg ke mũ ag mỹ, isỹ ũn vin mũ ag ke gé, ag tỹ ag mỹ inh vĩ tó jé. Hã ra ag tóg ag vóg kónãn ke mũ, ag kãgtén jé ag tóg ke mũ,” he ja tóg nĩ, Topẽ ti. 50 Ãjag jóg'jóg ve ag vỹ ag kygrẽn kãn, hã ra tóg ãjag mỹ há tĩ, hã kỹ Topẽ vỹ to ãjag vóg kónãn ke mũ. Ũ tỹ hẽn ri ke ag kygrẽn ag tóg, ãjag jóg'jóg ve ag, Topẽ tỹ ẽprã ke ag han kar kỹ. 51 Ti kãke tóg Abel tén. Ti nón ke ag kãgtén ja ag tóg nĩ gé, ãjag jóg'jóg ve ag, Zacarias mré hã. Topẽ ĩn jãnkã krẽm ag tóg ti tãnh, Topẽ mỹ nén ũ pũn jafã ẽn ki, Zacarias ti. Topẽ tỹ jẽgnẽg mũ ag

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

kãgtén tovãnh tũ pẽ ag nỹtĩ, ãjag jóg'jóg ve ag. Hã ra tóg ãjag mỹ há tĩ. Ãjag tỹ ag kygrẽn kãn ri ke ti nĩ. Ũn kãgter mũ tag jagfy kajãm kãn jé ãjag tóg ke mũ, ha vemnĩ. Ãjag mỹ sóg tó mũ mỹr," he tóg, Jesus ti.

52 "Ón kỹ Topẽ vĩ to professor', Topẽ vỹ ãjag ve kónãn. Topẽ vĩ tỹ ẽg kanhrãn mũ ẽn ki ge jãvãnh ãjag tóg nỹtĩ mỹr'. Kỹ ũ tỹ ki rã sór mũn kỹ ãjag tóg ti mỹ tó kónãn tĩ, ti tỹ ki vẽnh fón tũ nĩn jé. Kỹ tóg ẽg tỹ ũ jo ĩn nĩfenh ẽn ri ke nĩ, ãjag tỹ ag tỹ Topẽ ki ge kamẽg ti," he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ũ tỹ ón kỹ Topẽ vĩ to professor ag mỹ vĩ kónãn hã vẽ.

53 Ti tỹ tag tó kar kỹ tóg hẽn ra tĩ mũ sir. Tag pãte Topẽ vĩ to professor ag tóg ti mré mũ kỹ ti tugnỹm tĩ, Fariseu ag ke gé. Ag tỹ ti vĩ to ti se sór vẽ. Hã kỹ ag tóg ón kỹ ti ki jẽmẽgmẽg mũ. 54 Ón kỹ ag tóg ti vĩ jẽmẽg tĩ gé sir, ag tỹ ti vĩ to ti kãgmĩn jé.

Ũn jykre régre ag
(Mt 10.26-27)

12 1 Hã ra ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ vẽnh mãn kỹ nỹtĩ nĩ. E tãvĩ ag tóg tĩ ha, mil tỹ hẽn ri ke ag. Kỹ ag tóg jagnẽ sãnsãn mũ sir, ag e nỹtĩn kỹ. Kỹ Jesus tóg ag kanhrãnrãn mũ. Ã mré mũ tĩ ag kanhrãn vén tóg mũ, kỹ tóg ag mỹ: "Fariseu ag jykre han sór tũg nĩ," he mũ. "Pão jẽgja jafã ri ke ti nĩ, ag jykre ti, hã kỹ tóg Topẽ mỹ kóreg nĩ. Ag jykre hã vẽ, ha mẽ: jykre régre ag nỹtĩ. Kỹ tag tóg Topẽ mỹ kóreg tãvĩ nĩ," he tóg. 2 "Ẽg tỹ péju kỹ nén han mũ vỹ vẽnh ven kãn ke mũ, ẽg tỹ vẽnh kar vatánh tá nén to jykrén mũ vỹ vẽnh ven kãn ke mũ, kurã tỹ ẽgno ki," he tóg. 3 "Ãjag tỹ vẽnh kar vatánh tá vẽmén ja ẽn mẽ kãn jé ag tóg ke mũ, vẽnh kar. Ãjag tỹ kékén kỹ nén tó ja ẽn tó kãn jé ag tóg ke mũ, jamã hár(a), ãjag tỹ ĩn kãtá nén tó ja ẽn. Hã kỹ vẽnh jykre régre han tũg nĩ," he tóg.

Ẽg tỹ ẽprã pã'i ag kamẽg ke tũ
(Mt 10.28-31)

4 "Ha mẽ, iso há ãjag nỹtĩ. Ag kamẽg tũg nĩ, ũ tỹ ẽg tén tĩ ag, pã'i ag. Ag tỹ ẽg tén kar kỹ ag tóg ẽg tỹ hẽ ri kenh ke tũ nĩ sir. Hã kỹ ag kamẽg tũg nĩ. 5 Ãjag mỹ sóg tónh mũ ha, ãjag tỹ ũn kamẽg ke ti, hã vỹ: Topẽ, he mũ. Ti hã ne ẽg tén kar nũgme ki ẽg vãm ki kanhró nĩ', mỹr ha mẽ'. Kỹ ti hã kamẽg nĩ. 6 Sẽsĩ vãm ag tóg tĩ, jãnkamy kato, ẽg tỹ ko jé. Jẽsĩ tỹ 5 (ke) kato ẽg tóg jãnkamy pir mãg tĩ. Hã ra Topẽ pi(jé) ag kã jatun mũ'. Ag ki rĩr nĩ tóg nĩ, sẽsĩ ẽn ag ki. 7 Ẽg ki rĩr tóg nĩ gé, Topẽ ti. Ẽg tỹ nén vég mũ kar ki kanhró tóg nĩ. Hã kỹ tóg ẽg gãnh ki kanhró nĩ gé. Nĩkrén kãn ja tóg nĩ, Topẽ ti, ẽg gãnh ti. Jẽsĩ kãfór ãjag tóg nỹtĩ, Topẽ mỹ. Ãjag kãmĩ ũn pir tóg sẽsĩ e kãfór nĩ, ti mỹ. Hã kỹ ag kamẽg tũg nĩ, ũ tỹ ẽg tén sór mũ ag," he tóg.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ẽg tỹ Jesus kãmén ke
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

8 "Hã kỹ sóg ãjag mỹ tag tó mũ. Ẽprã ke ag mỹ: "tỹ sóg ti mré ke nĩ," hemnĩ, iso. Ag kamẽg tũg nĩ. Kỹ sóg ãjag tónh ke mũ gé, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag mỹ, kurã ẽn kã, ãjag tỹ tỹ inh mré ke nỹtĩ ti. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin ẽn nĩ, ha mẽ. 9 Ãjag tỹ ẽprã ke ag mỹ inh kãmén tũ nĩn kỹ sóg ãjag tónh ke tũ nĩ gé, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag mỹ, ãjag tỹ iso: "ti ki kagtĩg sóg nĩ," hen kỹ," he tóg.

10 "Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin ẽn nĩ. Ag tỹ iso vẽme jũ han kỹ sóg ag mỹ vẽnh pãte fón sór mũ. Ag tỹ hã ra Topẽ kuprĩg to vẽme jũ han kỹ Topẽ tóg ag mỹ vẽnh pãte fón mãn ke tũ nĩ ha," he tóg.

11 "Ãjag vin jé ag tóg ke mũ, pã'i ag mỹ, governador ag mỹ ke gé, ag tỹ ãjag sigse jé. Ẽg vẽnh kanhrãn jafã krẽm ag tóg ãjag ki jẽmẽ sór ke mũ, ãjag tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ti, ha vemnĩ. Hã ra to krĩ kufy han tũg nĩ, ãjag tỹ ag mỹ inh kãmén ke ẽn to. 12 Topẽ kuprĩg hã ne ãjag kanhrãn ke mũ', kurã ẽn kã. Hã kỹ ãjag tóg tónh ke mũ sir," he tóg, Jesus ti, ã mré mũ tĩ ag mỹ.

Ẽg tỹ nén ũ to én ke tũ

13 Kỹ ũn e ag kãmĩ ũ tóg Jesus mỹ: "Senhor'," he mũ. "Inh jo inh kãke mré vĩmnĩ, ẽg tỹ ẽg panh ter ja tỹ nén kar vẽnh kãpãm jé, ti kuge ti," he tóg, Jesus mỹ.

14 Hã ra Jesus tóg ti mỹ: "vó," he mũ. "Isũ pijé'," he tóg. "Inh pi(jé) ã mỹ ã kuge ve sór mũ'. Inh pi(jé) ã tũ tỹ vẽnh kãpãm sór mũ'," he tóg.

15 Kỹ tóg ag kar mỹ: "ker nén ũ to én hẽ'," he mũ. "Ẽg tỹ nén kar pi(jé) ẽg rĩr han ke mũ'. Ẽg tũ mág nĩ ra ẽg pi(jé) mũ há han ke mũ'," he tóg.

16 Kỹ tóg ag mỹ: "vẽnh jykre há vỹ ge nỹnh mũ, ha mẽ," he mũ. "Ũn rico tóg nĩ ja nĩgtĩ mỹr," he tóg. "Ti japỹ vỹ nén kar kanẽ e han ja nĩgtĩ. 17 Kỹ tóg to jykrén mũ sir, ũn rico ti. "Inh hỹn ne han mũ ha?" he tóg. "Inh pãjó mág vó, inh pãjó kãsa vó, sỹ krẽm isũ kar rãg jé?" he tóg. 18 "Inh pãjó kókén jé sóg ke mũ, sỹ ti jẽgja ki ũn mág han jé, kỹ sóg krẽm isũ kar vin mũ, inh jakré kanẽ kar ti," he tóg mũ, to jykrén kỹ. 19 "Kỹ sóg jatu nĩ sir. Isũ vỹ prỹg tỹ hẽn ri ke pétẽm mũ, kỹ sóg rãnhrãj mãn ke tũ nĩ ha. Jatun mỹ sóg jẽg nĩnh ke mũ, kron nĩ jé inh ke mũ gé. Inh mỹn sér tĩ sir, sỹ jatu nĩn kỹ," he tóg, to jykrén kỹ, ũn rico ti.

20 Hã ra Topẽ tóg ti mỹ vĩ mũ. "Krĩ tũ ã nĩ," he tóg ti mỹ. "Kuty tag kã ã tóg ter ke mũ ha, kỹ ã tũ mág tag tỹ tỹ ũ tũ nĩnh ke mũ ha ke gé. Ma tĩg ke tũ ã tóg nĩ. Ã ter ke vẽ," he tóg ti mỹ, Topẽ ti," he tóg, Jesus ti, ũ tỹ ã panh tũ mãn sór mũ ẽn mỹ. 21 "Ge tóg tĩ, ẽg tỹ ga kri nén ũ há ve sór kỹ, ẽg tỹ kanhkã tá tỹ nén ũ tũ nĩn kỹ, Topẽ mré. Ẽg pi(jé) ga kri ẽg tũ mág ẽn ma mũnh mũ'. Ẽg tỹ kanhkã tá tũ mág nỹtĩn kỹ tag hã tóg há nĩ," he tóg, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ẽg tỹ nén ũ to krĩ kufy han ke tũ
(Mt 6.25-34)

22 Kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ: “ha vé,” he mũ. “Vẽjẽn to jykrén kỹ krĩ
kufyg tũg nĩ,” he tóg. “Inh hỹn ũri ne konh mũ'? Inh hỹn ne tunh mũ'?”
he tũg nĩ. 23 Topẽ tỹ ẽg han ja vẽ, ẽg tỹ ga kri mũ jé. Hã kỹ tóg ẽg jẽn ki
rĩr ke mũ gé, ẽg kur ki ke gé. 24 Sẽsĩ to jykrén nĩ. Ag mỹ ẽkrãn tĩ'? Vó. Ag
mỹ ãjag jakré kunũg tĩ'? Vó. Ag mỹ pãjó han tĩ'? Vó, ke tũ ag tóg nĩgtĩ, ge
ra Topẽ tóg ag jẽn tĩ. Jẽsĩ kãfór ãjag tóg nỹtĩ, Topẽ mỹ, hã kỹ tóg ãjag jẽn
ke mũ gé. 25 Kỹ, Topẽ tỹ ẽg jé prẽr kỹ ẽg tóg mũnh mũ gé. Ẽg pi(jé) mũnh
ke tũ nĩ', ti tỹ ẽg jé prẽr kỹ'. Ẽg tỹ to krĩ kufy han mũ ra ẽg tóg tĩg mũ.
26 Ẽg pi(jé) ẽg krĩ kufy tugrĩn, ẽg krĩ há tugnĩn mũnh ke tũ nĩ'. Mũ jé ẽg
tóg ke mũ, ti tỹ ẽg jé prẽr kỹ. Hã kỹ nén ũ ũ to krĩ kufy han tũg nĩ.
27 Ka fej to jykrén nĩ gé. Jatun mỹ tóg mog tĩ. Rãnhrãj tũ tóg nĩgtĩ, kur han
tũ tóg nĩgtĩ. Hã ra tóg sĩnvĩ nỹtĩgtĩ, ka fej ti, kỹ pã'i mág tỹ Salomão ẽn kur tóg
ri ke tũ nỹtĩ ja nĩgtĩ, ti sĩnvĩ ja ra, vẽnh kar kur sĩnvĩ kãfór ti nĩ, Salomão kur
ti. Ki hã sóg tó mũ mỹr. 28 Topẽ hã ne ka fej sĩnvĩ han tĩ'. Hã ra tóg kãnhmar
kãgter tĩ, ka fej ti, ti sĩnvĩ ra. Ũri tóg há nỹtĩ, tỹ vaj kỹ tóg kógungun tĩ. Topẽ tỹ
ka fej sĩnvĩ han kỹ tóg ãjag kur ki rĩr ke mũ gé, ha vemnĩ. Kỹ ti to: “ti mỹ ẽg mỹ
kur nĩm mũ vỹ?” he tũg nĩ. 29 “Inh hỹn ne konh mũ', ũri?” he tũg nĩ gé. To krĩ
kufy han tũg nĩ. 30 Topẽ ki ge tũ ag vỹ tag to jykrén mág tĩ. Hã ra ẽg jóg tỹ Topẽ
vỹ ẽg ki kanhró nĩ, ẽg tỹ nén konh ke mũ ti, ẽg kur ti ke gé. Kỹ to krĩ kufy han
tũg nĩ. 31 Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ẽn hã ve jé vãsãnsãn nĩ. Kỹ tag hã to jykrén nĩ. Kỹ
Topẽ vỹ ãjag mỹ ãjag tỹ nén ve sór mág ẽn vin ke mũ sir,” he tóg, Jesus ti.

Kanhkã tá ẽg tũ
(Mt 6.19-21)

32 “Kamẽg tũg nĩ, ãjag pipir nỹtĩ ra. Ẽg jóg tỹ Topẽ vỹ ãjag to há nĩ, hã kỹ tóg
ãjag mỹ kanhkã ti ven sór mũ, ha mẽ. 33 Ãjag tỹ nén kar vin nĩ, ũn vẽsỹrénh mũ
ag mỹ. Hã kỹ ãjag tóg kanhkã tá tỹ nén ũ mág nỹtĩnh mũ. Tá ãjag kuge tóg tũ'
henh ke tũ nĩ. Tag ki ẽg tóg ẽg jãnkamy fón tĩ, nén ũ kar to. Tá tóg tũ' he jãvãnh
nĩ, ẽg kuge ti. Tá ũ tóg péjunh kãtĩg ke tũ nĩ gé, tá ti ga tóg kaggranh ke tũ nĩ gé.
Kanhkã tá ẽg tũ vỹ ge nĩ. Tũg jãvãnh ti nĩ. 34 Ãjag tỹ ga kri tỹ nén ũ mág nỹtĩn
kỹ ãjag tóg ga kri mũ mág sór mũ. Ãjag tỹ hã ra kanhkã tá tỹ nén ũ mág nỹtĩn
kỹ ãjag tóg kanhkã ra mũ sór mũ, kỹ tag hã ne há nĩ',” he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ Jesus kãtĩg mãn jãvãnh ke

35 “Ẽg kur tỹ ẽg tóg vẽsógfĩg tĩ, ẽg tỹ rãnhrãj há han jé. Ẽg lampião grug ẽg
tóg tĩ, kuty kã, ẽg tỹ ve há han jé. Ẽn ri ke han nĩ, ãjag tỹ inh kãtĩg mãn ke
jãvãnh kỹ. 36 Kỹ ãjag tóg ũn camarada ri ke nỹtĩ. Kejẽn ag patrão vỹ hẽn ra tĩg
mũ, ã prũ ke festa mág han jé. Kỹ ti camarada ag vỹ ti tỹ tá vỹn ke jãvãnh nỹtĩ.
Ag tỹ ti jãvãnh há han kỹ tóg há tĩ, ag nũgnũr tũ nĩn kỹ. Kỹ ag tóg kãnhmar

ti tỹ jãnkã tỹ tórón tórón ke kỹ mẽnh mũ, kỹ ag tóg ti mỹ róm ke mũ sir, ti jun kỹ. 37 Kỹ tóg kejẽn jun mũ sir, ag patrão ti. Kỹ tóg sér tĩ, ti camarada ag tỹ ti jãvãnh nỹtĩn kỹ. Kỹ tóg ag mỹ vĩ há han ke mũ sir. Kỹ tóg vẽsóg fĩn kỹ ag mỹ: "nĩgnĩ ra ver, mesa to," henh ke mũ sir. Kỹ tóg ag mỹ vẽjẽn ven ke mũ. Ag patrão hã ne ã camarada ag mỹ vẽjẽn ven ke mũ', ha vemnĩ. Ki hã sóg tó mũ," he tóg, Jesus ti. 38 "Hẽn ri ke mũn tóg meia noite ki jun ke mũ, hẽn ri ke mũn tóg galo kyr mũ ra jun ke mũ. Ti camarada ag tỹ ti jãvãnh kỹ nỹtĩn kỹ tóg ag mỹ vĩ há tãvĩ han ke mũ sir, ha vemnĩ," he tóg, Jesus ti.

39 "Kỹ tag to jykrén nĩ, ha mẽ. Inh kãtĩg mãn ke vỹ ũ tỹ nén ũ pigju(g) tĩ kãtĩg ri ke nĩnh mũ. Ũ tỹ ti ĩn krẽm nĩ ẽn pi(jé) ki kanhró nĩ', hora kã ti kãtĩg ke mũ ti. Ũ tỹ ti tỹ nén ũ péju sór mũ tóg ẽn ge nĩ, ha mẽ. Ti tỹ ti kãtĩg ke hora ki kanhró nĩ (hã) ra tóg ã kanẽ fãn mũ vẽ, ti tỹ ti ĩn kãra rã tũ nĩ jé. Hã ra tóg ki kagtĩg nĩ. 40 Ge ti nĩ, inh kãtĩg mãn ke ti. Vẽnh ki rĩr, vẽnh ki ẽmẽ. Ẽprã ke fi kósin vỹ kãtĩg ke mũ, ãjag tỹ ti kãtĩg ke to jykrén tũ (hã) ra," he tóg, Jesus ti.

Ũn camarada to comparação
(Mt 24.45-51)

41 Kỹ Pedro vỹ ti mỹ: "Senhor'," he mũ. "Ã tỹ ũ mỹ ke nẽ, ã tỹ tó ja tag ti? Ã tỹ ũ tỹ ã ki ge tũ ag mỹ ke mỹ, ẽg mỹ ke mỹ vó?" he tóg, Pedro ti, Jesus mỹ.

42 Kỹ ẽg Senhor tóg ti mỹ: "hỹ," he mũ. "Kejẽn patrão tóg hẽn ra tĩg sór mũ, kỹ tóg ã camarada ag kã ũ tỹ pã'i han mũ, ti tỹ ti jo ã mré camarada ag ki rĩr jé. Ũ tỹ ã rãnhrãj ki rĩr há han tĩ ẽn kuprẽg tóg mũ, ti tỹ ag mỹ vẽjẽn ven jé, vẽjẽn ke horan ki. 43 Ti tỹ ag ki rĩr há han kỹ ti patrão vỹ ti mỹ vĩ há han ke mũ, ti kãtĩg mãn kỹ, ũ tỹ ag ki rĩr há han mũ ẽn mỹ. 44 Tỹ pã'i mág han jé tóg ke mũ, ti tỹ ti tũ ki rĩr kãn jé sir. Ki hã sóg ke mũ, ha mẽ. 45 Ti camarada ẽn jykre kórég nĩn kỹ tóg vẽnhmỹ nĩ jãvo, ha mẽ. To jykrén kỹ tóg: "ẽg patrão vỹ kãtĩg vãnh han mũ," he mũ. Kỹ tóg ã mré camarada ag vóg kónãn kỹ ag mrãnmrãn mũ sir, fag ke gé. Kỹ tóg jatun mỹ jẽn mág han mũ, ũn kronkron tĩ ag mré tóg kronkron kỹ pépév tĩ nĩ gé sir. 46 Kỹ ti patrão vỹ ti kãnhmỹ jun ke mũ, ha vemnĩ, ti tỹ ti jun ke kurã ki kagtĩg nĩn kỹ, ti hora ti ke gé, kỹ tóg ti vóg kónãn ke mũ gé sir, ti patrão ti, kỹ tóg ti fón ke mũ, Topẽ vĩ mranh tĩ ag mré hã," he tóg.

47 "Topẽ camarada ũ vỹ ã patrão kãtĩg ken jo ki rĩr há han tũ nĩgtĩ, ti patrão tỹ ti mỹ tó mũ ra. Ã patrão vĩ ki króm tũ ti nĩgtĩ. Ti mrãnmrãn mág jé tóg ke mũ, ti patrão ti, Topẽ ti. 48 Ũ tóg ã tỹ nén han ke mẽ ja tũ nĩ, ti patrão vĩ ti, ti camarada ũ ti. Hã ra tóg kórég han mũ gé. Kỹ ti patrão tóg ti mrãnmrãn ke mũ gé. Ti mrãnmrãn sĩ han jé tóg ke mũ jãvo. Ũ tóg vẽnh kanhrãn mág han tĩ. Kỹ Topẽ tóg vẽnh jykre há tãvĩ ve sór mũ sir, ti tỹ ki kanhrãn mág han mũ ẽn to. Ũ mỹ ti vĩ mág tĩ, Topẽ ti, kỹ tóg ti tỹ ki króm há han ve sór mũ gé sir," he tóg, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ũ tỹ Jesus tugrĩn ẽg kato tẽnh ke
(Mt 10.34-36)

49 "Ga kri inh mur, isỹ re pũr tĩg ri ke han jé, hã vỹ: ũn e tỹ inh ki ge
mũ, he mũ. Sỹ re pũr tĩg ri ke ẽn venh há tóg tĩ, hã ra tóg ver gru tũ nĩ.
50 Ti grug to hã sóg vẽsỹrénh ke mũ. Iser ke vẽ, kỹ tóg inh mỹ e tĩ. Sỹ ve
jãvãnh tóg tĩ, inh vẽsỹrénh ke ti," he tóg, Jesus ti.
51 "Ãjag hỹn iso: "vẽnh kar tỹ jagnẽ to há han jé tóg ke mũ," he tĩ. Hã tũ
vẽ. Ũ tỹ hẽn ri ke tỹ jagnẽ kato tẽ han jé sóg ke mũ, ha vemnĩ. 52 Ha vé, ĩn
pir krẽm ke fag vỹ jagnẽ kato tẽnh ke mũ. Ũn tãgtũ fag vỹ ũn régre fag
kato tẽgtẽnh mũ ha. Kar ũn régre ẽn fag vỹ ũn tãgtũ fag kato tẽgtẽnh mũ
gé sir. 53 Jagnẽ kato fag jagnẽ to jũgjũnh mũ. Ũ tóg ã kósin kato tẽnh ke
mũ, kỹ ũ tóg kejẽn ã panh kato tẽnh ke mũ gé. Ũ fi vỹ ã kósin fi kato tẽnh
ke mũ, kỹ fi vỹ ã mỹnh fi kato tẽnh ke mũ gé. Kỹ ũ tóg ã má fi kato tẽnh ke
mũ, kỹ fi tóg ã jamré kato tẽnh ke mũ gé sir. Ge ti nĩgtĩ," he tóg, Jesus ti.

Jesus jykre ki kanhrãn
(Mt 16.2-3)

54 Kỹ tóg vẽnh kar mỹ tó mãn mũ gé, kỹ tóg ag mỹ: "kanhkã ve kỹ ãjag
tóg ta ki kanhró nỹtĩ," he mũ. "Kanhkã góg tỹ tãtá kãtĩn kỹ ãjag tóg: "ta
vỹ kutẽnh mũ," he tĩ. Ki kanhró ãjag tóg nỹtĩgtĩ. 55 Kar ãjag tóg kãka ki
kanhró nỹtĩ gé. "Tag tán kãtĩ mũ, kãka ti, kỹn hỹn jũ jagy nĩnh mũ, ha
vemnĩ," he ãjag tóg tĩ gé. 56 Ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ, ta jykre ti, kãka
jykre ti, ga jykre ti ke gé. Hã ra ãjag tóg inh jykre ki kanhrãnrãn sór tũ
nĩ, sỹ ũri ãjag mỹ tó mũ tag ti. Kutu ãjag nỹtĩ, ha mẽ, hã kỹ ãjag tóg ki
kanhrãnrãn sór tũ nĩ," he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ jagnẽ mỹ vẽnh pãte fón
(Mt 5.25-26)

57 "Kỹ ãjag tóg vẽnh jykre kuryj to jykrén tũ nĩ gé, ãjag tỹ jagnẽ mỹ vẽnh
pãte fón jé, ãjag tỹ ver ga kri mũn kỹ. 58 Kejẽn ãjag tóg jagnẽ mỹ vẽnh jykre
vẽnhmỹ tó tĩ. Kỹ ãjag tóg pã'i mỹ tónh mũ sir. Ã tỹ ũ to jũ mũ ẽn vỹ ã tónh
tĩg sór mũ. Ti tỹ pã'i tá jun ke to hã ti mré vĩmnĩ. Ti mỹ: "inh mỹ vẽnh pãte
fón," hemnĩ. Ke tũ nĩ mũ ra pã'i vỹ ã jykre pãno venh ke mũ, kỹ tóg polícia
mỹ: "ti se ra," henh ke mũ. Kỹ tóg ã senh ke mũ sir. 59 Ha mẽ, tá ã kãnhmar
kãkutẽ mãn ke tũ nĩ. Ã tỹ kajãm kãn kar kỹ ã hẽn ri ke mũn tá kãkutẽ mãn
ke mũ sir," he tóg. Jesus tỹ ẽg tỹ jagnẽ mỹ vẽnh pãte fón kãmén hã vẽ.

Ẽg tỹ ẽg jykre tovãnh ke

13 1 Kejẽn ũ ag tóg Jesus tá junjun mũ, hã ra ag tóg ti vĩ mẽ kỹ nỹtĩ. Kurã
ẽn kã ũ ag tóg ti mỹ Galiléia tá ke ag tó ja nĩ, fóg tỹ pã'i tỹ Pilatos tỹ
ũn kãgtén ja ẽn ag. Topẽ mỹ ag tóg ãjag mẽg tãnh ja nĩ, ti mỹ pũn jé, hã ki

Pilatos tóg ag kygrẽn ja nĩ, hã kỹ ag kyvénh tóg ãjag mẽg kyvénh mré kutẽ ja nĩ. Hã kãmén ag tóg, Jesus mỹ, ti tỹ ag mỹ e tĩn kỹ, ag tỹ ũn kãgter mũ ag to: "ag hỹn Topẽ vĩ mranh mág," hen kỹ. 2Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ãjag hỹn Galiléia tá ke ẽn to jykrén sór mũ, ũn kãgter mũ ẽn ag to," he mũ. "Topẽ vĩ mranh mág tĩ ag vẽ," he ãjag tóg mũ ag to. "Ag hỹn vẽnh jykre pãno han mũ nĩ, ag hỹn Galiléia tá ke ag jykre pãno kãfór han mũ nĩ, hã kỹ Topẽ hỹn tóg ag vóg kónãn mág," he ãjag tóg tĩ ag to. 3Ke tũ vẽ hã ra. Ãjag ri ke ag tóg nỹtĩ, mỹr, ha mẽ. Ãjag tỹ ãjag jykre tovãnh tũ nĩn kỹ ãjag tóg nũgme ki vár ke mũ, ha vemnĩ," he tóg. 4"Ũ tỹ 18 (ke) ẽn ag to jykrén nĩ, ũ tỹ goj tỹ Siloé tá kãgter mũ ẽn ag. Ĩn téj ẽn tóg ag kri kutẽ, ĩn vag jẽ ẽn ti, hã kỹ ag kãgter mũ. Jerusalém tá ke kar ag jykre ri ke ja ag tóg nỹtĩ. Ag pi(jé) ag jykre pãno ẽn kãfór ja nỹtĩ'. Ag ri ke han ja ag nỹtĩ, ha mẽ. 5Kỹ sóg ãjag mỹ ke mũ. Ãjag tỹ ãjag jykre pãno tovãnh tũn kỹ ãjag tóg nũgme ki vár ke mũ," he tóg, Jesus ti.

Ka tỹ figueira to comparação

6Kỹ tóg ag mỹ: "ũ tỹ Topẽ jykre han sór tũ ag vỹ ge nỹtĩnh mũ, ha mẽ," he mũ. "Kejẽn ũ tóg nĩgtĩ. Ka há krãn ja tóg nĩgtĩ, ka tỹ figueira. Ka kanẽ ũ vẽ, ko há ti jẽ. Ẽn krãn ja tóg nĩ. Uva kãmĩ tóg ti krãn ja nĩ. Kỹ tóg kejẽn ti kanẽ ko sór mũ, kỹ tóg venh kãtĩ mũ. Hã ra tóg kanẽn ja tũ nĩ. 7Kỹ tóg uva ki rĩr tĩ mỹ: "ti gỹn ra," he mũ. "Prỹg tãgtũ tóg nĩ ha, sỹ ti kanẽ vég tũ ki. Kanẽn vãnh ti hỹn jẽ. Ti gỹn ra, ti tỹ ga kókég tũ nĩn jé," he tóg. 8Hã ra tóg ã patrão mỹ: "ti tovãnh ra ver," he mũ, uva ki rĩr tĩ ti. "Ti pénĩn sóg kũm mũ ver, sỹ ti krẽm ga jẽgja han jé ver. 9Hẽn ri ke mũn tóg kanẽ há hyn han ke mũ ha. Ke tũ nĩn kỹ sóg ã mỹ ti gỹn ke mũ vãhã," he tóg mũ, uva ki rĩr tĩ ti," he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ũ tỹ ã jykre kórég tovãnh sór tũ tón hã vẽ.

Jesus tỹ vẽnhkán ke kurã ki ũn kaga tỹ há' he

10Kejẽn tóg ag vẽnh kanhrãn jafã krẽm ag kanhrãn mũ, Jesus ti, vẽnhkán ke kurã ki. 11Kỹ ũ fi tóg tá jẽ nĩ. Jagrẽ kórég fi nĩ, hã kỹ fi tóg pãnh ke kỹ jẽ nĩ. Vẽnh ra hã jẽ kórég fi tóg nĩ, fi jagrẽ tugnĩn. Prỹg tỹ 18 (ke) han fi tóg, fi jagrẽ tỹ fi kagãg tĩ ki. 12Kỹ Jesus tóg fi vég mũ, kỹ tóg fi jé prẽr mũ. "Kunĩg, jỹ," he tóg. "Ã kaga tỹ sóg tũ' henh mũ," he tóg fi mỹ. 13Kỹ tóg ã nĩgé tỹ fi kri fig mũ. Kỹ fi tóg vẽnh ra hã jẽg há han mũ, ha mẽ. Kỹ fi tóg Topẽ to vĩ há han mũ sir.

14Hã ra vẽnh kanhrãn jafã to pã'i tóg Jesus to jũ mũ, ti tỹ vẽnhkán ke kurã ki fi tỹ há' hen kỹ. Ti mỹ tóg tỹ vẽnh rãnhrãj nĩ, fi tỹ há' he mũ tag ti, hã kỹ tóg Jesus to jũ mũ. Kỹ tóg vĩ mũ sir. Vẽnh kar jyvẽn kỹ tóg ag mỹ: "kurã tỹ 6 (ke) hã ki ẽg tóg rãnhrãj ke mũ ha," he mũ. "Hã kỹ kurã tỹ 6 (ke) ẽn ki kãmũmnĩ, ti tỹ ãjag tỹ há' hen jé. Vẽnhkán ke kurã ki vẽnh kygtãg kãmũ tũg nĩ," he tóg mũ, pã'i ti.

15Hã ra Jesus tóg ti vĩ kãfãn mũ, kỹ tóg: "jykre régre ã nĩ (mỹr)," he mũ. "Vẽnhkán ke kurã kã ãjag tóg ãjag mẽg ki rĩr tĩ gé, monh ki, cavalo ki ke gé, ha mẽ. Ãjag mẽg kygvãn ãjag tóg tĩ, ãjag tỹ ti kron mũn jé, ti tỹ ĩn kãkã se kỹ jẽ

kỹ, cocho to. 16Kỹ tag fi vỹ se kỹ jẽ ẽn ri ke jẽ ja nĩ gé, ha mẽ. Satanás hã vỹ fi sé', prỹg tỹ 18 (ke) ki. Ẽg jóg'jóg ve tỹ Abraão kósin ũ fi vẽ, ẽg mẽg kãfór fi tóg jẽ, hã ra ã tóg jũ sór mũ, isỹ vẽnh kán ke kurã ki fi tỹ há' hen kỹ, isỹ fi kavãn ri ke han kỹ. Vẽnh jykre vẽnhmỹ han sór ã tóg nĩ," he tóg, Jesus ti, pã'i ti mỹ.

17Ti vĩ tag to ag tóg mỹ'ãg'ãg mũ sir, ti kato tẽ mũ ag. Hã ra tóg vẽnh e ẽn mỹ sér tĩ sir. Ag mỹ tóg nén ũ kar há han tĩ, hã kỹ tóg ag mỹ sér tĩ sir.

Mostarda fy to comparação
(Mt 13.31-32; Mc 4.30-32)

18Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩnh ke vỹ ge nĩ, ha mẽ," he mũ. 19"Vãnh tỹ mostarda fy ri ke ti nĩ. Sĩ ti nĩ, ti fy ti. Ẽg japỹ ki ẽg tóg krãn tĩ, kỹ tóg mog tĩ. Kỹ tóg ka ri ke nĩ, ti tỹ pẽ téj nĩn kỹ. Hã kỹ sẽsĩ tóg kri jagfénh ke mũ, ti pẽ kri, ti pẽ mág nĩn kỹ. Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ kãme tỹ vẽnh kar kri rũm ke to ken hã vẽ," he tóg, Jesus ti.

Fermento to comparação
(Mt 13.33)

20Kỹ tóg ag mỹ: "Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩn kỹ tóg tag ri ke nĩnh mũ, ha mẽ," he mãn mũ. 21"Ũn tỹtá fag vỹ pão han tĩ, farĩnh tỹ. Pão han jé fag tóg pão jẽgja jafã tỹ fermento ẽn tỹ farĩnh mré jẽgjãg tĩ. Kejẽn ũ fi tóg farĩnh e kãki ti jãgja jafã pir tỹ kãki vãm ja nĩ, hã ra tóg tỹ són ke kãn," he tóg, Jesus ti. Ti vĩ tỹ vẽnh kar kri rũm ke kãmén hã vẽ.

Jãnkã sĩ to comparação
(Mt 7.13-14; 21-23)

22Kỹ Jesus tóg tĩ mũ. Cidade e fĩn rãm tóg mũ, ẽmã kãsir fĩn ke gé. Tĩg kỹ tóg ag kanhrãnrãn mũ sir. Ge kỹ tóg komẽr hã cidade tỹ Jerusalém kukãm tĩ mũ. 23Kỹ ũ tóg ti mỹ: "Senhor'," he mũ. "Ũn krenkren mũ ag mỹ pipir nỹtĩ, e nỹtĩ vó?" he tóg ti mỹ. Kỹ tóg ti mỹ: 24"hỹ," he mũ. "Inh ki rã vỹ jãnkã sĩ ra rã ri ke nĩ," he tóg. "Vãsãn nĩ, ã tỹ ra rã jé. Kejẽn ũ tóg ra rã mãn ke tũ nĩ ha. Ẽn kã ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ ra ge sór mũ, hã ra ag tóg tỹ hẽ ri kenh ke tũ nĩ ha sir. 25Ĩn ki rĩr tĩ ẽn tỹ nĩfénh ja vẽ mỹr, hã kỹ ag tóg ĩn kãra genh ke tũ nĩ ha. Kanhkã to ken hã vẽ, ĩn ti. Ĩn ki rĩr tĩ ẽn hã ne nĩfénh ke mũ', kỹ ãjag tóg sir re tá nỹtĩnh kỹ tỹ tórón' tórón' kenh ke mũ. "Senhor', ẽg mỹ róm, ẽg mỹ nón, jãnkã ti," he jé ãjag tóg ke mũ. Hã ra tóg sir ãjag mỹ: "ãjag ki kagtĩg sóg nĩ," henh ke mũ, ĩn ki rĩr tĩ ti. "Ãjag tỹ ũ nỹtĩ?" he jé tóg ke mũ. 26Kỹ ãjag tóg ti mỹ: "ã mỹ ẽg ki kagtĩg?" henh ke mũ. "Ẽg hã vỹ ã mré jẽn ja nĩ, ẽg hã vỹ ã mré kron ja nĩ, ẽg kanhrãn ja ã tóg nĩ, ẽg jamã tá. Ẽg hã vẽ," he jé ãjag tóg ke mũ, ãjag tỹ re tá nỹtĩn kỹ. 27Hã ra tóg ãjag mỹ: "inh pi(jé) ãjag ki kanhró nĩ'," henh ke mũ. "Ãjag pi(jé) tỹ inh mré ke nỹtĩ'. Ha mũjẽg. Vẽnh jykre pãno han ãjag tóg mũgtĩ," he jé tóg ke mũ, ĩn ki rĩr tĩ ti, ãjag mỹ. 28Ãjag tỹ ra mũnh ke tá ãjag tóg vẽsỹrénh ke mũ, tá ãjag jã tóg gyngyn ke mũ, gangan ke jé ãjag

tóg ke mũ, tá. Kór há tá ãjag tóg Abraão venh ke mũ, tá, Isaque ke gé, Jacó ke gé, Topẽ vĩ tó tĩ ag kar ke gé. Ẽn ag kar vỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh mũ sir, ãjag jãvo. 29Ẽn kã Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ kar ag tóg kãmũnh mũ, rã jur ja tá, rã pur ja tá, kanhkã fyr tá, rã krẽm tĩg ja tá. Kãmũ kỹ ag tóg Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke mũ, ti tỹ ag ki rĩr nĩ ti, kỹ ag tóg tá jẽg nỹtĩnh mũ ãjag jãvo. 30Kỹ tag ki ũn kãsir ũ ag tóg mág nỹtĩnh mũ, tá pã'i nỹtĩnh mũ. Kỹ tag ki ũn mág ũ ag tóg kãsir nỹtĩnh mũ gé, tá, tére kỹ," he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ Jerusalém tá ke ag to há nĩ
(Mt 23.37-39)

31Kurã ẽn kã Fariseu ũ ag tóg tá junjun mũ, Jesus mré vẽmén jé. Ti mỹ ag tóg: "ha mẽ," he mũ. "Pã'i mág tỹ Herodes vỹ ã tén sór mũ. Hã kỹ vẽnh péju tĩg, ẽmã ũ ra," he ag tóg mũ sir, Jesus mỹ.

32Kỹ tóg ag mỹ: "mĩg sĩ ri ke ti nĩ, Herodes ti," he mũ. "Hã kỹ tóg ke mũ. Ver sóg vẽnh jagrẽ kórég pan mũ, ũn kagyga ag tỹ há' he jé sóg ke mũ, ũri, vaj kỹ ke gé, kurã tỹ hẽn ri ke ki. Kãnhmar sóg ter ke mũ, inh kurã ki, ha vemnĩ. 33Ũri sóg ver tĩg mũ, vaj kỹ ke gé, vaj ũn kỹ ke gé. Iser ken kỹ sóg Jerusalém tá ter ke mũ. Tag ki ke pijé'. Topẽ vĩ tó tĩ vỹ tỹ inh nĩ, jo Jerusalém tá ke ag tóg ag kãgtén tĩ, Topẽ vĩ tó tĩ ag. Hã kỹ sóg Jerusalém tá ter tĩg ke mũ gé. Tag tómnĩ, Herodes mỹ," he tóg, Jesus ti.

34Kỹ tóg Jerusalém ki ke ag to vẽmén mũ. Fe kaj han tóg, ag to, kỹ tóg: "Jerusalém tá ke ag mỹ sóg tag tó sór mũ, ha mẽ," he mũ. "Topẽ vĩ tó tĩ ag kãgtén ag tóg tĩ. Topẽ tỹ ag mỹ ũn jẽgnẽg tĩ ag pin ag tóg tĩ, pó tỹ, ag tỹ ag kãgtén jé. Isỹ ag vẽnh mãn há tóg tĩ vẽ, isỹ ag ki rĩr jé, Jerusalém tá ke ag, hã kỹ sóg ag jé prẽr tỹ hẽn ri ke han mũ. Garĩnh fi jykre ri ke han sór isóg mũ vẽ, ag mỹ. Garĩnh fi vỹ ã krẽ kri jẽ nĩ, fi tỹ ag vẽsỹrénh tũ nĩ jé ke vẽ. Ẽn ri ke han sór sóg mũ vẽ, hã ra ag tóg ke jãvãnh nỹtĩ. 35Hã kỹ ag tóg ag jamã pũn kãn ke mũ, kỹ vãpũr vẽ sir. Ũ vỹ kãnhmar tá nĩg mãn ke tũ nĩ ha, ag tỹ cidade kóken ja tá. Hã kỹ sóg ag mỹ ke mũ. Inh ve mãn ke tũ ag nĩ ha (mỹr). Kejẽn ag tóg iso: "Topẽ tỹ ti jẽnẽ ja vẽ," henh ke mũ. "Topẽ vỹ ti ve há han, ti tỹ ti jiji tó kãtĩg kỹ," he jé ag tóg ke mũ iso. Ẽn hã kã ag tóg inh ve mãn ke mũ," he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ vẽnhkán ke kurã ki ũ tỹ há' he

14 1Kejẽn tóg vẽnhkán ke kurã tá krỹg mũ. Kỹ tóg pã'i ũ ĩn krẽm nĩ nĩ. Fariseu ag pã'i vẽ. Ti tỹ ti ĩn krẽm jẽn ke vẽ. Hã ra ag tóg tá ti tỹ rĩr mũ, "ti mỹ vẽnhkán ke kurã ki rãnhrãj ke tũ?" he ag tóg mũ.

2Hã ra ũ tóg tá nĩ gé, ũn kaga ũ. Kãnhpar kãn kỹ tóg jẽ. Jesus rĩn ja tá tóg jẽ nĩ. 3Kỹ Jesus tóg Topẽ vĩ to professor ag mỹ ke mũ, Fariseu ag mỹ ke gé. Ag mỹ tóg: "ẽg tỹ vẽnhkán ke kurã kã ũ tỹ há' hen mỹ há nĩ, mỹ kórég nĩ vó?" he mũ. 4Hã ra ag tóg ti mỹ nén ũ tó tũ nĩ. Kỹ Jesus tóg ũn kaga ẽn kri ã nĩgé fi kỹ ti tỹ há' he mũ sir. Kỹ tóg ti mỹ: "ha tĩg ge," he mũ. 5Kỹ tóg ag mỹ: "kejẽn ãjag kósin ũ tóg goj ki kutẽnh mũ," he mũ, "goj nig ki, ke tũ nĩn kỹ

ãjag mẽg tỹ monh. Vẽnhkán ke kurã ki tóg goj ki kutẽnh mũ, hẽn ri ke mũn. Kỹ ãjag tóg ti kunũg tĩ gé, ti tỹ vẽnhkán ke kurã kã ki kutẽn kỹ. Kỹ ãjag tỹ ne jé iso jũ sór nẽ?" he tóg. 6Kỹ tóg ag tỹ ti mỹ nén tónh ke tóg tũ tĩ sir.

Festa to comparação

7Kỹ Jesus tóg vẽnh kar kanhrãn jé tag tó mũ sir, ha mẽ. Ti mré jẽgjẽn kỹ nỹtĩ ag mỹ tóg kãmén mũ. Ag jẽn vén sór vẽ, ag tỹ tỹ ũn mág nỹtĩ jé. Hã vég tóg mũ, hã kỹ tóg ag kanhrãnrãn sór mũ, Jesus ti. 8Kỹ tóg ag mỹ: "kejẽn ũ tóg ãjag mỹ: "kurã ẽn kã sóg vẽnh prũg ke to festa han ke mũ. Ha inh mré jẽn kãtĩg," henh ke mũ. Kỹ ti festa kã jẽn vén sór tũg nĩ. Hẽn ri ke mũn ã kãfór nĩ ũ tóg ki jun mũ. 9Kỹ festa ki rĩr mũ tóg ã mỹ: "toreg ver'," henh ke mũ. "Ti jẽn kar kỹ ã tóg jẽn ke mũ. Mẽ kỹ jẽ nĩ ver," he jé tóg ke mũ ã mỹ, ũ tỹ festa ki rĩr tĩ ti. Kỹ tóg ã mỹ'a tĩnh mũ sir, ha mẽ. 10Kỹ ã tỹ festa venh tĩg kỹ mẽ kỹ nĩmnĩ ver, vẽjẽn jãvãnh kỹ. Kỹ festa ki rĩr mũ vỹ ã mỹ: "ha jẽn vén, fag mré," henh ke mũ. Kỹ ã pi(jé) mỹ'ãg ke mũ'," he tóg ag mỹ, Jesus ti. 11"Hã kỹ tóg ũ tỹ ag kãfór nĩ sór mũ térem ke mũ, vẽsỹkã, Topẽ ti, ha vemnĩ. Jãvo tóg ũ tỹ: "tỹ inh ũn sĩ nĩ," he mũ ẽn jãnfyn ke mũ, ha vemnĩ," he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ ũn jagtar ag jagãgtãn

12Kỹ tóg ũ tỹ ã kógfyn mũ ẽn mỹ kãmén mũ gé. Ti mỹ tóg: "ã tỹ festa han sór kỹ ũn rico ag mỹ tó sór tũg nĩ, ã mré ke fag mỹ, ã kãke ag mỹ, ã jãvy ag mỹ, ã rã nỹtĩ ag mỹ tó tũg nĩ gé," he mũ. "Ã tỹ ũn rico ag mỹ tó mũ ra ag tóg vẽnh kaja jé ã mỹ festa han sór mũ gé. Kỹ ã tóg ã festa kaja ti vég mũ sir, ẽprã. 13Ã tỹ festa han sór kỹ ũn kaga kỹ rãnhrãj vãnh ag mỹ tómnĩ, ũn kãnhgrĩ ag mỹ, ũn kyvó ag mỹ. 14Ã tỹ tag han kỹ Topẽ vỹ ã ve há han ke mũ, ha vemnĩ. Ã mỹ ag tóg festa han ke tũ nĩ, ag tỹ nén ũ tũ nĩn kỹ. Kỹ ã tóg ã rĩr mãn ken kỹ ti kaja venh ke mũ, Topẽ tỹ ũn jykre kuryj kar rĩnrĩr mãn ke kurã ẽn kã," he tóg, Jesus ti.

Festa mág to comparação
(Mt 22.1-10)

15Kỹ tóg tá nĩ ũ mỹ mẽ há tĩ, Jesus vĩ tag ti. Tá nĩg kỹ tóg ag mré jẽg mũ gé, hã kỹ tóg Jesus vĩ mẽg mũ. Kỹ tóg ti mỹ: "ũ tỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ vég mũ mỹn hỹn sér pẽ tĩnh mũ, ũ tỹ tá festa vég mũ ẽn mỹ," he mũ.

16Kỹ Jesus tóg ti kanhrãn kỹ ti mỹ: "kanhkã tá festa vỹ ge nĩnh mũ, ha mẽ," he mũ. "Kejẽn ũ tóg nĩgtĩ. Festa mág han sór tóg mũ, kỹ tóg ũ tỹ hẽn ri ke ag mỹ tó ja nĩ, ti tỹ festa han ke to hã. 17Ti festa kurãn kã tóg ã camarada jẽnẽg mũ, ti tỹ ũn kógfyn kỹ nỹtĩ ag mỹ: "ha kãmũjẽg," he jé. "Kar kỹ tóg nĩ ha, inh festa ti," hemnĩ," he tóg, ã camarada mỹ. Kỹ tóg ag mỹ tónh tĩ mũ sir. 18Hã ra ag tóg ve sór tũ nĩ, ag kar ti, hã kỹ ag tóg ti mỹ vĩ mũ. Ũ tóg ti mỹ: "ga kajãm inh," he mũ. "Hã kỹ sóg ijapỹ venh tĩ mũ ver. Ũri tóg inh mỹ vẽnhmỹ tĩ. Sỹ festa venh tĩg ke vẽ vẽ, hã ra tóg vẽnhmỹ tĩ," he tóg mũ. 19Kỹ ũ tóg ti mỹ: "monh génh sóg, monh tỹ 5 (ke) régre," he mũ gé. "Kỹ sóg ag venh tĩ mũ ver.

Sỹ festa venh tĩg ke vẽ vẽ, hã ra tóg vẽnhmỹ ti," he tóg mũ gé sir, ũ ti. 20Kỹ ũ tóg ti mỹ: "ũri sóg prũg mũ ha, hã kỹ tóg vẽnhmỹ tĩ," he mũ gé.

21Kỹ ti camarada tóg ti mỹ tónh kãtĩ mũ, ã patrão mỹ. Kỹ tóg jũ mũ. Ti mỹ tóg: "ẽpry ra tĩg, ẽmĩn mág ra, ẽpry kãsir ra ke gé, ẽmã kar ki," he mũ. "Kỹ ũn jagtar ag tatĩ kãtĩg, ũn kónhgrĩ ag, ũn kyvó ag, ũn tĩg vãnh ag ke gé," he tóg. Ã camarada mỹ tóg ke mũ. 22Kỹ tóg tĩg mãn mũ, ti camarada ti. Kỹ tóg tá vỹn ke kỹ ã patrão mỹ: "ke kãn inh huri," he mũ. "Ag tatĩ kãtĩg inh huri, hã ra tóg fór tũ nĩ ver, festa jo ĩn ti," he tóg mũ, ti camarada ti, ti patrão mỹ.

23Kỹ ti patrão tóg ti mỹ: "vẽsỹkã tĩg mãn ge," he mũ. "Vãnh kãmĩ tĩg, ẽmã kãsir pẽ kãmĩ ke gé, ẽpry ra, ẽmĩn jagma," he tóg. "Tá ag mỹ tugtónh tĩg. Ag kutãn nĩ, ag kãmũ jé, festa jo ĩn fór jé," he tóg, patrão ti, ã camarada mỹ," he tóg, Jesus ti.

24"Hã kỹ sóg ãjag mỹ ke mũ," he tóg. "Ũ mỹ sóg tó vén ja nĩ, hã ra ag tóg inh festa venh ke tũ pẽ nĩ, sỹ ũ mỹ tó vén ja ag," he tóg. Jesus tỹ Fariseu ag mré jẽn kỹ ag mỹ kãmén hã vẽ.

Ẽg tỹ ẽg jykre tovãnh
(Mt 10.37-38)

25Kejẽn ũn e ag tóg Jesus nón mũ mũ. Kỹ tóg ag jé vĩrĩn ke kỹ ag mỹ: 26"ha mẽ," he mũ. "Ũ tỹ inh mré tĩg pẽ han sór mũ jé inh hã to há kãfór nĩ, ã han mũ fag kri, ti prũ fi kri, ti krẽ kri, ti kãke ag kri, ti jãvy ag kri, ti ve fag kri, vẽnh kri ke gé, mỹr, ha mẽ," he tóg. "Ke tũ nĩ mũ ra tóg inh mré kãtĩg ke tũ nĩ, kỹ tóg tỹ inh mré ke nĩnh ke tũ nĩ gé. 27Ha vé, ag tỹ inh cruz tỹ inh kri fi kỹ sóg tĩg ke mũ, ag tỹ to isa kỹ isén jé, ha vemnĩ. Vẽnh nenh ke tũ sóg nĩ. Ũ tỹ inh ri ke han sór tũ nĩn kỹ tóg inh mré kãtĩg ke tũ nĩ, kỹ tóg tỹ inh mré ke nĩnh ke tũ nĩ gé," he tóg, Jesus ti,

28"To jykrén, ũ tỹ ĩn téj han sór mũ ẽn to. Ti tỹ ĩn téj han sór kỹ tóg ã jãnkamy nĩkrén vén ke mũ. Kỹ tóg ĩn kaja to jykrén ke mũ gé sir. Kar kỹ tóg ĩn han sór ke mũ vãhã. 29Ti tỹ to hã to jykrén há han tũ ra tóg vẽnhmỹ tĩ. Kỹ tóg ĩn jẽg ken ki kũm kỹ ti króggróg han ke mũ sir. Ti króggróg han kỹ ti jãnkamy tóg tũ' henh ke mũ, kỹ tóg tovãnh ke mũ sir, ti tỹ ĩn han ti. Kỹ ti mré ke ag tóg ti to vĩ kỹ ti nynh mũ sir. 30Ti to ag tóg: "ha mẽ, ĩn téj han sór tóg mũ vẽ, hã ra tóg to jykrén há han ja tũ nĩ, hã kỹ tóg kar tũ nĩ," henh ke mũ, ti régre ag," he tóg.

31"Kar pã'i mág to jykrén nĩ gé. Pã'i ũ tỹ ti mré vẽnh génh sór kỹ tóg ã krẽm ke ag nĩkrén ke mũ gé sir, vẽnh génh ke to hã. "10 mil (ke) ẽg nỹtĩ," he jé tóg ke mũ. "Ẽg mỹ ag tỹ hẽn ri kenh mũ vỹ?" he jé tóg ke mũ. "20 mil (ke) ag nỹtĩ. Ag mỹ ẽg tỹ tũ' he kãn ke tũ nĩ vỹ? Ẽg kãfór ag tóg nỹtĩ. Ẽg hỹn hẽ ri kenh mũ, ag tỹ ẽg tovãnh jé?" he jé tóg ke mũ, pã'i ti. 32Ti tỹ tag to jykrén kỹ tóg pã'i ũ ẽn mỹ vẽnh vĩ jẽnẽnh mũ, ti tỹ kór há tá nĩ (hã) ra, kuvar há tá. Ti mỹ vẽnh vĩ jẽnẽn kỹ tóg ti mỹ: "ã mỹ ẽg tovãnh ke tũ nĩ'?" he mũ. "Inh ã mỹ ne nĩm mũ, ã tỹ isovãnh jé?" he jé tóg ke mũ, pã'i ẽn mỹ," he tóg, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

33 "Hã kỹ to jykrén nĩ, ãjag tỹ inh mré mũ pẽ han ke to. Iso há kãfór
nỹtĩmnĩ, ãjag tũ kar kri. Ke tũ nĩ mũ ra ãjag pi(jé) inh mré mũ pẽ han
mũ¹," he tóg, Jesus ti.

Sa to comparação
(Mt 5.13; Mc 9.50)

34 "Sa vỹ há nĩ. Hã ra sa kãhór tĩn kỹ ẽg tỹ ne tỹ ti tỹ kajã¹ henh ke tóg tũ tĩ,
tỹ sa¹ he mãn ke tũ tóg tĩ," he tóg. 35 "Ti kãhór tĩn kỹ tóg kórég nĩ, kỹ ẽg tóg
fón tĩ. Ẽg pi(jé) ẽg japỹ ki ti fón tĩ¹, ti tỹ ẽg jakré tỹ há¹ he tũ nĩn kỹ, sa kãhór
ti. Ti fón pẽ han jé ẽg tóg ke mũ. Ri ke ãjag nỹtĩ, ãjag tỹ inh mré mũ pẽ han
tũ nĩn kỹ. Jẽmẽ há han nĩ, sỹ ãjag mỹ nén tó mũ tag ti," he tóg, Jesus ti.

Ovelha vãfor to comparação
(Mt 18.12-14)

15 1 Kejẽn ũ tỹ imposto mãg tĩ ag tóg ti to kãmũ mũ, Topẽ vĩ mranh tĩ ag
ke gé. Ag tỹ ti vĩ mẽ sór vẽ. 2 Kỹ tóg Fariseu ag mỹ kórég nỹ, Topẽ vĩ to
professor ag mỹ ke gé. Kỹ ag tóg ti to vĩ vĩ he mũ sir. "Topẽ vĩ mranh tĩ ag to tóg
há nĩgtĩ, tag ti," he ag tóg mũ. "Ag mré tóg jẽg tĩ mỹr," he ag tóg mũ, Jesus to.
3 Kỹ tóg ag kanhrãn jé ag mỹ: "ũ tỹ Topẽ vĩ mranh mũ tỹ ã jykre kórég
tovãnh kỹ tóg ge nỹnh mũ, ha mẽ," he mũ. 4 "Ũ tóg nĩ ja nĩgtĩ," he tóg. "Ti
mẽg tỹ mé vỹ tỹ 100 (ke) nỹtĩ, ti mẽg tỹ ovelha ti. Kỹ ti mẽg pir tóg vãfor mũ.
Hã ra tóg ti kanẽg tĩ mũ, ti jãvãnh tĩ tóg mũ, ha mẽ. Ũn e ẽn tovãnh kỹ tóg ũn
pir ẽn nón tĩ mũ. Ga kórég tá ag nỹtĩ, ti mẽg kar ẽn ag. Ag togvãnh kỹ tóg ũn
pir ẽn nón tĩ mũ, ha mẽ. 5 Kỹ tóg ti vég mũ sir, ti mẽg vãfor ja ẽn ti. Kỹ tóg ã
nunh kri ti fi kỹ ma tĩ mũ. Ti fe tóg mrin ke mũ sir. 6 Kỹ tóg ã ĩn tá jun mũ. Tá
tóg ã kanhkã fag jé prẽr mũ, ti rã hã nỹtĩ fag kar. Kỹ tóg fag mỹ tó mũ. "Inh
mré ti to mỹ sér," he tóg. "Inh mẽg vỹ vãfor ja nĩ, hã ra sóg ti ve mãn mũ ha,"
he tóg mũ, ã mẽg to," he tóg, Jesus ti. 7 "Hã ra tóg ge nĩ, ha mẽ. Ũ tỹ 99 (ke)
ag tỹ vẽnh jykre kuryj han kỹ tóg há tĩ sir, kỹ tóg mỹ sér tĩ sir, kanhkã tá ke
ag mỹ. Hã ra tóg mỹ sér kãfór tĩ, ũn pir tỹ ã jykre kórég tovãnh kỹ, ti tỹ ã tỹ
Topẽ vĩ mranh mũ ẽn tovãnh kỹ, ha mẽ. Kỹ isũ ag vỹ e nỹtĩ," he tóg, Jesus ti.

Jãnkamy vãfor to comparação

8 "Kỹ ũn tỹtá to vẽme vỹ ge nĩ, ha mẽ," he tóg. "Jãnkamy tỹ 10 (ke) tỹ
fi tũ nĩ, jãnkamy tỹ por dia kaja tỹ 10 (ke) tỹ. Kejẽn ũn pir tóg fi mỹ vãfor
mũ, kỹ fi tóg lampião grug mũ sir. Fi ĩn kãmĩ fi tóg prun kãn mũ. Ve há
han fi tóg mũ, jãnkamy ẽn kanẽg jé, ĩn péno kar mĩ hã. 9 Vãhã fi tóg kejẽn
ve mãn mũ sir. Kỹ fi tóg ã mré ke kar fag jé prẽr mũ, fi rã hã nỹtĩ fag kar
ke gé. Kỹ fi tóg fag mỹ: "inh mré to mỹ sér," he mũ. "Inh jãnkamy vỹ vãfor
ja nĩ, hã ra sóg ve mãn mũ ha," he fi tóg mũ. 10 Hã ra tóg ge nĩ, kanhkã tá,
ha mẽ. Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag mỹ tóg sér tãvĩ tĩ, ũ tỹ ã jykre kórég to jũn kỹ,
ti tỹ ã tỹ Topẽ vĩ mranh ẽn tovãnh kỹ, ha mẽ," he tóg, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ũn kósin vãfor to comparação

11 Kỹ tóg ag mỹ tag tó mũ gé sir, ha mẽ. “Ũ vỹ tóg kósin régre ja nĩgtĩ,” he
tóg. 12 “Kỹ ti kósin tỹ ẽgno tóg ã panh mỹ: “panh',” he mũ. “Inh mỹ ũri isũ
nĩm, ã tỹ inh mỹ nén nĩm ke mũ ẽn ti,” he tóg, ã panh mỹ. Ti tỹ to vĩnh ke tũ
vẽ vẽ, hã ra tóg to vĩ mũ. Ge ra ti panh tóg ã krẽ mỹ ã tũ vẽnh kãpãm mũ sir.
13 Kãnhmar ti kósin kyrũ tóg ã tũ mãn kỹ kór há ra, kuvar há ra tĩ mũ, ga ũ ra.
Tá tóg ã tũ vãm kãn mũ, nén ũ kórég kar to. 14 Vãm kãn ja tóg nĩgtĩ, ti jãnkamy
ti. Kỹ tóg kejẽn tá prỹg han mũ sir, ga ẽn tá. Kỹ kyrũ ẽn tóg kókĩr mũ gé. 15 Kỹ
tóg tá ke ũ mré vẽmén tĩ mũ, ti tỹ ti mỹ vẽnh rãnhrãj nĩm jé. Kỹ tóg ti jẽnẽg
mũ, ti tỹ ti porco ki rĩr jé sir, ti safra tá. 16 Kỹ tóg porco jẽn ko sór mũ, ti kókĩr
nĩn kỹ. Hã ra ag tóg ti mỹ nén ũ nĩm tũg mũ, ti tỹ ko jé. Hã kỹ tóg kókĩr tãvĩ nĩ
sir. 17 Kỹ tóg kejẽn krĩ há han mũ. To jykrén tóg mũ sir. “Inh panh mỹ rãnhrãj
tĩ ag vỹ pão mág ko tĩ. Ag mỹ tóg kén tĩ, ag jén tĩ. Jo sóg kókĩr kỹ ter ke mũ,”
he tóg, kyrũ ti, ã pir mỹ nĩn kỹ. 18 “Inh jé hỹn inh panh kukãm tĩg ha,” he tóg.
“Kỹ sóg ti mỹ: “panh',” henh ke mũ. “Kanhkã tá nĩ ẽn vĩ mranh inh, ã vĩ ti ke
gé. 19 Kỹ sóg vẽnhmỹ tỹ ã kósin tũ nĩ. Sỹ tỹ ã camarada nĩnh há tóg tĩ,” he jé
sóg ke mũ, inh panh mỹ,” he tóg mũ, kyrũ ti. 20 Kỹ tóg tĩ mũ sir, ã panh kukãm.

Hã ra ti panh tóg kór há tá, kuvar há tá ti vég mũ, kỹ tóg ti kato tẽ mũ.
Ti kato tẽ kỹ tóg ti ki póm ke mũ sir, ti ki nhun ke tóg mũ gé sir. 21 Kỹ ti
kósin tóg ti mỹ: “panh',” he mũ. “Kanhkã tá nĩ ẽn vĩ mranh inh, ã vĩ ke
gé. Hã kỹ sóg vẽnhmỹ tỹ ã kósin tũ nĩ ha,” he tóg, ti panh mỹ.

22 Hã ra ti panh tóg ti mỹ: “vó, vẽnh pãte fón kỹ tóg nĩ,” he mũ. Kỹ tóg ã
camarada ag mỹ: “kur há tãvĩ ẽn ma kãmũjẽg,” he mũ, “ti tỹ kur tãg ra rã jé.
Ti mỹ nĩgé kãnĩm ja nĩm gé. Pẽn né ẽn tỹ, pẽn to ró ẽn tỹ ti mỹ jun gé. 23 Monh
tãgy ẽn venh mũjẽg. Ti tãnh ra, ẽg tỹ ko jé, ẽg fe tỹ mrin ke jé. 24 Inh kósin vỹ
inh mỹ ter ja ri ke han, hã ra tóg rĩr mãn ri ke han. Vãfor ti vẽ vẽ, hã ra tóg
kãtĩg mãn huri,” he tóg, ti panh ti. Kỹ tóg ag mỹ sér tĩ sir, ag tỹ festa han kỹ.

25 Hã ra ti kósin sanh tóg ti japỹ tá rãnhrãj jẽ. Kỹ tóg vãhã tá kãtĩg kỹ ã ĩn
tá jun mũ. Tá jun kỹ tóg vãkyr mẽg mũ, fag vẽnh gringrén ẽn ti. 26 Kỹ tóg ã
camarada jé prẽr mũ. Ti mỹ tóg: “festa tỹ ne nẽ?” he mũ. 27 Kỹ tóg ti mỹ: “ã
jãvy vỹ jun, kỹ ã panh vỹ monh tãgy ẽn tãnh,” he mũ. “Ti mỹ tóg sér tĩ, ti tỹ
ti ve mãn kỹ. Kaga tũ tóg jẽ, há tóg jẽ, hã kỹ tóg ã panh mỹ sér tĩ,” he tóg, ti
camarada ti. 28 Kỹ tóg jũ mũ sir. Kỹ tóg ĩn kãra rã tũg mũ, jũ kỹ.

Kỹ ti panh tóg ti mré vẽmén tĩ mũ. Ti mỹ tóg: “ẽg mré festa venh kãrã,”
he mũ. 29 Hã ra tóg ti mỹ: “vó,” he mũ. “Prỹg tỹ hẽn ri ke ki sóg ã rãnhrãj
ti han, ha mẽ. Inh pi(jé) ã vĩ mranh ja nĩgtĩ'. Ge ra ã tóg inh mỹ nén ũ
nĩm ja tũ nĩ. Ã pi(jé) inh mỹ cabrito fẽg tĩ', sỹ inh mré ke ag mỹ festa han
jé. 30 Hã ra ã kósin ẽn tóg jun mũ sir, jo ã tóg ti mỹ monh tãgy ẽn tãnh.
Kórég ti nĩ, ã kósin ẽn ti. Ã tũ fón kãn tóg mỹr, ũn tỹtá kórég fag to, hã ra
ã tóg festa mág han mũ, ti kãtĩg kỹ,” he tóg, ti kósin sanh ti, ã panh mỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

31 Hã ra ti panh tóg ti mỹ: “vó,” he mũ. “Inh mré ã tóg jẽ nĩ, kỹ tóg inh
mỹ sér tĩ. Kỹ isũ kar vỹ tỹ ã tũ nỹtĩ, mỹr, ha mẽ. 32 Hã ra festa tag vỹ há
nĩ, ha mẽ. Ẽg mỹ tóg sér tãvĩ tĩ. Ã jãvy vỹ inh mỹ ter ja ri ke han, hã ra
tóg rĩr mãn ri ke han. Vãfor ti vẽ vẽ, hã ra tóg kãtĩg mãn huri,” he tóg, ti
panh ti, ã kósin sanh mỹ,” he tóg, Jesus ti. Ti tỹ Topẽ kãmén hã vẽ.

Ẽg tỹ ẽg tũ vẽnh kãpãm ke

16 1 Kỹ Jesus tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ tag tó mũ, ha mẽ. “Kejẽn ẽprã ke ũ
tóg nĩgtĩ, ũn rico. Kỹ ti tũ ki rĩr tĩ tóg nĩgtĩ gé. Ti patrão mỹ név(e) nỹtĩ
ag vég ti tĩ, ti mỹ, ti tũ ki rĩr tĩ ti. Kejẽn ag tóg ti camarada ẽn to vĩ mũ, ti tũ
ki rĩr tĩ ẽn to. Ti lograr ke (ka) mẽ ti nẽji nĩ, ti tũ to, ti camarada ti. 2 Kỹ tóg ti
jé prẽr mũ, kỹ tóg ti mỹ: “ã tỹ han mũ mẽ inh,” he mũ. “Sỹ ã rãnhrãj tugnỹm
ke vẽ. Ki rĩr mãn ke tũ ã tóg nĩ ha,” he tóg mũ ti mỹ. 3 Kỹ tóg to jykrén mũ sir,
ti camarada ti. “Inh hỹn hẽ ri kenh mũ ha?” he tóg mũ. “Inh patrão vỹ inh
kutẽm, inh rãnhrãj ki. Kỹ inh hỹn ne konh ke mũ ha? Inh ẽpỹ jé sóg krój nĩ. Kỹ
sóg vẽnh kar mỹ: “inh mỹ nén ũ nĩm, inh mỹ jãnkamy nĩm,” he sór tũ nĩ gé.
Inh mỹ a tóg tĩ, sỹ ag mỹ tónh ke ti,” he tóg. 4 Kejẽn tóg: “ũri hã sóg ki kanhró
nĩ ha, sỹ nén han ke ti,” he mũ. “Sỹ tag han kỹ ag tóg iso há nỹtĩnh mũ, kỹ ag
tóg inh mỹ: “inh mré nĩnh kãtĩg,” henh ke mũ, inh patrão tỹ inh fón kar kỹ,”
he tóg mũ, ti camarada kórég ti. 5 Kỹ tóg ũ tỹ ã patrão mỹ név(e) nỹtĩ ẽn ag
jé prẽr kãn mũ sir. Kỹ tóg ũ mỹ: “ã név(e) hẽ ri ke nĩ?” he mũ. 6 Kỹ tóg ti mỹ:
“azeite tỹ lata tỹ 100 (ke) ki inh név(e) jẽ,” he mũ. Kỹ tóg ti mỹ: “hỹn, ã vẽnh
rán ti, sỹ ã mỹ ã név(e) térem kỹ 50 (ke) rán jé,” he mũ. Kỹ tóg rán mũ sir. 7 Kỹ
tóg ũ ũ mỹ: “jo ã?” he mũ gé. “Ã név(e) hẽ ri ke nĩ?” he tóg mũ gé. Kỹ tóg ti mỹ:
“trigo tỹ saco tỹ 100 (ke) ki inh név(e) jẽ,” he mũ. Kỹ tóg ti mỹ: “hỹn, ã vẽnh
rán ti, sỹ ã mỹ ã név(e) térem kỹ 80 (ke) rán jé,” he mũ gé. Kỹ tóg rán mũ gé sir.

8 Kỹ ti patrão tóg mẽg mũ, ti camarada tỹ nén han mũ ti. Kỹ tóg ti mỹ:
“jykre (ka)mẽ ã tóg nĩ, kỹ ã tóg ũ tỹ hẽn ri ke tỹ ã to há nĩ han, ã tỹ ag mỹ
ag név(e) rem kỹ,” he mũ, ti patrão ti,” he tóg, Jesus ti.

“Kỹ hã vẽ. Ũ tỹ inh ki ge tũ ag vỹ ãjag tũ to jykrén há han tĩ, inhhã, ha
mẽ. Ãjag krĩ há kãfór han ag tóg tĩ ag tũ to jykrén ki. Ãjag tỹ inh ki ge
mũ ra ag tóg ãjag krĩ há kãfór han tĩ. Tỹ ag ẽprã ke nỹtĩ, hã kỹ ag tóg tag
ki nén to jykrén há han tĩ,” he tóg.

9 “Hã kỹ sóg ãjag mỹ tó mũ. Ti camarada ẽn ri ke han nĩ, ãjag tũ tỹ ũn mỹ
vẽnh kãpãm nĩ, ãjag tỹ ga kri mũn kỹ. Kỹ ag tóg ãjag to há nỹtĩnh mũ. Kejẽn
ãjag tóg ãjag tũ ré kỹ mũnh mũ. Ẽn kã ãjag tóg mũ há han ke mũ gé. Kỹ ãjag
tóg kanhkã tá junjun ke mũ sir, ãjag tỹ ag mỹ ãjag tũ tỹ vẽnh kãpãm kỹ. 10 Ũ
tỹ nén ũ sĩ ki rĩr há han kỹ tóg nén ũ ki rĩr há han kãn ke mũ gé. Jãvo ũ tỹ
nén ũ sĩ ki rĩr kónãn kỹ tóg nén ũ ki rĩr kónãn kãn ke mũ gé sir. 11 Ẽg tỹ ga
kri nén vég mũ vỹ kãnhmar tũ' he mũ. Ãjag tỹ hã ra ga kri ãjag tũ ki rĩr há
han tũ kỹ ãjag tóg kanhkã tá tỹ nén ũn tũ nỹtĩnh mũ gé. 12 Ãjag tỹ ẽprã nén

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

vég mũ vỹ tỹ Topẽ tũ nĩ. Ti hã mỹ ãjag tóg ki rĩr ke mũ. Ãjag tỹ ti tũ ki rĩr há han tũ kỹ tóg sir ãjag mỹ ãjag tũ pẽ ẽn nĩm ke tũ nĩ gé, kanhkã tá," he tóg.

13 "Ã jagrẽ régre nĩn kỹ tóg vẽnhmỹ tĩ. Ã tỹ Topẽ hã tỹ jagrẽ nĩn kỹ jãnkamy tãn ẽn tỹ jagrẽ nĩ sór tũg nĩ. Ã tỹ jãnkamy e ve sór kỹ ti hã mĩ ẽkrén kỹ ti hã vỹ tỹ ã jagrẽ nĩnh mũ. Kỹ ẽg tóg Topẽ tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn to jykrén há han ke tũ nĩgtĩ. Ã tỹ Topẽ to há nĩn kỹ ã tóg sir ga kri rico to vãsãn sór ke tũ nĩ. Ã tỹ ga kri rico nĩ sór kỹ ã tóg Topẽ mĩ ẽkrég tũ nĩ, ha vemnĩ," he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ẽg tỹ ti tũ hã to jykrén há to jykrén há han ke tón hã vẽ.

Topẽ jykre
(Mt 11.12-13; 5.31-32; Mc 10.11-12)

14 Hã ra Fariseu ag tóg mẽg mũ, ti tỹ nén tó mũ ti. Jãnkamy mág hã to ag tóg há nỹtĩ, rico ke sór ag nỹtĩ, Fariseu ag. Kỹ ag tóg Jesus vĩ tag mẽ kỹ ag tóg ti to é he mũ. 15 Hã ra Jesus tóg ag mỸ: "ẽprã ke ag mỹ ãjag tóg há nỹtĩ ve nỹtĩ," he mũ. "Hã ra Topẽ vỹ ãjag tỹ nén to jykrén mũ ẽn vég nĩ. Ón kỹ ãjag tóg há nỸtĩ. Ẽprã ke kãmĩ ãjag tóg tỹ ũn mág nỹtĩ. Topẽ mỹ ãjag tóg kórég nỹtĩ jãvo, ti mỹ kavéj ãjag tóg nỹtĩ," he tóg.

16 "Moisés tỹ ẽg mỹ Topẽ vĩ tó ja ẽn vỹ João tá krỹg, vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag tỹ ẽg mỹ nén tó ja kar ẽn ti. João tá ti krỹg, ẽg kygpég tĩ ẽn tá. João tá jun kỹ vẽnh ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg vãsãnsãn tĩ, ag tỹ ve jé. 17 Hã ra Topẽ jykre si ẽn tóg tũ' henh ke tũ nĩ gé, Moisés tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn ti. Ga vỹ tũ' henh ke tũ nĩ. Ki króm kãn kỹ tóg nĩnh mũ," he tóg.

18 "Ẽg prũg kỹ tóg ge nĩ, ha mẽ. Ã tỹ ã prũ fi fón kar kỹ ũ fi tỹ prũg mãn kỹ ã prũ tũ fi vẽ sir. Kỹ fi mén tỹ fi fón kỹ ũ tỹ fi tỹ prũg mãn kỹ fi mén tũ vẽ gé sir," he tóg, Jesus ti. Ti tỹ Topẽ jykre kãmén hã vẽ.

Ũ tỹ Topẽ vĩ mẽ jãvãnh ag tỹ nũgme ki vár

19 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "kejẽn ũ tóg nĩgtĩ, ũn rico pẽ," he mũ. "Kur kaja e tu ti tĩgtĩ, ũn tánh sá, kur ha pẽ. Kurã kar ki tóg vẽjẽn há ko tĩ. Festa ri ke han tóg tĩ, kurã kar ki.

20 Kỹ ũn jagtar tóg nĩgtĩ gé. Ti jiji hã vỹ: Lázaro, he mũ. Vẽnh kaga fugfo han vãnh han tóg tĩ, kỹ tóg nỹ nĩ, ũn rico jãnkã ki. 21 Ẽn vỹ kókĩr tĩgtĩ, ã kaga to. Kỹ tóg ũn rico jẽn vár ko sór tĩgtĩ, ti jẽn mru, hã ra tóg ti mỹ nĩm tũg tĩ. Cachorro hã ne ti pénĩn e nỹtĩ. Vẽnh fugfo han vãnh ẽn tugmãn ag tóg tĩ. 22 Kejẽn tóg ter mũ, ũn jagtar ẽn ti. Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag vỹ ti va mũ mũ, ti kuprĩg ti, kanhkã ra. Tá Abraão tóg nĩ nĩ, ẽg jóg' jóg ve ti, kỹ tóg ti mré nĩ nĩ sir, ti tỹ tỹ ti krẽ'krẽ nĩn kỹ.

Kar ũn rico tóg ter mũ gé sir. Kỹ ag tóg ga kãtá ti péju(g) mũ. 23 Hã ra tóg nũgme ki kutẽ mũ, ti kuprĩg ti. Inferno tá ti vẽsỹrénh jagy han mũ sir. Kejẽn tóg kanhkã ki ẽvãnh mũ, kỹ tóg tá Abraão vég mũ, Lázaro ke gé, ti tỹ Abraão mré nĩn kỹ, kuvar há tá. 24 Kỹ tóg ag mỹ prẽr mũ. Kỹ tóg Abraão mỹ: "!..Ijóg'..!" he mũ. "!..Abraão..!" he tóg "!..Ijagãgtãn ra..!" he tóg.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

"Lázaro jẽnẽ ra, ti tỹ ã nĩ(gé) juja junun mrãn kỹ inh nũnẽ mrãn sĩ han jé. Inh mỹ tóg rỹjgy tãvĩ tĩ, pĩ kãki," he tóg, Abraão mỹ, ũn rico ja ẽn ti.

25 Kỹ Abraão tóg ti mỹ: "inh kósin," he mũ. "Ã tỹ ga kri tĩg ja ẽn ki ẽkré. Tá ã tóg há tĩ ja nĩgtĩ, jãvo Lázaro tóg jagtar ja nĩgtĩ. Kỹ tóg tag ki há han tĩ nĩ, jo ã tóg vẽsỹrénh jẽ nĩ, ã tỹ ti jagãgtãn ja tũ nĩn kỹ. 26 Kỹ ẽg kuju ki tóg tỹ kãgnó nĩ, kỹ ũ tóg pãte rãnh ke tũ nĩ. Tag ki ke pi(jé) ẽn ra tĩg mũ', ẽn tá ke pi(jé) tag ra kãtĩg mũ gé', kãgnó tag tugrĩn'," he tóg, Abraão ti, ũn rico ja ẽn mỹ.

27 Kỹ ũn rico ja tóg ã jóg tỹ Abraão mỹ: "kỹ sóg ã mỹ nén ũ tó sór mũ, ha mẽ," he mũ. "Ã mỹ inh jóg ĩn ra ti jẽnẽnh ke tũ? Tá inh mré ke ag vỹ nỹtĩ. 28 5(ke) ag nỹtĩ, inh mré pafa ja ag. Ti tỹ ag mỹ tónh tĩg jé, ag tỹ tag ki junjun tũ nĩ jé, ag tỹ inh mré vẽsỹrénh tũ nĩn jé," he tóg, ũn rico ja ti, Abraão mỹ.

29 Kỹ Abraão tóg ti mỹ: "tá ag tóg Moisés tỹ ẽg mỹ nén tó ja ẽn mẽnh mũ, Topẽ vĩ tó tĩ kar ag vĩ ke gé. Hã kỹ ag tóg Topẽ vĩ jẽmẽnh mũ, ag tỹ mẽ sór kỹ," he tóg.

30 Hã ra tóg ã jóg tỹ Abraão ti mỹ: "vó" he mũ. "Vẽser tỹ ag tá jun mũ ra ag jẽmẽ há han ke mũ vẽ, kỹ ag tóg ãjag jykre pãno ẽn tovãnh ke mũ vẽ, vẽser tỹ ag mỹ tó mũ ẽn ti," he tóg.

31 Hã ra tóg: "vó," he mũ gé. "Ag tỹ Moisés vĩ jẽmẽ sór tũ nĩn kỹ ag tóg vẽser vĩ mẽnh ke tũ nĩ gé, ag tỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag vĩ mẽ jãvãnh nỹtĩn kỹ," he tóg, Abraão ti, ũn rico ja ẽn mỹ," he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ag mỹ ẽg tỹ Topẽ vĩ jẽmẽ jãvãnh nỹtĩn kỹ vẽsỹrénh ke ẽn tón hã vẽ.

Topẽ vĩ mranh tỹ jagy nĩ

(Mt 18.6-7; 21-22; Mc 9.42)

17 1 Kỹ Jesus tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ: "ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ ũ tỹ iso há ẽn tỹ isovãnh han sór mũ, ha mẽ," he mũ. "Vẽsỹrénh tãvĩn mũ jé ag tóg ke mũ, tag to. Topẽ vỹ ag ve kónãn tãvĩn mũ, ag tỹ ũn krĩn kónãn mũ tag to. 2 Ũ tỹ ag krĩn kónãn mũ mỹ tóg há nỹnh mũ vẽ, ẽg tỹ pó tỹ kra mág tỹ ag nunh to sa kỹ goj nig kuju ki ag vãm jé. Tag vỹ ag mỹ jagy tĩ vẽ. Hã ra ag tóg ti jagy tag kãfór venh ke mũ, ag tỹ ũn sĩ tỹ inh ki rã kỹ nĩ (hã) ra ti tỹ inh vĩ mranh han sór kỹ. 3 To jykrén, vẽnh ki rĩr kỹ.

Kejẽn ã régre vỹ Topẽ vĩ mranh mũ. Kỹ ti mỹ tómnĩ, ti tỹ kygnẽ ti. Ti tỹ tovãnh sór kỹ ti mỹ vẽnh pãte fón nĩ. 4 Hẽn ri ke mũn tóg ã tỹ Topẽ vĩ mranh han sór mũ han mãn', han mãn' he mũ, kejẽn. Kurã pir ki tóg ã jũ tỹ hẽn ri ke han sór mũ, hẽn ri ke mũn. Hã ra tóg ã jũ han kar kỹ: "inh pi(jé) ke mãn mũ ha',' henh ke mũ gé. Ã jũn kỹ tóg tónh kãtĩg mãn', tónh kãtĩg mãn' he mũ gé. Kỹ ti mỹ vẽnh pãte fón to krónh ke tũg nĩ," he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ Topẽ ki rã há han ke

5 Kỹ Jesus tỹ ũn vin mũ ag tóg ti mỹ: "ẽg tỹ Topẽ ki rã há pẽ han há tóg tĩ," he mũ. "Kỹ to ẽg tar han nĩ," he ag tóg, Jesus mỹ. 6 Kỹ tóg ag mỹ: "ãjag tỹ Topẽ ki rã kỹ tóg há tĩ," he mũ. "Ka tỹ mostarda fy mĩ ẽkrén nĩ,"

he tóg. “Sĩ ti nĩ, hã ra tóg mog tĩ. Tag ri ke han nĩ, Topẽ ki rã kỹ. Ti ki rã kỹ ãjag tóg nén ũ kar to tar nỹtĩnh mũ. Ka tag ve ra, ka krén tag ti. Ãjag tỹ ti mỹ: “ã jãre tỹ ga tá kãkutẽ, kỹ goj nig ki vẽnh krãn,” hen kỹ tóg kenh mũ, ãjag tỹ Topẽ ki rãn kỹ,” he tóg, Jesus ti.

Tỹ ẽg Topẽ camarada nỹtĩ

7 “Ãjag camarada jykre to jykrén nĩ,” he tóg. “Ãjag japỹ ki tóg rĩr tĩ, ga tỹ vĩrĩn ken kỹ, ke tũ nĩn kỹ tóg ãjag mẽg ki rĩr tĩ gé. Rãkãnh kỹ tóg ã rãnhrãj ja tá kãtĩ tĩ. Kỹ ãjag pi(jé) ti mỹ: “kunĩg, jẽn jé,” he tĩ'. 8 Ti mỹ ãjag tóg: “inh mỹ vẽjẽn han, ijẽn jé,” he tĩ. “Kuri ã kur tãnfyn kỹ tógfĩn, ã tỹ inh mỹ vẽjẽn jun jé, ijẽn jé, kron jé, kar kỹ ã tóg jẽn ke mũ gé sir, kron ke mũ gé sir, ijẽn kar kỹ,” he ãjag tóg tĩ, ãjag camarada mỹ. 9 Kỹ ãjag tóg ti mỹ vĩ há han tũ nĩ gé, ti tỹ ãjag vĩ ki króm mũ ra. Ãjag camarada vẽ mỹr, ti rãnhrãj vẽ, hã kỹ tóg ãjag vĩ ẽn han ke mũ. 10 Kỹ ãjag camarada ag ri ke han nĩ, Topẽ mỹ, ha mẽ. Ãjag tỹ Topẽ vĩ ki króm kãn kỹ jagnẽ mỹ: “ti camarada vỹ tỹ ẽg nỹtĩ,” hemnĩ. “Ti tỹ ẽg mỹ nén tó mũn hã han ẽg tóg, kỹ tóg tỹ nén ũ tũ nĩ,” hemnĩ jagnẽ mỹ. “Ti vĩ han kãn tugrĩn ẽg tóg há nỹtĩ,” he tũg nĩ,” he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ ũn kaga tỹ 10 (ke) ag tỹ há' he

11 Kỹ Jesus tóg Jerusalém ra tĩg sór mũ. Hã kỹ tóg ga tỹ Samaria fyr mĩ tĩ mũ. Ga tỹ Galiléia mré ti fyr vẽ. 12 Tá tóg ẽmã ũ ki rã mũ, kỹ ũ tỹ 10 (ke) ag tóg ti kato tẽgtẽ mũ sir. Vẽnh kaga kren vãnh hyn han ag tóg mũ, lepra han kỹ. Hã kỹ ag tóg kór há tá nỹtĩ, kuvar há tá. 13 Jamã hár(a) ag tóg prẽnprẽr mũ, kỹ ag tóg: “!..Jesus'..!” he mũ. “!..Senhor'..!” he ag tóg mũ. “!..Ẽg jagãgtãn ra..!” he ag tóg mũ. 14 Kỹ tóg ag ki ẽvãnh mũ, kỹ tóg ag mỹ: “Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag mỹ vẽnh ven mũjẽg,” he mũ. Kỹ ag tóg mũ mũ.

Ag mũn kã ag tóg jãnhkri' he mũ sir, ag fár ti, tá junjun to hã. Hághá' he ag tóg mũ sir. 15 Kỹ ag kãmĩ ũn pir tóg kyrã mũ, Jesus to. Topẽ mỹ tóg vĩ há han mũ, ã tỹ há' hen kỹ. Kỹ vẽnh kar vỹ ti vĩ mẽg mũ. 16 Ti tỹ Jesus tá jun kỹ tóg ti krẽm mũg ke mũ. Ti mỹ tóg: “inh mỹ tóg há tĩ, ã tỹ isỹ há' hen kỹ,” he mũ. Samaria tá fóg ũ vẽ, Jesus to ũn kyrã mũ ẽn ti.

17 Kỹ Jesus tóg: “ũ tỹ 10 (ke) tũ mỹ', hã vỹ: há', he mũ?” he mũ. “Hã ra ũn pir ne kãtĩg ja nĩ'. Hỹn, ũ ag, ũ tỹ 9 (ke) ẽn ag?” he tóg. 18 “Fóg tag hã vỹ ã pir mỹ kyrã, Topẽ to: “ũn mág vỹ tỹ ti nĩ,” he jé,” he tóg, Jesus ti. 19 Kỹ tóg fóg ẽn mỹ: “jẽgnẽ ra,” he mũ. “Ha tĩg,” he tóg. “Ã tỹ inh ki rã kỹ, hã kỹ ã tóg há' he mũ,” he tóg, Jesus ti.

Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ to vẽnh jykre
(Mt 24.23-28; 37-41)

20 Kejẽn Fariseu ag tóg ti ki jẽmẽnh kãmũ mũ. “Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ẽn mỹ ver kór gy nĩ, mỹ kuvar gy?” he ag tóg ti mỹ. Kỹ tóg ag mỹ kãmén mũ sir. “Ti vég tũ ẽg tóg nĩ, ẽg kanẽ tỹ, Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ti,” he tóg. 21 “Hã

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

kỹ ẽg tóg to: “tag kã ti nĩ, tãtá ti nĩ,” henh ke tũ nĩ gé. Ha mẽ, ãjag kãmĩ ti huri vẽnh ven, ti tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ti, ãjag tỹ ti vég tũ (hã) ra,” he tóg.

22 Kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ: “tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ,” he mũ. “Kejẽn tóg ãjag tỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ha pẽ tĩnh mũ. Ti tỹ kurã pir ki vẽnh ven mũ vỹ ãjag mỹ há tĩnh mũ vẽ, hã ra ãjag tóg venh ke tũ nĩ ver,” he tóg. 23 “Kỹ ag tóg ãjag mỹ: “tag ki ti jun ja nĩ,” henh ke mũ. “Ẽn tá tóg jẽ nĩ,” he jé ag tóg ke mũ gé. Kỹ venh mũ tũg nĩ hã ra. Ag vĩ jẽmẽ sór tũg nĩ. 24 Inh kãtĩg mãn ke vỹ ta tỹ kóm kóm ke ri ke nĩ. Ti tỹ kóm kóm ke kỹ ẽg tóg nén kar vég tĩ, kanhkã krẽm. Kỹ vẽnh kar vỹ ti tỹ kóm kóm ke ẽn vég tĩ gé. Inh kãtĩg mãn ke vỹ ri ke nĩnh mũ, inh kurã ẽn kã. Vẽnh kar vỹ inh ve kãn mũ. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ,” he tóg. 25 “Inh kãtĩg mãn ke to hã sóg hã ra vẽsỹrénh mág han ke mũ ver. Ũri ke ag vỹ iso é henh ke mũ ver,” he tóg.

26 “Kỹ inh kãtĩg mãn ke kurã ẽn kã ẽprã ke ag tóg han kãn ke mũ, ag tỹ Noé tỹ ga mĩ tĩ mũ kã nén han ja ẽn ti. 27 Ta kutẽ to hã ag tóg jẽn ja nĩgtĩ, jẽn kar kỹ ag tóg kron ja nĩgtĩ gé, vẽnh prũ kutẽm ja ag nĩgtĩ gé. Ẽn kã Noé tóg kejẽn barco tỹ ĩn kãra rã ja nĩ. Ti tỹ kãra rã kar kỹ ta tóg sir kutẽ ja nĩ, kỹ ag tóg goj var ki kãgter kãn ja nĩ. 28 Kỹ tóg ri ke pẽ ja nĩ gé, Ló tỹ ga mĩ tĩg ki. Ẽn kã ag tóg jẽn ja nĩgtĩ gé, jẽn kar kỹ ag tóg kronkron ja nĩgtĩ gé. Vender ke mũ ja ag nĩgtĩ gé, kygjãm ke mũ ja ag nĩgtĩ gé. Ẽkrãn ja ag nĩgtĩ gé, ĩn hyn han ja ag nĩgtĩ gé. 29 Ẽn kã Ló tóg kejẽn cidade tỹ Sodoma tá kãkutẽ ja nĩ, kỹ pĩ tóg kanhkã tá kãtére ja nĩ, cidade kri, pó tỹ enxofre nĩja ẽn ke gé. Kỹ ẽn tóg ag kãgtén kãn ja nĩ. Topẽ tỹ ag vóg kónãn ke to jykrén sór tũ ja ag nỹtĩgtĩ. 30 Ge ti nĩnh mũ gé, ẽprã ke fi kósin tỹ vẽnh ven mãn ke kurã ẽn kã. Mĩ ẽkrén ke tũ ag nĩgtĩ gé, ti to há tũ ag. 31 Ũ tỹ kurã ẽn kã ã ĩn rã hã tĩn kỹn jé ã tũ mãn rã sór tũg, ti tũ tỹ ti ĩn krẽm nỹtĩ ti. Ũ tỹ ẽpỹ tá tĩ ẽn jé ã tũ to vỹn ke tũg. 32 Ló prũ fi to jykrén. 33 Ãjag tỹ ãjag jykre hã han sór kỹ ãjag nũgme ki vár ke mũ, ha vemnĩ. Ãjag tỹ isugrĩn ãjag jykre fi mãn kỹ ãjag krenkren ke vẽ, ha vemnĩ,” he tóg.

34 “Hã kỹ sóg tag tó mũ, ha mẽ. Kuty ẽn kã, inh kãtĩg mãn ke kuty ẽn kã ũn régre ag vỹ jagnẽ mré nũgnũr nỹtĩnh mũ. Ag kãmĩ ũn pir jé prẽr sóg ke mũ, kỹ tóg inh mré tĩnh mũ, jãvo ti régre vỹ kã nỹnh mũ, ha vemnĩ. 35 Ũn régre fag vỹ ẽgtynyn nỹtĩnh mũ, jagnẽ mré, ẽn kã. Kỹ sóg ũn pir fi jé prẽr ke mũ, kỹ fi tóg inh mré tĩnh mũ, jãvo fi régre fi vỹ kã jẽnh mũ, ha vemnĩ. 36 Ũn régre ag vỹ ẽpỹ ki rãnhrãj mũnh mũ, ẽn kã. Kỹ sóg ũn pir jé prẽr ke mũ, kỹ tóg inh mré tĩnh mũ. Jãvo ti régre vỹ tá tĩnh mũ gé, ha vemnĩ,” he tóg, Jesus ti.

37 Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ẽg Senhor mỹ: “tag hẽ tá ke nĩnh mũ hỹn'?” he mũ. Kỹ tóg ag mỹ: “kurã ẽn kã ãjag ki kanhró nỹtĩnh mũ,” he mũ. “Nén ũ ter nỹg ja ri ke ti nĩ. Hã tá tóg vẽnh mãn tĩ, jãtã ti, he ẽg tóg tĩ. Tag ri ke ti nĩnh mũ, ha vemnĩ,” he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ã kãtĩg mãn ke tón hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ẽg tỹ Topẽ mré vĩ to krónh ke tũ

18 1Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “ãjag tỹ Topẽ mré vẽmén ke vỹ ge nỹnh mũ, ha mẽ,” he mũ. Ẽg tỹ kurã kar ki Topẽ mré vẽmén kỹ tóg há tĩnh mũ, ẽg tỹ to krónh ke tũ nĩn kỹ. Tag tỹ tóg ag kanhrãnrãn sór mũ, ã mré mũ tĩ ag, hã kỹ tóg tag tó mũ, ha mẽ. 2“Kejẽn pã'i tóg nĩgtĩ, ẽmã ũ tá,” he tóg. “Ag tỹ jagnẽ to jũ vég ti tĩ. Ti rãnhrãj hã vẽ. Hã ra tóg Topẽ kamẽg vãnh nĩ, ti jykre pãno nĩn kỹ. Kỹ tóg ã mré ke ag kamẽg vãnh pẽ nĩgtĩ gé. Kórég pẽ ti nĩgtĩ. 3Ti jamã tá ũ fi tóg nĩgtĩ gé, ũn mén ter ja fi. Ẽn fi vỹ kejẽn ti to kãtĩg kỹ ti mré vẽmén mũ. Kỹ fi tóg ti mỹ: “inh lograr ke sór mũ ẽn ag jo inh vemnĩ,” he mũ. 4Hã ra tóg mẽ jãvãnh nĩ. Jatu tóg nĩ nĩ, kysã tỹ hẽn ri ke ki. Kỹ fi tóg ti tá jun tỹ hẽn ri ke han mũ, to krónh ke tũ fi nĩ. Kỹ tóg kejẽn to jykrén mũ. “Topẽ kamẽg vãnh inh nĩgtĩ,” he tóg. “Ũ kamẽg vãnh inh nĩgtĩ gé. 5Hã ra fi tóg isovãnh tũ pẽ nĩ, ũn mén ter ja ẽn fi. Kurã kar ki fi tóg inh mỹ to vĩnh kãtĩ tĩ. Kỹ inh hỹn fi jy rãnh mũ ha, ke tũ nĩ mũ ra fi tóg ijũ han ke mũ, fi tỹ inh venh kãtĩ to krónh ke tũ nĩn kỹ, ha vemnĩ,” he tóg, pã'i kórég ti,” he tóg, ẽg Senhor tỹ Jesus ti.

6Kỹ tóg ag mỹ: “ti vĩ jẽmẽ ra,” he mũ. “Jykre pãno ti nĩ, pã'i kórég ẽn ti, hã ra tóg fi tỹ ti mỹ vĩ e ẽn to fi kren han sór mũ,” he tóg. 7“Hã kỹ Topẽ vỹ ãjag krenkren han ke mũ gé. Ãjag kuprẽg ja tóg nĩ mỹr, kỹ ti mré vẽmén nĩ. Kurã ki ti mỹ vĩmnĩ, kuty tá ke gé. Ãjag kren han vãnh nĩ ve ti nĩ, kejẽn. 8Hã ra tóg ãjag krenkren han ke mũ, kãnhmar, ha vemnĩ. Ki hã sóg tó mũ,” he tóg. “Hã ra ẽprã ke fi kósin ẽn tỹ kãtĩg mãn kỹ ag mỹ ti ki ge sór mũ vỹ?” he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ: “tỹ inh ũn há nĩ,” henh ke tũ

9Kỹ Jesus tóg ag kanhrãn mãn mũ gé. Ũ tóg ũ tỹ ti vĩ mẽg mũ ẽn ag kãmĩ nỹtĩ, hã ra ag tóg vẽso: “tỹ ẽg tóg ũn há nỹtĩ,” he tĩ. “Kórég tũ ẽg nỹtĩ, jo ũ ag ne kórég nỹtĩ',” he ag tóg tĩ, vẽso, Jesus vĩ mẽg mũ ũ ag. Ẽn ag kanhrãnrãn sór tóg mũ, Jesus ti. Kỹ tóg ag mỹ: “ãjag jykre vỹ ge nỹnh mũ, ha mẽ,” he mũ. 10“Kejẽn Fariseu ũ tóg nĩgtĩ. Topẽ jo ĩn ra tóg tĩ mũ, tá Topẽ mré vĩ jé. Ti mré ũ tóg ra tĩ mũ gé, ũ tỹ governo mỹ jãnkamy mãg tĩ ti. Topẽ mré vĩ sór tóg mũ gé. 11Kỹ Fariseu tóg Topẽ mré vẽmén jẽ nĩ. “Topẽ,” he tóg. “Inh mỹ tóg há tĩ, isỹ jykre kórég tũ nĩn kỹ, ag jãvo. Ũ ag tóg nén ũ péju(g) tĩ, hã ra sóg han tũ nĩgtĩ. Ũ ag tóg nén ũ vẽnhmỹ han tĩ inhhã, jãvo inh pi(jé) han tĩ'. Ãjag prũ tũ fag mré ag tóg nỹgtĩ inhhã. Kỹ governo mỹ jãnkamy mãg tĩ tag ti vỹ kórég nĩ gé inhhã. 12Ag jãvo sóg vẽnh jykre há han tĩ. Semana kar ki sóg vãkre régre han tĩ, jẽg mẽ tĩ ki. Hã ki sóg ã jykre ki króm tĩ. Isũ tỹ sóg dízimo kajãm tĩ, ã mỹ. Sỹ nén ũ tỹ 10 (ke) ki sóg ũn pir nĩm tĩ, ã mỹ dízimo han kỹ,” he tóg, Fariseu ti, Topé mỹ. 13Hã ra governo mỹ jãnkamy mãg tĩ ẽn tóg kór há tá jẽ nĩ, kuvar há tá, mỹ'ãg kỹ. Kỹ tóg kanhkã ki ẽvãnh tũ nĩ gé. Ã fe kri tóg kãgmĩg mũ, ti tỹ mỹ'ãg mág kỹ. Kỹ tóg Topẽ mré vĩ mũ. “Topẽ,” he tóg mũ gé. “Ã vĩ mranh inh mỹr,” he tóg. “Ã mỹ inh jagãgtãn ke tũ hã ra,” he tóg, Topẽ vĩ mranh tĩ ẽn ti,” he tóg, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

14 “Ha mẽ, Topẽ vỹ ti mỹ vẽnh pãte fón, hã kỹ tóg jatun mỹ vyr. Jãvo
tóg Fariseu ẽn mỹ vẽnh pãte fón tũ nĩ. Ge ti nĩgtĩ. Ẽg tỹ vẽso: “há inh nĩ,”
hen kỹ Topẽ tóg ẽg to kórég nĩ. Kỹ tóg ẽg térem mũ sir. Ẽg tỹ hã ra vẽso:
“kórég inh nĩ,” hen kỹ Topẽ vỹ ẽg to há nĩ, kỹ tóg ẽg tỹ ũn mág han ke mũ
gé sir,” he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ ũn kãsir ag to há
(Mt 19.13-15; Mc 10.13-16)

15 Kỹ fag tóg gĩr tatĩ kãmũ mũ ti to, ti tỹ gĩr kri ã nĩgé fi jé. Hã ra ti
mré mũ tĩ ag tóg vég mũ, kỹ ag tóg fag to jũ mũ, ũ tỹ ag tatĩ kãmũ mũ
fag to. 16 Hã ra Jesus tóg fag jé prẽr kỹ ag mỹ: “vĩ tũg nĩ, gĩr ag mỹ,” he
mũ. “Gĩr ag tỹ iso kãmũ kamẽg tũg nĩ,” he tóg. “Ũ tỹ ge hã vỹ ẽg Senhor
tỹ Topẽ krẽm nỹtĩnh mũ,” he tóg. 17 “Sỹ ke há vẽ, hã kỹ sóg tó mũ. Gĩr ag
vỹ iso há pẽ nỹtĩ. Ũn kãsir tag ag ri ke nỹtĩmnĩ, ke tũ nĩ mũ ra ãjag tóg
Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke tũ nĩ mỹr,” he tóg, Jesus ti.

Ũn rico ag
(Mt 19.16-30; Mc 10.17-31)

18 Kỹ kejẽn ũ tóg Jesus ki jẽmẽnh kãtĩ mũ, pã'i ũ. Kỹ tóg ti mỹ: “Senhor',” he
mũ. “Há ã tóg nĩ,” he tóg. “Sỹ rĩr krỹg ja tũ venh há tóg tĩ. Sỹ ti ve jé inh hỹn
vẽnh jykre há tỹ ne han ke mũ?” he tóg. 19 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “iso: “há ã nĩ,”
he sór tũg nĩ,” he mũ. “Ẽg pi(jé) há nỹtĩ',” he tóg. “Topẽ hã ne ã pir mỹ há nĩ',”
he tóg. 20 “Topẽ tỹ nén ũ to ẽg jyvẽn ja ẽn ki kanhró ã tóg nĩ, hã vỹ: ã prũ tũ fi
mré nỹ tũg nĩ, he mũ, ũ tén tũg nĩ, he mũ, nén ũ péju(g) tũg nĩ, he mũ, ũ to ón
tũg nĩ, he mũ, ã nỹ mré ã jóg kamẽg nĩ, he mũ,” he tóg ti mỹ, Jesus ti. 21 Hã ra
tóg: “ki króm kãn sóg, isĩn kã,” he mũ. 22 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “nén ũ pir vỹ tũ
nĩ ver,” he mũ. “Ã tũ vãm kãn nĩ, ã tỹ ũn vẽsỹrénh mũ ag mỹ vin jé, jãnkamy
ti. Kỹ ã tóg kanhkã tá tũ mág nĩ sir. Kar kãtĩg nĩ, ã tỹ inh mré tĩg jé,” he tóg ti
mỹ, Jesus ti. 23 Kỹ tóg ti mỹ vẽnhmỹ tĩ, Jesus vĩ ti, ti rico pẽ nĩn kỹ.

24 Hã ra Jesus tóg ti mỹ vẽnhmỹ ẽn ki kanhrãn mũ. Kỹ tóg ã mré mũ
tĩ ag mỹ: “jagy ti nỹ, ũn rico tỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke ti,” he mũ.
25 “Cavalo pãnĩ sór vỹ préj nor fĩn rãm ke tũ nĩ,” he tóg. “Ti tỹ fĩn rãm ke
ra tóg jagy tĩ vẽ, ũn rico tỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke ti,” he tóg.

26 Kỹ ti vĩ mẽg mũ ag tóg to vẽmén mũ. “Kỹ ũ hỹn kren ke tũ pẽ nĩ,” he
ag tóg. 27 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “ẽprã ke ag vỹ tá junjun ke tũ nĩ vẽ,” he mũ.
“Hã ra Topẽ hã tóg ẽg tỹ tá junjun han ke mũ,” he tóg.

28 Kỹ Pedro vỹ: “ha vé,” he mũ. “Ẽg tỹ nén ũ kar ré jé ẽg tóg mũ mũ, ẽg tỹ ã
mré mũ jé,” he tóg. 29 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “sỹ ke há vẽ, hã kỹ sóg tó mũ,” he mũ.
“Ũ tóg kejẽn ã jamã ré kỹ tĩ mũ, ti prũ fi, ti kãke, ti jãvy, ti han mũ fag, ti krẽ ré
kỹ tóg tĩ mũ, Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ tugrĩn, ti tỹ ti vĩ ki króm jé,” he tóg. 30 “Ẽn vỹ
tóg sir vẽnh kaja jé nén kar ẽn tỹ ũn e venh ke mũ, ag jẽgja kã, ga kri, kar kỹ
tóg vãhã sir ẽg rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ gé sir, kanhkã tá,” he tóg, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus tỹ ã ter ke tó mãn
(Mt 20.17-19; Mc 10.32-34)

31 Kỹ tóg ũ tỹ 12 (ke) ag jé prẽr mũ, vyrmỹ, ag mỹ kãmén jé. “Ha vé,” he tóg. “Jerusalém ra ẽg mũ mũ, kỹ sóg tá ve kãn ke mũ, vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag tỹ iso nén rán ja ẽn ti,” he tóg. “Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin ẽn nĩ, hã kỹ ag tóg inh kãmén ja nĩ, Topẽ vĩ ki. 32 Fóg ag mỹ ag tóg inh fẽg ke mũ, pã'i ag, Jerusalém tá, ha vemnĩ, ag tỹ iso é he jé, ag tỹ inh vóg kónãn jé, ag tỹ iso sug ke jé gé, 33 ag tỹ inh mrãnmrãn jé. Ag tỹ isén ke vẽ. Hã ra sóg kurã tãgtũ tũg kỹ rĩr mãn ke mũ, ha vemnĩ,” he tóg, ti mré mũ tĩ ag mỹ, Jesus ti. 34 Hã ra ag tóg ti vĩ tag to jykrén tũ nĩ, ũ tỹ 12 (ke) ẽn ag. Ti vĩ tóg ag mỹ vẽnhmỹ tĩ. Kỹ ag tóg ki kagtĩg nỹtĩ. “Ti tỹ ne tó nẽ hỹn'?” he ag tóg mũ sir.

Jesus tỹ ũn kyvó tỹ há' he
(Mt 20.29-34; Mc 10.46-55)

35 Ag mũn kỹ ag tóg Jericó to hã mũ mũ. Tá ũn kyvó vỹ ẽpry kri nĩ nĩ, ẽmĩn kri. “Inh mỹ jãnkamy nĩm,” he tóg tĩ, vẽnh kar mỹ, ti kyvó nĩn kỹ. 36 Ẽn vỹ vẽnh kar tỹ ẽpry jagma mũ mẽg tĩ. Kỹ tóg ag mỹ: “ũ nẽ?” he mũ. 37 Kỹ ag tóg ti mỹ: “Jesus vẽ, Nazaré tá ke ẽn vẽ,” he mũ. 38 Kỹ tóg prẽr mũ sir. “!..Jesus'..., Davi kósin'..., ijagãgtãn ra..!” he tóg mũ, prẽr kỹ. 39 Kỹ Jesus jo mũ ag vỹ ti mỹ vĩ jũ han mũ. “Ẽmẽ kã nĩ nĩ,” he ag tóg ti mỹ. Hã ra tóg prẽr mãn', prẽr mãn' he mũ. “!..Davi kósin'..., ijagãgtãn ra..!” he tóg.

40 Kỹ Jesus tóg krỹg he mũ, kỹ tóg: “ti jé prẽr,” he mũ. Kỹ ag tóg ti pére kãmũ mũ. Ti ki jun kỹ tóg ti mỹ: 41 “inh ã tỹ hẽ ri kenh ke?” he mũ. Kỹ tóg ẽg Senhor mỹ: “sỹ venh há tóg tĩ,” he mũ. 42 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “kỹ tỹ vé,” he mũ. “Ã tỹ inh ki rã kỹ ã há' henh ke mũ,” he tóg. 43 Kỹ tóg vẽsỹmér ẽvãnh há' he mũ sir. Kỹ tóg ti mré tĩ mũ. Topẽ mỹ tóg vĩ há han mũ. Kỹ tóg vẽnh kar mỹ há tĩ, ag tỹ ti tỹ há' he mũ ẽn ven kỹ. Kỹ ag tóg Topẽ mỹ vĩ há han mũ gé sir.

Jesus tỹ Zaqueu venh tĩg

19 1 Kỹ Jesus tóg cidade tỹ Jericó ki rã mũ sir, kỹ tóg fĩn rãm kỹ tĩg sór mũ. 2 Hã ra ũ tóg tá nĩ nĩ, ti jyjy hã vỹ: Zaqueu, he mũ. Governo mỹ jãnkamy mãg tĩ ag pã'i vẽ. Rico pẽ ti nĩ, rico tãvĩ. 3 Ẽn tóg Jesus ve sór mũ, ti tỹ Jericó fĩn rãm kỹ. Hã ra tóg rur jẽ, hã kỹ tóg ti vég tũ nĩ, vẽnh e ag tỹ ti pénĩn mũn kỹ. 4 Hã kỹ tóg ti jo vẽnhvãg tĩ mũ, kỹ tóg ka tỹ krén to tãpry mũ, ti tỹ Jesus ve jé, ti tỹ jagma tĩg kỹ. 5 Kỹ Jesus tóg ka ẽn tá jun mũ. Hã ra tóg krĩg mỹ ẽvãnh kỹ ka kri ti vég mũ. Kỹ tóg ti mỹ: “Zaqueu!,” he mũ. “Kur kãtére to fũrũn ké. Isỹ ã ĩn krẽm nũr ke vẽ,” he tóg, Jesus ti. 6 Kỹ tóg tére tỹ mrãnh ke mũ sir. Jesus mỹ tóg: “mũ jé ha,” he mũ. Ti mỹ tóg sér tĩ, Jesus tỹ ti ĩn krẽm nũr sór kỹ.

7 Hã ra vẽnh e ẽn tóg Jesus to vĩ mũ sir, ti to jũ kỹ. “Topẽ vĩ mranh tĩ vẽ, ẽn ti, hã ra tóg ti ĩn krẽm nũr sór mũ, vẽnh jykre pãno han tĩ ẽn mré,” he ag tóg mũ.

8 Kỹ Jesus tóg ti ĩn krẽm nĩ nĩ. Kỹ Zaqueu vỹ ti mỹ vẽnh kãmén kãtĩ
mũ, ã jykre to jykrén kỹ. Kỹ tóg ẽg Senhor mỹ: “ha vé,” he mũ. “Isũ kuju
vin jé sóg ke mũ, ũn jagtar ag mỹ. Ũ ag lograr he ja sóg nĩgtĩ, ag tũ ki, hã
ra sóg ag mỹ ti kãfór nĩm sór mũ ha. Sỹ jãnkamy pir ki ũ lograr he jan ki
sóg ti mỹ ũ tỹ 4 (ke) vin sór mũ,” he tóg, Zaqueu ti.
9 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “há ti nĩ,” he mũ. “Ũri ã tóg kren mũ, ã mré ke fag
mré hã,” he tóg. “Abraão kósin vỹ tỹ ã nĩ gé,” he tóg. 10 “Tỹ sóg ẽprã ke fi
kósin nĩ. Ũn vãfor mũ ẽn jãvãnh jé sóg kãtĩg, sỹ ag krenkren han jé, ũn
jykre pãno han mũ ẽn,” he tóg, Jesus ti.

Jãnkamy to comparação
(Mt 25.14-30)

11 Hã ra ag tóg ti vĩ mẽ há han mũ, kỹ tóg ag mỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩnh
ke ti kãmén sór mũ. Jerusalém to hã tóg nĩ, hã kỹ ag tóg ti to: “Topẽ tỹ tỹ
ẽg pã'i nĩ hỹn vẽnh ven ke mũ, ti tỹ tá jun kỹ,” he mũ. 12 Kỹ Jesus tóg ag
mỹ kãmén mũ, Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩnh ke tỹ ver vẽnh ven ke tũ nĩ. Kỹ tóg
tag tó mũ, ha mẽ. “Kejẽn pã'i tóg nĩgtĩ,” he tóg. “Ẽn tóg ga ũ ra tĩg sór mũ,
tá ã tũ ve jé, ga ẽn tá ã tũ han jé. Tag han kar tóg tá vỹn ke sór mũ. 13 Pã'i
ẽn vỹ ã camarada tỹ 10 (ke) ag jé prẽr mũ, kỹ tóg ag mỹ jãnkamy prestar
he mũ sir. Ag kar mỹ tóg ti kãmur pir nĩm mũ, jãnkamy tỹ, ũ tỹ 10 (ke)
ag mỹ. Kỹ tóg ag mỹ: “ha inh mỹ tỹ rãnhrãj,” he mũ. “Kejẽn sóg vỹn kenh
ke mũ, kỹ sóg tugnỹm ke mũ, ãjag rãnhrãj ti,” he tóg. Kar tóg tĩ mũ sir.
14 Hã ra ti krẽm ke ũ ag vỹ ti to há tũ nỹtĩ, kỹ ag tóg ti nón vẽnh vĩ jẽnẽg mũ.
Kỹ ag tóg: “ã tỹ ẽg kri tỹ pã'i nĩn kỹ tóg vẽnhmỹ nĩ,” he mũ, “ẽg tỹ tag ve jãvãnh
tóg tĩ,” he ja ag tóg nĩgtĩ, ag tỹ ti mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũn kã. 15 Hã ra tóg tỹ pã'i
nĩn kỹ kẽjẽn vỹn ke mũ, ga ẽn ve kar kỹ, tá ti rãnhrãj han kãn kar. Kỹ tóg tỹ pã'i
mág jẽ. Vỹn ke kỹ tóg ã camarada ag jé prẽr mũ sir, ti tỹ ũn mỹ jãnkamy vin ja
ẽn ag. Ti tỹ ag rãnhrãj tugnỹm sór vẽ, ag ganho ve sór vẽ gé. 16 Kỹ ũ tóg ti tá jun
kỹ ti mỹ: “pã'i!,” he mũ. “Ti kãmur pir nĩm ã tóg mỹr. Hã ra sóg kri ũ tỹ 10 (ke)
ganhar ké,” he tóg. 17 Kỹ ti patrão tóg ã camarada mỹ: “jykre há tãvĩ ã tóg nĩ,”
he mũ. “Nén sĩ ki rĩr há han ã tóg, hã kỹ ã tóg cidade tỹ 10 (ke) ki rĩr mũ ha,” he
tóg, pã'i ti, ã camarada mỹ. 18 Kỹ ũ tóg ti tá jun mũ gé. Kỹ tóg ti mỹ: “pã'i!,” he
mũ gé. “Ti kãmur pir nĩm ã tóg mỹr. Hã ra sóg kri ũ tỹ 5 (ke) ganhar ké,” he tóg.
19 Kỹ ti patrão tóg ti mỹ: “cidade tỹ 5 (ke) ki rĩr jé ã tóg ke mũ ha,” he mũ gé.
20 Kỹ ũ tóg tá jun mũ gé. Kỹ tóg ti mỹ: “pã'i!,” he mũ gé. “Ha vé, ã tũ ti,” he
tóg. “Inh krĩ pãgja ki sóg tógfĩn kỹ nĩm han. 21 Ã kamẽg ja inh nĩ, ã vĩ tar to.
Ã tỹ nén vin ja tũ ẽn mãn sór ã tóg tĩ, ã tỹ nén krãn ja tũ kunũnh sór ã tóg
tĩ,” he tóg, ti camarada ti, pã'i ti mỹ. 22 Kỹ ti patrão tóg ti mỹ: “ã vĩ tóg ã jykre
pãno han mũ, ha mẽ,” he mũ. “Inh mỹ vĩ tar han tĩ'? Inh mỹ sỹ nén vin ja tũ
mãn sór tĩ'? Inh mỹ sỹ nén krãn ja tũ kunũnh sór tĩ'? Hã ki kanhró ã mỹ nĩ'?
23 Kỹ ã tỹ ne jé inh jãnkamy tỹ banco ki rãnhrãj tĩ ag mỹ vin ja tũ nĩ nẽ? Ã tỹ
ag mỹ vin mũ ra sóg ti juro venh mũ vẽ, kỹ sóg isũ kãfór mãn ke mũ vẽ,” he

tóg, ti patrão ti, ã camarada mỹ. 24Kỹ tóg tá nỹtĩ ag mỹ: “ti nĩgã ti tũ mã,” he mũ. “Ũ tỹ ti kãmur tỹ 10 (ke) mãn ja ẽn mỹ nĩm, ti tũ pir ti,” he tóg mũ sir. 25Kỹ ag tóg ti mỹ: “pã'i',” he mũ. “Ti kãmur tỹ 10 (ke) vỹ tỹ ti tũ nỹtĩ. Tũ mág ve ti huri,” he ag tóg, pã'i mỹ. 26Kỹ tóg: “hỹ,” he mũ. “Hã kỹ sóg tó mũ. Ũn tũ mág vỹ mãn mãn ke mũ. Ũ tỹ tũ sĩ nĩ ẽn tũ kunũnh kãn jé ag tóg ke mũ gé,” he tóg. 27“Kỹ inh kato tẽ mũ ag pére kãmũmnĩ, ũ tỹ iso: “ti tỹ ẽg kri tỹ pã'i jẽn kỹ tóg ẽg mỹ kórég nĩ,” he mũ ẽn ag. Ag kãgtén ra, inh rĩnve,” he tóg, pã'i ti,” he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ẽg tỹ ti rãnhrãj ki rĩr há han ke kãmén hã vẽ.

28Tag tó kãn kỹ tóg tá kãkutẽ mũ sir, kỹ tóg cidade tỹ Jerusalém ra tĩ mũ.

Jesus tỹ Jerusalém tá jun
(Mt 21.1-11; Mc 11.1-11; Jo 12.12-19)

29Ti tỹ Jerusalém ra tĩg kỹ tóg ẽmã tỹ Betfagé to hã jun mũ, ẽmã tỹ Betânia tá, pãnónh tỹ Oliveiras he mũ ẽn tá. Tá jun kỹ tóg ã mré mũ tĩ régre ag jẽnẽg mũ, ag tỹ ti mỹ ag mẽg tỹ burrica ve jé. 30Hã kỹ tóg ag mỹ: “ẽmã ẽn ra mũmnĩ, ẽg jo ẽmã ẽn ra,” he mũ. “Tá junjun kỹ ãjag tóg burrica fi kósin venh mũ. Kri nĩ ja tũ ja tóg jẽ ver. Ẽn kavãn kỹ ti pére kãmũmnĩ, ti kyvãn kỹ,” he tóg. 31“Hẽn ri ke mũn ag tóg ãjag mỹ: “ãjag tỹ ne jé ti kavãn nẽ?” henh mũ. Kỹ ag mỹ: “ẽg Senhor vỹ ti ve sór mũ,” hemnĩ,” he tóg, Jesus ti.

32Kỹ ag tóg mũ mũ, Jesus tỹ ag jẽgnẽn kỹ. Ti tỹ ag mỹ tó mũ ve kãn ag tóg mũ sir. 33Kỹ ag tóg ti kyvãg mũ. Kỹ ti tỹ tỹ ũn mẽg mũ ag tóg ag mỹ vĩ mũ. “Ãjag tỹ ne jé burrica kósin tag kavãn nẽ?” he ag tóg. 34Kỹ ag tóg: “ẽg Senhor vỹ ti ve sór mũ,” he mũ. 35Kỹ ag tóg Jesus mỹ ti pére kãmũ mũ. Ãjag kur kugjén ag tóg mũ sir ti kri. Kỹ Jesus tóg kri nĩ mũ sir. 36Kỹ tóg tĩ mũ. Kỹ ag tóg ãjag kur kugjén mũ sir, ẽpry jagma, ẽmĩn jagma. 37Ge kỹ ag tóg Jerusalém to hã junjun mũ sir, pãnónh tỹ Oliveiras to re kỹ.

Ag tỹ pãnónh ẽn to re kỹ vãhã ag kar ẽn tóg Topẽ mỹ vĩ há han mũ sir, Jesus mré mũ kar ẽn ag. Ag mỹ tóg sér tĩ. Jesus tỹ nén han mũ ve ja ag tóg nĩgtĩ, ti tỹ nén han vãnh hyn han mũ ti. Ẽn mĩ ẽkrén kỹ ag tóg Topẽ mỹ vĩ há han mũ, jamã hár(a). 38Kỹ ag tóg: “!..sér tóg tĩ ẽg mỹ..!” he mũ. “!..Ẽg Senhor vỹ ẽg ki jun..., ẽg jóg mág tỹ ti jẽnẽn kỹ..!” he ag tóg. “!..Kanhkã tá ke ag tóg jatu nỹtĩ..! Topẽ mỹ ẽg tóg vĩ há han sór mũ, kynhmỹ nĩ ẽn mỹ..!” he ag tóg, prẽnprẽr kỹ.

39Hã ra Fariseu ũ ag tóg tá nỹtĩ gé, vẽnh e ẽn kãmĩ. Kỹ ag tóg Jesus mỹ: “Senhor',” he mũ. “Ã mré mũ tĩ ag mỹ: “prẽnprẽr tũg ra,” hé,” he ag tóg, Jesus mỹ. 40Hã ra Jesus tóg ag mỹ: “vó,” he mũ. “Ha mẽ, ag prẽnprẽr tũ nĩ ra pó hỹn prẽnprẽr mũ vẽ, ag mỹ sinsér mũ vẽ,” he tóg ag mỹ.

Jesus tỹ Jerusalém to fỹ

41Ge kỹ ag tóg cidade tá junjun mũ sir. Cidade ẽn ve kỹ tóg to fỹ mũ, Jesus ti. 42“Jerusalém tá ke ag vỹ ki kanhrãnrãn sór tũ nỹtĩ,” he tóg. “Ag tỹ ũri ki kanhrãnrãn há tóg tĩ vẽ, hã ra ag tóg ke jãvãnh nỹtĩ. Ãjag tỹ ki kanhrãnrãn' he mũ ra ãjag tóg jatu kenh ke mũ vẽ, mỹr, ha mẽ, hã ra ãjag tóg jẽmẽ sór tũ

nĩ. Kutu ãjag tóg nỹtĩ. 43Hã kỹ ãjag tóg vãhã kurã kórég pẽ venh ke mũ. Ãjag kato tẽgtẽ mũ ag vỹ ãjag to ráránh ke mũ. Kũm'kũm ke jé ag tóg ke mũ, ãjag cidade jy ró pénĩn. Komẽr hã ag tóg ãjag to grẽngrẽn kenh ke mũ, kỹ ag tóg ãjag mãn vỹrỹn kenh ke mũ sir. 44Ãjag tỹ tũg' he kãn jé ag tóg ke mũ, ãjag krẽ ke gé. Ãjag ĩn kókén kãn jé ag tóg ke mũ gé. Kỹ ĩn tỹ pó pi(jé) jagnẽ kri nỹtĩnh mũ'. Kurã há ki ãjag tóg Topẽ vĩ mẽ jãvãnh nỹtĩ, ũri. Topẽ vỹ ũri ãjag mỹ vĩ há han mũ ver, hã ra ãjag tóg mẽ jãvãnh nỹtĩ. Hã kỹ ãjag tóg ti kórég venh ke mũ," he tóg, Jesus ti. Fỹ pẽ han kỹ tóg tó mũ, cidade mĩ tĩg kỹ.

Jesus tỹ Topẽ jo ĩn tá jun
(Mt 21.12-17; Mc 11.15-19; Jo 2.13-22)

45Kỹ tóg Topẽ jo ĩn tá jun kỹ kãra rã mũ sir. Kỹ tóg ũ tỹ tá nén ũ vender he tĩ ag pan mũ sir. 46Ag mỹ tóg tag tó mũ, ha mẽ. "Topẽ vĩ rá to jykrén nĩ," he tóg. "Tag vỹ rán kỹ nĩ, ha mẽ. Inh ĩn jiji vỹ tỹ Topẽ mré vĩ jafã nĩ, he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. Hã ra ãjag tóg Topẽ mré vĩ jafã tag krẽm nén kar pigju mũgtĩ, kỹ tóg bandido ag jamã ri ke nĩ sir," he tóg, Jesus ti. Ag pan kỹ tóg ag mỹ tó mũ.

47Hã ki tóg kurã kar ki ag kanhrãnrãn mũ, Topẽ jo ĩn krẽm. Hã ra Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag mỹ tóg kórég nĩ, Topẽ vĩ rán tĩ ag mỹ ke gé, pã'i kar ag mỹ. Hã kỹ ag tóg ti tén ke to jykrén mũ sir. 48Hã ra tóg ag mỹ ki króm sór tũ nĩ. Vẽnh kar mỹ tóg mẽ sér tĩ, ti vĩ ti, hã kỹ pã'i ag tỹ ti tén sór mũ ra tóg vẽnhmỹ tĩ sir ag mỹ.

Ũn nỹ hỹn Jesus jẽnẽ
(Mt 21.23-27; Mc 11.27-33)

20 1Kurã kar ki Jesus tóg Topẽ vĩ tó jẽ nĩ, vẽnh vĩ sér ẽn, Topẽ jo ĩn krẽm. Kỹ tóg kejẽn tá jẽ nĩ. Kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag tóg ti to kãmũ mũ, Topẽ vĩ to professor ag ke gé, kófa ag ke gé. 2Ti mỹ ag tóg: "ẽg tỹ ã ki jẽmẽnh há tóg tĩ," he mũ. Kỹ tóg ag mỹ: "hej," he mũ. Kỹ ag tóg: "ã vẽnh jykre tỹ ne tỹ tag han mũ'?" he mũ. "Ũ nỹ ã jẽnẽ?" he ag tóg. 3Kỹ tóg ag mỹ: "ãjag ki sóg jẽmẽnh ke mũ gé, vẽnh kato," he mũ. "Ha mẽ. 4João vỹ ag kygpég tĩ ja nĩgtĩ. Kỹ ti mỹ kanhkã tá vẽnh jykre han mũ', ẽprã jykre vó?" he tóg. "Ũ nỹ ti jẽnẽ?" he tóg. "Inh mỹ tó," he tóg, Jesus ti, ag mỹ. 5Kỹ ag tóg jagnẽ mré to jykrén mũ sir. "Ẽg tỹ ti mỹ: "Topẽ tỹ ti jẽnẽ vẽ," hen kỹ tóg ẽg mỹ: "ãjag tỹ ne jé ti vĩ kri fig tũ ja nĩ nẽ?" henh ke mũ," he ag tóg jagnẽ mỹ. 6"Ẽg tỹ hã ra ti mỹ: "ẽprã ke jykre ja vẽ," hen kỹ vẽnh kar vỹ ẽg pin sór ke mũ, pó tỹ, ha vemnĩ. João to ag tóg: "Topẽ vĩ tó tĩ pẽ ja vẽ," he tĩ, hã kỹ ag tóg ẽg to jũnh ke mũ, ẽg tỹ: "hã tũ vẽ," hen kỹ," he ag tóg mũ jagnẽ mỹ. 7"Topẽ jykre han ja ti nĩ," he sór tũ ag nỹtĩ, kỹ ag tóg: "ẽprã ke jykre han ja ti nĩ," he sór tũ nỹtĩ gé. Hã kỹ ag tóg Jesus mỹ: "ẽg pi(jé) ki kanhró nỹtĩ'," he mũ, João jykre to. 8Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "kỹ sóg ãjag mỹ ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn tónh ke tũ nĩ gé," he mũ. Ã kato tẽ mũ ag mỹ tóg ke mũ.

Ũn camarada kóreg ag to comparação
(Mt 21.33-46; Mc 12.1-12)

9 Kỹ tóg vẽnh kar kanhrãnrãn kỹ ag mỹ: “ẽg tỹ Topẽ kato tẽ kỹ tóg ge nỹnh
mũ, ha mẽ,” he mũ. “Kejẽn ũ tóg nĩgtĩ. Uva krãn ja tóg nĩ, nén kanẽ tỹ vinho
han jafã ẽn. Kỹ tóg ũ tỹ ki rĩr tĩ ag mré to jykrén kỹ ag mỹ tovãnh mũ sir. Ag
mỹ tovãnh kỹ tóg ga ũ ra tĩ mũ. Hã ra tóg kãtĩg vãnh han mũ. 10 Ti uva kanẽn
kỹ tóg ag mỹ ã camarada jẽnẽg mũ, ũ tỹ ki rĩr tĩ ag mỹ, ag tỹ ti mỹ ti tũ nĩm
jé, ẽkré kanẽ ẽn ti. Hã ra ag tóg ti mỹ vin tũg mũ. Ti mrãnmrãn ag tóg mũ. Kỹ
ag tóg ti mỹ: “ha tĩg,” he mũ. Nén ũ tũ ra tóg tĩ mũ sir. 11 Kỹ tóg ã camarada
ũ jẽnẽg mũ gé sir. Hã ra ag tóg ti mrãnmrãn mũ gé. Ti mỹ féfén kar kỹ ag tóg
ti mỹ: “ha tĩg,” he mũ gé sir. Nén ũ tũ ra tóg tĩg mũ gé. 12 Kỹ tóg ag mỹ ũ jẽnẽ
mãn mũ gé sir, hã ra ag tóg ti mrãnmrãn kỹ ti rãnh kỹ ti tĩn mũ sir.
13 Kỹ uva kré tỹ ũn tũn mũ tóg to jykrén mũ. “Inh hỹn hẽn ri kenh ha,” he
tóg, to jykren kỹ. “Inh kósin jẽnẽ jé sóg ke mũ, inh fe pẽ ẽn, hẽn ri ke mũn ag
ti kamẽg mũ,” he tóg. 14 Ti kósin tỹ ag tá jun kỹ nén kré ki rĩr tĩ ag tóg ti vég
mũ. Kỹ ag tóg ti to jykrén mũ, jagnẽ mré. “Kejẽn ẽkré tag vỹ tỹ ti tũ nỹnh
mũ,” he ag tóg. “Mũ nỹ, ti tén jé, ti tũ tag tỹ tỹ ẽg tũ nỹnh jé,” he ag tóg. 15 Kỹ
ag tóg ró mã ra ti pére mũ kỹ tá ti tén mũ sir. Kỹn hỹn hẽ ri kenh ke mũ', ẽkré
tỹ ũn tũn mũ ẽn ti'?” he tóg, Jesus ti. 16 “Kãtĩg jé tóg ke mũ, ẽkré ki rĩr tĩ ag
kãgtén jé. Kỹ tóg camarada ũ ag mỹ finh mũ sir, ã jakré ti,” he tóg, Jesus ti.
Kỹ ag tóg mẽg mũ, ti vĩ ti, ti pénĩn nỹtĩ ẽn ag. Kỹ tóg ag mỹ e tĩ. “Ẽg jé
tag venh ke tũ nĩ,” he ag tóg mũ, ũ tỹ Jesus vĩ mẽg mũ ag. 17 Hã ra Jesus tóg
ag ki ẽvãnh kỹ ag mỹ: “Topẽ vĩ rá tag to jykrén nĩ, ha mẽ,” he mũ. “Pó tỹ ĩn
han jafã fón ag tóg, pó tỹ ĩn han tĩ ag. Ag mỹ tóg kóreg ja nĩ, pó ẽn ti. Hã ra
Topẽ tóg pó ẽn hã tỹ ĩn nũna han mũ,” he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki,” he
tóg, Jesus ti. Ti tỹ ã kato vãsãnsãn mũ ag mỹ vẽnh kãmén hã vẽ. 18 Kỹ tóg ag
mỹ: “ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ pó tag kri vár ke mũ, kỹ ag tóg kri vár kỹ tũ' henh
ke mũ,” he mũ. “Kỹ pó tag vỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag kri kutẽnh ke mũ gé, kỹ tóg
ag tỹ nám nám ke kãn mũ sir, ag kri kutẽ kỹ,” he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ
ki,” he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ag tỹ ti ki rã tũ tugrĩn nũgme ki vár ke tón hã vẽ.

Ẽg tỹ imposto kajãm
(Mt 22.15-22; Mc 12.13-17)

19 Kỹ Topẽ vĩ to professor ag vỹ ti vĩ mẽg mũ, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag ke gé.
Ag hã to tóg kãmén ja nĩ, “ẽg tỹ Topẽ kato vãsãn tag vỹ ge nỹnh mũ,” he mũ ẽn
ti. Kỹ ag tóg ki kanhró nỹtĩ sir, hã kỹ ag tóg ti se sór mũ. Hã ra ag tóg ũn e ẽn
kamẽg mũ. Ti vĩ vỹ vẽnh kar mỹ mẽ há tĩ, hã kỹ pã'i ag tóg ti ség tũ nĩ ver, ag
tỹ ti se sór mũ (hã) ra. 20 Kỹ ag tóg hã ra ti tugnỹm mũ. Ti vĩ to ag tóg vãjig mũ,
ag tỹ ti vĩ to fóg tỹ pã'i mỹ ti fẽg jé. Ag tỹ ti vĩ tugnĩn fóg tỹ pã'i mág mỹ: “ha ti
vóg kónãn,” he sór vẽ. Hã je ag tóg ũn jykre kuryj nỹ ve ag jẽgnẽg mũ, ag tỹ ón
kỹ Jesus ki jẽmẽ jé. 21 Kỹ ẽn ag tóg sir Jesus mỹ: “Senhor',” he mũ. “Vẽnh jykre

kuryj hã tó ã tóg tĩ, hã kãmén ã tóg tĩ. Hã kỹ ẽprã ke ag ve tóg ã mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ. Hã kỹ ã tóg Topẽ japry to, Topẽ jamĩn to ẽg kanhrãn há han tĩ," he ag tóg mũ. 22"Kỹn mỹ há nỹ, ẽg tỹ fóg tỹ pã'i mág tỹ imperador mỹ jãnkamy ẽn nĩm ti, imposto kajãm jé? Ẽg mỹ hỹn nĩm mũ', nĩm ke tũ nĩ vó?" he ag tóg. 23Hã ra Jesus tóg ki kanhró nĩ, ag jykre régre ti. Hã kỹ tóg ag mỹ: "ãjag ne tóg ón kỹ inh ki jẽmẽ sór mũ'," he mũ. 24"Inh mỹ jãnkamy ven. Ũ jiji nỹ kã nĩ? Ũ kãggrá nỹ kã nĩ?" he tóg. Kỹ ag tóg ti mỹ: "pã'i mág kãggrá vẽ," he mũ. 25Kỹ tóg ag mỹ: "kỹ pã'i mág mỹ ti tũ nĩm, jo Topẽ mỹ ti tũ nĩm gé," he mũ, Jesus ti. 26Hã kỹ tóg ag tỹ ti vĩ to ti senh ke tóg tũ tĩ, ti vĩ há han kỹ. Kỹ tóg ag mỹ e tĩ, ti vĩ há tãvĩ ẽn ti. Kỹ ag tóg ti mỹ vĩ mãn tũ nĩ sir. Hã ra vẽnh kar vỹ ti vĩ mẽg nỹtĩ nĩ.

Ũn kãgter mũ ag tỹ rĩnrĩr mãn ke
(Mt 22.23-33; Mc 12.18-27)

27Kỹ Saduceu ag tóg ti tá junjun mũ gé, ti ki jẽmẽ jé. Hã ra Saduceu ag tóg: "ẽg ter ja tá ẽg tóg vỹn ke mãn ke tũ nĩ, rĩr mãn ke tũ ẽg tóg nĩ," he tĩ. 28Ẽn ag vỹ Jesus ki jẽmẽ sór mũ gé, ón kỹ. Kỹ ag tóg ti mỹ: "Senhor'," he mũ gé. "Moisés vỹ ẽg mỹ vẽnh jykre tag nĩm, hã vỹ: ã régre tỹ ã krẽ tũ ra ter kỹ ã tỹ ti prũ fi tỹ prũg ke vẽ, he mũ. Ã tỹ ã régre mỹ ã krẽ han ke vẽ, fi ki, he tóg mũ gé. Moisés tỹ ẽg mỹ tó jan hã vẽ," he ag tóg mũ, Saduceu ag. 29"Kỹ ũ tỹ jagnẽ mré pafa ja tỹ 7 (ke) ag vỹ nỹgtĩ. Ag kãke vỹ prũg mũ, hã ra tóg ã kósin tũ ra ter mũ. 30Kỹ ti jãvy vỹ fi tỹ prũg mũ sir, hã ra tóg ã kósin tũ ra ter mũ gé. 31Kỹ ti jãvy ũ tóg fi tỹ prũg mũ gé, hã ra tóg ter mũ gé, ti kósin tũ ra. Gen kỹ ag tóg kãgter kãn mũ kejẽn, ũ tỹ 7 (ke) ẽn ag. 32Kỹ vãhã ag prũ fi vỹ ter mũ gé sir. 33Kỹ fag kãgter ja tá rĩnrĩr mãn kỹ fi hỹn mén tỹ 7 (ke) nĩnh mũ vẽ. Ag kar vỹ fi tỹ prũg ja nỹtĩgtĩ. Hã kỹ tóg vẽnhmỹ nỹ, ag tỹ: "rĩnrĩr mãn jé ẽg tóg ke mũ," hen kỹ," he ag tóg. Saduceu ag tỹ Jesus mỹ ken hã vẽ.

34Kỹ Jesus tóg ag mỹ kãmén mũ. "Ẽprã ke ag vỹ prũgprũg tĩ, kỹ fag vỹ ag tỹ mén tĩ gé. 35Ag kãmĩ ũ ag tóg ãjag kãgter ja tá rĩnrĩr mãn ke mũ, ti kurã tá krỹg kỹ. Ẽn ag vỹ prũg mãn ke tũ nĩ sir, mén mãn ke tũ fag tóg nĩ gé sir, ãjag rĩnrĩr mãn kỹ. 36Ter mãn ke tũ ag tóg nĩ gé, mỹr, ha mẽ, hã kỹ ag prũg mãn ke tũ nĩ, kỹ fag mén mãn ke tũ nĩ gé. Kanhkã tãn ri ke ag nỹtĩ, Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag ri ke mỹr, ũn rĩnrĩr mãn mũ ag. Topẽ krẽ vỹ tỹ ag nỹtĩ sir, ag tỹ ãjag kãgter tá rĩnrĩr mãn ken kỹ. 37Rĩnrĩr mãn jé ag tóg ke mũ, ũn kãgter mũ ag, ha vemnĩ. Hã kỹ Moisés tóg Topẽ to tag tó ja nĩ, ha mẽ. Ti tỹ vãnh pũr nĩ ẽn tá ti mré vẽmén kar kỹ tóg Topẽ to: "Abraão tỹ ũn to: Topẽ, he mũ ẽn vẽ, Isaque tỹ ũn to: Topẽ, he mũ ẽn, Jacó tỹ ũn to: Topẽ, he mũ ẽn," he ja nĩ, Moisés ti. 38Kãgter ag huri, Abraão, Isaque, Jacó, hã ra Moisés tóg Topẽ to: "Abraão tỹ ũn to: Topẽ, he mũ ẽn vẽ," he ja nĩ. Ti tỹ tỹ ag Topẽ nĩn kỹ ag tóg rĩnrĩr nỹtĩ, ha mẽ, ag kãgter mũ ra. Ũn kãgter kar ag vỹ Topẽ mỹ rĩnrĩr nỹtĩ," he tóg, Jesus ti.

39Kỹ ũ tỹ Topẽ vĩ rán tĩ ũ ag tóg ẽg Senhor tỹ Jesus mỹ: "vĩ há han ã, ẽg ter ja tá vỹn kenh ke mũ tag to," he mũ, ti mỹ. 40Kỹ ũ tóg ti ki jẽmẽ mãn sór tũ nĩ sir. Ti kamẽgmẽg ag tóg mũ, hã kỹ ag tóg ti ki jẽmẽ mãn sór tũ nĩ ha.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Cristo mỹ tỹ Davi kósin nĩ, Topẽ kósin mỹ vó
(Mt 22.41-46; Mc 12.35-37)

41 Kỹ Jesus tóg ag ki jẽmẽg mũ gé sir. Kỹ tóg ag mỹ: "Topẽ vĩ rán tĩ ag ne
tóg: "Cristo vỹ tỹ Davi kósin nĩ," he tĩ," he mũ. 42 "Hã ra Davi tóg Cristo tó ja
nĩ, ti tỹ Topẽ jé rán kỹ. Kỹ tóg: "ẽg jóg mág tỹ Topẽ vỹ inh Senhor mỹ tag tó
ja nĩ, ha mẽ: "nĩ ra ver, inh pẽgja tá," he ja ti nĩ. 43 "Isỹ ã kato vãsãnsãn mũ
ag tỹ ã krẽm vin ke vẽ, kỹ ag sigse ri ke vẽ sir. Tag jãvãnh nĩ ver," he ja ti nĩ,
Topẽ ti," he ja tóg nĩgtĩ, Davi ti," he tóg, Jesus ti. 44 "Hã kỹ Davi tóg Cristo
to: "inh Senhor," he ja nĩ. Kỹ ti kósin mỹ tỹ ti kri ke nĩ!?" he tóg mũ, Jesus ti.

Hã ra ag tóg ti mỹ tó tũg mũ. Ag tỹ ne tónh ke tóg tũ tĩ, ti kato tẽgtẽ
mũ ag mỹ.

Ón kỹ Topẽ vĩ to professor ag kamẽg jé ẽg ke mũ
(Mt 23.1-36; Mc 12.38-40)

45 Vẽnh kar tóg mẽg mũ, Jesus vĩ ti. Kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ: 46 "ón kỹ
Topẽ vĩ to professor ag kamẽg nĩ," he mũ. "Kur téj rĩnh ka(mẽ) ag nỹtĩ," he tóg.
"Kỹ vẽnh kar tỹ ag mỹ: "ã mỹ há?" hen kỹ tóg ag mỹ sér tĩ, ag tỹ cidade kuju
kãmĩ mũn kỹ. Vẽnh kanhrãn jafã krẽm ag tóg vẽnh kãpãm kỹ nỹtĩgtĩ. Festa
ki ag tóg jẽn vén tĩ, ag tỹ tỹ pã'i nỹtĩn kỹ," he tóg. 47 "Hã ra ag tóg ũn mén ter
ja fag tũ mãn kãn tĩ. Fag tũ mãn kãn kỹ ag tóg ón kỹ Topẽ mré vĩ mág han
mũgtĩ, ẽg tỹ ag to: "ũn há vỹ tỹ ag nỹtĩ," he jé. Hã to ag vẽsỹrénh mág tãvĩ
han ke mũ," he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ũ tỹ ón kỹ Topẽ to há nỹtĩ ag kãmén hã vẽ.

Ũn mén ter ja fi tỹ ã tũ vin kãn
(Mc 12.41-44)

21 1 Kỹ Jesus tóg Topẽ jo ĩn tá jẽ kỹ tãmĩ ẽvãnh kỹ ũn rico ag vigvég
mũ. Jãnkamy vin jafã ki ag tóg ãjag tũ vin tĩ, Topẽ mỹ, jãnkamy
ti. Vin mág ag tóg mũ. 2 Kỹ ũn mén ter ja fi vỹ tá jun mũ gé sir. Tỹ nén ũ tũ
fi tóg nĩ, hã ra fi tóg jãnkamy kãsir régre vin mũ, Topẽ mỹ. 3 Kỹ Jesus tóg fi
to: "ve ra ha," he mũ. "Ũn rico tỹ vin kãfór han fi tóg, fi tũ sĩ (hã) ra. Tỹ nén
ũ tũ fi tóg nĩ, fi mén vỹ hur ter. 4 Kỹ fi tóg ã tũ vin kãn ja nĩ, fi jẽn mré hã.
Jãvo ũn rico ag vỹ ãjag tũ ke hã tỹ Topẽ mỹ vin mág tĩ. Hã ki fi tóg ag tỹ nĩm
kãfór han, fi tỹ nĩm sĩ pẽ han mũ ra. Ki hã sóg tó mũ mỹr," he tóg, Jesus ti.

Topẽ jo ĩn kókén kỹ nĩnh ke
(Mt 24.1-2; Mc 13.1-2)

5 Ẽn kã ũ ag tóg Topẽ jo ĩn to vĩ há han mũ. "Sĩnvĩ pẽ ti jẽ," he ag tóg
mũ. "Ti pó ve ra ha, mág ti nỹtĩ. Ti sĩnvĩ han jafã vỹ e nỹtĩ gé," he ag tóg.

6 Kỹ Jesus tóg ke mũ. "Mỹ ãjag mỹ sĩ?" he tóg. "Kejẽn tóg kókén kãn kỹ
nỹnh mũ, ha vemnĩ, kỹ pó vỹ jagnẽ kri nỹtĩ mãn ke tũ nĩ ha. Gũm ke kãn
jé tóg ke mũ, tag ti," he tóg, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Vẽnh jagãgtar to rã
(Mt 24.3-14; Mc 13.3-13)

7 Kỹ ag tóg ẽg Senhor ti mỹ: “kurã tỹ ne kã ke nẽ hỹn'?” he mũ. “Ẽg
hỹn hẽn ri ken kỹ ti kurã ki kanhró nỹtĩnh mũ hỹn'? Topẽ hỹn ne han ke
mũ, ẽg tỹ kurã ẽn ki kanhró nỹtĩ jé?” he ag tóg.
8 Kỹ tóg ag mỹ: “ker ũ vĩ jẽmẽ hẽ',” he mũ. “Ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ inh jiji
tó kãmũnh mũ. “Cristo vỹ tỹ inh nĩ,” he jé ag tóg ke mũ. “Inh kurã vỹ hur
jun,” he jé ag tóg ke mũ. Ag nón mũ tũg nĩ. 9 Vẽnh génh mẽgmẽ jé ãjag tóg
ke mũ, jagnẽ kato vãsãnsãn mũ ag. Kamẽg tũg nĩ hã ra. Vẽnh génh tỹ hẽn
ri ke han jé ag tóg ke mũ, kurã tỹ ẽgno to hã. Ti kurã kã ke pijé',” he tóg.
10 Kỹ tóg ag mỹ: “povo ag tỹ jagnẽ kato vãsãnsãn ke vẽ, pã'i krẽm ke ag tỹ
pã'i ũ krẽm ke ag to jũnh ke vẽ,” he mũ. 11 “Ga tỹ ragrag ke jagy tỹ hẽn ri ke
han ke vẽ gé, ẽn kã. Kỹ vẽjẽn tóg tũ' henh ke mũ gé. Vẽnh kaga kórég (ka)
mẽ vỹ vẽnh vinven ke mũ, ẽn kã sir. Nén ũ vẽnhmỹ vỹ vẽnh vinven ke mũ gé,
kanhkã tá, kỹ vẽnh kar vỹ kanẽ junjur ke mũ,” he tóg, Jesus ti.
12 “Tag to hã ag tóg ãjag sigsenh ke mũ gé, ãjag vóg kónãn jé ag tóg ke mũ
gé, vẽnh kanhrãn jafã krẽm ag tóg ãjag jykre vigvenh ke mũ gé, vẽnh se ja
kãki ag tóg ãjag vin ke mũ gé. Pã'i mág tỹ rei ag mỹ ag tóg ãjag venven ke mũ,
pã'i tỹ governador ag mỹ ke gé, ãjag tỹ inh jyjy tó ja tugnĩn. 13 Ãjag tỹ inh vĩ
tó jé, hã jé ag tóg ãjag tỹ genh ke mũ. 14 Ẽn kã ãjag tỹ nén ũ tónh ke to jykrén
tũg nĩ, to krĩ kufy han tũg nĩ gé. 15 Inh hã vỹ ãjag vĩ han ke mũ, inh jykre nĩm
jé sóg ke mũ ãjag mỹ, ãjag tỹ ag mỹ tón jé,” he tóg. “Kỹ ag tỹ ãjag vĩ kafãn sór
mũ ra tóg ag mỹ vẽnhmỹ tĩnh mũ, ha vemnĩ, ãjag kato tẽgtẽ mũ ag mỹ. Ag tỹ
ne tónh ke tóg tũ tĩnh mũ, ha vemnĩ,” he tóg, Jesus ti.
16 “Ẽn kã ãjag han mũ ẽn vỹ ãjag senh mũ, ãjag mré pafa mũ ag ke
gé, ãjag mré ke ag ke gé, ãjag to há kar ag mỹr,” he tóg. “Ãjag kãmĩ ũ
ag kãgtén jé ag tóg ke mũ gé, ha vemnĩ. 17 Vẽnh kar vỹ ãjag to kórég
tãvĩ nỹtĩnh mũ, inh jiji tugrĩn. 18 Hã ra ãjag véké vẽsỹrénh ke tũ nĩ, ãjag
gãnh pir vỹ fagrĩnh mỹ kutẽnh ke tũ nĩ, ha vemnĩ. 19 To tar nỹtĩmnĩ, ãjag
vẽsỹrénh ke to, kỹ ãjag tóg rĩr krỹg ja tũ ẽn venh ke mũ,” he tóg, Jesus ti.

Jerusalém kókén kỹ nỹnh ke
(Mt 24.15-21; Mc 13.14-19)

20 “Kejẽn ag tóg Jerusalém jy nỹtĩnh mũ, soldado ag, ag tỹ cidade ẽn kókén
jé. Ãjag tỹ tag ve kỹ ãjag tóg ki kanhró nỹtĩnh mũ. Ag tỹ ti kókén kãn ke kurã
vỹ jun ke mũ, kurã ẽn kã. 21 Kỹ vẽnh pigju mũmnĩ, pãnónh ra, ãjag tỹ Judéia
ki nỹtĩn kỹ. Ãjag tỹ cidade mág tá nỹtĩn kỹ pétigtẽmnĩ, vãnh kãra. Ãjag tỹ
vãnh kãmĩ ẽmã kãsir ki nỹtĩn kỹ cidade ra mũ tũg nĩ. 22 Topẽ tỹ ag vóg kónãn
ke kurã vẽ sir, ag jykre kórég to, hã kỹ tóg vãsỹ rán kỹ nĩ. Vẽnh rá ẽn ve jé
ãjag tóg ke mũ, kurã ẽn kã. 23 Kỹ ũn kufy fag vỹ vẽsỹrénh mág ke mũ, kurã ẽn
kã, gĩr pygfãm mũ fag ke gé. Ẽprã ke ag vẽsỹrénh mág tãvĩ han ke vẽ, Topẽ

tỹ povo tag to jũ jagy han ke vẽ, kurã ẽn kã. 24 Ãjag kãmĩ ũn e tãvĩ kãgter
ke vẽ, rógro tỹ. Kỹ ãjag kãmĩ ũ ag vỹ sigse kỹ mũnh mũ, povo kar kãmĩ. Kỹ
Jerusalém vỹ kókén kãn kỹ nĩnh ke mũ. Fóg ag vỹ sãnsãn ke mũ, ãjag cidade
mág ti. Kejẽn fóg ag tỹ tũ' henh ke kurã vỹ jun ke mũ gé hã ra," he tóg, Jesus ti.

Topẽ kósin kãtĩg mãn ke
(Mt 24.29-31; Mc 13.24-27)

25 "Kurã ẽn kã rã vẽnhmỹn ke vẽ, kysã ti ke gé, krĩg ti ke gé. Kỹ ga kri mũ
ag vỹ kamẽgmẽg kãn ke mũ. Kanẽ junjur mág jé ag tóg ke mũ, povo kar ẽn
ag. Kỹ goj vỹ krém ke mũ, goj kafã tũ vỹ jũnh ke mũ, ti kurã jun kỹ. 26 Kỹ ẽprã
ke ag fe vỹ vo kónãn ke mũ, ag tỹ jũrũn ke vỹ ag kãgtén ke mũ, ag tỹ ãjag tỹ
nén venh ke to jũrũn ken kỹ. Ẽg tỹ kanhkã tá nén vég tũ kar ẽn vỹ ragrag ke
kãn mũ mỹr, ha mẽ. 27 Kỹ vãhã vẽnh kar vỹ ti kãtĩg ẽn venh ke mũ, ẽprã ke fi
kósin ẽn ti. Kanhkã góg kãmĩ sóg kãtĩg ke mũ vãhã sir. Inh ve vỹ tar nĩnh mũ,
inh kãtĩg mãn kỹ. Kókov kãtĩg jé sóg ke mũ vãhã sir," he tóg, Jesus ti.

Ka tỹ figueira to comparação
(Mt 24.32-35; Mc 13.28-31)

28 "Ãjag tỹ isỹ ãjag mỹ nén tó mũ ẽn ve sĩ han kỹ ãjag kanẽ nĩm nĩ, ãjag
krĩ ti ke gé, ti tỹ ãjag mỹ sér gy tĩn kỹ. Isỹ ãjag krenkren han ken vẽ ha,
isỹ kurã ẽn hã kã jun kỹ," he tóg.
29 Kỹ tóg ag mỹ: "inh kãtĩg mãn ke vỹ ge nỹnh mũ, ha mẽ," he mũ. "Ka
tỹ figueira to ki kanhrãn nĩ, ka ũ to ke gé, to comparação han kỹ," he tóg.
30 "Ti pẽ tánh kỹ, ti féj tãg han kỹ tóg kakó tĩ sir, ẽkré tygtánh kurã ti.
31 Ẽn ri ke ti nĩ, ãjag tỹ inh kãtĩg mãn ke kurã ki kanhró nỹtĩ ti. Ãjag tỹ sỹ
ãjag mỹ nén tó ja ẽn ve kỹ tóg kakó tãvĩ tĩ ha, inh kãtĩg ke ti," he tóg. "Ẽn
kã Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ kenh ke vẽ sir. 32 Sỹ ke há vẽ, hã kỹ sóg tag tó mũ,
ha mẽ. Ũ tỹ nén kar ẽn vég mũ ag vỹ inh kãtĩg mãn ke tag venh ke mũ,
ũri, ag kãgter ke to hã," he tóg. 33 "Kanhkã vỹ tũ' he mũ, ga ti ke gé. Jãvo
inh vĩ vỹ tũ' henh ke tũ nĩ," he tóg, Jesus ti.

Ẽg tỹ vẽnh ki ẽmẽnh ke

34 "Vẽnh ki ẽmẽ, ãjag tỹ vẽjẽn e to nug kaga tũ nĩ jé, tógá nĩnh to, ãjag tỹ
kronkron to krĩ vẽnhmỹ tũ nĩ jé gé. Kỹ vẽjẽn to krĩ kufy han tũg nĩ gé, kur to,
tag ki nén ũ kar to. Ke tũ nĩ mũ ra kurã ẽn vỹ ãjag vatánh tá jun ke mũ, inh
kãtĩg mãn ke kurã ẽn ti. 35 Ãjag tỹ to vẽnh kãn kỹ nỹtĩ tũ nĩn kỹ tóg ãjag mỹ
sẽsĩ tỹ ẽgje ki kutẽ ri ke nĩ. Vẽnh vatánh tá tóg ki kutẽ tĩ, jẽsĩ ti. Ge ti nĩnh mũ,
inh kãtĩg mãn ke ti, ga kri mũ ag kar mỹ. Ag vatánh tá sóg jun ke mũ. 36 Hã kỹ
ãjag kanẽ nĩm nĩ, nũr sór tũg nĩ. Inh kãtĩg kã jatu to ken hã vẽ, hã vỹ: nũr, he
mũ. Topẽ mrẽ vĩ tovãnh tũg nĩ, ãjag tar nỹtĩ jé, nén ũ jagy ẽn ve kỹ. Kỹ ãjag
tóg ẽprã ke fi kósin rĩnja tá jẽnh ke mũ sir, mỹ'ãg tũ nĩn kỹ, isỹ vẽnh kar jykre
tugnỹm kurã ẽn kã," he tóg, Jesus ti. Ti tỹ ag mỹ kurã tỹ ẽgno kãmén hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

37Hã ki tóg kurã kar ki Topẽ jo ĩn krẽm ag kanhrãnrãn tĩ, Jesus ti. Kutyg kỹ tóg cidade tá kãkutẽ kỹ pãnónh ra tĩ tĩ, tá nũr jé. To ag tóg: Oliveiras, he tĩ, pãnónh ẽn to. 38Ti tỹ kusã ki Topẽ jo ĩn tá jun kỹ ag tóg tá ti vĩ jẽmẽnh kãmũ tĩ, ũ tỹ hẽn ri ke ag.

Ag tỹ Jesus se sór
(Mt 26.1-5; Mc 14.1-2; Jo 11.45-53)

22 1Ẽn kã festa tóg kakó tĩ sir. Festa ẽn ki ag tóg pão ũ ko tĩ, hã ra tóg jãgja tũ ja nĩgtĩ. Festa ẽn jijin hã vỹ: Páscoa, he mũ. 2Kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag vỹ Jesus to jykrén mũ. Ag tỹ ti tén sór vẽ. Topẽ vĩ to professor ag vỹ ti tén sór mũ gé. Hã ra ag tóg povo kamẽg mũ, kỹ ag tóg to jykrén kỹ nỹtĩ nĩ.

Judas tỹ pã'i ag mỹ Jesus ven sór
(Mt 26.14-16; Mc 14.10-11)

3Ẽn kã Judas ẽn, ũ tỹ Iscariotes he mũ ẽn vỹ jagrẽ vég mũ sir, Satanás tỹ. Hã ra tóg tỹ ũ tỹ 12 (ke) ag kã ũ nĩ, Jesus tỹ ũn vin mũ ag kã ũ vỹ tỹ ti nĩ. 4Ti tỹ Satanás tỹ jagrẽ nĩn kỹ tóg Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag venh tĩ mũ sir, soldado to pã'i ag ke gé. Ti tỹ ag mỹ Jesus ven sór vẽ, ag tỹ ti se jé.

Kỹ tóg tá jun kỹ ag mỹ tó mũ. 5Kỹ tóg ag mỹ sér pẽ tĩ sir. Kỹ ag tóg ti mỹ jãnkamy tó mũ. Ag tỹ ti mỹ vin sór vẽ, ti tỹ ag mỹ Jesus ven kar kỹ. 6Kỹ tóg ag mỹ: “hej,” he mũ sir. Kỹ tóg to jykrén mũ, ti tỹ ã mỹ ki króm ke to, ag mỹ: “ha ti kãgmĩ ha,” he jé, Judas ti. Ag tỹ vẽnh kar vatánh tá ti se sór vẽ. Hã kỹ Judas tóg ti tó sór mũ.

Pedro tỹ João mré festa tỹ Páscoa han
(Mt 26.17-25; Mc 14.12-21; Jo 13.21-30)

7Kỹ tóg pão jãgja tũ ẽn konh ke kurã tá krỹg mũ sir. Kurã ẽn ki ag tóg mé tãg tãnh tĩ, ovelha tãg ẽn, ag tỹ kurã tỹ Páscoa kã ko tĩ ẽn. 8Kỹ Jesus tóg Pedro jẽnẽg mũ sir, João mré. Kỹ tóg ag mỹ: “ha mũjẽg, mé tãnh jé, ovelha ẽn, ẽg tỹ kon jé,” he mũ. 9Kỹ ag tóg ti mỹ: “ẽg hẽ tá ti tãnh mũ hỹn'?” he mũ. 10Kỹ tóg ag mỹ: “ha vé,” he mũ. “Ẽmã mág tag ra mũjẽg. Tá ãjag tóg ũ venh mũ. Goj vyn kỹ tóg tĩ mũ. Ẽn nón mũmnĩ. Kỹ ti ĩn tá junjun kỹ ti nón gemnĩ. 11Kỹ ĩn ki rĩr tĩ mỹ: “ẽg Senhor vỹ ã mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ,” hemnĩ. “Inh hỹn hẽ tá ovelha konh ke mũ, inh mré mũ tĩ ag mré?” he ti, ẽg Senhor ti,” hemnĩ. “Mỹ ki vẽnh kánkán jafã tũ?” hemnĩ. 12Kỹ tóg ãjag mỹ ven ke mũ sir, kroggrog tỹ kynhmỹ nỹ ẽn ti, assoalho tỹ kynhmỹ nỹ ẽn ti. Éhé ti nĩ, kỹ mesa to nỹtĩ jafã vỹ tá nỹtĩ gé. Ẽn tá ti kãn nĩ ẽg mỹ,” he tóg, Jesus ti. 13Kỹ ag tóg mũ mũ sir. Jesus tỹ ag mỹ tó ja ẽn ve kãn ag tóg mũ, kỹ ag tóg mé tãnh mũ sir, tá.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Santa Ceia
(Mt 26.26-30; Mc 14.22-26; 1Co 11.23-25)

14 Kỹ tóg ag tỹ konh ke hora tá krỹg mũ sir. Kỹ Jesus tóg tá nĩ nĩ, ti tỹ
ũn vin ja ag mré hã, apóstolo ẽn ag. 15 Kỹ tóg ag mỹ vẽmén mũ sir. “Sỹ
ovelha tag konh ha pẽ tóg tĩ vẽ ãjag mré,” he tóg. “Sỹ inh vẽsỹrénh ke
to hã ãjag mré ko sór ja vẽ,” he tóg, Jesus ti, ã mré mũ tĩ ag mỹ. 16 “Ti ko
mãn ke tũ inh nĩ ha, ha vemnĩ. Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ vỹ vẽnh ven ke mũ.
Ti tỹ vẽnh ven ja ẽn kã sóg ko mãn ke mũ, kejẽn,” he tóg.
17 Kỹ tóg copa mãg mũ sir. To tóg Topẽ mré vĩ mũ, kỹ tóg ag mỹ: “ha
kron,” he mũ. “Ha vẽnh kãpãm,” he tóg. 18 “Tag kron mãn ke tũ inh nĩ ha,
ke gé, ha vemnĩ. Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩnh ken kỹ sóg kejẽn kron mãn ke
mũ, ha vemnĩ,” he tóg.
19 Kỹ tóg ẽmĩ mãg mũ sir. To tóg Topẽ mré vĩ mũ. Kupãn kỹ tóg ag mỹ
vẽnh pipin mũ. Kỹ tóg ag mỹ: “inh hã vẽ,” he mũ. “Ãjag jagfy sóg vẽnh
fẽg ke mũ. Kỹ inh mĩ ẽkrén nĩ, ãjag tỹ pão tag konh ken kỹ,” he tóg, Jesus
ti. 20 Ag tỹ ko kar kỹ tóg copa mãg mũ gé. Kỹ tóg ag mỹ: “copa ki jẽ tag
vỹ inh kyvénh ri ke nĩ,” he mũ. “Ãjag jagfy tóg inh ki kãkutẽnh mũ, inh
kyvénh ti. Inh jykre tãg to ken hã vẽ, isỹ inh kyvénh tugrĩn ãjag mỹ vẽnh
pãte fón jé,” he tóg.
21 “Hã ra ãjag kãmĩ ũ tóg inh vatánh tá isónh ke mũ, inh kato tẽ ag mỹ.
Inh mré tóg mesa tag to nĩ nĩ. 22 Tĩg jé sóg ke mũ, sỹ tỹ ẽprã ke fi kósin nĩn
kỹ. Vãsỹ Topẽ tóg to jykrén ja nĩ, hã kỹ sóg tĩ mũ. Hã ra ũ tỹ isónh ke ẽn mỹ
tóg vĩ kónãn tãvĩ han ke mũ, Topẽ ti,” he tóg. 23 Kỹ ag tóg jagnẽ mỹ ke mũ.
“Ẽg kãmĩ ũ tỹ hẽ nẽ hỹn'?” he ag tóg mũ sir jagnẽ mỹ, ũ tỹ ti tónh ke ẽn to.

Ũ tỹ hẽ nẽ tỹ ũn mág nĩ

24 Ẽn kã ag tóg jagnẽ kãfór nĩ sór mũ. Hã kỹ ag tóg jagnẽ to jũ mũ. 25 Kỹ
Jesus tóg ag mỹ ke mũ. “Fóg ag pã'i ag vỹ ãjag krẽm ke ag mỹ vĩ tar han
tĩ, kỹ ag tóg ag kri ke ag mỹ: “ẽg jóg,” he tĩ, ag tỹ ag mỹ vĩ tar han mũ ra.
26 Ag ri ke han tũg nĩ. Ãjag mỹ tỹ ũn mág nỹtĩ sór mũ'? Kỹ tỹ ũn kãsir ri
ke nỹtĩmnĩ jagnẽ mré,” he tóg, Jesus ti. “Ũ tỹ inh jykre ki tỹ pã'i nĩn kỹ
tóg ã krẽm ke ag camarada ri ke nĩnh ke mũ, ag ki rĩr kỹ. 27 Kejẽn ẽg tóg
mesa to nỹtĩ, kỹ ũ tóg mesa ki rĩr tĩgtĩ. Ũ tỹ hẽ nỹ hỹn mesa ki rĩr tĩ'? Ag
patrão mỹ', ti camarada mỹ vó? Ti camarada vỹ ki rĩr tĩgtĩ. Jo sóg ãjag
ki rĩr tĩgtĩ, ãjag camarada ri ke. 28 Ãjag hã ne inh mré mũgtĩ'. Isovãnh ja
tũ pẽ ãjag tóg nỹtĩ. Isỹ nén ũ jagy vég mũ ẽn ve kãn ãjag tóg tĩ, inh mré.
29 Inh panh vỹ isỹ pã'i han ke mũ, kỹ sóg ãjag tỹ pã'i han ke mũ gé, ti tỹ
isỹ pã'i han kóm, 30 ãjag tỹ inh mré jẽn jé tá, inh mré kron jé tá, isỹ tỹ
pã'i nĩn kỹ. Kỹ ãjag tóg ãjag nĩgja kri nĩgnĩ kỹ nỹtĩnh mũ, ãjag tỹ povo tỹ
Israel ag jykre vigve jé, povo tỹ 12 (ke) ẽn ag,” he tóg, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus tỹ Pedro mỹ tó
(Mt 26.31-35; Mc 14.27-31; Jo 13.36-38)

31 Kỹ ẽg Senhor vỹ Pedro mỹ: “Simão', Simão',” he mũ. “Ha vé, Satanás
vỹ ãjag to vĩ, Topẽ mỹ. Ti tỹ ãjag jykre ve sór vẽ. Trigo tỹ ẽg tóg gren ki
kãkag tĩ, ẽg tỹ ti fár pan jé. Ẽn ri ke han jé tóg ke mũ, ãjag tỹ, Satanás ti.
32 Hã ra sóg hur ã jagfy vĩ, ã tỹ inh ki rã tovãnh pẽ han tũ nĩ jé. Kỹ ã tóg
kejẽn ã jykre to jykrén mãn ke mũ, ã tỹ inh jykre hã han jé. Ẽn kã ã tóg ã
mré ke ag jyvẽn kỹ ag tỹ tar' he mũ.
33 Hã ra Pedro tóg ti mỹ: “Senhor',” he mũ. “Ã mré sóg se kỹ jẽnh mũ, ã
mré sóg ter ke mũ gé,” he tóg. 34 Hã ra Jesus tóg Pedro mỹ: “vó,” he mũ.
“Ha vé, ũri ã tóg iso: “ti ki kagtĩg sóg nĩ,” he tãgtũ han ke mũ, galo kyr to
hã, ha vemnĩ,” he tóg mũ, Jesus ti.

Jesus tỹ ã mré mũ tĩ ag mỹ tó

35 Kỹ tóg ag kar mỹ: “ãjag jẽgnẽ ja inh nĩ, vãsỹ,” he mũ. “Kỹ ãjag tóg
nén ũ ma mũ ja tũ nĩgtĩ, saco tũ, bolsa tũ, pẽn né tũ, pẽn to ró ẽn. Ẽn kã
ãjag mỹ jagãgtar ja nỹtĩgtĩ'?” he tóg. Kỹ ag tóg ti mỹ: “vó,” he mũ. 36 Kỹ
tóg ag mỹ: “hã ra tóg ũri ke tũ nĩgtĩ,” he mũ. “Hã kỹ ãjag jãnkamy ma
mũjẽg, ãjag sacon ma mũjẽg, ãjag bolsa ma mũjẽg. Ãjag tỹ nén ũ tũ nỹtĩn
kỹ ãjag kur vender hemnĩ, rógro kajãm jé sir. 37 Nén ũ tóg iso rán kỹ nĩ,
hã vỹ: ag mỹ tóg tỹ ũn jykre pãno nĩ, he mũ. Sỹ vãhã tag venh ke vẽ ha.
Isỹ iso nén rán kỹ nĩ ẽn ve kãn ke vẽ ha, vãhã,” he tóg, Jesus ti.
38 Kỹ ag tóg ti mỹ: “Senhor',” he mũ. “Rógro régre vỹ ki nỹtĩ,” he ag tóg
mũ. Hã ra tóg ag mỹ: “gen kỹ,” he mũ.

Jesus tỹ ã panh mré vĩ
(Mt 26.36-46; Mc 14.32-42)

39 Kỹ tóg ã tỹ tĩ jafã ra tĩ mũ sir, hã vỹ: pãnónh tỹ Oliveira, he mũ ẽn ra. Ti
mré mũ tĩ ag vỹ ti nón mũ mũ sir. 40 Tá jun kỹ tóg ag mỹ: “Topẽ mré vĩ, ãjag tỹ
ti vĩ mranh tũ nĩ jé, ãjag tỹ nén ũ jagy ve kỹ,” he mũ, Jesus ti, ã mré mũ tĩ ag mỹ.
41 Kỹ tóg tĩg sĩ han mũ, kỹ tóg ã jakrĩ tỹ jẽg mũ. Kỹ tóg Topẽ mré vĩ mũ
sir. 42 Kỹ tóg: “panh',” he mũ. “Mỹ ã tỹ inh vẽsỹrenh ke tag tỹ tũ' he mũ
jãvãnh? Hã ra isỹ ã mỹ nén to vĩ mũ tag han tũg nĩ. Ã tỹ nén han ke mũ
ẽn hã han nĩ,” he tóg, Jesus ti, Topẽ mỹ.
43 Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ vỹ ti mỹ vẽnh ven mũ sir, kanhkã tá, kỹ tóg ti
tar han mũ. 44 Hã ra tóg ã ter ke to kanẽ jur mũ, kỹ tóg Topẽ mré vĩ mãn',
vĩ mãn', he mũ. Kỹ ti kãrãn vỹ kyvénh nĩ sir, kỹ tóg ga kri vẽnh kugjẽg mũ.
45 Kỹ tóg Topẽ mré vĩ kar ã mré mũ tĩ ag to kãtĩ mũ. Hã ra ag tóg
nũgnũr nỹtĩ nĩ. Krónh' krónh' he ja ag tóg nĩ, ag fe kaj tugrĩn. 46 Kỹ tóg ag
mỹ: “ãjag ne tóg nũgnũr nỹtĩ nĩ',” he mũ. “Nĩgnĩ ra, Topẽ mré vĩ, ãjag tỹ ti
vĩ mranh tũ nĩ jé, ãjag tỹ nén ũ jagy ve kỹ,” he tóg, ti mré mũ tĩ ag mỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ag tỹ Jesus se
(Mt 26.47-56; Mc 14.43-50; Jo 18.3-11)

47 Ti tỹ ver tỹ vẽmén jẽ ra ag tóg junjun mũ sir, Judas mré hã, ũ tỹ 12 (ke) ag kã ũ ẽn ti. Ti tỹ ag tatĩn kãtĩg hã vẽ, ũ tỹ ti senh ke mũ ag. Ũ tỹ ag jo tĩ mũ ẽn tóg sir Jesus to grẽn ke kỹ ti ki nhun ke mũ. 48 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "Judas!," he mũ. "Ã ne tóg inh ki nhun ke kỹ iso: "ti hã vẽ," he mũ!, inh kato tẽ ag mỹ, inh, hã vỹ: ẽprã ke fi kósin, he mũ," he tóg, Jesus ti.

49 Kỹ ti mré mũ ag tóg ag tỹ ti senh ke vég mũ. Kỹ ag tóg ti mỹ: "Senhor!," he mũ. "Ẽg mỹ rógro tỹ ag fynh ke tũ!?" he ag tóg. 50 Kỹ ag kã ũ tóg polícia ũ fynh mũ, ti nĩgrẽg tỹ rãm ke tóg mũ, ti pẽgja tá. Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã!i krẽm ke ũ vẽ, polícia ẽn ti. 51 Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "ag vóg tũg ra, há ti nĩ," he mũ. Kỹ tóg ti nĩgrẽg mãn kỹ to tỹ grẽn ke mũ sir.

52 Kỹ Jesus vỹ pã!i ag mré vẽmén mũ, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã!i ag mré, Topẽ jo ĩn ki rĩr tĩ to pã!i ag mré ke gé, kófa ag mré ke gé. Ag kar vỹ ti se kãmũ mũ. Kỹ tóg ag mỹ: "ãjag ne tóg rógro génh kỹ iso kãmũ mũ!, ka kyv génh kỹ ke gé," he mũ. "Inh pi(jé) tỹ bandido nĩ!," he tóg. 53 "Kurã kar ki sóg Topẽ jo ĩn krẽm ãjag mré nĩ ja nĩgtĩ, hã ra ãjag tóg tá ise sór ja tũ nĩ, ãjag tỹ ag kamẽg kỹ," he tóg. "Hã ra tóg ũri jun, ãjag kurã ti, Japo tỹ ã tỹ nén han sór tĩ ẽn han jé, ãjag tỹ. Jykre ki kuty ti nĩ, Japo ti," he tóg, Jesus ti.

Pedro tỹ Jesus to ón
(Mt 26.57-58; 69-75; Mc 14.53-54; 66-72; Jo 18.12-18; 25-27)

54 Kỹ ag tóg ti ség mũ sir. Ag tỹ ti pére mũ kỹ ag tóg Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã!i mág ĩn tá junjun mũ sir.

Hã ra Pedro vỹ kuvar há tá ag nón tĩ mũ. 55 Ĩn vãso tá ag tóg pĩ grug mũ, soldado ag, kỹ ag tóg tugtón nỹtĩ nĩ. Kỹ Pedro vỹ ag mré tón nĩ nĩ sir. 56 Kỹ pã!i camarada ũ fi vỹ tá ti vég mũ, pĩ grun ki. Kỹ fi tóg ti tugnỹm mũ. Kỹ fi tóg ag mỹ: "ti mré tĩ ũ vẽ inh mỹ!," he mũ. 57 Hã ra Pedro tóg: "vó," he mũ. "Ti ki kagtĩg sóg nĩ, jỹ," he tóg.

58 Kar kỹ ũ tóg ti tugnỹm mũ gé, kỹ tóg ti mỹ: "ag kã ũ vỹ tỹ ã nĩ," he mũ. Hã ra Pedro tóg ti mỹ: "inh hã tũ vẽ, vỹ," he mũ gé.

59 Tag kar kỹ, hora pir tũg kỹ hẽn ri ke mũn ũ tóg ti tugnỹm mũ gé. Kỹ tóg tá nỹtĩ ag mỹ: "ha vé, Galiléia tá ke vỹ tỹ ti nĩ," he mũ. "Inh mỹ tóg tỹ ti mré ke nĩ," he tóg mũ gé sir. 60 Hã ra Pedro tóg ti mỹ: "inh pi(jé) ti ki kanhró nĩ, vỹ!," he mũ. "Ã tỹ ne tó nẽ?" he tóg mũ sir. Ti tỹ ver tó nĩ ra galo vỹ kyr mũ. 61 Kỹ ẽg Senhor vỹ vẽsỹjãm ẽvãnh kỹ Pedro tugnỹm mũ. Kỹ Pedro vỹ to jykrén mũ sir, ẽg Senhor tỹ ti mỹ nén tó ja to, hã vỹ: "iso ã tóg: "ti ki kagtĩg sóg nĩ," he tãgtũ han ke mũ, galo kyr to hã," he ja ẽn mĩ. 62 Kỹ Pedro vỹ tá kãkutẽ mũ, kỹ tóg fỹ mág han mũ sir.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ag tỹ Jesus vóg kónãn
(Mt 26.67-68; Mc 14.65)

63 Kỹ ũ tỹ Jesus ség mũ ag vỹ ti to é he mũ sir. Ti tãnh ag tóg mũ gé sir.
64 Ti kanẽ pãg kỹ ag tóg ti kakã ki tãnh kỹ ti mỹ: “ũ nỹ ã tãnh?” he mũ.
“Ã tỹ nén kar ki kanhró nĩn kỹ ã hỹn ki kanhró nĩ,” he ag tóg ti mỹ. 65 Gen
kỹ ag tóg ti mỹ vĩ kónãn tỹ hẽn ri ke han mũ, ti to é he kỹ.

Pã'i ag tỹ Jesus ki jẽmẽ
(Mt 26.59-66; Mc 14.55-64; Jo 18.19-24)

66 Tỹ vaj kỹ kófa kar ag tóg vẽnh mãn mũ, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag mré hã,
Topẽ vĩ to professor ag mré hã. Ag vẽnh mãn kỹ ag tóg ti jé prẽr kỹ ag rĩnja tá
ti fẽg mũ sir, ag tỹ ón kỹ ti jykre ve jé. Ag tỹ ti tén sór vẽ, hã ra ag tóg ón kỹ ti
jykre ve vén sór mũ. 67 Hã kỹ ag tóg ti mỹ: “ã mỹ tỹ Cristo nĩ?” he mũ. “Ha ẽg
mỹ tó,” he ag tóg. Kỹ tóg ag mỹ: “ãjag pi(jé) inh vĩ kri fig tĩ', isỹ ãjag mỹ tó tĩ
(hã) ra',” he mũ. 68 “Isỹ ãjag ki jẽmẽ sór mũ ra ãjag tóg inh mỹ tó tũ nĩ gé. Kỹ
ãjag tóg isovãnh tũ nĩ gé,” he tóg. 69 “Hã kỹ ẽprã ke fi kósin vỹ Topẽ pẽgja tá
nĩnh ke mũ ha. Topẽ vỹ tar nĩ. Sỹ ti pẽgja tá nĩnh ken vẽ ha,” he tóg.
70 Kỹ ag tóg ti mỹ ke kãn mũ. “Kỹ ã mỹ tỹ Topẽ kósin nĩ?” he ag tóg mũ
ti mỹ. Kỹ tóg ag mỹ: “ki hã ãjag tóg tó mũ,” he mũ. “Inh hã vẽ,” he tóg ag
mỹ, Jesus ti. 71 Kỹ ag tóg: “ti kato vĩ ũ jẽmẽ mãn ke tũ ẽg nĩ ha,” he mũ,
jagnẽ mỹ. “Ti jẽnky ki kutẽ mẽ ẽg tóg huri. Topẽ to vĩ kónãn ti huri. Ti
ter ke vẽ,” he ag tóg mũ sir, pã'i ag, Jesus to.

Pilatos tỹ Jesus ki jẽmẽ
(Mt 27.1-2; 11-14; Mc 15.1-5; Jo 18.28-38)

23 1 Hã ra tá ke kar ag vỹ Jesus pére mũ mũ, fóg tỹ pã'i tỹ Pilatos
mỹ. 2 Tá ag tóg ti kato vĩ mũ sir, kỹ ag tóg Pilatos mỹ: “vẽnh kar
krĩn kónãn han tóg tĩ, ag tỹ vẽnh jykre há tovãnh jé,” he mũ. “Kỹ tóg
ag mỹ: “pã'i mág tỹ imperador mỹ imposto nĩm tũg nĩ,” he tĩ gé. Kỹ tóg
vẽso: “tỹ inh Cristo nĩ, pã'i mág tỹ rei ti,” he tĩ gé,” he ag tóg mũ, Jesus
to. 3 Kỹ Pilatos tóg ti mỹ: “ã mỹ tỹ Judeu ag pã'i tỹ rei nĩ'?” he mũ. Kỹ tóg
ti mỹ: “ki hã ã tóg tó mũ,” he mũ, Jesus ti.
4 Kỹ Pilatos vỹ ag mỹ kãmén mũ, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag mỹ, povo kar
mỹ ke gé, kỹ tóg: “ti tỹ nén ũ kóreg han ja vég tũ sóg nĩ, ti ki,” he mũ. 5 Hã
ra ag tóg ti tovãnh jãvãnh pẽ nỹtĩ. Kỹ ag tóg ti mỹ: “hã ra tóg vẽnh kar krĩ
rỹg tĩgtĩ,” he mũ. “Ga tỹ Judéia kar mĩ tóg tĩg ja nĩ, ga tỹ Galiléia mĩ ke gé,
tag mĩ ke gé. Tĩg kỹ tóg vẽnh kar krĩn kónãn tĩ,” he ag tóg ti mỹ, pã'i ag.

Herodes tỹ Jesus ki jẽmẽ

6 Kỹ Pilatos vỹ ga tỹ Galiléia tag to jykrén mũ, kỹ tóg: “ti mỹ tỹ
Galiléia tá ke nĩ'?” he mũ. 7 Kỹ ag tóg ti mỹ: “hỹ,” he mũ. Hã ra Herodes

vỹ tỹ ga tỹ Galiléia tá pã'i mág nĩ. Hã kỹ Pilatos tóg ti hã mỹ ti jẽnẽg mũ. Ẽn kã tóg Jerusalém tá nĩ gé, Herodes ti.

8 Kỹ tóg Herodes tá jun mũ sir. Ti tỹ ti ve kỹ tóg ti mỹ sér tĩ. Ti tỹ ti ve sór ja vẽ. Ti kãme mẽ ja tóg nĩ, hã kỹ tóg ti ve sór ja nĩgtĩ, Herodes ti. "Hẽn ri ke mũn tóg nén ũ han vãnh han ke mũ, sỹ ve jé," he tóg.

9 Jesus tỹ ti ki jun kỹ Herodes tóg ti ki jẽmẽ sór mũ, nén tỹ hẽn ri ke ki, hã ra tóg ti mỹ vĩ tũg mũ. 10 Hã ra pã'i ag vỹ tá nỹtĩ nĩ, kỹ ag tóg ti kato vĩ mág han mũ sir, Topẽ vĩ to professor ag ke gé. Hã ra Jesus tóg ag mỹ vĩ tũg mũ gé. 11 Kỹ Herodes vỹ ti to é he mũ gé, ti mré ke kar ag ke gé, kỹ ag tóg ti nyg mũ sir. Kur kupri pẽ tỹ tóg ti kri fón mũ, ón kỹ. Kỹ tóg Pilatos mỹ ti jẽnẽ mãn mũ sir.

12 Kurã ẽn kã Pilatos vỹ Herodes mỹ vĩ há han mũ. Jagnẽ to há' he mãn ag tóg mũ ha. Ag tỹ Jesus ve jo ag tóg jagnẽ kato tẽ ja nĩgtĩ.

Ag tỹ Jesus tén sór

(Mt 27.15-26; Mc 15.6-15; Jo 18.39-19.6)

13 Kỹ Pilatos vỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag jé prẽr mũ sir, pã'i kar ag ke gé. 14 Kar tóg ag mỹ: "ãjag ne inh mỹ ti fẽg'," he mũ, "kỹ ãjag ne ti to: "vẽnh kar krĩn kónãn tóg tĩ," he mũ'. Ãjag rĩnve sóg ti ki jẽmẽ huri, hã ra sóg ve ja tũ nĩ, ãjag tỹ ti to nén tó ja ti. Nén ũ kórég han ja tũ tóg nĩ. 15 Kỹ Herodes vỹ vég tũ nĩ gé. Sỹ ti mỹ ti jẽnẽ ja vẽ, ãjag ke gé. Hã ra tóg inh mỹ ti jẽnẽ mãn mũ gé. Ẽg hẽ ri ken kỹ ti tén mũ hỹn'? Sỹ ki kagtĩg tóg tĩ. 16 Hã kỹ sóg ti mrãnmrãn kar ti tovãnh ke mũ," he tóg, Pilatos ti.

17 Festa tỹ Páscoa ki tóg ag mỹ vẽse pir tovãnh tĩ, prỹg kar ki. Ti jykren hã vẽ. Hã kỹ tóg: "Jesus tovãnh jé sóg ke mũ," he mũ. 18 Hã ra vẽnh kar ag tóg vãhã prẽnprẽr mũ sir. "!..Ti tén ra..!" he ag tóg mũ. "!..Barrabás tovãnh ra..!" he ag tóg. 19 Barrabás vỹ vẽnh génh to se kỹ jẽ nĩ. Cidade tá tóg vẽnh génh han ja nĩgtĩ, ẽn kã tóg ũ tén ja nĩgtĩ, hã to tóg se kỹ jẽ nĩ.

20 Kỹ Pilatos vỹ ag mỹ vĩ mãn mũ. Ti tỹ Jesus tovãnh sór vẽ, hã kỹ tóg ag mỹ vĩ mãn mũ. 21 Hã ra ag tóg prẽnprẽr kỹ: "!..cruz to ti sã, cruz to ti sã..!" he mũ. 22 Kỹ tóg ag mỹ vĩ tãgtũ han mũ gé, Pilatos ti. "Ti kórég tỹ ne han ti? Sỹ vég tũ tóg tĩ. Ti tỹ ne to ter ke nẽ? Sỹ ki kagtĩg tóg tĩ. Hã kỹ sóg ti mrãnmrãn kar kỹ ti tovãnh ke mũ," he tóg. 23 Hã ra ag tóg prẽnprẽr tãvĩ han mũ sir, hã kỹ ag tóg ti kutãn mũ. Ti mỹ ag tóg: "!..cruz to ti sã..!" he tãvĩ han mũ. Kỹ tóg ag prẽnprẽr to ag mỹ han sór mũ sir. 24 To tóg jykrén mũ, kỹ tóg ag mỹ: "hej," he mũ, ag tỹ ti kutãn to. 25 Kỹ tóg ũ ẽn tovãnh mũ sir, ũ tỹ vẽnh génh to se kỹ jẽ ẽn ti, ũ tỹ ũ tén ja ẽn ti. Ag tỹ ũ to vĩ mũ ẽn tovãnh tóg mũ sir. Kỹ tóg ag mỹ Jesus ti fẽg mũ sir, ag tỹ ti ki han sór mũ ẽn han jé. 26 Kỹ ag tóg ti pére mũ mũ, cruz to ti sa jé.

Jesus tỹ cruz to sa

(Mt 27.32-44; Mc 15.21-32; Jo 19.17-27)

Ag mũn kỹ ag tóg ũ kãtĩg vég mũ. Ẽpỹ tá tóg kãtĩ mũ, ti jijin hã vỹ: Cirene tá Simão, he mũ. Ti kri ag tóg Jesus cruz ti fig mũ, ti tỹ ti jo va tĩg jé, ti nón.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

27 Kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ Jesus nón mũ mũ, ũn tỹtá fag ke gé. Ẽn fag vỹ
vẽsỹrénh mũ, kygfỹ mág han fag tóg mũ sir. 28 Hã ra Jesus tóg vẽsỹjãm
ẽvãnh kỹ fag mỹ vĩ mũ. "Jerusalém tá ke!," he tóg. "Ijé kygfỹ tũg nĩ," he
tóg. "Vẽnh jé kygfỹmnĩ, ãjag krẽ jé kygfỹmnĩ," he tóg fag mỹ. 29 "Ha vé,
kurã kórég pẽ vỹ jun ke mũ ãjag mỹ. Ẽn kã ag tóg tag tónh ke mũ, ha mẽ:
"ũn kurĩ fag mỹn pãgsĩ nĩnh mũ, fag tỹ ãjag krẽ ter vég tũ nĩn kỹ. Ũn krẽ
tũ fag mỹn pãgsĩ nĩnh mũ, ũ tỹ gĩr pafãm tũ fag mỹ ke gé," he jé ag tóg
ke mũ. 30 Ẽn kã ag tóg pãnónh mỹ: "inh kri tỹ tam ké," henh ke mũ gé, kỹ
ag tóg sór mỹ: "inh péju ra, vẽnh krẽm," henh ke mũ gé. 31 Ẽg kato tẽ ag
tỹ ka tánh gỹn kỹ ag hỹn ka tóg tovãnh ke tũ pẽ nĩ. Ka tánh ẽn ri ke sóg
nĩ, jo ãjag vỹ ka tóg ri ke nỹtĩ. Hã kỹ ãjag tóg inh vẽsỹrénh kãfór venh ke
mũ, ha vemnĩ," he tóg, Jesus ti. Jerusalém fĩn rãm kỹ tóg ke mũ.

32 Ag tỹ Jesus pére mũn kỹ ag tóg ũn régre ag pére mũ mũ gé, ũn jykre
pãno ag. Ag tỹ ka to ag sanh ke vẽ gé. 33 Kỹ ag tóg pãnónh tá junjun mũ sir, ti
jyjyn hã vỹ: Krĩ Kuka, he mũ. Tá ag tóg cruz to ti sãg mũ sir. Ũn jykre pãno tỹ
ag tóg cruz to sãg mũ gé, ti kóm, kỹ ũ vỹ ti pẽgja tá sa, jo ũ vỹ ti jakãnh tá sa.

34 Kỹ Jesus vỹ: "panh!," he mũ. "Ag mỹ vẽnh pãte fón nĩ," he tóg. "Ag
pi(jé) ki kanhró nỹtĩ!, ag tỹ nén han mũ tag ti!," he tóg.

Kỹ soldado ag tóg ti kur tỹ jagnẽ mỹ tỹ vẽnh ken jé to jogar he mũ sir. 35 Kỹ
vẽnh e ag vỹ tá vég nỹtĩ. Hã ra pã!i ag tóg ti nyg mũ. Kỹ ag tóg jagnẽ mỹ: "ũ
ag krenkren han ja tóg nĩgtĩ," he mũ. "Cristo jé vẽnh kren han, Topẽ tỹ ti fẽg
ja nĩn kỹ, ti tỹ ti kuprẽg ja nĩn kỹ, hã ra tóg vẽnh kren han ki kagtĩg nĩ," he ag
tóg mũ, Jesus to é he kỹ. 36 Kỹ soldado ag vỹ ti nyg mũ gé. Ti rã hã nỹtĩn kỹ ag
tóg ti mỹ vinagre ven mũ sir. 37 Kỹ ag tóg: "ã mỹ tỹ Judeu ag pã!i mág nĩ!?" he
mũ. "Vẽnh kren han ra, ã tỹ tỹ pã!i nĩn kỹ," he ag tóg mũ ti mỹ, ti to é he kỹ.
38 Hã ra ag tóg rán ja nĩ gé, ti tỹ cruz to sa kỹ jẽ ẽn ti. Ti to rán hã vẽ, hã vỹ:
"Judeu ag pã!i mág tỹ rei hã vẽ," he mũ. Ti kri tóg cruz to sa gé, ẽn rá ti.

39 Kỹ ti kóm cruz to sa ũ tóg ti mỹ vĩ mũ gé, ũn jykre pãno ẽn. Ti to tóg
é he mũ gé. Kỹ tóg ti mỹ: "ã mỹ tỹ Cristo nĩ?" he mũ. "Vẽnh kren han ra,
kỹ ẽg krenkren han gé," he tóg mũ gé. 40 Hã ra ti kóm cruz to sa ũ ũ tóg
ti mỹ vĩ jũ han mũ, ũ tỹ Jesus mỹ vĩ kónãn mũ ẽn mỹ. Kỹ tóg ti mỹ: "kỹ ã
mỹ Topẽ kamẽg tũ?" he mũ. "Vẽsỹrénh ã tóg mũ gé, ti kóm. 41 Ẽg tỹ ẽg tỹ
nén han ja kajãm vẽ jãvo, ẽg jykre pãno to ẽg vẽsỹrénh nỹtĩ nĩ. Ẽg jãvo tóg
jykre kuryj nĩ. Ti pi(jé) nén ũ kórég han ja nĩ!," he tóg. 42 Kỹ tóg Jesus mỹ:
"Senhor!," he mũ. "Inh ki ẽkrén nĩ, ã tỹ tỹ pã!i ki rãn kỹ," he tóg mũ, Jesus
mỹ. 43 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "ha mẽ, ũri ã tóg inh mré nĩnh mũ, ẽmã há ẽn tá,
Paraíso he mũ ẽn tá, kanhkã tá. Ki hã sóg tó mũ," he tóg, Jesus ti.

Jesus ter
(Mt 27.45-56; Mc 15.33-41; Jo 19.28-30)

44 Kejẽn rã tóg ẽg nĩno kã sa mũ sir. Hã ra tóg kuty! he mũ sir, ga kar
mĩ hã. Kuty ẽn tóg hora tãgtũ han mũ. 45 Kỹ rã vỹ nhyn ke mũ sir. Topẽ jo

ĩn krẽm kur tỹ jãnkã mág pẽ vỹ kã sa nĩ. Ẽn vỹ jaran ke mũ. Kuju mĩ tóg jaran ke kãtére mũ sir, fĩn rãm kãn tóg mũ.

46 Kỹ Jesus vỹ prẽr mág pẽ han mũ. Kỹ tóg: "!..panh'..!" he mũ. "!..Sỹ ã mỹ vẽnh fẽg vẽ, inh kuprĩg ti..!" he tóg. Tag tó kar tóg hun ke mũ sir.

47 Hã ra fóg tỹ capitão tóg ti ter vég mũ. Kỹ tóg Topẽ mỹ vĩ há han mũ. "Vẽnh vĩ há ja vẽ, ũn há ja vẽ," he tóg mũ. 48 Kỹ vẽnh e ẽn vỹ ti ter vég mũ gé. Kỹ ag tóg ãjag tỹ nén han ja to jykrén mũ sir. Vãhã tóg ag mỹ e tĩ. "Topẽ hỹn ẽg tỹ hẽ ri kenh mũ, ẽg tỹ ti tén kỹ?" he ag tóg mũ sir. Tag tó kỹ ag tóg ãjag ĩn ra vỹnvỹn ke mũ.

49 Hã ra ti to há kar ag vỹ ti vég nỹtĩ nĩ, kakó ki, ũn tãtá fag ke gé. Galiléia tá ke fag tóg ti mré kãmũ ja nĩgtĩ gé. Ti ter ve kãn fag tóg mũ sir.

Ag tỹ vẽnh kej tá Jesus fi
(Mt 27.57-61; Mc 15.42-47; Jo 19.38-42)

50 Kỹ ũ tóg tá nĩ gé, vẽnh jyvẽn tĩ ũ, ha mẽ, ti jijin hã vỹ: José, he mũ. Judeu ag tỹ cidade tỹ Arimatéia tá ke ti nĩ. Jykre kuryj tóg nĩ, jykre há. 51 Ti pi(jé) ag tỹ Jesus tén ke to: "hej," he ja nĩgtĩ', ag tỹ Jesus to jykrén kỹ. Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩnh ke ve sór tóg mũ gé. 52 Ẽn vỹ Pilatos venh tĩ mũ. Kỹ tóg ti mỹ Jesus to vĩ mũ, ti ter kar kỹ. 53 Kỹ tóg cruz to ti kãtérem mũ, kỹ tóg kur há tỹ ti pãg mũ sir. Kỹ tóg pãró nor kãki vẽnh kej kãkã ti fig mũ. Vẽnh kej tãg vẽ, ag pi(jé) kãkã ũ fi ja nĩgtĩ ver'. 54 Hã ra sexta-feira vẽ sir, vẽnhkán ke kurã ki rã tóg nỹ ha, sábado ki. 55 Kỹ ũn tỹtá fag vỹ ag nón mũ mũ, ti kej ve jé, ag tỹ ti finh mũ ja tá. Ti mré Galiléia tá kãmũ ja ẽn fag vẽ, ũ tỹ ti fi han vég mũ fag. 56 Ve kar kỹ fag tóg kyrãgrã kỹ nén ger há han mũ sir, ti tãg jafã ti, ti to tĩn jé. Hã ra fag tóg vẽnhkán mũ ver, vẽnhkán ke kurã kã, Topẽ vĩ ki króm jé.

Jesus rĩr mãn
(Mt 28.1-10; Mc 16.1-8; Jo 20.1-10)

24 1 Kỹ semana kurã ve tóg tá krỹg mũ sir. Kỹ fag tóg kusã pẽ ki ti kej tá venh mũ mũ. Vẽser ger há han jafã ẽn ma fag tóg mũ mũ, fag tỹ han ja ẽn ti, ti kej ra mũn kỹ. 2 Hã ra pó ẽn tỹ ti kej nĩfénh kã nĩ ẽn vỹ kunũnh kỹ nĩ nĩ. Hã vég fag tóg mũ. 3 Kỹ fag tóg ti kej tá junjun kỹ ra ge mũ, hã ra fag tóg vég tũ nĩ, vẽser ti, Jesus ti, ẽg Senhor ti. 4 Kỹ tóg fag fe kaj tĩ sir, fag tỹ ti vég tũ nĩn kỹ. Kỹ vãhã ũn régre ag vỹ kãge mũ, kur kupri rĩnh kỹ, kur kókov, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag. 5 Kỹ fag tóg kanẽ junjur mũ sir, kỹ fag tóg ẽprã ẽvãnh mũ. Hã ra ag tóg fag mỹ: "ãjag ne tóg vẽser jãvãnh mũ', ti rĩr ja (hã) ra'," he mũ. 6 "Ki ti tũ nĩ, rĩr ti jẽ ha. Hã kỹ tóg ãjag mỹ tó ja nĩgtĩ, ãjag tỹ Galiléia tá nỹtĩ ẽn kã. 7 Kỹ tóg ãjag mỹ: "ẽprã ke fi kósin ẽn fẽg jé ag tóg ke mũ, ũ tỹ Topẽ vĩ mranh tĩ ag mỹ," he ja nĩ. "Ka to ag ti sanh ke mũ, hã ra tóg kurã tãgtũ ki rĩr mãn ke mũ," he ja tóg nĩgtĩ, Jesus ti, vẽso," he ag tóg mũ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag.

8 Kỹ fag tóg Jesus tỹ nén tó ja ẽn mĩ ẽkrén mãn mũ sir. 9 Kỹ fag vỹ ti kej tá kãpa kỹ mũ mũ sir, ũ tỹ 11 (ke) ag mỹ tó jé, ti mré mũ tĩ kar ag mỹ ke

gé. 10Maria Madalena fi vẽ, kar kỹ Joana fi ke gé, Maria ũ fi ke gé, Tiago mỹnh tag fi, ũ fag ke gé, fag mré. Fag hã ne Jesus tỹ ũn vin mũ ag mỹ kãmén mũ, apóstolo ag mỹ. 11Hã ra tóg ag mỹ tỹ vẽnh ó nỹ ve nĩ, hã kỹ ag tóg kri fi ja tũ nĩgtĩ, fag vĩn kri.

12Kỹ Pedro vỹ jẽ kỹ ti kej ra vẽnh vãg tĩ mũ. Pãnh ke tóg, kỹ tóg ki ẽvãnh mũ, kỹ tóg ti kur tãvĩ vég mũ sir, ti pãg ja ti. Kỹ tóg ti mỹ e tĩ. Ti tỹ to jykrén tũ tóg tĩ sir. Kỹ tóg tĩg mãn mũ.

Ag tỹ Emaús ra mũ
(Mc 16.12-13)

13Kỹ vãhã ag kã ũ ag tóg mũ mũ, kurã ẽn kã, ũn régre ag. Ẽmã sĩ ra ag tóg mũ mũ. Jerusalém tán kakó nĩ, 10 (ke) quilômetros hỹn. Ẽmã ẽn jyjyn hã vỹ: Emaús, he mũ. 14Ag mũn kỹ ag tóg jagnẽ mré vẽmén mũ sir, ãjag tỹ nén ve ja kar ẽn to.

15Ag tỹ vẽmén nỹtĩ ra, ag tỹ jagnẽ mré tỹ vẽmén mág han nỹtĩ ra Jesus tóg ag tá jun kỹ ag mré tĩ mũ. 16Hã ra ag tóg ti ki kagtĩg mũ, ag tỹ ti vég mũ (hã) ra. 17Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “ãjag tỹ ne tó nẽ?” he mũ. “Vẽmén mág ãjag tóg mũ nĩ,” he tóg. Kỹ ag tóg krỹg he mũ sir, ve ũ han ag tóg mũ, ãjag fe kaj tugnĩn. 18Kỹ ũ tóg ti mỹ tó mũ. Cleopas he mũ ẽn tóg ti mỹ: “kỹ ã mỹ mẽg tũ?” he mũ. “Ũ tỹ festa venh kãmũ ja ag vỹ mẽ kãn. Ã hã mỹ ã pir mỹ mẽg tũ, ẽg tỹ nén ve ja ti, ã tỹ Jerusalém kã nĩ (hã) ra?” he tóg ti mỹ. 19Kỹ tóg ag mỹ: “ne nẽ?” he mũ. Kỹ ag tóg ti mỹ: “Jesus ti,” he mũ. “Nazaré tá ke vẽ. Topẽ vĩ tó tĩ vẽ. Ẽg tỹ nén han vãnh hyn han ja tóg nĩgtĩ. Topẽ vĩ tó há han ja tóg nĩgtĩ, kỹ Topẽ vỹ ti mré han tĩ, milagre kar ti. Kỹ povo kar ag vỹ vég tĩ, kỹ tóg ẽg kar mỹ e tĩ. 20Kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag vỹ ti fẽg, ẽg pã'i kar ag, fóg tỹ pã'i tỹ ti tén jé, cruz to ti sa jé, hã kỹ tóg tũg mũ. 21Ẽg tỹ ti ve kỹ ẽg tóg ti to: “ti hỹn ẽg povo tỹ Israel ag krenkren han ke mũ,” he mũ vẽ. Hã ra tóg ter ja nĩ. Ũri tóg kurã tãgtũ han, ti ter kri,” he ag tóg, Jesus mỹ. 22“Kỹ ẽg kã ũ fag vỹ ẽg mỹ nén ũ tó gé, kỹ tóg ẽg mỹ e tĩ gé. Kusã pẽ ki fag tóg ti kej ra mũjẽg. 23Hã ra fag ti vég tũ nĩ, ti tỹ tá nỹ tũ nĩn kỹ. Kỹ fag tóg: “nén nẽ ve ẽg,” he mũ gé. Topẽ tỹ jẽnẽ jafã nẽji, kỹ tóg nẽji fag mỹ: “rĩr ti jẽ nĩ,” hé. 24Kỹ ẽg kã ũ ag vỹ ra mũ mũ, ti kej ra, kỹ ag tóg vég mũ gé, fag tỹ nén tó ja ti. Hã ra ag tóg ti vég tũ pẽ nĩ,” he ag tóg, Jesus mỹ, ag tỹ ti ki kagtĩg nỹtĩn kỹ.

25Kỹ ũ tỹ ag mré tĩ mũ ẽn tóg ag mỹ: “ãjag tỹ ne jé vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag vĩ kri fi ja tũ nĩ nẽ?” he mũ. “Krĩ tũ ãjag nỹtĩ, to jykrén há han tũ ãjag tóg nỹtĩ,” he tóg. 26“Cristo vẽsỹrénh ke vẽ, vẽsỹrénh kar kỹ tóg tỹ ũn mág nĩnh mũ vãhã,” he tóg. 27Kỹ tóg ag mỹ vẽnh rá kãmén kãn mũ sir, Moisés tỹ rá ti, Topẽ vĩ tó tĩ ag kar tỹ rá ti, ag tỹ Jesus to rán ja ti.

28Ag mỹ kãmén tĩ ki tóg ẽmã ẽn tá jun mũ sir. Ag mré tá jun kỹ tóg mã ra tĩg mũ ve nĩ. 29Kỹ ag tóg ti kógfyn mũ sir, kỹ ag tóg: “ẽg mré nĩ,” he mũ. “Rãké tóg nỹ ha, kutyg ke rã tóg nỹ ha,” he ag tóg mũ sir. Kỹ tóg ag mré kãra rã mũ, ag mré nĩ jé. 30Kỹ tóg ag mré jẽn ke mũ gé sir. Ag mré

jẽn ke kỹ tóg pão mãg mũ, ẽmĩ ti. Kỹ tóg Topẽ mré vĩ mũ, kar tóg kupãn kỹ tỹ vẽnh ken mũ. 31 Kỹ ag tóg ti ki kanhrãn mũ sir vãhã. Ti ve há han ag tóg mũ sir. Hã ra tóg ki tũ nĩ ha, ti ve mãn tũ ag tóg nĩ sir.

32 Kỹ ag tóg jagnẽ mỹ: “ti tỹ ẽg mré vẽmén kỹ tóg ẽg fe ki rã,” he mũ. “Ẽg mỹ tóg ã to rán ja ẽn kãmén kãn, ẽg mũn kỹ. Hã ja vẽ,” he ag tóg mũ jagnẽ mỹ.

33 Kỹ ag tóg vẽsỹmér Jerusalém ra vỹnvỹn ke mũ sir. Tá ag tóg ũ tỹ 11 (ke) ag vég mũ, ag mré ke ũ ag mré hã. 34 Hã ra ẽn ag tóg ag mỹ: “ẽg Senhor vỹ rĩr mãn,” he vén mũ. “Simão Pedro mỹ tóg vẽnh ven, mỹr, ha mẽ,” he ag tóg mũ sir. 35 Kỹ ag tóg ag mỹ: “hỹ, ti ve ẽg ke gé,” he mũ gé. Kỹ ag tóg ag mỹ ãjag tỹ nén ve ja ẽn tó mũ sir, ag tỹ ãjag mũ ki ti ve ja ti, ti tỹ ag mỹ ẽmĩ kupãn ja ti ke gé. “Hã ki ẽg tóg ti ki kanhró nỹtĩ, ẽmĩ kupãn ja ki,” he ag tóg mũ.

Jesus tỹ vẽnh kar ẽn mỹ vẽnh ven
(Mt 28.16-20; Mc 16.14-18; Jo 20.19-23; Hk 1.6-8)

36 Ag tỹ ver tỹ vẽmén nỹtĩ ra Jesus tóg ag mré jẽ mũ vãhã, ti tỹ hẽ tá kãrãnh ke tũ nĩ ra. Kỹ tóg ag mỹ: “mỹ sér nỹtĩmnĩ,” he mũ. 37 Hã ra ag tóg jũrũnrũn ke mũ sir. Ti kamẽg ag tóg mũ. “Vẽnh kuprĩg hỹn,” he ag tóg mũ, Jesus to. 38 Kỹ tóg ag mỹ: “ãjag ne tóg jũrũnrũn ke mũ¹,” he mũ. Ãjag tỹ ne jé: “vẽnh kuprĩg hỹn,” he nẽ?” he tóg. 39 “Inh nĩgé ve ra, inh pẽn ve ra, inh hã vẽ,” he tóg. “Inh mẽgmẽ ra, ve há han ra. Vẽnh kuprĩg pi(jé) fár nĩ¹, ti pi(jé) kuka nĩ¹. Inh fár ve ra, inh kuka ti,” he tóg. 40 Vĩ kỹ tóg ag mỹ ã nĩgé ven mũ, ã pẽn ke gé. 41 Hã ra tóg ver ag mỹ e tĩ, ag fe tỹ mrin ke pẽ han kỹ, kỹ tóg ver ag tỹ ki kagtĩg tĩ. Hã kỹ tóg ag mỹ: “mỹ ki vẽjẽn tũ?” he mũ. 42 Kỹ ag tóg ti mỹ pirã nĩm mũ, mỹg mré. 43 Kỹ tóg mãn kỹ ko mũ, ag rĩnve.

44 Kỹ tóg ag mỹ: “hã tó ja inh nĩ, ãjag mỹ, iser to hã, isỹ ãjag mré nĩgnĩn kã,” he mũ. “Vãhã sóg ve kãn ja nĩgtĩ, ag tỹ iso nén rán ja ti, Moisés ti, ti tỹ ãjag mỹ vẽnh jykre nĩm jan ki, kar kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag kar tỹ nén rán ja ki ke gé, Topẽ to jãn ki ke gé. Sỹ nén ven jan hã vẽ,” he tóg, ã mré mũ tĩ ag mỹ. 45 Kỹ tóg ag mỹ kãmén há han mũ sir, hã kỹ ag tóg ti to nén rán ja ki kanhrãn kãn mũ sir, to jykrén há han ag tóg mũ sir, ti tỹ ag nĩgrẽg róm kỹ. 46 Kỹ tóg ag mỹ: “tag vỹ rán kỹ nĩ, ha mẽ,” he mũ. “Hã kỹ Cristo vỹ vẽsỹrénh, kỹ tóg rĩr mãn gé, ã ter kar kỹ, kurã tãgtũ tũg kỹ. Tag ve kãn sóg huri,” he tóg. 47 “Kỹ tóg rán kỹ nĩ gé, ũ ag tỹ vẽnh kar mỹ inh kãmén ke ti. Inh jijin tó jé ag tóg ke mũ, ag tỹ vẽnh kar mỹ: “ãjag jykre si tovãnh ra,” henh ken kỹ, ũ tỹ inh vĩ tó tĩ ag. “Tovãnh kỹ Topẽ tóg ãjag mỹ vẽnh pãte fón ke mũ, ãjag tỹ ti vĩ mranh ja ti,” he jé ag tóg ke gé. Povo kar mỹ ag tóg tónh ke mũ, hã ra ag tóg tag ki tó vén ke mũ, Jerusalém ki. Ãjag to ken hã vẽ. Inh kãmén jé ãjag tóg ke mũ. 48 Ve kãn ãjag tóg mỹr, hã kỹ ãjag tóg tónh ke mũ. 49 Ha mẽ, inh panh vỹ ãjag mỹ nén ũ tó ja nĩ, ãjag tỹ venh ken jé. Ẽn jẽnẽ jé sóg ke mũ ãjag mỹ. Hã kỹ tag ki nỹtĩmnĩ ver, cidade tỹ Jerusalém tag ki. Hẽn ra mũ tũg nĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Vãhã ãjag tóg venh ke mũ, inh panh tỹ ãjag mỹ ũn tó ja ti, hã vỹ: ti kuprĩg, he mũ. Kanhkã tá tóg kãtĩg ke mũ, ũ tỹ ãjag tar han ke ti," he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ kanhkã ra tĩg
(Mc 16.19-20; Hk 1.9-11)

50 Kỹ tóg ag jãmĩ tĩ mũ, ẽmã tỹ Betânia ra. Tá tóg ã nĩgé tỹ ag kri
ven mũ. Kỹ tóg ag mỹ vĩ há han mũ sir. 51 Ag mỹ vĩ há han kỹ tóg ag
ré kỹ tĩ mũ, kanhkã ra tãpry tóg mũ. 52 Kỹ ag tóg ti to: "Topẽ vỹ tỹ ti
nĩ," he mũ sir. Kỹ ag tóg Jerusalém ra kãmũ mãn mũ, vẽsỹkã. Ag mỹ
tóg sér pẽ tĩ vãhã. 53 Kurã kar ki ag tóg Topẽ jo ĩn ra mũ tĩ, tá Topẽ
to vĩ há han jé, ti mỹ nén ũ há kar tó jé, ti tỹ ag mỹ sér tĩn kỹ.
Hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

JOÃO TỸ RÁ

Topẽ tỹ ã vĩ tỹ nén ũ kar han

1 1 Topẽ tỹ nén ũ kar han ja tũg ki tóg nĩ ja nĩ, ẽg tỹ ũ to: “Topẽ vĩ,” he mũ
ẽn ti, hã to ẽg: Jesus, he mũ. Topẽ mré tóg nĩ. Topẽ vỹ tỹ ti nĩ gé. 2 Topẽ
tỹ nén (ũ) kar han tũg ki tóg Topẽ mrẽ nĩ nĩ. 3 Ti hã tugrĩn tóg nén ũ kar han,
Topẽ ti, ẽg tỹ ũ to: “Topẽ vĩ,” he mũ ẽn tugnĩn. Ã pir mỹ Topẽ tóg nén ũ han
tũ nĩ, ti hã mrẽ tóg nén kar han kãn. 4 Ẽg tỹ ũ to: “Topẽ vĩ,” he mu ẽn vỹ rĩr
nĩ, hã kỹ tóg ẽg rĩnrĩr han mũ gé. Jẽngrẽ ri ke ti nĩ, ũ tỹ ẽg rĩnrĩr han mũ ẽn
ti. Ti tỹ ẽg kanhrãn to ken hã vẽ. 5 Ũn jykre pãno ag vỹ ũ tỹ kuty mĩ mũ ẽn
ag ri ke nỹtĩ. Hã ra tóg ẽg mỹ jẽngrẽ ri ke nĩ, ẽg tỹ ũ to: “Topẽ vĩ,” he mũ ẽn
ti. Kỹ Nén-Kóreg vỹ ti tỹ tũ' he han sór ja nĩ, hã ra tóg ti tỹ hẽ ri ke ja tũ nĩ.

6 Kỹ kejẽn Topẽ tóg ẽprã ke ũ jẽnẽ, ti jiji hã vỹ: João, he mũ. 7 Ti mỹ
tóg: “ag mỹ ũ tỹ ag mỹ jẽngrẽ hen mũ ẽn kãmén” he ja nĩ, hã kỹ tóg ke
mỹ, ag kar tỹ ti vĩ mẽ jẽ, ag tỹ ti vĩ kri fi jẽ. 8 João pi(jé) ẽg mỹ jẽngrẽ
han ja nĩ'. Ti tỹ ẽg mỹ: “ẽn hã vẽ,” henh kãtĩg ja vẽ, ũ tỹ ẽg mỹ jẽngrẽ
han mũ ẽn to, hã vỹ: Jesus, he mũ. 9 Jẽngrẽ pẽ ẽn hã vẽ. Ẽprã tóg jun, ti
tỹ ẽg kanhrãn jẽ, ẽprã ke kar, ũ tỹ ẽg ki jẽngrẽg pẽ han mũ ẽn ti.

10 Ga han tóg, ũ tỹ ẽg mỹ jẽngrẽ han mũ ẽn ti, kỹ tóg ẽg mré ga kri tĩnh
kãtĩg gé, ga han kar kỹ. Hã ra ag tóg ti ki kanhrãn ja tũ nĩ, ẽprã ke ag.
11 Ã povo kar mĩ tóg tĩg ja nĩ, hã ra ti mrẽ ke ag pi(jẽ) ti ki ge sór ja nĩgtĩ'.
12 Ũ ag tóg hã ra ti ki ge mũ. En ag to tóg: “Topẽ krẽ,” he mũ, ũ tỹ ti ki ge
kỹ nỹtĩ tãvĩ ag to. 13 Ti ki ge kỹ nỹtĩ tugrĩn ẽg hã vỹ tỹ ti krẽ nỹtĩ. Ẽg mur
tugrĩn ẽg tóg ver tỹ ti krẽ tũ nỹtĩ. Ẽg panh tỹ ẽg mỹnh fi mrẽ nỹ tugrĩn
ẽg tóg mur mũ gé. Topẽ tỹ ẽg han mãn tugrĩn ẽg tóg tỹ ti krẽ nỹtĩ jãvo.

14 Ẽg tỹ ũ to: “Topẽ vĩ,” he mũ ẽn vỹ ẽg ri ke mur, kỹ tóg tỹ ẽprã ke jẽ
sir. Ẽg mrẽ tóg tĩg ja nĩgtĩ. Há kỹ sóg ti vẽ. Pã'i mág vỹ tỹ ti nĩ, ũn tar,
tag ve inh. Ẽg to há pẽ tãvĩ ti nĩ, kỹ tóg ki hã tó ti gé. Topẽ kósin pir vẽ,
kỹ Topẽ vỹ ti mỹ: “ũn mág vỹ tỹ ã nĩ,” hé, ti jóg ti.

15 João vỹ ti kãmén ja nĩ gé. Ti kãmén há han tóg, kỹ tóg: “inh nón kãtĩ
mũ ẽn vỹ inh kãfór nĩ,” he ja nĩ. “Inh nón kãtĩg jẽ tóg ke mũ, hã ra tóg tỹ
ijo ke nĩ. Ẽn tó inh huri ãjag mỹ. Ti hã vẽ,” he ja tóg nĩ, João ti, Jesus to.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

16 Ẽg to hã tãvĩ tóg nĩ, hã kỹ tóg mỹ nén ũ ha kar han, ẽg jagãgtãn kỹ. Ẽg
jagãgtãn tag tovãnh ke tũ pẽ tóg nĩ. 17 Moisés vỹ ẽg mỹ Topẽ tỹ ẽg jyvẽn mũ
ẽn tó ja nĩgtĩ, ẽg tỹ ti vĩ ki króm jẽ, kỹ Jesus tóg ẽg mỹ: “Topẽ vỹ ãjag mỹ
vẽnh pãte fón sór mũ, ti tỹ ãjag to há nĩn kỹ,” he mũ. Ti hã ne ẽg mỹ vẽnh
vĩ sér ẽn to mũ'. 18 Ẽg pi(jẽ) Topẽ vég tĩ'. Kỹ ẽg kãmĩ ũ vỹ ti ve ja tũ nĩ gé. Ti
kósin pir hã vỹ ẽg mỹ ti kãmén tĩ, ti hã vỹ ã jóg mrẽ nĩ nĩ, Topẽ mrẽ. Ti hã
vỹ Topẽ ri ke nĩ. Kỹ tóg ẽg mỹ ã panh ti kãmén tĩ, Topẽ kósin ti, Jesus ti.

João Batista tỹ Jesus kãmén.
(Mt 3.1-12; Mc 1.1-8; Lc 3.1-18)

19 Kejẽn Judeu ag pã'i ag vỹ João mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ. Jerusalém tá
ag nỹtĩ, pã'i ag, Topẽ tũ ki rĩr tĩ, Levi krẽ'krẽ ag ke gé. Ag João mỹ vẽnh
vĩ jẽnẽ kỹ ag tóg mỹ: “ũ nỹ tỹ nĩ?” he mũ. 20 Kỹ tóg ag mỹ: “inh pi(jé) tỹ
Cristo nĩ',” he mũ. Tó há han tóg, ag mỹ.
21 Kỹ ag tóg ti mỹ: “kỹ ã hỹn tỹ ũ nĩ?” he mũ. “Ã mỹ tỹ Elias nĩ'?” he ag
tóg ti mỹ. Hã ra tóg ag mỹ: “vó” he mũ gé.
Kỹ ag tóg ti mỹ: “Topẽ vĩ tó tĩ ũ nẽji kãtĩg ke mũ gé. Ti hã mỹ tỹ ã nĩ?”
he mũ. Hã ra tóg: “vó,” he mũ gé.
22 Kỹ ag tóg ti mỹ: “ũ nỹ tỹ ã nĩ, ge kỹ?” he mũ. “Pã'i ag vỹ ẽg jẽgnẽ,
ẽg tỹ ã ki jẽmẽ jẽ. Ẽg hỹn ne tónh ke mũ, ag mỹ?” he ag tóg mũ. “Vẽso ã
hẽri ke ti?” he ag tóg mũ, João mỹ.
23 Kỹ João vỹ ag mỹ vẽnh kãmén mũ. Ã to nén rán kỹ nĩ ẽn tó tóg mũ,
hã vỹ: “ũ tỹ ẽmã tũg ja tá jẽ kỹ vẽnh kar mỹ Topẽ jykre kãmén mũ ẽn vỹ
tỹ inh nĩ,” he mũ. “Ũ tỹ vẽnh kar mỹ: “ẽg Senhor japry kure ra, ti jamĩn
kurynh ra, ti tỹ jagma tĩg há han jé, he tĩ ẽn vỹ tỹ inh nĩ. Isaías tỹ inh
kãmén hã vẽ,” he tóg, João ti.
24 Jãvo ũ tỹ ti ki jẽmẽg mũ ag vỹ tỹ Fariseu ag mrẽ ke nỹtĩ. 25 Kỹ ag tóg
ti mỹ: “ã tỹ hẽ ri ken kỹ ag kygpe sór nẽ, ã tỹ tỹ Cristo tũ hã ra?” he mũ.
“Inh pi(jẽ) tỹ Elias nĩ', he ã tóg tĩ. Inh pi(jẽ) tỹ Topẽ vĩ tó tĩ ẽn nĩ', ẽg tỹ ũn
kãtĩg jãvãnh mũ ẽn, he ã tóg tĩ, hã ra ã tóg ag kygpég tĩ,” he ag tóg mũ,
João mỹ. 26 Kỹ tóg ag mỹ: “goj tỹ sóg ag kygpég tĩ,” he mũ. “Hã ra ũ tóg
ãjag kãmĩ tĩ mũ ha, ãjag tỹ ũn ki kagtĩg ũ. 27 Ẽn vỹ inh nón kãtĩg ke mũ,
hã ra tóg inh kãfór nĩ. Sỹ ti camarada nĩnh ke vẽ vẽ, sỹ ti pẽn né kunũnh
ke vẽ vẽ, ti pẽn to ró ti. Hã ra sóg tỹ ti krẽm ke pẽ jẽ,” he tóg, João ti
28 Kỹ ag tóg mũ mũ, ti vĩ mẽ kar kỹ. Cidade tỹ Betânia tá ag tóg ti venh
kãmũ ja nĩgtĩ, Fariseu ag, João ti, Jordão mã tá. Tá tóg ag kygpég jẽ nĩ, João ti.

Jesus tỹ tỹ ẽg tỹ Topẽ mỹ ẽg mẽg tãnh ẽn ri ke

29 Tỹ vaj kỹ João vỹ Jesus vég mũ sir. João tá tóg jun mũ, Jesus ti. Kỹ
João tóg ti to: “ti hã vẽ,” he mũ. “Ẽg tỹ Topẽ mỹ ẽg mẽg tỹ carneiro krẽ
tãnh ẽn ri ke ti nĩ, cordeiro ẽn ti. Ti hã vỹ ẽg kar tỹ Topẽ vĩ mranh jagfy
ter ke mũ,” he tóg. 30 “Sỹ ũn kãmén mũ ẽn hã vẽ. Ũ tỹ ijo jẽ mũ vỹ inh

nón kãtĩg ke mũ, he ja inh nĩ ti to. Inh kãfór ti nĩ, ti tỹ inh jo ke nĩn kỹ, he ja inh nĩ. 31 Inh pi(jé) ti ki kanhró ja nĩ', hã ra sóg goj tỹ vẽnh kar ag kygpé, ag tỹ ti ki kanhrãn kãn jé, povo tỹ Israel ag kar," he tóg, João ti
32 Kỹ tóg: "Topẽ kuprĩg ve inh," he mũ gé. "Kanhkã tá kãkutẽ kỹ tóg ti krĩ kri nĩ nĩ. Tỹ sórãg ve ti nĩ, Topẽ kuprĩg ti, ti tỹ ti krĩ kri nĩn kỹ. 33 Inh pi(jé) Jesus ki kanhró nĩ vẽ'. Hã ra Topẽ tóg inh mỹ: ha ag kygpenh tĩg," he ja nĩgtĩ, kỹ tóg inh mỹ: "ã tỹ inh kuprĩg ve kỹ ã tóg ti ki kanhró nĩnh mũ," he ja nĩ gé. "Kanhkã tá kãkutẽ kỹ tóg ag kã ũn pir kri nĩnh mũ. Ti tỹ ũn kri nĩ mũ ẽn vỹ inh kuprĩg tỹ ag kygpenh ke mũ," he ja tóg nĩ inh mỹ, Topẽ ti. 34 Tag ve inh, hã kỹ sóg ãjag mỹ: ti hã vỹ tỹ Topẽ kósin nĩ, he mũ" he tóg, João ti. Ti tỹ Jesus kãmén hã vẽ.

Jesus tỹ ã mrẽ mũ tĩ ag jé prẽr

35 Tỹ vaj kỹ João vỹ ã mrẽ mũ tĩ régre ag mré vẽmén jẽ nĩ. 36 Kỹ tóg Jesus tỹ mĩ tĩg vég mũ, kỹ tóg ag mỹ: "Topẽ tũ vỹ tỹ ti nĩ," he mũ. "Ẽg tỹ Topẽ mỹ ẽg mẽg tỹ cordeiro tãnh tĩ ẽn ri ke ti nĩ," he tóg, João ti.
37 Ag tỹ ti vĩ tag mẽ kỹ ag tóg Jesus nón mũ mũ. 38 Kỹ Jesus vỹ ag vég mũ, ag tỹ ti nón mũ ti. Kỹ tóg ag mỹ: "ne nẽ?" he mũ. Kỹ ag tóg ti mỹ: "ã hẽ tá ẽmã nĩ?" he mũ. 39 Kỹ tóg ag mỹ: "mũ jé ha, inh mrẽ, ãjag tỹ inh jamã ven jé," he mũ. Kỹ ag tóg ti mrẽ mũ mũ sir. Ti mré ag kurã ẽn tũg mũ. Rã ké ti nỹ ha, ag tỹ ti mrẽ mũ kri, 4 horas hỹn hẽn ri ke mũn.
40 Ti mré mũ ag kã ũ vỹ tỹ André nĩ, ũ tỹ João tỹ Jesus tó ja ẽn mẽg mũ ag kã ũ, hã vỹ: Simão Pedro jãvy, he mũ, André ti, Jesus mrẽ vẽmén tĩ ẽn ag kã ũ ti. 41 Ẽn tóg tá kãtĩg, kỹ tóg vẽsỹmér ã kãke tỹ Simão Pedro venh tĩ mũ, kỹ tóg ti mỹ: "Messias ve inh," he mũ. "Messias," he ag tóg tĩ, Topẽ tỹ ũn jẽnẽnh ke ẽn to, Cristo to. 42 André tỹ ti mỹ Jesus tó kỹ tóg ti mré ti venh tĩ mũ. Kỹ Jesus vỹ ti ki ẽvãnh mũ, kỹ tóg ti mỹ: "Simão vỹ tỹ ã nĩ, João kósin," he mũ. "Sỹ ã jyjyn mãn ke vẽ, hã vỹ: Cefas, he mũ," he tóg, Jesus ti. Cefas to ken hã vẽ, hã vỹ: Pedro, he mũ, hã vỹ: pãró, he mũ, ẽg vĩ ki.

Jesus tỹ Filipe mré Natanael jé prẽr

43 Tỹ vaj kỹ Jesus vỹ ga tỹ Galiléia ra tĩg sór mũ. Ã tĩg ke jo tóg Filipe kato tẽ mũ. Kỹ tóg ti mỹ: "inh mré kãtĩg," he mũ. Kỹ tóg tĩ mũ. 44 Hã ra Filipe vỹ tỹ Betsaida tá ke nĩ, André mré Pedro jamã ẽn tá ke. 45 Kỹ Filipe vỹ Natanael venh tĩ mũ, ti mỹ Jesus kãmén jé. Kỹ tóg ti mỹ: "Cristo ve inh huri," he mũ. "Moisés vỹ ti kãtĩg ke rán ja nĩ, Topẽ vĩ tó tĩ ag ke gé. Jesus to ken hã vẽ, Nazaré tá ke ẽn to ken hã vẽ, José kósin ẽn ti. Ti hã vỹ tỹ Cristo nĩ," he tóg, Filipe ti, Natanael mỹ. 46 Kỹ tóg ti mỹ: "hã ra sóg Nazaré tá ũn há ve ja tũ nĩ ver," he mũ. Hã ra Filipe tóg ti mỹ: "ge ra ti venh kãtĩg," he mũ. Kỹ tóg ti mré tĩ mũ.
47 Ag tỹ Jesus tá junjun mũ ra Jesus tóg Natanael kãmén mũ, ũ tỹ tá nỹtĩ ag mỹ. "Ũ tỹ tá kãtĩ mũ ẽn ve ra," he tóg. "Israel krẽ'krẽ pẽ vẽ," he tóg. "ũn há vỹ tỹ ti nĩ, ón vãnh ti nĩ," he tóg. 48 Hã ra Natanael vỹ Jesus tỹ ã to vĩ tag mẽg mũ. Kỹ tóg ti mỹ: "kỹ ã mỹ inh ki kanhró nĩ'?" he mũ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “Filipe tỹ ã jé prẽr to hã sóg ã vé,” he mũ. “Ã tỹ ka krẽm jẽ kỹ sóg ã vé, ka tỹ figueira ẽn krẽm,” he tóg,” he tóg. Jesus ti.

49 Kỹ Natanael tóg Jesus mỹ: “mẽ',” he mũ. “Topẽ kósin vỹ tỹ ã nĩ,” he tóg. “Ẽg povo tỹ Israel kri pã'i vỹ tỹ ã nĩ,” he tóg.

50 Kỹ Jesus tóg: “isỹ ã mỹ: ã ve ja inh nĩ, ã tỹ ka krẽm jẽ ra, hen kỹ tóg ã mỹ e tĩ, kỹ ã tóg inh vĩ kri fi sór mũ,” he mũ. “Hã ra tóg ver tỹ nén ũ tũ nĩ, sỹ ã ve ja tag ti. Isỹ kar kỹ nén han ke vỹ ã mỹ e pẽ tãvĩ tĩnh mũ, ha vemnĩ,” he tóg, Jesus ti. 51 “Ha vé, ki hã sóg tónh ke mũ, ha mẽ. Kanhkã nor kỹ nĩ ve jé ãjag tóg ke mũ. Tá ãjag tóg Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag venh ke mũ gé. Kanhkã tá ag kãrenh ke mũ, iso, kỹ ag ra mũ mãn ke mũ gé. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ mỹr,” he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ vẽnh prũg venh tĩ

2 1 Kurã tãgtũ tũg kỹ ũ tóg vẽnh prũg han mũ ẽmã tỹ Caná tá, ga tỹ Galiléia tá. Jesus mỹnh fi vỹ venh tĩg ja nĩ. 2 Kỹ ag tóg Jesus mỹ tó mũ gé, ti tỹ festa venh kãtĩg jé, ti mré mũ tĩ ag mré. 3 Ag tỹ tá nỹtĩ ra vãhã vinho tóg tũ' he mũ. Kỹ Jesus mỹnh fi tóg ti mỹ: “vinho hur tũg,” he mũ. 4 Hã ra Jesus tóg fi mỹ: “toreg', mỹnh',” he mũ. “Inh mré ke tũ vẽ, ã tỹ inh mỹ nén tó mũ tag ti,” he tóg, Jesus ti, ã mỹnh fi mỹ. 5 Hã ra fi tóg ũ tỹ festa ki rĩr tĩ ag mỹ: “ti tỹ ãjag mỹ nén ũ tó kỹ han nĩ,” he mũ.

6 Hã ra goj né mág tỹ 6 (ke) vỹ tá nỹtĩ, pó tỹ goj hé mág. Éhé ti nỹtĩ, balde fór tỹ 10 (ke) tỹ ẽg tóg ũn pir fãn tĩ. Judeu ag vỹ vẽnh kygpe e han tĩ, ag tỹ Topẽ mỹ há nỹtĩ jé. Ag jykre hã vẽ. Ag tỹ vẽnh kygpe hã jé tóg tá nỹtĩ, goj nén ti. 7 Kỹ Jesus tóg festa ki rĩr tĩ ag mỹ: “goj né ẽn fónfãn, goj run kỹ,” he mũ. Kỹ ag tóg ke mũ. Fónfãn kãn ag tóg mũ. 8 Kỹ tóg ag mỹ: “goj tag tỹ festa to pã'i mỹ ven,” he mũ. Kỹ ag tóg ke mũ. 9 Kỹ tóg kron mũ, festa to pã'i ẽn ti. Hã ra tóg tỹ vinho nĩ sir, ag tỹ run ja ti. Hã ra tóg ki kagtĩg nĩ, festa to pã'i ti. Ũ tỹ festa ki rĩr tĩ ag hã vỹ ki kanhró nỹtĩ, pã'i ẽn krẽm ke ag.

Pã'i tỹ vinho hã ẽn kron kỹ tóg ũn prũg mũ ẽn jé prẽr mũ. Kỹ tóg ti mỹ: 10 “vẽnh jykre vẽnhmỹ han ã,” he mũ. “Ag tỹ kronkron vén kỹ ã tóg ag mỹ vinho há tãvĩ nĩm ke mũ vẽ, kar kỹ vinho pãgsĩ vỹ há nĩ vẽ. Jãvo ã tóg ag mỹ vinho pãgsĩ ẽn nĩm vén, kỹ ã tóg vinho há pẽ tag nĩm sór mũ ha vãhã,” he tóg, festa to pã'i ti, ũn prũg mũ ẽn mỹ. Hã ra tóg ki kagtĩg nĩ, Jesus tỹ goj tỹ vinho há ẽn han mũ ti, há kỹ tóg ti mỹ e tĩ, ti tỹ festa kuju ki vinho há ven sór kỹ.

11 Jesus tỹ ẽmã tỹ Caná tá nén han mũn hã vẽ, Galiléia tá. Ẽg tỹ nén han ki kagtĩg hyn han tóg tĩ, kỹ tóg tag han vén. Ti tỹ nén han mũ ki ẽg tóg ti jykre tar ki kanhró nỹtĩ sir. Hã kỹ ag tóg ti ki ge mũ sir, ti mré mũ tĩ ag, ag tỹ ti jykre tar ẽn ven kỹ.

12 Kar kỹ Jesus vỹ cidade tỹ Cafarnaum ra tĩ mũ, ti mỹnh fi mrẽ, ti jãvy ag mré hã, ti mrẽ mũ tĩ ag mré ke gé. Tá ag tóg nỹtĩg mág sĩ han.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus tỹ Topẽ jo ĩn ra tĩ
(Mt 21.12-13; Mc 11.15-17; Lc 19.45-46)

13 Ẽn kã Judeu ag festa tỹ Páscoa vỹ kakó nĩ ha Kỹ Jesus vỹ cidade
tỹ Jerusalém ra tĩ mũ, ti mré mũ ti ag mré. 14 Ti tỹ Topẽ jo ĩn tá jun kỹ
tóg ũ tỹ boi vender he tĩ ag vég mũ, carneiro vender he tĩ ag ke gé sórãg
vender he tĩ ag ke gé. Topẽ jo ĩn krẽm ag tóg ãjag negócio hyn han tĩ.
Kar kỹ ũ ag tóg tá nỹtĩ gé jãnkamy trocar he tĩ ag. 15 Jesus tỹ ag ve kỹ
tóg ti mỹ e tĩ, ag tỹ Topẽ jo ĩn kavénh mũn kỹ. Hã kỹ tóg mrãn ke jafã
fy tỹ ag mrãnmrãn jafã han mũ. Ẽn vyn kỹ tóg ag pan mũ, Topẽ jo ĩn
kãtá, carneiro ti ke gé, boi ti ke gé. Ũ tỹ jãnkamy trocar he tĩ ag jãnkamy
ẽn vãm tóg mũ gé, ẽprã, kỹ tóg ag mesa tỹ kréj ke mũ gé. 16 Ũ tỹ sórãg
vender he tĩ ag mỹ tóg: “ãjag tũ ma mũjẽg,” he mũ. “Inh panh jo ĩn krẽm
negócio han sór tũg nĩ. Bodega pijẽ', inh panh jo ĩn ti,” he tóg, Jesus ti.
17 Ti mré mũ tĩ ag tỹ tag ve kỹ ag tóg ti to rán kỹ nĩ ẽn mĩ ẽkrég mũ, ha
mẽ: “ã ĩn tóg inh mỹ sĩnvĩ jẽ, kỹ tóg inh mỹ e tĩ, ag tỹn kavénh kỹ. Tag
tugrĩn ag tóg inh krĩ rỹ han mũ, kỹ tóg kejẽn isén ke mũ sir, inh kri rỹ ti,
ha vemnĩ,” he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki, Jesus to.
18 Kỹ Judeu ag pã'i ag vỹ Jesus tỹ ag pan mũ vég mũ gé. Kỹ ag tóg ti mỹ:
“ã tỹ hẽ ri ke nẽ?” he mũ. “Ũ nỹ hỹn ã mỹ: tag han nĩ, hé? Milagre ũ han nĩ,
ẽg tỹ ũ tỹ ã jẽnẽg mũ ki kanhrãn jé,” he ag tóg mũ, pã'i ag, Jesus mỹ.
19 Hã ra Jesus tóg ag mỹ: “ãjag tỹ Topẽ jo ĩn tag kókén kỹ sóg ti jẽgja ki ũ
han mãn ke mũ, kurã tãgtũ ki, ha vemnĩ,” he mũ. 20 Kỹ tóg ag mỹ e tĩ. “Ũ tỹ
Topẽ jo ĩn tag han mũ ag vỹ ano tỹ 46 (ke) ki rãnhrãj kỹ ti han. Jãvo ã mỹ
kurã tãgtũ ki ti han sór mũ', in ti'?” he ag tóg mũ, Jesus mỹ, pã'i ag. 21 Hã ra
Jesus tóg ag mỹ ã ter ke tó ja nĩgtĩ, vẽnh kãmén ja ti nĩgtĩ, ti tỹ vẽso: “Topẽ
jo ĩn ri ke inh nĩ,” hen kỹ. 22 Ti tỹ kejẽn ã ter kar kỹ rĩr mãn kỹ ti mré mũ tĩ
ag tóg ti vĩ tag ki ẽkrén kỹ ki kanhrãn mũ, kỹ ag tóg Topẽ vĩ ki rán kỹ nĩ ẽn
to jykrén há han mũ vãhã, Jesus vĩ to ke gé, kỹ ag tóg ti ki ge há han mũ ha.

Jesus tỹ vẽnh kar ki kanhró

23 Kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ Jesus ki ge mũ, ti tỹ Jerusalém tá nĩn kỹ,
festa tỹ Páscoa ẽn kã. Ag tỹ ti tỹ nén han mũ ve kỹ ag tóg ti ki ge mũ.
Milagre hyn han tóg tĩ. 24 Hã ra tóg ag jykre ki kanhró nĩ, ũ tỹ ón kỹ ti ki
ge mũ ag jykre ki. Ón kỹ ag tóg ti ki ge mũ, hã kỹ ag tóg ti ki fe tũ nỹtĩ
sir. 25 Kỹ ũ tỹ ti mỹ: “ũ ẽn jykre vỹ ge nĩ,” hen kỹ tóg: “hỹ, ki kanhró inh
nĩ,” he tĩ. Vẽsóg ki tóg ag jykre ki kanhró nĩgtĩ.

Nicodemos tỹ Jesus mré vẽmén

3 1 Ẽn kã ũ tóg nĩgtĩ, ti jijin hã vỹ: Nicodemos, he mũ. Judeu ag pã'i
ũ vẽ, Fariseu ũ vẽ. 2 Ẽn vỹ Jesus ve sór mũ, kỹ tóg kuty ra ti venh tĩ
mũ, ti mré vẽmén jé. Kỹ tóg ti mỹ: “Topẽ vỹ ã jẽnẽ, tag ki kanhró ẽg tóg

nỹtĩ," he mũ. "Topẽ tỹ ẽg mỹ ũn jẽnẽ vỹ tỹ ã nĩ, hã kỹ ã tóg ẽg tỹ nén han vãnh ẽn hyn han tĩ. Topẽ tỹ ã mré han tũ nĩ ra ã tóg ã tỹ han mũ tag ki kagtĩg nĩnh mũ vẽ," he tóg, Nicodemos ti, Jesus mỹ.

3 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "sỹ ã mỹ tag kãmén ke vẽ, ha mẽ," he mũ. "Ũn mur mãn kỹ nỹtĩ ag hã vỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke mũ, ag tãvĩ. Ki hã sóg tó mũ mỹr," he tóg, Jesus ti, Nicodemos mỹ.

4 Kỹ Nicodemos tóg ti mỹ: "kỹ ũn sanh hỹn hẽ ri kenh mũ, ti mur mãn jé?" he mũ. "Ti mỹ vẽsĩ han ki kanhró nĩ, kỹn mỹ ã mỹnh fi nug ki rã mãn kỹ mur mãn ke mũ?" he tóg, Nicodemos ti.

5-6 Hã ra Jesus tóg ti mỹ: "vó," he mũ. "Ẽprã ke ag krẽ vỹ tỹ ẽprã ke nỹtĩ, ag mỹnh fag ri ke, Jãvo Topẽ kuprĩg tỹ ũ han kỹ tóg Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ nĩ. Mur mãn to ken hã vẽ, hã vỹ: inh ki rã, he mũ, hã vỹ: mur mãn, he mũ. Goj tỹ ke vẽ, Topẽ kuprĩg tỹ ke vẽ gé. Ũ tỹ gen kỹ mur mãn ja tũ nĩn kỹ tóg Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke tũ pẽ nĩ. 7 Hã ra tóg ã mỹ e tĩ, sỹ ã mỹ: "mur mãn jé ã tóg ke mũ," hen kỹ. 8 Kãka to jykrén nĩ. Ti tỹ mĩ tĩg sór mũ ẽn mĩ tóg tĩ tĩ kãka ti. Ti tỹ krog he mũ ẽn hã mẽg ẽg tóg tĩ, hã ra ẽg tóg ti vég tũ nĩ, kỹ ẽg ti tỹ hẽ ra tĩg ke mũ ki kagtĩg nỹtĩ, ti tỹ hẽ tá kãtĩg ẽn ti ke gé. Ge ti nĩgtĩ, Topẽ kuprĩg tỹ ũn han mãn mũ ag mré," he tóg, Jesus ti, Nicodemos mỹ. (Topẽ kuprĩg vég tũ ẽg tóg nĩgtĩ. Ha ra tóg ẽg mỹ ã jykre tãg nĩm, ti tỹ ẽg han mãn kỹ. Hã kỹ Jesus tóg Nicodemos mỹ: "kãka ri ke nĩ," he mũ)

9 Kỹ Nicodemos tóg: "tag hỹn hẽ ri ke tĩ?" he mũ. 10 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "Israel ag kanhrãn ã tóg tĩ, hã ra ã tóg sỹ ã mỹ nén tó mũ tag ki kagtĩg nĩ," he mũ. 11 "Ki hã sóg tó mũ, hã kỹ sóg ã mỹ kãmén mũ. Sỹ nén ũ ki kanhrãn mũ ẽn hã tó sóg tĩ. Isỹ nén ũ ve ja ẽn hã kãmén sóg tĩ, hã ra ãjag tóg mẽ jãvãnh nỹtĩ. 12 Isỹ ãjag mỹ ga kri vẽnh jykre kãmén mũ ra ãjag tóg jẽmẽ sór tũ nĩgtĩ. Kỹ ãjag hỹn hẽ ri kenh ke mũ', sỹ ãjag mỹ kanhkã tá vẽnh jykre kãmén kỹ?" he tóg. 13 "Ha vé, ãjag kãmĩ ũ vỹ kanhkã ra tãpry tũ nĩ, tá vẽnh jykre ẽn ve jé. Ãjag jãvo isóg tá kãkutẽ ja nĩ, hã kỹ sóg tó tĩ. Inh jamãn hã vẽ. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ," he tóg, Jesus ti.

14 "Moisés vỹ pỹn tỹ ka to sa ja nĩgtĩ, ga kóreg ẽn tá. Pỹn tỹ ferro kusũg tỹ há ẽn tỹ tóg ka to sa ja nĩgtĩ. Tag ri ke han jé ag tóg ke mũ, isỹ, isỹ tỹ ẽprã ke fi kósin nĩn kỹ. 15 Kỹ ũ tỹ inh ki rãnh ke mũ ẽn vỹ kren ke mũ. Rĩr krỹg ja tũ ve jé tóg ke mũ. Hã jé ag tóg ka to isanh ke mũ. 16 Topẽ vỹ ga kri mũ ag to há nĩ, hã kỹ tóg ã kósin pir fẽg, vẽnh kar tỹ ti ki ge jé, ag tỹ tũ' he tũ nĩ jé, ag tỹ ẽg rĩr krỹg ja tũ ẽn ven jẽ. 17 Topẽ vỹ ã kósin jẽnẽ, ti tỹ ẽprã ke ag krenkren han jé. Ti pi(jé) sỹ ãjag vóg kónãn jé inh jẽnẽ'," he tóg, Jesus ti, Nicodemos mỹ.

18 "Ũ tỹ inh ki rãnh ke mũ to tóg jũnh ke tũ nĩ, Topẽ ti. Jãvo tóg ũ tỹ inh ki ge tũ ẽn ag hã to jũ nĩ isỹ tỹ ti kósin pir nĩn kỹ," he tóg.

19 "Topẽ tỹ ũ tỹ inh ki ge tũ ag to jũ vỹ ge nĩ, ha mẽ. Ga kri mũ ag kanhrãn sóg tĩ, hã ki sóg ag mỹ jẽngrẽ ri ke nĩ. Hã ra ag tóg mẽ sór tũ nĩgtĩ. Kuty mĩ ag tóg mũ sór mũ, jẽngrẽ tóg ag mỹ kóreg nĩ, ag jykre pãno nĩn kỹ. 20 Ũ tỹ vẽnh jykre pãno han mũ kar vỹ kurã to kóreg nỹtĩ, kỹ ag tóg kurã ki vẽnh ven sór tũ

nĩ, vẽnh kar tỹ ag jykre pãno venh ha mẽ tĩn kỹ. 21Ũ tỹ Topẽ vĩ ki króm mũ ag vỹ kurã ki vẽnh ven sór tĩ. Kurã tóg ag mỹ sér tĩ, vẽnh kar tỹ ag jykre hã ven jé. Topẽ vỹ ag tar han tĩ, ag tỹ nén ũ há han jé. Hã ve jé ag tóg ke mũ, vẽnh kar ag," he tóg, Jesus ti, Nicodemos mỹ. Ti tỹ ti mỹ Topẽ jykre kãmén ja hã vẽ.

João Batista tỹ Jesus kãmén mãn

22Ẽn kã kejẽn Jesus tóg ã mré mũ tĩ ag mré ga tỹ Judéia ra tĩ mũ, kỹ ag tóg tá nỹtĩ, vẽnh kar kygpe kỹ. 23Hã ra João vỹ ag kygpég mũ gé, ẽn kã, vãnh tỹ Enom tá, Salim tóg tá kakó nĩ. Tá goj vỹ éhé nĩ, hã kỹ tóg ag tỹ tá vẽnhmãn kỹ ag kygpég mũ, João ti. 24Ẽn kã tóg ver se kỹ jẽ tũ nĩ, João ti.

25Kejẽn Judeu ũ tóg tá nĩ gé, hã ra tóg João mré mũ tĩ ag vĩ kafãn mũ. "Goj tỹ ẽg tóg Topẽ mỹ jãnhkri kỹ nĩgtĩ'," he tóg mũ, ag mỹ, Judeu ẽn ti. Hã to ag tóg jagnẽ vĩ kafãn mũ. 26Kỹ João mré mũ ag tóg João mỹ tag tó mũ, ha mẽ. "Ũ tỹ Jordão mãtá ã mré nĩ ja ẽn vỹ ag kygpég jẽ nĩ, ã tỹ ẽg mỹ ũn kãmén ja ẽn ti. Hã ra vẽnh kar vỹ ti mré mũ mũ ha, hã kỹ ag tóg ã venh kãmũ mãn tũ nĩ ha," he ag tóg mũ, João mỹ, Jesus to. 27Hã ra tóg ag mỹ: "há ti nĩ," he mũ. "Topẽ tỹ ẽg mỹ ũn nĩm mũ ẽn hã vég ẽg tóg tĩ," he tóg. 28"Mĩ ẽkrén nĩ, sỹ ãjag mỹ nén tó ja ti, hã vỹ: inh pi (jé) tỹ Cristo nĩ', he mũ. Sỹ ti jãmĩ tĩg ke hã jé tóg inh jẽnẽ, Topẽ ti, he ja sóg nĩ ãjag mỹ," he tóg, João ti. 29"Vẽnh prũg to jykrén nĩ. Ũn prũg mũ hã vỹ ã prũ ke fi mré nĩ nĩ. Ti régre tóg hã ra ti rã hã jẽ, ũn prũg mũ ẽn rã hã, kỹ tóg ti vĩ mẽg mũ, hã ra tóg ti mỹ mẽ sér pẽ tĩ, ti, vĩ ti. Ge ti nĩ, inh mré. Inh mỹ tóg sér tĩ, vẽnh kar tỹ ti mré mũn kỹ, ti tỹ ũn prũg mũ ri ke nĩn kỹ, Jesus ti. 30Ũn e tỹ ti mré mũn kỹ tóg há tĩ, kỹ tóg tỹ ũn mág nĩnh mũ ha. Hã ra sóg tỹ nén ũ tũ nĩnh ha," he tóg, João ti.

Jesus tỹ kynhmỹ kãtĩ

31"Ũn tỹ kynhmỹ kãtĩ mũ ẽn vỹ vẽnh kar kafór nĩ. Ẽprã ke ag vỹ tỹ ẽprã ke nỹtĩ, kỹ ag tóg ẽprã ke jykre tỹ vẽmén tĩ. Ũ tỹ kanhkã tá kãtĩ mũ ẽn vỹ tỹ vẽnh kar kri ke jẽ. 32Kỹ tóg ã tỹ tá nén ve ja ẽn hã tó mũ, ã tỹ tá nén mẽ ja ẽn, hã ra ag tóg ti vĩ mẽ sór tũ nĩ. 33Ũ tỹ ti vĩ mẽg mũ ag hã ra Topẽ to: "ki hã tóg tó tĩ," he mũ. 34Topẽ tỹ ũn jẽnẽg mũ ẽn vỹ ti vĩ kãmén mũ. Topẽ kuprĩg vỹ Jesus tar han mũ, ti tỹ tỹ ti jagrẽ pẽ nĩn kỹ, ti tỹ ti ve mág han kỹ. 35Topẽ vỹ ã kósin to há tãvĩ nĩ, kỹ tóg ti mỹ nén (ũ) kar tovãnh, ti hã tỹ ki rĩr jé. 36Hã kỹ ũ tỹ ti kósin ki rã mũ vỹ ter mãn ke tũ nĩ. Rĩr krỹg ja tũ ve jé tóg ke mũ. Ũ tỹ ti vĩ han sór tũ ẽn vỹ tag venh ke tũ pẽ nĩ, rĩr krỹg ja tũ tag ti. Topẽ vỹ ti vóg kónãn ke mũ, kỹ tóg tũg' henh ke tũ nĩ, Topẽ tỹ ti vóg kónãn ke ti," he tóg, João ti. Ti tỹ ã mré mũ tĩ ag mỹ Jesus kãmén jan hã vẽ.

Jesus tỹ Samaria tá fi mré vẽmén mũ

4 1Kỹ Fariseu ag vỹ mẽg mũ, ũn tỹ hẽn ri ke ag tỹ Jesus mré mũ ẽn ti. Ũn e ag kygpég tóg mũ gé, Jesus ti, João tỹ ũn kygpe ja ag kãfór. 2Hã ra Jesus vỹ ag kygpe ja tũ nĩ. Ti mré mũ tĩ ag hã vỹ ag kygpe ja nĩgtĩ. 3Kỹ Jesus

tóg mẽg mũ, Fariseu ag tỹ ti tỹ tỹ ũn mág nĩ mẽ ja ti, hã kỹ tóg ga tỹ Judéia tá kãkutẽ kỹ ga tỹ Galiléia ra tĩ mũ, ti mré mũ tĩ ag mré. 4Galiléia ra tĩg jé tóg ver ga tỹ Samaria fĩn rãm mũ. 5Fĩn rãm kỹ tóg Samaria tá cidade ũ tá jun mũ, hã vỹ: Sicar, he mũ. Tán kakó nĩ, Israel jóg'jóg ve tỹ Jacó japỹ ja ti. Ẽpỹ ẽn fi ja tóg nĩ, ã kósin tỹ José mỹ, Jacó ti. 6Kỹ Jacó tỹ poço vỹ tá nĩ gé. Jesus tỹ poço ẽn tá jun kỹ tóg tá vẽnhkán kỹ nĩ nĩ, poço ẽn rã hã. Rã tỹ ẽg nĩno kã sa ra ke ja vẽ.

7Jesus tỹ tá nĩn kỹ ũn tỹtá fi vỹ tá jun mũ, Samaria tá ke ũ fi. Goj run jé fi tóg kãtĩ mũ. Kỹ Jesus vỹ fi mỹ: “inh mỹ goj jun, sỹ kron jé,” he mũ. 8Ti mré mũ tĩ ag vỹ tá tũgtũ nỹtĩ, ã pir mỹ tóg tá nĩ nĩ, Jesus ti. Cidade ra ag kagáv, vẽjẽn comprar he jé.

9Jesus tỹ fi mỹ goj to vĩn kỹ fi tóg ti mỹ: “Judeu vỹ tỹ ã nĩ, hã ra ã tóg inh mỹ goj to vĩ mũ',” he mũ, “isỹ tỹ Samaria tá ke nĩ ra',” he fi tóg mũ, Jesus mỹ. Judeu ag vỹ Samaria tá ke ag to é he tĩ, hã kỹ fi tóg ti mỹ ke mũ.

10Kỹ Jesus tóg fi mỹ: “Topẽ tỹ ã mỹ nén han sór mũ tag ki kagtĩg ã nĩ ver,” he mũ. “Kỹ ã tóg inh ki kagtĩg nĩ gé. Ke tũ nĩ mũ ra ã tóg inh mỹ: “inh mỹ goj nĩm,” henh ke mũ vẽ, kỹ sóg ã mỹ goj ror tỹ goj nĩm ke mũ vẽ,” he tóg fi mỹ, Jesus ti.

11Kỹ fi tóg Jesus mỹ: “runja tũ ã nĩ,” he mũ, “kỹ ã hỹn hẽ ri kenh mũ, ã tỹ goj ror tỹ goj ẽn run jé? Téj jagy ti nĩ, poço ti,” he fi tóg ti mỹ. 12“Ẽg jóg'jóg ve tỹ Jacó vỹ poço tag han, kỹ ag tóg ti goj kron, ti krẽ ke gé, ti mẽg ke gé. Ã mỹ ti kãfór nĩ, hã kỹ ã mỹ goj ror tỹ goj run sór mũ'?” he fi tóg mũ, Jesus mỹ.

13Kỹ Jesus tóg fi mỹ: “ã tỹ goj tag kron kỹ ã tóg kãnhmar kron mãn sór mũ,” he mũ. 14“Isỹ ã mỹ goj nĩm kỹ ã tóg kron pir han kar kỹ há nĩ ha, kron mãn sór ke tũ ã nĩ sir. Ã kãki tóg goj ror han ke mũ, sỹ ã mỹ goj nĩm ke ti. Kỹ goj tag vỹ ã ter ke tũ han ke mũ, ha vemnĩ,” he tóg, Jesus ti. 15Kỹ fi tóg ti mỹ: “inh mỹ nĩm gé, goj tag ti,” he mũ. “Kỹ sóg tag ki run mãn ke tũ nĩ ha, kỹ sóg kron sór mãn ke tũ nĩ ha,” he fi tóg.

16Hã ra Jesus tóg fi mỹ: “kỹ ã mén jé prẽrmnĩ ge, ti mré inh venh kãtĩg nĩ,” he mũ fi mỹ. 17“Hã ra sóg mén tũ nĩ,” he fi tóg. “Hỹ,” he tóg, Jesus ti. “Mẽn tũ ã nĩ, ki hã ã tóg tó mũ. 18Ã mén ag vỹ ũ tỹ 5 (ke) ja nĩgtĩ, kỹ ã tỹ ũri ũn mré nĩ ẽn pi(jé) tỹ ã mén nĩ'. Ki hã ã tóg tó mũ,” he tóg, Jesus ti.

19Kỹ fi tóg Jesus mỹ: “Topẽ vĩ tó jafã vỹ tỹ ã nĩ, vég isóg nĩ nĩ,” he mũ. “Kỹ inh mỹ tag tó, ha mẽ. Ẽg jóg'jóg ve ag vỹ tag ki Topẽ mré vẽmén tĩ ja nĩgtĩ, pãnónh tag kri, kỹ ẽg tóg ũri ke tĩ gé. 20Hã ra tóg ãjag mỹ há tũ nĩ, tag, ãjag tỹ tỹ Judeu nỹtĩn kỹ. “Jerusalém tá ẽg Topẽ mré vẽmén ke mũ, Jerusalém tá ẽg tóg ti mỹ: ũn mág vỹ tỹ ã nĩ, henh ke mũ,” he ãjag tóg tĩ. Ti hỹn hẽ tá há nĩ, ẽg tỹ Topẽ mré vẽmén ke ti?” he fi tóg, Jesus mỹ

21Hã ra Jesus tóg fi mỹ: “ha mẽ, sỹ ã mỹ nén kãmén ke ti,” he mũ. “Kãnhmar ãjag tóg pãnónh tag kri ẽg jóg tỹ Topẽ mré vẽmén mãn ke tũ nĩ, kỹ ẽg Jerusalém tá ti mré vẽmén mãn ke tũ nĩ gé. 22Topẽ mré ãjag tóg vẽmén sór ti, hã ra ãjag tóg ãjag tỹ ũn mré vẽmén mũ ki kagtĩg nỹtĩ. Ãjag jãvo ẽg tóg ti ki kanhró nỹtĩ, ũ tỹ vẽnh kar krenkren han ke ẽn tỹ tỹ Judeu krẽ'krẽ

ag kã ũ nĩn kỹ. 23Kãnhmar vẽnh kar vỹ Topẽ mré vẽmén há han ke mũ. Kakó ti nĩ ha, kurã tag. Kỹ ũ tỹ ti mrẽ vẽmén mũ ag vỹ Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ nỹtĩ, hã kỹ ag tóg ti mré vẽmén há han ke mũ, ẽg jóg mág mré. Ũ tỹ ge hã jävänh ti mũ, ẽg jóg mág ti, ag tỹ ti mré vẽmén jé, ti mỹ: "ũn mág vỹ tỹ ã nĩ," he jé," he tóg. 24"Ẽg pi(jé) Topẽ vég tĩ, hã ra tóg ẽg mré nĩ nĩ. Kỹ, ẽg tỹ ti mré vẽmén sór kỹ ẽg tóg ti kuprĩg tỹ jagrẽ nỹtĩnh mũ, ẽg tỹ ti mré vẽmén há han jé, ẽg tỹ ti vég tũ ra. Ẽg tỹ ti mỹ: "ũn mág vỹ tỹ ã nĩ," hen kỹ ẽg tóg ti mỹ ón ke tũ nĩ, vẽnh vĩ há hã tó jé ẽg tóg ke mũ," he tóg mũ, Jesus ti, fi mỹ.

25Kỹ fi tóg ti mỹ: "hỹ," he mũ. "Messias ẽn vỹ kãtĩg ke mũ, ẽg tỹ ũ to: Cristo, he mũ ẽn. Ẽn vỹ ẽg mỹ kãmén kãn ke mũ, tag kar ti," he fi tóg ti mỹ. 26Kỹ Jesus tóg fi mỹ: "inh hã vẽ," he mũ. "Ũ tỹ ã mré vẽmén jẽn hã vẽ," he tóg.

27Ti tỹ fi mỹ tag tó kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti tá junjun mũ. Kỹ ag tóg ti tỹ fi mré vẽmén vég mũ, kỹ tóg ag mỹ e tãvĩ tĩ. Hã ra ag tóg ti mỹ nén ũ tó tũ nĩgtĩ. "Ã tỹ ne mẽ sór nẽ, fi ki?" he tũ ag tóg nĩgtĩ. "Ã tỹ ne tó nẽ, fi mỹ?" he tũ ag tóg nĩgtĩ gé.

28Hã ra fi tóg ã runja ré kỹ ti mũ, ã jamã ra. Kỹ fi tóg ã nĩgja tá ke ag mỹ: 29"mũ nỹ, ũ ve jé," he mũ. "Inh mỹ tóg sỹ nén han ja tó kãn. Ti mỹ tỹ Cristo tũ nĩ vỹ?" he fi tóg ag mỹ. 30Kỹ ag tóg fi mré kãmũ mũ sir, ti ve jé.

31Fi tĩg kar kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg Jesus mỹ "vẽjẽn ti ko ra," he mũ. 32Hã ra tóg ag mỹ: "ijẽn vỹ nĩ nĩ, hã ra tóg ãjag jẽn ri ke tũ nĩ," he mũ. 33Kỹ ag tóg jagnẽ mỹ: "ũ nỹ ti mỹ vẽjẽn nĩm hỹn?" he mũ. 34Hã ra Jesus tóg: "ijẽn to ken hã vẽ, hã vỹ: tỹ isỹ Topẽ rãnhrãj han kãn ke, he mũ, isỹ ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn vĩ han ke, he mũ gé," he tóg, Jesus ti. 35"Ãjag mỹ ti kysã tỹ 4 (ke) nĩ ver, ẽg tỹ ẽg jakré kanẽ venh ke ti. Ha Sicar tá kãmũ mũ ag vigvé. Ũri ag tóg inh ke ge sór mũ, kỹ ag tóg inh mỹ ẽg jakré tóg nỹ ẽn ri ke nỹtĩ. 36-38Fi mỹ sóg Topẽ vĩ tó, kỹ fi tóg ã mré ke ag mỹ tó. Hã ra sóg ãjag mỹ: "ha ag mỹ tó mãn, ag tỹ inh ki ge jé," he mũ. Kỹ ãjag tóg ũ jakré kym ri ke han mũ, ãjag tỹ Sicar tá ke ag tỹ inh ki ge mũ ven kỹ. "Ũ vỹ krãn tĩ, kar kỹ ũ vỹ ti kanẽ mãg tĩ," he ẽg tóg tĩ. Ki hã tó vẽ, tag, ẽg tỹ ẽprã ke ag tỹ inh ki genh ke to jykrén kỹ. Kỹ ũ tỹ ag mỹ tó mãn mũ mỹ tóg sér tĩ, ti tỹ ag tỹ inh ki ge mũ ven kỹ. Ã rãnhrãj kaja vég tóg mũ sir. Hã ra ũ tỹ ag mỹ tó vén ja ẽn mỹ tóg sér tĩ gé, ag tỹ inh ki ge mũ ti. Ã rãnhrãj kaja vég ti tĩ gé," he tóg, Jesus ti, ã mré mũ tĩ ag mỹ.

39Hã ra ũn tỹtá ẽn fi tóg ã mré ke kar ag mỹ: "inh mỹ tóg sỹ nén han ja tó kãn," he ja nĩ, Jesus to. Kỹ ag tóg Jesus ki ge mũ, fi vĩ to. 40Kỹ ag tóg Jesus tá junjun mũ sir. Kỹ ag tóg ti mỹ: "tĩg tũg nĩ. Ẽg mré nĩmnĩ," he mũ. Kỹ tóg ag mré kurã régre tũg mũ. 41Kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg ti ki ge mũ sir, ti vĩ to. 42Ũn tỹtá ẽn fi mỹ ag tóg: "ã vĩ tugrĩn ẽg tóg ti ki ge mũ," he mũ, "hã kỹ ẽg tóg ũri ti vĩ mẽg mũ, kỹ ẽg tóg ti vĩ tugnĩn ti ki ge pẽ han kỹ nỹtĩ, ũri. Ti ki kanhró ẽg tóg nỹtĩ ha. Vẽnh kar kren han tĩ ẽn vẽ mỹr," he ag tóg mũ, ũn tỹtá ẽn fi mỹ. Hã kỹ Samaria tá ke tỹ hẽn ri ke ag vỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus tỹ pã'i kósin tỹ há' he

43 Jesus tỹ Samaria tá ke ag mré kurã régre tũg kar tóg ga tỹ Galiléia ra
tĩ mũ sir. 44 "Ũ tỹ Topẽ vĩ tó ti ẽn jamã tá ke ag ne tóg Topẽ vĩ tó tĩ ẽn to
é he tĩ'," he ja tóg nĩ, Jesus ti, hã kỹ tóg kór há ra tĩ mũ, Galiléia ra. 45 Hã
ra ag tóg, ti tỹ tá jun kỹ (ag tóg) ti mỹ vĩ há han mũ. Ti ve ja ag tóg nĩ,
Jerusalém tá, festa tỹ Páscoa ẽn tá, kỹ ag tóg ti tỹ tá nén hyn han ja ẽn
ve kãn. Hã kỹ ag tóg ti mỹ vĩ há han mũ.

46 Kỹ Jesus tóg ẽmã tỹ Caná ra tĩg mãn mũ, ga tỹ Galiléia tá ẽmã tỹ Caná
ẽn ra. Tá tóg goj tỹ vinho han ja nĩgtĩ. Ẽn tá cidade tỹ Cafarnaum vỹ kakó nĩ.

Cafarnaum tá pã'i mág tóg nĩgtĩ. Ti kosin vỹ kaga nỹ nĩ. 47 Kỹ tóg mẽg
mũ, Jesus tỹ Judéia tá kãtĩg ja ti, ti tỹ Galiléia tá jun ja ti, pã'i mág ẽn ti.
Kỹ tóg ti venh kãtĩ mũ. "Inh mré inh kósin venh kãtĩg," he tóg mũ, Jesus
mỹ. "Kaga jagy tóg nỹ, kỹ tóg inh mỹ ti ter ha mẽ tĩ. Ã mỹ ti tỹ há' henh ke
tũ?" he tóg, pã'i mág ti Jesus mỹ. 48 Hã ra Jesus tóg ti mỹ: "isỹ ẽg tỹ nén
han vãnh han mũ ve sór ãjag tóg mũ, ãjag tỹ hẽn ri ke mũn inh ki ge jé,"
he tóg, Jesus ti. 49 Hã ra pã'i ẽn tóg Jesus ti mỹ: "vó," he mũ. "Kuri inh mré
tĩg, ti ter tũ nĩ jé," he tóg. 50 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "ha ã hã tĩg," he mũ. "Há
tóg nĩ ha, ã kósin ti," he tóg. Kỹ tóg Jesus vĩ tag kri fi kỹ tĩ mũ sir, pã'i ẽn ti.

51 Ti tĩg kỹ tóg ã camarada ag kato tẽ mũ. Tỹ vaj kỹ ke vẽ. Ti ĩn tá ag tóg
kãmũ mũ, kỹ ag tóg ti mỹ: "ã kósin tóg há' hé huri," he mũ sir. 52 Kỹ tóg ag mỹ:
"ti rã tỹ hẽ kã sa ra há' hé?" he mũ. Kỹ ag tóg ti mỹ: "rãké tá, meio dia pãte ke
sĩ," he mũ. "Ẽn kã ti rỹg tóg tũ' he mũ," he ag tóg ti mỹ. 53 Hora ẽn kã Jesus tóg
ti mỹ: "ã kósin vỹ há nĩ," he ja nĩ. Kỹ tóg to jykrén há han mũ sir, pã'i ẽn ti, kỹ
tóg Jesus ki rã mũ, ti prũ fi ke gé, ti krẽ kar ag ke gé, ti camarada kar ag ke gé.
54 Jesus vỹ ga tỹ Judéia tá kãtĩg kỹ ga tỹ Galiléia ra tĩg ja nĩ. Ẽn kã tóg milagre
ẽn han, kỹ tóg tỹ régre nỹtĩ, ti tỹ ẽg tỹ nén ũ han vãnh hyn han mũ ti.

Jesus tỹ ũn grĩn grĩn kỹ nỹ tỹ há' he

5 1 Tag pãte Judeu ag tỹ festa há ũ tóg kejẽn kutẽ mũ, kỹ Jesus vỹ
Jerusalém ra tĩ mũ. 2 Tá goj nig tóg nĩgtĩ, cidade jy ró jãnkã rã hã,
jãnkã ẽn jijin hã vỹ: carneiro jo jãnkã, he mũ. Goj pénĩn tóg ĩn tỹ 5 (ke) nỹtĩ,
vẽnh kaga jo ĩn. Goj ẽn jyjy hã vỹ: Betesda, he mũ. 3 Ẽn tá vẽnh kaga tỹ hẽn
ri ke ag vỹ nỹtĩgtĩ, ũn kyvó ag, ũn tĩg vãnh ag, ũn grĩn grĩn kỹ nỹtĩ ag ke gé.
4 Goj vãn vãn he mũ jãvãnh kỹ ag tóg nỹtĩ. Kejẽn Topẽ tỹ jẽnẽ jafã vỹ goj ki
rã kỹ tỹ vãnvãn he han mũ. Ẽn kã ũ tỹ kãrãn vén mũ ẽn tóg há' he tĩ. Vẽnh
kaga kar tỹ há' he ti tĩ, goj vãnvor mũ ẽn, ũ tỹ ki ge vén mũ ag kar tỹ.

5 Ẽn tá ũ tóg nĩgtĩ, ũn kaga ũ. Kaga nĩ ki tóg 38 (ke) anos han mũ. 6 Kỹ
Jesus tóg tá jun kỹ ti vég mũ, ti tỹ tá nỹn kỹ. Hã ra tóg ki kanhró nĩ, ti tỹ vãsỹ
tá kaga nỹ ki. Kỹ tóg ti mỹ: "ã mỹ há' he sór tũ?" he mũ. 7 Hã ra tóg ti mỹ: "vó,"
he mũ. "Hã ra tóg tũ tĩ, ũ tỹ goj kãkã inh fẽg ke ti," he tóg, ũn kaga ti. "Goj tỹ
vãn vãn he kỹ ag tóg inh jo kã ra ge tĩ, ijo tá jun kỹ," he tóg, ũn kaga si ẽn ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

8 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “jẽg ra,” he mũ. “Ã cama va tĩg,” he tóg, Jesus ti,
ũn kaga si ẽn mỹ. 9 Vẽsỹmér tóg há' he mũ, kỹ tóg ã cama va tĩ mũ sir.
Vẽnhkán ke kurã ki ke vẽ, Jesus tỹ ti han mũ ti.
10 Ti tỹ vẽnhkán ke kurã ki ã cama va tĩg kỹ pã'i ag tóg ti mỹ:
“vẽnhkán ke kurã ki ẽg tóg nén ũ va tĩg ke tũ nĩ vẽ,” he mũ. “Ã tỹ nén
han ke tũ han ã tóg mũ,” he ag tóg ti mỹ. 11 Kỹ tóg ag mỹ: “ũ tỹ isỹ há' he
mũ ẽn vỹ inh mỹ: “ã cama va tĩg,” he ja nĩ, hã kỹ sóg va tĩ mũ,” he tóg.
12 Kỹ ag tóg ti mỹ: “ũ nỹ ã mỹ: “ã cama va tĩg,” hé?” he mũ. 13 Hã ra tóg
ki kagtĩg nĩ, ũ tỹ ti tỹ há' he mũ ẽn ti. Jesus vỹ ti tỹ há' he kar tĩg ja nĩ,
vẽsỹmér. E ag nỹtĩ, goj ẽn tá, vẽnh kaga ag, hã kỹ Jesus tóg ag ré kỹ tĩg
ja nĩ. Kỹ ũn kaga ja ẽn tóg ti jiji mẽ ja tũ nĩ.
14 Kar kỹ Jesus tóg ti ve mãn mũ, Topẽ jo ĩn tá. Kỹ tóg ti mỹ: “ha vé,”
he mũ. “Ã tỹ inh há' hé. Topẽ vĩ mranh mãn sór tũg nĩ, ã tỹ ti vĩ mranh
mãn mũ ra ã tóg ã kaga kãfór venh ke mũ, ha vemnĩ,” he tóg ti mỹ, Jesus
ti, ã tỹ ũ tỹ há' he ja ẽn mỹ.
15 Hã ra tóg tĩ mũ, pã'i ag mỹ Jesus ti tó jé. 16 Kỹ ag tóg ti tén sór mũ
sir, ti tỹ vẽnhkán ke kurã ki ũn kaga ẽn tỹ há' hen kỹ. 17 Hã ra Jesus tóg
pã'i ag mỹ: “inh panh vỹ rãnhrãj kỹ nĩ nĩ, ẽg jóg mág ti,” he mũ. “Kỹ sóg
ver ti kóm isũ han ke mũ gé,” he tóg, Jesus ti, pã'i ag mỹ. 18 Kỹ ag tóg ti
to jũ jagy han mũ. “Ti tén jé ẽg tóg ke mũ,” he ag tóg mũ sir jagnẽ mỹ.
Vẽnhkán ke kurã ẽn ki tóg ã tỹ nén han ke tũ ẽn han ja nĩ, Jesus ti, Judeu
ag jykre tovãnh kỹ. Hã ra tóg Topẽ to: “inh panh vỹ tỹ ti nĩ,” he mũ gé. Ti
tỹ vẽso: “Topẽ ri ke inh nĩ,” he vẽ. Hã kỹ ag tóg ti to jũ mũ, pã'i ag.

Jesus tỹ ã tỹ tỹ Topẽ kósin nĩ kãmén

19 Kỹ Jesus tóg ag mỹ vẽnh kãmén mũ. “Ki hã sóg tó mũ, ha mẽ,” he tóg. “Ẽg
jóg mág kósin vỹ ã pir mỹ nén ũ han ki kagtĩg nĩ. Ã panh vég ti tĩ, ẽg jóg mág
kósin ti, kỹ tóg ã tỹ ã panh ki nén vég mũ ẽn hã han tĩ. Ẽg jóg mág tỹ nén han
mũ ẽn hã han tóg tĩ gé, ti kósin ti. 20 Ẽg jóg mág vỹ ã kósin to há tãvĩ nĩgtĩ, hã
kỹ tóg ti mỹ ã tỹ nén han mũ ẽn ven kãn mũ. Ti tỹ nén han mũ ũ ve ãjag huri,
hã ra ãjag tóg ti kãfór venh ke mũ ver, ha vemnĩ, kỹ tóg ãjag mỹ e tĩnh mũ.
21 Tag ve jé ãjag tóg ke mũ, ha mẽ. Ẽg jóg mág tóg ũn kãgter mũ ag rĩnrĩn mãn
tĩ, ag rĩnrĩr nỹtĩ jé. Ẽn ri ke han jé tóg ke mũ gé, ti kósin ti. Ã tỹ ũn rĩn mãn mũ
ẽn rĩn mãn jé tóg ke mũ. 22 Kỹ ẽg jóg mág vỹ vẽnh kar jykre tugnỹm ke mũ, hã
ra tóg ã kósin mỹ tag tovãnh. 23 Ti mỹ tóg tag tovãnh, vẽnh kar tỹ ti to: “ũn mág
vỹ tỹ ti nĩ,” he jé, ag tỹ ẽg jóg mág to: “ũn mág vỹ tỹ ti nĩ,” he mũ tag ri ke. Ũ tỹ
ti kósin mỹ: “ũn mág vỹ tỹ ã nĩ,” he jãvãnh kỹ tóg ẽg jóg mág mỹ tag tónh ke tũ
nĩ gé. Ti hã vỹ ã kósin jẽnẽ ja nĩgtĩ. Inh hã vẽ, ti kósin ti,” he tóg, Jesus ti.
24 “Ãjag mỹ sóg tag tó mũ, ha mẽ. Ki hã sóg tó mũ, ha mẽ. Ũ tỹ inh vĩ
jẽmẽg mũ ẽn vỹ ter ke tũ nĩ, rĩr krỹg ja tũ ve jé tóg ke mũ, ti tỹ ũ tỹ inh
jẽnẽg mũ ẽn ki rã kỹ jẽn kỹ. Ẽn to tóg jũnh ke tũ nĩ, Topẽ ti. Ti ter ke vẽ vẽ,
hã ra tóg ter ke tũ nĩ. 25 Ki hã sóg tó mũ, ha mẽ. Kãnhmar ũn kãgter kỹ nỹtĩ

ag vỹ Topẽ kósin vĩ mẽnh ke mũ, kỹ ũn tỹ ti vĩ mẽg mũ ag vỹ rĩnrĩr mãn ke mũ. Kakó tãvĩ ti nĩ ha, ag rĩnrĩr mãn ke kurã ti. 26Inh panh vỹ ã pir mỹ vẽnh kar rĩnrĩr han ki kanhró nĩ, hã ra tóg inh mỹ ã jykre tag nĩm gé, sỹ vẽnh kar rĩnrĩr han mãn jé gé, isỹ tỹ ti kósin nĩn kỹ. 27Kỹ tóg inh mỹ: “ẽprã ke kar jykre tugnỹm nĩ,” he ja nĩgtĩ, isỹ tỹ ẽprã ke fi kósin nĩn kỹ. 28Tag hỹn tóg ãjag mỹ e tĩ, sỹ ãjag mỹ: “vẽnh kar rĩnrĩr han jé sóg ke mũ,” hen kỹ. Sỹ ke há vẽ, hã ra. Kejẽn ũn kãgter mũ kar ag vỹ inh vĩ mẽnh ke mũ, kỹ ag tóg ãjag kej tá kãpa kãn ke mũ. 29Kỹ ũn tỹ vẽnh jykre há han mũ ag vỹ rĩnrĩr mãn kỹ rĩr krỹg ja tũ ẽn venh ke mũ, jãvo ũn tỹ vẽnh jykre pãno han mũ ag rĩnrĩr mãn sĩ han kỹ nũgme ki vár kãn ke mũ,” he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ vẽnh kãmén mũ

30Kỹ tóg ag mỹ: “inh pi(jé) isỹ vẽsóg ki nén to jykrén mũ ẽn han tĩ',” he mũ, Jesus ti. “Inh panh tỹ inh mỹ nén tó mũ ẽn hã tó sóg tĩ, isỹ vẽnh kar jykre tugnỹm ken kỹ. Hã kỹ sóg ki hã tó tĩ, isỹ vẽsóg ki to jykrén tũ nĩn kỹ. Ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn tỹ inh mỹ nén tó mũ ẽn hã tó sóg tĩ, hã kỹ tóg há kar nĩ,” he tóg.

31“Kỹ isỹ vẽso: “ẽg jóg mág vỹ inh jẽnẽ, inh panh ti,” henh mũ ra ãjag tóg inh mỹ: “ã ón nẽ,” henh ke mũ vẽ. 32Ũ vỹ iso: “Topẽ vỹ ti jẽnẽ,” he mũ. Hã ra tóg ki hã tó mũ, ũ tỹ iso tag tó mũ ti. 33Kỹ ãjag tóg João ki jẽmẽ sór ja nĩ gé, hã kỹ ãjag tóg ti mỹ vẽnh vĩ jẽnẽ ja nĩgtĩ. Kỹ tóg ãjag mỹ inh kãmén há han ja nĩgtĩ gé. 34Hã ra tóg inh mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ, ẽprã ke tỹ iso: “Topẽ vỹ ti jẽnẽ,” hen kỹ. Hã ra sóg ãjag mỹ João vĩ tó mũ, ãjag tỹ ti vĩ kri fi jé, ãjag tỹ inh ki ge jé, ãjag krenkren jé,” he tóg, Jesus ti.

35“João vỹ ãjag mỹ lampião gru ri ke ja nĩ, ãjag mỹ kurã sĩ han kỹ, ti tỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ kãmén ja nĩn kỹ. Kỹ tóg ãjag mỹ sér tĩ ja nĩ, hã ra tóg kurã e han tũ nĩ. 36João vỹ ãjag mỹ inh kãmén ja nĩ, hã ra nén ũ vỹ inh kãmén tĩ gé, kỹ tóg João vĩ kãfór nĩ. Inh panh vỹ inh mỹ: “ẽprã ke ag tỹ nén han vãnh hyn han nĩ, milagre ti,” he ja nĩ, hã kỹ sóg hyn han tĩ. Isỹ milagre hyn han mũ tag vỹ inh kãmén há han tĩ gé. Ãjag tỹ milagre tag vigven kỹ ãjag tóg ki kanhrãn ke mũ vẽ, ẽg jóg mág tỹ inh jẽnẽ jan ki, inh panh ti. 37Kar kỹ ẽg jóg mág vỹ, ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn vỹ inh kãmén tĩ gé. Ti vĩ jẽmẽg tũ ãjag nỹtĩ, kỹ ãjag tóg ti vég tũ nĩ gé. 38Kỹ ãjag tóg ti vĩ to jykrén há han tũ nĩ gé, ãjag tỹ inh ki ge sór tũ nỹtĩn kỹ. Ti hã vỹ inh jẽnẽ. 39Topẽ vĩ to ke ãjag tóg tĩ. Há ti nĩ, tag ti. “Ẽg tỹ Topẽ vĩ rá to ken kỹ ẽg hỹn rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ,” he ãjag tóg tĩ. Inh hã vỹ ki rán kỹ nĩ, ha mẽ, hã kỹ ki ve há han nĩ, vẽnh rán ki,” he tóg. 40“Hã ra ãjag tóg inh ki ge sór tũ nĩ. Ãjag tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ra ãjag rĩnrĩr kỹ nỹtĩnh mũ vẽ,” he tóg, Jesus ti.

41“Ẽprã ke ag tỹ inh mỹ vĩ há han tũ ra tóg inh mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ. 42Hã ra sóg ãjag jykre ki kanhró nĩ. Ãjag pi(jé) Topẽ to há nỹtĩ'. 43Ãjag mỹ sóg: “ẽg jóg mág vỹ inh jẽnẽ,” henh kãtĩg ja nĩ, hã ra ãjag tóg inh vĩ mẽ sór tũ nỹtĩ. Ũ tóg kejẽn ãjag mré vẽmén kãtĩg ke mũ, Topẽ tỹ ti jẽnẽg tũ (hã) ra. Ẽn vĩ jẽmẽ jé ãjag ke mũ, ha vemnĩ. 44Inh ki ge sór tũ ãjag nỹtĩ, ãjag tỹ ẽprã ke ag

vĩ jẽmẽn kỹ. Ẽprã ke ag tỹ ãjag mỹ vĩ há han kỹ tóg ãjag mỹ sér tĩ. Kỹ ãjag tóg Topẽ tỹ ãjag mỹ nén tónh ke mũ mĩ ẽkrég tũ nĩgtĩ. “Inh jykre mỹ ti mỹ há nĩ vỹ?” he sór tũ ãjag nĩ. 45Ãjag hỹn iso: “ti hỹn ẽg to vĩ kónãn sór mũ, ẽg jóg mág mỹ,” he tĩ. Hã tũ vẽ. Ũ tỹ ãjag to vĩ kónãn ke mũ hã vỹ tỹ Moisés nĩ, ãjag tỹ ũ to: “ti hỹn ẽg to há tãvĩ nĩ,” he mũ ẽn ti. 46Ãjag tỹ Moisés vĩ kri fi (hã) ra ãjag tóg inh vĩ kri nĩm ke mũ gé vẽ vẽ. Moisés vỹ iso livro han ja nĩ, ha mẽ. 47Hã ra ãjag tóg ti vĩ rá kri fi sór tũ nĩ, hã kỹ ãjag tóg inh vĩ kri nĩm sór tũ nĩ gé,” he tóg, Jesus ti. Ti tỹ pã'i ag mỹ vẽnh kãmén hã vẽ.

Jesus tỹ ũn e jẽn
(Mt 14.13-21; Mc 6.30-44; Lc 9.10-17)

6 1Tag pãte Jesus tóg kejẽn ga tỹ Galiléia tá goj nig fĩn rãm mũ. Goj ẽn jiji hã vỹ: Tiberíades, he mũ. 2Kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ ti venh kãmũ mũ, ti nón, ũn e tãvĩ ag. Ti tỹ nén han vãnh hyn han mũ ẽn ve ja ag tóg nĩ, ti tỹ ũn kagyga ag tỹ há' he mũ ti. 3Kỹ Jesus tóg pãnónh tá ã mré mũ tĩ ag mré nĩ nĩ. 4Festa tỹ Páscoa ẽn vỹ kakó nĩ ha, Judeu ag tỹ festa han tĩ ẽn ti. 5Kỹ Jesus vỹ ũn e ẽn ki ẽvãnh mũ, ũ tỹ ti vĩ mẽnh kãmũ mũ ag ki. Kỹ tóg Filipe mỹ: “ẽg hỹn hẽ tá vẽjẽn venh ke mũ, ẽg tỹ ũn e tag ag mỹ ven jé?” he mũ, Jesus ti. 6Filipe mỹ tóg ke mũ, ti tỹ to ti jykre ve jé. Jãvo Jesus vỹ to jykrén há han huri, ti tỹ nén han ke mũ ẽn to.

7Kỹ Filipe tóg ti mỹ: “ẽg tỹ ũn e tag ag mỹ nén ũ sĩ ven jé ẽg hỹn jãnkamy tỹ hẽn ri ke to comprar henh ke mũ, hã ran kãkyn kenh ke mũ, ha vemnĩ,” he tóg, Filipe ti.

8Kỹ ag mré tĩ ũ tóg, André he mũ ẽn tóg, Simão Pedro jãvy ẽn tóg Jesus mỹ: 9“kyrũ ũ tóg cevada tỹ ẽmĩ tỹ 5 (ke) ma kãtĩg ja nĩ, kãkufár régre mré,” he mũ. “Hã ra tóg tỹ nén ũ tũ pẽ nĩ, vẽjẽn sĩ tag. E tãvĩ ag nỹtĩ,” he tóg mũ, André ti.

10Hã ra Jesus tóg: “ag mỹ: “nĩgnĩ ra,” hé,” he mũ. Kỹ ag tóg nĩgnĩ mũ. Tá tóg re gỹnh nĩ, hã kỹ ag tóg tá nĩgnĩ kỹ nỹtĩ. Ũn tỹ 5 mil (ke) ag hỹn tá nỹtĩ, ẽg tỹ ag tãvĩ tón kỹ, hã ra fag tóg tá nỹtĩ gé, gĩr tỹ hẽn ri ke ke gé. 11Ag nĩgnĩ kỹ Jesus tóg ẽmĩ ẽn mãg mũ, kỹ tóg Topẽ mỹ: “há ti nĩ,” he mũ. Kỹ tóg ag mỹ vẽnh kãpópãm mũ sir, kãkufár ẽn ke gé. Kỹ vẽnh kar vỹ ag tỹ nén ko sór mũ ẽn ko mũ sir. Sĩ tũ tóg nĩ, vẽjẽn ti. 12Ag funfór nỹtĩn kỹ Jesus tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ: “ag tỹ ko ja tũ ẽn génh mũjẽg, ti vãgfor tũ nĩ jé,” he mũ. 13Kỹ ag tóg kẽj tỹ 12 (ke) fãn mũ, cevada tỹ ẽmĩ tỹ 5 (ke) ẽn ke tỹ, vẽnh e ẽn tỹ ko kar kỹ.

14Kỹ tóg ag mỹ e tĩ, ag tỹ Jesus tỹ milagre tag han mũ ven kỹ. Kỹ ag tóg ti to: “Topẽ vĩ tó tĩ ẽn hã vẽ,” he mũ. “Ẽg tỹ ũn jãvãnh mũ ẽn hỹn tóg,” he ag tóg, Jesus to. 15Hã ra Jesus vỹ ki kanhró nĩ, ag tỹ nén han sór mũ ti. Ag tỹ Jesus tỹ pã'i mág tỹ rei han sór vẽ. Tag ki kanhró tóg nĩ, Jesus ti. Hã kỹ tóg ã pir mỹ tĩ mũ, pãnónh ra, vẽnh péju jé.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus tỹ goj nig kri tĩ
(Mt 1422-33; Mc 645-52)

16 Kutyg ke mũ ra ti mré mũ tĩ ag tóg goj nig ra mũ mũ. 17 Barco kãra ge kỹ
ag tóg goj fĩn rãm sór kỹ Cafarnaum ra mũ sór mũ. Kejẽn tóg kuty pẽ nỹ ha,
hã ra Jesus tóg ag to vỹn ke ja tũ nĩ ver. 18 Kỹ vãhã kóho jũ vỹ kãtĩ mũ, kỹ goj
vỹ krém ke mũ. 19 Mũ sĩ han ja ag nĩ, 5 (ke) quilômetros, hỹn, ke tũ nĩ kỹ 6
(ke) quilômetros, goj kri. Vãhã ag tóg Jesus vég mũ sir, ti tỹ goj kri tĩg kỹ. Ag
barco ki tóg jun mũ. Kỹ ag kanẽ tóg jũrũn ke mũ. 20 Hã ra Jesus tóg ag mỹ:
"inh hã vẽ, mũmẽg tũg nĩ," he mũ. 21 Kỹ tóg ag mỹ sér tĩ, kỹ tóg barco kãra rã
mũ sir, ag mré. Ti tỹ ag mré nĩn kỹ ag tóg kãnhmar junjun mũ, kafã ũ tá.

Vẽnh kar tỹ Jesus ve sór

22 Hã ra vẽnh e ẽn vỹ kafã ũ tá nỹtĩ ver. Tỹ vaj kỹ ag tóg Jesus jãvãnh mũ,
tá. Ti jãvãnh kỹ ag tóg: "barco pir vỹ kã nỹ ja nĩ, kuty kỹ," he mũ. "Kỹ ti
mré mũ tĩ ag vỹ barco ẽn kãra ge kỹ mũ ja nĩ, hã ra tóg ag mré tĩg ja tũ nĩ,"
he ag tóg mũ sir jagnẽ mỹ, ũn e ẽn ag. Tag tó mũ ra ag tóg Jesus vég tũ nĩ gé.
23 Kỹ barco ũ tóg ki junjun mũ, cidade tỹ Tiberíades tá kãmũ ũ. Vẽnh e ẽn
tá ag tóg junjun mũ. Tá Jesus vỹ ẽmĩ to Topẽ mré vĩ ja nĩ, kar kỹ tóg vẽnh e
ẽn mỹ vẽnh kãpópãm ja nĩ. 24 Barco tỹ tá junjun mũ ra ag tóg kãra ge kỹ mũ
mũ sir, Cafarnaum ra, ti ve jé. "Ki ti tũ nĩ, ti mré mũ tĩ ag vỹ ki tũgtũ nĩ gé.
Mũ nỹ, ti nón," he ag tóg mũ sir, ũn e ag, hã kỹ ag tóg ti nón mũ mũ.

Kanhkã tá pão

25 Ag tỹ Cafarnaum tá junjun kỹ ag tóg tá ti vég mũ sir, goj nig kafã ũ
tá, ũn e ẽn ag. Kỹ ag tóg ti mỹ: "hẽ ri ken kỹ ã ki jun?" he mũ.
26 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ha mẽ, ki hã sóg tó mũ," he mũ. "Ãjag tỹ ẽmĩ ko ja
tugrĩn ãjag tóg inh ve sór mũ," he tóg. "Sỹ milagre hyn han tĩ ẽn vég ãjag tóg
tĩ, hã ra ãjag tóg to jykrén há han tũ nĩgtĩ," he tóg. "Ãjag tógá nỹtĩ tag hã ve
sór ãjag tóg mũ. 27 Ẽg tỹ tag ki vẽjẽn vég mũ ẽn vỹ kãnhmar tũ' henh ke mũ,
kỹ tag tãvĩ to vãsãn sór tũg nĩ. Vẽjẽn ũ jé vãsãn nĩ, ẽmĩ tỹ ãjag rĩnrĩr pẽ han
mũ ẽn jé, ẽmĩ kórég vãnh ẽn jé. Sỹ ãjag mỹ ẽmĩ ẽn nĩm sór vẽ. Ẽg jóg tỹ Topẽ
tỹ inh mỹ vẽnh rãnhrãj nĩm ja hã vẽ. Ti tỹ inh mỹ tag tó hã kỹ sóg ãjag mỹ
nĩm sór mũ, ẽmĩ ti. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ mỹr," he tóg ag mỹ, Jesus ti.
28 Kỹ ag tóg ti mỹ: "kỹ ẽg hỹn hẽ ri kenh ke mũ, ẽg tỹ Topẽ jykre han jé?"
he mũ. 29 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "Topẽ tỹ ũn jẽnẽg mũ ẽn ki gemnĩ," he mũ.
30 Kỹ ag tóg ti mỹ: "kỹ ã hỹn ne han ke mũ, ẽg tỹ ve kỹ ã ki gen jé?" he mũ.
"Ã hỹn ne han há nĩgtĩ? 31 Ẽg jóg'jóg ve ag vỹ kanhkã tá pão ẽn kó, maná
he mũ ẽn, ag tỹ ga kórég ẽn mĩ mũn kỹ. Ag to tag vỹ rán kỹ nĩ, ha mẽ:
"kanhkã tá tóg ag mỹ pão jẽnẽ, ag tỹ ko jé," he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ
nĩ ki. Jãvo ã hỹn ẽg mỹ ne han ke mũ?" he ag tóg, Jesus mỹ, ti vĩ kãfãn kỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

32 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “Moisés pi(jé) ãjag mỹ kanhkã tá pão pẽ nĩm ja nĩ',” he mũ. “Ki hã sóg tó mũ, ha mẽ,” he tóg. “Ũ tỹ ãjag mỹ kanhkã tá pão pẽ nĩm mũ ẽn vỹ tỹ inh panh nĩ. 33 Topẽ jamĩ vỹ kanhkã tá kãtére mũ. Ẽn vỹ ẽprã ke kar rĩnrĩr han mũ,” he tóg, Jesus ti.

34 Kỹ ag tóg ti mỹ: “ẽg mỹ ẽmĩ ẽn nĩm, kurã kar ki,” he mũ. 35 Kỹ Jesus tóg ag mỹ vẽnh kãmén mũ sir. “Inh hã vỹ tỹ ẽmĩ ẽn ri ke nĩ, inh hã vỹ ãjag rĩnrĩr han ke mũ,” he tóg. “Ẽg tỹ vẽjẽn ko mũ ra ẽg tóg kãnhmar kókĩr mãn' he tĩ, goj kron mãn sór ẽg tĩ gé. Ũ tỹ iso kãtĩg mũ ẽn mỹ tóg hã ra sér tĩnh mũ, ti tỹ inh ki rã kỹ. Ti mỹ sér tĩ ẽn vỹ tũg' henh ke tũ pẽ nĩ. Isỹ ti mỹ vẽnh jykre nĩm ke mũ ẽn vỹ vẽjẽn kãfór nĩ,” he tóg, Jesus ti.

36 “Hã ra ãjag tóg ãjag tỹ inh vég mũ ra inh ki ge sór tũ nĩ. 37 Inh panh vỹ ũ ag kuprẽg mũ, ag tỹ tỹ isũ nỹtĩ jé. Ẽn ag vỹ iso kãmũ tĩ. Ũ tỹ iso kãmũ tĩ kar ag vỹ inh mỹ há nỹtĩ. Inh pi(jé) ũ mỹ: “inh mré kãtĩ tũg,” henh ke mũ'. 38 Kanhkã tá sóg kãtére ja nĩ. Inh pi(jé) isỹ vẽsóg ki nén to jykrén mũ ẽn han sór mũ'. Ũ tỹ inh jẽnẽg mũ tỹ inh mỹ nén tó mũ ẽn hã han sóg tĩ, hã jé sóg tá kãtére ja nĩ. 39 Ti tỹ inh mỹ nén tó mũn hã vẽ, ha mẽ. “Isỹ ã mỹ ũn jẽnẽnh ke mũ ẽn ki rĩr há han nĩ, ag vãgfor tũ nĩ jé,” he ja tóg nĩ, inh mỹ, inh panh ti. Hã kỹ sóg ke mũ. Kỹ sóg ag rĩnrĩn mãn ke mũ, kurã tỹ ẽgno ki. 40 Hỹ, tag vỹ inh panh mỹ há nĩ. Ũ tỹ ti kósin to kãmũ mũ ẽn mỹ tóg rĩr krỹg ja tũ ven ke mũ, inh panh ti, ũ tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ag kar mỹ. Kỹ sóg kurã tỹ ẽgno ki ag rĩnrĩn mãn kãn ke mũ, ha vemnĩ,” he tóg, Jesus ti. Ti tỹ Judeu ag mỹ vẽnh kãmén hã vẽ.

Ẽg tỹ Jesus nĩ konh ke

41 Kỹ Judeu ag tóg Jesus kato vĩ mũ, ti vĩ to, ti tỹ ag mỹ: “ẽmĩ tỹ kanhkã tá kãtére mũ ẽn ri ke inh nĩ,” hen kỹ. 42 “Ti ki kanhró ẽg nỹtĩ,” he ag tóg mũ. “José kósin vẽ, Jesus tag ti. Ti han mũ fag ki kanhró ẽg nỹtĩ. Hã ra tóg vẽso: “kanhkã tá sóg kãtére,” he sór mũ',” he ag tóg mũ, Jesus to.

43 Hã ra tóg ag mỹ: “iso vĩ kónãn tũg nĩ, jagnẽ mỹ,” he mũ. 44 “Inh panh tỹ ũn krĩn mũ ag hã vỹ iso kãmũnh mũ. Ũ tỹ iso kãmũ mũ ag rĩnrĩn mãn jé sóg ke mũ, kurã tỹ ẽgno ki. 45 Topẽ vĩ tó tĩ ũ vỹ tag rán ja nĩ, ha mẽ: “Topẽ vỹ vẽnh kar kanhrãn ke mũ,” he ja ti nĩ. Hã kỹ ũ tỹ inh panh vĩ mẽg mũ ag hã tóg iso kãmũnh ke mũ, inh panh tỹ ũn kanhrãn mũ ag. 46 Ẽprã ke ũ pi(jé) inh panh ve ja nĩ'. Ũ tỹ Topẽ tá kãtĩ mũ ẽn hã vỹ ti ve ja nĩ, inh,” he tóg, Jesus ti.

47 “Sỹ ãjag mỹ ki hã tó mũn hã vẽ. Ũ tỹ inh ki rã mũ ẽn vỹ rĩr krỹg ja tũ ẽn venh ke mũ. 48 Inh hã vỹ ẽmĩ pẽ ri ke nĩ, inh hã vỹ ãjag rĩnrĩr han ke mũ. 49 Ãjag jóg'jóg ve ag vỹ, ag tỹ ga kóreg mĩ mũn kỹ ag tóg kanhkã tá ẽmĩ ẽn ko ja nĩgtĩ, maná he mũ ẽn, ag tỹ ko mũ (hã) ra ag tóg kãgter kãn. 50 Ũ tỹ ẽmĩ tỹ ẽg rĩnrĩr han mũ ẽn ko kỹ, ũ tỹ kanhkã tá kãtére ja ẽn ki rã kỹ tóg ter ke tũ pẽ nĩ. 51 Ẽmĩ ẽn hã vỹ tỹ inh nĩ, inh hã vỹ kanhkã tá kãtére, inh hã vỹ ãjag rĩnrĩr han ke mũ. Ãjag tỹ ẽmĩ tag ko kỹ ãjag ter ke tũ pẽ nĩ. Isỹ vẽnh kar mỹ vẽjẽn nĩm ke hã vẽ, hã vỹ: inh nĩ, he mũ. Ãjag tỹ inh nĩ kon kỹ ãjag rĩnrĩr nỹtĩnh mũ,” he tóg, Jesus ti.

52 Kỹ Judeu ag vỹ jagnẽ mỹ: “ti mỹ ẽg mỹ ã nĩ nĩm ke mũ, ẽg tỹ ti nĩ ko jé?” he mũ. “Vẽnhmỹ ti nĩ, tag,” he ag tóg mũ.
53 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “isỹ ãjag mỹ ke há vẽ,” he mũ. “Ãjag tỹ inh nĩ ko sór tũ nĩn kỹ, ãjag tỹ inh kyvénh kron sór tũ nĩn kỹ, ãjag rĩnrĩr ke tũ pẽ nĩ. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ,” he tóg, Jesus ti. 54 “Ũ tỹ inh nĩ ko kỹ, ũ tỹ inh kyvénh kron kỹ tóg rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ, kỹ sóg ti rĩn mãn ke mũ, kurã tỹ ẽgno ki. 55 Inh nĩ vỹ tỹ vẽjẽn pẽ nĩ, inh kyvénh vỹ tỹ ẽg tỹ kron jafã pẽ nĩ gé. 56 Ũ tỹ inh nĩ kon kỹ, ti tỹ inh kyvénh kron kỹ tóg inh ki rã kỹ jẽ nĩ, kỹ sóg ti kãki nĩ gé. Jagnẽ mré ke vỹ tỹ ẽg nỹtĩ. 57 Inh panh vỹ rĩr nĩ. Ti hã vỹ inh jẽnẽ, ti tugrĩn sóg rĩr jẽ. Kỹ ũ tỹ inh ki rã mũ ẽn vỹ isugnĩn rĩr ke mũ gé. 58 Ẽmĩ tỹ kanhkã tá kãtére jan hã vẽ. Ãjag jóg'jóg ve ag tỹ ẽmĩ ko ja ẽn ri ke tũ ti nĩ. Ag hã vỹ ãjag tỹ ko mũ ra kãgter kãn ja nĩgtĩ. Ũ tỹ ẽmĩ pẽ tag ko kỹ tóg ter mãn ke tũ nĩ. Inh ki rã to ken hã vẽ,” he tóg, Jesus ti.
59 Cafarnaum tá tóg ag kanhrãn mũ, kỹ tóg ag mỹ vẽnh kãmén kãn mũ, Jesus ti, ag tỹ vẽnh kanhrãn jafã ẽn krẽm.

Ũ tỹ ón kỹ Jesus mré mũ tĩ ag tỹ ti tovãnh

60 Kỹ tóg ti mré mũ tĩ ũ ag mỹ e tĩ, ti vĩ ti. Kỹ ag tóg: “ti vĩ vỹ ẽg mỹ mẽ jagy tĩ,” he mũ. “Mẽ jãvãnh ẽg tóg nỹtĩ, ti tỹ ũri ẽg mỹ nén tó mũ tag ti,” he ag tóg mũ.
61 Hã ra Jesus tóg ki kanhró nĩ, ag tỹ ti vĩ tag to vĩ kónãn mũ ti. Hã kỹ tóg ag mỹ: “tag mỹ ãjag mỹ há tũ nĩ'?” he mũ. 62 “Kỹ ãjag hỹn hẽ ri kenh ke mũ, ãjag tỹ hẽn ri ke mũn isỹ kanhkã ra tĩg mãn ven kỹ, isỹ hẽ tá kãtére ja ẽn ra tĩg mãn kỹ, isỹ tỹ ẽprã ke fi kósin nĩn kỹ?” he tóg. 63 “Ũ tỹ ẽg rĩnrĩr han mũ vỹ tỹ Topẽ kuprĩg ti nĩ. Isỹ ãjag mỹ inh nĩ ko mũ tag to ken hã vẽ, hã vỹ: inh ki rã, he mũ. Inh vĩ tag ki króm tugrĩn ãjag rĩnrĩr nỹtĩnh ke mũ. 64 Hã ra ãjag tóg inh vĩ kri fi sór tũ nỹtĩ,” he tóg, Jesus ti. Ag jykre ki kanhró tóg nĩ, vẽsóg ki, Jesus ti, hã kỹ tóg ke mũ. Ũ tỹ ón kỹ ã ki ge mũ ẽn ki kanhró tóg nĩ. Kỹ tóg ũ tỹ pã'i ag mỹ ti tónh ke mũ ẽn ki kanhró nĩ gé. 65 Kỹ tóg ag mỹ: “hã kỹ sóg ãjag mỹ: “inh panh tỹ ũn krĩn mũ ag hã vỹ iso kãmũnh ke mũ,” he ja nĩ,” he mũ, Jesus ti.
66 Jesus vĩ tag tugrĩn ti mré mũ tĩ ũ ag tóg ti tovãnh mũ sir, ti mré ag mũ mãn tũ nĩ. 67 Kỹ Jesus tóg ũ tỹ 12 (ke) ag mỹ: “ãjag hỹn isovãnh sór mũ gé,” he mũ.
68 Kỹ Simão Pedro tóg ti mỹ: “ẽg tỹ ã tovãnh mũ ra ẽg hỹn ũ mré mũnh ke mũ'?” he mũ. “Ã hã vỹ ẽg mỹ Topẽ vĩ tó tĩ, kỹ ẽg tóg rĩr krỹg ja tũ vẽnh ke mũ, ẽg tỹ ã vĩ kri fi kỹ. 69 Ã ki ẽg ge kỹ nỹtĩ, kỹ ẽg tóg ã ki kanhró nỹtĩ. Cristo vỹ tỹ ã nĩ, Topẽ vỹ ẽg mỹ ã jẽnẽ,” he tóg, Pedro ti, Jesus mỹ.
70 Kỹ Jesus tóg ũ tỹ 12 (ke) ag mỹ: “ãjag kuprẽg inh,” he mũ, “hã kỹ ãjag tóg tỹ ũ tỹ 12 (ke) nỹtĩ,” he tóg. “Hã ra ãjag kãmĩ ũn pir vỹ tỹ Japo tũ nĩ jãvo,” he tóg, Jesus ti. 71 Ti tỹ Judas ẽn tó vẽ, Simão Iscariotes kósin ẽn. Ẽn vỹ kejẽn Jesus tovãnh kỹ pã'i ag mỹ ti ven, ag tỹ ti se jé. Ũ tỹ 12 (ke) ag kã ũ ja vẽ, Judas ti. Hã ra Jesus tóg ti tỹ nén han ke mũ ẽn ki kanhró ja nĩ.

7 1Tag pãte Jesus tóg ga tỹ Galiléia mĩ tĩ mũ. Ga tỹ Judéia ra tĩg sór tũ ti
nĩ ver, ag tỹ Judéia tá ti tén sór nỹtĩn kỹ, Judeu ag pã'i ag. 2Kejẽn tóg
Judeu ag tỹ festa há ũ tá krỹg mũ. Festa ẽn kurã ki ag tóg pãjó krẽm nỹtĩ,
Jerusalém tá. 3Kỹ Jesus jãvy ag tóg ti mỹ: "ga tỹ Judéia ra tĩg nĩ, Jerusalém
ra," he mũ. "Ã tỹ tag hã ki milagre hyn han kỹ tá ã mré ke ag tóg vég tũ
nĩgtĩ, hã kỹ cidade mág ra tĩg nĩ. 4Vẽnh kar tỹ ẽg jykre ve jé ẽg tóg vẽnh kar
rĩnve ẽg tỹ nén han ke mũ ẽn han tĩ. Hã ra ã tóg ag vatánh tá milagre ti hyn
han tĩ. Ag rĩnve han nĩ, ã tỹ nén han ke ti," he ag tóg mũ, Jesus mỹ, ti jãvy
ag. 5Ag pi(jé) ti ki ge kỹ nỹtĩ', ti jãvy ag, hã kỹ ag tóg ti to é he mũ.

6Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "inh kurã vỹ jun ja tũ nĩ ver, hã kỹ sóg tĩg sór
tũ nĩ ver," he mũ. "Ãjag hỹn kurã tũ nỹtĩ, kurã kar hỹn ãjag mỹ há nỹtĩ, hã
ra sóg kurã nĩ. 7Ũ tỹ iso jũ mũ ag pi(jé) ãjag to kórég nỹtĩ', hã ra ag tóg iso
kórég nỹtĩ, isỹ ag mỹ: "ãjag jykre vỹ kórég pẽ nĩ," hen kỹ. 8Ha festa venh
mũjẽg inhhã. Inh pi(jé) tĩg sór mũ', ver'. Inh kurã vỹ jun ja tũ nĩ ver," he tóg,
Jesus ti, ã jãvy ag mỹ. 9Tag tó kar kỹ tóg ver ga tỹ Galiléia mĩ tĩ mũ.

Jesus tỹ festa venh tĩ

10Ti jãvy ag mũ kar kỹ kejẽn Jesus tóg tĩ mũ gé, Jerusalém ra, festa ẽn ve jé.
Hã ra tóg vẽnh kar vatánh tá tĩ mũ, vẽnh péju kỹ. 11Kỹ Judeu ag tóg festa ki ti
jãvãnh mũ. Jagnẽ mỹ ag tóg: "ti hẽ kã nĩ?" he mũ. 12Vẽnh kar vỹ ti to vĩ mũ.
Ũ ag tóg ti to: "ũn há vỹ tỹ ti nĩ," he mũ. Jãvo ũ ag tóg: "vó, ẽg mỹ tóg ón tĩ,"
he mũ gé. 13Hã ra ag tóg jamã hár(a) ti to vẽmén tũ nĩgtĩ, pã'i ag kamẽg kỹ.

14Festa kuju ki Jesus kejẽn Topẽ jo ĩn ra tĩ mũ, ag kanhrãn jé. 15Kỹ ti vĩ
tóg vẽnh kar mỹ e tĩ. "Estudo mág han ja tũ ti nĩ, hã ra tóg ki kanhró pẽ
nĩ," he ag tóg mũ ti to, pã'i ag.

16Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "isỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ tó vẽ," he mũ. "Inh jykre pijé'. Ũ
tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn jykre hã vẽ," he tóg. 17"Ũ tỹ Topẽ vĩ ki króm sór mũ ag vỹ ki
kanhró nỹtĩnh mũ, sỹ ãjag mỹ ti jykre tó mũ tag ti ki. Isỹ vẽsóg ki sỹ nén tónh
ke to jykrén mũ pijé'," he tóg. 18"Ũ tỹ ã tỹ vẽsóg ki nén to jykrén mũ ẽn tó kỹ
tóg tỹ ũn mág nĩ sór mũ. Hã ra sóg ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn to: "ũn mág vỹ tỹ ti nĩ,"
he mũ. Hã kỹ ãjag tóg ki kanhró nỹtĩ, isỹ ki hã tó mũn ki. Inh pi(jé) vẽnh jykre
vẽnhmỹ tó tĩ'. 19Moisés vỹ ãjag jyvẽn ja nĩgtĩ. Topẽ jykre to. Ãjag tỹ ne jé ti vĩ
han tũ nĩ nẽ? Isỹ ti vĩ ki króm mũ ra ãjag tóg isén sór mũ'," he tóg, Jesus ti.

20Kỹ ũn e ẽn ag tóg ti mỹ: "krĩ vẽnhmỹ ã tóg nĩ." he mũ. "Ã tén sór tũ
ẽg nỹtĩ," he ag tóg mũ, Jesus mỹ.

21Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "milagre pir han ja inh nĩ, vẽnhkán ke kurã ẽn ki,
kỹ tóg ãjag mỹ e tĩ," he mũ. 22"Vẽnhkán ke kurã ki ãjag tóg gĩr ag gré junun fár
kym tĩ gé, Moisés tỹ ãjag mỹ: "ti mur pãte kurã tỹ 8 (ke) ki ti kym nĩ," he ja nĩ
ẽn kỹ. Hã ra ũ tỹ ã krẽ fár kym vén pi(jé) tỹ Moisés nĩ ja nĩ'. Ti jo ke ũ ja vẽ, ũ tỹ
kym vén ja ti. 23Ãjag tỹ Moisés vĩ ki króm jé ãjag tóg vẽnhkán ke kurã ki gĩr fár
kym tĩ. Hã ra ãjag tóg iso jũ sór mũ, isỹ vẽnhkán ke kurã ki ũn kaga pir tỹ há'

hen kỹ. 24Ón kỹ ãjag tóg iso jũ sór mũ. Inh jykre vỹ ãjag mỹ kórég nĩ ve nĩ. Ãjag tỹ to jykrén há han mũ ra ãjag tóg inh jykre há nĩ venh mũ vẽ," he tóg, Jesus ti.

Ag tỹ Jesus to: "ti mỹ tỹ Cristo nĩ vỹ?" he

25Kỹ Jerusalém tá ke ag tóg Jesus to: "ti tén sór ja ag tóg nĩ," he mũ. 26"Hã ra tóg jatun mỹ vẽnh kar mré vẽmén jẽ nĩ. Ti mỹ ag tóg vĩ tũ nĩ, pã'i ag. Ag mỹ hẽn ri ke mũn ti to: "Cristo vỹ tỹ ti nĩ, Topẽ tỹ ũn jẽnẽg mũ vỹ tỹ ti nĩ," he mũ vỹ, ẽg pã'i ag?" he ag tóg mũ, Jesus to. 27"Hã ra ẽg tóg ti tỹ hẽn tá kãtĩ mũ ki kanhró nỹtĩ. Cristo ẽn kãtĩg kỹ ẽg tóg ti tỹ hẽn tá kãtĩg mũ ki kagtĩg nỹtĩnh mũ, kỹ ti hỹn tỹ Cristo tũ nĩ," he ag tóg mũ, Jesus to.

28Hã ra Jesus tóg Topẽ jo ĩn tá jẽ nĩ, vẽnh kar kanhrãn kỹ. Kỹ tóg jamã hár(a) ag kanhrãn mũ. "Ti ki kanhró ẽg nỹtĩ, he ãjag tóg tĩ iso, ón kỹ," he tóg. "Ti tỹ hẽn tá kãtĩ mũ ki kanhró ẽg tóg nỹtĩ gé, he ãjag tóg tĩ, ón kỹ. Inh pi(jé) vẽsóg ki: inh hỹn tĩg mũ, hé'. Ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn vỹ ki hã tó tĩ. Hã ra ãjag tóg ti ki kagtĩg nỹtĩ, ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn ti ki. 29Inh hã vỹ ti ki kanhró nĩ. Ti hã tá sóg kãtére, ãjag ve jé, ti tỹ inh mỹ: "ha ag venh tĩg," hen kỹ," he tóg, Jesus ti.

30Kỹ ag tóg ti se sór mũ, hã ra ag tóg ti vóg tũ pẽ nĩ ver. Ti ter ke kurã vỹ jun ja tũ nĩ ver, hã kỹ ag tóg ag tỹ ti se sór mũ ra ti ség tũ nĩ. 31Ag jãvo ũn e ag tóg Jesus ki ge mũ. Ti to ag tóg: "ẽg mỹ tóg tỹ Cristo nĩ ve nĩ," he mũ. "Cristo kãtĩg kỹ ti nẽji milagre hyn han ke mũ. Jesus tỹ milagre hyn han vỹ e nỹtĩ. Ẽg mỹ tóg tỹ Cristo nĩ," he ag tóg, Jesus to. Tag tó kỹ ag tóg ti ki ge mũ.

Pã'i ag tỹ Jesus se sór

32Kỹ Fariseu ag tóg mẽg mũ, ũn e ag tỹ Jesus to nén (ũ) tó mũ ti. Kỹ ag tóg Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag mré vẽmén mũ, ag tỹ Jesus senh ke to. Kỹ ag tóg polícia ag jẽnẽg mũ, ag tỹ ti se jé. 33Hã ra Jesus tóg: "ãjag mré sóg nĩ sĩ han ke mũ ver," he mũ. "Tag pãte sóg tĩg ke mũ, isỹ ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn ve jé. 34Ẽn kã tóg ãjag tỹ inh venh há tĩnh mũ, hã ra ãjag tóg inh venh ke tũ nĩ. Ẽn tá junjun ke tũ ãjag tóg nĩ, isỹ hẽn ra tĩg ke ẽn tá," he tóg.

35Kỹ Judeu ag tóg jagnẽ mỹ: "ti hỹn hẽ ra tĩg sór mũ?" he mũ. "Ẽg hỹn hẽ tá ti venh ke tũ nĩ? Ti hỹn hẽn ri ke mũn ga tỹ Grécia ra tĩg sór mũ, tá ẽg mré ke ag kanhrãn jé. 36Ne to ke nẽ, hỹn, hã vỹ: "ãjag tỹ inh venh há tóg tĩnh mũ, hã ra ãjag tóg inh venh ke tũ nĩ, he mũ tag ti?" he ag tóg, Judeu ag. Jesus vĩ vỹ ag mỹ e tĩ, hã kỹ ag tóg ki kagtĩg nỹtĩ, ti tỹ nén tó mũn ki.

Topẽ kuprĩg tỹ goj ri ke nĩ

37Vãhã tóg festa tỹ kurã tỹ ẽgno tá krỹg mũ. Festa to kurã mág pẽ vẽ, kurã tỹ ẽgno ẽn ti, hã kỹ ag e tãvĩ nỹtĩ, Jerusalém tá. Kurã ẽn kã Jesus tóg jẽ kỹ vẽnh kar mỹ prẽr mũ sir. "!..Ãjag tỹ goj kron sór kỹ inh mỹ to vĩ, isỹ ãjag mỹ goj há ven jé..!" he tóg, prẽr kỹ. 38"!..Topẽ vĩ ki tag vỹ rán kỹ nĩ, ha mẽ: !..ãjag tỹ inh ki ge kỹ tóg ãjag kãki goj ror han ke mũ, isỹ ãjag mỹ goj nĩm ke ti..!" he tóg. "!..Kỹ goj tag vỹ ãjag rĩnrĩr pẽ han ke mo..!" he tóg,

Jesus ti. Ti tỹ ag mỹ prẽr jan hã vẽ. 39Jesus tỹ ag mỹ Topẽ kuprĩg tón hã
vẽ, hã to tóg: goj, he mũ. Topẽ kuprĩg tỹ tóg ag jagrẽn ke mũ, ũ tỹ ti ki ge
mũ ag. Festa ẽn kã tóg ag mỹ ti jẽnẽ ja tũ nĩ ver, Topẽ kuprĩg ti, ti tỹ ver ã
ter kar kỹ rĩr mãn ja tũ nĩn kỹ, ti tỹ ã panh ra tĩg mãn ja tũ nĩn kỹ ver.

Ag tỹ Jesus ki kagtĩg

40Kỹ Jesus vĩ mẽg mũ ũ ag tóg ti to: "Topẽ vĩ tó tĩ pẽ ẽn vẽ," he mũ.
41Kỹ ũ ag tóg ti to: "Cristo vỹ tỹ ti nĩ, Topẽ tỹ ẽg mỹ ũn jẽnẽg mũ ẽn vỹ
tỹ ti nĩ," he tĩ gé. Hã ra ũ ag tóg: "Cristo mỹ hỹn ga tỹ Galiléia tá kãtĩ mũ
vỹ?" he mũ. 42"Topẽ vĩ rá ki tóg: "Davi kósin vỹ tỹ ti nĩ, Cristo ti," he mũ,
"ẽmã tỹ Belém tá ke vỹ tỹ ti nĩ, Davi jamã ẽn tá ke," he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán
kỹ nĩ ki. Hã kỹ tóg ẽg mỹ tỹ Cristo tũ nĩ, Jesus ti, ti tỹ tỹ Galiléia tá ke
nĩn kỹ," he ag tóg. 43Hã kỹ ag tóg vẽnh kãpãm kỹ nỹtĩ, ti tugnĩn. 44Kỹ ag
kãmĩ ũ ag vỹ ti se sór mũ, hã ra ag tóg ti kãgmĩg tũ nĩgtĩ, ti kamẽg kỹ.

Pã'i ag tỹ Jesus ki ge sór tũ

45Kỹ polícia ag tóg Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag to vỹnvỹn ke mũ, Fariseu ag
to ke gé, ũ tỹ ag jẽgnẽ ja ag to. Kỹ ag tóg ag mỹ: "hỹn, ti?" he mũ. 46Kỹ ag
tóg: "hã ra tóg vĩ há tãvĩ han mũ," he mũ. "Vẽnh vĩ tỹ ge mẽ ja tũ ẽg nỹtĩ,
hã kỹ ẽg tóg ti kãgmĩ ja tũ nĩ," he ag tóg mũ, polícia ag. 47Kỹ Fariseu ag tóg
ag mỹ: "kỹ ãjag mỹ ti vĩ kri nĩm sór mũ', ti ón mũ ra?" he mũ. 48"Pã'i ũ mỹ
ti vĩ kri fig mũ'? Vó, ke tũ ẽg nỹtĩ. Fariseu ũ tỹ ti vĩ kri nĩm tũ nĩ gé. 49Hã
ra ag tóg ki kagtĩg nỹtĩ, ũ tỹ ti vĩ kri fig mũ ag. Topẽ vĩ rán ki kagtĩg ag nỹtĩ,
kỹ Topẽ vỹ ag mỹ vĩ kónãn ke mũ, ha vemnĩ," he ag tóg mũ, Fariseu ag.
50Hã ra Nicodemos vỹ ag mré nĩ gé, ũ tỹ kuty tá Jesus mré vẽmén ja ẽn ti.
Ẽn tóg ag mỹ: 51"ẽg tỹ ti vóg kónãn sór kỹ ẽg tóg ti ki jẽmẽ vén ke mũ," he
mũ. "Ti tỹ nén han ja to jykrén há han jé ẽg tóg ke mũ, ẽg tỹ kar kỹ ti vóg
kónãn jé. Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm jan hã vẽ," he tóg, Nicodemos ti.
52Hã ra ag tóg ti mỹ: "ã hỹn tỹ Galiléia tá ke nĩ gé', hã kỹ ã tóg ti jy
nĩgãn sór mũ'," he mũ. "Topẽ vĩ ki ve há han nĩ, kỹ ã tóg venh ke mũ.
Galiléia tá ke ũ vỹ Topẽ vĩ tónh ke tũ pẽ nĩ, Topẽ vỹ tá ke ũ jẽnẽnh ke tũ pẽ
nĩ," he ag tóg, Nicodemos mỹ. Kỹ ag tóg ãjag jamã ra mũ mũ sir, pã'i kar ag.

Jesus tỹ ũn tỹtá kóreg fi mỹ vẽnh pãte fón

8 1Hã ra Jesus tóg pãnónh tỹ Oliveiras ra tĩ mũ, tá nũr jé. 2Kurã ke
ra tóg Jerusalém ra tĩg mãn kỹ (tóg) Topẽ jo ĩn tá nĩ mãn mũ sir, kỹ
vẽnh kar ag tóg ti vĩ mẽnh kãmũ mũ. Tá nĩ kỹ tóg ag kanhrãn mũ. 3Kỹ
Topẽ vĩ to professor ag vỹ ũn tỹtá fi pére kãmũ mũ, Fariseu ag ke gé. Ũn
tỹtá ẽn fi ve ja ag tóg nĩ, fi tỹ fi mén tũ mré nỹn kỹ. Vẽnh kuju kã ag tóg
fi fẽg mũ. 4Kỹ ag tóg Jesus mỹ: "Senhor," he mũ. "Fi ve ẽg tóg, fi tỹ fi mén
tũ mré nỹn kỹ," he ag tóg, Jesus mỹ. 5"Moisés vỹ ẽg mỹ: "ãjag kãmĩ ũ fi tỹ
fi mén tũ mré nỹn kỹ fi tén nĩ, pó tỹ fi pin kỹ," he ja nĩ. Jo ã hỹn hẽ ri ke

tĩ?" he ag tóg, Jesus mỹ. 6Ag tỹ ón kỹ ti vĩ mẽ sór vẽ, ag tỹ ti vĩ to ti se jé. Hã ra Jesus tóg pãnh ke kỹ nĩ kỹ ga kri rán mũ, ã nĩgé tỹ. Vĩ tũ tóg nĩ.

7Hã ra ag tóg ti tovãnh sór tũ nĩ. Kỹ tóg vãhã ag ki ẽvãnh kỹ ag mỹ: "ãjag kãmĩ ũ hỹn Topẽ vĩ mranh ja tũ nĩ ver," he mũ. "Ẽn hỹn fi pin vén ke mũ, pó tỹ," he tóg mũ. 8Kỹ tóg pãnh ke mãn kỹ ga kri rán mãn mũ.

9Kỹ ti vĩ tóg ag mỹ e tĩ. Ag kar vỹ ãjag tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn mĩ ẽkrég mũ sir, hã kỹ ag tóg mũ mũ sir. Ũn si há ag vỹ mũ vén mũ, kar kỹ vẽnh kar ag. Komẽr hã ag tóg mũ kãn mũ. Vãhã Jesus vỹ ã pir mỹ nĩ, fi mré. Fi hã vỹ tá jẽ nĩ, ti mré. 10Kỹ tóg fi ki ẽvãnh kỹ fi mỹ: "ag hẽ ra kagáv, ũ tỹ ã kato vĩ mũ ag?" he mũ. "Ag mỹ ã vóg kónãn tũ?" he tóg. Ag mũ kar kỹ tóg fi mỹ ke mũ.

11Hã ra fi tóg ti mỹ: "hỹ," he mũ. Kỹ tóg fi mỹ: "kỹ inh hỹn ã vóg kónãn ke tũ nĩ gé," he mũ. "Ha tĩg, jatun mỹ. Hã ra Topẽ vĩ mranh mãn sór tũg nĩ," he tóg, Jesus ti. Ũn tỹtá kórég ẽn fi vóg kónãn sór ja tũ ti nĩ, Jesus ti.

Jesus tỹ jẽngrẽ ri ke nĩ

12Kỹ Jesus tóg Topẽ jo ĩn krẽm nĩ kỹ vẽnh kar kanhrãn mãn mũ. "Jẽngrẽ ri ke inh nĩ," he tóg. "Ãjag tỹ inh mré mũn kỹ ãjag tóg kuty mĩ mũ tũ nĩgtĩ. Jẽngrẽ mĩ ãjag tóg mũgtĩ, kurã mĩ. Ãjag tỹ vẽnh jykre tãg han ke to ken hã vẽ," he tóg.

13Hã ra Fariseu ag tóg ti vĩ kafãn mũ, kỹ ag tóg ti mỹ: "vẽnh kãmén ã tóg mũ ha," he mũ. "Ẽg tỹ vẽnh kãmén kỹ ẽg tóg ón kỹ vĩ tĩ," he ag tóg mũ sir. 14Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "hỹ," he mũ. "Vẽnh kãmén inh tĩ, hã ra sóg ki hã tó tĩ," he tóg mũ. "Isỹ hẽ tá kãtĩg mũ ẽn ki kanhró inh nĩ, isỹ hẽ ra tĩg ke mũ ti ke gé," he tóg. "Hã ra ãjag tóg inh ki kagtĩg nỹtĩ, isỹ hẽ tá kãtĩg mũn ki, isỹ hẽ ra tĩg ken ki ke gé. Ẽprã ke ãjag nỹtĩ. 15Kãnhmar ãjag tóg ũ to: "jykre kórég ti nĩ," henh ke mũ. Ãjag jãvo sóg vẽnh kar jykre to nén ũ tó tũ nĩ ver. 16Isỹ hã ra ũ jykre to nén ũ tó sór mũ ra sóg tó há han ke mũ vẽ. Inh pi(jé) inh pir mỹ nén ũ to jykrén tĩ'. Ũ tỹ inh jẽnẽg mũ vỹ inh mré nén ũ kar to jykrén tĩ. 17Kỹ ũn régre ag tỹ vẽnh vĩ pir han kỹ tóg ãjag mỹ tỹ ki hã ke nĩ. Hã kỹ tóg rán kỹ nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. 18Hã kỹ sóg vẽnh kãmén mũ, hã ra inh panh tóg, ũ tỹ inh jẽnẽg mũ tóg inh kãmén mũ gé. Régre ẽg nỹtĩ, ũ tỹ inh kãmén mũ ti," he tóg, Jesus ti.

19Kỹ ag tóg ti mỹ: "hỹn, ã panh ti?" he mũ. Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ãjag pi(jé) inh ki kanhró nỹtĩ'," he mũ. "Hã kỹ ãjag tóg inh panh ki kagtĩg nỹtĩ gé," he tóg. "Ãjag tỹ inh ki kanhró nỹtĩ ra ãjag tóg inh panh ki kanhró nỹtĩnh mũ vẽ gé," he tóg, Jesus ti. 20Ti tỹ ag mỹ vẽnh kãmén hã vẽ. Topẽ jo ĩn krẽm nĩ kỹ tóg ag mỹ vẽnh kãmén mũ, ti tỹ jãnkamy vin jafã rã hã nĩn kỹ. Kỹ pã'i ag tóg ti se sór mũ, hã ra ag tóg ti kãgmĩg tũ nĩgtĩ, ag tỹ ti kamẽg kỹ. Ti ter ke kurã vỹ jun ja tũ nĩ ver, hã kỹ ag tóg ti tỹ hẽ ri ke tũ nĩ ver.

Jesus tỹ hẽn ra tĩg ke

21Kỹ tóg ag mỹ kãmén mãn mũ. "Tĩg jé sóg ke mũ, kỹ ãjag tóg inh ve sór ke mũ, hã ra ãjag tóg inh venh ke tũ nĩ. Inh vég tũ ki ãjag tóg kãgter ke mũ, kỹ ãjag tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn vỹ ãjag kãkã nĩ nĩ. Ãjag pi(jé) isỹ hẽn

ra tĩg ke mũ ẽn ki kanhró nỹtĩ'. Isỹ hẽn ra tĩg ke mũ ẽn ki kagtĩg ãjag nỹtĩ," he tóg, Jesus ti. 22Kỹ ag tóg jagnẽ mỹ: "ti mỹ hẽn ri ke mũn vẽsén sór mũ, hã kỹn mỹ: "ãjag pi(jé) isỹ hẽn ra tĩg ke mũ ẽn ki kanhró nỹtĩ'," he mũ?" he ag tóg, Jesus to. 23Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "ẽprã ke vỹ tỹ ãjag nỹtĩ," he mũ. "Jãvo sóg tỹ kanhkã tá ke nĩ. Ga tag ki ke tỹ ãjag nỹtĩ, jãvo inh pi(jé) tỹ ga tag ki ke nĩ'. 24Hã kỹ sóg ãjag mỹ: "kãgter jé ãjag tóg ke mũ, kỹ ãjag tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn vỹ ãjag kãkã nĩ nĩ," he ja nĩ. Ha vé, ãjag tỹ inh ki ge sór tũ nĩn kỹ tóg ãjag kãkã nĩnh ke mũ, ãjag tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn ti. "Ũ ẽn vỹ tỹ inh nĩ," he ja inh nĩ ãjag mỹ. Tag to: hỹ, hemnĩ," he tóg, Jesus ti.

25Kỹ ag tóg ti mỹ: "tỹ ã ũ nĩ?" he mũ. Kỹ Jesus tóg: "vãsỹ sóg ãjag mỹ tó huri, isỹ ãjag mré vẽmén vén kỹ," he mũ. "Ãjag mỹ sóg vẽnh kãmén tĩgtĩ. 26Hã ra sóg ãjag mỹ tó kãn ja tũ nĩ ver, sỹ ãjag mỹ vĩ kónãn ke vỹ kã nĩ gé ver. Hã ra sóg ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn vĩ hã tó tĩ, ti tỹ inh mỹ tó ja kar ẽn ti. Ki hã tóg tó tĩ, ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ti," he tóg, Jesus ti. 27Hã ra tóg ag tỹ to jykrén tũ nĩgtĩ, ti tỹ ag mỹ ã panh tó mũ ra.

28Kỹ Jesus tóg ag mỹ ke mãn mũ. "Ãjag tỹ ka to isa kỹ, kỹ ãjag tóg inh ki kanhrãn ke mũ," he tóg. "Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ. Kurã ẽn kã ãjag tóg ki kanhró nỹtĩnh ke mũ, isỹ tỹ ũn ẽn nĩ ti. Inh pi(jé) vẽsóg ki nén ũ to jykrén tĩ'. Inh panh tỹ inh mỹ nén tó mũ ẽn hã tó sóg tĩ. Hã ki kanhró ãjag nỹtĩnh ke mũ, kurã ẽn kã, ãjag tỹ ka to isa kỹ. 29Kỹ ũ tỹ inh jẽnẽg mũ vỹ inh mré nĩ nĩ. Ti mỹ nén há nĩ ẽn hã han sóg tĩ, hã kỹ tóg inh mré nĩ nĩ," he tóg, Jesus ti. 30Ag tỹ ti vĩ tag mẽ kỹ ũn e ag vỹ ti ki ge mũ, kurã ẽn kã.

Jesus tỹ ẽg tar han ke

31Kỹ Jesus tóg ũ tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ ag kanhrãn mũ. "Inh vĩ tovãnh tũg nĩ," he tóg. "Kỹ ãjag tóg tỹ inh mré ke pẽ nỹtĩ. 32Kỹ ãjag tóg Topẽ vĩ pẽ ki kanhró nỹtĩnh mũ. Topẽ vĩ pẽ ki kanhró tugrĩn ãjag tóg patrão kóreg ve mãn ke tũ nĩ," he tóg.

33Kỹ ag tóg ti mỹ: "Abraão krẽ'krẽ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ," he mũ. "Ẽg pi(jé) tỹ ũ camarada nỹtĩ', ũri, vãsỹ ke gé. Ne to ke nẽ, hã vỹ: patrão kóreg ve mãn ke tũ ãjag nĩ, he mũ tag ti?" he ag tóg mũ, Jesus mỹ.

34Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "ki hã sóg ke mũ, hã kỹ sóg tó mũ," he mũ. "Ãjag tỹ Topẽ vĩ mranh kỹ ãjag tóg tỹ ti vĩ mranh jafã nỹtĩ, kỹ tóg ẽg tỹ ũn kóreg tỹ patrão vég mũ ri ke nĩ. 35Ti camarada ag pi(jé) ti ĩn krẽm ẽmã nỹtĩgtĩ'. Ti kósin hã vỹ ti ĩn krẽm nĩgtĩ jãvo. 36Kỹ, Topẽ kósin tỹ ãjag tỹ Topẽ krẽ han kỹ ãjag tóg patrão kóreg ve mãn ke tũ nĩ ha. 37Abraão krẽ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ. Ki kanhró inh nĩ. Hã ra ãjag tóg isén sór mũ, ãjag tỹ inh vĩ to há tũ nỹtĩn kỹ. 38Inh panh tỹ inh mỹ nén tó mũ ẽn hã tó sóg tĩ. Inh jãvo ãjag tóg ãjag panh tỹ ãjag mỹ nén tó mũ ẽn hã tó tĩ," he tóg, Jesus ti.

39Kỹ ag tóg ti mỹ: "hỹ, Abraão vỹ tỹ ẽg panh nĩ," he mũ.

Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ãjag tỹ tỹ Abraão krẽ nỹtĩn kỹ ti jykre han nĩ ge," he mũ. 40"Hã ra ãjag tóg isén sór mũ. Ãjag mỹ sóg Topẽ vĩ pẽ tó ja nĩ,

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Topẽ tỹ inh mỹ nén tó mũ ẽn ti, hã ra ãjag tóg isén sór mũ. Abraão vỹ tag han ja tũ nĩ. 41 Vyrmỹ ãjag panh ũ tũ hã han ãjag tóg tĩ," he tóg.

Kỹ ag tóg Jesus mỹ: "panh ẽg nỹtĩ, hã vỹ: Topẽ, he mũ. Ẽg pi(jé) panh tũ nỹtĩ'," he ag tóg mũ.

42 Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "Topẽ tỹ tỹ ãjag panh nĩ ra ãjag tóg iso há nỹtĩnh mũ vẽ," he mũ. "Inh panh tá sóg kãtére, hã kỹ sóg ãjag mré nĩ nĩ. Inh pi(jé) vẽsóg ki nén to jykrén kỹ kãtére mũ'. Ti hã vỹ inh jẽnẽ. 43 Hã ra ãjag tóg inh vĩ ki kagtĩg nỹtĩ. Mẽ sór tũ ãjag nỹtĩ, hã kỹ ãjag tóg ki kagtĩg nỹtĩ. 44 Japo krẽ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ, kỹ ãjag tóg ti tỹ nén to jykrén mũ ẽn han tĩ. Topẽ tỹ ẽprã ke ag han ẽn kã tóg ag kãgtén sór tĩgtĩ, Japo ti. Vãsỹ ti jykre vẽ, kỹ tóg ũri tỹ ti jykre nĩ gé ver. Ti pi(jé) ki hã tó tĩ'. Ki hã tó to ti kóreg pẽ nĩ, Japo ti. Vẽnh ó vỹ tỹ ti tũ pẽ nĩ. Ón mẽ ti nĩgtĩ, vẽnh ón né vẽ. Ti hã vỹ tỹ ũn ón mũ ag panh kar nĩ. 45 Ti jãvo sóg ki hã tó tĩ. Hã ra ãjag tóg inh vĩ kri nĩm sór tũ nĩgtĩ. 46 Inh hỹ ne ki Topẽ vĩ mranh? Ha inh mỹ tó. Mranh ja tũ sóg nĩ. Hã ra sóg ãjag mỹ Topẽ vĩ pẽ tó tĩ. Ãjag hẽ ri ken kỹ inh vĩ kri fi sór tũ nĩ? 47 Topẽ krẽ ag vỹ Topẽ vĩ mẽg tĩ. Ãjag pi(jé) inh vĩ jẽmẽ sór tĩ', ãjag tỹ tỹ Topẽ krẽ tũ nỹtĩn kỹ," he tóg, Jesus ti, ag mỹ.

Jesus tỹ Abraão kãfór nĩ

48 Kỹ Judeu ag tóg ti mỹ: "Samaria tá ke ri ke ã tóg nĩ, ã tỹ ki kagtĩg nĩn kỹ, kỹ ã jagrẽ kóreg nĩ gé," he mũ.

49 Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "inh pi(jé) jagrẽ kóreg nĩ'," he mũ. "Inh panh to sóg: ũn mág vỹ tỹ ti nĩ, he tĩ. Hã ra ãjag tóg iso é he tĩ. 50 Inh pi(jé) vẽsỹ ũn mág han sór mũ'. Ũ tỹ isỹ ũn mág han ke mũ vỹ nĩ nĩ, ẽn vỹ vẽnh kar jykre tugnỹm ke mũ. 51 Ki hã sóg ke mũ, hã kỹ sóg tó mũ, ha mẽ. Ãjag tỹ inh vĩ kri fi kỹ ãjag ter ke tũ pẽ nĩ," he tóg, Jesus ti.

52 Kỹ Judeu ag tóg ti mỹ: "jagrẽ kóreg ã tóg nĩ," he mũ. "Vãhã tóg ve há tĩ, ã jagrẽ kóreg ti," he ag tóg mũ ti mỹ. "Abraão vỹ ter, kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag kar vỹ kãgter. Hã ra ã tóg ón kỹ: "ãjag tỹ inh vĩ kri nĩm kỹ ãjag kãgter ke tũ pẽ nĩ," he mũ. 53 Ã mỹ vẽsỹ ẽg jóg'jóg ve tỹ Abraão kãfór han sór mũ', ã tỹ ẽg mỹ: kãgter ke tũ ãjag nĩ, hen kỹ? Ter ja ti nĩ, Abraão ti, kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag kar vỹ kãgter kãn gé. Vẽsỹ ũn mág han kỹ nĩ ve ã tóg nĩ," he ag tóg, Jesus mỹ, Judeu ag.

54 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "isỹ vẽsỹ ũn mág han kỹ sóg ón kỹ ke mũ ve nĩ," he mũ. "Hã ra inh panh hã vỹ isỹ ũn mág han ke mũ, ãjag tỹ ũ to: ẽg jóg mág, he mũ ẽn ti. 55 Hã ra ãjag tóg ti ki kagtĩg nỹtĩ, ãjag jãvo sóg ti ki kanhró nĩ. Isỹ ãjag mỹ: "ti ki kagtĩg inh nĩ," he mũ ra sóg ãjag ón tag ri ke han mũ vẽ, hã ra sóg ti ki kanhró nĩ, kỹ sóg ti vĩ ki króm tĩ gé. 56 Ãjag jóg'jóg ve tỹ Abraão vỹ inh kurã ve sór ja nĩ, kỹ tóg kejẽn vé, kỹ tóg ti mỹ sér pẽ tĩ, ti tỹ inh kurã ve kỹ," he tóg, Jesus ti.

57 Kỹ Judeu ag tóg ti mỹ: "50 (ke) anos han tũ ã nĩ ver, hã ra ã tóg: "Abraão ve inh," he mũ. Vĩ vẽnhmỹ han ã tóg," he ag tóg mũ, Jesus mỹ.

58 Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "ki hã sóg ke mũ, hã kỹ sóg tó mũ, ha mẽ," he mũ. "Abraão mur tũ ra sóg nĩ nĩ," he tóg, Jesus ti. 59 Kỹ ag tóg jũgjũ mũ, ti tỹ vẽso:

"Topẽ ri ke inh nĩ," hen kỹ. Hã kỹ ag tóg pó mãn kỹ ti pin sór mũ. Hã ra Jesus tóg Topẽ jo ĩn kãtá kãkutẽ mũ sir, kỹ tóg tĩ mũ, vẽnh péju jé.

Jesus tỹ ũn kyvó tỹ há' he

9 1Kejẽn Jesus tóg tĩg kỹ ũn kyvó vég mũ. Ã mur mũn kã tóg kyvó nĩ sir.
2Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti mré ti vég mũ gé. Kỹ ag tóg Jesus mỹ: "ti han mũ fag hỹn Topẽ vĩ mranh'," he mũ, "ha kỹ tóg kyvó nĩ'," he ag tóg. "Ti tỹ vẽsóg ki Topẽ vĩ mranh kỹn mỹ kyvó nĩ vó?" he ag tóg mũ. 3Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ti tỹ Topẽ vĩ mranh to ke pijé'," he mũ. "Ti han mũ fag tỹ Topẽ vĩ mranh to ke pijé'," he tóg. "Topẽ tỹ vẽnh kar mỹ ã tỹ nén han sór mũ ẽn ven sór vẽ, ti ki. 4Isỹ ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn tỹ inh mỹ nén tó mũ ẽn han sór vẽ. Ver tóg inh mỹ kurã nĩ, sỹ rãnhrãj jé. Kãnhmar tóg kuty nỹnh mũ, kỹ ũ tóg rãnhrãj mãn ke tũ nĩ, iser ke kurã ẽn kã," he tóg. 5"Ver sóg ãjag mré tĩg mũ, kỹ sóg ãjag mỹ jẽngrẽ ri ke nĩ ver," he tóg, Jesus ti. 6Tag tó kar kỹ tóg sug mũ, ga kri, kỹ tóg óré sĩ han mũ. Óré ẽn tỹ tóg ũn kyvó kanẽ to tĩn mũ. 7Kỹ tóg ti mỹ: "ha tĩg, goj tỹ Siloé ki vẽnh kype jé," he mũ. Goj tỹ Siloé to ke hã vỹ: "ũ tỹ inh jẽnẽ ja," he mũ, ẽg vĩ ki. Kỹ tóg tĩ mũ, ũn kyvó ti. Kỹ tóg tá kãtĩg kỹ ẽvãnh há han tĩ nĩ sir.
8Ti tỹ ẽvãnh há han kỹ tóg ti rã hã nỹtĩ kar ag mỹ e tĩ. Vẽnh kar vỹ ti ki kanhró nỹtĩ, vẽnh kar mỹ tóg: "inh mỹ nén ũ nĩm," he tĩ ja nĩgtĩ. Kỹ ag tóg, ag tỹ ti ẽvãnh há tag ve kỹ (ag tóg) ti to: "ũ tỹ ẽg mỹ: inh mỹ nén ũ nĩm, he tĩ ẽn hã tũ mỹ'?" he mũ. 9Kỹ ag kãmĩ ũ tóg: "ti hã vẽ," he mũ. Hã ra ũ ag tóg: "ẽn ri ke nĩ ve ti nĩ, hã ra tóg ẽg mỹ tỹ hã tũ nĩ," he mũ gé. Hã ra tóg vẽso: "inh hã vẽ," he mũ. 10Kỹ ag tóg ti mỹ: "kỹ ã hẽ ri ké, ã tỹ ẽvãnh há' he jé?" he mũ. 11Kỹ tóg ag mỹ: "ag tỹ ũ to: Jesus, he mũ ẽn vỹ óré han, kỹ tóg inh kanẽ to tĩn, kỹ tóg inh mỹ: "goj tỹ Siloé ra tĩg nĩ, tá vẽnh kupemnĩ," hé. Kỹ sóg vyr. Vẽnh kupe sóg, kỹ sóg ẽvãnh há' he mũ sir," he tóg, ũn kyvó ja ti. 12Kỹ ag tóg ti mỹ: "ti hẽ kã jẽ?" he mũ. Hã ra tóg ag mỹ: "ha'?" he mũ.

Fariseu ag tỹ ũn kyvó ja ki jẽmẽ

13Kỹ ag tóg Fariseu ag mỹ ti pére mũ mũ, ũn kyvó ja ẽn ti. 14Hã ra tóg tỹ vẽnhkán ke kurã nĩ. Ẽn kã Jesus tóg óré han kỹ ti tỹ há' hé. 15Kỹ Fariseu ag tóg ti ki jẽmẽ sór mũ gé. "Ã hẽ ri ké, ã tỹ ẽvãnh há' he jé?" he ag tóg mũ gé. Kỹ tóg ag mỹ: "óré tỹ tóg inh kanẽ to tĩn, kỹ sóg vẽnh kupenh vyr, kỹ sóg ẽvãnh há' he mũ sir," he mũ, ag mỹ, ũn kyvó ja ti.
16Kỹ Fariseu ũ ag tóg Jesus to: "Topẽ pi(jé) ti jẽnẽ'," he mũ. "Vẽnhkán ke kurã ki tóg vẽnhkán vãnh nĩgtĩ, kỹ tóg kóreg nĩ," he ag tóg mũ, Jesus to, Fariseu ũ ag. Hã ra ũ ag tóg ti to: "hã ra tóg nén ũ há tãvĩ han," he mũ gé. "Ti kóreg nĩ ran hỹn tag han ki kagtĩg nĩnh mũ vẽ," he ag tóg, Fariseu ũ ag. Hã kỹ ag vẽnh kãpãm kỹ nỹtĩ. 17Kỹ ag tóg ũn kyvó ja ẽn ki jẽmẽ mãn mũ. "Ti mỹ tỹ ũn há nĩ', ũn kóreg mỹ vó?" he ag tóg mũ. "Ã tỹ tóg há' hé mỹr," he ag tóg.
Kỹ tóg ag mỹ: "inh mỹ tóg tỹ Topẽ vĩ tó jafã nĩ," he mũ, ũn kyvó ja ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

18 Hã ra ag tóg ti vĩ kri nĩm sór tũ nĩ. “Ti mỹ kyvó ja nĩ vỹ?” he ag tóg
mũ. Kỹ ag tóg ti han mũ fag jé prẽr mũ. 19 Kỹ ag tóg fag mỹ: “ãjag kósin
hã mỹ'?” he mũ. “Ti mỹ ã mur mũn hã kã kyvó ja nĩ? Kỹn hỹn hẽ ri ké, ti
tỹ ũri ẽvãnh há nĩn jé?” he ag tóg mũ, ti han mũ fag mỹ.
20 Kỹ fag tóg: “hỹ, ẽg kósin hã vẽ,” he mũ. “Ã mur mũn hã kã tóg kyvó ja
nĩ. 21 Hã ra tóg ũri ẽvãnh há nĩ. Hẽ ri ken kỹ'? Ha'? Ũ nỹ ti han'? Ha ti ki
jẽmẽmnĩ. Sanh há ti nĩ ha. Ãjag mỹ ti tónh mũ,” he fag tóg, ti han mũ fag.
22 Hã ra fag tóg pã'i ag kamẽg mũ, hã kỹ fag tóg: “ha ti ki jẽmẽmnĩ,” he
mũ. Pã'i ag vỹ tag tó ja nĩ, Jesus to: “ãjag kãmĩ ũ tỹ ti to: “Cristo vỹ tỹ ti nĩ,”
hen kỹ ẽg ti kutẽm ke mũ,” he mũ, “ti tỹ tỹ ẽg mré ke tũ nĩ jé, ti tỹ ẽg mré
vẽnhmãn tũ nĩ jé, ẽg vẽnh kanhrãn jafã krẽm,” he ja ag tóg nĩgtĩ. 23 Hã kỹ
ũn kyvó ja ẽn han mũ fag vỹ Jesus to nén ũ tó sór tũ nĩ, hã kỹ fag tóg pã'i ag
mỹ: “sanh há ti nĩ ha, ãjag mỹ ti tónh mũ,” he mũ, fag kósin kyvó ja ẽn to.
24 Kỹ ag tóg ũn kyvó ja ẽn jé prẽr mãn mũ. Kỹ ag tóg ti mỹ: “ker ón hẽ',
Topẽ vỹ ã vĩ mẽg mũ,” he mũ. “Ũ tỹ ã tỹ há' he mũ ẽn vỹ kórég nĩ, Topẽ
vĩ mranh ti tĩ,” he ag tóg mũ ti mỹ. 25 Kỹ tóg: “mẽ',” he mũ. “Ti mỹ Topẽ
vĩ mranh tĩ'? Sỹ ki kagtĩg tóg tĩ. Nén ũ pir hã ki kanhró sóg nĩ. Kyvó inh
vẽ vẽ, hã ra sóg ẽvãnh há nĩ ha,” he tóg, ũn kyvó ja ẽn ti.
26 Kỹ ag tóg ti mỹ: “ti hẽ ri ké, ã tỹ há' he jé?” he mãn mũ. 27 Hã ra tóg
ag mỹ: “ãjag mỹ inh hur tó, hã ra ãjag tóg mẽ sór tũ nĩ,” he mũ. “Ãjag tỹ
ne jé mẽ mãn sór nẽ? Ãjag mỹ ti mré mũ sór mũ gé?” he tóg.
28 Kỹ ag tóg ti nyg mũ. “Ã hã vỹ tỹ ti mré ke nĩ,” he ag tóg mũ. “Jãvo ẽg
tóg tỹ Moisés mré ke nỹtĩ,” he ag tóg, pã'i ag, ũn kyvó ja ẽn mỹ. 29 “Topẽ
vỹ Moisés mré vẽmén ja nĩ, tag ki kanhró ẽg tóg nỹtĩ. Hã ra ẽg pi(jé) ẽn
ki kanhró nỹtĩ'. Ti hỹn tỹ hẽ tá ke nĩ'?” he ag tóg, pã'i ag.
30 Kỹ ũn kyvó ja ẽn tóg ag mỹ: “mẽ',” he mãn mũ. “Ãjag mỹ ti ki kagtĩg
nỹtĩ, ti tỹ tỹ hẽ tá ke nĩn ki? Isỹ tóg há' hé mỹr, inh kanẽ tỹ. 31 Hã ra
Topẽ tóg ẽg vĩ mẽg tũ nĩgtĩ, ẽg tỹ tỹ ti vĩ mranh jafã nỹtĩn kỹ. Ũ tỹ Topẽ
kamẽg mũ ẽn vĩ hã mẽg ti tĩ. Ũ tỹ ti vĩ ki króm mũ ẽn vĩ hã mẽg ti tĩ,
Topẽ ti. 32 Inh mur mũ kã inh kyvó nĩ ja nĩ. Ũ tỹ ge tỹ há' he mũ tag ve ja
tũ inh nĩ ver. Hã ra tóg isỹ há' hé. 33 Ti tỹ Topẽ tá kãtĩg tũ ra tóg nén ũ há
han ki kagtĩg nĩ vẽ,” he tóg, ũn kyvó ja ti, pã'i ag mỹ.
34 Hã ra ag tóg ti mỹ: “Topẽ vĩ mranh kỹ ã tóg mur, hã ra ã tóg ẽg
kanhrãn sór mũ',” he mũ. Kỹ ag tóg ti kutẽm mũ, vẽnh kanhrãn jafã krẽm.

Ũn kyvó to comparação

35 Hã ra Jesus tóg mẽg mũ, ag tỹ ti kutẽm ja ti. Kỹ tóg ti venh tĩ mũ. Kỹ
tóg ti mỹ: “ã mỹ ẽprã ke fi kósin ẽn ki rã sór tũ?” he mũ.
36 Kỹ tóg Jesus mỹ: “kỹ ũn nẽ ge?” he mũ. “Sỹ ti ki rã sór vẽ,” he tóg.
37 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “ti ve ã huri,” he mũ. “Ũ tỹ ã mré vẽmén jẽ mũ hã
vỹ tỹ ti nĩ, inh hã vỹ tỹ ti nĩ,” he tóg.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

38 Kỹ ũn kyvó ja tóg ti mỹ: “Senhor,” he mũ. “Ã ki rã kỹ inh jẽ nĩ,” he tóg.
Kỹ tóg ti krẽm mũg ke mũ, Jesus krẽm, ti mỹ: “Topẽ kósin vỹ tỹ ã nĩ,” he jé.
39 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “ga tag ki sóg jun, sỹ vẽnh kar jykre tugnỹm jé,”
he mũ. “Ũn kyvó ag tỹ ẽvãnh há han jé sóg ke mũ. Ag tỹ iso jykrén há han
ke to ken hã vẽ. Kỹ sóg ũ tỹ ve há han mũ ag kyvó han ke mũ gé. Ag tỹ iso
jykrén há han ki kagtĩg to ken hã vẽ,” he tóg, Jesus ti, ũn kyvó ja ẽn mỹ.
40 Hã ra Fariseu ũ ag tóg ti vĩ mẽg mũ. Kỹ ag tóg ti mỹ: “kỹ ẽg mỹ kyvó
nỹtĩ gé'?” he mũ.
41 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “ãjag tỹ: kyvó ẽg nỹtĩ, ki kagtĩg ẽg nỹtĩ,” he mũ
hã ra Topẽ tóg ãjag to jũ tũ nĩ ver. Hã ra ãjag tóg vẽso: “ẽvãnh há ẽg nỹtĩ,
ki kanhró ẽg nỹtĩ,” he tĩ. Hã kỹ ãjag tỹ Topẽ vĩ mranh ja vỹ ãjag kãkã nĩ
nĩ,” he tóg, Jesus ti, Fariseu ag mỹ.

Vẽnh mẽg tỹ carneiro to comparação

10 1 Kỹ Jesus tóg ag mỹ vẽnh kãmén mãn mũ. “Ki hã sóg ke mũ, hã kỹ sóg
tó mũ,” he tóg. “Ẽg tỹ ẽg mẽg tỹ carneiro jy ró han kỹ ẽg tóg ti jãnkã
ra rã tĩ. Jãvo ũ tóg kejẽn ró to tãpry kỹ pãte rã sór tĩ. Ti tỹ carneiro péju sór vẽ,
hã kỹ tóg ró to tãpry kỹ pãte rã sór mũ. 2 Ti jãvo ũ tỹ carneiro ki rĩr tĩ vỹ jãnkã
ra rã mũ. 3 Jãnkã ki rĩr tĩ ẽn vỹ ti mỹ ró nón tĩ, jãnkã ti. Kỹ tóg carneiro jygji tó
kãn mũ sir. Ti vĩ ki kanhró fag nỹtĩ, ti mẽg tỹ carneiro fag. 4 Kỹ tóg fag jo tĩ mũ,
re ra. Kỹ tóg ã mẽg fag jé prẽr kãn mũ sir, kỹ fag tóg pa kãn mũ, ũ tỹ carneiro
ki rĩr tĩ ẽn mẽg fag. Kỹ tóg fag jo tĩ mũ, kỹ fag tóg ti nón mũ mũ sir, ti mẽg
fag, fag tỹ ti vĩ ki kanhró nỹtĩn kỹ. 5 Fag pi(jé) ũ nón mũnh ke mũ', fag tỹ ũn ki
kagtĩg nón. Ũ jo fag vẽnh pigjunh ke mũ, fag tỹ ũn ki kagtĩg ẽn jo. Fag pi(jé)
ti vĩ ki kanhró nỹtĩ', hã kỹ fag tóg ti jo vẽnh pigjunh ke mũ,” he tóg, Jesus ti.
6 Jesus tỹ ag mỹ comparação han vẽ. Ti mỹ ẽg tóg vẽnh mẽg tỹ carneiro ri ke
nỹtĩ, ẽg tỹ ti nón mũn kỹ. Hã ra Fariseu ag tóg ti vĩ to jykrén tũ nỹtĩ.

Vẽnh mẽg to comparação ũ

7 Hã ra Jesus tóg ag mỹ kãmén mãn mũ. “Ki hã sóg tó mũ, hã kỹ sóg ke
mũ,” he tóg. “Carneiro jy ró jãnkã ri ke inh nĩ,” he tóg. 8 “Ũ tỹ inh jo kãmũ ag
vỹ tỹ carneiro pigju(g) tĩ ag nỹtĩ ja nĩgtĩ, ũn jũ (ka)mẽ ag nỹtĩ ja nĩgtĩ. Hã ra
carneiro fag vỹ ag vĩ mẽ ja tũ nỹtĩ. 9 Inh hã vỹ fag mỹ jãnkã ri ke nĩ. Ũ tỹ inh
ki rã mũ vỹ kren ke mũ, kỹ tóg ti tỹ jãnkã ra rã ri ke nĩ. Kỹ tóg kãra rã tĩ, kar
kỹ tóg kãkutẽ tĩ gé, ti tỹ vẽjẽn ve kỹ. 10 Vẽnh mẽg tỹ carneiro pigju(g) tĩ ẽn vỹ
carneiro pigju hã jé kãtĩ tĩ, fag kãgtén jé, fag kókén jé. Ti jãvo sóg fag ki rĩnrĩr
há han hã jé kãtĩg, fag tỹ jagtar tũ nỹtĩ jé, fag mỹ sér tĩ jé,” he tóg, Jesus ti.
11 “Ũ tỹ carneiro ki rĩr tĩ ri ke inh nĩ gé, ũn tỹ ki rĩr há ri ke inh nĩ. Ũ tỹ
carneiro ki rĩr há han mũ vỹ ã mẽg jagfy ter ke mũ, fag krenkren jé. 12 Kỹ ũ
camarada vỹ tag ri ke tũ nĩgtĩ. Mĩg kamẽg jé tóg ke mũ, kỹ tóg mĩg ve kỹ
vẽnhvãg tĩnh ke mũ, ã patrão mẽg tovãnh kỹ, ti camarada ti. Kỹ mĩg vỹ fag
kugmĩnh ke mũ, kỹ fag tóg vẽnh kãpugpóv ke mũ gé, mĩg tugrĩn, carneiro

fag. Ti camarada mẽg pi(jé)', ti patrão mẽg vẽ, hã kỹ tóg fag jy nĩgãn há han tũ nĩ. 13Mĩg ve kỹ tóg vẽnh vãg tĩ mũ. Jãnkamy hã to tóg rãnhrãj jẽ nĩ, hã kỹ tóg mĩg kamẽg mũ. 14Ti jãvo sóg carneiro ki rĩr há han tĩ. Inh mẽg ki kanhró sóg nĩ, kỹ fag tóg inh ki kanhró nỹtĩ gé. 15Ri ke ti nĩ gé, inh panh mré. Inh ki kanhró tóg nĩ, kỹ sóg ti ki kanhró nĩ gé. Kỹ sóg inh mẽg jagfy ter ke mũ. 16Inh mẽg ũ vỹ nỹtĩgtĩ gé ver, inh mẽg tỹ hẽ tá ke fag. Ãjag povo kãmĩ ke pijé'. Ẽn jé prẽr jé sóg ke mũ gé, kỹ fag tóg inh mré kãmũnh ke mũ gé. Inh vĩ mẽ jé fag ke mũ gé. Inh mẽg tỹ tag ki fag mré ke vỹ tỹ fag nỹtĩnh mũ. Fag kar jy sóg ró pir han ke mũ, inh mẽg kar jy, kỹ sóg inh pir mỹ fag ki rĩr ke mũ," he tóg, Jesus ti.

17"Inh panh vỹ iso há nĩ, isỹ inh mẽg jagfy ter ken kỹ, kar kỹ sóg rĩr mãn ke mũ. 18Iser sór tũ ra ũ pi(jé) isén ke mũ vẽ'. Hã ra sóg fag jagfy ter sór mũ. Iser sór kỹ sóg ter ke mũ. Inh rĩr mãn sór kỹ sóg rĩr mãn ke mũ gé, iser kar kỹ. Inh panh tỹ inh mỹ nén tó mũn hã vẽ," he tóg, Jesus ti.

19Judeu ag tỹ ti vĩ tag mẽ kỹ ag tóg vẽnh kãpãm kỹ nỹtĩ mãn mũ gé. 20Ũn e tóg ti to: "jagrẽ kórég ti nĩ, krĩ vẽnhmỹ ti nĩ, ti vĩ mẽ sór tũg nĩ," he mũ. 21Hã ra ũ ag tóg: "ũn pi(jé) ã jagrẽ kórég hã ra vẽnh vĩ há tó tĩ'," he mũ. "Ũn kyvó tỹ há' he ki kagtĩg tóg nĩ gé, ũn jagrẽ kórég ti," he ag tóg mũ, Judeu ũ ag, ũ tỹ Jesus to há nỹtĩ ag.

Judeu ag tỹ Jesus tén mãn sór

22Kejẽn tóg Judeu ag tỹ festa há' ũ tá krỹg mũ. Vãsỹ ũ tỹ Judeu ag kato vãsãnsãn mũ ag vỹ Topẽ jo ĩn kókén ja nĩgtĩ, hã ra Judeu ag tóg kejẽn ti ĩn han mãn. Ag tỹ ĩn han mãn to festa hã vẽ sir. Prỹg kar ki ag tóg festa ẽn han tĩ. Kusãg mũ ẽn kã ke ja vẽ, festa ẽn ti. 23Hã ra Jesus tóg venh tĩg ja nĩ, kỹ tóg Topẽ jo ĩn mĩ pasa ke tĩ nĩ, Salomão tỹ jãnkã ẽn tá. 24Kỹ Judeu ag tóg ti venh kãmũ mũ, ag tỹ ón kỹ ti ki jẽmẽ jé. "Ã hẽ ri ke kã ẽg mỹ vẽnh kãmén há han ke mũ'?" he ag tóg mũ. "Ã mỹ tỹ Cristo nĩ? Topẽ tỹ ẽg mỹ ũn jẽnẽnh ke mũ ẽn mỹ tỹ ã nĩ'? Ha ẽg mỹ tó há han," he ag tóg mũ, ón kỹ.

25Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "ãjag mỹ sóg hur tó, hã ra ãjag tóg kri nĩm sór tũ nĩ," he mũ. "Milagre hyn han sóg tĩ gé, inh panh tỹ inh mỹ nén tó ja ẽn. Ẽn ve kỹ ãjag tóg inh ki kanhró nỹtĩnh mũ vẽ. 26Hã ra ãjag tóg kri fi sór tũ nỹtĩ. Ãjag pi(jé) inh mẽg tỹ carneiro ri ke nỹtĩ', hã kỹ ãjag tóg kri nĩm sór tũ nỹtĩ. 27Inh mẽg fag vỹ inh vĩ mẽg tĩ, fag ki kanhró sóg nĩ, hã kỹ fag tóg inh mré mũgtĩ. 28Fag jagfy sóg ter ke mũ, kỹ fag tóg kãgter ke tũ nĩ. Mĩg vỹ fag kugmĩnh ke tũ pẽ nĩ gé, isỹ fag jy nĩgãn kỹ. 29Inh panh tỹ inh mỹ fag vin mũn hã vẽ, inh mẽg fag. Hã ra tóg vẽnh kar kãfór nĩ, inh panh ti. Kỹ ũ pi(jé) inh panh tũ ag péju(g) tĩ', ti tỹ tỹ vẽnh kar kri ke nĩn kỹ. 30Inh panh mré sóg tỹ ũn pir nĩ," he tóg, Jesus ti.

31Ag tỹ ti vĩ tag mẽ kỹ ag tóg pó tỹ hẽn ri ke mãg mũ sir, Judeu ag, ag tỹ tỹ ti pin kỹ ti tén jé.

32 Hã ra Jesus tóg ag mỹ: “nén ũ há hã hyn han ja inh nĩ,” he mũ. “Inh
panh tỹ inh mỹ: “tag han ra,” he ja ẽn hã han inh tĩ. Sỹ nén han ja tỹ hẽ
nỹ hỹn ãjag mỹ kórég nĩ', hã kỹ ãjag tóg isén sór mũ?” he tóg.
33 Hã ra ag tóg ti mỹ: “ẽg pi(jé) nén ũ há to ã tén sór mũ',” he mũ. “Ẽprã
ke vỹ tỹ ã nĩ, ẽg mré ke vỹ tỹ ã nĩ, hã ra ã tóg vẽso: “Topẽ kósin vỹ tỹ inh
nĩ,” he mũ. Ã tỹ Topẽ to vĩ kónãn hã vẽ. Tag to ẽg tóg ã tén ke mũ, pó tỹ
ã pin kỹ,” he ag tóg mũ, Judeu ag.
34 Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki tag vỹ rán kỹ nĩ, ha mẽ,”
he mũ. “Topẽ vỹ ẽprã ke ag to: “Topẽ ri ke ãjag nỹtĩ,” he tĩ,” he tóg, Topẽ vĩ
rá ki. 35 Kỹ tóg ũ tỹ ti vĩ mẽg mũ ẽn ag mỹ: “Topẽ ri ke ãjag nỹtĩ,” he ja nĩ,
Topẽ ti. Hã ra tóg ón tũ nĩgtĩ, Topẽ ti. 36 Hã kỹ tóg vẽnhmỹ tũ nĩ gé, sỹ ãjag
mỹ: Topẽ kósin vỹ tỹ inh nĩ, hen kỹ. Inh panh vỹ inh kuprẽg, kỹ tóg inh
jẽnẽ gé, isỹ ãjag tá jun jé. Topẽ to vĩ kónãn pijé', sỹ nén tó mũ tag ti. 37 Isỹ
inh panh vĩ ki króm tũ nĩ ra tóg há nĩnh mũ vẽ, ãjag tỹ inh vĩ kri nĩm sór
tũ nỹtĩ ti. 38 Hã ra sóg ti vĩ ki króm tĩ. Kỹ inh vĩ tỹ ãjag mỹ kórég nĩn kỹ isỹ
milagre hyn han mũ ẽn vemnĩ. Isỹ milagre hyn han mũ ki tóg ve há tĩ, isỹ
inh panh ri ke nĩ ti, kỹ inh panh vỹ inh ri ke nĩ gé,” he tóg, Jesus ti.
39 Kỹ ag tóg ti vĩ to ti se sór mãn mũ sir, hã ra tóg kren mãn mũ gé.
40 Kỹ tóg vẽnh péju kỹ tĩ mũ, goj tỹ Jordão mãra, Jesus ti. João vỹ ẽn tá
vẽnh kar kygpég jẽ ja nĩgtĩ, ti tỹ ag kygpe vén kỹ. Ẽn ra tóg tĩ mũ sir, Jesus ti,
kỹ tóg tá nĩ nĩ, ã mré mũ tĩ ag mré. 41 Kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ tá ti venh kãmũ
mũ. Jesus to ag tóg jagnẽ mỹ: “ha vé, João vỹ milagre han ja tũ nĩ,” he mũ.
“Hã ra tóg Jesus kãmén. Tó há han ja tóg nĩ, João ti. Ki hã tóg tó ja nĩ, ti tỹ ẽg
mỹ Jesus to nén tó mũ ti,” he ag tóg. 42 Kỹ tá ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg ti ki ge mũ sir.

Lázaro ter

11 1 Kejẽn ũ tỹ Jesus to há ũ tóg kaga nỹ nĩ, cidade tỹ Betânia tá. Ũn
kaga ẽn jyjyn hã vỹ: Lázaro, he mũ. Ti ve fi vỹ tỹ Maria fi nĩ, Marta
fi ke gé. Betânia tá fag ẽmã nỹtĩ gé. 2 Maria ẽn fi vỹ kar kỹ kejẽn Jesus pẽn
kri nén ger há kujẽ, kỹ fi tóg fi gãnh tỹ ti pẽn kykũg mũ gé. Ẽn fi mré pafa
mũ vỹ kaga nỹ. 3 Kỹ ti ve fag vỹ Jesus mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ. Ti mỹ fag tóg:
“ã tỹ ũ to há nĩ ẽn vỹ kaga nỹ,” he mũ. 4 Kỹ Jesus tóg mẽg mũ. Hã ra tóg ã
mré mũ tĩ ag mỹ: “ti pi(jé) vẽnh kaga tag to ter ke mũ',” he mũ. “Topẽ vỹ
tỹ ũn mág nĩ. Tag vỹ vẽnh ven ke mũ, ti kaga tugrĩn. Kỹ Topẽ kósin vỹ tỹ
ũn mág nĩ gé. Tag vỹ vẽnh ven ke mũ gé, ti kaga tugnĩn,” he tóg, Jesus ti.
5 Jesus vỹ Marta fi to há tãvĩ nĩ, fi jãvy fi to ke gé, Lázaro to ke gé.
6 Hã ra Jesus tóg, ti tỹ Lázaro kaga mẽg mũ ra (tóg ver) ti venh tĩ tũ nĩ. Ã
tỹ hẽ tá nĩ ẽn tá tóg ver kurã régre han. 7 Tag pãte tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ:
“mũ nỹ, ga tỹ Judéia ra,” he mũ. 8 Kỹ ag tóg ti mỹ: “Senhor,” he mũ. “Ẽg tỹ
Judéia tá nỹtĩn kỹ Judeu ag tóg ã pin sór ja nĩ, pó tỹ. Ra tĩ tũg nĩ,” he ag tóg
ti mỹ. 9 Hã ra Jesus tóg ag mỹ comparação han mũ, ti ter ke kurã jun ja tũ to.
“Kurã pir vỹ tỹ 12 (ke) hora ke nĩ,” he tóg. “Ẽg tỹ kurã ẽn ki hẽn ra mũn kỹ ẽg

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

tóg krĩm kenh ke tũ nĩ, ẽg tỹ kurã ve há han kỹ. 10Ẽg tỹ hã ra kuty ra hẽn ra mũn kỹ ẽg tóg krĩm ke tĩ, ẽg tỹ kuty ki nén ũ vég tũ nĩn kỹ," he tóg, Jesus ti.

11Kỹ tóg ag mỹ: "ũ tỹ ẽg to há nĩ ẽn, Lázaro ẽn vỹ nũr nỹ," he mũ. "Isỹ ti tỹ mrin ke han tĩg ke nẽ ha," he tóg. 12Kỹ ag tóg ti mỹ: "ti nũr nỹn kỹn kren ke mũ," he mũ. 13Hã ra Jesus tóg ti ter ja tó ja nĩ. Jó ag tóg: "ti nũr vẽ, ti vẽnhkán vẽ," he mũ, ag tỹ ti vĩ mẽn kỹ. 14Kỹ Jesus tóg jamã hár(a) ag mỹ kãmén mũ. "Lázaro vỹ ter huri," he tóg. 15"Ãjag tugrĩn tóg inh mỹ sér tĩ, isỹ ti ter ve ja tũ nĩn kỹ. Ãjag tỹ isỹ nén han mũ ven kỹ ãjag tóg inh ki ge há han ke mũ. Mũ jé ha, ti ve jé," he tóg.

16Kỹ Tomé he mũ ẽn, ag tỹ ũ to: "ũn vẽgnig mũ," he tĩ ẽn vỹ ti mré mũ tĩ ag mỹ: "mũ jé ha, ti mré, ẽg tỹ ti mré kãgter jé," he mũ. Kỹ ag tóg mũ mũ sir.

Jesus tỹ vẽnh kar rĩnrĩr han ke

17Kỹ ag tóg Betânia tá junjun mũ. Hã ra Lázaro vỹ vẽnh kej tá nỹ nĩ. Kurã tỹ 4 (ke) vẽ sir, ag tỹ vẽnh kej tá ti fón ja kri. 18Hã ra ag tóg Jerusalém kakó ki nỹtĩ, 3 quilômetros hỹn, ẽmã tỹ Betânia ki. 19Kỹ Judeu tỹ hẽn ri ke fag vỹ Marta fi venh kãmũ ja nĩ, Maria fi ke gé, fag mré vẽser kri fỹ jé. 20Kỹ Marta fi tóg mẽg mũ, Jesus kãtĩg ti. Kỹ fi tóg tim ke kỹ ti venh tĩ mũ. Hã ra Maria fi tóg ã ĩn krẽm nĩ nĩ. 21Kỹ Marta fi tóg Jesus kato tẽ mũ. "Senhor," he fi tóg. "Ã tỹ kãnĩ ra ti ter ke tũ nĩ vẽ," he fi tóg. 22"Hã ra sóg ã ki kanhró nĩ. Ã tỹ Topẽ mỹ nén ũ to vĩn kỹ tóg ã mỹ nĩm ke mũ, Topẽ ti," he fi tóg, Marta fi, Jesus mỹ.

23Kỹ tóg fi mỹ: "ã mré ke vỹ rĩr mãn ke mũ," he mũ.

24"Hỹ," he fi tóg. "Vẽnh kar rĩnrĩr mãn ken kỹ tóg rĩr mãn ke mũ gé, ki kanhró sóg nĩ. Kurã tỹ ẽgno ki ke vẽ," he fi tóg.

25Hã ra Jesus tóg fi mỹ: "inh hã vỹ vẽnh kar rĩnrĩr mãn han tĩ," he mũ. "Vẽnh kar rĩnrĩn mũ vỹ tỹ inh nĩ," he tóg. "Ũ tỹ inh ki rã mũ ẽn vỹ rĩr ke mũ, ti ter kỹ nỹ (hã) ra. 26Kỹ ũn rĩr jẽ tóg, ti tỹ inh ki rã kỹ (tóg) ter mãn ke tũ pẽ nĩ. Ã mỹ inh vĩ tag kri fig mũ'?" he tóg, Jesus ti.

27"Hỹ," he fi tóg. "Cristo vỹ tỹ ã nĩ, Topẽ kósin ti, ũ tỹ ga kri jun ke mũ ẽn ti. Tag vỹ inh mỹ tỹ hã nĩ," he fi tóg, Jesus ti mỹ. 28Kỹ fi tóg tĩ mũ, fi jãvy fi jé prẽr jé, Maria fi.

Jesus fỹ

Kỹ Marta fi tóg Maria fi tá jun kỹ fi mỹ: "ẽg Senhor vỹ jun, kỹ tóg ã ve sór mũ," he mũ. 29Fi tỹ tag mẽ kỹ fi tóg tim ke kỹ tĩ mũ, Jesus ve jé. 30Hã ra tóg ẽmã ẽn ra rã ja tũ nĩ ver. Ver tóg tá nĩ nĩ, Marta fi tỹ hẽ tá ti mré vẽmén ja ẽn tá. 31Kỹ Judeu fag vỹ vég mũ, Maria fi tỹ tim ke kỹ tĩg mũ ti. Fi mré kygfỹ jé fag kãmũ ja nĩ, Judeu fag. Fag tỹ fi tĩg ve kỹ fag tóg fi nón kãmũ mũ gé. "Fi hỹn ti kej ra tĩg sór mũ, tá fỹ jé," he fag tóg mũ, hã kỹ fag tóg fi nón kãmũ mũ.

32Kỹ Maria fi tóg Jesus tá jun mũ. Fi tỹ ti ve kỹ fi tóg ti pẽn krẽm mũg ke mũ. Ti mỹ fi tóg: "Senhor," he mũ. "Ã tỹ kãnĩ ra ti ter ke tũ nĩ vẽ," he fi tóg mũ gé. 33Kỹ Jesus tóg fi fỹ mũ vég mũ, kỹ tóg Judeu tỹ hẽn ri ke

fag vég mũ gé, fi nón kãmũ mũ fag. Kỹ tóg ti mỹ e tãvĩ tĩ. 34"Ti hẽ kã nỹ?" he tóg mũ sir. Kỹ ag tóg ti mỹ: "mũ nỹ, ti ve jé," he mũ. 35Kỹ Jesus tóg fỹ mũ. 36Kỹ Judeu ag tóg: "ha vé," he mũ. "Ti to há tãvĩ tóg nĩ, hã kỹ tóg fỹ mũ," he ag tóg. 37Hã ra ag kãmĩ ũ tóg: "ti tỹ há' he ja tũ tóg nĩ," he mũ. "Ũn kyvó kanẽ tỹ há' he ja tóg nĩ, ti tỹ hẽ ri ken kỹ ti tỹ há' he ja tũ nĩ nẽ, ti ter tũ nĩ jé? Ti mỹ tỹ hẽ ri ke tũ nĩ vỹ, ti kaga tỹ'?" he ag tóg, Jesus to.

Jesus tỹ Lázaro rĩn mãn

38Kỹ tóg Jesus mỹ e tãvĩ tĩ. Kỹ tóg ti tỹ vẽnh kej kỹ nỹ ẽn ra tĩ mũ. Hã ra ti kej vỹ tỹ pãró nor nĩ, kỹ tóg pó mág tỹ nĩfénh kỹ nĩ, ti kej nor ti. 39Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ha pó tag kunũ," he mũ. Kỹ Marta fi, ũn ter kỹ nỹ ẽn ve fi vỹ ti mỹ: "Senhor," he mũ. "Ti hỹn ger nỹ ha. Kurã tỹ 4 (ke) vẽ ha, ẽg tỹ ti fón ja kri," he fi tóg mũ. 40Hã ra Jesus tóg fi mỹ: "ã mỹ sóg: ã tỹ inh ki rã há han kỹ ã tóg venh ke mũ, Topẽ tỹ tỹ ũn mág nĩ ti, he ja nĩ," he mũ. 41Kỹ ag tóg pó ẽn kunũg mũ.

Kỹ Jesus tóg kanhkã ki ẽvãnh mũ. Kỹ tóg: "panh!," he mũ. "Inh mỹ tóg há tĩ. Inh vĩ tag jẽmẽg ã tóg mũ. 42Jẽmẽg ã tóg tĩ, inh vĩ ti, hã kỹ ã tóg sỹ ã mỹ vĩ tag jẽmẽg mũ gé. Hã ra sóg jamã hár(a) ã mré vĩ mũ, ũ tỹ ki nỹtĩ kar fag tỹ inh vĩ mẽ jé, fag tỹ inh ki ge jé, fag tỹ iso: "Topẽ tỹ ti jẽnẽ vẽ," he jé," he tóg, Jesus ti.

43Tag tó kar kỹ tóg jamã hár(a) prẽr mũ. "!..Lázaro, kuneg..!" he tóg. 44Kỹ ũn ter ja ẽn tóg kãtĩg mũ sir, ã kej kãki tóg kãkutẽ mũ sir, mỹr, ha mẽ. Ti pẽn vỹ sigse kỹ nỹtĩ, ti nĩgé ke gé, kỹ ti kakã vỹ pãg kỹ nĩ gé. Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ha ti kava," he mũ, "ti tĩg jé," he tóg. Kỹ ag tóg ti kyvãn kãn mũ sir.

45Kỹ ũ tỹ Maria fi mré kygfỹ jé kãmũ tỹ hẽn ri ke fag vỹ Jesus ki ge mũ sir, fag tỹ Jesus tỹ ti rĩn mãn mũ ẽn ven kỹ. 46Hã ra ũ ag tóg Fariseu ag mỹ tónh mũ mũ, Jesus tỹ ti rĩn mãn ja ti.

Ag tỹ Jesus tén ke to jykrén
(Mt 26.1-5; Mc 14.1-2; Lc 22.1-2)

47Kỹ Fariseu ag tóg mẽg mũ, Jesus tỹ Lázaro rĩn mãn ja ti. Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag vỹ mẽ kãn mũ gé. Kỹ ag tóg vẽnh jyvẽn tĩ kar ag jé prẽr mũ. "Ẽg hỹn ti tỹ hẽ ri kenh ke mũ?" he ag tóg mũ, Jesus to. "Milagre tỹ hẽn ri ke hyn han tóg tĩ. 48Ẽg tỹ ti kato vãsãn tũ nĩn kỹ tóg ẽg mỹ vẽnh kar tỹ ti ki genh ha mẽ tĩ. Kỹ ẽg fóg tỹ Romano ag vỹ ẽg kato vãsãnsãn ke mũ. Topẽ jo ĩn kókén jé ag tóg ke mũ, kỹ ag tóg ẽg kãgtén kãn ke mũ gé, ẽg fóg tỹ Romano ag, ha vemnĩ," he ag tóg, vẽnh jyvẽn tĩ ag.

49Kỹ pã'i ag kãmĩ ũ vỹ tỹ Caifás nĩ. Prỹg ẽn kã tóg tỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág nĩ, Caifás ti. Ẽn vỹ tóg ag mỹ: "to jykrén há han tũ ãjag nỹtĩ," he mũ. 50"Tag to jykrén nĩ, ha mẽ. Ũn pir ter ke tóg kóreg nĩ, hã ra tóg povo kãgter kãn kóreg jakrẽm nĩ. Kỹ ti hỹn ẽg povo jagfy ter ke mũ, Jesus ti," he tóg, Caifás ti. 51Hã ra tóg vẽsóg ki tag to jykrén ja tũ nĩ. Prỹg ẽn ki tóg tỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág nĩ, hã kỹ Topẽ kuprĩg vỹ ti krĩn ja nĩ, ti tỹ Jesus to: "ẽg povo jagfy tóg ter ke mũ," he jé, Caifás ti. 52Hã ra Judeu ag tãvĩ jagfy ke pijé'.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Topẽ krẽ kar jagfy ke ja vẽ. Ti tỹ vẽnh kar tỹ ũn pir han sór ja vẽ, Jesus ti, hã jé tóg ẽg jagfy ter ja nĩ, ũ tỹ povo kar kãmĩ ti ki genh ke mũ ag kar jagfy.

53 Pã'i ag tỹ tỹ vẽmén kar kỹ ag tóg ti tén ke to jykrén mũ sir. 54 Hã kỹ Jesus tóg vẽnh péju kỹ tĩ mũ, ga kóreg ra, ẽmã tỹ Efraim ra. Judeu ag mĩ tóg tĩg mãn tũ nĩ sir. Efraim hã tá tóg nĩ nĩ ver, kỹ ti mré mũ tĩ ag vỹ ti mré tá nỹtĩ gé.

55 Hã ra Judeu ag tỹ festa tỹ Páscoa há ũ vỹ kakó tĩ ha. Kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg Jerusalém ra mũ mũ, Páscoa ẽn ve jé. To hã ag tóg ra mũ mũ, vẽnh jãnhkrigkrig jé, Judeu ag jykre ki. 56 Tá ag tóg Jesus jãvãnh mũ, Topẽ jo ĩn tá nỹtĩ kỹ. Kỹ ag tóg jagnẽ mỹ: "ti ã mỹ hỹn hẽ ri ke mũ?" he mũ. "Ti mỹ hỹn festa to kãtĩg ke mũ vỹ?" he ag tóg mũ, jagnẽ mỹ. 57 Hã ra Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i ag vỹ vẽnh kar mỹ vẽnh vĩ jẽnẽ ja nĩgtĩ, Fariseu ag mré hã. "Ãjag tỹ ti ve kỹ ẽg mỹ tónh kãmũmnĩ," he ja ag tóg nĩ, vẽnh kar mỹ. Ag tỹ ti se sór vẽ, hã kỹ ag tóg ke mũ.

Betânia tá

(Mt 26.6-13; Mc 14.3-9)

12 1 Festa tỹ Páscoa to hã ke vẽ sir, kurã tỹ 6 (ke) vỹ jun nỹ ha. Kỹ Jesus tóg Betânia ra tĩg mãn mũ, Lázaro jamã ra, ũn rĩr mãn mũ ẽn jamã ra. 2 Tá fag tóg Jesus mỹ festa han mũ. Kỹ Marta fi tóg vẽjẽn ki rĩr mũ. Lázaro vỹ Jesus mré nĩ nĩ, mesa to. 3 Kỹ Maria fi tóg nén ger há ma kãtĩ mũ, garrafa fór, ũn kaja e. Ẽn tỹ fi tóg Jesus pẽn kri kujẽg mũ, kỹ fi tóg ã gãnh tỹ kykũg mũ, ti pẽn ti. Kỹ ger há ẽn tóg ĩn kar ẽn kri rũm ke mũ.

4 Kỹ tóg Judas Iscariotes mỹ e tĩ, ũ tỹ Jesus mré mũ ẽn ag kã ũ tag mỹ, ũ tỹ pã'i ag mỹ Jesus ven ke mũ tag mỹ. Fi tỹ ger há tỹ ti pẽn to tĩn kỹ tóg ti mỹ e tĩ, kỹ tóg fi to: 5 "fi tỹ ger há ẽn fón ke vẽ vẽ, jãnkamy tỹ hẽn ri ke to," he mũ. "Fi tỹ ũn jagãgtar ag mỹ jãnkamy ẽn kã vẽnh kãpópãm jé vẽ vẽ," he tóg mũ, Judas ti. 6 Hã ra tóg tag tó, ti tỹ Jesus mỹ jãnkamy ki rĩr kỹ. Hã ra tóg ti jãnkamy péju(g) tĩ. Hã kỹ tóg fi to tag tó ja nĩ, Judas ti. Ti tỹ ũn jagãgtar ag to jykrén ja pijé'. Ti tỹ jãnkamy ẽn mãn sór ja vẽ. 7 Hã ra Jesus tóg ti mỹ: "fi to vĩ tũg," he mũ. "Fi tỹ nén ger há ẽn nĩm han ja vẽ, fi tỹ iser jé inh kri kujẽn jé, isỹ inh kej kãkã nỹ jé. Ki hã fi tóg han ja nĩ. 8 Ũn jagãgtar ag vỹ ãjag mré nỹtĩ, tũ' henh ke tũ ag tóg nỹtĩ. Ag jãvo sóg kãnhmar ãjag mré nĩ mãn ke tũ nĩ," he tóg, Jesus ti.

Ag tỹ Lázaro tén sór

9 Kỹ Judeu tỹ hẽn ri ke ag vỹ mẽg mũ, Jesus tỹ Betânia tá nĩ ti, kỹ ag tóg ti venh kãmũ mũ. Hã ra ag tóg Lázaro ve sór mũ gé, ũn rĩr mãn mũ ẽn ti. 10 Pã'i ag tóg Lázaro tén sór mũ gé sir. 11 Judeu tỹ hẽn ri ke ag vỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ, ti tỹ Lázaro rĩn mãn ja tugrĩn, hã kỹ ag tóg Lázaro tén sór mũ.

Jesus tỹ Jerusalém ra tĩg
(Mt 21.1-11; Mc 11.1-11; Lc 19.28-40)

12 Tỹ vaj kỹ Jesus tóg Jerusalém ra tĩ mũ. Kỹ ũn e ag tóg Jesus tỹ
Jerusalém ra tĩ mẽg mũ sir, ũ tỹ festa venh kãmũ mũ ẽn ag. 13 Kỹ ag tóg
ti ve jé kãpa mũ, Jerusalém tá. Tãnh féj génh kỹ ag tóg ti venh kãmũ
mũ. Kỹ ag tóg: "!..Viva..!" he mũ. "!..Sér tóg tĩ ẽg mỹ..! !..Ẽg jóg mág vỹ
ti jẽnẽ..! !..Israel kri pã'i mág pẽ vẽ..!" he ag tóg, prẽnprẽr kỹ. 14 Hã ra
Jesus vỹ burrico sĩ ve ja nĩ, kỹ tóg kri nĩ kỹ Jerusalém ra tĩ mũ. Hã ra
tóg rán kỹ nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki, ti tỹ burrico sĩ kri tĩg ke ti, ha mẽ:
15 "kamẽg tũg nĩ, Sião tá ke kar'," he tóg. "Ãjag pã'i mág vỹ ũri jun ke mũ
ha. Burrico sĩ kri tóg jun ke mũ ha," he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ rán ki, Jesus to.
16 Kurã ẽn kã ag tóg ti rá tag to jykrén ja tũ nĩ ver, Jesus mré mũ tĩ ag.
Jesus tỹ kanhkã ra vỹn ke kar kỹ ag tóg kejẽn to jykrén mũ ha, ti to rán
kỹ nĩ ẽn to, hã ra tóg ge ja nĩ.
17 Ũ tỹ Jesus mỹ prẽnprẽr mũ ag kãmĩ ũ ag tóg Lázaro ve ja nĩ, Jesus tỹ ti
rĩn mãn kỹ. Lázaro tỹ vẽnh kej kãkã nỹ ra Jesus tóg ti jé prẽr kỹ ti rĩn mãn ja
nĩ. Ũ tỹ tag vég mũ ẽn ag vỹ jagnẽ mỹ kãmén mũ sir. 18 Hã kỹ ũn e ẽn ag tóg
Jesus kato pétẽ mũ, ti tỹ jun ke kỹ. Ũ ter kỹ nỹ rĩn mãn ẽn ve ja tũ ag tóg nỹtĩ,
kỹ tóg ag mỹ e tĩ. 19 Kỹ Fariseu ag tóg jagnẽ mỹ: "ha vé, ag pi(jé) ẽg vĩ jẽmẽ
sór mũ'," he mũ. "Ti hã mré ag tóg mũ mũ," he ag tóg, ti to jũgjũ kỹ, pã'i ag.

Fóg tỹ Grego ag tỹ Jesus ve sór

20 Festa venh kãmũ mũ ag vỹ e nỹtĩ. Ag kãmĩ ũ vỹ tỹ ga tỹ Grécia tá ke
nỹtĩ gé. 21 Ẽn ag vỹ Jesus ve sór mũ. Hã kỹ ag tóg Filipe mré vĩ mũ. Ga tỹ
Galiléia tá ẽmã tỹ Betsaida tá ke vỹ tỹ ti nĩ, Filipe ti. Kỹ fóg tỹ Grego ẽn
ag tóg Filipe mỹ: "ẽg tỹ Jesus venh há tóg tĩ," he mũ.
22 Kỹ Filipe tóg André mỹ tónh tĩ mũ, kỹ ag tóg Jesus mỹ tónh mũ mũ,
Filipe ti, André ti ke gé.
23 Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "inh kurã vỹ hur jun," he mũ. "Topẽ vỹ isỹ ũn
mág han ke mũ ha. Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ," he tóg. 24 "Ki hã sóg ãjag
mỹ tó mũ, hã kỹ sóg tó mũ. Isén jé ag tóg ke mũ, ũn e ag tỹ isugrĩn rĩnrĩr
nỹtĩ jé. Ẽg tỹ nén ũ fy krãn ri ke ti nĩ. Ti péju(g) ẽg tóg tĩ, ga ki, kỹ tóg
vag tĩ, nén ũ fy fár ti. Hã ra ti fy ẽn tóg rĩr mãn kỹ mur mũ, kỹ tóg mog
kỹ kanẽ e han mũ. Ẽg tỹ ti krãn tũ nĩ ra tóg kanẽn ke tũ nĩ vẽ. 25 Ẽn ri
ke tóg nĩ, ẽg mré hã. Ẽg hã vỹ tỹ nén ũ fy ri ke nỹtĩ gé. Ẽg tỹ ẽg jykre si
tovãnh kỹ ẽg tóg ẽg rĩr krỹg ja tũ ẽn venh ke mũ. Jãvo ẽg tỹ ẽg jykre si
tovãnh pẽ han tũ nĩn kỹ ẽg rĩnrĩr ke ẽn tóg krỹ' he mũ sir. Kỹ ẽg kanhkã
tá vég tũ nĩ sir. 26 Ãjag tỹ inh rãnhrãj han sór kỹ inh ri ke han nĩ, kỹ ãjag
tóg tỹ inh mré ke nỹtĩnh mũ, kỹ ãjag tóg inh mré kanhkã tá nỹtĩnh ke
mũ gé, ãjag tỹ inh rãnhrãj han kỹ. Kỹ inh panh vỹ ãjag tỹ ũn mág han ke
mũ gé, inh ri ke han jé tóg ke mũ, ãjag tỹ," he tóg, Jesus ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus tỹ ã ter ke tó

27 "Ũri tóg inh mỹ e tĩ," he tóg. "Krĩ kufy jagy isóg nĩ. Ge ra sóg inh panh
mỹ: "inh kren han nĩ, inh jagtar tũ nĩ jé," he sór tũ nĩ. Inh vẽsỹrénh hã jé sóg
kãtĩg, ti tỹ inh mỹ jagy pẽ (hã) ra. 28 Tag tó jé sóg ke mũ, inh panh mỹ, hã vỹ:
"vẽnh kar mỹ ven nĩ, ã tỹ tỹ ũn mág nĩ tag ti," he mũ," he tóg, Jesus ti.

Ti tỹ tag tó kỹ vãhã Topẽ tóg ti mỹ vĩ mũ, kanhkã tá nĩ kỹ. Kỹ tóg jamã
hár(a) ti mỹ: "ag mỹ sóg ven huri," he mũ. "Hã ra sóg ag mỹ ven mãn ke
mũ gé, isỹ tỹ ũn mág nĩ ti," he tóg, Topẽ ti. Kanhkã tá nĩg kỹ tóg ti mỹ tó
mũ. 29 Kỹ ũn e ag tóg mẽg mũ, Topẽ vĩ ti, ag tỹ ẽprã nỹtĩ ra. Kỹ ag tóg ti
vĩ to: "ta tỹ tỹrỹrỹ he hỹn," he mũ. Ag tỹ ki kagtĩg nỹtĩn kỹ ag tóg Topẽ
vĩ to: "ta hỹn," he mũ. Hã ra ũ ag tóg: "Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ hỹn ti mré
vẽmén," he mũ gé, ag tỹ ki kagtĩg nỹtĩn kỹ.

30 Hã ra Jesus tóg ag mỹ: "Topẽ pi(jé) isugrĩn vĩ ja nĩ'," he mũ. "Ãjag
tugnĩn ke ja vẽ," he tóg. 31-32 "Hã kỹ ãjag tóg ka to isanh ke mũ, kynhmỹ.
Topẽ tỹ ẽprã ke ag jykre to: "kórég ti nĩ," he vẽ, ti tỹ tag ki ũn mág tỹ Japo
he mũ ẽn to: ti kutẽ jé, he vẽ, hã kỹ ag tóg cruz to isãg mũ. Ẽn kã vẽnh kar
ag vỹ inh ki genh ke mũ, isỹ ag krĩn kỹ, ha vemnĩ," he tóg, Jesus ti. 33 Tag
tó tóg, ã mré mũ tĩ ag mỹ, ã ter ke kãmén kỹ, ag tỹ cruz to ti sanh ke ti.

34 Kỹ vẽnh kar ag tóg ti mỹ: "hã ra ag tóg ẽg mỹ: "Cristo vỹ ter ke tũ
nĩ," he tĩ. Topẽ vĩ ki ti nẽji rán kỹ nĩ," he ag tóg mũ. "Jãvo ã tóg ẽg mỹ:
ẽprã ke fi kósin ẽn tỹ ag tóg cruz to ti sanh ke mũ, kynhmỹ, he mũ. Ũ to
ke nẽ, hỹn, ẽprã ke fi kósin ẽn?" he ag tóg, Jesus mỹ.

35 Kỹ tóg ag mỹ: "ver sóg ãjag mré nĩ nĩ, sỹ ãjag mỹ kurã han jé," he
mũ. "Kurã ki inh japry jagma mũmnĩ. Kãnhmar ti kuty nĩnh mũ. Ãjag tỹ
kuty ra inh jamĩn jagma mũ sór mũ ra ãjag tóg vãgfor mũnh ke mũ. 36 Isỹ
ver ãjag mré nĩn kỹ inh ki ge sórmnĩ, ãjag tỹ tỹ inh mré ke nỹtĩ jé. Kỹ
ãjag tóg kurã ki nỹtĩ, isỹ tỹ jẽngrẽ ri ke nĩn kỹ," he tóg, Jesus ti. Ã tỹ tag
tó kar kỹ tóg tĩ mũ, ag ré kỹ. Vẽnh péju kỹ tóg tĩ mũ.

Judeu ag tỹ Jesus ki ge sór tũ

37 Jesus vỹ ag rĩnve nén tỹ hẽn ri ke hyn han ja nĩgtĩ, ẽg tỹ nén han vãnh
tỹ hẽn ri ke, milagre tỹ hẽn ri ke, hã ra ag tóg ti ki ge sór tũ nĩgtĩ. 38 Hã ra
Isaías vỹ tag rán ja nĩ gé. "Ẽg jóg mág," he ja tóg nĩ. "Isỹ ag mỹ ã kãmén mũ
ra ag tóg inh vĩ kri nĩm sór tũ nỹtĩ," he ja tóg nĩ. "Ag tỹ ã tỹ nén han mũ ẽn
vég mũ ra ag tóg: "Topẽ jykre vỹ tar nĩ," he ja tũ nĩ," he ja tóg nĩ, Isaías ti. Hã
ra tóg ge nĩgtĩ, Jesus tỹ ag mỹ Topẽ vĩ tón kỹ, ti tỹ ag mỹ milagre hyn han kỹ.

39-40 Kỹ Isaías vỹ ag to tag tó gé, ha mẽ. "Topẽ vỹ ag kyvó han, nĩgrẽg
kutu, hã kỹ ag tóg mẽg tũ nĩgtĩ, kỹ ag tóg to jykrén sór tũ nĩgtĩ gé, kỹ ag
tóg inh ki ge sór tũ nĩgtĩ gé, kỹ sóg ag tỹ há' henh ke tũ nĩ gé," he ja tóg nĩ
gé, Isaías ti, ti tỹ Topẽ vĩ tó kỹ. Jesus to tóg ke mũ. Hã kỹ ag tóg Jesus ki ge

sór tũ nĩgtĩ. 41 Isaías vỹ Jesus ve ja nĩ, ti tỹ tỹ ũn mág nĩ ti, ũn tar ti. Jesus mur to hã ke ja vẽ, vãsỹ. Ti tỹ ti ve hã kỹ tóg tag tó ja nĩ, ti to, Isaías ti.
42 Hã ra ũ ag tóg ti ki ge kỹ nỹtĩ gé, pã'i ũ ag mré hã. Hã ra ag tóg tó sór tũ nĩgtĩ. Fariseu ag kamẽg ag tóg tĩ, hã kỹ ag tóg tó sór tũ nĩ. "Fariseu ag vỹ ẽg pan ke mũ, ẽg tỹ ẽg vẽnh kanhrãn jafã ra mũ tũ nĩ jé, ẽg tỹ ẽg mré ke ag mré tá vẽnh mãn kỹ nỹtĩ tũ nĩn jé," he ag tóg mũ, hã kỹ ag tóg Jesus tó tũ nĩgtĩ. 43 Ẽprã ke ag tỹ ag to vĩ há han mũ tag vỹ ag mỹ sér tĩ, kỹ Topẽ tỹ ag mỹ vĩ há han mũ vỹ ag mỹ pãgsĩ tĩ. Há ti nĩ gé vẽ vẽ, hã ra ag tóg ẽprã pã'i ag hã kamẽg mũ.

Ag jykre kórég vẽnh ven ke

44 Kỹ Jesus vỹ jamã hár(a) ke mũ, vẽnh kar tỹ ti vĩ mẽ jé. Kỹ tóg: "ãjag tỹ inh ki ge kỹ ãjag tóg ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn ki ge mũ gé," he mũ. 45 "Ãjag tỹ inh ve kỹ ãjag tóg ti vég mũ gé, ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn ti. 46 Sỹ ãjag mỹ kurã han hã jé sóg kãtĩg. Ãjag tỹ inh ki ge kỹ sóg ãjag mỹ kuty ẽn tỹ tũ' he mũ. 47 Ãjag tỹ ón kỹ inh vĩ mẽg mũ ra sóg ãjag to: "kórég ãjag nỹtĩ," henh ke tũ nĩ. Inh pi(jé) ãjag mỹ: "kórég ãjag nỹtĩ," he jé kãtĩg'. Sỹ ãjag krenkren han hã jé sóg kãtĩg. 48 Ãjag tỹ iso é he kỹ, ãjag tỹ inh vĩ to é he kỹ tóg vẽnh ven mũ, ãjag jykre kórég ẽn ti, ha vemnĩ. Isỹ ãjag mỹ inh vĩ tó mũ ra ãjag tóg inh vĩ kri nĩm jãvãnh nỹtĩ. Hã tugrĩn tóg vẽnh ven ke mũ, ãjag jykre kórég ti, kurã tỹ ẽgno tá hã. 49 Inh pi(jé) isỹ vẽsóg ki nén to jykrén ja ẽn tó tĩ'. Inh panh vĩ hã tó ja inh nĩgtĩ, ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn vĩ ti. Ẽn vỹ inh mỹ: "tag tómnĩ, tag tó tũg nĩ," he tĩ. 50 Ti tỹ inh mỹ nén tó mũ vỹ ãjag rĩnrĩr han ke mũ, ki kanhró sóg nĩ. Hã kỹ sóg inh panh tỹ inh mỹ nén tó mũ ẽn hã tó tĩ, tag tãvĩ," he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ ã mré mũ tĩ ag pẽn kugpe

13 1 Hã ra festa tỹ Páscoa vỹ kakó tãvĩ tĩ sir, hã ra tóg tá krỹg tũ nĩ ver. Kỹ Jesus vỹ ki kanhró nĩ, ti tỹ ũri ter ke ẽn ti. Ti kurã vỹ jun ja nĩ, ti tỹ ã panh ra tĩg jé. Ã mré mũ tĩ ag to tóg há tãvĩ ja nĩgtĩ, ag tỹ tỹ ti tũ nỹtĩn kỹ. Kỹ tóg ã ter ke kurã ẽn kã ag to há tãvĩ nĩ gé, tag ki, ẽprã, ti mré mũ tĩ ag to.
2 Kỹ tóg rãkãnh kỹ ag mré jẽg mũ. Hã ra Japo vỹ Judas krĩn huri, ti tỹ pã'i ag mỹ Jesus ven tĩg jé, ag tỹ ti se jé. Judas Iscariotes ẽn vẽ, Simão kósin ẽn. 3 Hã ra Jesus tóg ki kanhró nĩ, ã tỹ Topẽ tá kãtĩg ja ẽn ki, kỹ tóg ki kanhró nĩ gé, ã tỹ ra tĩg mãn ken ki. Kỹ Topẽ tóg ti tar han mũ gé, ti tỹ nén ũ kar ki ag mỹ tỹ ũn mág jẽ jé. Ẽn ki kanhró tóg nĩ gé, Jesus ti. 4 Tag kar to jykrén kỹ tóg vãhã jẽgnẽ mũ sir, jẽn kar kỹ. Jẽgnẽ kỹ tóg ã capa kunũnh kỹ vẽnh pẽfĩ jafã tỹ vẽnh pẽfĩg mũ. 5 Goj tỹ tóg pénky kãki kujẽg mũ, kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag pẽn kugpég mũ. Vẽnh pẽfĩ jafã ẽn tỹ tóg ag pẽn kykũg mũ. 6 Kỹ tóg Simão Pedro tá jun mũ gé, ti pẽn kugpe jé. Hã ra Pedro tóg ti mỹ: ã pi(jé) inh pẽn kugpenh ke mũ'," he mũ.
7 Hã ra Jesus tóg ti mỹ: "ã pi(jé) ki kanhró nĩ', sỹ ã mỹ nén han mũ ti'," he mũ. "Kar kỹ ã tóg kejẽn to jykrén ke mũ," he tóg.

8 Hã ra Pedro tóg ti mỹ: “vó,” he mãn mũ. “Inh pẽn kugpenh ke tũ ã
tóg nĩ,” he tóg. Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “isỹ ã pẽn kupég tũ nĩn kỹ ã tóg tỹ isũ
tũ nĩnh ke mũ,” he mũ.
9 Kỹ Pedro tóg ti mỹ: “inh kupe kãn nĩ, ge kỹ, inh pẽn, inh krĩ, inh nĩgé
ke gé,” he mũ.
10 Hã ra Jesus tóg ti mỹ: “mro ã huri,” he mũ. “Ã mro kar kỹ sóg ã pẽn
hã kugpenh ke mũ. Jãnhkri ã nĩ, ã mro kar kỹ. Jãnhkri ãjag nỹtĩ, hã ra
ãjag kãmĩ ũn pir vỹ jãnhkri tũ nĩ,” he tóg, Jesus ti. 11 Ũ tỹ pã'i ag mỹ ã
ven ke mũ ẽn ki kanhró tóg nĩ, Jesus ti, hã kỹ tóg ag mỹ: “ãjag kãmĩ ũn
pir vỹ jãnhkri tũ nĩ,” he mũ.
12 Kỹ tóg ag pẽn kugpe kãn mũ. Ag pẽn kugpe kar kỹ tóg ã kur rĩnh mãn
mũ, kỹ tóg nĩ mãn mũ. Kỹ tóg ag mỹ: “ãjag mỹ sỹ nén han ja ki kanhró nỹtĩ?”
he mũ. 13 “Iso ãjag tóg: Senhor, he tĩ. Tó há han ãjag tĩ. Tỹ sóg ãjag Senhor nĩ.
14 Kỹ sóg tỹ ãjag professor nĩ gé. Hã ra sóg ãjag pẽn kugpé. Hã kỹ tóg há tĩ, ãjag
tỹ jagnẽ mỹ jagnẽ pẽn kugpe kỹ, inh ri ke han kỹ. 15 Sỹ ãjag kanhrãn sór vẽ, hã
kỹ sóg ãjag mỹ ãjag pẽn kugpé. Inh ri ke han nĩ. 16 Ki hã sóg tó mũ, hã kỹ sóg
ke mũ. Ẽg camarada pi(jé) ãjag patrão kãfór nỹtĩ'. Kỹ ẽg tỹ ũ jẽnẽn kỹ tóg ũ
tỹ ti jẽnẽg mũ ẽn kãfór tũ nĩ gé. 17 Tag ki kanhró ãjag nỹtĩ, kỹ tóg há tĩ, ãjag
tỹ inh ri ke han kỹ. 18 Ãjag kãmĩ ũ tóg tag han ke tũ nĩ, ki kanhró sóg nĩ. Ãjag
kuprẽg inh, kỹ sóg ãjag ki kanhró nĩ. Tag vỹ ãjag kãmĩ ũ to rán kỹ nĩ, ha mẽ:
“ũ tỹ inh mré inh jamĩ ko mũ ẽn vỹ isovãnh ke mũ ha,” he ti nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán
kỹ nĩ ki. Isỹ tag ve jé sóg ãjag kuprẽg. 19 Ũri sóg ãjag mỹ tó mũ, ti tỹ isovãnh ke
to hã, ãjag tỹ ẽn ve kỹ inh ki ẽkrén' he jé. Ẽn ve kỹ inh ki ge kỹ nỹtĩmnĩ jãvo.
20 Ki hã sóg tó mũ, hã kỹ sóg ke mũ. Isỹ ãjag jẽgnẽnh ke vẽ. Kỹ ũ tỹ ãjag mỹ vĩ
há han kỹ tóg inh mỹ vĩ há han ke mũ gé, hã ra tóg ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn mỹ vĩ
há han ke mũ gé, ãjag mỹ vĩ há han kỹ,” he tóg, Jesus ti, ti mré mũ tĩ ag mỹ.

Ũ tỹ pã'i ag mỹ Jesus ven ke
(Mt 26.20-25; Mc 14.17-21; Lc 22.21-23)

21 Jesus tỹ tag tó kar kỹ tóg ti mỹ e tĩ. Krĩ kufy jagy ti nĩ, kỹ tóg ã mré
mũ tĩ ag mỹ: “ki hã sóg tó mũ, hã kỹ sóg ke mũ,” he mũ. “Ãjag kãmĩ ũ vỹ
pã'i ag mỹ inh ven ke mũ,” he tóg. 22 Kỹ tóg ag mỹ e tĩ. Ki kagtĩg ag nỹtĩ,
kỹ ag tóg véké jagnẽ ki ẽvãnh mũ.
23 Hã ra ũ tóg Jesus rã hã nĩ nĩ, ẽn kã, ti tỹ ti to há nĩn kỹ. 24 Kỹ Pedro tóg
ti mỹ ã nĩgé ven mũ, kỹ tóg ti mỹ: “ti ki jẽmẽ há han,” he mũ, ũ tỹ Jesus rã
hã nĩ ẽn mỹ. 25 Kỹ tóg ti to grẽn ke kỹ ti mỹ: “Senhor,” he mũ. “Ũ tỹ hẽ nẽ?”
he tóg ti mỹ. 26 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “ẽmĩ tỹ sóg ti kume kã tỹ pun ke mũ,” he
mũ, “kỹ sóg ti mỹ nĩm ke mũ sir. Ẽn hã vẽ,” he tóg mũ, Jesus ti. Tag tó kỹ
tóg ẽmĩ mãg mũ, kỹ tóg ti kume kã tỹ pun ke mũ sir, kỹ tóg Judas mỹ nĩm
mũ, Simão Iscariotes kósin ẽn mỹ. 27 Kỹ Judas tóg ko mũ. Ti tỹ ko kar mũ ra
vẽsỹmér Satanás tóg ti kãra rã ja nĩ sir. Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “ã tỹ nén han sór
mũ ẽn han tĩg nĩ, to fũrũn nĩ,” he mũ. 28 Hã ra ũ ag tóg ki kagtĩg nỹtĩ, Jesus

tỹ ti mỹ nén tó mũ ẽn ki. 29Judas vỹ ag jãnkamy ki rĩr tĩ. Hã kỹ ag kãmĩ ũ tóg: “ti hỹn ti mỹ: “ẽg mỹ festa to compra ũ han tĩg,” he sór mũ, ke tũ nĩ kỹ ti tỹ ũn jagãgtar ag mỹ nén ũ nĩm ke hỹn,” he ag tóg mũ. 30Hã ra Judas tóg ẽmĩ ẽn ko kar kỹ (tóg) króm ke kãkutẽ mũ, re ra. Hã ra tóg kuty nỹ.

Vẽnh jykre tãg

31Judas tĩg kar kỹ Jesus tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ: “vãhã tóg vẽnh ven ke mũ, isỹ tỹ ũn mág nĩ ti,” he mũ. “Tỹ sóg ẽprã ke fi kósin nĩ. Hã ra sóg vẽnh kar mỹ Topẽ tỹ tỹ ũn mág nĩ tag ven ke mũ gé. 32Isỹ vẽnh kar mỹ Topẽ tỹ tỹ ũn mág nĩ ven kỹ Topẽ tóg vẽnh kar mỹ ven ke mũ gé, isỹ tỹ ũn mág nĩ ti. Vẽsỹmér tóg tag han ke mũ, Topẽ ti, ha vemnĩ,” he tóg, Jesus ti.

33“Inh jãvy', ãjag mré sóg nĩ sĩ pẽ han mũ ver,” he tóg. “Inh jãvãnh jé ãjag tóg ke mũ, hã ra ãjag tóg inh venh ke tũ nĩ. Tag tó inh, Judeu ag mỹ, hã ra sóg ãjag mỹ tag hã tó mũ gé, hã vỹ: ãjag pi(jé) isỹ hẽn ra tĩg ke mũ ẽn ki kanhró nỹtĩ', he mũ. 34Kỹ sóg ãjag mỹ vẽnh jykre tãg nĩm sór mũ, hã vỹ: jagnẽ to há tãvĩ nỹtĩmnĩ, he mũ. Ãjag to há tãvĩ sóg nĩ gé. Tag ri ke han nĩ, jagnẽ mỹ. Vẽnh jykre tãg hã vẽ. 35Ãjag tỹ jagnẽ to há nỹtĩn kỹ vẽnh kar vỹ ãjag jykre ki kanhrãn ke mũ. “Ti mré ke vỹ tỹ ag nỹtĩ,” he jé ag tóg ke mũ ãjag to, ag tỹ ãjag jykre há ve kỹ,” he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ Pedro mỹ nén tó mũ
(Mt 26.31-35; Mc 14.27-31; Lc 22.31-34)

36Kỹ Simão Pedro tóg Jesus mỹ: “Senhor,” he mũ. “Ã tỹ hẽ ra tĩg sór nẽ?” he tóg. Kỹ Jesus tóg: “ẽn ra ã tĩg ke tũ nĩ ver, inh mré,” he mũ. “Kar kỹ ã tóg kejẽn ẽn ra tĩg ke mũ gé, inh nón,” he tóg.

37Kỹ Pedro tóg ti mỹ: “isỹ ã mré tĩg há tóg tĩ,” he mũ. “Isỹ ã tugrĩn ter ken kỹ tóg inh mỹ tỹ nén ũ tũ tĩnh mũ,” he tóg. 38Hã ra Jesus tóg ti mỹ: “vó,” he mũ. “Ũri ã tóg ón kỹ iso: “ti ki kagtĩg sóg nĩ,” henh ke mũ. “Ti ki kagtĩg sóg nĩ,” he tãgtũ han jé ã tóg ke mũ, galo kynkyr to hã. Ki hã sóg tó mũ, ha vemnĩ,” he tóg, Jesus ti. Ti tỹ Pedro mỹ tón hã vẽ.

Kanhkã to ẽmĩn

14 1Kỹ Jesus tóg ã mré mũ tĩ ag mỹ: “krĩ kufy han tũg nĩ,” he mũ. “Inh ki rã há han nĩ, kỹ Topẽ ki rã há han nĩ gé. 2Inh panh jamã tá ãjag ĩn vỹ e nỹtĩ, ki hã sóg tó mũ. Ti tỹ tá tũ nỹtĩ ra sóg tónh ke tũ nĩ vẽ. Ra tĩg jé sóg ke mũ, isỹ ãjag mỹ ãjag ĩn kãnkãn jé. 3Isỹ kãnkãn kar kỹ sóg tá kãtĩg mãn ke mũ gé, sỹ ãjag tatĩn tĩg jé, kỹ ãjag tóg inh mré tá nỹtĩnh mũ. 4Ti to ẽpry ki kanhró ãjag nỹtĩ, sỹ hẽ ra tĩg ke to ẽmĩn ti,” he tóg.

5Kỹ Tomé tóg ti mỹ: “ẽg pi(jé) ki kanhró nỹtĩ', ã tỹ hẽ ra tĩg ke ti',” he mũ. “Hã kỹ ẽg tóg ti to ẽpry ki kagtĩg nỹtĩ gé,” he tóg. 6Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “ti to ẽmĩn vỹ tỹ inh nĩ,” he mũ. “Vẽnh vĩ há hã tó sóg tĩ. Inh hã vỹ ãjag rĩnrĩr han ke mũ. Ũ tỹ inh ki ge mũ ag vỹ inh panh venh ke mũ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

7 Ãjag tỹ inh ki kanhró nỹtĩn kỹ ãjag tóg inh panh ki kanhró nỹtĩ gé. Inh
ki kanhrãn ãjag tóg huri, inh ve ãjag tóg huri," he tóg, Jesus ti.
8 Kỹ Filipe tóg ti mỹ: "ẽg mỹ ẽg jóg mág ti ven nĩ," he mũ. "Ẽg tỹ ti venh há
tóg tĩ," he tóg. 9 Kỹ Jesus tóg Filipe mỹ: "ã mỹ inh ki kagtĩg nĩ ver', isỹ ãjag mré
tĩg mág ja ra?" he mũ. "Ã tỹ inh ve kỹ ã tóg inh panh ti vég mũ gé. Hã ra ã tóg
inh mỹ: ẽg mỹ ti ven nĩ, he mũ. 10 Inh panh mré sóg tỹ ũn pir nĩ, kỹ tóg inh mré
tỹ ũn pir nĩ gé. Ã mỹ tag kri fig tũ? Inh pi(jé) isỹ vẽsóg ki nén to jykrén mũ tó tĩ'.
Inh panh tũ hã tó sóg tĩ, ti tũ hã han sóg tĩ, inh mré tỹ ũn pir nĩ ẽn tũ ti. Kỹ tóg
inh mré nén kar han mũ, inh panh ti. 11 Inh vĩ kri nĩmnĩ, isỹ ã mỹ: "inh panh
mré sóg tỹ ũn pir nĩ," hen kỹ. Ã tỹ hã ra inh vĩ kri fi sór tũ nĩn kỹ isỹ nén han
mũ ẽn ki ẽvãnh nĩ, ã tỹ to jykrén há han jé. 12 Ki hã sóg tó mũ, hã kỹ sóg ke mũ.
Ũ tỹ inh ki rã há han mũ ẽn vỹ isỹ nén han mũ ri ke han ke mũ gé, hã ra tóg isỹ
nén han mũ kãfór han ke mũ, ha vemnĩ, isỹ ũri inh panh venh tĩg ken kỹ. 13 Kỹ
sóg ãjag tỹ inh mỹ nén ũ to vĩ mũ ẽn hyn han kãn ke mũ, isỹ tỹ ãjag kãke nĩn
kỹ. Isỹ vẽnh kar mỹ inh panh tỹ tỹ ũn mág nĩ ven ke vẽ, hã jé sóg ãjag mỹ ãjag
tỹ nén to vĩ mũ ẽn hyn han ke mũ. 14 Kỹ, ãjag tỹ inh mỹ nén ũ to vĩnh ken kỹ
sóg ẽn hyn han kãn ke mũ, isỹ tỹ ãjag kãke nĩn kỹ, ha vemnĩ," he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ Topẽ kuprĩg jẽnẽnh ke

15 "Ãjag tỹ iso há nỹtĩn kỹ han nĩ, isỹ ãjag mỹ nén tó mũ ti. 16 Kỹ isóg
inh panh mỹ ti kuprĩg to vĩnh ke mũ, ti tỹ ãjag mỹ ti jẽnẽ jé, ti tỹ tỹ ãjag
jagrẽ nĩ jé, ti tỹ ãjag tar han jé, kỹ tóg ãjag tovãnh mãn ke tũ nĩ. Ãjag
mỹ tóg ki hã tónh ke mũ. 17 Hã ra tóg ũ tỹ inh ki ge jãvãnh ẽn ag mỹ nén
ũ tónh ke tũ nĩ, ag tỹ ti ki kagtĩg nỹtĩn kỹ. Ag jãvo ãjag tóg ti ki kanhró
nỹtĩ. Ãjag kãtá tóg ãjag mré nĩ nĩ, Topẽ kuprĩg ti," he tóg, Jesus ti.
18 "Inh pi(jé) ãjag tovãnh ke mũ'. Isĩg mũ ra sóg vỹn kenh ke mũ, ãjag
to. 19 Kãnhmar ũ tỹ inh ki ge jãvãnh ẽn ag tóg inh ve mãn ke tũ nĩ. Ag
jãvo ãjag tóg inh ve mãn ke mũ. Rĩr inh nĩ nĩ, kỹ ãjag tóg inh ri kén rĩr
mãn ke mũ gé. 20 Ãjag tỹ Topẽ kuprĩg tỹ ãjag jagrẽ venh ke kurã ẽn ki
ãjag tóg inh ki kanhrãn há han ke mũ, isỹ inh panh mré tỹ ũn pir nĩ ẽn ti.
Kỹ ãjag tóg inh mré tỹ ũn pir nỹtĩnh mũ gé, ha mẽ," he tóg, Jesus ti.
21 "Ũ tỹ inh vĩ hã ki kanhrãn mũ ẽn, ũ tỹ inh vĩ hã ki króm mũ ẽn hã
vỹ iso há nĩ. Kỹ ũ tỹ iso há nĩ ẽn to inh panh tóg há tãvĩ nĩ. Ẽn to sóg há
tãvĩ nĩ gé. Ẽn vỹ inh venh ke mũ," he tóg, Jesus ti.
22 Kỹ Judas tóg ti ki jẽmẽg mũ. Judas Iscariotes pijé', Judas ũ vẽ. Ẽn vỹ
Jesus mỹ: "ẽg mỹ ã tóg vẽnh ven sór mũ," he mũ, "hã ra ã tóg ũ tỹ ã ki ge
sór tũ ag mỹ vẽnh ven sór tũ nĩ. Ã hẽ ri kenh ke mũ?" he tóg mũ.
23 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "ũ tỹ iso há nỹtĩ kar ag vỹ inh vĩ ki króm ke mũ," he mũ.
"Ũ tỹ inh vĩ ki króm mũ to inh panh tóg há nĩ, kỹ tóg ti mré ẽmãn ke mũ. Kỹ
sóg ti mré ẽmãn ke mũ gé. 24 Ũ tỹ iso há tũ ẽn vỹ inh vĩ han sór ke tũ nĩ gé. Inh
pi(jé) inh vĩ hã tó tĩ'. Ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn vĩ hã tó sóg tĩ, inh panh vĩ ti," he tóg.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

25 "Ãjag mré sóg nĩ nĩ ver, kỹ sóg ãjag mỹ tag kãmén mũ. 26 Isĩg kar kỹ
sóg ãjag mỹ vẽsỹmér ũ tỹ ãjag tar han ke mũ ẽn jẽnẽnh ke mũ, hã vỹ:
Topẽ kuprĩg, he mũ. Inh panh vỹ ãjag mỹ ti jẽnẽnh ke mũ. Ẽn vỹ nén ũ
kar to ãjag kanhrãn há han ke mũ. Kỹ tóg ãjag mỹ tó mãn ke mũ gé, sỹ
ãjag mỹ nén tó mũ kar ti, ãjag tỹ kã jatun tũ nĩ jé," he tóg, Jesus ti.
27 "Ãjag krĩ kãnhvy han jé sóg ke mũ. Sỹ ãjag mỹ nén nĩm ke mũ hã vỹ: krĩ
kãnhvy, he mũ. Hã ra tóg ũ tỹ inh ki ge jãvãnh ag krĩ kãnhvy sĩ ẽn ri ke tũ nĩ,
sỹ ãjag mỹ ãjag krĩ kãnhvy han mũ ti. Krĩ kãnhvy pẽ ãjag nỹtĩnh ha. Hã kỹ krĩ
kufy han tũg nĩ. Kanẽ jur han tũg nĩ gé. 28 Inh vĩ tag mẽ ãjag tóg huri, isỹ ãjag
mỹ: "tĩg jé sóg ke mũ, kar kỹ sóg ãjag to vỹn kenh ke mũ gé," he mũ ti. Ãjag tỹ
iso há nỹtĩ ra tóg ãjag mỹ sér tĩnh mũ vẽ, isỹ inh panh venh tĩg ke ti. Inh panh
vỹ inh kãfór nĩ. 29 Ũri sóg ãjag mỹ tag kãmén mũ, ãjag tỹ ẽn venh ke to hã. Kỹ
inh mĩ ẽkrén nĩ, ãjag tỹ ẽn venh ken kỹ. Ẽn kã inh ki ge kỹ nỹtĩmnĩ. 30 Isỹ ãjag
mré vẽmén tag vỹ rur nĩ ha. Ẽprã pã'i mág jun ke nẽ ha. Hã ra ti pi(jé) tỹ inh
krĩg mỹ ke nĩ'. 31 Hã ra sóg sỹ nén han ke mũ ẽn han sór mũ, ẽprã ke kar ag tỹ
inh jykre ve jé, isỹ inh panh to há tãvĩ nĩ ti. Kỹ sóg inh panh tỹ inh mỹ nén tó
mũ ẽn han kãn tĩ. Hã ven sór inh mũ, ẽprã ke kar ag mỹ. Mũ jé ha, re ra," he
tóg, Jesus ti. Ti tỹ ã mré mũ tĩ ag mỹ ag tỹ nén venh ke kãmén hã vẽ.

Jesus tỹ uva fa ri ke nĩ

15 1 Ag mũn kỹ Jesus tóg ag mỹ: "uva fa ri ke inh nĩ," he mũ. "Inh panh
vỹ ũ tỹ uva ki rĩr mũ ẽn ri ke nĩ. 2 Kỹ ãjag uva pẽ ri ke nỹtĩ," he tóg. "Ũ
tỹ inh vĩ han sór tũ ẽn ag hã vỹ uva pẽ kanẽn vãnh ẽn ri ke nỹtĩ. Ẽn kym kỹ
tóg fón tĩ, inh panh ti, uva pẽ kanẽn vãnh ẽn ti. Ũn kanẽ há han mũ ẽn ki rĩr
há han tóg tĩ, ẽn féj rógrãm tóg tĩ, ti pẽ kãsir nẽgnẽm tóg tĩ gé, ti tỹ kanẽ e han
jé. 3 Tag ri ke han ti tĩ, inh panh ti, ãjag tỹ. Ãjag tỹ há' he tóg huri, inh panh ti,
ãjag tỹ inh vĩ kri nĩm tugrĩn. 4 Isovãnh tũg nĩ, kỹ sóg ãjag tovãnh ke tũ pẽ nĩ
gé. Uva pẽ ẽn ri ke ti nĩ. Ti tỹ ti pẽ rógrãm kỹ tóg tóg mũ. Jãvo ti pẽ tỹ uva fa
ẽn to nỹgtĩn kỹ tóg kanẽ há han tĩ. Ẽn ri ke ti nĩ, ãjag tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ tag ti.
Ãjag tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ãjag tóg vẽnh jykre há hã han kỹ nỹtĩ nĩ, jãvo ãjag
tỹ isovãnh kỹ ãjag tóg vẽnh jykre há tovãnh ke mũ gé," he tóg, Jesus ti.
5 "Uva fa ri ke inh nĩ, kỹ ãjag tóg uva pẽ ri ke nỹtĩ gé. Ãjag tỹ inh ki ge kỹ
nỹtĩn kỹ ãjag tóg kanẽ e han ke mũ, ãjag tỹ isovãnh tũ nĩn kỹ. Ãjag pi(jé)
ãjag pir mỹ nén ũ há han ki kanhró nỹtĩ'. Inh hã ne ãjag tar han tĩ'. 6 Ũ tỹ
isovãnh ke mũ ẽn fón jé tóg ke mũ, inh panh ti. Ẽg tỹ uva pẽ kórég kym kỹ
vãm ẽn ri ke tóg nĩ. Ẽg tỹ ti pẽ kym kỹ fón kỹ tóg tóg mũ, kỹ ẽg tóg ti pũn
tĩ sir. Ẽn ri ke han jé tóg ke mũ, inh panh ti, ũ tỹ isovãnh mũ ẽn tỹ. 7 Ãjag
tỹ isovãnh tũ nĩn kỹ, ãjag tỹ isỹ ãjag mỹ nén tó mũ ẽn to jykrén kỹ nỹtĩn
kỹ, kỹ inh mỹ nén kar to vĩmnĩ. Han jé sóg ke mũ, ãjag mỹ, ãjag tỹ inh mỹ
nén to vĩ mũ ẽn ti, ha vemnĩ. 8 Ãjag tỹ vẽnh jykre há han kỹ tóg uva pẽ tỹ
kanẽ e han ri ke nĩ. Kỹ vẽnh kar ag tóg ãjag jykre ve kỹ Topẽ to: "ũn há vỹ
tỹ ti nĩ," henh ke mũ. Hã ki ag tóg ki kanhró nỹtĩnh mũ, ãjag tỹ tỹ inh mré

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ke nỹtĩ ti. 9Inh panh vỹ iso há tãvĩ nĩ. Ge inh nĩgtĩ gé, ãjag to. Ãjag to ha pẽ sóg nĩ gé. Inh ki ge kỹ nỹtĩmnĩ, sỹ ãjag to há tãvĩ nĩ jé. 10Ãjag tỹ isỹ ãjag mỹ nén tó mũ ki króm kỹ ãjag tóg inh ki ge kỹ nỹtĩnh mũ, kỹ sóg ãjag to há nĩ gé. Hã kỹ sóg inh panh vĩ hã ki króm kãn mũ, kỹ tóg iso há tãvĩ nĩ.

11Inh mỹ tóg sér tĩ. Kỹ sóg ãjag mỹ tag tó mũ, ti tỹ ãjag mỹ sér tĩn jé gé, ti tỹ inh mỹ sér ẽn ri ke tĩn jé gé, ãjag mỹ. Ti tỹ ãjag mỹ sér tĩ hã jé sóg ãjag mỹ inh jykre kãmén mũ. 12Sỹ ãjag mỹ vẽnh jykre nĩm mũn hã vẽ, ha mẽ. Jagnẽ to há pẽ nỹtĩmnĩ, sỹ ãjag to há nĩ ẽn ri ke han nĩ, he sóg mũ. 13Ũ tỹ ã mré ke ũ ag jagfy ter sór mũ ẽn vỹ ag to há ja nĩgtĩ. Ũ tỹ ẽg to há kãfór pẽ ẽn venh ke tũ ẽg tóg nĩ, ẽprã. 14Inh mré ke pẽ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ, ãjag tỹ inh vĩ ki króm kỹ. 15Hã kỹ sóg ãjag to: “inh camarada ag,” he tũ nĩgtĩ gé. Ẽg pi(jé) ẽg camarada ẽn ag mỹ ẽg tỹ nén to jykrén mũ ẽn kãmén tĩ'. Ẽg mré ke ag hã mỹ ẽg tóg kãmén tĩ. Ãjag mỹ sóg inh panh tỹ inh mỹ nén tó mũ ẽn kãmén kãn huri, hã kỹ sóg ãjag to: “inh mré ke ag,” he mũ. 16Ãjag pi(jé) inh kuprẽg'. Inh hã ne ãjag kuprẽg'. Kỹ sóg ãjag mỹ: “kanẽ e han nĩ,” he mũ ha, hã vỹ: vẽnh jykre há, he mũ. Vẽnh jykre há hã vỹ tũ' henh ke tũ nĩ. Ãjag tỹ ẽn han kỹ jatun mỹ Topẽ mỹ nén kar to vĩmnĩ, inh jyjy tó kỹ. Ãjag tỹ ti mỹ nén ũ to vĩ mũ ẽn han jé tóg ke mũ, Topẽ ti, ãjag tỹ vẽnh jykre há han kỹ nỹtĩn kỹ. 17Sỹ ãjag mỹ nén tó mũn hã vẽ, hã vỹ: jagnẽ to há nỹtĩmnĩ, sỹ ãjag to há nĩ ẽn ri ke, he mũ,” he tóg, Jesus ti.

Ũ tỹ ẽg to jũnh ke ag

18Ũ tỹ inh ki ge tũ ag vỹ iso jũ vén ja nĩgtĩ, kỹ ag tóg ãjag to jũ nỹtĩ gé. Tag mĩ ẽkrén nĩ, ag tỹ ãjag to jũnh ken kỹ. 19Ãjag pi(jé) tỹ ag mré ke nỹtĩ'. Ãjag tỹ tỹ ag mré ke nỹtĩ ra ag tóg ãjag to há nỹtĩnh ke mũ vẽ, hã ra ãjag tóg tỹ ag mré ke tũ nỹtĩ. Ãjag kuprẽg inh, ag kãmĩ, ãjag tỹ tỹ inh mré ke nỹtĩ jé, hã kỹ ag tóg ãjag to jũ nỹtĩ. 20Vãsỹ sóg ãjag mỹ: “ãjag pi(jé) inh kãfór nỹtĩ',” he ja nĩgtĩ. Tag mĩ ẽkrén nĩ. Inh camarada ri ke ãjag nỹtĩ, jãvo sóg tỹ ãjag patrão ri ke nĩ. Ag kãmĩ ũ tóg inh vóg kónãn ke mũ. Ẽn vỹ ãjag vóg kónãn ke mũ gé. Ag kãmĩ ũ tóg inh vĩ ki króm tĩ. Ẽn ag vỹ ãjag vĩ ki króm ke mũ gé. 21Hã ra ag tóg ãjag vóg kónãn ke mũ gé, ãjag tỹ tỹ inh mré ke nỹtĩn kỹ. Ag pi(jé) ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn ki kanhró nỹtĩ'. 22Inh kãtĩ tũ ra, isỹ ag mỹ inh vĩ tó tũ ra ag tóg: “hã ra ẽg tóg ki kagtĩg nỹtĩ,” henh ke mũ vẽ. Hã ra sóg ag mỹ tó, hã kỹ ag tóg ki kanhró nỹtĩ. 23Ũ tỹ iso jũ nỹtĩ ẽn ag vỹ inh panh to jũ nỹtĩ gé. 24Nén ũ han vãnh hyn han sóg tĩ, ag rĩnve, kỹ ũ vỹ tag han ja tũ pẽ nĩ ijo. Isỹ tag han tũ nĩ ra ag tóg: “vég tũ ẽg nĩ,” henh ke mũ vẽ. Hã ra ag tóg vé, ag tỹ vég mũ ra ag tóg ge ra iso jũ nỹtĩ, kỹ ag tóg inh panh to jũ nỹtĩ gé. 25Hã ra ag tóg rán kỹ nỹtĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. “Nén ũ tũ to ag tóg iso jũ sór mũ,” he tóg, Topẽ vĩ rá ki. Hã kỹ ag tóg ke tĩ,” he tóg, Jesus ti.

26“Hã ra tóg kãtĩg ke mũ, ũ tỹ ãjag tar han ke ti. Topẽ kuprĩg to ken hã vẽ. Ti hã vỹ ki hã tónh ke mũ, inh panh kuprĩg ti. Ẽn hã vỹ ãjag mỹ inh kãmén ke mũ. 27Kỹ ãjag tóg vẽnh kar mỹ inh kãmén ke mũ gé, ẽn kã. Inh mré ãjag tóg mũ ja nĩ, isỹ ãjag mỹ tó vén mũn kã,” he tóg.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

16 1“Ãjag mỹ sóg tag kãmén kãn mũ, ãjag tỹ ki kanhró nỹtĩ jé, ãjag
tỹ isovãnh sór tũ pẽ nĩ jé, ãjag jagtar ke kurã ẽn kã. 2Ãjag pan jé
ag tóg ke mũ, pã'i ag, ãjag tỹ vẽnh kanhrãn jafã ra mũ mãn tũ nĩ jé. Kỹ
ag tóg ãjag kãgtén ke mũ gé. Ãjag kãgtén kỹ ag tóg ón kỹ: “Topẽ vỹ ẽg
mỹ tó, hã kỹ ẽg tóg ag kãgtén,” henh ke mũ. 3Ag tỹ ẽg jóg mág ki kagtĩg
nỹtĩ hã kỹ ag tóg tag han ke mũ. Inh ki kagtĩg ag tóg nỹtĩ gé. 4Ũri sóg
ãjag mỹ tó mũ. Kỹ ãjag tóg, ãjag tỹ tag ve kỹ (ãjag tóg): “ẽg mỹ tóg tó ja
nĩ, ẽg tỹ ũri nén vég mũ tag ti,” henh ke mũ,” he tóg, Jesus ti.

Topẽ kuprĩg kãtĩg ke

Vãsỹ sóg ãjag mỹ tag tó ja tũ nĩ ver. Vãsỹ sóg ãjag mré tĩg nĩ vẽ, hã ra sóg
ãjag mỹ tag tó ja tũ nĩ, sỹ ũri ãjag mỹ nén tó mũ tag ti. 5Ũri sóg tĩg ke mũ, isỹ
ũ tỹ inh jẽnẽg mũ ẽn ve jé. Kỹ ãjag pi(jé) inh mỹ: “ã tỹ hẽ ra tĩg ke nẽ?” henh
ke mũ'. 6Ãjag mỹ tóg e tĩ, sỹ ãjag mỹ isĩg ke tag tó ja nĩn kỹ, kỹ ãjag tóg fe kaj
nỹtĩ. 7Há ti nĩ hã ra, isĩg ke ti, ha mẽ. Isĩg tũ nĩn kỹ ũ tỹ ãjag tar han mũ ẽn vỹ
kãtĩg ke tũ nĩ vẽ, Topẽ kuprĩg ti. Isĩg kỹ sóg ãjag mỹ ti jẽnẽnh ke mũ. 8Ẽn vỹ,
ã kãtĩg kỹ (tóg) vẽnh kar mỹ: “Topẽ vĩ mranh ã huri,” henh ke mũ, kỹ tóg ag
mỹ vẽnh jykre kuryj tónh ke mũ gé, kỹ tóg ag mỹ Topẽ tỹ ag vóg kónãn ke ẽn
tónh ke mũ gé. 9“Jesus ki ã tóg rã tũ nĩ, hã kỹ ã tóg Topẽ vĩ mranh tĩ,” he jé
tóg ke mũ, vẽnh kar mỹ. 10Kỹ tóg ag mỹ vẽnh jykre kuryj tónh ke mũ gé, Topẽ
kuprĩg ti. Jãvo sóg tĩg ke mũ, inh panh kukãm, kỹ ag tóg inh venh ke tũ nĩ.
11Kỹ Topẽ kuprĩg tóg ag mỹ Topẽ tỹ ag vóg kónãn ke ẽn tónh ke mũ gé. Tag ki
ũn tỹ tỹ ũn mág pẽ tỹ Nén-Kóreg ẽn to tóg: “kóreg ti nĩ,” hé huri, Topẽ ti. Hã
to ẽg tóg ti tỹ ũn vóg kónãn ke mũ ẽn ag ki kanhró nỹtĩ,” he tóg, Jesus ti.
12“Sỹ ãjag mỹ nén tónh ke mũ vỹ ver e nỹtĩ, hã ra tóg ver ãjag mỹ mẽ jagy
tĩ, hã kỹ sóg tónh ke tũ nĩ. 13Topẽ kuprĩg tỹ ãjag ki jun kỹ, ũ tỹ ki hã tó tĩ ẽn
kãtĩg kỹ tóg komẽr hã ãjag mỹ tó kãn ke mũ, nén tỹ ki hã tó mũ ẽn ti. Ti pi(jé)
ã tỹ nén to jykrén mũ ẽn tónh ke mũ', Topẽ kuprĩg ti. Inh panh tỹ inh mré nén
to jykrén mũ ẽn hã tó jé tóg ke mũ. Kỹ tóg ãjag mỹ ãjag tỹ kar kỹ nén venh ke
ẽn tónh ke mũ gé. 14Ti hã vỹ iso: “ũn mág vỹ tỹ ti nĩ,” henh ke mũ gé. Inh vĩ
hã tó jé tóg ke mũ ãjag mỹ, hã kỹ tóg isỹ tỹ ũn mág nĩ tónh ke mũ. 15Inh panh
tỹ nén tó mũ ẽn hã tó sóg tĩ gé. Kỹ tóg ẽn hã tónh ke mũ gé, ti kuprĩg ti. Hã kỹ
sóg ãjag mỹ: inh vĩ hã tó jé tóg ke mũ,” he mũ,” he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ ter kar kỹ rĩr mãn ke

16“Kãnhmar ãjag tóg inh ve mãn ke tũ nĩ ha, kejẽn ãjag tóg kurã ũ ki
inh ve mãn ke mũ gé,” he tóg, Jesus ti. 17Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg jagnẽ mỹ:
“ti hỹn ne tó sór mũ, hã kỹ tóg: kãnhmar ãjag tóg inh ve mãn ke tũ nĩ ha,
he mũ, hã kỹ tóg: kejẽn ãjag tóg kurã ũ ki inh ve mãn ke mũ gé, he mũ?”
he ag tóg. “Ti tỹ ne tónh ke nẽ hỹn, hã kỹ tóg: inh panh kukãm sóg tĩg
mũ ha, he mũ?” he ag tóg. 18“Ne to ke nẽ hỹn, hã vỹ: kãnhmar, he mũ?
Ẽg pi(jé) ti tỹ nén tó mũ ẽn ki kanhró nỹtĩ',” he ag tóg, jagnẽ mỹ.

19 Hã ra Jesus tóg ki kanhró nĩ, ag tỹ ti ki nén jẽmẽ sór mũ ẽn ki. Hã kỹ tóg
ag mỹ: “inh vĩ mỹ ãjag mỹ e?” he mũ. “Kãnhmar ãjag tóg inh ve mãn ke tũ nĩ
ha, kejẽn hã ãjag tóg kurã ũ ki inh ve mãn ke mũ. 20 Ki hã sóg tó mũ, hã kỹ sóg
ke mũ. Kygfỹ jé ãjag tóg ke mũ. Vẽsỹrénh jé ãjag tóg ke mũ. Hã ra tóg ũ tỹ inh
ki ge tũ ag hã mỹ sér tĩnh mũ. Fe kaj han jé ãjag tóg ke mũ, tag pãte tóg ãjag mỹ
sér tĩnh mãn ke mũ gé. 21 Ũn tỹtá fi tỹ gĩr venh ken kỹ tóg fi mỹ jagy tĩ, fi kaga
jagy ẽn ti. Fi kósin tỹ fi ki mur kar kỹ tóg hã ra fi mỹ sér tĩ, kỹ fi tóg ã kaga ẽn
mĩ ẽkrén mãn tũ nĩgtĩ. Fi tỹ ã kósin ve kỹ tóg fi mỹ sér tĩ. 22 Ge ve jé ãjag tóg ke
mũ. Ũri tóg ãjag mỹ jagy tĩ, hã ra sóg ãjag ve mãn ke mũ, kỹ ãjag fe tóg mrin
kenh ke mũ, ãjag tỹ inh ven kỹ. Kỹ ũ tóg ãjag fe kaj han mãn ke tũ nĩ ha, inh
kãtĩg mãn kỹ. 23 Ẽn kã ãjag tóg inh mỹ nén ũ to vĩ mãn ke tũ nĩ ha, isỹ ãjag mré
nĩn kỹ. Ki hã sóg tó mũ, hã kỹ sóg ke mũ. Ãjag tỹ inh panh mỹ nén ũ to vĩn kỹ
tóg ãjag mỹ vin kãn ke mũ, ãjag tỹ ti mỹ nén ũ to vĩ mũ ẽn tỹ, ãjag tỹ tỹ inh mré
ke nỹtĩn kỹ. 24 Ver ãjag tóg ti mỹ nén ũ to vĩ ja tũ nĩ, ãjag tỹ ti mỹ: “ti mré ke vỹ
tỹ ẽg nỹtĩ,” hen kỹ. Ti mỹ nén ũ to vĩmnĩ, kỹ tóg ãjag mỹ hyn han kãn ke mũ,
ãjag tỹ nén to vĩ mũ ẽn ti, kỹ tóg ãjag mỹ sér tãvĩ tĩnh mũ,” he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ tỹ ẽprã ke kar kri ke nĩ

25 “Ãjag mỹ sóg comparação han kỹ inh panh kãmén tĩ, kãnhmar sóg
jamã hár(a) ãjag mỹ inh panh kãmén ke mũ, kỹ sóg ãjag mỹ comparação
han mãn ke tũ nĩ sir. 26 Kurã ẽn kã ãjag tóg vẽsóg ki inh panh mỹ nén ũ kar
to vĩnh ke mũ, ãjag tỹ tỹ inh mré ke nỹtĩn kỹ. Kỹ sóg ãjag jagfy vĩ mãn ke tũ
nĩ ha, ãjag tỹ vẽsóg ki ti mré vẽmén kỹ. Ãjag hã vỹ ti mré vẽmén ke mũ ha.
27 Inh panh vỹ ãjag to há tãvĩ nĩgtĩ, ãjag tỹ iso há nỹtĩn kỹ, ãjag tỹ iso: “Topẽ
vỹ ti jẽnẽ,” hen kỹ. 28 Inh panh tỹ inh jẽnẽn hã kỹ sóg ga tag ki jun mũ. Hã
ra sóg ũri inh mur ja ré kỹ tĩg ke mũ ha, inh panh kukãm,” he tóg, Jesus ti.
29 Kỹ ti mré mũ tĩ ag tóg ti mỹ: “vãhã ã tóg ẽg mỹ kãmén há han mũ
ha,” he mũ. “Vãhã ã tóg ẽg mỹ comparação tó tũ nĩ ha. 30 Nén ũ kar ki
kanhró ã tóg nĩ, vég ẽg tóg mũ. Ẽg tỹ ã ki nén ũ jẽmẽ sór kỹ ã tóg ki
kanhró nĩ. Ẽg tỹ ã mỹ nén ũ tó tũ ra ã tóg ki kanhró nĩ. Hã ki ẽg tóg vég
mũ, ã tỹ Topẽ tá kãtĩg ja ti,” he ag tóg mũ, Jesus mỹ.
31 Kỹ tóg ag mỹ: “vãhã ãjag tóg inh ki ge kỹ nỹtĩ ha,” he mũ. 32 “Hã ra
ãjag tóg kãnhmar inh ré kỹ mũ kãn mũ ha, ãjag ĩn ra. Vẽnh kã pugpóv
kãn jé ãjag tóg ke mũ, ũri. Hã ra sóg pir pẽ tũ nĩ, ãjag tỹ inh ré kỹ mũ kãn
mũ (hã) ra. Inh panh vỹ ẽgno kã inh mré jẽ nĩ. 33 Tag kãmén sóg ãjag mỹ,
ãjag tỹ krĩ kãnhvy nỹtĩ jé, ãjag tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ tugrĩn. Tag ki ãjag tóg
nén ũ jagy kar vég tĩ ver. Hã ra to krĩ kufy han tũg nĩ. Ẽprã ke kar kri ke
vỹ tỹ inh nĩ, ẽprã ke kri pã'i ẽn, Japo ẽn kutẽm inh huri,” he tóg, Jesus ti.

Jesus tỹ Topẽ mré vẽmén

17 1 Jesus tỹ ã mré mũ tĩ ag mỹ tag kãmén kãn kar kỹ tóg kanhkã ki ẽvãnh
mũ, kỹ tóg: “panh',” he mũ. “Inh hora tán krỹg huri,” he tóg. “Ag mỹ isỹ

tỹ ũn mág nĩ ven nĩ, isỹ tỹ ã kósin nĩn kỹ. Kỹ sóg ag mỹ ã tỹ tỹ ũn mág nĩ ven ke mũ gé. 2Ẽprã ke kar kri ã tóg inh fẽg, isỹ ag mỹ rĩr krỹg ja tũ ven jé, ã tỹ inh mỹ ũn vin mũ kar ẽn ag mỹ, fag mỹ ke gé. 3Ũ tỹ ã ki kanhrãn mũ ẽn vỹ rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ, ũ tỹ ã to: "Topẽ vẽ," he mũ kar ag, ũ tỹ ã to: "Topẽ ũ vỹ tũ nĩ," he mũ kar ag, fag kar ke gé. Kỹ ag tóg inh ki kanhró nỹtĩ gé, isỹ tỹ Jesus Cristo nĩn ki, ã hã tỹ inh jẽnẽ ẽn ki. 4Ag hã mỹ sóg ã tỹ tỹ ũn mág nĩ tag ven, ẽprã ke ag mỹ, fag mỹ ke gé. Ã tỹ inh mỹ nén tó mũ ẽn han kãn inh. 5Vãsỹ, ẽg tỹ ga tag han tũg ki sóg ã mré nĩ ja nĩgtĩ, ẽn kã sóg tỹ ũn mág pẽ nĩ ja nĩgtĩ, ã mré. Ẽn han mãn nĩ, inh mỹ. Isỹ tỹ ũn mág pẽ nĩ han mãn nĩ, panh'.

6Ũ ag kuprẽg ja ã nĩ, ag tỹ inh ki ge jé, fag ke gé. Ẽn ag mỹ sóg ã kãmén ja nĩgtĩ. Ã tũ ag vẽ, hã ra ã tóg inh mỹ ag vin, fag ke gé. Ã vĩ ki króm ag tóg tĩ, fag ke gé. 7Ũri ag tóg ki kanhró nỹtĩ, isỹ ã tũ hã han mũ ẽn ki, fag ke gé. Ã hã ne inh mỹ nén kar ẽn tó tĩ'. Tag vég ag tóg tĩ. 8Ag mỹ sóg ã vĩ ti tó tĩ, kỹ tóg ag mỹ sér tĩ, fag mỹ ke gé. Kỹ ag tóg vég mũ, ã tỹ inh jẽnẽ ẽn ti. Kỹ ag tóg iso: "Topẽ tỹ ũn jẽnẽg mũ ẽn vẽ," he mũ, fag ke gé.

9Ã tỹ inh mỹ ũn vin mũ ẽn ag hã jagfy sóg vĩ tĩ, fag ke gé. Ũ tỹ inh ki ge tũ ẽn ag jagfy sóg vĩnh ke tũ nĩ. Ã tũ ag hã jagfy sóg vĩ tĩ. 10Ha vé, isũ kar vỹ tỹ ã tũ nỹtĩ, kỹ ã tũ kar vỹ tỹ isũ nỹtĩ gé. Ag hã tugrĩn sóg tỹ ũn mág nĩ, ũ tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ẽn ag hã tugrĩn, fag ke gé. 11Inh mur ja ré kỹ sóg tĩg mũ, ijãvo ag tóg ẽgno mĩ mũ nĩ sir, isũ mré ã tũ ag. Ag jãvo sóg ã venh kãtĩg mũ ha. Inh panh mág, há tãvĩ ã tóg nĩ. Ag jy nĩgãn nĩ, ã jykre ki. Ã hã ne inh mỹ ag vin'. Ã mré sóg tỹ ũn pir nĩ. Ag tỹ jagnẽ mré tỹ ũn pir nỹtĩ han nĩ, isỹ ã mré tỹ ũn pir nĩ tag ri ke han nĩ, ag tỹ, fag tỹ ke gé. 12Isỹ ag mré nĩn kỹ sóg ag jy nĩgãn tĩ, ã jykre ki, ã tỹ inh mỹ ũn vin mũ ẽn ag kar jy, fag jy ke gé. Ag ki rĩr há han inh, kỹ ag kã ũ tóg vãfor ja tũ nĩ. Ũn pir tóg hã ra vãfor kỹ nĩ inhhã, hã ra tóg ti to rán kỹ nĩ, ti tỹ nũgme ki kutẽnh ke ti, hã kỹ ti tỹ ki kutẽnh ke nẽ ha. 13Ũri sóg ã kukãm kãtĩg mũ, hã ra sóg ver tag ki ag mỹ kãmén mũ, ti tỹ ag mỹ sér tĩ jé, ti tỹ inh mỹ sér tĩ tag ri ke tĩ jé, ag mỹ. 14Ag mỹ sóg hur ã vĩ kãmén. Kỹ ũ tỹ inh ki ge tũ ag vỹ ag to jũ mũ, ag tỹ tỹ ag mré ke tũ nỹtĩn kỹ. Inh pi(jé) tỹ ag mré ke nĩ gé', ũ tỹ ag to jũ mũ ẽn mré. 15Hã ra sóg ã mỹ: "ha ag jé prẽr," he tũ nĩ, "ag tỹ ga tovãnh jé," he tũ sóg nĩ. "Nén-Kóreg jo ag jy nĩgãn nĩ," he sóg mũ ã mỹ. 16Ag pi(jé) tỹ inh ki ge tũ ag mré ke nỹtĩ'. Tỹ sóg ag mré ke tũ nĩ gé, ũ tỹ inh ki ge jãvãnh ẽn ag mré. 17Ã vĩ há ki ag kanhrãn nĩ, ã tỹ ũn kuprẽg mũ ẽn ag, ag tỹ komẽr hã ã ri ke nỹtĩ jé. Ã vĩ ẽn vỹ tỹ vẽnh vĩ há tãvĩ nĩ. 18Inh jẽnẽ ã tóg, sỹ ga kri mur jé. Kỹ sóg ã kóm ag jẽgnẽnh mũ, ag tỹ ẽprã ke kar ẽn ag mỹ inh kãmén jé. 19Ag jagfy sóg ã mỹ vẽnh fẽg ke mũ, ag tỹ inh mré ã mỹ vẽnh vin kỹ nỹtĩ jé.

20Hã ra sóg nén ũ to vĩ sór mũ gé, sỹ ã mỹ ag kãmén kar kỹ. Ũ ag tóg ag vĩ mẽ kỹ inh ki genh ke mũ. Ẽn ag to sóg vĩ sór mũ gé. 21Ag kar tỹ tỹ ũn pir nỹtĩnh ken kỹ tóg há tĩ, ã tỹ inh mré tỹ ũn pir nĩ ẽn ri ke, isỹ ã mré tỹ ũn pir nĩ ẽn ri ke. Ag tỹ ẽg mré tỹ ũn pir nỹtĩn kỹ tóg há tĩ. Kỹ vẽnh kar vỹ venh ke mũ, ã tỹ nén to inh jẽnẽg mũ ti. 22Isỹ ã tóg ũn mág han. Kỹ sóg ag tỹ ũn mág

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

han ke mũ gé, ag tỹ jagnẽ mré tỹ ũn pir nỹtĩ jé, ã tỹ inh mré tỹ ũn pir nĩ tag ri ke. 23Inh mré ke vỹ tỹ ag nỹtĩ, kỹ sóg tỹ ag mré ke nĩ gé, kỹ ẽg kar vỹ tỹ ũn pir ri ke nỹtĩ. Ẽg tỹ tỹ ũn pir nỹtĩ tugrĩn vẽnh kar tóg venh ke mũ, ã tỹ inh jẽnẽ ẽn ti. Ũn tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ẽn ag to há tãvĩ ã tóg nĩ, ã tỹ iso há nĩ tag ri ke. Tag ve jé ag tóg ke mũ, ẽprã ke ag, ag tỹ ẽg tỹ tỹ ũn pir nỹtĩ tag ven kỹ.

24Panh', vãsỹ ã tóg iso há nĩgtĩ vẽ, ẽg tỹ ga tag han tũg ki. Hã kỹ ã tóg isỹ ũn mág pẽ han. Kỹ tóg inh mỹ há tĩnh mũ, ag tỹ inh mré nỹtĩn kỹ, ã tỹ inh mỹ ũn vin mũ ẽn ag. Ag tỹ inh mré nỹtĩn kỹ ag tóg venh ke mũ, ã tỹ isỹ ũn mág han ja ti. 25Panh', jykre kuryj ã tóg nĩ. Ũ tỹ inh ki ge tũ ag vỹ ã ki kagtĩg nỹtĩ, ag jãvo sóg ã ki kanhró nĩ. Kỹ tag ki inh mré nỹtĩ ag vỹ ki kanhró nỹtĩ gé, ã tỹ nén to inh jẽnẽg mũ ti. 26Ag mỹ sóg ã kãmén huri, kỹ sóg ag mỹ ã kãmén mãn ke mũ gé, ag tỹ jagnẽ to há nỹtĩ jé, ag tỹ ã tỹ iso há tag ri ke nỹtĩ jé. Kỹ sóg ag mré ẽmãn ke mũ gé," he tóg, Jesus ti, ã panh mré vẽmén kỹ.

Ag tỹ Jesus se
(Mt 26.47-56; Mc 14.43-50; Lc 22.47-53)

18 1Jesus tỹ tag tó kar kỹ tóg ã mré mũ tĩ ag mré tĩ mũ sir. Goj tỹ Cedrom kafã ũ ra ag tóg pa mũ sir. Tá ka tóg krãnkrãn kỹ nỹtĩ. Ka kré ẽn krẽm ag tóg nĩgnĩ mũ sir. 2Hã ra Judas tóg ti tĩg ẽn ki kanhró nĩ gé. Tã tóg ã mré mũ tĩ ag mré vẽmén tỹ hẽn ri ke han huri, Jesus ti, hã kỹ Judas tóg ag tỹ ra mũnh ke ki kanhró nĩ, ũ tỹ pã'i ag mỹ Jesus ve ke mũ ẽn ti. 3Kỹ tóg ag nón tá jun mũ sir, Judas ti, soldado ag mré, polícia ag mré hã ke gé, pã'i ag tỹ ag jẽgnẽn kỹ. Fariseu ag vỹ pã'i ag mré polícia ag jẽgnẽ ja nĩ gé. Lampião e gég ag tóg kãmũ mũ, pĩ jónhkó ke gé, ka kykyv mré hã. 4Hã ra Jesus tóg ki kanhró nĩ, ã jagtar ken ki, kỹ tóg ag kato tẽ mũ sir. Kỹ tóg ag mỹ: "ãjag tỹ ũ tỹ hẽ ve sór nẽ?" he mũ. 5Kỹ ag tóg ti mỹ: "Nazaré tá ke ẽn ve sór ẽg tóg mũ," he mũ. "Jesus vẽ mỹr," he ag tóg mũ. Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "inh hã vẽ," he mũ. Hã ra Judas tóg ag mré kãtĩg ja nĩ gé, ũ tỹ pã'i ag mỹ Jesus ven mũ ẽn ti. 6Jesus tỹ ag mỹ: "inh hã vẽ," hen kỹ ag tóg ti jo ranh ke mũ. Rom ke ag tóg mũ sir, ẽprã. 7Kỹ Jesus tóg ag mỹ vĩ mãn mũ. "Ãjag tỹ ũ ve sór nẽ?" he tóg. Kỹ ag tóg ti mỹ: "Jesus, Nazaré tá ke ẽn," he mãn mũ. 8Kỹ Jesus tóg ag mỹ: "ãjag mỹ sóg: inh hã vẽ, hé huri. Kỹ ãjag tỹ ise sór kỹ inh mré ke tag ag togvãnh nĩ sir," he tóg. 9Hã ra tóg tag tó, ã tỹ to hã ã panh mỹ: "ã tỹ inh mỹ ũn vin ja ẽn ag vỹ ki nỹtĩ, ag kãki ũ vỹ vãfor ja tũ nĩ," he jan kỹ. Ã tỹ ag jy nĩgãn jé tóg polícia ag mỹ: "ag togvãnh ra," he mũ, ã mré mũ tĩ ag to.

10Hã ra Simão Pedro tóg ã rógro ẽn vyn kỹ tóg polícia ag kãki ũ nĩgrẽg kym ke mũ. Ti pẽgja tá ti nĩgrẽg jẽ ẽn tỹ tóg kym ke mũ. Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág camarada ja vẽ, ti tỹ ũ nĩgrẽg kym mũ ẽn ti, ti jijin hã vỹ: Malco, he mũ. 11Kỹ Jesus tóg Pedro mỹ: "ã rógro tỹ ti pãg ja tá fẽg," he mũ. "Inh panh tỹ inh mỹ: "vẽsỹrénh jé ã tóg ke mũ," he ja vẽ, hã kỹ sóg ag mỹ vẽnh fẽg ke mũ ha. Vẽnh nenh ke tũ sóg nĩ," he tóg, Jesus ti.

Pã'i tỹ Anás tỹ Jesus ve

12 Kỹ soldado ag tóg, ãjag pã'i mré (ag tóg) Jesus mrĩnh mũ sir, vãfe tỹ.
Polícia ag vỹ ag mré ti mrĩnh mũ gé. 13 Kỹ ag tóg ti pére mũ mũ, Anás ĩn
ra. Caifás kakrã vẽ, Anás ti, hã ra Caifás vỹ tỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag to pã'i
mág nĩ, prỹg ẽn kã. 14 Hã ra Caifás ẽn vỹ pã'i ag mỹ: "ũn pir tỹ ẽg povo
jagfy ter kỹ tóg pãgsĩ nĩ," he ja nĩ. Ẽn kakrã ĩn ra ag tóg Jesus pére mũ mũ.

Pedro tỹ Jesus to: "ti ki kagtĩg sóg nĩ," he vén
(Mt 26.57-58; 69-70; Mc 14.53-54; 66-80; Lc 22.54-57)

15 Kỹ Simão Pedro tóg Jesus nón tĩ mũ, Jesus mré ke ũ mré. Hã ra Jesus
mré ke ũ ẽn tóg Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag to pã'i mág ẽn ki kanhró nĩ, hã kỹ tóg
Jesus nón Anás ĩn kãra rã mũ, ĩn vãso ra. 16 Hã ra Pedro tóg re tá jẽ nĩ, ĩn
jãnkã rã hã. Kỹ Jesus mré ke ũ ẽn tóg ver ũ tỹ jãnkã ki rĩr mũ ẽn fi mré
vẽmén mũ, kỹ fi tóg Pedro ti mỹ: "ha kãrã," he mũ, ti mré ke ũ ẽn tỹ pã'i
mág ki kanhró nĩn kỹ. 17 Kỹ fi tóg ti mỹ: "ã hỹn tỹ Jesus mré ke nĩ," he mũ,
Pedro ti mỹ, ũ tỹ jãnkã ki rĩr jẽ ẽn fi. Hã ra tóg fi mỹ ón kỹ: "vó," he mũ.
18 Hã ra Anás camarada ũ ag vỹ tá nỹtĩ gé, polícia ag mré. Ĩn vãso ki
ag tóg pĩ han kỹ nỹtĩ, ti tỹ kusa jagy tĩn kỹ. Pĩ to ag tóg tugtón nỹtĩ. Kỹ
Pedro tóg ag mré tón nĩ gé, pĩ ẽn ti to.

Anás tỹ Jesus ki jẽmẽ sór
(Mt 26.59-66; Mc 14.55-64; Lc 22.66-71)

19 Kỹ pã'i mág tóg Jesus mỹ: "inh mỹ ã mré mũ tĩ ag kãmén," he mũ. "Ã
tỹ nén kãmén tĩ ẽn ti kãmén nĩ gé, inh mỹ," he tóg, Anás ti. 20 Kỹ Jesus
tóg ti mỹ: "vẽnh kar mỹ sóg jamã hár(a) tó tĩ," he mũ. "Vẽnh kanhrãn
jafã krẽm sóg tó tĩ, Topẽ jo ĩn krẽm ke gé. Judeu kar tỹ vẽnhmãn kỹ nỹtĩn
kỹ sóg ag mỹ kãmén tĩ. Inh pi(jé) vẽnh péju kỹ tó tĩ', kỹ vẽnh kar vỹ ki
kanhró nỹtĩ. 21 Hã ra ã tóg inh ki jẽmẽ sór mũ'. Inh vĩ jẽmẽg mũ ẽn ag ki
jẽmẽmnĩ. Ki kanhró ag tóg nỹtĩ, isỹ ag mỹ nén tó ja ẽn ki," he tóg, Jesus ti.
22 Jesus tỹ tag tó kỹ polícia ũ tóg Jesus tãnh mũ, kỹ tóg ti mỹ: "pã'i mág
vẽ mỹr," he mũ. "Hã ra ã tóg ti mỹ vĩ mũ," he tóg mũ. 23 Kỹ Jesus tóg ti mỹ:
"kỹ inh hỹn vẽnh vĩ kóreg tỹ ne tó?" he mũ. "Ha inh mỹ sỹ vẽnh vĩ kóreg tó
mũ ẽn tó," he tóg. "Vĩ há han inh, ã tỹ hã ra ne tugnĩn isãnh nẽ?" he tóg.
24 Tag pãte Anás tóg Jesus jẽnẽg mũ sir, ti tỹ Caifás venh tĩg jé, Topẽ tũ
ki rĩr tĩ ag to pã'i mág ẽn mỹ. Ti mrĩnh kỹ jẽ kỹ tóg ti jẽnẽg mũ.

Pedro tỹ Jesus to: "ti ki kagtĩg sóg nĩ," he mãn
(Mt 26.71-75; Mc 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Hã ra Simão Pedro tóg tón nĩ nĩ, pĩ to. Kỹ tá nỹtĩ ag tóg ti mỹ: "ã hỹn tỹ
ti mré ke nĩ gé," he mũ. Hã ra tóg ón kỹ: "vó," he mãn mũ. 26 Kỹ pã'i mág mỹ
rãnhrãj tĩ ũ vỹ tá nĩ gé. Pedro tỹ ũ nĩgrẽg kym ja ẽn kanhkã ũ vẽ. Ẽn vỹ Pedro

mỹ: “ã ve inh, ka kré krẽm,” he mũ. Tá ã tóg ti mré jẽ ja nĩ,” he tóg mũ. 27Hã ra Pedro tóg ón kỹ ti mỹ: “vó,” he mãn mũ. Ẽn kã galo vỹ kynkyr mũ ha.

Pilatos tỹ Jesus ki jẽmẽ
(Mt 27.1-2; 11-14; Mc 15.1-5; Lc 23.1-5)

28Kusã pẽ ki ag tóg Jesus pére mũ mũ, pã'i tỹ governador ĩn ra, ti vẽmén jafã ra, palácio ẽn ra. Caifás ĩn tá ag tóg ti pére kãpa mũ. Hã ra ag tóg pã'i tỹ governador ĩn kã ra ge sór tũ nĩ. Ag tỹ festa tỹ Páscoa han ke vỹ kakó tĩ ha, kỹ ũ tỹ pã'i tỹ governador ĩn kã ra ge mũ vỹ festa tỹ Páscoa ẽn ki jẽn ke tũ nĩ. Ag jykre vẽ. Hã ra ag tóg ko sór mũ, hã kỹ ag tóg kã ra ge ja tũ nĩ sir. 29Kỹ Pilatos tóg re ra kãkutẽ mũ, ag mré vẽmén jé. Kỹ tóg ag mỹ: “ti hẽ ri ké?” he mũ. “Ti vẽnh jykre kórég tỹ ne han'?” he tóg, Pilatos ti, Jesus to. 30Kỹ ag tóg ti mỹ: “vẽnh jykre kórég han ti tĩ,” he mũ. “Ti há nĩ ra ẽg tóg ã mỹ ti ven ke tũ nĩ vẽ,” he ag tóg, Pilatos mỹ. 31Kỹ Pilatos tóg ag mỹ: “ha mũjẽg,” he mũ. “Ãjag jykre ki ãjag tóg ti jykre kórég ẽn to jykrén kỹ tónh ke mũ, ti jykre ti,” he tóg. Hã ra ag tóg ti mỹ: “ti ter ke vẽ,” he mũ. “Kỹ ã hã vỹ ẽg mỹ: “ha ti tén,” henh ke mũ,” he ag tóg, pã'i ag, Pilatos mỹ. 32Hã ra Jesus tóg ag tỹ fóg tỹ pã'i mỹ ã fẽg ke tag tó ja nĩ, fóg ag tỹ cruz to ti sa kỹ ti tén jé. Hã kỹ ag tóg Pilatos mỹ ti ven mũ.

33Kỹ Pilatos tóg ã ĩn kãra rã mãn mũ, Jesus mré vẽmén jé. Kỹ tóg ti mỹ: “ã mỹ tỹ Judeu ag pã'i mág nĩ?” he mũ. 34Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “ũ nỹ ã mỹ tag tó?” he mũ. “Ã tỹ vẽsóg ki to jykrén mỹ vó, pã'i ag tỹ ã mỹ tó mỹ vó?” he tóg. 35Kỹ Pilatos tóg: “inh pi(jé) tỹ Judeu nĩ',” he mũ. “Ã kanhkã ag vỹ inh mỹ ã fẽg, ã povo to pã'i ag. Ã hẽ ri ké?” he tóg.

36Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “inh pi(jé) tỹ ga tag kri pã'i mág nĩ',” he mũ. “Isỹ tỹ tag ki ũn mág nĩ ra inh krẽm ke ag tóg Judeu ag mré jagnẽ génh ke mũ vẽ, kỹ ag tóg isenh ke tũ nĩ vẽ. Hã ra sóg tag ki tỹ ũn mág tũ nĩ, hã kỹ ag tóg isé, Judeu ag,” he tóg, Jesus ti.

37Kỹ Pilatos tóg ti mỹ: “kỹ ã mỹ hã ra tỹ pã'i mág nĩ'?” he mũ. Kỹ Jesus tóg: “ki hã ã tóg tó mũ,” he mũ. “Isỹ ki hã tó jé, hã jé sóg ga kri mur ja nĩ, hã jé sóg ga kri tĩ mũ gé. Kỹ ũ tỹ ki hã tó to há nỹtĩ ẽn ag kar vỹ inh vĩ jẽmẽg mũ,” he tóg, Jesus ti. 38Kỹ Pilatos tóg ti mỹ: “ne nỹ tỹ ki hã ke nĩ'?” he mũ. “Sỹ ki kanhrãn jãvãnh mẽ tóg tĩ,” he tóg, Pilatos ti.

Jesus ter ke
(Mt 27.15-31; Mc 15.6-20; Lc 23.13-25)

Kỹ tóg re ra tĩg mãn mũ, pã'i ag mré vẽmén jé, kỹ tóg ag mỹ: “ti pi(jé) vẽnh jykre kórég han tĩ',” he mũ. 39“Páscoa kar ki sóg ãjag mỹ vẽse ũ kavãg tĩ. Kỹ inh hỹn ãjag mỹ ãjag tỹ ũ to: “Judeu ag pã'i,” he mũ ẽn kyvãn ke mũ,” he tóg, Pilatos ti. 40Hã ra ag kar tóg prẽnprẽr mũ sir. “!.. Jesus pijé'..! Barrabás kava ra..!” he ag tóg mũ sir, prẽnprẽr kỹ. Hã ra Barrabás ẽn vỹ tỹ ũn jykre kórég pẽ nĩ.

19 1Kỹ Pilatos tóg soldado ag mỹ: “ti mrãnmrãn ra, ge kỹ,” he mũ. 2Kỹ ag tóg ti mrãnmrãn mũ. Ti mrãnmrãn kar kỹ ag tóg sónh pĩrĩn kỹ ti krĩ tógfĩg mũ sir. Kỹ ag tóg kur kusũg tỹ ti kri fón mũ gé sir. 3Ti ki junjun kỹ ag tóg ti mỹ: “viva, Judeu ag pã'i!,” he mũ, ti nyg kỹ. Kar ag tóg ti tãnh mũ gé sir.

4Kỹ Pilatos tóg re ra kutẽ mãn mũ gé sir. Kỹ tóg vẽnh kar mỹ: “ha vé ha,” he mũ. “Ti jykre kórég mẽ ja tũ sóg nĩ vẽ. Kỹ sóg ãjag mỹ ti ven mũ. Nén ũ vẽnhmỹ han tũ ti nĩ vẽ,” he tóg, Pilatos ti, ag mỹ.

5Kỹ Jesus tóg kãkutẽ mũ, hã ra tóg sónh tỹ ã krĩ tógfĩn kỹ kãkutẽ mũ, kur kusũg ẽn tu kỹ ke gé. Kỹ Pilatos tóg vẽnh kar mỹ: “ti ve ra,” he mũ, ag tỹ hẽn ri ke mũn ti tovãnh jé, ag tỹ ti jagtar ẽn ve kỹ.

6Pã'i ag tỹ ti ve kỹ, polícia ag tỹ ti ve kỹ ag tóg prẽnprẽr mũ gé sir. “!.. Ka to ti sã..! !..Ka to ti sã..!” he ag tóg mũ sir, prẽnprẽr kỹ. Kỹ Pilatos tóg ag mỹ: “kỹ ãjag hỹn inhhã ka to ti sa sór mũ',” he mũ. “Ti pi(jé) nén ũ kórég han mũ',” he tóg.

7Kỹ ag tóg ti mỹ: “hã ra tóg: “tỹ inh Topẽ kósin nĩ,” he tĩ ẽg mỹ,” he mũ. “Ẽg tỹ ũ tỹ ge tén ke vẽ. Hã tó ja ti nĩ, ẽg mỹ, Topẽ ti, hã kỹ tóg rán kỹ nĩ,” he ag tóg mũ sir, Pilatos mỹ.

8Kỹ Pilatos tỹ ti tỹ tỹ Topẽ kósin nĩ mẽ kỹ tóg ti mỹ e tãvĩ tĩ. 9Kỹ tóg ã ĩn kãra rã mãn kỹ Jesus mỹ: “tỹ ã hẽ tá ke nĩ?” he mũ. Hã ra Jesus tóg ti mré vẽmén mãn sór tũ nĩ. 10Kỹ Pilatos tóg ti mỹ: “ã mỹ inh mré vẽmén ke tũ?” he mũ. “Isỹ ã kavãn sór nĩ kỹ sóg ã kyvãg mũ. Isỹ ka to ã sa sór kỹ sóg to ã sãg mũ gé. Tag to jykrén,” he tóg, Pilatos ti, Jesus mỹ. 11Hã ra Jesus tóg ti mỹ: “Topẽ tỹ ã tỹ pã'i han tũ nĩ ra ã tóg tag han ki kagtĩg nĩnh mũ vẽ,” he mũ. “Hã kỹ ũ tỹ ã mỹ inh fẽg mũ ẽn vỹ ã tỹ Topẽ vĩ mranh mũ tag kãfór nĩ ha,” he tóg, Jesus ti.

12Kỹ tóg Pilatos mỹ e pẽ tãvĩ tĩ, kỹ tóg ti kavãn sór mũ sir. Hã ra Judeu ag tóg ti mỹ: “ã tỹ tag kyvãn kỹ ã pi(jé) tỹ ẽg kar kri pã'i mág pẽ tỹ Imperador ẽn mré ke nĩ',” he mũ. “Ũ tỹ vẽsỹ pã'i mág han mũ ẽn vỹ Imperador kato tẽ mũ,” he ag tóg. 13Kỹ Pilatos tóg ag vĩ tag mẽ kỹ mũmẽg mũ, kỹ tóg Jesus jé prẽr mũ, ti tỹ ti mré re tá jẽnh kutẽ jé. Kỹ tóg ã nĩgja ẽn kri nĩ nĩ, ã tỹ hẽ tá vẽnh kar jykre vég tĩ ẽn ki. Tá ag tóg pó nẽ ja nĩgtĩ, hã kỹ ag tóg to: “Pó Nẽ,” he tĩ, hã vỹ: “Gabatá,” he mũ, Hebreu vĩ ki. 14Meio dia ki ke vẽ. Tỹ vaj kỹ ag tóg festa tỹ Páscoa ẽn han sór mũ, hã kỹ ag tóg ũri vẽjẽn tỹ hẽn ri ke kãn mũ. Ẽn kã meio dia ki Pilatos tóg ã nĩgja kri nĩ nĩ, ag mỹ ag tỹ vẽnh jykre han ke mũ ẽn tó jé. Kỹ tóg Judeu ag mỹ: “ãjag pã'i mág hã vẽ ha,” he mũ. 15Hã ra ag tóg prẽnprẽr kỹ: “!..ti tén ra, ti tén ra, ka to ti sã..!” he mũ sir.

“Kỹ inh mỹ ãjag pã'i mág tỹ cruz to sanh mũ'?” he tóg, Pilatos ti. Kỹ pã'i ag tóg ti mỹ: “pã'i mág ẽg nỹtĩ, hã vỹ: Imperador, he mũ,” he mũ. 16Kỹ Pilatos tóg ag mỹ: “ha cruz to ti sanh mũjẽg gé,” he mũ sir.

Ag tỹ Jesus tỹ cruz to sanh ke
(Mt 27.32-44; Mc 15.21-32; Lc 23.26-43)

17 Kỹ ag tóg Jesus mỹ cruz fig mũ, ti tỹ vyn kỹ pãnónh tỹ Calvário ra tĩg
jé, ag tỹ Hebreu vĩ ki to: Gólgota, he mũ ẽn ra. 18 Tá ag tóg cruz to ti sãg
mũ sir. Ti mré ag tóg ũn régre ag tỹ cruz to ag sãg mũ gé, kỹ ũ vỹ ti pẽgja
tá cruz to sa, jãvo ũ vỹ ti jakãnh tá cruz to sa gé. Jãvo Jesus vỹ ag kuju kã
cruz ti to sa gé. 19 Hã ra Pilatos tóg Jesus to vẽnh rá han ja nĩ, kỹ ag tóg ti
krĩg mỹ vẽnhrá ẽn sa ja nĩ, hã vỹ: "Nazaré tá Jesus vẽ, Judeu ag pã'i tỹ rei
vẽ," he mũ, vẽnh rán ki. Hebreu vĩ ki tóg rán kỹ nĩ, Latim vĩ ki ke gé, Grego
vĩ ki ke gé. 20 Kỹ Judeu tỹ hẽn ri ke ag tóg vég mũ sir, vẽnh rá ti. Jerusalém
vỹ tá kakó nĩ, Jesus tỹ hẽ tá cruz to sa kỹ jẽ ẽn ti tá, hã kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag
tóg ti venh kãmũjẽg sir. 21 Kỹ tóg pã'i ag mỹ há tũ nĩ. Hã kỹ ag tóg Pilatos
mỹ: "Judeu ag pã'i tỹ rei vẽ, he ja ã nĩ, vẽnh rán ki," he mũ. "Hã ra tóg ki
krov ja tũ nĩ. Vẽso tóg: "tỹ sóg Judeu ag pã'i tỹ rei nĩ," he ja nĩ. Kỹ: Judeu
ag pã'i mág vỹ tỹ inh nĩ, he rán nĩ," he ag tóg, Pilatos mỹ. 22 Hã ra Pilatos
tóg ag mỹ: "vó," he mũ. "Rán inh huri, kỹ tóg rán kỹ nĩ ha," he tóg mũ.

23 Kỹ soldado ag tóg Jesus tỹ ka to sãg mũ. Kỹ ag tóg ti kur mãn kỹ vẽnh
kãpãm mũ. Ũ tỹ 4 (ke) ag vẽ, soldado ag, hã kỹ ag tóg ti kur tỹ vẽnh kãpãm tỹ
4 (ke) han mũ. Hã ra ti vẽnh kri fẽg ja vỹ kur pir tỹ há nĩ. Kurỹr tũ ti nĩ. 24 Kỹ
ag tóg ti capa há ve kỹ jagnẽ mỹ: "ẽg hỹn tag kym ke tũ nĩ," he mũ. "Ti capa
to jogar he jé ẽg tóg ke mũ. Ũ tỹ mãg mũ ẽn hã vỹ tóg tunh mũ," he ag tóg mũ.
Kỹ ag tóg to jogar he mũ sir. Hã ra ag tỹ ti kur to jogar he mũ ẽn tóg rán kỹ nĩ
gé, Topẽ vĩ rá ki, ha mẽ. "Inh kur tỹ vẽnh kãpãm ag tóg, hã ra ag tóg inh kur tỹ
vẽnh kri fẽg ja to jogar he mũ," he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ rá ki, hã kỹ ag tóg ke mũ.

25 Hã ra Jesus mỹnh fi vỹ tá jẽ nĩ, cruz rã hã, fi jãvy fi mré. Kar kỹ Maria
Madalena fi vỹ tá jẽ nĩ gé, kar kỹ Maria ũ fi ke gé, Clopas prũ fi. 26 Kỹ
Jesus tóg ã mỹnh fi vég mũ sir. Ti mré tĩ mũ ũ vỹ fi to grẽn ke kỹ jẽ nĩ,
Jesus tỹ ũ to há pẽ ẽn ti. Kỹ Jesus tóg ã mỹnh fi mỹ: "tag vỹ tỹ ã kósin nĩnh
mũ ha," he mũ, ã mré tĩ mũ ẽn to. 27 Jãvo tóg ti mỹ: "fi hã vỹ tỹ ã mỹnh
nĩnh mũ ha," he mũ gé, fi to. Hã kỹ ti mré tĩ mũ ẽn tóg fi mỹ: "inh mré
nĩnh kãtĩg," he mũ, kỹ fi tóg ti ĩn krẽm nĩ nĩ, ti tỹ Jesus jẽgja ki fi jẽ'ỹn jé.

Jesus ter
(Mt 27.45-56; Mc 15.33-41; Lc 23.44-49)

28 Jesus tỹ ã mỹnh fi mỹ tag tó kar kỹ tóg sir ã tỹ nén hyn han ke mũ ẽn
hyn han kãn ja nĩ. Hã to jykrén kỹ tóg hã ra nén tỹ ã to rán kỹ nĩ ẽn hyn
han kãn sór mũ, hã kỹ tóg: "inh og há tóg tĩ," he mũ sir. 29 Tá runja ũ vỹ
nĩ nĩ, hã ra vinho kaja pir vỹ ki nĩ, runja ẽn ki. Kỹ ag tóg esponja tỹ vinho
ki tỹ pun ke mũ, kỹ ag tóg ka tỹ hissopo jurỹn kỹ (ag tóg) nén kugpe jafã
ẽn kusón mũ, kusón kỹ ag tóg vinho kãra rãg kỹ ti mỹ jun mũ sir, vinho ti.

30 Kỹ tóg ki ũnh ũnh ge mũ sir, vinho ẽn ki. Kỹ tóg: “ke kãn inh huri,” he
mũ. Kỹ ti krĩ tóg héré' he mũ, kỹ tóg hun ke mũ. Kỹ tóg hur ter.

Soldado ũ tỹ Jesus kusón

31 Kỹ Judeu ag tóg Pilatos mỹ to vĩ mũ, soldado ag tỹ ũ tỹ ka to sa kỹ nỹtĩ ag
fa mrynhmranh jé, ag tỹ kãnhmar kãgter jé. Tỹ vaj kỹ ag mỹ festa mág vẽ, kỹ
ag tóg ũri festa ẽn to nén kar kãnkãn tĩ gé. Hã ra tóg ag mỹ kóreg nĩ, ũ tỹ ag
festa kurã ki cruz to sa kỹ ter mũ ti. Hã kỹ ag tóg Pilatos mỹ ag kãgtén ke to
vĩ mũ, ag tỹ ka to ag kãrem jé. 32 Kỹ soldado ag tóg ũ tỹ Jesus mré cruz to vin
kỹ nỹtĩ ag fa mrynhmranh mũ mũ. 33 Kỹ ag tóg Jesus fa mrynhmranh sór mũ
gé, hã ra tóg hur ter, hã kỹ ag tóg mrynhmranh tũ nĩ sir. 34 Kỹ soldado ũ tóg ã
rógro tỹ ti jẽn'yr ki kusón mũ, kỹ ti kyvénh tóg ki kãkutẽ mũ, kyvénh jãpri mré.
35 Tag ve inh, mỹr, ha mẽ, hã kỹ sóg ãjag mỹ tó mũ. Sỹ ki hã tó vẽ. Sỹ ãjag
mỹ tag kãmén vẽ, ãjag tỹ inh vĩ tag kri fi jé, ãjag tỹ ti ki ge sór jé. 36 Hã ra
tóg rán kỹ nĩ gé, ag tỹ ti kusón ke tag ti. “Ag pi(jé) ti kuka mrynhmranh ke
mũ',” he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. 37 Kỹ tag tóg rán kỹ nĩ gé, hã mẽ. “Ag tỹ
ũn kusón mũ ẽn ve jé ag tóg ke mũ,” he tóg mũ gé, Topẽ vĩ ki, Jesus to.

Ag tỹ vẽnh kej ra ti va mũ
(Mt 27.57-61; Mc 15.42-47; Lc 23.50-56)

38 Kỹ Jesus to há ũ tóg nĩgtĩ, Arimatéia tá José. Ẽn vỹ ti mré tĩg ja tũ
nĩgtĩ, ti tỹ pã'i ag kamẽg kỹ, hã ra tóg Jesus to há nĩ. Ẽn vỹ tóg sir Pilatos
venh tĩ mũ, kỹ tóg ti mỹ: “sỹ Jesus tỹ ka to ti kãtérem há tóg tĩ,” he mũ.
Kỹ Pilatos tóg ti mỹ: “há ti nĩ,” he mũ. Kỹ Arimatéia tá José ẽn tóg Jesus
tỹ cruz to ti kãtérem tĩ mũ. 39 Kỹ Nicodemos vỹ kãtĩ mũ gé, ũ tỹ kuty tá
Jesus mré vẽmén mũ ẽn ti. Ẽn vỹ ger há ma kãtĩ mũ, 45 (ke) quilos vẽ
mỹr. Ka tỹ mirra jẽnjo ger há vẽ, kar ka tỹ aloés jẽnjo ger há mré. Ẽn ma
kãtĩg tóg mũ, Nicodemos ti. 40 Kỹ ag tóg Jesus ti kãtérem mũ sir, cruz to,
José mré Nicodemos ti. Ti pãg ag tóg mũ sir, kur tỹ, hã ra ag tóg nén ger
há ẽn tỹ ti pãg ke ẽn kãkã nĩm mũ gé. Judeu ag jykre hã vẽ, ag tỹ vẽnh
kej tá ũ fi kỹ. 41 Ka kré ũ vỹ Gólgota tá kakó nĩ, kỹ tóg tá vẽnh kej tãg nĩ,
pãró nor ti, ka kré ẽn tá. Kuprã ti nỹ. 42 Ẽn kãkã ag tóg ti fig mũ, ti kakó
nĩn kỹ. Hã ra tóg rãké nỹ ha, kỹ ag festa tóg kakó' he mũ ha, hã kỹ ag tóg
vẽnh kej tãg ẽn kãkã Jesus fig mũ sir.

Jesus rĩr mãn
(Mt 28.1-8; Mc 16.1-8; Lc 24.1-12)

20 1 Tỹ vaj ũn kỹ, semana ki kurã ve ki Maria Madalena fi tóg Jesus
venh tĩg sór mũ, ti kej tá. Kusã pẽ ki fi tóg ra tĩ mũ, kurã sĩ hã ra. Hã
ra fi tóg tá jun kỹ (fi tóg) pó ẽn vég mũ, ti kej nĩfe ẽn ti. Kunũnh kỹ tóg jẽ
nĩ, kỹ tóg sir nor kỹ nỹ nĩ, ti kej ti. 2 Kỹ fi tóg Simão Pedro to vẽnhvãg tĩ mũ
sir, Jesus mré tĩ tĩ ũ to ke gé, ũ tỹ Jesus to há tãvĩ ẽn to. Kỹ fi tóg ag mỹ: “ẽg

Senhor va ag tóg mũ ja nĩ," he mũ. "Ã kej kãki tóg tũ nĩ," he fi tóg mũ. "Ag hỹn hẽ ra ti va kagáv," he fi tóg mũ ag mỹ. 3Kỹ ag tóg venh mũ mũ gé, Pedro ti, Jesus mré tĩ tĩ ũ ẽn ke gé. 4Pétẽ ag tóg mũ mũ, hã ra ũ ẽn tóg Pedro kã raran ke mũ, kỹ tóg tá jun vén mũ. 5Kỹ tóg pãró nor ẽn ki pãnh ke kỹ kãtá kur ẽn vég mũ, ti pãg ja ti, hã ra tóg kãra rã ja tũ nĩ. 6Kỹ Simão Pedro tóg ti nón tá jun mũ gé, hã ra tóg inhhã kãra rã mũ, ti kej kãra, Pedro ti. Kỹ tóg kur ẽn vég mũ gé sir. 7Ti krĩ pãg ja vỹ vyr mỹ nĩ nĩ, kónhpẽn kỹ. 8Kỹ ũ ẽn tóg ti nón kãra rã mũ gé sir, kỹ tóg ã tỹ ven kỹ: "hã ja vẽ," he mũ. 9Vãhã ag tóg ki kanhró nỹtĩ. Tag to hã ag tóg ti vĩ to jykrén há han ja tũ nĩ ver, ti to nén rán kỹ nĩ ẽn to, ti tỹ ã ter kar kỹ rĩr mãn ke ẽn to. Vãhã ag tóg ki kanhró nỹtĩ.

10Ag tỹ ti kej tỹ kuprã nỹ ve kar kỹ ag tóg vỹnvỹn ke mũ, ãjag ĩn ra.

Jesus tỹ Maria Madalena fi mỹ vẽnh ven
(Mt 28.9-10; Mc 16.9-11)

11Hã ra Maria Madalena fi tóg tá jẽ nĩ, ti kej nor nĩ ẽn tá. Fỹ fi tóg jẽ nĩ. Fi fỹ kỹ fi tóg ti kej to pãnh ke kỹ (fi tóg) kãtá ẽvãnh mũ sir. 12Kỹ fi tóg ũn régre ag vigvég mũ. Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag vẽ. Kur kupri rĩnh kỹ ag nĩgnĩg kỹ nỹtĩ, Jesus nỹgja tá, ti kej kãtá. Ũ tóg ti krĩ nĩgja tá nĩ, kỹ ũ tóg ti pẽn nỹtĩgja tá nĩ gé. 13Kỹ ag tóg fi mỹ: "ã tỹ ũ jãvãnh kỹ fỹ nẽ, jỹ?" he mũ. Kỹ fi tóg ag mỹ: "inh Senhor va ag tóg mũ ja nĩ, hã ra sóg ag tỹ hẽ ra ti va mũ ja ẽn ki kagtĩg nĩ," he mũ. 14Kỹ fi tóg vẽsykã ẽvãnh mũ, hã ra Jesus tóg tá jẽ nĩ. Hã ra fi tóg ti ki kagtĩg nĩ. 15Kỹ tóg fi mỹ: "ã tỹ ũ jãvãnh kỹ fỹ nẽ, jỹ?" he mũ gé. Hã ra fi tóg ti to: "ti hỹn tỹ ka kré tag ki rĩr tĩ jẽ, he sóg mũ," he mũ. Hã kỹ fi tóg ti mỹ: "ã mỹ ag tỹ hẽn ra ti va mũ vég tũ, vỹ?" he mũ. 16Kỹ Jesus tóg fi mỹ: "Maria!," he mũ, fi jiji tó kỹ. Kỹ fi tóg ti tỹ fi mỹ fi jyjy tó kỹ (fi tóg) vãhã ti ki kanhrãn mũ sir. Kỹ fi tóg ti mỹ: "Raboni!, ã hã mỹ!?" he mũ. Hebreu vĩ ki fi tóg tó mũ, hã kỹ fi tóg: "Raboni!," he mũ. Ẽg vĩ ki ẽg tóg tag to: "Senhor," he tĩ. Fi tỹ vãhã Jesus ki kanhrãn kỹ nĩn kỹ fi tóg ti mỹ ke mũ.

17Hã ra Jesus tóg fi mỹ: "inh vóg tũg nĩ ver," he mũ. "Isỹ ver inh panh ra tãprynh ke vẽ. Inh kanhkã ag mỹ tónh tĩg nĩ hã ra. Ag mỹ: "isỹ ver inh panh venh tĩg ke vẽ, hã ra tóg tỹ ãjag panh nĩ gé, he tóg," hemnĩ. "Isỹ ver inh Topẽ to tãprynh ke vẽ, kỹ tóg tỹ ãjag Topẽ nĩ gé, he ti," hemnĩ ag mỹ," he tóg Jesus ti, Maria Madalena fi mỹ.

18Kỹ fi tóg tĩ mũ, ti mré mũgtĩ ag mỹ tó jé. "Ẽg Senhor ve inh," he fi tóg mũ. Kỹ fi tóg ag mỹ tó kãn mũ sir, ti tỹ fi mỹ nén tó mũ ẽn ti.

Jesus tỹ ã mré mũ tĩ ag mỹ vẽnh ven
(Mt 28.16-20; Mc 16.14-18; Lc 24.36-49)

19Kurã ẽn kã, semana tỹ kurã ve ẽn tỹ rãkãnh kỹ ag tóg vẽnhmãn kỹ nỹtĩ, ĩn ũ krẽm, ti mré mũ tĩ ag. Hã ra ag tóg jãnkã nĩfénh ja nĩ, chave tỹ, ag tỹ ẽprã pã'i ag kamẽg kỹ. Hã ra Jesus tóg vãhã vẽnh ven mũ, ag kãki, kỹ tóg ag mỹ: "mỹ sér nỹtĩmnĩ," he mũ. 20Tag tó kỹ tóg ag mỹ ã nĩgé nug ven mũ,

ã jẽn'yr ti ke gé. Kỹ tóg ag mỹ sér tĩ sir, ag tỹ ẽg Senhor ven kỹ. 21 Kỹ tóg ag
mỹ ke mãn mũ. “Mỹ sér nỹtĩmnĩ,” he tóg. “Inh panh tỹ inh jẽnẽ vẽ. Kỹ sóg
ũri ãjag jẽnẽg mũ gé, ti tỹ inh jẽnẽ ri ke,” he tóg. 22 Tag tó kar tóg ag ki hu he
mũ, ag kar ki, kỹ tóg ag mỹ: “Topẽ kuprĩg vỹ tỹ ãjag jagrẽ nỹtĩ ha,” he mũ.
23 “Ãjag tỹ ũ mỹ: “ã tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn tỹ tóg vẽnh pãte fón mũ,” hen kỹ
tóg vẽnh pãte fón kỹ nĩ nĩ. Ãjag tỹ ũ mỹ: “ã mỹ ti vẽnh pãte fón ke tũ nĩ,” hen
kỹ tóg vẽnh pãte fón ke tũ nĩ,” he tóg, Jesus ti, ti tỹ ag mỹ vẽnh ven vén kỹ.

Tomé tỹ vãhã Jesus ve

24 Hã ra Tomé vỹ ag mré nĩ ja tũ nĩ, ag tỹ Jesus vég mũ ẽn kã. Tomé ẽn vẽ,
ag tỹ ũ to: “ũn vẽgni,” he mũ ẽn vẽ, Jesus mré tĩ tĩ ũ ẽn ti. 25 Ag tỹ Tomé ẽn
ve kỹ ag tóg ti mỹ: “ẽg Senhor ve ẽg,” he mũ. Hã ra tóg ag mỹ: “ti nĩgé nug ve
sór inh mũ,” he mũ, “isỹ ag tỹ prego tỹ ti nĩgé nugnón ja ẽn mẽ jé, inh nĩgé
tỹ,” he tóg mũ. “Kỹ sóg ti jẽn'yr ki mẽnh ke mũ gé, sỹ ki ti kusón ja ẽn mẽ jé.
Ke tũ nĩ (mũ) ra isóg kri nĩm ke tũ pẽ nĩ, ti rĩr mãn kri,” he tóg, Tomé ti.
26 Kurã tỹ 8 (ke) tũg kỹ ag tóg vẽnh mãn kỹ nỹtĩ gé, kỹ Tomé vỹ ag mré nĩ gé.
Ĩn jãnkã vỹ ki chaven kỹ nỹtĩ. Kỹ Jesus tóg ag mỹ vẽnh ven mãn mũ, ag mré
jẽn kỹ. Kỹ tóg ag mỹ: “mỹ sér nỹtĩmnĩ,” he mũ. 27 Kỹ tóg vẽsỹmér Tomé mỹ: “ã
nĩgé tỹ inh nĩgé nugnor mẽ,” he mũ. “Ã nĩgé tỹ inh jẽn'yr kusón ja ẽn ti mẽ gé.
Kri nĩmnĩ, to: “vẽnh ó vẽ,” he mãn tũg nĩ,” he tóg, Jesus ti. 28 Kỹ Tomé tóg ti mỹ:
“inh Senhor,” he mũ. “Topẽ!,” he tóg. 29 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “vãhã ã tóg kri nĩm
sór mũ ha, ã tỹ inh ve kỹ,” he mũ. “Ũ tỹ ã tỹ inh vég tũ ra kri nĩm mũ ẽn mỹ tóg
vĩ há pẽ han ke mũ, Topẽ ti,” he tóg, Jesus ti, ti tỹ ag mỹ vẽnh ven mãn kỹ.

Ẽg tỹ Jesus ki ge jé livro tag tóg rán kỹ nĩ

30 Jesus vỹ ag rĩnve ẽg tỹ nén han vãnh hyn han kãn ja nĩgtĩ, nén tỹ
hẽn ri ke, hã ra sóg rán kãn ja tũ nĩ. 31 Sỹ livro tag rán vẽ, ũ tỹ vẽnh rá
tag vég mũ kar ẽn ag tỹ Jesus ki ge sór jé, ag tỹ ti to: “Cristo vỹ tỹ ti nĩ,
Topẽ kósin vỹ tỹ ti nĩ,” he jé. Kỹ ãjag tỹ ti ki ge kỹ ãjag tóg rĩr krỹg ja tũ
ẽn venh ke mũ, ti tugrĩn, mỹr, ha mẽ.

Jesus tỹ ã mré mũ tĩ ũ ag mỹ vẽnh ven mãn

21 1 Tag pãte Jesus tóg kejẽn goj tỹ Tiberíades tá ag mỹ vẽnh ven mãn
mũ, kỹ tóg ge tĩ, ha mẽ. 2 Simão Pedro vỹ tá nĩ, Tomé ti ke gé, ag tỹ
ũ to: “ũn vẽgni,” he mũ ẽn ti, kar kỹ Natanael ti ke gé, ẽmã tỹ Caná tá ke ẽn,
ga tỹ Galiléia tá ke ẽn, kar kỹ Zebedeu krẽ ag vỹ tá nỹtĩ gé, ũ tỹ Jesus mré
mũ tĩ régre ũ ag ke gé. 3 Kỹ Simão Pedro vỹ ag mỹ: isỹ pirã kugmĩnh tĩg vẽ,”
he mũ. Kỹ ag tóg ti mỹ: “ã mré ẽg mũnh mũ,” he mũ gé. Kỹ ag tóg barco ki
ge mũ, goj kri mũ jé. Hã ra ag tóg nén ũ kãgmĩg tũ pẽ nĩ, kuty ẽn kã.
4 Tỹ vaj kỹ kusã pẽ ki, rã tỹ jun ke mũ ra Jesus vỹ ga fyr tá jẽ nĩ, hã ra ag
tóg ti ki kagtĩg nỹtĩ ver. 5 Kỹ tóg ag mỹ: “ãjag mỹ pirã ũ kãgmĩg tũ?” he mũ.
Kỹ ag tóg ti mỹ: “hỹ,” he mũ. 6 Kỹ tóg ag mỹ: “rede tỹ barco pẽgja tá fón,” he

mũ, “kỹ ãjag tóg kugmĩnh ke mũ, pirã ti,” he tóg mũ. Kỹ ag tóg ke mũ. Kỹ tóg fór mũ, rede ti, kỹ ag tóg kãtãnfyn kórég nỹtĩ, ti kufy tĩn kỹ, pirã e nỹtĩn kỹ. 7Kỹ ũ tóg Pedro mỹ: “ẽg Senhor hã vẽ,” he mũ. Jesus tỹ ũ to há pẽ ẽn vỹ Pedro mỹ ke mũ. Kỹ Pedro tóg ti vĩ tag to ã kur rĩnh mãn mũ. Kunũnh ja ti nĩ, ti kur ti. Ã kur rĩnh kỹ tóg barco ki kãkutẽ kỹ (tóg) goj kãmĩ tĩ mũ sir, ti tỹ Jesus kukãm tĩg jé, goj kãmĩ. 8Hã ra ag tóg ti nón barco kãmĩ mũ mũ gé, rede ẽn raran ag tóg mũ mũ. Kakó ti nĩ ha, goj fyr ti, 100 (ke) metros hỹn.

9Ag tỹ vagvag ke pa kỹ ag tóg Jesus jãká vég mũ sir. Pirã kugjin tóg nĩ nĩ, kỹ ẽmĩ tóg tá ti rã nĩ gé. 10Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “ãjag pirã gé kãmũjẽg,” he mũ. 11Kỹ Simão Pedro tóg barco kãra rã kỹ rede ẽn raran mũ. Goj fyr kukãm tóg ma tĩ mũ, kỹ tóg vag ke mũ sir, tar tá. Hã ra tóg fór nĩ, rede ti, pirã tỹ, 150 (ke) hỹn, pirã mág tãvĩ. Hã ra rede tóg jar ja tũ nĩ, ti e tãvĩ nỹtĩ ra. 12Kỹ Jesus tóg ag mỹ: “konh kãmũjẽg,” he mũ. Hã ra ag tóg ti mỹ: “tỹ ã ũ nĩ?” he jãvãnh nỹtĩgtĩ. Ti ki kanhró ag tóg nỹtĩ, ti tỹ tỹ ẽg Senhor nĩn ki. 13Kỹ Jesus tóg ag mỹ ẽmĩ ẽn kã vẽnh ken mũ sir, pirã ti ke gé.

14Jesus tỹ ag mỹ vẽnh ven tãgtũ vẽ ha, ẽn kã, ti ter kar kỹ rĩr mãn kar kỹ.

Jesus tỹ Pedro mré vẽmén

15Ag jẽn kar kỹ Jesus tóg Simão Pedro mỹ: “Simão',” he mũ. “João kósin',” he tóg. “Ã mỹ iso há tãvĩ nĩ, ã mré ke ag tỹ iso há nỹtĩ ẽn kãfór?” he tóg, Jesus ti, Pedro mỹ. Kỹ tóg ti mỹ: “hỹ, hã vẽ,” he mũ. “Ki kanhró ã tóg nĩ, isỹ ã to há pẽ nĩn ki,” he tóg, Pedro ti, Jesus mỹ. Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “kỹ ũ tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ag mỹ inh vĩ tómnĩ,” he mũ.

16Kỹ tóg ti mỹ vĩ mãn mũ, Jesus ti, Pedro mỹ. “Simão',” he mãn tóg. “João kósin',” he tóg. “Ã mỹ iso há nĩ?” he tóg. Kỹ tóg ti mỹ: “hỹ, hã vẽ,” he mãn mũ. “Ki kanhró ã tóg nĩ, isỹ ã to há nĩn ki,” he mãn tóg. Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “kỹ ũ tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ag mỹ inh vĩ tómnĩ,” he mãn mũ gé.

17Kỹ Jesus tóg ti mỹ vĩ mãn mũ gé, vĩ tãgtũ han kỹ. “Simão',” he tóg. “João kósin',” he tóg. “Ã mỹ iso há nĩ?” he tóg. Kỹ tóg Pedro mỹ e tĩ, ti tỹ ti mỹ ke tãgtũ han kỹ. Ti ki jẽmẽ tãgtũ han tóg, hã kỹ tóg ti mỹ e tĩ. Kỹ tóg ti mỹ: “nén kar ki kanhró ã tóg nĩ,” he mũ. “Ki kanhró ã tóg nĩ, isỹ ã to há nĩn ki,” he tóg, Jesus mỹ, Pedro ti. Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “kỹ ũ tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ag mỹ inh vĩ tómnĩ,” he mãn mũ. 18“Ã mỹ sóg ki hã tó mũ, ha mẽ,” he tóg mũ. “Ã kyrũ kã ã tóg ã kur rĩnh kỹ ã tỹ hẽn ra tĩg sór mũ ẽn ra tĩg ja nĩgtĩ. Kejẽn ã kófa nĩnh ke vẽ. Ẽn kã ã tóg ag mỹ ã nĩgé tỹ vẽnh kri tỹ tam kenh mũ, kỹ ag tóg ã senh mũ, ha vemnĩ, kỹ ag tóg ã pére mũnh mũ, ã tỹ hẽ ra tĩg sór tũ ẽn ra,” he tóg, Jesus ti, Pedro mỹ. 19Ti tỹ ti mỹ ag tỹ ti tén ke tó vẽ. Hã ra ag tóg Topẽ tỹ tỹ ũn mág nĩ venh ke mũ, ag tỹ Pedro tén ke tugrĩn. Tag tó ti, Jesus ti, Pedro mỹ. Tag pãte tóg ti mỹ: “mũ jé ha, inh mré,” he mũ gé sir, Jesus ti.

Jesus tỹ João to Pedro mỹ vĩ

20 Ag mũn kỹ Pedro tóg vẽsỹjãm ẽvãnh kỹ (tóg) ũ tỹ Jesus nón kãtĩg
mũ ẽn vég mũ gé, Jesus tỹ ũ to há tãvĩ ẽn. Ag jẽn rén ja ẽn tá tóg Jesus
rã hã nĩ ja nĩ, ti mré tóg jagnẽ to grẽn ke kỹ nĩ ja nĩ, Jesus tỹ ũ to há tãvĩ
ẽn. Ẽn kã tóg Jesus ti mỹ: “ũ nỹ hỹn ã ven ke mũ, pã'i ag mỹ?” he ja nĩ.
Ẽn hã vỹ Jesus nón tĩg mũ, Pedro tỹ ti mré tĩg kỹ. 21 Pedro tỹ ti tỹ ag nón
kãtĩ mũ ve kỹ tóg Jesus mỹ: “jãvo ũ tỹ ẽg nón kãtĩg mũ tag ti?” he mũ.
22 Kỹ Jesus tóg ti mỹ: “sỹ ti mỹ nén tó mũ vỹ vyr mỹ nĩ,” he mũ. “Kỹ sỹ ã
mỹ nén tó mũ vỹ vyr mỹ nĩ gé,” he tóg mũ. “Sỹ ti mỹ: “ter ke tũ ã tóg nĩ,
isỹ vỹn ke ve jé ã tóg ke mũ,” he sór mũ ra sóg ti mỹ tónh ke mũ vẽ,” he
tóg. “Ã hã mỹ sóg ã tũ tónh ke mũ, hã kỹ sóg ã mỹ: mũ jé ha, inh mré, he
mũ,” he tóg, Jesus ti, Pedro mỹ. Ti tỹ ũ tỹ ag mré kãtĩ mũ ẽn to ken hã vẽ.
23 Jesus vĩ tag tugrĩn vẽnh kar tóg ti to: “ter ke tũ ti nĩ,” he tĩ, Jesus ki
ge kỹ nỹtĩ kar ag. Hã ra Jesus pi(jé) ti to: “ter ke tũ ti nĩ,” he ja nĩgtĩ'. Ti
to tóg: “sỹ ti mỹ: ter ke tũ ã tóg nĩ, isỹ vỹn ke ve jé ã tóg ke mũ, he sór
mũ ra sóg ti mỹ tag tónh ke mũ vẽ,” he ja nĩ, Pedro mỹ, ũ ẽn to. Hã kỹ ti
to: “ter ke tũ ti nĩ,” he tũg nĩ.

João tỹ vẽnh kãmén

24 João vỹ tỹ inh nĩ. Inh hã vỹ tag ve kãn ja nĩ, hã kỹ sóg rán. Ki hã tó sóg
tĩ, vẽnh kar vỹ tag ki kanhró nỹtĩ. 25 Hã ra sóg Jesus tỹ nén hyn han mũ ẽn
rán kãn ja tũ nĩ. Ti tỹ nén hyn han mũ ẽn vỹ e tãvĩ nỹtĩ, e tãvĩ. Ẽg tỹ tag
rán kãn sór mũ ra ẽg tóg livro tỹ hẽn ri ke hyn han ke mũ vẽ. Kỹ ẽg hỹn hẽ
tá livro kar tag vin han ke mũ'? Sĩ ti nĩ, ẽg ga ti, kỹ ẽg tỹ hẽ tá livro tag vin
han ke tóg tũ tĩnh mũ, ẽg tỹ Jesus tỹ nén hyn han ja ẽn rán kãn sór mũ ra.
Hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

APÓSTOLO AG TỸ NÉN HAN KÃME

1 1 Teófilo, inh livro ve ki sóg ã mỹ Jesus tỹ nén han kar tó ja nĩ, ti tỹ
nén han vén mũ ẽn ti, ti tỹ nén han rén ẽn ti ke gé. Ti tỹ ẽg kanhrãn
mũ ẽn rán sóg huri ke gé. 2 Kỹ sóg ti tỹ kanhkã ra tãpry mũ rán huri ke
gé. Ã tỹ kanhkã ra tãpry to hã tóg apóstolo ag mré vẽmén ja nĩ ver, ã tỹ ũn
kuprẽg mũ ag mré. Topẽ kuprĩg tỹ ti mỹ nén tó mũ ẽn tó tóg mũ ag mỹ, ag
tỹ ki hã han jé. 3 Ã ter kar kỹ Jesus tóg ag mỹ vẽnh ven tỹ hẽn ri ke han ja
nĩ, kurã tỹ 40 (ke) ki. Rĩr mãn kỹ tóg ag mỹ vẽnh ven ja nĩ, ti tỹ ũn kuprẽg
ja ẽn ag mỹ. Ag tỹ ti ve kỹ, ag tỹ ti mré vẽmén kỹ ag tóg ti rĩr jẽ ki kanhró
nỹtĩ, apóstolo ag. Ag mỹ tóg Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ kãmén mũ, Jesus ti.

4 Kejẽn tóg ag mré nĩ nĩ. Kỹ tóg ag mỹ: "ver cidade tỹ Jerusalém tá
kãpa tũg nĩ," he mũ. "Tá nỹtĩ kỹ Topẽ tỹ ãjag mỹ nén tó ja jãvãnh nĩ," he
tóg, "isỹ ãjag mỹ nén tó ja ẽn ti," he tóg. 5 "João vỹ goj tỹ ẽg kygpe ja
nĩgtĩ," he tóg. "Hã ra kãnhmar ãjag tóg Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ venh ke mũ.
Sỹ ãjag kypenh ken hã vẽ," he tóg, Jesus ti. Kỹ tóg tĩ mũ sir.

Jesus tỹ kanhkã ra tĩg

6 Kejẽn ag tóg vẽnh mãn mãn mũ sir, Jesus tỹ ũn vin mũ ag. Kỹ tóg ag
mré nĩ nĩ, Jesus ti. Kỹ ag tóg ti mỹ: "Senhor," he mũ. "Ã mỹ ũ ri ẽg pã'i
mág fẽg mãn mũ', ẽg povo tỹ Israel tỹ pã'i mág?" he ag tóg ti mỹ.

7 Hã ra tóg ag mỹ: "vó," he mũ. "Topẽ hã ki kanhro nĩ," he tóg. "Ãjag tũ
pijé'," he tóg. "Kurã ẽn ki kanhrãn ke tũ ãjag tóg nĩ, Topẽ tỹ ãjag pã'i mág fẽg
mãn ke kurã ti. Topẽ hã ne kurã tag tónh ke mũ," he tóg. 8 "Hã ra Topẽ kuprĩg
vỹ tỹ ãjag jagrẽ nĩnh ke mũ. Kỹ ti hã vỹ ãjag tar han ke mũ, ãjag tỹ inh kãmén
jé. Cidade tỹ Jerusalém tá ãjag tóg inh kãmén ke mũ, ga tỹ Judéia tá ke gé, ga
tỹ Samaria tá ke gé, ga fyn ja tá hã ke gé mỹr," he tóg, Jesus ti.

9 Ã tỹ tag tó kar kỹ tóg vãhã kynh mỹ tãpry mũ sir ag rĩnve, kỹ kanhkã
góg vỹ ti kri rũm ke mũ sir, ti ve mãn tũ ag tóg nĩ sir. 10 Hã ra ag tóg
kanhkã tugnỹm mũ, ag tỹ ti tĩg ven kỹ, ti tỹ ũn vin mũ ag.

Kỹ vãhã ũn régre ag tóg tá nỹtĩ, kur kupri rĩnh kỹ. Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag vẽ,
ũn régre ẽn ag. 11 Kỹ ag tóg ag mỹ: "ha vé, Galiléia tá ke'," he mũ. "Ãjag hã

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ne tóg kanhkã tá ẽvãnh nỹtĩ nĩ',” he ag tóg. “Jesus vỹ vỹn kenh mũ, ti tĩg ja ẽn ri ke han jé tóg ke mũ. Ti tỹ kanhkã ra tãpry vẽ, hã ra tóg tá kãtére mãn ke mũ gé,” he ag tóg, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag, Jesus tỹ ũn vin mũ ag mỹ.

Ag tỹ Matias fẽg

12 Kỹ Jesus tỹ ũn vin mũ ag tóg vỹnvỹn ke mũ sir, Jerusalém ra, krĩ tỹ Oliveiras tá kãmũ kỹ. Jerusalém kakó kã ti nĩ, 1 quilômetro tá ti nĩ hỹn, krĩ tỹ Oliveiras ti.

13 Ag tỹ Jerusalém tá junjun kỹ ag tóg ĩn to jãpry jafã to jãpry mũ, tá nỹtĩ jé, ĩn kri. Ũ tỹ tá nỹtĩ ag hã vẽ: Pedro, João, Tiago, André, Filipe, Tomé, Bartolomeu, Mateus, Tiago ũ hã vỹ: Alfeu kósin, he mũ, Simão ke gé, vĩ tar han tĩ tag ti, Judas ke gé, Tiago kósin tag ti. 14 Ag kar ẽn tóg Topẽ mré vĩ mũ, jagnẽ mré, ũn tỹtá fag mré hã, Maria fi mré hã, Jesus mỹnh ẽn fi, Jesus jãvy ag mré hã ke gé, ha mẽ.

15 Kejẽn Jesus mré ke tỹ hẽn ri ke ag vỹ tá nỹtĩ nĩ, ĩn to jãpry jafã ẽn tá, ũ tỹ 100 kri 20 (ke) hỹn.

16 Kỹ Pedro vỹ tóg jẽg nẽ mũ, kỹ tóg: “ha vé, inh kanhkã',” he mũ. “Vãsỹ tóg rán kỹ nĩ, Judas to,” he tóg. “Topẽ kuprĩg tóg Davi krĩn ja nĩgtĩ, ti tỹ Judas to rán jé,” he tóg. “Hã ra tóg ki hã tó ja nĩ, vẽnh rán ki,” he tóg. “Ag jãmĩ tóg kãtĩg ja nĩ, Judas ti, ũ tỹ Jesus kãgmĩnh ke mũ ag jãmĩ. 17 Hã ra tóg tỹ ẽg mré ke ja nĩ, kỹ ti tỹ nén han mũ tóg ẽg tỹ nén han mũ ri ke ja nĩ gé,” he tóg, Pedro ti. 18 “Hã ra tóg Jesus kato jãnkamy mãn ja nĩ, kỹ tóg jãnkamy ẽn tỹ ẽpỹ kajãm ja nĩgtĩ. Hã ra tóg ã nunh kã vẽnh jãján ja nĩ, kỹ tóg tam ke kỹ kutẽ ja nĩ, kỹ ti nug tóg jar ja nĩ, kỹ ti nug tóg kãkutẽ ja nĩ, kỹ tóg ter ja nĩ, Judas ti,” he tóg, Pedro ti.

19 “Kỹ Jerusalém tá ke kar ag tóg mẽg mũ sir, hã kỹ ag tóg ti japỹ to: Aceldama, he mũ, hã vỹ: ẽpỹ kyvénh, he mũ, ẽg vĩ ki,” he tóg, Pedro ti.

20 “Ẽg tỹ Topẽ mỹ jãn jãn jafã ki tag tóg rán kỹ nĩ, hã mẽ: ẽn jamã vỹ vag ke mũ, ũ pi(jé) ki ẽmãn mãn mũ', he tóg, vẽnh rán ki, Judas to,” he tóg, Pedro ti. “Kỹ ũ vỹ ge nĩ gé, hã mẽ: ũ ũ tỹ ti jẽg ja kã jẽnh ke kỹ ti rãnhrãj han ke vẽ, he tóg mũ gé, vẽnh rán ki,” he tóg, Pedro ti. 21 “Hã kỹ ẽg tỹ ẽg mré mũ tĩ ũ jãvãnh ke vẽ. Jesus mré tóg tĩg ja nĩgtĩ, ẽg tỹ ũn jãvãnh ke mũ ti, kỹ tóg Jesus tỹ ga mĩ tĩ ẽn ve ja nĩgtĩ gé. 22 João tỹ Jesus kype ve ja tóg nĩ gé. Jesus tỹ kanhkã ra tãpry ve ja tóg nĩ gé. Jesus tỹ nén han mũ kar ve ja tóg nĩ, ẽg tỹ ũn jãvãnh ke mũ ti. Kỹ tóg sir Jesus rĩr mãn tónh ke mũ ẽg mré,” he tóg, Pedro ti.

23 Kỹ ag tóg ũn régre ag vin mũ, hã vỹ: José, he mũ, ti jyjy ũ hã vỹ: Barsabás, he mũ. Fóg tỹ ti jiji hã vỹ: Justo, he mũ. Ti mré ag tóg Matias fẽg mũ gé. 24 Kỹ ag tóg Topẽ mré vĩ mũ, kỹ ag tóg tag tó mũ, ha mẽ. “Ẽg jóg',” he ag tóg ti mỹ. “Ẽg tỹ nén to jykrén mũ ki kanhró ã tóg nĩ,” he ag tóg mũ. “Ã hỹn ũ tỹ hẽ kuprẽg, ũn régre tag ag kã, 25 ti tỹ ẽg mré ã rãnhrãj tag han jé, ti tỹ tỹ ẽg mré apóstolo jẽ jé? Judas vỹ ã rãnhrãj tovãnh, kỹ tóg ã tỹ ra tĩg ke ẽn ra vyr. Kỹ ũ tỹ hẽ nỹ ti jẽg ja kã jẽnh mũ ha?” he ag tóg mũ, Topẽ

mỹ. 26Kỹ ag tóg to jogar he mũ sir, hã ra Matias tóg Judas jẽgja kã jẽ nĩ. Hã kỹ tóg tỹ ũ tỹ 11 (ke) ag mré ke nĩ sir, tỹ tóg apóstolo jẽ sir.

Topẽ kuprĩg tỹ tỹ ẽg jagrẽ

2 1Vãhã tóg festa tỹ Pentecostes kurã tá krỹg mũ. Kỹ vẽnh kar vỹ vẽnh mãn kỹ nỹtĩ nĩ, Jesus ki ge kỹ nỹtĩ kar ẽn ag.
2Kỹ vãhã kanhkã tá kóho ri ke tóg mẽ há tĩ, króg he mũ ẽn ti. Kỹ ĩn tóg kóho ri ke ẽn tỹ fór mũ. Hã ra ag tóg ĩn ẽn ki nỹtĩ, Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag.
3Kỹ ag tóg nén nẽ vég mũ, hã ra tóg tỹ pĩ gru hã pẽ nĩ, nén nẽ ẽn ti. Vẽnh kãpópãm kỹ tóg nĩ nĩ, pĩ gru hã pẽ ẽn ti. Kỹ tóg ag kri nĩ' nĩ' he kãn mũ, pĩ gru hã pẽ ẽn ti. 4Kỹ Topẽ kuprĩg tóg ag ki ge kãn mũ, kỹ ag tóg vẽnh vĩ ũ tugtó mũ, Topẽ kuprĩg tỹ ag krĩn kỹ, ti tỹ tỹ ag jagrẽ nĩn kỹ.
5Hã ra Jerusalém tá ke ũ ag tóg Topẽ to há nỹtĩ gé. Israel ag vẽ gé, hã ra ag tóg povo tỹ hẽn ri ke mĩ mogmog ja nĩ. Hã kỹ ag vĩ tóg tó tỹ hẽn ri ke nĩ.
6Ag tỹ kóho ri ke ẽn mẽ kỹ ag tóg vẽnh mãn mũ. Kỹ ag tóg ãjag vĩ e ẽn ki Pedro ag tỹ nén tó mũ mẽg mũ. 7Kỹ tóg ag mỹ e tĩ. Ag fe tỹ hẽn ri ke nĩn kỹ ag tóg: “ha vé, Galiléia tá ke ag vẽ mỹr,” he mũ. “Galiléia tá ke ag vỹ vyr mỹ vĩ nỹtĩ. 8Hã ra ẽg tóg ẽg vĩ pẽ ki ag vĩ jẽmẽg mũ,” he ag tóg. 9“Ẽg kã ũ ag tóg Pártia tá kãmũ mũ, kỹ ũ ag tóg Média tá kãmũ mũ gé, ũ ag tóg ga tỹ Elão tá kãmũ mũ, ũ ag tóg ga tỹ Mesopotâmia tá kãmũ mũ, ũ ag tóg Judéia tá kãmũ mũ, ũ ag tóg Capadócia tá kãmũ mũ, kar kỹ Ponto tá, Ásia tá, 10Frígia tá, Panfília tá, Egito tá, ga tỹ Líbia tá, cidade tỹ Cirene ẽn mã tá. Ũ ag tóg cidade tỹ Roma tá kãmũ mũ gé. 11Ũ ag tóg tỹ Israel nỹtĩ, kar kỹ ũ ag tóg tỹ fóg tỹ Israel jykre han mũ nỹtĩ gé. Ũ ag tóg goj vãso tỹ Creta tá kãmũ mũ, ũ ag tóg ga tỹ Arábia tá kãmũ mũ gé. Ẽg kar tóg ẽg vĩ pẽ ki ag tỹ Topẽ kãmén mũ mẽg mũ, ag tỹ Topẽ tỹ nén han ja kãmén mũ ti, Topẽ tỹ milagre hyn han ja ẽn ti,” he ag tóg. 12Ãjag mỹ e tĩn kỹ ag tóg jagnẽ mỹ: “ne nẽ hỹn'?” he mũ. Ag fe tóg jũrũn ke mũ, ag tỹ ge ve ja tũ nỹtĩn kỹ.
13Ũ ag tóg hã ra nyg mũ. “Kronkron kỹ ag kãgter mũ mỹr,” he ag tóg.

Pedro tỹ ag mỹ Topẽ vĩ tó

14Kỹ Pedro tóg ũ tỹ 11 (ke) ag mré jẽgnẽ mũ, kỹ tóg jamã hár(a) ag mỹ: “inh kanhkã',” he mũ. “Jerusalém tá ke',” he tóg. “Jẽmẽ há han ra, sỹ ãjag mỹ nén tó mũ ti,” he tóg. 15“Ãjag hã tóg ẽg to: kronkron kỹ ag kãgter mũ, he mũ. Hã tũ vẽ hã ra. 9 horas vẽ ver, meio dia to hãn sa mỹr,” he tóg. “Ag kronkron kỹ ag tóg rãkãnh kỹ kronkron kỹ kãgter mũgtĩ, ũn kronkron mũ ẽn ag,” he tóg. “Hã kỹ ẽg tóg kron ja tũ nĩ,” he tóg, Pedro ti.
16“Hã ra tóg vãsỹ rán kỹ nĩ, ẽg tỹ ũri nén vég mũ ti. Topẽ vĩ tó tĩ tỹ Joel 17tóg vãsỹ tag tó ja nĩ, ha mẽ: “kurã tỹ ẽgno to hã sóg inh kuprĩg jẽnẽnh mũ, vẽnh kar mỹ, ti tỹ tỹ ãjag jagrẽ nĩ jé,” he ja tóg nĩ, Topẽ ti. “Kỹ ãjag krẽ ag tỹ fag mré Topẽ vĩ mẽ kỹ tónh ke vẽ. Kyrũ ag tỹ nén nẽ venh ke vẽ. Kófa ag tỹ vẽnh pétinh ke vẽ. 18Sỹ inh camarada ag mỹ inh kuprĩg jẽnẽnh ke vẽ gé, fag

mỹ ke gé. Kỹ fag tóg inh vĩ tónh ke mũ gé," he tóg, Topẽ ti. 19"Ãjag tỹ nén
han vãnh han jé sóg ke mũ gé, ãjag mỹ, kanhkã tá, ga tá ke gé, ẽprã, kyvénh
mỹr, pĩ mỹr, nĩja mỹr. 20Kỹ rã tỹ kutyg ke vẽ, kysã kyvénh ke vẽ gé. Kar
kỹ Topẽ kurã vẽ sir, kurã mág ẽn ti. 21Kỹ ũ tỹ Topẽ mỹ nén kar to vĩ mũ ẽn
kren ke vẽ sir," he tóg, Topẽ ti. Joel tỹ tón hã vẽ, vãsỹ," he tóg, Pedro ti.
22"Inh kanhkã', inh vĩ jẽmẽ ra," he tóg. "Nazaré tá Jesus vẽ mỹr," he
tóg. "Ti hã tóg nén han vãnh hyn han ja nĩgtĩ, Topẽ jykre hyn han ja tóg
nĩgtĩ, Topẽ tỹ ti jẽnẽn kỹ. Hã ra Topẽ tóg Jesus mỹ tó ja nĩ, ti tỹ milagre ẽn
hyn han jé. Kỹ tóg ãjag rĩnve hyn han, ãjag tỹ ve jé, Jesus to jykrén jé. Hã
kỹ ãjag tóg vé," he tóg, Pedro ti. 23"Hã ra Topẽ tóg ãjag mỹ ti fẽg sór ja nĩ,
Jesus ti. Kỹ tóg to jykrén kỹ ãjag mỹ ti fẽg ja nĩ. Jãvo ãjag tóg ka to ti sa ja
nĩ, ti tén ja ãjag tóg nĩ. Kỹ ũ tỹ ka to ti sãg mũ ẽn ag jykre vỹ pãno tãvĩ nĩ.
24Hã ra Topẽ tóg ti rĩn mãn ja nĩ, hã kỹ tóg vẽser jagẽgtar ẽn tỹ tũ' he ja nĩ
ti mỹ. Hã kỹ tóg vẽser jamã tá nĩg mág ja tũ nĩ, Jesus ti," he tóg, Pedro ti.
25"Hã kỹ Davi tóg Jesus jo tag tó ja nĩ, kỹ tóg Jesus tỹ ã jóg mré vĩ ri ke nĩ. Ti
to tóg: "ẽg jóg'," he ja nĩ. "Ã vég isóg nĩ nĩ," he ja tóg nĩ. "Inh pẽgja tá ã tóg nĩ nĩ,
hã kỹ sóg krónh ke tũ nĩ," he ja tóg nĩ, Davi ti. 26"Hã kỹ inh fe tóg mrin ke mũ.
Vĩ sér han isóg nĩ nĩ. Iser kỹ inh fár tóg nỹnh ke mũ, hã ra sóg to krĩ kufy tũ nĩ.
27Inh kuprĩg vỹ vẽnh kuprĩg jamã tá nĩnh ke tũ nĩ. Inh fár vỹ vag ke tũ nĩ gé, sỹ
tỹ ã tỹ kuprẽg ja nĩn kỹ," he ja tóg nĩ, Davi ti, Topẽ mỹ. 28"Inh kanhrãn ã tóg nĩ
nĩ, isỹ kanhkã to ẽpry ẽn ve há han jé, kanhkã to ẽmĩn ẽn ti. Isỹ ã mré nĩn kỹ
tóg inh mỹ sér tãvĩ tĩ," he ja tóg nĩ. Davi tỹ Jesus tón hã vẽ," he tóg, Pedro ti.
29"Inh kanhkã'," he tóg. "Ẽg jóg'jóg tỹ Davi kãmén há han jé sóg ke mũ
ãjag mỹ," he tóg. "Vãsỹ ti ter mỹr, kỹ ag tóg vẽnh kej tá ti péju, hã ra ẽg
tóg vég tĩ, ti kej ti, Davi kej ti," he tóg. 30"Ã tỹ ga mĩ tĩg kỹ tóg hã ra Topẽ
vĩ tó tĩ ja nĩgtĩ, Davi ti. Topẽ tóg ti mỹ: "ã krẽ'krẽ ag kã ũ vỹ tỹ pã'i tỹ rei
nĩnh mũ," he ja nĩgtĩ, Topẽ ti. 31Topẽ vĩ tag kri fi kỹ tóg Cristo rĩr mãn
ke tó ja nĩgtĩ gé, Davi ti. Hã kỹ tóg ã vĩ ẽn tó ja nĩgtĩ. Cristo pi(jé) vẽser
jamã tá nĩg mág han', kỹ ti fár vỹ vag ja tũ nĩ gé," he tóg, Pedro ti.
32"Cristo vẽ, hã vỹ: Jesus, he mũ. Topẽ vỹ ti rĩn mãn, kỹ ẽg kar tóg
ti ve ja nĩgtĩ," he tóg. 33"Topẽ tóg ti mỹ: "kunĩg, inh pẽgja tá nĩ," he ja
nĩ, Jesus ti mỹ. Kỹ ẽg jóg tóg ti mỹ ã tỹ ẽg mỹ nén tó ja fẽg, hã vỹ: Topẽ
kuprĩg, he mũ. Hã kỹ tóg ẽg mỹ tỹ jagrẽ han mũ, Topẽ kuprĩg tỹ, Jesus ti.
Hã kỹ ãjag tóg ũri tag vég mũ, tag mẽg mũ," he tóg, Pedro ti.
34"Davi hã tóg rĩr mãn ja tũ nĩ ver, kanhkã ra tóg tãpry ja tũ nĩ ver, ge
ra tóg tag tó ja nĩ, ha mẽ: "ẽg jóg mág vỹ inh Senhor mỹ tag tó ja nĩ, hã
vỹ: "nĩ ra ver, inh pẽgja tá," he ja tóg nĩ, 35"sỹ ã kato vãsãnsãn mũ ag tỹ ã
jakrẽm vin jé, ag sigse jé," he ja tóg nĩ. Davi tỹ tón hã vẽ," he tóg, Pedro ti.
36"Jesus tag hã vỹ, ãjag tỹ ka to ũn sãg mũ tag hã vỹ: tỹ ẽg Senhor nĩ, he mũ,"
he tóg. "Topẽ vỹ ti to: "tỹ tóg Cristo nĩ," he mũ. "Tỹ tóg vẽnh kar Senhor nĩ," he
tóg. Ẽg tỹ vẽnh vĩ tag kri finh ke vẽ. Ẽg povo tỹ Israel tỹ ti ki kanhrãn ke vẽ, ẽg
vĩ tag kri nĩm ke vẽ," he tóg, Pedro ti, ũ tỹ vẽnh mãn kỹ nỹtĩ kar ag mỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

37 Ag tỹ ti vĩ jẽmẽ kỹ ti jykre tóg ag kãra rã mũ sir. Kỹ ag tóg ti mỹ: “kỹ ẽg hỹn hẽ ri kenh mũ, vỹ?” he mũ, Jesus tỹ ũn vin mũ kar ag mỹ ke gé.
38 Kỹ Pedro tóg ag mỹ: “ãjag jykre tovãnh ra,” he mũ. “Kỹ ẽg tóg ãjag kygpenh ke mũ, Jesus Cristo jiji tó kỹ,” he tóg. “Kỹ Topẽ tóg ãjag mỹ ãjag tỹ ti vĩ mranh ja ẽn tỹ vẽnh pãte fón ke mũ. Kỹ ãjag tóg Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ nỹtĩnh mũ gé, Topẽ tỹ ãjag mỹ ti jẽnẽn kỹ. 39 Ti tỹ ãjag hã mỹ ti nĩm ke vẽ inhhã, ãjag krẽ mré hã ke gé. Ti tỹ ũn mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ kar ag mỹ tóg nĩm tĩ, Topẽ ti, ẽg jóg mág ti, ag tỹ ver kuvar há tá mũ hã ra,” he tóg, Pedro ti.
40 Vĩ tỹ hẽn ri ke han tóg, Jesus kãmén kỹ. Ag jyvẽn tóg mũ gé, kỹ tóg ag mỹ: “Jesus mỹ: “inh kren han nĩ,” hemnĩ,” he mũ. “Ẽg kar vỹ vẽnh jykre pãno han kãn, ã jykre han vãnh nỹtĩn kỹ. Kỹ inh kren han nĩ, hemnĩ, Jesus mỹ,” he tóg, Pedro ti.
41 Ũ tỹ ti vĩ han mũ ag kygpég ag tóg mũ sir. Kurã ẽn kã ũn kygpe kỹ nỹtĩ ag vỹ tỹ ũ tỹ 3 mil nỹtĩ hỹn, hẽn ri ke mũn. 42 Ẽn ag vỹ kurã kar ki Jesus tỹ ũn vin mũ ag vĩ jẽmẽ jé vẽnh mãn tĩ, jagnẽ ve jé ke gé. Kỹ ag tóg Jesus jamĩ ko mũ sir. Kỹ ag tóg ti mré vĩ mũ gé, kurã kar ki.

Jesus ki ge mũ ag jykre ti

43 Kỹ Jesus tỹ ũn vin mũ ag tóg ẽg tỹ nén han vãnh tỹ hẽn ri ke han tĩ nỹtĩgtĩ. Hã kỹ vẽnh kar tóg Topẽ kamẽg tĩ. 44 Jãvo ũ tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag tóg jagnẽ mré vẽnh jykre pir han mũgtĩ. Kỹ ag kuge vỹ jagnẽ tũ ri ke nỹtĩ. 45 Ũ ag tóg ãjag kuge ũ vãvãm mũ gé, jãnkamy kato, kỹ ag tóg ũn jãnkamy tũ ag mỹ vẽnh kãpópãm mũ. 46 Kurã kar ki ag kar tóg Topẽ jo ĩn ra mũ tĩ, ag tỹ ti mré vĩ jé. Ãjag ĩn kãki ag tóg Jesus jamĩ ko mũgtĩ gé. Jatun mỹ ag tóg sir jẽgjẽg mũ. Kỹ tóg ag mỹ sér tĩ sir. 47 Kỹ ag tóg Topẽ mỹ: “há ti nĩ,” he ti gé. Jó vẽnh kar tóg ag to há nỹtĩ gé. Kỹ Topẽ tóg kurã kar ki ũ ag mỹ krĩ há nĩm tĩ gé, kỹ ag tóg ti ki ge mũ, ag krenkren jé. Hã kỹ ag tóg komẽr hã e nỹtĩ.

Ũn grĩ tỹ há[1] he

3 1 Kejẽn Pedro tóg João mré Topẽ jo ĩn ra mũ mũ, meio dia pãte 3 horas ki. Israel ag tỹ Topẽ mré vĩ jafã vẽ, hã vỹ: 3 horas, he mũ.
2 Topẽ jo ĩn tá ũ tóg nĩ nĩ, ũn grĩ. Ã mũr mũ kã tóg ge nĩ. Topẽ jo ĩn jãnkã tá tóg nĩ nĩ, jãnkã sĩnvĩ he mũ ẽn tá. Tá tóg: “inh mỹ nén ũ nĩm,” he nĩgtĩ, ũ tỹ Topẽ jo ĩn kãra ge mũ ag mỹ.
Ẽn va ag tóg kãmũ mũ, jãnkã tá ti nĩm jé. Kỹ João mré Pedro tóg Topẽ jo ĩn tá junjun mũ. 3 Ũn grĩ tỹ Pedro ag ve kỹ tóg ag mỹ nén ũ to vĩ mũ. 4 Kỹ Pedro ag tóg ti tugnỹm mũ. Kỹ Pedro tóg ti mỹ: “ẽg ki ẽvãnh ra,” he mũ. 5 Kỹ tóg ag ki ẽvãnh mũ. “Ag hỹn inh mỹ jãnkamy nĩm ke mũ,” he tóg.
6 Hã ra Pedro tóg ti mỹ: “jãnkamy tóg inh mỹ tũ tĩ,” he mũ. “Sỹ nén ma tĩ hã tỹ sóg ã mỹ nĩm mũ, hã vỹ: Jesus Cristo jyjy hã tó kỹ, Nazaré tá ke ẽn jiji tó kỹ sóg ã mỹ: ha jẽg, he mũ, ha mĩ tĩg, he sóg ã mỹ,” he tóg, Pedro ti, ũn grĩ mỹ. 7 Kỹ tóg ti pẽgja tá ti kãgmĩ kỹ ti fẽg mũ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Kỹ vãhã ti pẽn tóg tar' he mũ sir, ti pẽn nágnán ti. 8Hũm hen kỹ tóg jẽ nĩ sir. Jẽg há' he tóg mũ sir. Mĩ tóg tĩ mũ sir. Ag mré tóg Topẽ jo ĩn kãra rã mũ sir. Tá tóg mĩ tĩ kỹ hũm hũm he mũ. Topẽ mỹ tóg vĩ há han mũ sir.
9Kỹ vẽnh kar tóg ti vég mũ, ti tỹ mĩ tĩg kỹ, ti tỹ Topẽ mỹ vĩ há han kỹ.
10Ag tỹ ti ve kỹ ag tóg ti ki kanhró nỹtĩ. "Topẽ jo ĩn jãnkã tá nĩ ẽn hã vẽ mỹr," he ag tóg mũ. "Jãnkã sĩnvĩ he mũ ẽn tá nĩ mũn hã vẽ mỹr," he ag tóg mũ. "Vẽnh kar mỹ: inh mỹ nĩm, he tĩ ẽn hã vẽ mỹr," he ag tóg ti to. Kỹ tóg ag mỹ e tĩ sir. Ag fe tóg jũrũn ke mũ sir, ag tỹ ti ven kỹ.

Pedro tỹ Topẽ jykre kãmén mũ

11Hã ra tóg Pedro mré João mré tĩ mũ, ũn grĩ ja ẽn ti. Hã kỹ vẽnh kar tóg ag to vẽnh mãn mũ, Topẽ jo ĩn krẽm, pã'i tỹ Salomão he mũ ẽn sala tá. Vẽnh kar ag mỹ tóg e tĩ, ũn grĩ ẽn tỹ há' hen kỹ.
12Ã tỹ ũn e ẽn ag ve kỹ Pedro tóg ag mỹ: "inh kanhkã'," he mũ. "Ãjag fe hã ne tóg jũrũn ke mũ'," he tóg. "Ẽg tỹ vẽsóg ki ti tỹ há' he tũ vẽ. Topẽ tỹ ti tỹ tĩg há' he vẽ mỹr. Ẽg tỹ vẽnh jykre kuryj han mũ ra ẽg tóg ge han ki kagtĩg nỹtĩ vẽ," he tóg, Pedro ti, ũn e ẽn ag mỹ.
13"Ẽg jóg'jóg ve ag vỹ Topẽ to há ja nỹtĩgtĩ, Abraão ti, Isaque ti, Jacó ti ke gé. Topẽ ẽn vẽ mỹr, ũ tỹ ti tỹ há' he mũ ti," he tóg. "Topẽ ẽn vỹ ã kósin tỹ ũn mág han. Ti kósin hã vẽ, hã vỹ: Jesus, he mũ. Hã ra ãjag tóg fóg ag mỹ ti fẽg ja nĩgtĩ. Fóg tỹ pã'i tỹ Pilatos vỹ: "ti kavãn jé sóg ke mũ," he mũ vẽ. Hã ra ãjag tóg ti mỹ: "nejé," he ja nĩgtĩ. 14Ũ tỹ vẽnh jykre kuryj han mũ to ãjag tóg: "nejé," he ja nĩgtĩ, Topẽ tỹ ũn kuprẽg mũ ẽn to, Jesus ẽn to. Hã ra ãjag tóg ũ tỹ ũn tén mũ to: "ti kyvãn ra," he ja nĩgtĩ. 15Ũ tỹ ẽg rĩnrĩr han tĩ ẽn tén ja ãjag tóg nĩgtĩ mỹr. Topẽ tóg hã ra ti rĩn mãn ja nĩ, ti ter mũ hã ra, kỹ ẽg tóg ti ve ja nĩgtĩ," he tóg, Pedro ti, ũn e ẽn ag mỹ.
16"Kỹ ẽg tóg Jesus ki ge mũ. Hã kỹ Jesus tóg ũn grĩ ja tag tỹ tar' he mũ, ãjag tỹ ũn vég mũ tag ti, ãjag tỹ ũn ki kanhrãn mũ tag ti. Jesus vỹ ti tỹ ã ki rã han. Kỹ ti tỹ Jesus ki rã kỹ tóg há' he mũ sir, ãjag rĩnve," he tóg, Pedro ti.
17"Inh kanhkã'," he tóg. "Ãjag tỹ ki kagtĩg nỹtĩn kỹ, hã kỹ ãjag tóg Jesus tén ja nĩgtĩ. Hã kỹ ãjag pã'i ag tóg ti tén ja nĩgtĩ," he tóg.
18"Hã kỹ Topẽ tóg vãsỹ rán kỹ nĩ ẽn han. Topẽ vĩ tó tĩ ag kar tóg vãsỹ Jesus jagtar ke ti tó ja nĩgtĩ, Topẽ tỹ ag mỹ: ha tó, hen kỹ. "Topẽ tỹ ũn jẽnẽg mũ ẽn tỹ jagtar ke vẽ, Cristo ti," he ja ag tóg nĩgtĩ, Topẽ vĩ tó tĩ ag," he tóg, Pedro ti.
19"Kỹ ãjag jykre tovãnh nĩ. Topẽ jykre ki gemnĩ, Topẽ tỹ ãjag tỹ ti vĩ mranh tỹ tũ' he jé. 20Hã kỹ ãjag tóg tỹ Topẽ mré ke nỹtĩ, kỹ tóg ãjag krĩ tỹ kãnhvy' henh ke mũ, Topẽ ti. Kar kỹ tóg ãjag mỹ ti jẽnẽ mãn mũ gé, ti tỹ ãjag mỹ ũn jẽnẽnh ke ẽn ti, Cristo ti, hã vỹ: Jesus, he mũ," he tóg, Pedro ti. 21"Ti tỹ kanhkã tá nĩ vẽ ver. Ti tỹ ã kurã pétẽm kỹ tóg vãhã tá vỹn kenh mũ, Topẽ tỹ nén kar han mãn ke kurã ẽn kã," he tóg.
"Hã kỹ Topẽ tóg vãsỹ ã vĩ tó tĩ ag mỹ tó ja nĩgtĩ, ag tỹ vẽnh kar mỹ ti vĩ tó jé, ti tũ ag kar mỹ. 22Hã kỹ Moisés vỹ tag tó ja nĩ, ha mẽ: "Topẽ vỹ

ãjag mỹ ã vĩ tó tĩ ũ jẽnẽnh ke mũ, ãjag mré ke ũ, ti tỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ tó jé, inh ri kén. Ẽn ti vĩ jẽmẽmnĩ," he ja tóg nĩgtĩ, Moisés ti," he tóg, Pedro ti. 23"Ũ tỹ ti vĩ jẽmẽ jãvãnh ẽn ter ke vẽ," he ja tóg nĩgtĩ, "ẽn pi(jé) tỹ Topẽ tũ nĩ'," he ja tóg nĩgtĩ, Moisés ti," he tóg, Pedro ti.

24"Topẽ vĩ tó tĩ ag kar vỹ tó ja nĩgtĩ, ẽg tỹ ũri vég mũ tag ti. Samuel vỹ tag tó vén ja nĩgtĩ, kar ti nón ke ag kar tóg tag tó ja nĩ gé vãhã," he tóg, Pedro ti.

25"Topẽ vĩ tó tĩ ẽn krẽ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ," he tóg. "Ãjag jóg'jóg ve ag hã mré tóg jykrén ja nĩgtĩ, Topẽ ti, Abraão hã mré. Hã kỹ tóg Abraão mỹ: "ã kósin ũ hã tugrĩn sóg vẽnh kar to há nĩnh mũ," he ja nĩgtĩ, Topẽ ti," he tóg, Pedro ti. 26"Ãjag hã mỹ tóg ã kósin jẽnẽ, ti rĩn mãn kỹ, Topẽ ti. Ãjag hã mỹ tóg tó vén, ãjag tỹ tỹ Israel nỹtĩn kỹ. Ãjag hã mỹ tóg tó, ãjag tỹ ãjag jykre pãno tovãnh jé. Ti tỹ ãjag krĩn sór vẽ, ãjag tỹ tovãnh jé, ãjag jykre pãno ẽn ti," he tóg, Pedro ti, ũ tỹ Topẽ jo ĩn krẽm vẽnh mãn kỹ nỹtĩ ẽn ag mỹ.

Pã'i ag tỹ Pedro mré João to jũ

4 1Ag tỹ ver vẽmén kỹ nỹtĩ ra Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag tóg tá junjun mũ. Topẽ jo ĩn to capitão vỹ ag mré tá jun mũ gé, Saduceu ag ke gé, ũ tỹ: "ẽg hỹn rĩnrĩr mãn ke tũ nĩ ha, ẽg ter kar kỹ," he mũ ẽn ag. 2Pedro ag to ag tóg jũgjũ mũ, ag tỹ: "Jesus vỹ rĩr mãn," hen kỹ. "Kỹ ẽg tóg ti ri kén rĩr mãn mũ gé, ẽg ter kỹ," he ag tóg, Pedro ag. Hã kỹ pã'i ag tóg ag to jũgjũ mũ. 3Hã kỹ ag tóg Pedro ag sigség mũ, vẽse jafã kãtá ag tóg ag vãm mũ, ag tỹ kãtá nũgnũr pir han jé. Rãké ti nỹ ha, hã kỹ ag tóg: "ha ver kãtá nũgnũr," he mũ.

4Hã ra ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg Pedro ag vĩ mẽ ja nĩgtĩ, kỹ ag tóg sir ti vĩ kri fig mũ. Ũ tỹ 5 mil (ke) ag vẽ, Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag, ẽg tỹ ũn tỹtá fag mré tó tũ hã ra.

5Tỹ vaj kỹ pã'i ag tóg vẽnh mãn mũ, kófa ag mré hã, Topẽ vĩ to professor ag mré hã. Jerusalém tá ag tóg vẽnh mãn mũ. 6Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág jyjy hã vỹ: Anás, he mũ. Ag pã'i mág ũ jijin hã vỹ: Caifás, he mũ. Pã'i mág kanhkã ũ jyjy hã vỹ: João, he mũ, kỹ ũ jijin hã vỹ: Alexandre, he mũ. Pã'i mág mré ke kar ag vỹ tá vẽnh mãn kỹ nỹtĩ. 7Vẽnh kuju ki ag tóg Pedro ag vin mũ, kỹ ag tóg: "ũ nỹ ãjag mỹ vẽnh jykre tag nĩm, ãjag tỹ ũn grĩ ẽn tỹ há' he jé?" he mũ. "Ũ jykre tỹ ãjag ti tỹ há' hé?" he ag tóg mũ, Pedro ag mỹ.

8Kỹ vãhã Topẽ kuprĩg tóg Pedro krĩn mũ. Kỹ tóg: "ha vé," he mũ. 9"Nén ũ há to ãjag tóg ẽg kugmĩg mũ, ẽg tỹ ũn grĩ tỹ há' he mũ ẽn to," he tóg. "Kỹ ãjag tóg vãhã ẽg jykre jẽmẽ sór mũ ha," he tóg. 10"Ãjag mỹ sóg ẽg jykre tónh mũ, Israel kar tỹ ki kanhró nỹtĩ jé," he tóg. "Jesus tugrĩn tóg há' hé, Nazaré tá ke ẽn tugrĩn tóg tar jẽ nĩ, ãjag tỹ ũ tỹ ka to sãg mũ ẽn hã tugrĩn. Topẽ tóg ti rĩn mãn ja nĩ, ũ tỹ cruz to ter mũ ẽn ti. Ẽn vỹ ti tỹ há' hé, ũn grĩ ja ẽn ti," he tóg, Pedro ti. 11"Jesus ẽn hã to tag tóg rán kỹ nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ẽn ki, ha mẽ: ãjag tỹ pó tỹ ĩn han kỹ ãjag tóg pó ũ fón, ti tỹ ãjag mỹ kóreg nĩn kỹ. Hã ra Topẽ tóg pó ẽn hã tỹ ĩn nũna han mũ," he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ ki, Jesus to," he tóg, Pedro ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

12 “Ũ pi(jé) ẽg kren han ke mũ'. Topẽ tóg Jesus fẽg inhhã, ti hã tỹ ẽg kren
han jé, ti hã tỹ ẽprã ke ag krenkren han kãn jé, kanhkã krẽm ke kar ẽn ag.
Ẽg kren han ke mũ ũ venh ke tũ ẽg nĩ mỹr,” he tóg, Pedro ti, pã'i ag mỹ.
13 Pã'i ag tỹ Pedro vĩ mẽ kỹ tóg ag mỹ e tĩ. “Ẽg kamẽg tũ ag tóg nĩgtĩ
mỹr,” he ag tóg, Pedro to, João to ke gé. “Vẽnh rán sĩ ag nỹtĩ vẽ mỹr, escola
ki ge mág ja tũ ag nỹtĩ vẽ,” he ag tóg. To jykrén kỹ ag tóg ag ki kanhró nỹtĩ.
“Jesus mré ke ag vẽ,” he ag tóg mũ, Pedro ag to. Kỹ tóg ag mỹ e tĩ.
14 Hã ra ũn grĩ ja tóg tá jẽ ag mré. Kỹ ag tỹ ne tỹ ag kato vĩnh ke tóg tũ
tĩ sir. 15 Kỹ ag tóg Pedro ag mỹ: “ha ver kãpa jẽg,” he mũ. Kỹ pã'i ẽn ag tóg
ver jagnẽ mré to jykrén mũ. 16 Kỹ ag tóg: “Ẽg hỹn ag tỹ hẽ ri kenh mũ ha'?”
he mũ. “Jerusalém tá ke kar vỹ ag tỹ nén han mũ ki kanhró kar nỹtĩ. Kỹ ag
jykre tóg vẽnh kar mỹ há nỹ. Kỹ ẽg tỹ ag to: ag ón vẽ, hen kỹ tóg tỹ ũn nỹ
sir,” he ag tóg jagnẽ mỹ. 17 “Ag tỹ hã ra vẽnh kar mỹ Jesus tó kỹ tóg tỹ ũ nỹ
gé,” he ag tóg. “Kỹ ẽg tỹ ag mỹ: ha tó mãn tũg, henh ke vẽ,” he ag tóg. “Ãjag
tỹ ti tó mãn kỹ ẽg tóg ãjag vóg kónãn ke mũ ha, he jé ẽg tóg ke mũ ag mỹ,”
he ag tóg jagnẽ mỹ. 18 Kỹ ag tóg Pedro ag jé prẽr mãn mũ. Kỹ ag tóg: “Ker ũ
mỹ tó mãn hẽ',” he mũ. “Ker Jesus tỹ vĩ mãn hẽ',” he ag tóg mũ ag mỹ.
19 Hã ra Pedro tóg João mré ag mỹ ke mũ. “Topẽ tóg ẽg mỹ: “ha vẽnh
kar mỹ tó,” he ja nĩ. Ãjag tóg hã ra: “ker tó hẽ',” he mũ. Ẽg hỹn ũ tỹ hẽ vĩ
han mũ', Topẽ vĩ vó, ãjag vĩ vó?” he tóg ag mỹ. “Ne nỹ hỹn Topẽ mỹ há
nĩnh mũ?” he tóg. “Ẽg mỹ tó,” he tóg. 20 “Ẽg pi(jé) tó tũg mũ', ẽg tỹ nén
vég mũ ti, Jesus tỹ ẽg mỹ nén tó ja ẽn ti,” he tóg ag mỹ, Pedro ti.
21 Hã ra pã'i ag tóg: “ker tó hẽ', ker tó hẽ',” he mãn mũ gé. Kỹ ag tóg
ag kygvãg mũ sir. Ãjag tỹ ag vóg kónãn há ra ag tóg ag vóg kónãn tũ nĩ,
vẽnh kar tỹ ag to há nỹtĩn kỹ, vẽnh kar tỹ Topẽ to: “há ti nĩ, ti hã ne tóg
ũn grĩ ẽn tỹ há' he mũ',” hen kỹ.
22 Hã ra ũn grĩ ja ẽn tóg tĩ nĩ sir. 40 anos kãfór han tóg, kỹ Topẽ tóg ti
tỹ há' hé.

Jesus mré ke ag tỹ Topẽ mré vĩ

23 Pedro ag tỹ kygvar kỹ mũ kỹ ag tóg ãjag mré ke ag to mũ mũ. Kỹ ag tóg pã'i
tỹ ãjag mỹ nén tó ẽn kãmén mũ, kófa ag tỹ: “ker Jesus tó hẽ',” he mũ ẽn ti. 24 Kỹ
vẽnh kar ag tóg tag jẽmẽ kỹ Topẽ mỹ vĩ há han mũ, jagnẽ mré. Kỹ ag tóg: “ẽg jóg
mág',” he mũ. “Tỹ ã tóg vẽnh kar kri ke nĩ,” he ag tóg mũ. “Kanhkã han ã mỹr, ga
ti, goj ti ke gé, mĩ mũ ag kar ke gé,” he ag tóg. 25 “Ẽg jóg'jóg tỹ Davi krĩn ja ã tóg
nĩgtĩ, ã camarada ẽn ti. Ã kuprĩg tỹ ã tóg ti krĩn ja nĩ. Kỹ tóg Jesus tó ja nĩgtĩ, kỹ
tóg: “fóg kar ag ne tóg jũgjũ mũ, kanhgág ag ke gé,” he ja nĩ. “Inh kanhkã tỹ Israel
ag ne tóg nén ũ tũ to jykrén',” he ja tóg nĩ. 26 “Nação kar ag pã'i ag vỹ vẽnh génh kỹ
nỹtĩ, ẽg pã'i ag ke gé, Topẽ kato tẽgtẽ jé, Topẽ tỹ ũn kuprẽg mũ ẽn ag kato,” he ja
tóg nĩgtĩ, Davi ti,” he ag tóg, Topẽ mỹ. 27 “Hã ra tóg ki hã tó ja nĩ. Ẽmã tag ki ag tóg
vẽnh génh kỹ nỹtĩ, ã kósin kato, ã tỹ ũn kuprẽg mũ ẽn kato, ũn kuryj nĩ ẽn kato,
hã vỹ: Jesus, he mũ,” he ag tóg. “Pãi mág tỹ Herodes vỹ ti kato tẽ mũ gé, pã'i tỹ

Pilatos ke gé, ag tỹ ũ to: Pôncio, he mũ ẽn, fóg ag kar, Israel ag kar ke gé," he ag tóg.
"Tag ag kar vỹ vẽnh génh kỹ nỹtĩ, ã kósin kato," he ag tóg. 28"Ã tỹ nén to jykrén
mũ han ag tóg mũ sir, ã kato tẽgtẽ mũ tag ag. Vãsỹ ã tóg to: ge tĩ jé tóg ke mũ, he ja
nĩgtĩ," he ag tóg, Topẽ mỹ. 29"Pã'i ag tỹ ẽg mỹ nén tó mẽ ã tóg, ag tỹ ẽg mỹ: ker tó
hẽ', he mũ tag ti. Kỹ ẽg tỹ tar' hemnĩ, ẽg tỹ ag kamẽg tũ nĩn jé, ẽg tỹ ã vĩ tó jé, ẽg tỹ
tỹ ã camarada nỹtĩn kỹ," he ag tóg, Topẽ mỹ. 30"Kỹ ẽg mré milagre hyn han nĩ gé.
Ũn kagyga ag tỹ há' hemnĩ, ẽg tỹ nén han vãnh han nĩ, ẽg tỹ ã mỹ to vĩn kỹ, ẽg tỹ
ã kósin tỹ Jesus jyjy tó kỹ, ẽg tỹ ũn kuryj nĩ ẽn tó kỹ," he ag tóg, Topẽ mỹ.

31Ag tỹ ti mré vĩ kar kỹ ga tóg jũrũn ke mũ sir, ag tỹ tá nỹtĩ hã ra. Kỹ Topẽ
kuprĩg tóg ag krĩn mũ gé. Kỹ ag tóg mũmẽg vãnh kỹ Topẽ vĩ kãmén mũ sir.

Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag jykre pir

32Ũ tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag tóg jykre pir han kỹ nỹtĩ. Ũ pi(jé) ã kuge to:
"isũ vẽ," he tĩ'. Ãjag kuge kar to ag tóg: "ẽg tũ vẽ," he tĩ. 33Jesus tỹ ũn vin
mũ ag tóg ẽg Senhor tỹ Jesus rĩr mãn tugtó mũ, to tar pẽ nỹtĩn kỹ. Kỹ Topẽ
tóg ag ki rĩr há han mũ gé sir. 34Ag mré ke ũ pi(jé) jagãgtar nỹtĩ' Ag kãmĩ
ũ tóg ẽpỹ nỹtĩ, kar ũ tóg ĩn nỹtĩ gé. Ãjag tũ ẽn funfón ag tóg mũ, kỹ ag tóg
ti kaja ma kãmũ mũ. 35Jesus tỹ ũn vin mũ ag mỹ nĩm jé, jãnkamy ti. Kỹ ũn
jagãgtar ag tóg jãnkamy ẽn to ãjag tỹ nén ve sór mũ ẽn mãn mũ sir.

36Kỹ ũ tóg nĩ gé, ti jiji hã vỹ: José, he mũ. Jesus tỹ ũn vin mũ ag tóg ti
to: Barnabé, he tĩ, hã vỹ: vẽnh jyvẽn krẽ, he mũ, hã vỹ: Barnabé, he mũ.
Levi kósin'kósin ũ vẽ. Goj vãso tỹ Chipre tá ke vẽ.

37Ẽn hã vỹ ẽpỹ nĩ, kỹ tóg ã japỹ fón mũ, kỹ tóg Jesus tỹ ũn vin mũ ag
mỹ ti kaja ma kãtĩ mũ. Kỹ ag tóg jagnẽ mỹ kãnhkrég mũ sir.

Ananias fag tỹ Topẽ mỹ ón

5 1Kỹ ũ tóg nĩ gé, ti jyjy hã vỹ: Ananias, he mũ. Jãvo ti prũ fi jiji hã vỹ:
Safira, he mũ. Ẽn vỹ tóg ã japỹ fón mũ gé. 2Kỹ tóg ã prũ fi mỹ: "ti kaja
vẽnh kãpóv péju kỹ ẽg tóg nĩm mũ," he mũ. Ti vẽnh kãpóv ũ tỹ tóg Jesus tỹ
ũn vin mũ ag mỹ nĩm mũ. "Ẽg japỹ kaja kar hã vẽ," he tóg mũ ag mỹ, ón kỹ.

3Kỹ Pedro tóg ti mỹ: "Satanás hã ne tóg ã krĩn ja nĩ'," he mũ. "Hã kỹ ã
tóg Topẽ kuprĩg mỹ ón. Hã kỹ ã tóg ti kaja vẽnh kãpóv péju kỹ nĩm ja nĩ'," he tóg. "Hã ra ã tóg ti tỹ ã krĩn mũ ra: "nejé," he ja tũ nĩ, Satanás mỹ," he tóg. 4"Ã japỹ vẽ (mỹr), ha mẽ," he tóg. "Kỹ ti kaja vỹ tóg tỹ ã tũ nĩ gé sir," he tóg. "Kỹ ã tỹ ma kãtĩ tũ nĩ hã ra tóg tỹ nén ũ tũ nĩ vẽ," he tóg. "Hã ra ã tóg ã ón ke to jykrén ja nĩgtĩ, ã tỹ ti kaja to ón jé," he tóg. "Hã kỹ ã tóg ẽg mỹ ón, hã ra ã tóg Topẽ hã mỹ ón mũ," he tóg, Pedro ti.

5Ananias tỹ ti vĩ mẽ kỹ tóg kutẽ mũ, ti ter vẽ sir. Ũ tỹ mẽg mũ ag kar
mỹ tóg e tĩ, kỹ ag fe tóg jũrũn ke mũ. 6Kỹ kyrũ ag tóg jẽgjẽg nẽgnẽ kỹ ag
tóg ti fi han mũ. Kỹ ag tóg ti va mũ mũ, kỹ ag tóg ti kénh mũ sir.

73 horas tũg kỹ ti prũ fi tóg mĩ kãtĩ mũ gé. Hã ra fi tóg ã mén ter mẽ ja tũ nĩ
ver. 8Kỹ Pedro tóg fi mỹ: "ãjag mỹ ti kaja tag to fón, ãjag japỹ ti?" he mũ fi mỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Kỹ fi tóg: “hỹ, ti kaja tag to ẽg tóg fón,” he mũ, ón kỹ.
9 Kỹ Pedro tóg fi mỹ: “ãjag ne tóg jagnẽ mré to jykrén ja nĩ gé',” he mũ.
“Topẽ kuprĩg mỹ ãjag ón mỹr. Ũ tỹ ã mén kénh mũ ag vỹ mĩ kãmũ jẽg. Ã
va ag tóg mũnh mũ gé,” he tóg fi mỹ, Pedro ti.
10 Kỹ fi tóg kutẽ kỹ hun ke mũ gé sir. Kyrũ ag tỹ junjun kỹ ag tóg fi ter
vég mũ gé, kỹ ag tóg fi kénh mũ mũ gé, fi mén mré. 11 Kỹ Jesus ki ge kỹ
nỹtĩ kar ag fe tóg jũrũn ke mũ, ũ tỹ mẽg mũ kar ag ke gé.
Hã kỹ Ananias fag tóg Topẽ mỹ ón tugrĩn kãgter mũ. Kỹ tóg vẽnh kar
mỹ e tĩ sir.

Ag tỹ Jesus tỹ ũn vin mũ ag vóg kónãn

12 Jesus tỹ ũn vin mũ ag tóg nén ve vãnh tỹ hẽn ri ke hyn han mũgtĩ,
vẽnh kar mỹ. Jesus ki ge kỹ nỹtĩ kar ag vỹ kurã kar ki vẽnh mãn tĩ, pã'i tỹ
Salomão he mũ ẽn sala tá, Topẽ jo ĩn krẽm. 13 Jesus ki ge tũ ag tóg venh
kãmũ tũ nĩgtĩ, ag tỹ ag kamẽg kỹ. Hã ra tóg vẽnh kar mỹ há tĩ sir, Jesus ki
ge kỹ nỹtĩ ag jykre ti. 14 Kurã kar ki ũ tóg to jykrén ke mũ, Jesus ki rã jé, ũ
tỹ hẽn ri ke ag, fag ke gé. Hã ki ag tóg e nỹtĩ sir, Jesus ki ge mũ ẽn ag.
15 Kejẽn ag tóg ũn kagyga gé kãmũ mũ gé vãhã, ẽpryn kri, ẽmĩn kri.
Tá ag tóg cama kri nỹtĩ, nỹg jafãn ki. Kỹ ag tóg Pedro jãvãnh mũ. “Ti
kãnhvég tỹ ẽg mĩ tĩg kỹ ũ tóg hẽn ri ke mũn tỹ há' henh ke,” he ag tóg.
16 Ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg Jerusalém tá vẽnh mãn mũ, ẽmã kar tá kãmũ
ẽn ag. Ũn kagyga ag gé(g) ag tóg kãmũ mũ, ũn jagrẽ kóreg ag ke gé. Kỹ
ag tóg há' he kãn mũ sir.
17 Kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág tóg jũ tãvĩ nĩ, ti mré ke kar ag ke gé, Saduceu
he mũ ẽn ag kar. 18 Kỹ ag tóg Jesus tỹ ũn vin mũ ag sigség mũ, vẽse ja mág tá.
19 Hã ra kuty tá Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg tére kỹ vẽse ja jãnkãn nugnón mũ,
rugróm tóg mũ. Ag gé(g) tóg tĩ mũ, ag kygvãn kỹ, kỹ tóg ag mỹ: 20 “ha
mũ jẽg, Topẽ jo ĩn ra, ãjag tỹ vẽnh kar mỹ Topẽ vĩ tó jé, Topẽ tỹ ẽg rĩnrĩn
mãn ke ẽn ti,” he mũ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti, ag mỹ.
21 Ag tỹ ti vĩ mẽ kỹ ag tóg kusã pẽ ki Topẽ jo ĩn ra mũ mũ, tá Topẽ vĩ tó jé.
Hã ra Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág tóg ã mré ke ag jẽgnẽg mũ, ag tỹ kófa ag jé
prẽr jé, vẽnh jyvẽn tĩ kar ẽn ag, povo tỹ Israel to pã'i ag ke gé. Kỹ ag tóg vẽse
ja ra ũ jẽgnẽg mũ, ag tỹ vẽsigse ag tatĩ kãmũ jé. 22 Polícia ag tỹ tá junjun mũ
ra ag tóg vẽse ja kãtá tũgtũ nỹtĩ. Kỹ ag tóg vỹnvỹn ke mũ. 23 Kỹ ag tóg: “vẽse
ja tóg nĩfénh kỹ jẽ nĩ, nĩfénh jãfa tỹ,” he mũ. “Kỹ ũ tỹ ki rĩr mũ ag tóg tá nỹtĩ
gé, ti jãnkãn tá. Ẽg tỹ nón mũ ra tóg kuprã jẽ nĩ,” he ag tóg mũ, pã'i ag mỹ.
24 Topẽ jo ĩn to capitão tỹ mẽ kỹ tóg ti mỹ e tĩ, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág ag
mỹ ke gé. Kỹ tóg ag krĩ tũ tĩ sir. 25 Kỹ ũ tóg tá jun kỹ: “Topẽ jo ĩn krẽm ag nỹtĩ,
ãjag tỹ ũn sigség mũ ag,” he mũ. “Tá ag tóg vẽnh kar mỹ Topẽ vĩ tó nỹtĩ,” he tóg.
26 Kỹ capitão tóg polícia ag mré tĩ mũ, ag tatĩ kãmũ jé. Komẽr hã ag tóg
vĩ mũ, ag mré. “Ẽg vãsãnsãn kỹ ũ tỹ ag vĩ mẽg mũ ag tóg hẽn ri ke mũn
ẽg pin ke mũ, pó tỹ,” he ag tóg, polícia ag.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

27 Apóstolo ag tỹ ag mré junjun kỹ ag tóg pã'i ag jo ag vin mũ. Kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág tóg ag mỹ. 28 "ãjag mỹ ẽg tóg: ker ẽn jiji tó mãn hẽ', he ja nĩgtĩ'," he mũ. "Ge ra ãjag tóg Jerusalém tá ke kar ag mỹ tugtó ja nĩgtĩ, ẽn vĩ ti," he ag tóg, Jesus vĩ to. "Ãjag hỹn ti ter to ẽg jagãgtar han sór mũ," he ag tóg, pã'i ag.

29 Kỹ Jesus tỹ ũn vin mũ ag kar tóg ag mỹ tag tó mũ, ha mẽ. Pedro tóg ag mỹ tag tó mũ, ha mẽ: "Topẽ tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn han jé ẽg tóg ke mũ (mỹr)," he tóg. "Ẽprã ke ag tỹ ẽg mỹ: "ke tũg nĩ," he mũ hã ra ẽg tóg ti tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn han mũ," he tóg. 30 "Ẽg jóg'jóg ag vỹ Topẽ to há nỹtĩgtĩ. Ag tỹ ũ to há nỹtĩ ẽn vỹ Jesus ti rĩn mãn ja nĩgtĩ, ãjag tỹ ũn tén mũ ẽn ti, ka to ũn sãg mũ ẽn ti," he tóg. 31 "Kỹ Topẽ tóg ti tỹ pã'i mág han mũ, ti tỹ ẽg kren han tĩ han kỹ, ti tỹ ti mỹ: "kunĩg, inh pẽgja tá nĩ," hen kỹ. Jesus tỹ tóg ẽg kar krĩn sór mũ, ẽg povo tỹ Israel kar tỹ vẽnh jykre pãno tovãnh jé, ti tỹ ag tỹ ã vĩ mranh tỹ vẽnh pãte fón jé," he tóg. 32 "Nén kar ẽn ve ja ẽg tóg nĩgtĩ, hã kỹ ẽg tóg ti vĩ tó mũ sir. Kỹ Topẽ kuprĩg tóg ẽg kanhrãn mũ gé. Topẽ vỹ ũ tỹ ti vĩ han mũ kar ag mỹ ã kuprĩg jẽnẽg mũ," he tóg, Pedro ti.

33 Pã'i ag tỹ ti vĩ mẽ kỹ ag fe tóg gỹm ke mũ, kỹ ag tóg ag kãgtén ke to jykrén mũ, Jesus tỹ ũn vin mũ ẽn ag. 34 Kỹ vãhã ũ tóg jẽg nẽ mũ, Fariseu ũ, ti jyjy hã vỹ: Gamaliel, he mũ. Topẽ vĩ to professor ũ vẽ, kỹ vẽnh kar mỹ tóg há nỹ, ti jykre ti. Kỹ tóg: "ver ag kãpan nĩ," he mũ. 35 Ag mũ kar tóg ag mỹ: "inh kanhkã'," he mũ. "To jykrén nĩ ver, ãjag tỹ han tũ jé," he tóg. 36 "Pedro ag jo ke ũ tóg jẽ ja nĩ gé, ti jiji hã vỹ: Teudas, he mũ. Ti hã ne tóg vẽsỹ tỹ pã'i mág han ja nĩ, kỹ ũ tỹ 100 tỹ 4 ag vỹ ti nón mũ ja nĩgtĩ sir. Ti tén ja ag tóg nĩ jãvo, pã'i ag, kỹ ũ tỹ ti vĩ han mũ ag tóg tãmĩ mũ ja nĩ, kỹ tóg tũ' he mũ," he tóg. 37 "Kar kỹ ũ vỹ jẽ ja nĩ gé, ti jyjy hã vỹ: Judas, he mũ. Galiléia tá ke ẽn vẽ. Ag tỹ vẽnh kar jygji ránrán mũ ra tóg tá jẽ ja nĩ, Judas ẽn ti, kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg ti nón mũ ja nĩgtĩ gé. Ẽn tén ja ag tóg nĩ gé, pã'i ag, kỹ ũ tỹ ti vĩ han mũ ag tóg krig' ke ja nĩ, vẽnh pipin kỹ," he tóg.

38 "Isỹ nén to jykrén hã vẽ, ha mẽ: Pedro ag tovãnh nĩ ver," he tóg. "Ag mỹ: ha mũ jẽg, hemnĩ ver," he tóg. "Ag tũ tỹ tỹ ẽprã ke ag jykre nĩn kỹ tóg tũ' henh ke mũ (mỹr), vẽsóg ki, ha mẽ," he tóg. 39 "Ti tỹ hã ra tỹ Topẽ jykre nĩn kỹ ãjag tóg tỹ tũ' henh ke tũ nĩ," he tóg. "Ãjag tỹ ge ra ag to jũ nỹtĩn kỹ ãjag tóg vãhã Topẽ kato tẽ mũ," he tóg, Gamaliel ti.

40 Kỹ ag tóg ti mỹ: "hej," he mũ. Kỹ ag tóg Jesus tỹ ũn vin mũ ag jé prẽr mãn mũ. Ag mrãnmrãn ag tóg mũ. Kỹ ag tóg: "ker Jesus tó mãn hẽ'," he mãn mũ ag mỹ. Kỹ ag tóg: "ha mũ jẽg ge," he mũ.

41 Kỹ ag tóg mũ mũ, Jesus tỹ ũn vin mũ ag. Ag mỹ tóg sér tĩ, ha mẽ. Ag tỹ Jesus ri ke jagẽgtar mũ ra tóg ag mỹ sér tĩ, ag tỹ Jesus ri kén jagãgtar ke ki krỹg kỹ. 42 Kurã kar ki ag tóg Topẽ jo ĩn tá Jesus tó tĩ, ti to: "Topẽ vỹ ti jẽnẽ," hen kỹ. Vẽnh kar ĩn tá ag tóg ti kãmén mũ gé, ũ tỹ ag kógfyn kỹ. To ag tóg krónh ke tũ nĩgtĩ sir.

Ag tỹ ũ tỹ 7 (ke) ag vin

6 1 Kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg Jesus ki ge mũ. Ũ ag tóg Grego vĩ tó tĩ, Jesus mré mũ ũ ag. Kỹ ũ ag tóg Hebreu vĩ tó tĩ gé, ti mré mũ ũ ag. Ag e nỹtĩn kỹ ũ tỹ Grego vĩ tó mũ ag tóg kejẽn vĩ kónãn mũ, Hebreu vĩ tó tĩ ag

kato. “Ũ tỹ Hebreu vĩ tó mũ ag vỹ ẽg ki króm tũ nỹtĩ (mỹr),” he ag tóg. “Ag kã ũn mén ter ja fag vỹ kurã kar ki vẽjẽn há vég tĩ, ag tỹ fag mỹ vin kỹ,” he ag tóg. “Hã ra ẽg kã ũn mén ter ja ẽn fag kã ag tóg jatun nỹtĩ, fag tỹ ag vĩ tó tũ nĩn kỹ. Hã kỹ fag tóg jagãgtar nỹtĩ, ẽg mré ke fag,” he ag tóg.

2Kỹ ũ tỹ 12 ag tóg mẽg mũ, Jesus tỹ ũn vin mũ ag. Kỹ ag tóg Jesus mré mũ kar ag jé prẽr mũ. Kỹ ag tóg: “Ẽg tũ hã vẽ, hã vỹ ẽg tỹ tỹ Topẽ vĩ tó ti nỹ,” he mũ. “Ẽg tỹ vẽjẽn ki rĩr kỹ ẽg tóg kutar nỹtĩ, kỹ ẽg tóg ẽg tỹ nén han ke ki rĩr há han ke tũ nĩ gé,” he ag tóg. 3“Kỹ ũ tỹ 7 (ke) ag vin nĩ, ũn kãme kórég tũ ag, ũn jykre há ag, ũ tỹ Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ nĩ ẽn ag,” he ag tóg. “Ẽn mỹ ẽg tóg vẽnh rãnhrãj ẽn nĩm mũ, ag tỹ vẽjẽn ki rĩr jé,” he ag tóg. 4“Ẽg hã tóg hã ra Topẽ mré vĩ kỹ nỹtĩ, ti vĩ tó kỹ nỹtĩ. Ẽg tỹ nén han ken hã vẽ,” he ag tóg, Pedro ag.

5Ag vĩ vỹ vẽnh kar mỹ há nĩ ha, kỹ ag tóg Estêvão fẽg mũ sir, ũ tỹ Jesus ki rã kỹ jẽ ẽn ti, kỹ Topẽ kuprĩg vỹ tỹ ti jagrẽ nĩ. Ti mré ag tóg Filipe fẽg mũ gé, Prócoro ke gé, Nicanor ke gé, Timom ke gé, Pármenas ke gé, Nicolau ke gé, cidade tỹ Antioquia tá ke tag ti, fóg tỹ Israel jykre han mũ tag ti. 6Ẽn ag vin ag tóg mũ, Jesus tỹ ũn vin mũ ag jo. Kỹ ag tóg ag to Topẽ mré vĩ mũ, ag nĩgé tỹ ag mẽ kỹ. Hã kỹ ag tóg ag mỹ vẽnh rãnhrãj ẽn nĩm mũ, ag tỹ vẽjẽn ki rĩr jé.

7Kỹ Topẽ vĩ tóg vẽnh kar kri rũm ke mũ sir. Ũ tỹ Jesus mré mũ ag vỹ tóg hẽn ri ke nỹtĩ, Jerusalém tá. Kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ ũ ag tóg Jesus vĩ kri fi kỹ ti ki ge mũ gé sir.

Ag tỹ Estêvão se

8Estêvão vỹ hã ra krĩ há nĩ, Topẽ tỹ ti mỹ vẽnh jykre nĩm kỹ. Kỹ tóg ẽg tỹ nén han vãnh tỹ hẽn ri ke hyn han mũ, vẽnh kar mỹ. 9Kỹ Israel ag vẽnh kanhrãn jafã ũ tá ag tóg ti vĩ kafãn mũ, ũn kygvãn kỹ nỹtĩ he mũ ẽn ag, cidade tỹ Cirene tá ke ag ke gé, cidade tỹ Alexandria tá ke ag ke gé, ga tỹ Cilícia tá ke ag ke gé, ga tỹ Ásia tá ke ag ke gé. Ẽn ag kar vỹ ãjag tỹ Estêvão mré vĩn kỹ ti vĩ kafãn mũ. 10Hã ra ag tỹ ti vĩ kafãn ke tóg tũ tĩ, ti krĩ há nĩn kỹ, ti tỹ Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ nĩn kỹ. 11Kỹ ag tóg ũ ag krĩn mũ, ag tỹ ti kato vĩ jé, Estêvão kato. Kỹ ag tóg: “ti vĩ mẽ ẽg (mỹr),” he mũ. “Moisés kato vĩ kónãn tóg (mỹr), Topẽ kato ke gé,” he ag tóg ón kỹ, Estêvão to. 12Hã kỹ vẽnh kar tóg ti to jũgjũ mũ, Estêvão to, kófa ag mré hã, Topẽ vĩ to professor ag mré hã. Kỹ ag tóg ti kãgmĩ kỹ ti ség mũ. Kỹ ag tóg pã'i ag jo ti pére kãmũ mũ. 13Ũ tỹ ón kỹ ti kato vĩnh ke mũ ag jé ag tóg prẽr mũ gé, pã'i ag. Kỹ ag tóg ti kato: “Topẽ jo ĩn kato tóg vĩ kónãn tĩ, Topẽ tỹ ẽg mỹ nén tó ja ti kato ke gé,” he mũ ón kỹ. “Hã ra tóg ã vĩ kónãn to krónh ke tũ nĩgtĩ,” he ag tóg ón kỹ, Estêvão to. 14“Ti vĩ mẽ ẽg (mỹr),” he ag tóg. “Jesus kãmén tóg tĩgtĩ, Nazaré tá ke ẽn ti,” he ag tóg. “Topẽ jo ĩn kókén jé tóg ke mũ, Jesus ti,” he tóg nĩgtĩ, Estêvão ti, kỹ tóg Moisés tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm mũ ẽn tỹ tũ' he sór mũ gé, ẽg mỹ vẽnh jykre ũ nĩm kỹ,” he ag tóg. Ag tỹ Estêvão to ón hã vẽ.

15Kỹ pã'i kar ag tóg ti tugnỹm mũ, hã ra ti ve tóg sir Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ve ri ke nĩ, Estêvão ti.

Estêvão tỹ vẽnh kãmén

7 1Kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág tóg ti mỹ: “Ki hã ke mỹ'?” he mũ.
2Kỹ Estêvão tóg ag mỹ: “ijóg',” he mũ. “Inh kanhkã',” he tóg. “Ẽg jóg tỹ Topẽ vỹ tóg vẽnh kar kãfór nĩ,” he tóg. “Ti hã ne ẽg jóg'jóg tỹ Abraão mré vĩ ja nĩgtĩ, ti tỹ ver ga tỹ Mesopotâmia tá nĩ ki, ti tỹ ver ẽmã tỹ Harã ra tĩ tũ ki.
3Kỹ tóg ti mỹ: “ã jamã tá kutẽ,” he ja nĩ. “Ã kanhkã ag kar ré kỹ tĩg,” he ja tóg nĩ ti mỹ. “Ga ũ ra tĩg, isỹ tá ã mỹ: tag kã nĩmnĩ, he jé,” he ja tóg nĩ ti mỹ, Topẽ ti.
4Hã kỹ tóg ga tỹ Caldéia tá kãkutẽ mũ, Hãra tá ẽmãn jé, Abraão ti. Ti panh ter kar kỹ Topẽ tóg ti mỹ: “ga tag ra tĩg sir,” he mũ.
Ẽg jamãn hã vẽ, Abraão jamã ja ti,” he tóg, Estêvão ti, pã'i ag mỹ.
5“Ge ra Topẽ tóg Abraão mỹ ga ẽn nĩm ja tũ nĩ, ẽpỹ pir mré tó kỹ. Ti mỹ tóg hã ra: “ã tũnh ke vẽ, kar kỹ, ã krẽ tũnh ke vẽ gé,” he ja nĩ, Topẽ ti. Hã ra tóg ver kósin ja tũ nĩ, Topẽ tỹ ti mỹ: “ã krẽ tũnh ke vẽ,” he mũ ra.
6Kỹ Topẽ tóg ti mỹ: “ã krẽ ag tỹ fóg ũ ag mré mũnh ke vẽ, fóg ẽn jamã tá,” he mũ. “Fóg ẽn ag tỹ camarada han ke vẽ, ag vóg kónãn jé ag tóg ke mũ, prỹg tỹ 100 tỹ 4 ki,” he tóg, Abraão mỹ, Topẽ ti. 7“Hã ra ũ tỹ ag vóg kónãn mũ ẽn ag vóg kónãn jé sóg ke mũ gé, kar kỹ,” he tóg, Topẽ ti. “Isỹ ag vóg kónãn kar kỹ ã krẽ ag tóg tá kãpanh mũ. Kỹ ag tóg ga tag ki isũ ti han mũ,” he tóg, Topẽ ti. Ti tỹ Abraão mỹ ken hã vẽ,” he tóg, Estêvão ti.
8“Kỹ tóg ti mỹ vẽnh jykre nĩm mũ, ti tỹ ã krẽ ag gré junun fár kym jé. Kỹ ti sinal vẽ sir. Kar kỹ Abraão tóg Isaque han mũ. Ti tỹ kurã tỹ 8 han kỹ tóg ti mỹ kym mũ. Isaque tỹ Jacó han kỹ tóg ge han mũ gé, kỹ Jacó tóg ge han mũ gé, ti tỹ ã krẽ tỹ 12 ẽn ag han kỹ, ẽg tỹ ũ to: ẽg jóg'jóg kar, he mũ ẽn ag,” he tóg.
9“Hã ra ẽg jóg'jóg ẽn ag tóg ãjag jãvy tỹ José to jũgjũ nỹtĩ, ãjag tỹ ti tũ to én kỹ. Hã kỹ ag tóg ti vẽne he mũ, José ti, ũ tỹ ga tỹ Egito ra mũ mũ ag mỹ. Hã ra Topẽ tóg ti ki rĩr mũ. 10Kỹ tóg ti jy nĩgãn mũ, ti tỹ vẽnh jagtar vég mũ ra. Ti jykre há nĩn kỹ tóg Egito tá ke ag pã'i mág mỹ há tĩ, ag tỹ ũ to: Faraó, he mũ ẽn mỹ. Hã kỹ tóg ti tỹ pã'i mág han mũ, Faraó ti, José ti tỹ. Ti tỹ tóg pã'i mág han mũ, ti tỹ Egito tá ke kar ag ki rĩr jé, Faraó mré ke kar ag ki rĩr jé gé sir.
11Kejẽn tóg prỹg han mũ, ga tỹ Egito mĩ hã, ga tỹ Canaã mĩ hã ke gé. Kỹ vẽnh kar tóg kókĩnkĩr mũ, prỹg kã. Kỹ ẽg jóg'jóg ẽn ag tóg kókĩnkĩr mũ gé. 12Kỹ ũ tóg Jacó mỹ: “Egito tá ti vẽjẽn nĩ inhhã,” he mũ. Kỹ tóg ẽg jóg'jóg ag jẽgnẽg mũ, Jacó ti, ag tỹ Egito ra mũ vén jé. 13Ag tỹ ra mũ mãn kỹ José tóg vãhã ag mỹ: “inh hã vẽ,” he mũ, ã kãke ag mỹ. Hã kỹ Faraó tóg José kanhkã ki kanhró nĩ gé sir. 14Kỹ José tóg ã panh tỹ Jacó jé prẽr mũ, ti tỹ vẽnh kar tatĩn kãtĩg jé. Ũ tỹ 70 kri 5 ag vẽ, ti kanhkã ag. 15Kỹ Jacó tóg Egito ra tĩ mũ. Tá tóg ter mũ kejẽn. Kar kỹ ẽg jóg'jóg ag vỹ tá kãgter kãn mũ gé. 16Ẽmã tỹ Siquém tá ag tóg kénh kỹ nỹtĩ, Abraão vỹ tóg vẽnh kej ẽn to jãnkamy nĩm ja nĩ, Emor krẽ ag mỹ, ẽmã tỹ Siquém tá,” he tóg, Estêvão ti.
17“Vãhã tóg kurã pétẽm ke mũ sir, Topẽ tỹ Abraão mỹ: “ã krẽ mỹ sóg ga ẽn nĩm mũ,” he mũ kurã ti. Kỹ ag tóg Egito tá vẽnh grun mũ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

18 Kejẽn ũ tá pã'i tóg tỹ pã'i jẽ, Egito tá. Hã ra tóg José mẽ ja tũ nĩ, pã'i
tag ti. 19 Ẽn tóg ẽg kanhkã ag kã'ug mũ, ag lograr ke tóg mũ, ẽg jóg ag
vóg kónãn tóg mũ gé. Kỹ tóg ag mỹ: "ãjag krẽ kãsir ag vãm ra, ag kãgter
jé," he mũ, pã'i ẽn ti," he tóg, Estêvão ti.
20 "Ti tỹ tag tó kar vãhã Moisés tóg mur mũ, kỹ tóg Topẽ mỹ há tĩ. Hã
ra ti han mũ fag tóg kysã tãgtũ hã ki ti ki rĩr mũ. 21 Kysã tãgtũ tũg kỹ fag
tóg sir ti fón mũ. Hã ra Faraó ẽn kósin fi tóg ti ve kỹ ti vãg mũ, ti jẽ'ỹn jé.
Kỹ tóg fi kósin ri ke nĩ, Moisés ti. 22 Kỹ tóg nén kar ki kanhrãn mũ, Egito
tá vẽnh jykre kar ẽn ki. Kỹ ti jykre vỹ vẽnh jykre tỹ hẽn ri ke nĩ, kỹ ti vĩ
vỹ vẽnh vĩ tỹ hẽn ri ke nỹ gé, Moisés ti," he tóg, Estêvão ti.
23 "Vãhã tóg prỹg tỹ 40 han mũ, Moisés ti. Kỹ tóg ã kanhkã pẽ ag to
jykrén mũ, povo tỹ Israel to, ag tỹ nén han mũ venh tĩg jé. 24 Kỹ tóg ũ vég
mũ. Egito tá ke ũ vég tóg mũ, Moisés ti. Ti tỹ Israel vóg kónãn vég tóg mũ,
nén ũ tũ to. Kỹ tóg ti to jũ kỹ Israel ẽn kajãm mũ, ti tén tóg mũ, Egito tá
ke ẽn ti. 25 "Inh kanhkã ag hỹn isỹ nén han mũ to jykrén mũ," he tóg. "Hã
kỹ ag tóg ki kanhró nỹtĩ, Topẽ tỹ inh tugrĩn ag kren han ke ti," he tóg,
Moisés ti. Hã ra ag tóg to jykrén tũ nỹtĩ, ti kanhkã ag," he tóg, Estêvão ti.
26 "Tỹ vaj kỹ tóg ag to tĩg mãn mũ, ã kanhkã ag to. Kỹ ũn régre ag tóg
jagnẽ to jũ nỹtĩ, Israel ag. Kỹ Moisés tóg ag tỹ jagnẽ to há han sór mũ. Hã
jé tóg ag mỹ: "tỹ ãjag tóg jagnẽ kanhkã nỹtĩ vẽ," he mũ. "Ãjag tỹ ne jé
jagnẽ vóg kónãn sór nẽ?" he tóg.
27 Ũ tỹ ã régre vóg kónãn mũ ẽn tóg ti vóg kỹ ti mỹ: "ã pi(jé) tỹ ẽg pã'i nĩ'," he mũ. "Ã pi(jé) ẽg jyvẽn mũ'," he tóg. 28 "Ã hỹn isén sór mũ, ã tỹ rãké tá
Egito tá ke ẽn tén ri ke han sór ã hỹn mũ," he tóg ti mỹ," he tóg, Estêvão ti.
29 "Kỹ Moisés tóg ã tỹ ti vĩ mẽ kỹ tóg vẽnh péju kỹ tĩ mũ. Kỹ tóg ga tỹ
Midiã ra tĩ mũ. Povo ũ ag mĩ tóg tĩ mũ gé. Tá tóg prũg kỹ kósin régre han
mũ. 30 Prỹg tỹ 40 tũg kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã vỹ ti mỹ vẽnh ven mũ, ti tỹ ẽmã
tũ ja mĩ tĩ mũ ra, krĩ tỹ Sinai tá. Vãnh grug ki tóg ti vég mũ, Moisés ti, Topẽ
tỹ jẽnẽ jafã ẽn ti. 31 Ti tỹ ti ve kỹ tóg ti mỹ e tĩ. Kỹ tóg ra tĩ mũ, ti ve há han
jé. Kỹ tóg vẽnh vĩ mẽg mũ. Topẽ vĩ vẽ. 32 Kỹ tóg ti mỹ: "tỹ sóg ã jóg'jóg ag
Topẽ nĩ," he mũ, "Abraão Topẽ, Isaque Topẽ, Jacó Topẽ," he tóg, vẽnh vĩ ti.
Hã ra Moisés tóg jũrũn ke mũ, ti kamẽg kỹ. Kỹ tóg tá ẽvãnh jãvãnh nĩ.
33 Hã ra Topẽ tóg ti mỹ: "ã pẽn né kunũ ra, ã pẽn to ró ti," he mũ. "Inh jo
ã tóg jẽ nĩ (mỹr), hã ra sóg vẽnh kar kãfór nĩ. Hã kỹ kunũ," he tóg, Topẽ ti.
34 "Egito tá ke ag tỹ isũ ag vóg kónãn vég isóg nĩ nĩ. Ag vẽkrẽnkrẽr mẽg sóg nĩ
nĩ. Kỹ sóg tére, sỹ ag kygvãn jé. Hã kỹ sóg ã jẽnẽg mũ, ga tỹ Egito ra, ã tỹ ag
kygvãn jé. Ha tĩg," he tóg, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti, Moisés mỹ," he tóg, Estêvão ti.
35 "Moisés ẽn hã jẽnẽ ja tóg nĩ, Topẽ ti, ti tỹ ã kanhkã ag kren han jé, ti tỹ
tỹ pã'i nĩ jé. Hã to Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg ti mỹ vẽnh ven, vãnh gru ki. Hã ra ti
kanhkã ag tóg ti to é he ja nĩgtĩ, ti mỹ: "ã pi(jé) tỹ ẽg pã'i nĩ'," hen kỹ, "ã pi(jé)
ẽg jyvẽn mũ'," hen kỹ. 36 Moisés tóg sir ẽg tỹ nén han vãnh hyn han, ga tỹ Egito
tá, goj kafã tũ tá ke gé, goj kusũg he mũ ẽn tá ke gé. Kỹ ag tóg ẽmã tũ mĩ mũ mũ,

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

prÿg tÿ 40 ki, ti kanhkã ag. Kÿ Moisés vÿ ag jo tĩ mũ, ti tÿ ga tÿ Egito tá ag kãpan kÿ. Hã ra tóg ag mũn ki ẽg tÿ nén han vãnh hyn han mũ gé," he tóg, Estêvão ti.

37 "Moisés tóg ã kanhkã ag mÿ, povo tÿ Israel ag mÿ tóg tag tó ja nĩ: "Topẽ vÿ ãjag mÿ ã vĩ tó tĩ ũ jẽnẽnh mũ, ãjag mré ke ũ, ti tÿ ãjag mÿ Topẽ vĩ tó jé inh ri kén," he ja tóg nĩgtĩ, Moisés ti. 38 Moisés ẽn hã ne tóg povo tÿ Israel ag mré ẽmã tũ mĩ tĩ ja nĩgtĩ. Ag tÿ kejẽn pãnónh tÿ Sinai tá nÿtĩn kÿ tóg Topẽ tÿ jẽnẽ jafã mré vĩ mũ, Moisés ti. Kÿ tóg ti mÿ vẽnh vĩ nĩm mũ, Topẽ ti, ẽg tÿ ti vĩ ẽn han kÿ ẽg tÿ ẽg rĩr krÿg ja tũ ve jé. Kÿ Moisés tóg ẽg jóg'jóg ag mÿ vẽnh vĩ ẽn tugtó mũ. Hã ra tóg ẽg mÿ tó mũ gé," he tóg, Estêvão ti.

39 "Moisés vĩ han vãnh ag nÿtĩ, ẽg jóg'jóg ag. Kÿ ag tóg ti tovãnh kÿ ga tÿ Egito ra mũ mãn sór mũ, kyrãgrã kÿ. 40 Kÿ ag tóg Moisés jãvy tÿ Arão mré vĩ mũ. Kÿ ag tóg ti mÿ: "ẽg mÿ vẽnh kãggrá tÿ topẽ han, retrato tÿ, ẽg tÿ vẽnh jo ag gé(g) mũ jé," he ag tóg.

Hã ra Moisés vÿ ver pãnónh tÿ Sinai kri nĩ nĩ.

Kÿ ag tóg Arão mÿ: "Moisés tóg ẽg jo tĩg ja nĩ," he mũ. "Ẽg kãpan ja tóg nĩ, ga tÿ Egito tá, hã ran hẽ ra vyr hÿn'?" he ag tóg ti mÿ. Kÿ tóg ag mÿ: "hej," he mũ. 41 Kÿ ag tóg monh sĩ kãggran mũ. Kÿ ag tóg ti kãggrá ẽn mÿ ag tóg ãjag mẽg kugprũn mũ, retrato ẽn mÿ. Ag tÿ han mũ tóg ag mÿ sĩnvĩ tĩ. Kÿ tóg ag mÿ sér tĩ sir.

42 Hã ra Topẽ tóg vẽnh kaja jé ag tovãnh mũ gé, hã kÿ ag tóg rã to jãnjãn mũ, kysã to (mÿr), krĩg kar to (mÿr). Hã kÿ Topẽ vĩ tó tĩ ũ tóg ag to rán mũ gé, kÿ tóg: "Israel'," he mũ. "Ãjag tÿ ẽmã tũ ja mĩ mũn kÿ ãjag tóg inh mÿ nén ũ pũn ja tũ nĩgtĩ (mÿr)," he tóg. "Prÿg tÿ 40 ki ãjag tóg ẽmã tũ ja mĩ mũ ja nĩgtĩ," he tóg, "hã ra ãjag tóg topẽ ũ ag mÿ kugprũn ja nĩgtĩ, inh mÿ pũn tũ nĩn kÿ," he tóg, Topẽ ti, ã vĩ tó tĩ tÿ. 43 "Topẽ tÿ Moloque ĩn sĩ va ãjag tóg mũ ja nĩgtĩ, krĩg kãggrá ke gé, hã vÿ: Renfã, he mũ, krĩg retrato ẽn ti," he tóg. "Vẽnh kãggrá ẽn to ãjag tóg jãnjãn ja nĩgtĩ," he tóg. "Hã kÿ sóg ãjag vóg kónãn kÿ Babilônia tá ke ag jẽgnẽnh mũ, ag tÿ ãjag tatĩn mũ jé, cidade tÿ Babilônia mã ra," he tóg, Topẽ ti, ã vĩ tó tĩ tÿ," he tóg, Estêvão ti.

44 "Ẽg jóg ag tÿ ẽmã tũg ja mĩ mũn kÿ ag tóg kur tÿ Topẽ pẽ jo ĩn han ja nĩ, ag tÿ tá Topẽ tũ han jé, ti ĩn tá. Topẽ vÿ Moisés mÿ tó ja nĩ, ti tÿ kur tÿ Topẽ jo ĩn han jé, kÿ tóg ti tÿ nén han ke ven ja nĩ ti mÿ. 45 Ag krẽ tóg sir ag ri kén ĩn tÿ kur ẽn ma mũ ja nĩgtĩ gé, ag tÿ Topẽ tÿ ãjag mÿ ẽmã tó mũ ẽn ra mũn kÿ. Moisés ter kar Josué tóg sir ag jo tĩ mũ, kÿ ag tóg ga ẽn ra mũ mũ. Hã ra Topẽ tóg ga ẽn tá ke ag kãpan mũ, ẽg jóg'jóg ag jo.

Kejẽn Davi tóg tÿ ag pã'i nĩ sir, prÿg tÿ hẽn ri ke kar kÿ. Hã ra ĩn tÿ kur ẽn tóg ver jẽ nĩ. 46 Topẽ vÿ Davi to há nĩ. Kÿ Davi tóg ti mÿ: "sÿ ã mÿ ĩn há han há tóg tĩ vẽ," he mũ. "Ã hã ne tóg tÿ ijóg'jóg tÿ Jacó Topẽ nĩ," he tóg. "Kÿ tóg ã tÿ ĩn tÿ kur krẽm nĩn kÿ inh mÿ há tũ nĩ," he tóg ti mÿ, Davi ti.

47 Hã ra Davi tóg han tũ nĩ ver. Ti kósin tÿ Salomão tóg ĩn ẽn han mũ," he tóg, Estêvão ti.

48 Kÿ tóg ag mÿ: "hã ra vẽnh kar kãfór ẽn tóg ẽg tÿ ti jo ĩn han mũ ẽn krẽm nĩ tũ nĩgtĩ (mÿr)," he mũ. "Hã kÿ Topẽ vĩ tó tĩ ũ tóg ti to tag tó ja nĩ, ha mẽ. 49 "Kanhkã tãn vÿ tÿ inh nĩ," he tóg. "Inh nĩg ja ri ken hã vẽ," he tóg. "Kÿ ga

vỹ tỹ isũ nĩ gé. Sỹ tá vẽnhkán sór nĩn kỹ sóg kenh ke mũ. Isũ kar vẽ. Kỹ ãjag tỹ inh mỹ ĩn han sór kỹ ãjag hỹn hẽ ri kenh mũ'?" he tóg. "Pétẽm ke tũ ãjag nĩnh mũ, ãjag tỹ inh mỹ vẽnhkán jafã han ken ki," he tóg. 50"Inh hã ne tóg nén kar hyn han ja nĩ inhhã," he tóg, Topẽ ti, ã vĩ tó tĩ tỹ," he tóg, Estêvão ti.

51Kỹ tóg ag mỹ: "krĩ tũ ãjag nỹtĩ (mỹr)," he mũ. "Ki kanhrãn jãvãnh ãjag tóg nỹtĩ (mỹr)," he tóg. "Kỹ ãjag nĩgrẽg tóg kutu nĩ gé (mỹr), Topẽ kuprĩg kato ãjag tóg vãsãnsãn nỹtĩ. Ãjag jóg'jóg ag mré ãjag tóg ti kato vãsãnsãn nỹtĩ," he tóg. 52"Ãjag jóg'jóg ag ne tóg Topẽ vĩ tó tĩ ag kar vóg kónãn ja nĩgtĩ', ag kãgtén ja ag tóg nĩgtĩ'. Hã ra ẽn ag tóg ũ tỹ vẽnh jykre kuryj han mũ ẽn kãmén ja nĩgtĩ, hã vỹ: Jesus, he mũ. Ti kãtĩg ke jo ag tóg ti tó ja nĩgtĩ, Topẽ vĩ tó tĩ ag. Jãvo ãjag tóg ẽn kato vĩ ja nĩgtĩ, fóg mỹ. Kỹ ãjag tóg ti tén ja nĩgtĩ, Cristo ti," he tóg, Estêvão ti.

53"Topẽ hã ne ãjag mỹ ã vĩ nĩm ja nĩ', ã tỹ jẽgnẽ jafã ag tỹ. Hã ra ãjag tóg ti vĩ mrynhmranh ja nĩgtĩ," he tóg. Estêvão tỹ pã'i ag mỹ tón hã vẽ.

Ag tỹ Estêvão tén

54Ũ tỹ tá nỹtĩ ag tỹ ti vĩ mẽ kỹ ag fe tóg gỹm ke mũ. Kỹ ag tóg ãjag jã tỹ gyngyn he mũ, tỹ ag tóg gangan ke mũ. 55Hã ra Topẽ kuprĩg tóg Estêvão krĩn mũ, kỹ Estêvão tóg kanhkã ki ẽvãnh mũ. Kỹ tóg Topẽ vég mũ, ti kókov ti. Jesus vég tóg mũ gé, Topẽ pẽgja tá tóg jẽ nĩ, Jesus ti. 56Kỹ tóg: "ha vé," he mũ. "Kanhkã tá sóg vég mũ," he tóg. "Kỹ ẽprã ke fi kósin tóg Topẽ pẽgja tá jẽ nĩ," he tóg.

57Kỹ ag tóg prẽnprẽr mũ sir, ãjag nĩgrẽg nĩgfénh kỹ. Ti to ag tóg vẽnh génh mũ sir, ag kar ti. 58Kỹ ag tóg ti ség mũ, cidade tỹ Jerusalém tá ag tóg ti kutẽm mũ gé. Kỹ ag tóg ti pin mũ, pó tỹ. Ãjag kur vãvãm ag tóg mũ, kỹ kyrũ tóg ki rĩr mũ, ag kur ki. Kyrũ ẽn jiji hã vỹ: Saulo, he mũ.

59Kỹ ag tóg Estêvão pin mũ sir, pó tỹ. Hã ra Estêvão tóg jamã hár(a): "!..inh Senhor'..!" he mũ. "!..Jesus'..!" he tóg. "!..Inh kuprĩg jãvãnh ra..!" he tóg mũ. 60Kỹ tóg ã jakrĩ tỹ jẽ kỹ prẽr mũ, jamã hár(a), kỹ tóg: "!..inh Senhor'..!" he mũ. "!..Ag tỹ inh pin tỹ vẽnh pãte fón ne..!" he tóg mũ. Kar kỹ tóg hun ke mũ sir.

Saulo tỹ ag vóg kónãn

8 1Jãvo Saulo ẽn mỹ tóg há tĩ, ag tỹ ti tén kỹ. Kurã ẽn kã ag tóg Jesus ki ge mũ kar vóg kónãn jagy han mũ, Jerusalém tá. Ũ tỹ vẽnh mãn tĩ ag vóg kónãn ag tóg mũ gé, ũ tỹ Topẽ vĩ mẽ jé vẽnh mãn tĩ ag. Kỹ ag tóg jagãgtar tãvĩ nỹtĩ. Kỹ ag tóg vẽnh kãpugpóv kãn mũ sir. Ga tỹ Judéia kar mĩ ag tóg mũ mũ, ga tỹ Samaria mĩ ke gé. Hã ra Jesus tỹ ũn vin mũ ag hã tóg Jerusalém tá nỹtĩ nĩ.

2Ũ tỹ Topẽ to há tĩ ag tóg fe kaj nỹtĩ, Estêvão ter kỹ. Kỹ ag tóg kygfỹ mág kỹ ti kénh mũ.

3Hã ra Saulo tóg Jesus ki ge kỹ nỹtĩ kar ag vóg kónãn jagy han mũ, ũ tỹ Topẽ vĩ mẽ jé vẽnh mãn tĩ ag. Ti tỹ ag tũg sór vẽ, Saulo ti. Hã jé tóg ĩn kar kãra rã tĩ. Ti tỹ Jesus ki rã kỹ jẽ ũ ven kỹ tóg vẽse jan kãtá ti fón ti, ũn gré ag, ũn tãtá fag ke gé.

Samaria tá Topẽ vĩ tó

4 Ũ tỹ vẽnh kãpugpóv mũ ẽn ag vỹ vẽnh kar mỹ vẽnh vĩ sér tugtó mũgtĩ,
Topẽ vĩ ti. 5 Kỹ Filipe tóg tĩ mũ gé. Ga tỹ Samaria ra tóg tĩ mũ, kỹ tóg
cidade ũ ki ra mũ, Cristo kãmén jẽ. 6 Kỹ vẽnh kar tóg ti vĩ mẽgmẽg mũ.
Jẽmẽ há han ag tóg mũ, Filipe vĩ ti. Hã ra Filipe tóg ẽg tỹ nén han vãnh
hyn han mũ gé. Kỹ ag tóg vég mũ. Hã kỹ ag tóg jẽmẽ há han mũ. 7 Vẽnh
jagrẽ kórég tỹ hẽn ri ke pan tóg mũ, Filipe ti. Ti tỹ ag pan kỹ ag tóg jamã
hár(a) prẽr mũ, kỹ ag tóg kãpa mũ. Ũ grĩ ag tỹ há' he tóg mũ gé, ũn vagvá
ag tỹ ke gé, ũn vygvá ag tỹ. 8 Kỹ tóg vẽnh kar mỹ sér tĩ sir, cidade ẽn tá.

9 Kỹ Simão tóg nĩ nĩ, cidade ẽn tá ke ũ. Kujá vẽ, Simão ẽn ti. Kỹ tóg nén
vẽnhmỹ hyn han tĩgtĩ. Kỹ tóg ga tỹ Samaria tá ke ag tỹ ti tỹ nén han ve kỹ tóg
ag mỹ e tĩ. Vẽso tóg: "ag kãfór inh nĩ," he tĩ, ag tỹ ti kamẽg jé. 10 Hã kỹ vẽnh
kar tóg ti kamẽg mũ sir, ũn sanh ag, gĩr ag ke gé. Ti to ag tóg: "Topẽ jykre han
tóg tĩgtĩ, Topẽ jykre mág (pẽ) ẽn," he tĩ, Simão ẽn to. 11 Kysã tỹ hẽn ri ke ki tóg
nén vẽnhmỹ hyn han ti, kỹ tóg vẽnh kar mỹ e tĩ, hã kỹ ag tóg ti kamẽg tĩ sir.

12 Vãhã ag tóg Filipe vĩ kri fig mũ, Samaria tá ke ag, ti tỹ Jesus Cristo tón kỹ.
Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ kãmén tóg mũ, Filipe ti. Ũ tỹ ã vĩ kri fig mũ ag kygpég tóg mũ,
ũn gré ag, ũn tãtá fag ke gé. 13 Kỹ Simão ẽn tóg ti vĩ kri fig mũ gé, kujá ẽn ti. Kỹ
Filipe tóg ti kypég mũ gé. Kỹ tóg Filipe mré nĩ nĩ. Kỹ tóg Filipe tỹ ẽg tỹ nén han
vãnh hyn han mũ vég mũ, Topẽ jykre tỹ. Kỹ tóg ti mỹ e (pẽ) tãvĩ tĩ sir, Simão mỹ.

14 Kỹ vãhã Jesus tỹ ũn vin mũ ag tóg kejẽn mẽg mũ, Samaria tá ke ag tỹ
Topẽ vĩ kri fig mũ ẽn ti. Jerusalém tá ag tóg mẽg mũ, kỹ ag tóg João mré Pedro
jẽnẽg mũ, ag tỹ ve jé. 15 Pedro ag tỹ tá junjun kỹ ag tóg ag to Topẽ mré vĩ mũ,
Samaria tá ke ag to, Topẽ tỹ ã kuprĩg tỹ ag jagrẽn jé. 16 Tá ke ũ tóg tỹ jagrẽ tũ ja
nĩ ver. Kygpe kỹ ag nỹtĩ inhhã, Jesus jiji tó kỹ, ẽg Senhor jyjy tó kỹ. 17 Kỹ Pedro
ag tóg ãjag nĩgé tỹ ag mẽgmẽg mũ, kỹ Topẽ kuprĩg tóg ag kãra rã mũ.

18 Hã ra Simão tóg vég mũ, Jesus tỹ ũn vin mũ ag tỹ nén han mũ ti. Ag
tỹ ũ mẽ kỹ Topẽ kuprĩg tóg ag kãra rã mũ. Ẽn vég tóg mũ, Simão ti. Kỹ
tóg ag mỹ jãnkamy ven mũ, Pedro ag mỹ. 19 Kỹ tóg ag mỹ: "inh mỹ vẽnh
jykre tag nĩm nĩ, jãnkamy tag to," he mũ. "Sỹ ũ mẽ kỹ Topẽ kuprĩg tóg ag
kãra rãnh ke mũ. Sỹ vẽnh jykre ẽn ki kanhrãn há tóg tĩ," he tóg.

20 Hã ra Pedro tóg ti mỹ: "ã jãnkamy mré ã nũgme ki kutẽnh mũ," he mũ.
"Topẽ tỹ nĩm ja vẽ (mỹr), hã ra ã tóg jãnkamy ti mãn sór mũ, vẽnh jykre
ti," he tóg. 21 "Ã pi(jé) Topẽ jykre tag ki kanhró nĩnh mũ', kỹ Topẽ tóg ã mỹ
nĩm ke tũ nĩ," he tóg. "Ã jykre pijé kuryj nỹ', Topẽ mỹ," he tóg. 22 "Ã jykre
pãno tag tovãnh ra," he tóg. "Topẽ mré vĩ. Hẽn ri ke mũn tóg ã mỹ vẽnh
pãte fón mũ, ã tỹ vẽnh jykre pãno to jykrén mũ tag ti," he tóg. Pedro ti.
23 "Fe kórég tãvĩ ã nĩ (mỹr), kỹ ã jykre vỹ pãno nỹ gé sir," he tóg, Pedro ti.

24 Kỹ Simão tóg ti mỹ: "iso Topẽ mré vĩ, inh jagtar jẽg tũ nĩ jé, ã tỹ inh
mỹ tó mũ tag ti," he mũ.

25Hã ra Pedro ag tóg mũ mãn gé, ag tỹ ẽg Senhor tỹ Jesus vĩ tó kar kỹ. Ãjag tỹ nén ve ja ẽn tó kãn ag tóg, Jesus tỹ nén han ja ti. Kỹ ag tóg Jerusalém to vỹnvỹn ke mũ sir. Ag mũ kỹ ag tóg ga tỹ Samaria mĩ Topẽ vĩ há tugtó mũ gé.

Filipe tỹ ũn kypég mũ

26Hã ra Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg Filipe mỹ vĩ mũ, kỹ tóg: "kanhkã tãpér ra tĩg, ẽpry jagma tĩg, ẽmĩn jagma," he mũ. Jerusalém tán kãtĩ, Gaza mĩ, hã ra tóg ẽmã tũ fĩn kutẽ mũ. Ẽpry ẽn jagma tĩg, ẽmĩn ẽn jagma," he tóg mũ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti.

Kỹ tóg tĩ mũ sir, Filipe ti. 27Tá jun kỹ tóg ga tỹ Etiópia tá ke vég mũ, pã'i fi rãnhrãj han tĩ ti, pã'i tỹ rainha fi tỹ nén ũ kar vég tĩ ti, ũn kurĩ ẽn ti. Pã'i fi jijin hã vỹ: Candace, he mũ. Fi krẽm pã'i ẽn tóg Jerusalém ra tĩg ja nĩ, ũn kurĩ ẽn ti. Tá tóg Topẽ kurã mág ve ja nĩ, festa mág ti, Jerusalém tá. 28Hã ra tóg ã jamã ra vỹn ke mũ sir, carroça kãmĩ. Tĩg kỹ tóg Topẽ vĩ to ke mũ, Isaías tỹ rá ẽn ti. Vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ vẽ, hã vỹ: Isaías, he mũ.

29Kỹ Topẽ kuprĩg tóg Filipe mỹ: "carroça kukãm tĩg," he mũ. 30Kỹ Filipe tóg fũrũn tĩ mũ, kỹ tóg ti tỹ vẽnh rá to ke mẽg mũ, Isaías tỹ rá ẽn to, vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ tỹ rá ẽn to. Kỹ tóg ti mỹ: "ã mỹ ã tỹ nén to ke mũ tag ki kanhró nĩ'?" he mũ.

31Hã ra tóg: "vó," he mũ. "Ũ tóg inh mỹ kãmén ja tũ nĩ ver," he tóg. "Ã mỹ inh mỹ kãmén ke tũ nĩ'?" he tóg. "Tãpry ra, inh mré nĩ jé," he tóg. Kỹ tóg ke mũ, Filipe ti.

32Ti tỹ ken hã vẽ, ha mẽ: "ovelha ri ke han tóg, ũ ẽn ti. Ovelha pére ẽg mũgtĩ, ti tãnh jé, hã ra tóg vĩ tũ nĩgtĩ (mỹr). Cordeiro ri ke han tóg mũ gé. Ẽg tỹ ti kyki ronh mũ ra tóg jatun mỹ jé nĩ gé (mỹr). 33Ũ ẽn tỹ Topẽ vĩ mranh tũ hã ra ag tóg ti vóg kónãn, ag tỹ ti jyvẽn tũ ra. Ti mré ke ag jykre pãno tó kãn ke tũ ẽg tóg nĩgtĩ (mỹr). Ti tén ja ag tóg (mỹr), kỹ tóg ter mũ sir," he tóg, vẽnh rá ti.

34Kỹ ũn kurĩ ẽn tóg Filipe mỹ: "ũ to ke nẽ hỹn'? Topẽ vĩ tó tĩ tỹ ne tó nẽ hỹn'?" he mũ. "Inh mỹ tó," he tóg. "Ti tỹ vẽso ke mỹ', ũ to ke mỹ vó?" he tóg.

35Kỹ Filipe tóg ti mỹ vẽnh rá tag kãmén mũ sir. Jesus kãmén tóg mũ. Ti mỹ tóg vẽnh vĩ há ẽn tó mũ, Jesus to.

36Ge ag tóg mũ mũ, ẽpry jagma, ẽmĩn jagma. Kỹ ag tóg goj tá junjun mũ. Kỹ ũn kurĩ ẽn tóg: "tag ki tóg goj nĩ," he mũ. "Ã tỹ ki inh kype jé tóg há nĩ, he tóg.

37Kỹ Filipe tóg ti mỹ: "ã tỹ ã fe tỹ ti ki rã kỹ nĩ nĩn kỹ tóg há nĩ," he mũ.

Kỹ tóg: "ti ki sóg rã kỹ nĩ," he mũ. "Jesus tóg tỹ Topẽ kósin nĩ (mỹr), Jesus Cristo ti," he tóg, ũn kurĩ ti. 38Kỹ tóg carroça tĩn ti mỹ: "ver krỹg hé," he mũ. Kỹ tóg Filipe mré goj ra tére mũ, kỹ tóg kãra rã mũ, ũn kurĩ ti. Kỹ Filipe tóg ti kypég mũ sir.

39Ag tỹ goj kãtá kãjãpry kỹ Filipe tóg tũ' he mũ, Topẽ kuprĩg tỹ ti ma tĩg kỹ. Kỹ ũn kurĩ tóg ti ve mãn tũ nĩ sir. Hã ra tóg tĩ mũ, ã jamãn ra. Ti mỹ tóg sér tĩ sir.

40Hã ra Filipe tóg cidade tỹ Azoto tá nĩ nĩ. Kỹ tóg tĩg kỹ Jesus vĩ tó tĩ mũ, ẽmã kar mĩ. Kỹ tóg kejẽn cidade tỹ Cesaréia tá jun mũ, Jesus kãme sér tó jé.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Saulo tỹ Jesus ki rã
(Hk 22.6-16; 26.12-18)

9 1Hã ra Saulo tóg ver ũ tỹ ẽg Senhor tỹ Jesus mré mũ mũ ag vóg kónãn
sór mũ. Ag to tóg krĩ rỹ nĩ ver. Ti tỹ ag kãgtén sór vẽ. Hã to tóg Topẽ tũ
ki rĩr tĩ to pã'i mág to tĩ mũ. 2Kỹ tóg ti mỹ permissão to vĩ mũ, ti tỹ cidade
tỹ Damasco ra tĩg jé. Tá tóg permissão ẽn tỹ pã'i ag mỹ ven sór mũ, ag tỹ ti
mỹ: "ha ag venh tĩ gé," he jé. Ti tỹ Jesus mré tĩ mũ ũ ve kỹ tóg ti se sór tĩ.
Jerusalém ra tóg ag tatĩ tĩg sór tĩ, ti tỹ ũn ség mũ ag, ũn gré ag, ũn tãtá fag
ke gé. 3Hã jé tóg Damasco ra tĩ mũ. Ti tỹ kakó ke mỹr hã jẽngrẽ tar tóg vẽnh
ven mũ, kanhkã tá. Rã kãfór tóg nĩ, hã ra tóg Saulo ki kómkóm ke mũ sir.
4Kỹ Saulo tóg kutẽ mũ, ga kri tóg tá' ke mũ. Kỹ tóg vẽnh vĩ mẽg mũ. Kỹ tóg:
"Saulo', Saulo'," he mũ. "Ã tỹ ne jé isũ ag vóg kónãn nẽ?" he tóg, vẽnh vĩ ti.

5Kỹ Saulo tóg ẽg Senhor mỹ: "ã tỹ ũ nẽ?" he mũ.

Kỹ tóg ti mỹ: "tỹ sóg Jesus nĩ, ã tỹ ũn vóg kónãn sór tĩ ẽn vỹ tỹ inh nĩ,"
he mũ. 6"Jẽg nẽ ra, cidade tag ki rã, tá ũ tóg ã mỹ tónh mũ, ã tỹ nén han
ke ti," he tóg, vẽnh vĩ ti.

7Ti mré mũ ag vỹ vẽnh vĩ tag mẽg mũ gé, hã ra ag tóg nén ũ vég tũ
nĩ. Kỹ ag kãne tóg jũrũn ke mũ. 8Kỹ Saulo tóg jẽg nẽ mũ sir. Kỹ tóg tãmĩ
ẽvãnh sór mũ, hã ra tóg nén ũ vég tũ nĩ. Kỹ ag tóg ti nĩgé kãgmĩ kỹ ti
pére mũ mũ, cidade tỹ Damasco ra. 9Kurã tãgtũ ki tóg ẽvãnh tũ nĩ, kỹ
tóg jẽg tũ (pẽ) nĩ gé, kron tũ (pẽ) ti nĩ gé, Saulo ti.

10Damasco tá ke ũ tóg nĩ nĩ, ti jyjy hã vỹ: Ananias, he mũ. Jesus mré tĩ
ũ vẽ. Kỹ Jesus tóg ti mỹ vẽnh ven mũ. Kỹ tóg: "Ananias'," he mũ.

Kỹ Ananias tóg ẽg Senhor ti mỹ: "inh hã vẽ," he mũ.

11Kỹ Jesus tóg ti mỹ: "jẽg nẽ ra," he mũ. "Ẽmĩn kuryj he mũ ẽn ra tĩg.
Judas he mũ ẽn ĩn kãra rã. Tá ũ tóg nĩ nĩ, ti jiji hã vỹ: Saulo, he mũ. Cidade
tỹ Tarso tá ke vẽ. Ẽn mré vĩmnĩ," he tóg. "Ha vé, inh mré tóg vĩ nĩ," he tóg.
12"Kỹ tóg ũ vég nĩ nĩ, ti jyjy hã vỹ: Ananias, he mũ. Ã hã vẽ. Ã tỹ ti ĩn kãra
rãnh ke vẽ. Ã tỹ ã nĩgé tỹ ti mẽnh ke vẽ. Kỹ tóg ve mãn ke mũ, ã tỹ ti mẽn
tỹ. Tag vég tóg nĩ nĩ, Saulo ti," he tóg, Jesus ti, Ananias mỹ.

13Kỹ Ananias tóg ẽg Senhor ti mỹ: "vẽnh kar tóg ti kãmén tĩ hã ra, ã tỹ inh
mỹ tó mũ tag ti," he mũ. "Jerusalém tá tóg ã tũ ag vóg kónãn," he tóg. 14"Kỹ
tóg permissão ma kãtĩ mũ, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág tỹ ti mỹ han kỹ. Kỹ tóg
ũ tỹ ã mré vĩ mũ kar sigse sór mũ, cidade tag ki," he tóg, Ananias ti, Jesus mỹ.

15Kỹ ẽg Senhor tỹ Jesus tóg ti mỹ: "ti venh tĩg," he mũ. "Ti kuprẽg isóg (mỹr),
ti tỹ ijiji tó jé, fóg ag kar mỹ, kanhgág ag kar mỹ ke gé, povo tỹ Israel ag mỹ ke
gé," he tóg. 16"Ti mỹ sóg ven mũ, ti tỹ isugrĩn jagtar ke ti," he tóg, Jesus ti.

17Kỹ Ananias tóg tĩ mũ. Ti tỹ ĩn ẽn tá jun kỹ tóg ã nĩgé tỹ ti mẽg mũ, kỹ tóg ti
mỹ: "Saulo'," he mũ. "Régre'," he tóg mũ. "Ẽg Senhor vỹ inh jẽnẽ, Jesus mỹr, sỹ
ã ve jé," he tóg. "Ti ve ã (mỹr), ẽpry kri, ã tỹ tag ki jun mũn kã," he tóg. "Hã kỹ
sóg kãtĩ mũ, ã tỹ ve mãn jé, Topẽ kuprĩg tỹ tỹ ã jagrẽ nĩ jé," he tóg, Ananias ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

18 Kỹ tóg vãhã ti kanẽ tá pa mũ, pirã fár ri ke. Kỹ tóg ve há' he mãn mũ sir.
Kỹ tóg jẽg nẽ mũ sir. Kỹ tóg ti kypég mũ sir, Ananias ti. 19 Kỹ tóg jẽg mũ gé
sir, hã kỹ tóg tar' he mũ sir. Damasco tá tóg nĩ nĩ ver, Jesus mrẽ mũ tĩ ag mré.
20 Kỹ tóg vẽsỹmér Jesus kãmén mũ, Israel ag vẽnh kanhrãn jafã krẽm. "Tỹ
tóg Topẽ kósin nĩ," he tóg mũ, Jesus to. 21 Ũ tỹ ti vĩ mẽg mũ kar ag mỹ tóg e tĩ.
"Jerusalém tá tóg ag vóg kónãn, ũ tỹ Jesus tó mũ ag," he ag tóg. "Kỹ tóg tag ki
jun mũ gé, ag sigse jé, Topẽ tũ ki rĩr tĩ tỹ pã'i mág ag mỹ ag tatĩ tĩg jé," he ag
tóg, Saulo to. Kỹ tóg ag mỹ e tĩ, ti tỹ Jesus to: Topẽ kósin vẽ," hen kỹ.
22 Hã ra Saulo tóg fe tar nĩ. Kỹ tóg Israel ag kanhrãn mũ, cidade tỹ Damasco
tá. Ag mỹ tóg Jesus kãmén mũ. "Tỹ tóg Cristo nĩ, Jesus ti," he tóg, ag mỹ Topẽ
vĩ kãmén kỹ. Kỹ tóg ag tỹ ti vĩ kafãn sór mũ hã ra ag mỹ vẽnhmỹ tĩ sir.

Saulo tỹ cidade tỹ Jerusalém ra tĩg

23 Kurã tỹ hẽn ri ke tũg kỹ Israel ag tóg kejẽn jagnẽ mré jykrén mũ, Saulo
tén ke to. 24 Hã ra Saulo tóg mẽg mũ, ag tỹ ti to jykrén ẽn to. Cidade ẽn to
ró jãnkã tá ag tóg vãjig nỹtĩ, ti jo, kurã kar ki, kuty tá ke gé, ag tỹ hẽn ri ke
mũn tá ti tén jé. Kỹ tóg mẽg mũ sir, Saulo ti. 25 Kỹ ti mré ke ag vỹ kuty tá kẽj
kãkã ti nĩm kỹ ti térem mũ, cidade ẽn to ró to. Kỹ tóg Jerusalém ra tĩ mũ.
26 Ti tỹ Jerusalém tá jun kỹ tóg Jesus mré mũ ag mré nĩ sór mũ, Jesus
mré mũ tĩ ag mré. Hã ra ag tóg ti kamẽg mũ. "Ti ón hỹn," he ag tóg ti to,
ti tỹ ag vóg kónãn jan kỹ. 27 Kỹ Barnabé tóg ti mré vĩ kỹ Jesus tỹ ũn vin
mũ ag to ti pére tĩ mũ. Kỹ tóg ag mỹ ti tỹ Jesus ve ja ẽn kãmén mũ, ẽpry
jagma. "Kỹ Jesus tóg ti mré vĩ ja nĩ gé," he tóg. "Kar tóg Damasco tá ke
ag mỹ Jesus kãmén ja nĩ gé, ti tỹ mũmẽg tũ nĩn kỹ," he tóg, Barnabé ti.
28 Kỹ Saulo tóg ag mré tĩ nĩ ver, Jerusalém tá. Tá tóg Jesus kãmén mũ
gé, ti tỹ mũmẽg tũ nĩn kỹ. 29 Kỹ tóg Israel ag mré vĩ mũ gé, ũ tỹ Grego vĩ
tó mũ ag mré ke gé. Ag tỹ ti vĩ kafãn kỹ tóg ag mré vĩ mũ. Hã ra ag tóg ti
tén ke to jykrén mũ, Saulo tén ke to. 30 Kỹ Jesus mré ke ag tóg mẽg mũ gé,
ag tỹ Saulo tén ke to jykrén mũ ẽn to. Kỹ ag tóg cidade tỹ Cesaréia ra ti
pére mũ mũ. Tá junjun kỹ ag tóg cidade tỹ Tarso ra ti jẽnẽg mũ.
31 Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag kar vỹ jatun mỹ nỹtĩ nĩ sir, ũ tỹ Topẽ vĩ mẽ jé
vẽnh mãn tĩ ẽn ag. Jatun mỹ ag tóg nỹtĩ sir, ga tỹ Judéia tá, ga tỹ Galiléia
tá ke gé, ga tỹ Samaria tá ke gé. Kỹ ag tóg jatun mỹ vẽnh kanhrãn mũ,
Topẽ jykre tỹ. Topẽ vĩ ki ag tóg króm mũ, Topẽ kamẽg kỹ. Topẽ kuprĩg vỹ
ag krĩn mũ. Kỹ ag krĩ vỹ kãnhvy' he mũ. Kỹ ag tóg e nỹtĩ gé sir.

Enéias

32 Kejẽn Pedro tóg vẽnh kar ag vegvenh tĩ mũ. Kỹ tóg cidade tỹ Lida ra
tĩ mũ gé, tá Topẽ tũ ag vegve jé. 33 Tá ũ tóg nỹ nĩ, ti jijin hã vỹ: Enéias, he
mũ. Grĩn kỹ tóg nỹ nĩ, ã cama kri. 8 anos han tóg, grĩ nỹ ki.
34 Kỹ Pedro tóg ti mỹ: "Enéias'," he mũ. "Jesus Cristo vỹ ã han," he tóg.
"Jẽg nẽ ra, ã cama fi han ra," he tóg.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

35 Kỹ tóg vẽsỹmér jẽg nẽ mũ. Kỹ cidade tỹ Lida tá ke kar ag vỹ ti vég mũ, cidade tỹ Sarona tá ke kar ag ke gé. Kỹ ag tóg ti ve kỹ Jesus ki ge mũ gé sir.

Dorcas fi

36 Cidade tỹ Jope tá ũ fi tóg nĩ nĩ, Jesus mré tĩ mũ fi, fi jiji hã vỹ: Tabita, he mũ, hã vỹ: Dorcas, he mũ, fi jyjy ti, fóg tỹ Grego vĩn ki. Ẽn fi hã vỹ nén kar há han mũ. Ũn jagãgtar fag mỹ fi tóg nén vin tĩ.

37 Kejẽn fi tóg kaga nỹ nĩ, kỹ fi tóg ter mũ sir. Kỹ fag tóg fi kupe kỹ ĩn to jãpry jafã tá fi fig mũ, kynh mỹ.

38 Jo Jope tóg Lida kakó kã nĩ, hã ra Pedro tóg Lida tá nĩ nĩ. Kỹ Jope tá ke ag tóg ti ki kanhró nỹtĩ, Pedron ki, Jesus mré mũ ag.

Kỹ ag tóg ũn régre ag jẽgnẽg mũ, ag tỹ ti mỹ: “kur kãtĩg mẽ han,” he jé. 39 Kỹ Pedro tóg vẽsỹmér tĩ mũ. Kỹ tóg tá jun mũ. Hã ra Dorcas fi tóg ĩn to jãpry jafã tá nỹ nĩ, ter kỹ. Pedro jun kỹ ag tóg ĩn to jãpry jafã to jãpry mũ, ti mré. Kỹ ũn mén ter ja ẽn fag kar vỹ ti to kãmũ mũ. Kygfỹ fag tóg mũ. Ti mỹ fag tóg kur venven mũ, fi tỹ fag mỹ kugrỹn ja ti, camisa, vestido ke gé, vẽnh kri fẽ ke gé. Dorcas fi tóg fag mỹ kugrỹn mẽ han ja nĩgtĩ.

40 Kỹ Pedro tóg vẽnh kar mỹ: “ha pa jẽg,” he mũ. Kỹ tóg ã jakrĩ tỹ jẽg kỹ Topẽ mré vĩ mũ. Kỹ tóg vẽser fi mỹ: “Tabita', nĩ ra,” he mũ. Kỹ fi tóg mrin ke mũ. Kỹ fi tóg nĩ mũ, fi tỹ Pedro ven kỹ. 41 Kỹ tóg fi nĩgé kãgmĩ kỹ fi fẽg mũ. Kỹ tóg vẽnh kar jé prẽr mũ, Topẽ tũ kar, ũn mén ter ja ẽn fag mré hã. Kỹ tóg fag mỹ fi ven mũ.

42 Kỹ Jope tá ke kar ag vỹ mẽg mũ sir, fi rĩr mãn ẽn ti. Kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ Jesus ki ge mũ sir.

43 Kỹ Pedro tóg cidade tỹ Jope tá nĩ nĩ ver, Simão he mũ ẽn mré, ũ tỹ nén fár tỹ tãnãj ke tĩ ẽn mré.

Capitão tỹ Cornélio

10 1 Cidade tỹ Cesaréia tá ũ tóg nĩ nĩ, ti jiji hã vỹ: Cornélio, he mũ. Soldado tỹ 100 to pã'i vẽ, ag tỹ ũ to: ga tỹ Itália tá ke ag, he mũ ẽn to capitão vẽ. 2 Ẽn vỹ Topẽ to há nĩ, kỹ tóg Topẽ kamẽg tĩ. Ti mré ke kar vỹ ge nỹtĩ gé. Povo tỹ Israel ag kãmĩ ũn jagãgtar ag jagãgtãn tóg tĩgtĩ, ti tỹ tỹ Israel ag mré ke tũ hã ra. Topẽ mré tóg vĩ tĩ gé. 3 Ẽn tóg nén nẽ vég mũ, 3 horas ki, ã nũr tũ ra. Kỹ tóg Topẽ tỹ jẽnẽ jafã jun vég mũ. Kỹ tóg ti mỹ: “Cornélio',” he mũ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti.

4 Ti tỹ ti ve kỹ ti fe tóg jũrũn ke mũ, kỹ tóg: “ne nẽ?” he mũ.

Hã ra tóg ti mỹ: “Topẽ vỹ ã vĩ mẽg mũ (mỹr),” he mũ. “Ã tỹ ũn jagãgtar ag mỹ nén nĩm tĩ vég tóg mũ gé,” he tóg. “Hã kỹ tóg ã to jykrén mũ,” he tóg. 5 “Kỹ ũ jẽgnẽmnĩ, ag tỹ Jope ra mũ jé. Tá ũ tóg nĩ nĩ, ti jiji hã vỹ: Simão, he mũ, kỹ ti jyjy ũ hã vỹ: Pedro, he mũ. Ẽn jé prẽrmnĩ,” he tóg. 6 “Simão mré tóg nĩ nĩ, ũ tỹ nén fár tỹ tãnãj ke tĩ ẽn mré, kỹ ti ĩn vỹ goj kafã tũ fyr tá jẽ nĩ,” he tóg.

7 Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg tĩ mũ, ti mỹ tó kar kỹ. Kỹ capitão ẽn tóg ã camarada régre ag jé prẽr mũ, soldado pir mré, ũ tỹ Topẽ kamẽg mũ ẽn ti.

Ũ tỹ ã rãnhrãj han mũ ẽn jé tóg prẽr mũ. 8Kỹ tóg ag mỹ ã tỹ nén ve ja tó mũ, kỹ tóg cidade tỹ Jope ra ag jẽgnẽg mũ.

9Tỹ vaj kỹ ag tóg cidade ẽn to hã nỹtĩ, meio dia ki. Kỹ Pedro tóg ĩn kri kyjer ẽn ra tãpry mũ, Topẽ mré vĩ jé. 10Kỹ tóg kókĩr mũ. Kỹ tóg fag mỹ vẽjén to vĩ mũ. Fag tỹ ver ti mỹ han mũ ra tóg nén nẽ vég mũ, Pedro ti. 11Kỹ tóg ag tỹ kanhkã nón mũ vég mũ. Tá nén ũ tóg kãtére mũ. Kỹ tóg tỹ kur mág ve nĩ. Ti péno kygje kỹ tóg ga kri kãtére mũ, kur ti. 12Hã ra bicho kar tóg kur ẽn kãki nỹtĩ nĩ, fa tỹ 4 (ke) kar tóg nỹtĩ, ũ tóg ã nug kri mũgtĩ gé, sẽsĩ kar ke gé, jẽsĩ kar. 13Kỹ vẽnh vĩ tóg mẽ há tĩ, kỹ tóg: "tág'," he mũ. "Tãnh kỹ kó, vỹ," he tóg.

14Kỹ Pedro tóg ẽg Senhor ti mỹ: "nejé," he mũ. "Nén ũ jẽggry ko ja tũ sóg nĩ (mỹr)," he tóg. "Ẽg povo jykre tũ vẽ, ẽg tỹ bicho ẽn kon kỹ," he tóg.

15Kỹ tóg ti mỹ vĩ mãn mũ sir jãvo, vẽnh vĩ ti, kỹ tóg: "Topẽ tóg hã ra to: há ti nĩ, he mũ. Kỹ jẽggryg tũg nĩ," he tóg.

16Ge tãgtũ han tóg, kỹ nén nẽ ẽn tóg vég tũ' he mũ sir, kanhkã tá.

17Hã ra tóg Pedro mỹ e tĩ. Ti tỹ to jykrén tũ tóg tĩ, ti tỹ vég mũ to. Ti tỹ ver to jykrén mũ ra ag tóg junjun mũ, Cornélio tỹ ũn jẽgnẽg mũ ag. Ũ tóg ag mỹ: "ĩn ẽn vẽ," he ja nĩ.

18Kỹ ag tóg tá junjun mũ. Ró to jẽgjẽ kỹ ag tóg jamã hár(a) ke mũ, kỹ ag tóg: "Simão Pedro ag mỹ ki nỹtĩ?" he mũ.

19Hã ra Pedro tóg ver ã tỹ vég mũ ẽn to jykrén nĩ nĩ. Kỹ Topẽ kuprĩg tóg ti mỹ ke mũ. "Ha vé, ũn régre ag vỹ ã jé prẽr mũ," he tóg. 20"Jẽg nẽ ra, kãtére ra, tĩg ra ag mré," he tóg. "To jykrén tũg. Isỹ ag jẽgnẽ vẽ," he tóg, Pedro mỹ, Topẽ kuprĩg ti.

21Kỹ Pedro tóg ag to kãtére mũ, kỹ tóg ag mỹ: "inh hã vẽ," he mũ. "Inh jé prẽr ja ãjag tóg nĩ," he tóg. "Ãjag tỹ ne to kãmũ nẽ?" he tóg ag mỹ.

22Kỹ ag tóg ti mỹ: "Cornélio tỹ ẽg jẽgnẽ vẽ," he mũ. "Capitão vẽ, Cornélio ti. Ũn jykre kuryj vẽ, kỹ tóg Topẽ kamẽg tĩ," he ag tóg. "Israel kar ag tóg ti to há nỹtĩ, ti to ag tóg vĩ há han tĩ. Topẽ tỹ jẽnẽ jafã vỹ ti mỹ ke ja nĩ, ti tỹ ã jé prẽr jé, ã tỹ ti ĩn ra tĩg jé, ã tỹ ti mỹ Topẽ kãmén jé," he ag tóg, Pedro mỹ.

23Kỹ Pedro tóg ag mỹ: "kãge jẽg ra," he mũ. Kỹ ag tóg tá nũgnũr mũ. Tỹ vaj kỹ tóg ag mré tĩ mũ. Kỹ Jope tá ke ũ ag tóg ti mré mũ mũ gé, Jesus mré ke ũ ag. 24Tỹ vaj kỹ ag tóg Cesaréia tá junjun mũ. Tá Cornélio tóg ag jãvãnh mũ. Hã kỹ tóg ã kanhkã ag kar kógfyn ja nĩ, ag mỹ vẽnh vĩ jẽnẽ ja tóg nĩ, ã mré ke kar ag mỹ. Kỹ ag tóg kãmũ ja nĩ, kỹ ag tóg tá nỹtĩ sir.

25Pedro tỹ tá jun kỹ Cornélio tóg ti kato tẽ mũ, kỹ tóg ti jo mũg ke mũ. "Ti hỹn tỹ Topẽ nĩ," he tóg, hã kỹ tóg ti jo mũg ke mũ, Cornélio ti.

26Hã ra Pedro tóg ti fẽg mũ, kỹ tóg: "ke tũg ra," he mũ. "Tỹ sóg ẽprã ke nĩ gé," he tóg ti mỹ. 27Kỹ tóg ti mỹ vĩ há han mũ. Kỹ tóg kãra rã kỹ ũn e ag vég mũ, ũn vẽnh mãn kỹ nỹtĩ ag, Pedro ti. 28Kỹ tóg ag mỹ: "Israel ag vỹ fóg mré nĩ tũ nĩgtĩ (mỹr)," he mũ. "Ẽg jykren hã vẽ," he tóg. "Kỹ ẽg tóg fóg ĩn kãra rã tũ nĩgtĩ gé (mỹr) sir. Tag ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ," he tóg. "Hã ra Topẽ tóg inh

kanhrãn, ã jykre tỹ. Kỹ sóg vẽnh kar ĩn kãra rãnh mũ, jẽggry tũ nĩn kỹ," he tóg. 29"Hã kỹ sóg jatun mỹ kãtĩg, vẽsỹmér, ãjag tỹ inh jé prẽr kỹ. Kỹ sỹ ãjag ki jẽmẽnh há tóg tĩ. Ãjag tỹ hẽ ri ke jé inh jé prẽr nẽ?" he tóg ag mỹ, Pedro ti.

30Kỹ Cornélio tóg ti mỹ: "4 dias vẽ ha ũri," he mũ, "kỹ sóg Topẽ mré vĩnh ke nĩ nĩ, jẽg tũ nĩn kỹ. 3 horas vẽ. Inh ĩn krẽm sóg Topẽ mré vĩnh ke nĩ nĩ, kỹ sóg ũ vég nĩ nĩ. Ti kur tóg kókov nĩ. 31Kỹ tóg inh mỹ: "Cornélio'," he mũ. "Topẽ vỹ ã vĩ mẽg mũ. Ã tỹ ũn jagẽgtar mỹ nén vin ẽn ve tóg. To tóg jykrén, Topẽ ti," he tóg. 32"Kỹ Jope ra ũ jẽnẽ. Tá Simão jé prẽr, ũ tỹ Pedro he mũ ẽn ti. Nén fár tỹ tãnãj ke tĩ ẽn ĩn krẽm tóg nĩ nĩ, hã vỹ: Simão, he mũ. Ti ĩn vỹ goj kafã tũ fyr tá jẽ nĩ," he tóg inh mỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti," he tóg, capitão ti. 33"Kỹ sóg vẽsỹmér ã to ũ ag jẽgnẽ. Kỹ ã tóg kãtĩ mũ. Kỹ tóg há tĩ, ã kãtĩg ti. Hã to ẽg tóg vẽnh mãn, Topẽ jo. Topẽ tỹ ã mỹ nén tó ja kãmén ra ẽg mỹ. Ẽg tỹ mẽnh há tóg tĩ vẽ," he tóg, Cornélio ti, Pedro mỹ.

Pedro tỹ Cornélio mỹ Topẽ vĩ tó

34Kỹ Pedro tóg ag mỹ kãmén mũ, kỹ tóg: "vãhã tóg sỹ to jykrén mũ," he mũ. "Topẽ mỹ nén ũ tũ vẽ, Israel he mũ ẽn ag, fóg he mũ ẽn ag ke gé, kanhgág ag ke gé, Israel jykre han tũ kar ag," he tóg. 35"Ũ tỹ ti kamẽg mũ vỹ ti mỹ há nỹtĩ, Topẽ mỹ, ũ tỹ vẽnh jykre kuryj han mũ ag kar, povo kar kãmĩ," he tóg. 36"Povo tỹ Israel mỹ tóg ã vĩ ẽn jẽnẽ ja nĩ, Topẽ ti. Ẽg mỹ tóg tó, ẽg tỹ jatu nỹtĩ jé, ti tỹ Jesus Cristo tugrĩn ẽg to há nĩn kỹ. Jesus ẽn vỹ tỹ vẽnh kar Senhor nĩ," he tóg.

37"Vẽnh vĩ ẽn mẽ kãn ãjag tóg huri. Judéia kar mĩ tóg rũm ke ja nĩ. João tóg vẽnh kar mỹ: "ãjag jykre tovãnh ra," he ja nĩgtĩ. Kỹ tóg ag kygpe ja nĩ. Kar kỹ Jesus tóg Galiléia mĩ tĩg vén mũ, Nazaré tá ke ẽn ti. 38Kỹ Topẽ tóg Jesus mỹ ã kuprĩg jẽnẽ ja nĩ. Kỹ tóg ti mỹ vẽnh jykre nĩm ja nĩ. Ga kar mĩ tóg tĩg ja nĩgtĩ. Nén kar há han ja tóg nĩgtĩ. Japo tỹ ũn vóg kónãn mũ ag tỹ há' he ja tóg nĩ gé. Topẽ hã ne ti mré han ja nĩgtĩ hã ra'," he tóg.

39"Nén kar ẽn ve ja ẽg tóg nĩgtĩ, ti tỹ nén han mũ kar, ga tỹ Judéia tá, Jerusalém tá ke gé. Ẽn tỹ ag tóg cruz to ti sa ja nĩgtĩ, ti tén ja ag tóg nĩgtĩ. 40Kurã tãgtũ tũg kỹ Topẽ tóg ẽn rĩn mãn ja nĩgtĩ, kỹ tóg vẽnh ven ja nĩgtĩ," he tóg, Pedro ti.

41"Hã ra vẽnh kar vỹ ti ve ja tũ nĩ. Ẽg hã mỹ tóg vẽnh ven ja nĩ. Hã to Topẽ tóg ẽg kuprẽg ja nĩgtĩ. Ti mré ẽg tóg jẽn ja nĩgtĩ, kron ja nĩgtĩ gé, ti tỹ ã ter kar rĩr mãn kỹ," he tóg, Pedro ti. 42"Kỹ tóg ẽg mỹ: "vẽnh kar mỹ inh kãmén nĩ," he ja nĩgtĩ. "Topẽ vỹ ti tỹ vẽnh kar kãfór han, hemnĩ," he ja tóg nĩ ẽg mỹ. "Kỹ tóg vẽnh kar tỹ nén han mũ venh ke mũ sir. Ũ tỹ ũri rĩnrĩr mũ ag kar tỹ nén hyn han mũ ve jé tóg ke mũ, ũn ter mũ ag kar tỹ nén hyn han mũ kar ke gé, hemnĩ," he ja tóg nĩgtĩ ẽg mỹ, Jesus ti," he tóg, Pedro ti.

43"Vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag kar vỹ ti kãmén ja nĩgtĩ, kỹ ag tóg: "ũ tỹ ti ki rã mũ mỹ tóg vẽnh pãte fón ke mũ, Topẽ ti, ti tỹ ti vĩ mranh mũ ti," he ja nĩgtĩ. "Cristo tugrĩn tóg vẽnh pãte fón ke mũ," he ja ag tóg nĩgtĩ, Topẽ vĩ tó tĩ ag," he tóg, Pedro ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Topẽ kuprĩg tỹ tỹ ag jagrẽ nĩ

44 Pedro tỹ ver tag tó kỹ vãhã Topẽ kuprĩg tóg ag ki rã mũ, ũ tỹ ti vĩ mẽg
mũ ag ki. 45 Kỹ Israel ag tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag mỹ tóg e tĩ, ũ tỹ Pedro
mré kãmũ ag mỹ. "Topẽ kuprĩg tóg tỹ ag jagrẽ nĩ'," he ag tóg. "Ag tỹ tỹ fóg
nỹtĩ ra tóg ag ki rã mũ'," he ag tóg. 46 "Vẽnh vĩ ũ tugtó ag mũ (mỹr)," he ag
tóg. "Vẽnh vĩ ẽn ki ag tóg Topẽ mỹ: há ã tóg nĩ, he mũ," he ag tóg.
47 Kỹ Pedro tóg: "ũ tóg ag to: ag kygpenh ke tũ ẽg nĩ, henh ke tũ nĩ
(mỹr)," he mũ. "Topẽ kuprĩg tỹ ag jagrẽ nỹtĩ. Ẽg ki rã ri ke han tóg ag ki,
Topẽ kuprĩg ti. Kỹ ẽg hỹn ag kygpenh mũ ha," he tóg, Pedro ti. 48 Kỹ tóg ũ
mỹ: "ag kygpe ra ge, Jesus Cristo jiji tó kỹ," he mũ sir.
Ãjag kygpe kar kỹ ag tóg Pedro mỹ: "ver ẽg mré nĩ," he mũ. Kỹ tóg ag
mré nĩ sĩ han kar kỹ tĩ mũ sir.

Pedro tỹ Jerusalém tá ã tỹ nén han mũ tó

11 1 Kỹ Jesus tỹ ũn vin mũ kar ag vỹ jẽmẽg mũ, fóg ag tỹ Topẽ vĩ kri
fig mũ ti. Judéia kar mĩ ag tóg jẽmẽg mũ, Jesus mré ke kar ag. 2 Kỹ
Pedro tóg Jerusalém ra tĩ mũ. Kỹ tá Jesus ki ge mũ ag tóg ti mré vĩ mũ. Ti
mré vĩ mũ ag tóg: "vẽnh kar vỹ ãjag gré junjun fár kym ke mũ, ẽg jykre
han jé, ag tỹ Topẽ jykre han sór kỹ," he ag tóg tĩ. Ẽn ag vỹ Pedro mỹ vĩ mũ,
3 kỹ ag tóg: "ũn fár kym ja tũ ag mré ã tóg jẽg mũ (mỹr), ag ĩn ki," he mũ.
4 Kỹ Pedro tóg ag mỹ nén kar ẽn kãmén mũ, 5 kỹ tóg: "cidade tỹ Jope tá sóg nĩ
ja nĩ, kỹ sóg Topẽ mré vĩ nĩ ja nĩgtĩ. Ti mré vĩ kỹ sóg nén nẽ vég mũ," he tóg. "Nén
gé(g) tĩg jafã vẽ, kur mág ri ke. Ti péno kygje tóg kanhkã tá kãtére mũ. Kỹ tóg inh
ki jun mũ. 6 Kỹ sóg kãki ẽvãnh mũ, kỹ sóg bicho kar vég mũ, fa tỹ 4 ke ti nỹtĩ, nẽn
tãn ag mré hã, ag nug kri mũ tĩ ag mré hã, sẽsĩ kar mré hã, jẽsĩ kar. 7 Kỹ sóg vẽnh
vĩ mẽg mũ, kỹ tóg: "tág', vỹ," he mũ. "Tãnh kỹ kó," he tóg. 8 Kỹ sóg ti mỹ: "nejé," he
mũ. "Nén ũ jẽggry ko ja tũ sóg nĩ," he sóg ti mỹ. "Ẽg jykre tũ vẽ, ẽg tỹ bicho ẽn kon
kỹ," he sóg ti mỹ. 9 Kỹ tóg inh mỹ tó mãn mũ gé, kanhkã tá vẽnh vĩ ti, kỹ tóg: "Topẽ
tóg hã ra to: há tĩ nĩ, he mũ. Kỹ jẽggry tũg nĩ," he tóg, kanhkã tá. 10 Ge tãgtũ han
tóg, kỹ nén nẽ ẽn tóg vég tũ' he mũ sir, kanhkã tá. 11 Kỹ vẽsỹmér ũn tãgtũ ag vỹ tá
nỹtĩ, inh nĩ ẽn rã. Cidade tỹ Cesaréia tá ag kãmũ ja nĩgtĩ, fóg tỹ iso ag jẽgnẽn kỹ.
12 Kỹ Topẽ kuprĩg tóg inh mỹ: "ha jatun mỹ ag mré tĩg," he mũ. Kỹ tag ag tóg inh
mré mũ mũ, ũ tỹ 6 (ke) tag ag, Jesus mré ke tag ag. Kỹ ẽg tóg ẽn ĩn kãra ge mũ sir.
13 Kỹ tóg ẽg mỹ ã tỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ve ja tó mũ. Ti ĩn kãtá tóg nẽji jẽ
ja nĩ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti. Kỹ tóg nẽji ti mỹ: "Jope ra ũ jẽgnẽ," he mũ. "Tá
Simão jé prẽr, ũ tỹ Pedro he mũ ẽn," he ja tóg nẽji ti mỹ. 14 "Ẽn vỹ ã mré
vĩnh mũ. Ti vĩ tỹ ã tóg kren ke mũ, ã mré ke kar fag ke gé," he ja tóg nẽji
nĩ ti mỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti," he tóg, Pedro ti.
15 "Kỹ sóg ag mỹ kãmén mũ. Isỹ tó sĩ han mũ ra Topẽ kuprĩg tóg ag ki rã
mũ. Ti tỹ ẽg ki rã ri ke han tóg mũ, kurã ẽn kã. 16 Kỹ sóg Jesus vĩ to jykrén
mũ, ti tỹ ẽg mỹ: João tóg goj tỹ ag kygpe ja nĩgtĩ, hã ra Topẽ kuprĩg tóg ag

kãra rãnh mũ, tỹ vẽnh kype ri ke vẽ sir, he ẽn to," he tóg, Pedro ti. 17"Kỹ Topẽ vỹ ag jagrẽn mũ, ã kuprĩg tỹ, ti tỹ ẽg jagrẽn ri ke vẽ, ẽg tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ. Hã kỹ sóg Topẽ kato tẽ jãvãnh ja nĩ," he tóg, Pedro ti.

18Ag tỹ tag mẽ kỹ ag krĩ tóg kusa' he mũ. Kỹ ag tóg: "Topẽ vỹ fóg ag krĩn mũ gé, ag tỹ ãjag jykre tovãnh jé, ag tỹ ẽg rĩr krỹg ja tũ ve jé," he ag tóg mũ.

Antioquia tá ke ag tỹ Topẽ vĩ kri fi

19Ag tỹ Estêvão tén kar kỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag tóg hẽn ra mũ mũ, ag tỹ ag vóg kónãn kỹ. Kỹ ag tóg ga tỹ Fenícia ra mũ mũ, goj vãso tỹ Chipre ra, cidade tỹ Antioquia ra ke gé. Ag mũn kỹ ag tóg Israel ag hã mỹ Topẽ vĩ tó mũ.

20Kejẽn Chipre tá ke ũ ag tóg cidade tỹ Antioquia ra mũ mũ, Cirene tá ke ag ke gé. Ẽn ag tóg fóg tỹ Grego vĩ tó mũ ag mỹ Jesus Cristo kãmén mũ, vẽnh vĩ sér tag ti. 21Kỹ Topẽ tóg ag mré ag krĩn mũ. Kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg Jesus ki ge mũ, Topẽ jykre han jé. 22Kỹ Jerusalém tá ke ag tóg mẽg mũ, fóg ag tỹ Jesus vĩ kri fig mũ ti. Jerusalém tá Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag tóg mẽg mũ gé, ũ tỹ tá Topẽ vĩ mẽ jé vẽnh mãn tĩ ag. Kỹ ag tóg Barnabé jẽnẽg mũ, ti tỹ Antioquia ra tĩg jé.

23Ti tỹ tá jun kỹ ti fe tóg mrin ke mũ, Topẽ tỹ ag jagãgtãn kỹ. Kỹ tóg ag jyvẽn mũ, ag tỹ Jesus ki rã to krónh ke tũ nĩn jé, ag tỹ fe tar nỹtĩn jé. 24Barnabé vỹ tỹ ũn vĩ há nĩ, Topẽ kuprĩg vỹ tỹ ti jagrẽ nĩ. Kỹ ti jykre kar tóg Jesus ki rã ja nĩ. Kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ Jesus ki ge mũ gé sir, ti tỹ ag jyvẽn kỹ.

25Kỹ Barnabé tóg cidade tỹ Tarso ra tĩ mũ, Saulo jãvãnh jé, tá. 26Ti tỹ ti ve kỹ tóg ti pére tĩ mũ, Antioquia ra. Kỹ ag tóg prỹg pir han, Antioquia tá. Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag tỹ vẽnh mãn kỹ ag tóg ag kanhrãn tĩ, Barnabé ti, Saulo ti ke gé. Kỹ ũn e vỹ Barnabé ag vĩ jẽmẽg tĩ. Kỹ ag tóg Antioquia tá ag tóg ũ tỹ Jesus mré mũ ag to: "Cristo mré ke ag," he vén. Kỹ ag jiji vẽ sir, hã vỹ: Cristo mré ke ag, he mũ.

27Kejẽn Jerusalém tá ke ũ ag tóg Antioquia tá junjun mũ, Topẽ vĩ tó tĩ ag. 28Ag kã ũ jijin hã vỹ: Ágabo, he mũ. Ẽn vỹ kejẽn Topẽ kuprĩg tỹ ti krĩn kỹ: "kejẽn ẽg tóg prỹg venh mũ, kãnhmar," he mũ, "ga kar mĩ hã," he tóg. Kỹ tóg Cláudio tỹ pã'i tỹ imperador nĩn kỹ tóg ge nĩ. 29Kỹ ag tóg prỹg nĩnh ken kỹ Jesus mré mũ ag tóg Judéia tá ke ag to jykrén mũ sir. Kỹ ag tóg: "ẽg hỹn ag mỹ nén ũ jẽnẽnh mũ, ag tỹ kon jé," he mũ. Kỹ vẽnh kar vỹ ag tũ kuju vin han mũ, ag tỹ Judéia tá Jesus mré ke ag mỹ jẽnẽ jé. 30Kỹ ag tóg Barnabé jẽnẽg mũ, Saulo ke gé, ag tỹ gé(g) mũ jé, kófa ag mỹ vin jé, ũ tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag ki rĩr tĩ ag mỹ. Kỹ ag tóg ke mũ sir.

Ag tỹ Pedro se

12 1Kejẽn pã'i tỹ rei tỹ Herodes vỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ũ ag sigség mũ, ag vóg kónãn jé. 2Kỹ tóg soldado jẽnẽg mũ, ti tỹ Tiago tén jé, João kãke ẽn. Kyfé téj tỹ tóg ti tén mũ, rógro téj tỹ, soldado ti, Herodes tỹ ti jẽnẽn kỹ. 3Kỹ tóg Israel ag mỹ há tĩ, ti tỹ Tiago tén kỹ. Kỹ Herodes tóg Pedro kãgmĩg mũ gé sir. Festa kãki tóg ti kãgmĩg mũ. Festa ẽn ki ag tóg pão jẽgjã tũ ko tĩ, Israel ag. Ag jykre vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

4Soldado ag tỹ Pedro ve kỹ ag tóg vẽse ja kãki ti fón mũ. Soldado tỹ 16
ag vỹ ti ki rĩr mũ, ũ tỹ 4 tỹ ti ki rĩr nỹtĩn kỹ ũ tỹ 4 ũ ag nỹtĩg ja ki nỹtĩ
ke tĩ, jagnẽ ri kén. “Festa tỹ Páscoa kar kỹ sóg ag mỹ ti ven mũ, ag tỹ ti
vóg kónãn jé,” he tóg, Herodes ti. 5Kỹ Pedro tóg se kỹ jẽ nĩ. Hã ra Jesus
ki ge kỹ nỹtĩ ag tóg ti jo Topẽ mré vĩ kỹ nỹtĩ, ag tỹ to krónh ke tũ nĩn kỹ.

Pedro tỹ kavar nĩ

6Tỹ vaj kỹ Herodes vỹ ag mỹ ti ven sór mũ. Tỹ kuty ẽn kã Pedro tóg
soldado régre ag kuju ki nũr mũ. Ferro régre tỹ tóg se kỹ nỹ ag mré.
Soldado ũ ag tóg vẽse ja jãnkã ki rĩr mũ.

7Kỹ vãhã Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg ti mré jẽ nĩ, kỹ tóg ĩn ẽn krẽm jẽngrẽ
nĩ, kuty hã ra. Ẽn tóg Pedro ki pérén ke mũ, ti kãvy ki. Ti rĩn tóg mũ, kỹ
tóg ti mỹ: “kur nĩ,” he mũ. Kỹ ti nĩgé se ja tóg varan ke mũ, ferro ẽn ti.
Kỹ tóg kavar kỹ nĩ nĩ, kyvar kỹ, Pedro ti. 8Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg ti mỹ:
“vẽsóg fĩ ra,” he mũ. “Ã pẽn né tu ra gé, ã pẽn to ró ti,” he tóg. Kỹ tóg ke
mũ sir. Kỹ tóg ti mỹ: “Ã kur rỹ tu kỹ inh nón kãtĩg,” he mũ.

9Kỹ tóg kãkutẽ mũ. Ti nón tóg tĩ mũ, Pedro ti. Hã ra tóg ti mỹ tỹ nén ũ ve jẽ,
ti tỹ vég mũ ti. Ti mỹ tóg tỹ ti vẽnhpéti ve tĩ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tỹ nén han mũ
ti. 10Jãnkã ki rĩr vén mũ ẽn pãtén ag tóg mũ, jãnkã ki rĩr mũ ũ ke gé. Kỹ ag tóg
jãnkã mág tá junjun mũ, ferro tỹ han kỹ jẽ ẽn, kyfé tỹ han kỹ jẽ ẽn, ũn tỹ cidade
to nón mũ ẽn. Jãnkã ẽn vỹ vẽsógki rãm ke mũ ag jo. Kỹ ag tóg kãpa mũ sir. Ẽpry
jagma ag tóg mũ mũ, ẽmĩn jagma. Kỹ vãhã Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg tĩ mũ sir. 11Kỹ
vãhã Pedro tóg mrin ke mũ, kỹ tóg: “vãhã sóg ki kanhró nĩ,” he mũ. “Topẽ vỹ ã
tỹ jẽnẽ jafã jẽnẽ ja nĩ, kỹ tóg inh kren han mũ, pã'i tỹ Herodes jo. Israel kar ag
tóg inh jagtar nĩnh ke jãvãnh mũ, hã ra sóg venh ke tũ nĩ,” he tóg, Pedro ti.

12To jykrén kỹ tóg Maria fi ĩn ra tĩ mũ, João mỹnh ẽn fi, ag tỹ ũ to: Marcos,
he mũ ẽn mỹnh fi. Fi ĩn krẽm ag tóg vẽnh mãn kỹ nỹtĩ nĩ, Topẽ mré ag vĩ
nỹtĩ nĩ, ũ tỹ hẽn ri ke ag. 13Kỹ tóg ĩn to ró jãnkã tỹ tórón' tórón' ke mũ. Kỹ fi
camarada fi tóg venh kãtĩ mũ. Fi jyjy hã vỹ: Rode, he mũ. 14Kỹ fi tóg Pedro
vĩ ki kanhró nĩ, hã ra fi tóg ti mỹ nón tũ nĩ, róm tũ fi nĩ, jãnkã ti, fi fe tỹ mrin
ke mũ ra. Fi tỹ ĩn kãra rãn kỹ fi tóg vẽnh kar mỹ: “Pedro vỹ ró to jẽ,” he mũ.

15Kỹ ag tóg fi mỹ: “krĩ vẽnhmỹ ã nĩ,” he mũ. Hã ra fi tóg: “ti hã vẽ,” he
mũ. Kỹ ag tóg fi mỹ: “ti ki rĩr tĩ ẽn vẽ hỹn,” he mũ.

16Kỹ Pedro tóg ver re tá jẽ nĩ, jãnkã tỹ tórón' tórón' ke mãn kỹ. Kỹ ag
tóg ti mỹ róm mũ, jãnkã ti. Ti vég ag tóg mũ sir, kỹ tóg ag mỹ e tĩ. 17Kỹ
Pedro tóg ag mỹ ã nĩgé tỹ ge mũ, ag tỹ katy' he jé. Kỹ tóg ag mỹ Topẽ
tỹ ti kavãn tó mũ sir, Topẽ tỹ ti kyvãn kỹ. Topẽ tỹ vẽse ja kãtá ã kutẽm
kãmén tóg mũ sir. Kỹ tóg ag mỹ: “Tiago mỹ kemnĩ, Jesus mré ke kar ag
mỹ ke gé,” he mũ. Kỹ tóg Jerusalém tá kutẽ kỹ ẽmã ũ ra tĩ mũ sir.

18Tỹ vaj kỹ soldado ag fe tóg jũrũn ke mũ. “Pedro hỹn hẽ kãtá vyr, ti
hỹn ne kãtá vyr?” he ag tóg mũ, ti jãvãnh kỹ. 19Kỹ Herodes tóg ũ ag
jẽgnẽg mũ gé, ti kãgmĩ jé. Hã ra ag tóg ti vég tũ nĩ gé. Kỹ Herodes tóg

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Pedro ki rĩr mũ ag ki jẽmẽg mãn mũ. Kar kỹ tóg soldado ũ ag mỹ: “ag kãgtén ra, ti ki rĩr mũ ag,” he mũ. Kỹ ag tóg ag kãgtén mũ sir.

Kar kỹ Herodes tóg Judéia tá kutẽ kỹ cidade tỹ Cesaréia ra tĩ mũ sir, tá nĩ jé.

Herodes ter

20 Herodes tóg cidade tỹ Tiro tá ke ag to jũ mũ, cidade tỹ Sidom tá ke ag to ke gé. Ẽn ag tóg Herodes nĩgja tá junjun mũ. Kỹ ag tóg pã'i sĩ mré vĩ mũ, ti jiji hã vỹ: Blasto, he mũ. Herodes vỹ ti tỹ pã'i han ja nĩ. Ẽn mỹ ag tóg to vĩ mũ, ti tỹ ag jagfy vĩ jé, pã'i tỹ Herodes mré, ti tỹ ti fe tỹ há' he jé. Herodes krẽm ke ag tóg ag mỹ vẽjẽn vẽne he ja nĩgtĩ, Tiro tá ke ag mỹ, Sidom tá ke ag mỹ ke gé. Herodes tỹ ag to jũ nĩn kỹ ag tóg tá vẽjẽn ve mãn tũ nĩ sir. Hã kỹ ag tóg ti fe tỹ há' he sór mũ, ti tỹ ag mỹ vẽne he mãn jé.

21 Kỹ Herodes tóg ag mỹ kurã nĩm mũ. Kỹ tóg ã kur sĩnvĩ ẽn tu mũ, pã'i kur ẽn ti. Kỹ tóg ã nĩgja kri nĩ kỹ ag mỹ vĩ mág han mũ. 22 Kỹ vẽnh kar tóg ti to: “ẽprã vẽnh vĩ pijé',” he mũ. “Tỹ tóg Topẽ vĩ mẽ tĩ, ti vĩ ti,” he ag tóg mũ. 23 Kỹ vẽsỹmér Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg ti vóg kónãn mũ sir, ti tỹ ag mỹ: “vó,” he tũ nĩn kỹ. “Inh pi(jé) tỹ Topẽ nĩ',” he ja tũ tóg nĩ, hã kỹ tóg ti vóg kónãn mũ sir. Kỹ ti nug ga vỹ ti kagrãg mũ, hã kỹ tóg ter mũ.

Barnabé tỹ Saulo mré Topẽ vĩ tónh tĩg

24 Jó ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ Topẽ vĩ mẽg mũ, kỹ ag tóg Jesus ki ge mũ.

25 Kỹ Barnabé vỹ Saulo mré ãjag tỹ nén gé(g) kãmũ mũ ẽn vin mũ, Jerusalém tá ke ag mỹ. Prỹg nĩn kỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag tóg Jerusalém tá ke ag mỹ vẽjẽn jẽgnẽ ja nĩgtĩ. Ag mỹ vẽjẽn ẽn vin kỹ ag tóg vỹnvỹn ke mũ sir, Barnabé ti, Saulo ti ke gé. João pére ag tóg mũ mũ, Marcos he mũ ẽn ti.

13 1 Antioquia tá ũ ag tóg nỹtĩ, Topẽ vĩ tó tĩ ũ ag, Jesus jykre tỹ vẽnh kanhrãn nỹtĩ ag ke gé. Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag mré ag tóg nỹtĩ, ũ tỹ vẽnh mãn tĩ ag mré, ag tỹ Topẽ vĩ mẽ jé. Kỹ ũ jijin hã vỹ: Barnabé, he mũ, kar ũ jyjyn hã vỹ: Simão Negro, he mũ. Ũ tóg tỹ Lúcio nĩ, Cirene tá ke tag ti. Kỹ ũ tóg tỹ Manaém nĩ, pã'i tỹ Herodes mré mog mũ tag ti. Kỹ ũ tóg tỹ Saulo nĩ gé.

2 Kejẽn ag tóg jagnẽ mỹ Topẽ jykre tó mũ, ag tỹ jẽg tũ nĩn kỹ. Kỹ Topẽ kuprĩg tóg ag mỹ: “Barnabé fẽg ra, Saulo mré,” he mũ, “ag tỹ inh rãnhrãj han jé, isỹ nén to jykrén mũ ẽn ti, ag tỹ inh jykre tó jé, vẽnh kar mỹ,” he tóg, Topẽ kuprĩg ti.

3 Kỹ ag tóg jẽg tũ nĩn kỹ Topẽ mré vĩ mãn mũ. Ãjag nĩgé tỹ ag tóg ag mẽg mũ, ag kymẽn ag tóg mũ, kỹ ag tóg: “ha mũ jẽg ge,” he mũ. Hã kỹ Topẽ kuprĩg tóg ag jẽgnẽg mũ sir.

Kujá tỹ Elimas

4 Topẽ kuprĩg tỹ ag jẽgnẽn kỹ ag tóg cidade tỹ Selêucia ra mũ mũ. Tá junjun kỹ ag tóg goj vãso tỹ Chipre ra mũ mũ, canoa mág kãmĩ. 5 Kỹ ag tóg cidade tỹ Salamina tá junjun mũ. Tá ag tóg Topẽ vĩ kãmén mũ, Israel ag tỹ vẽnh kanhrãn jafã kãtá. João Marcos vỹ ag mré tĩ mũ gé. Ag camarada vẽ, João Marcos ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

6 Goj vãso mĩ ag tóg pa mũ. Kỹ ag tóg cidade tỹ Pafos tá junjun mũ,
Topẽ vĩ kãmén kỹ. Tá ũ tóg nĩ nĩ, kujá ũ. Ón kỹ tóg Topẽ vĩ tó sór mũ.
Israel ũ vẽ, ti jiji hã vỹ: Bar Jesus, he mũ. 7 Governador mré tóg nĩ nĩ.
Governador jyjy hã vỹ: Sérgio Paulo, he mũ. Krĩ há ti nĩ, Sérgio Paulo ti.
Kỹ tóg Barnabé jé prẽr mũ, Saulo jé ke gé, ti tỹ Topẽ vĩ jẽmẽ sór kỹ.
8 Kỹ kujá ẽn tóg ag vĩ kato tẽ mũ, governador tỹ Topẽ vĩ kri fig tũ nĩ jé.
Kujá ẽn jiji ũ hã vỹ: Elimas, he mũ, hã vỹ: kujá, he mũ, ti jyjy ti.
9 Kỹ vãhã Topẽ kuprĩg tóg Saulo krĩn mũ. Saulo jiji ũ hã vỹ: Paulo, he mũ.
Kỹ Topẽ kuprĩg tỹ ti krĩn kỹ Paulo tóg kujá ẽn ki kanẽ jũ han kỹ ti ki ẽvãnh
mũ, 10 kỹ tóg: "tỹ ã tóg ũn ón mé nĩ," he mũ. "Jykre pãno ã nĩ (mỹr)," he tóg. "Japo
kósin vỹ tỹ ã nĩ (mỹr), vẽnh jykre kuryj kato tẽ ã nĩ (mỹr)," he tóg. "Topẽ japry
vỹ kugryj nỹtĩ, ti jamĩn ti, hã ra ã tóg tỹ pãno ke sór tĩ (mỹr), kỹ ã tóg vẽnh jykre
pãno to krónh ke tũ nĩgtĩ (mỹr)," he tóg. 11 "Ha vé, Topẽ vỹ ã vóg mũ, kỹ ã tóg
kyvãn ha," he tóg. "Rã venh ke tũ ã nĩnh mũ, kurã tỹ hẽn ri ke ki," he tóg, Paulo ti.
Kỹ tóg vẽsỹmér ti mỹ kuty' he mũ. Kyvó tóg nĩ sir. Kỹ tóg jẽmĩg mũ. Ũ
jé tóg prẽr mũ, ti tỹ ti pére tĩg jé.
12 Governador tỹ tag ve kỹ tóg ti mỹ e tĩ. Kỹ tóg Jesus ki rã mũ. Topẽ
jykre tóg ti mỹ tar ja nĩ.

Paulo tỹ cidade tỹ Antioquia tá Topẽ vĩ tó

13 Kỹ vãhã Paulo ag tóg Pafos tá pa mũ. Canoa mág kãmĩ ag mũ mũ. Kỹ ag tóg
ga tỹ Panfília tá junjun mũ, cidade tỹ Perge tá. Hã ra João Marcos tóg kyrã mũ.
Ag ré kỹ tóg Jerusalém ra vỹn ke mũ, João Marcos ti. 14 Jó ag tóg Perge tá pa mũ,
ga tỹ Pisídia ra mũ jé, cidade tỹ Antioquia ra. Tá junjun kỹ ag tóg vẽnhkán ke
kurã ki ag tóg Israel tỹ vẽnh kanhrãn jafã kãra ge mũ, tá ag nĩgnĩ mũ gé.
15 Ũ tóg tá Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn to ke mũ, rán kỹ nĩ ẽn
to. Ti tỹ ẽg jyvẽn tó tóg mũ gé, vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag tỹ rán ja ẽn ti. Kar kỹ
pã'i ag tóg Paulo ag jé prẽr mũ. Kỹ ag tóg: "kanhkã'," he mũ. "Ãjag tỹ ẽg
jyvẽn sór nỹtĩn kỹ tóg há tĩ," he ag tóg.
16 Kỹ Paulo tóg jẽg nẽ mũ. Ã nĩgé tỹ tóg ag mỹ ge mũ, ag tỹ katy' he jé. Kỹ
tóg ag mỹ: "ha mẽ, Israel kar'," he mũ. "Jẽmẽ ra ha, ũ tỹ Topẽ kamẽg mũ kar,
ãjag tỹ tỹ fóg nỹtĩ ra," he tóg. 17 "Israel ag vỹ Topẽ kamẽg tĩ. Topẽ tag tóg ẽg
jóg'jóg ag kuprẽg ja nĩ. Ag tỹ tóg povo mág han, ag tỹ ver Egito tá ke ag mré
nỹtĩn kỹ. Tá tóg ag kãpan mũ, ã jykre tar ẽn tỹ, Topẽ ti," he tóg. 18 "Ag to tóg
fen mág mũ, Topẽ tag ti, ag tỹ ẽmã tũg ja mĩ mũn kỹ, prỹg tỹ 40 ẽn ki. 19 Povo
tỹ 7 tỹ tóg tũ' he mũ, ga tỹ Canaã tá. Kỹ tóg ẽg jóg'jóg ag mỹ ag ga fig mũ, tỹ
ag tũ nĩ jé. 20 Kỹ tóg ag mỹ pã'i ag vin mũ gé, ag jyvẽn jafã ag, 100 tỹ 4 kri 50
anos ki. Kar kỹ Samuel vỹ tỹ Topẽ vĩ tó tĩ nĩ gé. 21 Kỹ ag tóg pã'i mág tỹ rei ve
sór mũ. Kỹ ag tóg Topẽ mỹ to vĩ mũ. Hã kỹ Topẽ tóg Saulo fẽg mũ, Quis kósin
ẽn. Benjamim krẽ'krẽ ũ vẽ, Saulo ti. 40 anos ki tóg tỹ pã'i mág tỹ rei nĩ. 22 Ti
tỹ ẽn kutẽm kar tóg Davi fẽg mũ, Topẽ ti. Davi to tóg vĩ há han mũ, Topẽ ti, kỹ

tóg: “Davi ve sóg, Jessé kósin,” he mũ. “Nén há han tóg tĩgtĩ. Kỹ sóg ti to há nĩ. Ẽn hã vỹ inh jykre kar han mũ,” he tóg, Topẽ ti, Davi to,” he tóg, Paulo ti.

23 “Davi kósin ũ vẽ, hã vỹ: Jesus, he mũ. Topẽ vỹ vãsỹ ti kãtĩg ke tó ja nĩgtĩ. Kỹ tóg vãhã Jesus jẽnẽ ja nĩ, ẽg povo tỹ Israel to, ti tỹ ẽg kren han jé. 24 João vỹ ti kãtĩg ke jo vẽnh kar mỹ: “ãjag jykre tovãnh ra,” he ja nĩgtĩ, “isỹ ãjag kygpe jé,” he ja tóg nĩgtĩ, ẽg povo tỹ Israel kar mỹ. 25 João rãnhrãj tỹ tũ' henh ken kỹ tóg ag mỹ: “iso ãjag tóg Cristo he sór mũ,” he ja nĩgtĩ, João ti. “Hã tũ vẽ,” he ja tóg nĩgtĩ. “Inh pi(jé) tỹ Cristo nĩ',” he ja tóg nĩgtĩ. “Ha vé, inh nón tóg kãtĩg, inh Senhor ti, hã vỹ: Jesus, he mũ. Sỹ tỹ ti camarada nĩnh ke vẽ vẽ, sỹ ti pẽn né kunũ jé, ti pẽn to ró ti, hã ra sóg tỹ ti krẽm ke pẽ jẽ,” he ja tóg nĩ, João ti,” he tóg, Paulo ti.

26 “Inh kanhkã',” he tóg. “Abraão krẽ',” he tóg. “Ũ tỹ Topẽ kamẽg mũ', fóg kãmĩ',” he tóg. “Topẽ vỹ ẽg hã mỹ vẽnh vĩ tag jẽnẽ, ẽg krenkren jé,” he tóg. 27 “Jerusalém tá ke ag vỹ Jesus ki kagtĩg ja nỹtĩgtĩ. Ti tỹ tỹ Topẽ kósin nĩn ki kagtĩg ja ag tóg nỹtĩgtĩ, ag pã'i ag ke gé. Hã kỹ ag tóg vãsỹ rán kỹ nĩ ẽn han. Vẽnhkán ke kurã ki ag tóg vég tĩ, Topẽ vĩ tó tĩ ag tỹ nén rán ja ti. Hã ra ag tóg sir ag tỹ nén tó mũ ẽn ki króm, ãjag tỹ Jesus to: ter jé tóg ke mũ, hen kỹ. 28 Nén ũ kórég han ja tũ ti nĩ, kỹ ti ter ke tũ vẽ vẽ, hã ra ag tóg Pilatos mỹ: “ẽg tỹ ti tén há tóg tĩ vẽ,” he ja nĩgtĩ. 29 Ag tỹ ti to rán ja ẽn ki króm kãn kỹ ag tóg cruz ẽn to ti térem ja nĩgtĩ, vẽnh kej kãtá ag tóg ti fón ja nĩgtĩ.

30 Hã ra Topẽ tóg ti rĩn mãn ja nĩgtĩ, ti ter mũ ra. 31 Kỹ tóg ã mré ke ag mỹ vẽnh ven ja nĩgtĩ sir, Jesus ti, ũ tỹ ti mré Jerusalém ra mũ ja ag mỹ, Galiléia tá kãmũ kỹ. Ẽn ag tóg ti kãmén mũ sir, vẽnh kar mỹ. 32 Vẽnh vĩ tag tó ẽg tóg mũ,” he tóg, Paulo ti.

33 “Ẽg jóg'jóg ag vỹ Topẽ vĩ ẽn mẽ ja nĩgtĩ. Hã ra tóg ũri han mũ, Topẽ ti, ã tỹ vãsỹ nén tó ja ẽn ti. Ẽg jóg'jóg ag krẽ'krẽ ag mỹ tóg han mũ, ti tỹ vãsỹ nén tó ja ẽn ti, Topẽ ti. Hã kỹ tóg Jesus rĩn mãn, ti ter kỹ. Kỹ tóg ti mỹ: “tỹ ã tóg inh kósin jẽ. Ũri sóg ã han,” he ja nĩgtĩ, Topẽ ti, Jesus mỹ. Topẽ mỹ jãn jafã ki tóg rán kỹ nĩ, jãn tỹ 2 ki,” he tóg, Paulo ti.

34 “Hã ra tóg ti tỹ ti rĩn mãn ke tó ja nĩgtĩ gé, ti mur ke to hã. Ti vag ke tũ ẽn tó ja tóg nĩgtĩ gé, kỹ tóg: “sỹ Davi mỹ nén tó ja ẽn ki króm jé sóg ke mũ,” he ja nĩgtĩ. “Ãjag mỹ sóg han mũ, sỹ ti mỹ nén tó ja ẽn ti,” he ja tóg nĩgtĩ, Topẽ ti,” he tóg, Paulo ti.

35 “Kỹ tóg tag tó ja nĩgtĩ gé: “ã tũ vỹ vag ke tũ nĩ,” he ja tóg nĩgtĩ gé, Topẽ ti,” he tóg, Paulo ti.

36 “Hã ra Davi vỹ ter ja nĩgtĩ, ã jóg'jóg ag nón. Kỹ tóg vag ja nĩ inhhã. Topẽ tỹ ti mỹ nén tó jan ki króm ja tóg nĩgtĩ, Davi ti. Ã mré ke ag mỹ tóg han, Topẽ tỹ ti mỹ nén tó ja ti. Hã ra tóg ter kỹ vag ja nĩgtĩ inhhã, Davi ti. 37 Ti jãvo tóg vag ja tũ nĩ inhhã, Jesus ti, Topẽ tỹ ti rĩn mãn kỹ,” he tóg, Paulo ti.

38 “Ha vé, inh kanhkã',” he tóg. “Jesus tag tugrĩn Topẽ vỹ ãjag mỹ vẽnh pãte fón sór mũ, ãjag tỹ ti vĩ mranh ja ti. Hã kỹ sóg ãjag mỹ tó mũ,” he tóg. 39 “Ãjag tỹ Moisés vĩ mẽg mũ ra ãjag jykre tóg kuryj ja tũ nĩ ver. Ãjag tỹ hã ra Jesus ki ge kỹ tóg ke mũ sir, Topẽ ti. Ãjag kugrynh tóg mũ sir. 40 Hã ra ti to é he tũg nĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ke tũ nĩ mũ ra ãjag tóg venh ke mũ, vãsỹ nén rán kỹ nĩ ẽn ti, Topẽ vĩ tó tĩ tỹ nén tó ẽn ti, 41 hã vỹ: “iso ãjag tóg é he mũ (mỹr),” he mũ. “Sỹ nén han ke ve jé ãjag tóg ke mũ, kỹ ãjag kanẽ jur ke mũ, ãjag fe tóg jũrũn kenh ke mũ gé,” he ja tóg nĩgtĩ, Topẽ ti. “Ãjag tỹ kri finh ke tũ vẽ vẽ, ũ tỹ ãjag mỹ tó mũ ra. Hã ra ãjag tóg venh ke mũ,” he ja tóg nĩgtĩ, Topẽ vĩ tó tĩ ti,” he tóg, Paulo ti.

42 Ag tỹ Paulo vĩ mẽ kãn kỹ ag tóg ĩn ẽn kãtá pa mũ. Ĩn kãtá pa kỹ ag tóg ti mỹ: “vẽnh kán ke kurã ũ tá ẽg mỹ kãmén mãn nĩ,” he mũ. 43 Kỹ Israel tỹ hẽn ri ke ag tóg Paulo ag nón mũ mũ. Fóg ag tóg ag nón mũ mũ gé, fóg tỹ Israel jykre han mũ ag, ũ tỹ Topẽ kamẽg mũ ag. Kỹ Paulo ag tóg ag jyvẽn mũ, ag tỹ Topẽ to jykrén kỹ nỹtĩ jé, ag tỹ ti tỹ ẽg jagãgtãn to jykrén kỹ nỹtĩ jé.

44 Vẽnhkán ke kurã ũ tá cidade ẽn tá ke kar ag vỹ vẽnh mãn mũ, Topẽ vĩ jẽmẽ jé. 45 Kỹ Israel ag tóg ũn e ẽn vég mũ. Kỹ ag tóg jũgjũ mũ, vẽnh kar tỹ Paulo ag to há nỹtĩn kỹ. Hã kỹ ag tóg Paulo vĩ kafãn mũ sir, ti tỹ ag mỹ Topẽ vĩ tón kỹ. Ti to ag tóg vĩ vĩ he mũ gé.

46 Hã ra Paulo ag tóg ag kamẽg tũ nĩ. Ag mỹ ag tóg: “ãjag hã mỹ ẽg tóg tó vén, Topẽ vĩ ti,” he mũ, “ti tỹ ẽg mỹ: Israel ag mỹ tó vén, hen kỹ. Hã ra ãjag tóg mẽ jãvãnh nỹtĩ,” he ag tóg. “Ẽg rĩr krỹg ja tũ venh ke tũ ãjag nĩ, ãjag tỹ mẽ jãvãnh nỹtĩn kỹ,” he ag tóg. “Hã kỹ ẽg tóg sir fóg ag hã mỹ tónh ke mũ, Topẽ vĩ ti,” he ag tóg. 47 “Topẽ vỹ ẽg mỹ: “ãjag tỹ sóg néj gru ri ke han mũ,” he mũ, “fóg kar ag tỹ ãjag ki Topẽ ve jé, kanhgág ag ke gé. Ãjag ki ag tóg mẽnh ke mũ, Jesus tỹ ag krenkren han ke ti, ga fyn ja mĩ hã,” he ja tóg nĩ ẽg mỹ, Topẽ ti,” he ag tóg, Paulo ag.

48 Fóg ag tỹ tag mẽ kỹ tóg ag mỹ sér tĩ sir. Kỹ ag tóg Topẽ vĩ to há nỹtĩ, ti mỹ vĩ há han kỹ. Kỹ ag tóg Jesus ki ge mũ, Topẽ tỹ ũn kuprẽg mũ ag, ag tỹ ẽg rĩr krỹg ja tũ ve jé. 49 Kỹ ga ẽn tá ke kar ag vỹ Topẽ vĩ jẽmẽg mũ.

50 Hã ra Israel ag tóg ũn tãtá há ũ fag mré vĩ mũ, fóg tỹ Israel jykre han mũ fag. Pã'i ag mré ag tóg vĩ mũ gé. Paulo ag kato ag tóg vĩ mũ. Kỹ ag tóg ag vóg kónãn mũ. “Ha mũ jẽg, ẽmã ũ ra,” he ag tóg mũ sir, ag vóg kónãn kar kỹ.

51 Kỹ Paulo ag tóg ãjag pẽn kykũnhkũnh mũ, ag mỹ: “Topẽ tovãnh ãjag huri,” he jé. Kỹ ag tóg cidade tỹ Icônio ra mũ mũ sir. 52 Jesus mré mũ ag mỹ tóg hã ra sér tĩ. Topẽ kuprĩg vỹ tỹ ag jagrẽ nĩ, kỹ tóg ag mỹ sér tĩ sir.

Cidade tỹ Icônio tá Topẽ vĩ tó

14 1 Ag tỹ cidade tỹ Icônio tá junjun kỹ ag tóg sir Israel tỹ vẽnh kanhrãn jafã kãra ge mũ. Kỹ ag tóg ag mỹ Topẽ vĩ kãmén mũ. Kỹ Israel tỹ hẽn ri ke ag tóg Jesus ki ge mũ gé, fóg tỹ hẽn ri ke ag ke gé, ũ tỹ Grego vĩ tó mũ ẽn ag. 2 Kỹ Israel ag tóg, ũ tỹ Jesus ki ge jãvãnh ag tóg fóg ag krĩn kónãn mũ sir, Jesus mré ke ag to.

3 Hã ra Paulo ag tóg tá nỹtĩ mág han mũ. Kỹ ag tóg Topẽ vĩ tó mũ, ag tỹ ag kamẽg tũ nĩn kỹ, Topẽ vĩ kri fi kỹ. Kỹ Topẽ tóg ag mỹ ã jykre fig mũ, ag tỹ ẽg tỹ nén han vãnh hyn han jé. Hã kỹ vẽnh kar tóg Topẽ jykre ki kanhró nỹtĩ sir.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

4Kỹ vẽnh kar tóg vẽnh kãpugpóv kỹ nỹtĩ nĩ. Ũ ag tóg Israel ag to há nỹtĩ, jó ũ ag tóg Jesus tỹ ũn vin mũ ag tó há nỹtĩ. 5Kỹ Israel ag tóg fóg ag mré jykrén mũ, fóg tỹ pã'i ag mré, ag tỹ Paulo ag vóg kónãn jé, ag tỹ pó tỹ ag pin jé. 6Kỹ Paulo ag tóg jẽmẽg mũ, kỹ ag tóg cidade ũ ra mũ mũ, cidade tỹ Listra ra, cidade tỹ Derbe ra ke gé. Ga tỹ Licaônia tá ti nỹtĩ, cidade tag ti. 7Cidade ẽn mĩ mũn kỹ ag tóg tá Jesus vĩ há tugtó mũ sir.

Ag tỹ cidade tỹ Listra tá Paulo vóg kónãn

8Cidade tỹ Listra tá ke ũ tóg nĩ nĩ, ũn tĩg vãnh. Ti pẽn vỹ grĩ nỹtĩ. Ge pẽ tóg nĩ, ã mur mũn kã. Pẽn krój tóg nĩ.

9Ẽn tóg sir Paulo vĩ mẽg mũ. Kỹ Paulo tóg ti tugnỹm mũ. Kỹ tóg ti tỹ Jesus vĩ kri fig mũ vég mũ, Jesus tỹ ti tỹ há' he jé. 10Kỹ tóg jamã hár(a) ti mỹ ke mũ, kỹ tóg: “jẽg nẽ ra,” he mũ. “Vẽnhrã hã jẽg,” he tóg ti mỹ, Paulo ti. Kỹ tóg vãhã hũm he mũ. Kỹ tóg mĩ tĩ mũ.

11Kỹ tóg vẽnh kar ẽn mỹ e tĩ, ag tỹ Paulo tỹ nén han mũ ven kỹ. Kỹ ag tóg ãjag vĩ ki jagnẽ mỹ ke mũ, vĩ tỹ Licaônica he mũn ki. Jamã hár(a) ag tóg: “topẽ ag vỹ ẽg tá junjun,” he mũ. “Ẽg ri ke ag nỹtĩ, topẽ ag, kỹ ag tóg ẽg tá re mũ,” he ag tóg, Paulo ag to. 12Kỹ ag tóg Barnabé to: Júpiter, he mũ. Paulo to ag tóg: Mercúrio, he mũ sir, ti vĩ mág to. Ón kỹ ag topẽ jygji vẽ, hã vỹ: Júpiter, Mercúrio, he mũ.

Hã ra Paulo ag tóg ag vĩ ki kagtĩg nỹtĩ.

13Júpiter jo ĩn vỹ cidade fyr tá jẽ nĩ, kỹ ti tũ ki rĩr tĩ tóg tá nĩ gé. Kỹ tóg monh gé(g) tĩ mũ, ka fej tỹ coroa ke gé, Júpiter tũ ki rĩr tĩ ẽn ti. Cidade to ró jãnkã mãra tóg gé(g) tĩ mũ. Tá tóg monh kugprũn sór mũ, Barnabé mỹ, Paulo mỹ ke gé. Ón kỹ ag tóg Paulo ag to: “topẽ ag vẽ,” he mũ, hã kỹ ag tóg ag mỹ monh kuprũn sór mũ, tá ke kar ẽn ag.

14Hã ra Paulo ag tóg mẽg mũ, kỹ ag tóg ãjag kur janjãn mũ, jũgjũ kỹ. Ũ tỹ vẽnh mãn kỹ nỹtĩ ag to ag tóg pétẽ mũ. Prẽr kỹ ag tóg ag mỹ: 15“ne nẽ?” he mũ. “Tỹ ẽg ẽprã ke nỹtĩ, ãjag ri ke,” he ag tóg. “Hã ra ẽg tóg ãjag mỹ kãmén sór mũ, ãjag tỹ ón kỹ topẽ tag ag tovãnh jé. Topẽ pẽ ki gemnĩ, ũn rĩr mũn ki. Kanhkã han tóg, ga ke gé, goj ke gé, mĩ mũ kar ẽn ke gé, Topẽ ti,” he ag tóg. 16“Vãsỹ Topẽ tóg nação ag mỹ nén ũ tó ja tũ nĩgtĩ, kỹ ag tóg ãjag jykre mĩ mũgtĩ. 17Ge ra tóg ag ki rĩr há han mũ, Topẽ ti, ag tỹ tag to vãhã ti ki kanhrãn jé. Hã jé tóg ta jẽnẽ, kỹ ãjag jakré tóg mogmog mũ. Kỹ ãjag tóg konh ke mũ. Kỹ ãjag fe tóg há' he mũ sir. Ãjag mỹ tóg sér tĩ sir, ti tỹ ãjag mỹ vẽjẽn han kỹ, Topẽ ti,” he ag tóg, Paulo ag.

18Ag vĩ ki ag tóg ag mỹ nén ũ kugprũn tovãnh mũ, Paulo ag mỹ, vẽnh kar ẽn ag. Hã ra ag tóg ag mỹ nén ũ kugprũn kren ja nĩgtĩ, tá.

19Kar kỹ cidade tỹ Antioquia tá ke ag tóg tá junjun mũ, cidade tỹ Icônio tá ke ag ke gé. Israel ag vẽ, tá junjun mũ ag. Ẽn ag vẽnh kar krĩn kónãn mũ, kỹ ag tóg Paulo pin mũ, pó tỹ. “Ter ti huri,” he ag tóg mũ sir, ti pin kar kỹ. Kỹ ag tóg ti raran mũ sir. Cidade fyr tá ag tóg ti raran kỹ ti fón mũ sir. 20Kỹ Jesus mré mũ ag tóg ti venh kãmũ mũ, hã ra tóg jẽg nẽ mũ, Paulo ti. Cidade kãra tóg rã mũ.

Tỹ vaj kỹ tóg hã ra cidade tỹ Derbe ra tĩ mũ, Barnabé mré. 21Tá ag tóg Jesus kãme há tó mũ gé, Derbe tá. Kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg Jesus ki ge mũ sir.

Paulo ag tỹ cidade tỹ Antioquia ra vỹnvỹn ke

Kar kỹ ag tóg cidade tỹ Listra ra vỹnvỹn ke mũ, cidade tỹ Icônio ra ke gé, cidade tỹ Antioquia ra ke gé, Paulo ag. 22Vỹnvỹn ke ki ag tóg Jesus mré mũ ag jyvẽn mũ sir, ag tỹ Jesus vĩ kri fi to krónh ke tũ nĩn jé, ag tỹ to fe tar nĩn jé ke gé. “Ẽg tỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ve sór nỹtĩn kỹ ẽg tóg ti venh ke jo vẽnh jagãgtar jagy venh ke mũ,” he ag tóg, Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag mỹ, Paulo ag. 23Kỹ ag tóg ag mỹ kófa ag kuprẽg mũ, ag tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag ki rĩr jé, ũ tỹ Topẽ vĩ mẽ jé vẽnh mãn tĩ ag ki. Ag to ag tóg Topẽ mré vĩ mũ gé, nén ũ ko tũ nĩn kỹ. Kỹ ag tóg: “Topẽ vỹ ãjag ki rĩr há han mũ,” he mũ. Kỹ ag tóg mũ mũ sir. 24Kỹ ag tóg ga tỹ Pisídia fĩn pa mũ. Ga tỹ Panfília tá ag tóg junjun mũ. 25Cidade tỹ Perge tá ag tóg Topẽ vĩ tó mũ gé sir. Kar kỹ ag tóg cidade tỹ Atália ra mũ mũ. 26Tá junjun kỹ ag tóg cidade tỹ Antioquia ra mũ mũ gé, canoa mág kãmĩ. Antioquia ẽn tá ag tóg pa ja nĩ (mỹr). Tá ke ag tóg ag to Topẽ mré vĩ ja nĩgtĩ, ti tỹ ag jy nĩgãn jé, ag tỹ ti rãnhrãj han kỹ. Vẽnh rãnhrãj ẽn han kãn ag tóg mũ (mỹr) sir, kỹ ag tóg Antioquia ra vỹnvỹn ke mũ. 27Tá junjun kỹ ag tóg Jesus ki ge mũ kar jé prẽr mũ, ag tỹ vẽnh mãn jé. Kỹ ag tóg ag mỹ Topẽ tỹ nén han mũ kar kãmén mũ. “Fóg ag ne tóg Jesus ki ge mũ gé, Topẽ tỹ ag krĩn kỹ,” he ag tóg mũ ag mỹ.

28Kỹ ag tóg tá nỹtĩ, kysã tỹ hẽn ri ke ki. Jesus mré mũ ag mré ag tóg nỹtĩgtĩ.

Ag tỹ Topẽ jykre to jykrén

15 1Kejẽn Judéia tá ke ũ ag tóg tá junjun mũ, Antioquia tá. Tá junjun kỹ ag tóg Jesus mré ke ag mỹ kãmén mũ, kỹ ag tóg: “ãjag gré junun fár kym nĩ,” he mũ. “Moisés tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn han nĩ. Ke tũ nĩ mũ ra ãjag tóg krenkren ke tũ nĩ,” he ag tóg.

2Hã ra Paulo ag tóg: “ke tũ vẽ,” he mũ. Kỹ ag tóg jagnẽ vĩ kafãn mũ sir. Kỹ Jesus mré ke kar ag tóg Paulo ag mỹ ke mũ, ag tỹ Jerusalém ra mũ jé. “Tag ag mré mũmnĩ, Jerusalém ra,” he ag tóg. “Tá Jesus tỹ ũn vin mũ ag mré vĩmnĩ, kófa ag mré. Ag mỹ: ẽg hỹn hẽ ri kenh mũ, vẽnh gré junun fár kym ke to? hemnĩ,” he ag tóg.

3Kỹ Paulo ag tóg: “ẽg mũnh ke nẽ ha,” he mũ. Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag tóg ag mré mũ sĩ han, kỹ ag tóg mũ mũ. Kỹ ag tóg ga tỹ Fenícia fĩn pa mũ sir, ga tỹ Samaria fĩn ke gé. Ag mũn kỹ ag tóg Jesus mré ke kar ag mỹ fóg ag kãmén mũ, fóg ag tỹ Jesus ki ge mũ ag. Kỹ tóg vẽnh kar mỹ sér tĩ sir. 4Hã kỹ ag tóg Jerusalém tá junjun mũ. Kỹ tá Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag tóg vẽnh mãn mũ, Jesus tỹ ũn vin mũ ag mré hã, kófa ag mré hã. Kỹ ag tóg ag mỹ Topẽ tỹ nén han mũ kar tugtó mũ.

5Hã ra Fariseu ũ ag tóg tá nỹtĩ gé, ũ tỹ Jesus ki ge mũ ag. Ẽn ag tóg ag mỹ ke mũ. “Ẽg mỹ tóg há tĩ, ag tỹ ãjag gré junun fár kym kym ken kỹ,” he ag tóg

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

mũ, fóg ag to. “Ag tỹ Moisés tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm ja ki kanhrãn kỹ tóg ẽg mỹ há tĩ,” he ag tóg mũ sir, Fariseu ag, fóg ag to, ũ tỹ Israel jykre han tũ ag to.

6Kỹ vãhã Jesus tỹ ũn vin mũ ag vỹ kófa ag mré vẽnh mãn mũ, vyr mỹ, to vẽmén jé. 7Kỹ ag tóg to vẽmén mág han mũ sir. Kỹ kejẽn Pedro tóg jẽg nẽ kỹ ag mỹ: “inh kanhkã',” he mũ. “Vãsỹ Topẽ tóg inh kuprẽg ja nĩ, isỹ fóg ag mỹ Jesus vĩ há tó jé, ag tỹ jẽmẽ kỹ krenkren jé,” he tóg. “Tag ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ,” he tóg. 8“Kỹ Topẽ tóg ag mỹ ã kuprĩg jẽnẽg mũ. Ag fe ki kanhró tóg nĩ, Topẽ ti, kỹ tóg ag mỹ ti jẽnẽg mũ. Hã ki tóg ẽg mỹ ven mũ, ag tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ti, ẽg ri kén,” he tóg. 9“Hã kỹ Topẽ tóg ag to: vyr mỹ ke ag vẽ, he tũ nĩgtĩ. Ag tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ tóg ag fe tỹ jãnhkri' he mũ, fóg ag fe tỹ,” he tóg. 10“Topẽ tỹ há vẽ (mỹr). To: vẽnhmỹ ti nĩ, he tũg nĩ,” he tóg. “Ag mỹ ãjag tóg vẽnh jykre jagy ẽn fi sór mũ, ti tỹ ẽg mỹ han jagy ja ra. Ẽg jóg'jóg ag mỹ tóg han jagy ja nĩ, kỹ tóg ag mỹ ag tỹ ki króm tũ nĩnh ha mẽ tóg tĩ, ẽg mỹ ke gé. Hã ra ãjag tóg ag mỹ fi sór mũ,” he tóg. 11“Ke tũg nĩ. Jesus tỹ ẽg jagãgtãn kỹ tóg ẽg kren han mũ, ẽg tỹ ti vĩ kri fi kỹ. Kỹ ẽg tóg ag ri ke tãvĩ nỹtĩ,” he tóg, Pedro ti.

12Kỹ vẽnh kar ag tóg ẽmẽ kỹ nỹtĩ nĩ. Kỹ ag tóg Barnabé tỹ ag mỹ nén tó mũ mẽg mũ, Paulo tỹ ag mỹ nén kãmén ti ke gé. Ag tỹ ẽg tỹ nén han vãnh hyn han mũ tó ag tóg mũ gé. Ag tỹ Topẽ jykre ki fóg ag mỹ nén hyn han mũ tó ag tóg mũ gé sir.

13Ag tỹ tó kãn kỹ Tiago tóg sir ag mỹ: “ha mẽ, inh kanhkã',” he mũ. 14“Simão vỹ ẽg mỹ tó ja nĩ, Topẽ tỹ nén han ve ti, Simão tỹ fóg ag mỹ Topẽ vĩ tó ve ti. Kỹ ag tóg tỹ Topẽ tũ nỹtĩ sir, fóg tỹ ti vĩ mẽg mũ ag. Jesus mré ke vỹ tỹ ag nỹtĩ, ag tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. 15Hã ra tóg vãsỹ rán kỹ nĩ. Topẽ vĩ tó tĩ tóg tag rán ja nĩgtĩ, ha mẽ: 16“kãtĩg jé sóg ke mũ, he tóg, Topẽ ti. Davi krẽm Israel ag tóg e pẽ ja nỹtĩ ja nĩgtĩ. Hã ra Davi jykre tóg tũ' he mũ. Kỹ tóg ĩn vag ri ke nĩ sir. Ĩn tãg han jé sóg ke mũ, hã vỹ: Davi krẽ'krẽ ũ vỹ tỹ pã'i nĩnh mãn mũ, he mũ. Isỹ han ken hã vẽ. 17Ti tỹ sóg ũn mág pẽ han ke mũ, povo kar kãmĩ ke ag tỹ inh ki ge sór jé, fóg kar kãmĩ ke ag tỹ isũ nỹtĩ jé, kanhgág kar kãmĩ ke ag ke gé, isỹ ũn kuprẽg mũ ag, he tóg. 18Topẽ tỹ tón hã vẽ. Ũ tỹ vãsỹ tag kãmén mũ tỹ tón hã vẽ,” he tóg, Topẽ vĩ tó tĩ ti. Hã kỹ ẽg tóg tag ki kanhró tãvĩ nỹtĩ,” he tóg, Tiago ti.

19“Isỹ nén to jykrén hã vẽ, ẽg tỹ ag mỹ ẽg jykre jagy ẽn tó tũ nĩn jé, ũ tỹ fóg kar kãmĩ Topẽ jykre han sór mũ ag mỹ, kanhgág ag mỹ ke gé,” he tóg. 20“Ẽg tỹ ag mỹ tónh ke, ha mẽ: vẽnh kãggrá to festa ko tũg nĩ, ã prũ tũ fi mré nỹ tũg nĩ, nén ũ tỹ vẽsóki ter mũ ko tũg nĩ, nén ũ kyvénh ko tũg nĩ gé,” he tóg, Tiago ti. 21“Moisés jykre tugtó ag tóg tĩ, ẽg mré Israel ag, cidade kar ki. Vẽnh kán ke kurã ki ag tóg ti tỹ rán mũ to ke tĩ. Vãsỹ ag tóg ke ja nỹtĩ, kỹ ag tóg ũri ke tãvĩ tĩ gé,” he tóg. “Hã kỹ ũ tỹ han sór mũ tóg han tĩ, Moisés jykre ti,” he tóg, Tiago ti.

Apóstolo ag tỹ carta rán mũ

22Kỹ Jesus tỹ ũn vin mũ ag tóg to jykrén mũ, kófa ag ke gé, Jesus ki ge mũ ag kar ke gé, ũ tỹ Topẽ vĩ mẽ jé vẽnh mãn tĩ ag. Kỹ ag tóg ũ ag kuprẽg mũ, ag tỹ Antioquia ra mũ jé, Paulo mré, Barnabé mré. Ag tỹ ũn

kuprẽg mũ ag hã vẽ, hã vỹ: Judas, he mũ, ti jiji ũ hã vỹ: Barsabás, he mũ. Silas kuprẽg ag tóg mũ gé. Ẽn ag tóg tỹ Jesus mré ke ag pã'i nỹtĩ. 23Ag mỹ ag tóg vẽnh rán nĩm mũ gé. Ag tỹ rán hã vẽ, ha mẽ:

"Jesus tỹ ũn vin mũ ag tỹ rán hã vẽ, kófa ag tỹ rán ke gé, Jesus mré ke ag. Ẽg tỹ cidade tỹ Antioquia tá ke ag mỹ rán hã vẽ, fóg tỹ Jesus mré ke ag mỹ, ga tỹ Síria tá ke ag mỹ, ga tỹ Cilícia tá ke ag mỹ ke gé. Ãjag mỹ há?

24Ẽg kã ũ ag tỹ ãjag tá junjun mẽ ẽg tóg. Ãjag krĩn ũ han ag tóg mũ, kỹ ãjag krĩ tóg kufy' he mũ. Hã ra ẽg tóg ag mỹ: ha vẽnh jykre tag tó, he ja tũ nĩgtĩ. 25Kỹ ẽg tóg vẽnh mãn, ẽg tỹ to jykrén jé. Kỹ ẽg kar tóg to jykrén kỹ tag ag kuprẽg, ẽg tỹ ãjag to ag jẽgnẽ jé, ag tỹ Barnabé mré mũ jé, Paulo mré. Ag to ẽg há tãvĩ nỹtĩ, Barnabé to, Paulo to ke gé. 26Ag hã ne tóg fe tũmẽ nỹtĩgtĩ', fe tar kamẽ ag nỹtĩgtĩ'. Kỹ ag tóg ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo vĩ tó mũgtĩ, ũ tỹ hẽn ri ke tỹ ag tén sór mũ hã ra. 27Ẽg tỹ ag to há nỹtĩn kỹ ẽg tóg Judas jẽnẽg mũ, Silas ke gé, ag tỹ ãjag mỹ ẽg tỹ rán mũ tag ti kãmén jé.

28Topẽ kuprĩg vỹ ẽg mỹ tó, kỹ tóg ẽg mỹ há tĩ gé, ẽg tỹ ãjag mỹ vẽnh jykre jagy ẽn fig tũ nĩn jé. Tag hã han jé ãjag tóg ke mũ, ha mẽ: 29vẽnh kãggrá to festa ko tũg nĩ, nén ũ kyvénh ko tũg nĩ gé. Nén ũ tỹ vẽsóg ki ter mũ ẽn ko tũg nĩ gé. Ãjag prũ tũ fag mré nỹ tũg nĩ gé. Ãjag tỹ tag ki króm kỹ tóg há tĩ. Jatun mỹ nỹtĩmnĩ." Vẽnhrán hã vẽ.

30Kỹ ag tóg ag mỹ: "ha mũ jẽg ge," he mũ. Kỹ ag tóg mũ kỹ Antioquia tá junjun mũ. Tá ag tóg vẽnh kar jé prẽr mũ. Jesus ki ge mũ kar jé ag tóg prẽr mũ sir, ag tỹ to vẽnh mãn jé. Kỹ ag tóg ag mỹ vẽnh rán ẽn nĩm mũ. 31Kỹ ag tóg to ke mũ, vẽnh rán to. Kỹ tóg ag mỹ há tĩ, ag tỹ vẽnh jyvẽn rá ẽn ven kỹ. Kỹ ag krĩ tóg kãnhvy' he mũ sir.

32Kỹ Judas vỹ Silas mré vẽnh kar jyvẽn mũ gé. Topẽ vĩ tó tĩ ag vẽ. Hã kỹ ag tóg ag jyvẽn tỹ hẽn ri ke han mũ. Ag fe tỹ ag tóg tar' he mũ. 33Tá ag tóg semana tỹ hẽn ri ke han mũ. Kỹ Jesus mré ke ag tóg ag mỹ: "ha jatun mỹ mũ jẽg," he mũ, ag tỹ Jerusalém ra vỹnvỹn ke jé, ũ tỹ ãjag jẽgnẽg mũ ẽn to. 34Hã ra tóg Silas mỹ há nĩ, kỹ tóg tá nĩ nĩ sir, tĩ tũ tóg nĩ sir.

35Kỹ Paulo tóg Barnabé mré Antioquia tá nĩ nĩ. Topẽ vĩ tỹ ag tóg ag kanhrãn mũ, kãmén kỹ. Hã ra ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg ag ri kén Topẽ vĩ tó mũ gé.

Paulo tỹ ã pir mỹ tĩg, Barnabé tỹ ã pir mỹ tĩg

36Si há tũ ra Paulo tóg Barnabé mỹ: "mũ nỹ, ẽg tỹ ẽmã ẽn kar mĩ mũ mãn jé, ẽg tỹ Jesus vĩ tó ja tá," he mũ. "Isỹ Jesus mré ke ag venh há tóg tĩ. Ag mỹ hẽn ri ke mũn mũ há han mũ vỹ? he sóg tĩ," he tóg, Paulo ti, Barnabé mỹ.

37Kỹ Barnabé tóg João Marcos pére tĩg sór mũ. 38Hã ra Paulo mỹ tóg kórég nĩ, Marcos tỹ ag ré kỹ tĩg ja nĩn kỹ, ga tỹ Panfília tá. "Ũ tỹ ẽg mré Topẽ rãnhrãj han ja tũ ẽn pére sóg tĩg mãn ke tũ nĩ ha," he tóg, Paulo ti.

39Hã to ag tóg jagnẽ to jũgjũ mũ. Kỹ ag tóg vẽnh kãpugpóv kỹ mũ mũ. Kỹ Barnabé tóg Marcos mré goj vãso tỹ Chipre ra tĩ mũ, canoa mág kãmĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

40 Jó Paulo tóg Silas kuprẽg mũ, ti tỹ ti mré tĩg jé. Kỹ tóg tĩ mũ sir. Jesus mré
ke ag tóg Paulo to Topẽ mré vĩ mũ, ti tỹ ti jy nĩgãn jé. 41 Kỹ ag tóg ga tỹ Síria mĩ
pa mũ, ga tỹ Cilícia mĩ ke gé. Jesus ki ge mũ kar jyvẽn tóg mũ, ã tĩg kỹ, Paulo ti.

Timóteo tỹ Paulo mré tĩg

16 1 Kỹ Paulo ag tóg cidade tỹ Derbe tá junjun mũ, cidade tỹ Listra
tá ke gé. Kỹ tá ũ tóg nĩ nĩ, Jesus mré tĩ ũ, ti jyjy hã vỹ: Timóteo,
he mũ. Ti mỹnh fi ne tóg tỹ Israel nĩ', hã ra fi tóg Jesus ki rã ja nĩgtĩ. Ti
panh tóg tỹ fóg tỹ Grego nĩ, Timóteo panh ti.

2 Ti to ag tóg vĩ há han mũ, Jesus mré ka ag, Listra tá ke ag, Icônio
tá ke ag ke gé, Timóteo to. 3 Kỹ Paulo tóg ti pére tĩg sór mũ, kỹ tóg ti
gré junun fár kym mũ, Israel ag tugrĩn. Vẽnh kar tóg ti panh tỹ tỹ fóg
tỹ Grego nĩ ki kanhró nỹtĩ, hã kỹ tóg ti fár kym ja tũ nĩ. Hã ra ag tỹ ra
mũnh ke tá ag tóg e nỹtĩ, Israel ag, hã kỹ Paulo tóg ti fár kym mũ sir.

4 Kỹ ag tóg cidade ẽn mĩ mũ mũ. Kỹ ag tóg ag mỹ Jesus tỹ ũn vin mũ ag
tỹ rá kãmén mũ sir, kófa ag tỹ Jerusalém tá nén rán ja ti, Jesus mré ke ag
mỹ. Ag tỹ nén ki króm ke hã tỹ ag tóg ag mỹ kãmén mũ. 5 Hã kỹ Jesus ki
ge mũ ag tóg tar nỹtĩ sir, Jesus jykren ki. Vẽnh mãn ag tóg tĩ, ag tỹ Topẽ
vĩ mẽ jé. E ag tóg nĩgtĩ sir, komẽr hã.

Paulo tỹ nén nẽ vég mũ

6 Kỹ Paulo ag tóg ga tỹ Frígia mĩ pa mũ, ga tỹ Galácia mĩ ke gé. Kỹ ag tóg ga
tỹ Ásia tá Topẽ vĩ tó sór mũ, hã ra Topẽ kuprĩg tóg ag mỹn nenh mũ. 7 Kỹ ag
tóg ga tỹ Mísia tá junjun mũ. Kỹ ag tóg ga tỹ Bitínia ra mũ sór mũ, hã ra Topẽ
kuprĩg tóg ag mỹn nenh mũ gé. 8 Kỹ ag tóg Mísia jy mũ kỹ cidade tỹ Trôade tá
junjun mũ. 9 Kỹ kutyg kỹ Paulo tóg nén nẽ vég mũ. Ga tỹ Macedônia tá ke vég
tóg mũ, ti vẽnhpéti ki. Kỹ tóg ti jo jẽ nĩ. Kỹ tóg ti mỹ: "Macedônia to kãtĩg, ẽg
kanhrãn jé," he mũ ti mỹ, ga tỹ Macedônia tá ke ẽn ti. Kỹ Paulo tóg rĩr mũ sir.

10 Paulo tỹ nén nẽ ẽn ve kar kỹ ẽg tóg vẽsỹmér Macedônia ra mũ sór
mũ sir. "Jesus hỹn ẽg mỹ: ha mũ jẽg, hé," he ẽg tóg. "Ag mỹ inh vĩn tó, he
ti hỹn, Jesus ti," he ẽg tóg, Paulo tỹ nén nẽ ẽn ve kỹ. 11 Kỹ ẽg tóg cidade
tỹ Trôade ki pa mũ. Vẽsỹmér ẽg tóg goj vãso tỹ Samotrácia ra mũ mũ. Tỹ
vaj kỹ ẽg tóg cidade tỹ Neápolis ra mũ mũ. 12 Tá pa kỹ ẽg tóg cidade tỹ
Filipos ra mũ mũ. Ga tỹ Macedônia ki cidade ve vẽ. Ẽg tỹ tá junjun vén
jan hã vẽ. Fóg tỹ Romano ag jamã ũ vẽ. Tá ẽg tóg kurã e sĩ ki nỹtĩ nĩ.

Lídia fi tỹ Jesus ki rã

13 Vẽnh kán ke kurã ki ẽg tóg cidade to ró mãra mũ mũ, goj ra. "Tán
hỹn Topẽ mré vĩ jafã nĩ," he ẽg tóg. Tá ẽg tóg nĩgnĩ mũ sir. Ũn tãtá fag
tóg tá nỹtĩ nĩ, kỹ ẽg tóg fag mré vĩ mũ.

14 Tá ũ fi tóg nĩ nĩ, fi jiji hã vỹ: Lídia, he mũ. Negociar he fi nĩ. Kur kósóg tỹ fi
tóg negociar he nĩ. Tỹ fi cidade tỹ Tiatira tá ke nĩ. Topẽ kamẽg fi tóg tĩ. Ẽn fi vỹ

Paulo vĩ mẽg mũ sir. Kỹ Topẽ tóg fi mỹ krĩ há nĩm mũ, kỹ fi tóg Paulo vĩ jẽmẽ há han mũ. 15Kỹ ẽg tóg fi kypég mũ, fi mré ke kar mré hã. Kỹ fi tóg ẽg mỹ: “isỹ Jesus ki rã kỹ jẽ ve ãjag (mỹr),” he mũ. “Ti tỹ ãjag mỹ gen kỹ inh ĩn ki gemnĩ,” he fi tóg. “Tá inh mré nỹtĩmnĩ,” he fi tóg. Vĩ ki fi tóg ẽg kutãn mũ. Kỹ ẽg tóg ke mũ.

Paulo ag tỹ Filipos tá se kỹ nỹtĩ

16Ẽg tỹ kejẽn Topẽ mré vĩ jafã ra mũ mãn kỹ ũ fi tóg ẽg kato tẽ mũ. Ũ camarada fi vẽ. Hã ra fi tóg jagrẽ kórég nĩ, kỹ fi jagrẽ tóg vẽnh kar mỹ ag tỹ nén venh ke tó tĩ. Fi patrão ag tóg fi tugnĩn jãnkamy mág vég tĩ, fi tỹ jãnkamy to vẽnh kar mỹ ag tỹ nén venh ke tón kỹ.

17Ẽn fi vỹ Paulo nón tĩ mũ, ẽg nón, kỹ fi tóg jamã hár(a) prẽr mũ, kỹ fi tóg: “Topẽ pẽ camarada ag vẽ (mỹr),” he mũ. “Vẽnh kar kãfór camarada ag vẽ mỹr. Ag hã ne tóg ãjag mỹ vẽnh vĩ tó tĩ', ãjag tỹ to krenkren jé',” he fi tóg ẽg to. 18Kurã tỹ hẽn ri ke han fi tóg, vĩ tỹ ge han kỹ. Kỹ tóg Paulo mỹ tỹ ũ nỹ, kỹ tóg kyrã kỹ fi jagrẽ mỹ: “Jesus Cristo jykre tỹ sóg ã mỹ tó mũ, ã tỹ fi tovãnh jé,” he mũ. Kỹ tóg vẽsỹmér fi tovãnh mũ sir, fi jagrẽ kórég ẽn ti.

19Hã ra fi patrão ag mỹ tóg tỹ ũ nỹ, ag tỹ fi tugrĩn ganho ve mãn tũ nĩn kỹ. Kỹ ag tóg Paulo ség mũ, Silas ke gé. Pã'i ag mỹ ag tóg ag ven mũ, cidade kuju ki. 20Pã'i ag mỹ ag ven kỹ ag tóg: “Israel tag ag ve ra ha,” he mũ. “Vẽnh kar jũgjũ han ag tóg mũ nĩ (mỹr), ẽg jamã tag mĩ,” he ag tóg. 21“Vẽnh jykre vẽnhmỹ tó ag tóg mũ (mỹr), ẽg tỹ nén han ke tũ tó ag tóg mũ (mỹr). Tỹ ẽg tóg Romano nỹtĩ, kỹ ag jykre tóg ẽg mỹ tỹ ũ nỹ,” he ag tóg. 22Povo ẽn kar tóg ag to kórég nỹtĩ, kỹ ag tóg ag kato vĩ mũ.

Kỹ pã'i ag tóg polícia ag mỹ: “ag kur nũ ra,” he mũ. “Ag mrãnmrãn ra,” he ag tóg mũ gé. 23Ag mrãnmrãn tỹ hẽn ri ke han ag tóg mũ, ka téj tỹ. Kar ag tóg vẽse ja kãki ag vãm mũ. Vẽse ja ki rĩr tĩ mỹ ag tóg: “ag nĩgfénh há han nĩ, ag tỹ kãpa tũ nĩ jé,” he mũ. 24Ag tỹ ti mỹ tag tó to tóg vẽse ja kuju tá ag vãm mũ, vẽse ja mág ẽn kuju tá. Ka tỹ tóg ag sigség mũ sir.

25Meia noite ki Paulo tóg Silas mré Topẽ mré vĩ mũ. Ti mỹ ag tóg jãnjãn mũ, Topẽ mỹ. Kỹ vẽse ag kar vỹ jẽmẽg mũ sir. 26Kỹ vãhã ga tóg jũrũn ke mũ. Vẽse ja krẽm tóg jũrũn ke mũ. Kỹ vẽsỹmér jãnkã kar vỹ nognor kãn tĩ mũ, rómróm kãn tóg mũ. Kỹ vẽse ag kar ẽn ferro tóg kygvar kãn mũ, ag se ja ti. 27Kỹ tóg vẽse ja ki rĩr tĩ nũnmãn mũ gé. hã ra vẽse ja jãnkã kar tóg nognor kỹ nỹtĩ nĩ, rómróm kỹ tóg nỹtĩ nĩ. Kỹ ũ tỹ ag ki rĩr tĩ ẽn tóg ã kyfé téj, ã rógro ẽn kunũnh kỹ tóg vẽnh kusón sór mũ. “Vẽse kar ag hỹn vẽnh pigju kãn,” he tóg. Hã kỹ tóg vẽnh kusón sór mũ.

28Hã ra Paulo tóg jamã hár(a): “ker vẽnh vóg kónãn hẽ',” he mũ. “Ẽg kar vỹ ki nỹtĩ,” he tóg.

29Kỹ tóg néj gru to vĩ mũ, ũ tỹ ag ki rĩr tĩ ẽn ti. Kỹ tóg Paulo ag se ja kãra vẽnhvãg rã mũ, jũrũn ke kỹ. Paulo jo tóg mũg ke mũ, Silas jo ke gé, ag tỹ ti mỹ ti kãfór nỹtĩn kỹ. 30Ag gé(g) tóg tĩ mũ, vẽse ja kãtá kãkutẽ kỹ, kỹ tóg ag mỹ: “inh hỹn hẽ ri kenh mũ vỹ?” he mũ. “Topẽ vĩ mranh sóg, hã ra tóg ti tỹ inh kren han há tĩ,” he tóg, ũ tỹ vẽse ja ki rĩr tĩ ẽn ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

31 Kỹ ag tóg ti mỹ: “Jesus Cristo ki rã ge,” he mũ. “Kỹ ã tóg kren mũ, ã
mré ke kar ag mré hã,” he ag tóg ti mỹ, Paulo ag. 32 Kỹ ag tóg ti mỹ Jesus vĩ
kãmén mũ, ti mré nỹtĩ ag mỹ ke gé. 33 Kỹ tóg ag ki rĩr mũ vẽsỹmér, kuty ke
nỹ ra. Ag tỹ ag mrãnmrãn ja ẽn kupég tóg mũ ag mỹ. Kỹ ag tóg vẽnh kaja jé
ti kypég mũ gé, ti mré nỹtĩ ag mré, ag tỹ Jesus ki ge kỹ. 34 Kỹ tóg ã ĩn ra ag
tatĩn tĩ mũ. Ag jẽn tóg mũ. Ti fe tóg mrin ke mũ sir, ti tỹ Jesus ki rã kỹ. Ti
mré nỹtĩ ag kar mỹ tóg sér tĩ gé sir, ũ tỹ vẽse ja ki rĩr tĩ ẽn mré ke fag mỹ.
35 Tỹ vaj kỹ pã'i ag tóg polícia ag jẽgnẽg mũ, ũ tỹ vẽse ja ki rĩr tĩ ẽn mỹ.
“Ẽn ag mỹ: ha mũ jẽg, hemnĩ,” he ag tóg ti mỹ. 36 Kỹ ũ tỹ vẽse ja ki rĩr tĩ
ẽn tóg Paulo mỹ ke mũ. “Pã'i ag vỹ inh mỹ vẽnh vĩ jẽnẽ, isỹ ãjag mỹ: ha
mũ jẽg, he jé. Hã kỹ jatun mỹ mũ jẽg,” he tóg, Paulo ag mỹ.
37 Kỹ Paulo tóg ti mỹ: “hã ra ag tóg vẽnh ó to ẽg mrãnmrãn ja nĩ,” he mũ.
“Vẽnh kar vỹ ag tỹ ẽg mrãnmrãn ve kãn. Hã ra ag tóg ẽg ki jẽmẽ ja tũ nĩ, ẽg jyvẽn
ja tũ ag nĩ gé. Tỹ ẽg Romano nỹtĩ, hã ra ag tóg vẽse ja kãki ẽg vãm. Jó ag tóg vẽnh
kar vatánh tá ẽg mỹ: ha mũ jẽg, he sór mũ. Mũnh ke tũ ẽg nĩ. Ag hã tóg kãmũnh
mũ, pã'i ag. Ẽg tatĩ ag tóg mũnh mũ. Kỹ ẽg mũnh mũ ha,” he tóg, Paulo ti.
38 Kỹ polícia ag tóg pã'i ag mỹ tag tó mũ sir, kỹ tóg ag mỹ e tĩ. Ag tỹ
Romano ũ vóg kónãn ke tũ vẽ vẽ, hã kỹ ag fe tóg jũrũn ke mũ, pã'i ag.
39 “Ẽg mỹ vẽnh pãte fón nĩ, ẽg tỹ ãjag se ja ti,” he ag tóg mũ. Kỹ ag tóg ag
tatĩ mũ mũ. “Ãjag tỹ ẽg jamã ki pa kỹ tóg há tĩ,” he ag tóg mũ sir ag mỹ.
40 Ag tỹ vẽse ja ki pa kỹ ag tóg Lídia fi ĩn ra mũ mũ sir. Jesus mré ke ag
vég ag tóg mũ. Kỹ ag tóg ag jyvẽn mũ. Kỹ ag tóg cidade ẽn ki pa mũ sir.

Cidade tỹ Tessalônica tá

17 1 Kỹ ag tóg cidade tỹ Anfípolis mĩ pa mũ, cidade tỹ Apolônica mĩ
ke gé. Kỹ ag tóg cidade tỹ Tessalônica tá junjun mũ. Tá Israel tỹ
vẽnh kanhrãn jafã tóg nĩ. 2 Kỹ Paulo tóg ã tỹ nén han tĩ ẽn han mũ sir.
Israel tỹ vẽnh kanhrãn jafã kãra tóg rã mũ. Ag mré tóg vĩ mũ, vẽnh kán
ke kurã tãgtũ ki. Topẽ vĩ tó tóg mũ sir ag mỹ, Paulo ti, vãsỹ rán kỹ nĩ ẽn
ti. 3 Ag mỹ tóg Cristo kãmén mũ, ti jagtar ti, ti ter kar rĩr mãn ja ẽn ti.
“Jesus hã vẽ, hã vỹ: Cristo, he mũ,” he tóg. “Cristo tóg vãsỹ rán kỹ nĩ, ti
jagtar ke ti, ti rĩr mãn ke ti ke gé, hã vỹ: Jesus, he mũ,” he tóg, Paulo ti.
4 Kỹ tóg ũ ag mỹ ge nĩ, Israel kãmĩ ũ ag mỹ. Kỹ ag tóg Paulo mré mũgtĩ,
Silas mré ke gé. Kỹ fóg tỹ Grego he mũ tỹ hẽn ri ke ag tóg to há nỹtĩ gé
sir, ũ tỹ Topẽ kamẽg mũ ag, ũn tãtá há fag ke gé.
5 Hã ra Israel ũ ag mỹ tóg tỹ ũ nỹ. Hã kỹ ag tóg ũn kóreg ag mỹ: “kãmũ jẽg ra,”
he mũ, ũn rãnhrãj vãnh ag mỹ. Vẽnh génh kỹ ag tóg vẽnh kar jũgjũ han mũ. Kỹ
ag tóg Jasão he mũ ẽn ĩn jy nỹtĩ nĩ sir. Paulo ag kanẽg ag tóg mũ, ag jãvãnh kỹ,
ag tỹ vẽnh kar jũgjũ ẽn ag mỹ ag ven jé. 6 Hã ra ag tóg ag vég tũ nĩ, Paulo ag. Kỹ
ag tóg Jasão pére mũ mũ, Jesus mré ke ũ ag mré ke gé. Pã'i ag mỹ ag tóg ag vin
mũ. Kỹ ag tóg jamã hár(a) prẽr mũ. “Ũ tỹ mundo kar ki vẽnh kar jũgjũ han mũ
ag tóg tag ki junjun mũ (mỹr),” he ag tóg mũ. 7 “Jasão tóg ag mỹ: kãge jẽg ra, hé.

Hã ra ag kar tóg pã'i mág tỹ imperador vĩ mranh ja tĩgtĩ. “Vyr mỹ ẽg pã'i mág nĩ, hã vỹ: Jesus, he mũ,” he ag tóg. “Kỹ ẽg pi(jé) imperador krẽm nỹtĩgtĩ',” he ag tóg, Paulo ag,” he ag tóg mũ. Ag tỹ Paulo to ón hã vẽ, pã'i ag mỹ.

8 Kỹ ũ tỹ mẽg mũ ag vỹ fe ũ nỹtĩ sir, cidade ẽn tá pã'i ũ ag, cidade ẽn tá ke kar ag ke gé. 9 Kỹ pã'i ag tóg Jasão ag mỹ: “ẽg mỹ jãnkamy nĩm ké, ẽg tỹ to ve jé, ãjag tỹ imperador kato tẽnh ke tũ ti,” he ag tóg. Ag tỹ ag mỹ nĩm kar kỹ ag tóg: “ha mũ jẽg (ge),” he mũ sir.

Cidade tỹ Beréia tá

10 Kuty ẽn kã Jesus mré ke ag tóg Paulo mỹ: “ha tĩg, cidade tỹ Beréia ra,” he mũ. Silas mỹ ag tóg ke mũ gé. Kỹ ag tóg mũ mũ.

Ag tỹ Beréia tá junjun kỹ ag tóg Israel tỹ vẽnh kanhrãn jafã kãra ge mũ, ag mỹ Topẽ vĩ tó jé.

11 Beréia tá ke ag tóg jykre há nỹtĩ. Ag pi(jé) Tessalônica tá ke ag ri ke nỹtĩ'. Kỹ ag tóg Paulo ag vĩ kri fig mũ. Ag mỹ tóg há tĩ sir. Kurã kar ki ag tóg Topẽ vĩ ki estudar he mũ, ag tỹ to: “ki hã tóg tó tĩ,” hen kỹ. 12 Kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg Jesus ki ge mũ, fóg tỹ Grego ag mré hã, ũn tãtá há fag mré hã.

13 Kỹ Israel ag tóg mẽg mũ, cidade tỹ Tessalônica tá. Paulo tỹ Beréia tá Topẽ vĩ tó mũ mẽg ag tóg mũ sir. Kỹ ag tóg Beréia tá junjun mũ, ag tỹ tá vẽnh kar jũgjũ han jé. 14 Kỹ Jesus mré ke ag tóg Paulo mỹ: “ha tĩg, canoa mág kãmĩ,” he mũ. Hã ra Silas vỹ tĩ tũ nĩ, Timóteo ke gé. Beréia tá ag nỹtĩ. 15 Kỹ ũ ag tóg Paulo mré mũ mũ. Cidade tỹ Atenas ra ag tóg ti pére mũ mũ. Ag tỹ tá vỹnvỹn kenh ken kỹ Paulo tóg ag mỹ ke mũ, ag tỹ Silas jé prẽr jé, ag tỹ Timóteo jé prẽr jé ke gé, ag tỹ vẽsỹmér cidade tỹ Atenas kukãm kãmũ jé.

Cidade tỹ Atenas tá

16 Kỹ Paulo tóg Atenas tá nĩ nĩ, Silas jãvãnh kỹ, Timóteo jãvãnh kỹ ke gé. Hã ra tóg sir krĩ ũ nĩ, ti tỹ tá vẽnh kãggrá tỹ hẽn ri ke ven kỹ, ti tỹ ag tỹ to jãn jafã ẽn ven kỹ. 17 Kỹ tóg Israel tỹ vẽnh kanhrãn jafã ki Israel ag mré vĩ mũ, fóg tỹ Israel jykre han mũ ag mré ke gé. Kurã kar ki tóg cidade kuju tá vẽnh kar mré vĩ mũ gé sir, ũ tỹ tá nỹtĩ ag mré.

18 Kỹ ũ ag tóg ti mré vĩ mũ, ũ tỹ Epicuro tỹ nén rán ja to jykrén mũ ag, ũ tỹ Estóico he mũ ag tỹ nén rán ja to jykrén mũ ag ke gé. Kỹ ag tóg ti to: “vĩ mã pẽ tóg nĩ, vĩ kamẽ tóg nĩ,” he mũ. “Ti hỹn tóg ne tó'?” he ag tóg. Kỹ ũ ag tóg ti to: “topẽ ũ tugtó ti hỹn, kór há tá topẽ,” he mũ. Hã ra Paulo tóg Jesus tỹ vẽme sér tó mũ. Jesus rĩr mãn tó tóg mũ, Paulo ti.

19 Kỹ ag tóg sór tỹ Areópago ra ti pére mũ mũ. Tá pã'i ag tóg ag jyvẽn tĩ, sór tỹ Areópago tá. Kỹ pã'i ag tóg ti mỹ: “ã tỹ vẽnh jykre tag tó mũ kãmén há han ra ẽg mỹ,” he mũ, ti mỹ. 20 “(Ge) mẽ ja tũ ẽg nỹtĩ, ã tỹ ẽg mỹ tó mũ tag ti. Kỹ ẽg mỹ kãmén há han nĩ,” he ag tóg, pã'i ag.

21 Hã ra Atenas tá ke ag tóg vẽnh vĩ tãg mẽ to há nỹtĩ, cidade ũ tá kãmũ kỹ tá nỹtĩ ag ke gé. Ag tỹ vẽnh vĩ tãg mẽ kỹ ag fe tóg mrin ke tĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

22 Kỹ Paulo tóg sór tỹ Areópago kri jẽ kỹ ag mỹ: “Atenas tá ke!,” he mũ. “Topẽ
tỹ hẽn ri ke kamẽg ãjag tóg tĩ (mỹr). Tag ve sóg,” he tóg. 23 “Ãjag jamã mĩ sóg tĩ,
kỹ sóg ãjag tỹ topẽ jo ĩn kãsir kar vigvé. Kỹ sóg topẽ jo ĩn sĩ ũ vé, kỹ tóg to rán kỹ
nĩ, hã vỹ: ẽg tỹ topẽ ki kagtĩg jo ĩn, he mũ, ti rá ti. Topẽ ẽn tó sóg tĩ, ãjag tỹ Topẽ
ki kagtĩg ẽn. Ãjag tỹ ti ki kagtĩg nĩ ra ãjag tóg ti mỹ nén ũ kugprũn tĩ,” he tóg.
24 “Topẽ ẽn vỹ mundo kar han, mĩ mũ kar ke gé. Kanhkã tãn vẽ mỹr, kỹ
tóg tỹ ga to pã'i nĩ gé. Hã kỹ tóg ẽg tỹ ti jo ĩn han krẽm nĩ tũ nĩgtĩ (mỹr),” he
tóg. 25 “Kỹ ẽg tóg ti ki rĩr ke tũ nĩ gé, ti jagtar tũ nĩn kỹ. Vẽnh kar rĩn tóg nĩgtĩ
(mỹr), Topẽ ti, kỹ tóg vẽnh kar tỹ hãmhãm ke han tĩ. Vẽnh kar tỹ nén precisar
he kar nĩm tóg tĩ (mỹr),” he tóg. 26 “Kỹ tóg vẽnh kyvénh pir tỹ ẽprã ke kar hyn
han, nação kar (mỹr), ga kar mĩ mũ mũ ag (mỹr). Tỹ ẽg vẽnh kyvénh pir nỹtĩ.
Kỹ tóg ẽg mỹ ẽg mur kurã nĩm mũ gé, ẽg ter kurã ti ke gé. Ẽg mỹ tóg ẽg jamã
nĩm mũ gé, Topẽ ti,” he tóg. 27 “Vẽnh kar hyn han tóg, Topẽ ti, ẽg tỹ ti to há
nĩn jé, ẽg tỹ ti ki kanhró nỹtĩ jé. Kór gy tũ ti nĩ, ti pi(jé) kuvar gy nĩ'. Kakó ti
nĩ, Topẽ ti,” he tóg. 28 “Ti tỹ ẽg han vẽ mỹr, hã kỹ ẽg tóg rĩnrĩr nỹtĩ nĩ, ti tugrĩn.
Ti tugnĩn ẽg tóg mũgtĩ (mỹr), kỹ ẽg tóg ti tugrĩn nỹtĩ gé (mỹr), Topẽ tugrĩn. Hã
kỹ ãjag kãmĩ vẽnhrán tĩ ag tóg tó ja nĩgtĩ gé, kỹ ag tóg: tỹ ẽg Topẽ krẽ nỹtĩ, he
ja nĩgtĩ. 29 Ẽg tỹ tỹ ti krẽ nỹtĩn kỹ ẽg tóg ti ki kanhró nỹtĩ gé. Ouro ri ke tũ ti nĩ,
Topẽ ti. Ti pi(jé) prata ri ke nĩ'. Ti pi(jé) pó ri ke nĩ'. Ti pi(jé) tỹ vẽnh kãggrá nĩ',
retrato ke gé, ti sĩnvĩ ra. Ẽprã ke tỹ nén to jykrén mũ ri ke tũ ti nĩ, ẽg tỹ nén
han mũ ri ke tũ ti nĩ. Topẽ vẽ (mỹr), Topẽ,” he tóg, Paulo ti.
30 “Hã ra Topẽ tóg ẽg to fe mág mũ, ẽg tỹ ti ki kagtĩg nỹtĩn kỹ. Hã kỹ
tóg vãhã vẽnh kar mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ, ẽg tỹ ẽg jykre tovãnh jé. 31 Kurã
nĩm tóg huri, kỹ tóg kurã ẽn ki ẽprã ke jykre kar tugnỹm ke mũ. Kurã ẽn
ki tóg vẽnh jykre kuryj han ke mũ inhhã, Topẽ ti, ti tỹ ẽg jykre tugnỹm
ke mũn kỹ. Ũn pir kuprẽg tóg, ti tỹ ti jagfy ẽg kar jykre tugnỹm jé. Ẽn tóg
ter ja nĩ, hã ra Topẽ tóg ti ter kỹ ti rĩn mãn ja nĩ, ẽg tỹ ti ki kanhró nỹtĩ
jé, ũ tỹ Topẽ jagfy ẽg jykre tugnỹm ke ti,” he tóg, Paulo ti.
32 Ti tỹ ag mỹ ti ter kar rĩr mãn tón kỹ ũ ag tóg to é he mũ. Jó ũ ag tóg:
“kurã ũ kã ẽg hẽn ri ke mũn ã vĩ mẽ mãn sór mũ,” he mũ. 33 Hã kỹ Paulo tóg tĩ
mũ, ag ré kỹ. 34 Kỹ ũ ag tóg ti nón mũ mũ, kỹ ag tóg Jesus ki ge mũ sir. Ag kã
ũ vỹ tỹ Dionísio nĩ. Areópago tá ag jyvẽn tĩ ag kã ũ vẽ, Dionísio ti. Kỹ ũ fi tóg
Jesus ki rã mũ gé. Fi jyjy hã vỹ: Damáris, he mũ. Kỹ ũ ag vỹ ti ki ge mũ gé sir.

Cidade tỹ Corinto tá

18 1 Kỹ Paulo tóg cidade tỹ Atenas ki kutẽ kỹ cidade tỹ Corinto ra tĩ mũ.
2 Tá Israel ũ tóg nĩ nĩ, ti jiji hã vỹ: Áquila, he mũ. Ponto tá ke vẽ.
Ũri tóg ga tỹ Itália tá kãtĩg ja nĩ, ã prũ fi mré. Fi jyjy hã vỹ: Priscila, he mũ.
Pã'i mág tỹ imperador tỹ Cláudio he mũ tóg Israel kar ag mỹ: “cidade tỹ
Roma ki pa jẽg,” he ja nĩgtĩ. Hã kỹ fag tóg cidade tỹ Corinto tá junjun ja nĩgtĩ.
3 Kỹ Paulo tóg fag mré nĩ nĩ sir. Fag mré tóg rãnhrãj mũ sir. Hã ra fag
tóg kur tỹ ĩn han mũgtĩ, Paulo kóm. Fag rãnhrãj hã vẽ. Hã kỹ Paulo tóg

fag mré rãnhrãj mũ sir, ti tỹ fag mré nĩn kỹ. 4Kỹ tóg vẽnhkán ke kurã kar ki ag mỹ Topẽ vĩ tó mũ, Israel tỹ vẽnh kanhrãn jafã krẽm, Israel ag tỹ ti vĩ kri fi jé, fóg tỹ Grego ag ke gé. 5Kỹ Silas vỹ Macedônia tá kãtĩ mũ, Timóteo ke gé. Kỹ Paulo tóg Topẽ vĩ tó tãvĩ nĩ nĩ, ĩn tỹ kur han mãn tũ tóg nĩ. Israel ag mỹ tóg Jesus kãmén mũ, ti tỹ tỹ Cristo nĩ ti.

6Hã ra ag tóg ti kato vĩ mũ. Kỹ ag tóg Jesus to é he mũ. Kỹ Paulo tóg ã kur rũmrũm mũ, ag mỹ: "vẽnh hã ki ãjag tóg vãgfor kenh mũ, nũgme ki vár kỹ, inferno ki," he jé. "Ãjag mỹ sóg tó, Jesus ti, hã ra ãjag tóg mẽ jãvãnh nỹtĩ. Kỹ ãjag tỹ vẽsóg ki vẽsỹrénh ke vẽ. Inh hã tóg fóg ag kar mỹ tónh tĩg ha, kanhgág ag kar mỹ ke gé," he tóg mũ, Paulo ti. 7Hã kỹ tóg tá kutẽ kỹ fóg ĩn kãra rã mũ, ti jiji hã vỹ: Tício Justo, he mũ. Topẽ kamẽg ti tĩ. Ti ĩn vỹ Israel tỹ vẽnh kanhrãn jafã rã jẽ gé. Kỹ Paulo tóg ti ĩn kãra rã mũ sir.

8Hã ra Israel tỹ vẽnh kanhrãn jafã to pã'i vỹ Jesus ki rã mũ, ti jyjy hã vỹ: Crispo, he mũ. Ti mré ke kar vỹ Jesus ki ge mũ gé, Corinto tá ke tỹ hẽn ri ke ag ke gé, ag tỹ Paulo vĩ mẽ kỹ. Kỹ ag tóg kygpe kỹ nỹtĩ sir.

9Kejẽn Paulo tóg kuty kã nén nẽ vég mũ. Topẽ tỹ ti mỹ vẽnh ven vẽ, kỹ tóg ti mỹ: "kamẽg tũg ra," he mũ. "Inh vĩ kãmén ra, ha mẽ kỹ nĩ tũg," he tóg. 10"Ã mré sóg nĩnh mũ. Ũ pi(jé) ã vóg kónãn mũ'," he tóg. "Cidade tag ki ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ tỹ isũ nỹtĩnh mũ," he tóg, Topẽ ti.

11Kỹ Paulo tóg prỹg pir kri kysã tỹ 6 ke ki tá nĩ nĩ. Ag mỹ tóg Topẽ vĩ kãmén tĩ nĩ sir, tá.

12Kejẽn ũ tỹ Gálio he mũ tóg tỹ Romano tỹ governador nĩ, ga tỹ Grécia ki. Kỹ Israel ag kar tóg Paulo kato vãsãnsãn mũ. Kỹ ag tóg ti kãgmĩ kỹ pã'i mág mỹ ti ven mũ mũ. 13Kỹ ag tóg governador mỹ: "tag tóg ẽg jykre tỹ tũ' he sór mũ'," he mũ. "Vẽnh kar tóg ti vĩ tugnĩn Topẽ to jãnjãn tĩ, vẽnh jykre tãg tỹ hã ra," he ag tóg ti mỹ.

14Kỹ Paulo tóg vĩ sór mũ, hã ra Gálio tóg Israel ag mỹ: "Israel'," he mũ. "Ti tỹ nén ũ kóreg han mũ ra sóg ãjag jagfy vĩ tĩ vẽ, ti tỹ crime han mũ ra, Paulo ti," he tóg. 15"Hã ra ãjag jykre to ãjag tóg ti to jũ mũ, ãjag jiji to, ãjag vẽnh rá to (mỹr). Isũ pijé', ãjag tũ tag ti'. Ãjag hã ne tag to jykrén ke mũ inhhã'. Inh pi(jé) ãjag tũ to jykrén sór mũ'," he tóg, Gálio ti, pã'i mág ẽn ti. 16Kỹ tóg ag mỹ: "ha mũ jẽg," he mũ sir, vĩ tar han kỹ.

17Kỹ tá nỹtĩ ag tóg Sóstenes kãgmĩg mũ. Israel tỹ vẽnh kanhrãn jafã to pã'i vẽ. Ti kãgmĩ kỹ ag tóg ti mrãnmrãn mũ, pã'i mág ẽn ĩn tá, hã ra Gálio tóg ki ẽmẽ sór tũ nĩ.

Paulo tỹ Antioquia ra vỹn ke

18Kỹ Paulo tóg tá nĩ sir, kurã tỹ hẽn ri ke ki. Kỹ tóg kejẽn Jesus mré ke ag mỹ: "isĩg vẽ ha," he mũ. Kỹ Áquila tóg ti mré tĩ mũ, ti prũ tỹ Priscila fi mré hã. Ag tỹ ga tỹ Síria ra mũnh ke vẽ. Cidade tỹ Cencréia tá ag tóg canoa mág ki ge sór mũ, va mũ jé. To hã tóg vẽnh jãrég mũ, Paulo ti, Topẽ mỹ promessa han kỹ. 19Kỹ ag kar tóg canoa mág kãki cidade tỹ Éfeso ra mũ mũ. Hã ra Áquila fag vỹ tá nỹtĩ, mũ mãn tũ fag nĩ sir.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Kỹ Paulo tóg Israel tỹ vẽnh kanhrãn jafã kãra rã mũ, Israel ag mré vĩ jé.
20 Ag tỹ ti vĩ mẽ kỹ tá ke ag tóg ti mỹ: “ẽg mré nĩ nĩ,” he mũ.
Hã ra tóg ag mỹ: “hã ra sóg ver tĩg mũ ha,” he mũ. 21 “Kãnhmar sóg vỹn kenh ke mũ hã ra, Topẽ tỹ inh vỹn kenh ke to há nĩn kỹ,” he tóg. Kỹ tóg cidade tỹ Éfeso tá kutẽ mũ. 22 Kỹ tóg cidade tỹ Cesaréia tá jun mũ. Kỹ tóg cidade tỹ Jerusalém ra tĩg kỹ Jesus ki ge mũ kar vigvég mũ, ũ tỹ Topẽ vĩ mẽ jé vẽnh mãn tĩ ag. Kar kỹ tóg cidade tỹ Antioquia ra tĩ mũ. 23 Tá tóg nĩ sĩ han mũ. Kar kỹ tóg tá kutẽ kỹ ga tỹ Galácia mĩ kutẽ mũ, ga tỹ Frígia mĩ ke gé. Jesus mré mũ ag jyvẽn tóg mũ sir, ag tỹ tar nỹtĩ jé.

Apolo tỹ Topẽ vĩ tó

24 Kejẽn Israel ũ tóg cidade tỹ Éfeso tá jun mũ, ti jiji hã vỹ: Apolo, he mũ. Cidade tỹ Alexandria tá tóg mur ja nĩ. Vĩ há ti nĩ. Topẽ vĩ tó tóg tĩ gé, vãsỹ rán kỹ nĩ ẽn to tóg tar nĩ.
25 Ẽn tóg Jesus japry ki kanhró nĩ, Jesus jamĩn ki. Mũmẽg vãnh nĩn kỹ tóg Jesus vĩ tó tĩ mũ, ti tỹ to krónh ke vãnh nĩn kỹ. Hã ra tóg João tỹ ag kygpég mũ ẽn hã ki kanhró nĩ. Ẽg tỹ Jesus jyjy tó kỹ kygpe kỹ nĩ tag ki kagtĩg tóg nĩ ver.
26 Ẽn tóg Israel tỹ vẽnh kanhrãn jafã krẽm ag kanhrãn mũ sir, ti tỹ mũmẽg vãnh nĩn kỹ. Áquila fag tỹ ti vĩ mẽg kỹ fag tóg ti mỹ: “ẽg venh kãtĩg nĩ,” he mũ. Kỹ fag tóg ti mỹ Topẽ japry kãmén kãn mũ, Topẽ jamĩn ti. 27 Kar tóg ga tỹ Grécia ra tĩg sór mũ, Apolo ti. Kỹ Jesus mré ke ag tóg ti mỹ: “há ti nỹ, ha tĩg ge,” he mũ. Kỹ ag tóg Jesus mré mũ ag mỹ vẽnh rá jẽnẽg mũ, ag tỹ ti mỹ: “kãrã ra,” hen jé. Tá jun kỹ tóg Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag jyvẽn mũ, kỹ ag tóg ti tỹ ag jyvẽn to tar han kỹ nỹtĩ nĩ sir, Topẽ tỹ ũn jagãgtãn mũ ag. 28 Israel ag mré tóg vĩ tĩ, Apolo ti, vẽnh kar jo. Ag mỹ tóg Topẽ vĩ tó tĩ, vãsỹ rán kỹ nĩ ẽn ti. Kỹ tóg ag mỹ Cristo kãmén mũ sir. “Cristo vỹ tỹ Jesus nĩ,” he tóg mũ ag mỹ, Apolo ti, ag mỹ Topẽ vĩ rá kãmén kỹ.

Paulo tỹ cidade tỹ Éfeso tá nĩ

19 1 Kỹ Apolo tóg cidade tỹ Corinto tá nĩ nĩ sir. Hã ra Paulo tóg cidade tỹ Éfeso tá jun mũ. Ga ẽn mĩ tóg tĩg ja nĩgtĩ, pãnónh kri kyjer ẽn mĩ. Kỹ tóg Éfeso tá jun mũ sir.
2 Tá ũ ag tóg Jesus ki ge ja nĩgtĩ. Kỹ Paulo tóg ag mỹ: “ãjag mỹ Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ nỹtĩ', ãjag tỹ Jesus ki gen kã'?” he mũ. Kỹ ag tóg ti mỹ: “kỹ ne nẽ ge, Topẽ kuprĩg ti?” he mũ, Paulo mỹ. 3 Kỹ Paulo tóg: “ãjag tỹ kygpe kỹ ãjag hẽ ri ké?” he mũ. Kỹ ag tóg: “João tỹ ag kygpe ri ke ti nĩ, ẽg kygpe ti,” he mũ. 4 Kỹ Paulo tóg: “João tóg ag kygpe ja nĩgtĩ, ag tỹ ãjag jykre tovãnh sór nỹtĩn kỹ,” he mũ. “Kỹ tóg vẽnh kar mỹ kãmén ja nĩ gé, ag tỹ ũ tỹ ti nón kãtĩ ẽn ki ge jé, hã vỹ: Jesus, he mũ,” he tóg, Paulo ti. 5 Ag tỹ tag mẽ kỹ ag tóg ti mỹ: “Jesus jiji tó kỹ ẽg kygpe ge,” he mũ. 6 Kỹ Paulo tóg ã nĩgé tỹ ag mẽg mũ, kỹ Topẽ kuprĩg tóg ag ki rã mũ sir. Vẽnh vĩ ũ han ag tóg mũ sir. Kỹ ag tóg Topẽ vĩ tó mũ gé. 7 Ũ tỹ 12 ag hỹn, vẽnh vĩ ũ han mũ ẽn ag.
8 Kỹ Paulo tóg Israel tỹ vẽnh kanhrãn jafã kãra rã mũ. Ti tỹ mũmẽg vãnh nĩn kỹ tóg Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ kãmén mũ. Kysã tãgtũ ki tóg ag mỹ

kãmén mũ, ag tỹ hẽn ri ke mũn ti vĩ kri fi jé. 9Hã ra ũ ag tóg ti vĩ to fe
ũ nỹtĩ sir, ag tỹ kri fi jãvãnh nỹtĩn kỹ. Kỹ ag tóg to é hen kỹ ag tóg to vĩ
kónãn mũ, vẽnh kar jo. Kỹ Paulo tóg ag mré vĩ mãn tũ nĩ sir. Jesus mré
mũ ag mỹ tóg: "vyr mỹ ẽg nỹtĩ," he mũ. Kỹ tóg escola krẽm ag kanhrãn
mũ sir, kurã kar ki. Escola to professor ẽn jiji hã vỹ: Tirano, he mũ.
10Prỹg régre ki tóg tá nĩ nĩ, gen kỹ, Paulo ti. Hã kỹ ga tỹ Ásia tá ke ag kar vỹ
Jesus vĩ mẽg mũgtĩ, Israel ag kar, fóg tỹ Grego he mũ ag kar ke gé. 11Kỹ Topẽ
tóg Paulo mỹ vẽnh jykre nĩm mũ gé, kỹ tóg ẽg tỹ nén han vãnh tỹ hẽn ri ke hyn
han mũ. 12Kejẽn ag tóg Paulo kur tỹ ũn kagyga ag mẽgmẽg mũ, ag tỹ há' he jé.
Paulo tỹ kur mẽ kar kỹ ag tóg tỹ ũn kagyga ag mẽgmẽg mũ. Kỹ ag tóg hághá'
he mũ. Vẽnh jagrẽ kórég ag vỹ gen kỹ pa mũ gé, ũn kaga ag tỹ ti kur mẽ kỹ.

Kujá ag

13Kỹ Israel ag kujá ag vỹ tá nỹtĩ gé. Kujá ẽn ag tóg ẽmã kar kri rũm ke tĩ.
Kejẽn ag tóg ãjag tỹ vẽnh jagrẽ kórég ven kỹ ag tóg Jesus jyjy tó tĩ. Ón kỹ ag tóg
tó tĩ. Kỹ ag tóg ũ mỹ: "Jesus jykre tỹ sóg ã kutẽm ke mũ, Paulo tỹ ũn kãmén tĩ
ẽn jykre tỹ," he mũ, ũn jagrẽ kórég mỹ. Hã ra ag tỹ ón kỹ Jesus jiji tó vẽ. Ti mré
ke pịjé'. 14Ũ tỹ ge tó mũ ag vỹ tỹ Israel ag nỹtĩ. Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág krẽ
ag vẽ, kỹ ti jiji hã vỹ: Ceva, he mũ, ag panh jyjy ti. Ũ tỹ 7 ke ag vẽ, ti krẽ ẽn ag.
15Ag tỹ ũn jagrẽ kórég mỹ Jesus jiji tó kỹ vẽnh jagrẽ kórég ẽn tóg ag
mỹ: "Jesus ki kanhró sóg nĩ, Paulo mẽ inh huri ke gé, hã ra ãjag tóg tỹ ũ
nỹtĩ?" he mũ ag mỹ, kujá ag mỹ. 16Kỹ ũn jagrẽ kórég ẽn tóg ag to hũm he
mũ. Ag kygrẽg tóg mũ, hã ra ag tóg ti tỹ hẽ ri ke tũ nĩ. Kỹ ag tóg kator kỹ
rinfig mũ sir, kygvénh kỹ. 17Kỹ Éfeso tá ke ag kar tóg mẽg mũ, Israel kar,
fóg tỹ Grego ag kar ke gé. Kỹ ag tóg mũmẽgmẽg mũ sir. Kỹ Jesus Cristo
jiji tóg ag mỹ tar nĩ, ag mỹ tóg nén kar kãfór nĩ, Jesus Cristo jyjy ti.
18Kỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag tóg ãjag jykre kórég tugtó mũ sir, jagnẽ mỹ. 19Ũ
ag tóg curandeiro tũ han ja nĩgtĩ, kujá tũ ke gé. Kỹ ag tóg ãjag vẽnh rán gé
kãmũ mũ, curandeiro tỹ vẽnh rán ẽn ti. Kỹ ag tóg kuprũn kãn mũ sir, vẽnh kar
rĩnve. Ag tỹ ti kaja nĩkrén kỹ tóg kaja e ja nĩ, jãnkamy tỹ 50 mil hỹn. 20Hã kỹ
Topẽ vĩ tóg sir vẽnh kar kri rũm ke mũ. Kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg kri fig mũ sir.

Éfeso tá vẽnh génh

21Kar kỹ Paulo tóg to jykrén mũ. Ga tỹ Macedônia mĩ tóg kutẽ sór
mũ, ga tỹ Grécia mĩ, Jerusalém ra tĩg jé. "Isỹ Jerusalém ra tĩg kar
kỹ sóg cidade tỹ Roma ra tĩg sór mũ gé," he tóg, Paulo ti. 22Kỹ tóg ga
tỹ Macedônia ra ũn régre ag jẽgnẽg mũ, ti mré rãnhrãj mũ ag, hã vỹ:
Timóteo mré Erasto, he mũ. Ti hã tóg hã ra ga tỹ Ásia tá nĩ nĩ ver, Paulo ti.
23Kejẽn vẽnh génh tóg kutẽ mũ, Jesus japry tugrĩn, ti jamĩn tugnĩn. 24Ũ tóg
Éfeso tá nĩ nĩ, ũ tỹ prata tỹ ĩn sĩ kãggrá han mũ ti, ũ tỹ topẽ tỹ Diana he mũ fi
jo ĩn sĩ ẽn kãggrá han mũ ti, retrato ẽn. Ũ tỹ han mũ jiji hã vỹ: Demétrio, he mũ.
Ti camarada tỹ hẽn ri ke ag tóg vẽnh rãnhrãj ẽn ki nén há vég tĩ. Ag ganho vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

25Kỹ tóg ã camarada ag jé prẽr kãn mũ, Demétrio ti. Ũ tỹ ã ri kén rãnhrãj mũ ag jé prẽr tóg mũ gé. Ag vẽnh mãn kỹ tóg ag mỹ: “ha vé,” he mũ. “Vẽnh rãnhrãj tag ki ẽg tóg nén ũ há vég mũgtĩ, ẽg ganho ti. Tag ki ẽg há nỹtĩ,” he tóg. 26“Hã ra Paulo tag tóg cidade tag ki tóg ũ tỹ hẽn ri ke krĩn mũ sir, ga tỹ Ásia mĩ ke gé. Ag mỹ tóg: “vẽnh nĩgé tỹ han ja pi(jé) tỹ Topẽ nĩ',” he tĩ. Kỹ ag tóg ti vĩ kri fig mũ sir. Tag vég ẽg mũ (mỹr),” he tóg. 27“Kỹ ẽg tỹ nén tag tóg tũ' he sór mũ sir ti tugrĩn, ẽg ganho ti. Hã ra Diana fi jo ĩn tóg tỹ nén ũ tũ nĩ ke gé, ti sĩnvĩ nĩ ra. Kỹ fi tóg tỹ nén ũ tũ nĩ gé sir, fi tỹ tỹ ũn mág nĩ ra. Ásia kar mĩ ag tóg fi to jãnjãn tĩ, ga kar mĩ ke gé. Hã ra tóg fi tỹ tũg' henh ha, Paulo ti, ti tỹ: “vẽnh kãggrá pi(jé) tỹ Topẽ nĩ', hen kỹ,” he tóg, Demétrio ti, ũ tỹ fi jo ĩn sĩ han mũ ẽn ti.

28Ag tỹ tag mẽ kỹ ag fe tóg gỹm ke mũ sir. Kỹ ag tóg jamã hár(a) prẽr kỹ: “!..topẽ tỹ Diana fi vỹ kãfór ne..! !..Tỹ fi Éfeso ag tũ ne..!” he mũ sir, prẽnprẽr kỹ. 29Kỹ cidade ẽn ki ag vẽnh génh vẽ sir, kỹ vẽnh kar tóg ĩn mág ẽn ra pétẽ mũ, ĩn kri ĩn tũ ẽn ra. Gaio he mũ ti pére ag tóg mũ mũ, ti kãgmĩ kỹ, Aristarco ke gé. Macedônia tá ke ag vẽ. Ẽn ag tóg Paulo mré kãmũ ja nĩgtĩ. Ẽn ag kugmĩg ag tóg mũ, ag tỹ ĩn mág ẽn ra ag tatĩ mũ jé.

30Kỹ Paulo tóg ra tĩg sór mũ, ag mré vĩ jé, hã ra ũ tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag tóg ti mỹ: “tĩ tũg ra,” he mũ. 31Kỹ ga tỹ Ásia tá pã'i ag tóg ti mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ gé, ti tỹ ĩn mág ẽn ra tĩ tũ nĩ jé. Ti to ag tóg há nỹtĩ, pã'i ag.

32Ĩn mág tá ag tóg vẽnh mãn kỹ nỹtĩ nĩ, ũ tỹ hẽn ri ke ag. Kỹ ũ ag tóg nén ũ tó tĩ, prẽnprẽr kỹ, jó ũ ag tóg nén ũ tó tĩ, prẽnprẽr kỹ. Kỹ vẽnh kar tóg vĩ vĩ he kãn mũ sir. Vẽnh mãn kỹ ag nỹtĩ, hã ra ag tóg: “ẽg tỹ hẽ ri ke jé vẽnh mãn nẽ hỹn'?” he mũ. 33Kỹ Israel ag tóg vẽnh kar mỹ ũ ven mũ gé, Alexandre he mũ ẽn. Kỹ Alexandre tóg ã nĩgé tỹ ge mũ, ag tỹ katy' he jé. Kỹ tóg ag mỹ kãmén sór mũ. 34Kỹ ag tóg vég mũ sir, ti tỹ tỹ Israel nĩ ti, Alexandre ti. Hã ra ag tóg tỹ fóg nỹtĩ, tá vẽnh mãn kỹ nỹtĩ ag. Kỹ ag tóg Israel ag to jũgjũ nỹtĩ nĩ. Ag tỹ ti tỹ tỹ Israel nĩ ẽn ven kỹ vẽnh kar tóg prẽr pir han mũ, hã vỹ: “!.. Éfeso tá ke fi tỹ vẽnh kar kãfór ne..! !..Diana he mũ fi vỹ vẽnh kar kãfór ne..!” he mũ, prẽnprẽr kỹ. Hora régre han ag tóg mũ sir, ge nỹtĩ ki.

35Governo mỹ rán tĩ ẽn tóg hã ra ag fe tỹ há' he mũ. Kar kỹ tóg ag mỹ: “Éfeso tá ke',” he mũ. “Vẽnh kar vỹ Diana fi ki kanhró nỹtĩ,” he tóg. “Éfeso tá ẽg tóg fi ki rĩr mũ. Fi kãggrá nẽji tóg kanhkã tá kãkutẽ ja nĩ. Vẽnh kar tóg tag ki kanhró nỹtĩ,” he tóg. 36“Ũ tóg tag kato vĩ tũ nĩgtĩ (mỹr),” he tóg. “Hã kỹ jatu ké. Krĩ rỹg tũg ra,” he tóg. 37“Tag ag tatĩ ãjag tóg kãmũ ja nĩgtĩ, hã ra ag tóg topẽ fi jo ĩn tá nén ũ péju ja tũ nĩgtĩ. Ẽg topẽ fi to ag tóg vĩ kónãn tũ nĩgtĩ (mỹr),” he tóg. 38“Demétrio mỹ ag kato vĩ sór ke mũ'?” he tóg. “Vẽnh kãggrá han mũ ag mỹ ti mré ag vĩ kafãn sór mũ'?” he tóg. “Kỹ kófa ag mỹ tómnĩ ge, vẽnh jyvẽn ke kurã ẽn kã. Ag kato vĩmnĩ ge,” he tóg. 39“Ãjag tỹ hã ra nén ũ tó sór kỹ ãjag tóg ẽg tũ ki kanhró nỹtĩ. Kurã nĩm jé ẽg tóg ke mũ, kỹ ẽg vẽnh mãn kỹ venh mũ ha,” he tóg. 40“Hã ra ẽg tỹ ón kỹ vẽnh génh kỹ ũ ag hỹn ẽg to: pã'i mág tỹ imperador kato ag tẽ sór mũ, he mũ. Nén ũ tũ to ãjag tóg vẽnh mãn mũ (mỹr),”

he tóg. “Ũ tỹ ẽg mỹ: ne nẽ? he mũ ra ẽg tỹ ne tónh ke tóg tũ tĩ,” he tóg, governo mỹ rán tĩ ti. 41 Kar kỹ tóg ag mỹ: “ha mũ jẽg,” he mũ. Kỹ ag tóg mũ mũ sir.

Paulo tỹ ga tỹ Macedônia mĩ tĩg

20 1 Vẽnh kar tỹ jatu ke mãn kỹ Paulo tóg Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag jé prẽr mũ. Ag jyvẽn tóg mũ, kỹ tóg ag mỹ: “sỹ tĩ ma,” he mũ. Kỹ tóg ga tỹ Macedônia ra tĩ mũ. 2 Kỹ tóg ga ẽn mĩ tĩ mũ, kỹ tóg fĩn kutẽ mũ. Jesus ki ge kỹ nỹtĩ kar ag jyvẽn mág tóg mũ. Kỹ tóg tĩg mãn kỹ ga tỹ Grécia tá jun mũ. 3 Tá tóg kysã tãgtũ tũg mũ. Kỹ tóg ga tỹ Síria ra vỹn ke sór mũ, canoa mág kãmĩ. Hã ra Israel ag tóg tá ti vóg kónãn sór mũ. Kỹ tóg to jykrén kỹ ga tỹ Macedônia mĩ kutẽ mũ, ga tỹ Síria ra vỹn ken jé. 4 Ti mré ag tóg mũ mũ, hã vỹ: Sópatro, he mũ, Pirro kósin tag ti, Beréia tá ke tag ti. Kỹ Tessalônica tá Artistarco tóg ti mré tĩ mũ, Segundo ke gé. Derbe tá Gaio tóg ti mré tĩ mũ, Timóteo ke gé. Ásia tá Tíquico tóg ti mré tĩ mũ, Trófimo ke gé. 5 Ẽn ag kar vỹ ẽg jo mũ mũ, cidade tỹ Trôade ra. Tá ag tóg ẽg jãvãnh mũ sir.

6 Kỹ ẽg tóg cidade tỹ Filipos tá pa mũ, festa tỹ pão jẽgja tũ ke kurã kar kỹ. Kỹ ẽg tóg kurã tỹ 5 (ke) tũg kỹ Trôade tá junjun mũ ag tá, ẽg jo mũ ag tá. Tá ẽg tóg kurã tỹ 7 (ke) tũg mũ sir.

Cidade tỹ Trôade tá

7 Semana tỹ kurã ve ki ẽg tóg vẽnh mãn mũ sir, Domingo kã, Jesus jamĩ kó jé. Kỹ Paulo tóg tỹ vaj kỹ tĩg sór mũ, hã kỹ tóg ag mré vẽmén mág mũ. Kỹ ẽg tóg meia noite pétẽm mũ, vẽmén nỹtĩn ki. 8 Ĩn to jãpry jafã tá ẽg nỹtĩ, kỹ néj gru tỹ hẽn ri ke tá grug kỹ nỹtĩ nĩ.

9 Kỹ kyrũ tóg tá nĩ nĩ, ti jyjy hã vỹ: Êutico, he mũ. Jãnkã ror kã tóg nĩ nĩ, janela kã. Hã ra tóg nũr mũ sir. Nũr sér han tóg mũ sir. Jó Paulo tóg vẽmén jẽ nĩ. Kỹ tóg ã nũr kỹ jãnkã ror ki kutẽ mũ. Janela tãgtũ tá nĩ kỹ tóg ẽprã kutẽ mũ. Kỹ tóg ter ja nĩ sir, ag tỹ re kỹ, ti ve jé.

10 Kỹ Paulo tóg tére mũ gé sir. Ti kri tóg pãnh ke mũ. Kỹ tóg ti kãgũg mũ, ã nĩgnó tỹ. Kỹ tóg ag mỹ: “fe kaj tũg ra,” he mũ. “Ti kuprĩg vỹ ti kãkã nĩ nĩ,” he tóg. 11 Kỹ tóg tãpry mũ, Paulo ti. Jesus jamĩ kãnhkrég tóg mũ sir, kỹ tóg ko mũ gé. Ag mỹ tóg vẽmén mág han mãn mũ gé, kỹ tóg tỹ vaj mũ. Vaj kỹ tóg tĩ mũ, cidade ẽn ki kutẽ kỹ, Paulo ti.

12 Hã ra ag tóg kyrũ ẽn pére kãmũ mũ. Rĩr tóg nĩ nĩ, kỹ ag krĩ tóg há¹ he mũ sir.

Cidade tỹ Mileto ra

13 Kỹ ẽg tóg ti jo canoa mág kãra ge mũ, Paulo jo. Kỹ ẽg tóg cidade tỹ Assôs ra mũ mũ. Tá Paulo tóg ẽg mré canoa kãra rã sór mũ gé, ti tỹ ẽg mré tĩg jé. “Iso ra mũ jẽg, inh hã vỹ inh pẽn kã ra tĩ mũ,” he ja tóg nĩgtĩ, Paulo ti. 14 Ẽg tỹ cidade tỹ Assôs tá pa kỹ tóg ẽg mré tĩ mũ gé, Paulo ti, canoa mág kãmĩ. Kỹ ẽg tóg cidade tỹ Mitilene tá junjun mũ. 15 Tá pa kỹ ẽg tóg tỹ vaj kỹ goj vãso tỹ Quios kakãm krỹg mũ. Tỹ vaj kỹ ẽg tóg goj vãso tỹ Samos to hã nũgnũr mũ, kỹ ẽg tóg tỹ vaj kỹ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

cidade tỹ Mileto tá junjun mũ sir. 16 Paulo tóg: “Éfeso ra ẽg mũnh ke tũ nĩ,” he ja nĩgtĩ. “Ẽg tỹ Jerusalém kukãm mũnh ke vẽ, hã kỹ ẽg tóg Ásia ki nỹtĩnh ke tũ nĩ. Festa tỹ Pentecoste ki tóg sỹ Jerusalém tá nĩnh há tĩ,” he ja tóg nĩgtĩ, Paulo ti.

Paulo tỹ Jesus mré ke ag mré vĩ

17 Mileto tá nĩ kỹ tóg Éfeso ra vẽnh vĩ jẽnẽg mũ, Paulo ti, kófa ag mỹ, Jesus ki ge kỹ nỹtĩ to pã'i ag mỹ, ag kãmũ jé. 18 Ag tỹ tá junjun kỹ tóg ag mỹ: “inh ve ja ãjag tóg (mỹr),” he mũ. “Inh kãtĩg ven kã ãjag tóg inh vé, isỹ ga tỹ Ásia tá jun vén kã,” he tóg. 19 “Ẽg Senhor tỹ Jesus tỹ inh mỹ nén nĩm ja han isóg tĩ. Vẽnh kãfór han tũ sóg tĩ. Kejẽn sóg fỹ tĩ gé, sỹ vẽnh jykre pãno ven kỹ. Israel ag tóg iso jũgjũ tĩ gé, kỹ sóg vẽsỹrénh tĩ gé,” he tóg.

20 “Nén há kar tó sóg tĩ ãjag mỹ. Inh pi(jé) ãjag mỹ tó tũ nĩgtĩ', sỹ nén ki kanhrãn mũ ti'. Ẽg vẽnh mãn ki sóg tó ja nĩgtĩ, ãjag ĩn krẽm ke gé,” he tóg. 21 “Israel ag mỹ sóg tó ja nĩgtĩ, inh mré ke ag mỹ, fóg tỹ Grego ag mỹ ke gé, ag tỹ ãjag jykre tovãnh jé, Topẽ jykre han jé, Jesus Cristo ki rã jé, ẽg Senhor ki. Tag tó ja sóg nĩgtĩ,” he tóg, Paulo ti.

22 “Ha vé, Jerusalém ra sóg tĩ mũ, Topẽ kuprĩg tỹ inh mỹ: ha tĩg, hen kỹ. Isỹ tá nén venh ke ki kagtĩg sóg nĩ ver,” he tóg. 23 “Hã ra Topẽ kuprĩg tóg inh mỹ tag tó tĩ, ha mẽ: “ã se jé ag tóg ke mũ, ã vóg kónãn jé ag tóg ke mũ,” he tóg tĩ. Isỹ ẽmã ũ ki rã tóg inh mỹ inh vẽsỹrénh ke tó tĩ, Topẽ kuprĩg ti,” he tóg. 24 “Hã ra tóg inh mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ. Ag tỹ isén ke mũ ra tóg inh mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ gé. Sỹ inh rãnhrãj kãn há tóg tĩ, Jesus Cristo tỹ inh mỹ vẽnh rãnhrãj nĩm ja ẽn ti, hã vỹ: sỹ vẽnh kar mỹ Jesus to vĩ sér ẽn tó jé, he mũ, sỹ Topẽ tỹ ẽg jagẽgtãn mũ ti tó jé, he mũ,” he tóg.

25 “Ha vé, inh ve mãn ke tũ ãjag tóg nĩ ha, ki kanhró sóg nĩ. Ũ tỹ hẽn ri ke ag mỹ sóg Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ tó ja nĩgtĩ, isỹ ag venh tĩg kỹ. Hã ra ag kar ẽn tóg inh ve mãn ke tũ nĩ ha,” he tóg. 26 “Hã kỹ sóg ãjag mỹ tó mũ. Ũ tỹ Jesus ki rã tũ nĩn kỹ tóg iso: inh mỹ tóg tó ja tũ nĩ, henh ke tũ nĩ,” he tóg. 27 “Ãjag mỹ sóg tó kãn, Topẽ jykre kar tó sóg ãjag mỹ. Inh pi(jé) ãjag mỹ nén ũ tó tũg ja nĩ',” he tóg. 28 “Vẽnh ki rĩrmnĩ, vẽso jykrén kỹ. Kỹ Jesus ki ge mũ kar ag ki rĩrmnĩ gé. Topẽ kuprĩg vỹ ãjag tỹ ag to pã'i hyn han, kỹ ag ki rĩr há han nĩ. Ã kyvénh tỹ tóg ag kygjãm mũ mỹr, Jesus ti. Ti mỹ ag tóg tỹ ti mẽg ri ke nỹtĩ, kỹ ãjag tỹ ti mẽg ẽn jẽn ke,” he tóg. 29 “Isĩg kỹ ũ ag tóg ãjag to junjun ke mũ, kỹ ag tóg mĩg ri ke nỹtĩ, ti mẽg mãn sór kỹ, hã vỹ: Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag kókén sór mũ, he mũ,” he tóg. 30 “Ãjag kãmĩ ũ tóg vẽnh ó tónh ke mũ gé, Jesus mré mũ ag tỹ ag mré mũ kónãn han jé,” he tóg. 31 “Kỹ vẽnh ki rĩr. Iso jykrén. Prỹg tãgtũ ki sóg ãjag jyvẽn, kurã ki, kuty ki ke gé. Ãjag kar jyvẽn sóg (mỹr). Ãjag jyvẽn kỹ sóg fỹ tĩ gé kejẽn,” he tóg. 32 “Hã ra sóg Topẽ mỹ: ag ki rĩr, he mũ, ãjag to. Topẽ vỹ ã vĩ tỹ ãjag ki rĩr ke mũ gé, ti tỹ ãjag jagãgtãn kỹ. Ti hã vỹ ti ki rã to ãjag tar han ke mũ, Topẽ ti. Ãjag mỹ tóg ẽmã há tãvĩ nĩm ke mũ gé, kar kỹ, ti tũ kar ag mré hã,” he tóg, Paulo ti.

33 “Inh pi(jé) ãjag mỹ: inh mỹ jãnkamy nĩm, inh mỹ kur nĩm, he mũ',” he tóg. 34 “Isỹ nén ũ génh jé sóg rãnhrãj ja nĩgtĩ (mỹr), inh nĩgé tỹ. Kỹ inh rãnhrãj

ki inh companheiro ag vỹ ãjag tũ ti vigve ja nĩgtĩ gé inh kóm," he tóg. 35"Hã ki sóg ãjag mỹ Jesus jykre ti ven mũ. Ẽg rãnhrãj ki ẽg tũ ven kỹ ẽg tóg ũn krónhkrój ag mỹ nén ũ vin ke mũ gé, ẽg tỹ ti jykre han kỹ. Ẽg Senhor tỹ Jesus vĩ mĩ sóg ẽkrég tĩ. Ti hã tóg ẽg mỹ tag tó ja nĩgtĩ, kỹ tóg: "ũ tỹ ẽg mỹ nén ũ nĩm kỹ tóg pãgsĩ nỹ," he ja nĩgtĩ. "Há sĩ tóg nỹ. Ẽg tỹ ũ mỹ ẽg tũ nĩm hã kỹ tóg há nỹ," he ja tóg nĩgtĩ, Jesus ti," he tóg, Paulo ti. Paulo tỹ ag mỹ ken hã vẽ.

36Ti tỹ tó kãn kỹ tóg ã jakrĩ tỹ jẽ mũ, kỹ tóg Topẽ mré vĩ mũ, vẽnh kar to. 37Kỹ ag tóg kygfỹ' he mũ. Paulo nunh jãgmỹ ag tóg ãjag nĩgnó fón mũ, ti ki ag tóg nhun ke mũ. 38Ag mỹ tóg e tĩ, ti tỹ ag mỹ: "inh ve mãn ke tũ ãjag nĩ ha," hen kỹ. Kỹ ag tóg canoa mág ra ti mré mũ mũ sir.

Jerusalém ra

21 1Vãhã ẽg tóg ag mỹ: "ẽg mũ sór vẽ," he mũ. Ẽg tỹ ag ré kỹ mũ kỹ tóg ag mỹ jagy tĩ. Ge ra ẽg tóg tá pa mũ. Kỹ ẽg tóg canoa mág kãmĩ mũ mũ, goj vãso tỹ Cós kukãm, vẽsỹméri. Tỹ vaj kỹ ẽg tóg goj vãso tỹ Rodes tá junjun mũ. Kar ẽg tóg cidade tỹ Pátara tá junjun mũ sir. 2Tá ẽg tóg canoa mág ũ vég mũ gé, ũ tỹ ga tỹ Fenícia ra tĩ mũ ẽn. Kỹ ẽg tóg kãra ge kỹ kãmĩ mũ mũ sir. 3Goj vãso tỹ Chipre vég ẽg tóg mũ, ẽg jakãnh tá. Kỹ ẽg tóg ga tỹ Síria kukãm mũ mũ. Cidade tỹ Tiro tá ẽg tóg krỹg mũ. Ag tỹ canoa tỹ nén rĩnh tĩ ẽn tỹ tá vin han ke vẽ, cidade tỹ Tiro tá. 4Tá ẽg tóg Jesus mré mũ ag vég mũ. Hã kỹ ẽg tóg kurã tỹ 7 (ke) ki tá nỹtĩ nĩ. Topẽ kuprĩg tỹ ag krĩn kỹ ag tóg Paulo mỹ ke mũ, ti tỹ Jerusalém ra tĩg tũ nĩ jé, he ag tóg. 5Ge ra ẽg tóg kurã tỹ 7 (ke) tũg kỹ mũ mãn mũ. Hã ra ag tóg ẽg mré mũ sĩ han mũ, ãjag prũ fag mré hã ke gé. Cidade tá ag tóg pa mũ ẽg mré, kỹ ẽg tóg goj fyr tá ẽg jakrĩ tỹ nỹtĩn kỹ Topẽ mré vĩ mũ. 6Kỹ ẽg tóg: "ẽg mũnh ken vẽ ha," he mũ. Kỹ ẽg tóg canoa kãra ge mũ. Jó ag tóg ãjag jamã ra vỹnvỹn ke mũ gé.

7Kỹ ẽg tóg cidade tỹ Tiro tá pa kỹ mũ mãn kỹ cidade tỹ Ptolemaida tá junjun mũ. Jesus mré ke ag vég ẽg tóg mũ sir tá. Ag mré ẽg tóg kurã pir han mũ.

8Tỹ vaj kỹ ẽg tóg tá pa kỹ cidade tỹ Cesaréia ra mũ mũ, ẽg pẽn kã. Tá ẽg tóg Jesus vĩ tó tĩ ũ ĩn krẽm nỹtĩ mũ, ti jiji hã vỹ: Filipe, he mũ. Ũ tỹ 7 (ke) ẽn ag kã ũ vẽ, ũ tỹ vẽjẽn vẽnh kãpópãm mũ ẽn ag kã ũ vẽ. 9Ti kósin fag vỹ tỹ 4 (ke) nỹtĩ, ũn mén ja tũ fag. Ẽn fag vỹ Topẽ vĩ tó mũgtĩ.

10Si há tũ tá Judéia tá ke ũ tóg kãtĩ mũ, ũ tỹ Topẽ vĩ tó tĩ ti, ti jyjy hã vỹ: Ágabo, he mũ. 11Ẽn tóg ẽg tá jun kỹ Paulo vẽsógfĩn ja tỹ ã nĩgé sigség mũ, ã pẽn ke gé. Kỹ tóg: "Topẽ kuprĩg tỹ tón hã vẽ, ha mẽ: ũ tỹ vẽsógfĩn ja tag tỹ tũ nĩ ẽn vỹ se kỹ jẽnh mũ," he mũ. "Israel ag vỹ ti senh mũ, kỹ ag tóg fóg ag mỹ ti fẽg mũ, he tóg, Topẽ kuprĩg ti," he tóg, Ágabo ti.

12Ẽg tỹ tag mẽ kỹ ẽg tóg Paulo mỹ: "Jerusalém ra tĩ tũg nĩ," he mũ. Kỹ tá ke ag tóg ge mũ sir ẽg mré. 13Hã ra Paulo tóg: "ãjag hã ne tóg kygfỹ' he mũ'," he mũ. "Inh fe kaj han ãjag tóg mũ," he tóg. "Ag tỹ ise sór nỹtĩn kỹ tóg inh mỹ tỹ nén ũ tũ nỹ. Ag tỹ isén sór nỹtĩn kỹ tóg inh mỹ tỹ nén ũ tũ nỹ gé, ag tỹ Jerusalém tá inh vóg kónãn sór kỹ, ẽg Senhor tỹ Jesus tugnĩn," he tóg, Paulo ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

14 Ẽg vĩ mẽ jãvãnh tóg nĩ. Kỹ ẽg tóg vĩ mãn tũ nĩ sir. “Jesus tỹ nén han
mũ vỹ tóg há nĩ,” he ẽg tóg mũ sir. 15 Kar kỹ ẽg tóg nén kar kãn mũ. Kỹ
ẽg tóg Jerusalém ra mũ mũ. 16 Cesaréia tá ke ũ ag tóg ẽg mré mũ mũ gé,
Jesus mré ke ũ ag. Ẽg mỹ ag tóg ũ ven mũ, ẽg tỹ ti ĩn krẽm nỹtĩ jé. Ti jiji
hã vỹ: Menasom, he mũ. Goj vãso tỹ Chipre tá ke vẽ. Vãsỹ tóg Jesus ki rã
ja nĩgtĩ. Ẽg tỹ ti ĩn krẽm nũgnũr ke vẽ.

Paulo tỹ Tiago mré vẽmén

17 Ẽg tỹ Jerusalém tá junjun kỹ Jesus mré ke ag fe tóg mrin ke mũ sir.
18 Tỹ vaj kỹ Paulo tóg ẽg mré Tiago venh tĩ mũ. Kỹ kófa ag kar tóg tá vẽnh mãn
mũ gé. 19 Ag mỹ tóg: “ãjag mỹ há?” he mũ. Kỹ tóg ag mỹ Topẽ tỹ nén han kar tugtó
mũ. Tugtó kãn tóg mũ, Topẽ tỹ fóg kar krĩn mũ ti, ti tỹ ag mỹ Topẽ vĩ tón kỹ. 20 Ag
tỹ mẽ kỹ ag tóg Topẽ mỹ vĩ há han mũ. Kỹ ag tóg Paulo mỹ: “régre!,” he mũ. “Israel
tỹ hẽn ri ke ag vỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ, ũ tỹ mil tỹ hẽn ri ke ag. Ẽn kar tóg Moisés tỹ
ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm ja han (ka)mẽ nĩgtĩ!,” he ag tóg. 21 “Hã ra ũ ag tóg ag mỹ ã
to ón ja nĩgtĩ. Ã to ag tóg: “Israel kar krĩn kónãn tóg tĩ,” he tĩ. “Israel tỹ fóg mĩ mũ
kar krĩn kónãn tóg tĩ, ag tỹ Moisés tỹ ẽg mỹ nén nĩm ja tovãnh jé,” he ag tóg tĩ ã to,
ón kỹ. Ãjag krẽ gré junun fár kym tũg nĩ, he ã nẽji tĩ. Moisés tỹ ẽg mỹ nén nĩm ja
hán mãn tũg nĩ, he ã nẽji tĩ,” he ag tóg, Paulo mỹ. 22 “Kỹ ẽg ne han mũ ha!?” he ag
tóg. “Ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ vẽnh mãn ke mũ, ag tỹ ã kãtĩg mẽn kỹ,” he ag tóg, Paulo
mỹ. 23 “Tag hã han jé ã tóg ke mũ, ha mẽ. Ũ tỹ 4 (ke) ag vỹ ki nỹtĩ ẽg mré, Topẽ
mỹ promessa han mũ ag,” he ag tóg. 24 “Ag mỹ: “inh mré nỹtĩmnĩ,” hemnĩ. Ag mré
vẽnh jãnhkri han nĩ, ẽg jykre ki. Ag tỹ vẽjãrég mũ kỹ ag jo kajãm nĩ. Hã kỹ vẽnh
kar tóg ã jykre ki kanhró nỹtĩ sir. Ũ ẽn ag tỹ ã to ón mũ ve jé ag tóg ke mũ, ã tỹ
Moisés tỹ ẽg mỹ nén nĩm ja ẽn han kỹ,” he ag tóg mũ, Tiago ag, Paulo mỹ.
25 “Jó ég tóg fóg ag tỹ Jesus ki ge mũ ag mỹ vẽnh rá jẽnẽ ja nĩgtĩ, kanhgág
ag mỹ ke gé. Ũ tỹ Israel jykre han tũ kar to ẽg tóg jykrén, kỹ ẽg tóg ag mỹ
vẽnh rá ẽn jẽnẽ ja nĩ. Ag mỹ ẽg tóg: Moisés tỹ ẽg mỹ nén nĩm ja ẽn han ke tũ
ãjag nĩ, he ja nĩgtĩ. Ãjag tỹ nén han ken hã vẽ, ha mẽ: vẽnh kãggrá to festa
ko tũg nĩ, retrato to festa ẽn. Nén ũ kyvénh ko tũg nĩ gé. Nén tỹ vẽsóg ki ter
ja ẽn ko tũg nĩ gé. Ãjag prũ tũ fag mré nỹ tũg nĩ gé, he ja ẽg tóg nĩgtĩ ag mỹ,
ũ tỹ Israel jykre han tũ ag mỹ,” he ag tóg, kófa ag, Paulo mỹ.
26 Kỹ Paulo tóg ũ tỹ 4 (ke) ẽn ag mỹ: “inh mré nỹtĩmnĩ,” he mũ, ũ tỹ
promessa han mũ ag mỹ. Tỹ vaj kỹ tóg ag mré vẽnh jãnhkrig mũ, Israel
ag jykre ki. Kỹ tóg Topẽ jo ĩn to tĩg kỹ ũ tỹ ki rĩr tĩ ag mỹ: “ag mré sóg
vẽnh jãnhkrig mũ,” he mũ sir. Ag mỹ tóg kurã nĩm, Paulo ti, ag tỹ kurã
ẽn kã Topẽ mỹ ti tũ pũn jé, ũ tỹ 4 (ke) ag jo, Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag. Kurã ẽn
to hã ag tóg vẽnh jãnhkrig tĩ, kurã tỹ 7 (ke) ki, promessa han mũ ag.

Ag tỹ Paulo se

27 Kỹ tóg kurã tỹ 7 (ke) ẽn tũ ken kỹ Israel tỹ Ásia tá ke ag tóg Topẽ jo ĩn
tá ti vég mũ sir, Paulo ti. Kỹ ag tóg vẽnh génh mág han mũ. Ti kãmĩg ag tóg

mũ, kỹ ag tóg prẽnprẽr mũ sir. 28"!..Israel kar, kãmũ jẽg ra..!" he ag tóg. "!..
Ũn gré ẽn ve ra..! !..Ũ tỹ vẽnh kar krĩn kónãn mũ ẽn ve ra..! !..Ẽg povo to tóg
vĩ kónãn mo..! !..Moisés tỹ ẽg mỹ nén nĩm ja to..! !..Topẽ jo ĩn to tóg vĩ kónãn
mo..! !..Kỹ tóg fóg ag mỹ: Topẽ jo ĩn kãra ge jẽg, he ja ne..! !..Hã kỹ tóg Topẽ
jo ĩn kavénh mo..!" he ag tóg, prẽnprẽr kỹ, Paulo to. 29Fóg tỹ Trófimo ẽn ve
ja ag tóg nĩgtĩ, Éfeso tá ke ẽn, Paulo mré tĩ mũ ẽn. Jerusalém tá ag tóg ti ve
ja nĩgtĩ, kỹ ag tóg ón kỹ: "Paulo hỹn ti pére vyr, Topẽ jo ĩn kãra," he mũ.

30Kỹ cidade ẽn tá ke kar ag vỹ vẽnh génh mũ sir, jũgjũ kỹ. Ag tỹ Paulo
kãgmĩ kỹ ag tóg Topẽ jo ĩn kãtá ti kutẽm mũ. Kỹ ũ tỹ ki rĩr tĩ ag tóg Topẽ
jo ĩn nĩgfénh mũ sir. 31Kỹ ag tóg ti rẽg mũ, Paulo ti.

Hã ra soldado ag pã'i vỹ mẽg mũ, major ti, Jerusalém tá ke kar ag tỹ vẽnh
génh kỹ. 32Kỹ tóg soldado ag jé prẽr kỹ, ag pã'i jé prẽr kỹ tóg ag to pétẽ mũ.
Ag tỹ soldado ag ve kỹ, ag tỹ major ve kỹ ag tóg sir krỹg he mũ, Paulo rẽn kỹ.
33Hã ra major tóg tá jun mũ. "Ti kãgmĩ ra," he tóg, soldado ag mỹ. "Ti se ra,
ferro régre tỹ," he tóg. "Ũ nẽ?" he tóg. "Ti tỹ ne han nẽ?" he tóg, vẽnh kar mỹ,
major ti. 34Hã ra ũ ag tóg ti mỹ nén ũ tó, kỹ ũ ag tóg ti mỹ nén ũ tó, kỹ tóg ki
kanhrãn tũ nĩ sir. Kỹ tóg soldado ag mỹ: "ẽg ĩn kãra ti rãg," he mũ.

35Ag tỹ sãnsãn he jafã tá junjun kỹ ag tóg ti vãg mũ. Vẽnh kar tỹ ti to
vẽnh génh kỹ ag tóg ti vãg mũ, ag tỹ ti kã kyn ke jé. 36Vẽnh kar tóg ag
nón mũ kỹ: "!..ti rẽ ra..!" he mũ, prẽnprẽr kỹ.

Paulo tỹ ag mỹ vẽnh kãmén mũ

37Ag tỹ ĩn kãra ti rãg sór kỹ Paulo tóg major mỹ: "sỹ ã mré vẽmén há tóg tĩ,"
he mũ. Grego vĩ ki tóg ti mỹ ke mũ. Fóg tỹ major vẽ, hã kỹ tóg Grego vĩ hã tó tĩ.

38Kỹ major tóg ti mỹ: "ã hã ne tóg Grego vĩ tó há nĩ'," he mũ. "Kỹ ã mỹ tỹ Egito
tá ke ẽn tũ nĩ', ũ tỹ kurã ẽn kã vẽnh génh han mũ ẽn', ũ tỹ mil tỹ 4 (ke) mré tĩ mũ
ẽn, governo kato tẽ mũ ẽn ag mré, ẽmã tũ mĩ tĩ mũ ẽn?" he tóg, Paulo mỹ, major ti.

39Kỹ Paulo tóg ti mỹ: "hỹ," he mũ. "Tỹ sóg Israel nĩ," he tóg. "Tỹ sóg cidade
tỹ Tarso tá ke nĩ. Ga tỹ Cilícia tá cidade mág kãfór vẽ, inh mur ja ti. Isỹ povo tag
mré vĩnh há tóg tĩ," he tóg, Paulo ti, major mỹ. 40Kỹ tóg ti mỹ: "ha vĩ ge," he mũ.

Kỹ Paulo tóg sãnsãn he jafã kri jẽ kỹ ag mỹ ke mũ sir. Hebreu vĩ ki tóg
ag mỹ ke mũ, kỹ tóg:

22 1"inh kanhkã'," he mũ. "Ijóg'," he tóg. "Isỹ ãjag mỹ inh jykre
kãmén ke vẽ, ki ẽmẽ," he tóg ag mỹ.

2Kỹ ag tóg ti tỹ Hebreu vĩ ki ag mỹ vĩ mẽg mũ sir, kỹ ag tóg katy' he mũ sir.

3Kỹ tóg ag mỹ: "tỹ sóg Israel nĩ," he mũ. "Cidade tỹ Tarso tá inh mur, ga tỹ
Cilícia tá. Cidade tag ki sóg hã ra mog mũ, kỹ Gamaliel tóg inh kanhrãn. Inh
mỹ tóg ẽg jóg'jóg ag jykre tó kãn, kỹ sóg to tar ja nĩ. Topẽ jykre to sóg tar tãvĩ
ja nĩgtĩ, ãjag tỹ ũri han mũ ri kén," he tóg. "Topẽ jykre hỹn, he sóg tĩ gé, ẽg
jykre ẽn to, hã ra sóg kygnẽ. 4Hã kỹ sóg Jesus mré mũ ag to jũ tãvĩ ja nĩgtĩ. Ag
kãgtén sór ja inh nĩgtĩ, ũn tãtá fag ke gé. Ag sigse ja sóg nĩgtĩ, vẽse ja kãki sóg
ag vãm ja nĩgtĩ gé. 5Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág vỹ ki kanhró nĩ, kófa ag kar ke

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

gé. Ag hã tóg inh mỹ permissão han ja nĩgtĩ, sỹ cidade tỹ Damasco ra tĩg jé, tá ẽg mré ke ag mỹ ven jé. Tá sóg Jesus mré ke ag sigse sór ja nĩ gé, Jerusalém ra ag tatĩ kãtĩg jé, tag ki ag vóg kónãn jé," he tóg, Paulo ti.

Paulo tỹ ã tỹ Jesus ki rã kãmén
(Hk 9.1-19; 26.12-18)

6 "Isĩg kỹ sóg Damasco tá jun mũ. Kỹ tóg vãhã vẽnh jẽngrẽ tar tãvĩ tóg vãhã inh ki kómkóm ke mũ. Kanhkã tá ke vẽ, vẽnh jẽngrẽ tag ti. Rã tỹ ẽg nĩno kã sa ra tóg ke mũ. 7 Kỹ sóg kutẽ mũ. Kỹ sóg vẽnh vĩ mẽg mũ, kỹ tóg inh mỹ: "Saulo', Saulo', ã tỹ ne jé isũ ag vóg kónãn nẽ?" he mũ, vẽnh vĩ ti. 8 Kỹ sóg ẽg Senhor mỹ: "ã tỹ ũ nẽ?" he mũ. Kỹ tóg inh mỹ: "tỹ sóg Jesus nĩ, Nazaré tá ke ẽn," he mũ, "ã tỹ ũn vóg kónãn sór tĩ ẽn hã vỹ tỹ inh nĩ," he tóg inh mỹ. 9 Inh mré mũ ag vỹ vẽnh jẽngrẽ ẽn vigvég mũ. Hã ra ag tóg ũ tỹ inh mỹ vĩ mũ mẽg tũ nĩ.

10 Kỹ sóg ẽg Senhor ti mỹ: "kỹ sỹ hẽ ri kenh ke nẽ?" he mũ. Kỹ tóg inh mỹ: "jẽg nẽ ra," he mũ. "Damasco ki rã. Tá ũ tóg ã mỹ tó kãn mũ, ã tỹ nén han ke ti," he tóg inh mỹ, vẽnh vĩ ti. 11 Hã ra sóg nén ũ vég tũ nĩ, vẽnh jẽngrẽ ẽn tar tãvĩ nĩn kỹ. Kỹ inh mré mũ ag tóg inh nĩgé kãgmĩ kỹ inh pére mũ mũ. Hã ki ẽg tóg Damasco tá junjun mũ sir.

12 Kỹ ũ tỹ Ananias he mũ ẽn tóg inh venh kãtĩ mũ. Moisés tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn han kãn tóg nĩgtĩ, Ananias ti. Damasco tá ke kar vỹ ti to vĩ há han mũgtĩ, Israel ẽn ag kar. 13 Ẽn tóg inh venh kãtĩ mũ, kỹ tóg iso jun kỹ inh mỹ: "régré'," he mũ. "Saulo'," he tóg mũ. "Inh ki ẽvãnh ra," he tóg. Kỹ sóg vẽsỹmér ti vég mũ sir. 14 Kỹ tóg inh mỹ: "ẽg jóg'jóg ag tỹ Topẽ vỹ ã kuprẽg, vãsỹ," he mũ, "ã tỹ ti jykre ki kanhró nĩ jé, ã tỹ ũn kuryj nĩ ẽn ve jé, Cristo ẽn. Ti hã tóg ã mré vĩnh mũ," he tóg inh mỹ, Ananias ti. 15 "Ã tỹ vẽnh kar mỹ ã tỹ nén vég mũ tónh ke vẽ, ã tỹ nén mẽg mũ ti," he tóg inh mỹ. 16 "Kỹ ẽmẽ kỹ nĩ tũg nĩ. Jẽg nẽ ra, ã tỹ kype kỹ jẽ jé, Topẽ tỹ ã tỹ ti vĩ mranh tỹ tũ' he jé. Ti mré vĩ, ti jiji tó kỹ," he tóg inh mỹ, Ananias ti," he tóg, Paulo ti.

Paulo tỹ ã rãnhrãj kãmén

17 "Isỹ Jerusalém ra vỹn ke kỹ sóg Topẽ jo ĩn krẽm ti mré vĩ mũ. Kỹ sóg nén nẽ vég mũ. 18 Ti hã vẽ, ẽg Senhor hã vẽ. Kỹ tóg inh mỹ: "kur Jerusalém tá kutẽ," he mũ. "Ã vĩ mẽnh ke tũ ag nĩ, ã tỹ ag mỹ inh kãmén mũ ra," he tóg inh mỹ.

19 Kỹ sóg ẽg Senhor ti mỹ: "hã ra ag tóg isỹ nén han ja ki kanhró nỹtĩ," he mũ. "Ag sigse han ja isóg tĩgtĩ. Vẽnh kanhrãn jafã krẽm sóg ag mrãnmrãn ja tĩgtĩ gé, ũ tỹ ã ki ge kỹ nỹtĩ ag," he sóg ti mỹ. 20 "Kỹ sóg ag tỹ Estêvão tén kỹ, ag tỹ ũ tỹ ã vĩ tó mũ ẽn tén kỹ sóg tá jẽ ja nĩ gé, kỹ tóg inh mỹ há ja tĩ, ag tỹ ti tén kỹ. Ag kur ki sóg rĩr ja nĩgtĩ gé, ũ tỹ Estêvão tén mũ ag kur ki," he sóg, ẽg Senhor mỹ.

21 Hã ra tóg inh mỹ: "vó, ha tĩg," he mũ. "Kór há ra sóg ã jẽnẽnh mũ, kuvar há ra. Fóg kar to sóg ã jẽnẽnh mũ, kanhgág kar to ke gé," he tóg inh mỹ," he tóg, Paulo ti.

22 Hã ra vẽnh kar ẽn ag tóg ẽmẽ kỹ nỹtĩ nĩ. Ag tỹ ti vĩ tag mẽ kỹ ag tóg prẽnprẽr mũ sir. "!..Ti tén ra..!" he ag tóg. "!..Ũ tỹ ge vỹ kóreg ne..!" he ag

tóg. “!..Ti rĩr nĩn kỹ tóg ẽg mỹ tỹ ũ nỹnh mo..!” he ag tóg. 23Prẽnprẽr ag tóg mũ. Ãjag kur vãm ag tóg mũ, ga funfur han ag tóg mũ sir. Ag jũgjũ vẽ.

24Kỹ major vỹ: “ĩn kãra ti rãg,” he mũ. “Nén fár tỹ ti mrãnmrãn, cavalo tỹ mrãn ke jafã ri ke ẽn tỹ. Hã tỹ ti ki jẽmẽ. Ag tỹ hẽ ri ke jé ã to vĩ kónãn nẽ? hemnĩ ti mỹ,” he tóg, major ti, soldado ag mỹ. Major tóg Paulo tỹ ag mỹ nén tó ja ẽn mẽ ja tũ nĩ, ti tỹ Hebreu ag vĩ ki kagtĩg nĩn kỹ. Hã kỹ tóg soldado ag mỹ: “ti ki jẽmẽ,” he mũ sir.

25Kỹ ag tóg ti ség mũ, nén fár tỹ, ag tỹ ti mrãnmrãn jé. Hã ra Paulo tóg capitão mỹ, ũ tỹ tá jẽ ẽn mỹ tóg: “mỹ ã mỹ kuryj, ag tỹ inh mrãnmrãn ke ti?” he mũ. “Tỹ sóg Romano nĩ, hã ra ag tóg nén fár tỹ inh mrãnmrãn sór mũ, ũ tỹ inh ki jẽmẽg tũ ra, ag tỹ inh jyvẽn tũ ra,” he tóg, Paulo ti. 26Kỹ tóg capitão mỹ e tĩ, kỹ tóg major mỹ tónh tĩ mũ. Ti mỹ tóg: “ã tỹ ne han ke nẽ ha?” he mũ. “Romano vẽ mỹr,” he tóg ti mỹ. 27Kỹ major tóg ti to kãtĩ mũ, kỹ tóg ti mỹ: “kỹ ã mỹ tỹ Romano nĩ'?” he mũ. Kỹ Paulo tóg: “hỹ,” he mũ. 28Kỹ major tóg ti mỹ: “isỹ tỹ Romano nĩ jé sóg jãnkamy tỹ hẽn ri ke tỹ kajãm,” he mũ ti mỹ. Kỹ Paulo tóg ti mỹ: “inh mur kã sóg ge nĩ hã ra, inh panh ri kén,” he mũ. 29Kỹ ag tóg ti tovãnh mũ sir, ũ tỹ ti mrãnmrãn ke mũ ẽn ag. Hã ra tóg major mỹ e tĩ, ti tỹ ti se kỹ. Ti tỹ ũn Romano senh ke tũ vẽ vẽ, hã kỹ tóg ti mỹ e tĩ.

Israel tỹ pã'i ag tỹ Paulo vĩ mẽg mũ

30Tỹ vaj kỹ major tóg Israel ag ki jẽmẽ mãn sór mũ, ag tỹ hẽ ri ke kỹ Paulo to jũ mũ ti. Kỹ tóg ti kavãn mũ. Kỹ tóg Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág ag jé prẽr mũ, vẽnh jyvẽn tĩ kar ag ke gé. Kỹ tóg Paulo pére tĩ mũ, ag jo ti fẽg jé.

23 1Kỹ Paulo tóg vẽnh jyvẽn ti ag vég mũ, kỹ tóg: “inh kanhkã',” he mũ. “Vẽnh jykre há kar han isóg nĩgtĩ (mỹr), kurã kar ki, ũri ke gé, isỹ Topẽ mĩ ẽkrén kỹ,” he tóg.

2Kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág tóg ke mũ, ũ tỹ Ananias he mũ ẽn vỹ: “ti jẽnky ki tãnh,” he mũ, ti jy nỹtĩ ag mỹ.

3Kỹ Paulo tóg ti mỹ: “Topẽ vỹ ã tãnh ke mũ,” he mũ. “Jykre régre ã nĩ, kỹ ã tóg tỹ ĩn to ró ri ke nĩ. Ẽg tỹ tinta kupri tỹ to tĩn kỹ ẽg tóg ti kóreg vég tũ nĩgtĩ, tinta krẽm ti kóreg ti,” he tóg. “Inh jyvẽn sór ã tóg mũ, Topẽ jykre ki, hã ra ã hã tóg Topẽ jykre mranh, ã tỹ ag mỹ: ti tãnh ra, hen kỹ,” he tóg, Paulo ti.

4Kỹ tá nỹtĩ ag tóg ti mỹ: “ã hã tóg Topẽ camarada mỹ vĩ kónãn, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág mỹ,” he mũ, Paulo mỹ. 5Kỹ Paulo tóg: “mẽ',” he mũ. “Ti tỹ tỹ pã'i mág nĩn ki sóg kagtĩg ja nĩ, ke tũ nĩ mũ ra sóg ti to vĩ kónãn ja tũ nĩ vẽ,” he tóg. “Topẽ vĩ ki tag tóg rán kỹ nĩ nĩ, hã vỹ: ã povo tỹ pã'i mág to vĩ kónãn tũg nĩ, he mũ,” he tóg, Paulo ti.

6Hã ra Paulo tóg ag vég mũ, vẽnh jyvẽn tĩ ag. Ũ ag tóg tỹ Saduceu nỹtĩ, kỹ ũ ag tóg tỹ Fariseu nỹtĩ. Vyrmỹ ag jykre nỹtĩ. Kỹ Paulo tóg jamã hár(a) ke kỹ ag mỹ: “inh kanhkã',” he mũ. “Tỹ sóg Fariseu nĩ, kỹ inh panh tóg tỹ Fariseu nĩ gé,” he tóg. “Topẽ vỹ ũn ter mũ ag rĩnrĩn mãn ke mũ. Tag vỹ inh mỹ ki hã ke nĩ, hã kỹ ãjag tóg iso jũgjũ mũ,” he tóg, Paulo ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

7Ti tỹ tag tó kar kỹ vẽnh jyvẽn tĩ ag tóg vẽnh kãpugpóv kỹ nỹtĩ. Fariseu ag tóg Saduceu ag mré vĩ jũgjũ han mũ, jagnẽ vĩ kafãn kỹ. 8Saduceu ag mỹ tóg tũ tĩ, Topẽ tỹ ẽg ter mũ rĩn mãn mũ ti. Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg ag mỹ tũ tĩ gé. Kỹ vẽnh kuprĩg tóg ag mỹ tũ tĩ gé. Hã ra Fariseu ag mỹ tóg nỹtĩ, vẽnh kuprĩg, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã, ti tỹ ẽg rĩn mãn mũ ke gé. Hã kỹ ag tóg jagnẽ vĩ kafãn mũ sir. 9Kỹ ag tóg jagnẽ to jũgjũ kỹ prẽnprẽr mũ. Fariseu ag kãmĩ ũ ag tóg jẽg nẽ nẽ kỹ, Saduceu vĩ kafãn kỹ ag tóg: “nén ũ kórég han tũ ti nĩ, Paulo ti,” he mũ. “Hẽn ri ke mũn ti hỹn nén nẽ ve ja nĩ, vẽnh kuprĩg hẽn ri ke mũn, ke tũ nĩ kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã,” he ag tóg, Fariseu ag, Topẽ vĩ to professor ag. 10Kỹ vẽnh génh tóg kutẽ mũ ve nĩ. Kỹ major tóg Paulo to jykrén mũ. “Ag hỹn gen kỹ ti janjãn ke mũ, ti jónjãn kỹ,” he tóg, vẽnh génh ven kỹ. Kỹ tóg soldado ag mỹ: “kur mũ jẽg, ti kãgmĩ jé, ẽg ĩn kãra ti rãg jé,” he mũ, major ti. Kỹ ag tóg ĩn kãra ti rãg mũ.

11Tỹ kuty kỹ Jesus tóg Paulo mré vĩ mũ. “Kamẽg tũg ra,” he tóg ti mỹ. “Jerusalém tá ã tóg inh vĩ tó há han. Ge jé ã tóg ke mũ, cidade tỹ Roma tá,” he tóg, Paulo mỹ, Jesus ti.

Ag tỹ Paulo tén sór

12Tỹ vaj kỹ Israel ag tóg vẽnh mãn mũ sir. Jagnẽ mré ag tóg jykrén mũ. “Paulo tén jé ẽg tóg ke mũ,” he ag tóg. “Jẽn ke tũ ẽg nĩ, kron ke tũ ẽg nĩ gé, ẽg tỹ Paulo tén ke jo, ke tũ nĩ mũ ra Topẽ jé ẽg vóg kónãn,” he ag tóg. 13Ũ tỹ 40 (ke) kãfór vẽ, jagnẽ mré jykrén mũ ag. 14Ẽn ag vỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág ag mré vĩnh kãmũ mũ, kófa ag mré hã. “Jagnẽ mré ẽg jykrén,” he ag tóg. “Nén ũ kãmẽnh ke tũ ẽg nĩ, ẽg tỹ Paulo tén ke jo, ke tũ nĩ mũ ra Topẽ jé ẽg vóg kónãn,” he ag tóg. 15“Kỹ major mré vĩnh mũmnĩ. Vẽnh jyvẽn tĩ ag mré mũmnĩ, ãjag tỹ ti mré vĩ jé. Ti mỹ: ẽg tỹ ti tỹ nén ũ kórég han mũ to jykrén mãn ke vẽ, hemnĩ, hã to ẽg mỹ ti ven mãn nĩ, hemnĩ ti mỹ. Ti tỹ: hej, hen kỹ ẽg tóg ti tén ke mũ, kỹ tóg ãjag to jun ke tũ nĩ,” he ag tóg, pã'i ag mỹ.

16Hã ra Paulo ve fi kósin tóg ag tỹ han sór mũ ẽn mẽg mũ. Kỹ tóg soldado jo ĩn kãra rã kỹ Paulo mỹ tó mũ. 17Kỹ Paulo tóg capitão ũ jé prẽr kỹ ti mỹ: “major mỹ kyrũ tag pére tĩg, ti tỹ ti mỹ nén ũ tó jé,” he mũ ti mỹ.

18Kỹ tóg ti pére tĩ mũ sir, major to. Kỹ tóg ti mỹ: “ũ se kỹ jẽ ẽn tóg, Paulo ẽn tóg inh jé prẽr,” he mũ, “kỹ tóg inh mỹ: “kyrũ tag tỹ major mỹ ti pére tĩg,” he mũ. Ti tỹ nẽji ã mré vĩ sór nẽ,” he tóg, capitão ti.

19Kỹ major tóg ti nĩgé kãgmĩ kỹ ti pére tĩ mũ, vẽnh péju kỹ. Kỹ tóg ti mỹ: “ã hẽ ri ké?” he mũ.

20Kỹ tóg ti mỹ: “Israel ag tóg to jykrén, ag tỹ ã mỹ to vĩ jé, ã tỹ vaj kỹ Paulo jẽnẽ jé, vẽnh jyvẽn tĩ ag to. Ón kỹ ag tóg ã mỹ: “ti ve mãn jé ẽg tóg ke mũ, ẽg tỹ ti to jykrén mãn jé,” henh ke mũ. Hã ra ag ón vẽ,” he tóg, major mỹ. 21“Ag mỹ: hej, he tũg nĩ. Ũ tỹ 49 (ke) ag tóg, ti jo vãjig mũ. Jagnẽ mré ag jykrén, ag tỹ nén ũ konh ke tũ nĩ jé, kron ke tũ nĩ jé, ti tén ken jo. “Ke tũ nĩ mũ ra Topẽ jé ẽg vóg kónãn,” he ag tóg. Ẽn ag tóg ã tỹ ag mỹ: hej, henh ke jãvãnh mũ sir,” he tóg, kyrũ ti, major mỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

22 Kỹ major tóg ti mỹ: “ũ mỹ: ti mỹ sóg tó, he tũg nĩ,” he mũ. “Ha jatun
mỹ tĩg,” he tóg ti mỹ.

Major tỹ Paulo jẽnẽnh ke, pã'i mág tỹ governador ra

23 Kỹ major tóg capitão régre ag mỹ: “kãmũ jẽg ra,” he mũ. Kỹ tóg ag mỹ:
“ãjag tũ kãnkãn ra,” he mũ. “Cidade tỹ Cesaréia ra ãjag mũnh mũ, kuty tag
kã 9 horas ki. Kỹ soldado tỹ 200 (ke) ag vỹ mũnh mũ, cavalo kri mũ ag tỹ
70 (ke) ag ke gé, kỹ ũ tỹ 200 (ke) ũ ag vỹ rógro pu gég mũnh mũ,” he tóg.
24 “Kỹ cavalo ũ ag vỹ mũnh ke mũ gé, Paulo tỹ kri nĩ jé. Governador tỹ Félix
to ti pére mũ jẽg, tĩ tỹ jatun mỹ tá jun jé,” he tóg, major ti, capitão ag mỹ.
25 Kỹ tóg pã'i mág tỹ Félix mỹ rán mũ, major ti, kỹ tóg:
26 “Cláudio Lísias tỹ rá vẽ,” he mũ. “Isỹ Governador tỹ Félix mỹ rán hã
vẽ, ã tỹ inh kãfór nĩn kỹ. Ã mỹ sóg: ã mỹ há? he mũ,” he tóg.
27 “Tag vỹ tỹ Israel ag vẽse jẽ. Ti tén kren ag tóg. Hã ra sóg ti tỹ tỹ
Romano nĩ jẽmẽ, kỹ sóg inh soldado ag mré ti kren han. 28 Hã ra sóg ti
kato tẽ mũ ag ki jẽmẽ sór mũ. Ag tỹ hẽ ri ke jé ti to jũgjũ nẽ'? he sóg. Hã
kỹ sóg vẽnh jyvẽn tĩ ag mỹ ti ven mũ. 29 Kỹ sóg vég mũ. Ag jykre tugrĩn
ag tóg ti to jũgjũ mũ. Crime han tũ ti nĩ. Ti tỹ nén ũ to ter jé han tũ ti nĩ
gé. Kỹ tóg ti tỹ nén ũ to se kỹ nỹ jé tóg han tũ nĩ gé. 30 Hã ra sóg nén ũ
mẽ gé. Ti to ag tóg vãjig mũ sir, hã kỹ sóg vẽsỹmér ti jẽnẽg mũ ã to. Ti
kato vĩ mũ ag mỹ sóg: ti hã mré vĩmnĩ, he mũ gé,” he tóg.
Vẽnh rá ki tóg tó ja nĩ, major ti, governador mỹ.
31 Kỹ soldado ag tóg han mũ sir, ti tỹ ag mỹ nén tó mũ ti. Paulo pére ag
tóg mũ mũ. Kuty tá mũ kỹ ag tóg cidade tỹ Antipátride tá junjun mũ. 32 Tỹ
vaj kỹ ag tóg kyrãgrã mũ, ãjag jamã ra, ũ tỹ ãjag pẽn kã mũ mũ ag. Cavalo
kri mũ ag tóg ti pére mũ mũ inhhã. 33 Ẽn ag vỹ Cesaréia tá junjun mũ.
Governador mỹ ag tóg vẽnh rá ẽn nĩm mũ. Kỹ ag tóg ti mỹ Paulo ven mũ.
34 Kỹ pã'i mág ẽn tóg vẽnh rá vég mũ, kỹ tóg Paulo mỹ: “tỹ ã ga tỹ hẽ
tá ke nĩ, ga tỹ ne tá?” he mũ. Kỹ tóg ti mỹ: “ga tỹ Cilícia tá,” he mũ. 35 Kỹ
tóg Paulo mỹ: “ã kato vĩ mũ ag tỹ junjun kỹ sóg ã ki jẽmẽnh mũ,” he mũ.
Kỹ tóg soldado ag mỹ: “pã'i mág tỹ Herodes tỹ vẽnh jyvẽn jafã krẽm ti
nĩm,” he mũ, pã'i mág tỹ Félix ti.

Ag tỹ Paulo kato vĩ

24 1 5 dias tũg kỹ pã'i tỹ Ananias vỹ tá jun mũ, cidade tỹ Cesaréia tá.
Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág vẽ. Kófa ag vỹ junjun mũ gé ti mré.
Ũ vỹ vĩ kãfór han tĩ gé, ti jiji hã vỹ: Tértulo, he mũ. Kỹ ag tóg pã'i mág tỹ
governador mỹ Paulo tó mũ, ón kỹ ti kato vĩ kỹ. 2 Kỹ tóg Paulo jé prẽr mũ.
Kỹ Tértulo tóg ti kato vĩ mũ, kỹ tóg: “Félix!,” he mũ. “Há tãvĩ ã tóg jẽ,” he tóg
ti mỹ. “Ẽg ki ã tóg rĩr há tãvĩ han tĩ, kỹ ẽg tóg jatun mỹ nỹtĩ. Ã tỹ nén to jykrén
mũ kar tóg ẽg mỹ há tĩ,” he tóg, Félix mỹ. 3 “Hã kỹ ẽg tóg ã to há (pẽ) tãvĩ nỹtĩ. Ã
to ẽg jykrén há han tĩ. Kurã kar ki ẽg tóg ã to vĩ há han tĩ,” he tóg. 4 “Kỹ ẽg tóg ã

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

mré nén ũ sĩ (pẽ) to vĩnh kãmũ mũ. Kutar ã nĩ, ẽg ki rĩr há han kỹ, hã kỹ ẽg tóg ã mỹ vĩ mág han sór tũ nĩ. Ẽg to ã há nĩ, hã kỹ ã tóg ẽg vĩ mẽ sór mũ," he tóg.

5"Tag ti vỹ vĩ kónãn tãvĩ han tĩ. Israel kar ag krĩn kónãn tóg tĩ, kỹ ag tóg tĩ tugrĩn vẽnh kãpugpóv kỹ nỹtĩ. Ga kar mĩ tóg ke tĩ. Kỹ tóg tỹ Nazaré tá ke ẽn mré ke ag pã'i mág nĩ gé," he tóg. Paulo to tóg ke mũ. 6"Kỹ tóg Topẽ jo ĩn kãvénh sór mũ gé, hã kỹ ẽg tóg ti kãgmĩ. Ẽg tỹ ẽg jykre ki ti jyvẽn ke vẽ vẽ. 7Hã ra Lísias tóg kãtĩ mũ, major ẽn ti. Kỹ tóg ti kãgmĩg mũ. Ẽg kuju ki tóg ti tỹ hãn ke mũ, jũ kỹ. 8Kỹ tóg ti kato vĩ mũ ag mỹ ké, ag tỹ ã venh kãmũ jé. Ã tỹ vẽse tag ti ki jẽmẽ kỹ ã tóg venh mũ. Ki hã ẽg tóg ke tĩ. Ã mỹ ti tónh mũ," he tóg, Tértulo ti. Ti tỹ Paulo to ón hã vẽ.

9Kỹ Israel ag tóg ti mré tó mũ gé, pã'i ẽn ag. "Ti tỹ ki hã ke vẽ," he ag tóg, Tértulo to.

Paulo tỹ vẽnh kãmén

10Kỹ governador tóg Paulo mỹ ã nĩgé tỹ ven mũ, Paulo vĩ jé. Kỹ Paulo tóg: "prỹg tỹ hẽn ri ke ki ã tóg tỹ pã'i mág nĩ, Israel ag mỹ," he mũ. "Hã kỹ tóg sỹ ã mỹ inh jykre tón kỹ tóg inh mỹ sér tĩ," he tóg.

11"Kurã tỹ 12 pãtén tũ tóg nĩ, sỹ Jerusalém tá jun ti. Sỹ tá Topẽ tũ han jé sóg ra tĩg ja nĩgtĩ. Vẽnh kar vỹ tá inh ve ja nĩgtĩ. Ag hỹn ã mỹ tónh mũ, ã tỹ ag ki jẽmẽn kỹ," he tóg. 12"Hã ra sóg jatun mỹ isũ han tĩ ja nĩ. Topẽ jo ĩn krẽm sóg ũ vĩ kafãn ja tũ nĩ. Vẽnh génh han ja tũ sóg nĩ gé, ẽg vẽnh kanhrãn jafã krẽm. Cidade ki sóg nén ũ kórég han ja tũ nĩ gé," he tóg. 13"Ag tỹ inh kato vĩ mũ pi(jé) tỹ ki hã ke nĩ'. Ã tỹ ve há nĩn kỹ ã tóg ki kanhró nĩnh mũ," he tóg. 14"Kỹ sóg ã mỹ ki hã tónh mũ ha," he tóg. "Inh jóg'jóg ag tỹ Topẽ jykre han tĩ ẽn hã han isóg tĩ gé, kỹ sóg vãsỹ nén rán kỹ nĩ ẽn kri fig tĩ gé, ũ tỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag tỹ nén rán ja ẽn ti, Moisés mré hã. Hã ra sóg vẽnh jykre tãg tag han mũ gé, Topẽ tỹ ũri ẽg mỹ nén tó mũ ti. Tag to ag tóg: "vyr mỹ vẽnh jykre vẽ," he tĩ, pã'i ag. 15Hã ra sóg ag ri kén Topẽ tỹ nén han ke ẽn ve sór mũ. Ti tỹ ẽg ter kar kỹ ẽg rĩn mãn ẽn ve sór isóg mũ. Ũn jykre kuryj ag rĩn mãn jé tóg ke mũ, ũn jykre pãno ag ke gé," he tóg. 16"Kỹ sóg tĩg há han sór mũ (mỹr), ũ tỹ iso: nén ũ kórég han ti huri, he tũ nĩn jé," he tóg. "Topẽ rĩnve sóg tĩg há han sór mũ," he tóg.

17"Vãhã sóg Jerusalém tá jun mãn. Prỹg tỹ hẽn ri ke ki sóg tá jun ja tũ nĩ vẽ. Hã ra sóg ra vyr, sỹ inh povo ki ũn jagãgtar fag mỹ nén ũ vin jé, sỹ Topẽ mỹ nén ũ pũn jé gé," he tóg. 18"Vẽnh jãnhkrig ja sóg nĩ, ẽg jykre ki. Kỹ sóg Topẽ jo ĩn kãra rã ja nĩ, jatun mỹ, vẽnh génh han tũ kỹ. 19Hã ra Israel ag tỹ Ásia tá ke ag vỹ tá inh ve ja nĩgtĩ gé," he tóg. "Ẽn ag tỹ ã jo nỹtĩn kỹ, ag tỹ inh kato vĩ kỹ tóg há tĩ vẽ, ag tỹ iso jykrén mũ ra, ag tỹ iso jũ mũ ra," he tóg. 20"Hã ra ũ tỹ ki nỹtĩ ag tỹ ã mỹ inh jykre kórég tónh ke vẽ. Vẽnh jyvẽn tĩ ag vỹ inh ki jẽmẽ ja nĩ, kỹ tag ag vỹ tá nỹtĩ ja nĩ. Hã ra ag tóg tá isỹ nén ũ vẽnhmỹ han ve ja tũ nĩ," he tóg. 21"Vẽnh vĩ pir tỹ sóg jamã hár(a) tó ja nĩ, isỹ ag rĩnve jẽn kỹ, hã vỹ: Topẽ tỹ ũn ter mũ rĩn mãn mũ ẽn kri sóg fig mũ, hã kỹ ãjag tóg ũri iso jũgjũ mũ, he ja sóg nĩ ag mỹ," he tóg, Paulo ti.

22Kỹ Félix tóg kurã ũ kã ti ve mãn sór mũ, pã'i mág tỹ governador ẽn ti. Jesus japry ki kanhró tóg nĩ, Jesus jamĩn ki, ti jykre ki, Félix ti. Hã kỹ tóg: "major tỹ

Lísias kãtĩg kỹ sóg ãjag ki jẽmẽ kãn mũ," he mũ. 23Kỹ tóg capitão mỹ: "ti fẽg han ra," he mũ. "Ti jagãgtãn ra hã ra," he tóg. "Ti mré ke ag tỹ ti mỹ nén ũ nĩm sór kỹ tóg há nĩ. Ag mỹ nenh tũg nĩ," he tóg, capitão mỹ, Félix ti. Ti tỹ Paulo to ken hã vẽ.

Félix tỹ Paulo ki jẽmẽ mãn

24Si há tũ ra Félix vỹ Paulo vĩ mẽ mãn sór mũ, ti prũ fi mré. Fi jyjy hã vỹ: Drusila, he mũ. Israel fi vẽ. Kỹ tóg Paulo jé prẽr mũ sir, Félix ti, ti tỹ fag mỹ Jesus Cristo ki rã kãmén jé.

25Kỹ Paulo tóg vẽnh jykre kuryj kãmén mũ sir. Vẽso jykrén ke kãmén tóg mũ. Topẽ tỹ kar kỹ vẽnh kar tỹ nén han mũ tó tóg mũ. Kỹ Félix tóg ã kanẽ tỹ jũrũn' ke mũ sir, ti tỹ ã jykre pãno mĩ ẽkrén kỹ. Kỹ tóg ti mỹ: "ha ver tĩg," he mũ. "Kejẽn sóg ã ki jẽmẽ mãn mũ gé, kar kỹ, inh kutar tũ nĩn kỹ," he tóg, Félix ti, Paulo mỹ. 26Hã ra tóg Paulo ki jãnkamy mãn sór mũ gé, ti tỹ ti kavãn jé, ti tỹ ti kyvãn jé. Hã jé tóg kãnhmar ti jé prẽr mãn', kãnhmar ti jé prẽr mãn' he tĩ, ti mré vẽmén jé. Hã ra Paulo tóg ti mỹ ven tũg.

27Hã ki prỹg régre tóg tũg mũ sir. Kỹ Félix jẽgja kã ũ tóg jẽ mũ sir, hã vỹ: Pórcio Festo, he mũ. Kỹ Félix tóg Israel ag tỹ ã to vĩ há han sór mũ, ag tỹ ti tỹ jykrén há han jé, ti nón. Hã kỹ tóg Paulo kavãg tũ nĩ. Se kỹ tóg jẽ nĩ.

Paulo tỹ pã'i mág tỹ Imperador ve sór

25 1Hã kỹ Festo vỹ tỹ governador nĩ sir. Ti tỹ 3 (ke) dias ẽn kã pã'i mág nĩn kỹ tóg cidade tỹ Cesaréia tá kutẽ kỹ cidade tỹ Jerusalém ra tĩ mũ. 2Kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág ag vỹ Israel há ag mré vĩ mág han mũ, Paulo kato. Kỹ ag tóg governador mỹ nén ũ to vĩ mũ. 3"Ã tỹ ẽg to há nĩn kỹ vẽnh vĩ jẽnẽmnĩ, Paulo tỹ Jerusalém mĩ kãtĩg jé, ẽg mĩ," he ag tóg ti mỹ. Hã ra ag tóg ti kãtĩg kỹ ti tén sór mũ, ẽpry kri, ẽmĩn kri.

4Hã ra Festo tóg ag mỹ: "Cesaréia tá tóg se kỹ jẽ, Paulo ti," he mũ. "Jó sóg kãnhmar ra tĩg mũ gé," he tóg. 5"Kỹ ãjag pã'i ag vỹ inh mré mũnh mũ gé. Tá sóg ãjag mré ti venh mũ, ti tỹ hẽn ri ke mũn nén ũ kórég han ja ẽn ti," he tóg. 6Kỹ tóg tá nĩ sĩ han mũ sir, 8 (ke) dias hỹn hẽn ri ke mũn, ke tũ nĩ kỹ 10 (ke) dias hỹn. Kỹ tóg Cesaréia ra vỹn ke mãn mũ. Tỹ vaj kỹ tóg ã tỹ kri nĩn kỹ ag jyvẽn jafã kri nĩ mũ. Kỹ tóg soldado mỹ: "Paulo pére kãtĩ," he mũ. 7Ti katĩg kỹ Israel ag tóg ti jy nỹtĩ, Jerusalém tá kãmũ ag. Paulo kato ag tóg vĩ tỹ hẽn ri ke han mũ. Ti jykre pãno tugtó ag tóg mũ sir, ón kỹ, hã ra tóg ag mỹ ki krov tũ nĩ.

8Kỹ Paulo tóg vẽnh kãmén mũ sir, kỹ tóg: "Israel ag jykre mranh ja tũ sóg nĩ," he mũ. "Topẽ jo ĩn kavénh ja tũ sóg nĩ gé. Kỹ sóg ẽg kar pã'i mág tỹ Imperador vĩ mranh ja tũ nĩ gé," he tóg, Paulo ti.

9Hã ra Festo tóg Israel ag mỹ nén ũ há han sór mũ. Hã kỹ tóg Paulo mỹ: "mỹ ã tỹ Jerusalém ra tĩg jé há?" he mũ. "Sỹ tá ã jykre venh há tóg tĩ, ag tỹ ã kato vĩ ti," he tóg, Festo ti.

10Hã ra tóg Paulo mỹ ag tỹ tá ti tén ha mẽ tĩ, hã kỹ tóg: "ne jé," he mũ. "Ẽg pã'i mág tỹ Imperador jẽgja kã ã tóg inh ki jẽmẽg mũ," he tóg. "Hã kỹ ã tỹ tag ki inh

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

jykre venh ke vẽ," he tóg. "Israel ag to sóg jykre pãno han ja tũ nĩ (mỹr). Kỹ ã tóg ki kanhró nĩ (mỹr), ha mẽ," he tóg. 11"Isỹ crime han ra isỹ to ter ke vẽ vẽ. Kỹ sóg ne tónh ke tũ nĩ vẽ. Hã ra ag tóg ón kỹ inh kato vĩ mũ sir. Hã kỹ tóg ã tỹ ag mỹ inh fẽg kỹ vẽnhmỹ tĩ. Ã tỹ ag mỹ nén há han sór vẽ (mỹr), hã kỹ ã tóg ag mỹ ke mũ. Ẽg pã'i tỹ Imperador hã tóg ã pin kỹ inh jykre venh ke mũ," he tóg, Paulo ti.

12Kỹ Festo tóg ã mré jykrén mũ ag mré vĩ mũ, kỹ tóg Paulo mỹ: "ã tỹ Imperador ve sór kỹ ã tóg Imperador venh tĩg mũ, cidade tỹ Roma ra," he mũ, Paulo mỹ.

Pã'i tỹ Agripa tỹ Paulo mré vĩ

13Si há tũ ra Israel ag pã'i mág tỹ Agripa vỹ cidade tỹ Cesaréia tá jun mũ, ti prũ tỹ Berenice fi mré. Fag tỹ Festo to pygsa ke vẽ. 14Tá fag tóg kurã pir tũg mũ. Kỹ Festo tóg ti mỹ Paulo kãmén mũ. Kỹ tóg ti mỹ: "Félix vỹ vẽse ũ kavãn ja tũ nĩ," he mũ. 15"Kỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág ag tóg inh mỹ ti kãmén, Israel ag kófa ag ke gé. Jerusalém tá ag tóg inh mré ti kato vĩ, isỹ ag mỹ: té, ha ti vóg kónãn, he jé," he tóg. 16"Kỹ sóg ag mỹ: ẽg jykre tóg ge tũ nĩ, he mũ. Ẽg pi(jé): ti tén ra, henh mũ', kãnhmar', he sóg. Ti kato vĩ mũ ag tỹ ti kato nỹtĩn kỹ tóg vẽnh kãmén tĩ, vẽse ti. Kar ẽg tóg ti vóg kónãn tĩ sir. Romano jykren hã vẽ, he sóg ag mỹ," he tóg Festo ti. 17"Hã kỹ ag tóg tag ki vẽnh mãn mũ. Kỹ sóg vẽsỹmér ag vég mũ, tỹ vaj kỹ. Inh nĩg jafã kri nĩ kỹ sóg Paulo jé prẽr mũ," he tóg. 18"Kỹ ag tóg ti kato vĩ mũ. Hã ra ag tóg isỹ nén to jykrén mũ tó tũ nĩgtĩ (mỹr), ti jykre kórég ti," he tóg. 19"Ag Topẽ jykre tó ag tóg mũ. Ũn ter mũ tó ag tóg mũ, ag tỹ ũn to: Jesus, he mũ ẽn ti. Hã ra Paulo tóg ti to: rĩr ti jẽ nĩ, he mũ," he tóg. 20"Kỹ sỹ ne to jykrén ke tóg tũ tĩ inh mỹ. Kỹ sóg Paulo mỹ: ã mỹ Jerusalém ra tĩg ke tũ nĩ? he mũ. Tá ag tóg ã jyvẽn há han mũ sir, he sóg ti mỹ," he tóg. 21"Hã ra Paulo tóg ẽg pã'i mág tỹ Imperador ve sór mũ, ti tỹ ti jykre ve jé. Hã kỹ sóg soldado ag mỹ: ti fẽg han ra, he mũ. Kejẽn sóg Imperador ra ti jẽnẽnh mũ, he sóg ag mỹ," he tóg, Festo ti, pã'i tỹ Agripa mỹ.

22Kỹ Agripa vỹ Festo mỹ: "sỹ ti vĩ mẽnh hã tóg ti," he mũ.

Kỹ Festo tóg: "vaj kỹ ã tóg ti vĩ mẽnh mũ," he mũ

23Tỹ vaj kỹ Agripa vỹ kãtĩ mũ, Berenice fi mré. Kur sĩnvĩ rĩnh kỹ fag nỹtĩ, pã'i mág kur ti. Tenente ag mré fag tóg kãmũ mũ, ũn kãfór ag mré ke gé, cidade ẽn tá ke ag. Ĩn mág kãra ag tóg ge mũ. Kỹ Festo tóg Paulo jé prẽr mũ sir. Kỹ ag tóg ti pére kãmũ mũ.

24Kỹ Festo vỹ: "pã'i tỹ Agripa'," he mũ. "Tag ki ke kar'," he tóg. "Tag ti ve ra ha," he tóg. "Israel kar ag tóg Jerusalém tá inh mré ti to vĩ. Tag ki ag tóg inh mré vĩ mũ gé ti to. Prẽnprẽr ag tóg, ti ter jé," he tóg. 25"Hã ra sóg vég mũ. Nén ũ vẽnhmỹ han tũ tóg nĩ, ti tỹ to ter jé. Kỹ tóg pã'i mág tỹ Imperador ve sór mũ, hã kỹ sóg to jykrén mũ. Sỹ ti jẽnẽnh ke vẽ," he tóg. 26"Hã ra sóg ti to nén rán ke ki kagtĩg nĩ ver, sỹ Imperador mỹ nén rán jé. Hã kỹ sóg ti jé prẽr, ãjag tỹ ti ve jé, ã tỹ ti ve jé, pã'i tỹ Agripa'," he tóg. "Ãjag tỹ ti ki jẽmẽ kỹ sóg sỹ nén rán ke ki kanhró nĩnh mũ," he tóg. 27"Sỹ nén rán tũ ra ti jẽnẽ kỹ tóg vẽnhmỹ nỹnh mũ, sỹ ag tỹ ti kato nén tó mũ ẽn rán tũ ra," he tóg, Festo ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Paulo tỹ vẽnh kãmén mãn

26 1Kỹ Agripa vỹ Paulo mỹ: “ã tỹ vẽnh kãmén kỹ tóg há tĩ,” he mũ.
Kỹ Paulo tóg ã nĩgé tỹ krỹg he mũ, kỹ tóg: “pã'i Agripa',” he mũ.
2“Ã hã ne tóg Israel jykre kar ki kanhró nĩ'. Hã kỹ tóg inh mỹ há tĩ, sỹ ũri
ã jy vĩ kỹ,” he tóg. 3“Israel ag tỹ inh kato vĩ mũ to sóg kãmén kãn sór mũ
ã mỹ,” he tóg. “Hã kỹ jatun mỹ inh vĩ jẽmẽmnĩ,” he tóg.
4“Israel kar vỹ inh ki kanhró nỹtĩ, vãsỹ, isĩ kã, isỹ inh mur ja tá nĩn kã, isỹ kar
kỹ Jerusalém tá nĩn kỹ ke gé,” he tóg. 5“Isĩ kã sóg ẽg jykre han kãn mũ, tag ki
kanhró ag nỹtĩ, ag tỹ tó sór kỹ,” he tóg. “Tỹ sóg Fariseu nĩ (mỹr), jó Fariseu ag vỹ
ẽg jykre kar to tar nỹtĩ (mỹr),” he tóg. 6“Hã ra ag tóg inh kato vĩ mũ. Topẽ vỹ ẽg
jóg'jóg ag mỹ: “rĩr mãn jé ãjag tóg ke mũ, ãjag ter kỹ,” he ja nĩgtĩ. Ti vĩ tag kri sóg
fig mũ, hã kỹ ag tóg inh kato vĩ mũ,” he tóg. 7“Povo tỹ 12 (ke) vỹ tỹ ẽg nỹtĩ. Ẽg
kar vỹ Topẽ jykre hyn han tĩ, kuty ki, kurã ki ke gé. Ẽg tỹ ter kar rĩr mãn jé, hã
jé ẽg tóg ke tĩ, hã jé ẽg tóg Topẽ jykre han tĩ, pã'i tỹ Agripa',” he tóg. “Sỹ Topẽ tỹ
ẽg mỹ tag tó kri fi kỹ Israel ag tóg inh kato vĩ mũ,” he tóg. 8“Mỹ ãjag mỹ vẽnhmỹ,
Topẽ tỹ ũn ter kar rĩn mãn ke ti!?” he tóg. “Vẽnhmỹ ke tũg nĩ,” he tóg, Paulo ti.
9“Hã ra sóg vãsỹ Jesus kato tẽ ja nĩ gé. Nazaré tá ke ẽn mré ke ag vóg
kónãn jagy han ja sóg nĩ vẽ, vãsỹ,” he tóg. 10“Jerusalém tá sóg ke ja nĩgtĩ.
Jesus tũ ag sigse ja sóg nĩgtĩ gé. Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág ag vỹ inh mỹ
tag to permissão han ja nĩgtĩ gé,” he tóg. “Ag tỹ Jesus mré ke ag kãmĩ ũ
tén kỹ tóg inh mỹ há ja tĩgtĩ gé,” he tóg. 11“Ẽg vẽnh kanhrãn jafã krẽm
isóg ag vóg kónãn ja nĩgtĩ gé, ag tỹ Jesus ki ge tag tovãnh jé, ag tỹ ti mỹ
vĩ kónãn jé. Ag to sóg jũ tãvĩ ja nĩgtĩ gé, inh fe tỹ gỹm ken kỹ. Kỹ sóg
cidade ũ ra ag nón tĩg ja nĩgtĩ gé, ag vóg kónãn jé,” he tóg.

Paulo tỹ ã tỹ Jesus ki rã kãmén
(Hk 9.1-19; 22.6-16)

12“Hã kỹ sóg cidade tỹ Damasco ra tĩg ja nĩ gé. Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág
ag vỹ inh mỹ permissão han ja nĩgtĩ, inh mỹ: ha tĩg, hen kỹ. 13Ẽpry jagma sóg
meio dia ki jẽngrẽ tar vé, kanhkã tá. Rã kãfór vẽ, ha mẽ, pã'i,” he tóg. “Jẽngrẽ
ẽn vỹ inh ki kómkóm ké, inh mré mũ ag ki ke gé. 14Kỹ ẽg kar vỹ vár mũ, ga kri.
Kỹ sóg vẽnh vĩ mẽ. Inh mré tóg vĩ, Hebreu vĩ ki, kỹ tóg inh mỹ: “Saulo', Saulo',”
he mũ. “Ã hã ne tóg isũ ag vóg kónãn nĩ',” he tóg inh mỹ. “Ã vóg isóg mũ, ka
junun kri ferro ẽn tỹ, monh vóg jafã ẽn tỹ. Kỹ tóg ã tỹ inh kato nig kỹ, ã tỹ ka
kato vãsãn kỹ tóg kaga mág tĩnh mũ,” he tóg inh mỹ, vẽnh vĩ tĩ,” he tóg, Paulo ti.
15“Kỹ sóg ẽg Senhor mỹ: “ã tỹ ũ nẽ?” he mũ. Kỹ tóg inh mỹ: “tỹ sóg Jesus
nĩ,” he mũ. “Ã tỹ ũn vóg kónãn sór tĩ ẽn vỹ tỹ inh nĩ,” he tóg inh mỹ. 16“Jẽg ra,
vẽnh rã hã jẽg,” he tóg. “Ã mỹ sóg vẽnh ven, ã tỹ isũ han jé, ã tỹ nén vég mũ
tag tó jé. Ã mỹ sóg vẽnh ven mãn ke mũ gé, kejẽn. Tag kar tó jé ã tóg ke mũ,”
he tóg inh mỹ. 17“Ã povo mỹ sóg ã jẽnẽnh mũ, fóg kar ag mỹ ke gé, kanhgág
kar ag mỹ ke gé. Hã ra sóg ã jy nĩgãn mũ,” he tóg inh mỹ. 18“Ag kanẽ nugnón

sór inh mũ (mỹr). Ag tỹ vẽnh jykre pãno han kỹ tóg ag kãki kuty nĩ sir, hã ra sóg ag kãki jẽngrẽ han sór mũ. Satanás krẽm ag nỹtĩ, Japo krẽm. Hã ra sóg ag kygvãn sór mũ, ag tỹ inh jykre han jé. Ag tỹ inh vĩ mranh tỹ sóg vẽnh pãte fón sór ke mũ (mỹr), ag tỹ ũ tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ag mré kanhkã tá nỹtĩnh ken jé, isỹ ũn kuprẽg kar ag mré hã," he tóg inh mỹ, Jesus ti," he tóg, Paulo ti.

Paulo tỹ ã rãnhrãj kãmén

19 "Kỹ sóg ti vĩ mranh tũ nĩ, pã'i tỹ Agripa!," he tóg. "Kanhkã tá nĩ kỹ tóg inh mré vĩ ja nĩ, Jesus ti, kỹ sóg ti vĩ han. 20 Damasco tá ke ag mỹ sóg tó vén, kar Jerusalém tá ke ag mỹ ke gé, ga tỹ Judéia tá ke ag kar mỹ ke gé. Israel kar ag mỹ sóg tó mũ, kar sóg fóg ag mỹ tó mũ gé sir, kanhgág ag mỹ ke gé. Ag mỹ sóg tó, ag tỹ ãjag jykre tovãnh jé, ag tỹ Topẽ jykre han jé sir, ag tỹ vẽnh jykre kuryj han jé, vẽnh kar tỹ ag tỹ ãjag jykre tovãnh ve jé," he tóg, Paulo ti.

21 "Isỹ tag han to Israel ag tóg Topẽ jo ĩn krẽm inh kãgmĩ ja nĩgtĩ, isén jé," he tóg. 22 "Hã ra Topẽ tóg inh jy nĩgãn mũ. Hã kỹ sóg ũri jẽ mũ. Ti vĩ tó inh mũ (mỹr), ũn mág ag mỹ, ũn kãsir ag mỹ ke gé. Vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag tóg tó ja nĩgtĩ, isỹ nén tó mũ tag, Moisés mré hã," he tóg. 23 "Cristo jagtar ke tó ja ag tóg nĩgtĩ. Ã ter kar rĩr vén ke ti, ẽg jo, he ja ag tóg nĩgtĩ, Cristo to. Kỹ tóg ẽg povo mỹ jẽngrẽg tĩ ẽn ri ke nĩ sir, fóg kar ag mỹ ke gé, kanhgág kar ag mỹ ke gé," he tóg, Paulo ti.

24 Paulo tỹ gen kỹ tóg Festo mỹ e tĩ sir, Paulo tỹ vẽnh kãmén kỹ. Kỹ Festo tóg jamã hár(a): "krĩ tũ ã nĩ, Paulo!," he mũ. "Ã tỹ vẽnh rá ve mág kỹ tóg ã krĩ tũ (pẽ) tĩ," he tóg, Festo ti.

25 Hã ra tóg ti mỹ: "inh krĩ vỹ há nĩ, Festo!," he mũ. "Há tãvĩ ã jẽ nĩ vỹ," he tóg ti mỹ. "Hã ra sóg ki hã tó mũ (mỹr), to jykrén há han kỹ," he tóg. 26 "Tag kã nĩ vỹ ki kanhró nĩ, pã'i tỹ Agripa tag ti. Hã kỹ sóg ti ve kỹ mỹ'ãg tũ nĩ. Tó kãn sóg mũ. Mẽ ti huri, ki kanhró tóg nĩ. Vẽnh kar tóg mẽ kãn tĩ ha," he tóg.

27 "Pã'i tỹ Agripa!," he tóg. "Ã mỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag tỹ nén tó mũ kri fig mũ!?" he tóg. "Kri nĩm ã tóg mũ, ki kanhró sóg nĩ," he tóg.

28 Kỹ Agripa tóg Paulo mỹ: "vẽme sĩ tỹ ã mỹ isỹ Cristo ki rã han sór mũ!?" he mũ.

29 Kỹ Paulo tóg ti mỹ: "hỹ," he mũ. "Hã to sóg Topẽ mré vĩ mũ," he tóg. "Ã tỹ vẽme sĩ hã ki Jesus ki rãnh ken kỹ tóg há tĩ vẽ, ke tũ nĩ kỹ vẽme mág ki. Ã tỹ inh ri kén ke kỹ tóg há tĩ vẽ, ã, ã mré inh vĩ mẽg mũ ag ke gé. Isỹ se kỹ jẽ tag hã to sóg ã mỹ: inh ri kemnĩ, henh ke tũ nĩ," he tóg, Paulo ti.

30 Kỹ pã'i tỹ Agripa vỹ jẽg nẽ mũ sir, governador ke gé, Berenice fi ke gé, ag mré nỹtĩ kar ag ke gé. 31 Kỹ ag tóg kãpa mũ. Kỹ ag tóg jagnẽ mré vĩ mũ. "Nén ũ kórég han tũ ti nĩ," he ag tóg. "Véké tóg se kỹ jẽ. Ã tỹ nén han tũ to tóg ter ke tũ nĩ," he ag tóg. 32 Kỹ Agripa tóg Festo mỹ: "ti tỹ kyvar kỹ jẽ hã vẽ vẽ, hã ra tóg pã'i mág tỹ Imperador ve sór mũ," he tóg mũ.

Cidade tỹ Roma ra

27 1 Hã kỹ Festo tóg kejẽn Paulo mỹ: "ã tỹ ga tỹ Itália ra tĩg ke nẽ ha," he mũ. Kỹ tóg pã'i mỹ ti fẽg mũ. Soldado ag capitão vẽ, pã'i

ẽn ti. Ũ tỹ Imperador mré ke ag he mũ ẽn capitão vẽ. Ti jiji hã vỹ: Júlio, he mũ. Ti mỹ ag tóg vẽse ũ ag vin mũ gé.

2 Kỹ ẽg tóg canoa mág kãra ge mũ sir. Cidade tỹ Adramítio tá ke vẽ, canoa mág ẽn ti. Ag tỹ ga tỹ Ásia fyr to mũ sór vẽ, canoa kãmĩ. Kỹ ẽg tóg goj kãmĩ mũ mũ, tá pa kỹ. Aristarco tóg ẽg mré tĩ mũ, cidade tỹ Tessalônica tá ke ẽn ti, ga tỹ Macedônia tá ke ẽn ti.

3 Tỹ vaj kỹ ẽg tóg cidade tỹ Sidom tá krỹg mũ sir. Kỹ Júlio tóg Paulo mỹ vĩ há han mũ. Kỹ tóg ti mỹ: "ã mré ke ag venh tĩg, ag tỹ ã ki rĩr jé," he mũ.

4 Tá pa kỹ kãka tóg ẽg kato tẽ mũ. Kỹ ẽg tóg goj vãso tỹ Chipre kakãm mũ mũ, ti tỹ ẽg jakãnh tá nĩn kỹ. 5 Kỹ ẽg tóg goj kafã tũ kãmĩ mũ mũ, ga tỹ Cilícias fyr to, ga tỹ Panfília fyr to ke gé. Kỹ ẽg tóg cidade tỹ Mirra tá junjun mũ sir, ga tỹ Lícia tá. 6 Tá capitão tóg canoa mág ũ vég mũ, cidade tỹ Alexandria tá canoa, ũ tỹ ga tỹ Itália ra tĩ mũ ẽn. Kỹ tóg ẽg mỹ: "kã ge jẽg," he mũ, capitão ti. 7 Kãmĩ ẽg tóg mũ mũ. Komẽr hã ẽg tóg mũ mũ, kurã tỹ hẽn ri ke ki. Kỹ ẽg tóg vãhã goj vãso tỹ Cnido tá junjun mũ. Hã ra kãka tóg ẽg kato tẽ mũ gé. Kỹ ẽg tóg tá fĩn rãm tũ nĩgtĩ. Kỹ ẽg tóg goj vãso tỹ Creta kakãm mũ mũ, kãka tỹ ẽg tỹ vĩrĩn ke kỹ. Krĩ tỹ Salmona kakãm mũ ẽg tóg mũ, kãka krẽfĩn. 8 Kãmĩ tĩg tóg jagy tĩ, Creta fyr to hã tĩg kỹ. Kỹ ẽg tóg vãhã komẽr hã ẽg tóg canoa sag ja há he mũ tá junjun mũ. Cidade ũ vỹ tá kakó nĩ, ti jyjy hã vỹ: Laséia, he mũ. 9 Hã ra ẽg tóg komẽr hã mũ ja nĩgtĩ, hã kỹ kusa tóg kakó tĩ ha. Kỹ tóg goj kãmĩ tĩg kórég nĩ, kóho tugrĩn. Festa ũ pãtén tóg huri, Israel ag vãkre jafã ti. Hã kỹ Paulo tóg ag jyvẽn kỹ: 10 "goj tóg kãmĩ tĩg kórég tĩ ha, vỹ," he mũ. "Kỹ ẽg tóg jagãgtar mũ ha. Kỹ tóg inh mỹ canoa tỹ nĩnunh mỹ tĩg ha mẽ tĩ, kỹ ãjag tũ vỹ vãgfor mũ sir, jó ẽg hẽn ri ke mũn kãgter ke mũ gé," he tóg, Paulo ti.

11 Hã ra capitão tóg canoa tỹ ũ tũn mũn vĩ mẽg mũ sir. Canoa vóg mũ vĩ mẽg tóg mũ gé, hã kỹ tóg Paulo vĩ mẽg tũ nĩ sir. 12 Canoa sag ja ẽn tóg há sĩ nĩ, hã kỹ ag tóg tá kusa fĩn pa vãnh nỹtĩ. Hã kỹ ũn e ag tóg tá pa sór mũ, ag tỹ cidade tỹ Fenice tá junjun jé, tá kusa fĩn pa jé. Goj vãso tỹ Creta tá cidade ũ vẽ, canoa sag ja ũ vẽ, Fenice ti. Tá rã krẽfĩn tá kãka vỹ króg he tũ nĩgtĩ. Hã kỹ ag tóg ra mũ sór mũ sir.

Kóho mág

13 Hã ra kãka sĩ tóg komẽr hã kraug he mũ sir. Kỹ tóg ag mỹ há tĩ. Hã kỹ ẽg tóg tá pa kỹ Creta fyr ra mũ mũ sir, Creta fyr kakó ra, goj kãmĩ mũn kỹ. 14 Vãhã kóho jũ tóg canoa kato tẽ mũ sir, ti jiji hã vỹ: Nordeste, he mũ. Creta tán kãtĩ mũ. 15 Hã ra ẽg tóg kóho jũ tag kato canoa vóg tỹ hẽ ri ke tũ nĩ, kỹ ẽg tóg ti vóg tovãnh mũ sir. Kỹ kóho tóg canoa va tĩ mũ. 16 Kỹ ẽg tóg goj vãso sĩ to hã mũ mũ, ti jyjy hã vỹ: Cauda, he mũ. Hã ra ẽg tóg canoa sĩ nỹgnỹn kãmũ ja nĩ, ti se kỹ. Cauda tá ẽg tóg canoa mág kri ti fi han sór mũ, hã ra ẽg tóg to jagãgtar mũ, kóho to. 17 Vãhã ag tóg ti kãtãnfyn mũ, canoa vóg tĩ ag. Kar ag tóg canoa mág tógfĩn mũ, ti tỹ vãm ke tũ nĩ jé. Hã ra ag tóg rỹnhrỹj kamẽg mũ, rỹnhrỹj tỹ Sirte he mũ ẽn, ga tỹ Líbia fyr tá. Hã kỹ ag tóg kur kunũg mũ sir. Kur ẽn vỹ canoa kri sag tĩ, kãka tỹ ti tĩn jé. Ẽn kunũg ag tóg mũ sir.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

18 Hã ra ẽg tóg kóho jũ to jagãgtar' he mũ, kỹ ag tóg tỹ vaj kỹ canoa tỹ rĩg mũ ẽn kuju vãm mũ sir, goj ki, ti kufy vẽnh kãpãm ag tóg mũ sir. 19 Tỹ vaj ũn kỹ ẽg tóg jagãgtar tãvĩ nỹtĩ, kỹ ẽg tóg vãvãm kãn mũ sir, canoa kãki nỹtĩ ẽn, ti tralha ti. Ẽg kar tóg ag mré vãvãm mũ sir. 20 Kurã tỹ hẽn ri ke ki ẽg tóg rã vég tũ (pẽ) nĩ, krĩg ke gé. Kóho jũ ẽn tóg ẽg kato tẽ mũ. Kỹ tóg ẽg mỹ ẽg kãgter ha mẽ tĩ. "Ẽg hỹn krenkren ke tũ nĩ ha," he ẽg tóg.

21 Hã ra ẽg tóg jẽg tũ (pẽ) ja nĩ, kurã tỹ hẽn ri ke ki. Kỹ Paulo tóg ag to tĩg kỹ: "ãjag tỹ inh vĩ kri finh ke vẽ vẽ," he mũ. "Ẽg tỹ Creta tá kãpa tũ nĩ ra ẽg jagẽgtar tũ nĩnh ke vẽ vẽ, kỹ ãjag tỹ nén ũ kren tũ nĩnh ke vẽ vẽ," he tóg. 22 "Hã ra ãjag fe ti tỹ rỹnh kemnĩ. Ẽg kar vỹ krenkren mũ. Canoa hã vỹ tũ' henh mũ'," he tóg. 23 "Kuty tag kã Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg inh mré vĩ mũ. Inh Senhor hã vẽ, ũ tỹ ti jẽnẽg mũ ti, hã vỹ: Topẽ, he mũ," he tóg. 24 "Ti tỹ jẽnẽ jafã tóg inh mỹ: "kamẽg tũg nĩ, Paulo'," he mũ. "Pã'i mág tỹ Imperador ve jé ã tóg ke mũ, kỹ Topẽ tóg ã mré mũ ag kar vin, ag tỹ ã mré krenkren jé," he tóg inh mỹ," he tóg, Paulo ti. 25 "Kỹ ãjag fe ti tỹ há' hemnĩ. Topẽ vĩ kri sóg fig mũ. Ti tỹ inh mỹ tó mũ vỹ ge nĩnh mũ," he tóg, Paulo ti. 26 "Jó ẽg tỹ canoa tỹ goj vãso to tĩn há tóg tĩ," he tóg.

27 Semana régre vẽ sir, ẽg tỹ goj kafãn tũ mĩ mũ kri, kóho tỹ ẽg ran tĩ ki. Goj kafã tũ ẽn jiji hã vỹ: Mediterrâneo, he mũ. Meio noite ki canoa vóg tĩ ag tóg: "ga hỹn kakó nĩ ha," he mũ. 28 Kỹ ag tóg goj kãmun mũ sir. Kỹ tóg 36 (ke) metros he mũ. Kãnhmar ag tóg kãmun mãn, kỹ tóg 27 (ke) metros he mũ sir. 29 Kỹ ag tóg pãró kamẽg mũ, ẽg tỹ ag mỹ kã ta kenh ha mẽ tĩn kỹ. Kỹ ag tóg canoa nér tá ti se jafã tỹ 4 (ke) vin mũ. Ferro ũ vẽ, ti se jafã ti. Ti tỹ rỹnhrỹj kãkã nỹ kỹ canoa tóg tá krỹg he mũ. Ti vin kỹ tóg ag tỹ kurã venh há tĩ, canoa vóg tĩ ag. 30 Kỹ ag tóg canoa sĩ ẽn térem mũ, goj ki. Canoa se jafã tỹ ag tóg kãki vin mũ, ag tỹ ón kỹ canoa krĩ tá vin jé. Hã ra ag tóg canoa mág ré kỹ ga ra mũ sór mũ.

31 Hã ra Paulo tóg vég mũ. Kỹ tóg capitão mỹ, soldado ag mỹ tóg: "ag tỹ pa kỹ ãjag vỹ krenkren ke tũ nĩ," he mũ.

32 Kỹ soldado ag tóg vãfe kym mũ sir, ag tỹ vãfe tỹ canoa sĩ térem kỹ. Kỹ canoa sĩ ẽn tóg kutẽ mũ sir.

33 Tỹ vaj ken kỹ Paulo tóg vẽnh kar jyvẽn mũ, ag jẽn jé. Kỹ tóg: "semana régre vẽ (mỹr), ãjag fe von kỹ," he mũ. "Nén ũ kãmẽg tũ ãjag nỹtĩ (mỹr) ver," he tóg. 34 "Pão ko ra, ãjag tỹ tar há ki krenkren jé. Ũ vỹ ter ke tũ nĩ, kỹ ũ vỹ kaganh ke tũ nĩ gé," he tóg, Paulo ti. 35 Ti tỹ tag tó kar kỹ tóg pão mãg mũ sir. Vẽnh kar rĩnve tóg Topẽ mré vĩ mũ, kỹ tóg kupãn kỹ ko mũ sir.

36 Kỹ vẽnh kar tóg fe tar nỹtĩ sir. Kỹ ag tóg ko mũ gé sir. 37 276 (ke) ẽg nỹtĩ, canoa mág ẽn kãki.

38 Ẽg tỹ ko kar kỹ ag tóg goj ki trigo kugjẽg mũ, canoa tỹ kãnhvy' hen jé.

39 Tỹ vaj kỹ ag tóg vég mũ sir, hã ra ag tóg goj vãso ẽn ki kagtĩg nỹtĩ. Kỹ ag tóg tá rỹnhrỹj vég mũ sir, rĩnhrĩj ti. Tá kóho tóg há sĩ nĩ. Kỹ ag tóg tag ra canoa tĩn sór mũ. 40 Kỹ ag tóg ferro ẽn kykym mũ sir, goj kãki. Kỹ ag tóg canoa vóg jafã kygvãg mũ gé. Canoa krĩ tá ag tóg kur kujén mũ, kóho kato. 41 Hã kỹ ẽg tóg rỹnhrỹj ẽn to mũ mũ sir. Kỹ goj régre tóg jagnẽ ki jun nĩ. Kỹ

canoa tóg rỹnhrỹj kãra rã mũ sir. Ti krĩ tóg rĩnhrĩj krẽm rã mũ, kỹ tóg sir tar mũ sir. Kỹ ti nér tóg kam ke mũ sir, goj jũ kỹ. Kỹ tóg mráj mũ, canoa ti.

42 Kỹ soldado ag tóg vẽnh sigse ag kãgtén sór mũ, ag mrogmro kỹ vẽnh pigju tũ nĩn jé, ag krenkren tũ nĩn jé. 43 Hã ra capitão tóg Paulo kren han sór mũ. Kỹ tóg ag mỹ: "ke tũg ra," he mũ. "Ãjag tỹ tũgnũm há nĩn kỹ goj kãra ge vén inhhã, ãjag tỹ ga ra ge vén jé, tũgnũm kỹ," he tóg. 44 "Ãjag tỹ tũgnũm kórég kỹ kan kri nỹmnĩ, canoa mránhráj kri," he tóg, capitão ti.

Kỹ ag tóg ge mũ sir. Hã kỹ ẽg kar tóg ga tá junjun mũ, krenkren kỹ.

Goj vãso tỹ Malta tá

28 1 Ẽg tỹ ga tá nỹtĩn kỹ ẽg tóg ga jiji mẽg mũ, hã vỹ: Malta, he mu. 2 Tá ke ag tóg ẽg jagãgtãn mũ. Kỹ ag tóg pĩn han mũ. Ẽg mỹ ag tóg: "kãge jẽg ra," he mũ, ta kutẽ kỹ, kusa jagy tĩn kỹ. Kanhgág ri ke ag vẽ, tá ke ag.

3 Kỹ Paulo tóg pĩnh tĩ mũ, kỹ tóg pĩ ki nĩn mũ. Hã ra pỹn tóg pĩ kãkã nỹ ja nĩ. Rỹ mẽ kỹ tóg tim ke kỹ Paulo prãg mũ, ti nĩgé ki. 4 Kỹ tá ke ag tóg pỹn ẽn vég mũ, ti tỹ ti nĩgé to sa kỹ. Kỹ ag tóg jagnẽ mỹ: "ũ tén tĩ hỹn vẽ," he mũ. "Goj tán kren, hã ra tóg ã tỹ nén han jan kajãm mũ," he ag tóg, Paulo to.

5 Hã ra Paulo tóg pỹn kãvén mũ, pĩ ki tóg tỹ vén mũ. Hã ra tóg kaga tũ nĩ, ti nĩgé ti, Topẽ tỹ ti tỹ há' hen kỹ.

6 Hã ra ag tóg ti tugnỹm mũ, ti kãnhpar ve jé, ke tũ nĩ kỹ ti ter kỹ kutẽ ve jé. Hã kỹ ag tóg ti vég nỹtĩ, hora tỹ hẽn ri ke ki. Hã ra tóg ke tũ nĩ. Kỹ ag tóg ti to jykrén mãn mũ. "Topẽ tũ mỹ vó?" he ag tóg mũ, ón kỹ, Paulo to. Ag mỹ tóg e tĩ, hã kỹ ag tóg ti to: "topẽ hỹn," he mũ.

7 Goj vãso tá ke ẽn ag kãfór vỹ tỹ Públio nĩ. Tá tóg ĩn nĩ, ã japỹ tá. Ẽg tỹ tón nỹtĩ tag tá tóg kakó nĩ, ti ĩn ti. Kỹ tóg ẽg mỹ: "kãge jẽg ra," he mũ. Ti mré ẽg tóg kurã tãgtũ han mũ.

8 Hã ra Públio panh tóg kaga nỹ nĩ. Jãgfa kyvénh han tóg, kỹ tóg to rỹg nỹ nĩ gé. Kỹ Paulo tóg ti venh rã mũ. Kỹ tóg ti to Topẽ mré vĩ mũ. Ã nĩgé tỹ tóg ti mẽg mũ, kỹ tóg há' he mũ sir. 9 Ti han kỹ vẽnh kagyga kar ag vỹ tá junjun mũ sir, goj vãso ẽn tá. Kỹ tóg ag tỹ há' he kãn mũ, Paulo ti.

10 Kỹ ag tóg ẽg ki rĩr há han mũ. Ẽg tỹ kar kỹ canoa ũ kãra ge kỹ ag tóg ẽg mỹ ẽg tỹ nén ve sór mũ kar ẽn vin mũ.

Roma ra

11 Kysã tãgtũ tũg kỹ ẽg tóg canoa ũ kãra ge mũ sir. Cidade tỹ Alexandre tá ke vẽ gé, canoa ẽn. Tá tóg kusa fĩn rã ja nĩ, Malta tá. Ti rá vỹ tỹ ti vẽgni kãggrá nĩ, ti retrato ẽn ti. Ón kỹ Romano ag topẽ ũ vẽ, ti vẽgni kãggrá ti.

12 Tá pa kỹ ẽg tóg mũ kỹ cidade tỹ Siracusa tá krỹg mũ. Kỹ ẽg tóg tá kurã tãgtũ tũg mũ. 13 Tá pa kỹ ẽg tóg cidade tỹ Régio tá junjun mũ. Tỹ vaj kỹ kãka tóg ẽg vóg há han mũ. Hã kỹ ẽg tóg kurã régre tũg kỹ cidade tỹ Pozuoli tá junjun mũ sir. 14 Tá ẽg tóg Jesus mré ke ag vég mũ, kỹ ag tóg ẽg mỹ: "ẽg mré semana tũg nĩ ver," he mũ. Kar kỹ ẽg tóg cidade tỹ Roma ra mũ mũ sir. 15 Roma tá ke ag tóg ẽg kãmũ mẽ

ja nĩ, Jesus mré ke ag. Kỹ ag tóg ẽg venh kãmũ mũ. Cidade tỹ Ápio jamã he mũ ẽn tá ag tóg ẽg kato tẽgtẽ mũ, ẽmã tỹ Venda Tãgtũ he mũ ẽn tá ke gé. Paulo tỹ ag ve kỹ ti fe tóg mrin ke mũ. Kỹ tóg Topẽ mỹ vĩ há han mũ. Ti krĩ tóg kãnhvy' he mũ sir.

16 Ẽg tỹ cidade mág tỹ Roma tá junjun kỹ Paulo tóg vyr mỹ nĩ nĩ, vẽse ũ ag mré tóg nĩ tũ nĩ. Soldado pir hã tóg ti ki rĩr mũ. Capitão tóg ti mỹ tag to: "hej," he ja nĩ.

Roma tá

17 Kurã tãgtũ tũg kỹ Paulo tóg Israel kãfór ag jé prẽr mũ. Ag vẽnh mãn kỹ tóg ag mỹ: "inh kanhkã'," he mũ. "Se kỹ inh jẽ, Jerusalém tá, kỹ ag tóg tá fóg tỹ Romano ag mỹ inh fẽg, isỹ nén ũ han tũ hã ra, isỹ ẽg jykre mranh tũ hã ra, isỹ ẽg jóg'jóg tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn mranh tũ hã ra," he tóg. 18 "Fóg tỹ Romano ag tóg inh kavãn sór mũ vẽ, ag tỹ inh ki jẽmẽ kar kỹ. Isỹ nén han ja tũ to sóg ter ke tũ nĩ vẽ. 19 Hã ra Israel ag tóg inh kato vĩ, hã kỹ sóg sir pã'i mág tỹ Imperador ve sór mũ, ag tỹ isén tũ nĩ jé. Hã ra sóg ẽg povo kavénh sór tũ nĩ, Imperador jo," he tóg. 20 "Hã kỹ sóg ãjag jé prẽr mũ, sỹ ãjag ki jẽmẽ jé. Ẽg povo tỹ Israel kar vỹ Cristo ve sór mũ. Sỹ Cristo tó hã to sóg se kỹ jẽ nĩ," he tóg, Paulo ti.

21 Kỹ ag tóg ti mỹ: "ũ tóg ẽg mỹ ã to vẽnh rán han ja tũ nĩ, Judéia tá," he mũ ti mỹ, pã'i ag. "Kỹ ẽg kanhkã ũ tóg ẽg ki jun ja tũ nĩ jé, ti tỹ ẽg mỹ ã tỹ nén ũ kóreg han mũ ẽn tó jé," he ag tóg. 22 "Hã ra tóg ẽg tỹ ã ki jẽmẽnh há tĩ, ã tỹ nén to jykrén mũ ti. Vẽnh jykre tãg tag kato ag tóg vĩ tĩ, vẽnh kar ag, hã kỹ tóg ẽg tỹ ã ki jẽmẽnh há tĩ," he ag tóg ti mỹ, Israel mág ag.

23 Kỹ ag tóg ti mỹ kurã nĩm mũ. Kỹ ũn e ag tóg vẽnh mãn mũ sir, ti tỹ ĩn krẽm nĩ ẽn tá. Ag mỹ tóg Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ kãmén mũ. Jesus kãmén tóg mũ, ag tỹ hẽn ri ke mũn ti ki ge jé. Moisés tỹ ag mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn tó tóg mũ sir ag mỹ, vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag vĩ ke gé. Vẽnh rá ẽn ki tóg ag mỹ Jesus ti ven mũ sir. Kusã ki ag tóg kãmũ ja nĩ, tỹ vẽmén nỹtĩ ki ag tóg kutyg mũ. 24 Kỹ tóg ũ ag mỹ ki hã tó ti, Paulo tỹ ag mỹ nén tó mũ ti, kỹ ag tóg kri fig mũ. Hã ra tóg ũ ag mỹ há tũ nĩ. 25 Hã kỹ ag tóg vẽnh kãpugpóv kỹ nỹtĩ. Kỹ ag tóg mũ mũ, Paulo tỹ ag mỹ tag tó kar kỹ, ha mẽ. Ag mỹ tóg: "Topẽ kuprĩg tóg tó há han ja nĩ, ti tỹ Topẽ vĩ tó tĩ tỹ Isaías mỹ: ag mỹ tag tó, hen kỹ," he tóg. 26 "Ẽg jóg'jóg ag mỹ tóg tag tó ja nĩ, hã mẽ: "povo tag mỹ tag tó, hã mẽ: mẽ jé ãjag tóg ke mũ, ón kỹ, hã ra ãjag tóg to jykrén ke tũ nĩnh mũ, hemnĩ," he tóg. 27 "Kỹ ag tóg ki kagtĩg nỹtĩnh mũ. Povo tag ag vỹ krĩ tũ nỹtĩ, nĩgrẽg kutu ag tóg nỹtĩ gé, kanẽ kyvó ag tóg nỹtĩ gé, ag tỹ nén ũ ve sór tũ nỹtĩn kỹ, ag tỹ jẽmẽ sór tũ nỹtĩn kỹ, ag tỹ to jykrén sór tũ nỹtĩn kỹ ke gé. Hã kỹ ag tóg inh ki ge sór tũ nỹtĩ gé, kỹ sóg ag tỹ há' henh ke tũ nĩ gé," he tóg, Isaías ti," he tóg mũ, Paulo ti, Israel ag mỹ.

28 "Hã kỹ sóg, ãjag mỹ tó mũ," he tóg, Paulo ti. "Ãjag tỹ mẽ jãvãnh nỹtĩn kỹ fóg ag vỹ mẽnh mũ, kanhgág ag ke gé, Topẽ tỹ ag krenkren han sór mũ ti. Kỹ ag tóg ti mỹ: hej, henh mũ," he tóg, Paulo ti, Israel ag mỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

29 Paulo tỹ tag tó kar kỹ Israel ag tóg mũ mũ sir, jagnẽ vĩ kafãn kỹ.
30 Paulo vỹ prỹg régre tũg mũ, ã ĩn krẽm nĩn kỹ. Alugar hen kỹ tóg
jẽ nĩ, ĩn ẽn ti, kỹ tóg kajãm mũ, Paulo ti, ã jãnkamy tỹ. Kỹ tóg ũ tỹ ti
mré vĩ sór mũ mỹ: “kãrã ra,” he ti. 31 Vẽnh kar mỹ tóg Topẽ tỹ tỹ ẽg
pã'i nĩ kãmén mũ sir, fe tar han kỹ. Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo kãmén
tóg mũ sir. Ũ tóg ti mỹ: “vĩ tũg ra,” he tũ nĩ, ti se kỹ nĩ hã ra.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

PAULO TỸ CARTA HAN: ROMA TÁ KE AG MỸ CARTA

1 1 Paulo tỹ rá vẽ. Isỹ cidade tỹ Roma tá ke ag mỹ rán ken hã vẽ.
Tỹ sóg Jesus Cristo camarada nĩ, kỹ tóg inh fẽg, isỹ tỹ apóstolo nĩ jé.
Hã jé tóg inh jé prẽr. Kỹ tóg inh kuprẽg gé, isỹ vẽnh kar mỹ vẽnh vĩ sér kãmén
jé, Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽnh vĩ jẽnẽ ja ẽn ti. 2 Topẽ vỹ vãsỹ ã vĩ tó tĩ ag mỹ: “ha inh
kósin kãme tó,” he ja nĩgtĩ, kỹ ag tóg ti kãme rán ja nĩgtĩ gé, ag tỹ Topẽ vĩ rán
kỹ. 3 Topẽ kósin ẽn tó ja ag tóg nĩgtĩ, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo ti. Tỹ tóg vãsỹ
pã'i mág tỹ Davi kósin nĩ, Jesus ti. Ti jóg'jóg ve hã vẽ, Davi ti. 4 Ti tỹ tỹ Davi
kósin nĩn kỹ tóg tỹ ẽprã ke nĩ, Davi ri ke, hã ra tóg tỹ Topẽ kósin nĩ gé, hã kỹ
tóg ã ter kar kỹ rĩr mãn ja nĩ. Topẽ tỹ ti rĩn mãn to ẽg tóg ti tỹ tỹ Topẽ kósin
nĩn ki kanhró nỹtĩ. Topẽ vỹ ti tỹ ũn mág han mũ gé sir, ẽg Senhor tỹ Jesus tỹ.
5 Topẽ hã ne isar han', Jesus tugrĩn. Ti hã ne inh fẽg', isỹ tỹ apóstolo nĩn
jé, isỹ fóg ag kar mỹ ti kãmén jé, kanhgág ag mỹ ke gé, ag tỹ ti ki ge jé, ti vĩ
kri fi jé, ti vĩ kri nĩm jé, ti jiji mẽ kỹ. 6 Ũ tỹ inh vĩ mẽg mũ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ gé.
Topẽ vỹ ãjag kuprẽg, hã kỹ ãjag vỹ tỹ Jesus Cristo tũ nỹtĩ. 7 Kỹ sóg ãjag
mỹ vẽnhrá jẽnẽg mũ, Topẽ tỹ ãjag to há nĩn kỹ. Cidade tỹ Roma tá ãjag
tóg nỹtĩ. Topẽ ne ãjag kuprẽg', hã kỹ ãjag vỹ tỹ ti tũ nỹtĩ. Hã kỹ sóg ẽg
jóg tỹ Topẽ mỹ: “ag tar han nĩ, ag mỹ vẽnh jykre kusa nĩm nĩ,” he tĩ, Topẽ
mỹ, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo mỹ ke gé.

Paulo tỹ Roma tá ke ag ve sór

8 Ha mẽ, vẽnh kar vỹ ãjag tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ tag mẽ huri, kỹ sóg ãjag to Topẽ mỹ
vĩ há han tĩ, Jesus Cristo tugrĩn. Ti hã mré sóg vẽmén tĩ. 9 Ti hã mỹ sóg rãnhrãj
tĩ, to krónh ke vãnh sóg nĩgtĩ, hã kỹ sóg ti kósin to vẽme sér ẽn tó tĩ. Ti hã mré
sóg ãjag jagfy vĩ tĩ gé, kỹ tóg ki kanhró nĩ. Kurã kar ki sóg ãjag kãmén tĩgtĩ, ti mỹ.
10 Isỹ ti mré vẽmén kỹ sóg ãjag tó tĩ. Ti mỹ sóg sỹ kejẽn ãjag ve sór mũ tó tĩ. Ti tỹ
kejẽn sỹ ãjag venh ke to há nĩn kỹ tóg inh mỹ: hej, henh ke mũ. 11 Ãjag ve sór tãvĩ
inh nĩgtĩ, sỹ ãjag mỹ Topẽ kuprĩg tỹ inh kanhrãn ja ẽn kãmén jé, ãjag tỹ inh vĩ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

jẽmẽn kỹ tar nỹtĩ jé. 12Kỹ ẽg tóg jagnẽ tar han ke mũ sir, ẽg tỹ jagnẽ jykre ven kỹ, ãjag tỹ isỹ Jesus ki rã kỹ nĩ ven kỹ, isỹ ãjag tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ ven kỹ ke gé.

13Inh kanhkã', inh mỹ tóg ãjag tỹ tag ki kanhró nỹtĩnh há tĩ, ha mẽ: ãjag venh tĩg ke to inh jykrén tỹ hẽn ri ke han huri, hã ra tóg inh mỹ ki króm ja tũ nĩ ver. Isỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ kãmén sór vẽ, Roma ki ke ũ ag mỹ ke gé, ag kãmĩ ũ tỹ Topẽ ki ge jé. Fóg kar mỹ sóg ke tĩ, kỹ tóg inh mỹ sér tĩnh mũ, sỹ Roma tá tónh ke mũn kỹ ke gé. 14Fóg tỹ Grego ag mỹ sóg Topẽ vĩ tó tĩ, fóg kar ag mỹ ke gé, kanhgág ag mỹ ke gé, ũ tỹ nén ũ ki kanhró ag mỹ, ũ tỹ nén ũ ki kagtĩg ag mỹ ke gé. Topẽ vỹ inh mỹ: "ha ag mỹ tó," he ja nĩgtĩ. 15Hã kỹ sóg Roma tá ti tó sór mũ gé, Topẽ vĩ sér ẽn ti.

Topẽ jykre tar

16Inh pi(jé) Topẽ vĩ sér tag to mỹ'ãg sór mũ'. Topẽ hã ne tag to ẽg kren han tĩ', ẽg tỹ kri fin kỹ. Topẽ jykre tar hã vẽ. Judeu ag kren han sór tóg mũ, kar kỹ fóg kar ag ke gé, kanhgág ag ke gé. 17Tag hã ki ẽg tóg Topẽ jykre ki kanhró nỹtĩnh mũ, Topẽ vĩ sér hã ki. Ẽg tỹ ti ki rã hã kỹ ẽg tóg ti mỹ kuryj nỹtĩ. Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: "ẽg tỹ Topẽ ki rã hã tugnĩn ẽg tóg ti mỹ kuryj nỹtĩnh ke mũ, kỹ ẽg rĩnrĩr mãn ke mũ," he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ rán ki.

Ẽprã ke ag jykre pãno

18Hã ra Topẽ tóg jũ nĩ gé, kanhkã tá. Ũ tỹ ti ki ẽkrég tũ ag to tóg jũ mũ. Topẽ vỹ ag mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ, hã kỹ ag tóg vẽnh jykre kuryj han sór tũ nĩgtĩ. Vẽnh vĩ há tỹ ag tóg tũg' he sór tĩ gé, vẽnh jykre kórég han sór kỹ. 19Topẽ jykre há nỹtĩn hã ki kanhró ag tóg nỹtĩ vẽ, ag tỹ ki kanhrãn sór kỹ. Topẽ vỹ ẽg kar mỹ tag ven tĩ. 20Ẽg pi(jé) Topẽ vég tĩ'. Hã ra tóg nén ũ kar han, ẽg tỹ nén vég mũ kar. Ẽn vigve kỹ ẽg tóg ti jykre mág nĩ ẽn ki kanhró nĩ sir. "Ũ tỹ tag han mũ vỹ tỹ ũn mág nĩ," he jé ẽg tóg ke mũ. "Ẽn jykre vỹ tar nĩ, ẽn hỹn tóg tũ' henh ke tũ nĩ," he jé ẽg tóg ke mũ, ẽg tỹ Topẽ tỹ nén han ja vigve kỹ. Hã ra ag tóg ki kanhrãn jãvãnh nỹtĩ, hã kỹ Topẽ tóg ag to jũnh ke mũ, hã ra ag tỹ ne tónh ke tóg tũ tĩnh mũ. 21Ti tỹ tỹ Topẽ nĩn ki kanhró ag tóg nỹtĩ vẽ, hã ra ag tóg ti to: "Topẽ vẽ," he tũ nĩgtĩ. Ti tỹ tỹ ũn mág nĩ tag tó sór tũ ag tóg nĩgtĩ. Ti mỹ ag: "inh mỹ tóg há tĩ," he ja tũ nĩgtĩ gé, ti tỹ ag ki rĩr há han mũ ra. Hã kỹ ag tóg ag tỹ krĩ há ra ki kagtĩg nỹtĩ sir, ag krĩ há tóg tũ' he ja nĩgtĩ sir. Nén ũ há to jykrén mũ ki kagtĩg ag nỹtĩ ha. 22"Ki kanhró mág inh nĩ," he ag tóg tĩ, hã ra ag tóg krĩ vẽnhmỹ nỹtĩ ha. 23Kỹ ag tóg Topẽ pẽ tag jẽgja kã, ũn ter vãnh tag jẽgja kã ag tóg sir ẽprã ke kãggrá fẽg mũ sir, ẽprã ke ag kãgter tĩn ra. Sẽsĩ kãggrá vin ag ke gé, bicho tỹ fa tỹ 4 ag kãggrá ke gé, pỹn kãggrá ke gé. Tag vỹ ag mỹ tỹ topẽ nỹtĩ sir.

24Hã kỹ Topẽ tóg ag tovãnh mũ sir. Ag tỹ ãjag tỹ nén to én mũ ẽn han sór nỹtĩn kỹ tóg ag tovãnh mũ, ag tỹ han jé. Jagnẽ kavénh ag tóg mũ sir. 25Topẽ vĩ há kri fi vãnh ra ag tóg vẽnh ó hã kri nĩm tĩ. Ag tỹ ũ tỹ nén ũ kar han ja ẽn to: "Topẽ vẽ," henh ke vẽ vẽ, hã ra ag tóg ti tỹ nén han ja to: "Topẽ vẽ," he sór mũ, ón kỹ. Ũ tỹ nén ũ kar han mũ hã ne ã pir mỹ tỹ ũn mág nĩ', ti hã mỹ ẽg tóg vĩ há han ke mũ'. To krónh ke vãnh ẽg nỹtĩ. Amém.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

26 Ag tỹ Topẽ tỹ nén han ja to: “Topẽ vẽ,” hen kỹ Topẽ tóg ag togvãnh gé,
ag tỹ ãjag tỹ nén to én mũ ẽn han jé, ẽg kavénh tĩ ẽn ti. Ag prũ fag tỹ ag mré
nỹ tũg kỹ fag tóg jag(nẽ) hã mré ti vẽnhmỹ han mũ sir, mỹr, ha mẽ. 27 Kỹ fag
mén ag tóg ãjag prũ fag mré nỹ tovãnh kỹ jagnẽ to én mũ gé sir. Jagnẽ to én
kỹ ag tóg jagnẽ mré nỹ kỹ ti kórég han mũ gé sir, jagnẽ kavénh kỹ. Hã kỹ ag
tóg ag tỹ Topẽ tovãnh to jagãgtar nỹtĩnh mũ. Ti tỹ ag vóg kónãn hã vẽ.
28 Ve ra ha. Topẽ ki ẽkrén jãvãnh ag tóg nỹtĩ, ti to é he kỹ. Hã kỹ Topẽ tóg ag
togvãnh ja nĩgtĩ gé sir, vẽnh kato, ag tỹ vẽnh jykre pãno han sór kỹ. “Ha han,
ge kỹ sir,” he ja tóg nĩgtĩ. 29 Vẽnh jykre pãno tỹ ag fór nỹtĩ ha, ti kórég tãvĩ tỹ.
Nén kar to én (ka)mẽ ag nỹtĩ. Vẽnh jykre kuryj han vãnh ag nỹtĩ. Jagnẽ tũ to
én (ka)mẽ ag nỹtĩ. Jagnẽ kãgtén ag tóg tĩ gé. Jagnẽ vĩ kafãn ag tóg tĩ gé. Jagnẽ
mỹ un'ón ag tóg tĩ gé. Jagnẽ krĩn kónãn ag tóg tĩ gé. Jagnẽ to vĩ kónãn ag tóg tĩ
gé. 30 Jagnẽ to un'ón ag tóg tĩ gé. Topẽ kato tẽ mág ag tóg nỹtĩ. Jagnẽ vóg kónãn
ag tóg tĩ. “Ag kãfór vỹ tỹ inh nĩ,” he ag tóg tĩ, kỹ ag tóg vẽso nén ũ há tó tĩ, ón
kỹ. “Inh hỹn vẽnh jykre pãno tỹ ne han mũ, ũri?” he ag tóg tĩ, kurã kar ki. Ãjag
mỹnh fag vĩ han vãnh ag tóg nỹtĩ gé, ãjag panh ag vĩ ti. 31 Krĩ tũ ag nỹtĩ. Ón kỹ
ag tóg jagnẽ mré nén kar to jykrén tĩ, ãjag tỹ ki króm ke tũ (hã) ra. Jagnẽ mré
há nỹtĩ ki kagtĩg ag nỹtĩ, kỹ ag tóg jagnẽ jagãgtãn ki kagtĩg nỹtĩ gé. 32 Topẽ vỹ ũ
tỹ tag han mũ to: “kãgter jé ag tóg ke mũ,” he ja nĩgtĩ. Ag tỹ tag ki kanhró nỹtĩ
ra ag tóg han mũ sir, kỹ ag tóg ũ tỹ tag han mũ to há nỹtĩ gé, mỹr, ha mẽ.

Topẽ tỹ vẽnh jykre pãno to jũ

2 1 Fóg mré kanhgág ag vỹ vẽnh jykre kórég tag hyn han kãn tĩ, kỹ ag tóg
Judeu ag mỹ kórég nỹtĩ. Hã ra Judeu ag vỹ ti kórég han tĩ gé, ag tỹ ón
kỹ ag to vĩ mũ ra. “Kórég ag nỹtĩ,” he ag tóg tĩ, hã ra ag tóg fóg jykre kórég ẽn
han tĩ gé, kanhgág jykre kórég ti ke gé. Hã kỹ ag tóg ãjag jykre tugnĩn ti kórég
venh ke mũ gé. 2 Topẽ vỹ ũ tỹ tag han mũ vóg kónãn ke mũ, ti jykre kuryj nĩn
kỹ, Topẽ ti. Ti tỹ ke há vẽ. 3 Ũn jykre kórég ag tóg ag mỹ kórég nỹtĩ, Judeu ag mỹ,
hã ra ag tóg hã han tĩ gé. Kỹ ag hỹn hẽ ri kenh mũ, Topẽ tỹ ag vóg kónãn tũ nĩ
jé? Ag vóg kónãn jé tóg ke mũ, ha vemnĩ. 4 Ver tóg ẽg to há nĩ, ver tóg ẽg to fen
nĩnh mũ, ver tóg jũ vãnh nĩ, Topẽ ti. Ti tỹ ẽg tỹ ẽg jykre kórég tovãnh ve sór vẽ,
hã kỹ tóg ver ẽg to há tãvĩ nĩ. Hã ra tóg ag mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ ve nĩ, Topẽ tỹ ẽg to
fen nĩnh ke mũ ti. 5 Kutu ag nỹtĩ, vẽnh jykre pãno tovãnh jãvãnh ag nỹtĩ, hã kỹ
Topẽ tỹ ag to jũ tóg komẽr hã mág rã nĩ. Kejẽn tóg Topẽ tỹ vẽnh kar jykre venh
ke kurã pétẽm ke mũ sir. Kỹ ag tóg venh ke mũ, Topẽ tỹ ag vóg kónãn ke ti, kỹ
vẽnh kar vỹ ti jykre kuryj venh ke mũ, ti tỹ ẽg mỹ ki hã tó mũ ti. 6 Ti hã ne ẽg
mỹ nĩm ke mũ', ẽg tỹ nén hyn han ja ẽn kaja ti. 7 Ẽn kã tóg ẽg mỹ ẽg rĩr krỹg ja
tũ ven ke mũ, ũn jykre kuryj ag mỹ. Ẽg tỹ ti jykre há to tar nỹtĩn kỹ tóg ẽg mỹ
ẽg rĩr krỹg ja tũ ven ke mũ, ẽg tỹ tá tỹ ũn mág nỹtĩ sór kỹ, ẽg tỹ Topẽ hã tỹ ẽg
mỹ vĩ há han ke ve sór kỹ, ẽg tỹ ẽg rĩr krỹg ja tũ ve sór kỹ. Kỹ tóg ẽg mỹ ven ke
mũ. 8 Hã ra tóg ũ vóg kónãn ke mũ gé. Ũ tóg ãjag tỹ nén han sór mũ ẽn hã han
tĩ. Vẽnh vĩ há kri fi vãnh ag nỹtĩ, ag tỹ vẽnh jykre pãno hyn han sór kỹ. Hã kỹ

tóg ag vóg kónãn ke mũ. 9Ũ tỹ vẽnh jykre pãno han mũ kar vỹ kanẽ junjur ke mũ, jagtar jagy hyn han kỹ. Ag tỹ tỹ Judeu nỹtĩ ra ag tóg jagãgtar ke mũ, kar kỹ fóg kar ag ke gé, kanhgág ag ke gé. 10Ũ tỹ vẽnh jykre kuryj han mũ tỹ tóg ũn mág hyn han ke mũ hã ra, to tóg vĩ há han ke mũ, ẽg mỹ tóg vẽnh jykre kusa nĩm ke mũ, ẽg tỹ tỹ Judeu nỹtĩ ra, kar kỹ fóg ag mỹ ke gé, kanhgág ag mỹ ke gé.

11Ha vé, Topẽ mỹ ti tỹ nén ũ tũ nĩ, Judeu ag, fóg ag, kanhgág ag. Ti mỹ ẽg tóg tỹ ũn pir nỹtĩ. 12Ũ ag tóg Topẽ vĩ mẽ ja tũ nỹtĩ. Kỹ ag tóg ti kóreg kar hyn han mũ sir. Kỹ ag tóg nũgme ki vár ke mũ sir, inferno ki, ag jykre kóreg to. Ag jãvo Judeu ag vỹ Topẽ vĩ mẽ ja nĩgtĩ. Hã ra ag tóg ti kóreg han tĩ gé. Kỹ Topẽ tóg ag vóg kónãn ke mũ gé sir. “Isỹ ãjag mỹ nén tó ja ẽn han ja tũ ãjag nỹtĩ,” he jé tóg ke mũ. 13Ha vé, ẽg tỹ Topẽ vĩ mẽg mũ ra han tũ nĩn kỹ ẽg Topẽ mỹ há tũ nỹtĩ. Ẽg tỹ ti vĩ ki króm kỹ ẽg tóg ti mỹ kuryj nỹtĩ. 14Fóg ag mré kanhgág ag vỹ Topẽ vĩ mẽ ja tũ nĩ ver, ũ tỹ Judeu jykre han tũ kar ag. Ge ra vẽnh jykre há tóg ag mỹ sér tĩ, ag tỹ Topẽ vĩ mẽ ja tũ (hã) ra. Kỹ ag tỹ vẽnh jykre há han sór mũ tag vỹ ag mỹ ag tỹ ki króm han jafã nĩ. 15Topẽ tỹ nén tó ja ẽn vỹ ag kãkã nĩ, hã kỹ ag tóg han sór mũ, ag tỹ mẽ ja tũ ra. Hã kỹ tóg ag mỹ sér tĩ, ag tỹ nén ũ há han kỹ. Jãvo tóg ag mỹ e tĩ, ag tỹ ti kóreg han kỹ. Ag tỹ Topẽ vĩ mẽ ja tũ ra ag tóg vẽnh jykre há ki kanhró nỹtĩ. 16Kejẽn Topẽ tóg Jesus Cristo mỹ: “ag jykre ve kãn nĩ,” henh ke mũ, ti kurã ẽn kã. Kỹ vẽnh kar jykre vỹ vẽnh ven ke mũ, ag jykre kóreg mré hã, ag tỹ vẽnh kar vatánh tá nén han ja ti. Tag hã tó sóg tĩ, sỹ vẽnh kar mỹ ti vĩ sér kãmén kỹ.

Judeu ag tỹ Topẽ vĩ mranh ja

17Ha vé, Judeu ag mỹ tóg sér tĩ, ag tỹ tỹ Judeu nỹtĩn kỹ. “Topẽ ne ẽg jyvẽn ja nĩgtĩ', kỹ ẽg nũgme ki vár ke tũ nĩ,” he ag tóg tĩ. “Topẽ to ẽg há nỹtĩ,” he ag tóg tĩ gé. 18Ti tỹ ẽg ki nén ve sór mũ ki kanhró ag tóg nỹtĩ. Ti vĩ ki tóg rán kỹ nĩ, hã kỹ ag tóg ẽn ve kỹ vẽnh jykre kuryj ki kanhró nỹtĩ. 19“Ki kanhró ẽg nỹtĩ,” he ag tóg tĩ, hã kỹ ag tóg ũ tỹ ki kagtĩg ag mỹ tó tĩ, Judeu ag, ag tỹ ag mỹ ũn kyvó ag ri ke nỹtĩn kỹ. Kuty mĩ ag tóg mũgtĩ, kỹ ag tóg ag mỹ jẽngrẽ han sór tĩ, ag mỹ Topẽ vĩ tó kỹ. 20Ũ tỹ ki kagtĩg ag kanhrãn ag tóg tĩ, gĩr ag ke gé. “Topẽ vĩ vỹ há nĩ, vẽnh jykre há vẽ, ki hã tóg tó tĩ, hã to ẽg Topẽ ki kanhrãn tĩ,” he ag tóg tĩ. 21Ón kỹ ag tóg ũ ag kanhrãn tĩ, ãjag tỹ ki kagtĩg nỹtĩ (hã) ra. Ũ mỹ ag tóg: “nén ũ péju(g) tũg nĩ,” he tĩ. Hã ra ag tóg ũ tũ péju(g) tĩ. 22Ón kỹ ag tóg: “ã prũ tũ fi mré nỹ tũg nĩ, ã mén tũ mré nỹ tũg nĩ gé,” he tĩ. Hã ra ag tóg fag mré nỹgnỹ tĩ. Ón kỹ ag tóg vẽnh kãggrá tỹ topẽ to: “Topẽ pijé',” he tĩ. Hã ra ag tóg vẽnh kãggrá ag jo ĩn krẽm ag tũ péju(g) tĩ. 23“Topẽ vỹ ẽg jyvẽn ja nĩgtĩ,” he ag tóg tĩ. Hã ra ag tóg ti vĩ mranh tĩ. Topẽ kavénh ag tóg tĩ. 24Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, Judeu ag to, Topẽ vĩ rán ki, ha mẽ: “ãjag jykre kóreg ve kỹ fóg ag mré kanhgág ag vỹ Topẽ jykre to: kóreg ti hỹn nĩ,” he tĩ,” he ja tóg nĩgtĩ, Judeu ag to, Topẽ vĩ rán ki.

25Há ti nĩ, ẽg tỹ tỹ Judeu nỹtĩ ti, ẽg tỹ Topẽ vĩ ki króm kỹ. Ẽg tỹ hã ra ti vĩ mranh kỹ tóg ẽg mỹ nén ũ há han ke tũ nĩ, ẽg tỹ tỹ Judeu nỹtĩ ra. Fóg ri ke vỹ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

tỹ ẽg nỹtĩ, kanhgág ri ke, ẽg tỹ ti vĩ mranh kỹ. 26Kejẽn fóg ũ tóg sir Topẽ vĩ ki króm mũ sir, kanhgág ũ hẽn ri ke mũn. Kỹ tóg Topẽ mỹ tỹ Judeu ri ke nĩ sir, ti tỹ Topẽ vĩ ki króm to. 27Hã kỹ fóg ag mré kanhgág ag vỹ Judeu ag jykre kórég tónh ke mũ, ha vemnĩ, ag tỹ Topẽ vĩ ki króm kỹ. Topẽ vĩ mranh ag tóg tĩ, ag tỹ tỹ Judeu nỹtĩ ra, ag tỹ Topẽ vĩ rá vég nỹtĩ ra. Hã tó jé ag tóg ke mũ, fóg ag, kanhgág ag ke gé. 28-29Ón kỹ ag tóg tỹ Judeu nỹtĩ, ag pi(jé) tỹ Topẽ tũ pẽ nỹtĩ'. Ón kỹ ag gré junun fár vỹ kym kỹ nĩ, Topẽ tỹ ag mỹ: "kym ra," he ja nĩn kỹ. Kỹ ag tóg tag tugnĩn jagnẽ mỹ: "Topẽ tũ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ," he tĩ. Hã ra ag pi(jé) tag tugrĩn tỹ Topẽ tũ nỹtĩ'. Topẽ tũ ag vỹ ãjag fe tỹ ti ki rã tĩ, kỹ ag jykre hã ne kym kỹ nĩ ri ke nĩ'. Ag tỹ vẽnh jykre kórég tovãnh to ken hã vẽ. Topẽ kuprĩg ne ẽg jykre há han tĩ', kỹ Topẽ tóg ẽg mỹ vĩ há han tĩ gé sir, ẽg jykre há nỹtĩn kỹ. Ti pi(jé) ẽprã ke ri ke ón kỹ vĩ há han tĩ', ti ki ge kỹ nỹtĩ ag mỹ. Ẽg hã vỹ tỹ Topẽ tũ pẽ nỹtĩ'.

3 1Kỹ Judeu ag hỹn inh mỹ: "kỹn mỹ há tũ nĩ, ẽg tỹ tỹ Judeu ag krẽ nỹtĩn kỹ?" he sór mũ. "Ẽg gré junun fár kym kỹ nĩn kỹn mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ?" he sór ag hỹn mũ. 2Vó, há tãvĩ ti nĩ gé. Ẽg hã mỹ tóg ã vĩ ti tó ja nĩgtĩ, Topẽ ti, ẽg tỹ tỹ Judeu krẽ nỹtĩn kỹ. 3Ẽg kãmĩ ũ tóg ti vĩ kri fig tũ nĩgtĩ. Hã ra Topẽ pi(jé) ag tugrĩn ã tỹ nén tó ja ẽn han ke tũ nĩ', ag tỹ ti vĩ ki króm tũ ra tóg ã vĩ ki króm tĩ, Topẽ ti, ag jãvo. 4Ti tỹ ẽg mỹ tó ja ẽn han ti tĩ, ón vãnh ti nĩgtĩ. Ẽprã ke ag ne un'ón tĩ', hã ra tóg ón ke tũ pẽ nĩ, Topẽ ti. Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, Topẽ vĩ rán ki, hã vỹ: "vẽnh kar vỹ venh ke mũ, ã tỹ ã vĩ han tĩ ti," he mũ. "Ũ tỹ ã jykre tugnỹm kỹ tóg venh ke mũ sir, ã tỹ ki hã tó tĩ ti," he ja tóg nĩ, Topẽ to, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. Hã ra tóg ge nĩ.

5Kỹ Judeu ag hỹn ón kỹ inh mỹ: "kỹn hỹn há nĩ, ẽg jykre pãno ti," he sór mũ. "Vẽnh kar vỹ ẽg jykre pãno ve kỹ Topẽ jykre kuryj nĩ ki kanhró nỹtĩ, ti tỹ ẽg jãvo vẽnh jykre pãno to há tũ nĩn kỹ. Hã kỹ ẽg jykre pãno tag vỹ tỹ nén ũ há nĩ. Hã ra tóg to ẽg vóg kónãn sór mũ, ẽg jykre pãno to, ti tỹ tỹ nén ũ há nĩ ra. Tag tugnĩn tóg jykre pãno nĩ ve nĩ, Topẽ ti," he sór ag hỹn mũ, Judeu ũ ag. Ẽprã ke ag vỹ ón kỹ vĩ tỹ ge han tĩ. 6Hã ra tóg há tũ nĩ, ag vĩ tag ti. Topẽ jykre hã ne kuryj nĩ'. Ti jykre há nĩn kỹ tóg ẽprã ke jykre to: "há tũ ti nĩ," henh ke mũ. Jykre kuryj ti nĩ inhhã.

7Hã ra Judeu ũ ag tóg ón kỹ: "vẽnhmỹ ẽg ki króm kỹ nỹtĩ vẽ," he tĩ gé. "Ẽg ón tugrĩn Topẽ tỹ tỹ ũn mág nĩ tag vỹ vẽnh ven mũ, ti ón vãnh vỹ vẽnh ven mũ ẽg jãvo. Há ti nĩ, tag ti. Hã kỹ ti tỹ ẽg ón mũ tag to: "inh vĩ mranh ja ãjag tóg nĩgtĩ," hen kỹ tóg vẽnhmỹn kỹ tó mũ, Topẽ ti," he ag tóg tĩ, ón kỹ. 8"Ti kórég han jé ẽg tóg ke mũ, Topẽ tỹ ẽg jykre kórég tỹ nén ũ há han jé," he ag tóg tĩ, ón kỹ. Kỹ ag tóg iso ón kỹ: "tag tó ti tĩ, Paulo ti," he tĩ gé. Ũ tỹ tag tó mũ ag vóg kónãn jé tóg ke mũ, Topẽ ti, ag ón mũ tag to, ti jykre kuryj nĩn kỹ, ha vemnĩ.

Ẽg kar tỹ Topẽ vĩ mranh kãn

9Kỹ isỹ Judeu ag to ne tó nẽ? Ẽg mỹ fóg ag kãfór nỹtĩ, ẽg tỹ tỹ Judeu nỹtĩn kỹ? Vó, ag kãfór tũ ẽg nỹtĩ. Topẽ vĩ mranh kãn ẽg mỹr, Judeu, fóg, kanhgág, ẽg kar mỹr. Tag tó inh huri. Hã ra tóg ge nĩ. 10Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ gé, ha mẽ: "ũn jykre kuryj vỹ tũ tĩ, ũn jykre kuryj venh ke tũ pẽ ẽg nĩgtĩ. 11Vẽnh jykre há han ki kagtĩg kar ẽg nỹtĩ, ũ tỹ Topẽ jykre han sór mũ vỹ tũ tĩ. 12Ẽg kar vỹ

Topẽ japry, Topẽ jamĩn tovãnh kãn kỹ nỹtĩ. Jykre kórég kar ẽg nỹtĩ. Vẽnh jykre kuryj han vãnh ẽg nỹtĩ. Ũn jykre há venh ke tũ pẽ ẽg nĩ. 13Un'ón (ka)mẽ kar ẽg nỹtĩ, jagnẽ to. Ẽg tỹ vẽser to nón kỹ vẽser ger tóg kãkutẽ tĩ. Ẽg ón vỹ vẽser ger tag ri ke nĩ. Jagnẽ mỹ ẽg tóg un'ón tĩ gé. Ẽg vĩ jũ tỹ ẽg tóg jagnẽ kãgtén ri ke han tĩ gé, kỹ tóg pỹn veneno ri ke nĩ, ẽg vĩ jũ ti. 14Vẽnh vĩ jũ tỹ ẽg fór nỹtĩ, kỹ ẽg tóg vẽnh kar mỹ vĩ kónãn tĩ. 15Jagnẽ kãgtén (ka)mẽ ẽg nỹtĩ, tag hã tóg ẽg mỹ sér tĩ. 16Ẽg tỹ hẽn mĩ mũ kỹ ẽg tóg nén ũ kar kókég tĩ, hã kỹ ẽg mré ke fag vỹ jagtar nỹtĩ, ẽg to. 17Ẽg pi(jé) vẽnh jykre kusa ve sór tĩ'. 18Topẽ kamẽg sór vãnh ẽg nỹtĩ," he ja tóg nĩgtĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. Hã ra tóg ge nĩ.

19Hã ra ẽg kar vỹ tag ki kanhró nỹtĩ, ha mẽ. Ẽg hã mỹ ti rán kỹ nĩ, Topẽ vĩ ti, ẽg tỹ ki króm jé. Hã ra ẽg tóg mranh kãn. Kỹ Topẽ tỹ ẽg mỹ: "ti kórég han ã," he mũ ra tóg ẽg tỹ ti mỹ ne tónh ke tóg tũ tĩ, ẽg kar ti. Hã jé tóg ẽg mỹ ã vĩ jẽnẽ ja nĩgtĩ, ẽg tỹ to ẽg kórég nĩ tag ki kanhrãn jé. 20Topẽ vĩ ki króm kãn ja tũ ẽg tóg nỹtĩ, hã kỹ ẽg kuryj tũ nỹtĩ, Topẽ mỹ. Hã kỹ ẽg tỹ Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn ja ẽn mẽg mũ ra ẽg tóg Topẽ vĩ mranh ki kanhrãn mũ, ti tỹ ẽg mỹ: "tag han tũg ra," hen kỹ. Ge ta ẽg tóg mranh tĩ.

Topẽ tỹ ẽg kren han sór

21-22Vãhã Topẽ jykre kuryj tóg vẽnh ven ja nĩgtĩ. Ti hã ne ẽg mỹ vẽnh pãte fón mũ sir', inhhã', ẽg tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ, ẽg tỹ ti tỹ ẽg jyvẽn ja ẽn mranh ja (hã) ra. Ti jykre kuryj hã vẽ. Vãsỹ tóg tó ja nĩ, Topẽ ti, ti tỹ tag han ke ti. Ã jykre si ki tóg tó ja nĩ, kỹ ti vĩ tó tĩ ag, profeta ẽn ag tóg tó ja nĩgtĩ gé, ti jykre tãg ke ti. Ũ tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ kar mỹ tóg vẽnh pãte fón tĩ. Kỹ ẽg kar tóg jagnẽ ri ke nỹtĩ ha, ẽg tỹ ti ki ge kỹ. 23Topẽ vĩ mranh kãn ẽg, vẽnh jykre kuryj han tũ ẽg nỹtĩ, Topẽ jykre kuryj tag han ki kagtĩg ẽg nỹtĩ. 24Hã ra tóg ẽg jagãgtãn kỹ ẽg mỹ vẽnh pãte fón sór mũ. Fagrĩnh mỹ ke vẽ, kajãm ke tũ ẽg tóg nĩ. Jesus Cristo tugnĩn tóg ẽg kren han sór mũ. 25Topẽ ne Jesus fẽg', ti hã tỹ ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh tỹ tũg' hen jé, ti ter kỹ ti kyvénh tỹ ẽg jagfy ti ki kãkutẽ kỹ. Kỹ ẽg tóg ti ki rã kỹ há nỹtĩ sir, Topẽ jykre kuryj hã vẽ sir. Jesus to ẽg ki kanhrãn mũ, vẽnh jykre kuryj ti. Hã kỹ Topẽ tóg ẽg tỹ vãsỹ ti vĩ mranh ja ẽn to tóg ẽg vóg ja tũ nĩ ver, ẽg to fen kỹ, 26ti tỹ ũri ẽg mỹ ã jykre tãg ven sór kỹ. Topẽ vỹ kuryj nĩ. Ti tỹ ẽg mỹ vẽnh pãte fón kỹ ẽg ti mỹ kugryj nỹtĩ sir, ẽg tỹ Jesus ki gen kỹ. Topẽ jykre kuryj hã vẽ sir.

27Kỹ Judeu ag hỹn inh mỹ: "kỹ ẽg mỹ Topẽ mỹ há tũ nỹtĩ, ẽg tỹ ti vĩ ki króm sór mũ ra?" he sór mũ. Hỹ, hã vẽ. Kórég ẽg nỹtĩ, hã kỹ ẽg tóg ti vĩ ki króm sór mũ ra mranh tĩ. Ẽg tỹ ti ki ge kỹ tóg ẽg mỹ vẽnh pãte fón tĩ, kỹ ẽg há nỹtĩ. 28Tag ki kanhró ẽg nỹtĩ, ha mẽ. Ẽg tỹ Topẽ jykre si ẽn han sór mũ ra ẽg jykre pãno vỹ ẽg kãkã nĩ nĩ. Ẽg tỹ Jesus ki gen hã kỹ tóg ẽg mỹ vẽnh pãte fón ke mũ hã ra. 29Topẽ pi(jé) Judeu ag tãvĩ vég nĩ nĩ'. Fóg ag vég ti nĩ gé, kanhgág ag ke gé. 30Pir ti nĩ, Topẽ ti. Hã kỹ tóg ũ tỹ ti ki ge mũ ag mỹ vẽnh pãte fón tĩ, Judeu ag mré hã, fóg ag mỹ ke gé, kanhgág ag mỹ ke gé. Ẽg tỹ ti ki ge to tóg ẽg mỹ vẽnh pãte fón tĩ, ẽg kar mỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

31 Kỹ ẽg mỹ ti ki ge kỹ (ẽg mỹ) Topẽ tỹ vãsỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn tỹ tũg' he tĩ, Topẽ tỹ Judeu ag jyvẽn ja ẽn ti? Vó. Vãhã ẽg ki króm há han ki kanhró nỹtĩ, Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn ki.

Topẽ tỹ Abraão mỹ vẽnh pãte fón

4 1 Kỹ Judeu ag hỹn inh mỹ: "ẽg jóg'jóg ve pẽ tỹ Abraão hỹn hẽ ri ke tĩ?" he sór mũ. 2-3 "Nén ũ há kar han ti tĩ, Abraão ti, hã tugrĩn tóg tỹ Topẽ mỹ ũn há nĩ," he sór ag hỹn mũ, Judeu ag. Vó, hã tũ vẽ. Ti ki rã tugnĩn ke vẽ. Hã kỹ tag vỹ ti to rán kỹ nĩ, ha mẽ: "Abraão vỹ Topẽ ki rã, hã kỹ tóg tỹ Topẽ mỹ ũn há nĩ, ti tỹ ti ki rã tugrĩn," he tóg mũ, Topẽ vĩ rán ki. Ti tỹ nén ũ há han tugnĩn Topẽ mỹ tỹ ũn há nĩ ra tóg vẽso: "tỹ sóg ũn há nĩ, ag kar kãfór," henh ke mũ vẽ, vẽsỹ ũn há han sór kỹ. Hã ra ẽg vẽsỹ ũn há han ki kagtĩg nỹtĩ.

4 Hã vé, ẽg rãnhrãj to ẽg tóg ẽg rãnhrãj kaja vég tĩ. Fagrĩnh mỹ ke tũ vẽ, ẽg rãnhrãj kaja ti. 5 Topẽ jykre vỹ ge tũ nĩgtĩ. Ẽg tỹ ti ki ge kỹ ẽg tóg ti mỹ tỹ, ũn há nỹtĩ. Ẽg tỹ ti ki ge tugrĩn tóg ẽg mỹ vẽnh pãte fón tĩ, ẽg tỹ ti vĩ mranh ja ti. Ẽg rãnhrãj pijé'. Topẽ tỹ nén han mũn hã vẽ.

6 Hã kỹ vãsỹ ẽg pã'i tỹ Davi tóg tó ja nĩgtĩ gé. Ũ tỹ nén ũ kórég han tĩ ẽn to tóg vĩ há han ja nĩ, Davi ti. Topẽ vỹ ẽg mỹ vẽnh pãte fón tĩ, ẽg tỹ ti vĩ mranh ja ti. Topẽ tỹ ũn mỹ vẽnh pãte fón ja ẽn to Davi tóg tag tó ja nĩgtĩ, ha mẽ: 7 "Topẽ vỹ ẽg ve há han ke mũ, hã kỹ tóg ẽg mỹ ẽg tỹ ti vĩ mranh ja ẽn tỹ vẽnh pãte fón tĩ. Kỹ ẽg ve mãn ke tũ nĩ ha, ẽg jykre pãno ja ẽn ti, ti tỹ vẽnh pãte fón kỹ nĩn kỹ. 8 Topẽ vỹ ẽg ve há han ke mũ, hã kỹ tóg ẽg mỹ ẽg tỹ ti vĩ mranh ja ẽn kaja kórég ẽn ven ke tũ pẽ nĩ," he ja tóg nĩgtĩ, Davi ti.

9 Kỹ Judeu ag hỹn inh mỹ: "Davi hỹn ũ tỹ hẽ to tag tó ja nĩgtĩ'?" he sór mũ. "Judeu jykre han mũ ag to ke mỹ vó, ag jykre han tũ ag to ke mỹ vó?" he sór ag hỹn mũ. Ẽg kar to ke vẽ. Hã vẽ, Abraão to sóg: "ti tỹ Topẽ ki rã tugrĩn tóg tỹ Topẽ mỹ ũn há nĩ," he ja nĩ. 10 Kỹ ti jykre tỹ Topẽ mỹ kuryj nĩ ẽn kã ti mỹ Judeu ag jykre han kỹ tĩ nĩ', Abraão ti'? Vó, ẽn kã ti ẽg jykre han tũ nĩ ver. Ẽn kã ti ã gré junun fár kym ja tũ nĩ ver. 11 Topẽ vỹ ti mỹ vẽnh pãte fón, ti tỹ ti ki rã tugnĩn, ti tỹ ver Israel ag jykre ki kagtĩg nĩn kã. Ti mỹ vẽnh pãte fón kar kỹ Topẽ tóg ti mỹ ẽg jykre tag nĩm ja nĩ, ti tỹ ã gré junun fár kym jé sir, vẽnh kar tỹ ti jykre há nĩ ki kanhrãn jé. Hã kỹ tóg tỹ ũ tỹ Topẽ ki ge mũ kar jóg nĩ sir, Abraão ti, ag tỹ Judeu ag jykre han tũ ra, ag tỹ ãjag fár kym tũ ra ke gé. Topẽ ki ge kỹ ẽg tóg Topẽ mỹ tỹ ũn há nỹtĩ, Abraão ri ke. 12 Kỹ tóg tỹ Judeu jykre han mũ ag jóg'jóg ve pẽ nĩ gé sir, Abraão ti, ag tỹ ti mré Topẽ ki ge kỹ. Judeu jykre han to hã tóg Topẽ ki rã, ẽg jóg tỹ Abraão ti. Kỹ ẽg tỹ Topẽ ki ge kỹ tóg tỹ ẽg jóg pẽ nĩ gé sir, ẽg tỹ tỹ Judeu krẽ nỹtĩ ra Topẽ ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. 13 Topẽ vỹ Abraão mỹ: "ã krẽ vỹ ga kar mĩ mũnh mũ, kỹ tóg tỹ ag tũ kar nĩnh mũ," he ja nĩgtĩ. Ti tỹ Topẽ vĩ kri fi tugrĩn tóg ti mỹ tag tó. Vẽnh jykre si ki króm tugnĩn ke pijé'. Ti tỹ Topẽ ki rã kỹ tóg ti mỹ tỹ ũn há nĩ, hã kỹ Topẽ tóg ti mỹ tag tó ja nĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Topẽ tỹ ũ tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ ag to há

14-15Ha vé, ẽg tỹ Topẽ tỹ vãsỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn han sór mũ ra ẽg tóg mranh tĩ, kỹ Topẽ tóg ẽg vóg kónãn ke mũ vẽ sir. Hã kỹ ẽg tóg ti tỹ ẽg mỹ nén ũ há tó ja ẽn venh ke tũ pẽ nĩ vẽ sir. Ẽg vóg kónãn jé tóg ke mũ vẽ sir, kỹ tóg ẽg mỹ nén ũ há nĩm ke tũ nĩ vẽ sir. Kỹ tóg ẽg mỹ: “ha inh ki rã,” henh ke tũ nĩ vẽ gé. Topẽ tỹ ẽg vóg kónãn ke mũ hã ne kã nĩ vẽ', ti vĩ mranh tugrĩn. 16Hã ra tóg ẽg mỹ: “ha inh ki rã, sỹ ãjag mỹ nén ũ há ẽn han jé, ãjag tỹ inh ki ge tugrĩn,” he ja nĩgtĩ. Ti tỹ ẽg jagãgtãn hã vẽ. Topẽ tóg Abraão krẽ kar ag mỹ vin sór mũ, ã tỹ nén tó ja ẽn. Ti pi(jé) Judeu jykre han mũ ag tãvĩ mỹ vin sór mũ'. Ũ tỹ Abraão ri ke Topẽ ki ge mũ ag mỹ tóg vin sór mũ gé, Topẽ ti. Ẽg kar jóg'jóg ve vỹ tỹ ti nĩ, Abraão ti. 17-18Topẽ hã ne ti mỹ: “ã krẽ tỹ sóg povo e hyn han ke mũ,” he ja nĩ', hã kỹ tóg tỹ ẽg kar jóg'jóg ve pẽ nĩ. Rán kỹ ti nĩ, Topẽ vĩ rán ki. Kỹ tóg ti vĩ tag kri fi ja nĩgtĩ, Abraão ti, ã tỹ gĩr ve vãnh nĩ ra, ti kófa nĩn kỹ. Ũn ter mũ ag rĩnrĩr mãn han ki kanhró tóg nĩ, Topẽ ti. Kỹ tóg nén kar han ki kanhró nĩgtĩ gé. Nén ũ tóg tũ tĩ ver, hã ra Topẽ tóg nén ũ kar han tĩ, ã vĩ tỹ. Hã kỹ tóg Abraão mỹ ti kósin ke tó ja nĩgtĩ gé. Kỹ Abraão tóg ti vĩ kri fi ja nĩgtĩ. Ver tóg kósin ja tũ nĩ, ã kófa nĩ ra, hã ra tóg Topẽ vĩ kri fi ja nĩgtĩ, Topẽ tỹ ti mỹ: “ã krẽ tỹ sóg povo e hyn han ke mũ,” he ja tag to. 19-20Topẽ tỹ ti mỹ tag tó kỹ tóg 100 (ke) anos pétẽm, Abraão ti. Si há ti nĩ ja nĩgtĩ, ti prũ tỹ Sara fi ke gé. Gĩr han vãnh fag nỹtĩ, ẽn kã. Ẽn hã kã Topẽ tóg ti mỹ ti krẽ e hyn han ke tó ja nĩgtĩ. Kỹ tóg ti vĩ kri fi ja nĩgtĩ, to krónh ke tũ ja tóg nĩgtĩ. “Hỹ mỹ vỹ?” he ja tũ ti nĩgtĩ, Topẽ vĩ tag to. Ti vĩ kri fi kỹ tóg Topẽ to: “ũn mág vỹ tỹ ti nĩ,” he ja nĩgtĩ. 21“Topẽ vỹ ã tỹ nén tó ja han ki kanhró nĩ,” he ja ti nĩ, Abraão ti, to krónh ke tũ nĩn kỹ. 22Tag hã tugnĩn tóg Topẽ mỹ tỹ ũn há nĩ, ti tỹ ã fe tỹ ti ki rãn kỹ.

23Topẽ vĩ tó tĩ ũ tóg Abraão to rán ja nĩ, Topẽ vĩ rán ki, ti tỹ Topẽ mỹ tỹ ũn há nĩ ti. 24Hã ra tóg ẽg to rán ja nĩ gé. Topẽ mỹ ẽg tóg tỹ ũn há nỹtĩnh ke mũ gé, Abraão ri ke, ẽg tỹ ti ki ge kỹ. Hã kỹ tóg ẽg Senhor tỹ Jesus rĩn mãn ja nĩgtĩ, ti ter ja tá. 25Ẽg jagfy tóg ter ja nĩ, Jesus ti, ti tỹ ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh tỹ tũg' he jé. Hã jé Topẽ tóg ti fẽg ja nĩ. Kỹ tóg ti rĩn mãn ja nĩ gé, ti tỹ ẽg mỹ vẽnh pãte fón jé, ẽg tỹ ti vĩ mranh ja ti.

Topẽ tỹ ẽg to jũ mãn ke tũ

5 1Kỹ tóg ẽg mỹ vẽnh pãte fón mũ sir, ẽg tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Kỹ ẽg tóg jatun mỹ nỹtĩ, Topẽ tỹ ẽg to jũ mãn tũ nĩn kỹ, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo tugrĩn. 2Ti hã tugnĩn Topẽ tóg ẽg jagãgtãn tĩ. Tag tugrĩn ẽg tar nỹtĩ sir. Kỹ tóg ẽg mỹ sér tĩ gé. Topẽ vỹ ẽg tỹ ũn mág han ke mũ, ti tỹ tỹ ũn mág nĩ ẽn ri ke han jé tóg ke mũ, kỹ tóg ẽg mỹ sér tĩnh mũ sir. 3Ver ẽg tóg ti jagy vég tĩ, tag ki. Hã ra tóg ẽg mỹ sér tĩ gé, ẽg tỹ ti jagy vég mũ ra. Ẽg tỹ ti jagy vég mũ tag ne ẽg tar han ke mũ', komẽr hã. 4Ẽg tar nỹtĩn kỹ ẽg ti tovãnh sór tũ nĩ ki kanhró nỹtĩ sir. Ẽg tỹ ti tovãnh sór tũ nỹtĩn kỹ ẽg tóg Topẽ tỹ ẽg mỹ nén tó ja kar venh ke mũ, ti tỹ ẽg mỹ nén ũ há ven ke ẽn ti, tá. 5Ẽg pi(jé) venh ke tũ nĩ', Topẽ tỹ nén tó ja ẽn ti. Ẽg mỹ tóg

ã kuprĩg jẽnẽ huri, ti tỹ tỹ ẽg jagrẽ nĩ jé. Ẽg jagrẽ tag vỹ ẽg mỹ: “Topẽ vỹ ã to há nĩ,” he tĩ. Ti hã tugrĩn ẽg ki kanhró nỹtĩ, ẽg tỹ Topẽ tỹ ẽg mỹ nén tó ja ẽn venh ke ki.

6 Jykre pãno ẽg nỹtĩ, krój ẽg nỹtĩ. Ẽg tỹ ver kórég nỹtĩ ẽn kã Cristo ne ẽg jagfy ter ja nĩgtĩ'. 7 Ti jãvo ẽg kã ũ tóg ẽg jagfy ter ke tũ nĩ. Ũn jykre há jagfy ter ke tũ ẽg nỹtĩ. 8 Ẽg jãvo Cristo vỹ ẽg jagfy ter ja nĩ, ẽg tỹ tỹ Topẽ vĩ mranh jafã nỹtĩ ra. Hã ki ẽg ki kanhró nỹtĩ, Topẽ tỹ ẽg to há tãvĩ nĩ ti. 9 Kỹ Topẽ tóg ẽg mỹ vẽnh pãte fón mũ sir, Jesus tỹ ẽg jagfy ter ja tugnĩn, ti kyvénh tugrĩn. Kỹ tóg Topẽ tỹ vẽnh kar to jũnh ke kurã ẽn ki ẽg kren han ke mũ gé, ha mẽ. 10 Ẽg tỹ ver ti kato tẽ nỹtĩ ra Topẽ kósin tóg ẽg jagfy ter, kỹ Topẽ tóg ẽg to há nĩ, ẽg to jũ mãn tũ ti nĩ. Kỹ tóg ẽg to há nĩ ha. Kỹ tóg kurã ẽn kã ẽg kren han ke mũ gé, ti rĩr jẽn kỹ, ti kósin ti. 11 Kurã ẽn kã tóg ẽg kren han ke mũ, hã ra tóg ũri ẽg to há nĩ gé, kỹ tóg ẽg mỹ sér tĩ. Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo tugnĩn ke vẽ. Ti hã ne Topẽ tỹ ẽg to há nĩnh ke han'. Ti hã ne Topẽ tỹ ẽg to jũ tỹ tũ' he mũ'.

Adão vỹ Topẽ vĩ mranh vén, Jesus vỹ ki króm kãn

12 Ha vé, ũn pir vỹ Topẽ vĩ mranh vén, kỹ Topẽ vĩ mranh vỹ kã nĩ nĩ sir. Ti vĩ mranh tugrĩn tóg ter ja nĩ gé, ũ tỹ ti vĩ mranh vén mũ ẽn ti. Ũ tỹ ti vĩ mranh vén ja ẽn ri ke ẽg nỹtĩ, Topẽ vĩ mranh kãn ja ẽg tóg nĩ gé, ẽg tỹ tỹ ũn ve nón ke nỹtĩn kỹ. Kỹ ẽg tóg kãgter kãn ke mũ gé, Topẽ vĩ mranh kỹ. 13 Topẽ tỹ ẽg jyvẽn to hã ag tóg ti vĩ mranh ja nĩgtĩ gé, hã ra ag tóg vẽnh jykre kórég to: “Topẽ vĩ mranh vẽ,” he ja tũ nĩ ver, ag tỹ Topẽ tỹ ẽg jyvẽn tĩ ẽn mẽ ja tũ nĩn kỹ, Moisés tỹ Topẽ vĩ rán ja to hã. 14-15 Ge ra ag tóg kãgter ja nĩ, ẽn to. Adão vỹ ter, ti nón ke ag vỹ kãgter, Moisés mur to hã. Adão ne Topẽ tỹ ti mỹ ka kanẽ to: “ko tũg nĩ,” he ja ẽn ko ja nĩgtĩ'. Ti nón ke ag vỹ Topẽ vĩ mranh gé, hã ra ag pi(jé) Adão tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn ri ke hyn han ja nĩgtĩ'. Ge ra ag tóg kãgter. Kỹ ẽg ũri kãgter tĩ gé, ẽg tỹ ũn ve ẽn nón Topẽ vĩ mranh kỹ.

Ũn pir tỹ Topẽ vĩ mranh vén ja tugrĩn ẽg tóg kãgter kãn ke mũ. Ũn ve tỹ ẽg jo vẽnh jykre kórég han jan hã vẽ. Ti jãvo ti nón ke ẽn ti, Jesus hã vỹ ẽg mỹ vẽnh jykre há nĩm ke mũ. Ti tugnĩn Topẽ vỹ ũn e tãvĩ jagãtãn ke mũ sir. Ẽg mỹ tóg nén tỹ hẽn ri ke hyn han ke mũ sir, kỹ tóg presente há tãvĩ ri ke nĩ sir, ũn pir tugrĩn, hã vỹ: Jesus Cristo, he mũ. Kỹ Jesus tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre há nĩm mũ ẽn vỹ ũn ve tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre kórég nĩm ja ẽn kãfór nĩ. 16 Ũn pir tỹ Topẽ vĩ mranh vén ẽn tugnĩn ẽg kãgter kãn ke mũ. Topẽ vĩ mranh pir tugrĩn tóg ẽg vóg kónãn kãn ke mũ. Hã ra tóg ẽg mỹ presente ri ke han sór mũ ha. Ẽg jagãgtãn tóg tĩ, ẽg tỹ ti vĩ mranh tỹ hẽn ri ke han ja ra, kỹ tóg ẽg mỹ vẽnh pãte fón mũ gé sir. 17 Ũn pir tỹ Tope vĩ mranh vén ja tugnĩn ẽg kar kãgter kãn ke mũ. Hã ra tóg ũn pir ũ tugrĩn ẽg jagãgtãn ke mũ ha, kỹ tóg ẽg mỹ vẽnh pãte fón mũ. Kỹ tóg ẽg kugrynh ke mũ. Ẽg mỹ presente ri ke han hã vẽ. Kỹ ẽg tóg rĩnrĩr mãn ke mũ gé, kỹ ẽg tóg tá tỹ ũn mág nỹtĩnh mũ sir, ũn pir tugnĩn, hã vỹ: Jesus Cristo, he mũ. Hã ki Jesus tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre há nĩm mũ tóg ũn ve tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre kórég nĩm ja ẽn kãfór nĩ.

18 Hỹ, ũn pir tỹ Topẽ vĩ mranh vén ja tugrĩn Topẽ tóg ẽg vóg kónãn kãn ke mũ sir. Ri ke ti nĩ, Jesus tỹ ẽg kren han mũ ti. Ũn pir tỹ Topẽ vĩ ki króm kãn tugnĩn Topẽ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

tóg ẽg kar jagãgtãn ke mũ sir, kỹ tóg ẽg mỹ vẽnh pãte fón ke mũ, ẽg kãgter mãn tũ nĩ jé, ẽg kuprĩg ti. 19Ũn pir tóg Topẽ vĩ han ja tũ nĩ, kỹ ẽg kar vỹ Topẽ vĩ mranh tĩ sir, ti nón. Kar kỹ ũn pir vỹ Topẽ vĩ han kãn ja nĩgtĩ, kỹ Topẽ tóg ti tugrĩn ẽg mỹ vẽnh pãte fón kãn ke mũ gé sir. 20Kỹ Topẽ tóg Moisés tỹ ẽg jyvẽn ja nĩgtĩ, hã kỹ tóg rán ja nĩ. Kỹ ẽg tóg ti vĩ mẽ kỹ ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh e han ja ẽn ki kanhrãn mũ sir. Ẽg tỹ ti vĩ mranh e tãvĩ nĩ ra Topẽ tóg ẽg jagãgtãn kãfór han mũ gé sir, 21ti tỹ ẽg jykre kugrynh jé sir. Nũgme ki ẽg tóg vár kãn ke mũ vẽ, inferno ki, ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh to. Jagy ti nĩ. Hã ra Topẽ tóg ẽg jagãgtãn kãn ke mũ, kỹ tóg ẽg kugrynh ke mũ, kỹ ẽg rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ, nũgme ki vár ke tũ ẽg nỹtĩ, inferno ki. Topẽ tỹ ẽg jagãgtãn hã vẽ, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo tỹ ẽg jagfy ter ja tugrĩn ken hã vẽ.

Jesus Cristo tỹ ẽg jykre si tũg

6 1Kỹ Judeu ũ hỹn inh mỹ: “kỹn hỹn há nĩnh mũ, ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh kỹ,” he sór mũ. “Kỹ tóg ẽg jagãgtãn kãfór han ke mũ gé, ẽg tỹ mranh mág kỹ,” he sór ag hỹn mũ. 2Vó, há tũ pẽ ti nĩ. Kóreg ti nĩ. Ti ki ge kỹ ẽg tóg vẽnh jykre tãg han tĩ, kỹ ẽg jykre si tóg tũ tĩ ha, ti tỹ ẽg jykre si tỹ tũ' hen kỹ.

3Ha vé, vẽnh kype kỹ ẽg nỹtĩ. Batismo tag vỹ ge nĩ, ha mẽ. Ẽg tỹ Cristo ki rã to ken hã vẽ. Cristo vỹ ter ja nĩ. Ter kỹ tóg ẽg jykre si tỹ tũ' hé. 4Tũg kỹ tóg ti mré vẽnh kej kãkã nỹ ri ke han mũ gé, ẽg jykre si ti. Kỹ Cristo vỹ rĩr mãn, ter kar kỹ, Topẽ tỹ ti rĩn mãn kỹ. Tar ti nĩ, Topẽ ti, hã kỹ tóg ti rĩn mãn. Ẽg tỹ ti mré rĩr mãn ri ke ti nĩ, hã vỹ: vẽnh jykre tãg to tar nĩ, he mũ. Batismo to ken hã vẽ.

5Ẽg jykre si tỹ tóg tũ' hé, ti ter kỹ, kỹ ẽg jykre tãg tóg nỹ ha, ẽg tỹ ti mré rĩnrĩr nỹtĩn kỹ, ti rĩr mãn ẽn ri ke. 6Ti tỹ cruz to sa kỹ ẽg jykre si tóg ti mré to sa ri ke han gé, kỹ tóg tũ' he mũ, ẽg tỹ ti vĩ mranh mãn tũ nĩ jé. Topẽ vĩ mranh jafã vỹ tỹ ẽg nỹtĩ ja nĩgtĩ, hã kỹ tóg tỹ tũg' he ja nĩ, Jesus Cristo ti. Hã kỹ ẽg tóg ũri Topẽ vĩ mranh tĩ ag ri ke tũ nỹtĩ ha. 7Ẽg jykre si tũg kỹ ẽg tóg jykre kuryj nỹtĩ ha, ha mẽ, kỹ ẽg tóg mranh sór mãn tũ nĩ ha. 8Cristo vỹ ẽg jykre si tỹ tũg' hé, ti ter kỹ. Kỹ tóg ẽg mỹ vẽnh jykre tãg han mũ gé, rĩr mãn kỹ, kỹ ẽg tóg ti mré jykre tãg ẽn hã mĩ mũnh mũ. Vẽnh vĩ há to ken hã vẽ.

9Cristo ne rĩr mãn', ter kar kỹ. Kỹ tóg ter mãn ke tũ nĩ ha. Ũ vỹ ti tén mãn ke tũ pẽ nĩ ha. 10Ter ja ti nĩ. Ti ter ja vỹ pir nĩ, ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh ẽn tugnĩn. Kỹ tóg rĩr jẽ nĩ sir, Topẽ mỹ, ti tỹ Topẽ tũ han kãn jé. 11Kỹ ti ri ke han nĩ. Topẽ vĩ mranh tũg nĩ, ãjag jykre si ter kỹ nỹn kỹ. Topẽ jykre hã han nĩ, ãjag tỹ ti tũ han kãn jé, ãjag tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ.

12Ẽg jykre vỹ Topẽ vĩ mranh sór mũ, ẽg jykre ter ke tag. Ẽg jykre tỹ nén to én mũ ẽn han tũg nĩ, Topẽ vĩ mranh tũg nĩ. 13Kejẽn ãjag tóg ãjag pẽn tỹ, ãjag nĩgé tỹ, ãjag nũnẽ tỹ, ãjag há ki nỹtĩ kar tỹ Topẽ vĩ mranh sór mũ. Ãjag tỹ mranh kỹ ãjag tóg ãjag há tỹ vẽnh jykre pãno han ja nỹtĩgtĩ, Topẽ kato tẽ ja nỹtĩgtĩ. Kỹ ke tũg nĩ. Topẽ mỹ vẽnh fẽg nĩ. Ãjag jykre si ter kỹ, ãjag jykre tãg nỹtĩn kỹ Topẽ mỹ vẽnh fẽg kãn nĩ, ti jykre hã han sórmnĩ, ãjag jykre tỹ, ãjag há ki nỹtĩ kar tỹ. Ẽg tỹ ti mỹ vẽnh fẽg kỹ ẽg tóg ti jykre há han kãn ke mũ sir. 14Kỹ ẽg tóg ũri Topẽ vĩ mranh tĩ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ag ri ke tũ nỹtĩ ha, Topẽ tỹ ẽg jagãgtãn kỹ, ti tỹ ẽg tar han kỹ. Ti tỹ ẽg jyvẽn ja ẽn tugnĩn tóg ẽg vóg kónãn ke mũ vẽ, ẽg tỹ mranh kỹ, hã ra tóg ẽg jagãgtãn mũ ha.

Jesus Cristo tỹ ẽg jykre tãg

15 Kỹ Judeu ag hỹn inh mỹ: "kỹ Topẽ vỹ ẽg tỹ ti vĩ mranh mũ ra ẽg vóg kónãn mãn ke tũ nĩ. Kỹ ẽg hỹn jatun mỹ mranh mũ," he sór mũ. "Ẽg jagãgtãn ti tĩ, hã kỹ tóg tỹ nén ũ tũ nĩ, ti vĩ mranh mũ ti," he sór ag hỹn mũ. Hã tũ vẽ hã ra. Kórég ti nĩ, ẽg tỹ ti vĩ mranh kỹ. 16 Ẽg tỹ ũ mỹ vẽnh fẽg kỹ tóg tỹ ẽg patrão nĩ, kỹ ẽg hã vỹ tỹ ti camarada nỹtĩ. Ri ke ti nĩ, ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh sór kỹ. Ti vĩ mranh jafã vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, ẽn kã. Ẽg tỹ Topẽ vĩ kri fig tĩ nĩn kỹ ẽg tóg ti mỹ há nỹtĩ sir. 17 Vãsỹ ãjag tóg tỹ Topẽ vĩ mranh jafã ja nỹtĩgtĩ. Hã ra ãjag tóg ũri Topẽ vĩ kri fig tĩ ha, ãjag fe tỹ ti ki ge kỹ. Ãjag tỹ Topẽ vĩ mẽ ja ẽn kri fig ãjag tóg tĩ, kỹ sóg Topẽ mỹ vĩ há han tĩ, ãjag to. 18 Topẽ vỹ ãjag jykre kugrynh, ãjag tỹ tỹ ti vĩ mranh jafã tũ nỹtĩ jé, ũri. Kỹ ãjag tóg tỹ Topẽ krẽm ke nỹtĩ, ãjag tỹ tỹ ti jykre kuryj mĩ mũ jafã nỹtĩ jé, ũri.

19 Ãjag mỹ sóg ẽg tỹ tỹ ti vĩ ki króm jafã nỹtĩ tag tó mũ, comparação han kỹ, ãjag tỹ to ẽg tỹ tỹ ũn há mỹ vẽnh fẽg ki kanhró nỹtĩ jé, hã vỹ: Topẽ, he mũ. Vãsỹ ãjag tóg vẽnh jykre pãno han sór ja nỹtĩ, nén ũ kavéj ti, nén ũ kórég kar ti. Tag han kỹ ãjag tóg ũn kórég mỹ vẽnh fẽg ja nỹtĩ. Ũri Topẽ mỹ vẽnh fẽg kãn, ãjag tỹ tỹ ti tũ nỹtĩ jé, vẽnh jykre kuryj hã han jé sir. 20 Vãsỹ, ãjag tỹ tỹ Topẽ vĩ mranh kỹ nỹtĩn kỹ vẽnh jykre há tóg ãjag mỹ tũg ja nĩ. 21 Kỹ ãjag ne han ja nỹtĩ, tempo ẽn kã? Vẽnh jykre kórég tãvĩ han ja ãjag tóg nỹtĩ. Ãjag tỹ ãjag jykre si to jykrén kỹ tóg ãjag mỹ'a tĩ, ũri. Vẽnh jykre tag tugnĩn ẽg nũgme ki vár kãn ke mũ vẽ, hã kỹ tóg ãjag mỹ'a tĩ, ãjag tỹ ti kórég han ja to jykrén kỹ. 22 Ũri ãjag tóg kygvar kỹ nỹtĩ, mỹr, ha mẽ, Topẽ vĩ mranh ja ẽn tỹ tóg tũg' he ja nĩ. Topẽ mỹ ãjag vẽnh fẽg kỹ nỹtĩ. Ãjag tỹ nén han mũ vỹ tỹ ti tũ nĩ, ti jykre kuryj, kỹ ãjag tóg ter ke tũ nĩ ha, ãjag kuprĩg vỹ rĩr nĩ ha. 23 Topẽ vĩ mranh tugrĩn ẽg nũgme ki vár ke mũ vẽ. Topẽ tỹ ẽg vóg kónãn hã vẽ. Hã ra tóg ẽg jagãgtãn mũ, kỹ tóg ẽg mỹ rĩr krỹg ja tũ ven ke mũ. Ti tỹ ẽg mỹ presente han hã vẽ, hã vỹ: ẽg tỹ ẽg rĩr krỹg ja tũ venh ke, he mũ, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo tugnĩn.

Vẽnh prũg to comparação

7 1 Inh kanhkã', Topẽ tỹ vãsỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ, Moisés tỹ rán ja ẽn ti. Ẽg rĩr nỹtĩn kỹ ẽg tóg vẽnh jykre ẽn han kỹ nỹtĩ, ẽg ter kỹ tóg ẽg mỹ tũ' he mũ, vẽnh jykre ẽn ti. 2 Ri ke ti nĩ gé, ẽg prũ fi mré. Fi mén rĩr jẽn kỹ fi tóg tỹ ti tũ jẽ, fi mén tũ. Ti ter kỹ fi tóg tỹ ti tũ tũ jẽ sir, ti tũg kỹ. 3 Fi mén rĩr jẽn kỹ fi tóg tỹ ti tũ jẽ. Fi tỹ ti rĩr tĩ ra ũ mré nỹ kỹ fi tóg ã mén tũ mré nỹ mũ. Ti ter kỹ fi tóg mén tũ jẽ sir, kỹ, fi tỹ ũ mré tĩg sór kỹ tóg sir há tĩ, fi mén vẽ sir, fi tỹ ũ mré tĩ mũ ẽn ti. 4 Ri ke ti nĩ, Topẽ tỹ vãsỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn ti. Cristo ter kỹ tóg ẽg jykre si tỹ tũg' hé gé. Hã kỹ tóg ẽg tỹ ti tỹ ẽg jyvẽn ja ẽn mranh ja ra tóg ẽg vóg kónãn ke tũ nĩ sir. Vãhã ẽg tóg tỹ Cristo tũ nỹtĩ ha, ũ tỹ ter kar kỹ rĩr mãn ja ẽn tũ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ. Kỹ ẽg tóg ũri Topẽ jykre hã han sór mũ

ha, ti mỹ sér tĩ jé. 5Vãsỹ ẽg tóg ẽg tỹ nén to én ja ẽn hyn han tĩ ja nĩgtĩ. Kỹ ẽg tóg vẽnh jykre kavéj han kãn ja nĩgtĩ, ẽg jykre tỹ, ẽg há ki nỹtĩ kar tỹ ke gé. Ẽg jykre kavéj tugrĩn ẽg nũgme ki vár ke mũ vẽ. Topẽ tỹ ẽg jyvẽn mũ jẽmẽn kỹ ẽg tóg ki kanhrãn mũ, ẽg tỹ ti vĩ mranh mũ tag ki. Jérĩn mỹ ẽg tóg mranh mãn', mranh mãn' he mũ sir. 6Hã ra tóg ẽg mỹ tũ tĩ ha, ẽg tỹ Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn jẽmẽg mũ ra mranh mũ ti, Cristo tỹ ter kỹ ẽg jykre si tỹ tũg' hen kỹ. Topẽ vĩ mranh sór tũ ẽg nỹtĩ ha. Ẽg kygvãn ti huri, kỹ ẽg tóg Topẽ tũ hã han tĩ sir, Topẽ kuprĩg tỹ ẽg krĩn kỹ. Kỹ ẽg tóg Topẽ tỹ ẽg jyvẽn to kanẽ jur han mãn ke tũ nĩ ha. Ki króm sór ẽg nỹtĩ ha. Ẽg kanẽ jur pijé'. Topẽ kuprĩg tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre tãg nĩm jan hã vẽ.

Vẽnh jykre kóreg han kỹ ẽg Topẽ vĩ mranh tĩ

7Kỹ Judeu ag hỹn inh mỹ: "kỹ Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn mũ ẽn mỹ kóreg nĩ?" he sór mũ. Vó, kóreg tũ ti nĩ. Ẽg jyvẽn ja tóg nĩgtĩ, kỹ ẽg tóg ti vĩ mẽ kỹ: "vẽnh jykre kóreg han kỹ inh hỹn tóg ti vĩ mranh tĩ," he tĩ. Topẽ vỹ ẽg mỹ: "nén ũ to én tũg nĩ," he ja nĩ. Tag jẽmẽn kỹ ẽg tóg ũ tũ to én tag tỹ Topẽ vĩ mranh nĩ ki kanhró nỹtĩ. 8Topẽ tỹ ẽg jyvẽn mũ ra ẽg tóg ti vĩ mranh sór mũgtĩ, jérĩn mỹ. Ti tỹ ẽg mỹ: "tag han tũg ra," he mũ ra ẽg tóg han sór tĩ, hã kỹ ẽg tóg ũ tũ to én sór tĩ. Topẽ tỹ ẽg jyvẽn tũ ra ẽg ki kanhrãn ke tũ nĩ vẽ, vẽnh jykre pãno tỹ ti vĩ mranh nĩn ki. 9Vãsỹ ẽg tóg Topẽ tỹ ẽg jyvẽn mũ ẽn mẽg tũ ja nỹtĩgtĩ. Véké ẽg tóg mũ ja nỹtĩgtĩ, jatun mỹ. Kỹ tóg vãhã ẽg mỹ ã vĩ jẽnẽ ja nĩ, Topẽ ti, ẽg jyvẽn kỹ. Ẽn mẽ kỹ ẽg tóg ẽg tỹ ti vĩ mranh ja ẽn ki kanhrãn ja nỹtĩgtĩ, ẽg tỹ to nũgme ki vár ke mũ mré hã. Kỹ ẽg tóg kanẽ jur nỹtĩ ha. 10Topẽ vỹ tóg ẽg jyvẽn, ẽg tỹ nũgme ki vár ke tũ nỹtĩ jé. Jérĩn mỹ ẽg tóg ki vár ke mũ, ẽg tỹ ti tỹ ẽg jyvẽn kri fig tũ nĩn kỹ. Hã ve ẽg tóg, ẽg tỹ ti tỹ ẽg jyvẽn mẽ kỹ. 11Ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh kỹ ẽg tóg Topẽ tỹ ẽg jyvẽn mũ kato tẽ mũ. Kỹ ẽg nũgme ki vár ke mũ sir, ẽg tỹ: "ti hỹn tỹ nén ũ tũ nĩ, sỹ ti vĩ mranh mũ ti," he mũ ra.

12Hã kỹ Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn mũ ẽn vỹ há nĩ, ti tỹ tỹ Topẽ tũ nĩn kỹ. Kỹ Topẽ tỹ vãsỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn vỹ kuryj nĩ gé. Há ti nĩ, Topẽ tũ vỹ tỹ ti nĩ gé.

13Kỹ Judeu ag hỹn inh mỹ: "ẽg mỹ vẽnh jykre há tugnĩn nũgme ki vár ke mũ'?" he sór mũ. Vó, ke tũ vẽ. Topẽ vĩ mranh tugrĩn ẽg nũgme ki vár ke mũ. Nén ũ há ja vẽ, Topẽ tỹ ẽg jyvẽn ja ti, hã ra ẽg tóg mranh. Ẽg tỹ Topẽ tỹ ẽg jyvẽn mẽ kỹ ẽg tóg ẽg jykre kóreg to: "ti vĩ mranh ja inh nĩgtĩ," he tĩ. Hã ki ẽg tóg ki kanhrãn mũ, ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh tag tỹ tỹ nén ũ kóreg tãvĩ nĩn ki. 14Topẽ tỹ ẽg jyvẽn mũ ẽn vỹ tỹ ti tũ nĩ, ti kuprĩg vỹ to ẽg kanhrãn tĩ. Jérĩn mỹ ẽg tóg ẽg tỹ nén to én mũ ẽn han sór tĩ, ẽg krój nỹtĩn kỹ. Ti vĩ mranh kỹ ẽg tóg tỹ ti vĩ mranh jafã nỹtĩ.

Ẽg tỹ ti kóreg han sór tũ ra ẽg tóg han tĩ

15Ẽg jykre tóg inh mỹ e tĩ. Sỹ nén to há ẽn han tũ sóg nĩgtĩ. Sỹ nén to há tũ ẽn hã han sóg tĩ mỹr, kỹ tóg inh mỹ e tĩ. 16Ẽg tỹ ti kóreg han sór tũ ra ẽg tóg han tĩ. Ti vĩ mranh mũ vỹ ẽg mỹ kóreg nĩ, kỹ ẽg tóg ki kanhró nỹtĩ, ti tỹ ẽg jyvẽn há han ja ẽn ki. Ge ra ẽg tóg mranh tĩ. 17Ẽg jykre si hã vẽ. Ẽg tỹ ẽg jykre si tovãnh kãn ja tũ nĩn kỹ ẽg tóg ti vĩ mranh tĩ, ẽg tỹ mranh sór tũ (hã) ra. Ẽg jykre tãg tũ vẽ, tag ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

18Ẽg pi(jé) vẽnh jykre há to tar nỹtĩ'. Vẽnh jykre kórég vỹ ver ẽg kãkã nĩ nĩ. Vẽnh jykre kuryj tóg ẽg mỹ sér tĩ, ge ra ẽg tóg ti pãno han tĩ, ẽg tỹ ũn há han sór mũ ra. 19Hã kỹ ẽg pi(jé) vẽnh jykre há han tĩ', ẽg tỹ han sór mũ ra'. Ti kórég hã han ẽg tĩ, ẽg tỹ han sór tũ ra. 20Ẽg tỹ nén han sór tũ ẽn han ẽg tóg tĩ, vẽnh vatánh tá. Ẽg jykre si hã tugrĩn ẽg tóg Topẽ vĩ mranh tĩ, ẽg tỹ tovãnh kãn ja tũ nĩn kỹ.

21Ha vé, ẽg jykre ti. Ũn há hã han sór ẽg tóg mũgtĩ. Ge ra ẽg tóg ũn kórég hã han tĩ, ẽg jykre si tỹ ẽg kãkã nĩn kỹ. 22Ẽg tỹ to jykrén há han kỹ ẽg tóg: "Topẽ tỹ ẽg jyvẽn mũ vỹ há nĩ," he ti. Ẽg mỹ tóg sér tĩ. 23Ẽg tỹ hã ra ẽg jykre to jykrén kỹ ẽg tóg vẽnh jykre kórég hã han mũgtĩ ver, vẽnh vatánh tá. Kỹ ẽg tóg sir vẽnh jykre há kato tẽ mũ, ẽg tỹ vẽnh jykre kórég han kỹ, vẽnh jykre há tỹ ẽg mỹ há nĩ (hã) ra. Ti vĩ mranh jafã vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh to én kỹ, ẽg tỹ to én sór tũ ra. Ẽg kãkã tóg nĩ nĩ, vẽnh jykre kórég ti. 24-25Ẽg tỹ to jykrén há han kỹ Topẽ tỹ ẽg jyvẽn tĩ ẽn tóg ẽg mỹ há tĩ, kỹ ẽg tóg han sór mũ. Ge ra ẽg tóg ti vĩ mranh ja nĩgtĩ, kỹ ẽg tóg mranh mãn', mranh mãn' he tĩ sir, ẽg tỹ mranh sór tũ ra.

Jagy pẽ ti nĩ. Kórég ẽg nỹtĩ, ẽg tỹ ũn há han ki kagtĩg nỹtĩn kỹ. Nũgme ki vár kãn jé ẽg tóg ke mũ mỹr. Ũ nỹ hỹn ẽg kren han ki kanhró nĩ, vẽnh jykre kórég tag to? Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo hã vẽ. Ti hã vỹ ẽg kren han mũ. Kỹ ẽg tóg Topẽ mỹ: "há ti nĩ, ã kósin tỹ ẽg kren han mũ ti," he tĩ. Hã kỹ ẽg tóg vẽsóg ki ẽg jykre si tỹ tũg' he ki kagtĩg nỹtĩ. Jesus hã tugnĩn Topẽ tóg ẽg mỹ vẽnh pãte fón tĩ, kỹ ẽg tóg ti mỹ há nỹtĩ.

Topẽ kuprĩg tỹ ẽg jagrẽ

8 1Kỹ tóg, ẽg tỹ Jesus Cristo ki rã kỹ Topẽ tóg ẽg vóg kónãn mãn ke tũ nĩ ha. 2Vẽnh jykre tãg vỹ ẽg kãkã nĩ ha, Topẽ kuprĩg tugrĩn, ẽg tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Ti tỹ tỹ ẽg jagrẽ nĩn kỹ ẽg rĩnrĩr nỹtĩ, kỹ ẽg kygvar kỹ nỹtĩ sir, Topẽ vĩ mranh jan ki. Nũgme ki vár ke tũ ẽg nỹtĩ ha. 3Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn mũ ra ẽg krenkren ja tũ nĩ ver, ẽg tỹ ki króm kãn ja tũ nĩn kỹ, ẽg krónhkrój nỹtĩn kỹ. Hã kỹ Topẽ tóg ã kósin jẽnẽ ja nĩ. Ũ tỹ Topẽ vĩ mranh jafã ri ke tóg mur, ẽg ri ke, hã ra tóg mranh ja tũ nĩ inhhã. Kỹ tóg ẽg jagfy ter ja nĩ, ẽg hã tỹ ti vĩ mranh ja tugrĩn. Topẽ tỹ ti vóg kónãn hã vẽ, ẽg nỹtĩg ja ki. 4Vãhã ẽg tóg Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn mũ ẽn ki króm há nỹtĩ, Topẽ kuprĩg tỹ tỹ ẽg jagrẽ nĩn kỹ. Kỹ ẽg tóg ẽg tỹ nén to én mũ ẽn han mãn ke tũ nỹtĩ sir, ẽg jagrẽ há tỹ ẽg tar han mũ tugnĩn. 5Ẽg tỹ ẽg tỹ nén to én mũ ẽn han sór kỹ ẽg tóg tỹ Topẽ vĩ mranh jafã nỹtĩ. Ẽg tỹ hã ra Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ nĩn kỹ ẽg tóg ti hã tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn han tĩ. 6Ẽg tỹ nén to én mũ ẽn han kỹ ẽg nũgme ki vár ke mũ vẽ. Ẽg tỹ Topẽ kuprĩg tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn han kỹ ẽg tóg vẽnh jykre tãg han kỹ nỹtĩ, kỹ ẽg jatun mỹ mũgtĩ sir.

7Ũ tỹ ẽg tỹ nén to én mũ ẽn han kỹ tóg Topẽ kato tẽ mũ sir. Ti pi(jé) Topẽ jykre han tĩ'. Han ki kagtĩg tóg nĩgtĩ. Ẽg jykre sin hã vẽ. 8Ũ tỹ ẽg tỹ nén to én mũ ẽn han to tóg kórég nĩ, Topẽ ti. 9Ag jãvo ãjag tóg Topẽ kuprĩg tỹ ãjag mỹ nén tó mũ ẽn hã han tĩ. Ẽg tỹ nén to én mũ ẽn han vãnh ãjag nỹtĩ, Topẽ kuprĩg tỹ tỹ ãjag jagrẽ nĩn kỹ. Ũ tỹ Cristo kuprĩg tỹ jagrẽ tũ nĩ ẽn pi(jé) tỹ ti tũ nĩ'. 10Cristo tũ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, kỹ tóg ẽg kãkã jẽ nĩ, Jesus Cristo ti, ã kuprĩg tỹ. Kỹ ẽg há vỹ ter

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ke mũ, ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh jan kỹ. Hã ra ẽg tóg ẽg rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ, Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽnh pãte fón ja nĩn kỹ. 11 Topẽ kuprĩg vỹ tỹ ẽg jagrẽ jẽ ha. Topẽ vỹ Jesus rĩn mãn, ti ter kar kỹ. Ti tỹ Jesus rĩn mãn kỹ tóg ẽg há ter ke tag rĩn mãn ki kanhró nĩ gé, ẽg mỹ ẽg há tãg han kỹ, ti kuprĩg tỹ tỹ ẽg jagrẽ nĩn kỹ.

12 Inh kanhkã', Topẽ tũ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ ha, ẽg tỹ ti jykre hã han jé. Kỹ han tũg nĩ, ãjag tỹ nén to én mũ ti. 13 Ẽg tỹ nén to én mũ ẽn han kỹ ẽg nũgme ki vár ke mũ. Topẽ tỹ ẽg jagrẽ vỹ ẽg tỹ nén to én mũ tag tỹ tũg' he sór mũ. Ẽg tỹ ti mré tỹ tũg' hen kỹ ẽg vẽnh jykre tãg han kỹ nỹtĩnh mũ. 14 Ẽg tỹ Topẽ kuprĩg tỹ ẽg mỹ nén tó tĩ ẽn han kỹ ẽg tóg tỹ Topẽ krẽ nỹtĩ, Jesus jãvy ẽg nỹtĩ mỹr, ha mẽ. 15 Ẽg tỹ tỹ Jesus jãvy nỹtĩn kỹ ti pi(jé) ẽg kanẽ jun ke mũ'. Ti kuprĩg vỹ tỹ ẽg jagrẽ nĩ, kỹ ẽg tóg tỹ Jesus jãvy nỹtĩ ha. Topẽ pi(jé) tỹ ẽg patrão kórég ri ke nĩ'. Tỹ tóg ẽg panh nĩ ha. Hã kỹ ẽg tóg ti mỹ: "Aba," he tĩ, hã vỹ: "ẽg jóg," he mũ, ẽg vĩ ki. Ẽg jagrẽ hã jamẽn kỹ ẽg tóg ti mỹ: "ẽg jóg mág," he tĩ. 16 Topẽ kuprĩg hã ne ẽg mỹ tó tĩ', ẽg tỹ tỹ Topẽ krẽ nỹtĩ ti, Jesus jãvy. Hã kỹ ẽg ki kanhró nỹtĩ. 17 Ẽg tỹ tỹ ti krẽ nỹtĩn kỹ tóg ẽg mỹ ã tũ nĩm kãn ke mũ gé, Topẽ ti. Jesus Cristo hã mỹ tóg nĩm kãn ke mũ, kỹ tóg ẽg mỹ nĩm kãn ke mũ gé sir, ẽg kãke mré. Hã jé ẽg tóg ti mré jagãgtar ke mũ gé, ti tỹ vẽnh jykre há to jagtar ja ẽn ri ke. Kỹ ẽg tóg ti mré tỹ ũn mág nỹtĩnh ke mũ gé, ẽg jagtar kar kỹ.

Kanhkã ve jé ẽg tóg ke mũ

18 Ha vé, tag ki kanhró sóg nĩ, ha mẽ. Kanhkã tá tóg sér pẽ tĩnh mũ. Tá ẽg tóg tỹ ũn mág nỹtĩnh mũ. Kỹ ẽg tỹ ũri ti tugnĩn jagãgtar mũ tag vỹ tỹ ẽg mỹ nén ũ tũ pẽ nĩgtĩ, ẽg tỹ tỹ ũn mág nĩnh ke to jykrén kỹ. 19 Topẽ vỹ ã krẽ tỹ tỹ ũn mág han ke mũ. Kỹ Topẽ tỹ ũn han mũ kar ag tóg tag hã ve sór mũ gé, bicho kar, ka kar, ẽkré kar ke gé, nén kar ti. 20 Nén kar vỹ jagãgtar nỹtĩ, ũn ve tỹ Topẽ vĩ mranh tugrĩn. Vẽnh kókén ja tũ ti nĩ, Topẽ vĩ mranh ja tũ ti nĩ, hã ra tóg ũn ve tỹ Topẽ vĩ mranh ja tugnĩn jagtar nỹtĩ, Topẽ tỹ ẽg mré ti vóg kónãn kỹ, nén kar ti. 21 Hã ra Topẽ tóg ã tỹ ũn han mũ kar ag mỹ: "kejẽn ãjag jagtar mãn ke tũ nỹtĩ ha," he ja nĩ. Kỹ Topẽ tỹ Jesus jãvy ag tỹ ũn mág hyn han ke kurã ẽn kã tóg nén kar tỹ há' henh ke mũ gé, kỹ tóg tũg mãn ke tũ nĩ ha, nén kar ti. Nén kar vỹ há nỹtĩnh mũ, Jesus jãvy há nỹtĩnh ke ẽn ri ke. 22 Ver tóg Topẽ tỹ ũn han mũ kar ag mỹ jagy tĩ, kỹ tóg fag tỹ fag kósin mãn kỹ fag vẽnhkrẽr ẽn ri ke han tĩ, Topẽ tỹ ũn han kar ti, ti jagãgtar nỹtĩn kỹ. 23 Nén ũ kar tag vẽnhkrẽr ri ke han ẽg tóg tĩ gé, ẽg tỹ ti jagy ven kỹ, ẽg tỹ ti kuprĩg tỹ jagre nỹtĩ ra. Ẽg jagrẽ to ẽg tóg ki kanhró nỹtĩ, ẽg tỹ tá tỹ ũn mág nỹtĩnh ke ti. Ge ra tóg ver ẽg mỹ jagy tĩ, tag ti ki, kỹ ẽg tóg ti mré nỹtĩ sór mũ. Kỹ ẽg tóg venh ke mũ sir, ti tỹ ã krẽ pẽ mỹ nén nĩm ke mũ ẽn ti. Hã jãvãnh ẽg tóg mũ. Ẽn kã tóg ẽg mỹ ẽg fár tãg han ke mũ, ẽg fár ter ke tũ ti.

24 Krenkren kỹ ẽg nỹtĩ, hã ra ẽg tóg ver vég tũ nĩgtĩ, ẽg krenkren kỹ nỹtĩ tag, ẽg fár tãg tag. Ẽg tỹ venh há tóg tĩ. Hã jãvãnh ẽg tóg tĩ. Ẽg tỹn jãvãnh mũ ra ẽg tóg ver vég tũ nỹtĩ. Ẽg tỹn ve kar kỹ ẽg tóg ti jãvãnh mãn ke tũ nỹtĩ ha. 25 Hã ra ẽg tóg ver vég tũ nỹtĩ, hã kỹ ẽg tóg ti jãvãnh mũ ver. To krónh ke tũ ẽg tóg nỹtĩ, ti jãvãnh to.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Topẽ kuprĩg tỹ ẽg jagfy vĩ

26 Hã ra Topẽ kuprĩg vỹ ẽg tar han tĩ, ẽg krój nỹtĩn kỹ. Kejẽn ẽg ki kagtĩg nỹtĩ, ẽg tỹ ne to vĩnh ken ki, ẽg tỹ Topẽ mré vẽmén kỹ. Hã kỹ tóg ẽg jagfy vĩ tĩ, Topẽ kuprĩg ti. Kejẽn ẽg jẽnger mág han tĩ, ẽg tỹ nén ũ to vĩnh ken ki kagtĩg nỹtĩn kỹ. Hã ra tóg ẽg mré vĩ tĩ gé, ẽg jagfy, Topẽ kuprĩg ti. Ti vĩ ki kagtĩg ẽg nỹtĩ, hã ra tóg ẽg jagfy vĩ' vĩ' he tĩ. 27 Kỹ Topẽ vỹ ẽg tỹ nén ũ to jykrén mũ kar vég tĩ. Kỹ tóg ã kuprĩg tỹ nén tó mũ tag ki kanhró nĩ gé. Ti jykre vỹ ti mỹ há nĩ, ti tỹ nén to vĩ mũ ti, ẽg jagfy, Topẽ tũ kar ag jagfy. Topẽ tỹ nén ũ han sór mũ ẽn hã to vĩ tóg tĩ, ti kuprĩg ti.

28 Ha vé, Topẽ to há ẽg nỹtĩ, hã kỹ ẽg tỹ nén vég mũ kar vỹ ẽg tar han ke mũ, ẽg tỹ ti jagy vég mũ mré hã. Topẽ hã vỹ ẽg ki rĩr mũ, hã kỹ nén ũ kar vỹ ẽg tar han ke mũ, ti tỹ ẽg kuprẽg ja nĩn kỹ. 29 Ẽg tỹ ti ki ge tũg ki tóg: "inh ki tóg rãnh ke mũ, tag," he ja nĩ, ki kanhró nĩn kỹ. Kỹ tóg ẽg kuprẽg ja nĩ gé, ẽg tỹ ti kósin ri ke pẽ nỹtĩ jé. Ti hã vỹ tỹ Topẽ kósin pẽ nĩ inhhã, ti kósin ve, kỹ tóg tỹ ẽg kãke nĩ gé sir, kỹ ti jãvy ag, ti ve fag vỹ e tãvĩ tãvĩ nỹtĩnh mũ ha. Ẽg hã vẽ sir. Topẽ tỹ nén to jykrén hã vẽ. 30 Hã jé tóg ẽg kuprẽg, kỹ tóg ẽg mỹ vẽnh vĩ jẽnẽ. Ti tỹ ẽg mỹ vẽnh vĩ jẽnẽ kỹ tóg ẽg mỹ vẽnh pãte fón gé. Ẽg mỹ vẽnh pãte fón kỹ tóg ẽg tỹ ũn mág hyn han ke mũ gé, ti mré, tá.

Topẽ tỹ ẽg to há

31 Tag tóg inh mỹ e tĩ, sỹ to jykrén ke tóg inh mỹ tũ tĩ. Topẽ vỹ tỹ ẽg mré ke nĩ mỹr. Hã kỹ ẽg kato tẽ ũ pi(jé) ẽg tỹ hẽ ri kenh mũ ha'. 32 Topẽ vỹ ã kósin pir fẽg ja nĩ, ti tỹ ẽg jagfy ter jé. Ã kósin pir nenh ja tũ tóg nĩ, hã kỹ tóg ẽg mỹ nén ũ há nenh ke tũ pẽ nĩ, ti tỹ ã kósin pir nenh ja tũ nĩn kỹ. 33 Topẽ tỹ ẽg kuprẽg kỹ tóg ũ tỹ ẽg kato vĩ sór mũ ra tóg ag mỹ vẽnhmỹ tĩ. Topẽ hã ne ẽg mỹ vẽnh pãte fón ja nĩgtĩ'. 34 Kỹ ũ ag tỹ ẽg to: "kórég ag nỹtĩ," he mũ ra ẽg tóg Topẽ mỹ há nỹtĩ. Jesus Cristo hã tóg ter ja nĩ, ẽg jagfy, kỹ tóg rĩr mãn ja nĩ gé. Topẽ pẽgja tá tóg nĩ nĩ, ti rã hã, kỹ tóg ẽg jagfy vĩ tĩ.

35 Kỹ ũ pi(jé) Cristo tỹ ẽg to jũ han ki kanhró nĩ'. Ti fe vỹ tỹ ẽg nỹtĩ. Kejẽn ẽg tóg nén ũ jagy venh ke mũ, ti tugrĩn. Kejẽn ẽg kanẽ jur ke mũ. Kejẽn ag tóg ẽg vóg kónãn ke mũ. Kejẽn ẽg tóg kókĩnkĩr ke mũ. Kejẽn ẽg tóg kur venh ke tũ nĩ gé. Kejẽn ẽg tóg kãgter kren ke mũ. Kejẽn ag tóg ẽg kãmĩ ũ tén ke mũ. Jérĩn mỹ ẽg tóg Cristo tovãnh ke tũ nĩ. Kỹ tóg ẽg tovãnh ke tũ nĩ gé, Jesus Cristo ti. Ẽg to há nĩn kỹ tóg nĩ nĩ. 36 Kejẽn ẽg tóg ti jagy tag vég tĩ, hã kỹ tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: "ẽg tỹ ã to há nỹtĩ tugnĩn ag tóg ẽg tén sór tĩ, kurã kar ki. Ag mỹ ẽg tóg carneiro ri ke nỹtĩ. Carneiro tãnh ẽg tóg tĩ, ẽg tỹ ko jé. Vẽnh mẽg ri ke ẽg nỹtĩ, ag mỹ, ẽg tỹ ã to há nỹtĩ tugrĩn," he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ rá ki. Hã ra tóg ge nĩ. 37 Hã ra tóg tỹ nén ũ tũ nĩ, ẽg mỹ. Ti hã ne ẽg tar han tĩ', ũ tỹ ẽg to há tãvĩ nĩ tĩ. Hã kỹ tóg ẽg mỹ sér tĩ, ẽg tỹ nén jagy vég mũ ra, ti tugrĩn.

38 Ha vé, tag ki kanhró sóg nĩ, ha mẽ. Nén ũ pi(jé) Topẽ tỹ ẽg to há nĩ tag tỹ tũg' henh mũ', ha mẽ. Ẽg ter mũ ra tóg ẽg to há nĩ, ẽg ter tũ ra ke gé. Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag vỹ Topẽ tỹ ẽg kato tẽ han ki kagtĩg nỹtĩ gé. Japo ag vỹ ti tỹ ẽg

kato tẽ han ke tũ nĩ gé, ag tỹ han sór mũ ra. Pã'i kar ag vỹ tag han ki kagtĩg nỹtĩ gé. Ẽg tỹ ũri nén ũ jagy vég mũ ra ẽg tóg ti tovãnh ke tũ nĩ, kỹ tóg ẽg to jũnh ke tũ nĩ gé, ẽg tỹ kejẽn nén ũ jagy tãvĩ vég mũ ra. 39Kanhkã tãn ag vỹ ti tỹ ẽg to jũ han ke tũ nĩ gé, nũgme tãn ag ke gé, ag tỹ ti tỹ ẽg to jũ han sór mũ ra. Topẽ tỹ nén hyn han ja kar vỹ ti tỹ ẽg to jũ (jé) han ke tũ pẽ nĩ. Ẽg to há nĩ kỹ tóg nĩ nĩ, ẽg tỹ ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ.

Topẽ tỹ Judeu ag kuprẽg

9 1Nén ũ tó sór inh mũ gé, ha mẽ. Cristo vỹ ki kanhró nĩ, sỹ tónh ke mũ tag. Sỹ ki hã ke vẽ, ón tũ sóg nĩgtĩ, kỹ Topẽ kuprĩg vỹ inh mỹ: “ki hã ã tóg tó,” he tĩ gé. 2-3Ha mẽ, inh mré ke ag to sóg fe kaj tãvĩ nĩ, Judeu ag to, ag tỹ Jesus kato tẽn kỹ. Fỹ sóg tĩ, sỹ ag mĩ ẽkrén kỹ, inh mỹ tóg vẽnh kaga jagy ri ke nĩ, ha mẽ. Kỹ, Topẽ tỹ ag jagfy inh kato tẽ ra tóg inh mỹ há tĩ vẽ, Jesus tỹ ẽg jagfy ter ri ke, ag tỹ ti ki ge jé. Ti tỹ ag jagfy isỹ Cristo mré ke tũ han ra tóg inh mỹ há tĩ vẽ. Tỹ ag tóg inh kanhkã pẽ nỹtĩ, 4isỹ tỹ ag mré Israel krẽ nĩn kỹ. Tỹ ag tóg Topẽ krẽ ja nỹtĩ vẽ, kỹ tóg ag mỹ ã jykre tar ven ja nĩ gé. Ag mré vẽnh jykre tỹ hẽn ri ke han ja tóg nĩgtĩ, ag jyvẽn ja tóg nĩgtĩ gé, kỹ ti vĩ tó tĩ ag vỹ rán ja nĩgtĩ gé, Topẽ vĩ ti. Ti jo ĩn pẽ han ja ag tóg nĩgtĩ, Jerusalém tá, krẽm nén ũ kar pũn jafã. Ag mỹ tóg ã tỹ nén han ke ti kãmén ja nĩgtĩ. 5Ẽg jóg'jóg ve ag, ũ tỹ vãsỹ Topẽ mré vẽmén tĩ ag vỹ ag jóg'jóg ve nỹtĩ gé, kỹ Cristo vỹ tỹ ag kã ũ nĩ gé, ag kanhkã, ti tỹ ga kri tĩg kỹ. Ẽg kri ke kar vẽ, Cristo ti, Topẽ ti. Ti hã mỹ ẽg vĩ há han ke mũ, to ẽg krónh ke vãnh nỹtĩ, ga kri, kanhkã tá ke gé, ti mỹ vĩ há han to. Amém.

6Jesus kato tẽ ag tóg nỹtĩ ha, Israel ag, Topẽ tỹ ag jyvẽn ja ra. Hã kỹ tóg Topẽ tỹ ag mỹ tó há han ja tũ nĩ ve nĩ. Hã tũ vẽ hã ra. Ag hã ne to jykrén há han ja tũ nĩ', ti tỹ ag mỹ tó há han ja ra. Ẽg tỹ to jykrén há han kỹ ẽg Israel ag jykre ki kanhrãn mũ, ha mẽ: Israel krẽ ũ tóg tỹ Topẽ krẽ pẽ tũ nỹtĩ, ha mẽ. 7Hã ra ag tóg: “Abraão vỹ tỹ ẽg jóg'jóg ve nĩ,” he tĩ, “hã kỹ ẽg tóg tỹ Topẽ krẽ nỹtĩ, Abraão tugnĩn,” he ag tóg tĩ. Kygnẽ kỹ ag tóg tag tó tĩ, ha mẽ. Topẽ tóg Abraão mỹ: “ã kósin tỹ Isaque krẽ vỹ tỹ ã krẽ pẽ nỹtĩnh mũ,” he ja nĩ. 8Hã ra Abraão vỹ krẽ e han ja nĩgtĩ, kósin pir tũ ti nĩ. Hã kỹ Abraão krẽ ũ vỹ tỹ Topẽ krẽ tũ nỹtĩ, Abraão tỹ ag han ja ra. Ũ tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag hã vỹ tỹ Topẽ krẽ nỹtĩ, Topẽ tỹ ũn kuprẽg ja ag.

9Topẽ vỹ Abraão mỹ: “prỹg tũg kỹ sóg ã venh kãtĩg mãn ke mũ, kỹ Sara fi kósin vỹ kã nỹnh mũ sir, ha vemnĩ,” he ja nĩ. Topẽ tỹ Abraão mỹ Isaque mur ke tó jan hã vẽ, ti tỹ Isaque hã kuprẽg jan kỹ. 10Kỹ tóg ge nĩ gé, ẽg tỹ Rebeca fi krẽ to jykrén kỹ, Isaque prũ fi. Krẽ vẽgni han ja fi nĩ, kỹ ag tóg tỹ ẽg jóg tỹ Isaque krẽ kar nỹtĩ, ũn vẽgni ja ag. 11-12Kỹ ag mur tũg ki, ag tỹ ver nén ũ han tũg ki Topẽ tóg ag mỹnh fi mỹ: “ũn mur vén ke mũ vỹ tỹ ũ tỹ ti nón mur ke mũ ẽn krẽm ke jẽnh ke mũ, ha vemnĩ,” he ja nĩ. Topẽ tỹ fi mỹ tó kã ag tóg nén ũ há mré nén ũ kórég han ja tũ nĩ ver. Ag mur tũg ki ke ja vẽ. Topẽ tỹ ẽg mỹ ã jykre ven sór ja vẽ, hã kỹ tóg ag mur tũg ki tag tó ja nĩ. Ã tỹ nén to jykrén mũ ẽn han ti tĩ, Topẽ ti. Kỹ tóg ã tỹ ũn kuprẽg sór mũ ẽn hã kuprẽg tĩ gé, ag tỹ ver nén ũ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

han tũg ki. 13Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ gé, Rebeca fi krẽ ẽn ag to, ha mẽ: “Jacó to inh há nĩ, hã ra sóg ti jo mur ja tỹ Esaú to kóreg nĩ,” he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ rán ki.

14Kỹ Judeu ag hỹn inh mỹ: “Topẽ jykre vỹ há tũ nĩ,” he sór mũ. “Kuryj tũ ti nĩ, ti tỹ vẽsóg ki nén to jykrén sór kỹ, ti tỹ ũn kuprẽg mũ ẽn to,” he ag hỹn tĩ. Hã tũ vẽ hã ra. 15Hã kỹ tóg Moisés mỹ: “isỹ ũn jagãgtãn sór mũ ẽn hã jagãgtãn jé sóg ke mũ,” he ja nĩ, Topẽ ti. 16Ẽg tỹ to vãsãn tũ vẽ, ẽg tỹ to tar nĩnh ke tũ vẽ. Topẽ tỹ vẽsóg ki ẽg jagãgtãn hã vẽ. 17Hã kỹ ga tỹ Egito tá pã'i tỹ Faraó to tag tóg rán kỹ nĩ gé, ha mẽ. “Ũn tar vỹ tỹ inh nĩ,” he ja ti nĩ, Topẽ ti, Faraó mỹ. “Ã tỹ sóg ũn tar han, vẽnh kar tỹ isỹ tỹ ũn tar nĩ tag ki kanhró nỹtĩ jé, isỹ ã vóg kónãn to, ã tar jẽ ra. Vẽnh kar tỹ inh jyjy mẽnh ke vẽ, hã jé sóg ã fẽg,” he ja ti nĩ, vãsỹ, Topẽ ti, Faraó mỹ.

18Hã kỹ, Topẽ tỹ ũn jagãgtãn sór nĩn kỹ tóg ti jagãgtãn tĩ sir. Hã ra tóg ũ tỹ mẽ jãvãnh ẽn ti kutu kãfór han mũ sir, Faraó ri ke.

Topẽ tỹ ã tỹ nén han sór mũ ẽn han tĩ

19Kỹ Judeu ag hỹn inh mỹ: “kỹ ẽg hỹn Topẽ tỹ ẽg kuprẽg tũ tugrĩn kutu nỹtĩnh mũ,” he sór mũ. “Ti tugnĩn ke vẽ. Kỹ ti tỹ ne jé ẽg vóg kónãn sór nẽ?” he sór ag hỹn mũ, ón kỹ Topẽ to vĩn kỹ. 20Ha vé, ẽprã ke vỹ tỹ ẽg nỹtĩ. Ti vĩ kafãn ke tũ pẽ ẽg tóg nĩ. Ti kamẽg jé ẽg tóg ke mũ. Ã tỹ nén han sór mũ ẽn han ti tĩ.

Ẽg rãnhrãj to jykrén nĩ. Kejẽn ẽg tóg nén ũ han tĩ, go'or tỹ. Kỹ go'or tóg ẽg mỹ: “isỹ kukrũ kóreg han tũg nĩ, isỹ kukrũ sĩnvĩ han nĩ,” he tũ nĩgtĩ. Ẽg vĩ kafãn ke tũ ti nĩ, go'or ti. Ẽg tỹ tỹ nén han sór mũ ẽn han ẽg tóg tĩ, ti ki jẽmẽ vãnh ẽg nỹtĩ. 21Go'or ũ tỹ ẽg kukrũ sĩnvĩ han tĩ, ũ tỹ ẽg kukrũ kóreg han tĩ. Ẽg tỹ nén han sór mũ ẽn han ẽg tóg tĩ.

22Topẽ vỹ ẽg rãnhrãj tag ri ke han tĩ gé. Ti tỹ nén han sór mũ ẽn han ti tĩ, ẽg tỹ, ẽg tỹ ti mỹ go'or tỹ kukrũ ri ke nỹtĩn kỹ. Ũ ag to tóg jũ tĩ, ẽg kar tỹ ag ki ti tar nĩ to jykrén jé, ti jũ ẽn ti, Topẽ ti. Kỹ tóg kãnhmar ag to jũnh ke vẽ vẽ, hã ra tóg ver ag to fe mág nĩ, ag kóreg tãvĩ nỹtĩ ra, ti tỹ ũ to jũnh ke mũ ag. Hã ra tóg ag vóg kónãn ke mũ, ha vemnĩ. 23Kỹ tóg ũ ag jagãgtãn mũ gé, vẽnh kar tỹ ag ki Topẽ tỹ tỹ ũn há tãvĩ nĩ to jykrén jé, ẽg há kar kãfór. Hã jé tóg ag kuprẽg ja nĩgtĩ. Ti tỹ ag tỹ ũn mág han sór vẽ, ti mré. 24Ẽg hã vẽ sir, ũn kuprẽg kỹ nỹtĩ tag ag. Hã kỹ tóg ẽg mỹ vẽnh vĩ jẽnẽ. Judeu ag kãmĩ tóg ẽg mỹ vẽnh vĩ jẽnẽ, fóg ag kãmĩ ke gé, kanhgág ag kãmĩ ke gé, ti tỹ ẽg jagãgtãn sór kỹ.

25Hã kỹ Oséias tóg tag tó ja nĩ, ha mẽ. “Vãsỹ ag vỹ tỹ inh mré ke tũ ja nỹtĩ, hã ra sóg ag mỹ: “inh mré ke vỹ tỹ ãjag nỹtĩnh mũ ha, isũ ag,” he sór mũ, he ti, Topẽ ti,” he ja tóg nĩgtĩ, Oséias ti. “Vãsỹ sóg ag to há tũ ja nĩgtĩ, hã ra sóg ag to há nĩnh mũ ha,” he ti. 26“Vãsỹ sóg ag mỹ: “ãjag pi(jé) tỹ isũ nỹtĩ',” he ja nĩgtĩ. Hã ra sóg ag mỹ: “Topẽ krẽ vỹ tỹ ãjag nỹtĩnh mũ,” henh ke mũ, “ũn rĩr nĩ ẽn krẽ vỹ tỹ ãjag nỹtĩnh mũ,” he jé sóg ke mũ ag mỹ,” he ti, Topẽ ti,” he ja tóg nĩ, Oséias ti. Ti tỹ ũ tỹ ũri Cristo ki ge kỹ nỹtĩ ag kãmén hã vẽ.

27Kỹ Isaías vỹ Israel krẽ ag to tag tó, ha mẽ: “e ag nỹtĩ, Israel krẽ ag, rỹnhrỹj e nĩ ẽn ri ke, goj kãmĩ pó rynhryj e nĩ ẽn ri ke. Ge ra ag pipir nỹtĩnh mũ, ũn krenkren ke mũ ag. 28Topẽ vỹ kãnhmar ã tỹ nén tó ja ẽn han ke mũ, ga tag ki,

kỹ tóg ag vóg kónãn kãn ke mũ, ũn e ẽn ag, ag kórég nỹtĩn kỹ," he ja ti nĩ, Isaías ti. 29Kỹ tóg tag tó ja nĩ gé, ha mẽ: "ẽg tũg kãn kren ti, Topẽ ti, vẽnh kar kri nĩ ẽn ti. Hã ra tóg ẽg kãmĩ ũn pipir krenkren han ja nĩgtĩ. Cidade tỹ Sodoma tá ke ag tũg kãn ja tóg nĩ, Topẽ ti, cidade tỹ Gomorra tá ke ag ke gé. Kỹ tóg ẽg tũg kãn kren gé, ag ri kén, hã ra tóg ẽg kãmĩ ũ krenkren han mũ," he ja tóg nĩ, Isaías ti.

30Oséias mré Isaías ag tỹ tó mũ vỹ ge nĩ, ha mẽ. Fóg ag, kanhgág ag pi(jé) vẽnh jykre kuryj nón mũ ja nĩgtĩ'. Ge ra Topẽ tóg ag jagãgtãn kỹ ag mỹ vẽnh pãte fón mũ ha, ag tỹ Jesus ki rã kỹ. 31Ag jãvo Israel krẽ ag vỹ ãjag jykre hã tỹ Topẽ tỹ ag jyvẽn ki króm sór ja nĩgtĩ. "Ti vĩ han ẽg tĩ, kỹ tóg ẽg to há nĩ," he ag tóg tĩ. Hã ra ag tóg ki króm kãn ja tũ nĩ, hã kỹ Topẽ tóg ag to há tũ nĩ, jérĩn mỹ. 32Hẽ ri ken kỹ hỹn'? Ag tỹ ti ki ge ja tũ nĩn kỹ, hã kỹ tóg ag mỹ vẽnh pãte fón ja tũ nĩ gé. Ag tỹ vẽsóg ki Topẽ jykre ki króm sór ja vẽ. Hã kỹ ag tóg ón kỹ ki króm ja nĩgtĩ. Hã kỹ ag tóg Cristo kato tẽ nỹtĩ.

Pó ri ke ti nĩ, Cristo ti, ẽg tỹ tỹ krĩm ke jafã. Ag tỹ ti tỹ krĩm ke jan hã vẽ, hã vỹ: ti ki rã tũ, he mũ. 33Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, Jesus Cristo to, ha mẽ. "Pãnónh sĩ tỹ Sião pénĩn cidade ki sóg pó nĩm mũ, ag tỹ tỹ krĩm ke jé. Kỹ ag tóg, pãró tag tỹ ag tóg krĩm ke kỹ vár ke mũ sir. Hã ra ũ tỹ ti ki rã mũ vỹ ã tỹ nén ve sór mũ ẽn venh ke mũ," he ja ti nĩ, Topẽ vĩ rán ki, Jesus Cristo to.

Judeu ag tỹ Jesus ki ge kỹ krenkren ke

10 1Inh kanhkã', isỹ inh mré ke tỹ Israel tỹ krenkren han venh há tãvĩ tóg tĩ, hã jé sóg Topẽ mré vẽmén tĩ. 2Topẽ vĩ han jé ag tóg vãsãnsãn mũgtĩ, tag vég isóg nĩ nĩ. Hã ra ag tóg ki kagtĩg nỹtĩ, kỹ ag tóg ẽg tỹ nén han ke tũ ẽn han tĩ. 3Vẽsóg ki ag tóg vẽnh jykre kuryj to vãsãn sór tĩ. Hã ra ũ tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre kuryj nĩm sór mũ vỹ tỹ Topẽ ti nĩ. Tag ve sór tũ ag nỹtĩ, Topẽ tỹ ẽg mỹ nĩm ke tag. Hã kỹ ag tóg Topẽ kato vãsãnsãn mũ. 4Cristo vỹ hur kãtĩg. Kỹ ẽg tóg ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ti mỹ há nỹtĩ ha. Ẽg tỹ Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn ki króm tugnĩn ke pijé'. Jesus Cristo ki rã tugrĩn ke vẽ.

5Ha vé, Moisés vỹ Topẽ jykre si to tag rán, ha mẽ. "Ũ tỹ vẽnh jykre kuryj han kãn mũ vỹ rĩr nĩnh ke mũ, ũ tỹ ge vỹ rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ, ti tỹ Topẽ tỹ ẽg jyvẽn tĩ ẽn ki króm kãn tugnĩn," he ja tóg nĩ, Moisés ti. Hã ra ẽg tóg ki króm kãn ki kagtĩg nỹtĩ, hã kỹ ẽg tóg ẽg tỹ ki króm kãn sór mũ ra rĩr nĩnh ke tũ nĩ. 6Ẽg tỹ Jesus ki rã tugrĩn ẽg Topẽ mỹ há nỹtĩ. Kỹ ẽg tóg: "ũ nỹ hỹn kanhkã ra tĩg mũ, Cristo pére kãtĩg jé?" henh ke tũ pẽ nĩ. Mur kỹ ti nĩ ha. 7Kỹ ẽg: "ũ nỹ hỹn vẽnh kuprĩg ag jamã ra tĩg mũ, Cristo rĩn mãn jé?" henh ke tũ pẽ nĩ gé. Rĩr mãn kỹ ti nĩ ha. 8Tag tó jé ẽg tóg ke mũ, ha mẽ: "jagy tũ ti nĩ, Topẽ vĩ ti, to jykrén há ti nĩ. Kãnhmar ẽg tónh ke mũ, kãnhmar ẽg to jykrén ke mũ, Topẽ vĩ to," he jé ẽg tóg ke mũ.

Topẽ vĩ tag hã tó sóg tĩ. "Jesus Cristo ki rã tugnĩn ẽg krenkren ke mũ," he sóg tĩ. 9Ẽg krenkren jé ẽg tóg Jesus to: "ẽg Senhor vỹ tỹ ti nĩ," henh ke mũ. Vẽnh kar mỹ ẽg tónh ke mũ. Kỹ ẽg tóg ẽg fe tỹ ti ki rãnh ke mũ gé. Topẽ tỹ ti ter kar kỹ ti rĩn mãn ja tag vỹ tỹ ẽg mỹ ki hã ke nĩ, kỹ ẽg kri fig mũ. Kỹ ẽg tóg krenkren ke mũ sir. 10Ẽg tỹ ẽg fe tỹ ti ki rã kỹ ẽg tóg ti mỹ há nỹtĩ. Ẽg tỹ vẽnh

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

kar mỹ ti kãmén kỹ ẽg krenkren ke mũ sir. 11Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: “ẽg tỹ ti ki ge kỹ ẽg tóg ẽg tỹ nén ve sór mũ ẽn venh ke mũ,” he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ rán ki. 12Vẽnh kar mỹ ke vẽ sir, vẽnh vĩ tag. Judeu ag mỹ ke vẽ, kar kỹ fóg ag mỹ ke vẽ gé, kanhgág ag mỹ ke vẽ gé. Tỹ tóg ẽg kar Senhor nĩ mỹr. Kỹ, ẽg tỹ ti mỹ nén ũ to vĩn kỹ tóg ẽg mỹ nén ũ tỹ hẽn ri ke nĩm ke mũ gé sir, ẽg kar mỹ. 13Tag hã vỹ rán kỹ nĩ gé, ha mẽ: “ẽg tỹ ẽg Senhor mỹ: “inh kren han nĩ,” hen kỹ ẽg krenkren ke mũ, ẽg kar,” he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki.

14Ẽg tỹ ti ki rã tũ nỹtĩ ra ẽg tóg: “inh kren han nĩ,” he ki kagtĩg nỹtĩnh mũ vẽ. Ẽg tỹ ti vĩ mẽ ja tũ nỹtĩ ra ẽg tóg ti ki ge ki kagtĩg nỹtĩnh mũ vẽ. Ũ tỹ ẽg mỹ ti vĩ tó tũ nĩ ra ẽg ti vĩ mẽnh ke tũ nĩnh mũ vẽ. 15Topẽ tỹ ag jẽgnẽg tũ nĩ ra ag tóg ẽg mỹ ti vĩ tónh ke tũ nĩnh mũ vẽ. Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ. “Ũ tỹ ẽg mỹ Topẽ vĩ sér ma kãmũ ag junjun vỹ ẽg mỹ sér pẽ tĩ,” he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. Topẽ tỹ ã vĩ tó tĩ ag jẽgnẽ to ken hã vẽ.

16Hã ra ũ ag tóg kri fi jãvãnh nỹtĩ gé, ag tỹ ón kỹ mẽg mũ ra, Topẽ vĩ sér ti. Isaías vỹ ag to Topẽ mỹ tag tó ja nĩ. “Ẽg jóg mág', inh vĩ mẽ jãvãnh ag nỹtĩ,” he ja tóg nĩ. 17Hã kỹ tóg, ẽg tỹ ti vĩ mẽ há han kar kỹ ẽg tóg ti ki rã tĩ. Ẽg tỹ Cristo kãme mẽ kỹ ẽg ti ki rã tĩ.

18Kỹ ãjag hỹn inh mỹ: “Judeu ag mỹ hẽn ri ke mũn mẽ ja tũ nĩ, hã kỹ ag mỹ ti ki ge ja tũ nĩ?” he sór mũ, ãjag tỹ inh carta tag ve kỹ. Vó, mẽ kỹ ag nỹtĩ vẽ. Tag vỹ rán kỹ nĩ, ha mẽ: “ga kar mĩ ag tóg mẽ ja nĩgtĩ, ã vĩ ti. Ga fyr tá tóg jun gé, ã vĩ ti,” he ja ti nĩ, Topẽ vĩ rá ki.

19Kỹ ãjag hỹn inh mỹ: “kỹ Judeu ag hẽn ri ke mũn to jykrén há han ki kagtĩg nỹtĩ, ag tỹ mẽg mũ ra?” he sór mũ, ãjag tỹ inh carta tag ve kỹ. Vó, ag tỹ to jykrén sór kỹ ag tóg to jykrén mũ vẽ. Moisés vỹ ẽg mỹ tag kãmén, ha mẽ: “Topẽ tóg fóg mré kanhgág to tag tó sór mũ, ha mẽ,” he tóg. “Ag vỹ tỹ isũ tũ nỹtĩ ver, hã ra sóg ag tỹ isũ han sór mũ, ãjag tỹ ag ve kỹ ãjag tỹ inh ki rã to én jé,” he tóg. “Fóg mré kanhgág ag vỹ ãjag mỹ krĩ tũ nỹtĩ, hã ra sóg ag to há nĩ sór mũ, ãjag tỹ ag tugrĩn jũgjũ jé, he tóg, Topẽ ti,” he ja tóg nĩgtĩ, Moisés ti, Judeu ag mỹ.

20Kỹ Isaías tóg tag tó mũ gé, fóg ag to, kanhgág ag to, ha mẽ. “Ũ ag tóg inh jãvãnh ja tũ nỹtĩgtĩ, hã ra ag tóg inh vĩ jẽmẽg mũ ha. Topẽ hẽ ri ke tĩ? he ja tũ ag nỹtĩ, hã ra sóg ag mỹ inh vĩ jẽnẽg mũ ha, he tóg, Topẽ ti,” he ja ti nĩ gé, Isaías ti. Pã'i ag kamẽg vãnh kỹ tóg Judeu ag mỹ fóg ag mré kanhgág ag tỹ Topẽ ki genh ke tó ja nĩ, Isaías ti. 21Kỹ tóg Israel ag to tag tó ja nĩ gé sir, ha mẽ: “kurã kar ki sóg ãjag mỹ: kunĩg, he tĩ. Hã jé sóg ãjag mỹ inh nĩgé ven tĩ, ãjag tỹ gĩr mỹ ãjag nĩgé ven tĩ ẽn ri ke. Hã ra ãjag tóg inh vĩ mẽ jãvãnh nỹtĩ'. Inh vĩ kafãn kónãn ãjag tóg mũ mỹr',” he ja tóg nĩ, Isaías ti, ti tỹ Judeu ag mỹ Topẽ vĩ tón kỹ.

Israel krẽ'krẽ pipir ag vỹ tỹ Topẽ tũ nỹtĩ

11 1Kỹ ãjag hỹn: “kỹ Topẽ mỹ ã povo tỹ Israel tovãnh kãn kỹ nĩ?” he sór mũ, ãjag tỹ inh carta tag ve kỹ. Vó, ag tovãnh kãn tũ ti nĩ. Hã vé, tỹ sóg Israel krẽ nĩ gé, hã ra sóg ti ki rã. Abraão krẽ'krẽ ũ vỹ tỹ inh nĩ gé, ti kósin'kósin

tỹ Benjamim krẽ'krẽ ũ mỹr. 2Isovãnh ja tũ ti nĩ, Topẽ ti, hã kỹ tóg ã povo tovãnh kãn ja tũ nĩ. Nén kar han tũg ki tóg ẽg kuprẽg ja nĩ, ẽg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩ jé.

Elias to jykrén nĩ. Ti kãme tóg rán kỹ nĩ, Topẽ vĩ rá ki. Elias tempo kã Israel ag tóg Topẽ kato tẽ mũ. Kỹ ag tóg Elias kato tẽ mũ gé, ti tén jé. Hã kỹ tóg Topẽ mỹ tó mũ, Elias ti, kỹ tóg: 3"Senhor'," he mũ. "Ã vĩ tó tĩ ag kãgtén kãn ag huri, ã mỹ pũn jafã kókén ag huri ke gé. Inh pir mỹ sóg kren, kỹ ag tóg isén sór mũ ha ke gé. Ã tovãnh kãn kỹ ag nỹtĩ," he ja tóg nĩ, Elias ti, Topẽ mỹ, Israel ag to. 4Hã ra Topẽ tóg ti mỹ: "krĩ kufy han tũg nĩ," he mũ. "Ũ tỹ 7 mil (ke) vỹ ki nỹtĩ, ũ tỹ isovãnh tũ ag, sỹ ũn kuprẽg ja ag. Tag ag vỹ vẽnh kãggrá tỹ topẽ tỹ Baal mỹ: "Topẽ vỹ tỹ ã nĩ," he ja tũ nĩ," he ja tóg nĩ, Topẽ ti, Elias mỹ. Ti tỹ Israel pipir ag tỹ Topẽ tovãnh tũg ja ẽn tó vẽ.

5Ge ti nĩgtĩ, ũri. Pir ag nỹtĩ, Israel tỹ Topẽ to há nỹtĩ ag. Ti kato tẽ kãn tũ ẽg mỹr. Topẽ vỹ ẽg jagãgtãn, kỹ tóg ẽg kuprẽg, hã kỹ ẽg tóg ti to há nỹtĩ, ẽg pipir nỹtĩ ra, ẽg tỹ tỹ Israel krẽ nỹtĩn kỹ. 6Ẽg tỹ vẽsóg ki han pijé', ẽg tỹ to vãsãn pijé'. Topẽ tỹ vẽsóg ki ẽg jagãgtãn hã vẽ. Ke tũ nĩ mũ ra tóg: "vẽsóg ki sóg ãjag jagãgtãn," henh ke tũ nĩ vẽ. Hã ra tóg vẽsóg ki ẽg jagãgtãn.

7Ge ti nĩ, ha mẽ, Israel ag vỹ ve sór ja nĩgtĩ, Topẽ tỹ ẽg mỹ nén ũ há ven ke ẽn ti, hã ra ag tóg venh ke tũ nĩ. Topẽ tỹ ũn kuprẽg mũ ag hã mỹ tóg ven tĩ, Topẽ ti. Jãvo ũ ag tóg kutu nỹtĩ sir, ag tỹ Topẽ vĩ mẽ jãvãnh nỹtĩn kỹ. 8Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, Israel ag to, ha mẽ: "Topẽ vỹ ag krĩ tũ han, hã kỹ ag tóg ti vĩ rá vég mũ ra to jykrén tũ nỹtĩgtĩ. Mẽg tũ ag nỹtĩ, ãjag nĩgrẽg ra. Ũri ag tóg gen kỹ nỹtĩnh mũ ver," he ja ti nĩ, Topẽ vĩ rán ki. 9Kỹ Davi vỹ Judeu ag to tag tó ja nĩ gé, ha mẽ: "Topẽ mỹ festa han ag tóg tĩ. Hã ra ag tóg ón kỹ ti mỹ festa han tĩ, kỹ ag tóg to sigse kỹ nỹtĩnh mũ, ag festa to. Ag sigse kỹ tóg ag vóg kónãn ke mũ, Topẽ ti. Krenkren ke tũ ag tóg nĩ. 10Kutu ag nỹtĩ, to jykrén ke tũ pẽ ag nỹtĩ, kỹ ag tóg vẽnh jykre kufy hã venh ke mũ, hã to ag jagtar nỹtĩnh mũ," he ja tóg nĩ, Judeu ag to, Davi ti.

Judeu ag to é henh ke tũ ẽg tóg nĩ

11Kỹ ãjag hỹn inh mỹ: "kỹ Topẽ mỹ Judeu ag tỹ nũgme ki vár ke tag ve sór mũ, hã jén mỹ ag mỹ Jesus jẽnẽ ja nĩ, ag tỹ ti tỹ prãnh ke jé?" he sór mũ. Vó. Hã ra ag tóg Topẽ kato tẽgtẽ tĩ. Ti vĩ mranh ja ag tóg nỹtĩgtĩ, hã kỹ Topẽ tóg fóg ag mré kanhgág ag krenkren han sór mũ, Judeu ag tỹ ag ve kỹ ti ki ge to én jé. 12Kỹ Judeu ag tỹ Topẽ vĩ mranh kỹ Topẽ tóg fóg mré kanhgág kar to há nĩ. Kỹ Judeu ag vỹ jagãgtar nỹtĩ. Ag nỹtĩg ja ki ũ ag kar vỹ Topẽ tỹ ag to há nĩ vég mũ. Há ti nĩ, tag. Kỹ, Topẽ tỹ Judeu ag to há' he mãn nĩ ra tóg hã ra ga kri mũ kar mỹ há pẽ tãvĩ tĩnh mũ vẽ, mỹr, ha mẽ. Hã ra tóg ag to há tũ nĩ ver.

13Kỹ sóg ãjag mỹ tag tó sór mũ, ãjag tỹ tỹ fóg nỹtĩn kỹ, kanhgág ag mỹ ke gé. Ãjag apóstolo vỹ tỹ inh nĩ, sỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ tó jé. Inh rãnhrãj vỹ inh mỹ sér pẽ tĩ. 14Isỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ tó kỹ inh mré ke ag hẽn ri ke mũn ãjag kóm Jesus ki ge sór mũ gé, kỹ ag krenkren ke mũ sir, Israel ag. 15Ha vé, Topẽ tỹ inh mré ke ag tovãnh to tóg povo ũ ag to há nĩ ha, ag to jũ mãn tũ tóg nĩ sir. Topẽ tỹ Israel

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ag to há' he mãn mũ ra tóg vẽnh kar mỹ há pẽ tãvĩ tĩnh mũ vẽ, kỹ vẽnh kar vỹ rĩnrĩr mãn ke mũ vẽ, ũn kãgter mũ ag mré hã. Hã ra tóg ag to há tũ nĩ ver.

16 Ẽmĩ to jykrén nĩ. Ẽmĩ kupar ko há nĩn kỹ tóg ko há kar nĩ. Ge ti nĩgtĩ gé, ka tỹ. Ti jãre há nĩn kỹ ka vỹ há kar nĩ. Israel ag vỹ tag ri ke nỹtĩ. Ag jóg'jóg ve ag vỹ ka jãre ri ke nỹtĩ. Topẽ mỹ ag há nỹtĩ ja nĩgtĩ, hã kỹ ag krẽ vỹ Topẽ mỹ há nỹtĩnh ke mũ gé. 17 Povo tỹ Israel vỹ ka tỹ oliveira há ri ke nỹtĩ. Ti jãre vỹ há nĩ, hã ra ti pẽ ũ tóg kórég nỹtĩ. Hã kỹ tóg mrynhmranh kỹ vãvãm mũ, Topẽ ti, ti pẽ kórég ẽn ti. Ti tỹ Israel kórég ag togvãnh to ken hã vẽ, hã vỹ: ka pẽ kórég vãvãm, he mũ. Ka pẽ kórég tag nỹtĩg ja ki tóg ka ũ pẽ vin, vãnh kãmĩ ka tỹ oliveira pẽ tỹ, ũn kanẽn vãnh pẽ tỹ. Ãjag hã vẽ sir, ãjag tỹ tỹ fóg nỹtĩn kỹ, kanhgág ag ke gé. Hã ra ka ũ pẽ tag vỹ ka há jãre ẽn tỹ ti kume vég tĩ, kỹ tóg tỹ há' he mũ sir. Ãjag tỹ Topẽ tỹ Israel jóg'jóg ve tỹ Abraão mỹ nén tó ja ẽn vég mũ to ken hã vẽ, hã vỹ: ka há jãre kume vég mũ, he mũ. 18 Kỹ Israel ag to é he sór tũg nĩ, Topẽ tỹ ag vãm mũ ra, ẽg tỹ ka pẽ kórég vãm ri ke. Ag nỹtĩg ja ki ãjag nỹtĩ. Hã ra ka jãre vỹ tỹ Judeu ag jóg'jóg ve nỹtĩ. Ãjag jóg'jóg ve pijé', fóg pijé', kanhgág pijé'. Judeu ag vẽ. Kỹ Judeu ag to é he sór tũg nĩ.

19 Hẽn ri ke mũn ãjag tóg inh mỹ: "hã ra tóg Judeu ag vãm, ẽg to há nĩ jé," he sór mũ. "Hã kỹ tóg ẽg to há nĩ," he ãjag hỹn mũ. 20 Hỹ, ag vãm tóg. Hã ra ag tóg ti ki rã jãvãnh ja nỹtĩgtĩ, hã kỹ tóg ag vãm. Jãvo tóg ãjag to há nĩ, ãjag tỹ ti ki ge to. Hã kỹ ag to é he sór tũg nĩ. Topẽ kamẽg nĩ mỹr. 21 Israel krẽ ag tỹ ti ki ge jãvãnh tugnĩn tóg ag vãm. Ag jagãgtãn jãvãnh tóg nĩ ha. Kỹ tóg ãjag jagãgtãn ke tũ nĩ gé, ãjag tỹ ti ki ge to tar tũ nỹtĩn kỹ. Hã kỹ ti hã kamẽg nĩ.

22 Hã ki Topẽ tỹ tỹ ũn há nĩ tóg ve há tĩ, hã ra tóg ũ ag vóg kónãn jagy han tĩ gé. Ũ tỹ ti vĩ mranh mũ ag vóg kónãn jagy han tóg tĩ, Topẽ ti. Hã ra tóg sir ãjag to há nĩ sir, ãjag tỹ ti tovãnh tũ nĩn kỹ. Ãjag tỹ ti tovãnh kỹ tóg ãjag vãm ke mũ gé, ha vemnĩ. 23 Judeu ag tỹ ti ki ge kỹ tóg ag to há nĩ mãn ke mũ gé sir, kỹ tóg ka há ki ti pẽ mrynhmráj ja ẽn ki vin mãn ke ri ke nĩ sir. 24 Ha vé, ãjag hã vỹ tỹ ka kanẽn vãnh pẽ ri ke nỹtĩ'. Hã ra tóg ka há ki ãjag vin, ãjag tỹ tỹ ka kanẽn vãnh pẽ nỹtĩ ra. Kỹ tóg, ti tỹ ka há ẽn pẽ mrynhmráj ja ẽn ki vin mãn sór nĩ ra tóg vin mãn mũ sir, ka há ẽn ki, hã vỹ: Judeu ag tỹ Jesus ki rã, he mũ. Ka há pẽ mrynhmráj ja ẽn ki vin mãn to ken hã vẽ. Ẽg pi(jé) ka kanẽn vãnh pẽ tỹ ka kanẽn há ki vin tĩ'. Ẽg tỹ ka há pẽ tỹ ki vin mãn tag vỹ jagy tũ nĩ vẽ. Hã kỹ tóg Topẽ mỹ jagy tũ tĩ, ti tỹ Judeu ag to há nĩ mãn kỹ.

Topẽ tỹ Israel ag krenkren han sór

25 Isỹ ãjag mỹ nén ũ kãmén sór vẽ, ãjag tỹ mẽ ja tũ ũ, ha mẽ. Sỹ ãjag mỹ kãmén sór vẽ, ãjag tỹ Judeu ag to é he tũ nĩ jé. Ha vé, Israel ũ ag vỹ ver mẽ sór tũ nỹtĩ. Ũ ag tóg mẽ sór mũ, hã ra ũ ag tóg mẽ jãvãnh nỹtĩ gé, vẽnh kar tỹ Topẽ vĩ mẽ jé, Judeu tũ ag kar. Kejẽn ag tóg mẽ kãn ke mũ, fóg kar, kanhgág kar ke gé. 26 Ag tỹ mẽ kãn ke ẽn kã Israel ag tóg krenkren ke mũ gé. Hã kỹ tag tóg ag to rán kỹ nĩ, ha mẽ: "ag krenkren han tĩ vỹ jun ke mũ. Pãnónh sĩ tỹ Sião pénĩn cidade ẽn tá tóg vẽnh ven ke mũ, ag krenkren han tĩ ti. Ẽn vỹ Jacó krẽ ag tỹ inh vĩ mranh ja ẽn tỹ vẽnh pãte fón ke mũ, Israel krẽ en ag mỹ. 27 Sỹ ag mré

jykrén jan hã vẽ. Ag tỹ inh vĩ mranh tỹ sóg tũg' he mũ," he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ rá ki, Judeu ag to. 28Jesus kato tẽ ag tóg mũ ver, ti kãme sér mẽ jãvãnh ag nỹtĩ ver, hã kỹ ãjag tóg ag nỹtĩg ja ki Topẽ vĩ sér mẽg mũ. Hã ra ag jóg'jóg ve ag vỹ Topẽ to há nỹtĩ ja nĩgtĩ, hã kỹ Topẽ tóg ag krẽ'krẽ to há nĩnh ke mũ ge kejẽn, ti tỹ vãsỹ ag kuprẽg ja nĩn kỹ. 29Topẽ tỹ ũ to há nĩn kỹ tóg ti to há nĩ, ti tỹ ũ kuprẽg kỹ tóg kuprẽg kỹ jẽ nĩ gé. Tỹ tũg' henh ke tũ ti nĩ, Topẽ ti.

30Vãsỹ ãjag tóg Topẽ vĩ ki kagtĩg ja nỹtĩgtĩ gé. Hã ra Topẽ tóg ũri ãjag jagãgtãn, ãjag tỹ ti ki ge jé, Judeu ag tỹ ti vĩ mranh ag nỹtĩg ja kã. 31Kỹ ẽn ag tóg ti vĩ mranh mũgtĩ ver, Topẽ tỹ kar kỹ ag jagãgtãn jé, ti tỹ ãjag jagãgtãn ri ke. 32Kỹ Topẽ tóg ẽg kar mỹ ẽg tỹ ti vĩ mranh mũ tag ven kãn sór mũ, ẽg tỹ to jykrén mãn jé. Ti tỹ ẽg jagãgtãn sór vẽ, ẽg tỹ ti ki ge jé, hã jé tóg ẽg mỹ ẽg tỹ ti vĩ mranh mũ ven sór mũ.

Topẽ jykre tỹ ẽg jykre kãfór nĩ

33Topẽ vỹ tỹ ũn mág pẽ nĩ, mỹr, ha mẽ. Ti jykre vỹ vẽnh kar kri nĩ kar nĩ. Ve kãn jãvãnh ẽg nỹtĩ, ti jykre ti, tá krỹg jãvãnh ẽg nỹtĩ. Nén ũ kar ki kanhró ti nĩ mỹr, nén ũ kar to jykrén há han kãn ti tĩ mỹr. Ti tỹ nén to jykrén mũ ve kãn ke tũ pẽ ẽg nĩ. "Ti hỹn hẽ ri ken kỹ tag han?" henh ke tũ ẽg tóg nĩ gé. To jykrén kóreg ẽg tóg nỹtĩ. 34Ũ nỹ Topẽ tỹ nén to jykrén mũ ki kanhró nĩ'? Ki kagtĩg kar ẽg nỹtĩ. Ũ nỹ Topẽ mỹ: "tag han ra, tag han tũg ra," he tĩ'? Ũ vỹ ti jyvẽn ke tũ pẽ nĩ. 35Ũ nỹ ti mỹ nén ũ nĩm', Topẽ tỹ ti mỹ kajãm jé'? Nén kar vỹ tỹ ti tũ nỹtĩ mỹr, hã kỹ tóg ẽg hã mỹ nén ũ kar nĩm tĩ, ẽg jagãgtãn kỹ. 36Topẽ hã ne nén kar hyn han'. Ti hã jamẽn kỹ ẽg tóg nỹtĩ, nén ũ kar vỹ ti jamẽn kỹ nỹtĩ gé. Hã kỹ ẽg tóg tỹ ti tũ nỹtĩ gé, nén ũ kar ti ke gé. Kỹ ti hã ne tóg tỹ ũn mág nĩ', ti pir mỹ. Ti hã mỹ ẽg tóg vĩ há han tĩ, to krónh ke tũ ẽg nĩ, ga kri, kanhkã tá ke gé. Amém.

Topẽ mỹ ẽg vẽnh fẽg ke mũ

12 1Inh kanhkã', Topẽ vỹ ãjag jagãgtãn. Hã kỹ sóg ãjag mỹ: "ti mỹ vẽnh fẽg," he mũ. Kỹ tóg ẽg tỹ ti mỹ nén ũ pũn ri ke nĩ, ẽg tỹ ti mỹ vẽnh fẽg kỹ. Judeu ag vỹ ãjag mẽg tãnh kỹ pũn tĩ. Ag jãvo ẽg tóg ti mỹ ẽg rĩnrĩr nỹtĩn kỹ vẽnh fẽg tĩ. Ti mỹ tóg sér tĩ, ẽg tỹ tag han kỹ, ẽg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩn kỹ sir. Gen kỹ ãjag tóg Topẽ jykre han ke mũ. 2Ẽprã ke ag jykre han sór tũg nĩ. Topẽ vỹ ãjag krĩ tãg han sór mũ. Vẽnh jykre tãg han sór tóg mũ. Kỹ ãjag tóg nén há han ki kanhró nỹtĩnh mũ. Vẽnh jykre kuryj han jé ãjag tóg ke mũ. Kygnẽnh ke tũ ãjag tóg nĩ. Tag ve sór tóg mũ, Topẽ ti. Tag hã to tóg ẽg kanhrãn ke mũ.

3Ha vé, Topẽ vỹ isar han, kỹ sóg ãjag jyvẽn há han ki kanhró nĩ. Hã kỹ sóg ãjag kar mỹ tag tó mũ. Vẽsỹ ũn mág han sór tũg nĩ. "Tỹ inh ũn mág nĩ," he tũg nĩ, ã tỹ tỹ ũn mág tũ nĩn kỹ. Ẽg kar vỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ, kỹ tóg ẽg kar tỹ nén ũ to tar han tĩ, ẽg kar tỹ ti rãnhrãj han jé. Tag to jykrén kỹ jagnẽ to é he tũg nĩ.

4Ẽg há to jykrén nĩ. Ti ki nỹtĩ vỹ e nỹtĩ, ẽg pẽn, ẽg nĩgnó, ẽg kanẽ, ẽg nĩgrẽg, ti kar ti. Ẽg há ki nỹtĩ vỹ jagnẽ kóm rãnhrãj nỹtĩ kar nỹtĩ, vyr mỹ. 5Ge ti nĩgtĩ,

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ẽg mré. E ẽg nỹtĩ, hã ra ẽg tỹ Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ẽg tóg ẽg há ri ke nỹtĩ, kỹ ẽg tóg jagnẽ ki rĩr ke mũ sir, ẽg há ki nỹtĩ tỹ jagnẽ ki rĩr tĩ ẽn ri ke. 6Hã ra ũ tóg nén ũ han há nĩgtĩ, kỹ ũ tóg nén ũ ũ han há nĩgtĩ gé, Topẽ tỹ to ẽg tar han kỹ. Ẽg kãmĩ ũ mỹ tóg: “ag jyvẽn nĩ,” he tĩ, Jesus ti. Kỹ Topẽ tỹ ã mỹ nén tó mũ hã tỹ ẽg jyvẽn nĩ, ti tỹ ã mỹ: “ag jyvẽn nĩ,” hen kỹ. 7Ẽg kãmĩ ũ mỹ tóg: “ũn jagãgtar ag jagãgtãn nĩ,” he ti gé. Kỹ ẽg jagãgtãn há han to tar nĩmnĩ. Ẽg kãmĩ ũ mỹ tóg: “inh vĩ kãmén nĩ,” he tĩ gé. Kỹ to krónh ke tũg nĩ. 8Ẽg kãmĩ ũ mỹ tóg: “ag mỹ ag tỹ nén han ke kãmén nĩ,” he tĩ gé. Kỹ ã rãnhrãj tag ki rĩr há han nĩ. Ẽg kãmĩ ũ mỹ tóg: “ã tỹ nén ũ nĩm mág nĩ, inh mỹ,” he tĩ gé. Kỹ ón kỹ ti mỹ nĩm sór tũg nĩ. Ẽg kãmĩ ũ mỹ tóg: “culto to pã'i vỹ tỹ ã nĩ,” he tĩ gé. Ã tỹ tỹ to pã'i nĩn kỹ to jykrén há han nĩ. Ẽg kãmĩ ũ mỹ tóg: “ag jagãgtãn nĩ,” he tĩ gé. Kỹ ti tỹ ã mỹ ã tỹ ẽg jagãgtãn ke tag tó kỹ to mỹ sér nĩmnĩ. Ẽg tỹ jagnẽ ki rĩr to ken hã vẽ.

9Jagnẽ to há tãvĩ nỹtĩmnĩ. Ón kỹ jagnẽ to há nỹtĩ sór tũg nĩ. Vẽnh jykre pãno to kórég tãvĩ nỹtĩmnĩ, kỹ tovãnh kãn nĩ. Vẽnh jykre há hã mĩ mũmnĩ. 10Jagnẽ to há pẽ tãvĩ nỹtĩmnĩ, ãjag tỹ jagnẽ mré pafa ja ag to há ri ke nỹtĩmnĩ, jagnẽ to. Jagnẽ mỹ komẽr hã vĩmnĩ, ẽg tỹ pã'i mỹ komẽr hã vĩ ẽn ri kemnĩ, jagnẽ mỹ. 11Topẽ jykre to krónh ke tũg nĩ. Ti tỹ ãjag mỹ: “tag han ra,” he to jẽnjẽr ke tũg nĩ gé, to vãsãn nĩ. Ti kuprĩg tỹ ãjag mỹ nén tó mũ ẽn ki króm nĩ, kỹ tóg ãjag mỹ sér tĩnh mũ. Ẽg Senhor tũ han nĩ. 12Topẽ vỹ ẽg mỹ nén ũ há kar han ke mũ. Tag to mỹ sér nỹtĩmnĩ. Kejẽn ãjag tóg nén ũ jagy venh ke mũ, ti tugnĩn. Tag to krónh ke tũg nĩ. Topẽ mré vẽmén kỹ nỹtĩmnĩ. 13Ãjag mré Topẽ ki rã ũ jagtar nĩn kỹ ti jagãgtãn nĩ. Ũ tỹ ãjag to pasa ke kỹ ti mỹ: “inh mré nĩ,” hemnĩ.

14Kejẽn ũ tóg ãjag vóg kónãn sór mũ. Ẽn to Topẽ mỹ: “ti jagãgtãn nĩ,” hemnĩ. Ti to: “ti vóg kónãn nĩ,” he tũg nĩ. 15Kejẽn tóg ũ mỹ sér tĩ. Kỹ ti mré mỹ sér nỹtĩmnĩ gé. Kejẽn ũ tóg fỹ tĩ. Ti mré fỹmnĩ gé. 16Jagnẽ mré vẽnh jykre pir hã han nĩ, hã vỹ: jagnẽ to há, he mũ. Vẽsỹ ũn mág han sór tũg nĩ. Tỹ ũn kãsir ag mré ke nỹtĩmnĩ. “Ag mré ke vỹ tỹ inh nĩ,” hemnĩ, ũn kãsir ag to. Hẽn ri ke mũn ãjag kãmĩ ũ tóg vẽnh kanhrãn mág to tar nĩ, ãjag kãfór. Ti jé: “ag kãfór inh nĩ, vẽnh kanhrãn mág ja tag to,” he tũg nĩ.

17Kejẽn ũ tóg ãjag mỹ nén ũ kórég han tĩ. Ge ra ti mỹ nén ũ há hã han nĩ. Vẽnh kar mỹ vĩ há tãvĩ han nĩ, ũ tỹ ãjag to: “kygnẽ ti huri,” he tũ nĩ jé. 18Vãsãn nĩ, ãjag tỹ ũ to krĩ rỹ tũ nỹtĩ jé, ãjag tỹ vẽnh kar to krĩ kuprã nỹtĩ jé.

19Inh kanhkã, ũ tỹ ãjag mỹ nén ũ kórég han mũ ra vẽnh kajãm sór tũg nĩ. Topẽ hã tóg ã tỹ ti to jũnh ke ẽn ki kanhró nĩ'. Hã kỹ tag vỹ rán kỹ nĩ, ha mẽ: “inh hã ne ãjag kajãm ke mũ', inh hã ne ag mỹ ven ke mũ', ag tỹ ãjag jykre kórég to jagãgtar ke ti, he ti, ẽg Senhor ti,” he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. 20Kỹ ũ tỹ ãjag kato tẽ mũ mỹ nén ũ há kar han nĩ. Ti kókĩr nĩn kỹ ti mỹ vẽjẽn ven nĩ. Ti hãghã kỹ ti mỹ goj ven nĩ. Gen kỹ ã tóg ti mỹ'a pẽ han ke mũ, ha vemnĩ, ã tỹ ti to há nĩn kỹ, ti tỹ ã to kórég nĩ ra. 21Ũ tỹ vẽnh jykre pãno han mũ ag vỹ ẽg kato tẽ tĩ. Kỹ ẽg tóg ag ki rĩr ke mũ, vẽnh kaja jé. Ag jagtar nỹtĩn kỹ ẽg tóg ag jagãgtãn ke mũ. Ẽg tỹ ag jagãgtãn kỹ ag jykre pãno tóg ag mỹ vẽnhmỹ nĩnh mũ, ag tỹ ẽg jykre ve kỹ, ha vemnĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ẽg pã'i ag

13 1Ẽg kri pã'i vỹ nỹgtĩ. Kỹ tóg ẽg tỹ ag vĩ ki han há tĩ. Topẽ tỹ ag tỹ pã'i
han hã vẽ, ag krĩn kỹ. Ti hã vỹ ũ tỹ hẽ nỹ tỹ pã'i nĩnh ke to jykrén tĩ'. 2Kỹ
ag kato tẽ sór tũg nĩ. Topẽ hã vỹ ag vin tĩ, pã'i ag krĩn kỹ, kỹ ag kato vãsãn tũg
nĩ. Ũ tỹ ag kato vãsãnsãn mũ ag vóg kónãn jé ag tóg ke mũ, pã'i ag. 3Ẽg tỹ vẽnh
jykre há han kỹ ẽg tóg pã'i ag vég mũ ra kanẽ jur han ke tũ nĩ. Ũ tỹ vẽnh jykre
kóreg han mũ ag vỹ vẽso kanẽ jur tĩ, pã'i ag ve kỹ. Kỹ ẽg hỹn hẽ ri kenh ke mũ,
ag tỹ ẽg kanẽ jun tũg jé? Vẽnh jykre há tãvĩ han jé ẽg tóg ke mũ, kỹ ag tóg ẽg to
vẽmén há han ke mũ sir, pã'i ag. 4Ẽg pã'i ag ne ẽg jyvẽn tĩ', ẽg tỹ vẽnh jykre há to
tar nỹtĩ jé. Ag tỹ Topẽ tỹ ag mỹ nén tó mũn han hã vẽ. Ã tỹ vẽnh jykre kóreg han
kỹ kanẽ jurmnĩ. Ã vóg konãn jé ag tóg ke mũ, ha vemnĩ, hã jé Topẽ tóg ag vin.
Topẽ tũ ag vẽ, ag tỹ ũn jykre kóreg han mũ ag vóg kónãn jé, ag tỹ ag jykre pãno
to ag jagãgtar han jé. 5Hã kỹ ag vĩ ki króm nĩ, ag tỹ ãjag to jũ tũ nỹtĩ jé. Ãjag
kakã kavénh ti tĩ gé, ãjag tỹ pã'i ag vĩ ki króm tũ ẽn ti. Hã kỹ ki króm sórmnĩ.

6Kỹ governo mỹ imposto kajãm nĩ gé. Topẽ tỹ ag mỹ vẽnh rãnhrãj nĩm
ja ẽn han ag tĩ, kurã kar ki, pã'i ag, governo mỹ rãnhrãj tĩ ag. Kỹ ag mỹ
kajãm nĩ. 7Kỹ ãjag név(e) kajãm kãn nĩ, governo mỹ ke gé. Ãjag tỹ pã'i ũ
mỹ imposto kajãm ken kỹ ti mỹ ven nĩ, jãnkamy ti. Ãjag pã'i ag kamẽg nĩ,
ag mỹ komẽr hã vĩmnĩ.

Topẽ jykre hã mĩ mũmnĩ

8Ãjag név(e) kajãm kãn nĩ. Mré hã jagnẽ to há tãvĩ nỹtĩmnĩ gé. Jagnẽ to há
nỹtĩ to krónh ke tũg nĩ. Ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩn kỹ ẽg tóg Topẽ tỹ ẽg jyvẽn ja
ẽn ki króm kãn mũ sir. 9Ha vé, Topẽ tóg ẽg mỹ: "ã prũ tũ fi mré nỹ tũg nĩ, kỹ ã
mén tũ mré nỹ tũg nĩ gé," he ja nĩ. Kỹ tóg: "ũ tén tũg nĩ, nén ũ péju(g) tũg nĩ, ũ
to ón tũg nĩ, nén ũ to én tũg nĩ gé," he ja nĩ gé. Ti tỹ ẽg jyvẽn vỹ e nỹtĩ. Hã ra ẽg
tỹ ti tỹ ẽg jyvẽn kar tỹ tó pir han sór kỹ ẽg tóg tag tónh ke mũ, ha mẽ: "ã régre
ki rĩr nĩmnĩ. Ã tỹ vẽnh ki rĩr há ri ke han nĩ, ã régre ki," he jé ẽg tóg ke mũ. 10Ẽg
tỹ ẽg régre kar ki rĩr há nỹtĩn kỹ ẽg tóg ag mỹ nén ũ kóreg han ke tũ nĩ. Hã kỹ
ẽg tóg jagnẽ ki rĩr há nỹtĩn ki Topẽ tỹ ẽg jyvẽn tĩ ẽn ki króm kãn ke mũ.

11Vãsãn nĩ. Vẽnh jykre kóreg tovãnh kãn nĩ. Ti tỹ ẽg kren han ke kurã vỹ
kakó pẽ tĩ ha. Ẽg tỹ ti ki ge vén kỹ tóg ver kór gy nỹ ja nĩ, kuvar gy nỹ ja tóg nĩ
ver ẽn kã, hã ra tóg ũri kakó tãvĩ tĩ ha. 12Ti kãtĩg to hã tóg ẽg mỹ kuty ri ke nĩ.
Kuty tag vỹ tũg ke nẽ ha, tỹ vaj ke ti nỹ ha. Ti tỹ kãnhmar kãtĩg ke to ken hã
vẽ. Hã kỹ ag tỹ kuty kã nén han tĩ ẽn han mãn sór tũg nĩ, vẽnh jykre kavéj ẽn
ti. Ẽg tỹ kurã ki nén han jafã ẽn han nĩ, vẽnh jykre kuryj ti, ẽg tỹ vẽnh jykre há
han kỹ vẽnh jykre kóreg kato tẽ jé, tỹ tũg' he jé. 13Ẽg tỹ kurã mĩ tĩg há han tĩ
ẽn ri ke han nĩ. Ag tỹ baile ki nén ũ vẽnhmỹ han tĩ ẽn han tũg nĩ. Kronkron tũg
nĩ gé. Fag to én tũg nĩ, kỹ fag mré nỹ tũg nĩ, ag mré ke gé. Jagnẽ to jũ tũg nĩ gé,
jagnẽ tũ to én tũg nĩ gé. 14Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo jykre tãg hã han nĩ. Ẽg tỹ
nén to én mũ ẽn han sór mãn tũg nĩ. Ẽg jykre si tovãnh kãn nĩ.

Jesus ki ge kỹ nỹtĩ fag tỹ jagnẽ to há nỹtĩnh ke

14 1Ũ tóg krój nỹtĩ ver. Jesus jykre ũ tóg ver ag mỹ jagy tĩ, ag tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ ra. Ũ tỹ ge tovãnh tũg nĩ, ag mỹ: “ẽg mré Topẽ vĩ mẽnh kãtĩg nĩ,” hemnĩ. Ag vĩ kafãn tũg nĩ hã ra, ag tỹ kygnẽ kỹ: “tag tóg inh mỹ ge nĩ, ge nĩ,” he mũ ra. 2Ũ mỹ tóg nén kar ko há tĩ, hã ra ũ tóg nén ũ nĩ ko vãnh nĩn kỹ ẽkré hã ko tĩ. “Vẽnh kãggrá mỹ ag tóg pũn ja nĩ, vẽnh mẽg ẽn nĩ ti, ag tỹ ón kỹ topẽ kãggran ja ẽn mỹ, hã kỹ sóg ti nĩ ko sór tũ nĩ,” he ag tóg tĩ, ũn krój ag. 3Hã ra ãjag kãmĩ ũ ag tóg ge ra ko tĩ, vẽnh kãggrá tỹ ag mỹ tỹ nén ũ tũ nĩn kỹ. Ãjag tỹ ko kỹ ũ tỹ ko vãnh ẽn to é he tũg nĩ. Kỹ ãjag tỹ ko sór vãnh kỹ ũ tỹ ko mũ ẽn to: “ti kóreg han ti tĩ,” he sór tũg nĩ gé. Vẽjẽn to jagnẽ mỹ vĩ tũg nĩ. Ã mré tóg Topẽ ki rã kỹ jẽ gé, ũ tỹ ko mũ ti, kỹ ti to vĩ tũg nĩ. 4Jesus mỹ rãnhrãj tĩ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, ẽg kar, hã kỹ tóg vẽnhmỹ tĩ, ẽg tỹ jagnẽ to vĩ sór kỹ. Ũ tỹ ẽg mỹ vĩnh ke mũ vỹ tỹ ẽg Senhor ti nĩ, ẽg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩn kỹ. Hã ra ẽg kar vỹ há kutẽ kãn ke mũ, kurã ẽn kã, ha vemnĩ, ẽg Senhor tỹ ẽg tar han kỹ.

5Ũ tóg vẽnh kán ke kurã to: “kurã kóreg,” he tĩ, kurã ũ to ke gé. Jãvo ũ tóg kurã kar to: “kurã há,” he tĩ gé. Há kar ti nỹtĩ, ãjag tỹ kurã han mũ ti. Kỹ ãjag tỹ nén to jykrén mũ ẽn hã han nĩ. 6Ẽg kar vỹ ẽg Senhor jykre mĩ mũ sór mũ, hã kỹ ũ tóg kurã kóreg han sór tĩ, ti jykre mĩ tĩ jé, jãvo ũ tóg kurã kóreg han vãnh nĩ, ti jykre mĩ tĩ jé gé. Há kar ti nĩ.

Kỹ ũ tỹ nén ũ kar ko mũ vỹ ge nĩ gé. Ẽg Senhor jykre mĩ tĩ hã jé tóg ko tĩ gé. Ti hã mỹ tóg to vĩ há han tĩ, vẽjẽn to, Topẽ hã mỹ. Ũ tỹ nén ũ nĩ ko vãnh ẽn vỹ ẽg Senhor jykre mĩ tĩ hã jé ko vãnh nĩ gé, ti tỹ ti mỹ há nĩ jé. Kỹ tóg to Topẽ mỹ vĩ há han tĩ gé. Há kar ti nĩ, ẽg tỹ nén ũ nĩ ko mũ ti, ẽg tỹ ko vãnh ti ke gé.

7Ẽg pi(jé) ẽg jykre han ke mũ', ẽg tỹ ga kri mũn kỹ. Kỹ, ẽg ter ken kỹ ẽg pi(jé) ẽg jykre ki ter ke mũ gé'. 8Ẽg tỹ ga kri mũn kỹ ẽg tóg ẽg Senhor jykre hã han ke mũ. Ti tũ han hã jé ẽg tóg ga kri mũ nĩ. Kỹ, ẽg ter ken kỹ ẽg tóg ti jykre hã ki ter ke mũ gé'. Hã kỹ ẽg tóg tỹ ti tũ kar nỹtĩ sir, ẽg tỹ ga kri mũn kỹ ke gé. Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo tũ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ. 9Ẽg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩ hã jé tóg ter ja nĩ. Hã jé tóg rĩr mãn ja nĩ gé. Ti tỹ tỹ ẽg Senhor nĩ hã jé tóg ter ja nĩ, vẽnh kar pã'i, ũn rĩnrĩr mũ ag pã'i, ũn kãgter ja ag pã'i ke gé.

10Kỹ ãjag tỹ hẽ ri ke jé jagnẽ to vĩ sór nẽ? Ãjag tỹ hẽ ri ke jé jagnẽ to é he nẽ? Topẽ hã vỹ ẽg jykre ve kãn ke mũ, ẽg kar, ti tỹ ẽg jé prẽr ken kỹ. 11Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ. “Rĩr inh jẽ nĩ,” he tóg, ẽg Senhor ti. “Vẽnh kar vỹ inh krẽm grĩnh kenh ke mũ, ha vemnĩ. Vẽnh kar vỹ inh mỹ: “ũn mág vỹ tỹ ã nĩ,” henh ke mũ, he ti, Topẽ ti,” he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. 12Ẽg kar vỹ Topẽ rĩnja tá nỹtĩnh ke mũ, kỹ tóg ẽg jykre tugnỹm ke mũ. Ẽg hã ki tóg jẽmẽnh ke mũ, ẽg tỹ nén han ja ẽn to. 13Hã kỹ jagnẽ to vĩ mãn tũg nĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ẽg tỹ jagnẽ to fen ke

Jagnẽ to: “kóreg ti nĩ,” he mãn tũg nĩ. Ãjag tỹ nén ũ han ken kỹ tag to jykrén nĩ, ha mẽ. “Isỹ tag han kỹ inh régre mỹ inh ve kỹ Topẽ vĩ mranh ke tũ nĩ vỹ?” he jé ẽg tóg ke mũ. “Tĩ mỹ tỹ prãnh kenh ke tũ nĩ vỹ, isỹ tag han kỹ?” he jé ẽg tóg ke mũ.

14 Tag ki kanhró inh nĩ, ha mẽ: “vẽjẽn pi(jé) ẽg kavénh tĩ'.” Jesus tỹ tón hã vẽ. Nén ũ tũ vẽ, vẽjẽn ti, ẽg tỹ ko jafã tãvĩ vẽ. Hã ra ũ tóg nén ũ nĩ to: “vẽnh kãggrá mỹ ag tóg pũn ja nĩ, vẽnh mẽg ẽn nĩ ti, hã kỹ sóg ko kỹ Topẽ vĩ mranh tĩ,” he tĩ. Ũ tỹ tag tó mũ jykre kavénh ti tĩ, ti tỹ ge ra kon kỹ. 15 Inh mỹ tóg tỹ Topẽ vĩ mranh tũ nĩ, isỹ nén ũ nĩ ko tag ti. Kỹ sóg ko' he mũ sir. Kỹ inh régre ũ tóg isỹ ko mũ ve kỹ ko sór mũ gé sir, hã ra tóg ti hã mỹ Topẽ vĩ mranh ri ke nĩ. Kỹ tóg ko kỹ isugrĩn Topẽ vĩ mranh mũ sir. Kỹ tóg nũgme ki kutẽnh ke mũ sir, ti tỹ ko kỹ Topẽ vĩ mranh kỹ. Kỹ tóg isỹ ti tén ri ke nĩ sir, Cristo tỹ ũn jagfy ter ja ẽn ti. Isỹ tag han kỹ tóg sỹ ti to há tũ ri ke nĩ, isỹ inh jẽn tugnĩn ti tén ri ke han kỹ. 16 Kỹ tag han sór tũg nĩ, ũ tỹ ãjag tỹ nén han mũ to ãjag to vĩ tũ nĩ jé. Há ti nĩ vẽ, ãjag tỹ kon kỹ, hã ra ũ tỹ ãjag jẽn to ãjag to vĩn kỹ ko sór tũg nĩ. 17 Topẽ tỹ tỹ ẽg Senhor nĩn kỹ ẽg jẽn tóg tỹ nén ũ tũ nĩ ha mỹr, kỹ ẽg tỹ nén ũ nĩ ko tũ ra tóg ẽg mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ. Nén ũ ũ to ẽg jykrén ke mũ ha, hã vỹ: vẽnh jykre kuryj, he mũ, vẽnh jykre kusa, he mũ, vẽnh jykre sér, he mũ, Topẽ kuprĩg tỹ mỹr, ẽg jagrẽ tãg ti. 18 Ẽg tỹ gen kỹ Cristo jykre han kỹ tóg Topẽ mỹ há tĩ ha, ẽg jykre ti, kỹ tóg ẽg mré ẽprã ke ag mỹ há tĩ gé sir, ha vemnĩ.

19 Kỹ ẽg jé jagnẽ krĩ kuprãg hã to jykrén. Ẽg jé jagnẽ tar han sór. 20 Kỹ tóg ẽg tỹ nén ũ nĩ ko to ẽg régre tỹ tỹ prãnh ke han kỹ tóg kóreg nĩ, ẽg tỹ ũ tỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ũ tỹ tỹ prãnh ke han kỹ. Vẽjẽn kar vỹ há nĩ. Hã ra ũ tóg vẽjẽn ũ to jykrén kónãn sór mũ, ti tỹ to Topẽ vĩ mranh kỹ. Ti tỹ ge ra kon kỹ tóg tỹ prãnh ke mũ sir. 21 Kỹ tóg kóreg nĩ, ẽg régre tỹ ẽg tugnĩn Topẽ vĩ mranh kỹ. Hã jé nén ũ nĩ ko tũg nĩ, ã régre tỹ to tỹ prãnh kenh (ka) mẽ tĩn kỹ. Ti rĩnve vinho kron tũg nĩ gé. Nén ũ tỹ ã régre tỹ Topẽ vĩ mranh han ẽn tovãnh kãn nĩ. 22 Ã tỹ nén ũ to: “kóreg tũ ti nĩ,” hen kỹ Topẽ hã mỹ tómnĩ. Hã ra ã régre rĩnve han tũg nĩ, ti tỹ ã mỹ há nĩ ra, ã régre tỹ ã tugnĩn Topẽ vĩ mranh tũ nĩ jé. Ã tỹ Topẽ tỹ ã mỹ nén tó hã han kỹ tóg há nĩ, kỹ ã tóg jatu nĩ, ha vemnĩ. 23 Ũ tóg ko tĩ, hã ra tóg ã tỹ ko mũ tag to: “isỹ Topẽ vĩ mranh ja mỹ vỹ?” he mũ sir. Ti tỹ ge ra ko kỹ tóg to krĩ kufy nĩ sir, kỹ tóg Topẽ vĩ mranh mũ sir. Ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ẽg tóg ti tũ hã han sór mũ sir. Ẽg tỹ nén ũ to: “tag han kỹ inh mỹ ti vĩ mranh mũ vỹ?” hen kỹ ẽg han ke tũ nĩ, ke tũ nĩ mũ ra ẽg ti vĩ mranh mũ.

Ẽg tỹ ẽg mré ke ag to há nỹtĩnh ke

15 1 Ha vé, tar ẽg nỹtĩ. Hã kỹ tóg ẽg tỹ ũn krój nỹtĩ ag to fen nỹtĩnh há tĩ. “Ẽn tóg inh mỹ há tĩ, hã kỹ sóg han sór mũ,” henh ke tũ ẽg tóg nĩ. 2 “Mỹ inh régre mỹ há nĩ vỹ?” he jé ẽg tóg ke mũ. Ti tỹ ti mỹ há tũ nĩn kỹ ẽg han ke tũ nĩ. Ẽg tỹ ti tar han sór vẽ, ẽg tỹ nén han mũ kar tỹ. 3 Cristo pi(jé) ã tỹ nén to én mũ ẽn han ja nĩgtĩ', hã kỹ tóg ẽg jagfy jagtar ja nĩgtĩ. Kỹ tóg Topẽ mỹ: “ã to ag tóg vĩ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

kónãn tĩ, ã kato tẽ ag, hã ra ag vĩ vỹ inh kri kutẽnh ke mũ," he ja nĩ. Ti mur tũg ki Topẽ vĩ tó tĩ ũ tóg ti vĩ tag rán ja nĩ, hã ra tóg ge nĩ. 4Hã ra Topẽ tóg ẽg kanhrãn sór mũ, hã kỹ tóg ã vĩ tó tĩ ag mỹ: "ha rán," he ja nĩgtĩ, hã kỹ ag tóg ránrán ja nĩgtĩ. Ẽn ve kỹ ẽg tar nỹtĩ, Jesus jykre mĩ mũ to, kỹ ẽg tỹ prãnh kenh ke tũ nĩ. Kỹ ẽg tóg ẽg tỹ kanhkã tá nén venh ke ẽn kã jatu' henh ke tũ nĩ gé. 5Topẽ vỹ ẽg to fen kỹ nĩ. Ti hã vỹ ãjag tỹ jagnẽ to fen han ke mũ, ti kóm, ãjag tỹ ti mré jykre pir nỹtĩ jé, ãjag tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Ẽg tỹ to vãsãn han ki kanhró tóg nĩ, Topẽ ti. 6Kỹ ãjag tóg jagnẽ mré ẽg jóg tỹ Topẽ to: "ũn mág vỹ tỹ ti nĩ," henh ke mũ gé. Vẽnh vĩ pir han jé ãjag tóg ke mũ, ti to, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo to ke gé.

Fóg ag mré kanhgág ag tỹ Topẽ vĩ mẽnh ke

7Hã kỹ jagnẽ to há nỹtĩmnĩ, Cristo tỹ ẽg to há nĩ ri ke nỹtĩmnĩ, jagnẽ to. Kỹ ũ tóg ãjag jykre ve kỹ Topẽ to: "ũn mág vỹ tỹ ti nĩ," henh ke mũ. 8Tag to jykrén nĩ, ha mẽ. Cristo vỹ Judeu ag ki rĩr jé kãtĩg ja nĩ, ti tỹ Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jóg'jóg ve ag mỹ nén tó ja ẽn ki han jé. Ẽn ve kỹ ẽg tóg ki kanhrãn mũ, Topẽ tỹ vẽnh vĩ há hã tó tĩ ti. 9Kỹ tóg povo ũ ag jagãgtãn gé, kỹ ag tóg ti tugrĩn Topẽ mỹ vĩ há han mũ gé sir, fóg ag, kanhgág ag ke gé. Hã kỹ Davi tóg tag rán ja nĩ gé, ha mẽ: "tag tugnĩn sóg ã mỹ vĩ há han ke mũ, fóg ag rĩnve, kanhgág ag rĩnve ke gé. Ag rĩnve sóg ã mỹ jãn ke mũ, ã jé tó jé sóg ke mũ, ã jiji tó kỹ," he ja tóg nĩ, Davi ti, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. 10Kỹ tag tóg rán kỹ nĩ gé, ha mẽ. "Fóg', kanhgág', mỹ sér nỹtĩmnĩ, Judeu ag mré hã, ti tũ ag mré hã," he tóg mũ gé, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. 11Kỹ tag tóg rán kỹ nĩ gé, ha mẽ. "Fóg', kanhgág', ẽg Senhor mỹ vĩ há han nĩ. Topẽ to vĩ há han kãn nĩ, povo kar'," he ja tóg nĩ gé, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. 12Kỹ Isaías vỹ Cristo to tag tó ja nĩ gé, ha mẽ: "Jessé krẽ'krẽ ũ vỹ tỹ ũn mág jẽnh mũ, Davi panh ẽn krẽ'krẽ ũ, kỹ tóg tỹ povo kar ag pã'i mág jẽnh mũ. Fóg ag vỹ kanhgág ag mré ti ki ge sór ke mũ," he ja tóg nĩ, Isaías ti. Ti tỹ Jesus tón hã vẽ. 13Topẽ hã ne ẽg mỹ ven ke mũ', nén ũ há kar, hã kỹ tóg ẽg mỹ tó ja nĩ. Ti hã ki ãjag tóg ge kỹ nỹtĩ. Ti hã vỹ ãjag fe tỹ mrin kenh ke mũ, ti hã vỹ ãjag krĩ kuprãg ke mũ'. Topẽ kuprĩg vỹ tỹ ãjag jagrẽ nĩ, kỹ tóg nén kar han há nĩgtĩ. Ti hã vỹ ãjag tar han ke mũ', ãjag tỹ Topẽ tỹ ẽg mỹ nén ũ há ven kenh ke ẽn to tar nỹtĩ jé, ãjag tỹ tag hã mĩ ẽkrén jé.

Paulo rãnhrãj

14Inh kanhkã', vẽnh jykre há han kỹ ãjag tóg nỹtĩ. Isỹ ãjag mỹ tó tũg ki ãjag tóg ki kanhrãn ja nĩ. Vég isóg nĩ nĩ. Hã kỹ ãjag tóg jagnẽ jyvẽn ki kanhró nỹtĩ gé. 15Inh vẽnh rá tag ki sóg ãjag mỹ nén ũ tỹ hẽn ri ke kãmén, ti tỹ inh mỹ sér tĩn kỹ, sỹ ãjag vég tũ ra. Ãjag mỹ sóg kãmén há han, ãjag tỹ kã jatu tũ nĩ jé, ãjag tỹ mẽg mũ tag kã. Topẽ ne tag to inh jẽnẽ', tag to tóg isar han'. 16Inh jé prẽr tóg, isỹ povo kar mỹ Jesus Cristo kãmén jé. Kỹ sóg ti tũ ki rĩr jẽ nĩ, Topẽ vĩ sér tó sóg tĩ, fóg ag mỹ, kanhgág ag mỹ ke gé. Ag tỹ ti ki ge kỹ tóg ti mỹ sér tĩ, Topẽ kuprĩg tỹ ag tỹ ũn há han kỹ, ag tỹ tỹ Topẽ tũ nỹtĩn kỹ. Inh rãnhrãj hã vẽ.

17Tỹ sóg Jesus Cristo rãnhrãj han jafã nĩ, Topẽ tỹ isar han kỹ, kỹ inh rãnhrãj tóg inh mỹ sér tĩ. 18Kỹ sóg ãjag mỹ Cristo tỹ inh mỹ vẽnh rãnhrãj

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

nĩm ja hã tỹ vẽmén sór mũ. Fóg ag mré kanhgág ag tỹ ti ki ge jé tóg isar han tĩ, ti vĩ tó tag to. Inh vĩ mẽ kỹ ag tóg ti ki ge sór mũ, ag tỹ inh jykre ve kỹ ke gé. Jesus Cristo tỹ nén han mũn hã vẽ. 19Milagre hyn han sóg tĩ gé, Topẽ tỹ isar han kỹ. Ti kuprĩg tỹ inh krĩn kỹ sóg hyn han tĩ, milagre ti. Milagre hyn han kỹ sóg vẽnh kar mỹ ti vĩ ti tó ja nĩgtĩ, Jerusalém tá, kỹ tá kãkutẽ kỹ sóg ga kar mĩ tĩg ja nĩgtĩ gé, ga tỹ Ilíria mĩ hã. Vẽnh kar mỹ sóg Cristo kãme sér tó ja nĩgtĩ. 20Ũ tỹ tá jun tũ ra sóg tá jun vén ja nĩgtĩ, sỹ tá ti vĩ tó vén jé, ag tỹ vãhã Cristo kãme mẽ jé, ũ tỹ mẽ ja tũ ag. Inh hã ne ag mỹ tó vén sór ja nĩgtĩ', isỹ ũ rãnhrãj ja ki rãnhrãj tũ nĩ jé. 21Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: “ũ tỹ ti vẽme mẽ ja tũ ẽn ag vỹ ti ki kanhrãn ke mũ. Ũ tỹ ti vĩ mẽ ja tũ ag vỹ mẽnh ke mũ,” he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ rá ki. Sỹ ti vĩ tag hã ki króm sór vẽ.

Paulo tỹ Roma ra tĩg sór

22Hã kỹ sóg ãjag tá jun ja tũ nĩ ver, sỹ ãjag venh há hã ra. 23Hã ra sóg hur han kãn, tag ki inh rãnhrãj ti. Vãsỹ sóg to jykrén, sỹ ãjag venh tĩg jé. 24Kỹ tóg hẽn ri ke mũn inh mỹ ki króm ke mũ ha. Sỹ ga tỹ Espanha ra tĩg sór vẽ, kỹ sóg ãjag venh rãnh mũ, ẽpry kãkre ki, ẽmĩn kãkre ki. Kỹ tóg há tĩ, ãjag tỹ inh jagãgtãn ken kỹ, sỹ ãjag tá jun ken kỹ. Ãjag tỹ inh jagãgtãn há han kỹ sóg tĩg há han ke mũ, Espanha ra. Hã ra sóg ãjag mré nĩ sĩ han sór mũ, ãjag tỹ isar han jé.

25Hã ra sóg ver Jerusalém ra tĩg sór mũ. Sỹ tá Topẽ tũ ag mỹ jãnkamy ma tĩg ke vẽ. 26Ga tỹ Macedônia tá Jesus mré ke ag vỹ inh mỹ jãnkamy vin, ga tỹ Grécia tá Jesus mré ke ag ke gé, isỹ Jerusalém tá ũn jagãgtar nỹtĩ ag jagãgtãn jé, jãnkamy ẽn tỹ. Ẽg mré ke ag vẽ gé, Jerusalém tá ũn jagtar nỹtĩ ag. 27Macedônia tá ke ag mỹ tóg sér tĩ, ag tỹ Jerusalém tá ke ag mré jãnkamy vẽnh kãpãm kỹ. Grécia tá ke ag mỹ tóg sér tĩ gé. Hã ra tóg inh mỹ há tĩ gé. Jerusalém tá ke ag vỹ Jesus ki ge vén, Judeu ag, kỹ fóg ag vỹ ag vĩ mẽ kỹ Jesus kãme mẽ ja nĩgtĩ. Hã kỹ fóg ag vỹ Judeu ag tũ mãn ja nĩ, hã vỹ: Topẽ vĩ, he mũ. Kỹ tóg há nĩ ha, ag tỹ mẽ kar kỹ ag mỹ ãjag tũ vẽnh kãpãm kỹ, vẽnh kaja jé, ag jãnkamy ti.

28Isỹ tag han kãn kỹ, sỹ ag mỹ jãnkamy tag vin kar kỹ sóg cidade tỹ Roma tá nĩ sĩ han kar kỹ ga tỹ Espanha ra tĩg sór mũ ha. 29Ha mẽ, isỹ ãjag ki jun ken kỹ Cristo vĩ vỹ ãjag mỹ sér tĩnh mũ, ẽg tỹ jagnẽ mré ti to vẽmén kỹ, isỹ ãjag mỹ ti vĩ tón kỹ, ha vemnĩ. Ti vĩ sér to tóg ẽg mỹ sér tĩnh mũ.

30Inh kanhkã', ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ ãjag tóg nỹtĩ, kỹ ãjag tóg jagnẽ to há nỹtĩ gé, Topẽ kuprĩg tugrĩn. Kỹ sóg ãjag mỹ tag to vĩ sór mũ gé, ha mẽ. Iso Topẽ mré vĩmnĩ, inh mré, to krónh ke tũg nĩ. 31Judéia tá ag vỹ e nỹtĩ, ũ tỹ Jesus kato tẽ mũ ag, kỹ ag tóg inh kato tẽ sór mũ gé. Kỹ iso Topẽ mré vĩmnĩ, ti tỹ inh jy nĩgãn jé, Jerusalém tá ũ tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag tỹ inh mỹ vĩ há han jé gé, ti tỹ ag mỹ há tĩ jé, sỹ jãnkamy ẽn tỹ ag jagãgtãn sór mũ tag ti. 32Tá kãtĩg kỹ sóg jatun mỹ ãjag ki jun ke mũ. Kỹ tóg ẽg kar mỹ sér tĩnh mũ, sỹ ãjag to pasanh tĩg ken kỹ, Topẽ tỹ isĩg ke tag to há nĩn kỹ. Kỹ ãjag tóg isar han ke mũ sir.

33Topẽ vỹ ẽg krĩ kuprãg tĩ. Kỹ sóg ti mỹ to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag krĩ kãnhvy han jé. Amém.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Paulo tỹ ũn e mĩ ẽkrég tĩ

16 1Ãjag mỹ sóg ẽg mré ke fi tó sór mũ, Febe fi. Cidade tỹ Cencréia
tá fi tóg Jesus ki ge kỹ nỹtĩ fag ki rĩr tĩgtĩ. 2Fi tỹ kejẽn ãjag ki jun
kỹ fi mỹ: “ha kãrã,” hemnĩ. Ãjag mré fi tóg Jesus ki rã kỹ jẽ nĩ, kỹ fi mỹ
nén tỹ fi mỹ tũ ẽn ven kãn nĩ. Ũ tỹ hẽn ri ke jagãgtãn fi huri, inh ke gé.

3Priscila fi mĩ sóg ẽkrég tĩ, fi mén tỹ Áquila mĩ ke gé. Inh mré fag tóg
rãnhrãj mág, Jesus Cristo rãnhrãj han kỹ. 4Isugnĩn fag tóg kãgter kren, inh jy
nĩgãn jé. Tag hã mĩ sóg ẽkrég tĩ, kỹ sóg fag to há tãvĩ nĩ. Kỹ fóg kar kãmĩ Jesus
ki ge kỹ nỹtĩ ag vỹ tag tugrĩn fag to há nỹtĩnh ke mũ gé, fag tỹ inh jy nĩgãn kỹ.
5Fag ĩn krẽm ũ ag tóg vẽnh mãn tĩ gé, culto han jé. Ẽn fag ki sóg ẽkrég tĩ gé.

Iso há ũ vỹ nĩ gé, hã vỹ: Epêneto, he mũ. Ga tỹ Ásia tá ũ tỹ Jesus ki rã vén
jan hã vẽ. Ti mĩ sóg ẽkrég tĩ gé. 6Kỹ Maria fi vỹ nĩ gé. Ãjag mỹ fi rãnhrãj
mág. Fi mĩ sóg ẽkrég tĩ gé. 7Kỹ sóg Adrônico mĩ ẽkrég tĩ gé, Júnias mĩ ke gé.
Inh kanhkã ag vẽ. Inh mré ag tóg sigse kỹ nỹtĩ ja nĩgtĩ gé. Apóstolo ag kãmĩ
ag tóg tỹ ũn mág nỹtĩ. Vãsỹ ag tóg Jesus ki ge jẽg, isỹ ti ki rã tũg ki.

8Amplíato mĩ sóg ẽkrég tĩ gé. Ti to inh há tãvĩ nĩ, ẽg Senhor tugrĩn. 9Kỹ
sóg Urbano mĩ ẽkrég tĩ gé. Inh mré tóg Cristo rãnhrãj han tĩ. Kar kỹ iso
há ũ vỹ nĩ gé, Estáquis ti. Ti ki sóg ẽkrég tĩ gé. 10Apeles mĩ sóg ẽkrég tĩ
gé. Cristo tovãnh jãvãnh ja ti nĩ. Aristóbulo mré ke fag mĩ sóg ẽkrég tĩ gé.
11Kar kỹ inh kanhkã ũ vỹ tá jẽ gé, Herodião ti. Ti ki sóg ẽkrég tĩ. Kỹ sóg
Narciso mré ke fag mĩ ẽkrég tĩ, ũ tỹ fag kãmĩ ẽg Senhor ki ge kỹ nỹtĩ fag.

12Kỹ sóg Trifena fi ki ẽkrég tĩ, Trifosa fi mĩ ke gé. Ẽg Senhor mỹ fag rãnhrãj
mũgtĩ. Kỹ sóg iso há tãvĩ ũ fi mĩ ẽkrég tĩ gé, hã vỹ: Pérside, he mũ. Ẽg Senhor
mỹ rãnhrãj to fi tar tãvĩ nĩ. 13Kỹ sóg Rufo mĩ ẽkrég tĩ. Topẽ ne ti kuprẽg',
ti mỹnh fi ke gé'. Inh mỹ fi tóg tỹ inh mỹnh ri ke nĩ, ti mỹnh fi. 14Kỹ sóg
Asíncrito mĩ ẽkrég tĩ, Flegonte mĩ ke gé, Hermes mĩ ke gé, Pátrobas mĩ ke
gé, Hermas mĩ ke gé, ag mré Topẽ vĩ mẽ jé vẽnh mãn tĩ ag mĩ ke gé. 15Kỹ sóg
Filólogo mĩ ẽkrég tĩ, Júlia fi mĩ ke gé, Nereu mĩ ke gé, ti ve fi mré, Olimpas mĩ
ke gé, kỹ ag mré Jesus vĩ mẽ jé vẽnh mãn tĩ ag mĩ ke gé, Topẽ tũ kar ag mĩ.

16Kỹ jagnẽ ki nhun ke ri ke han nĩ, Jesus mré ke kar ki, jagnẽ nĩgé
kãgmĩ kỹ. Cristo ki ge kỹ nỹtĩ kar vỹ ãjag mĩ ẽkrég tĩ, ẽmã kar ki ke ag.

Ón kỹ vẽnh vĩ há mẽ sór tũg nĩ

17Nén ũ tó sór sóg mũ gé ver ãjag mỹ. Ũ ag tóg ãjag tỹ jagnẽ to jũ han sór mũ.
Ãjag tỹ jagnẽ vĩ kafãn kónãn mũ han sór ag tóg mũ. Ag pi(jé) ãjag tỹ Topẽ vĩ mẽ ja
ẽn ri ke tó tĩ'. Ẽn ag vĩ mẽ sór tũg nĩ. 18Ag pi(jé) ẽg Senhor tỹ Cristo rãnhrãj han sór
tĩ'. Ag nug hã ki rĩr ag tóg tĩ'. Ag vĩ vỹ mẽ há tĩ, ón kỹ, kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg kri
fi sór mũ, ag vĩ kri, ag tỹ ag jykre kóreg ki kagtĩg nỹtĩn kỹ, ũ tỹ nén ũ vẽnhmỹ to
jykrén tũ ag. Inh mỹ tóg ag tỹ ũ tỹ ge krĩn kónãn ha mẽ tĩ. Kỹ ag vĩ mẽ sór tũg nĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

19 Ãjag tỹ Topẽ vĩ kri nĩm mũ tag vỹ mẽ há tĩ. Vẽnh kar vỹ mẽ, kỹ tóg
inh mỹ sér tĩ sir, ãjag to. Kỹ tóg ãjag tỹ vẽnh jykre há ki kanhrãn mág
nỹtĩnh há tĩ. Ãjag tỹ vẽnh jykre pãno to jykrén tũ pẽ nỹtĩn kỹ tóg há tĩ gé.
20 Topẽ vỹ ẽg krĩ kuprãg tĩ. Kãnhmar tóg ẽg mỹ Satanás tỹ tũg' henh ke
mũ gé, ha vemnĩ, kỹ tóg ãjag vóg mãn ke tũ nĩ ha.
Ẽg Senhor tỹ Jesus mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag mỹ ã tỹ nén ũ há ẽn vin jé.

Paulo mré ke ag tỹ Roma ki ke fag mĩ ẽkrég tĩ

21 Inh mré Jesus rãnhrãj han mũ tỹ Timóteo vỹ ãjag mĩ ẽkrég tĩ gé,
Lúcio ti ke gé, Jasão ke gé, Sosípatro ke gé, inh kanhkã ag.
22 Ũ tỹ Paulo mỹ tag rán mũ vỹ tỹ inh nĩ, hã vỹ: Tércio, he mũ. Kỹ sóg
ãjag mĩ ẽkrég tĩ gé, ãjag tỹ inh mré ẽg Senhor ki ge kỹ nỹtĩn kỹ.
23 Gaio vỹ ãjag mĩ ẽkrég tĩ. Ti ĩn krẽm sóg jẽ, kỹ ẽg tóg ti ĩn krẽm culto
han tĩ. Erasto vỹ ãjag mĩ ẽkrég tĩ gé, ũ tỹ cidade jãnkamy ki rĩr tĩ ẽn ti.
Ẽg régre tỹ Quarto vỹ ãjag mĩ ẽkrég tĩ gé. 24 Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo mỹ
sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag kar tar han jé. Amém.

Topẽ mỹ ẽg vĩ há han ke

25 Ha mẽ, ẽg jé Topẽ mỹ vĩ há han. Ẽg tar han ki kanhró tóg nĩ, ẽg tỹ ti ki
rã kar krónh ke tũ nĩn jé. Sỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ sér tó mũn hã vẽ, Jesus Cristo
kãmén kỹ. Vãsỹ ẽg tóg mẽ ja tũ nĩ, ti vĩ sér tag ti. Ẽg tỹ vãhã mẽ vẽ, Topẽ
tỹ ẽg mỹ to vẽnh jykre nĩm kỹ. Prỹg tỹ hẽn ri ke ki ag tóg mẽ ja tũ nỹtĩ, ẽg
jo ke ag. 26 Ũri hã ẽg tóg mẽg mũ. Vãsỹ Topẽ vĩ rán tĩ ag vỹ ẽg tỹ ũri mẽg
mũ tag tó ja nĩgtĩ. Kỹ Topẽ tóg tag to: “povo kar mỹ kãmén nĩ, fóg ag mỹ,
kanhgág ag mỹ, Judeu ag mré hã,” he ja nĩ, ẽg tỹ mẽ kãn jé, ti ki ge jé, ti vĩ
kri fi jé, ti tỹ tỹ ẽg Senhor kar jẽ jé. Ã tỹ nén kar han tũg ki tóg nĩ nĩ, Topẽ
ti, ũ tỹ ti han ja tũ (hã) ra. Kỹ tóg tũ' henh ke tũ nĩ gé. Gen kỹ tóg nĩ nĩ.
27 Ti hã ne ã pir mỹ nén ũ kar ki kanhró nĩ', Topẽ ti. Jesus Cristo hã tóg
ẽg mỹ Topẽ ven ke mũ. Kỹ ẽg tóg ti hã mỹ vĩ há han sór mũ, Topẽ hã mỹ,
kỹ tóg krỹg henh ke tũ nĩ, ẽg tỹ ti mỹ vĩ há han mũ ti. Amém.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

PAULO TỸ CARTA HAN: CORINTO TÁ KE AG MỸ CARTA VE

1 1Paulo tỹ rá vẽ. Isỹ cidade tỹ Corinto tá ke ag mỹ rán hã vẽ. Kỹ ẽg régre tỹ Sóstenes vỹ inh mré rán mũ gé. Topẽ hã ne inh kuprẽg', kỹ tóg inh jé prẽr, Jesus Cristo tỹ inh fẽg jé, sỹ tỹ ti apóstolo jẽ jé sir. Hã kỹ sóg ãjag mỹ rán mũ. 2Corinto tá ãjag tóg vẽnh mãn tĩ, Topẽ vĩ mẽ jé. Topẽ tũ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ, ãjag tỹ tỹ Jesus Cristo mré ke nỹtĩn kỹ. Ãjag jé prẽr tóg, ãjag tỹ tỹ ti tũ nỹtĩn jé.

Vẽnh kar mỹ ke vẽ gé, vẽnh rá tag ti, ũ tỹ hẽ tá ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo jiji tó tĩ ag mỹ. Ũ tỹ ti hã to: "ẽg Senhor vẽ," he tĩ ag mỹ ke vẽ gé. Ag Senhor vẽ, kỹ tóg tỹ ẽg Senhor nĩ gé, Jesus ti.

3Topẽ mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag tar han jé, ti tỹ ãjag krĩ kuprãg jé, ẽg jóg mág ti, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo jóg ti.

Topẽ tỹ ẽg mỹ nén han mũ vỹ há nĩ

4Kurã kar ki sóg ãjag to Topẽ mré vĩ tĩ. Ti mỹ sóg: "há ti nĩ, ã tỹ Jesus Cristo tugrĩn ag tar han kỹ," he tĩ. 5Ti tugnĩn ãjag tóg ũn rico ag ri ke nỹtĩ, nén kar to mỹr, Topẽ vĩ to, vẽnh jykre há kar to. Ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ. 6Cristo tỹ vẽme ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ mỹr, to tar ãjag tóg nỹtĩ. 7Hã kỹ Topẽ kuprĩg tỹ ẽg mỹ nén nĩm tĩ ẽn vỹ tũg' he vãnh nĩgtĩ ãjag mỹ. Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo vẽnh ven mãn ẽn jãvãnh ãjag tóg mũgtĩ gé, ti kãtĩg ke ti. 8Ti hã vỹ ãjag tar han mũ', ãjag tỹ ti tovãnh tũ nĩ jé, ãjag tỹ kygnẽg tũ nĩ jé. Kỹ ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo kãtĩg mãn kỹ, ti kurã ki, kỹ tóg ãjag tỹ kygnẽ ja tũ ẽn venh ke mũ sir. 9Topẽ ne fagrĩnh mỹ vĩ vãnh nĩgtĩ'. Ãjag jé prẽr tóg, ãjag tỹ tỹ ti kósin tỹ Jesus Cristo mré ke nỹtĩ jé, ãjag tỹ tỹ ẽg Senhor mré ke nỹtĩ jé gé.

Vẽnh kãpãm kỹ nỹtĩ tũg nĩ

10Inh kanhkã', vẽnh vĩ pir han nĩ. Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo jiji ki sóg ãjag jyvẽn sór mũ, hã kỹ sóg ke mũ. Vẽnh kãpãm sór tũg ra. Vẽnh jykre pir han sór ra. Nén pir hã to jykrén nĩ. Vẽnh jykre pir hã han sór ra.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

11 Inh kanhkã, ãjag to sóg vẽnh vĩ jagy mẽ. Cloe fi mré ke fag vỹ inh mỹ
tó, kỹ fag tóg inh mỹ ãjag tỹ vẽnh kãpãm sór mũ kãmén, ãjag tỹ jagnẽ to jũ
sór mũ ti. 12 Tag mẽ sóg, ha mẽ: ãjag kãmĩ ũ tóg nẽji: “tỹ sóg Paulo mré ke
nĩ,” he tĩ. Kỹ ũ tóg nẽji: “tỹ sóg Apolo mré ke nĩ,” he tĩ gé. Jãvo ũ tóg: “tỹ sóg
Pedro mré ke nĩ,” he tĩ, kỹ ũ tóg: “tỹ sóg Cristo mré ke nĩ,” he tĩ gé. 13 Cristo
mỹ vẽnh kãpãm kỹ nĩ'? Vó. Inh hã mỹ ãjag jagfy cruz to sa'? Vó. Inh jyjy tó
kỹ ãjag mỹ vẽnh kygpe kỹ nỹtĩ', isỹ tỹ Paulo nĩn kỹ'? Vó, ke tũ vẽ.
14 Hã kỹ tóg inh mỹ há tĩ, ũri, sỹ ãjag kygpe ja tũ nĩ ti. Tag to sóg Topẽ mỹ: “há
ti nĩ,” he tĩ. 15 Kỹ ãjag tóg iso: “ti jiji tó kỹ sóg kype kỹ nĩ,” he vãnh nỹtĩgtĩ. Crispo
hã kype inh, kar kỹ Gaio ti ke gé. 16 Kar kỹ sóg Estéfanas fag kygpé gé. Kar inh
ũ kygpég tũ nĩ, hỹn, he sóg. 17 Cristo pi(jé) inh mỹ: “ha ag kygpenh tĩg,” he ja nĩ'.
Inh mỹ tóg: “ha ag mỹ inh kãmén tĩg, ha inh vĩ tónh tĩg,” he ja nĩ. Kỹ sóg tó tĩgtĩ.
Hã ra sóg ón kỹ tỹ vẽme kanhró han vãnh nĩgtĩ, ke tũ nĩ mũ ra Cristo tỹ cruz to
sa ja ẽn tỹ nén ũ tũ ri ke nĩ sir, isỹ inh vĩ kanhró tỹ ãjag krĩn sór mũ ra.

Jesus tỹ cruz to sa ja hã tó ẽg tĩ

18 Ũ mỹ ẽg tóg vẽnh kagtĩg nỹtĩ ve nĩ, ẽg tỹ Jesus tỹ cruz to sa mũ ẽn tó kỹ. Hã
ra ag tỹ nũgme ki vár ke vẽ. Ag jãvo tóg ẽg mỹ Topẽ tỹ há (r) nĩ, Jesus tỹ cruz to
sa ti, hã kỹ ẽg krenkren kỹ nỹtĩ, Topẽ tỹ hã tugrĩn ẽg krenkren han kỹ. 19 Hã kỹ
tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ. “Ũn kanhró mág ag jykre tỹ sóg tũ' henh ke mũ, ha vemnĩ,
ũn estudo mág ag tỹ nén to jykrén mũ tỹ sóg tũ' henh ke mũ,” he tóg, Topẽ ti.
20 Hã kỹ ón kỹ ũn kanhró mág ag pi(jé) tỹ nén ũ nỹtĩ'. Ón kỹ vẽnh rán
tĩ ag pi(jé) tỹ nén ũ nỹtĩ'. Ón kỹ ũn estudo mág ag pi(jé) tỹ nén ũ nỹtĩ'.
Ẽg tỹ tag ki nén ũ ki kanhrãn mũ to tóg: “nén ũ tũ vẽ,” he ja nĩgtĩ, Topẽ
ti. “Krĩ tũ ag nỹtĩ, ũ tỹ tag hã nón mũ sór mũ ag,” he tóg, Topẽ ti.
21 Topẽ tỹ nén to jykrén mũ vỹ ge nĩ, ha mẽ. Ẽg tỹ vẽsóg ki Topẽ to jykrén sór
mũ ra ẽg tóg ti ki kanhrãn ja tũ nĩgtĩ, ẽg tỹ ga kri mũn kỹ. Hã kỹ Topẽ tóg ẽg tỹ ti
vĩ jẽmẽ kỹ kri fi kỹ ẽg kren han mũ. Hã kỹ tóg ag mỹ Topẽ krĩ tũ nĩ ve nĩ, ũ tỹ ki
kagtĩg ag mỹ. 22 Judeu ag ne ẽg tỹ nén han vãnh ve sór mũ', milagre ti, ag tỹ Topẽ
jykre ki kanhrãn jé. Kỹ fóg tỹ Grego ag ne ón kỹ ti jykre to vẽmén sór mũ'. 23 Ag
jãvo ẽg tóg nén pir hã tó tĩ, hã vỹ: Cristo tỹ cruz to sa kỹ ter ja ti, he mũ. Judeu ũ ag
mỹ tóg jẽggry tĩ, ti cruz ti, jãvo tóg Judeu tũ ag mỹ ẽg krĩ tũ nĩ ve nĩ, ag tỹ ẽg vĩ mẽ
kỹ, fóg ũ ag mỹ, kanhgág ũ ag mỹ ke gé. 24 Judeu kãmĩ ũ ag tóg kuprẽg kỹ nỹtĩ jãvo,
fóg kãmĩ ũ ag tóg kuprẽg kỹ nỹtĩ gé, kanhgág ag kãmĩ ke gé. Ag hã mỹ tóg há tĩ,
Cristo tỹ cruz to sa kỹ ter ja ti, ũn kuprẽg kỹ nỹtĩ ag mỹ. Ẽg hã vẽ. Topẽ jykre tar hã
vẽ, Cristo tỹ cruz to sa ja ti. Topẽ krĩ há to ken hã vẽ, hã vỹ: Cristo ter ja ti, he mũ.
25 Topẽ krĩ tũ nĩ ve vỹ ẽprã ke krĩ há nĩ ve kãfór nĩ mỹr, ti hã ne ã pir mỹ krĩ há nĩ'.
Kỹ Topẽ krój nĩ ve vỹ ẽprã ke ag tar nĩ ve kãfór nĩ gé. Topẽ hã ne ã pir mỹ tar nĩ'.

Topẽ vỹ ẽg kuprẽg, ẽg tỹ tỹ nén ũ tũ ra

26 Inh kanhkã', vẽso jykrén. Topẽ vỹ ãjag jé prẽr. Ãjag kãmĩ ti pipir nỹtĩ, ũn
kanhró mág ag, escola tỹ hẽn ri ke ki vẽnh kanhrãn ja ag. Ũn mág ag vỹ pipir

nỹtĩ gé, ũn mág krẽ ag ke gé. Ũ tỹ ge kuprẽg mág tũ ti nĩgtĩ, Topẽ ti. 27Ũ tỹ ũn mág ag mỹ krĩ tũ nĩ ve ag hã kuprẽg ti tĩ mỹr, ũn vẽnh kagtĩg ag. Ti tỹ ũn krĩ há ag mỹ'a han sór vẽ. Kỹ tóg tag ki ũn krój nỹtĩ ag kuprẽg, ũn tar ag mỹ'a han jé. 28Hã jé Topẽ tóg ũ tỹ tag ki jagtar nỹtĩ ag kuprẽg. Ũn mág ag tỹ ẽg ve kỹ ẽg tóg ag mỹ jagãgtar nỹtĩ. Nén ũ tũ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ. Hã ra Topẽ tóg ẽg kuprẽg mũ, ag tỹ tũ' hen jé, ũn mág ag vĩ tỹ. 29Hã kỹ ũ tóg Topẽ mỹ: "ũn mág vỹ tỹ inh nĩ, há inh nĩ," henh ke tũ pẽ nĩ, ẽg tỹ kejẽn ti ve kỹ. Hã jé Topẽ tóg ũn jagtar ag kuprẽg.

30Topẽ mré ke vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, ha mẽ, ẽg tỹ tỹ Jesus Cristo mré ke nỹtĩn kỹ. Topẽ hã vỹ ẽg krĩ há han mũ', Jesus tugnĩn. Topẽ hã vỹ ẽg mỹ vẽnh pãte fón mũ', ti tugrĩn. Ti hã ne ẽg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩ han mũ', ti tugnĩn. Ti hã ne ẽg krenkren han mũ'. Topẽ tỹ ti mỹ vẽnh jykre nĩm hã vẽ, ẽg tỹ tag han jé, 31ũ tỹ rán kỹ nĩ tag ti, hã vỹ: "ãjag tỹ ũ to: ũn mág vỹ tỹ ti nĩ, he sór kỹ ẽg Senhor ti tómnĩ," he mũ, Topẽ vĩ rán ki.

Paulo vỹ krój nĩ gé

2 1Inh kanhkã', ãjag ki sóg jun ja nĩ, sỹ ãjag mỹ Topẽ jykre tó jé. Inh pi(jé) ãjag mỹ ón kỹ vẽme kanhró han'. Inh pi(jé) ãjag tỹ vẽnh vĩ ki kanhró jãvãnh tó'. 2Nén pir hã to sóg jykrén ja nĩgtĩ, sỹ ãjag mỹ tó jé, hã vỹ: Jesus Cristo, he mũ, ti tỹ cruz to sa kỹ ter ja ẽn ti. 3Krój ja inh nĩ, sỹ ãjag ki jun kỹ. Mũmẽg ja inh nĩ, kanẽ jur han ja inh nĩ, sỹ ãjag mré nĩn kỹ. 4Isỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ tó kỹ inh pi(jé) vẽnh vĩ sĩnvĩ tỹ ãjag krĩn sór ja nĩgtĩ', inh pi(jé) inh krĩ há tỹ vẽnh vĩ kanhró tó ja nĩgtĩ'. Topẽ kuprĩg tỹ inh jagrẽ nĩ hã tỹ sóg ãjag mỹ tó ja nĩgtĩ', ti jykre tar tỹ. 5Hã kỹ ãjag pi(jé) ẽprã ke jykre há ki ge jẽg', ẽprã ke vĩ kanhró ki'. Hỹ, hã ra ãjag tóg Topẽ jykre tar ki ge jẽg mỹr'.

Topẽ kuprĩg vỹ Topẽ tỹ nén to jykrén mũ ki kanhró nĩ

6Jãvo sóg ũ tỹ Jesus ki kanhró mág ag mỹ Topẽ vĩ kanhró tó tĩ gé, ũ tỹ to jykrén há ag mỹ. Hã ra ti pi(jé) tỹ ẽprã ke vĩ kanhró nĩ'. Ga kri ke ag jykre tó tũ sóg nĩgtĩ, ũri ũn mág ag vĩ ti. Tũ' he jé tóg ke mũ, ũri ũn mág ag vĩ ti. 7Topẽ vĩ kanhró tó sóg tĩ mỹr'. Ẽn tỹ ẽg vẽsóg ki ki kanhrãn ke tũ nĩ. Vãsỹ ẽg tóg ki kanhrãn ja tũ nĩ gé. Hã ra Topẽ tóg vãsỹ to jykrén mũ, mundo tỹ kã nĩ to hã tóg to jykrén mũ, ẽg tỹ ti vĩ ki kanhrãn jé, ẽg tỹ ti jykre ki kanhró tugrĩn tỹ ũn mág nỹtĩ jé. 8Ũri ũn mág ag pi(jé) ki kanhró nỹtĩ', Topẽ jykre tag ki'. Ag tỹ ki kanhró nỹtĩ ra ag pi(jé) Jesus tỹ ka to ti sanh mũ vẽ', ẽg Senhor tỹ, ũ tỹ vẽnh kar kãfór nĩ tag tỹ mỹr. Hã ra ag tóg ti ki kagtĩg nỹtĩn kỹ ag tóg cruz to ti sa ja nĩgtĩ. 9Hã ra tóg rán kỹ nĩ, Topẽ jykre ti, hã vỹ: "Topẽ tóg ẽg mỹ nén ũ há tãvĩ kãn ja nĩ, ũ tỹ ti to há kar mỹ mỹr," he mũ. "Ũ pi(jé) tag ve ja nĩ ver'. Ũ pi(jé) tag mẽ ja nĩ ver'. Ẽprã ke ag pi(jé) to jykrén ja nĩ ver'. Topẽ hã ne to jykrén ja nĩgtĩ, ti tỹ ẽg mỹ kãn ke ẽn to," he ja tóg nĩgtĩ, Topẽ vĩ rán ki.

10Kỹ tóg ẽg hã mỹ tó ja nĩ. Ã kuprĩg tỹ tóg ẽg kanhrãn ja nĩ, to. Ti kuprĩg vỹ nén kar to jykrén tĩgtĩ, Topẽ tỹ nén to jykrén mũ mré hã, ti tỹ vẽnh kar vatánh tá nén to jykrén mũ mré hã. 11Ge ti nĩ, ha mẽ. Ẽprã ke tỹ nén to jykrén mũ ki kanhró ẽg tóg nĩ. Kỹ ẽg ne tỹ ki kanhrãn tĩ'? Ẽg krĩ tỹ ẽg ki kanhrãn tĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ẽprã ke krĩ vỹ ẽprã ke tỹ nén to jykrén mũ ki kanhrãn tĩ. Hã ra Topẽ kuprĩg vỹ Topẽ tỹ nén to jykrén mũ ki kanhrãn tĩ. Ẽprã ke pi(jé) Topẽ tỹ nén to jykrén mũ ki kanhrãn tĩ', ti tỹ Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ tũ ra'. 12Hã ra Topẽ pi(jé) ẽg mỹ ẽprã ke kuprĩg tỹ ẽg jagrẽ han'. Topẽ kuprĩg tỹ tóg ẽg mỹ ẽg jagrẽ han, ẽg tỹ ti tỹ ẽg mỹ nén nĩm mũ ki kanhró nỹtĩ jé. Ti hã vỹ ẽg kren han sór mũ, ẽg tỹ vẽnh krenkren han ki kagtĩg ra. Ti tỹ ẽg mỹ nén nĩm to ken hã vẽ.

13Hã tó sóg tĩ. Ẽprã vẽnh kanhró pijé', sỹ ãjag mỹ tó mũ tag ti. Topẽ kuprĩg kanhró vẽ. Hã kỹ sóg ti kuprĩg hã tỹ ti jykre kãmén tĩ. 14Ẽprã ke ag pi(jé) Topẽ kuprĩg to há nỹtĩ', ti jykre to'. Ag mỹ tóg tỹ Topẽ krĩ tũ nĩ ve nĩ. To jykrén há han ki kagtĩg ag nỹtĩ, ag tỹ Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ tũ nỹtĩn kỹ. 15Ũ tỹ ti kuprĩg tỹ jagrẽ jẽ ẽn hã ne nén kar to jykrén há han tĩ'. Kỹ ũ pi(jé) ẽg tỹ nén han mũ ẽn ki kanhró nĩ', ti tỹ vég mũ ra, ti tỹ Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ tũ jẽn kỹ.

16Hỹ, ũ nỹ hỹn Topẽ tỹ nén to jykrén mũ ki kanhró nĩ'? Ũ nỹ hỹn Topẽ kanhrãn mũ'? Ũ tỹ ti kanhrãn mũ venh ke tũ ẽg tóg nĩ. Jãvo Cristo hã ne ẽg kanhrãn tĩ', ti tỹ ẽg krĩ ri ke nĩn kỹ.

Topẽ camarada ag tỹ jagnẽ ri ke

3 1Inh kanhkã', inh pi(jé) ãjag mỹ Topẽ jykre tó kãn ja nĩ ver', sỹ ãjag mỹ tó sór mũ ra. Ũ tỹ Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ nỹtĩ tũ ri ke vỹ tỹ ãjag nỹtĩ, gĩr ri ke vỹ tỹ ãjag nỹtĩ, ãjag tỹ Cristo jykre to tar tũ nỹtĩn kỹ. 2Hã kỹ sóg ãjag mỹ leite ri ke hã ven ja nĩ, sỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ tó kỹ. Inh pi(jé) ãjag mỹ vẽjẽn tar ri ke ven ja nĩgtĩ', ãjag tỹ to tar tũ ja nỹtĩn kỹ ver. Kỹ ãjag tóg ũri to tar tũ nỹtĩ gé. Ver ãjag tóg ũ tỹ Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ tũ nỹtĩ ve nĩ. 3Hã kỹ ãjag tóg vẽnh kãpugpóv kỹ nỹtĩ, ãjag tỹ jagnẽ to jũ nỹtĩn kỹ. Hã ki ãjag tóg ẽprã ke jykre han tĩ, hã ki ãjag tóg ti tỹ jagrẽ tũ nỹtĩ ve nĩ. 4Kỹ ãjag kãmĩ ũ ne tóg: “Paulo mré ke vỹ tỹ inh nĩ,” he tĩ'. Kỹ ũ tóg: “jãvo sóg tỹ Apolo mré ke nĩ,” he tĩ gé'. Ẽprã ke jykre hã vẽ, ãjag tỹ han mũ tag ti.

5Ũ nỹ tỹ Apolo nĩ', jo ũ nỹ tỹ inh nĩ', hã vỹ: Paulo, he mũ? Topẽ camarada ri ke ẽg nỹtĩ, kỹ ãjag tóg ẽg vĩ kri fi kỹ Jesus ki ge ja nĩgtĩ, ẽg Senhor tỹ ãjag krĩn kỹ. Ti hã vỹ ẽg mỹ ẽg rãnhrãj nĩm ja nĩ. 6Topẽ vĩ krãn inh, ãjag kãki, kỹ Apolo vỹ ki gónh, hã ra ũ tỹ ti mog han mũ vỹ tỹ Topẽ nĩ. 7Hã kỹ ũ tỹ krãn mũ pi(jé) tỹ ũn mág nĩ'. Ũ tỹ ki gónh mũ pi(jé) tỹ ũn mág nĩ gé'. Pir ti nĩ, ũn mág ti, hã vỹ: Topẽ, he mũ, ũ tỹ ti mog han mũ ẽn ti. 8Ũ tỹ krãn mũ vỹ ũ tỹ ki gónh mũ ẽn ri ke nĩ. Kanhkã tá ẽg tóg ẽg rãnhrãj kaja venh ke mũ. Sỹ krãn ja kaja ve jé sóg ke mũ, jãvo tóg ã tỹ ki gónh ja kaja venh ke mũ gé. 9Topẽ hã mré ẽg tóg rãnhrãj mũgtĩ. Topẽ japỹ ri ke ãjag nỹtĩ.

Topẽ tỹ ẽg rãnhrãj tugnỹm ke

Kỹ ãjag tóg ti tỹ ĩn han mũ ri ke nỹtĩ gé. 10Ĩn tỹ kri jẽ jafã ri ke han inh, ĩn króggróg ri ke ti, sỹ ãjag mỹ ti jykre tó kỹ, Topẽ tỹ to inh krĩn kỹ. Kỹ sóg to jykrén há han, sỹ ĩn tỹ kri jẽ jafã ri ke ẽn tar há han jẽ. Kỹ ãjag kãmĩ tóg kri ĩn ri ke han mũ sir, ti tỹ isỹ ãjag kanhrãn nón ãjag kanhrãn kỹ. Kỹ ũ tỹ Topẽ vĩ tó

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

mũ jé to jykrén há han. 11 Ĩn tỹ kri jẽ jafã ri ke ẽn vỹ pir nĩ, hã vỹ: Jesus Cristo, he mũ, hã kỹ sóg ãjag mỹ ri ke han, sỹ ti kãmén kỹ. Ũ venh ke tũ ẽg tóg nĩgtĩ. 12 Kri ẽg tóg ĩn ri ke hyn han tĩ. Ũ tóg ouro tỹ han mũ, ũ tóg prata tỹ han mũ, ũ tóg pó sĩnvĩ tỹ han mũ, ũ tóg ka tỹ han mũ, ũ tóg re tỹ han mũ, ũ tóg ẽkré fár tỹ han mũ. 13 Kurã tỹ ẽgno ki ẽg tóg venh ke mũ, ĩn há ti, hã vỹ: ẽg tỹ ũ mỹ ti vĩ kãmén há han ja ti, he mũ. Pĩ vỹ ẽg rãnhrãj kókén ke mũ, kỹ ẽg tóg pĩ ki ẽg rãnhrãj jykre venh ke mũ. 14 Pĩ tỹ ti kókén vãnh nĩn kỹ ẽg tóg ti kaja venh ke mũ sir, ẽg tỹ ĩn tỹ kri jẽ jafã kri han ja kaja ti. 15 Pĩ tỹ ẽg rãnhrãj kókén kỹ ẽg tóg ẽg rãnhrãj ti kren ke mũ sir, ti tũg kỹ, ge ra ẽg hã tóg kren ke mũ hã ra, ẽg tỹ kanhkã ra mũn kỹ. Hã ra tóg ẽg tỹ pĩ ki kren ri ke nĩ sir.

16 Ha mẽ, Topẽ ĩn ri ke ẽg nỹtĩ, Topẽ kuprĩg tỹ ẽg kãkã jẽn kỹ. Ãjag mỹ tag ki kagtĩg? Ki kagtĩg nĩ ve ãjag nỹtĩ. 17 Ũ tỹ Topẽ ĩn kókén mũ ẽn kókén jé tóg ke mũ, Topẽ ti. Ti tũ vẽ mỹr, ti ĩn ti. Ãjag hã vẽ, ti ĩn ti, ẽg hã vẽ.

Ẽg pi(jé) jagnẽ kãfór nỹtĩ'

18 Kygnẽ tũg nĩ, ãjag tỹ vẽso: "ki kanhró mág inh nĩ," hen kỹ. Ãjag tỹ ẽprã ki kanhró mág nỹtĩn kỹ to: "nén ũ tũ vẽ," hemnĩ, to: "sỹ nén ũ ki kagtĩg ri ke vẽ," hemnĩ, ãjag tỹ Topẽ jykre hã ki kanhrãn jé. 19 Ẽprã ki kanhró mág ag to Topẽ tóg: "nén ũ tũ vẽ," he tĩ. Vẽnh kagtĩg ag tóg nỹtĩ, ti mỹ. Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: "ẽprã ke ag mỹ tóg ag tỹ ki kanhró mág nỹtĩ ve nĩ, hã ra Topẽ tóg hã ki ag mỹ ag krĩ tũ nỹtĩ ẽn ven ke mũ," he tóg, Topẽ vĩ rá ki. 20 Kỹ ti rá ũ vỹ ge nĩ gé, ha mẽ: "Topẽ vỹ ki kanhró nĩ, ũ tỹ ki kanhró mág ag tỹ nén to jykrén mũn ki. Nén ũ tũ vẽ, ag tỹ nén to jykrén mũ ti. Kỹ tóg ki kanhró nĩ, Topẽ ti," he tóg mũ gé, Topẽ vĩ rá ki. 21 Hã kỹ ẽprã ke jiji tó sór tũg nĩ. Ag pi(jé) tỹ ũn mág nỹtĩ'. Ãjag mré ke kar ag vẽ mỹr. 22 Inh hã vỹ tỹ ãjag mré ke nĩ. Apolo vỹ tỹ ãjag mré ke nĩ gé, Pedro ti ke gé. Mundo ki ke kar vỹ tỹ ãjag tũ nĩ gé, ãjag rĩnrĩr nĩ ti ke gé, ãjag ter ke ti ke gé, ãjag tỹ ũri vég mũ ti ke gé, ãjag tỹ vãhã venh ke ti ke gé. Ãjag tũ kar vẽ mỹr, 23 jãvo ãjag hã ne tỹ Cristo tũ nỹtĩ', kỹ Cristo vỹ tỹ Topẽ tũ nĩ. Vyrmỹ tũ han sór tũg nĩ.

Apóstolo ag

4 1 Ãjag tỹ ẽg to jykrén kỹ tag to jykren nĩ, ha mẽ. Cristo camarada vỹ tỹ ẽg nỹtĩ. Topẽ jykre tó ẽg tóg tĩ, ẽg tỹ vẽsóg ki nén to jykrén vãnh ẽn. Ẽn ki rĩr ẽg tóg tĩ. 2 Kỹ ẽg patrão tóg nén ũ pir ve sór nĩgtĩ, ẽg tỹ ti tũ ki rĩr mũn kỹ, hã vỹ: ẽg tỹ ki rĩr há han mũ, he mũ. Ge ti nĩ, Topẽ tỹ ẽg ki nén ve sór mũ ti. Ti tũ ki rĩr há han jé ẽg tóg ke mũ. 3 Kỹ ãjag tỹ isỹ nén han mũ to vĩ mũ ra tóg inh mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ, ẽprã ke ag tỹ inh jykre to vĩ mũ ra. Kỹ isóg inh jykre to: há ti nĩ, he tũ nĩgtĩ gé. 4 Inh pi(jé) sỹ ti vĩ mranh mũ ki kanhró nĩ'. Hã ra sóg tag to: "hã kỹ inh jykre vỹ kuryj kar nĩ," he tũ nĩgtĩ gé. Topẽ hã ne ẽg jykre tugnỹm tĩ', hã kỹ tóg ki kanhró kar nĩ, hã kỹ tóg tónh ke mũ. 5 Kỹ ũ jykre to vĩ sór tũg nĩ, kurã tỹ ẽgno to hã, ẽg Senhor kãtĩg ke to hã. Ti ha ne nén kar vẽnh ven han ke mũ', ẽg tỹ vẽnh vatánh tá nén han mũ mré hã, ẽg tỹ kuty tá nén han mũ mré hã. Kỹ tóg ẽg tỹ nén ũ to jykrén mũ ẽn

vẽnh ven han kãn ke mũ gé mỹr. Kỹ ẽg tóg mẽnh mũ sir, Topẽ tỹ ẽg mỹ vĩ há han ke ti. Vyrmỹ tóg ẽg mỹ tónh ke mũ, ẽg kar mỹ, ẽg tỹ nén han ja ti.

6 Inh kanhkã', Topẽ vĩ rán ja pãtén sór tũg nĩ. Ũ tỹ ãjag kanhrãn mũ to: "Topẽ vĩ tó tĩ ag kãmĩ kãfór vỹ tỹ ti nĩ," he tũg nĩ. Ãjag tỹ to jykrén há han jé, hã jé sóg vẽnh hã to tag rán, ãjag mỹ, Apolo to ke gé, ẽg tỹ jagnẽ ri ke nỹtĩ tag ti. 7 Ẽg tỹ jagnẽ kãfór han sór kỹ ẽg tóg ón kỹ ke tĩ. Ha vé, Topẽ vỹ ẽg mỹ ẽg tũ vin kãn. Ẽg tỹ vẽsóg ki mãn ja pijé'. Kỹ ãjag tỹ ne jé to: "isũ vẽ," he sór nẽ? Tỹ tóg Topẽ tỹ ãjag mỹ nĩm tũ nĩ ve nĩ, ãjag tỹ to: "isũ vỹ ã tũ kãfór nĩ," hen kỹ.

8 Tỹ ũn há nỹtĩ ve ãjag nỹtĩ, vẽnhmỹ. Rico nỹtĩ ve ãjag nỹtĩ, vẽnhmỹ. Tỹ ũn mág nỹtĩ ve ãjag nỹtĩ vẽnhmỹ, inh jãvo. Hỹ, há ti nĩ vẽ, ãjag tỹ tỹ ũn mág nỹtĩ ra. Kỹ sóg tỹ ãjag mré ũn mág nĩnh mũ gé vẽ vẽ. Hã ra tóg ke tũ tĩ. 9 Jesus tỹ ũn fẽg mũ vỹ tỹ inh nĩ, apóstolo vỹ tỹ inh nĩ. Hã ra tóg sỹ to jykrén mũ ra tóg Topẽ tỹ isỹ ũn jykre kóreg ag ri ke han nĩ ve nĩ, ũn kónẽg ag ri ke, ag tỹ ũn kãgtén mũ ẽn ag ri ke. Vẽnh kar ne tóg isugnỹm tĩ', ẽprã ke kar, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag kar ke gé, mundo tag ki ke kar ag mỹr. 10 Krĩ tũ nĩ ve sóg nĩ mỹr, Cristo tugrĩn. Inh jãvo ãjag tóg krĩ há nỹtĩ ve nỹtĩ, Cristo jykre ki. Krój inh nĩ, jãvo ãjag tóg tar nỹtĩ ve nỹtĩ. Ãjag to ag tóg vĩ há han tĩ, jãvo ag tóg iso é he tĩ. 11 Hã kỹ sóg kókĩr mũ, ũri, kur tũ sóg nĩ gé, iso kry ag tóg mũ gé, jamã tũ sóg nĩ gé, 12 ron sóg tĩ gé, sỹ inh rãnhrãj ki ijẽn ven jẽ. Ag tỹ iso é he mũ ra sóg ag mỹ nén ũ há tó tĩ, Topẽ tỹ ag mỹ han jé. Ag tỹ inh vóg kónãn kỹ sóg ag mỹ vẽnh nenh tũ nĩgtĩ. 13 Ag tỹ iso fé fé he mũ ra sóg komẽr hã ag mỹ vĩ tĩ, ag jũ tỹ tũ' he jé. Vãfár ri ke inh nĩ, vẽnh kar mỹ, ag tỹ nén fón tĩ kar ri ke inh nĩ.

14 Inh pi(jé) ãjag mỹ'a han sór mũ'. Hã ra sóg ãjag mỹ tag rán, sỹ ãjag jyvẽn jé, ãjag tỹ tỹ inh krẽ ri ke nỹtĩn kỹ, sỹ ãjag to há tãvĩ nĩn kỹ. 15 Ũ tỹ ãjag kanhrãn sór mũ vỹ e nỹtĩ, ũ tỹ Cristo jykre tỹ ãjag kanhrãn sór mũ ag. Mil kãfór ag nỹtĩ, hỹn. Hã ra sóg pir nĩ, sỹ ãjag panh ri ke nĩn kỹ. Isỹ ãjag mỹ Jesus Cristo kãmén kỹ sóg ãjag panh ri ke nĩ, ti tỹ sỹ ãjag hyn han ri ke nĩn kỹ. 16 Hã kỹ sóg ãjag jyvẽn mũ, ãjag tỹ sỹ nén han mũ han jé. 17 Hã jé sóg Timóteo jẽnẽ, ãjag to. Inh kósin ri ke ti nĩ, ti to inh há tãvĩ nĩ, kỹ tóg ẽg Senhor jykre to tar nĩ. Ẽn hã vỹ ãjag mỹ tó mãn ke mũ, isỹ Jesus Cristo japry jagma tĩ ti, isỹ ti jamĩn jagma tĩ ti, isỹ igreja kar ki ke ag kanhrãn tĩ ti, ẽmã kar mĩ hã.

18 Jãvo ãjag kãmĩ ũ tóg vẽsỹ ũn mág han sór mũ, iso: "kãtĩg ke tũ pẽ ti nĩ," hen kỹ. 19-20 Hã ra sóg kãnhmar ãjag to pasa ke kãtĩg ke mũ, ha vemnĩ, ẽg Senhor tỹ: "ha tĩg," hen kỹ. Kỹ sóg ag jykre venh ke mũ, vẽsỹ ũn mág han mũ ag. Ẽg pi(jé) ũ vĩ tỹ Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ẽn vég tĩ'. Hã ra ti jykre tar hã tỹ ẽg vég tĩ. Hã kỹ inh pi(jé) ag vĩ mẽ sór mũ ver'. Ag jykre tar ve sór inh mũ, ũ tỹ vẽsỹ ũn mág han mũ ag. 21 Kỹ isỹ ãjag tá jun kỹ ne nỹ hỹn ãjag mỹ há nĩnh mũ? Inh mỹ ka ma kãtĩ mũ', ãjag mrãnmrãn jé? Inh mỹ ãjag mỹ vĩ há han ke mũ', komẽr hã, ãjag tỹ tỹ inh fe nỹtĩn kỹ? Ne nỹ hỹn há nĩ ãjag mỹ? Ha to jykrén.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ũn prũg kónãn mũ

5 1Nén ũ tóg mẽ há tĩ ãjag to, ke gé. Nén ũ vẽnhmỹ han ãjag nẽji tĩ, hã ra tóg kórég pẽ nĩ, ãjag kãmĩ ũ tỹ nén han mũ ti. Tag mẽ inh, ha mẽ: ãjag kãmĩ ũ tóg nẽji ã panh prũ fi tỹ prũg mũ. Ũ tỹ Topẽ jykre ki kagtĩg ag pi(jé) ti ri ke han tĩ', ti jykre kórég tag ti'. 2Hã ra ãjag tóg to fe kaj tũ nỹtĩgtĩ. Vẽsỹ ũn mág han sór ãjag tóg mũgtĩ, vẽnh jykre kórég tag tỹ ãjag kãmĩ ũ kãkã nỹ ra. Ãjag ne tóg vẽsỹrénh tũ nỹtĩgtĩ', ãjag tỹ ũ tỹ ti kórég tỹ ge han mũ ẽn kutẽm jé, ãjag kãmĩ. 3Ha mẽ, ẽg tỹ ti tỹ nén han ke to inh jykrén huri, sỹ ãjag mré nĩ tũ ra ver. Hã ra sóg ãjag to jykrén tĩ. Sỹ ãjag mré nĩ ri ke han sóg tĩ, sỹ ãjag mré ti to jykrén kỹ. Ũ tỹ vẽnh jykre pãno tỹ ge han mũ ẽn tỹ tag han nĩ, ha mẽ. 4Vẽnh mãn jé ãjag tóg ke mũ, jó sóg ãjag mré nĩ ri ke han mũ, ãjag vẽnh mãn ki. Ẽn ki ẽg Senhor tỹ Jesus vỹ ãjag mỹ vẽnh jykre nĩm ke mũ. Kỹ ãjag tóg sir Jesus jyjy tó kỹ 5ti fẽg ke mũ, ũn jykre kórég ẽn ti, Satanás mỹ, ti tỹ ti fár kóként jé. Satanás tỹ ti fár kóként kỹ tóg hẽn ri ke mũn to jykrén mãn ke mũ, kỹ ti kuprĩg vỹ kren ke mũ, ẽg Senhor tỹ Jesus kurã ẽn kã.

6Ãjag tỹ vẽso: “há ẽg nỹtĩ,” he mũ ran pi(jé) há nĩgtĩ'. Ha mẽ, pão jãgja sĩ tỹ, fermento sĩ tỹ pão kar tóg són ke kỹ mog tĩ. Tag to jykrén. 7Hã kỹ fón kãn nĩ, pão jãgja si ti, ãjag tỹ pão tãg han jé, ũn jãgja tũ ri ke ãjag nỹtĩ, ãjag jykre ti, ti há nĩn kỹ. Kỹ vẽnh jykre kórég vãm kãn nĩ. Cristo vỹ ẽg jagfy ter mỹr. Ẽg tỹ Páscoa kã cordeiro tãnh tĩ ẽn ri ke ti nĩ, Jesus ter ti. 8Ẽg tỹ festa ẽn ko jé ẽg tóg pão jãgja si fón kãn tĩ. Kỹ kemnĩ gé, hã vỹ: vẽnh jykre pãno tovãnh, he mũ, nén ũ vẽnhmỹ han mãn tũg, he mũ, ãjag tỹ pão jãgja tũ ri ke nỹtĩ jé, hã vỹ: vẽnh jykre kuryj han nĩ, he mũ, vẽnh jykre pir han nĩ, he mũ gé.

9Hã jé sóg ãjag mỹ rán ja nĩ, ãjag tỹ ũ tỹ nén ũ vẽnhmỹ han mũ ag mré mũ tũ nĩ jé. 10Hã ra sóg ũ tỹ Jesus ki ge tũ ag tó ja tũ nĩ, isỹ: “ag mré mũ tũg nĩ,” hen kỹ. Jykre pãno ag nỹtĩ, ẽprã ke ag, hã vỹ: nén kar to én (ka)mẽ, he mũ, nén ũ péju tĩ he mũ vyrmỹ topẽ han mũ, he mũ. Ãjag tỹ tag ag mré vẽmén sór tũ nĩn kỹ ãjag hỹn mundo tag tovãnh kỹ hẽ ra mũnh ke mũ. Inh pi(jé) tag tó ja nĩ'. 11Hã ra sóg ãjag mỹ ũ tỹ ón kỹ tỹ ẽg régre nĩ ẽn rán mũ. Ũ tỹ: “tỹ inh ã mré Jesus ki rã kỹ nĩ,” he mũ ra nén ũ vẽnhmỹ han tovãnh sór tũ nĩn kỹ ti mré tĩg mãn tũg nĩ, ti tỹ nén kar to én (ka)mẽ nĩn kỹ, ti tỹ vyrmỹ topẽ han kỹ, ti tỹ ũ to vĩ kónãn (ka)mẽ nĩn kỹ, ti tỹ kron (ka)mẽ nĩn kỹ, ti tỹ nén ũ pigju(g) ti nĩn kỹ. Ũ tỹ ge mré nĩ sór tũg, nĩ, ti mré jẽn tũg nĩ gé.

12Ẽg pi(jé) ẽg mré ke tũ ag jykre tugnỹm ke mũ', Jesus ki ge tũ ag. Ãjag tỹ ẽg mré ke ag jykre tugnỹm ke vẽ, ag jykre to: “tag vỹ há nĩ, tag vỹ kórég nĩ,” henh ke vẽ. 13Topẽ hã ne ũ ag jykre venh ke mũ', ẽg mré ke tũ ag. Ẽg mré ke tỹ vẽnh jykre pãno han kỹ ẽg ti jykre tónh ke mũ. Hã kỹ ũ tỹ vẽnh jykre kórég han mũ ẽn kutẽm nĩ, ãjag kãmĩ.

Ẽg tỹ pã'i ag mỹ ẽg mré Jesus ki rã kỹ nỹtĩ ũ tónh ke tũ

6 1Kỹ nén ũ tóg vẽnhmỹ tĩ gé. Ãjag kãmĩ ũ tóg ã mré ke to jũ kỹ Jesus mré ke tũ ag tỹ pã'i mỹ tó tĩ, pã'i ag jykre pãno ra. Ti pi(jé) Topẽ tũ ag mỹ tó

tĩ'. Vẽnhmỹ ti nĩ, tag ti. 2Ẽprã ke ag jykre tugnỹm jé ãjag tóg ke mũ mỹr, ãjag tỹ tỹ Topẽ tũ nỹtĩn kỹ. Ãjag mỹ tag mẽ ja tũ? Kỹ, ãjag tỹ ga kri ke kar jykre tugnỹm ken kỹ ãjag hỹn jagnẽ jykre tugnỹm há han ke mũ gé, jagnẽ to jũ tỹ tũ' henh ke jé ãjag tóg ke mũ gé. Ki ãjag tóg krỹg mũ mỹr. 3Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag jykre tugnỹm jé ãjag tóg ke mũ mỹr, ãjag mỹ tag mẽ ja tũ? Kỹ ãjag hỹn ẽprã ke jykre tugnỹm há han ke mũ gé. 4Ge ra ãjag tóg ẽg mré ke tũ ag mỹ: "ha inh mỹ isũ ti vé," he tĩ, ũ tỹ ẽg mré vẽnh mãn tĩ tũ ag mỹ, ag tỹ ga kri ãjag tũ ven jé. 5Mỹ ãjag mỹ'a tũ? Ãjag kãmĩ ũ mỹ kri há tũ nĩ', ti tỹ ãjag jyvẽn jé ãjag tũ to, ãjag tỹ jagnẽ tũ to jykrén mũ to? 6Vẽnhmỹ ti nĩ, irmão tỹ irmão ũ tón kỹ, ũ tỹ Jesus ki rã kỹ nĩ tũ mỹ, ti tỹ ãjag tũ ven jé. 7Ãjag tỹ jagnẽ tũ to jykrén kónãn kỹ tóg vẽnhmỹ pẽ nĩ, ãjag tỹ to jagnẽ to jũ kỹ mỹr. Ãjag tỹ ne jé ãjag tũ tovãnh sór tũ nĩ nẽ? Ãjag tỹ ne jé ũ tỹ ãjag tũ mãn sór kỹ ti mỹ nenh ke nẽ? Ti hã tóg vẽnh jykre pãno han mũ, ãjag tũ mãn sór kỹ. Ge ra ti mỹ nĩm nĩ. Kỹ ã tóg Topẽ vĩ mranh tũ nĩ, inhhã, ti tugrĩn. 8Hã ra ãjag tóg ti mỹ nenh sór mũ. Kỹ ãjag tóg jagnẽ tũ to vẽnh jykre kórég han tĩ gé mỹr, jagnẽ tũ mãn sór ãjag tóg mũ gé mỹr, ãjag mré ke tũ ẽn mỹr. 9Ũn jykre pãno ag pi(jé) Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke mũ'. Ãjag mỹ tag mẽ ja tũ?

Ha mẽ, ker kygnẽ hẽ'. Ũ tỹ ũn mén tũ fag mré nỹ mũ ag pi(jé) venh ke mũ', Topẽ tỹ ẽg pã'i nĩ ti. Ũ tỹ vyrmỹ topẽ han mũ ag pi(jé) venh ke mũ'. Ũ tỹ ã prũ ra ũ fi mré nỹ mũ ẽn pi(jé) venh ke mũ', ũ fi tỹ ã mén ra ũ mré nỹ kỹ fi pi(jé) venh ke mũ'. Ũn gré tỹ ũn gré ũ tỹ prũg mũ ẽn pi(jé) venh ke mũ'. Ũn gré tỹ ti tỹ prũg sór mũ mỹ nenh tũ ẽn pi(jé) venh ke mũ gé'. 10Ũn tũ péju(g) tĩ ẽn pi(jé) venh ke mũ', ũ tỹ nén kar to én (ka)mẽ pi(jé) venh ke mũ', ũn kron (ka)mẽ pi(jé) venh ke mũ', ũ tỹ ẽg to vĩ kónãn tĩ pi(jé) venh ke mũ', ũ tỹ ẽg vatánh tá ẽg tũ mãg tĩ pi(jé) venh ke mũ'. Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke tũ ag tóg nĩ, vẽnh jykre tỹ ge han tĩ ag. 11Ãjag kãmĩ ũ tóg vẽnh jykre tỹ ge han ja nĩgtĩ, vãsỹ, hã ra ãjag tóg vẽnh kugpe kỹ nỹtĩ, ũri. Kykũnh kỹ ãjag tóg nỹtĩ, ẽn tỹ, kỹ Topẽ tóg ãjag mỹ vẽnh pãte fón ja nĩ sir, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo tugrĩn, Topẽ kuprĩg tugnĩn.

Ẽg tỹ nén ũ vẽnhmỹ han ke tũ

12Kỹ ãjag hỹn inh mỹ: "isỹ nén han sór mũ ẽn han jé sóg ke mũ. Topẽ vỹ ge ra inh jagãgtãn ke mũ," he sór mũ. Vó. Nén ũ tóg ẽg mỹ nén ũ há han ke tũ nĩ, kỹ tóg ẽg tỹ ẽn han mũ ra há tũ nĩ. Ẽg tỹ nén ũ han sór mũ ẽn tóg han há nỹtĩnh mũ vẽ, hã ra isỹ nén ũ kórég tỹ tãn nĩn kỹ tóg inh mỹ há tũ nĩ sir. 13"Vẽjẽn vỹ tỹ ẽg nug tũ nĩ, kỹ ẽg nug vỹ tỹ vẽjẽn né nĩ," he ãjag tóg tĩ. Hỹ, hã ra Topẽ vỹ tỹ tũ' henh ke mũ, vẽjẽn tỹ, ẽg nug tỹ ke gé. Ẽg han ja tóg nĩgtĩ, Topẽ ti. Hã ra ti pi(jé) ẽg tỹ tỹ ũn mén tũ mré nỹ jafã han'. Ẽg Senhor tũ vẽ, ẽg, kỹ ẽg Senhor vỹ tỹ ẽg tãn nĩ sir. 14Ẽg Senhor rĩn mãn tóg, Topẽ ti, kỹ tóg ẽg rĩn mãn ke mũ gé, ti jykre tar tỹ.

15Kỹ ẽg hã vỹ tỹ Cristo tũ nỹtĩ, ti mré ẽg tóg tỹ ũn pir ri ke nỹtĩ. Ãjag mỹ tag mẽ ja tũ'? Kỹ ẽg tỹ Cristo tũ tỹ ũn mén tũ fi mré tỹ ũn pir ri ke han kỹ tóg vẽnhmỹ pẽ nĩgtĩ, fi mré nỹn kỹ. Ke tũg nĩ. 16Ha mẽ, ũ tỹ ũn mén (ka)mẽ fi mré nỹ kỹ tóg fi mré tỹ ũn pir ri ke nĩ. Hã kỹ tóg vãsỹ tó ja nĩ. "Ũn pir ri ke

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

fag nỹtĩ, jagnẽ mré nỹtĩ fag," he ja tóg nĩ. Ãjag mỹ tag mẽ ja tũ'? 17Fag jãvo ẽg tỹ tỹ ẽg Senhor mré ke nỹtĩn kỹ ẽg tóg ti mré vẽnh kuprĩg pir ri ke nỹtĩ gé sir.

18Ẽg tỹ ũn mén tũ mré nỹ kỹ, ẽg tỹ ũn prũg tũ mré nỹ kỹ ẽg tóg vẽnh kavénh tĩ sir, ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh tag tỹ. Ẽg tỹ nén ũ ũ ki Topẽ vĩ mranh kỹ ẽg tóg vẽnh kavénh tỹ ge han tũ nĩgtĩ. Hã kỹ ũn mén tũ mré nỹ tovãnh kãn nĩ, ũn prũ tũ mré nỹ tovãnh kãn nĩ gé. 19Ẽg hã vỹ Topẽ kuprĩg jo ĩn ri ke nỹtĩ. Ẽg kãkã tóg jẽ nĩ, Topẽ kuprĩg ti, ti tỹ tỹ ẽg jagrẽ nĩn kỹ. Topẽ tỹ ẽg mỹ nén han hã vẽ. Ãjag mỹ tag mẽ ja tũ? Hã kỹ ẽg pi(jé) tỹ vẽnh pã'i jẽ'. Topẽ krẽm ke vỹ tỹ ẽg nỹtĩ. 20Ẽg kajãm tóg mỹr, kaja e to. Hã kỹ vẽnh kar mỹ Topẽ tỹ tỹ ũn há nĩ ven nĩ, ãjag tỹ ti jykre kuryj han mũn kỹ.

Ẽg tỹ prũg há han to vẽnh jykre

7 1Ãjag tỹ inh mỹ vẽnh rán jẽnẽn kỹ ãjag tóg inh mỹ ãjag prũg ke ti tó ja nĩ. Ãjag prũg tũ nĩn kỹ tóg há tĩ vẽ. 2Hã ra tóg ãjag mỹ vẽnhmỹ tĩnh mũ, kỹ tóg inh mỹ ãjag tỹ ũn mén tũ fag to én ha mẽ tĩ. Hã kỹ tóg há nĩ, ũ tỹ ũn pir fi tỹ prũg kỹ, fi tỹ tỹ ti prũ pẽ nĩ jé. Ũ fi tỹ ũn pir tỹ mén kỹ tóg há tĩ gé, ti tỹ fi mén pẽ nĩ jé gé. 3Kỹ fi mén jé fi mỹ fi tũ han, fi mré nỹ kỹ, jãvo ti prũ fi jé ti tũ han, ti mré nỹ kỹ. 4Fi pi(jé) tỹ vẽsũ nĩ', fi mén jẽn kỹ'. Fi mén tũ vẽ sir. Kỹ ti hã vỹ ri ke nĩ gé. Ti pi(jé) tỹ vẽsũ nĩ gé', ti prũ jẽn kỹ'. Fi tũ vẽ, fi mén ti. 5Hã kỹ jagnẽ mỹ vẽnh nenh tũg nĩ. Hẽn ri ke mũn ãjag kejẽn jagnẽ mré to jykrén sór mũ, ãjag tỹ kuty pipir ki jagnẽ mré nỹ tũ nĩ jé, ãjag tỹ Topẽ mré vẽmén jé vãsãnsãn jé. Kỹ tag pãte jagnẽ mré nỹ mãn nĩ sir, Satanás tỹ ãjag krĩn kónãn tũ nĩ jé. Ãjag tỹ ũ mré nỹ sór kỹ tóg inh mỹ to ãjag tỹ Topẽ vĩ mranh ha mẽ tĩ, Satanás tỹ ãjag krĩn kỹ. Hã kỹ tóg ãjag tỹ kãnhmar jagnẽ mré nỹ mãn kỹn há tĩ.

6Tag kar tó sóg ãjag mỹ, ãjag krój nỹtĩn kỹ. Inh pi(jé) vẽnh kar mỹ: "ha prũg, ha mén," he sór mũ'. 7Vẽnh kar tỹ inh ri ke nỹtĩ ra tóg inh mỹ há tĩ vẽ, isỹ prũ tũ nĩ tag ri ke. Hã ra Topẽ tóg vẽnh kar tỹ vyrmỹ nén ũ to tar han tĩ, ẽg tỹ ki króm jé. Hã kỹ ũ tóg ã prũ tũ to tar nĩ, jó ũ tóg ã prũ fi to tar nĩ. Topẽ tỹ nén han jan hã vẽ.

8Hã ra sóg ũn prũ tũ mỹ tag tó sór mũ, ha mẽ. Ãjag tỹ inh prũ tũ ri ke nỹtĩ ra tóg há tĩ vẽ, kỹ ũn mén ter ja fag tỹ mén mãn tũ ra tóg há tĩ vẽ gé. 9Ãjag tỹ hã ra prũg sór kỹ, ãjag tỹ mén sór kỹ tóg há tĩ gé, kỹ ãjag tóg vẽnh prũg han mũ sir. Ãjag tỹ prũ tũ nĩ ra fag to én kỹn pi(jé) há nĩ', ãjag tỹ ag to én kỹ ke gé'. Hã kỹ prũg nĩ, mén nĩ ãjag tỹ ũ to én tũ nĩ jé.

10Ãjag kãmĩ ũ tóg prũ nỹtĩ, ũ fag tóg mén nỹtĩ gé. Ẽg Senhor vỹ ãjag hã mỹ tag tó mũ, sỹ tónh ke tag, ha mẽ. Isỹ tó pijé', ti tỹ tó hã nẽ', ha mẽ. Ã mén fón tũg nĩ. 11Ã tỹ ge ra to fón kỹ mén mãn tũg nĩ. Ã tỹ mén mãn sór kỹ ã mén fón jan hã mré to jykrén, ãjag tỹ jagnẽ mré nỹtĩ mãn jé sir. Kỹ ã prũ jẽn kỹ fi fón tũg nĩ gé. Ẽg Senhor tỹ tón hã vẽ.

12Jãvo inh hã tóg tag tó mũ ãjag mỹ, ha mẽ. Ẽg Senhor tỹ tó pijé', ha mẽ. Ãjag kãmĩ ũ prũ fi tóg Jesus ki rã sór tũ nĩ, fi mén tỹ tỹ Jesus mré ke nĩ ra. Fi tỹ ti mré nĩ sór nĩn kỹ tóg fi mré nĩ ha sir. Fi tovãnh sór tũg nĩ. 13KỸ ã mén tỹ Jesus ki rã sór tũ ra ã mré nĩ sór kỹ ti mré nĩmnĩ gé. 14Topẽ tũ vỹ tỹ ã nĩ, ã mén tỹ ti ki rã sór tũ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ra. Hã ra tóg ã mré nĩn kỹ tỹ ti tũ ri ke nĩ gé sir. Kỹ ã prũ fi tỹ Jesus ki rã sór tũ ra fi tóg tỹ Topẽ tũ ri ke nĩ gé sir, fi tỹ ã mré nĩn kỹ. Ke tũ nĩ mũ ra ãjag krẽ vỹ ti ki rã tũ krẽ ri ke nỹtĩnh mũ vẽ, Topẽ mũ. Hã ra ag pi(jé) ri ke nỹtĩ'. Tỹ Topẽ tũ ri ke ag nỹtĩ gé sir, ãjag krẽ ti. 15Hẽn ri ke mũn ã mén, ã prũ fi ã fón sór mũ, fi tỹ Jesus ki rã sór tũ nĩn kỹ. Kỹ fi mỹ, ti mỹ: "ha tĩ ge," hemnĩ. Topẽ vỹ ẽg krĩ kuprãg sór mũ, hã jé tóg ẽg kuprẽg. Hã kỹ ã pi(jé) tỹ ã mén krẽm ke nĩ', ti tỹ ã tovãnh sór kỹ, ã pi(jé) tỹ ã prũ fi krẽm ke nĩ gé', fi tỹ ã tovãnh sór kỹ, ã tỹ jesus ki rã tugrĩn. 16Hẽn ri ke mũn ti kejẽn kren ke mũ, ã jamẽn kỹ, ã mén ti, hã ra ã pi(jé) ki kanhró nĩ', ti kren ke ti'. Hẽn ri ke mũn fi kejẽn kren ke mũ, ã jamẽn kỹ, ã prũ fi, hã ra ã pi(jé) ki kanhró nĩ', fi kren ke ti'. Hã kỹ fi tĩg kamẽg tũg nĩ, fi tĩg sór kỹ, ti tĩg sór kỹ ke gé.

Ẽg tỹ Topẽ jykre hã mĩ mũnh

17Topẽ tỹ ã jykre tỹ ã kuprẽg ja ẽn hã mĩ tĩg nĩ, ẽg Senhor tỹ ã mỹ Vẽnh jykre nĩm ja ẽn hã mĩ. Hã tó sóg tĩ, ẽg mré vẽnh mãn tĩ kar ag mỹ. 18Topẽ vỹ ã kuprẽg. Ã tỹ tỹ Israel mré ke nĩn kỹ ã gré junun fár vỹ kym kỹ nĩgtĩ. Kỹ tóg hã tĩ. Tỹ tũ' he sór tũg nĩ. Ã tỹ tỹ Israel mré ke tũ nĩn kỹ ã fár vỹ kym kỹ nĩ tũ nĩ. Kỹ tóg há tĩ gé. Kym sór tũg nĩ gé. 19Nén ũ tũ vẽ, ti fár kym ke ti, ti fár kym ke tũ ti ke gé. Nén pir vỹ há nĩ, hã vỹ: ẽg tỹ Topẽ vĩ ki króm, he mũ, ẽg tỹ ti tỹ ẽg jyvẽn mũ han, he mũ.

20Topẽ tỹ hã tỹ ã kuprẽg kỹ vẽnh jykre ẽn hã mĩ tĩmnĩ. 21Ãjag kãmĩ ũ vỹ patrão nỹtĩ. Ãjag kajãm tóg, ãjag patrão ti, ẽg tỹ ẽg mẽg kajãm ẽn ri ke, hã kỹ ãjag tóg tỹ ti tũ nỹtĩ, fagrĩnh mỹ ãjag tóg ti rãnhrãj han ti. To krĩ kufy nỹtĩ tũg nĩ. Ãjag tỹ hã ra ãjag patrão tovãnh to vẽnh jykre há ve kỹ tovãnh nĩ, ti tỹ ãjag tovãnh sór kỹ. 22Ha vé, ẽg Senhor vỹ ãjag kuprẽg, ãjag patrão nỹtĩ ra. Ãjag tỹ tỹ Cristo tũ nỹtĩn kỹ ãjag tóg tỹ ũn patrão tũ ẽn ri ke nỹtĩ sir, ãjag tỹ ẽprã patrão krẽm nỹtĩ ra. Kỹ ãjag patrão vỹ ge nĩ gé. Ẽg Senhor tỹ ti kuprẽg kỹ tóg tỹ ti patrão jẽ sir. Hã kỹ ũn patrão tũ ag vỹ Cristo ki ge kỹ tỹ Cristo krẽm ke nỹtĩ. jãvo ũn patrão ag vỹ Cristo tugrĩn tỹ ũn patrão tũ ẽn ri ke nỹtĩ gé. 23Hỹ, ẽg kygjãm ti mỹr, kaja e tỹ, Cristo ti. Hã kỹ ẽprã ke ag krẽm nỹtĩ sór tũg nĩ, tũ nĩ mũ ra ag tóg ãjag tỹ Cristo mré mũ kamẽg mũ.

24Inh kanhkã', Topẽ tỹ hã tỹ ãjag kuprẽg kỹ vẽnh jykre ẽn hã mĩ mũmnĩ.

Ũn mén ja tũ fag tó vẽnh jykre

25Ũn mén ja tũ fag tó ja ãjag tóg nĩgtĩ inh mỹ, ãjag tỹ rán ki. Hã ra ẽg Senhor pi(jé) fag to nén ũ tó ja nĩgtĩ'. Kỹ sóg to jykrén kỹ ãjag mỹ tag tó sór mũ, ha mẽ. Ẽg Senhor tóg inh jagãgtãn, kỹ tóg isar han, sỹ to jykrén há han jé. 26Kỹ sóg ẽg tỹ ti jagy vég tĩ tag to jykrén mũ. To jykrén kỹ tóg inh mỹ há tĩ, ãjag tỹ ũri nén han mũ tag tovãnh sór tũ nĩ jé. 27Ã mỹ prũ jẽ? Kỹ fi fón sór tũg nĩ. Ã mỹ prũ tũ jẽ? Kỹ prũg sór tũg nĩ gé. 28Ã tỹ ge ra prũg sór kỹ tóg há tĩ gé hã ra, Topẽ vĩ mranh ke tũ ã tóg nĩ, prũg kỹ. Kỹ ũn mén ja tũ fi mén kỹ tóg há tĩ gé sir. Topẽ vĩ mranh pijé'. Hã ra tóg jagy tĩnh mũ. Krĩ kufy ve jé ãjag tóg ke mũ, tag ki, ẽprã, ãjag prũg kỹ, ãjag mén kỹ ke gé. Hã ra tóg inh mỹ há tĩ vẽ, ãjag krĩ kufy tũ nĩ ti.

29Inh kanhkã', inh vĩ tag jẽmẽ ra, ha mẽ. Kurã tỹ ẽgno vỹ kãnhmar jun ke mũ. Hã kỹ ũn mén fi jé ũn mén ja tũ fi ri ke nĩ, ũn prũg ja tũ ri ke nĩ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

gé. Tag ki vẽnh jykre vẽ, fag tỹ jagnẽ mré nỹtĩg ti. Kãnhmar tóg tũ' henh ke mũ. 30Hã kỹ ũ tỹ tag ki fỹ mũ jé ũn fỹ tũ ri ke nĩ. Ũ tỹ tag ki mỹ sér nĩ jé ũn mỹ sér vãnh ri ke nĩ. Ũ tỹ nén ũ comprar he mũ jé ũ tỹ nén ũ comprar he tũ ri ke nĩ. 31Ũ tỹ ga kri tỹ nén ũ mág nĩ ẽn jé ũ tỹ nén ũ tũ ẽn ri ke nĩ. Tũg kãn jé tóg ke mũ, ẽg tỹ tag ki nén vég mũ ti.

32Nén ũ pir tóg inh mỹ há tĩ vẽ, hã vỹ: ãjag krĩ kuprã kỹ nỹtĩmnĩ, he mũ, ãjag tỹ nén ũ to krĩ kufy tũ nỹtĩ jé.

Ũn prũg tũ ẽn vỹ ẽg Senhor tũ ki rĩr tĩgtĩ, kỹ tóg: "ẽg Senhor mỹn mỹ há nĩ vỹ, sỹ nén han mũ ti?" he tĩ. 33Jãvo ũn prũg mũ vỹ ẽg tỹ tag ki nén vég tĩ ki rĩr nĩgtĩ, kỹ tóg: "inh prũ fi mỹn mỹ há nĩ vỹ, sỹ nén han mũ ti?" he tĩ gé. 34Kỹ tóg ẽg Senhor tũ ki rĩr tãvĩ han tũ nĩ sir, ũn prũ ẽn ti. Kỹ fi vỹ ge nĩgtĩ gé, ũn mén ter ja fi, ũn mén ja tũ fi ke gé. Ẽg Senhor tũ ki rĩr fag tóg nĩgtĩ, fag tỹ tỹ ti tũ tãvĩ nỹtĩ jé, fag tỹ ti tũ ki króm há han jé, fag tỹ nén ũ han kỹ, fag tỹ nén ũ to jykrén kỹ ke gé. Ũn mén mũ fi tóg hã ra ẽg tỹ tag ki nén vég tĩ ki rĩr nĩgtĩ, kỹ fi tóg: "inh mén mỹn mỹ há nĩ vỹ, sỹ nén han mũ ti?" he tĩ gé.

35Sỹ ãjag tũ to jykrén há han kỹ, hã kỹ sóg ãjag mỹ tag tó mũ. Inh pi(jé) ãjag mỹ vĩ tar han sór mũ', ãjag tỹ ti tỹ ãjag mỹ há tũ nĩ ẽn han jé'. Ãjag tỹ mũ há han kỹ tóg inh mỹ há tĩ, ãjag tỹ ẽg Senhor tũ ki rĩr há han kỹ, nén ũ tỹ ãjag kutãn tũ nĩ jé.

36Hẽn ri ke mũn ti ãjag kãmĩ ũ mỹ há tũ nĩ, ti kósin fi mén tũ nĩn kỹ. Hẽn ri ke mũn tóg fi mỹ vẽnhmỹ nỹ ve nĩ, fi panh mỹ ke gé. Hẽn ri ke mũn fi sanh há nĩ ha, hẽn ri ke mũn fi jagtar ke mũ, fi mén ke tũ to. Kỹ tóg jatun mỹ fi tỹ ã tỹ nén han sór mũ ẽn han mũ sir, fi panh ti. Há ti nĩ, fi mén ke ti. Topẽ vĩ mranh pijé'. 37Hẽn ri ke mũn ũ tóg to jykrén há han mũ hã ra, kỹ tóg fi mén sór tũ nĩ sir. Kỹ tóg tá krỹ nĩ, ã kósin fi ki rĩr ke ti. Kỹ tóg to jykrén mãn mũ ra tóg ti mỹ há tĩ, fi mén ke tũ ti. Tovãnh sór tũ ti nĩ. Kỹ tóg fi mén tũ nĩ sir. Tag vỹ há tãvĩ nĩ. 38Hã kỹ tóg ge nĩ, ha mẽ. Ti tỹ fi mén kỹ tóg há nĩ, ã kósin mén ja tũ fi. Ti tỹ fi mén tũ nĩn kỹ tóg há kãfór nĩ.

39Ũn tỹtá fag vỹ tỹ ãjag mén tũ nỹtĩ, ag rĩnrĩr nỹtĩn kỹ. Ũ fi mén ter kar kỹ fi hã ra ũ tỹ mén sór mũ kỹ fi tóg mén mũ sir, jatun mỹ. Fi mén mãn vẽ sir, Há ti nĩ. Hã ran jé tỹ ẽg Senhor mré ke nĩ, fi mén mãn ke ti. 40Fi tỹ mén mãn sór tũ nĩn kỹ tóg há kãfór nĩ sir, fi mỹ sér kãfór. Isỹ fag to jykrén hã vẽ. Hã ra sóg Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ nĩ, hã kỹ sóg ãjag mré to jykrén há han mũ gé.

Vẽnh kãggrá tỹ topẽ to vẽnh jykre

8 1Kỹ sóg ãjag mỹ vẽjẽn tó sór mũ gé. Ãjag mẽg tãnh kỹ ag tóg vẽnh kãggrá tỹ topẽ mỹ pũn vén tĩ, pũn kar kỹ ag tóg açougue ki ãjag mỹ vẽne he tĩ. Kỹ ãjag kãmĩ ũ tóg: "inh mỹ açougue ki mãn kỹ konh mỹ vỹ?" he tĩ, hã kỹ sóg ãjag mỹ kãmén sór mũ.

Hã ra ãjag kãmĩ ũ tóg: "ki kanhró ẽg nỹtĩ, to tar ẽg nỹtĩ," he tĩ. "Jatun mỹ ẽg tóg konh ke mũ," he ag tóg tĩ. Ẽg tỹ nén ũ to: "ki kanhró mág inh nĩ," hen kỹ tóg inh mỹ ẽg tỹ kãnhmar ũ to: "ti pi(jé) inh ri ke nĩ', ti kãfór inh nĩ," henh ha mẽ tĩ. Ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩnh ke vẽ. Ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩn kỹ ẽg

tóg jagnẽ mỹ nén ũ há tó tĩ, ẽg kar tỹ ki kanhrãn há han jé sir. 2Ẽg tỹ nén ũ to: “ki kanhró sóg nĩ, ã jãvo,” hen kỹ ẽg pi(jé) ki kanhrãn há han mũ ver'. 3Ẽg tỹ Topẽ to há nỹtĩn kỹ, kỹ tóg ẽg tỹ ti ki kanhrãn há han mũ sir Topẽ ti.

4Kỹ sóg ãjag mỹ vẽjẽn ẽn kãmén sór mũ, ag tỹ ón kỹ vẽnh kãggrá tỹ topẽ mỹ pũn tĩ ẽn ti. Nén ũ tũ vẽ ón kỹ vẽnh kãggrá tỹ topẽ ti. Pir ti nĩ, Topẽ ti. Topẽ ũ vỹ tũ nĩ. 5Nén ũ e to ag tóg ón kỹ: “Topẽ vẽ,” he tĩ, kanhkã tãn ũ ag to, ga tãn ũ ag to ke gé, Ũ tỹ ge vỹ e nỹtĩ, topẽ tỹ ge ti, Senhor tỹ ge ti. 6Hã ta tóg ẽg mỹ pir nĩ, Topẽ ti, ẽg jóg mág ti, ag jãvo. Nén kar han ja ti nĩgtĩ mỹr vẽnhmỹ, kỹ ẽg tóg ti hã ve sór mũ gé sir. Pir ti nĩ gé, ẽg Senhor ti, hã vỹ: Jesus Cristo, he mũ. Nén ũ kar vỹ nỹtĩ ti tugrĩn, kỹ ẽg ti tugnĩn krenkren ke mũ gé.

7Hã ra ẽg kãmĩ ũ ag tóg tag ki kagtĩg nỹtĩ ver. Tãg ti nĩ ver, ãjag tỹ ón kỹ vẽnh kãggrá tỹ topẽ tovãnh mũ ti, kỹ tóg ver ag mỹ e tĩ. Hã kỹ ón kỹ vẽnh kãggrá tỹ topẽ mỹ vẽjẽn pũn ja ẽn tóg tỹ vẽnh kãggrá tỹ topẽ ẽn tũ nĩ nẽji ag mỹ. Kỹ tóg ag tũ vẽjẽn ẽn ko kỹ tóg ag tỹ vẽnh kãggrá tỹ topẽ ẽn tũ ko ri ke nĩ sir ag mỹ. Kỹ tóg ag mỹ há tũ tĩ sir, ag tỹ tag to krój nỹtĩn kỹ ver. Kỹ tóg ag mỹ ag tỹ vẽjẽn to vẽnh kavénh ha mẽ tĩ.

8Ẽg pi(jé) vẽjẽn tugrĩn Topẽ to há nỹtĩ', ti to kórég nỹtĩ'. Ẽg tỹ ko tũ (hã) ra nén ũ tũ vẽ gé, vẽnh kãggrá tỹ Topẽ mỹ pũn ja ẽn ti. Vẽjẽn vẽ mỹr. 9Nén ũ kar vỹ tỹ ẽg tũ nĩ.

Hã ra ũn krój tóg hẽn ri ke mũn Topẽ vĩ mranh ke mũ, ẽg tugrĩn, ti tỹ ẽg tỹ ti mỹ nén ũ vẽnhmỹ to tar nỹtĩ nĩ ve nĩn kỹ. Kỹ tag han sór tũg nĩ. 10Ve ra ha. Tar ã tóg nĩ, ki kanhró ã tóg nĩ, vẽnh kãggrá tỹ topẽ vỹ tỹ nén ũ tũ nĩ ã mỹ. Hã kỹ ã tóg ti jo ĩn krẽm rã kỹ ko mũ sir, ti festa ti, ã mré ke ũ tỹ ti mỹ festa han kỹ. Nén ũ tũ vẽ vẽ. ã tỹ ti festa ko mũ ti. Hã ra ẽg mré Jesus ki rã kỹ jẽ ũ tóg tag to krój nĩ ver, kỹ tóg tá ã vég mũ sir, ã tỹ ti festa ko mũ ẽn kã. Kỹ tóg ã ve kỹ to jykrén mũ sir, ti festa ko sór jé, vẽnh kãggrá tỹ topẽ mỹ festa ẽn, ti mỹ pũn ja ẽn ti. Hã ra vẽnh kãggrá tỹ topẽ tóg ti mỹ tar nĩ, ũn krój mỹ, ti tỹ Jesus ki rã kỹ nĩ (hã) ra. 11Kỹ tóg ã tỹ ko mũ tugrĩn vãfor ke mũ sir, ũn krój nĩ ti. Ti jãvo ã tóg ki kanhró nĩ, hã ra tóg ã tugnĩn tũ' henh ke mũ, ũn krój nĩ ti. Hã ra Cristo tóg ti jagfy ter ja nĩgtĩ. 12Ã tỹ ti vĩ mranh hã vẽ sir, ã régre krój ẽn to. Ti vóg kónãn ã tóg mũ sir, ti krój nĩn kỹ. Hã ki ã tóg Cristo vĩ mranh mũ sir, mỹr, ha mẽ. 13Hã kỹ sóg tag han sór tũ nĩ. Inh irmão tỹ isỹ nén ũ nĩ ko to Topẽ vĩ mranh kỹ sóg nén ũ nĩ ko sór mãn ke tũ nĩ ha, ón kỹ vẽnh kãggrá tỹ topẽ mỹ pũn ja ẽn ti, ti tỹ mranh tũ nĩ jé sir, isugrĩn.

Paulo tỹ jãnkamy ve sór tũ

9 1Isỹ nén han mũ ve ra. Ẽprã ke ag tỹ inh mỹ nén tó mũ ẽn han sór tũ inh nĩgtĩ. Jesus hã vỹ inh fẽg, isỹ tỹ apóstolo jẽ jé. Ti ve inh mỹr, ẽg Senhor tỹ Jesus ti. Kỹ ãjag vỹ isugnĩn ẽg Senhor ki ge jẽg. Inh rãnhrãj kaja vỹ tỹ ãjag nỹtĩ. 2Hẽn ri ke mũn sóg ũ mỹ tỹ apóstolo tũ nĩ. Ãjag hã mỹ sóg tỹ apóstolo jẽ mỹr, ãjag tỹ inh vĩ mẽ tugrĩn ti ki ge kỹ. Hã ki tóg ve há tĩ, ẽg Senhor tỹ inh fẽg ja ti. 3Kỹ ũ tỹ kejẽn inh kato vĩ sór mũ mỹ sóg tag tó tĩ, ha mẽ. 4-5Jesus tỹ ũn vin mũ ũ ag ri ke inh nĩ, apóstolo ũ ag ri ke, ũ tỹ Jesus mré pygfa mũ ag ri ke, Pedro ri

ke ke gé, isỹ vẽjẽn to, inh prũ tũ to ag jykre han tũ ra. Ãjag prũ fag pére ag mũ tĩ, ag tỹ hẽn ra mũn kỹ. Isỹ ag ri ke ũ tỹ Jesus ki rã kỹ jẽ ũ fi tỹ prũg sór mũ ra sóg fi pére tĩg ke mũ vẽ gé, hã ra sóg ke sór tũ nĩ. Kỹ ag tóg ãjag jẽn ko tĩ, ag tỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ tó to. Isỹ ag ri kén ãjag jẽn ko sór mũ ra sóg konh ke mũ vẽ gé, hã ra sóg ko sór tũ nĩ. 6Inh nĩgé rãnhrãj ja kaja hã ko sór inh tĩ, Barnabé ti ke gé. Ẽg tỹ Topẽ vĩ tó tĩ ũ ag ri kén ẽg nĩgé rãnhrãj tovãnh sór mũ ra ẽg tóg tovãnh ke mũ vẽ, hã ra ẽg tóg rãnhrãj sór mũ. 7Ẽg tỹ Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽnh rãnhrãj nĩm kaja venh ken kỹ tóg há tĩ vẽ. Soldado jykre ri ke ti nĩ. Ag pi(jé) ãjag tũ ko tĩ', ag tỹ vẽnh génh han kỹ, soldado ag. Ãjag vẽnh génh hã to ag tóg vẽjẽn vég tĩ. Kỹ ũ tỹ uva ki rĩr tĩ vỹ ti kanẽ ko tĩ gé. Kỹ ũ tỹ ovelha ki rĩr tĩ vỹ fi leite kron tĩ gé. Hã kỹ tóg ẽg tỹ Topẽ vĩ tó to ganho ve sór mũ ra tóg há tĩ vẽ, hã ra ẽg tóg ve sór tũ nĩ.

8Ẽprã ke jykre ki ẽg tóg ẽg rãnhrãj pẽ to ẽg jẽn vég tĩ. Kỹ Topẽ vỹ tag tó ja nĩgtĩ. 9Moisés vỹ tag rán ja nĩ, ha mẽ. “Monh tỹ ẽkré jãnkre ki rãnhrãj kỹ ti jẽnky tógfĩn tũg nĩ, ti jẽn kamẽg tũg nĩ,” he ja ti nĩ, Topẽ vĩ rá ki. Topẽ mỹ monh hã to jykrén kỹ tag tó ja nĩ'? Vó. 10Ẽg to jykrén hã kỹ tóg tag tó ja nĩ. Ẽg hã to tóg rán kỹ nĩ, ẽg tỹ ẽg rãnhrãj to ẽg jẽn ve jé. Hã kỹ ũ tỹ ẽpỹ ki rãnhrãj mũ tóg to nén ũ ve sór mũ, hã jé tóg rãnhrãj jẽ nĩ. Ũ tỹ jãnkrég mũ vỹ to nén ũ ve sór mũ gé, ã rãnhrãj to. 11Isỹ ãjag mỹ kanhkã jykre tó kỹ tóg sỹ nén ũ krãn ri ke nĩ, kỹ sỹ ãjag ki nén ũ ve sór mũ ra tóg há tĩ vẽ, ijẽn jé, hã ra sóg ve sór tũ nĩ. 12Ũ ag tóg ãjag jẽn vég tĩ, Topẽ vĩ to. Kỹ tóg sỹ ag ri kén ãjag ki jãnkamy ve sór mũ ra há tĩ vẽ, sỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ tó vén kỹ. Hã ra sóg ãjag jẽn ve sór tũ nĩ. Inh jagtar ra tóg inh mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ, ũ tỹ isugrĩn Cristo kãme sér kato vĩ tũ nĩ jé, sỹ ti kaja ve tugnĩn Jesus to kórég tũ nĩ jé. Hã kỹ sóg ve sór tũ nĩ.

13Ũ tỹ Topẽ ĩn krẽm ti tũ ki rĩr tĩ ag vỹ tá ãjag jẽn vég tĩ gé, ag tỹ Topẽ mỹ nén vin tĩ ẽn tỹ. Kỹ ũ tỹ Topẽ mỹ nén ũ pũn tĩ ẽn vỹ ti ke ko tĩ gé. Ãjag mỹ tag mẽ ja tũ? 14Hã kỹ ẽg Senhor vỹ tag tó ja nĩgtĩ gé, hã vỹ: “ũ tỹ ti kãmén mũ ẽn vỹ tag to ãjag jẽn venh ke mũ,” he mũ. 15Hã ra sóg ãjag jẽn ve sór ja tũ nĩ. Kỹ sóg ve sór tũ nĩ gé, ũri, hã kỹ sóg ãjag mỹ rán mũ. Isỹ ijẽn to inh nĩgé tỹ rãnhrãj mũ hã to sóg tỹ ũn mág nĩnh mũ, kanhkã tá. Kỹ sóg tỹ tũ' he sór tũ nĩgtĩ. Iser jé tóg inh mỹ há tĩ, ũ tỹ inh mỹ Topẽ vĩ kajãm sór mũ (hã) ra.

16Jesus kãmén sóg tĩ. Inh rãnhrãj hã vẽ. Ti hã tóg inh mỹ tó, sỹ ti kãmén jé. Kỹ sóg ti tó tugrĩn tỹ ũn mág nĩnh ke tũ nĩ. Isỹ ti kãmén sór tũ ra Topẽ tóg inh vóg kónãn ke mũ vẽ, isỹ inh rãnhrãj han tũ nĩn kỹ. 17Topẽ tỹ inh mỹ: “ha kãmén,” he tũ nĩ ra sóg kanhkã tá to ganho venh ke vẽ vẽ, sỹ ti kãmén tĩ ti to. Hã ra tóg inh mỹ: “ha kãmén,” he ja nĩ, kỹ tóg sỹ ti rãnhrãj ki rĩr há han mũ ve sór mũ sir inh ki, Topẽ ti. 18Kỹ sóg kanhkã tá to ganho venh ke tũ nĩ, inh rãnhrãj ja to. Hã ra sóg ganho ve sór mũ tá. Hã kỹ sóg ẽprã ke ag ki sỹ nén ve sór mũ ẽn ve sór tũ nĩ, ijẽn jé. Ãjag tỹ inh mỹ nén vin ke ti ve sór tũ inh nĩ. Véké sóg ãjag mỹ tó tĩ, Topẽ vĩ ti, vẽnh kar mỹ ke gé. Ãjag tỹ inh mỹ kajãm tũ ra tóg inh mỹ há tĩ. Kỹ sóg tag hã to kanhkã tá inh ganho ti venh ke mũ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ũn e tỹ Jesus ki ge kỹ tóg Paulo mỹ há tĩ

19 Ũ pi(jé) inh kri ke nĩ'. Ge ra sóg vẽsỹ vẽnh kar krẽm ke han, vẽnh kar tỹ
inh patrão ri ke nỹtĩ jé. "Hẽn ri ke mũn ũ tóg Jesus ki rã sór mũ, isỹ tỹ ti krẽm
ke nĩn kỹ," he sóg tĩ. Hã jé sóg vẽsỹ ag krẽm ke han tĩ, ũ tỹ ti ki ge mũ ag e nỹtĩ
jé, isugrĩn. 20 Judeu ag tugnĩn sóg vẽsỹ Judeu han tĩ, Judeu ag tỹ Jesus ki ge
jé. Isỹ ag jykre han sór tũ ra inh han ke tũ nĩ vẽ, hã ra sóg han sór tĩ, isỹ ag to
há nĩn kỹ. Kỹ sóg Judeu jykre han mũ ag tugrĩn ag jykre han tĩ, ũ tỹ ag jykre
han mũ ag tỹ Jesus ki ge jé, isugnĩn. 21 Kỹ fóg ag vỹ Judeu jykre han tũ nĩgtĩ,
kanhgág ag ke gé. Kỹ sóg fóg ag tugrĩn fóg jykre han tĩ, kanhgág ag tugnĩn sóg
kanhgág jykre han tĩ, ag tỹ isugrĩn Jesus ki ge jé. Inh pi(jé) Topẽ jykre tovãnh
mũ hã ra'. Cristo jykre han sóg tĩgtĩ mỹr. Judeu jykre hã tovãnh inh tĩ, fóg to,
kanhgág to ke gé. 22 Kỹ sóg ũn krój ag mỹ komẽr hã vĩ tĩ, ag tỹ isugnĩn Jesus to
vãsãnsãn mãn jé. Isỹ ũn jykre ve kỹ sóg ti jykre ri ke han tĩ, ag tỹ Jesus ki ge jé,
isugrĩn. 23 Tag kar han sóg tĩ, Jesus kãme tugnĩn, isỹ ti mré ti rãnhrãj ki rĩr jé.

24 Ha mẽ, ũn e tóg corrida han tĩ, hã ra ũn pir tóg ganhar ke tĩ inhhã. Ag ri ke
han nĩ. Vãsãn ra, ãjag tỹ ganhar ken jé, Jesus tỹ ẽg mỹ nén ven ke ti. 25 Ha vé, ũ
tỹ torneio han tĩ ag vỹ to jykrén mág tĩ, kỹ ag vãkrég tĩ gé, ag tỹ ganhar ken jé.
Ẽprã jykre ki ag tóg ganhar ke sór tĩ, hã jé ag vãkrég tĩ, ti tỹ kãnhmar tũ' he mũ
ra, ag ganho ti. Hã ra ẽg tóg kanhkã tá ẽg ganho venh ke mũ, ũ tỹ tũg ke vãnh
ẽn ti. 26 Ge sóg tĩ gé, sỹ corrida ri ke han kỹ. Pétẽm sór inh nĩ, to krónh ke tũ sóg
nĩ. Rárá ri ke han sóg tĩ to. Inh pi(jé) véké rárá tĩ'. 27 Vẽnh hã to rá sóg tĩ, kỹ sóg
isỹ nén to én mũ ẽn han ke tũ nĩ. Inh mỹ Topẽ tỹ inh fón ha mẽ tóg tĩ, isỹ ãjag
jyvẽn kar kỹ vẽnh jykre pãno han kỹ. Hã kỹ sóg vẽso rá tĩ, sỹ han tũg jé.

Ẽg jo ke ag to jykrén nĩ

10 1 Inh kanhkã', tag jẽmẽ ra, ãjag tỹ ki kanhrãn jé. Ẽg jóg'jóg ve ag vỹ
Moisés mré mũ ja nĩgtĩ. Kanhkã góg ẽn krẽm ag tóg mũ kãn ja nĩgtĩ,
kỹ ag tóg goj kusũg nig ẽn kafã ra pa kãn ja nĩgtĩ gé. 2 Ẽg vẽnh kygpe ri ken
hã vẽ, ag tỹ kanhkã góg krẽm mũ ja ti, ag tỹ goj kusũg nig kafã ra pa ja ti ke
gé. Ẽn kã Moisés vỹ ag jãmĩ tĩg ja nĩgtĩ, Jesus tỹ ẽg ki rĩr nĩ tag ri ke. 3 Kỹ ẽg
jóg'jóg ve ag tóg kanhkã tá vẽjẽn ko kãn ja nĩgtĩ gé, 4 kanhkã tá goj tỹ ẽganẽ
ki kronkron kãn ja ag tóg nĩgtĩ gé, kanhkã tá goj tỹ vẽnh kanẽ ti. Pãró tá ag
tóg goj ve ja nĩgtĩ, hã ra tóg tỹ kanhkã tá ke nĩ ja nĩgtĩ. Cristo to ken hã vẽ. Ti
hã vỹ ag mré tĩ ja nĩgtĩ. Kỹ tóg ag mỹ goj ẽn ven ja nĩgtĩ. 5 Ge ra Topẽ tóg ẽg
jóg'jóg ve ag to jũ kãn ja nĩgtĩ, kỹ ag tóg kãgter kãn ja nĩgtĩ, ga kóreg ẽn tá. Hã
ra tóg ũn pipir ag hã to há ja nĩgtĩ, Topẽ ti, kỹ ag hã tóg krenkren ja nĩgtĩ, ũn
pipir ẽn ag. 6 Hã ra tóg rán kỹ nĩ, ẽg tỹ tỹ vẽnh kanhrãn jé, ẽg tỹ nén ũ kóreg
to én tũ nĩ jé. To én ja ag tóg nĩgtĩ, ẽg jóg'jóg ve ag, kỹ ẽg tag han ke tũ nĩ.

7 Hã kỹ ón kỹ vẽnh kãggrá tỹ topẽ nón mũ sór tũg nĩ. Tag han ja ag tóg nĩgtĩ gé,
ẽg jóg'jóg ve ag. Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, hã mẽ. "Povo kar vỹ nĩgnĩ mũ sir, ag tỹ

vẽnh kãggrá tỹ topẽ to festa ko jé, ag kronkron jé sir, ag tỹ kar kỹ vẽnh gringrén jé fag mré," he ja tóg nĩgtĩ, Topẽ vĩ rán ki. Hã to Topẽ tóg ag to jũ ja nĩgtĩ gé.

8 Kỹ ẽg ũn mén tũ fag mré nỹnh ke tũ nĩ gé. Tag han ja ag tóg nĩgtĩ gé, ẽg jóg'jóg ve ag, kỹ kurã pir ki ũ tỹ 23 mil (ke) ag vỹ kãgter ja nĩgtĩ, Topẽ tỹ ag tũg kỹ. 9 Kỹ ẽg Topẽ to: "ti hỹn iso jũnh ke tũ nĩ, sỹ ti vĩ mranh mũ ra," henh ke tũ nĩ gé. Ke ja ag tóg nĩgtĩ gé, ẽg jóg'jóg ve ag, kỹ pỹn tóg ag kãgtén ja nĩgtĩ, Topẽ tỹ ag to jũn kỹ. 10 Kỹ ẽg Topẽ to vĩ kónãn ke tũ nĩ gé. Ke ja ag tóg nĩgtĩ gé, ẽg jóg'jóg ve ag, kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg ag kãgtén ja nĩgtĩ.

11 Hã ra Topẽ tóg ag vóg kónãn, ẽg tỹ ag to vẽnh kanhrãn jé. Hã jé tóg rán kỹ nĩ gé, ti tỹ to ẽg jyvẽn jé. Ẽg hã mỹn kakó nĩ, kurã tỹ ẽgno ti. 12 Hã kỹ vẽso jykrén. Ã tĩg há han kỹ, ã tỹ ti vĩ mranh tũg kỹ tóg há tĩ. Hã jé vẽnh ki rĩr, ã tỹ prãnh ke tũ nĩ jé. 13 Nén-Kóreg vỹ ẽg krĩn sór mũ, ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh jé. Hã ra tóg ẽprã ke jykre ki ẽg krĩn sór tĩgtĩ, Japo ti. Kỹ Topẽ tóg ti vég tĩ, kỹ tóg ẽg ki rĩr tĩ. Kỹ tóg kejẽn ti mỹ: "gen kỹ," he tĩ sir, ti tỹ ẽg kutãn tãvĩ han mũ ra ẽg tỹ hẽ ri ke tũ nĩ jé. Kỹ tóg ẽg tar han ke mũ gé, ẽg tỹ Nén-Kóreg tỹ ẽg krĩn kónãn mũ ra ti kato tẽ jé, ẽg tỹ ti mỹ: "hej," he tũ nĩ jé.

Vẽnh kãggrá tỹ topẽ jykre han sór tũg nĩ

14 Inh krẽ', tag tugrĩn vẽnh kãggrá tỹ topẽ tovãnh pẽ han nĩ, ve sór tũg nĩ. 15 Ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ, hã kỹ ẽg tỹ Jesus jamĩ ko tĩ ẽn to jykrén nĩ, ha mẽ. 16 Ẽg tỹ Cristo ter ja mĩ ẽkrén kỹ ẽg tóg kron tĩ, ti kyvénh ri ke ẽn ti. Copa ẽn to Jesus tóg Topẽ mré vĩ há han ja nĩgtĩ, ag tỹ kron jé. Kỹ ẽg tóg to Topẽ mré vĩ kar kỹ kron tĩ sir. Ẽg tỹ kron kỹ ẽg tóg tỹ ti mré ke nỹtĩ sir, ẽg tỹ ti kyvénh ri ke ẽn kron kỹ. Kỹ ti jamĩ vỹ ge nĩgtĩ gé. Kupãn kỹ ẽg tóg ko tĩ, Cristo tỹ ẽg mỹ tón kỹ. Ẽg tỹ kon kỹ ẽg tóg tỹ ti mré ke nỹtĩ gé sir, ẽg tỹ ti nĩ ri ke ẽn kon kỹ. 17 Ti jamĩ vỹ pir nĩ, kỹ ẽg tóg ko kãn kỹ ẽg tóg tỹ ũn pir nỹtĩ gé, ti mré, ẽg e hã ra. Jesus jamĩ ko to vẽnh jykre hã vẽ.

18 Kỹ povo tỹ Israel ag to jykrén nĩ gé, ha mẽ, Israel krẽ ag to. Topẽ mỹ ag tóg nén ũ pũn tĩ, ti pũn jafã kri. Pũn kỹ ag tóg ko tĩ gé. Ag tỹ kon kỹ ag tóg tỹ ag tỹ ũn mỹ pũn mũ ẽn mré ke nỹtĩ gé sir, ẽg tỹ tỹ Jesus mré ke nỹtĩ ri ke. 19-20 Kỹ ón kỹ vẽnh kãggrá tỹ topẽ to jykrén nĩ gé, ha mẽ. Ag tỹ vẽnh kãggrá tỹ topẽ mỹ nén ũ pũn kỹ ag tóg Nén-Kóreg ag hã mỹ pũn tĩ. Ag pi (jé) Topẽ pẽ mỹ pũn tĩ'. Hã kỹ tóg inh mỹ há tũ nĩ, ãjag tỹ tỹ Nén-Kóreg ag mré ke nỹtĩn kỹ, ãjag tỹ ag tũ kon kỹ ke gé.

Inh pi(jé) ãjag mỹ: "vẽnh kãggrá tỹ topẽ vỹ nỹgtĩ, kỹ ag tỹ ag mỹ pũn mũ ẽn vỹ tỹ nén ũ nĩ," he sór tĩ'. Nén ũ tũ vẽ, Topẽ tũ vẽ, ón kỹ vẽnh kãggrá tỹ topẽ ti. 21 Hã ra tóg vẽnhmỹ nĩ, ãjag tỹ ẽg Senhor tỹ copa ki ke kron kar kỹ Nén-Kóreg tỹ copa ki ke kron kỹ ke gé. Vẽnhmỹ ti nĩ, ãjag tỹ ẽg Senhor jẽn ko kar Nén-Kóreg ag jẽn kon kỹ ke gé. 22 Ẽg tỹ Nén-Kóreg ag tũ kon kỹ ti hẽn ri ke mũn ẽg to jũnh ke mũ, ẽg Senhor ti. Ti tỹ ẽg to jũ nĩn kỹ tóg vẽnhmỹ nĩ. Ẽg pi(jé) ti tỹ hẽ ri kenh mũ'. Hã kỹ ón kỹ vẽnh kaggrá tỹ topẽ ve sór tũg nĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ẽg régre tugrĩn ẽg kejẽn konh ke tũ nĩ

23Hã ra ãjag tóg inh mỹ: “isỹ nén han sór mũ ẽn han jé sóg ke mũ, pi(jé) kórég nĩ',” he sór mũ. Há ti nĩ vẽ, tag ti. Hã ra ẽg tỹ nén han mũ ũ tóg ẽg mỹ nén ũ há han tũ nĩgtĩ. Nén ũ kar han há ẽg tóg tĩ vẽ, hã ra ẽg tỹ nén han mũ ũ tóg ẽg tar han ke tũ nĩ, Jesus to. 24Kỹ ã tũ to jykrén tãvĩ han tũg nĩ, ã régre tũ to jykrén nĩ gé, ti mỹ há nĩ jé, ha mẽ. 25Kỹ ã tỹ nén ũ tãnh jafã ki nén ũ nĩ kajãm sór nĩn kỹn há tĩ, kỹ ag mỹ: “ũ mỹ ón kỹ vẽnh kãggrá tỹ topẽ mỹ ti nĩ tag pũn ja tũ?” he tũg nĩ. Jẽmẽ tũg nĩ, jatun mỹ komnĩ. 26Topẽ tũ vẽ, ga ti, ga kri ke kar ti ke gé, hã kỹ jatun mỹ komnĩ. 27Kejẽn ũ tỹ Jesus ki rã tũ ũ vỹ ã mỹ: “inh mré jẽn kãtĩg,” he mũ sir. Ã tĩg sór kỹ ã tóg tĩg mũ, kỹ ã tóg nén ũ kar konh ke mũ. Ti ki jẽmẽ tũg nĩ, ũ tỹ hẽn ri ke mũn ón kỹ vẽnh kãggrá tỹ topẽ mỹ nén ũ pũn ja ti, ã tỹ jatun mỹ ko jé. 28Hẽn ri ke mũn ũ tóg sir ã mỹ: “vẽjẽn tag ũ pũn ag, ón kỹ vẽnh kãggrá tỹ topẽ mỹ,” he mũ. Kỹ ko tũg nĩ sir, ti tugrĩn, ũ tỹ ã mỹ tó mũ tugnĩn, ti tỹ ã to jykrén kónãn tũ nĩ jé. 29Ã pi(jé) to jykrén mũ vẽ', hã ra ti hã tóg to jykrén mũ, hã kỹ tóg ã mỹ tó mũ. Há tũ ti nĩ inh mỹ, ũ tỹ iso jykrén kónãn kỹ, isỹ nén ũ tỹ inh mỹ kórég tũ han to. 30Topẽ mỹ sóg vẽjẽn ẽn to vĩ há han ja nĩgtĩ. Kỹ ũ tỹ tag to iso vĩ vĩ he mũ ra tóg inh mỹ kórég nĩ, sỹ Topẽ mỹ vĩ há han ja ẽn to. Hã kỹ sóg ko sór tũ nĩ, ũ tỹ iso jykrén kónãn sór kỹ.

31Hã kỹ Topẽ hã mỹ nén kar han nĩ, vẽnh kar tỹ Topẽ jykre há nĩ ve jé. Ã jẽn kỹ ti jykre ki jẽn nĩ. Ã kron kỹ ti jykre ki kron nĩ. Ã tỹ nén ũ han kỹ ti jykre hã ki han nĩ gé, vẽnh kar tỹ ti jykre há nĩ ve jé. 32Ũ tỹ ã tugrĩn Topẽ to jũ tũ nĩ jén há tĩ, Judeu ag, fóg ag, kanhgág ag, Topẽ tũ ag ke gé, ũ tỹ ẽg mré ke ag. Kỹ vẽnh jykre há hã han nĩ. 33Ke sóg tĩ gé. Vãsãn sóg tĩ, vẽnh kar tỹ iso há nỹtĩ jé. Hã jé sóg isũ ki rĩr tãvĩ han tũ nĩgtĩ. Vẽnh kar tũ ki rĩr inh tĩ, ag tỹ Jesus ki ge jé.

11 1Inh jykre han sórmnĩ, isỹ Jesus jykre han ri ke.

Ũn tỹtá fag jykre

2Hỹ, ãjag mỹ sóg vĩ há han sór mũ mỹr. Isỹ ãjag mỹ nén tó mũ ẽn to jykrén kãn ãjag tóg mũgtĩ mỹr'. Isỹ ãjag kanhrãn ẽn ki króm sór ãjag tóg tĩ. 3Hã kỹ sóg nén ũ ki ãjag kanhrãn sór mũ sir, ha mẽ. Cristo vỹ tỹ ag kri ke nĩ, kỹ ag vỹ tỹ ãjag prũ fag kri ke nỹtĩ, kỹ Topẽ vỹ tỹ Cristo kri ke nĩ gé. 4Kỹ ag kãmĩ ũ tỹ kur tỹ vẽnh kri fón kỹ Topẽ mré vĩ kỹ tóg há tũ nĩ, ti tỹ kur tỹ vẽnh kri fón kỹ jẽn kỹ Topẽ vĩ tón kỹ. Ti mỹ'ãg vẽ sir. 5Ũn tỹtá fag tỹ hã ra kur tỹ vẽnh kri fón tũ ra Topẽ mré vĩ kỹ tóg há tũ nĩ. Fag tỹ kur tỹ vẽnh kri fón tũ ra Topẽ vĩ tó kỹ fag tóg ãjag kri ke ẽn mỹ'a han mũ sir, kỹ tóg fag mỹ'a tĩ gé sir, fag krĩ kator ri ke ti nĩ sir. 6Hã kỹ tóg fag tỹ vẽnh kri fón sór tũ kỹ fag krĩ kator ri ke nĩ. Hã ra tóg fag mỹ'a tĩ, fag gãnh ronh ke to, fag krĩ kator nĩnh ke to. Hã kỹ tóg há tĩ gé, fag tỹ kur tỹ vẽnh kri fón ti. 7Hỹ, hã vẽ. Ag kãmĩ ũ tóg kur tỹ vẽnh kri fón ke tũ nĩ, ti tỹ tỹ Topẽ ri ke nĩn kỹ, ẽg tỹ ti tugrĩn Topẽ tỹ ti kri tỹ ũn mág nĩ ven kỹ. Hã ra ẽg tóg ũn tỹtá fag hã tugrĩn ẽg tóg ag tỹ fag kri tỹ ũn mág nỹtĩ vég tĩ. 8Ha vé, Topẽ pi(jé) ũn ve fi tỹ ũn ve ti han ja nĩ'. Ũn

ve tỹ tóg fi han ja nĩ mỹr. 9Kỹn pi(jé) fi tugrĩn ti han'. Ti hã tugnĩn tóg fi han. 10Hã kỹ ũn tỹtá fag tóg kur tỹ vẽnh kri fón ke mũ, fag tỹ tỹ ag krẽm ke nỹtĩn kỹ. Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag tóg fag tỹ tỹ ag tũ nỹtĩ ki kanhró nỹtĩ sir, kur ẽn to. 11Hã ra ẽg kar vỹ ẽg Senhor ki ge kỹ nỹtĩ. Ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ũn tỹtá fag pi(jé) ãjag pir mỹ tỹ nén ũ nỹtĩ'. Ag mré ke fag nỹtĩ. Kỹ ag pi(jé) ãjag pir mỹ tỹ nén ũ nỹtĩ gé'. Fag mré ke ag nỹtĩ gé. Jagnẽ ki rĩr ẽg tóg tĩ ha. 12Hỹ, ũn tỹtá fi vỹ tỹ ti ki han kỹ nĩ. Hã ra ag kar tóg fag ki mur tĩ sir, jãvo ẽg kar vỹ tỹ Topẽ tỹ há (r) kar nỹtĩ.

13Kỹ to jykrén, ãjag. Há tũ tóg nĩ, ũn tỹtá fag tỹ kur tỹ vẽnh kri fón tũ ra Topẽ mré vẽmén kỹ. 14Fag kar vỹ kur tỹ vẽnh kri fón tĩ, ẽg mré ke tũ fag mré hã. Hã kỹ ẽg vẽsóg ki ki kanhró nỹtĩ, vẽnh jykre tag ti. Há ti nĩ mỹr.

Ag mỹ'a tóg tĩ, ag gãnh téj ti. Vẽsóg ki ẽg tag to jykrén tĩ. 15Hã ra tóg fag mỹ sér tĩ, fag gãnh téj ti. Hỹ, fag gãnh vỹ tỹ fag krĩ kri fón ja ri ke nĩ. 16Hẽn ri ke mũn ãjag kãmĩ ũ mỹ tóg há tũ nĩ hã ra, fag krĩ kri fón ja ti. Kỹ tag to jykrén nĩ, ha mẽ: ã tỹ kri fón sór tũ tag pi(jé) tỹ ẽg jykre nĩ'. Topẽ tũ fag jykre pijé'. Igreja kar ki fag tóg kur tỹ vẽnh kri fón tĩ, ha mẽ. Kỹ igreja krẽm ẽg mỹ'a han sór tũg nĩ.

Santa Ceia to vẽnh jykre

(Mt 26.26-28; Mc 14.22-24; Lc 22.17-20)

17Kỹ sóg nén ũ ki ãjag mỹ vĩ há han ke tũ nĩ gé. Ãjag jykre ũ tóg há tũ nĩ, ha mẽ. Ãjag vẽnh mãn kỹ ãjag nẽji, Jesus jamĩ ko kỹ ãjag nẽji jagnẽ jẽn vóg tĩ, kỹ ãjag nẽji jagnẽ kókég tĩ sir. 18Ãjag vẽnh mãn kỹ ãjag nẽji jagnẽ kato tẽ tĩ, vẽnh kãpãm kỹ, kỹ tóg inh mỹ ki hã ke ve nĩ, sỹ to jykrén kỹ. Ãjag kãmĩ ũ hỹn vẽnh kãpãm sór tĩ, he sóg tĩ. 19Hỹ, há ti nĩ vẽ, ãjag tỹ vẽnh kãpãm kỹ nỹtĩn kỹ. Kỹ ũn jykre há ag vỹ vẽnh ven ke mũ, ãjag kãmĩ.

20Kỹ, ãjag vẽnh mãn kỹ ãjag pi(jé) ẽg Senhor jamĩ ko tĩ', Santa Ceia he mũ ẽn ti'. 21Tỹ festa han kỹ ãjag kar nẽji vẽnh fãn hã jé ko tĩ, ãjag fór sór kỹ. Tá jun kỹ ãjag nẽji kãnhmar ko tĩ. Kỹ ũ ag nẽji vẽnh fãn tĩ, vinho kron kỹ ag nẽji tỹ pépév tĩ, jó ũ ag tóg kókĩnkĩr tĩ sir, ũ tỹ kãnhmar tá junjun mũ ag tỹ ag tũ kaggran kỹ. 22Ha mẽ, vẽnhmỹ ti nĩ. Topẽ mré ke ag to é he mũ ve ãjag tóg nỹtĩ mỹr', ãjag tỹ ag tũ kaggran kỹ. Ũn jagtar ag mỹ'a han ãjag tóg mũ mỹr', ãjag tỹ ag jẽn kaggran kỹ, ag junjun to hã. Tag tỹ inh hỹn hẽ ri kenh mũ? Inh mỹ ãjag mỹ vĩ há han ke mũ', tag to'? Vó', kenh ke tũ inh nĩ. Kórég ti nĩ, ãjag tỹ han mũ tag ti. Ãjag ĩn hã tá vẽjẽn tỹ vẽnh fãn nĩ.

23Ha mẽ, ẽg Senhor tóg inh mỹ tó ja nĩ, sỹ ãjag mỹ tó mũ ti, ẽg tỹ ti ter to jykrén kỹ tag han jé, ha mẽ. Kuty ẽn kã, Judas tỹ pã'i ag mỹ ẽg Senhor tỹ Jesus tó ja ẽn kã ẽg Senhor tóg ẽmĩ mãn ja nĩgtĩ, Jesus ti. 24To tóg Topẽ mré vĩ ja nĩgtĩ. Kupãn kỹ tóg ag mỹ: “inh hã vẽ,” he ja nĩgtĩ. “Ãjag jagfy sóg ter ke mũ. Kỹ inh mĩ ẽkrén nĩ, ãjag tỹ pão tag kon kỹ,” he ja tóg nĩgtĩ. 25Ag tỹ ko kar kỹ tóg copa mãn ja nĩgtĩ gé sir. Kỹ tóg ag mỹ: “copa ki jẽ tag vỹ inh kyvénh ri ke nĩ,” he ja nĩgtĩ. “Inh jykre tãg to ken hã vẽ, isỹ inh kyvénh tugrĩn ãjag mỹ vẽnh pãte fón jé. Kỹ inh kyvénh tỹ inh ki kutẽ mũ ẽn mĩ ẽkrén nĩ, ãjag tỹ copa kãkã

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

nĩ tag kron kỹ," he ja tóg nĩgtĩ gé. 26Hã kỹ ẽg tỹ ẽmĩ ẽn kon kỹ, ẽg tỹ copa kãkã nĩ ẽn kron kỹ ẽg tóg sir ẽg Senhor ter ti tó tĩ. Tag han ẽg tĩ, ti kãtĩg ken jo.

27Hã kỹ vẽnh jykre kórég ki ẽmĩ ẽn ko sór tũg nĩ, copa kãkã nĩ ẽn kron kónãn sór tũg nĩ gé, ẽg Senhor tũ ti. Ke tũ nĩ mũ ra tóg ẽg tỹ ti ter to é he ri ke nĩ, ẽg tỹ ti kyvénh kutẽ to é he ri ke ti nĩ, ẽg tỹ ẽg jykre kórég ra kron kỹ. 28Hã kỹ ẽg jé ẽg jykre tugnỹm. Tugnỹm kar kỹ, ti há nĩ ve kar kỹ ẽg tóg ẽmĩ ẽn konh mũ, copa kãkã nĩ ẽn kron ke mũ gé. 29Ẽg tỹ ón kỹ ko sór kỹ, ón kỹ kron sór kỹ, ti tỹ ẽg mỹ vẽjẽn ũ ri ke nĩn kỹ Topẽ tóg ẽg vóg kónãn ke mũ sir, ẽg tỹ ẽmĩ ẽn to ẽg Senhor ter mĩ ẽkrég tũ nĩn kỹ. Kỹ ẽg tóg Topẽ tỹ ẽg vóg kónãn hã jé tỹ nén ũ tũ han kỹ ko' he mũ, kron' he mũ gé sir. 30Ãjag tỹ Jesus jamĩ ko to vẽnh ki rĩr há han tũ nỹtĩn kỹ, hã kỹ ũ ag tóg krónhkrój nỹtĩ, ãjag kãmĩ, kỹ ũ ag tóg kaga nỹtĩ, kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg kãgter huri ke gé. 31Ha vé, ẽg tỹ ẽg jykre tugnỹm kỹ ti mỹ tó kỹ tóg ẽg mỹ vẽnh pãte fón ke mũ. Kỹ tóg ẽg jykre tugnỹm mãn ke tũ nĩ sir, ẽg vóg kónãn ke tũ tóg nĩ gé, ẽg Senhor ti. 32Hã ra tóg kejẽn ẽg vóg kónãn tĩ. Ẽg Senhor tỹ ẽg kanhrãn sór vẽ, ti tỹ ẽg tỹ kygnẽ to ẽg vóg kónãn kỹ, ti tỹ ẽg vãm tũ nĩ jé, ũ tỹ ti vĩ mranh mũ ag mré hã.

33Inh kanhkã', tag to jykrén, kỹ jagnẽ jãvãnh nĩ, ãjag tỹ vẽjẽn tỹ Santa Ceia ko sór kỹ. 34Ãjag kãmĩ ũ kókĩr nĩn kỹ tóg ã ĩn tá ã jẽn tỹ vẽnh fãn ke mũ, ke tũ nĩ mũ ra tóg ãjag vóg kónãn ke mũ, ẽg Senhor ti, ãjag tỹ vẽnh mãn kỹ vẽnh fãnfãn kỹ.

Sỹ ãjag mỹ nén tónh ke ũ tóg nỹtĩ ke gé, hã ra sóg rán ke tũ nĩ. Sỹ ãjag mré nĩnh ken kỹ sóg ãjag mỹ kãmén ke mũ.

Topẽ vỹ ẽg tar han mũ, ti kuprĩg tỹ

12 1Kỹ sóg ãjag mỹ Topẽ kuprĩg tỹ ẽg krĩn ke tag tó sór mũ, ãjag tỹ inh ki jẽmẽn kỹ. Kejẽn tóg nén ũ to ẽg tar han tĩ, ẽg tỹ han jé, Topẽ kuprĩg ti. 2Ha vé, vãsỹ, ãjag tỹ Jesus ki ge tũg ki ãjag tóg ón kỹ vẽnh kãggrá tỹ topẽ nón mũ ja nĩgtĩ gé. Vĩ vãnh ti nỹtĩ, vẽnh kãggrá tỹ topẽ ti, hã ra Japo vỹ ãjag tỹ ag ki rã han ja nĩgtĩ. 3Hã kỹ sóg tag to ãjag kanhrãn sór mũ, ha mẽ. Topẽ kuprĩg tỹ ẽg krĩn kỹ ẽg pi(jé) Jesus to: "Nén-Kórég ag pã'i mág," he tĩ'. Jãvo ẽg tỹ Jesus mỹ: "ẽg Senhor," hen kỹ Topẽ kuprĩg tóg ẽg krĩn mũ sir, ke tũ nĩ mũ ra ẽg ti mỹ: "ẽg Senhor," he vãnh nĩ sir.

4Kỹ Topẽ kuprĩg vỹ tỹ ũn pir nĩ, hã ra tóg ẽg tar han tĩ, nén ũ kar to. Vyrmỹ tóg ẽg tãn tĩ', ẽg tãn tĩ' he tĩ. 5Kỹ ẽg rãnhrãj vỹ e nỹtĩ gé, ẽg kar vỹ vyrmỹ rãnhrãj nỹtĩ gé, hã ra tóg pir nĩ, ẽg Senhor ti, ũ tỹ ẽg mỹ vẽnh rãnhrãj nĩm tĩ ti. 6Kỹ ẽg tỹ ti jykre ki nén ũ hyn han mũ vỹ e nỹtĩ, hã ra tóg pir nĩ, Topẽ ti, ũ tỹ ẽg tar han mũ ti.

7Kỹ Topẽ kuprĩg vỹ ẽg tar han kãn tĩ sir, kỹ tóg ũ tỹ nén ũ to tãn kỹ nĩ han tĩ, jó tóg ũ tỹ nén ũ ũ to tãn kỹ nĩ han tĩ gé, ẽg kar tỹ jagnẽ mỹ nén ũ há han jé, ẽg tỹ nén ũ to tar nỹtĩ ẽn tỹ. 8Hã kỹ Topẽ kuprĩg tóg ũ tar han tĩ, ti tỹ ẽg mỹ ti vĩ kãmén há han jé sir. Ũ tar han tóg tĩ gé, ti tỹ Topẽ vĩ ki nén ũ kar ki kanhró nĩ jé. 9Kỹ Topẽ kuprĩg tóg ũ tar han tĩ, ti tỹ ti ki fé mág to. Ũ tar han tóg tĩ gé, ti tỹ ũn kagyga tỹ há' he jé, Topẽ kuprĩg ẽn ti mỹr. 10Ũ tar han tóg tĩ gé, ti tỹ ẽg tỹ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

nén han vãnh han jé, ũ tar han tóg tĩ, ti tỹ ẽg jyvẽn há han jé, kỹ tóg ũ tar han tĩ, ti tỹ: “tag vỹ tỹ vẽnh jagrẽ há nĩ, tag vỹ tỹ vẽnh jagrẽ kórég nĩ,” he jé. Ũ tar han tóg tĩ, ti tỹ ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg ki Topẽ mré vẽmén jé, kỹ tóg ũ tar han tĩ, ti tỹ ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg mẽ kỹ ẽg vĩ ki tó jé sir. 11Hã ra tóg pir nĩ, Topẽ kuprĩg ti. Ti pir nĩ ra tóg nén ũ e tag hyn han tĩ, kỹ tóg to ẽg tar han tĩ. Ti hã ne to jykrén kỹ: “tag tar han jé sóg ke mũ, tag to, jó sóg ũ ẽn tar han ke mũ, ẽn to,” he tĩ'. Kỹ tóg vyrmỹ ũ tar han', vyrmỹ ũ tar han' he tĩ sir.

Nén ũ pir ri ke ẽg nỹtĩ, ẽg jagrẽ pir nĩn kỹ

12Ẽg há to jykrén nĩ, ha mẽ. Ẽg há vỹ tỹ ũn pir nĩ, hã ra ẽg há ki nỹtĩ vỹ e nỹtĩ, ẽg pẽn, ẽg nĩgé, ẽg nĩgrẽg, ti kar ti. Kỹ ẽg há ki nỹtĩ kar vỹ tỹ ẽg há nĩ sir. Nén ũ pir vẽ sir, ti e nỹtĩ ra, ti tỹ ẽg ki nỹtĩ kar nĩn kỹ. Tag ri ke ẽg nỹtĩ gé. Cristo há ri ke ẽg nỹtĩ, ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. 13Topẽ kuprĩg vỹ tỹ ũn pir nĩ, kỹ ẽg kar vỹ kygpe kỹ nỹtĩ, ti kuprĩg tỹ, hã vỹ: Cristo há pir, he mũ. Ẽg kãmĩ ũ ag tóg tỹ povo tỹ Israel ag ki ke nỹtĩ, ũ ag tóg tỹ povo ũ ag ki ke nỹtĩ gé, ũ ag tóg ẽprã ke tỹ patrão nỹtĩ, jó ũ ag tóg patrão tũ nỹtĩ. Hã ra Topẽ kuprĩg vỹ tỹ ũn pir nĩ, ẽg jagrẽ ti, kỹ tóg tỹ ẽg jagrẽ kar nĩ, ti pir nĩ hã ra. Nén ũ pir vỹ tỹ ẽg nỹtĩ.

14Ẽg há vỹ ge nĩ, ha mẽ. Ẽg há ki nỹtĩ pi(jé) tỹ ũn pir nĩ'. E ti nỹtĩ, ẽg há ki nỹtĩ ti. Kỹ ẽg jé ẽg rãnhrãj to vĩ vĩ he tũ nĩ. 15Hẽn ri ke mũn ẽg pẽn tóg to jykrén kỹ: “inh pi (jé) tỹ vẽnh nĩgé nĩ', hã kỹ sóg vẽnh há ki nỹtĩ tũ nĩ,” he tĩ. Hã tũ vẽ hã ra. Ẽg há ki nỹtĩ ti nĩ, ẽg pẽn ti, ti tỹ tỹ ẽg nĩgé tũ nĩ ra. 16Kỹ ẽg nĩgrẽg tóg to jykrén kỹ hẽn ri ke mũn: “inh pi(jé) tỹ vẽnh kanẽ nĩ', hã kỹ sóg vẽnh há ki nỹtĩ tũ nĩ',” he tĩ gé. Hã tũ vẽ mỹr. 17Ẽg há tỹ tỹ vẽnh kanẽ tãvĩ nĩ hã ra ẽg ne tỹ jẽmẽnh mũ vẽ? Ẽg há tỹ tỹ vẽnh nĩgrẽg tãvĩ nĩ hã ra ẽg nén ũ ger mẽnh ke tũ nĩ vẽ. 18Topẽ hã ne ẽg há ki nỹtĩ hyn han kãn', kỹ tóg ti ki nỹtĩ kar mỹ vyrmỹ vẽnh jykre vin kãn ja nĩgtĩ, ti tỹ ã rãnhrãj ẽn han jé. Topẽ tỹ nén to jykrén jan hã vẽ. 19Kỹ ti ki nỹtĩ kar tỹ vẽnh jykre pir nĩ ra ẽg há vỹ tũ nĩ vẽ. 20Há ti nĩ, Topẽ jykre ti. Ẽg há ki nỹtĩ jykre e han ti, ti e tỹ ẽg há pir han jé sir.

21Hã kỹ ẽg kanẽ pi(jé) ẽg nĩgé mỹ: “ã pi(jé) inh mré rãnhrãj tĩ',” he tĩ'. Kỹ ẽg krĩ vỹ ge nĩgtĩ gé. Ẽg pẽn mỹ ti: “ã pi(jé) inh mré rãnhrãj tĩ',” he tũ nĩgtĩ gé. 22Ge tũ ti nĩ, ẽg há jykre ti. Ẽg há ki nỹtĩ ũ tóg rãnhrãj krój han nĩ ve nĩ, hã ra ẽg tóg jarĩn mỹ tỹ jagnẽ mré rãnhrãj kãn tĩ. 23Kỹ ti ki nỹtĩ ũ tóg rãnhrãj kufy han tĩ, kỹ ẽg tóg hã ra ti ki rĩr há han tĩ sir. Kỹ ti ki nỹtĩ ũ tóg ẽg mỹ sĩnvĩ tũ nỹtĩ, hã kỹ ẽg tóg kur krẽm ti rãg tĩ. 24Ũ tỹ ẽg mỹ sĩnvĩ nỹtĩ tỹ ẽg tóg kur krẽm rãg tũ nĩgtĩ sir. Kỹ Topẽ tóg ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm, ẽg tỹ ti ki nỹtĩ tỹ vẽnh rãnhrãj kufy han mũ ẽn ki rĩr há han jé sir. Ẽg há jykre hã vẽ. Topẽ vỹ to jykrén kãn, kỹ tóg ẽg há ki nỹtĩ han kãn, 25ẽg há tỹ vẽnh jykre pir han jé. Kỹ tóg ti mỹ há tĩ, ẽg tỹ ẽg mré Jesus ki ge kỹ nỹtĩ kar ag ki rĩr há han kỹ. Ẽg tỹ jagnẽ ki rĩr há han kỹ ẽg kãmĩ ũ vỹ jagtar tũ nỹtĩnh mũ, ẽg tỹ ẽg há ki nỹtĩ jykre pir ri ke han kãn kỹ, jagnẽ mỹ. 26Hỹ, ẽg há ki nỹtĩ pir kaga nĩn kỹ tóg kaga kãn tĩ sir. Kỹ tóg ge nĩ gé, ẽg mré. Jagnẽ mré tóg ẽg mỹ e tĩ. Kỹ ũ tỹ ẽg kãmĩ ũ mỹ vĩ há han kỹ tóg ẽg kar mỹ sér tĩ gé sir.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

27 Ha mẽ, Cristo há ri ke ẽg nỹtĩ, kỹ ẽg kar vỹ ti há ki nỹtĩ ri ke nỹtĩ gé sir. 28 Kỹ Topẽ tóg ũ tỹ igreja ki ke kar mỹ vẽnh rãnhrãj vin kãn, ẽg mỹ. Ẽg kãmĩ ũ ag vin tóg, ag tỹ tỹ apóstolo nỹtĩ jé. Tag pãte tóg ũ ag vin, ag tỹ jagnẽ jykre ki kanhrãn kỹ jagnẽ jyvẽn jé. Tag pãte tóg ũ ag vin, ag tỹ tỹ ti vĩ tó jafã nỹtĩ jé. Kỹ tóg ũ ag vin, ag tỹ ẽg tỹ nén han vãnh hyn han jé. Kỹ tóg ũ ag vin, ag tỹ ũn kagyga tỹ há' he jé. Kỹ tóg ũ ag vin, ag tỹ ũ jagãgtãn jé. Kỹ tóg ũ ag vin, ag tỹ tỹ igreja krẽm tỹ pã'i nỹtĩ jé. Kỹ tóg ũ ag vin, ag tỹ ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg ki Topẽ mré vẽmén jé. 29 Ẽg kar pi(jé) tỹ apóstolo nỹtĩ'. Ẽg kar pi(jé) tỹ vẽnh jyvẽn jafã nỹtĩ'. Ẽg kar pi(jé) tỹ Topẽ vĩ kãmén jafã nỹtĩ'. Ẽg kar pi(jé) ẽg tỹ nén han vãnh hyn han tĩ'. 30 Ẽg kar pi(jé) ũn kagyga tỹ há' he tĩ'. Ẽg kar pi(jé) ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg tỹ Topẽ mré vẽmén tĩ'. Ẽg kar pi(jé) vẽnh vĩ ẽn mẽ kỹ ẽg vĩ ki hã tó tĩ'. 31 Kỹ Topẽ mỹ to vĩ mág, ti kuprĩg tỹ nén ũ há to ãjag tar han jé, ãjag kar tỹ jagnẽ mré rãnhrãj kãn jé sir.

Ãjag tỹ nén han mũ ũ tóg há sĩ nĩ, kỹ ũ tóg há tãvĩ nĩ gé. Kỹ sóg ãjag mỹ nén ũ há tãvĩ kãmén sór mũ, ha mẽ.

Vẽnh kar to há nỹtĩmnĩ

13 1 Hẽn ri ke mũn ẽg tóg ẽprã ke ag vĩ tỹ hẽn ri ke tó há nỹtĩgtĩ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag vĩ mré hã. Ẽg tỹ jarĩn mỹ vẽnh kar to há tũ nỹtĩn kỹ ẽg tóg ón kỹ ke nĩ hã ra, ẽg vĩ tag ti. Ẽg tỹ vẽnh kar to há tũ nỹtĩn kỹ ẽg tóg ón kỹ vĩ há han tĩ, ferro tỹ véké kyr ri ke, sino tỹ kejẽn ón kỹ kyr ẽn ri ke. 2 Hẽn ri ke mũn ẽg tóg vẽnh jyvẽn há han tĩgtĩ. Topẽ hẽn ri ke mũn nén ũ kar tó tĩ ẽg mỹ, ẽprã ke jykre ki kanhró kar ẽg nỹtĩ hẽn ri ke mũn. Hẽn ri ke mũn ẽg tóg Topẽ ki rã há han kỹ nỹtĩ, kỹ ẽg ti vĩ to: "hỹ mỹ vỹ?" he tũ pẽ nĩgtĩ. Kỹ ẽg tóg pãnónh mỹ: "ha tĩg," he tĩ, hã ra tóg sir tĩ tĩ. Ẽg tỹ jarĩn mỹ vẽnh kar to há tũ nỹtĩn kỹ tóg tỹ ón kỹ ke nĩ. 3 Hẽn ri ke mũn ẽg tóg ẽg tũ vin kãn tĩ, ũn jagtar ag mỹ. Hẽn ri ke mũn ẽg tóg ũ tỹ Jesus kato tẽ mũ ag mỹ vẽnh fẽg mũ, ag tỹ ẽg pũn jé. Ẽg tỹ jarĩn mỹ vẽnh kar to há tũ nỹtĩn kỹ tóg ẽg mỹ nén ũ há han ke tũ nĩ.

4 Ẽg tỹ vẽnh kar to há nỹtĩn kỹ ẽg tóg vẽnh kar to fen nỹtĩ. Ag mỹ ẽg tóg nén há kar han sór mũ. Ẽg pi(jé) jagnẽ tũ to én ke mũ'. "Ã kãfór vỹ tỹ inh nĩ," henh ke tũ ẽg tóg nĩ. "Ũn mág vỹ tỹ inh nĩ," henh ke tũ ẽg tóg nĩ gé. 5 Vẽnhmỹ mẽ han ke tũ ẽg tóg nĩ gé, ẽg tũ tãvĩ hã to jykrén ke tũ ẽg tóg nĩ gé. "Ti hỹn ne ki kanhrãn ke tũ pẽ nĩ," henh ke tũ ẽg tóg nĩ gé. Kỹ ũ tỹ ẽg vóg kónãn mũ ra ẽg tóg ti to jũnh ke tũ nĩ gé. 6 Ẽg tỹ vẽnh jykre pãno ven kỹn pi(jé) ẽg mỹ sér tĩnh mũ'. Ẽg tỹ ũ tỹ ki hã tó mũ mẽ kỹ tóg ẽg mỹ sér tĩnh mũ. 7 Ẽg tỹ nén ũ jagy vég mũ ra ẽg pi(jé) to vĩnh ke mũ'. Nén ũ kar to ẽg tóg: "Topẽ vỹ tag han há nĩ," henh ke mũ. Ti hã ki ẽg tóg nén ũ kar ve sór ke mũ. Vẽnh kar ki ẽg fe mág nỹtĩnh mũ, ẽg tỹ vẽnh kar to há nỹtĩn kỹ.

8 Ẽg tỹ vẽnh kar to há nỹtĩ ẽn vỹ krỹg ja tũ nĩnh mũ. Jãvo ẽg tỹ jagnẽ jykre ki vẽnh kanhrãn kỹ jagnẽ jyvẽn tĩ ẽn vỹ krỹg ja nỹ. Ẽg tỹ ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg tỹ Topẽ mré vẽmén tĩ ẽn vỹ krỹg ja nỹ gé. Ẽg tỹ ẽprã nén ũ ki kanhró nỹtĩ ẽn kar vỹ krỹg ja nỹ gé. 9 Ũri ẽg tóg nén sĩ hã ki kanhró nỹtĩ. Nén sĩ tỹ ẽg tóg jagnẽ jyvẽn tĩ, Topẽ tỹ ẽg mỹ tó tỹ. Ẽg pi(jé) ki kanhrãn

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

kãn kỹ nỹtĩ ver'. 10Kãnhmar tóg vẽnh ven ke mũ, ũ tỹ nén ũ kar ki kanhró kar nĩ ẽn ti. Kỹ hã ẽg tóg nén ũ hyn han há tãvĩ han kãn ke mũ, kurã ẽn kã.

11Ẽg mog mũ ri ke ti nĩ. Vãsỹ sóg sĩ ja jẽgtĩ. Kỹ sóg ũn kãsir ag tỹ nén tó tĩ ẽn tó ja nĩgtĩ gé. Ũn kãsir ag mỹ ke ẽn tóg inh mỹ ke ja nĩgtĩ gé. Ũn kãsir tỹ nén to jykrén tĩ ẽn to sóg jykrén ja nĩgtĩ gé. Kejẽn sóg sanh há jẽ sir. Kỹ sóg ũn kãsir jykre tovãnh kãn ja nĩgtĩ. Ẽn ri ke ti nĩ, ẽg Senhor kãtĩg mãn ke ti. Ki kanhrãn kãn jé ẽg tóg ke mũ, ẽn kã. 12Ũri ẽg tóg ve há han tũ nĩgtĩ ver, ẽg Senhor jykre ti, kỹ tóg ẽg tỹ vẽnh ve jafã ki vẽnh ve há han tũ ri ke nĩ. Kuty nĩ ve ti nĩ, ẽg tỹ vẽnh ve jafã ki nén vég mũ ti. Hã kỹ ẽg tóg ve há han tũ nĩ ver. Kurã ẽn kã ẽg tóg nén kar ve há han kãn ke mũ hã ra. Ẽg hã vỹ tóg ti venh ke mũ. Ũri ẽg tóg sĩn kỹ ti ki kanhró nỹtĩ. Kurã ẽn kã ẽg tóg ki kanhrãn kãn ke mũ, ti tỹ ẽg ki kanhró kar ẽn ri ke.

13Hã kỹ tag vỹ krỹg ja tũ nỹ, ha mẽ. Ẽg tỹ Topẽ ki rã mũ vỹ krỹg ja tũ nỹ. Ẽg tỹ ti hã ki nén ũ kar ve sór mũ vỹ krỹg ja tũ nỹ gé. Ẽg tỹ vẽnh kar to há vỹ krỹg ja tũ nỹ gé. Kỹ nén ũ pir tóg kãfór nĩ, hã vỹ: ẽg tỹ vẽnh kar to há nĩ, he mũ.

Topẽ vỹ ã kuprĩg tỹ ẽg tar han tĩ, ẽg tỹ jagnẽ ki rĩr jé

14 1Kỹ vẽnh kar to há nỹtĩmnĩ. Kỹ Topẽ mỹ to vĩmnĩ gé, ti kuprĩg tỹ nén ũ to ãjag tar han jé. Ti tỹ nén ũ to ẽg tar han tĩ ũ vỹ kãfór nĩ, hã vỹ: ẽg tỹ jagnẽ jykre ki kanhrãn kỹ jagnẽ jyvẽn tĩ, he mũ. 2Ẽg tỹ hã ra ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg ki vẽmén kỹ ẽg pi(jé) ẽprã ke ag mỹ nén ũ tó tĩ'. Topẽ hã mỹ ẽg tó tĩ, ẽg tỹ tag tó kỹ. Ũ pi(jé) ki kanhró nĩ', ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg ki vẽmén kỹ'. Topẽ kuprĩg hã tóg ẽg krĩn tĩ, ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg ẽn tó jé. Kỹ ẽg tóg ki kagtĩg nỹtĩ, ẽg tỹ nén tó mũ ti. 3Ẽg tỹ hã ra ẽg vĩ ki jagnẽ jyvẽn kỹ ẽg tóg ũ tỹ mẽg mũ kar jyvẽn tĩ sir. Tỹ ẽg tóg jagnẽ tar han tĩ, Topẽ to. Jagnẽ jyvẽn ẽg tóg tĩ, jagnẽ fe kaj tỹ ẽg tóg tũg' he tĩ gé, ẽg tỹ jagnẽ mỹ ẽg vĩ ki vẽmén kỹ. 4Ũ tỹ ẽg tỹ vẽnh vĩ ki katĩg ki vẽmén mũn vỹ vẽnhmỹ tỹ ũn tar jẽ sir, Topẽ to, ũn vẽmén mũ ti. Ũ tỹ ẽg vĩ ki vẽnh jyvẽn tĩ ẽn tóg ẽg tar han kãn mũ sir, Topẽ to, ẽg mré vẽnh mãn kỹ nỹtĩ ag kar.

5Inh mỹn há tĩ vẽ, ãjag kar tỹ ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg tỹ Topẽ mré vẽmén há hã ra. Ãjag kar tỹ ẽg vĩ ki jagnẽ jykre to jagnẽ jyvẽn há nỹtĩ ra tóg hã ra tag kãfór nĩ. Kỹ tóg inh mỹ há kãfór nĩ vẽ, ãjag tỹ ke kãn mũ ra. Ũ tỹ ẽg vĩ ki tó mũ vỹ ũ tỹ ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg ki vẽmén mũ ẽn kãfór nĩ, ũ tỹ ẽg vĩ ki jagnẽ jykre to vẽnh jyvẽn tĩ ẽn, mỹr, ha mẽ. Kejẽn ũ tóg ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg ki vẽmén tĩ. Kar kỹ ũ tóg ti vĩ ẽn mẽ kỹ ẽg vĩ ki tó mũ sir, ti tỹ nén tó ja ẽn ti. Tag vỹ há tĩ gé. Ũ tỹ vẽnh mãn kỹ nỹtĩ kar vỹ ki kanhrãn kãn mũ sir, ti vĩ ti, kỹ ag tóg tỹ tar nỹtĩnh mũ sir.

6Inh kanhkã', ha vé. Hẽn ri ke mũn sóg ãjag ki jun kỹ ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg ki vẽmén mũ. Kỹ sóg ãjag mỹ nén ũ há han ke tũ nĩ ha, tỹ, ãjag tỹ inh vĩ ki kagtĩg nỹtĩn kỹ. Jãvo isỹ ãjag mỹ Topẽ tỹ inh mỹ nén tó mũ tỹ ẽg vĩ ki kãmén kỹ sóg tỹ ãjag tar han mũ sir, isỹ ãjag mỹ sỹ nén to jykrén mũ kãmén kỹ, sỹ ãjag jyvẽn kỹ, sỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ ki nén rán kỹ nĩ ẽn kãmén kỹ. Kỹ sóg tỹ ãjag tar han mu sir, mỹr, ha mẽ, ãjag tỹ inh vĩ ki kanhrãn kỹ.

7Vãn tỹ vãkyn jafã to jykrén nĩ, vãkyn jafã ũ to ke gé. Ag tỹ kyn kóreg kỹ ẽg tóg ki kagtĩg nỹtĩ sir, ag tỹ vãkyn mũ ti. 8Kỹ vãkyn jafã tỹ trombeta

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

vỹ ge nĩgtĩ gé. Ag tỹ ti kyr mẽ kỹ soldado ag vỹ vẽnh kãn kãn tĩ, vẽnh génh ke to. Ag tỹ tỹ kyn há han tũ nỹtĩn kỹ ag pi (jé) vẽnh génh ke to vẽnh kãn ke mũ'. 9Ge ti nĩ gé, ẽg vĩ ti. Ẽg tỹ ag tỹ ki kagtĩg ẽn tó kỹ ag tóg to jykrén ke tũ nĩ gé, ẽg tỹ nén tó mũ to. Véké ẽg tóg vẽmén mũ sir, ẽg tỹ gen kỹ.

10Vẽnh vĩ vỹ e nỹtĩ, ga tag kri. Povo kar vỹ vyrmỹ vĩ nĩ' he kar nỹtĩ. Ẽg vĩ pẽ ki ẽg tóg vẽmén ki kanhró nỹtĩ. 11Kỹ sóg kejẽn hẽ tá ke ũ vĩ mẽg tĩ. Sỹ ti vĩ ki kagtĩg nĩn kỹ sóg ti jykre ki kanhrãn ke tũ nĩ, ũn vĩ mũ ti, kỹ tóg inh jykre ki kanhrãn ke tũ nĩ gé. Ge ti nĩ gé, ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg ki vẽmén kỹ. Ki kagtĩg ẽg tóg nỹtĩ sir.

12Topẽ kuprĩg tỹ ãjag tar han mũ ve sór ãjag tóg nỹtĩ, nén ũ ũ to. Kỹ tóg há tĩ. Kỹ hã ra ẽg mré ke ag tar han jafã to én nĩ, ẽn hã to Topẽ mré vĩmnĩ, hã vỹ: ẽg vĩ ki jagnẽ jyvẽn, he mũ.

13-14Ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg ki Topẽ mré vẽmén kỹ ẽg tóg to jykrén kỹ nĩ tũ ra Topẽ mré vẽmén tĩ. Kỹ, ã tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg ki vẽmén to tar nĩn kỹ Topẽ mỹ to vĩmnĩ, ti tỹ ã tỹ nén tó ja ẽn ki kanhrãn kỹ ẽg mỹ ẽg vĩ ki kãmén to ã tar han jé gé. Kỹ ã tóg: "tag tó ja inh nĩ, tag tó ja inh nĩ," henh ke mũ gé sir, kỹ tóg há tĩ. 15Ẽg tỹ to jykrén kỹ nĩ tũ ra Topẽ mré vẽmén kỹ tóg há tĩ. Ẽg tỹ hã ra to jykrén kỹ nĩn kỹ ti mré vẽmén kỹ tóg há tĩ gé. Ẽg tỹ to jykrén kỹ nĩ tũ ra Topẽ mỹ jãn kỹ tóg há tĩ. Ẽg tỹ hã ra to jykrén kỹ nĩn kỹ ti mỹ jãn kỹ tóg há tĩ gé. Sỹ tag han kãn sór vẽ. 16Ha vé, ã tỹ to jykrén kỹ nĩ tũ ra Topẽ to vĩ há han kỹ ã vĩ mẽg mũ ag vỹ ki kagtĩg nỹtĩ, ã vĩ ti, ã tỹ ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg ki vẽmén kỹ. Kỹ tóg ag tỹ ã mré: "hỹ, hã vẽ," he sór mũ ra tóg vẽnhmỹ tĩ. "Ti ne tó mũ vỹ? Sỹ ki kagtĩg tóg tĩ," he jé ag tóg ke mũ. 17Tó há han ã tĩgtĩ, ã tỹ ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg ki vẽmén kỹ. Hã ra ũ tỹ mẽg mũ ag vỹ ki kagtĩg nỹtĩ, kỹ ã pi(jé) ag tar han tĩ'.

18Ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg ki vẽmén to sóg tar pẽ nĩ inhhã. To tar nĩn kỹ sóg ãjag kãfór nĩ. 19Hã ra sóg tag tó sór tũ nĩ, ẽg vẽnh mãn kỹ nỹtĩn kỹ. Hẽn ri ke mũn sóg vẽnh vĩ tỹ mil (ke) han ke mũ, ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg ki vẽmén kỹ. Hã ra sóg jérĩn mỹ ãjag tar han ke tũ nĩ. Hã kỹ sóg tag tó sór tũ nĩ. Sỹ nén to jykrén mũ hã tó sór inh mũ, kỹ sóg inh vĩ pir tỹ ãjag tar han ke mũ.

20Inh kanhkã', to jykrén há han nĩ. Gĩr tỹ nén ũ to jykrén tũ ẽn ri ke nỹtĩ sór tũg nĩ. Vẽnh jykre pãno hã to gĩr tỹ ti ki kagtĩg nĩ ẽn ri ke nỹtĩmnĩ, ãjag tỹ ti kórég han tũ nĩ jé. Nén ũ há to jykrén kỹ tóg inh mỹ ãjag tỹ ũn sanh há ag tỹ nén ũ to jykrén há ẽn ri ke nỹtĩnh há tĩ. 21Ve ra, Topẽ vĩ rán ki tag vỹ rán kỹ nĩ, ha mẽ. "Inh povo tỹ inh vĩ mẽ jãvãnh nỹtĩn kỹ sóg ag mỹ ũn vĩ ũ ag vĩ ki inh vĩ jẽnẽnh ke mũ. Povo tỹ vyrmỹ vĩ ag mỹ sóg: "ha ag mỹ inh vĩ ti tó," henh ke mũ, "ag vĩ tũ ki hã ra, ũ tỹ inh vĩ mẽ jãvãnh ag mỹ," he jé sóg ke mũ. Hã kỹ ag tóg mẽnh ke tũ nĩ, inh povo ti, ag tỹ ag vĩ tũ ki ag mỹ vẽmén kỹ," he tóg, ẽg Senhor ti, Topẽ vĩ rá ki. 22Hã kỹ tóg tỹ ũ tỹ Topẽ ki ge jãvãnh ag tỹ ki kagtĩg han jafã nĩ, ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg tỹ vẽmén mũ ti. Ti ki ge kỹ nỹtĩ ag mỹ ke pijé'. Jãvo ẽg tỹ jagnẽ jykre ki kanhrãn kỹ jagnẽ jyvẽn tag vỹ tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ ag tar han jafã nĩ. Ti ki ge jãvãnh ag mỹ ke pijé'.

23Ha vé, kejẽn ẽg mré ke ag vỹ vẽnh mãn kãn mũ. Kỹ vẽnh kar tóg hẽn ri ke mũn ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg ki vẽmén mũ. Kỹ ũ tỹ ki kagtĩg tóg venh ke

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

kãtĩg mũ, ũ tỹ Jesus ki rã ja tũ ti hẽn ri ke mũn. Kỹ tóg ti tỹ ãjag tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg tag mẽ kỹ tóg ãjag to: “krĩ vẽnhmỹ ag nỹtĩ,” henh ke mũ sir, ón kỹ. 24 Ãjag tỹ ẽg vĩ ki jagnẽ jykre ki kanhrãn kỹ jagnẽ jyvẽn kỹ tóg hã ra há tĩ. Kỹ ũ tỹ Jesus ki rã tũ vỹ jun mũ, ũ tỹ ki kagtĩg. Kỹ tóg ãjag vĩ mẽnh mũ, kỹ tóg to jykrén ke mũ sir. Ãjag vĩ to tóg: “hỹ, hã vẽ,” henh ke mũ. Ti jykre pãno to tóg jykrén ke mũ gé. 25 Ti tỹ nén ũ to jykrén mũ vỹ vẽnh ven kãn ke mũ, kỹ tóg ti mỹ e tĩnh mũ sir. Mũg ke jé tóg ke mũ. “Topẽ vỹ tỹ ũn mág nĩ,” he jé tóg ke mũ. Kỹ tóg ki kanhró nĩnh mũ, tó jé tóg ke mũ sir, Topẽ tỹ ãjag mré nĩ ti.

Culto ki vẽnh jykre

26 Kỹ ãjag vẽnh mãn kỹ tag vỹ há nĩ, ha mẽ. Ũ tóg Topẽ mỹ jãn ke mũ, ti mỹ cantar ken jé. Ũ tóg Topẽ vĩ tỹ vẽnh kanhrãn kỹ tónh ke mũ. Ũ mỹ tóg nén ũ tónh mũ, Topẽ ti, ti tỹ tỹ ãjag jyvẽn jé. Ũ tóg ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg ki vẽmén ke mũ, ũ tóg ti vĩ mẽ kỹ ẽg vĩ pẽ ki tónh ke mũ, ti tỹ nén tó mũ ẽn ti. Há kar ti nĩ, ãjag tỹ tag tỹ Topẽ to tar nỹtĩ jé. 27 Ãjag tỹ ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg ki vẽmén sór kỹ ũn pipir ag hã tóg tónh ke mũ, hẽn ri ke mũn ũn régre, ke tũ nĩn kỹ ũn tãgtũ, jagnẽ ri ke. Ũ tỹ tó kỹ ũ tóg vĩnh ke tũ nĩ sir. Ũn pir tỹ vẽmén kỹ tóg há tĩ. Kỹ ũ tóg ti vĩ mẽ kỹ ẽg vĩ pẽ ki tónh ke mũ gé sir, ti tỹ nén tó mũ ẽn ti. 28 Kejẽn tóg ki tũ nĩ, ũ tỹ ti tỹ nén tó mũ ẽn tỹ ẽg vĩ ki tónh ke mũ ti. Kỹ ẽg tóg ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg tỹ vẽmén ke tũ nĩ sir, vẽnh kar rĩnve. Ãjag ĩn hã tá vẽmén nĩ, ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg tỹ. Ẽn tỹ igreja krẽm vẽmén tũg nĩ, ẽg tỹ vẽnh vĩ ki kagtĩg tỹ, ũ tỹ ti tỹ nén tó mũ tỹ ẽg vĩ ki tónh ke tũ nĩn kỹ.

29 Kỹ tóg ãjag tỹ jagnẽ jykre ki kanhrãn kỹ ẽg vĩ ki jagnẽ jyvẽn ken kỹ tóg ge nĩ gé, ha mẽ. Ũn régre vỹ tónh ke mũ, ke tũ nĩn kỹ ũn tãgtũ, jagnẽ ri kén tón jé. Kỹ ag vĩ mẽg mũ ag vỹ to jykrén ke mũ, ag tỹ ti kygnẽ tũ ve jé. 30 Hã ra hẽn ri ke mũn Topẽ tóg ũ mỹ nén ũ tónh ke mũ gé. Kỹ ũn vẽmén vén mũ tóg krỹg henh ke mũ ver, kỹ ũ tóg ti ri kén tónh mũ sir, Topẽ tỹ ti mỹ nén tó ja ti. 31 Hã kỹ ãjag kar vỹ jagnẽ jyvẽn ke mũ, ãjag tỹ jagnẽ ri kén vẽmén kỹ. Gen kỹ ãjag tóg jagnẽ kanhrãn ke mũ sir, jagnẽ krĩ kuprãg ke ãjag tóg mũ gé sir. 32 Topẽ kuprĩg vỹ ẽg krĩn tĩ, ẽg tỹ jagnẽ jyvẽn jé. Hã ra ti pi(jé) ẽg tỹ nén tó sór tũ ra ẽg kri gĩnh ke tĩ'. 33 Hã kỹ tóg Topẽ mỹ há tũ nĩ, ẽg tỹ ũ vẽmén jẽ ra ẽg tỹ nén tónh ke mũ ẽn tó sór kỹ. Ẽg tỹ jagnẽ tỹ tó kar kỹ ẽg tỹ nén tónh ke tó kỹ tóg ti mỹ há tĩ, kỹ vẽnh kar tóg jatun mỹ mẽnh ke mũ sir, ẽg tỹ nén tó mũ ti. Topẽ jykre kusan hã vẽ.

34 Topẽ tũ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ. Kỹ ũn tỹtá fag vỹ vẽmén ke tũ nĩ, igreja krẽm. Hẽ tá igreja krẽm fag vỹ jatu nỹtĩgtĩ, ẽmã kar mĩ, kỹ ãjag tóg fag ri ke jatu nỹtĩnh mũ gé. “Tỹ fag tóg ag krẽm ke nỹtĩ,” he ja tóg nĩ, Topẽ ti, hã kỹ fag tóg vẽmén ke tũ nĩ, igreja krẽm. 35 Kỹ fag tóg ãjag tỹ Topẽ vĩ ki kanhrãn há han tũ nĩn kỹ fag tóg ãjag ĩn tá ãjag mén ki jẽmẽnh mũ, ãjag tỹ ki kanhrãn há han tũ ja ẽn ti. Ẽg mỹ'a tóg tĩ, fag tỹ igreja krẽm vẽmén sór kỹ, kỹ ke sór tũg nĩ. 36 Ãjag hỹn tag ki króm sór tũ nĩ, vég isóg nĩ nĩ. “Ẽg hã vỹ to jykrén há tãvĩ han tĩ, ẽg hã vỹ tó vén, vẽnh kar jo, Topẽ vĩ ti,” he ãjag tóg tĩ, ẽg kãfór nỹtĩ sór kỹ. Hã ra tóg e nỹtĩ, Jesus ki ge mũ ag. Tó há han ag tóg tĩ gé. Ag mré vẽnh jykre pir han sórmnĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

37 Ãjag kãmĩ ũ hỹn: “Topẽ vỹ inh mré vẽmén tĩ, ti kuprĩg tỹ inh krĩn
tag to sóg tar tãvĩ nĩ,” he tĩ. Kỹn hỹn ki kanhró nĩ, sỹ ãjag mỹ Topẽ jykre
tó mũ tag, ãjag tỹ igreja krẽm vẽnh mãn ke to. Ẽg Senhor tỹ ẽg mỹ vẽnh
jykre nĩm jan hã vẽ, sỹ ãjag mỹ rán mũ tag ti. 38 Ũ tỹ tag to: “nén ũ tũ vẽ,”
he mũ ra sóg ti to: “nén ũ tũ vỹ tỹ ã nĩ,” he mũ gé.
39 Inh kanhkã', Topẽ mỹ to vĩ mág, ti kuprĩg tỹ ãjag tar han jé, ãjag tỹ
jagnẽ jykre ve kỹ jagnẽ jyvẽn há han jé, ẽg vĩ ki. Ũ tỹ ẽg tỹ vẽnh vĩ ki
kagtĩg ki vẽmén sór kỹ ti mỹ: “vĩ tũg ra,” he tũg nĩ gé. 40 Hã ra ũ vẽmén
jẽ ra ẽg tỹ nén tónh ke mũ ẽn tó sór tũg nĩ. To jykre kusa nỹtĩmnĩ.

Jesus rĩr jẽ

15 1 Inh kanhkã', sỹ ãjag mỹ Jesus kãme sér ẽn tó mãn ke vẽ, sỹ ãjag
mỹ tó ja ẽn ti. Ẽn kri fig ãjag tóg tĩ, kỹ ãjag tóg mĩ mũgtĩ. 2 Ti vĩ
kri nĩm kỹ ãjag tóg krenkren ke mũ, ãjag tỹ tovãnh tũ nĩn kỹ. Sỹ ãjag mỹ
nén tó ja ẽn tỹ tũ' he tũg nĩ, ke tũ nĩ mũ ra ãjag tóg véké kri fi ja nĩnh
mũ. Kỹ ãjag tóg tá nén ũ venh ke tũ nĩ gé.
3 Sỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ kãmén kỹ sóg ãjag mỹ sỹ nén mẽ ja ẽn hã tó vén ja nĩgtĩ, hã
vỹ: Cristo vỹ ẽg jagfy ter ja nĩgtĩ, ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh ja tugrĩn, he mũ. Tag vỹ rán
kỹ nĩ, Topẽ vĩ rá ki. 4 Kỹ ag tóg vẽnh kej kãtá ti fi ja nĩgtĩ. Kurã tãgtũ tũg kỹ tóg rĩr
mãn ja nĩgtĩ gé. Tag vỹ rán kỹ nĩ gé, Topẽ vĩ rá ki. 5 Kỹ tóg Pedro mỹ vẽnh ven, kar
kỹ ũ tỹ 12 (ke) ag mỹ ke gé. 6 Kar kỹ tóg ũ tỹ 500 (ke) kãfór ag mỹ vẽnh ven gé,
vẽnh ven pir ki, ag vẽnh mãn kỹ nỹtĩ ẽn ki. Ẽn ag kãmĩ ũn pipir ag tóg kãgter ja
nĩgtĩ, hã ra ũn e ag tóg ver ẽg mré nỹtĩ. 7 Kar kỹ Tiago tóg ti vé gé, kar kỹ ti tỹ ũn
vin mũ kar ag, ke gé, apóstolo kar ẽn ag. 8 Kar kỹ sóg vãhã ti vé gé, ag kar nón. Sỹ
ti venh ke tũ vẽ vẽ, sỹ kãnhmar ti ki rã ja tũ nĩn kỹ. 9 Apóstolo ag krẽm ke kar vỹ tỹ
inh nĩ. Sỹ tá krỹg ke tũ vẽ vẽ, sỹ tỹ apóstolo nĩnh ke ti, isỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag vóg
kónãn jan kỹ, fag ke gé. 10 Hã ra Topẽ tóg inh jagãgtãn, hã kỹ tóg isỹ apóstolo han
mũ. Kỹ ti pi(jé) fagrĩnh mỹ inh jagãgtãn'. Rãnhrãj mág han inh mỹr, ag rãnhrãj
kãfór kar. Hã ra sóg inh pir mỹ han tũ nĩgtĩ. Topẽ hã ne isar han tĩ', inh rãnhrãj to'.
11 Hã ra ẽg kar tóg Jesus tó tĩ. “Jesus vỹ rĩr jẽ,” he ag tóg tĩ, apóstolo ũ
ag, kỹ sóg tag tó tĩ gé, ag mré. Kỹ ãjag tóg sỹ ti kãmén kỹ inh vĩ kri fig tĩ.
12 Ẽg kar vỹ Cristo tỹ ter kar ti rĩr mãn ja ẽn tó tĩ.

Jesus mré ẽg rĩnrĩr mãn ke mũ gé

Cristo rĩr mãn mũ ra ãjag kãmĩ ũ tóg ón kỹ: “ẽg ter kar kỹ ẽg rĩr mãn ke tũ nĩ
ha,” he tĩ'. Hã tũ vẽ. 13 Ẽg tỹ ẽg ter kar kỹ rĩr mãn ke tũ nĩ hã ra Cristo vỹ rĩr mãn
ja tũ nĩnh mũ gé vẽ vẽ. 14 Cristo rĩr mãn ja tũ nĩ hã ra ẽg tóg fagrĩnh mỹ ãjag mỹ
ti kãmén ja nĩnh mũ gé vẽ vẽ. Kỹ ãjag tóg fagrĩnh mỹ kri fi ja nĩnh mũ gé vẽ vẽ.
15 Kỹ ẽg tóg Topẽ to ón ja nĩnh mũ gé vẽ vẽ, ẽg tỹ ti to: “Cristo rĩn mãn ja tóg nĩ,”
hen kỹ. Kỹ ẽg kar vỹ ti to ón ja nĩnh mũ vẽ. Hã ra tóg Jesus rĩn mãn ja nĩ, Topẽ ti.
16 Hỹ, ũn kãgter mũ ag rĩnrĩr mãn ke tũ nĩ ra Cristo vỹ rĩr mãn ja tũ nĩnh
mũ gé vẽ vẽ, ha mẽ. 17 Kỹ Cristo rĩr mãn tũ nĩ ra ẽg tóg fagrĩnh mỹ ti ki ge

ja nĩnh mũ gé vẽ vẽ. Kỹ ẽg tóg Topẽ vĩ mranh ja ẽn hã ki nỹtĩnh mũ vẽ ver, tỹ tũ' he ja tũ ti nĩnh mũ vẽ, ti rĩr mãn tũ nĩ hã ra. 18Kỹ ũ vẽ gé, ha mẽ: ti rĩr mãn tũ nĩ ra ũ tỹ Cristo ki ge kar kỹ kãgter mũ ẽn ag vỹ nũgme ki vár kãn kỹ nỹtĩnh mũ gé vẽ vẽ, ha mẽ. 19Hã kỹ tóg vẽnhmỹ tĩ, ãjag tỹ: "rĩr mãn ke tũ ẽg nĩ," hen kỹ. Cristo pi(jé) ẽg tỹ ga kri mũ tag tãvĩ ki rĩr nĩgtĩ'. Kanhkã tá ẽg tóg junjun ke mũ. Ke tũ nĩ mũ ra ẽg tóg ũn jagãgtar ag kãfór kar nỹtĩnh mũ vẽ, ẽg tỹ fagrĩnh mỹ Jesus ki rã ja nỹtĩ ra. Hã tũ vẽ mỹr.

20Cristo vỹ rĩr mãn, ter kar kỹ. Hã vẽ. Ũn kãgter kỹ nỹtĩ ag kar kãmĩ ti rĩr mãn vén, Cristo ti, hã kỹ ẽg tóg rĩnrĩr mãn ke mũ gé, ẽg tỹ ti ki ge kỹ. 21Ũn pir tugrĩn ẽg kar vỹ kãgter ke mũ, hã kỹ ẽg tóg ũn pir tugnĩn rĩnrĩr mãn kãn ke mũ gé, ẽg ter kar kỹ. 22Adão tỹ Topẽ vĩ mranh tugrĩn ẽg tóg kãgter kãn ke mũ, ẽg tỹ tỹ ti krẽ nỹtĩn kỹ. Ri ke ti nĩ, Cristo tugnĩn ẽg tóg rĩnrĩr mãn kãn ke mũ gé, ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ.

23Topẽ tỹ nén to jykrén mũn hã vẽ, Cristo tỹ ẽg jo rĩr mãn tag ti. Hã kỹ tóg rĩr mãn vén. Kar kỹ ũ tỹ Cristo ki ge kỹ nỹtĩ ag vỹ rĩnrĩr mãn ke mũ gé sir, ti kãtĩg mãn kỹ. 24-25Kỹ vãhã kurã tỹ ẽgno vẽ sir. Kurã ẽn kã Jesus vỹ Topẽ mỹ: "ã hã ne ẽg kri ke jẽ ha'," henh ke mũ, ti panh mỹ. Ũri tóg tỹ pã'i mág nĩ ver, Cristo ti, kỹ tóg pã'i ũ ag vĩ tỹ tũ' he kãn mũ, ũn jykre tar kar, ũ tỹ ẽg kãfór nỹtĩ kar. Tỹ tũ' he kãn jé tóg ke mũ, hã jé tóg ver tỹ pã'i mág nĩ, Cristo ti, ti tỹ ã kato tẽgtẽ mũ ag jykre sãn kãn jé, ti tỹ ag vĩ tỹ tũ' he kãn jé.

26Ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh tugrĩn ẽg kãgter kãn mũ. Hã ra tóg tỹ tũ' henh ke mũ gé, ẽg ter mũ tỹ, kỹ ẽg ter mãn ke tũ nĩ ha, kurã tỹ ẽgno ẽn kã. Ti tỹ ẽg ter mũ tỹ tũ' hen kỹ tóg há kar nĩ sir. 27Hỹ, vẽnh kar vỹ tỹ ti krẽm ke nỹtĩ, ti tỹ ag jykre sãn kỹ, ti tỹ ũn mág ag vĩ tỹ tũ' hen kỹ. Vẽnh kar vỹ tỹ ti krẽm ke nỹtĩ, Cristo krẽm. Hã ra ũn pir vỹ tỹ ti krẽm ke tũ nĩ, hã vỹ: ũ tỹ vẽnh kar tỹ ti krẽm ke han ja ẽn, he mũ, hã vỹ: Topẽ, he mũ. 28Vẽnh kar tỹ ti krẽm ke nỹtĩn kỹ, kurã ẽn kã tóg ti krẽm vẽnh fẽg ke mũ gé, ti kósin ti, ã panh krẽm, ũ tỹ vẽnh kar tỹ ti krẽm vin ja ẽn krẽm. Kurã ẽn kã Topẽ tóg tỹ vẽnh kar kri ke jẽnh mũ, ã pir mỹ. Kỹ ũ tóg ti ri ke jẽnh ke tũ pẽ nĩ.

29Ẽg rĩr mãn ke tũ nỹtĩ ra ãjag kã ũ tóg fagrĩnh mỹ ũn ter mũ ag jagfy vẽnh kygpenh mũ vẽ. Ag rĩr mãn tũ ra tóg vẽnhmỹ tĩ vẽ, ãjag tỹ ag jagfy vẽnh kygpenh ke ti. Hã tũ vẽ hã ra. Rĩr mãn jé ẽg tóg ke mũ. 30Hã kỹ sóg kurã kar ki ti jagy vég tĩ gé, hã ra sóg ag mỹ vẽnh nenh tũ nĩgtĩ, ũ tỹ inh vóg kónãn sór mũ ag mỹ. 31Kurã kar ki sóg ter kren' he tĩgtĩ. Ki hã sóg tó tĩ, ki kanhró ãjag nỹtĩ. Ãjag hã ki sóg tỹ ũn mág nĩ, Jesus Cristo ki, ẽg Senhor ki. 32Cidade tỹ Éfeso tá sóg mĩg mré rárá ri ke han mỹr, hã ra tóg inh mỹ nén ũ há han ke tũ nĩ vẽ, ẽg tỹ rĩr mãn' he tũ ra. Ũn kãgter mũ ag rĩnrĩr mãn ke tũ ra ẽg tóg jatun mỹ ẽg tỹ nén to én mũ han ke mũ vẽ, ẽg tỹ: "mũ nỹ, jẽn jé, kron jé, ẽg hỹn vaj kỹ ter ke mũ," hen kỹ, Topẽ ki ge tũ ag ri kén ken kỹ. 33Hã tũ vẽ hã ra.

Kygnẽ tũg nĩ. Tag to jykrén nĩ, ha mẽ: ũn vĩ kóreg ag vĩ jẽmẽ sór tũg nĩ. Vẽnh jykre há pãno han ti tĩ, ag vĩ kóreg ti. 34Krĩ há han ra, tag hã ne há nĩ'. Topẽ vĩ mranh tũg nĩ. Ãjag kãmĩ ũ vỹ Topẽ ki kanhró tũ nỹtĩ ver'. Tag to vẽnh mỹ en nĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ẽg rĩr mãn ke to vẽnh jykre

35 Kỹ ũ tóg to jykrén kỹ inh mỹ: “Topẽ hỹn hẽ ri kenh ke mũ, ti tỹ ũn
ter mũ ag rĩnrĩn mãn jé?” he sór mũ. “Ẽg fár hỹn hẽ ri kenh ke mũ?” he
sór ãjag hỹn mũ. 36 Krĩ tũ ãjag nỹtĩ mỹr'. Nén ũ fy jykre vỹ ẽg ter ri ke nĩ,
ha mẽ. Ẽg tỹ krãn kỹ tóg kugnãnh tĩ, ti fár ti, jãvo tóg ti kãtá mur mãn
mũ sir. 37 Kỹ ti fy pi(jé) ti féj ri ke nĩ gé', ti tỹ han ke ti. Sĩ ti nĩ, trigo fy ti,
nén ũ kar fy ti ke gé. 38 Topẽ hã ne ti pẽn han mũ', ti féj ke gé, ti fej ke gé.
Ti hã ne to jykrén tĩ'. Kỹ tóg nén kar fy mỹ ti féj ũ nĩm', ti féj ũ nĩm' he tĩ.
39 Kỹ nén ũ fár vỹ ge nĩgtĩ gé. Ti pi(jé) pir nĩ gé'. Ẽg fár vỹ vyrmỹ nĩ,
kar kỹ bicho fár vỹ vyrmỹ nĩ gé, kar kỹ sẽsĩ fár vỹ vyrmỹ nĩ gé, jẽsĩ fár ti,
kar kỹ pirã fár vỹ vyrmỹ nĩ gé.
40 Kỹ kanhkã tãn ag vỹ vyrmỹ fár nỹtĩ gé, ẽprã ke ag vỹ vyrmỹ fár nỹtĩ gé.
Kỹ ẽg ve vỹ ge nĩgtĩ gé. Kanhkã tá ke ag ve vỹ vyrmỹ nĩ, ẽprã ke ag ve vỹ
vyrmỹ nĩgtĩ gé. 41 Rã jẽngrẽ vỹ vyrmỹ nĩ, kysã jẽngrẽ vỹ vyrmỹ nĩ gé, krĩg
jẽngrẽ vỹ vyrmỹ nĩ gé. Kỹ krĩg ag vỹ jagnẽ ri ke tũ nỹtĩ gé, ãjag jẽngrẽ ki.
42 Ge ti nĩ, ẽg ter kar kỹ ẽg rĩr mãn ke ti. Ter jé ẽg tóg ke mũ, kỹ tóg ẽg tỹ nén ũ
fy krãn ri ke nĩ sir, ẽg fár tỹ ga ra rã mũ ti. Ẽg rĩr mãn kỹ ẽg pi(jé) ter mãn ke mũ'.
Kejẽn tóg ẽg mỹ'a tĩ, ẽg ter ke to hã. Hã ra ẽg tóg sĩnvĩ nỹtĩnh mũ, ẽg rĩr mãn
kỹ. 43 Krój ẽg nỹtĩ. Hã ra ẽg tóg tar nỹtĩnh mũ, ẽg rĩr mãn kỹ. 44 Ũri ẽg tóg tỹ ẽprã
ke nỹtĩ, kỹ ẽg fár vỹ tỹ ẽprã ke fár nĩ. Ẽg rĩr mãn kỹ ẽg tóg Topẽ kuprĩg jamã tá
fár nỹtĩnh mũ. Ẽprã ẽg fár nỹtĩ, kỹ ẽg tóg tỹ ẽprã ke nỹtĩ. Kỹ ẽg tóg ẽg tỹ Topẽ
kuprĩg jamã tá ẽg fár ũ venh ke ki kanhró nỹtĩ sir. Ẽprã ke fár ve vén ẽg tĩ. Kar
kỹ ẽg tóg Topẽ kuprĩg jamã tá fár ũ venh ke mũ, ẽprã ke fár ve kar kỹ. 45-46 Hã
kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: “ũn ve ti, Adão ti vỹ rĩr nĩ ja nĩgtĩ. Jãvo ũ tỹ ẽgno ti,
Cristo ti vỹ ã kuprĩg tỹ nén kar rĩnrĩr han,” he ja tóg nĩgtĩ, Topẽ vĩ rá ki. 47 Ũn ve
ẽn, Adão ẽn vỹ ga tỹ há (r) nĩ, hã kỹ ti jykre tóg tỹ ẽprã ke jykre nĩ. Cristo vỹ tỹ
kanhkã tá ke nĩ. 48 Ũn ve vỹ tỹ ẽprã ke nĩ, kỹ ti krẽ kar vỹ tỹ ẽprã ke nỹtĩ gé, ti
mré. Jãvo Cristo vỹ tỹ kanhkã tá ke nĩ. Kỹ ti mré ke kar vỹ tỹ kanhkã tá ke nỹtĩ
gé, ti mré. 49 Ẽprã ke ẽn ve ri ke ẽg nỹtĩ, ẽg kar tỹ Adão ve kỹ. Kỹ ẽg tóg kanhkã
tá ke ẽn ve ri ke nỹtĩnh ke mũ gé, ẽg tỹ Cristo ve kỹ, ẽg rĩnrĩr mãn ken kỹ.

Jesus kãtĩg mãn ken kỹ tóg ẽg kar han mãn ke mũ

50 Inh kanhkã', sỹ ãjag mỹ tag tó há han sór vẽ, sỹ ki kanhrãn há han kỹ, ha
mẽ. Ẽg fár tỹ ẽprã ke tag pi(jé) Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke mũ'. Nén ter ke mũ
ẽn pi(jé) nén ũ ter vãnh tá venh ke mũ'. Topẽ vỹ ẽg han mãn ke mũ, ẽg tỹ ve jé.
51 Kỹ sóg ãjag mỹ nén ũ tó sór mũ gé, ãjag tỹ mẽ ja tũ ti, ha mẽ. Ẽg kãmĩ ũ ag
tóg ti jun ke pétẽm mũ, kãgter ke tũ ag tóg nĩ. Kỹ Topẽ tóg ẽg kar han mãn kãn
ke mũ, kurã ẽn kã, ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. 52 Kỹ tóg ẽg tỹ pan ke kar mrin ke
ẽn ri ke nĩnh mũ, ti tỹ ẽg han mãn ke ti, trombeta kyr rén kã. Trombeta kyr ẽn
vỹ mẽ há tĩnh mũ, kỹ ũn kãgter mũ ag vỹ rĩnrĩr mãn kãn ke mũ, ag tỹ kãgter
mãn ke tũ nĩ jé sir. Ẽn kã tóg ẽg han mãn ke mũ gé sir, ẽg tỹ ti jun ke pétẽm

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

mũ ra kãgter ja tũ ra. 53Ha vé, ti tỹ ẽg fár kókrãnh mũ tag tỹ ũ han tũ ra ẽg tóg venh ke tũ nĩnh mũ vẽ, kanhkã ti. Hã kỹ tóg ẽg fár ter ke mũ tag tỹ ũ han ke mũ, ti han mãn kỹ, ti ter mãn tũ nĩ jé, kókrãnh mãn tũ nĩ jé. Kejẽn tóg kenh ke mũ. 54Ẽg fár kókrãnh mũ tag tỹ tóg ũ han ke mũ, ti kókrãnh vãnh nĩ jé sir. Ẽg fár ter ke mũ tag tỹ ũ han jé tóg ke mũ, ti ter vãnh nĩ jé. Kurã ẽn kã ẽg tóg vẽnh rá tag venh ke mũ gé, vãsỹ rán kỹ nĩ tag, hã vỹ: “tũg ti huri, ẽg ter ke mũ ti, ẽg ter pãte rẽg kỹ,” he mũ. “Topẽ vỹ tỹ tũg' hé, ẽg ter ke mũ tỹ. 55Kãgter kãn ja ẽg tóg nĩgtĩ. Hã ra ẽg tóg tag ve mãn ke tũ nĩ ha. Nén ũ tỹ ã préj tỹ ẽg tugtãn tỹ ẽg tén ri ke ti nĩ, ẽg ter ke mũ ti, hã ra Topẽ tóg tỹ tũg' hé,” he tóg, Topẽ vĩ rá ki.

56Topẽ vĩ mranh hã tugrĩn ẽg tóg kãgter tĩ. Nén ũ tỹ ẽg tugtãg tĩ préj ri ken hã vẽ, hã vỹ: ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh, he mũ. Hã ra Jesus tóg tỹ tũg' he kãn, ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh tỹ. Kỹ tóg nén ũ préj ẽn tỹ préj tũ nĩ ri ke nĩ sir. Ter mãn ke tũ ẽg tóg nỹtĩ ha, kurã ẽn kã. Topẽ vỹ ẽg jyvẽn tĩ. Ẽg tỹ ti vĩ mranh hã tugnĩn ẽg tóg kãgter kãn ja nĩgtĩ. 57Hã ra Jesus tóg tỹ tũg' hé huri.

Topẽ hã mỹ sóg vĩ há han mũ, ti hã vỹ ẽg tar han tĩ, ẽg tỹ ti vĩ mranh mãn tũg jé. Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo tugrĩn tóg ẽg tar han tĩ, Topẽ ti.

58Tag to jykrén kỹ tar nỹtĩmnĩ, Topẽ to, ãjag tỹ ti ki rã tovãnh tũ nĩ jé. Ãjag to sóg há tãvĩ nĩ, inh kanhkã'. Ẽg Senhor rãnhrãj han kãn sórmnĩ. Tag to jykrén nĩ, ha mẽ: ẽg pi(jé) véké rãnhrãj tĩgtĩ', ẽg tỹ ẽg Senhor rãnhrãj han kỹ'. Ti kaja ve jé ẽg tóg ke mũ mỹr, kanhkã tá.

Ẽg tỹ ẽg mré Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag jagãgtãn ke

16 1Kỹ sóg ãjag mỹ ãjag tỹ ũ tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ra jagãgtar nỹtĩ ag mỹ jãnkamy jẽnẽnh ke ẽn tó sór mũ gé sir, ãjag tỹ inh ki nén jẽmẽ sór mũ ti. Ga tỹ Galácia tá igreja krẽm vẽnh mãn tĩ ag mỹ sóg tag tó ja nĩ, sỹ ãjag mỹ tónh ke tag ti, ha mẽ. 2Domingo kar ki nén ũ sĩ tỹ vyrmỹ nĩmnĩ, ãjag ĩn tá. Ũ tỹ nén ũ mág ẽn tóg nén ũ mág sĩ tỹ vyrmỹ nĩm ke mũ gé, kỹ ũ tỹ nén ũ sĩ ẽn tóg nén ũ sĩ tỹ vyrmỹ nĩm ke mũ gé. Ãjag tỹ semana kar ki nĩm han kỹ tóg komẽr hã mág mũ sir. Kỹ tóg kar kỹ nĩ, sỹ ãjag ki jun mũ ra. Ãjag tỹ inh kãtĩg ken jo vyr mỹ nĩm han ja tũ nĩn kỹ tóg há tũ nỹ. 3Kỹ ũn kuprẽg nĩ gé, ag tỹ ãjag tỹ nén ũ ma mũ jé, Jerusalém ra, ãjag tỹ tá ke fag mỹ nén ven sór mũ ti. Inh jun kỹ sóg ag jẽgnẽnh ke mũ, carta mré hã. 4Ãjag tỹ nén ũ ẽn éhé nĩn kỹ sóg hẽn ri ke mũn ma tĩg sór mũ gé, kỹ sóg ag mré tĩg mũ gé.

Paulo tỹ nén han sór mũ

5Kỹ tóg, isỹ ga tỹ Macedônia mĩ kutẽnh ken kỹ sóg vãhã ãjag tá jun sór mũ sir. Isỹ Macedônia mĩ kutẽ sór vẽ. 6Hã ra sóg ãjag mré nĩg mág sĩ han sór mũ, ti tỹ inh mỹ ki króm ken kỹ. Hẽn ri ke mũn sóg prỹg kusa fĩn rãm ke mũ, ãjag mré nĩ ki, kỹ ãjag tóg sir inh jagãgtãn kenh ke mũ, isỹ kar hẽn ra tĩg ken kỹ. 7Inh pi(jé) ãjag ve sĩ han sór mũ', hã ra sóg ver kutar nĩ, hã kỹ sóg kar hã ãjag venh tĩg sór mũ. Sỹ ãjag mré nĩ sór vẽ mỹr, ẽg Senhor tỹ to há nĩn kỹ. 8Ver sóg cidade tỹ Éfeso tag kã nĩ ki festa tỹ Pentecoste pétẽm sór mũ. 9Tag ki ke ag tóg mẽ há han

mũ, inh vĩ ti, ũ tỹ hẽn ri ke ag. Hã ra tag ki ver ũ tỹ inh kato vãsãnsãn mũ ag vỹ e nỹtĩ. Hã kỹ sóg Éfeso tag kã nĩg mág sĩ han sór mũ, sỹ kar ãjag venh tĩg jé.

10 Hẽn ri ke mũn Timóteo tóg ãjag ki jun ke mũ. Kỹ ti vĩ jẽmẽ há han nĩ, ti mỹ'ãg tũ nĩ jé, ti tỹ ãjag mré nĩn kỹ. Ẽg Senhor rãnhrãj han tóg tĩ mỹr, inh kóm. 11 Kỹ ti to é he tũg nĩ, ti kyrũ hã ra. Kỹ ti tĩg ken kỹ ti jagãgtãn nĩ gé, ti tỹ jatun mỹ inh ki jun jé. Sỹ ti jãvãnh vẽ, ẽg régre ag mré hã.

12 Ẽg régre tỹ Apolo mré sóg vẽmén gé. Ti mỹ sóg to vĩ mũ vẽ, ti tỹ ãjag venh tĩg jé, ẽg régre tag ag mré hã, ũ tỹ ãjag venh kãmũ tag ag mré. Hã ra tóg tĩg jãvãnh nĩ ver. Ti tỹ ti mỹ ki króm ken kỹ ti nẽji kejẽn ãjag venh tĩg ke mũ hã ra.

Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag tỹ jagnẽ mĩ ẽkrén

13 Ãjag kanẽ fãn nĩ. Ẽg Senhor ki rã tovãnh tũg nĩ. Krónh ke tũg nĩ, tar nỹtĩmnĩ. 14 Kỹ ãjag tỹ nén ũ kar han kỹ vẽnh kar to há nỹtĩmnĩ.

15 Kỹ sóg ãjag mỹ nén ũ to vĩ sór mũ gé, Estéfanas to mỹr. Estéfanas fag vỹ Jesus ki ge vén ja nĩgtĩ, ãjag jamã tá, ga tỹ Grécia tag tá. Kỹ fag tóg Topẽ tũ fag ki rĩr nỹtĩgtĩ, Topẽ tũ fag kar ki. 16 Hã kỹ sóg fag tó mũ ãjag mỹ. Kỹ fag vĩ jẽmẽmnĩ. Kỹ Topẽ rãnhrãj han mũ ag kar vĩ jẽmẽ kãn nĩ, ke gé, ẽg mré rãnhrãj mũ ag kar vĩ ti.

17 Estéfanas tóg inh ki jun há han, Fortunato ke gé, Acaico ke gé. Ag tỹ inh ki junjun kỹ inh fe tóg mrin ke mũ mỹr. Sỹ ãjag venh há tĩn kỹ tóg inh mỹ sér pẽ tĩ, sỹ ag ve kỹ, ãjag jẽgja kã ke vẽ mỹr, ag tỹ tỹ ãjag mré ke nỹtĩn kỹ. 18 Inh mỹ ag tóg vĩ há han mũ ãjag to, kỹ ag tóg inh krĩ kusãg mũ sir. Ag tỹ ãjag krĩ kusãg ke vẽ gé. Ũ tỹ ge to há tãvĩ nỹtĩmnĩ.

19 Ga tỹ Ásia tá igreja krẽm vẽnhmãn tĩ ag vỹ ãjag mĩ ẽkrég tĩ. Kỹ Áquila mré Priscila fag vỹ ãjag mĩ ẽkrén mág tĩ gé, fag tỹ ãjag mré ẽg Senhor ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Fag ĩn krẽm fag tóg culto han tĩ. Fag ĩn tá culto to kãmũ fag vỹ ãjag mĩ ẽkrég tĩ gé, 20 kar kỹ ẽg Senhor ki ge kỹ nỹtĩ fag kar ke gé. Jagnẽ to há tãvĩ nỹtĩmnĩ, kỹ jagnẽ ki nhun ke ri ke han nĩ, Jesus mré ke kar ki, ãjag tỹ jagnẽ nĩgé kãgmĩ kỹ.

21 Sỹ vãhã vẽsóg ki ãjag mỹ rán vẽ, ũ tỹ inh vĩ rán ja pãte, inh, hã vỹ: Paulo, he mũ. 22 Topẽ mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ũ tỹ ẽg Senhor to há tãvĩ tũ ẽn ag vóg kónãn kãn jé. "Marana tá," he sóg tĩ, hã vỹ: ha kãtĩg, Senhor, he mũ, ãjag vĩ ki.

23 Ẽg Senhor tỹ Jesus mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag tar han jé. 24 Ãjag jé isỹ ãjag to há tãvĩ nĩ ki kanhrãn, ẽg tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ.

Hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

PAULO TỸ CARTA HAN: CORINTO TÃ KE AG MỸ CARTA Ũ

1 1Paulo tỹ rá vẽ, ẽg régre tỹ Timóteo mré. Jesus Cristo hã ne inh fẽg', isỹ tỹ ti apóstolo jẽ jé, Topẽ tỹ inh kuprẽg kỹ. Isỹ Topẽ tũ ag mỹ rán vẽ, ũ tỹ cidade tỹ Corinto tá vẽnh mãn tĩ ag mỹ, ũ tỹ Grécia tá vẽnhmãn tĩ ag mỹ ke gé. 2Ẽg jóg tỹ Topẽ jé ãjag tar han, ti jé ãjag krĩ kuprãg, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo ti ke gé.

Topẽ tỹ Paulo krĩ tỹ kãnhvy' he

3Topẽ mỹ sóg vĩ há han tĩ, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo panh ti mỹ, ẽg jóg mỹ, ũ tỹ ẽg jagãgtãn tĩ ẽn mỹ. Ẽg vẽsỹrénh kỹ tóg ẽg krĩ tỹ kãnhvy' he tĩ, Topẽ ti. Ti hã mỹ sóg agradecer he tĩ mỹr. 4Ti hã ne inh vẽsỹrénh mũ ra inh krĩ tỹ kãnhvy' he tĩ', inh jagtar tĩn kỹ. Ti tỹ inh krĩ tỹ kãnhvy' he tugrĩn sóg inh kanhkã ag krĩ tỹ kãnhvy' he ki kanhró nĩ ha, inh kanhkã ũ tỹ nén ũ jagy vég mũ ra. 5Cristo jagtar ja ẽn ri ke pẽ ve mág sóg mỹr, hã kỹ Cristo tóg inh krĩ kufy tỹ hẽn ri ke tỹ tũ' he tĩ gé sir. 6Hã ra sóg ãjag jagfy jagtar nĩ, ãjag tỹ ti hã to tar nỹtĩn jé gé, ãjag krenkren jé. Topẽ tỹ isar han kỹ tóg inh kóm ãjag tar han ke mũ gé sir. Ãjag tỹ inh kóm jagtar nỹtĩn kỹ ãjag tóg inh kóm ti to krónh kenh ke tũ nĩ gé sir. 7Ãjag ki ẽkrén mág sóg tĩ, hã ra sóg ki kanhró nĩ, Topẽ tỹ ãjag tar han ẽn ki. Ũri ãjag tóg hã ra inh mré jagtar nỹtĩ, hã kỹ Topẽ tóg ãjag krĩ tỹ kãnhvy' he tĩ gé, ti tỹ inh krĩ tỹ kãnhvy' he tĩ ẽn ri ke han tóg tĩ, ãjag mỹ.

8Inh kanhkã', ãjag mỹ sóg inh jagtar mág ja tó sór mũ. Ga tỹ Ásia tá sóg nén ũ jagy tãvĩ ve ja nĩ, tá ag tóg isỹ hẽn ri ke kren, kỹ sóg: "ũri inh hỹn kren mãn ke tũ nĩ ha," he ja nĩ. 9"Ag tỹ isỹ tũg' henh ke hỹn," he sóg mũ vẽ. Ẽn kã sóg Topẽ hã mĩ ẽkrég mũ sir, isỹ vẽnhmỹ kren mãn ke tũ nĩn kỹ. "Ti hã ne inh kren han ki kanhró nĩ'," he ja inh nĩ. "Ũn kãgter mũ ag rĩnrĩn mãn ki kanhró tóg nĩ, kỹ tóg inh kren han ki kanhró nĩ gé," he ja inh nĩ. 10Kỹ tóg inh kren han ja nĩ, iser kren mũ ẽn kã, kỹ tóg kejẽn inh kren han mãn ke mũ gé. Ti hã mỹ sóg to vĩ tĩ, ti hã tỹ inh kren han jé. 11Kỹ iso vãsãn nĩ gé, iso Topẽ mré vĩ kỹ, kỹ Topẽ tóg ãjag vĩ mẽnh mũ. Ti tỹ ãjag vĩ mẽ tugrĩn inh jagãgtãn kỹ ãjag tóg ti mỹ agradecer henh ke mũ. Kỹ ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ Topẽ mỹ vĩ há han ke mũ, ti tỹ inh jagãgtãn ke tugrĩn.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Paulo tỹ Corinto tá ke ag venh kãtĩg ja tũ

12Ha vé, inh jykre tóg tỹ ũn há nỹ, ki kanhró inh nĩ. Vẽnh kar mỹ sóg nén ũ há hã han tĩ, vẽnh jykre kuryj, kỹ sóg ki hã tó tĩ gé, Topẽ jykre han kỹ. Inh pi(jé) isỹ vẽsóg ki nén to jykrén mũ ẽn hã han tĩ'. Topẽ hã ne isar han tĩ', isỹ ti jykre ki króm jé. Kỹ sóg ãjag mỹ ti jykre hã kãmén ja nĩgtĩ gé. 13Tag hã rán isóg tĩ gé, kỹ ãjag tóg isỹ rá ve kỹ (ãjag tóg) ki kanhrãn ke mũ gé sir. Ti pi(jé) mẽ jagy tĩ'. Ãjag tỹ ki kanhrãn kãn kỹ tóg há tĩnh mũ. 14Ãjag tỹ ki kanhrãn sĩ tag kãfór han kỹ tóg há tĩnh mũ. Kỹ kurã ẽn kã, ẽg Senhor tỹ Jesus kurã ẽn kã tóg ãjag mỹ sér tĩnh ke mũ, ãjag tỹ inh ven kỹ. Kỹ tóg inh mỹ sér tĩnh ke mũ gé, isỹ ãjag ven kỹ.

15Tag to jykrén kỹ sóg ãjag ki jun kren ja nĩgtĩ. Isỹ ãjag ki jun ke vẽ vẽ, isỹ ãjag tar han jé. Isỹ vãsỹ ãjag tar han ja ẽn ri ke han mãn ke vẽ vẽ. 16Kỹ sóg ãjag ve kar kỹ (sóg) ga tỹ Macedônia ra tĩg ke mũ vẽ. Kar kỹ, isỹ Macedônia tá kãtĩg mãn kỹ sóg ãjag ve mãn ke mũ vẽ gé, ãjag tỹ inh jagãgtãn kỹ inh mỹ jãnkamy nĩmnĩm' he jé vẽ vẽ, isỹ ga tỹ Judéia ra tĩg há han ke to. 17Hã ra tóg inh mỹ ki krov ja tũ nĩ, hã kỹ sóg kãtĩg ja tũ nĩ. Kỹ inh mỹ kanhir kỹ ãjag mỹ: "kãtĩg jé sóg ke mũ," he ja nĩ'? Vó. Inh jykre pijé', isỹ kanhir kỹ tó tĩ ẽn ti. Kỹ sóg jykré régre han tũ nĩgtĩ gé. Ũn jykre régre ag tỹ: "hej," he mũ ra ag tóg han sór tũ nĩ. Ge tũ inh nĩgtĩ. 18Topẽ hã ne ón vãnh nĩ', hã ra tóg ki kanhró nĩ, inh jykre pir nĩ ti. 19Topẽ kósin jykre hã han sóg tĩ, Jesus Cristo jykre ti. Inh hã ne ãjag mỹ ti kãmén ja nĩ', Silas mré, Timóteo mré ke gé. Ti pi(jé) ã tỹ: "hej," he mũ ra han ke tũ nĩ'. Han ti tĩ, nén ũ kar ti, Topẽ kósin ti. 20Topẽ hã vỹ ẽg mỹ ẽg tỹ nén vẽnh ke ti tó ja nĩgtĩ, kỹ ẽg tóg ti kósin hã tugrĩn vég mũ sir, ti panh tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn ti. Hã tó sóg tĩ, vẽnh kar mỹ, Topẽ ón vãnh ẽn hã tó sóg tĩ. Kỹ ẽg tóg ti hã mỹ vĩ há han tĩ sir, Topẽ hã mỹ, ẽg tỹ ti tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn to: "hã vẽ," hen kỹ. 21Topẽ hã ne Cristo ki isar han, ãjag mré hã. Kỹ tóg ẽg kuprẽg gé. 22Kỹ tóg ẽg nĩgjẽg kỹ ẽg vin tĩ gé. Ã kuprĩg jẽnẽg tóg mũ ẽg mỹ. Ti tỹ ẽg mỹ ã kuprĩg jẽnẽ tugrĩn ẽg tóg ki kanhró nỹtĩ, ti tỹ ẽg mỹ nén ũ kar vin ke mũ ẽn ti.

23Ha vé, ki hã sóg tó mũ, Topẽ ne ki kanhró nĩ'. Inh ón tĩ nĩ ra tóg inh vóg kónãn mũ vẽ. Isỹ ãjag to jũ tũ nĩ jé, hã jé sóg ãjag tá jun ja tũ nĩ ver, cidade tỹ Corinto tá. Sỹ tá jun ra sóg ãjag to jũnh ke mũ vẽ. 24Inh pi(jé) ãjag to tar han sór mũ'. Jesus hã ki ge kỹ ãjag nỹtĩ, ti hã to tar ãjag nỹtĩ. Ãjag fe tỹ mrin ke han sór sóg mũ vẽ, hã jé sóg ãjag to vãsãn tĩ vẽ.

2 1Hã kỹ sóg tag to jykrén ja nĩ, ha mẽ: "ag kanẽ jun mãn sór tũ inh nĩ," he sóg, "hã kỹ sóg ag venh tĩg ke tũ nĩ ver," he sóg ãjag to. 2Ha mẽ, isỹ ãjag kanẽ jun kỹ ũ nỹ hỹn inh fe tỹ mrin kenh mũ'? Isỹ ãjag kanẽ jun kỹ ũ tỹ inh fe tỹ mrin kenh ke tóg tũ tĩ. 3Hã kỹ sóg ãjag mỹ vẽnh rá ẽn jẽnẽ gé, ãjag tỹ inh kanẽ jun tũ nĩn jé gé, sỹ ãjag ki jun kỹ. Inh jun kỹ tóg inh mỹ há tĩnh mũ, ãjag tỹ inh fe tỹ mrin ken kỹ. Tag to sóg jykrén tĩ gé, ha mẽ. "Ag tỹ inh fe tỹ mrin ke kỹ tóg hỹn ag mỹ sér tĩ gé," he sóg tĩ, ãjag to. 4Sỹ ãjag mỹ carta ẽn rán mũn kỹ sóg to fỹ mág mỹr, ãjag tugrĩn sóg kanẽ jur, ãjag tugrĩn sóg vẽnh

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

mỹ en. Inh pi(jé) ãjag kanẽ jun sór ja nĩ'. Isỹ ãjag to há pẽ nĩn kỹ sóg ãjag mỹ vẽnh rá ẽn han ja nĩgtĩ, ãjag tỹ isỹ ãjag to há nĩ tag ki kanhró nỹtĩn jé.

Ẽg tỹ jagnẽ mỹ vẽnh pãte fón ke

5 Ha mẽ, ãjag kãmĩ ũ tóg ãjag kanẽ jur han ja nĩ. Ti pi(jé) isavĩn kanẽ jun ja nĩ'. Ãjag kar kanẽ jun ja tóg nĩ. Hẽn ri ke mũn sóg tó há han ja tũ nĩ, isỹ: "ãjag kar," he kỹ. Ãjag kãmĩ ũn e kanẽ junjur han tóg hã ra, ti tỹ Topẽ vĩ mranh tugrĩn. 6 Kỹ ãjag tóg hur ti mỹ vĩ kónãn. Ha ti tovãnh, gen kỹ. 7 Vãhã ti mỹ vẽnh pãte fón nĩ, ti mỹ vẽnh vĩ há hã tómnĩ. Ke tũ nĩ (mũ) ra ti fe kaj tóg ti tén ke mũ, ha vemnĩ. 8 Hã kỹ sóg ãjag mỹ tag to vĩ sór mũ vãhã, ha mẽ: ti mỹ ven nĩ, ãjag tỹ ti to há nỹtĩ ti. 9 Isỹ ãjag tỹ inh vĩ kri fig mũ ẽn ve sór ja vẽ, hã jé sóg ãjag mỹ vẽnh rá ẽn jẽnẽ ja nĩ, mỹr, ha mẽ. 10 Ãjag tỹ ũ mỹ vẽnh pãte fón kỹ sóg ti mỹ vẽnh pãte fón tĩ gé. Kejẽn sóg vẽnh pãte fón tĩ, ũ mỹ. Kỹ sóg Cristo rĩnve ti mỹ vẽnh pãte fón tĩ, ãjag jagãgtãn kỹ. 11 Satanás tỹ ẽg tỹ hẽ ri ke tũ nĩn jé sóg vẽnh pãte fón tĩ. Ti tỹ nén to jykrén mũ ẽn ki kanhró ẽg tóg nĩ mỹr, Satanás tỹ nén to jykrén mũ ti.

Paulo krĩ kufy

12 Ha vé, isỹ cidade tỹ Trôade tá jun ja nĩn kỹ sóg tá ke ag mỹ Cristo kãme sér ẽn tó ja nĩgtĩ. Kỹ ag tóg jẽmẽ há han ja nĩgtĩ, ẽg Senhor tỹ ag krĩn kỹ. 13 Hã ra sóg ẽg mré ke tỹ Tito ve ja tũ nĩ tá. Isỹ tá ti venh ke vẽ vẽ, hã ra tóg ki tũ nĩ, isỹ tá jun mũ ra. Hã kỹ sóg ti to krĩ kufy nĩ ja nĩgtĩ. Hã kỹ sóg ag mỹ: "isĩg ke vẽ," he kỹ tĩg ja nĩ sir, ga tỹ Macedônia ra, ti nón.

Jesus vĩ tỹ nén ger há ri ke nĩ

14 Hã ra sóg Topẽ hã mỹ vĩ há han tĩ. Ti hã ne inh jẽnẽg tĩ', isỹ ẽmã kar mĩ tĩg jé, Cristo tugrĩn. Kỹ vẽnh kar tóg ti tỹ tỹ ũn mág pẽ nĩ hã vég tĩ, ag tỹ inh jykre jagma ẽvãnh kỹ. Hã kỹ vẽnh kar tóg ti ki kanhrãn mũ sir, isỹ ag mỹ ti tón kỹ. Kỹ tóg ag mỹ nén ger há kri nĩ nĩ, ag tỹ ti vĩ mẽn kỹ. 15 Nén ger há tóg vẽnh kar kri rũm ke tĩ. Ri ke ti nĩ, isỹ vẽnh kar mỹ Cristo kãmén kỹ, ag tỹ Topẽ ki kanhrãn jé. Vẽnh kar mỹ sóg ti vĩ tó tĩ, ũn krenkren mũ ag mỹ, ũn vãgfor kỹ nỹtĩ ag mỹ ke gé. 16 Ũn vãgfor kỹ nỹtĩ ag tỹ inh vĩ mẽg mũ ra kri fig tũ nĩn kỹ ag tóg nũgme ki vár ke mũ. Kỹ inh vĩ tóg ag mỹ nén ũ ter ger gy ẽn ri ke nĩ. Ag jãvo ũn krenkren mũ ag tỹ inh vĩ jẽmẽ kỹ ag tóg rĩnrĩr ke mũ, ag tỹ inh vĩ kri nĩm kỹ. Kỹ inh vĩ tóg ag mỹ ẽg tỹ nén ger há mẽ kỹ ẽg fe tỹ mrin ke ẽn kri nĩ nĩ. Hã ra ẽg pi(jé) vẽsóg ki vẽnh rãnhrãj tag han há nỹtĩgtĩ'. 17 Ha vé, ũ ag vỹ Topẽ vĩ kãmén to ti kaja ve sór tĩ, jãnkamy ve sór to ag tóg Topẽ vĩ kãmén tĩ. Ke tũ nĩ kỹ ag tóg ti vĩ tó ẽn tugrĩn vẽsỹ ũn mág han tĩ. Ag jãvo inh pi(jé) ti kaja ve sór tĩ', inh pi(jé) vẽsỹ ũn mág han sór mũ'. Cristo ki rã kỹ sóg Topẽ rĩnve ti kãmén tĩ. Jykre pir han sóg tĩ gé mỹr. Kỹ ũ tỹ inh jẽnẽg mũ vỹ tỹ Topẽ ti nĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Vẽnh jykre tãg

3 1Kỹ ãjag hỹn iso: “tỹ sóg ũn há nĩ, he tóg tĩ, Paulo ti,” he sór tĩ. Hã tũ vẽ. Ũ ag tóg ãjag mỹ carta to vĩ tĩ, kỹ ag tóg: “ũn há vỹ tỹ ti nĩ, hemnĩ iso, carta ki,” he tĩ, “kỹ vẽnh kar tóg vẽnh rá tag ve kỹ isỹ tỹ ũn há nĩ ki kanhró nỹtĩnh mũ,” he ag tóg tĩ. Inh pi(jé) carta tỹ ge ma tĩg sór mũ'. 2Inh mỹ ãjag tóg carta ri ke nỹtĩ. Ãjag mĩ sóg ẽkrég tĩ, kỹ sóg vẽnh kar mỹ ãjag kãmén tĩ. Inh hã ki ag tóg ãjag jykre há vég tĩ, kỹ ag tóg isỹ tỹ ũn há nĩ ẽn ki kanhrãn mũ sir. Hã ki ãjag tóg carta ri ke nỹtĩ. 3Ãjag mỹ sóg Cristo jykre kãmén ja nĩ, kỹ ãjag tóg mĩ mũgtĩ. Kỹ vẽnh kar tóg ãjag jykre ve kỹ (ag tóg) Cristo ki kanhró nỹtĩ, kỹ ãjag tóg tỹ Cristo tỹ vẽnh rá ri ke nỹtĩ, sỹ carta han ja ri ke. Hã ra ti pi(jé) caneta tỹ rán kỹ nĩ'. Topẽ kuprĩg tỹ tóg rán kỹ nĩ, ũn rĩr nĩ ẽn kuprĩg tỹ tóg rán kỹ nĩ, carta ẽn ti. Kỹ tóg pó tỹ rán jafã kri rán kỹ nĩ tũ nĩ gé. Ẽg ki tóg rán kỹ nĩ, kỹ tóg tỹ ẽg jykre nĩ sir, carta ri ke ẽn ti.

4Topẽ hã vỹ Cristo tỹ isar han tĩ, hã kỹ sóg ãjag ki carta tỹ ge han ki kanhró nĩ. 5Inh pi(jé) vẽsóg ki nén ũ há to jykrén ki kanhró nĩ'. Inh pi(jé) vẽsóg ki nén ũ há han ki kanhró nĩ gé'. Hỹ, Topẽ hã ne isar han tĩ', isỹ nén ũ há han ke to. 6Ti hã ne inh krĩn tĩ', isỹ ti jykre tãg kãmén jé, vẽnh kar mỹ. Ti pi(jé) ẽg mỹ vãsỹ nén rán kỹ nĩ ẽn tó mãn mũ'. Vãhã tóg ẽg mỹ ã kuprĩg jẽnẽg mũ. Vẽnh jykre tãg to ken hã vẽ, hã vỹ: “Topẽ kuprĩg tỹ ẽg krĩn mũ,” he mũ. Ha vé, Topẽ kuprĩg vỹ ẽg rĩn tĩ, jãvo vãsỹ Topẽ vĩ rán kỹ nĩ ẽn vỹ ẽg tén ke ja nĩgtĩ, ẽg tỹ mranh kỹ.

7Topẽ vĩ tỹ vãsỹ rán kỹ nĩ ja ẽn vỹ pó kri rán kỹ nĩ ja nĩ, ũ tỹ ẽg tén mũ ẽn ti. Moisés tóg pó kri ti rán ja nĩ, Topẽ tỹ ti mỹ tón kỹ. Ti tỹ ti mỹ tó kar kỹ ti kakã tóg jẽngrẽ nĩ ja nĩgtĩ, Moisés ti. Kỹ tóg Israel ag mỹ e ja tĩ, Moisés kakã ki ẽvãnh tũ ja ag tóg nĩgtĩ sir, ti tỹ kakã jẽngrẽ nĩn kỹ. Hã ra tóg kejẽn tũ' he ja nĩgtĩ gé, ti kakã jẽngrẽ ti. 8Kỹ ũ tỹ Topẽ kuprĩg kãmén mũ ẽn hỹn tóg Moisés kakã jẽngrẽ kãfór nĩ, ti sĩnvĩ kãfór ti nĩ. 9Moisés vỹ Topẽ tỹ ẽg vóg kónãn ke ẽn tó ja nĩgtĩ. Hã ra Topẽ vĩ tag tóg ti kakã jẽngrẽ han, ti sĩnvĩ han ti. Jãvo sóg Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽnh pãte fón ke ẽn hã tó tĩ. Ti tỹ ẽg to “jykre há ag nỹtĩ ha,” he mũ ẽn tó sóg tĩ. Topẽ vĩ tag tugrĩn sóg Moisés sĩnvĩ kãfór pẽ nĩ. 10Kỹ vãsỹ nén sĩnvĩ ẽn tóg vãhã ẽg mỹ sĩnvĩ tũ nĩ ha, vãsỹ jẽngrẽ ẽn tóg ẽg mỹ jẽngrẽ tũ nĩ ha, ẽg tỹ ũ tãg tag sĩnvĩ ve kỹ, ẽg tỹ ũ tãg jẽngrẽ ven kỹ. Ũn tãg tag vỹ nén kar sĩnvĩ kãfór nĩ. 11Vãsỹ rán kỹ nĩ ja ẽn tóg tũ' he ja nĩ. Kỹ ũ tỹ tũ' he mũ ẽn tóg sĩnvĩ ja nĩgtĩ gé. Ti jãvo isỹ vẽnh jykre tó mũ tag vỹ tũ' henh ke tũ pẽ nĩ, hã kỹ tóg ũn si sĩnvĩ ẽn kãfór nĩ.

12Ẽg tỹ tag venh ke jãvãnh sóg mũ mỹr. Hã kỹ sóg jamã hár(a) tó mũ, inh pi(jé) sỹ ag mỹ tó jé to mỹ'ãg mũ'. 13Moisés ri ke han tũ sóg nĩ. Kur tỹ tóg vẽnh kri fón ja nĩ. Kỹ tóg vẽnh pugrĩn ja nĩ, ti tỹ ã kakã jẽngrẽ ẽn péju jé. Hã ra tóg komẽr hã tũ' he ja nĩ, ti jẽngrẽ ẽn ti. Hã kỹ tóg kur krẽm vẽnh péju, Moisés ti, Israel ag tỹ ti jẽngrẽ vég tũ nĩ jé. 14Hã ra ag tóg ũri ki kagtĩg nỹtĩ gé ver. Kyvó ri ke ag nỹtĩ, kutu, Israel ag. Ag tỹ vãsỹ rán kỹ nĩ ẽn to ken kỹ tóg ag mỹ Moisés vẽnh pugrĩn kỹ nĩ ẽn ri ke nĩ, ti pãkrĩ ri ke. Ag tỹ ki kagtĩg to ken hã vẽ. Cristo hã tugrĩn ẽg tóg vãsỹ nén rán kỹ nĩ ẽn to jykrén há han mũ ha, hã ra ag tóg ki kagtĩg nỹtĩ jãvo. 15Hã kỹ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ag tóg Moisés tỹ nén rán mũ to ke ẽn mẽg tĩ, hã ra ag tóg to jykrén tũ nĩgtĩ, kỹ tóg Moisés vẽnh pugrĩn ẽn ri ke nĩ ag mỹ, ti pãkrĩ ẽn ri ke. 16Kejẽn ũ tóg ẽg Senhor ki rã mũ, ag kãki ũ. Kỹ tóg vãhã ag tỹ ti vẽnh pugrĩ vym ri ke nĩ. 17Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, Topẽ vĩ rá ki, ha mẽ: Moisés tỹ ẽg Senhor mré vẽmén kỹ tóg ã vẽnh pugrĩn tỹ vym ke ja nĩgtĩ," he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ rá ki. Topẽ kuprĩg to ken hã vẽ, ẽg Senhor he mũ tag ti. Kỹ ẽg Senhor kuprĩg hã ne ẽg kygvãn ke mũ', ẽg tỹ ti vĩ ki króm ke to. 18Hã kỹ tóg ẽg mỹ ti vẽnh pugrĩn tỹ vym ke ja ri ke nĩ, kỹ ẽg tóg ẽg Senhor sĩnvĩ ẽn, jẽngrẽ ẽn ve há han tĩ. Ẽg tỹ vẽnh ve jafã ki nén ũ ve há ẽn ri ke tóg nĩ sir. Ẽg tỹ ẽg Senhor ki ẽvãnh kỹ ẽg tóg ti ri ke nỹtĩnh ke mũ gé. Komẽr hã ẽg tóg ve ũ han ke mũ, ti ve ẽn ri ke, ẽg tỹ ti tugnỹm kỹ, ẽg tỹ ẽg Senhor tugnỹm kỹ, ti kuprĩg ti.

Paulo krój nĩ

4 1Inh rãnhrãj hã vẽ, Topẽ tỹ inh mỹ vẽnh rãnhrãj nĩm jan hã vẽ. Kỹ tóg inh jagãgtãn mũ gé, isỹ ti rãnhrãj to krónh ke tũ nĩ jé. 2Hỹ, ũ ag tóg nén tỹ ẽg mỹ'ãg han tĩ ẽn han tĩ, kuty tá, ũ tỹ ag vég tũ nĩn jé. Vẽnh jykre tỹ ge tovãnh kãn inh huri mỹr. Kỹ sóg ãjag mỹ ón tũ nĩgtĩ gé, ãjag lograr henh ke tũ sóg nĩ gé. Ón kỹ sóg: "Topẽ vỹ tag tó ja nĩ," he tũ nĩ gé. Ki hã sóg tó tĩ. Topẽ rĩnve sóg vẽmén tĩ, hã kỹ sóg ón tũ nĩgtĩ. Ũ tỹ isugnỹm mũ ẽn vỹ ki kanhrãn kãn ke mũ, inh jykre ki. 3Kỹ ũ tóg kejẽn ki kagtĩg nỹtĩ, isỹ Jesus kãme sér tó mũ ẽn ki. Ag mỹ tóg nén ũ péju kỹ nĩ ri ke nĩ. Ũ tỹ vãgfor kỹ nỹtĩ ag vẽ, hã kỹ ag tóg ki kanhrãn tũ nĩgtĩ. 4Kyvó ag nỹtĩ, krĩ tũ ag nỹtĩ. Jesus ki ge sór tũ ag nỹtĩ, Satanás tỹ ag kyvó nĩm ti kỹ. Ẽprã pã'i ag kri ke vỹ tỹ ti nĩ, Satanás ti. Ti tỹ ag kyvó nĩm ti kỹ ag tóg Cristo kãme tag to jykrén tũ nĩgtĩ. Ti jẽngrẽ vég tũ ag tóg nĩgtĩ, ti sĩnvĩ ti. Cristo hã vỹ tỹ Topẽ kãnhvég ri ke nĩ, ti ve ri ke.

5Inh pi(jé) inh jykre kãmén tĩ'. Jesus Cristo hã kãmén sóg tĩ, ti tỹ tỹ ẽg Senhor nĩ ti. Jãvo sóg tỹ ãjag camarada ri ke nĩ, isỹ Jesus to há nĩn kỹ. 6Ha vé, ũ tỹ kutyg mũ ra kurãg han mũ ẽn tóg ẽg ki kurã han mũ gé sir, Topẽ ti, ẽg tỹ ki kanhrãn jé, Topẽ tỹ tỹ ũn mág nĩn ki. Ẽg tỹ Cristo ve kỹ ẽg tóg Topẽ ki kanhrãn tĩ. Cristo vỹ tóg Topẽ ve hã pẽ nĩ. Ẽg ki kurã to ken hã vẽ, hã vỹ: Topẽ ki kanhró he mũ.

7Ẽg tỹ tỹ ẽprã ke nỹtĩ (hã) ra tóg ẽg kanhrãn sór tĩ, kỹ tóg ẽg tỹ go'or tỹ kukrũ han kỹ kãki jãnkamy e vin ẽn ri ke nĩ. Ẽg hã vỹ tỹ go'or tỹ kukrũ ẽn ri ke nỹtĩ, ẽg krój nỹtĩn kỹ, inh ke gé. Hã ra tóg ẽg kanhrãn tĩ, vẽnh kar tỹ ti hã tỹ tỹ ũn tar tãvĩ nĩ ẽn ve je. Jãnkamy ri ke to ken hã vẽ. Ẽg pi(jé) tar nỹtĩ'. Ũ tỹ ẽg tar han mũ vỹ tỹ Topẽ ti nĩ. 8Inh krój nĩ ra Topẽ tỹ isar han mũ vẽ, ha vé ha. Nén kar tóg inh kutãn tĩ, hã ra inh pi(jé) to krĩ kufy han tĩ'. Kejẽn tóg inh jykre tũ tĩgtĩ, kỹ tóg isỹ: hỹ mỹ vỹ? he ja há tĩgtĩ, hã ra inh pi(jé) to krónh ke tĩ'. 9Inh vóg kónãn ag tóg tĩ, hã ra Topẽ pi(jé) isovãnh tĩ'. Inh rỹnh ag tóg tĩ, hã ra ag pi(je) isén tĩ'. 10Kurã kar ki sóg Jesus vẽsỹrénh ẽn ri ke han tĩgtĩ. Hã tugrĩn vẽnh kar tóg Jesus rĩr nĩ tag venh ke mũ gé, inh vẽsỹrénh tugrĩn. 11Kurã kar ki sóg ter kren tĩ, Jesus tugrĩn. Hã ki Jesus rĩr nĩ tóg inh ki ve há tĩ, inh fár vag ke mũ ra. 12Iser kren kỹ ajag tóg tar nỹtĩ jãvo, rĩnrĩr ãjag nỹtĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

13Tag vỹ Topẽ vĩ ki rán kỹ nĩ, ha mẽ: “Topẽ vĩ kri nĩm inh, hã kỹ sóg tó,” he ja tóg nĩgtĩ, Topẽ vĩ rá ki. Topẽ vĩ tag hã vỹ inh jykre han tĩ, hã kỹ sóg tó tĩ gé. Kri fig sóg tĩ, hã kỹ sóg tó tĩ mỹr. 14Topẽ ne ẽg Senhor tỹ Jesus rĩn mãn ja nĩ'. Ẽn vỹ inh rĩn mãn ke mũ gé, ki kanhró sóg nĩ. Kurã ẽn kã tóg ãjag mré inh jé prẽr ke mũ, ẽg tỹ ti mỹ vẽnh ven jé. 15Ãjag tugrĩn sóg ti jagy tag ve kãn tĩ. Kỹ komẽr hã ũn e tóg Topẽ tỹ ag jagãgtãn tag mẽnh ke mũ. Vẽnh grun jé ẽg tóg ke mũ, kỹ ũn e tóg sir ti mỹ vĩ há han ke mũ. Kỹ Topẽ to vĩ há han mũ ag tóg e tãvĩ nỹtĩ sir. Topẽ tỹ tỹ ũn mág nĩn hã vẽ.

Ẽg tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ẽg krenkren ke

16Hã kỹ sóg to krónh ke jãvãnh nĩ. Ha vé, inh fár tag tóg krój nĩ, komẽr hã tóg ter sór mũ, ti vag jé. Hã ra inh kuprĩg tóg tar nĩ jãvo. Kurã kar ki tóg vẽnh han mãn tĩ, Topẽ tỹ isar han kỹ, inh kuprĩg ti. 17Tag ki sóg ti jagy vég tĩ, hã ra tóg inh mỹ kãnhvy nĩ. Tũ' he jé tóg ke mũ, tag ki ti jagy ti. Tá ẽg tóg nén ũ há tãvĩ venh ke mũ, ẽg tỹ tag ki ti jagy ve ja tugrĩn, hã ra tóg tũ' he jãvãnh nĩ, ẽg tỹ tá nén venh ke mũ ẽn ti. Ki kagtĩg ẽg nĩ ver, hã ra tóg há tãvĩ nĩnh mũ, ẽg tỹ tag ki nén ũ há ve kãfór ti nĩnh mũ, tá. 18Hã ve sór inh nĩ, hã mĩ sóg ẽkrég tĩ. Ver ẽg tóg vég tũ nĩgtĩ, sỹ nén ve sór mũ tag ti. Hã kỹ sóg ẽg tỹ nén (ũ) vég mũ tag to jykrén sór tũ nĩgtĩ. Ẽg tỹ nén (ũ) vég mũ tag vỹ tũ' henh ke mũ. Ẽg tỹ ũri nén (ũ) vég tũ ẽn vỹ tũ' henh ke tũ nĩ, ẽg tỹ tá nén venh ke mũ ẽn ti.

5 1Ẽg fár vỹ ẽg pãjó ri ke nĩ. Tũ' he jé tóg ke mũ, ẽg fár ti. Hã ra Topẽ ne ẽg mỹ ĩn tãg ri ke han ke mũ', kanhkã tá'. Hã ra tóg ẽg tỹ tag ki ĩn han ri ke tũ nĩ. Tũ' he jãvãnh tóg nĩ, Topẽ tỹ ẽg jamã tãg han mũ ti. 2Tag ki ẽg tóg vẽsỹrénh tĩ, ẽg fár tỹ ẽg pãjó ri ke tag ki. Kỹ tóg ẽg tỹ kanhkã tá ẽg jamã tãg ẽn venh há tĩ. Hã jé ẽg tóg prẽr tĩ. Kỹ tóg ẽg tỹ kur tãg tu ri ke nĩ. 3Ẽg tỹ kur tu kỹ ẽg kator tũ nỹtĩ. Ẽg kur ri ke ti nĩ, kanhkã tá ẽg jamã ti, ẽg tỹ ẽg fár tãg tun kỹ. 4Ha vé, ki hã sóg tó mũ. Tag ki, ẽg tỹ ẽg fár tỹ pãjó ri ke tag ki nỹtĩn kỹ ẽg tóg vẽsỹrénh tĩ, ẽg mỹ ẽg ter jãvãnh tĩn kỹ. Ẽg mỹ tóg ẽg rĩr hã tag tỹ kanhkã tá jun há tĩ vẽ, kỹ tóg ẽg tỹ tag ki ẽg kur kunũg tũ ra ẽg tỹ kanhkã tá jun kỹ ẽg kur tãg tu ri ke nĩnh mũ, ẽg mỹ. Kỹ ẽg tỹ ẽg fár tãg ve kỹ ẽg fár si tóg tũ' he mũ, ẽg ter tũ ra. Tag hã tóg ẽg mỹ há tĩnh mũ vẽ. 5Ẽg tỹ kanhkã tá ẽg fár tãg venh ke jé Topẽ tóg ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm, kỹ tóg ẽg mỹ ã kuprĩg jẽnẽ gé. Hã ki ẽg tóg ki kanhró nỹtĩ, ẽg tỹ tá nén (ũ) venh ke mũ ẽn ki.

6Hã kỹ tóg inh mỹ sér tĩ. Ẽg tỹ ver ga kri mũn kỹ ẽg tóg ẽg Senhor vég tũ nĩgtĩ ver. 7Ẽg tỹ ti vég tũ ra ẽg tóg ti vĩ kri fig tĩ. 8Kỹ sóg kanẽ jur mãn tũ nĩ ha. Isỹ inh fár tỹ pãjó ri ke tag tovãnh há tóg tĩ, sỹ ẽg Senhor mré nĩ jé, inh jamã pẽ tá. 9Hã kỹ sóg vãsãn tĩ, inh jykre tỹ ti mỹ há nĩ jé. Isỹ tag kã nĩ kỹ sóg vãsãn tĩ, kỹ sóg tá vãsãn ke mũ gé, sỹ tá ti mré nĩnh ken kỹ.

10Ha vé, ẽg kar vỹ Cristo mỹ vẽnh ven ke mũ, ti tỹ ẽg jykre tugnỹm jé. Kỹ tóg ẽg mỹ nĩm ke mũ, ẽg tỹ tag ki nén (ũ) han mũ kaja ti. Ũ tỹ tag ki nén (ũ) há han mũ ẽn tóg ã tũ kajan venh ke mũ gé, kỹ ũ tỹ tag ki nén (ũ) kóreg han mũ ẽn ag tóg ãjag vẽsỹrénh venh ke mũ gé sir.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Cristo tỹ ẽg jykre si tỹ tũ' he

11 Ha vé, ẽg Senhor kamẽg sóg tĩ, hã kỹ sóg ẽprã ke ag mỹ ki hã tó tĩ, ag tỹ ti ki ge jé. Topẽ hã ne inh ki kanhró kar nĩ'. Kỹ ãjag hỹn, ãjag tỹ nén to jykrén há han kỹ (ãjag hỹn) inh ki kanhró nỹtĩnh ke mũ gé, he sóg tĩ. 12 Inh pi(jé) ãjag mỹ: "ũn mág vỹ tỹ inh nĩ," he sór tĩ'. Hã ra sóg ãjag mỹ vẽnh kãmén mũ, ti tỹ ãjag mỹ sér tĩ jé, sỹ ãjag mỹ nén (ũ) kãmén mũ ẽn tugrĩn, ãjag tỹ iso: "jykre há tãvĩ ti nĩ," he jé. Tag tómnĩ, ũ tỹ vẽsỹ tỹ ũn mág han sór mũ ag mỹ. Ũ tỹ ge jykre vỹ sĩnvĩ nĩ ve nĩ, hã ra tóg ẽg tỹ ve há han kỹ (tóg) krój nĩ, ag jykre ti. 13 Ha vé, krĩ tũ inh nẽji nĩ. Topẽ jykre han tugrĩn sóg krĩ tũ nĩ ve nĩ. Kejẽn sóg krĩ há han tĩ gé. Ãjag tugrĩn ke vẽ, inh krĩ há ti. 14 Cristo hã vỹ tỹ inh fe nĩ, hã kỹ sóg vẽnh kar to há nĩ. Tag to sóg jykrén mũ, ha mẽ: vẽnh kar jagfy tóg ter ja nĩ, Cristo ti, kỹ ẽg kar jykre si vỹ tũ' he mũ sir, ti jamẽn kỹ. 15 Ti hã ne vẽnh kar jagfy ter ja nĩ'. Hã kỹ ẽg pi(jé) tỹ ẽg tũ nỹtĩ', ũri'. Ti tũ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, ti tỹ ẽg jagfy ter ja nĩn kỹ, ti tỹ ẽg jagfy rĩr mãn ja nĩn kỹ ke gé. Kỹ ti hã ne ẽg mỹ ẽg tỹ nén han ke mũ ẽn tó tĩ', ũri'.

16 Vãsỹ ẽg tóg ẽg tỹ vẽsóg ki nén (ũ) to jykrén kỹ (ẽg tóg) ẽprã ke jykre to: "tag vỹ há nĩ, tag vỹ kórég nĩ," he ja nĩgtĩ. Ũri ẽg tóg vẽsóg ki tag to jykrén mãn ke tũ nĩ ha. Cristo to ẽg vẽsóg ki jykrén mãn ke tũ nĩ gé, ẽg tỹ vãsỹ vẽsóg ki ti to jykrén' he ja ẽn ri ke tũ vẽ ha, ũri. 17 Hẽ ri ken kỹ? Cristo tỹ ẽg han mãn kỹ mỹr. Ti ki ge kỹ ẽg nỹtĩ, hã kỹ tóg ẽg han mãn ja nĩ. Ẽg jykre si tóg tũ tĩ ha, ẽg tỹ nén han ja ẽn tóg tũ tĩ ha ke gé. Ũri ẽg tóg tỹ ũn tãg nỹtĩ ha, ẽg krĩ, ẽg jykre ti ke gé. 18 Topẽ tỹ nén han mũn hã vẽ. Topẽ kato vãsãn ẽg tĩ vẽ, hã ra ẽg tóg ũri tỹ Cristo mré ke nỹtĩ ha, Topẽ tỹ ẽg han mãn kỹ, Cristo tugrĩn. Kỹ tóg ẽg mỹ vẽnh rãnhrãj tag nĩm mũ gé sir, ẽg tỹ vẽnh kar mỹ: tỹ Cristo mré ke nỹtĩmnĩ, he jé. 19 Ha vé, Topẽ vỹ Cristo jẽnẽ, ti tỹ ẽg tỹ tỹ ti mré ke nỹtĩ han jé, ẽprã ke kar tỹ ti ki ge sór jé. Kỹ tóg ẽg tỹ ti vĩ mranh tỹ tũ' he sór mũ gé sir, ẽg tỹ ti kaja kórég vég tũ nĩ jé. Kỹ tóg ẽg mỹ: ha vẽnh kar mỹ tó, isỹ ag to há nĩ sór mũ ti," he ja nĩ gé.

20 Cristo hã ne inh jẽnẽg mũ', isỹ ti jiji tó jé. Kỹ Topẽ tóg vẽnh kar jyvẽn tĩ, kỹ sóg hã tó jẽ nĩ. Hã kỹ sóg Cristo jyjy tó kỹ (sóg) ãjag mỹ tag to vĩ sór mũ, ha mẽ: "Topẽ to há nỹtĩmnĩ, ti kato vãsãn mãn sór tũg nĩ," he sóg mũ. 21 Jesus pi(jé) Topẽ vĩ mranh ja nĩgtĩ'. Hã ra tóg ẽg tỹ ti vĩ mranh ja ẽn kajãm kãn. Kỹ tóg ẽg mỹ Topẽ jykre kuryj ẽn nĩm mũ sir, ẽg jagfy kajãm kar kỹ.

6 1 Topẽ mré sóg rãnhrãj tĩgtĩ. Hã kỹ sóg ãjag jyvẽn mũ, ãjag tỹ Topẽ vĩ ki króm jé. Ãjag tỹ ti vĩ ki króm tũ nĩn kỹ tóg fagrĩnh mỹ ãjag jagãgtãn nĩ. 2 Ti hã ne tag tó ja nĩ', ha mẽ: sỹ ãjag jagãgtan ke kurã ki sóg ãjag tỹ inh mỹ nén to vĩ mũ ẽn han ke mũ. Ãjag krenkren ke kurã ki sóg ãjag krenkren han ke mũ," he ja tóg nĩ, Topẽ ti. Ãjag krenkren ke kurã vỹ hur jun, ha mẽ. Ũri tóg ẽg krenkren han sór mũ, Topẽ ti.

3 Kỹ sóg nén ũ vẽnhmỹ han tũ nĩgtĩ sir, ũ tỹ iso vẽnh jykre kórég tó tũ nĩ jé, inh rãnhrãj to. 4 Vẽnh jykre há mĩ sóg tĩ mỹr, isỹ tỹ Topẽ camarada jẽn kỹ, kỹ inh jykre tóg vẽnh kar mỹ ve há tĩ. Isỹ nén ũ jagy vég mũ ra sóg ti to krónh ke tũ nĩgtĩ, ijagtar nĩ ra, inh kanẽ jur mũ ra. 5 Kejẽn ag tóg inh mrãnmrãn tĩ,

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

vẽseja kãtá ag tóg inh fón tĩ, vẽnh kar tóg kejẽn inh kri rũv tĩ. Kejẽn sóg inh rãnhrãj tỹ inh kutãn to jagtar tĩ, kejẽn sóg nũr tũ nĩgtĩ, kejẽn sóg vẽjẽn vég tũ nĩgtĩ. 6Isỹ ti jagy vég mũ hã ra ijykre tóg tỹ ũn há nỹ, Topẽ vĩ ki kanhró mág sóg nĩ, vẽnh kar to sóg fe nĩ, vẽnh kar mỹ sóg komẽr hã vĩ tĩ, vẽnh kar tỹ isỹ tỹ Topẽ camarada jẽ tag ki kanhrãn kãn jé. Topẽ kuprĩg vỹ tỹ inh jagrẽ nĩ, hã kỹ sóg vẽnh jykre kuryj to tar nĩ. Inh pi(jé) ón kỹ ũ to há nĩ'. 7Ki hã tó sóg tĩ. Topẽ hã ne isar han'. Ti hã ne inh mỹ ã jykre kuryj nĩm', kỹ tóg tỹ isỹ tỹ rárá jafã nĩ, Topẽ jykre há ẽn ti. Inh kren han tóg, Topẽ ti, ti tỹ inh mỹ vẽnh jykre kuryj nĩm ti kỹ, kỹ ag tóg ti jykre hã tugrĩn (ag tóg) ãjag jykre kóreg vég tĩ gé.

8Kejẽn ag tóg inh mỹ vĩ há han tĩ, kejẽn ag tóg iso é he tĩ. Kejẽn ag tóg iso ti kóreg kar tó tĩ, kejẽn ag tóg iso nén ũ há tó tĩ. Kejẽn ag tóg iso: "ti ón nẽ," he tĩ, hã ra sóg ón vãnh nĩgtĩ. 9Ũ tóg kãmĩ inh ki kagtĩg nĩ ve nỹtĩ, hã ra vẽnh kar tóg inh ki kanhró nỹtĩ. Ter kren tỹ hẽn ri ke han sóg tĩgtĩ, hã ra sóg rĩr tĩ nĩ ver. Inh vóg kónãn ag tóg tĩ, hã ra ag tóg isén ja tũ nĩ. 10Inh fe kaj tóg tĩ, ge ra tóg inh mỹ sér tĩ. Jagtar sóg tĩ, hã ra sóg ũ tỹ hẽn ri ke ag jagãgtãn tĩ, ag mỹ Topẽ vĩ tón kỹ. Nén ũ tỹ isóg tũ tũ nĩ, hã ra Topẽ tỹ ẽg mỹ nén nĩm mũ ẽn kar vỹ tỹ isũ nỹtĩ.

11Ãjag hã mỹ sóg ijagtar tag kãmén mũ, tó kãn sóg mũ, ãjag mỹ, isỹ ãjag to há tãvĩ nĩn kỹ. Ãjag hã to sóg fen mág kỹ nĩ. 12Inh pi(jé) ãjag to kóreg nĩ'. Ãjag hã ne iso há tũ nĩ ve nỹtĩ'. 13Inh krẽ ri ke ãjag nỹtĩ. Hã kỹ sóg ãjag mỹ tag to vĩ sór mũ, ha mẽ: "isỹ ãjag to há kóm iso há nỹtĩmnĩ, iso fe mág nỹtĩmnĩ," he sóg mũ.

Ũ tỹ Jesus ki ge tũ ag pi(jé) tỹ ẽg mré ke nỹtĩ'

14Ũ tỹ Jesus ki rã tũ mré jykrén sór tũg nĩ. Tỹ ag ẽg mré ke tũ nỹtĩ. Hã kỹ ũn jykre pãno ag mré jykrén sór tũg nĩ gé, ãjag tỹ vẽnh jykre kuryj han kỹ nỹtĩn kỹ. Kurã pi(jé) tỹ kuty mré ke nĩ'. 15Cristo pi(jé) Japo mré jykrén tĩ'. Kỹ ũ tỹ ti ki rã kỹ jẽ pi(jé) ũ tỹ ti ki rã tũ mré jykrén há nĩnh mũ'. 16Kỹ Topẽ jo ĩn pi(jé) tỹ ón kỹ topẽ jo ke nĩ'. Ha vé, Topẽ jo ĩn vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, ũn rĩr mũ jo ĩn. Ti hã ne tag tó', ha mẽ: "ag ki sóg ijamã han ke mũ, ag mré sóg tĩg ke mũ, ag Topẽ vỹ tỹ inh nĩnh mũ, kỹ ag vỹ tỹ inh povo nỹtĩnh mũ," he ja ti nĩgtĩ. 17Hã kỹ ẽg Senhor tóg tag tó, ha mẽ: "ag ré kỹ mũmnĩ, vyrmỹ nỹtĩmnĩ. Vẽnh jykre kavéj han tũg nĩ, kỹ sóg ãjag mỹ: ha kãmũ jẽg, henh ke mũ. 18Ãjag jóg vỹ tỹ inh nĩnh mũ, kỹ ãjag vỹ tỹ inh krẽ nỹtĩnh mũ," he tóg, ẽg Senhor ti, ũ tỹ nén (ũ) kar han ki kanhrãn kỹ nĩ ẽn ti," he ja tóg nĩgtĩ, Topẽ vĩ rán ki.

7 1Inh kanhkã', inh fe vỹ tỹ ãjag nỹtĩ. Hã kỹ sóg ãjag mỹ tag tó mũ. Ẽg hã mỹ tóg tó mũ, Topẽ ti, ti tỹ tỹ ẽg jóg mág nĩ tag ti, kỹ ẽg tóg ti venh ke mũ. Ãjag tỹ ti ve hã jé nén (ũ) kavéj ẽn tovãnh kãn nĩ, ãjag jãnhkri nỹtĩ jé. Nén (ũ) kavéj han tũg nĩ, to jykrén tũg nĩ gé. Komẽr hã jykre há tãvĩ nỹtĩ sórmnĩ. Topẽ tũ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, kỹ ti kamẽg nĩ, ti jykre kuryj ẽn ri ke nỹtĩ sórmnĩ.

Paulo fe tỹ mrin ke

2Iso fe mág han mãn nĩ, ha mẽ. Inh pi(jé) ũ mỹ vẽnh jykre pãno han sór tĩ', inh pi (jé) ũ krĩn kónãn sór tĩ', inh pi(jé) ũ tỹ nén ũ péju sór tĩ'.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

3Isỹ ãjag mỹ tag tó mũ jãvo sóg ãjag to kórég tũ nĩ. Ãjag mré ke vỹ tỹ inh nĩ, kỹ ẽg tóg jatun mỹ jagnẽ mré mũ mũ, jagnẽ mré kãgter ẽg tóg ke mũ gé, hẽn ri ke mũn. 4Inh mỹ ag tóg vẽnh vĩ há tónh ke mũ, he sóg tĩ ãjag to. Kỹ sóg vẽnh kar mỹ ãjag to: há ag nỹtĩ, he tĩ. Tag ki sóg ti jagy pẽ vég mũ, hã ra inh krĩ tóg kãnhvy nĩ, ãjag to, kỹ tóg sir inh mỹ sér pẽ tĩ.

5Ha vé, isỹ ga tỹ Macedônia tá jun kỹ sóg nén ũ tỹ inh krĩ kuprãg ke ve ja tũ nĩ. Tá sóg ti jagy ve mãn gé. Iso rárá ag tóg, tá, kỹ sóg vẽnhmỹ en mãn gé sir. 6Hã ra Topẽ tóg inh mỹ Tito jẽnẽ, kỹ ti hã tóg inh krĩ tỹ kãnhvy' hé. Ũn vẽsỹrénh mũ ẽn mỹ tóg vĩ há han tĩ, Topẽ ti, hã kỹ tóg inh mỹ Tito jẽnẽ, ẽn kã. 7Ti tỹ inh ki jun kỹ tóg inh mỹ vĩ há han. Kỹ tóg inh mỹ ãjag tỹ iso vĩ há han ja tag tó mũ gé sir, ãjag tỹ inh ve sór mũ tag tó ti mũ, ãjag tỹ vẽnh jykre kórég to vẽnhmỹ en ẽn kãmén ti mũ, ãjag tỹ inh jagfy vẽnh vĩ tó sór mũ tó ti mũ gé inh mỹ. Sỹ tag mẽ kỹ tóg inh mỹ sér gy tĩ sir.

8Inh carta tỹ ãjag ki jun kỹ tóg ãjag fe kaj han, isỹ rá ti. Hã ra tóg há tĩ. Ãjag fe kaj han tóg, kurã pir ki, kỹ ãjag tóg ãjag jykre kórég ẽn tovãnh ja nĩ, hã kỹ tóg inh mỹ sér tĩ. Ũri tóg inh mỹ sér tĩ, isỹ carta rán kỹ jẽnẽ ja ẽn mĩ ẽkrén kỹ, hã kỹ sóg rán tũg sór ja tũ nĩ. 9Inh mỹ tóg sér tĩ. Hẽ ri ken kỹ? Ãjag fe kaj mỹ inh mỹ sér tĩ? Vó. Ãjag tỹ ãjag fe kaj tỹ ãjag mỹ jagy tĩn kỹ ãjag jykre kórég ẽn tovãnh kỹ tóg inh mỹ sér tĩ. Ãjag fe kaj tugrĩn ãjag tóg Topẽ mỹ vẽnh fẽg, kỹ inh carta tóg ãjag mỹ nén (ũ) kórég kãmén ja tũ nĩ. 10Ẽg tỹ ẽg fe kaj tugrĩn Topẽ mỹ vẽnh fẽg kỹ ẽg tóg ẽg jykre kórég tovãnh kãn ke mũ, kỹ ẽg krenkren ke mũ. Tag vỹ ẽg mỹ sér tĩ. Jãvo ẽg tỹ fe kaj ra ẽg jykre kórég tovãnh tũ nĩn kỹ ẽg ter pẽ han ke mũ sir.

11Ha vé. Ãjag fe kaj tĩn kỹ ãjag tóg ãjag jykre tugnỹm mũ sir, Topẽ tỹ ãjag krĩn kỹ. Vẽnh jykre kórég ẽn to ãjag tóg jũ mũ sir, kanẽ jur han ãjag tóg mũ sir, kỹ ãjag tóg: “vẽnh jykre kórég ẽn han sór tũ ẽg tóg nĩgtĩ,” he mũ sir. Inh ve sór ãjag tóg mũ nĩ sir, vẽnh jykre kórég tỹ ãjag tóg tũ' he sór mũ, ũn tỹ vẽnh jykre kórég han mũ ẽn mỹ vĩ tar han sór ãjag tóg mũ. Há kar ti nĩ. Hã ki tóg ãjag tỹ ti mré ti jykre kórég ẽn han ja tũ (tóg) ve há tĩ sir.

12Isỹ ãjag mỹ carta ẽn rán kỹ sóg ũ tỹ vẽnh jykre kórég han mũ ẽn tó ja nĩ, ti tỹ ũn mỹ ti kórég han mũ ẽn tó ja inh nĩ gé. Hã ra sóg tag to jykrén, sỹ rán kỹ, ha mẽ: “isỹ Corinto tá ke ag tỹ iso há nỹtĩ venh há tóg tĩ, ag tỹ ãjag tỹ iso há nĩn ki kanhrãn jé, Topẽ rĩnve,” he ja sóg nĩ, hã kỹ sóg carta ẽn rán ja nĩ. 13Hã kỹ inh krĩ tóg kãnhvy' he mũ sir, isỹ ãjag tỹ iso há nỹtĩn mẽn kỹ. Kỹ inh krĩ tỹ kãnhvy' hen mré tóg inh mỹ sér pẽ tĩ gé sir, Tito tỹ ãjag to vĩ há han kỹ. Ti krĩ tỹ kuprã' he ja ãjag tóg nĩ, ti tỹ ãjag mré nĩn kỹ, kỹ tóg ti mỹ há tĩ gé. 14Ti mỹ sóg ãjag kãmén ja nĩ, ãjag tỹ ti mỹ vĩ há han ke tag ti. Ti tĩg ke to hã sóg ti mỹ ãjag kãmén ja nĩ, hã ra ãjag tóg ti mỹ ki hã han ja nĩ. Inh kavénh ja tũ ãjag tóg nĩ. Ha vé, ãjag mỹ sóg ki hã tó há han tĩ. Kỹ tóg ri ke nĩ ja nĩgtĩ, sỹ Tito mỹ ãjag to vĩ há han ja nĩn kỹ. Ki hã han ja ãjag tóg nĩgtĩ.

15Kỹ tóg kurã kar ki ãjag mĩ ẽkrég tĩ, ãjag to tóg há tãvĩ nĩ, Tito ti. Ãjag tỹ inh vĩ kri nĩm mũ ẽn mĩ tóg ẽkrég tĩ, ãjag tỹ inh kamẽg mũ ẽn mĩ, kỹ

ãjag nẽji ti kamẽg ja nĩ gé, isỹ ti jẽnẽn kỹ. Hã tó tóg tĩ. 16Kỹ tóg inh mỹ sér tĩ gé sir, ãjag tỹ inh kavénh ja tũ nĩn kỹ, ãjag tỹ inh vĩ ki króm kỹ.

Ẽg tỹ jãnkamy nĩm ke

8 1Kỹ sóg ãjag mỹ Topẽ tỹ ga tỹ Macedônia tá ke ag tar han mũ tó sór mũ gé, Macedônia tá igreja krẽm vẽnhmãn kỹ nỹtĩ ag, ũ tỹ tá vẽnh pãnpin tĩ ag. Ãjag jagãgtar hã ra ag tóg Jerusalém tá ke ag jagãgtãn sór mũ, ag mỹ jãnkamy jẽnẽn kỹ. 2Ha vé, ti jagy pẽ hã ve ja ag tóg nĩgtĩ, Macedônia tá ke ag, ag jykre há vẽnh ven jé. Ge ra tóg ag mỹ sér tĩ. Jagãgtar ag nỹtĩ gé, tỹ nén (ũ) mág tũ ag nỹtĩ. Hã ra ag tóg, ag mỹ sér nĩn kỹ (ag tóg) vin mág pẽ han ja nĩgtĩ, ag jagtar mág mũ ra. Ag tỹ Jerusalém ra jãnkamy jẽnẽ sór vẽ. 3Ha vé, ag jykre ve inh. Ãjag tỹ nén (ũ) tỹ vẽnh kãpãm ag tóg, ag jẽn mré hã. 4To ag tóg inh mỹ to vĩ mág, isỹ ag mỹ: "ãjag tũ tỹ vẽnh kãpãm tũg nĩ," he tũ nĩn jé. Ag tỹ Topẽ tũ ag mỹ nén ũ há han sór vẽ. Tag hã ne ag mỹ sér tĩ', Topẽ tỹ tag to ag tar han kỹ, hã kỹ ag tóg inh mỹ: "ẽg tỹ ag mỹ jãnkamy jẽnẽ sór vẽ," he mũ. 5Kỹ ag tóg vẽnh jykre há han, isỹ ag ki vẽnh jykre há ve sór mũ ẽn kãfór. Ẽg Senhor mỹ ag tóg vẽnh vin, kar kỹ ag tóg inh mỹ vẽnh vin gé, Topẽ tỹ ag mỹ: "ha ti mỹ vẽnh vin," hen kỹ.

6Kỹ sóg Tito mỹ ké, ti tỹ ãjag ki jãnkamy ũ ve jé, ãjag tỹ Jerusalém tá ke ag mỹ jãnkamy jẽnẽnh ke ti. Ãjag ki tóg hur jãnkamy sĩ vé, kỹ tóg ti tỹ ũri ve kãn há tĩ, ti tỹ ãjag mỹ sér tĩ jé gé, Topẽ tỹ tag to ãjag tar han kỹ. 7Ha vé, Jesus ki ge kỹ ãjag nỹtĩ. Vĩ há ãjag nỹtĩ. Ki kanhrãn mág ãjag nỹtĩ. Ũ jagãgtãn sór ãjag nỹtĩ. Jagnẽ to há ãjag nỹtĩ. Tag kar ki ãjag tóg ũn rico ri ke nỹtĩ. Kỹ nén ũ há tag han sórmnĩ gé, Tito tỹ ãjag ki nén venh ke mũ tag ti.

8Inh pi(jé) ãjag mỹ: "ker ag jagãgtãn tũg hẽ'," he sór mũ. Sỹ ãjag tỹ vẽnh kar to há nỹtĩ ve sór vẽ, ãjag tỹ ũ ag jagãgtãn mũn ki. 9Ha vé, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo vỹ ẽg jagãgtãn ja nĩ gé. Tag ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ. Kanhkã tá ti rico nĩ ja nĩgtĩ, hã ra tóg ã tỹ nén (ũ) ẽn tovãnh kãn. Ã tỹ ẽg jagfy jagtar tĩ jé tóg kãtĩg. Kỹ ẽg tóg ti jagtar tugrĩn rico nỹtĩ sir.

10Kỹ sóg tag to jykrén, ha mẽ. Ano ti nĩ ha, ãjag tỹ ag mỹ jẽnẽnh ke tỹ vyrmỹ vin han vén kri. Ãjag hã ne to jykrén vén ja nĩgtĩ gé', Jerusalém tá ke ag mỹ jãnkamy jẽnẽnh ke to. 11Kỹ ãjag tỹ nén han vén ja ẽn han kãn nĩ, ũri. To jykrén ja ãjag tóg nĩgtĩ, kỹ han kãn sórmnĩ gé. Ãjag tỹ vyrmỹ nén vin ja ẽn kri vin mãn nĩ, ag mỹ jẽnẽn jé. 12Ãjag tỹ nén nĩm kỹ ti tỹ ãjag mỹ sér nĩn kỹ tóg Topẽ mỹ há tĩ. Ũ tỹ nén ũ mág vỹ nĩm mág han ke mũ, ũ tỹ nén ũ sĩ vỹ sĩn kỹ nĩm ke mũ. Topẽ pi(jé) ũ tỹ nén ũ sĩ tỹ nĩm mág ve sór mũ'.

13Ti tỹ ãjag tỹ ũ jagãgtãn tugrĩn ãjag mỹ tũ tĩn kỹ tóg Topẽ mỹ ũ tĩ sir. Vẽnh kar tỹ nén ũ sĩ ve kỹ tóg há tĩ. 14Ũri ãjag tũ tóg e nĩ, hã kỹ tóg ãjag tỹ ũn jagãgtar ag mỹ vẽnh kãpãm há tĩ. Kejẽn tóg ãjag mỹ tũ' henh ke mũ gé, kỹ ag tóg sir ãjag mỹ nén (ũ) vin ke mũ gé, vẽnh kato. Kỹ vẽnh kar vỹ jagnẽ ri ke nỹtĩ sir. Tag hã vỹ há nĩ'. 15Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: "ũ tóg vẽjẽn génh mág han ja nĩgtĩ, ũ tóg génh pir han ja nĩgtĩ gé. Kỹ ũ tỹ génh mág han mũ mỹ tóg kãfór ja tũ nĩgtĩ, hã

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ra ũ tỹ génh pir han mũ ẽn mỹ tóg tũ' he ja tũ nĩgtĩ gé," he tóg mũ, Topẽ vĩ rá ki. Jagnẽ ri ke ag tóg nỹtĩ ja nĩgtĩ. Hã kỹ tóg ẽg tỹ ũ tỹ nén (ũ) pir nĩ ẽn jagãgtãn há tĩ.

Tito to vẽme

16 Topẽ hã ne Tito fe han', ti tỹ ãjag to há tãvĩ nĩ jé. Kỹ sóg Topẽ mỹ vĩ há han tĩ sir, ti tỹ ti fe han kỹ. 17 Kỹ tóg kãnhmar inh mỹ: "hej," hé, sỹ ti mỹ: "ha Corinto ra tĩg," hen kỹ. Kãnhmar tóg tĩg sór ja nĩ, Tito ti. 18 Kỹ sóg ti mré ẽg régre ũ jẽnẽ sór mũ gé. Ẽg régre tag vỹ Jesus kãmén tĩ, kỹ igreja krẽm vẽnhmãn kỹ nỹtĩ ag kar vỹ ti to vĩ há han tĩ, ũ tỹ ẽmã kar ki Topẽ vĩ to vẽnh pãnpin tĩ ag. 19 Kỹ igreja krẽm ke kar vỹ ti hã kuprẽg, ti hã tỹ inh mré ẽg tỹ ũn jagãgtar ag mỹ nén jẽnẽnh ke tag ki rĩr jé. Ẽg Senhor tỹ ũn mág nĩ tag vẽnh ven hã jé ẽg tóg tag ki rĩr sór mũ, ẽg tỹ ag jagãgtãn ke tag ti ki. Kỹ tóg inh mỹ há tĩ gé, sỹ inh pir mỹ ki rĩr tũ nĩn kỹ.

20 Kỹ ũ tóg iso jykrén kónãn ke tũ nĩ gé, isỹ inh pir mỹ ki rĩr tũ nĩn kỹ. Jãnkamy e vẽ, ẽg tỹ ma mũnh ke ti, kỹ tóg inh mỹ ũ tỹ tag to iso jykrén kónãn ha mẽ tĩ. Kỹ tóg inh mỹ há tĩ, ũ ag tỹ inh mré ki rĩr mũn kỹ. 21 Isỹ vẽnh jykre kuryj han sór vẽ, hã to sóg jykrén tĩ. Ẽg Senhor ne inh jykre ki kanhró nĩ', kỹ tóg há tĩ gé, ẽprã ke ag tỹ inh jykre há vég mũn kỹ.

22 Inh mré tĩg ke mũ tag vỹ Tito mré ãjag ki jun ke mũ, kar kỹ ẽg régre ũ ke gé. Ẽg régre tag hã ne ẽg Senhor tũ ki rĩr há han tĩgtĩ', tag ve tỹ hẽn ri ke han inh huri. Ti tũ ki rĩr nĩ vỹ ti mỹ sér tĩ. Kỹ tóg ãjag vẽme mẽ, hã kỹ tóg ãjag ve sór mũ. Ãjag to tóg há tãvĩ nĩ, ti tỹ ãjag vẽme mẽn kỹ.

23 Kỹ Tito ne ãjag venh kãtĩg ke mũ'. Inh mré rãnhrãj jafã vẽ, Tio ti, kỹ tóg inh mré ãjag to vãsãn tĩ. Ti mré kãmũ tag ag vỹ tỹ ũn há nỹtĩ gé. Ũ tỹ igreja krẽm vẽnhmãn kỹ nỹtĩ ag vỹ ag jẽgnẽ ja nĩ, ãjag to. Ag tỹ Cristo jykre há ẽn han kỹ nỹtĩ vỹ ve há tĩ. 24 Ag tỹ ãjag ki junjun kỹ ag ki rĩr há han nĩ, vẽnh kar tỹ ve jé, ãjag tỹ ag to há nỹtĩ ti, igreja krẽm vẽnh pãnpin tĩ ag kar tỹ ãjag jykre há ve jé. Vẽnh kar mỹ sóg ãjag to: "vĩ há tãvĩ han ag tóg tĩ," he tĩ. Kỹ Tito ag mỹ vĩ há han nĩ, ke tũ nĩ (mũ) ra sóg ón ja nĩnh mũ.

Ag tỹ jãnkamy jẽnẽnh ke

9 1 Kỹ ãjag tóg, ẽg tỹ Jerusalém tá Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag mỹ jẽgnẽnh ke tag ki kanhró (ãjag tóg) nỹtĩ, hã kỹ sóg tó sór tũ nĩ. 2 Ag jagãgtãn sór ãjag tóg mũ, ki kanhró sóg nĩ. Hã kỹ sóg Macedônia tá ke ag mỹ tó tĩ. Ag mỹ sóg: "Grécia tá ke ag ne Jerusalém tá ke ag mỹ nén ũ jẽnẽ sór tĩ'," he tĩ. "Kri prỹg tóg nỹ ha, ag tỹ nén ũ jẽnẽ sór mũn kri," he sóg tĩ, ãjag to. Kỹ ag tóg ke sór mũ gé sir, ãjag kóm. 3 Hã kỹ sóg ãjag mỹ ẽg régre ag jẽgnẽg mũ, ãjag tỹ ki kanhrãn jé, sỹ ãjag kãmén mũ ti. Kỹ ãjag tỹ nén (ũ) nĩm sór mũ ẽn vin kãn nĩ, ũri, kỹ sóg fagrĩnh mỹ vĩ ja tũ nĩnh mũ. 4 Hẽn ri ke mũn Macedônia tá ke ũ ag tóg inh mré kãmũ sór mũ. Kỹ tóg ãjag tỹ nén vin ja tũ nĩ kỹ inh mỹ'a tĩnh mũ, isỹ ón kỹ vĩ ja nĩn kỹ. Kỹ tóg ãjag mỹ'a tĩnh mũ gé sir. 5 Hã kỹ sóg to jykrén, sỹ ãjag mỹ ẽg régre tag ag jẽgnẽ jé, inh kãtĩg ke to hã, ãjag tỹ nén vin han kãn jé, ãjag tỹ nén (ũ) tỹ ẽg mré ke ag jagãgtãn ke ti. Vãsỹ ãjag tóg tó ja nĩ, ãjag tỹ nén vin sór mũ ẽn ti, kỹ ha vin han,

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

kỹ tóg e nĩnh mũ, jãnkamy ti, kỹ tóg ve há tĩ, ti tỹ ãjag mỹ sér nĩ ti. Kỹ ũ tóg ãjag to: “ti mỹ ag mỹ há tũ ja, hã kỹ ag tóg nĩm sĩ han ja nĩ?” henh ke tũ nĩ.

6Kỹ sóg tag tó sór mũ, ha mẽ: “ũ tỹ ti fy pir krãn kỹ tóg pin kỹ génh ke mũ gé sir. Ũ tỹ krãn mág mũ ẽn hã tóg génh mág han ke mũ gé sir,” he sóg tĩ. 7Kỹ ãjag tỹ nén to jykrén mũ ẽn hã vin nĩ, ãjag tỹ Jerusalém ra jẽnẽ jé. Ti tỹ ãjag mỹ sér tũ nĩn kỹ tóg há tũ nĩ. Inh pi(jé) ãjag mỹ vĩ tar han mũ'. Mỹ sér nỹtĩmnĩ, ãjag tỹ ẽg mré ke ag jagãgtãn to, kỹ tóg Topẽ mỹ há tĩ sir. Ũ tỹ ge to tóg há tãvĩ nĩ. 8Kỹ Topẽ tóg to tar nĩ gé, ãjag mỹ nén vin mág han ke to, ãjag tũ tỹ ãjag ki e nĩ jé, kurã kar ki, nén ũ tỹ ãjag mỹ tũ' he tũ nĩ jé. Kỹ tóg, ãjag tũ tỹ ãjag ki mág nĩn kỹ (tóg) ãjag tỹ ũ jagãgtãn', ũ jagãgtãn' henh há tĩ sir. 9Tag vỹ rán kỹ nĩ, ha mẽ: “ũn jagãgtar ag mỹ tóg vin mág tĩ, ti tỹ ẽg mỹ vẽnh vĩ há tó tóg tũ' henh ke tũ nĩ,” he tóg, Topẽ vĩ rá ki.

10Ha vé, Topẽ ne ẽg mỹ nén (ũ) kar fy vin mũ', ẽg tỹ krãn jé, kỹ tóg ẽg mỹ pão han jafã nĩm mũ gé, ẽg tỹ tỹ pão han kỹ kon jé. Kỹ tóg ãjag mỹ ãjag tỹ tỹ ũ jagãgtãn ke mũ ẽn ven mũ gé, kỹ tóg nén ũ fy ri ke nĩ. Kanẽ há ri ke han jé tóg ke mũ gé, ãjag tỹ vẽnh jykre kuryj tag han kỹ, hã vỹ: jagnẽ jagãgtãn, he mũ. 11Tag ki ãjag tóg rico nỹtĩnh ke mũ, ãjag tỹ vẽnh kar jagãgtãn kỹ. Kỹ ag tóg e nỹtĩnh mũ gé sir, ũ tỹ ẽg tugrĩn Topẽ to vĩ há han mũ ag, ag tỹ ẽg tỹ ag jagãgtãn tugrĩn Topẽ to vĩ há han kỹ. 12Kỹ tóg ge nĩ. Ẽg tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag jagãgtãn kỹ ẽg tóg ag jagãgtar tỹ tũ' he mũ. Tag tóg há tĩ. Hã ra ag tóg ẽg tỹ ag jagãgtãn tugrĩn (ag tóg) Topẽ mỹ vĩ há han ke mũ gé sir. 13Hã ki ag tóg ãjag tỹ Topẽ vĩ kri fig mũ vég mũ, ãjag tỹ ag jagãgtãn ki. Kỹ ag tóg tag to Topẽ to vĩ há han ke mũ gé sir, ha vemnĩ. Cristo to vẽme to ãjag nẽji há nỹtĩ. Hã ve jé ag tóg ke mũ, ãjag tỹ ag jagãgtãn mág kỹ, ãjag tỹ vẽnh kar jagãgtãn kỹ ke gé. 14Kỹ ag tóg ãjag to Topẽ mré vẽmén ke mũ gé sir, ãjag to há tãvĩ nỹtĩn kỹ. Topẽ tỹ ãjag jagãgtãn há pẽ han mũ ẽn ve jé ag tóg ke mũ, hã kỹ ag tóg ãjag ve sór ke mũ gé sir. 15Topẽ ne ẽg mỹ nén ũ há tãvĩ vin tĩ mỹr'. Pi(jé) kaja nĩ', ti tỹ ẽg mỹ nén vin mũ ti. Ẽg jé ti mỹ to vĩ há han, ti mỹ agradecer hen kỹ.

Paulo tỹ nén to vĩ

10 1Ha vé, ãjag jyvẽn sór inh mũ, inh, hã vỹ: Paulo, he mũ. Sỹ ãjag mré nĩn kỹ sóg nẽji komẽr hã vĩ tĩ, kỹ, isỹ kór há tá nĩn kỹ isóg nẽji vĩ jũ han tĩ ãjag mỹ. Cristo ne komẽr hã vĩ tĩ'. Ũn há vẽ, Cristo ti. Ti jykre hã han sór inh nĩgtĩ. 2Hã kỹ sóg ãjag mỹ tag to vĩ sór mũ, ha mẽ. Isỹ ãjag mỹ nén rán mũ tag jẽmẽmnĩ. Kỹ sóg ãjag ki jun kỹ vĩ jũ han ke tũ nĩ. Vĩ jũ han jé sóg ke mũ, ha vemnĩ, ũ tỹ inh kato vĩ mũ ag mỹ, ũ tỹ iso: “ã tỹ vẽsóg ki nén to jykrén mũ ẽn hã han tóg tĩ,” he mũ ag mỹ. 3Ẽprã ke vỹ tỹ inh nĩ, hã ra inh pi(jé) ẽprã ke jykre han kỹ vẽnh jykre kóreg han to vãsãn tĩ'. 4Vãsãn mág sóg tĩ, hã ra inh pi(jé) ẽprã ke ag jykre han kỹ vãsãn mũ'. Topẽ jykre tar ẽn hã han kỹ sóg hã to vãsãn tĩ, kỹ tóg soldado tỹ rárá jafã ri ke nĩ, Topẽ jykre tar ti. Tỹ sóg ẽg kato tẽ mũ ag vẽnh pigju jafã mág ẽn kókég tĩ, hã vỹ: isỹ ũ tỹ ẽg vĩ kato vãsãnsãn mũ ag vĩ tỹ tũ' he mũ, he mũ. 5Ũ tỹ Topẽ kato vĩ sór mũ ag vĩ tỹ sóg tũ' he tĩ gé. Vẽsỹ ũn mág han sór ag tóg nỹtĩ, Topẽ kato vãsãn kỹ, ẽg tỹ Topẽ jykre ki kanhrãn mũ kato vãsãn kỹ. Tỹ tũ' he jé sóg

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ke mũ, Topẽ jykre tar hã tỹ. Ẽprã ke ag tỹ Topẽ vĩ kato tẽ mũ ag tỹ Cristo krẽm ge han kãn sór sóg mũ, kỹ ag sigse kỹ nỹtĩ ri ke vẽ sir. 6Kỹ, sỹ ãjag tỹ Topẽ vĩ kri nĩm mũ ve kỹ sóg ũ tỹ kri fi sór tũ ag mỹ vĩ jũ han ke mũ sir, ha vemnĩ.

7To jykrén há han nĩ, ha mẽ. “Tỹ sóg Cristo mré ke nĩ,” he ãjag tóg tĩ, ãjag kãmĩ ũ. Kỹ to jykrén há han nĩ. Tỹ sóg Cristo mré ke nĩ gé, inh, ãjag kóm mỹr, ha mẽ. 8Ẽg Senhor ne inh fẽg', sỹ ãjag jyvẽn jé. Ti pi(jé) inh mỹ: “ha ag kókén,” hé'. Kỹ sóg ãjag mỹ tó, ẽg Senhor tỹ inh fẽg ja ti. Isỹ vẽso vĩ há han hã vẽ. Ge ra tóg inh mỹ'a tũ nĩ, isỹ vẽso vĩ há han mũ ti. 9Sỹ ãjag jyvẽn sór vẽ. Inh pi(jé) ãjag kanẽ jun sór mũ'. Ãjag jyvẽn hã jé sóg ãjag mỹ rán. 10Inh carta ki inh nẽji ãjag mỹ vĩ tar han tĩ, vĩ jũ, kỹ sỹ ãjag mré nĩn kỹ sóg nẽji krój nĩ ve nĩ, kỹ inh vĩ nẽji tóg tỹ nén ũ tũ nĩ ve nĩ. 11Tag to jykrén, ha mẽ: isỹ rán mũ ri ke han jé sóg ke mũ, isỹ ãjag mré nĩnh ken kỹ, ha mẽ. Ãjag vég tũ sóg nĩ, isỹ carta tag rán kỹ. Isỹ ãjag mré nĩnh ken kỹ sóg inh vĩ tag ri ke han ke mũ, ha vemnĩ.

12Ãjag kãmĩ ũ tóg vẽso vĩ há han sór tĩ. Inh pi(jé) ag ri ke nĩ', inh pi(jé) tỹ ag mré ke nĩ gé'. Vẽsóg ki to jykrén kỹ ag tóg nén ũ to: “tag vỹ há nĩ, tag vỹ há tũ nĩ,” he tĩ. Tag to jykrén kỹ ag jykre tóg ag mỹ há nĩ ve nĩ. Topẽ jykre ve vén sór tũ ag tóg nĩ. Ag tỹ vẽsóg ki nén to jykrén hã tóg ag mỹ há tĩ. Krĩ tũ ag nỹtĩ.

13Ag jãvo sóg Topẽ jykre vég tĩ, hã kỹ sóg ãjag mỹ: “inh jykre vỹ há nĩ,” he tĩ. Topẽ ne inh mỹ inh rãnhrãj ti nĩm, kỹ tóg inh mỹ: “ha Corinto tá ke ag ki rĩr,” he ja nĩgtĩ gé. 14Inh pi(jé) Topẽ tỹ inh mỹ vẽnh rãnhrãj nĩm ẽn pãtén tĩ', kỹ sóg pãtén ja tũ nĩ gé, sỹ ãjag mỹ rán kỹ. Inh hã ne ãjag mỹ Cristo kãmén vén ja nĩgtĩ'. 15Hã kỹ sóg isũ tỹ ãjag jyvẽn tĩ. Ũ tũ pijé'. Inh pi(jé) ũ rãnhrãj to: “isỹ han ja vẽ,” he mũ'. Isũ hã ki sóg tỹ ũn mág nĩ. Kỹ sóg tag to jykrén mũ gé, ha mẽ: ãjag tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ to tar nỹtĩn kỹ sóg tỹ ũn mág tãvĩ nĩnh ke mũ gé, ãjag mré. Isũ hã vẽ, inh rãnhrãj hã vẽ. 16Kỹ sóg ãjag jamã mã ra tĩg sór mũ gé, sỹ Cristo kãmén jé, ũ tỹ ag mỹ tó ja tũ ẽn ra. Sỹ tãtá ag mỹ kãmén kỹ sóg inhhã ki rãnhrãj mũ sir, ũ tỹ ag mỹ tá Topẽ vĩ kãmén ja tũ nĩn kỹ. Kỹ sóg inh rãnhrãj hã tugnĩn tỹ ũn mág jẽnh mũ, ũ rãnhrãj tugrĩn ke tũ vẽ.

17Hã ra tóg há tũ tĩ, ẽg vẽme tag ti. Ãjag tỹ ũn mág nĩ tó sór kỹ ẽg Senhor ti tómnĩ. 18Ẽg tỹ vẽso: “ũn há vỹ tỹ inh nĩ,” he mũ ra ẽg pi(jé) tỹ ũn há nỹtĩ'. Ẽg Senhor tỹ ẽg to: “ũn há vỹ tỹ ã nĩ,” hen hã kỹ ẽg tóg tỹ ũn há nỹtĩ.

Ón kỹ apóstolo ag

11 1Iso fe nỹtĩmnĩ. Krĩ tũ nĩ ve inh nĩ, isỹ vẽsó kỹ. Hã ra ãjag tóg iso fe nỹtĩ, kỹ tóg há tĩ. 2Ãjag to sóg há pẽ nĩ, Topẽ tỹ ãjag to há nĩ ri ke, hã kỹ sóg ãjag jyvẽn tĩ. Kỹ ãjag tóg ũn mén ke mũ fi ri ke nỹtĩ, kỹ Cristo vỹ ãjag mén ke ri ke nĩ sir. Vẽnh prũg tag to sóg ãjag kãn sór mũ mỹr, ãjag jãnhkri nỹtĩ jé, tátãg tỹ mén ja tũ jãnhkri ri ke. 3Hã ra sóg ãjag to: “ag mỹ ti tovãnh sór tũ nĩ vỹ?” he mũ. Pỹn vỹ Eva fi mỹ ón, Japo ti, ti jykre (ka)mẽ nĩn kỹ, kỹ fi tóg ti vĩ kri nĩm. Kỹ tóg ãjag mỹ ón sór mũ gé, Japo ti, ãjag tỹ Cristo tovãnh jé, ãjag tỹ ti jykre pir tovãnh jé, ãjag tỹ ti to tar ẽn to krónh ke jé. 4Hã kỹ ãjag tóg ũ ag vĩ jẽmẽ sór mũ, ag tỹ ãjag mỹ ón kỹ Jesus tó kỹ, ag tỹ isỹ ãjag mỹ nén tó mũ ẽn hã tũ tó mũ ra ãjag tóg jẽmẽ sór tĩ. Ón

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

kỹ jagrẽ vỹ ãjag mỹ há nĩ ve nĩ, Topẽ tỹ ãjag mỹ nĩm ja tũ ẽn. Ón kỹ topẽ vĩ vỹ ãjag mỹ mẽ sér tĩ ve nĩ, ãjag tỹ vãsỹ mẽ ja tũ ẽn. Vẽnhmỹ han sór ãjag tóg mũ.

5 Ón kỹ apóstolo ag ne ãjag mỹ vẽnh vĩ tag tó sór mũ'. Inh pi(jé) tỹ ag krẽm ke nĩ', ha mẽ. 6 Vĩ sĩnvĩ han tũ inh nẽji nĩ, ag vĩ sĩnvĩ ri ke han tũ inh nẽji nĩ. Hã ra sóg nén tỹ hẽn ri ke ki kanhró nĩgtĩ, tag ve ãjag tóg mỹr, ãjag tỹ inh vĩ mẽ tỹ hẽn ri ke han mũ ẽn ki.

7 Ãjag mỹ sóg Topẽ vĩ tó ja nĩgtĩ, kỹ sóg tag to ãjag ki ti kaja ve sór ja tũ nĩ. Vẽsỹ ũn sĩ han ja inh nĩ, sỹ ãjag mré nĩn kỹ, ãjag tỹ tỹ ũn mág nỹtĩ jé, isugrĩn. Tag tugrĩn inh mỹ Topẽ vĩ mranh'? Vó, vẽnh jykre há vé. 8 Ẽmã ũ tá Jesus ki ge kỹ nỹtĩ fag ne inh mỹ fag jãnkamy vẽnh kãpãm, kỹ fag tóg inh mỹ ti jẽnẽ ja nĩ, sỹ ãjag mré nĩn kỹ. Fag tũ hã ko ja inh nĩgtĩ. 9 Kỹ, isỹ jãnkamy ve sór mũ ra sóg ãjag mỹ tó ja tũ nĩ gé. "Ti hỹn ag mỹ jagy tĩnh mũ," he sóg tĩ, hã kỹ sóg ãjag mỹ to ja tũ nĩ. Ga tỹ Macedônia tá ẽg régre ag ne inh ki junjun ja nĩgtĩ', sỹ ãjag mré nĩn kỹ, kỹ ag tóg inh mỹ jãnkamy ũ ma kãmũ ja nĩ gé, sỹ to nén tỹ inh mỹ tũ nĩ ẽn mãn jé. Gen kỹ sóg isũ vég tĩ hã ra, ti tỹ ãjag mỹ jagy tũ nĩn jé. Inh jykren hã vẽ. Tovãnh sór tũ inh nĩgtĩ. 10 Ki hã tó sóg tĩ, Cristo tỹ ki hã tó tĩ ẽn ri ke han sóg tĩ. Kỹ sóg ãjag to: "ga tỹ Grécia tá ke ag vỹ jãnkamy to inh jykre ki kanhrãn kãn ke mũ, ag tỹ iso vĩvĩ he tũ nĩn jé," he mũ. Ãjag jãnkamy ve sór tũ pẽ inh nĩgtĩ. 11 Hẽ ri ken kỹ? Inh mỹ ãjag to há tũ nĩgtĩ? Vó, ãjag to sóg há tãvĩ nĩ, kỹ Topẽ ne ki kanhró nĩ'.

12 Hã ra sóg ãjag tũ ve sór tũ nĩ, sỹ ag vĩ tỹ tũ' hen jé, ón kỹ apóstolo ẽn ag vĩ ti. Inh mỹ tóg ag tỹ ãjag mỹ: "Paulo ri ke inh nĩ. Inh mỹ ãjag tũ vẽnh kãpãm," henh ha mẽ tĩ. Hã kỹ sóg ãjag tũ ve sór tũ nĩ. 13 Ón kỹ apóstolo vỹ tỹ ag nỹtĩ, mỹr, ha mẽ, ón kỹ ag tóg: "Topẽ rãnhrãj han ẽg tóg mũ," he tĩ. Ón kỹ ag tóg: "Cristo vỹ ẽg tỹ apóstolo han," he tĩ. 14 Satanás jykre hã vẽ. Vẽsỹ tóg Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ri ke han tĩ, ón kỹ, Satanás ti. 15 Kỹ Satanás mỹ rãnhrãj tĩ ag tóg ón kỹ (ag tóg) jykre kuryj nỹtĩ ve nĩ gé. Hã ra Topẽ tóg ag vóg kónãn ke mũ, ag rãnhrãj kóreg to.

Paulo jagtar

16 Ha mẽ, tó mãn jé sóg ke mũ, sỹ tó ja ti. Inh pi(jé) krĩ tũ nĩ'. Isỹ ãjag mỹ krĩ tũ nĩ ve (hã) ra, ge ra iso hã nỹtĩmnĩ, sỹ vẽso vẽnh vĩ há tón kỹ. 17 Sỹ ãjag mỹ sỹ nén ve ja ẽn tó sór vẽ, kỹ tóg inh krĩ tũ nĩ ve nĩ. Sỹ vẽso vĩ há han kỹ sóg krĩ tũ nĩ ve nĩ. Ẽg tỹ ẽg Senhor jykre tó kỹ ẽg tóg tag tó tũ nĩgtĩ, sỹ tónh ke tag. 18 Hã ra sóg tó sór mũ. Vẽnh kar tóg ãjag mỹ ag tỹ nén ve ja tó tĩ, kỹ sóg ãjag mỹ sỹ nén ve ja ẽn tó sór mũ gé, ha mẽ. 19 Krĩ há ãjag nỹtĩ, ge ra ũn krĩ tũ ag tóg ãjag mỹ há nỹtĩ ve nĩ. 20 Ũ tỹ ãjag mỹ: "tag han ra, tag han tũg ra," hen kỹ tóg ãjag mỹ sér tĩ ve nĩgtĩ. Ũ tỹ ãjag tũ mãn sór kỹ tóg ãjag mỹ há tĩ ve nĩgtĩ, ũ tỹ ãjag mỹ un'ón mũ ag tóg ãjag mỹ há nỹtĩ ve nĩgtĩ, ũ tỹ vẽso: "tỹ inh ũn mág nĩ," he mũ ag vỹ ãjag mỹ há nỹtĩ ve nĩgtĩ gé, ũ tỹ ãjag kakã ki tãnh tĩ ẽn ag ke gé. Ũ tỹ ge vỹ ãjag mỹ há kar nỹtĩ ve nĩgtĩ. 21 Inh mỹ'a tóg tĩ, sỹ tag tó kỹ. Vẽnh jykre tag to sóg krój nĩ, tag han sór vãnh inh nĩgtĩ, ag tỹ han ri ke tag.

Hã ra ag tóg ãjag mỹ ag tỹ nén ve ja ẽn ti tó sór mũ, ón kỹ apóstolo ẽn ag, ag tỹ nén ũ há kar han mũ tó ag tóg tĩ. Kỹ sóg ag ri ke tónh ke mũ gé sir, ũn

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

krĩ tũ ag ri kén. 22Hebreu vỹ tỹ ag nỹtĩ. Tỹ sóg Hebreu nĩ gé. Israel krẽ'krẽ vỹ tỹ ag nỹtĩ. Tỹ sóg Israel krẽ'krẽ nĩ gé. Abraão krẽ'krẽ vỹ tỹ ag nỹtĩ. Tỹ sóg Abraão krẽ'krẽ nĩ gé. 23Cristo camarada vỹ tỹ ag nỹtĩ. Tag to sóg ag kãfór nĩ hã ra. Ha vé, krĩ tũ pẽ nĩ ve sóg nĩ, sỹ tỹ ag kãfór nĩ tag tón kỹ.

Ha mẽ, isỹ tỹ Cristo camarada nĩ ti: inh rãnhrãj e tag hã to sóg ag kãfór nĩ, ise kỹ nĩn e ja hã to sóg ag kãfór nĩ gé. Inh mrãnmrãn kãfór han ag tóg tĩ gé, ter kren tỹ hẽn ri ke ve inh, ag kãfór ke gé. 24Judeu ag ne inh mrãnmrãn tỹ 5 (ke) han', ag tỹ ũ mrãnmrãn tỹ 39 (ke) han tĩ ẽn tỹ 5 (ke) han ag tóg isỹ, kurã tỹ hẽn ri ke han tóg, ti tỹ 5 (ke) ẽn tá krỹg jé. 25Kar kỹ ag tóg ka tỹ inh mrãnmrãn tỹ 3 (ke) han ja nĩgtĩ gé. Kurã tỹ hẽn ri ke han tóg ke gé, ti tỹ 3 (ke) ẽn tá krỹg jé. Pó tỹ ag inh pin ja nĩgtĩ gé, isén jé, kurã pir ki. Kar kỹ sóg goj ki ter kren tãgtũ han ke gé, ẽn kã sóg kejẽn kuty pir ki kurã mré goj nig kãki nãgnãr, goj kafã tũ kãki. 26Kuvar há ra tĩg tỹ hẽn ri ke han inh, kỹ goj var tóg inh jagtar han. Ẽg tũ péju(g) tĩ ag vỹ inh jagtar han tĩ. Inh mré ke ag vỹ inh vóg kónãn sór nĩgtĩ, fóg ag ke gé, cidade ki ke ag ke gé, ẽmã tũ tá ke ag ke gé. Goj kafã tũ kri inh jagtar han. Ón kỹ ẽg kanhkã ag vỹ inh jagtar han tĩ gé. 27Rãnhrãj mág to inh jagtar tĩ gé, to sóg ron tĩ, kỹ sóg nũr tũ tỹ hẽn ri ke hyn han tĩ gé. Kejẽn sóg kókĩr tĩ, kejẽn sóg goj vég tũ nĩgtĩ, vãkre tỹ hẽn ri ke han sóg tĩ, kusa mẽg sóg tĩ, inh kur tóg iso tũg tĩ gé. 28Kỹ, isỹ kurã kar ki ti jagy tag vég mũ mré hã sóg igreja krẽm vẽnhmãn tĩ ag to krĩ kufy han tĩ gé. 29Ũ tỹ Cristo vĩ to krónh ken kỹ tóg inh mỹ jagy tĩ gé. Ũ tỹ Topẽ vĩ mranh kỹ sóg kanẽ jur tĩgtĩ gé.

30Kỹ, isỹ vẽsó kỹ sóg isỹ nén ũ jagy vég mũ ẽn tó sór tĩ, inh krój nĩ ẽn ti. 31Topẽ ne ki kanhró nĩ', ẽg Senhor tỹ Jesus jóg ti. Ẽg tỹ ti mỹ vĩ há han tóg tũ' henh ke tũ pẽ nĩ. Ti hã ne ki kanhró nĩ'. Inh pi(jé) ón mũ'. 32Cidade tỹ Damasco tá sóg nĩ ja nĩgtĩ, kỹ pã'i mág tỹ rei tỹ Aretas ẽn krẽm pã'i ũ vỹ governo ki rĩr nĩ ja nĩgtĩ. Ẽn tóg ijo vãji ja nĩgtĩ. Ti polícia ag tóg ijo vãji ja nĩgtĩ, ag tỹ ise jé. 33Hã ra inh mré ke ag tóg kẽj mág kãkã inh péju kỹ jãnkã ror tỹ isérem, cidade to ró tỹ, hã kỹ sóg kren. Isỹ ti jagy ve jan hã vẽ.

Paulo tỹ nén nẽ ve

12 1Kỹ ãjag tỹ isỹ tỹ ũn mág nĩ tag mẽ sór kỹ, kỹ sóg ãjag mỹ ẽg Senhor tỹ inh mỹ nén ven mũ ẽn tó sór mũ gé ver, ti tỹ inh mỹ nén kãmén mũ ti. Sỹ ãjag mỹ tónh ke tũ vẽ vẽ, hã ra ãjag tóg mẽ sór mũ. 2Ha vé, ũ ki kanhró sóg nĩ, Jesus ki rã ũ. 14 (ke) anos ti nĩ ha, ti tỹ kanhkã ra tĩg kri, kanhkã tãgtũ he mũ ẽn ra. Hẽn ri ke mũn tóg ã rĩr há ra vyr, hẽn ri ke mũn ti kuprĩg tóg ra vyr, inh pi(jé) ki kanhró nĩ'. Topẽ hã ne ki kanhró nĩ'. 3Hã ra tóg ra vyr, hẽn ri ke mũn ã rĩr há ra, ti kuprĩg hẽn ri ke mũn, inh pi(jé) ki kanhró nĩ', Topẽ hã ne ki kanhró nĩ'. 4Kỹ tóg ẽg tỹ hẽ tá Topẽ mré nỹtĩnh ke mũ ẽn ra vyr, Paraíso he mũ ẽn ra. Tá tóg vẽnh vĩ jẽmẽ, ẽprã ke tỹ nén tónh ke tũ ẽn mẽ tóg tá, kanhkã tá vẽnh jykre sĩnvĩ pẽ ẽn, ẽg tỹ tag ki nén ki kagtĩg ẽn. 5Ẽn hã to sóg: "ũn mág vỹ tỹ inh nĩ," he sór mũ. Isỹ vẽsóg ki kanhkã ra tĩg pijé'. Isỹ ẽg tỹ ẽprã vég tĩ ẽn tó kỹ sóg inh krój nĩ hã tó sór mũ. 6Isỹ ũn mág nĩ tag tó kỹ sóg ki hã tó tĩ, vẽnh ó pijé'. Hã ra sóg tó tũ nĩ, ãjag tỹ iso: "vẽnh

kar kãfór vỹ tỹ ti nĩ," he tũ nĩ jé. Inh jykre vég ãjag tóg mũgtĩ, inh vĩ mẽg ãjag tóg mũgtĩ, kỹ tag hã to jykrén nĩ, tag hã to ãjag tóg inh jykre ki kanhrãn ke mũ.

7 Kỹ Topẽ tóg, ti tỹ inh mỹ kanhkã ven kar kỹ (tóg) to jykrén gé, sỹ vẽsỹ ũn mág han sór tũ nĩ jé. Hã jé tóg inh há tỹ nén ũ jagy ki nĩ han tĩ gé, kỹ tóg sónh tỹ inh ki já ri ke nĩ. Satanás krẽm ke ũ vẽ, kỹ tóg isãnh tĩ, isỹ vẽsỹ ũn mág han tũ nĩ jé. 8 Kỹ sóg ẽg Senhor mỹ to vĩ tãgtũ han, ti tỹ inh mỹ tỹ tũ' hen jé. 9 Hã ra tóg ke jãvãnh ja nĩ. Kỹ tóg inh mỹ: "ã jagãgtãn sóg tĩ," he ja nĩ, "kỹ tóg há tĩ," he ja tóg nĩ, ẽg Senhor ti. "Ã krój nĩ hã ki isỹ tỹ ũn tar nĩ ve há tĩ," he ja tóg nĩ inh mỹ, ẽg Senhor ti. Hã kỹ inh krój nĩ tag tóg inh mỹ há tĩ. Inh krój nĩn kỹ sóg Cristo tar hã tỹ tar nĩ nĩ. Tag hã ne há tĩ'. 10 Hã kỹ inh krój nĩ tóg inh mỹ sér tĩ, ag tỹ iso vĩ kónãn ti ke gé, inh jagtar nĩ ti ke gé, ag tỹ inh vóg kónãn ti ke gé, inh kanẽ jur ti ke gé. Inh mỹ tóg sér kar tĩ, sỹ nén vég mũ ti, sỹ Cristo hã tỹ fe nĩn kỹ. Inh krój nĩ ẽn kã sóg tar nĩ, mỹr, ha mẽ.

Paulo tỹ Corinto tá ke ag to nén to jykrén

11 Ha vé ha, vẽsỹ ũn krĩ tũ nĩ ẽn ri ke han sóg, ãjag tỹ inh kutãn kỹ. Ãjag tỹ iso vĩ há han ke vẽ vẽ. Inh pi(jé) ũ tỹ vẽsỹ apóstolo han mũ ẽn ag krẽm ke nĩ', isỹ tỹ nén (ũ) tũ hã ra, mỹr, ha mẽ. 12 Ãjag mỹ sóg sỹ tỹ apóstolo jẽ ven huri. Isỹ nén (ũ) jagy vég mũ ra sóg to krónh ke tũ nĩgtĩ. Ẽg tỹ nén han vãnh hyn han ja inh nĩgtĩ, ãjag rĩnve, milagre ti, Topẽ jykre ti ke gé. Hã ki ãjag tóg venh mũ, sỹ tỹ apóstolo jẽ ti. 13 Kỹ inh ãjag mỹ ne han ja tũ nĩ nẽji, ãjag tỹ ẽmã ũ tá Jesus to vẽnhmãn tĩ ag to: "ẽg kãfór ag nỹtĩ," hen jé? Nén pir hã han tũ inh nĩ, hã vỹ: ãjag jẽn ko ja tũ inh nĩ, he mũ, sỹ ãjag mré nĩn kỹ, kỹ tóg ãjag mỹ jagy nĩ ja tũ nĩ. Tag tỹ kóreg kỹ inh mỹ vẽnh pãte fón nĩ.

14 Ha vé ha, sỹ ãjag ve mãn sór vẽ mỹr. Sỹ tag to jykre tãgtũ hã vẽ sir. Kỹ sóg inh jun kỹ ãjag mré nĩn kỹ (sóg) ãjag mỹ ti jagy nĩm sór tũ nĩ gé, ũri. Inh pi(jé) ãjag tũ mãn sór mũ'. Sỹ ãjag venh kãtĩg ke vẽ. Ẽg krẽ pi(jé) ẽg rico han tĩ', ẽg tỹ ag jẽ'ỹn mũ ra. Ẽg hã ne ẽg krẽ mỹ nén ũ nĩm tĩ'. 15 Hã kỹ sóg isũ fón kãn ke mũ, ãjag tugrĩn, vẽnh fẽg jé sóg ke mũ gé, sỹ ãjag krenkren han jé. Ãjag to sóg há tãvĩ nĩ. Hã kỹ tóg inh mỹ e tĩ, ãjag tỹ iso há tũ nỹtĩ ti. 16 Kỹ ãjag tóg ki kanhró nỹtĩ, isỹ ãjag mré nĩn kỹ ãjag mỹ ti jagy nĩm sór tũ nĩ ti.

Hã ra sóg nẽji ãjag vatánh tá ãjag krĩn tĩ, ãjag mỹ sóg nẽji ón tĩ. 17 Kỹ inh mỹ ãjag vatánh tá ãjag tũ mãg tĩ', sỹ ãjag mỹ inh mré ke ag jẽgnẽn kỹ'? Ke tũ sóg nĩgtĩ mỹr. 18 Tito mỹ sóg to vĩ, ti tỹ ẽg régre ũ ẽn mré ãjag venh tĩg jé. Kỹ Tito mỹ inh mỹ ãjag tũ ma kãtĩg ja nĩ'? Ke tũ tóg nĩ, ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ. Inh jykre hã han tóg tĩ, Tito ti. Isỹ nén han mũ ẽn hã han tóg tĩ.

19 Ãjag hỹn iso: "ón kỹ tóg vẽnh jagfy vĩ mũ," he mũ. "Ti tỹ ẽg tỹ ã to há nỹtĩ ẽn han sór vẽ," he ãjag hỹn mũ iso. Hã tũ vẽ, kỹ Cristo vỹ ki kanhró nĩ, Topẽ ti ke gé. Ãjag to sóg há pẽ nĩ, hã kỹ sóg vĩ mũ, ãjag tỹ inh vĩ tugrĩn ti hã to tar nỹtĩ jé. 20 Tag hã to sóg jykrén mũ, ha mẽ: hẽn ri ke mũn ẽg tóg jagnẽ tỹ ũn mũ, sỹ ãjag ki jun kỹ. Hẽn ri ke mũn ãjag tóg jagnẽ to jũ mũ, hẽn ri ke mũn ãjag tóg jagnẽ tũ ki vẽ'ĩ mũ, hẽn ri ke mũn ãjag tóg jagnẽ to krĩ rỹ nỹtĩ, vẽnh kar hẽn ri ke mũn ãjag tũ hã mĩ ẽkrén sór tĩ, hẽn ri ke mũn ãjag tóg jagnẽ to vĩ kónãn mũ, hẽn ri ke mũn ãjag

tóg jagnẽ to vĩ vĩ henh mũ, hẽn ri ke mũn ãjag tóg jagnẽ kãfór nỹtĩ sór mũ, hẽn ri ke mũn ãjag tóg vẽnh jykre e han sór mũ. 21Kỹ tóg inh mỹ'a tĩnh mũ, sỹ ãjag ki jun kỹ, kỹ Topẽ tỹ isỹ ũn sĩ han ri ke vẽ sir. Inh fỹnh ke vẽ, ãjag tỹ vãsỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn tovãnh sór tũ nỹtĩn kỹ, nén ũ kavéj ẽn ti, ã prũ tũ fi mré nỹ, ã mén tũ mré nỹ, fag to én tĩ ẽn mỹr. Ãjag tỹ ẽn tovãnh tũ nĩn kỹ tóg inh mỹ'a tĩnh mũ.

Paulo tỹ ag jyvẽn mãn mũ

13 1Sỹ ãjag ve tãgtũnh ke vẽ ha. Kỹ sóg ãjag jykre venh ke mũ. Ũ tỹ ãjag jykre kórég vég mũ vỹ tónh ke mũ, ãjag tỹ ti kórég han ja ti. Ũn régre vỹ tugtónh ke mũ, ke tũ nĩn kỹ ũn tãgtũ. 2Tag tó inh huri, kỹ sóg tó mãn sór mũ mỹr. Sỹ ãjag mré nĩ ja nĩn kỹ sóg ãjag mỹ tag tó ja nĩ, kỹ sóg ũri ãjag mỹ rán mũ sir, sỹ ãjag mré nĩ tũ nĩn kỹ, ha mẽ. Sỹ ãjag mré nĩ ja nĩn kỹ sóg komẽr hã vĩ ja nĩ, ũ tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn ag mỹ. Inh jun mãn kỹ inh pi(jé) komẽr hã vĩ mãn mũ', ha vemnĩ. Vĩ tar han jé sóg ke mũ mỹr. 3Cristo vĩ mẽ sór ãjag mũ, inh ki. Mẽ jé ãjag tóg ke mũ. Ti pi(jé) krój nĩ'. Tar ti nĩ, hã kỹ sóg vĩ tar han ke mũ gé. 4Krój nĩ ve ja ti nĩ, ti tỹ cruz to sa kỹ. Hã ra tóg rĩr mãn, Topẽ tỹ ti rĩn mãn kỹ. Topẽ tar nĩ hã vẽ. Kỹ sóg krój nĩ gé, sỹ ti ki rã kỹ jẽn kỹ, hã ra sóg ti mré rĩr kỹ jẽ gé, ãjag mỹ, Topẽ tar nĩn kỹ.

5Ãjag jykre tugnỹm nĩ. "Inh mỹ Jesus ki rã há han mũ vỹ?" hemnĩ, vẽso jykrén kỹ. "Jesus Cristo mỹ inh kãkã nĩ?" hemnĩ. Ãjag tỹ tag to: "hỹ, hã vẽ," he tũ nĩn kỹ ãjag pi(jé) tỹ ti tũ nỹtĩ'. Ẽn kã ãjag tóg ti tovãnh kỹ mũ nĩ sir. 6Hã ra sóg ti tovãnh ja tũ nĩ. Ãjag tỹ tag ki kanhrãn kỹn há tĩ. 7Ãjag to sóg Topẽ mré vẽmén tĩ, ãjag tỹ nén ũ kóreg han tũ nĩ jé. Kỹ inh rãnhrãj tóg Topẽ mỹ há tĩ sir, vẽnh kar mỹ ke gé. Ag tỹ hã ra iso é he mũ ra nén ũ há tãvĩ han sórmnĩ, ha mẽ, kỹ ãjag tỹ Jesus tũ hã han ke mũ tag ne há tãvĩ nĩnh mũ'. 8Inh pi(jé) ũ tỹ ki hã tó mũ kato tẽ sór mũ'. Ũ tỹ ki hã tó mũ tag ve sór inh nĩ mỹr. 9Inh mỹ tóg sér tĩ, inh krój nĩn kỹ, kỹ tóg inh mỹ sér tĩ gé, ãjag tar nỹtĩn kỹ. Hã jé sóg Topẽ mré vĩ tĩ, ti tỹ ãjag mỹ vẽnh jykre há ẽn nĩm jé, ãjag tỹ há pẽ nỹtĩ jé. 10Hã kỹ sóg ãjag mỹ carta tag rán, sỹ ãjag vég tũ nĩn kỹ. Kỹ sóg komẽr hã vĩ sór mũ, sỹ ãjag mré nĩnh ken kỹ. Inh pi(jé) vĩ tar han sór mũ', inh pi(jé) ẽg Senhor tỹ isar han kỹ inh vĩ tar tỹ ãjag kókén sór mũ'. Ãjag tar han sór inh mũ mỹr.

11Inh kanhkã', sỹ ãjag mỹ rán kãn hã vẽ. Hã ra sóg ver tag tó sór mũ, ha mẽ: vẽnh kãn nĩ, ãjag tỹ kygnẽg tũ nĩ jé, inh vĩ jẽmẽmnĩ, vẽnh jykre pir han nĩ, krĩ kuprã nỹtĩmnĩ. Topẽ ne ẽg to há nĩ', ti ne ẽg krĩ kuprãg tĩ'. Ti hã ne ãjag ki rĩr mũ', ãjag tỹ ti jykre tag han kỹ.

12Jagnẽ ki nhun ke ri ke han nĩ, Jesus mré ke kar ki, ãjag tỹ jagnẽ nĩgé kãgmĩ kỹ. Topẽ tũ ki ge kỹ nỹtĩ kar vỹ ãjag mỹ: "ãjag mỹ há?" he sór mũ.

13Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo jé ãjag tar han tĩ. Topẽ vỹ ãjag to há nĩ. Ti kuprĩg vỹ tỹ ãjag jagrẽ nĩ. Ti jykre hã mĩ mũmnĩ.
Hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

PAULO TỸ CARTA HAN: GALÁCIA TÁ KE AG MỸ CARTA

1 1Paulo tỹ rá vẽ, inh. Isỹ ga tỹ Galácia tá ke ag mỹ rán hã vẽ. Jesus Cristo hã vỹ inh fẽg, sỹ tỹ ti apóstolo jẽ jé, ẽg jóg tỹ Topẽ ti ke gé. Ẽprã ke tỹ inh fẽg pijé'. Jesus Cristo hã ne inh fẽg', Topẽ tỹ ũn rĩn mãn mũ ti, ti ter kar kỹ. 2Sỹ inh mré ke ag mré ga tỹ Galácia tá ke ag mỹ rán hã vẽ, ũ tỹ Galácia tá Jesus to vẽnhmãn tĩ ag mỹ.

3Topẽ mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag tar han jé, ẽg jóg mág tỹ ãjag krĩ kuprãg jé, ẽg pã'i tỹ Jesus Cristo ti ke gé.

4Ti hã ne ũ tỹ ã tén mũ ag mỹ vẽnh fẽg', ti tỹ ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh tỹ tũ' he jé, kỹ tóg ẽg kren han, ẽprã ke jykre to. Ẽprã ke jykre tỹ pãno nĩ kỹ tóg vẽnh jykre tag ki ẽg kunũ. Ẽg jóg tỹ Topẽ tỹ nén ve sór mũn hã vẽ, ti hã ne Jesus mỹ tag tó ja nĩ'. 5Kỹ ẽg tóg Topẽ to vĩ há han sór mũ, kỹ tóg tũg' he jãvãnh nĩ, ti to vĩ há tag ti. Hã vẽ.

Jesus kãme pir nĩ

6Ãjag ne tóg kãnhmar sỹ ãjag mỹ Cristo kãmén ja ẽn tovãnh sór mũ', ti tỹ ẽg jagfy ter ja kãme ti. Ti kãme ũ nón mũ sór ãjag tóg mũ, Cristo tỹ ẽg mỹ tó ja tũ nón. Inh mỹ tóg e tĩ mỹr, ãjag jykre tag ti. 7Cristo kãme vỹ pir nĩ, kỹ ti kãme ũ tóg tũ tĩ. Hã ra ũ ag tóg ãjag krĩ kufy han sór mũ, hã kỹ ag tóg Cristo kãme ẽn ki króm há han tũ nĩgtĩ. Ũ tó sór ag tóg mũ mỹr, Cristo jykre to, hã vỹ: "ãjag krenkren jé ãjag tóg Cristo ki rã kar kỹ Judeu ag jykre han ke mũ gé, Topẽ tỹ Moisés mỹ nén tó ja ẽn ti," he mũ. 8Hã ra sóg ãjag mỹ tó há han ja nĩgtĩ, isỹ ãjag mỹ: "ti ki rã tãvĩ han jé ãjag tóg ke mũ," hen kỹ. Ũ tỹ inh vĩ tag ri ke tó tũ ag jé mũ kónãn. Hẽn ri ke mũn isóg ãjag mỹ tag tó tũ nĩ, hẽn ri ke mũn sóg ti pãte nén ũ tónh ke mũ. Kỹ inh jé tĩg kónãn. Hẽn ri ke mũn kanhkã tá Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg isỹ tó ja ẽn ri ke han ke tũ nĩ, pãte tóg hẽn ri ke mũn nén ũ tó sór mũ. Kỹ ti jé tĩg kónãn. 9Tag tó ja inh nĩ, kỹ sóg tó mãn mũ sir. Ũ tỹ ãjag mỹ Cristo kãmén kỹ, hã ra tóg ãjag mỹ isỹ tó ri ke han tũ nĩ, isỹ tó pãte tóg ũ tó sór mũ, kỹ ti jé tĩg kónãn.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

10 Vĩ tar han sóg tĩ, ẽprã ke kórég ag to. Inh pi(jé) ón kỹ ag mỹ vĩ há
han sór mũ', ag tỹ iso há nỹtĩ jé'. Ẽprã ke ag tỹ iso há nĩ tag, ag tỹ iso
kórég nĩ tag tóg inh mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ.
Isỹ ẽprã ke ag tỹ iso nén tó mũ to jykrén nĩ ra inh hỹn Cristo tũ ki rĩr
tũ nĩnh mũ vẽ. Hã ra sóg ti hã to jykrén tĩ. "Isỹ nén tó mũ hỹn ti mỹ há
nĩ, ti mỹ kórég nĩ vó?" he sóg tĩ, ti tỹ inh mỹ vĩ há han jé, Topẽ ti.

Paulo tỹ Topẽ vĩ hã tó

11-12 Cristo kãmén ja inh nĩgtĩ, isỹ ãjag mỹ: "ti ki rã kỹ ẽg krenkren ke
mũ, ẽg tỹ Moisés jykre han tũ ra," hen kỹ. Ẽprã ke tỹ véké nén ũ to jykrén
ja pijé', sỹ ãjag mỹ nén tó mũ ti. Ẽprã ke tỹ inh kanhrãn ja pijé'. Ũ pi(jé)
inh mỹ: "tag tómnĩ," he mũ'. Jesus Cristo hã ne inh kanhrãn', ti hã ne inh
mỹ tag tó kãn'. Tag to jykrén nĩ, inh kanhkã'.
13-14 Isỹ vãsỹ nén han ja mẽ ãjag tóg huri. Tỹ sóg Judeu krẽ nĩ, hã kỹ sóg
Judeu jykre han tĩ ja nĩgtĩ, Moisés tỹ ẽg jóg'jóg ve ag mỹ Topẽ jykre tó ja
ẽn ti. Kỹ sóg inh povo jykre ki, Judeu jykre ki sóg vãsãn mág, hã kỹ sóg
inh régre ag pãtén, sỹ ẽg jykre ki króm to tar tãvĩ nĩn kỹ. Ẽg jóg'jóg ve ag
jykre tãvĩ han sóg nĩgtĩ mỹr, tag hã mĩ sóg ẽkrén ja nĩgtĩ. Kỹ sóg kygnẽ kỹ:
"Jesus hỹn ón kỹ vẽsỹ Topẽ han," he ja nĩ gé. Hã kỹ sóg ti ki ge kỹ nỹtĩ ag
vóg kónãn tãvĩ han, isỹ ag tỹ tũ' he jé. Ag jagãgtãn vãnh ja inh nĩgtĩ.
15-16 Hã ra Topẽ tóg kejẽn inh mỹ Jesus to: "inh kósin vỹ tỹ ti nĩ," hé,
isỹ fóg ag mỹ, kanhgág ag mỹ ti kãmén jé, ũ tỹ mẽ ja tũ ag kar mỹ. Ti
hã tóg inh mur to hã inh kuprẽg, inh jagãgtãn kỹ. Kỹ, Jesus tỹ inh mỹ
vẽnh ven kar inh pi(jé) ẽprã ke ũ mré vẽmén', ti ki jẽmẽ jé'. 17 Kỹ sóg
Jerusalém ra tĩg ja tũ nĩ gé, sỹ ijo apóstolo ag mré vẽmén jé. Ga tỹ Arábia
ra sóg vyr, ẽn kã, kar kỹ sóg tá kãtĩg kỹ cidade tỹ Damasco tá jun mãn.
18 Kỹ, 3 anos tũg kỹ sóg kejẽn Jerusalém ra vyr, sỹ apóstolo Pedro mré
vẽmén jé. Ti mré sóg kurã tỹ 15 (ke) han, tãvĩ. 19 Ẽn kã inh pi(jé) apóstolo
ũ ag vé'. Tiago hã ve inh, ẽg Senhor jãvy ẽn, isỹ Pedro mré vĩn kỹ.
20 Ãjag mỹ sóg ki hã rán mũ. Inh pi(jé) ón mũ', Topẽ hã ne ki kanhró nĩ'.
21 Tag pãte sóg ga tỹ Síria ra vyr, ga tỹ Cilícia ra ke gé. 22 Isỹ ra tĩg jé sóg ga tỹ
Judéia fĩn rãm. Kỹ Judéia tá Jesus to vẽnh mãn tĩ ag inh ki kagtĩg nỹtĩ ja nĩgtĩ.
Inh ve ja tũ ag nỹtĩ ver, Judéia tá Cristo ki ge kỹ nỹtĩ ag. 23 Iso vĩ hã mẽ ja ag tóg
nĩgtĩ, hã vỹ: "ũ tỹ ẽg vóg kónãn mũ ẽn nẽji Cristo tó mũ," he mũ. "Vãsỹ tóg ũ tỹ
ti ki ge kỹ nỹtĩ ag tũg sór ja nĩ, hã ra tóg ũri ti kãmén mũ ha, nẽji," he ja ag tóg
nĩgtĩ iso. 24 Kỹ ag tóg isugrĩn Topẽ to vĩ há han ja nĩgtĩ, ag tỹ tag mẽ kỹ.

Paulo jykre tỹ apóstolo ũ ag mỹ há nĩ

2 1 Tag pãte 14 anos tũg kar sóg Jerusalém ra tĩg mãn gé, Barnabé mré, kỹ
Tito tóg ẽg mré vyr gé. 2 Topẽ tỹ inh mỹ: "ha ra tĩg," he ja vẽ. Tá jun kỹ sóg
ag mỹ isỹ nén tó tĩ ẽn kãmén kãn ja nĩ sir, sỹ fóg ag mỹ nén kãmén tĩ ẽn ti. Vyr
mỹ sóg tag to pã'i ag mré vẽmén. Fóg ag mỹ sóg: "Jesus ki rã kỹ ẽg krenkren ke

mũ, ẽg tỹ Moisés jykre han tũ ra," he tĩ. Kỹ sóg tag to pã'i ag ki jẽmẽ sór ja nĩ, sỹ ag mỹ: "mỹ há, fóg ag tỹ Moisés jykre han tũ ra, kanhgág ag ke gé?" he jé. Isỹ fagrĩnh mỹ rãnhrãj jãvãnh tóg tĩ, isỹ fagrĩnh mỹ carreira ri ke han jãvãnh tóg tĩ, hã kỹ sóg ag ki jẽmẽnh vyr. 3Kỹ tóg ag mỹ há tĩ, sỹ fóg ag mỹ, kanhgág ag mỹ Jesus hã tó mũ ti, sỹ ag mỹ Moisés tó tũ ra, sỹ ag mỹ Judeu ag jykre tó tũ ra, sỹ ag mỹ: "ha ãjag gré fár junun kym," he tũ ra. Hã kỹ ag tóg Tito mỹ: "ha kym," he ja tũ nĩ gé. Fóg tỹ Grego vẽ, Tito ti, ũ tỹ Jerusalém ra inh mré tĩ mũ ẽn ti. Hã kỹ tóg ã gré fár kym ja tũ nĩ, ti tỹ tỹ Judeu tũ nĩn kỹ. 4Hã ra ón kỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag tóg ti kym sór ja nĩ. Ón kỹ ag tóg Jesus jykre ve sór ja nĩ. "Ti mỹ Moisés jykre tovãnh tũ'?" he ag tóg iso. Ag tỹ Moisés jykre krẽm ẽg vin mãn sór ja vẽ, kỹ tóg ẽg patrão ri ke nĩ, Moisés jykre ẽn ti. 5Hã ra sóg ag kato tẽ. Inh pi(jé) ag mỹ: "hỹ," he ja nĩgtĩ'. Ag kato tẽ tãvĩ han ja inh nĩgtĩ ãjag jagfy, ãjag tỹ vẽnh vĩ há hã kri fi jé, Jesus kãme tỹ ãjag mỹ sér tĩ jé, ãjag tỹ Moisés jykre kufy ẽn han tũ nĩn kỹ.

6Kỹ pã'i ag tóg isỹ ag mỹ nén kãmén mũ ẽn to: "tó kãn ja tũ ã nĩ," he ja tũ nĩ gé, ũn mág ag. Vãsỹ ag tóg tỹ pã'i tũ ja nỹtĩgtĩ, ũn mág tag ag, hã ra tóg inh mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ, ha mẽ. Topẽ mỹ ti tỹ nén ũ tũ nĩ, ẽg tỹ ẽprã ke ag mỹ tỹ ũn mág nỹtĩ ti, ũn sĩ nỹtĩ ti ke gé. 7Kỹ tóg pã'i tag ag mỹ há tĩ, sỹ fóg ag mỹ, sỹ kanhgág ag mỹ Topẽ vĩ tónh ke ti, ũn gré fár junun kym ja tũ ẽn ag mỹ, Topẽ tỹ inh mỹ: "povo ũ ag mỹ tónh tĩg," hen kỹ. "Topẽ vỹ Pedro mỹ tó, ti tỹ Judeu ag mỹ tó jé, ũn gré fár junun kym kỹ nỹtĩ ẽn ag mỹ, hã ra ã tóg ũ ag mỹ tónh ke mũ," he ja ag tóg nĩ inh mỹ, Jerusalém tá ũn mág ag. 8Topẽ ne Pedro ti tar han, ti tỹ tỹ Judeu ag apóstolo jẽ jé. Kỹ tóg isar han, isỹ tỹ ũ ag apóstolo jẽ jé, ũn tỹ Judeu ag jykre han tũ kar ag. 9Tag ve ag, Topẽ tỹ tag to isar han mũ ve ag, Tiago ti, Pedro ti, João ti ke gé. Igreja to pã'i vỹ tỹ ag nỹtĩ, kỹ ag tóg tỹ igreja nũna ri ke nỹtĩ. Ẽn ag ne inh nĩgé mẽ', Barnabé nĩgé ke gé. Hã kỹ ag tóg ẽg mỹ: "há ti nĩ, ãjag rãnhrãj ti, ãjag tỹ nén han sór mũ ti," he mũ. "Ha fóg ag mỹ tónh mũjẽg, kanhgág ag mỹ, jãvo ẽg tóg ũ tỹ Judeu ag jykre han mũ ag hã mỹ tónh ke mũ," he ag tóg mũ ẽg mỹ, pã'i ag. 10Kỹ ag tóg ẽg mỹ to vĩ, ẽg tỹ ag kãmĩ ũn vẽsỹrénh mũ ag jagãgtãn jé, ẽg tỹ ag mỹ nén ũ jẽnẽ jé, fag mỹ ke gé. Tag han sóg tĩ mỹr. Inh pi(jé) kã jatun tĩ'.

Fóg ag tỹ Judeu ag ri ke nỹtĩ

11Kỹ kejẽn Pedro tóg cidade tỹ Antioquia tá jun ja nĩgtĩ. Hã ra tóg tá kygnẽ, kỹ sóg ti kato tẽ. Ti hã mỹ sóg ti kygnẽ ẽn tó. 12Kỹ Tiago tóg kejẽn ti mré ke ũ ag jẽgnẽ ja nĩgtĩ. Ag tỹ junjun tũ ki Pedro tóg fóg ag mré jẽn ja nĩgtĩ, Judeu tũ ag mré. Hã ra Tiago tá ke ag tỹ junjun kỹ tóg sir Judeu tũ ag mré jẽn jãvãnh nĩ sir, ti tỹ Judeu ag kamẽg vẽ sir, ũn gré junun fár kym tĩ ag jagfy. Kỹ Pedro tóg ón kỹ vyrmỹ nĩ mũ sir, fóg ag vãm kỹ. 13Kỹ ti mré Judeu ũ ag tóg fóg ag vãm mũ gé sir. Kỹ vãhã Barnabé tóg fóg ag vãm mũ gé sir. Ki kanhró ti nĩ vẽ, Barnabé ti, ẽg tỹ jatun mỹ fóg mré nĩnh ke ti, ẽg tỹ tỹ Judeu nỹtĩ ra. 14Ag kar vỹ kygnẽ kãn, Pedro nón. Jesus jykre pijé', vẽnh vĩ sér pijé'.

Sỹ ag tỹ kygnẽ tag ve kỹ sóg vẽnh kar rĩnve Pedro mỹ tag tó, ha mẽ. "Ha vé, Judeu vỹ tỹ ã nĩ," he sóg ti mỹ. "Ã tỹ tỹ Judeu nĩ ra ã tóg fóg jykre han ja

nĩgtĩ, fóg mré jẽn kỹ," he sóg ti mỹ. "Kỹ ã tỹ ne jé ũri Judeu jykre han mãn sór nẽ? Ã tỹ ne jé fóg ag mỹ: Judeu ag jykre han nĩ, he sór nẽ?" he sóg ti mỹ.

Jesus ki ge kỹ nỹtĩ kỹ ẽg povo pir ri ke nỹtĩ

15 Judeu krẽ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, kỹ ẽg tóg fóg ag tỹ Topẽ vĩ mranh tĩ ẽn ri ke tũ nỹtĩ. 16 Hã kỹ ẽg tóg Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn tĩ ẽn ki kanhró nỹtĩ. Hã ra ẽg pi(jé) tag tugrĩn Topẽ mỹ há nỹtĩ'. Ẽg tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ ẽg ti mỹ há nỹtĩ. Hã kỹ ẽg tóg Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩ, ẽg tỹ ti mỹ tỹ ũn há nỹtĩ jé, ti tỹ ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ tag tugrĩn ẽg mỹ vẽnh pãte fón jé sir. Ẽg pi(jé) Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn tĩ ẽn ki króm ja nĩgtĩ', hã kỹ ẽg tóg ti mỹ tỹ ũn há tũ nỹtĩ, ẽg tỹ ti tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn han sór mũ ra. Topẽ pi(jé) Moisés tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn tugrĩn ẽg mỹ vẽnh pãte fón ke mũ'. Jesus Cristo tugrĩn ke vẽ.

17 Kỹ tóg ge nĩ. Ẽg tỹ Cristo ki ge tugrĩn ẽg tóg Topẽ mỹ tỹ ũn há nỹtĩ. Ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh kỹ, hã kỹ tóg ẽg mỹ vẽnh pãte fón mũ, ẽg tỹ tỹ Judeu nỹtĩn kỹ, kỹ tóg fóg ag mỹ vẽnh pãte fón mũ gé, kanhgág ag mỹ ke gé.

Kỹ ãjag hỹn iso: "ã tỹ tag tó kỹ ã tóg: Cristo vỹ Topẽ vĩ mranh tag to há nĩgtĩ, he tĩ," he sór mũ. Vó, hã tũ vẽ. 18 Hã ra tag to jykrén, ha mẽ: ẽg tỹ Topẽ tỹ vãsỹ vẽnh jykre to: "vẽnh jykre tag han mãn ke tũ ẽg nĩ ha," he kar kỹ: "vó, han mãn jé ẽg tóg ke mũ, ge ra," hen kỹ tóg vẽnhmỹ tĩ sir. Vẽnh jykre régre vẽ sir. 19 Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn ja ẽn ki kanhró ẽg tóg nỹtĩ. Kỹ ẽg tóg ti tỹ ẽg jyvẽn mũ ẽn mẽ kỹ: "vẽnh jykre kórég han kỹ sóg Topẽ vĩ mranh tĩ," he mũ sir. Ti vĩ ki króm ki kagtĩg ẽg tóg nỹtĩ, ẽg tỹ ki króm sór mũ ra. Hã ra Cristo vỹ ẽg jykre si tỹ tũ' he ja nĩ. Ti mré tóg cruz to sa ja nĩ, ẽg jykre si ti. Kỹ tóg ẽg mỹ vẽnh jykre tãg nĩm mũ sir, ẽg tỹ tỹ Topẽ tũ nỹtĩ jé. 20 Ẽg jykre si vỹ tũ' hé. Hã kỹ ẽg tóg ti tũ hã han tĩ, ẽg tỹ ver ga kri mũn kỹ. Topẽ kósin ki rã tugrĩn ẽg tóg sir rĩnrĩr nỹtĩ. Ti fe vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, ẽg kar vỹ tỹ ti fe nỹtĩ, kỹ tóg ẽg jagfy ũ tỹ ã tén tĩ ag mỹ vẽnh fẽg, kỹ tóg ẽg jagfy ter ja nĩ. 21 Ti ki ge kỹ nỹtĩ tugrĩn ẽg tóg Topẽ mỹ há nỹtĩ. Topẽ tỹ ẽg jagãgtãn hã vẽ. Ẽg tỹ: "Topẽ jykre si ki króm kỹ inh hỹn Topẽ mỹ tỹ ũn há nĩ," hen kỹ Cristo vỹ fagrĩnh mỹ ter ja nĩ. Kỹ ẽg tóg Topẽ tỹ ẽg jagãtãn tag tỹ tũ' he mũ. Hã tũ vẽ mỹr.

Ẽg tỹ Jesus ki ge kỹ ẽg krenkren ke

3 1 Galácia tá ke', ãjag ne tóg krĩ tũ nỹtĩ ve nỹtĩ'. Ũ nỹ ãjag krĩn kónãn, ãjag tỹ Jesus Cristo tovãnh sór jé? Ti tỹ ka to sa ja ẽn tó kãn inh mỹr ãjag mỹ, kỹ ãjag tỹ ne jé vãsỹ vẽnh jykre ẽn han sór nẽ? 2 Kỹ sóg ãjag ki tag jẽmẽ sór mũ, ha mẽ: Topẽ ne ãjag mỹ ã kuprĩg jẽnẽ'. Ãjag tỹ vãsỹ vẽnh jykre si ẽn mĩ mũ tugrĩn ãjag mỹ jagrẽn kỹ nỹtĩ'? Vó, inh vĩ tugrĩn ãjag tóg Cristo ki ge kỹ nỹtĩ, kỹ ãjag tóg Cristo ki ge tugrĩn jagrẽn kỹ nỹtĩ. 3 Kỹ krĩ vẽnh mỹ han sór tũg nĩ. Topẽ kuprĩg tỹ ãjag krĩn kỹ ãjag Jesus ki ge ja nĩ. Kỹ: vẽsóg ki sóg ti jykre ki krov," he tũg nĩ. 4 Ke tũ nĩ (mũ) ra ãjag tóg fagrĩnh mỹ Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ nĩ ẽn vé. Hã ra tóg inh mỹ fagrĩnh mỹ ke tũ nĩ. 5 Kỹ ũ tỹ ãjag mỹ ã kuprĩg jẽnẽg mũ ẽn vỹ ẽg tỹ nén han vãnh hyn han ja nĩgtĩ gé. Ti mỹ ãjag tỹ vãsỹ vẽnh jykre si mĩ mũ tugrĩn milagre ẽn hyn han'? Vó. Ãjag tỹ Cristo kãme sér mẽ kỹ ti ki ge tugrĩn tóg milagre ẽn hyn han. Tag to jykrén.

6Kỹ Abraão to jykrén nĩ gé. Topẽ ki tóg rã kỹ nĩ ja nĩ, kỹ tóg Topẽ mỹ tỹ ũn há
nĩ sir, Abraão ti. 7Tag to jykrén há han nĩ. Ẽg tỹ Abraão nón Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ
kỹ ẽg tóg Abraão krẽ'krẽ ag ri ke nỹtĩ. 8Topẽ vỹ fóg ag mré kanhgág ag krenkren
han sór mũ, ag tỹ ti ki ge kỹ. Ũ tỹ Judeu jykre han tũ ag kar krenkren han sór tóg
mũ. Hã tóg rán kỹ nĩ. Vãsỹ tóg rán kỹ nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. Vãsỹ tóg Abraão
mỹ vẽnh vĩ sér tag tó ja nĩ, ha mẽ: “povo kar mỹ sóg vĩ há han ke mũ, ã tugrĩn,”
he ja tóg nĩ, Topẽ ti, Abraão mỹ. 9Ti mỹ tóg vĩ há han ja nĩ, Topẽ ti, Abraão mỹ, ti
tỹ ti ki rã há han kỹ. Kỹ tóg ũ tỹ ti nón ti ki ge kỹ nỹtĩ ag mỹ vĩ há han ke mũ gé.
10Ũ tỹ vãsỹ vẽnh jykre si ẽn ki króm tugrĩn kren sór mũ ag mỹ tóg vĩ kónãn
ke mũ, Topẽ ti, ag tỹ ki króm sór mũ ra mranh kỹ, mỹr, ha mẽ. Hã kỹ tag tóg
rán kỹ nĩ, ha mẽ. “Topẽ tỹ ẽg jyvẽn mũ tóg e nỹtĩ, kỹ ti vĩ tóg rán kỹ nỹtĩ. Ẽg
tỹ ki króm kãn ke vẽ. Ũ tỹ mranh pir han mũ mỹ tóg vĩ kónãn ke mũ, Topẽ
ti,” he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. 11Hã kỹ ẽg tỹ Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn mũ ẽn
ki króm sór mũ ra ẽg tóg ti mỹ tỹ ũn há tũ nỹtĩ, Topẽ ti mỹ, ẽg tỹ ki króm kãn
tũ nĩn kỹ. Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ gé: “ẽg tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩn hã kỹ ẽg tóg
ti mỹ tỹ ũn há nỹtĩ, kỹ ẽg tóg krenkren ke mũ ha,” he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán
kỹ nĩ ki. 12Kỹ Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn tĩ ẽn vỹ ẽg tỹ ti ki rã ri ke tũ nĩ. Hã kỹ tóg
tag tó ja nĩ, Topẽ ti, ha mẽ: “ãjag tỹ inh vĩ ki króm tugrĩn ãjag krenkren ke
mũ,” he ja tóg nĩ. Hã ra ẽg tóg ki króm ki kagtĩg nỹtĩ, hã kỹ ẽg tóg ti jykre si ki
króm sór mũ ra ki króm ja tũ nĩ, hã kỹ ẽg tóg krenkren ke tũ nĩ sir.
13Jãvo ẽg tỹ Cristo ki ge kỹ ẽg krenkren ke mũ. Topẽ vỹ ẽg mỹ vĩ kónãn ke
mũ vẽ, ẽg tỹ ti tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn mũ ẽn mranh ja to. Hã ra Cristo tóg ẽg kren
han mũ, Topẽ tỹ ẽg mỹ vĩ kónãn tũ nĩ jé. Cristo hã ne Topẽ mỹ: “ha ag jagfy
inh hã mỹ vĩ kónãn,” he ja nĩgtĩ'. Ti to tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: “ũ tỹ cruz to
sa mũ ẽn mỹ tóg vĩ kónãn mũ, Topẽ ti,” he ja tóg nĩgtĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki.
14Ti tỹ Cristo hã mỹ vĩ kónãn kỹ tóg ẽg hã mỹ vĩ há han mũ sir, ti tỹ Abraão
mỹ vĩ há han ja ẽn ri ke. Fóg ag mỹ tóg vĩ há han mũ, kanhgág ag mỹ ke gé,
Jesus Cristo tugrĩn. Kỹ tóg ẽg mỹ ã kuprĩg jẽnẽg mũ sir, ẽg tỹ ti ki rã ja tugrĩn.
Tó ja ti nĩ, ti tỹ ẽg jagrẽn ke ti, kỹ tóg ke mũ, ẽg tỹ ti ki rã ja tugrĩn.

Abraão tỹ Topẽ vĩ kri nĩm kỹ tỹ ũn há nĩ

15Inh kanhkã', ẽprã ke jykre to jykrén. Kejẽn ũn régre ag tóg jagnẽ mré
nén ũ to jykrén tĩ. To jykrén kar kỹ ag tóg rán tĩ, kỹ ag tóg ãjag jygji ránrán tĩ
gé sir. Ag jygji ránrán kar kỹ ũ tóg sir tỹ nén ũ han mãn ke tũ nĩ. Rán kỹ tóg
nĩ nĩ, kỹ ag tóg tỹ ti rá ũ han tũ nĩgtĩ sir. Ẽprã ke jykre hã vẽ. 16Kỹ Topẽ jykre
vỹ ge nĩgtĩ gé. Topẽ vỹ Abraão mỹ tó ja nĩ, vãsỹ, ti tỹ ti mỹ nén ũ há han ke ti,
ti krẽ'krẽ mỹ ke gé. Kỹ tóg, ti tỹ ti krẽ'krẽ tó kỹ (tóg) Abraão krẽ'krẽ ag kã ũn
pir hã tó ja nĩ. Ti pi(jé) Abraão mỹ: “ã krẽ'krẽ ag,” he ja nĩ'. “Ã krẽ'krẽ,” he ja
ti nĩ, hã vỹ: Cristo, he mũ, hã vỹ: Abraão krẽ'krẽ ag kã ũn pir, he mũ.
17Kỹ Topẽ tóg Moisés mur ke to hã Abraão mỹ ti tỹ ti krẽ'krẽ ag kã ũ mỹ vĩ
há han ke tag tó ja nĩ, ti tỹ Abraão mré jykrén kỹ. Kỹ, tag pãte, 430 (ke) anos
tũg kỹ tóg Moisés mỹ ti tỹ ẽg jyvẽn ke ẽn nĩm. Hã ra tóg ã tỹ Moisés mỹ vẽnh

jykre ẽn nĩm mũ ra tóg ã tỹ Abraão mỹ vẽnh jykre tó ja ẽn tỹ tũ' he ja tũ nĩ.
18 Kỹ Topẽ tỹ Abraão mỹ: "ve jé ã tóg ke mũ, ã krẽ'krẽ mrẽ," he ja ẽn tugrĩn tóg
ve ja nĩ, Topẽ vĩ hã tugrĩn tóg ve ja nĩ, Abraão ti. Ti tỹ ẽg jyvẽn ẽn to ke tũ vẽ,
ti tỹ ẽg mỹ: "ẽn ve jé ãjag tóg ke mũ," hen kỹ ẽg tóg venh ke mũ, ti vĩ tugnĩn.
19 Kỹ ãjag hỹn inh mỹ: "Topẽ tỹ ne jé Moisés mỹ ti tỹ ẽg jyvẽn ke ẽn
tó ja nẽ?" he sór mũ. Ẽg tỹ: "venh jykre kórég han kỹ inh hỹn tóg Topẽ
vĩ mranh," he jé, hã jé Topẽ tóg Moisés mỹ ti tỹ ẽg jyvẽn ke ẽn nĩm ja nĩ,
Jesus mur ke to hã. Abraão kósin tỹ Jesus mur ke tũg ki ke ja vẽ, Topẽ tỹ
ẽg jyvẽn ja ẽn ti. Ti hã mỹ tóg vĩ há han sór ja nĩ, Topẽ ti, Jesus hã mỹ.
Topẽ tỹ Israel ag jyvẽn kỹ tóg ã tỹ jẽnẽ jafã ag mỹ tó ja nĩ. Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ
jafã ag tóg Moisés mỹ tó ja nĩ, Moisés tỹ Israel ag mỹ kãmén jé. Topẽ tỹ ẽg
jyvẽn jafã ti nĩ ja nĩ, Moisés ti. 20 Topẽ jẽgja kã jẽg kỹ tóg Israel ag mỹ vĩ ja
nĩgtĩ, Moisés ti, Topẽ tỹ Israel ag mré jykrén kỹ. Kỹ Moisés tóg ag jyvẽn, ag tỹ
Topẽ vĩ ki króm jé. Topẽ tỹ ẽg kren han kỹ tóg ge tũ nĩgtĩ. Ã pir mỹ tóg ẽg mỹ
tó mũ, ti tỹ ẽg kren han sór mũ ti, Topẽ ti. Ũ tóg ti jagfy ẽg mré vĩ tũ nĩ sir.

Topẽ vỹ ẽg jyvẽn, ẽg tỹ ti vĩ ki kanhrãn jé

21 Isỹ tag tó kỹ Topẽ hỹn ãjag mỹ tỹ ũn ón mé nĩ ve nĩ. "Topẽ tỹ ẽg jyvẽn
mũ ra ẽg tóg ti vĩ mranh tĩ. Hã kỹ tóg ẽg vóg kónãn ke mũ. Kỹ tóg ẽg kren
han ke tũ nĩ," he ãjag hỹn tĩ. Vó, Topẽ pi(jé) ón tĩ'. Hã ra Topẽ tỹ ẽg jyvẽn mũ
ra ẽg tóg ki króm tũ nĩgtĩ, hã kỹ ti tỹ ẽg jyvẽn tag tóg ẽg kren han jãvãnh nĩ.
Ti tỹ ẽg jyvẽn ẽn tỹ ẽg kren han mũ ra ẽg tóg ti tỹ ẽg jyvẽn tugrĩn jykre kuryj
nỹtĩnh mũ vẽ. 22 Hã ra tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: "vẽnh kar vỹ Topẽ vĩ mranh
kãn ja nĩgtĩ," he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. Kỹ ẽg tỹ Jesus ki ge hã kỹ
ẽg tóg krenkren ke mũ sir. Ũ tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ ag hã vỹ krenkren ke mũ.
23 Kỹ, ẽg tỹ Cristo ki rãnh ke to hã ẽg tóg Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn mũ ẽn
krẽm nỹtĩ ja nĩgtĩ, kỹ tóg ẽg kanhrãn tĩ ja nĩgtĩ. Ti tỹ ẽg mrãnmrãn ri ke
ja ti nĩgtĩ, ti vĩ ti. Krẽm ẽg tóg sigse kỹ nỹtĩ ja nĩgtĩ. Ẽg tỹ Cristo ki ge kỹ
ẽg tóg kygvar kỹ nỹtĩ sir. Cristo mur to hã ke ja vẽ, Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn
ja ti. 24 Kỹ tóg ẽg jyvẽn ja nĩgtĩ, ẽg tỹ Cristo ki rãnh ke to jykrén jé. Cristo
ki ge tugrĩn ẽg tóg Topẽ mỹ tỹ ũn há nỹtĩ ha. 25 Kỹ, ẽg tỹ ti ki rã kar kỹ ẽg
tóg Topẽ tỹ vãsỹ ũn mỹ: ag jyvẽn nĩ, he mũ ẽn krẽm ke tũ nỹtĩ ha.
26 Topẽ krẽ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ ha, ẽg tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ. 27 Ti jiji tó kỹ ẽg
kygpe kỹ nỹtĩ, kỹ ẽg tóg ti ri ke nỹtĩ sir, tỹ ti hã ri ken hã vẽ. 28 Hã kỹ ẽg tóg
tỹ jagnẽ hã nỹtĩ gé. Kỹ ẽg tỹ ti ki ge kỹ Judeu ag vỹ fóg ag ri ke nỹtĩ, kỹ fóg
ag vỹ kanhgág ag ri ke nỹtĩ gé. Ũ camarada ag vỹ ãjag patrão ri ke nỹtĩ. Ag
vỹ fag ri ke nỹtĩ gé. Nén ũ pir vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, ẽg tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩn
kỹ. 29 Kỹ, ẽg tỹ tỹ Cristo mré ke nỹtĩn kỹ ẽg tóg tỹ Abraão krẽ'krẽ ag ri ke
nỹtĩ gé sir, ẽg kar, kỹ ẽg venh ke mũ sir, Topẽ tỹ Abraão mỹ nén to mũ ẽn ti.

4 1 Sỹ ãjag mỹ kãmén mãn ke vẽ, sỹ nén tó ja ẽn ti. Ũn rico kósin vỹ ti tũ mãn
kãn ke mũ, ti mog kỹ. Ti tỹ ver sĩ nĩn kỹ tóg nén ũ venh ke tũ nĩ ver. Ti panh
camarada ri ke tóg nĩ ver, ti sĩ nĩn kỹ. Hã ra ti panh tỹ nén kar vỹ tỹ ti tũ nỹtĩnh ke

mũ. 2Ge ra ag tóg ver ti kanhrãn tĩ, ti sĩ nĩn kỹ. Kỹ ti kri ke ag ne ti tũ to jykrén tĩ'. Gen kỹ tóg kejẽn ti panh tỹ ti mỹ kurã nĩm ja ẽn pétẽm ke mũ. Ẽn kã tóg ã tũ mãn kãn ke mũ sir. 3Ge ti nĩgtĩ ẽg mré, ẽg tỹ tỹ Topẽ krẽ nỹtĩn kỹ. Jesus mur ke to hã ẽg tóg gĩr ri ke nỹtĩ ja nĩgtĩ. Nén kar tãn kamẽg ja ẽg tóg nĩgtĩ, krĩg tãn mré hã. Ẽg sigse ri ke han ja ag nĩgtĩ, nén tãn ag. 4Kỹ, ti kurã tá krỹg kỹ Topẽ tóg ã kósin jẽnẽ. Ẽprã ke fi ki tóg mur. Moisés tỹ ẽg jyvẽn tĩ ẽn ki króm kãn ja tóg nĩgtĩ. 5Ẽg kren han jé tóg mur, ti tỹ Moisés tỹ ẽg jyvẽn ja ẽn to ẽg kygvãn jé sir, ẽg tỹ vãhã tỹ Topẽ krẽ pẽ nỹtĩ jé sir. Tỹ ẽg ti krẽ tũ ja nỹtĩgtĩ vẽ, hã ra Topẽ tóg ẽg jẽ'ỹn sór mũ ha sir.

6Kỹ ẽg tóg tỹ ti krẽ nỹtĩ sir. Ẽg tỹ tỹ ti krẽ nỹtĩn kỹ tóg ẽg mỹ ã kuprĩg jẽnẽg mũ sir, ti tỹ tỹ ẽg jagrẽ nĩ jé. Ti kósin kuprĩg ri ke ti nĩ, Topẽ kuprĩg ti. Ẽg jagrẽ tag tỹ ẽg tóg sir Topẽ to: "ẽg jóg mág," he tĩ. 7Hã kỹ ẽg tóg tỹ ũ camarada ri ke tũ nỹtĩ ha. Topẽ krẽ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ ha. Kỹ, ẽg tỹ tỹ ti krẽ nỹtĩn kỹ ẽg tóg ti tỹ nén mãn ke mũ gé sir, ti tỹ ẽg mỹ nén nĩm ke ti. Topẽ tỹ ẽg mỹ nén han hã vẽ.

Paulo tỹ krĩ kufy nĩ

8Vãsỹ ãjag tóg Topẽ ki kagtĩg ja nỹtĩgtĩ. Kỹ ãjag tóg ón kỹ vẽnh kãgrá hã to: "ẽg Topẽ vẽ'," he ja nĩgtĩ. Vẽnh kãggrá pi(jé) tỹ Topẽ nĩ'. Vẽnh kãggrá hã nón mũn kỹ ãjag tóg sigse kỹ nỹtĩ ja nĩgtĩ. 9Ũri ãjag tóg Topẽ ki kanhró nỹtĩ jãvo. Hã ra tóg vãsỹ ãjag ki kanhró nĩ ja nĩ vẽ, Topẽ ti, ha mẽ. Kỹ ãjag tỹ ne jé tỹ nén kar tãn ag mré ke nỹtĩ mãn sór nẽ? Krój ti nỹtĩ, nén kar tãn ti, to ẽg jagtar' he nỹtĩ ja nĩgtĩ, sigse kỹ ẽg nỹtĩ ja nĩgtĩ, ẽg tỹ tỹ ag mré ke ja nỹtĩn kỹ. Ãjag mỹ sigse kỹ nỹtĩ mãn sór mũ'? 10Kurã to ãjag tóg jykrén sór mũ, kurã kóreg to, kar kỹ kysã kóreg to ke gé, prỹg kóreg to ke gé. 11Inh kanẽ jur tóg tĩ, sỹ tag mẽ kỹ. Inh hỹn fagrĩnh mỹ ag mỹ Jesus kãmén, he sóg tĩ, mỹr.

12Inh kanhkã, inh ri ke nỹtĩ sórmnĩ. Ãjag mré ke vỹ tỹ inh nĩ, kỹ inh ri ke han sórmnĩ. Tag hã to sóg vĩ mũ, ãjag mỹ. Ãjag pi(jé) inh jũ han'. 13Sỹ ãjag ki jun vén mũ ẽn mĩ ẽkré, sỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ tó vén mũ ti. Ẽn kã sóg kaga nỹ ja nĩgtĩ. 14Kỹ tóg ãjag mỹ e tĩ ja nĩgtĩ, ãjag tỹ inh kaga ven kỹ. Ge ra ãjag tóg iso é he ja tũ nĩgtĩ, ti pi(jé) ãjag mỹ jẽgry ja nĩgtĩ', inh kaga ti. Inh mỹ vĩ há han ja ãjag tóg nĩgtĩ, sỹ tỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã nĩn kỹ, ãjag mỹ. Ãjag tỹ Jesus Cristo ki rĩr mũ ẽn ri ke han ja ãjag tóg nĩgtĩ isỹ. 15Ẽn kã tóg ãjag mỹ sér pẽ tĩ ja nĩgtĩ. Hã kỹ ãjag tóg inh jagãgtãn ja nĩgtĩ. Isỹ ãjag mỹ ãjag kanẽ to vĩ ra ãjag hỹn inh mỹ vin ke mũ vẽ. Kỹ ti tỹ ne jé ãjag mỹ sér tũ tĩ nẽ, ũri? 16Ãjag mỹ sóg ki hã tó mũ. Inh mỹ tag tugrĩn ãjag mỹ kóreg nĩ ha'? Inh mỹ tóg e tĩ, tag ti.

17Ũ ag tóg ãjag mỹ vĩ há han sór mũ. Ag ón vẽ hã ra. Ag tỹ ãjag tỹ inh kato tẽ han sór vẽ, hã kỹ ag tóg ón kỹ vĩ há han sór mũ, ãjag tỹ ag hã nón mũ jé sir, isovãnh kỹ. 18Há ti nĩ vẽ, nén ũ há tỹ ãjag mỹ sér nĩn kỹ. Isỹ ãjag mré nĩn kỹ nén ũ há ẽn tóg ãjag mỹ sér nĩ ja nĩgtĩ. Kỹ ãjag tỹ tag tovãnh tũ nĩ kỹ tóg há tĩ, inh mỹ. Kỹ nén ũ há hã to tar nỹtĩmnĩ.

19Inh krẽ', ãjag mỹnh ri ke vỹ tỹ inh nĩ. Ẽg mỹnh fi ne kaga tĩ', ẽg tỹ fi ki mur ken kỹ. Fi kaga tag ri ke han mãn inh, ãjag to. Ãjag tỹ Cristo hã ri ke nỹtĩn kỹ tóg há tĩ, sỹ tag hã ve sór vẽ, hã jé sóg ẽg mỹnh fi kaga ẽn

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ri ke han mãn mũ, ãjag tugrĩn. 20Sỹ ãjag mré nĩnh há tóg tĩ, sỹ ãjag mré vẽmén jé, sỹ ãjag mỹ kãmén há han jé sir. Sỹ komẽr hã ãjag mỹ kãmén há tóg tĩ. Hã ra sóg kanẽ jur mũ, ãjag to, hã kỹ sóg vĩ mũ.

Agar fi mré Sara fag to vẽnh jykre

21Ãjag kãmĩ ũ tóg Moisés tỹ ẽg jyvẽn ja ẽn han sór mũ. Ãjag hỹn mẽ kãn ja tũ nĩ, vãsỹ vẽnh jykre ẽn ti, hã kỹ ãjag tóg han sór mũ. Ãjag tỹ mẽ há han kãn ja nĩ ra ãjag hỹn han sór ke tũ nĩ vẽ. Hã mẽ, vãsỹ vẽnh jykre ẽn ti, ãjag tỹ nén han sór mũ ẽn ti. 22Tag vỹ rán kỹ nĩ, ha mẽ. Abraão vỹ kósin régre nĩ ja nĩgtĩ. Ũ mỹnh fi vỹ tỹ ti camarada fi nĩ, kỹ ũ mỹnh fi vỹ tỹ ti prũ pẽ fi nĩ. 23Kỹ Abraão tóg ã camarada fi mré nỹ ja nĩ, ti tỹ ver kófa tũ ra, kỹ ti kósin tóg fi ki mur mũ sir. Hã ra tóg ã prũ pẽ fi ki (tóg) ã kófa ra kósin mũ gé sir. Topẽ tỹ ti mỹ: “ã kófa nĩ ra ã tóg kósin ke mũ,” he jan hã vẽ. 24Topẽ tóg tag han, ẽg tỹ ti jykre ki kanhrãn jé. Ti tỹ ẽg mỹ comparação han hã vẽ, fag to, ha mẽ. Topẽ tỹ ẽg mré jykrén mũ ri ke fag nỹtĩ, Abraão prũ fag. Agar fi vỹ tỹ Abraão camarada ja nĩgtĩ. Ti mré ke pẽ tũ fi vẽ. Kỹ fi tóg ri ke nĩ, Topẽ tỹ krĩ tỹ Sinai tá Moisés mỹ ti tỹ ẽg jyvẽn ẽn tó ja ti. Tag vỹ Agar fi ri ke nĩ, ti camarada fi ri ke. Ũ tỹ vẽnh jykre ẽn han mũ vỹ tỹ ũ camarada ri ke nỹtĩ, fi kóm. Tỹ ag tóg sir Topẽ mré ke tũ nỹtĩ, ũ tỹ Judeu jykre han mũ ag. 25Kỹ Agar fi vỹ krĩ tỹ Sinai ri ke nĩ, ga tỹ Arábia tá. Hã ra fi tóg cidade tỹ Jerusalém ri ke nĩ gé, hã vỹ: Judeu ag jykre han mũ ag kar, he mũ, hã vỹ: Jerusalém, he mũ. Tỹ ag Topẽ mré ke tũ nỹtĩ, ũ tỹ Judeu ag jykre han mũ ag. 26Hã ra ẽg jamã vỹ kanhkã tá nĩ, Jerusalém tãg to ken hã vẽ, hã vỹ: kanhkã, he mũ. Ẽg mỹnh ri ke vẽ sir, Abraão prũ pẽ fi ri ke vẽ sir, Jerusalém tãg, he mũ tag ti. 27Tag to tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: “kurĩ ã tóg nĩ, krẽg vãnh ã tóg nĩ. Ge ra mỹ sér tĩmnĩ, jamã há ra prẽrmnĩ, ã mỹ sér tĩn kỹ, gĩr ũ tỹ ã ki mur ja tũ ra. Ã krẽ vỹ e tãvĩ nỹtĩnh mũ, ũn krẽg mũ fi krẽ e kãfór ti nỹtĩnh mũ, ã krẽ ti, ã mén tỹ ã fón mũ ra. Ũ tỹ fi mén mré tĩ mũ fi krẽ kãfór ti nỹtĩnh mũ, ã krẽ ti,” he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki.

28Kỹ ẽg tóg Isaque ri ke nỹtĩ. Topẽ tóg Isaque to Abraão mỹ: “ã kófa nĩ ra ã tóg kósin ke mũ,” he ja nĩ. Kỹ ẽg tóg Cristo ki ge kỹ nỹtĩ kỹ tỹ Topẽ krẽ nỹtĩ, Topẽ tỹ: “inh krẽ vỹ tỹ ãjag nỹtĩnh mũ,” hen kỹ. Topẽ vĩ tag tugrĩn ẽg tóg Isaque ri ke nỹtĩ. 29Kỹ Abraão kósin ve vỹ ti prũ pẽ fi kósin vóg kónãn ja nĩgtĩ. Abraão vỹ ã kófa tũ ra ã kósin ve ẽn han, hã ra tóg Topẽ kuprĩg tugrĩn ã prũ pẽ fi kósin han, ã kófa pẽ ra. Kỹ ti kósin ve vỹ ẽgno vóg kónãn mũ. Hã kỹ ẽg tóg tag vég tĩ gé, ũri. Judeu jykre han mũ ag vỹ ẽg vóg kónãn sór tĩ gé ver. 30Kỹ Abraão krẽ ag to tag vỹ rán kỹ nĩ, ha mẽ: “ã camarada fi fón nĩ, fi kósin mré,” he ja tóg nĩ. “Ã camarada fi kósin pi(jé) ã prũ pẽ fi kósin mré ã tũ mãn ke mũ'. Ã pir mỹ ti mãn ke mũ, ã prũ pẽ fi kósin ti,” he ja tóg nĩgtĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki, Abraão krẽ to. 31Kỹ ẽg tóg ti prũ pẽ fi kósin ri ke nỹtĩ. Ẽg pi(jé) tỹ ti camarada fi kósin ri ke nỹtĩ, ẽg tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩn kỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus tỹ ẽg kygvãn ja

5 1Kỹ Jesus tóg ẽg kygvã, vẽnh jykre si to, ẽg kygvar kỹ nỹtĩ jé sir. Hã kỹ Judeu ag jykre ẽn han sór tũg nĩ. Ũ tỹ tag to ãjag krĩn sór mũ ẽn ag kato tẽmnĩ, ag nón mũ sór tũg nĩ, ãjag tỹ vẽnh jykre ẽn krẽm sigse kỹ nỹtĩ mãn tũ nĩn jé sir.

2Hã kỹ sóg ãjag mỹ kãmén mũ, inh, hã vỹ: Paulo, he mũ. Sỹ ãjag mỹ nén tónh ken hã vẽ, ha mẽ: ãjag tỹ ãjag gré junun fár kym kỹ, ãjag tỹ Judeu ag jykre han jé, kỹ Cristo vỹ ãjag mỹ nén ũ há han ke tũ nĩ. 3Ha vé, sỹ tag tó mãn ke vẽ gé, ha mẽ. Ãjag tỹ ãjag fár kym kỹ ãjag han kãn ke mũ sir, Moisés tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn ti. 4Hã ra ãjag tóg Cristo tovãnh ke mũ, ãjag tỹ Moisés tỹ ẽg jyvẽn tĩ ẽn han sór kỹ, ãjag tỹ Moisés jykre tugrĩn Topẽ mỹ tỹ ũn há nỹtĩ sór kỹ. Topẽ vỹ ẽg jagãgtãn sór mũ. Ãjag tỹ Moisés jykre han sór kỹ ãjag tóg ti tỹ ẽg jagãgtãn tag to é he mũ sir. 5Ãjag jãvo ẽg tóg ẽg tỹ Jesus ki gen kỹ Topẽ mỹ tỹ ũn há nỹtĩnh mũ. Ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ẽg tóg Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ nỹtĩ. Ẽg jagrẽ tag tugnĩn ẽg tóg Topẽ mỹ tỹ ũn há nỹtĩ. 6Ha vé, ẽg tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ tóg tỹ nén ũ tũ tĩ sir, ũn gré junun fár kym ja ti, ũn tỹ kym ja tũ ti ke gé. Ti ki ge kỹ ẽg tóg nỹtĩ, kỹ ẽg tóg tỹ nén ũ pir nỹtĩ ha, jagnẽ to há ẽg nỹtĩ ha.

7Ha vé, mũ há han ja ãjag nĩgtĩ. Ãjag tỹ ne jé tovãnh sór nẽ? Ãjag tỹ ne jé vẽnh vĩ há kri nĩm sór tũ nĩ nẽ? 8Topẽ tỹ ãjag krĩn pijé'. Ti hã ne ãjag jé prẽr ja nĩgtĩ'. 9Tag to jykrén: fermento sĩ vỹ ẽg tỹ pão kujãgja kỹ kri rũm ke tĩ, kỹ tóg tỹ sónsón ke kãn tĩ, tỹ nĩ kãn tóg tĩ, pão ti. Topẽ vĩ kujãgja vỹ ge nĩ, ha mẽ. Ke tũg nĩ. 10Ẽg Senhor tũ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ. Hã kỹ sóg ãjag to: "ag hỹn ti tovãnh ke tũ nĩ," he tĩ, "ag hỹn ti japry, ti jamĩn jagma mũ mãn ke mũ," he sóg tĩ. Ũ tỹ ãjag krĩn mũ ẽn ne vẽsỹrénh ke mũ', ãjag krĩn kónãn ja tag to, ti tỹ tỹ pã'i nĩ ra.

11Inh pi(jé) ẽg gré junun fár kym to: "ke ra," he tĩ'. Isỹ ag mré tag tó ra ag hỹn inh vóg kónãn ke tũ nĩ vẽ. Isỹ ag mré tag tó ra ag hỹn iso jũnh ke tũ nĩ vẽ. Ẽg tỹ ẽg fár kym tugrĩn krenkren tĩ ra ẽg tóg Jesus tỹ ka to sa ja ẽn to krenkren ke tũ nĩ vẽ, kỹ tóg ag mỹ sér tĩ vẽ, isỹ vẽnh jykre si tó tĩ ra. Hã ra sóg tó tũ nĩgtĩ. 12Ũ tỹ tag tó mũ ag jé ãjag grãfy kym kãn, ũ tỹ ãjag krĩn kónãn mũ tag ag.

13Hã ra Topẽ tóg ẽg jé prẽr, ti tỹ ẽg kygvãn jé. Ti tỹ ẽg kygvãn kỹ ẽg kygvar kỹ nỹtĩ ha. Ge ra ẽg tóg ẽg tỹ vẽsóg ki nén to jykrén mũ ẽn han sór ke tũ nĩ, ti kórég nĩn kỹ. Ẽg tũ hã han ke tũ ẽg nĩ. Ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩ tag hã ne há nĩ'. Jagnẽ ki rĩr to ken hã vẽ. 14Ha vé, Topẽ tỹ ẽg jyvẽn e ẽn ki króm kãn jé ẽg tóg ke mũ, ẽg tỹ nén ũ pir han kỹ, hã vỹ: "ã régre ki rĩr há han nĩ, ã tỹ vẽnh ki rĩr há ri ke han nĩ, ã régre ki," he mũ. 15Jãvo ãjag tóg mĩg ri ke jagnẽ mãn sór mũ, jagnẽ to jũn kỹ. Jagnẽ tỹ tũ' he jé ãjag tóg ke mũ, ge kỹ, ha vemnĩ.

Ẽg tỹ ẽg tỹ nén to én mũ ẽn han ke tũ

16Hã kỹ sóg ãjag mỹ: "Topẽ kuprĩg tỹ ãjag mỹ nén tó mũ ẽn hã han nĩ," he sór mũ. Kỹ ãjag tóg ãjag tỹ nén to én mũ ẽn han ke tũ nĩ. 17Ẽg tỹ nén to én mũ vỹ Topẽ kuprĩg tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn kato tẽ nĩ, kỹ Topẽ kuprĩg vỹ ẽg tỹ nén to én mũ ẽn kato tẽ nĩ gé. Jagnẽ to rárá ag tóg tĩ, hã kỹ ẽg tóg ẽg tỹ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

nén han sór mũ ẽn han ke tũ nĩ. 18Ẽg tỹ hã ra Topẽ kuprĩg tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn han kãn kỹ tóg ẽg se mãn ke tũ nĩ sir, Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn ja ẽn ti.

19Ẽg tỹ vẽsóg ki nén to jykrén mũ ẽn vỹ kórég nĩ, kỹ vẽnh kar vỹ ki kanhró nỹtĩ. Ẽg tỹ vẽsóg ki nén to jykrén to ken hã vẽ, hã vỹ: mén tũ mré nỹ, he mũ, prũ tũ mré nỹ, he mũ, nén ũ kavéj han tĩ, he mũ, ẽg tỹ nén to én mũ kar han tĩ, he mũ, 20ẽg tỹ vẽnh kãgrá to: Topẽ vẽ, he tĩ, he mũ, kujá jykre han tĩ, he mũ, curandeiro jykre han tĩ, he mũ, jagnẽ kato vãsãn tĩ, he mũ, jagnẽ to ãjag fe tỹ gỹm ke (ka)mẽ, he mũ, jagnẽ tũ to jykrén kónãn tĩ, he mũ, vẽsỹ ũn mág han sór mũ, he mũ, vẽnh kãpãm kỹ nỹtĩ sór mũ, he mũ, jagnẽ vĩ kato tẽ mũ, he mũ, 21jagnẽ tũ to én tĩ, he mũ, kronkron tĩ, he mũ, krĩn tũ, he mũ, vẽnh jykre pãno han tĩ tỹ hẽn ri ke ke gé. Tag to sóg ãjag jyvẽn huri, hã ra sóg tó mãn sór mũ. Ũ tỹ tag han mũ ag pi(jé) Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke mũ'.

22Topẽ kuprĩg tỹ ẽg kanhrãn mũ vỹ tag ri ke tũ nĩ. Há kar ti nĩ. Ti tỹ ẽg kanhrãn to ken hã vẽ, hã vỹ: jagnẽ to há, he mũ, mỹ sér tĩ, he mũ, krĩ kuprã, he mũ, jagnẽ to fe há nỹtĩ, he mũ, komẽr hã vĩ, he mũ, jagnẽ jagãgtãn tĩ, he mũ, jagnẽ mỹ ón vãnh, he mũ, 23vẽsỹ ũn mág han sór tũ, he mũ, vẽso jykrén tĩ, he mũ. Topẽ pi(jé) tag kato tẽ tĩ', ti tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn ti vỹ tag ri ke ja nĩgtĩ gé. 24Ẽg tỹ tỹ Jesus Cristo tũ nỹtĩn kỹ, kỹ ẽg tóg tỹ ti tỹ ka to sa ja ẽn ri ke nỹtĩ. Hã kỹ ẽg tóg ẽg tỹ nén to én mũ ẽn han mãn sór ke tũ nĩ ha sir, ẽg tỹ nén ki vẽ'ĩ mũ ẽn han mãn sór ke tũ ẽg nĩ ha.

25Ẽg tỹ Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ nỹtĩn kỹ, kỹ ẽg tóg ti tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn han kãn ke mũ sir, ti kuprĩg tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn ti. 26Kỹ ẽg tóg sir tỹ ũn mág nỹtĩ sór ke tũ nĩ, jagnẽ jũ han mãn sór ke tũ ẽg nĩ, jagnẽ tũ mãn sór ke tũ ẽg nĩ gé. Vẽnh jykre há hã han jé ẽg tóg ke mũ.

Ẽg tỹ jagnẽ jagãgtãn ke

6 1Inh kanhkã', kejẽn ãjag kãmĩ ũ tóg kygnẽg tĩ, vẽnh vatánh tá. Kỹ ũ tỹ kygnẽg mũ ẽn mỹ: "kygnẽ ã mỹr," hemnĩ, ãjag tỹ Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ nỹtĩn kỹ. Komẽr hã ti mỹ tómnĩ, ti tỹ kygnẽg mũ ẽn ti. Kỹ vẽso jykrén há han nĩ gé, ãjag tỹ ti tỹ kygnẽ ẽn ri ke han tũ nĩ jé, ti kóm. 2Jagnẽ ajudar hemnĩ, ãjag mré ke ũ tỹ jagtar nĩn kỹ. Cristo tỹ ẽg jyvẽn mũn hã vẽ. 3Kejẽn ũ tóg vẽsóg ki vẽsỹ ũn mág han sór tĩ. Hã ra tóg tỹ nén ũ tũ nĩ. Kygnẽg ti tĩ, ũ tỹ tag to jykrén mũ ti. Vẽnh hã mỹ tóg ón mũ sir. 4Ãjag jykre tugnỹm nĩ. Ti há nĩn kỹ tóg há tĩ, kỹ tóg tỹ ũn há nĩ, ũ tỹ vẽnh jykre há han mũ ẽn ti. Jagnẽ mỹ: inh jykre há vỹ ã jykre há kãfór nĩ, he tũg nĩ. 5Topẽ hã ne ẽg ki ẽg jykre há ẽn vég tĩ', kar kỹ tóg ẽg mré ke ag jykre ki kanhró nĩ gé, Topẽ ti.

6Kejẽn ũ tóg ãjag mỹ Topẽ vĩ kãmén mũ. Ti mỹ ãjag tỹ nén ũ nĩmnĩ, ti tỹ ãjag mỹ kãmén mũ kaja ti.

7Kygnẽ tũg nĩ, ẽg tỹ Topẽ to é he kỹn pi(jé) há nĩ'. Ẽg tỹ ón kỹ: vẽnh jykre há kãgmĩ kỹ inh nĩ ha, hen kỹ tóg ẽg kren han ke tũ nĩ. Topẽ vỹ ẽg jykre ki kanhró nĩ. 8Ge ti nĩgtĩ, ẽg tỹ nén han mũn ti. Ẽg tỹ ẽg tỹ nén to én mũ ẽn han kỹ ẽg tóg ter ke mũ sir. Kỹ tog ẽg tỹ mandioca ko vãnh krãn kỹ ti nin ko kỹ ti tỹ ẽg tén ẽn ri ke nĩ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

sir. Ẽg tỹ Topẽ kuprĩg tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn han kỹ ẽg tóg rĩr krỹg ja tũ ẽn venh ke mũ, kỹ tóg ẽg jakré tỹ kanẽn há han kỹ ẽg tỹ ko ẽn ri ke nĩ sir. 9Hã kỹ nén ũ há han to krónh ke tũg nĩ. Ve jé ẽg tóg ke mũ, ti kanẽ há ẽn ti, Topẽ tỹ ẽg mỹ nén ũ há han ke ti, ẽg tỹ Topẽ jykre há tovãnh tũ nĩn kỹ. 10Hã kỹ ẽg tóg vẽnh kar jagãgtãn ke mũ. Kỹ tóg há tãvĩ nĩ, ẽg tỹ ẽg mré Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag jagãgtãn ti.

Paulo tỹ ag jyvẽn mãn

11Ha vé, rá mág han sóg tĩ, sỹ vẽsóg ki ãjag mỹ rán kỹ.

12Ũ ag tóg ãjag kutãn tĩ, ãjag tỹ ãjag gré junun fár kym jé. Ag tỹ vẽnh mỹ nén ũ há han sór vẽ, ha mẽ. Judeu ag tóg ẽg vóg kónãn tĩ, ẽg tỹ fóg ag mỹ: “ãjag gré junun fár kym nĩ,” he tũ to. Ũ tỹ ãjag kutãn mũ ag vỹ Judeu tỹ ag vóg kónãn ẽn ve sór tũ nĩ. Cristo tỹ cruz to sa ja ra ag vẽsỹrénh sór tũ nĩ, hã kỹ ag tóg ãjag mỹ: “ha ãjag fár kym nĩ,” he mũ. Ag vĩ jẽmẽ tũg nĩ. 13Ha vé, ag tỹ ãjag gré junun fár kym ja ra ag tóg Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn tĩ ẽn han kãn ja tũ nĩgtĩ. Hã ra ag tóg ãjag mỹ ãjag tỹ vẽnh kym ke ti tó mũ, ag tỹ vẽnh kar mỹ ãjag tỹ nén han mũ tó jé sir. Tag ki ag tóg tỹ ũn mág nỹtĩ sór mũ, vẽsóg ki. 14Ag jãvo sóg tỹ ũn mág nĩ sór tũ nĩ. Nén pir tóg inh mỹ sér tĩ, hã vỹ: ẽg pã'i tỹ Jesus Cristo tỹ cruz to sa ja ẽn, he mũ. Kỹ ẽprã ke jykre inh mỹ tũ tĩ ha. Jesus tỹ cruz to sa kỹ tóg inh mỹ tỹ tũ' he ja nĩ, ẽprã ke jykre tỹ, Jesus ti. Kỹ sóg han sór tũ nĩ ha. Jãvo sóg cruz to sa ri ke han kỹ nĩ gé, ẽprã ke jykre mỹ sóg hur tũg. Sỹ han tũ to ken hã vẽ. 15Ũ ag tóg ãjag fár kym tĩ, jãvo ũ ag tóg kym tũ nĩ gé. Hã ra tóg tỹ nén ũ tũ nĩ gé. Topẽ mỹ ẽg há nỹtĩ, ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Topẽ vỹ ẽg han mãn, kỹ ẽg tóg tỹ ũn tãg nỹtĩ ha. Tag hã ne há nĩ'. 16Ũ tỹ vẽnh jykre tãg tag han mũ ag krĩ kuprãg ti tĩ, Topẽ ti, ũ tỹ ge jagãgtãn ti tĩ. Topẽ tũ ag hã vẽ ha. Israel pẽ ag hã vẽ sir.

17Kỹ inh kutãn mãn tũg nĩ, inh vẽsỹrénh han mãn tũg nĩ. Jesus vẽsỹrénh ja ẽn ri ke han inh mỹr, hã kỹ sóg ti ri kén kygven kỹ nĩ ha.

18Inh kanhkã', ẽg pã'i tỹ Jesus Cristo jé ãjag tar han, ti jé ãjag krĩ kuprãg. Hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

PAULO TỸ CARTA HAN: ÉFESO TÁ KE AG MỸ CARTA

1 1Paulo tỹ rá vẽ. Isỹ cidade tỹ Éfeso tá ke ag mỹ rán hã vẽ. Jesus Cristo vỹ inh fẽg', sỹ tỹ ti apóstolo jẽ jé, Topẽ tỹ isỹ apóstolo han kỹ. Hã kỹ sóg ãjag mỹ carta tag rán mũ. Topẽ tũ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ, kỹ ãjag tóg cidade tỹ Éfeso tá Jesus to vẽnhmãn tĩ. Jesus Cristo tovãnh tũ ãjag tóg nỹtĩ. 2Ẽg jóg tỹ Topẽ jé ãjag tar han, ti jé ãjag krĩ kuprãg, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo ti ke gé.

Cristo tỹ ẽg mỹ vĩ há han mũ

3Ẽg kar jé Topẽ mỹ vĩ há han, ẽg jé ti mỹ agradecer hé, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo panh mỹ. Ẽg tỹ Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ tóg ẽg mỹ kanhkã ti ven sór mũ, Topẽ ti. Tá tóg ẽg mỹ nén (ũ) há kar ven sór mũ gé, kỹ nén ũ tóg ẽg mỹ tũ' henh ke tũ pẽ nĩ, tá. Hã jé tóg ẽg mỹ ã kuprĩg jẽnẽ, ẽg tỹ ti tugrĩn nén (ũ) há kar ve jé. 4Vãsỹ tóg ẽg kuprẽg ja nĩ, ã tỹ nén (ũ) kar han ke to hã tóg ẽg kuprẽg ja nĩ, Topẽ ti, ẽg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩ jé, Cristo tugrĩn. Ẽg tỹ ti ri ke nỹtĩ jé tóg ẽg kuprẽg, ẽg tỹ kygnẽg tũ nĩ jé. Ti fe vỹ tỹ ẽg nỹtĩ. 5Hã kỹ tóg ẽg kuprẽg, ẽg tỹ tỹ ti krẽ nỹtĩ jé, Jesus Cristo tugrĩn. Ti hã ne vẽsóg ki ẽg kuprẽg ke to jykrén ja nĩgtĩ'. 6Ẽg tỹ ti mỹ vĩ há han jé tóg ẽg kuprẽg. Ũn mág vỹ tỹ ti nĩ, ẽg jagãgtãn tóg tĩ, hã kỹ tóg há tĩnh mũ, ẽg tỹ ti mỹ agradecer hen kỹ. Ti kósin pir tugrĩn ẽg tóg tỹ ti fe pẽ nỹtĩ.

7Ti hã ne ẽg kren han tĩ', ti kyvénh tỹ ẽg jagfy kãkutẽ ja nĩn kỹ. Tỹ tóg ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn tỹ tũ' he ja nĩgtĩ, ã kyvénh tỹ. Topẽ tỹ ẽg mỹ nén ũ há han hã vẽ. 8Hã ra tóg tũ' henh ke tũ nĩ, ti tỹ ẽg mỹ nén nĩm ja tag tĩ. Krĩ há ti nĩ, nén kar to jykrén há han ti tĩ, Topẽ ti. 9Vãsỹ tóg to jykrén ja nĩgtĩ, kỹ tóg ũri ẽg mỹ tó mũ sir, ti tỹ Cristo tugrĩn nén han sór mũ ti. 10Cristo tỹ tóg ũn mág han sór mũ, vẽnh kar kri ke, kanhkã tãn ag kri ke, ga kri mũ ag kri ke gé, kỹ vẽnh kar vỹ tỹ ti krẽm ke nỹtĩnh mũ. Povo pir ri ke ag nỹtĩnh mũ, kurã ẽn kã. Ti kurã ki tóg ti tỹ ũn mág han sór mũ ha, Topẽ ti.

11Ẽg tỹ Cristo ki ge kỹ nỹtĩ kỹ ẽg tóg venh ke mũ gé, Topẽ tỹ ã tũ ag mỹ nén ven ke mũ ẽn ti. Ẽg tỹ ẽn ve jé Topẽ tóg ẽg kuprẽg ja nĩ, ti tỹ ẽg kuprẽg to jykrén kỹ. Nén kar to tóg jykrén há han tĩ, vẽsóg ki, kỹ tóg ẽg

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

kuprẽg to jykrén ja nĩ gé, 12ẽg tỹ Jesus hã pin kỹ ti ki ẽvãnh jé. Ẽg tỹ ti ki ẽvãnh kar kỹ ẽg tóg vãhã Topẽ mỹ vĩ há han ki kanhró nỹtĩ. Ti hã ki ẽvãnh kỹ ẽg tóg Topẽ to: “ũn mág vỹ tỹ ti nĩ,” he' he tĩ sir.

13Ti kãme mẽ ja ãjag tóg nĩgtĩ gé, vẽnh vĩ há ẽn, ti tỹ ẽg krenkren han sór mũ kãme. Ti kãme ẽn mẽ kỹ ãjag tóg ti ki ge jẽg. Kỹ Topẽ tóg ãjag mỹ ã kuprĩg jẽnẽ. Tỹ tóg ãjag jagrẽn há han. Ti tỹ ãjag nĩgjẽg hã vẽ, ã kuprĩg tỹ. 14Ẽg jagrẽ tugrĩn ẽg tóg ki kanhró nỹtĩ, ti tỹ ẽg mỹ ã tỹ ẽg mỹ nén tó ja ẽn ven kãn ke ti. Kejẽn ẽg tóg venh ke mũ, ha vemnĩ, ẽg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩn kỹ, kỹ tóg ẽg mỹ sér tĩnh mũ. Kỹ ẽg tóg ti mỹ vĩ há han ke mũ, ti tỹ tỹ ũn mág jẽn kỹ.

Paulo tỹ Topẽ mré vĩ mũ

15Ãjag tỹ ẽg Senhor tỹ Jesus ki ge mẽ kỹ inh nĩ, ãjag tỹ jagnẽ to há nỹtĩ ti ke gé, ãjag tỹ ũ tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag kar to há nỹtĩ ti. 16Hã kỹ sóg ãjag to Topẽ mỹ: “há ti nĩ,” he tĩ. Ajag to ti mré vẽmén to krónh ke vãnh inh nĩgtĩ. 17Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo panh mré sóg vẽmén tĩ, ẽg jóg mré, ũn mág pẽ ẽn mré. Ti mré vẽmén kỹ sóg ti mỹ: “ã kuprĩg tỹ ag krĩn nĩ,” he tĩ, “ã kuprĩg tỹ ag mỹ vẽnh kãmén há han nĩ, ag tỹ ã ki kanhrãn há han jé,” he sóg tĩ. 18“Ha ag mỹ krĩ há nĩm. Ha ag kanẽ tar han, ag tỹ ve há han jé. Ag kuprẽg ja ã tóg nĩ, ã tỹ ag mỹ nĩm jé, ã tỹ nén tó ja ẽn ti. Ag tỹ tỹ ã tũ nỹtĩn kỹ ã tóg ag mỹ ã tũ vin ke mũ, ã tỹ nén tó mũ ẽn ti, hã ra tóg e tãvĩ nỹtĩ, ã tỹ ag mỹ nén vin ke mũ ẽn ti. 19Tar tãvĩ ã tóg nĩ gé, kỹ ã tóg ag mỹ nén kar há han tĩ tag ki, tá ke gé, ag tỹ ã ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Ag mỹ tag kãmén nĩ,” he sóg tĩ, Topẽ mỹ.

20Ti tar tãvĩ nĩn kỹ tóg Cristo ter kar kỹ ti rĩn mãn ja nĩgtĩ gé. Kỹ tóg ti mỹ: “ha inh pẽgja tá nĩ,” he ja nĩ gé, kanhkã tá. 21Ti tỹ tóg pã'i mág han, kỹ tóg tỹ pã'i kar ag kri ke jẽ, kanhkã tãn kar ag kri ke, ẽg tỹ ũn vég tũ kar ag kri ke, ũn tar ag, ũn mág ag. Tỹ tóg ag kri ke kar jẽ, Cristo ti, kỹ ti jiji vỹ vẽnh kar ag jygji kãfór nĩ gé, ẽg tỹ ũri ũn tó mũ ag jygjy, ẽg tỹ kar kỹ ũn tónh ke ag jygji mré hã. 22Kỹ Topẽ tóg ti krẽm vẽnh kar vin kãn. Kỹ tóg tỹ vẽnh kar kri ke jẽ sir, Cristo ti. Kỹ tóg tỹ ẽg kri jẽ nĩ sir, ẽg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩn kỹ. 23Jãvo ẽg tóg ti há ri ke nỹtĩ gé sir, kỹ ẽg tóg tỹ ũn pir nỹtĩ jagnẽ mré, Jesus ti mré ke gé. Ẽg há vỹ ã pir mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ. Ẽg krĩ mré tóg tỹ nén ũ pir nĩ, ẽg há ti. Ri ke ti nĩ, ẽg tỹ Jesus mré tỹ ũn pir nỹtĩ ti. Ti hã vỹ nén kar rĩr han tĩ, Jesus ti.

Ti ki ge kỹ ẽg rĩnrĩr nỹtĩ

2 1Vãsỹ ãjag tóg nũgme ki vár ke mũ vẽ, ãjag tỹ ti vĩ ki króm ja tũ nĩn kỹ, ãjag tỹ ti vĩ mranh ja nĩn kỹ. 2Ẽn kã ãjag tóg ẽprã ke ag jykre pãno jagma mũ ja nĩgtĩ, Nén-Kórég pã'i mág ẽn tỹ ãjag krĩn kỹ, ũ tỹ nén ũ ũ tãn ag kri pã'i ẽn tỹ ãjag krĩn kỹ. Tỹ ti krĩg tãn ag kri pã'i nĩ gé. Ẽn vỹ tỹ ũ tỹ Topẽ vĩ mranh tĩ ag jagrẽ nĩ mỹr. 3Vãsỹ ẽg tóg tỹ ti tũ nỹtĩ ja nĩgtĩ gé, ti krẽ ag ri ke. Ẽn kã ẽg tóg ẽg tỹ nén to én mũ ẽn han ja nĩgtĩ, ẽg tỹ nén to jykrén mũ kar ẽn ti. Kỹ Topẽ tóg ẽg vóg kónãn mũ vẽ, ti tỹ ag vóg kónãn ke ẽn ri ke.

4Hã ra Topẽ tóg ẽg jagãgtãn pẽ han. Ẽg to tóg há tãvĩ nĩ, kỹ ẽg tóg tỹ ti fe nỹtĩ. 5Ẽg tỹ ti vĩ mranh ja nĩn kỹ ẽg tóg vẽser ri ke nỹtĩ ja nĩgtĩ, hã ra tóg ẽg rĩnrĩn mãn ja nĩgtĩ, Cristo mré. Ti tỹ ẽg jagãgtãn kỹ tóg ẽg krenkren han ja nĩgtĩ. 6Cristo mré tóg ẽg rĩnrĩn mãn ja nĩgtĩ gé. Kanhkã tá tóg ẽg tỹ ũn mág han ke mũ, Jesus Cristo mré hã. 7Tag ve kỹ vẽnh kar vỹ ki kanhró nỹtĩnh mũ, Topẽ tỹ Jesus Cristo tugrĩn ẽg to há tãvĩ nĩn ki. Hã jé tóg ẽg mỹ nén ũ há ẽn ven ke mũ. Tũ' he jãvãnh ti nĩ, ti tỹ ẽg mỹ nén ven ke ti. Ti tỹ Jesus Cristo to há nĩn kỹ tóg ẽg mỹ nén ũ há kar ven ke mũ.

8Ha vé, ti tỹ ẽg jagãgtãn kỹ tóg ẽg kren han ja nĩgtĩ, ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Ẽg tỹ vẽsóg ki vẽnh kren han pijé'. Topẽ tỹ ẽg kren han ja vẽ mỹr. Kỹ tóg ti tỹ ẽg mỹ presente han ri ke nĩ. 9Ẽg vãsãn pijé'. Ẽg tỹ ẽg vãsãn to kren tĩ ra ẽg Topẽ mỹ: “há inh nĩ, vãsãn ja inh nĩ, hã kỹ sóg kren mũ,” henh mũ vẽ. Hã ra ẽg pi(jé) ẽg vãsãn to kren ke mũ'. Ti tỹ ẽg jagãgtãn vẽ mỹr. 10Ti hã ne ẽg han mãn ja nĩgtĩ'. Jesus Cristo tỹ tóg ẽg han ja nĩgtĩ, ẽg tỹ vẽnh jykre há han jé. Topẽ vỹ ẽg mỹ vẽnh jykre há tag nĩm kãn, ẽg tỹ vẽnh jykre tag jagma mũ jé.

Ẽg tỹ Cristo mré tỹ ũn pir nỹtĩ

11Ãjag tỹ vãsỹ nén han tĩ ja ẽn mĩ ẽkré. Fóg vỹ tỹ ãjag nỹtĩ, Judeu ag tỹ ũ to: “ũn gré junun fár kym ja tũ ag,” he mũ ẽn ag vỹ tỹ ãjag nỹtĩ. Jãvo Judeu ag vỹ ãjag gré junun fár kym tĩ. Hã ra ẽg fár vỹ tỹ ẽprã ke nĩ. 12Ũ tỹ kym tĩ ag jãvo ãjag tóg vãsỹ Cristo ki kagtĩg ja nỹtĩgtĩ, kỹ ãjag pi(jé) tỹ Israel ag mré ke nỹtĩ ja nĩgtĩ', vãsỹ. Topẽ tỹ Israel jóg'jóg ve ag mré nén ũ to jykrén mũ ẽn ki kagtĩg ja ãjag tóg nỹtĩ gé, Topẽ ki kagtĩg ja ãjag tóg nỹtĩgtĩ gé, kỹ ãjag tóg Topẽ tỹ ẽg mỹ nén ven ke mũ tag ki kagtĩg ja nỹtĩgtĩ gé. 13Ẽn kã tóg ãjag mỹ kuvar gy nĩ ja nĩgtĩ, Topẽ ti. Ũri tóg ãjag mỹ kakó nĩ ha, Topẽ ti, ãjag tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Ti tỹ ẽg jagfy ã kyvénh kujẽn ja tugrĩn tóg ãjag mỹ kakó nĩ ha.

14Ũri ẽg tóg tỹ povo pir ri ke nỹtĩ, Judeu ag, fóg ag, kanhgág ag. Topẽ hã ne ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩ tag han'. Jagnẽ fyn kỹ ẽg tóg nỹtĩ ja nĩgtĩ, hã ra tóg vãfynyn ẽn kókén, Jesus ter kỹ. Ẽg tỹ tóg povo pir ri ke han, ẽg tỹ jagnẽ kato vãsãn mãn tũ nĩ jé. 15Topẽ tỹ vãsỹ Judeu ag jyvẽn tĩ ẽn tỹ tũ' he ja tóg nĩgtĩ, ti tỹ ag jyvẽn kar ẽn tỹ. Ã ter tugrĩn tóg tỹ tũ' he ja nĩgtĩ, ti tỹ ẽg mỹ ũ tãg nĩm jé sir. Nén ũ régre tỹ tóg ũn pir han ja nĩgtĩ, ũ tãg, ẽg tỹ jagnẽ kato vãsãn mãn tũ nĩ jé. Topẽ tỹ nén to jykrén mũn hã vẽ. Cristo tugrĩn tóg ẽg tỹ ũn pir han, ẽg tỹ tỹ vẽnh kanhkã pir nỹtĩ jé. 16Cristo vỹ ã ter kỹ Topẽ tỹ ẽg kar to há nĩ han, Judeu mré Judeu tũ ag to. Ti tỹ cruz to sa kỹ tóg Topẽ tỹ ẽg kato tẽ ẽn tỹ tũ' he kãn ja nĩgtĩ.

17Jesus tỹ nén han jan hã vẽ. Kỹ tóg Topẽ tỹ ẽg to há nĩ tag tó ja nĩ, ãjag mỹ, ãjag tỹ tỹ Judeu tũ ra, ẽg mỹ ke gé, ẽg tỹ tỹ Judeu nỹtĩn mỹ. 18Ti tugrĩn ẽg tóg ẽg jóg tỹ Topẽ mré vẽmén tĩ ha, ãjag, ãjag tỹ tỹ Judeu tũ ra, ẽg ke gé, ẽg tỹ tỹ Judeu nỹtĩ ag ke gé. Ti kuprĩg vỹ tỹ ũn pir nĩ, hã tỹ ẽg kar tóg ti mré vẽmén tĩ.

19Hã kỹ ãjag kórég tũ nỹtĩ ha. Ãjag pi(jé) tỹ ẽmã ũ tá ke nỹtĩ ha', ti mỹ, ãjag tỹ tỹ fóg nỹtĩ ra, ãjag tỹ tỹ kanhgág nỹtĩ ra ke gé. Ẽg mré ke vỹ tỹ ãjag nỹtĩ ha, Topẽ tũ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ ha. Topẽ krẽ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ ha. 20Topẽ jo ĩn ri ke vỹ tỹ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ẽg nỹtĩ. Ti nũna runrur ri ke vỹ tỹ apóstolo nỹtĩ, Topẽ vĩ tó tĩ ag mré. Ti nũna téj ri ke vỹ tỹ Jesus Cristo nĩ. Ti kuge ri ke vỹ tỹ ãjag nỹtĩ, ẽg mré. 21 Ĩn nũna tugrĩn ĩn tóg jẽ nĩ, kỹ tóg komẽr hã kar kỹ jẽnh mũ. Ti kar kỹ jẽ kỹ tóg tỹ ẽg Senhor tũ jẽ sir. 22 Cristo vỹ komẽr hã ti han mũ, ĩn kar ri ke ti, hã vỹ: ẽg, he mũ. Kỹ Topẽ kuprĩg vỹ krẽm ẽmãn nĩ, ẽg kãkã. Ũ tỹ Jesus ki ge mũ ag to ken hã vẽ.

Paulo tỹ fóg mré kanhgág ag mỹ Jesus kãmén

3 1 Hã kỹ sóg Topẽ mré vĩ tĩ, inh, hã vỹ: Paulo, he mũ. Se kỹ inh jé, Jesus Cristo tugrĩn. Isỹ ãjag to há jẽn kỹ sóg se kỹ jẽ, isỹ ũ tỹ Judeu jykre han tũ kar ag to há jẽn kỹ. 2 Ãjag hỹn tóg Topẽ tỹ isar han, mũ ẽn mẽ. Isỹ ãjag ki rĩr jé tóg isar han, isỹ ũ tỹ Judeu jykre han tũ ag ki rĩr jé. 3 Topẽ ne inh mỹ ã tỹ vãsỹ nén to jykrén mũ ẽn tó', hã ra ẽg tóg ki kagtĩg ja nỹtĩgtĩ. Vãhã tóg inh mỹ tó mũ ha', hã kỹ sóg ãjag mỹ kãmén sĩ han huri, Topẽ tỹ nén ũ tãg to jykrén mũ ẽn ti. 4 Ãjag tỹ inh vẽnh rán tag ve kỹ ãjag tóg venh ke mũ sir, inh jykre ti. Cristo vỹ nén ũ tãg han jé kãtĩg ja nĩ, ẽn ki kanhró sóg nĩ. 5 Ti tỹ inh mỹ tag tó to hã ag tóg ki kagtĩg ja nỹtĩgtĩ, ẽg jóg'jóg ag, ẽprã ke kar ag. Ũri tóg ẽg mỹ tó mũ, Topẽ ti, ã kuprĩg tỹ. Apóstolo ag mỹ tóg tó mũ ha, ũri, ti tũ ag mỹ, ẽg jyvẽn tĩ ag mỹ ke gé. 6 Ti tỹ ẽg mỹ nén ũ tãg tó mũn hã vẽ, ha mẽ. Vãsỹ Topẽ tóg Judeu ag hã mỹ vĩ há han ja nĩ. Ũri tóg fóg ag mỹ, kanhgág ag mỹ vĩ há han mũ ha, Judeu ag mré. Ẽg kar vỹ tỹ Jesus Cristo há ri ke nỹtĩ ha, ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Topẽ tỹ Judeu ag mỹ nén tó mũ ẽn, ẽg tỹ Jesus Cristo tugrĩn nén venh ke mũ ẽn ve kãn jé ag tóg ke mũ gé, ẽg mré, fóg ag, kanhgág ag. Ũ tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag hã vỹ venh ke mũ.

7 Tag to Topẽ tóg inh mỹ: "ha fóg kar ag mỹ, kanhgág kar ag mỹ tónh tĩg," he ja nĩgtĩ, kỹ tóg tag to isar han. Ti tar nĩn kỹ tóg isar han, inh rãnhrãj to. 8 Topẽ tũ kãsir ag kar jakrẽm inh nĩ, hã ra tóg isar han, sỹ fóg ag mỹ, kanhgág ag mỹ Cristo kãmén jé. Cristo tugrĩn tóg ẽg mỹ nén (ũ) há tãvĩ han ke mũ, Topẽ ti. Hã tó sóg tĩ, vẽnh kar mỹ. 9 Vẽnh kar mỹ sóg kãmén tĩ, Topẽ tỹ nén han ke ti, ti tỹ ã tỹ vãsỹ nén to jykrén mũ tag han ke ti. Vãsỹ tóg to: "tag han jé sóg ke mũ," he ja nĩgtĩ. Ti tỹ nén kar han tũg ki tóg to jykrén ja nĩgtĩ. Ti hã ne nén kar han'. Kỹ tóg, ã tỹ ẽn han ke to jykrén mũ ra tóg ũ mỹ tó ja tũ nĩ ver. 10 Ũri tóg ve há tĩ ha, ti tỹ vãsỹ nén to jykrén mũ ẽn ti. Kanhkã tãn ag mỹ tóg ve há tĩ ha, tá pã'i ag mỹ, Topẽ krĩ há tag vỹ ve há tĩ ha, ti jykre há pẽ ẽn ti. Ag tỹ ũ tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag ve kỹ ag tóg Topẽ jykre ki kanhró nỹtĩ, kanhkã tãn ag.

11 Vãsỹ tóg to jykrén, Topẽ ti, ti tỹ ẽg pã'i tỹ Jesus Cristo tugrĩn nén (ũ) han sór mũ ẽn ti. 12 Ti hã ki ẽg ge kỹ nỹtĩ, hã kỹ ẽg tóg jatun mỹ Topẽ mré vẽmén tĩ ha. Ẽg kanẽ jun mãn ke tũ ti nĩ ha, Topẽ ti. 13 Hã kỹ sóg ãjag mỹ: "sỹ ãjag jagfy jagtar nĩ tag to jykrén tũg nĩ," he mũ. Inh jagtar mĩ ẽkrén kỹ Jesus to krónh ke sór tũg nĩ gé. Ãjag jagfy ke vẽ, isỹ nén vég mũ tag. Inh jagtar tag tugrĩn ãjag tóg nén ũ há venh ke mũ, ha vemnĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Cristo tỹ ẽg to há nĩ

14Hã jé sóg Topẽ mré vẽmén tĩ. Ẽg jóg vẽ mỹr. 15Ti tugrĩn ẽg tóg rĩnrĩr nỹtĩ, ẽprã ke kar, kanhkã tá ke kar ke gé, kỹ tóg ẽg ki rĩr tĩgtĩ. 16Kỹ sóg ti hã mỹ to vĩ tĩ, ti tỹ ã jykre tỹ ãjag tỹ tar' he jé, ti kuprĩg tỹ. Nén ũ kar vỹ tỹ ti tũ nỹtĩ, tar ti jẽ gé, hã kỹ sóg ti hã mỹ to vĩ tĩ, 17ti tỹ Cristo tỹ ãjag ki ẽmã han jé, ãjag tỹ ti ki ge nỹtĩn kỹ. Ti tỹ ẽg to há nĩ vỹ tỹ ga ri ke nĩ, ẽg tỹ ti ki jãrén jé, ka jãrén ri ke. Kỹ ẽg tóg ti to tar nỹtĩ sir. Hã jé sóg ti mỹ ãjag tó tĩ gé. 18Topẽ tỹ ẽg kren han mũ vỹ ẽg tỹ nén ve vãnh ri ke nĩ, ge ve ja tũ ẽg nĩgtĩ. Kỹ sóg Topẽ mré vẽmén tĩ, ti tỹ ãjag mỹ tag kãmén kãn jé, ti tũ kar ag mỹ ke gé. Nén (ũ) téj gy ri ke ti nĩ, nén (ũ) tãpér mág ri ke, kãgnó téj gy ri ke ti nĩ, nén (ũ) krỹg ja tũ ri ke ti nĩ, Topẽ tỹ ẽg kren han mũ tĩ. Hã kỹ ẽg tóg vẽsóg ki to jykrén kãn ke tũ nĩ. 19Cristo vỹ ẽg to há tãvĩ nĩ, tag to jykrén kãn ke tũ ẽg tóg nĩ gé. Kỹ sóg Topẽ mỹ: “ha ag mỹ tag kãmén,” he tĩ, ãjag tỹ ti hã tỹ krĩn kỹ nỹtĩ jé.

20Ha vé, Topẽ hã ne tar tãvĩ nĩ'. Hã kỹ tóg ẽg tỹ ti mỹ nén (ũ) to vĩn kỹ (tóg) ẽg tỹ ti mỹ nén (ũ) to vĩ mũ ẽn kãfór han ki kanhró nĩ. Kỹ tóg ẽg tỹ nén (ũ) to jykrén mũ kãfór han ki kanhró nĩ gé. 21Kỹ ẽg tóg ti hã mỹ vĩ há han ke mũ, ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ, ẽg tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Ẽg tỹ ti mỹ vĩ há han vỹ tũ' henh ke tũ nĩ. Hã vẽ.

Ẽg tỹ Cristo mré tỹ ũn pir nỹtĩ

4 1Kỹ sóg ãjag jyvẽn sór mũ ha. Se kỹ inh jé nĩ, ẽg Senhor tugrĩn, kỹ sóg ãjag jyvẽn sór mũ. Mũ há han sórmnĩ. Topẽ vỹ ãjag kuprẽg, kỹ ãjag tỹ vẽnh jykre há han ke hã to vãsãn nĩ. 2Ãjag régre to: “ti kãfór vỹ tỹ inh nĩ,” he sór tũg nĩ. Jagnẽ mỹ komẽr hã vĩmnĩ. Jagnẽ to fe nỹtĩmnĩ. Jagnẽ to há nỹtĩmnĩ. Jagnẽ ajudar hemnĩ. 3Topẽ kuprĩg vỹ tỹ ũn pir nĩ, kỹ tóg ãjag mỹ vẽnh jykre pir nĩm tĩ. Vãsãn nĩ, ãjag tỹ vẽnh jykre pir ẽn hã han jé, ãjag tỹ krĩ kuprã nỹtĩn jé. 4Topẽ kuprĩg pir ẽn vỹ tỹ ẽg kar jagrẽ nĩ, kỹ ẽg kar vỹ tỹ Cristo há ri ke nỹtĩ, jãvo tóg tỹ ẽg krĩ ri ke nĩ, Cristo ti. Ẽg kar mỹ ti nén ũ há han ke mũ, jagnẽ ri ke, ti tỹ ẽg kuprẽg kỹ. 5Kỹ ẽg Senhor vỹ tỹ ũn pir nĩ gé. Ẽg kar vỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ. Ti jiji hã tỹ ẽg kygpe kỹ nỹtĩ gé. 6Ẽg jóg tỹ Topẽ vỹ tỹ ũn pir nĩ gé, ẽg kar jóg ti. Ti hã ne tỹ vẽnh kar krĩg mỹ ke nĩ'. Ẽg kar tỹ tóg ã tỹ ũn han sór mũ ẽn han tĩ, kỹ tóg ẽg kãkã nĩ gé, ẽg jóg ti.

7Cristo vỹ ẽg tar han tĩ gé, ẽg kar, ti rãnhrãj to. Ũ mỹ tóg vẽnh rãnhrãj ũ nĩm', nĩm' he tĩ. 8Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: “ti tỹ kanhkã ra tãpry kỹ tóg ũn sigse kỹ nỹtĩ ẽn ag tatĩn vyr. Kỹ tóg ẽprã ke ag tar han mũ gé, ag tỹ ti rãnhrãj han ke to,” he ja tóg nĩgtĩ, Tope vĩ rán ki.

9Ha vé, ti tãpry kỹ tóg ã tỹ kanhkã ra tĩg ke to hã tóg tére ja nĩ gé, ẽprã. 10Ũn tére mũ ẽn vỹ tãpry mãn ja nĩ gé, kỹ tóg kanhkã pãtén kỹ tĩ mũ sir. Kanhkã pãtén kỹ tóg kanhkã kri nĩ nĩ sir. Kanhkã kri nĩn kỹ tóg nén (ũ) kar ki kanhró nĩ sir, ti tỹ ẽmã kar vég nĩn kỹ. 11Ti hã ne ã rãnhrãj kar to ẽg tar han tĩ'. Ũ ag vin kỹ tóg ag tỹ apóstolo hyn han. Ũ tỹ tóg ti tỹ ẽg jyvẽn tĩ nĩnh ke han. Ũ mỹ tóg: “ũ tỹ inh vĩ mẽ ja tũ ag mỹ inh vĩ tónh tĩg nĩ,” he mũ. Ũ tỹ tóg igreja krẽm pã'i han, ũ mỹ

tóg: “ũ tỹ igreja krẽm vẽnh mãn tĩ ag mỹ inh vĩ kãmén nĩ,” he mũ gé. 12Tag to tóg ẽg tar han tĩ, ẽg tỹ jagnẽ tar han jé sir, ti rãnhrãj to, ẽg tỹ tỹ ti jãvy nỹtĩn kỹ, ti ve fag ke gé. Ẽg tỹ ẽg rãnhrãj tag ki króm kỹ Cristo há ẽn vỹ tar pẽ nĩ ha, ẽg tỹ tỹ ti há nỹtĩn kỹ. 13Ti tỹ ẽg kar tỹ vẽnh jykre pir han mũ ve sór vẽ, ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ, ẽg tỹ Topẽ kósin ki kanhró nỹtĩn kỹ. Kỹ ẽg kar vỹ ẽg rãnhrãj to tar nỹtĩ sir, ẽg tỹ jagnẽ mré tỹ ũn pir nỹtĩn kỹ. Kỹ ẽg Cristo tỹ ẽprã ke jykre kãfór nĩ ẽn ri ke nỹtĩ sir, kỹ ẽg tóg komẽr hã ti tỹ nén kar han mũ mré ti tỹ nén to jykrén mũ ki kanhrãn kãn ke mũ gé sir, kỹ ẽg tóg ũn sanh há kanhró ri ke nỹtĩ sir.

14Ẽg tỹ gĩr ri ke nỹtĩn kỹ tóg ti mỹ há tũ nĩ. Gĩr ag ne ki kagtĩg nỹtĩ'. Kỹ ag tóg, ag tỹ nén ũ mẽ kỹ ag tóg kãnhmar nén ũ nón tĩ', nén ũ nón tĩ', he' he tĩ. Ẽg tỹ ti vĩ to gĩr tỹ ki kagtĩg ẽn ri ke nỹtĩn kỹ tóg ẽg tỹ ũn ón mũ vĩ kri nĩm ja há (tóg) tĩ, ẽg tỹ ki kagtĩg nỹtĩn kỹ. Ũ ag tóg Topẽ vĩ to ón tĩ. Ag tỹ ẽg tỹ ãjag mré kygnẽ han sór vẽ. Vĩ há nĩ ve ag tóg nỹtĩ, kỹ tóg ẽg tỹ ag vĩ kri fi ja há tĩ sir. 15Kỹ tóg há tĩnh mũ, ẽg tỹ Topẽ tỹ ki hã tó mũ ẽn hã han kỹ. Kỹ ẽg tóg jagnẽ to há tãvĩ nỹtĩnh mũ gé. Hã tỹ ẽg tar nỹtĩnh mũ. Ti ki mog ri ke vẽ sir, ti tỹ tỹ ẽg kri nĩ nĩn kỹ, Cristo ti. 16Ẽg tỹ tỹ ti mré ke nỹtĩn kỹ ẽg tóg tỹ ti há tỹ tỹ ũn pir ẽn ri ke nỹtĩ. Ẽg kar vỹ rãnhrãj ke mũ, ẽg tỹ ti jykre pir to tar nỹtĩ jé. Ẽg kar vỹ tỹ jagnẽ mré ke nỹtĩ. Ẽg kar tỹ Topẽ tỹ ẽg mỹ nén nĩm ja ẽn to vãsãnsãn kỹ ẽg tóg ũn sanh há tar ri ke nỹtĩ sir. Mog jé ẽg tóg ke mũ, ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩn kỹ.

Cristo tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre tãg nĩm

17Kỹ sóg ãjag jyvẽn sór mũ, ẽg Senhor tỹ inh mỹ: “ha ag jyvẽn,” hen kỹ. Hã kỹ sóg ãjag mỹ: “ũ tỹ Topẽ ki kagtĩg ag jykre han sór tũg nĩ,” he mũ. Kórég ti nỹ, ag jykre ti, mỹr. Ag tỹ vẽsóg ki nén to jykrén mũ ẽn hã han ag tóg tĩ. 18Kuty mĩ ag mũgtĩ, ki kagtĩg ag nỹtĩ. Hã ra ag tóg ki kanhrãn sór tũ nĩ gé. Hã kỹ ag tóg Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm ẽn ki kagtĩg nỹtĩ. 19Kỹ ag tóg vẽnh jykre há to é he tĩ. Mỹ'ãg vãnh ag nỹtĩ. Ag vẽnh kavénh vỹ ag mỹ há tĩ. Vẽnh jykre kórég tỹ ag kókég mũ ra tóg ag mỹ sér tĩgtĩ, kỹ ag tóg to krónh ke jãvãnh nỹtĩ. Ke tũg nĩ, ag jãvo.

20Cristo jykre vỹ ge tũ nĩgtĩ, ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ. 21Ti kãme ki kanhró kar ãjag nỹtĩ ha, ti jykre ke gé. Ãjag mỹ ag tóg kãmén kãn, Jesus jykre ti, ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ nén han ke mũ ẽn ti. 22Ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ẽg tóg ẽg tỹ vãsỹ nén han ja ẽn ri ke han mãn ke tũ nĩ ha. Tag mẽ ãjag huri. Ãjag jykre si ẽn tovãnh kãn jé ãjag tóg ke mũ. Ãjag tỹ ãjag jykre si jagma mũn kỹ ãjag tóg ãjag tỹ nén to én mũ ẽn hã han mũ ja nĩgtĩ ver. Hã ra ẽg tóg tag hã to ter ke mũ. 23Kỹ Topẽ mỹ to vĩmnĩ, ti tỹ ãjag mỹ ãjag jykre kurynh kãn jé, ti tỹ ãjag fe jãnhkrig jé. 24Vẽnh jykre tãg hã han sórmnĩ, Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre tãg nĩm mũ ẽn ti. Kỹ ẽg tóg ti ri ke nỹtĩnh mũ, kuryj ẽg nỹtĩnh mũ ha, há ẽg nỹtĩnh mũ, ti há ri ke. Kỹ ẽg vẽnh vĩ há hã han ke mũ.

25Hã kỹ jagnẽ mỹ ón mãn tũg nĩ. Ki hã tómnĩ, jagnẽ mỹ. Jagnẽ mré ke vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, ẽg tỹ Cristo há ri ke nỹtĩn kỹ. 26Ãjag fe tỹ gỹm ke mũ ra Topẽ vĩ mranh tũg nĩ. Ãjag tỹ jagnẽ to jũ nỹtĩn kỹ kurã ũ jãvãnh sór tũg nĩ. Kutyg ke to hã tỹ há'

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

hemnĩ. 27Japo tỹ ãjag krĩn sór mũ ra ti vĩ jẽmẽ tũg nĩ. 28Vãsỹ ãjag kãmĩ ũ vỹ ũ tỹ nén ũ pigju (ka)mẽ ja nĩgtĩ. Kỹ ẽn han mãn tũg nĩ. Ãjag rãnhrãj nón ãjag mũnh ke mũ ũri. Ãjag nĩgé tỹ nén ũ há han nĩ, ãjag tỹ ãjag rãnhrãj to nén (ũ) kar ve jé. To vãsãn nĩ, ti tỹ ãjag mỹ kén jé, ãjag tỹ ãjag tỹ nén ũ tỹ ũn jagãgtar ag jagãgtãn jé.

29Vẽnh vĩ kórég tó sór tũg nĩ. Nén ũ há hã tỹ vẽmén nĩ, ãjag tỹ ãjag vĩ tỹ jagnẽ tar han jé, ãjag tỹ jagnẽ jykre kurynh jé.

30Topẽ kuprĩg fe kaj han sór tũg nĩ gé. Topẽ vỹ ẽg mỹ ã kuprĩg jẽnẽ, ti tỹ hã tugrĩn ẽg nĩgjẽg jé, ẽg krenkren ke to. Ti tỹ tỹ ẽg jagrẽ nĩn kỹ ẽg tóg ki kanhró nỹtĩ, ẽg tỹ Topẽ tỹ ẽg krenkren han ke kurã ẽn tá krỹg mũn ki. 31Jagnẽ to jykrén kónãn tũg nĩ. Jagnẽ to krĩ rỹ han tũg nĩ. Ãjag fe tỹ gỹm ke (ka)mẽ nỹtĩ tũg nĩ. Féfén tũg nĩ. Jagnẽ to vĩ kónãn tũg nĩ. Vẽnh jykre pãno tovãnh kãn nĩ. 32Jagnẽ to vĩ há han nĩ. Jagnẽ mỹ komẽr hã vĩmnĩ. Jagnẽ mỹ vẽnh pãte fón nĩ, Topẽ tỹ Cristo tugrĩn ẽg mỹ vẽnh pãte fón ja ri kén.

Ẽg jykre tãg

5 1Topẽ tỹ vẽnh jykre han tĩ ẽn hã han nĩ, ãjag tỹ tỹ ti fe nỹtĩn kỹ, ti krẽ. 2Jagnẽ to há kar nỹtĩmnĩ, Cristo tỹ ẽg to há nĩ ri ke. Ẽg jagfy tóg vẽnh fẽg. Ẽg tỹ Topẽ mỹ nén (ũ) pũn ri ke ti nĩ, ti tỹ ẽg jagfy vẽnh fẽg mũ ẽn ti. Topẽ mỹ nén ger há pũr ri ke ti nĩ, kỹ tóg Topẽ mỹ há tĩ sir.

3Topẽ tũ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ. Hã kỹ vẽnh jykre pãno tỹ vẽmén sór tũg nĩ, ãjag tỹ han sór tũ nĩ jé. Ẽg prũ tũ mré nỹ, ẽg mén tũ mré nỹ, tỹ vẽmén sór tũg nĩ, ãjag tỹ nén e hã tỹ vãsãn (ka)mẽ tỹ vẽmén sór tũg nĩ gé. 4Kỹ jagnẽ mỹ vĩ kónãn tũg nĩ, jagnẽ to vĩ kónãn tũg nĩ gé. Fagrĩnh mỹ vĩ tũg nĩ gé. Nén ũ kavéj tỹ vẽmén tũg nĩ gé. Ẽg tỹ tag tó kỹn pi(jé) há nĩ', ẽg tỹ tỹ Topẽ krẽ nỹtĩn kỹ. Ẽg tỹ nén tónh ken hã vẽ, ha mẽ: “ã tỹ inh mỹ nén jẽnẽg mũ kar tóg inh mỹ há nỹtĩ,” he jé ẽg tóg ke mũ, Topẽ mỹ agradecer hen kỹ. 5Tag to jykrén, ha mẽ: ũ tỹ ã prũ tũ fi mré nỹ mũ ẽn, ũ fi tỹ ã mén tũ mré nỹ mũ ẽn fi pi(jé) Cristo tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ venh ke mũ'. Ũ tỹ ã tỹ nén e hã tỹ vãsãn mũ ẽn pi(jé) venh ke mũ'. Ẽg tỹ vẽnh kãggrá to jãn ẽn ri ke ti nĩ, ẽg tỹ ẽg tỹ nén e hã tỹ vãsãn mũ ẽn ti. Ũ tỹ ge pi(jé) Cristo venh ke mũ', Cristo tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ẽn ti.

6Ũ tóg ón kỹ ãjag mỹ vẽnh vĩ há tó sór tĩ. Ũ tỹ ge vĩ jẽmẽ tũg nĩ, ke tũ nĩ mũ ra Topẽ tóg ãjag to jũnh ke mũ. Ti vĩ mranh vẽ mỹr, kỹ tóg ũ tỹ ge to jũnh ke mũ. 7Hã kỹ ag vĩ jẽmẽ sór tũg nĩ. 8Vãsỹ ãjag tóg vẽnh jykre ki kuty hã han ja nĩgtĩ gé. Hã ra Topẽ tóg ãjag mỹ vẽnh jykre ki kurã ẽn nĩm, ãjag tỹ ti ki gen kỹ. Kỹ vẽnh jykre ki kurã tag hã han sórmnĩ. 9Ẽg tỹ vẽnh jykre ki kurã hã han kỹ ẽg tóg jagnẽ mỹ vĩ há han ke mũ, vẽnh jykre kuryj. Ki hã tó jé ẽg tóg ke mũ gé, jagnẽ mỹ. 10Vẽnh jykre tỹ ẽg Senhor mỹ há nỹ ẽn hã han sórmnĩ. Ẽn hã to jykrén mág nĩ.

11Kejẽn ãjag tóg ũ vég tĩ, hã ra tóg vẽnh jykre ki kuty han tĩ. Kỹ ti mré han sór tũg nĩ. Ti mỹ: “kórég ti nĩ, tovãnh nĩ,” hemnĩ. 12Vẽnh péju kỹ ag tóg han tĩ, vẽnh jykre kórég ti. Ẽg mỹ'a tóg tĩ, ẽg tỹ ag tỹ nén han tĩ ẽn ve kỹ. 13Kejẽn tóg ag tỹ nén han mũ kri kurãg tĩ, kỹ tóg ve há tĩgtĩ, ag tỹ nén han mũ ti. Kurã ki ẽg tóg ti kórég nĩ ẽn vég tĩ. 14Kỹ tóg há nĩ ha, ẽg tỹ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

vẽnh jykre kórég to: kórég ti nĩ, hen kỹ. Kỹ ẽg tóg tovãnh sór ke mũ. Hã kỹ ẽg tóg tag tó tĩ, ha mẽ: “Topẽ vĩ mranh sór mãn tũg nĩ. Nũgme ki kutẽ sór mãn tũg nĩ. Kỹ Cristo vỹ ã mỹ jẽngrẽ han ke mũ,” he ẽg tóg tĩ, ẽg jãn kỹ.

15 Ãjag tỹ nén han mũ to jykrén nĩ. Krĩ tũ nĩ sór tũg nĩ, vẽnh jykre há ki vẽnh kanhrãn kỹ mũmnĩ. 16 Kurã kren tũg sórmnĩ. Nén ũ jagy ve jé ẽg tóg ke mũ, hã kỹ tóg há tĩ, ẽg tỹ kurã kren tũ nĩn kỹ. 17 Ẽg Senhor vỹ ẽg tỹ nén ũ há han mũ ve sór tĩ. Kỹ ti tỹ nén (ũ) ve sór mũ tag hã to jykrén nĩ, ãjag tỹ tag hã han jé.

18 Vinho tỹ vẽsén tũg nĩ, tỹ vẽnh pénmãn tũg nĩ. Vẽnh jykre kórég vẽ, ẽg tỹ nén ũ fa tỹ vẽsén mũ ti, tỹ vẽnh pénmãn mũ ti. Tope kuprĩg tỹ ẽg fãn tag hã ne há nĩ'. 19 Jagnẽ mré vẽmén kỹ Topẽ tỹ jãn nĩ, ti jé tómnĩ, ẽg Senhor jé ti. Ti kuprĩg vỹ ẽg kanhrãn tĩ gé, ẽg tỹ ẽg Senhor mỹ nén tó sór mũ to, ẽg tỹ ti tỹ jãn há han jé. Ẽg tỹ ti mỹ: “há kar ti nĩ,” henh ke vẽ gé. 20 Ẽg jóg tỹ Topẽ mỹ ẽg tóg tónh ke mũ, ti hã mỹ ẽg tóg: “ã tỹ ẽg mỹ nén ven mũ vỹ há kar nỹtĩ,” henh ke mũ, ẽg tỹ ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo jyjy tón kỹ.

21 Ẽg tỹ Cristo kamẽg kỹ tóg há tĩ, kỹ tóg ẽg tỹ jagnẽ jykre mĩ mũn kỹ (tóg) há tĩ gé, ẽg tỹ tỹ ti mré ke nỹtĩn kỹ.

Ũ tỹ jagnẽ mré nỹtĩ fag jykre

22 Ũn tỹtá fag jé ãjag mén ag jykre mĩ mũjẽg. Fag mỹ tóg ẽg Senhor ri ke nĩ, fag mén ti. 23 Fi krĩ vẽ, fi mén ti. Cristo vỹ tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ kar ag kri ke nĩ, kỹ ẽg tóg tỹ ti há ri ke nỹtĩ, ti tỹ ẽg kren han kỹ. 24 Hã kỹ ẽg tóg tỹ ti krẽm ke nỹtĩ, Cristo krẽm ke. Ge ti nĩgtĩ, ũn tỹtá fag jykre ti. Fag mén krẽm ke vỹ tỹ fag nỹtĩ, fag tỹ ãjag mén vĩ han jé.

25 Kỹ sóg fag mén ag mỹ tag tó sór mũ gé. Ãjag prũ to há tãvĩ nỹtĩmnĩ. Cristo vỹ ẽg to há nĩ, ẽg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩn kỹ. Ẽg jagfy tóg vẽnh fẽg, 26 ẽg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩ jé. Kỹ tóg ẽg kykũnh, goj tỹ ẽg kygpe kỹ, ti vĩ tỹ ke gé. 27 Ti tỹ ẽg há nỹtĩ ve sór vẽ, ẽg tỹ vẽnhmỹ nỹtĩnh ke tũ vẽ, ẽg kaga ri ke nỹtĩnh ke tũ vẽ, ẽg kórég nỹtĩnh ke tũ vẽ gé, ẽg sĩnvĩ tãvĩ nỹtĩnh ke vẽ, ẽg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩn kỹ. Cristo prũnh ke ri ke vỹ tỹ ẽg nỹtĩ.

28 Tag ri ke han nĩ, ãjag prũ tỹ. Fag to há nỹtĩmnĩ. “Inh há ri ke vỹ tỹ fi nĩ,” hemnĩ, fag to. Ũ tỹ ã prũ fi to há nĩn kỹ tóg vẽso há nĩ sir. 29 Vẽnh ki rĩr há han ẽg tóg tĩ, jẽg ẽg tóg tĩ, ẽg tar nỹtĩ jé. Ẽg pi(jé) vẽnh kókén sór tĩ'. Cristo vỹ ẽg tỹ ge tĩ gé. Ẽg ki rĩr há han tóg tĩ gé. 30 Ti há vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, ẽg kar, ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ.

31 Tag vỹ rán kỹ nĩ, ha mẽ: “ũn gré tóg ã prũ fi to ã panh ré kỹ tĩ mũ, ã mỹnh fi ré kỹ ke gé. Ã prũ fi mré tóg tĩnh mũ. Fi mré tóg tỹ ũn pir nĩ sir, ti prũ fi mré,” he ja tóg nĩgtĩ, Topẽ vĩ rán ki. 32 Tag vỹ tỹ nén ũ sĩnvĩ pẽ nĩ. Kỹ tóg Cristo to rán kỹ nĩ gé, ti tỹ ũ tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ ag mré tỹ ũn pir nĩn kỹ. 33 Hã ra tóg ẽg mỹ rán kỹ nĩ gé, ẽg tỹ ẽg prũ fag to há nỹtĩ jé, ẽg tỹ vẽnh ki rĩr há han mũ tag ri ke. Kỹ tóg fag mỹ rán kỹ nĩ gé, fag tỹ ãjag mén vĩ kỹ jémẽn jé.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ẽg han mũ fag to vẽnh jykre

6 1Kỹ sóg ãjag krẽ mỹ tag tó mũ, ha mẽ. “Ãjag han mũ fag vĩ kri fimnĩ,” he
sóg mũ, ag mỹ. Há ti nĩ, ẽg Senhor jykren ha vẽ. 2Ãjag han mũ fag kamẽg
nĩ. Topẽ tỹ ẽg mỹ tag tó kỹ tóg ẽg mỹ nén ũ há tó mũ gé, hã vỹ: 3“ã han mũ fag
kamẽg nĩ, ã tỹ tĩg há han jé, ã tỹ ga kri tĩg mág han jé,” he ja tóg nĩ, Topẽ ti.
4Kỹ sóg ũn sanh ag mỹ: “ãjag krẽ mỹ vĩ tar pẽ han tũg nĩ, ag tỹ ãjag to
jũ tũ nĩ jé,” he mũ gé. Ãjag krẽ jyvẽn nĩ, ag mỹ ẽg Senhor jykre kãmén nĩ,
ag tỹ mĩ mũn jé.

Camarada ag tỹ ãjag patrão mré nỹtĩ jykre

5Ãjag kãmĩ ũ ag tóg patrão krẽm nỹtĩ gé, fagrĩnh mỹ ti mỹ ti rãnhrãj han tĩn
kỹ. Ãjag patrão vĩ kri fimnĩ. Ti kamẽg nĩ, ti to jũrn kemnĩ. Ti rãnhrãj ki rĩr há
han nĩ, ãjag tỹ Cristo rãnhrãj ki rĩr tĩ ẽn ri ke. 6Ũ tóg kejẽn ti patrão tỹ ti mỹ vĩ
há han hã jé (tóg) ti patrão tũ ki rĩr tĩ, ón kỹ. Tag han tũg nĩ. Ãjag patrão tũ ki
rĩr pẽ han nĩ, ãjag tỹ tỹ Cristo camarada nỹtĩn kỹ, Topẽ jykre tỹ ãjag mỹ sér nĩn
kỹ. 7Ãjag patrão rãnhrãj ki rĩr kỹ mỹ sér nỹtĩmnĩ. Ãjag tỹ ẽg Senhor rãnhrãj
ki rĩr vẽ, ãjag tỹ ãjag patrão rãnhrãj ki rĩr kỹ. 8Ha vé, ẽg tỹ nén ũ há han kỹ ẽg
tóg ti kaja venh ke mũ, kanhkã tá. Ẽg Senhor vỹ ẽg mỹ ti kaja ven ke mũ, ti
camarada ag mỹ, ag patrão mỹ ke gé, ti ki ge kỹ nỹtĩ kar ag mỹ.
9Ãjag kãmĩ ũ vỹ tỹ patrão nỹtĩ, kỹ ãjag camarada vỹ nỹtĩ, ãjag krẽm.
Ag to há nỹtĩmnĩ. Ag mỹ vĩ kónãn tũg nĩ. Ẽg Senhor vỹ kanhkã tá nĩ.
Ãjag pã'i vẽ, ãjag camarada pã'i vẽ gé hã ra, ũ tỹ kanhkã tá nĩ ti. Ti mỹ ẽg
tóg tỹ ũn pir nỹtĩ, tag ki ũn mág mré ũn kãsir ag.

Topẽ tỹ ẽg tỹ Japo katõ vãsãnsãn jafã vin sór

10Kỹ sóg ãjag mỹ tag tó sór mũ gé ver, ha mẽ. Ẽg Senhor ki ge kỹ nỹtĩ to tar
nỹtĩmnĩ. Tar ti nĩ, kỹ tóg ẽg tar han ki kanhró nĩ gé. 11-12Tag ki ẽg vẽnh génh
han tĩ, ẽg tỹ Japo kato vãsãnsãn kỹ nỹtĩn kỹ. Hã ra Topẽ tóg ẽg mỹ ẽg tỹ ti kato
vãsãnsãn jafã nĩm tĩ. Kỹ mãn nĩ, Topẽ tỹ ẽg mỹ ti kato vãsãnsãn jafã nĩm mũ ẽn ti,
kỹ Japo tóg ẽg tỹ hẽ ri kenh ke tũ nĩ. Tar jé ẽg tóg ke mũ ha. Ẽg pi(jé) ẽprã ke ag
kato vãsãnsãn tĩ', ẽg pi(jé) ẽg mré ke ag kato vãsãnsãn tĩ'. Pã'i ag nỹtĩ, ũ tỹ ẽg kato
vãsãnsãn mũ ag, hã ra ẽg tóg ag vég tũ nĩgtĩ. Kuty tãn ag vẽ, ga to pã'i ag vẽ gé.
Kanhkã krẽm ag ẽmã nỹtĩ gé. Kórég kar ag nỹtĩ. 13Kỹ mãn kãn nĩ, Topẽ tỹ ẽg mỹ
nén tỹ ag kato vãsãnsãn jafã vin sór mũ ẽn ti, ãjag tỹ ag kato vãsãnsãn to tar nỹtĩ
jé. Kejẽn ag tóg ẽg kato vãsãn mág han ke mũ. Kurã ẽn kã ag tóg ẽg tỹ hẽ ri kenh
ke tũ nĩ, Topẽ tỹ ẽg tar han kỹ, ti tỹ ẽg mỹ ẽg tỹ ag kato vãsãnsãn jafã ẽn vin kỹ.
14Hã kỹ tar nỹtĩmnĩ. Ẽg Senhor vỹ ón vãnh nĩ. Ti ón vãnh vỹ ẽg vẽsóg fĩn ja
mág ri ke nĩ. Tỹ vẽsóg fĩn ri ke han nĩ, ti ón vãnh ri ke han to ken hã vẽ. Vẽnh
jykre kuryj vỹ tỹ soldado tỹ camisa tỹ ferro ri ke nĩ. Ẽn tu ri ke han nĩ, vẽnh jykre
kuryj han to ken hã vẽ. 15Ẽg tỹ Topẽ vĩ sér tó sór mũ vỹ ẽg pẽn né, ẽg pẽn to ró ri
ke nĩ, ẽg tỹ vẽnh kar mỹ Topẽ tỹ ẽg krĩ kuprãg ke mũ tónh ke mũ tag ti. Ẽn rĩnh ri

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ke han nĩ, vẽnh kar mỹ Topẽ vĩ kãmén to ken hã vẽ. 16Ẽg tỹ ti ki rã kỹ tóg soldado tỹ vẽjy ven jafã ma tĩ ẽn ri ke nĩ. Satanás tỹ ẽg kato vãsãn kỹ tóg ti tỹ no tỹ ẽg to pẽg grug ri ke nĩ. Ẽg tỹ vẽjy ven jafã tỹ vẽjy ven kỹ tóg tỹ nhyn ke tĩ, ti no gru ẽn tỹ. Ẽg tỹ Jesus ki rã to ken hã vẽ. 17Ẽg kren han ke vỹ soldado sãpe ri ke nĩ, sãpe tỹ ferro ẽn ri ke. Kỹ Topẽ vĩ vỹ rógro ri ke nĩ gé. Topẽ kuprĩg vỹ ẽg mỹ kãmén tĩ', Topẽ vĩ ti. Topẽ tỹ ẽg mỹ Japo kato vãsãnsãn jafã vin ke mũn hã vẽ. 18Kỹ Topẽ mré vẽmén nĩ gé, ti mỹ nén kar to vĩmnĩ. Ti kuprĩg vỹ ẽg jagfy vĩ tĩ gé. Topẽ mré vĩ to krónh ke tũg nĩ. Ẽg tỹ to krónh ken kỹ tóg ẽg nũr ri ke nĩ sir. Ke tũg nĩ. Ẽg mré ti ki ge kỹ nỹtĩ kar to vĩmnĩ. 19Kỹ inh jagfy ti mré vẽmén nĩ gé. Topẽ vĩ tó sóg tĩ. Kỹ inh mré to vĩmnĩ, sỹ tó há han jé, isỹ inh kato vãsãnsãn mũ ag kamẽg tũ nĩ jé, isỹ vẽnh kar mỹ Topẽ tỹ nén han sór mũ ẽn kãmén há han jé, vẽnh vĩ sér ẽn. 20Topẽ vỹ inh mỹ tag nĩm ja nĩ, sỹ han jé, hã ra sóg ver se kỹ jẽ. Kỹ tóg sỹ ag kamẽg tũ nĩnh há tĩ, sỹ Jesus kãme tó kãn jé, sỹ ti tỹ inh mỹ: “ha ag mỹ kãmén,” he mũ tag tó kãn jé.

Paulo tỹ Tíquico jẽnẽnh ke

21Kỹ tóg inh mỹ há tĩ, ãjag tỹ isỹ nén ve ja tag mẽ kãn jé, isỹ nén han mũ mré hã. Hã jé sóg ãjag mỹ Tíquico ti jẽnẽnh ke mũ. Ẽg régre ũ vẽ gé, iso há tavĩ ti nĩ, Tíquico ti. Ẽg Senhor rãnhrãj han ti tĩ, ti to krónh ke tũ ti nĩgtĩ. 22Ti hã vỹ ãjag mỹ inh kãmén ke mũ, ti tỹ ãjag fe tỹ há' he jé. Hã jé sóg ti jẽnẽnh ke mũ.

23Ẽg jóg tỹ Topẽ jé ãjag krĩ kuprãg, ẽg régre kar ag mré hã. Ti jé ãjag tỹ jagnẽ to há kar han. Ti jé ãjag tỹ ti ki rã há han, ẽg jóg tỹ Topẽ ti, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo ti ke gé. 24Topẽ jé ãjag tar han, ũ tỹ ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo to há nỹtĩ ag kar, kỹ tóg tũ' he jãvãnh nĩ, ẽg tỹ ti to há nỹtĩ ti.

Hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

PAULO TỸ CARTA HAN: FILIPOS TÁ KE AG MỸ CARTA

1 1 Paulo tỹ rá vẽ, inh. Isỹ cidade tỹ Filipos tá ke ag mỹ rán hã vẽ. Kỹ
Timóteo vỹ inh mré ãjag mỹ jẽnẽg mũ gé, vẽnh rá tag ti, inh mré Jesus
Cristo mỹ rãnhrãj tĩ tag ti. Isỹ ãjag mỹ ti rá tag jẽnẽ vẽ, ãjag tỹ tỹ Jesus Cristo ki
ge kỹ nỹtĩn kỹ. Kỹ sóg ãjag pã'i ag mỹ jẽnẽg mũ gé, ũ tỹ ãjag ki rĩr tĩ ag mỹ ke gé.
2 Ẽg jóg tỹ Topẽ jé ãjag tar han, ti jé ãjag krĩ kuprãg, ẽg Senhor tỹ Jesus
Cristo ke gé.

Paulo tỹ Topẽ mré vĩ

3 Ãjag to sóg Topẽ mré vĩ há han tĩ, sỹ ãjag mĩ ẽkrén kỹ. 4 Sỹ ãjag to Topẽ mré
vĩ kỹ inh fe tóg mrin ke tĩ. Inh mỹ tóg sér tĩ, sỹ ãjag mĩ ẽkrén kỹ. 5 Ãjag tỹ inh mré
Jesus kãmén kỹ tóg inh mỹ há tĩ, ãjag tỹ inh mré ti to tar nỹtĩn kỹ. Kỹ sóg Topẽ
mỹ vĩ há han tĩ, ãjag to. Isỹ ãjag mỹ ti vĩ tó vén kỹ ãjag tóg kãnhmar inh mré ti
kãmén ja nĩgtĩ, kỹ ãjag tóg ũri ti vĩ tó há han tĩ gé. Tovãnh tũ ãjag nĩ. Kỹ tóg inh
mỹ sér tĩ. 6 Tag ki kanhró sóg nĩ, ha mẽ. Topẽ vỹ ãjag krĩn rã nĩ, komẽr hã, nén
ũ há kar to. Kỹ tóg ãjag krĩn tĩgtĩ sir, ti tỹ komẽr hã ãjag krĩn kãn jé, Jesus Cristo
kãtĩg mãn ke kurã to hã. Ti hã vỹ ãjag krĩn ke mũ, Topẽ ti. 7 Tag to sóg jykrén, sỹ
ãjag mĩ ẽkrén kỹ. Hã ra tóg há nĩ. Inh fe vỹ tỹ ãjag nỹtĩ. Inh hã mré tóg ãjag tar
han tĩ, ẽg Senhor ti. Hã kỹ ãjag tóg inh mré jagãgtar nỹtĩ, inh se kỹ jẽ tag ti to. Isỹ
vãsỹ kavar kỹ jẽ ja nĩn kỹ sóg ag mỹ Topẽ vĩ kãmén ja nĩgtĩ, kỹ ãjag tóg inh mré
to tar nỹtĩ ja nĩgtĩ gé, pã'i ag tỹ inh ki Jesus jẽmẽn kỹ ke gé. Kỹ ãjag tóg ũri inh
mré ti to tar nỹtĩ gé. 8 Sỹ ãjag kar venh há tóg tĩ, kỹ Topẽ vỹ ki kanhró nĩ. Inh mỹ
ãjag tóg tỹ inh fe pẽ nỹtĩ, ẽg tỹ Jesus Cristo mỹ tỹ ti fe pẽ ẽn ri ke ãjag nỹtĩ, inh mỹ.
9 Sỹ Topẽ mré vĩn kỹ sóg ti mỹ tag tó tĩ, ãjag to, ha mẽ. "Jagnẽ to há ag nỹtĩ,"
he sóg tĩ, Topẽ mỹ. "Ag tỹ komẽr hã jagnẽ to há kar nỹtĩ han nĩ," he sóg tĩ ãjag
to, Topẽ mỹ. "Ag kanhrãn nĩ gé, ag tỹ komẽr hã ã jykre ki kanhrãn kãn jé, ag tỹ
ki króm kãn jé," he sóg tĩ, ãjag to. 10 "Ã tỹ ag kanhrãn kỹ ag tóg nén (ũ) há kar
ki kanhró nỹtĩnh ke mũ. Kỹ ag tóg to jykrén há han ke mũ, ag tỹ nén ũ ve sór
kỹ. "Tag vỹ há pe nĩ, tag vỹ há sĩ nĩ," he jé ag tóg ke mũ, ã tỹ ag kanhrãn kỹ,"

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

he sóg tĩ ãjag to, Topẽ mỹ. Ãjag tỹ tag to jykrén há nỹtĩn kỹ ãjag tóg jãnhkri nỹtĩnh ke mũ, kỹ ãjag tóg mỹ'ãg mãn ke tũ nĩ, Cristo kãtĩg mãn ke kurã ẽn kã. 11 Kỹ ãjag tóg vẽnh jykre há han kãn ke mũ sir, Jesus Cristo tỹ ãjag mỹ ã jykre há ẽn nĩm kỹ. Hã jé sóg Topẽ mỹ ãjag tó tĩ. Ti tỹ ãjag krĩ kugrynh kỹ vẽnh kar tóg ti tỹ tỹ ũn mág nĩ venh ke mũ. Kỹ ag tóg ti mỹ vĩ há han ke mũ gé sir.

Jesus tỹ inh jykre

12 Inh kanhkã', inh jagtar mũ ra Jesus kãme tóg vẽnh kar kri rũm ke mũ. Tag to jykrén. 13 Vẽnh kar tóg mẽ kãn, ti vĩ ti, polícia ag mré hã, ũ tỹ palácio ki rĩr tĩ ag mré hã. Cristo tugrĩn sóg se kỹ jẽ, hã vég ag tóg mũ. 14 Kỹ Jesus mré ke tỹ hẽn ri ke ag vỹ fe tar nỹtĩ gé sir, ẽg Senhor jykre to, inh se kỹ jẽ tag tugrĩn. Hã kỹ ag tóg Topẽ vĩ tó tĩ sir, ag tỹ to fe tar nỹtĩn kỹ, ag mũmẽg vãnh nỹtĩn kỹ. 15 Ũ ag tóg iso jũ nỹtĩ, ha kỹ ag tóg Jesus tó tĩ, ag tỹ inh ri ke han sórn kỹ. Kỹ ũ ag tóg iso há nỹtĩ, hã kỹ ag tóg ti tó tĩ sir. 16 Topẽ vĩ hã to sóg se kỹ jẽ, sỹ pã'i ag mỹ ti kãmén jé. Topẽ tỹ inh mỹ vẽnh rãnhrãj nĩm hã vẽ. Hã vég ag tóg tĩ, ũ tỹ iso há nỹtĩ ag, kỹ ag tóg ti vĩ tó tĩ, ũ tỹ iso há nỹtĩ ag. 17 Ũ ag tóg hã ra iso jũ nỹtĩ, hã kỹ ag tóg ón kỹ Cristo kãmén tĩ, ag tỹ inh vĩ kãfór han sór kỹ. Ag tỹ inh kato tẽ mũ ag tỹ iso jũ han sór vẽgtĩ gé, ag tỹ inh se tỹ hẽn ri ke han sór vẽ. Hã jé ag tóg Cristo vĩ tó tĩ. 18 Hã ra sóg ag to vẽnh mỹ nĩ sór tũ nĩ. Cristo tó ag tóg mũ mỹr. Ũ tóg ón kỹ tó tĩ, jo ũ tóg tó há han tĩ. Ag kar vỹ ti tó tĩ, kỹ tóg há tĩ. Hã kỹ tóg inh mỹ sér tĩ, kỹ sóg inh mỹ sér tỹ tũ' he sór tũ nĩ.

19 Hã ra sóg kren ke mũ gé, ha vemnĩ. Ki kanhró sóg nĩ. Ãjag hã ne iso Topẽ mré vĩ tĩ', kỹ Jesus Cristo vỹ isar han tĩ gé, ã kuprĩg tỹ. Hã kỹ sóg kren ke mũ. 20 Kỹ sóg tag jãvãnh mũ, ha mẽ. Hẽn ri ke mũn ag tóg inh kyvãn ke mũ, hẽn ri ke mũn ag tóg isén ke mũ. Isỹ tag to jykrén kónãn tũ nĩ jé, hã jé sóg ti mré vĩ tĩ. Isar han jé tóg ke mũ, sỹ nén ũ kamẽg tũ nĩ jé, sỹ ti kavénh tũ nĩ jé, inh mỹ'ãg tũ nĩ jé. Vẽnh kar tỹ isugrĩn Jesus tỹ tỹ ũn mág nĩ ven kỹ tóg inh mỹ sér tĩ. 21 Inh jykre hã vỹ tỹ Cristo ti nĩ, hã kỹ sóg iser kỹ ti venh tĩg ke mũ, kỹ tóg sér tĩ. 22 Kỹ sóg hã ra inh kren kỹ ti rãnhrãj hã han ke mũ. Hã kỹ sóg sỹ nén han sór mũ ki kagtĩg nĩ. 23 Inh kren ke mỹ inh mỹ hán tĩ vỹ, iser ke vó? he sóg tĩ. Iser kỹ sóg Cristo mré nĩ nĩ, kỹ tag tóg inh mỹ há pẽ nĩ, isỹ ti venh há tĩn kỹ. 24 Jãvo isỹ ãjag mré nĩn kỹ sóg ãjag tar han ke mũ, kỹ tag tóg inh mỹ há kãfór nĩ. 25 Hã tóg inh mỹ ge nĩ. Kren jé sóg ke mũ, he sóg tĩ, kỹ sóg ãjag kar mré nĩnh ke mũ. Ãjag ve jé sóg ke mũ, ãjag tỹ komẽr hã inh vĩ mẽ kỹ ti vĩ kri fi kãn jé. Kỹ tóg ãjag mỹ sér tĩnh mũ, ha vemnĩ. 26 Isỹ ãjag mré nĩ mãn ken kỹ tóg inh mỹ há tĩnh mũ. Kỹ ãjag fe tóg mrin ke tãvĩ han ke mũ, ãjag tỹ inh ve mãn kỹ. Ãjag mỹ sóg tỹ ũn mág jẽ, Jesus Cristo tugrĩn.

27 Ha vé, Cristo jykre hã han nĩ, tag hã to vãsãnsãn nĩ. Hẽn ri ke mũn sóg ãjag venh kãtĩg ke mũ, hẽn ri ke mũn sóg ãjag venh kãtĩg ke tũ nĩ. Inh kãtĩ tũ ra jagnẽ mré vẽnh jykre pir han kỹ nỹtĩmnĩ, Jesus kãme hã tómnĩ, ti ki ge kỹ nỹtĩmnĩ. Sỹ tag mẽnh há tóg tĩ, ãjag to. 28 Ũ tỹ ẽg kato vãsãnsãn mũ ag kamẽg tũg nĩ, hã tugnĩn ag tóg ãjag tỹ nũgme ki vár ke ki kanhró nỹtĩ, inferno ki. Hã tugnĩn ãjag tóg ãjag krenkren ke mũ ẽn ki kanhró nỹtĩ gé sir. Topẽ vỹ ẽg tar han

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ke mũ, ẽg tỹ ag tỹ hẽn ri ke jé gé, ũ tỹ ẽg kato vãsãnsãn mũ ẽn ag tỹ. 29Cristo ki ge kỹ ãjag nỹtĩ, kỹ ãjag tóg ti tugrĩn jagãgtar nỹtĩnh ke mũ gé. Hã jé tóg ãjag kuprẽg. 30Hã kỹ ãjag tóg inh kóm ti jagy vég tĩ gé. Ag tỹ vãsỹ inh kato vãsãnsãn ẽn ve ja ãjag tóg nĩgtĩ gé. Ũri sóg hã vég tĩ ver. Kỹ inh kóm tar nỹtĩmnĩ.

Topẽ kósin tỹ tỹ ẽprã ke nĩ

2 1Ha vé, sỹ ãjag jyvẽn sór mũ, ha mẽ. Ãjag tỹ Jesus jykre han kỹ nỹtĩ tag vỹ ãjag tar han tĩ. Ti tỹ ãjag to há nĩ tag vỹ sér tĩ. Ti kuprĩg vỹ tỹ ãjag jagrẽ nĩ. Kỹ ãjag tóg jagnẽ to há nỹtĩ gé, jagnẽ jagãgtãn ãjag tóg tĩ gé. 2Kỹ inh jagãgtãn nĩ gé, inh fe tỹ mrin kemnĩ gé, inh mỹ sér tĩ jé. Jagnẽ mré vẽnh jykre pir hã han nĩ, ha mẽ. Jagnẽ to há tãvĩ nỹtĩmnĩ. Ãjag tỹ nén ũ to jykrén kỹ jagnẽ mré to jykrén nĩ, ãjag tỹ vẽnh jykre pir hã han jé. 3Vẽsỹ ũn mág han sór tũg nĩ, jagnẽ kãfór han sór tũg nĩ. “Tỹ inh ũn sĩ nĩ,” hemnĩ. Jagnẽ to: “inh kãfór ti nĩ,” hemnĩ gé. 4Ãjag tỹ ãjag tũ ki rĩr mré hã jagnẽ tũn ki rĩrmnĩ gé. 5Jesus Cristo kóm ti jykre han nĩ gé, jagnẽ mỹ. Ti tỹ vẽnh jykre han hã vẽ, ha mẽ.

6Topẽ hã pẽ ja ti nĩ mỹr, Jesus ti, ti tỹ ti mré nĩn kỹ. Hã ra tóg tá nĩ kỹ: “isũ vẽ, kanhkã ti, hã kỹ sóg ẽprã ke ag to tĩg ke tũ nĩ,” he ja tũ nĩ. 7Kanhkã tá ã tỹ nén tovãnh kãn sór ja ti nĩ, kỹ tóg ẽg ri ke nĩ jé kãtĩg sór ja nĩ, hã kỹ tóg kãtĩg ja nĩ. Ẽprã ke jagtar ri ke tóg nĩ, ti tỹ ẽprã ke fi ki mur kỹ. Ẽg tỹ ẽprã ti ve kỹ tóg tỹ ẽg hã pẽ nĩ, ti tỹ kanhkã tá tỹ Topẽ hã pẽ ja ra. 8Vẽsỹ ũn mág han ja tũ tóg nĩ, kỹ tóg ã jóg vĩ hã han ja nĩgtĩ. Ti vĩ han kỹ tóg ter ja nĩ, cruz to sa kỹ tóg ter ja nĩ, mỹr, ha mẽ. 9Hã kỹ Topẽ tóg ti tỹ vẽnh kar kãfór han sir, kỹ tóg ti jijin mũ sir, kỹ ti jyjy tag tóg vẽnh kar jygji kãfór nĩ. 10Ẽg tỹ ti jyjy mẽ kỹ vẽnh kar ag tóg ti krẽm mũgmũg ke kãn mũ sir, kanhkã tá ke kar ag, ẽprã ke kar ag ke gé, vẽnh kuprĩg kar ag ke gé. 11Kỹ vẽnh kar ag tóg: “Jesus Cristo vỹ tỹ pã'i mág nĩ,” henh ke mũ sir. Tag hã tugrĩn ag tóg sir Topẽ to: “tỹ tóg ẽg kãfór kar nĩ,” he mũ. Tag to jykrén nĩ, ãjag tỹ ti kóm han jé, Jesus Cristo kóm.

Ẽg tỹ ẽprã ke ag mỹ jẽngrẽ há han

12Inh kanhkã', ãjag ki sóg fe nĩ. Inh vĩ han ãjag tóg mũgtĩ, sỹ ãjag mré nĩn kỹ, hã ra sóg ũri ãjag mré nĩ tũ nĩ. Ge ra inh vĩ kri fi há han nĩ. Ãjag krenkren ke vẽ, kỹ Topẽ jykre hã han nĩ. Topẽ kamẽg nĩ, ãjag fe tỹ jũrũn kemnĩ. “Ti mỹ ẽg to jũnh ke tũ nĩ vỹ?” hemnĩ. Kỹ ti jykre hã han nĩ. 13Ti hã ne tóg ãjag krĩn há han tĩ', ti jykre tỹ ãjag mỹ sér tĩn jé, ãjag tỹ hã mĩ hã mũn jé.

14Ãjag tỹ ti jykre han kỹ ti jykre to vĩ vĩ he tũg nĩ, ti tỹ kejẽn ãjag mỹ jagy ra. Kỹ jagnẽ mỹ jagnẽ vĩ kafãn tũg nĩ gé, ti jykre to. 15Hã tugnĩn ũ tóg ãjag to jykrén kónãn ke tũ nĩ, ãjag tỹ kygnẽg tũ nĩn kỹ. Kỹ ãjag tóg jãnhkri nỹtĩ. Kỹ ãjag tóg tỹ Topẽ krẽ nỹtĩ gé, ãjag tỹ ti jykre há ri ke nỹtĩn kỹ. Ẽprã ke kar vỹ jykre pãno nỹtĩ, Topẽ vĩ mranh kỹ ag tóg nỹtĩ, ãjag tỹ ũn mré ga kri mũ ag. Kỹ ãjag tóg ag mỹ jẽngrẽ ri ke nỹtĩ, ãjag tỹ ag mỹ Topẽ vĩ kãmén kỹ, ũ tỹ ẽg rĩnrĩr han mũ ẽn vĩ ti. 16Ãjag tỹ tag han kỹ sóg tỹ ũn mág jẽnh ke mũ gé, ãjag

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

tugrĩn, Cristo kãtĩg mãn ke kurã ẽn kã. Kỹ sóg ãjag to: “inh pi(jé) fagrĩnh mỹ ag to vãsãn', inh pi(jé) fagrĩnh mỹ ag mỹ Topẽ vĩ kãmén',” henh ke mũ.

17 Hẽn ri ke mũn ag isén ke mũ, kỹ inh kyvénh tỹ inh ki kutẽ kỹ tóg ẽg tỹ Topẽ mỹ nén ũ pũn ri ke nĩnh mũ. Ãjag tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ tugrĩn ke vẽ. Ge ra tóg inh mỹ sér tĩnh mũ. Inh fe tóg mrin kenh ke mũ, ãjag kóm. 18 Kỹ tóg inh mỹ ti tỹ ãjag mỹ sér tĩnh há tĩ gé, iser ke ti.

Timóteo mré Epafrodito

19 Sỹ ãjag mỹ Timóteo jẽnẽnh há tóg tĩ, ẽg Senhor tỹ to: “hej,” hen kỹ. Sỹ ti jẽnẽnh ke vẽ, ti tỹ tá vỹn ke kỹ inh mỹ ãjag kãmén jé. Kỹ inh krĩ tóg ãjag to kãnhvy' henh ke mũ sir, isỹ ãjag vẽmé há mẽn kỹ. 20 Ti hã ne tóg ãjag mĩ ẽkrén mág tĩ', Timóteo ti. Ũ tóg ti ri ke tũ pe nĩ, ti tỹ ãjag to há nĩn ki. 21 Ag kar vỹ: “inh rãnhrãj vỹ inh kutãn mũ,” he kãn mũ. Hã kỹ ag tóg Jesus rãnhrãj han tũ nĩgtĩ. 22 Hã ra ãjag tóg Timóteo ki kanhró nỹtĩ. Inh kósin ri ke ti nĩ. Ẽg krẽ ag vỹ ẽg mré ẽg rãnhrãj han tĩ. Kỹ Timóteo vỹ inh mré Topẽ vĩ tó tỹ rãnhrãj tĩgtĩ, ti tỹ tỹ inh kósin ri ke nĩn kỹ. 23 Ti hã jẽnẽ jé sóg ke mũ, ãjag to. Hã ra sóg ver ag tỹ inh mỹ nén tónh ke jãvãnh sór mũ, ũ tỹ inh ség mũ ag. Isỹ ag tỹ inh mỹ nén tó mũ mẽ kar kỹ sóg vãhã ti jẽnẽnh ke mũ. 24 Hẽn ri ke mũn sóg kãnhmar ãjag venh tĩg ke mũ gé. Ẽg Senhor tỹ Jesus hã ne ki kanhró nĩ'.

25 Hã ra tóg sỹ vẽsỹmér ũ jẽnẽnh há tĩ, ãjag to. Hã kỹ sóg Epafrodito mỹ: “ha ag to vỹn ké,” he mũ. Ãjag hã ne ti jẽnẽ ja nĩgtĩ', ti tỹ inh ki rĩr jé. Kỹ tóg inh mỹ há tĩ. Inh mré tóg Topẽ rãnhrãj han tĩ mỹr. Kỹ tóg inh mré Topẽ vĩ to jagtar nĩ gé. 26 Hã ra tóg ãjag mĩ ẽkrég mũ, Epafrodito ti. Kỹ tóg ãjag to krĩ kufy jagy nĩ sir, ãjag tỹ ti kaga mẽ ja ẽn tugrĩn. 27 Kaga ja tóg nĩgtĩ mỹr, kỹ tóg ter kren ja nĩgtĩ. Hã ra Topẽ tóg ti jagãgtãn, kỹ tóg há' he mũ sir. Ti ter ra sóg ijagtar tag krĩg mỹ vẽsỹrénh mág ke mũ vẽ, hã ra Topẽ tóg ti jagãgtãn, kỹ tóg inh jagãgtãn gé. 28 Hã kỹ sóg ti mỹ: “ha tĩg, ã tĩg to fũrũn,” he mũ sir, ãjag fe tỹ mrin ke jé, ãjag tỹ ti ve kỹ. Hã kỹ inh jagtar tóg pãgsĩ' henh mũ gé sir. 29 Ti jun kỹ ti to mỹ sér nỹtĩmnĩ, ãjag tỹ ti ve mãn kỹ, ẽg Senhor tỹ ti jy nĩgãn kỹ. Kỹ ti mỹ: “há tóg tĩ,” hemnĩ, ãjag mỹ sér tĩn kỹ, ti kãtĩg kỹ. 30 Cristo rãnhrãj tugrĩn tóg ter kren mỹr. Hã ra tóg tovãnh ja tũ nĩ, ã ter kren mũ ra. Hã kỹ tóg inh ki rĩr há han. Ãjag jẽgja kã jẽg kỹ tóg inh ki rĩr há han. Ũ tỹ ge mỹ vĩ há han nĩ.

Jesus tỹ ẽg kurynh pẽ han

3 1 Inh kanhkã', vãhã sóg ãjag mỹ nén ũ tónh ke mũ gé sir, ha mẽ. Ẽg Senhor ki ãjag ge kỹ nỹtĩ, hã kỹ mỹ sér nỹtĩmnĩ. Tag rán inh huri, hã ra sóg rán mãn mũ. Sỹ ãjag mỹ tag tó to sóg krónh ke sór tũ nĩ. Ãjag mỹ tóg há tĩ, sỹ ti tỹ ãjag mỹ sér nĩ to ãjag jyvẽn kỹ.

2 Vẽnh ki rĩr. Ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag vỹ junjun ke mũ, vẽnh jykre pãno han mũ ag, ha vemnĩ. Inh mỹ ag tóg cachorro ri ke nỹtĩ. Ón kỹ ag tóg ãjag gré junun fár kym sór mũ. Hã kỹ vẽnh ki rĩr. 3 “Ẽg fár kym hã tugrĩn ẽg tóg tỹ Topẽ krẽ nỹtĩ,”

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

he ag tóg tĩ, ón kỹ. Hã tũ vẽ. Topẽ kuprĩg vỹ tỹ ẽg jagrẽ nĩ, kỹ ẽg tóg ẽg jagrẽ tag tugrĩn Topẽ mỹ vĩ há han tĩ. Kỹ Jesus Cristo vỹ ẽg mỹ tỹ ũn mág nĩ, ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Hã tugrĩn ẽg tóg tỹ Topẽ krẽ pẽ nỹtĩ. Ẽg tỹ ẽg fár kym mũ ra tóg tỹ nén ũ tũ nĩ sir. Ẽg fár vẽ mỹr, kỹ tóg ẽg kren han ke tũ nĩ. 4Ẽg fár tỹ ẽg kren han ki kanhró nĩ ra sóg tỹ inh kren han sór mũ vẽ. Moisés jykre hã tỹ ẽg kren han ke ki kanhró nĩ ra sóg hã tỹ inh kren han sór mũ vẽ. Hã ra tóg ge tũ nỹ. 5Vãsỹ inh jykre hã vẽ, ha mẽ. Isỹ kurã tỹ 8 (ke) han kỹ ag tóg inh gré junun fár kym, isỹ tỹ povo tỹ Israel krẽ nĩn kỹ, ẽg jóg'jóg ve tỹ Benjamim krẽ'krẽ ag kã ũ. Kỹ inh han mũ fag vỹ tỹ Hebreu pẽ nỹtĩ. Inh mog kỹ sóg tỹ Fariseu nĩ, hã ra Fariseu ag tóg Judeu ag jykre to tar tãvĩ nỹtĩ. 6Sỹ ẽg jykre to tar pẽ nĩn hã kỹ sóg Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag vóg kónãn. Topẽ tỹ Moisés mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn ki króm kãn ja sóg nĩgtĩ mỹr. Vẽnh jykre ẽn mranh ja tũ sóg nĩgtĩ, ẽn kã sóg tỹ ũn kuryj ja nĩgtĩ. 7Hã kỹ sóg ag mỹ tỹ ũn há pẽ ja nĩgtĩ. Hã ra sóg ũri tag kar to: “nén ũ tũ vẽ, inh kókén jé tóg ke mũ,” he mũ sir. Sỹ Cristo ki rã kỹ sóg ẽn tovãnh kãn mũ sir. 8Kỹ, hã vẽ. Inh jykre si kar tóg inh mỹ kórég nỹ, ũri, ti tỹ inh kókén kỹ. Nén pir hã ne há nỹ, hã vỹ: isỹ ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo ki kanhró nĩ jé, he mũ. Ẽg tỹ nén ki kanhró kar kãfór ti nĩ, ẽg tỹ ti ki kanhró nĩ ti. Tag to sóg inh jykre si ẽn fón kãn. Inh mỹ tóg vẽnh jägfa prénhpréj ẽn ri ke nỹ, inh jykre si ẽn ti, isỹ Cristo hã ki rã kỹ jẽn kỹ. 9Kỹ sóg ti hã ki rã kỹ jẽ sir. Ũri sóg Moisés jykre ki króm tugrĩn vẽsỹ ũn mág han mãn sór tũ nĩ ha. Jesus ki rã hã tugrĩn sóg tỹ ũn mág jẽ ha. Hã tugrĩn Topẽ tóg iso: “há ti jẽ ha,” he mũ. Jesus ki rã tugrĩn ke vẽ ha. 10Sỹ ti ki kanhrãn kỹ jẽ tag hã tóg inh mỹ há nỹ. Ti hã vỹ ã ter kar kỹ rĩr mãn, kỹ sóg ti mré rĩr mãn sór mũ gé. Hã jé sóg ti mré jagtar sór mũ gé, iser kỹ sóg ti ter ri ke han sór mũ gé. 11Sỹ rĩr mãn há tóg tĩ mỹr, iser kar kỹ. Hã jé sóg ti ri ke han sór tĩ.

Vẽnhvó to comparação

12Ver sóg ki kanhrãn kãn ja tũ nĩ, ver sóg tá krỹg ja tũ nĩ. Hã ra sóg vãsãn tĩ, sỹ komẽr hã ti ki kanhrãn kãn jé, ti tỹ inh ki kanhró nĩ ẽn ri ke, isỹ tỹ ti tũ jẽn kỹ, Cristo ti.

13Inh kanhkã', ver sóg tá krỹg ja tũ nĩ. Hã ra sóg tag han mũ, ha mẽ. Vẽsỹjãm sóg mĩ ẽkrén mãn tũ nĩ ha, vãsãn mãn', vãsãn mãn', he jé sóg ke mũ ha, isỹ kejẽn tá krỹg jé. 14Ag tỹ jagnẽ mré pétẽ ri ke han sóg tĩ mỹr. Jagnẽ mré ag tóg pétẽ tĩ, ũ tóg ganhar he sór tĩ. Ẽn ri ke han sóg tĩ. Inh ganho vỹ tỹ isỹ rĩr krỹg ja tũ venh ke ti nĩ. Hã jé Topẽ tóg ẽg kuprẽg, Jesus Cristo tugrĩn.

15Ũ tỹ Jesus to sygsanh mũ ag jé inh kóm han kãn. Ũ tỹ hã ra to: “hã tũ vẽ,” hen kỹ Topẽ jé ti kanhrãn. 16Kỹ ãjag tỹ ti jykre mẽg mũ tag hã jagma mũmnĩ, ãjag tỹ tá junjun jé.

17Inh kanhkã', inh jykre hã han kãn nĩ. Kỹ ũ tỹ inh jykre ri ke han mũ ẽn jykre tugnỹm nĩ gé, ãjag tỹ ag mré hã han jé. 18Ũ ag tóg ón kỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩ, hã ra ag tóg ti jykre kato vãsãnsãn mũ, Jesus tỹ ẽg jagfy cruz to ter mũ ra. Ag kãmén inh huri mỹr, ãjag mỹ. Tó tỹ hẽn ri ke han isóg huri. Hã ra sóg ãjag mỹ ag tó mãn ke mũ gé sir. Inh fe kaj tóg tĩ, kỹ sóg fỹ mũ sir, ag jykre

to. 19Nũgme ki ag tóg vár ke mũ, inferno ki, ha mẽ. Jẽn há tãvĩ han sór ag tóg mũ, tag hã tóg ag mỹ sér tĩ. Nén tỹ ẽg mỹ'a han tĩ tag hã tóg ag mỹ sér tĩ. Ẽg tỹ tag mĩ vég tĩ ẽn hã to ag tóg jykrén sór tĩ. 20Ag jãvo ẽg jamã vỹ tỹ kanhkã ti nĩ. Kanhkã tá tóg kãtĩg ke mũ, ẽg kren han ke mũ ti, hã vỹ: ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo, he mũ. Ti hã jãvãnh ẽg tóg nỹtĩ. 21Ti hã ne tóg ẽg han mãn ke mũ', ã kãtĩg kỹ'. Ẽg tỹ ga kri mũn kỹ ẽg tóg ver krój nỹtĩ, ẽg tỹ tỹ ẽprã ke nỹtĩn kỹ. Ti tỹ ẽg han mãn kỹ, ti tỹ ẽg mỹ ẽg fár tãg han ken kỹ, kỹ ẽg tóg ti ri ke nỹtĩnh mũ, ti mág ri ke, ti tar ri ke, ti sĩnvĩ ẽn ri ke. Ti hã tóg ẽg tỹ ũ tãg han mãn ke mũ, ti tỹ tỹ ũn tar nĩn kỹ. Ti tar tugnĩn tóg nén kar tỹ ã krẽm ke han mãn ke mũ gé.

Paulo tỹ ẽg jyvẽn

4 1Inh kanhkã', tỹ ãjag tóg inh mỹ inh jãvy ri ke nỹtĩ, kỹ tóg sỹ ãjag venh há tĩgtĩ, sỹ ãjag to há nĩn kỹ. Ãjag hã tugnĩn inh fe tóg mrin ke tĩ, ãjag hã tugrĩn sóg tỹ ũn mág jẽ. Ãjag to sóg há pẽ nĩ. Hã kỹ tar nỹtĩmnĩ, ẽg Senhor jykre to.

2Vãhã sóg Evódia fi jyvẽn sór mũ, Síntique fi ke gé, ha mẽ. "Jagnẽ mré vẽnh jykre pir hã han nĩ," he sóg mũ, ãjag mỹ. "Jesus mré ke vỹ tỹ ãjag nỹtĩ, kỹ jagnẽ kato vãsãn tũg nĩ," he sóg tĩ. 3Kỹ sóg ã mỹ ke mũ gé, vỹ. Inh ri kén ã tóg ẽg Senhor rãnhrãj han tĩ. Kỹ fag jyvẽn nĩ, fag tỹ jagnẽ to há nỹtĩ jé. Inh mré fag tóg vẽnh kar mỹ Jesus kãmén tĩ, kỹ fag tóg Clemente mré Topẽ vĩ ti tó tĩ gé, inh mré ti tó mũ kar ag mré ke gé. Fag jygjy vỹ ránrán kỹ nỹtĩ, Topẽ livron ki, hã kỹ fag tóg rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ. Hã kỹ tóg tỹ ũ nỹ, fag tỹ jagnẽ to jũ ti.

4Ẽg Senhor mré ke vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, kỹ mỹ sér nỹtĩmnĩ. Tag tó inh huri, hã ra sóg tó mãn ke mũ sir, ha mẽ. Mỹ sér nỹtĩmnĩ mỹr, ha mẽ.

5Vẽnh kar to fe nỹtĩmnĩ. Ẽg Senhor kãtĩg mãn ke vỹ kakó tĩ ha, ha mẽ. 6Krĩ kufy nỹtĩ tũg nĩ. Nén kar tómnĩ, Topẽ mỹ, ti mré vĩn kỹ. Kỹ ti mỹ nén kar to vĩmnĩ gé, ãjag tỹ nén ve sór mũ kar to. Kỹ ti mỹ nén kar to: "há ti nĩ," hemnĩ gé, ãjag tỹ ti mỹ agradecer hen kỹ. 7Kỹ Topẽ vỹ ãjag krĩ tỹ kuprã' henh ke mũ. Ẽg tỹ nén kar to jykrén há ra ẽg tóg vẽsóg ki ẽg krĩ kuprãg ki kagtĩg nỹtĩ. Ti hã ne ẽg fe tỹ há' he tĩ', ti hã ne ẽg krĩ kuprãg tĩ', kỹ tóg kuprã pẽ nĩgtĩ sir, ti tỹ ẽg krĩ tỹ kuprã' hen kỹ, ẽg tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ.

8Inh kanhkã', vãhã sóg ãjag mỹ nén ũ tó sór mũ gé. Nén ũ há hã to jykrén nĩ, hã vỹ: "ki hã tó," he mũ. Ẽg tỹ nén ũ to: "há ti nĩ," he ẽn hã to jykrén nĩ. Vẽnh jykre kuryj hã to jykrén nĩ, nén ũ jãnhkri hã to jykrén nĩ. Nén ũ sĩnvĩ kar to jykrén nĩ gé, ki hã ke kar to. Tag kar to ẽg tóg: sér ti tĩ, he tĩ, hã kỹ to jykrén mág han nĩ. 9Ãjag kanhrãn mág sóg huri, sỹ ãjag mỹ ti jykre kãmén kỹ. Kỹ ãjag tóg inh jykre tugnỹm ja nĩ gé. Ãjag tỹ isỹ nén han mũ ẽn hã han nĩ. Kỹ ũ tỹ ẽg krĩ kuprãg mũ ẽn hã vỹ ãjag tar han ke mũ, Topẽ ti.

Paulo tỹ ag mỹ agradecer he

10Ha vé, inh fe tóg mrin ke mũ, ãjag tỹ inh mỹ nén ũ jẽnẽn kỹ. Kỹ sóg to Topẽ mré vĩ há han', vĩ há han' he mũ. Inh mĩ ãjag tóg ẽkrég mũgtĩ, hã kỹ ãjag tóg inh mỹ nén ũ jẽnẽ mãn. Vãsỹ ãjag tỹ inh mỹ ne jẽnẽnh ke tóg tũ tĩ,

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

hã kỹ ãjag tóg inh mỹ nén ũ jẽnẽ ja tũ nĩgtĩ. Vãhã tóg jun, ãjag tỹ inh mỹ nén jẽnẽg mũ ti. 11Hã ra sóg ãjag mỹ isỹ nén ve sór mũ ẽn ti tó ja tũ nĩ. Sỹ nén vég mũ kar vỹ inh mỹ há nỹ. 12Isỹ nén ũ vég tũ (hã) ra tóg inh mỹ há nỹgtĩ gé. Isỹ nén ũ e vég mũ ra tóg inh mỹ há nỹgtĩ gé. Nén kar tag ve sóg huri. Kejẽn sóg tógá nĩgtĩ, kejẽn sóg kókĩr nĩgtĩ. Kejẽn sóg nén ũ kar vég tĩ, kejẽn sóg nén ũ vég tũ nĩgtĩ. 13Nén kar to sóg tar nĩ, ẽg Senhor tỹ isar han kỹ.

14Hã ra tóg há nỹ, ãjag tỹ inh jagãgtãn kỹ, ãjag tỹ inh jagtar nĩ tag to jykrén kỹ. 15Vãsỹ ãjag tóg inh mỹ ũ nĩm ja nĩgtĩ gé, isỹ ãjag mỹ Jesus kãmén vén kỹ. Sỹ ga tỹ Macedônia ki kutẽ kỹ ãjag hã tóg inh mỹ nén ũ jẽnẽ ja nĩgtĩ, ãjag pir mỹ, ãjag, hã vỹ: Filipos tá ke ag, he mũ. Ũ pi(jé) ãjag mré isỹ nén vég mũ to jykrén ja nĩgtĩ', isỹ nén vég tũ ẽn to ke gé. Ãjag pir mỹ ãjag tóg inh mré to jykrén inh hã, tag ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ. 16Isỹ cidade tỹ Tessalônica tá nĩn kỹ ãjag tóg inh mỹ nén ũ jẽnẽ mãn ja nĩgtĩ gé, kar kỹ ãjag tóg ũ jẽnẽ mãn', ũ jẽnẽ mãn' he ja nĩgtĩ gé, ãjag tỹ inh ki rĩr há han jé. 17Hã ra sóg isỹ jãnkamy venh ke ẽn to jykrén sór tũ nĩgtĩ. Ãjag tũ mág nỹtĩ kỹ tóg inh mỹ há tĩ. 18Nén kar vỹ inh ki junjun há han, kỹ sóg ve kãn mũ, sỹ nén ve sór mũ ẽn ve kãn inh huri. Epafrodito vỹ inh mỹ vin kãn, ãjag tỹ inh mỹ nén jẽnẽg mũ ti. Topẽ mỹ nĩm ja vẽ, ãjag tỹ inh mỹ nén nĩm ja ti, kỹ tóg ti mỹ sér tĩ sir. Ti mỹ tóg ãjag tỹ ti mỹ nén ger há pũn ẽn kri nĩ nĩ sir, ãjag tỹ inh mỹ nén jẽnẽg mũ ẽn ti. 19Ẽg jóg tỹ Topẽ vỹ ãjag mỹ nĩm kãn ke mũ, ãjag tỹ nén ve sór mũ ẽn ti. Ti hã ne tóg nén kar tỹ tũ nĩ', kanhkã tá nĩ ẽn ti', hã kỹ tóg ãjag mỹ nén kar nĩm ke mũ, Jesus Cristo tugrĩn. 20Ẽg kar jé ẽg jóg tỹ Topẽ to: “tỹ ti ũn mág nĩ, tỹ ti ũn tar nĩ,” hé, kỹ ẽg tỹ ti mỹ vĩ há han vỹ tũ' henh ke tũ nĩ. Hã vẽ.

Paulo tỹ ag mĩ ẽkrén

21Ũ tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩ kar ag mĩ sóg ẽkrég tĩ. Ẽg kanhkã tỹ tag ki inh mré nỹtĩ ag vỹ ãjag mĩ ẽkrég tĩ gé. 22Kar kỹ tag mĩ ũ tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ kar ag vỹ ãjag mĩ ẽkrég tĩ gé, pã'i tỹ imperador ĩn tỹ palácio krẽm nỹtĩ ag kar ke gé.

23Ẽg pã'i tỹ Jesus Cristo jé ãjag tar han. Hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

PAULO TỸ CARTA HAN: COLOSSOS TÁ KE AG MỸ CARTA

1 1 Paulo tỹ rá vẽ. Topẽ vỹ inh fẽg, sỹ tỹ Jesus Cristo apóstolo jẽ jé. Hã kỹ
sóg ãjag mỹ carta tag rán mũ. Kỹ ẽg régre tỹ Timóteo vỹ inh mré rán mũ
gé. 2 Ẽg tỹ cidade tỹ Colossos tá Topẽ tũ ag mỹ rán hã vẽ, ẽg kanhkã ag mỹ, ũ tỹ
Cristo ki ge tovãnh tũ ag mỹ. Ẽg jóg tỹ Topẽ jé ãjag tar han, ti jé ãjag krĩ kuprãg.

Topẽ kuprĩg tỹ ẽg tar han

3 Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo panh mỹ sóg vĩ há han tĩ, ãjag to, ti mỹ sóg agradecer
he tĩ, kurã kar ki, sỹ Topẽ mré vẽmén kỹ. 4 Ãjag tỹ Jesus Cristo ki ge tag mẽ inh, kỹ
ãjag tóg nẽji jagnẽ to há tãvĩ nỹtĩ gé, Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag kar to ke gé. 5 Topẽ tỹ
kanhkã tá ẽg mỹ nén (ũ) ven ke mũ ẽn hã to jykrén ãjag tóg tĩ nẽji. Ti tỹ ẽg mỹ nén
ũ ven ke mũ mẽ ãjag tóg huri. Ãjag tỹ Cristo kãme sér ẽn mẽ kỹ ãjag tóg tag mẽ gé.
6 Ga kar mĩ tóg tĩ ha, vẽnh vĩ há tag, hã kỹ tóg ãjag ki jun ja nĩ gé. Vẽnh vĩ há tag
tóg Topẽ mỹ ẽkré kanẽ ri ke han tĩ, vẽnh kar tỹ ti ki ge kỹ. Hã kỹ ãjag tóg ti ki ge gé,
ãjag tỹ ti vĩ mẽ vén kỹ. Ẽn kã ãjag tóg Topẽ tỹ ẽg jagãgtãn ki kanhrãn ja nĩ, kỹ ãjag
tóg ki kanhró nỹtĩ ha. 7 Ũ tỹ ãjag mỹ tó vén mũ vỹ tỹ Epafras nĩ. Jagnẽ to há tãvĩ
ẽg nỹtĩ, Epafras mré. Inh mré tóg Cristo rãnhrãj han tĩgtĩ. Ãjag ki rĩr há han tóg tĩ,
ãjag mỹ ti vĩ kãmén kỹ. To krónh ke tũ ti nĩgtĩ. 8 Ti hã vỹ inh mỹ ãjag tỹ ẽg to há
nỹtĩ tag tó, Topẽ kuprĩg tỹ ãjag tỹ ẽg to há nỹtĩ han mũ ẽn ti.

9 Epafras vĩ mẽ kỹ sóg ãjag jagfy Topẽ mré vẽmén tĩ sir. Ti mỹ sóg to vĩ tĩ, ãjag
tỹ ti tỹ ãjag ki nén ve sór mũ ẽn ki kanhrãn kãn jé, ti tỹ ãjag mỹ krĩ há nĩm jé, ti tỹ
ã kuprĩg tỹ ãjag kanhrãn jé. 10 Kỹ ãjag tóg ẽg mré ẽg Senhor jykre ki tỹ króm kenh
ke ki kanhró nỹtĩnh mũ gé, ãjag jykre tỹ ti mỹ há nỹn jé. Ẽg tỹ vẽnh jykre há han
kỹ ẽg tóg ti mỹ ẽkré kanẽ há ẽn ri ke han tĩ. Ãjag tỹ tag han kỹ tóg há tĩ. Kỹ ãjag
tóg Topẽ ki kanhrãn há han ke mũ gé sir. 11 Kỹ ãjag tóg tỹ ũn tar nỹtĩnh mũ gé sir.
Ti hã ne ãjag tar han tĩ', ti tar nĩn kỹ. Kỹ ãjag tóg ti to krónh ke tũ nĩgtĩ. Vẽnh kar
to ãjag fe nỹtĩnh mũ. 12 Kỹ tóg ãjag mỹ sér tĩnh mũ gé. Kỹ ãjag tóg ẽg jóg mỹ vĩ
há han ke mũ. Ti hã ne ãjag tỹ há' he mũ', ãjag tỹ kanhkã ve jé. Ti tỹ ẽg krĩn ken
kỹ ẽg tóg kurã krỹg ja tũ ẽn venh ke mũ, kỹ ãjag tóg venh ke mũ gé, ẽg mré. 13 Ẽg

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

kygva tóg huri, hã kỹ ẽg tóg tỹ kuty tãn ag krẽm ke tũ nỹtĩ ha. Topẽ kósin krẽm ke vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, ũri, Topẽ tỹ ũ to: inh fe, he mũ ẽn krẽm. 14Ti hã ne ẽg kren han mũ', ti hã tugrĩn Topẽ tóg ẽg mỹ vẽnh pãte fón mũ, ẽg tỹ ti vĩ mranh ja ti.

Jesus tugrĩn nén kar tóg vẽnh ven ke mũ

15Topẽ ri ke pẽ ti nĩ, ti kósin ti. Ẽg pi(jé) Topẽ vég tĩ'. Ẽg tỹ ti kósin ve kỹ ẽg tóg Topẽ ki kanhró nỹtĩ. Ã panh kósin ve vỹ tỹ ti nĩ. Topẽ tỹ nén (ũ) kar hyn han kỹ tóg ã panh mré nĩ nĩ, ti kósin ti. 16Ã kósin tugrĩn tóg ã tỹ nén (ũ) kar hyn han tĩ ẽn nĩm ja nĩgtĩ gé, Topẽ ti. Kanhkã tá ke ẽn hyn han kãn ja ti nĩgtĩ, Topẽ ti, ã kósin tugrĩn, ga kri ke kar hyn han ja ti nĩgtĩ gé, ẽg tỹ nén vég tĩ kar hyn han ja ti nĩgtĩ gé, ẽg tỹ nén ve vãnh kar hyn han ja ti nĩgtĩ gé. Pã'i kar hyn han ja ti nĩgtĩ gé, ũn tar ag kar, ũn mág ag kar hyn han ja ti nĩgtĩ, ũn kãsir kar ag mré hã. Ã kósin tugrĩn tóg nén ũ kar hyn han ja nĩ, kỹ tóg ti hã mỹ hyn han kãn ja nĩ, nén (ũ) kar ti. 17Nén kar tỹ vẽnh ven tũg ki tóg kã nĩ nĩ, Cristo ti. Ti tugrĩn nén kar tóg vãhã vẽnh ven kãn tĩ. 18Ti ki ge kỹ nỹtĩ kar ag krĩ ri ke ti nĩ, kỹ ẽg tóg ti há ri ke nỹtĩ. Ũn ve vỹ tỹ ti nĩ, kỹ tóg rĩr mãn gé, ti ter kar kỹ, ẽg rĩr mãn ken jo. Nén (ũ) kar kri ke vỹ tỹ ti nĩ. 19Topẽ mỹ tóg sér tĩ, ti kósin tỹ ti ri ke pẽ nĩn kỹ, ti tỹ tỹ ti ve pẽ nĩn kỹ. 20Kỹ tóg ti ter tugrĩn vẽnh kar to há nĩ ha, Topẽ ti, Jesus tỹ cruz to sa tugrĩn, ti kyvénh jamẽn kỹ. Kỹ Topẽ tõg ẽg to jũ tũ nĩ ha, ũ tỹ ga kri mũ ag to, kanhkã tãn ag to ke gé.

21Hã kỹ tóg ãjag to há nĩ ha, ke gé. Vãsỹ ãjag tóg vẽnh jykre kórég hã han ja nĩgtĩ, hã kỹ ãjag tóg Topẽ kato vãsãnsãn ja nỹtĩgtĩ. 22Hã ra ti kósin tóg ẽg ri ke mur ja nĩ, kỹ tóg ẽg jagfy ter ja nĩ, hã kỹ Topẽ tóg ãjag to há nĩ ha, ãjag tỹ tỹ ti tũ nỹtĩ jé, ãjag tỹ há pẽ nỹtĩ jé, kỹ ãjag jykre si ẽn tóg tũ tĩ ha. 23Hã jé ti ki ge tovãnh tũg nĩ. Tar nỹtĩmnĩ, ti to krónh ke tũg nĩ. Ãjag tỹ Jesus kãme sér ẽn mẽ kỹ ãjag tóg Topẽ tỹ ẽg mỹ nén (ũ) vin ke mũ ẽn kãme mẽ ja nĩgtĩ gé. Tag hã mĩ ẽkrén nĩ, tovãnh tũg nĩ. Ga kri mũ kar ag vỹ mẽg mũ ha, Jesus kãme sér ẽn. Inh rãnhrãj hã vẽ, sỹ ag mỹ tónh ke ti, inh, hã vỹ: Paulo, he mũ.

Paulo tỹ vẽsỹrénh mág ja

24Ãjag jagfy sóg vẽsỹrénh mũ. Hã ra tóg inh mỹ sér tĩ. Cristo vỹ vẽsỹrénh mág, ẽg tỹ ti ki ge jé, kỹ ẽg tóg ti vẽsỹrénh ẽn ri ke han ke mũ gé, ũ tỹ hẽn ri ke ag tỹ ẽg tugrĩn ti vĩ ki króm sór jé. 25Topẽ ne inh mỹ: “ha vẽnh kar mỹ inh vĩ ti tó,” he ja nĩgtĩ', sỹ ti rãnhrãj ki rĩr jé, sỹ ãjag mỹ tó jé gé, ti vĩ ti. Ti tỹ ãjag mỹ vẽnh vĩ jẽnẽ vẽ. 26Topẽ tóg vãsỹ ã tỹ nén han ke to jykrén ja nĩgtĩ, ã tỹ nén (ũ) kar hyn han tũg ki tóg to jykrén ja nĩgtĩ. Hã ra tóg ẽn kã ũ mỹ tó ja tũ nĩ ver. Vãhã tóg ũ tỹ ti ki ge mũ ẽn ag mỹ tó mũ, ti tỹ vãsỹ nén to jykrén ja ẽn ti. 27Ẽg hã mỹ tóg tó mũ ha, ti tỹ povo kar mỹ nén ũ há tãvĩ vin sór mũ ti, hã kỹ tóg to hã ũ mỹ tó jã tũ nĩ ver, ti tỹ ẽg hã mỹ tó sór kỹ. Ti tỹ ẽg mỹ nén vin ken hã vẽ, ha mẽ: Cristo vỹ ãjag kãtá jamãn nĩ ha, hã kỹ ãjag tóg ẽg tỹ kanhkã tá nén venh ke ẽn ti venh ke mũ gé sir, ẽg mré, ũ tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ ag.

28Cristo jykre tag hã tó inh tĩ, vẽnh kar mỹ. Vẽnh kar kanhrãn há han sóg tĩ, Topẽ tỹ inh mỹ krĩ há nĩm jan tugrĩn. Kỹ sóg vẽnh kar jyvẽn tĩ gé, ag tỹ ti ki ge

há han jé, ag tỹ kygnẽ sór tũ nĩ jé. Kỹ ag tóg há pẽ nỹtĩnh mũ, ag tỹ Cristo ki
ge kỹ. 29Hã to sóg vãsãn tĩ, kỹ sóg to ron tĩ gé. Ti hã ne isar han tĩ', ti tar nĩn kỹ.
2 1Ha vé, ãjag jagfy sóg vẽnh rãnhrãj mág pẽ to vãsãn tĩ, Laodicea tá ke
ag jagfy ke gé, ũ tỹ inh ve ja tũ ag jagfy ke gé. Inh mỹ tóg há tĩ, ãjag tỹ
isỹ vãsãn tag mẽn kỹ. 2"Ag tỹ tag mẽ kỹ ag hỹn tóg nén ũ kamẽg ke tũ nĩ, kỹ
ag hỹn jagnẽ to há kar nỹtĩnh mũ," he sóg tĩ. Kỹ ãjag tóg ki kanhrãn ke mũ gé,
Topẽ tỹ nén to jykrén mũ ẽn ti. Inh mỹ tóg ãjag tỹ tag ki kanhrãn kãn há tĩ, inh
mỹ tóg ãjag tỹ to krĩ há nỹtĩnh há tĩ. Topẽ tỹ nén to jykrén jan hã vỹ tỹ Cristo
nĩ. 3Ẽg tỹ ti ki kanhrãn kỹ ẽg tóg Topẽ ki kanhró nỹtĩnh ke mũ gé. Ti pãte ẽg
tóg vẽnh vĩ sér ũ ve mãn ke tũ nĩ, ti hã tugrĩn ẽg tóg Topẽ ki kanhrãn kỹ nỹtĩ.
4Tag kãmén sóg mũ ãjag mỹ, ũ tỹ ãjag krĩn kónãn tũ nĩ jé. Ũ tỹ ãjag krĩn
kónãn sór mũ vĩ tóg há nĩ ve nĩ, hã ra tóg tỹ hã tũ nĩ. 5Ãjag vég tũ sóg nĩ.
Hã ra sóg ãjag ki ẽkrég tĩ, kỹ tóg sỹ ãjag ve ẽn ri ke tĩ inh mỹ. Inh mỹ tóg
sér tĩ, ãjag tỹ Cristo ki ge tovãnh tũ nĩn kỹ, ãjag tỹ ti to tar tãvĩ nỹtĩn kỹ.

Cristo jykre

6Ha vé, Jesus Cristo ki ge kỹ ãjag nỹtĩ, ẽg Senhor ki. Kỹ ti jykre hã han nĩ. 7Ti hã
vỹ ẽg mỹ ga ri ke nĩ. Ti ki jãre han nĩ, ka jãre ẽn ri ke han nĩ. Kỹ tóg ẽg mỹ ĩn tỹ kri
jẽ jafã ri ke nĩ gé, ĩn nũna tỹ kri gunh kỹ fẽg ẽn ri ke ti nĩ gé. Ti ki ge tovãnh tũg nĩ.
Tag hã mẽ ãjag, ãjag tỹ ti vĩ mẽ vén kỹ. Kỹ to tar nỹtĩmnĩ, Topẽ mỹ vẽnh vĩ há tó kỹ.
8Ha vé, vẽso jykrén. Inh mỹ tóg ũ tỹ ón kỹ ãjag krĩn kónãn sór ha mẽ tĩ.
Ũ tóg krĩg tãn tó tĩ, ũ tóg nén ũ tãn tó tĩ gé. Nén kóreg mré ke ag vẽ, nén ũ
tãn kar ti. Kỹ ũ tóg ẽprã ke jykre tó tĩ gé. Cristo jykre tũ vẽ, ẽprã ke jykre
kar ti. Hã kỹ ũ tỹ ãjag mỹ tag tó sór mũ ag vĩ jẽmẽ tũg nĩ. 9-10Cristo vỹ tỹ
nén (ũ) kar kri ke nĩ, pã'i kar kri ke vỹ tỹ ti nĩ. Ti fár vỹ ẽg ri ke ja nĩgtĩ, ti
tỹ ga kri tĩ mũn kỹ, hã ra tóg tỹ Topẽ jẽ nĩ, ti fár kãkã ti jẽ nĩ, Topẽ ti. Topẽ
pẽ hã vẽ sir. Kỹ ãjag tóg há nỹtĩ gé sir, ãjag tỹ ti ki ge kỹ, há tãvĩ.
11Kỹ, ẽg tỹ ẽg gré junun fár kym mũ vỹ ge nĩ, ha mẽ. Ti ki ge kỹ ẽg tóg ẽg
jykre si tovãnh mũ sir. Judeu ag tóg ãjag gré junun fár kym ja nĩgtĩ, vẽnh kar tỹ
ag tỹ Topẽ jykre hã han mũ ẽn ki kanhró nỹtĩ jé. Ũri ẽg tóg ẽg jykre si tovãnh mũ,
vẽnh kar tỹ ẽg tỹ Topẽ jykre han mũ ki kanhró nỹtĩ jé. Ẽg tỹ ti mré ter ri ke ti nĩ,
ẽg tỹ ẽg jykre si tovãnh mũ ti, kỹ ẽg tóg ẽg tỹ nén ũ to én mũ ẽn han mãn ke tũ
nĩ. Ẽg tỹ Cristo mỹ vẽnh fẽg to ken hã vẽ. 12Ti mré ter ri ke han kỹ ẽg tóg vẽnh
kej kãkã nỹ ri ke han mũ gé, ti mré. Vẽnh kype to ken hã vẽ, batismo to ken hã
vẽ, hã vỹ: ti mré vẽnh kej kãkã nỹ ri ke han mũ, he mũ. Kỹ ẽg tóg ti mré rĩr mãn
ri ke han mũ gé sir, ẽg tỹ goj kãtá kãkutẽ kỹ. Ẽg jykre si tỹ tóg hur tũ' hé, kỹ ẽg
rĩr mãn vẽ sir. Topẽ vỹ Cristo rĩn mãn, ti ter kỹ. Ẽg tỹ ti ki ge kỹ tóg ẽg rĩn mãn
mũ gé sir. 13Vãsỹ ãjag tóg vẽser ri ke nỹtĩ ja nĩgtĩ. Ãjag tỹ ti vĩ mranh tugrĩn, ãjag
tóg ãjag kãgter ra mũ ja nĩgtĩ, ãjag gré junun fár kym tũ ja tugrĩn. Hã ra tóg ãjag
rĩn mãn ja nĩgtĩ, Cristo mré Topẽ ti. Ãjag mỹ tóg hur vẽnh pãte fón, ãjag tỹ vẽnh
jykre kóreg han ja ẽn ti tỹ. 14Ẽg név(e) rá ẽn tỹ tóg tũ' hé huri, ẽg mỹ. Rán kỹ tóg
nĩ ja nĩgtĩ, ẽg név(e) ẽn ti, hã vỹ: ẽg tỹ ti vĩ mranh, he mũ. Tag to tóg ẽg to jũ ja

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

nĩ vẽ. Hã ra Cristo tóg tỹ tũ' hé. Cruz to tóg ti sa, ẽg név(e) ẽn ti, kỹ tóg tỹ tũ' hé. Kajãm kãn tóg huri. 15Kỹ tóg Japo pã'i kar ag tỹ tũ' he ja nĩgtĩ gé, ũn tar ja ẽn ag tỹ. Cruz to sa kỹ tóg ag tar tỹ tũ' hé, ũ tỹ ti kato vãsãnsãn mũ ẽn ag tỹ, kỹ ẽg kar tóg ag venh ke mũ, kỹ ẽg tóg ag to é henh ke mũ sir. Cristo tóg ag pan kar kỹ ag tatĩn tĩg kãn ke mũ, nũgme ki ag vãm jé. Tag ve jé ẽg tóg ke mũ.

16Kỹ ũ tỹ vẽjẽn há to ãjag mỹ: "ã tỹ tag kon kỹ Topẽ tóg ã to jũnh mũ," hen kỹ hã ra kri nĩm tũg nĩ. Kurã kóreg tó sór ag tóg tĩ gé, festa kar, kysã tãg ke gé, vẽnh kán ke kurã ke gé. 17Vãsỹ ke ja vẽ, vẽnh jykre tag, Cristo kãtĩg ke jo ke ja vẽ, tag. Cristo kãtĩg kỹ ẽg tóg vẽnh jykre tãg vég nỹtĩ ha, kỹ ẽg ti si tovãnh mũ sir. 18Ũ tóg ãjag mỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag tó sór mũ gé. "Topẽ tỹ jẽnẽ jafã vég sóg tĩ, tag hã tóg inh mỹ sér tĩ," he ag tóg tĩ. "Isỹ tỹ nén ũ tũ (hã) ra sóg vég tĩ. Kỹ sóg kanhkã tãn tag ag mỹ jãn sór tĩ," he ag tóg tĩ, ón kỹ. Hã ra ag tóg tag hã to (ag tóg) tỹ ũn mág nỹtĩ sór mũ, ãjag kãfór nỹtĩ sór ag tóg mũ. 19Ag pi(jé) Cristo jykre han sór mũ'. Cristo jykre hã tóg ã pir mỹ tar nĩ. Ẽg krĩ ri ke ti nĩ, Cristo ti, kỹ ẽg tóg ti há ri ke nỹtĩ, ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Ẽg krĩ vỹ ẽg tỹ nén (ũ) han sór mũ ẽn han tĩ, ẽg kujej tỹ, ẽg mó tỹ ke gé. Kỹ ẽg há tóg mog mũ sir, ti tỹ ẽg krĩ mré vẽnh jykre pir han kỹ. Kỹ ẽg tóg Cristo jykre han ke mũ, ti tỹ ẽg krĩ ri ke nĩn kỹ. Hã ra ag tóg tag han sór tũ nĩ, ũ tỹ ãjag krĩn kónãn tĩ ag.

Jesus mré ẽg rĩnrĩr nỹtĩnh

20Hã kỹ ãjag tóg Cristo mré ter ri ke han. Krĩg tãn kóreg ag pi(jé) ãjag tỹ hẽ ri ke mãn mũ ha', nén ũ ũ kar tãn kóreg ag ke gé. Kỹ ag jykre ẽn vỹ ãjag mỹ tũ' hé. Ãjag tỹ ne jé han mãn sór nẽ? Ke tũg nĩ. Ãjag pi(jé) tỹ ag mré ke nỹtĩ'. Ãjag tỹ ne jé ag tỹ ãjag mỹ vĩ jẽmẽ sór nẽ, ag tỹ ón kỹ vẽjẽn há to: 21"tag vóg tũg nĩ, Topẽ mỹn kóreg nĩ, tag ko tũg nĩ, ẽn vóg tũg nĩ," hen kỹ? Ag vĩ tag jẽmẽ tũg nĩ. 22Ẽprã ke ag jykre vẽ, tag ti. Tag mĩ ke vẽ, ẽg tỹ nén (ũ) vóg mũ ti. Tũg kãn jé tóg ke mũ, kejẽn, hã kỹ ẽg tóg Topẽ vĩ hã jẽmẽg tĩ. 23Ag jykre vỹ há nỹ ve nĩ. Krĩ há nĩ ve ag nỹtĩ. Kanhkã tãn to ag há nỹtĩ, ag to ag jãn tĩ, kỹ ag tóg vẽsỹ vẽnh kar krẽm ke nỹtĩ sór ve nĩ gé, vẽsãvĩn vóg kónãn ag tóg tĩ gé. Tag hã to jykrén kỹ ag tóg vẽsỹ ũn mág han sór mũ jãvo. Ãjag tỹ nén to én mũ ẽn han ag tóg tĩ, vẽnh jykre tag han kỹ, hã kỹ ag vĩ jẽmẽ sór tũg nĩ.

3 1Ha vé, Cristo mré ãjag tóg rĩnrĩr mãn. Hã kỹ ti jykre hã han sórmnĩ. Kanhkã tá tóg nĩ nĩ, Topẽ pẽgja tá ti nĩ, Cristo ti. Kỹ ti hã mĩ ẽkrén nĩ, ãjag tỹ ti mré tá junjun ti jé. 2Ũ tỹ kynhmỹ nĩ ẽn jykre hã han sórmnĩ. Ẽprã vẽnh jykre to jykrén tũg nĩ. 3Ter jé ẽg tóg ke mũ, ẽg fár tag ti. Hã ra ẽg tóg Cristo mré Topẽ ki vẽnh péju ri ke han. Ti tỹ ẽg jy nĩgãn to ken hã vẽ, ẽg ter pẽ han tũ nĩ jé, ẽg tỹ ti mré rĩnrĩr nỹtĩ jé. 4Kejẽn tóg vẽnh ven ke mũ, Cristo ti, ẽg rĩnrĩr han mũ ti. Kỹ vẽnh kar tóg venh ke mũ, ẽg tỹ ti mré rĩnrĩr nỹtĩ ti, ẽg tỹ tỹ ũn mág nỹtĩ ti.

Ẽg jykre si mré ẽg jykre tãg

5Ãjag jykre si tovãnh nĩ, ãjag tỹ nén to én mũ ẽn mỹ vẽnh nenh nĩ. Ẽg jykre si hã vẽ, ha mẽ: ẽg prũ tũ mré nỹ, ẽg mén tũ mré nỹ, nén vẽnh mỹ kar

han, Topẽ tỹ nén ũ to: “han tũg nĩ,” he mũ ra to én mũ, ã tỹ nén e hã tỹ vãsãn (ka)mẽ. Vẽnh kãgrá to jãn ẽn ri ke ti nĩ, ẽg tỹ ẽg tỹ nén e hã tỹ vãsãn sór kỹ. 6Tag tugrĩn Topẽ tóg ẽg to jũ mũ, ti vĩ mranh hã vẽ. 7Tag han ja ãjag tóg nỹtĩgtĩ, vãsỹ, ãjag tỹ vẽnh jykre kórég tag mĩ mũn kỹ. 8Hã kỹ tag tovãnh kãn.

Fe gỹv (ka)mẽ han tũg nĩ. Jagnẽ to krĩ rỹ han tũg nĩ. Ũ to jykrén kónãn tũg nĩ. Ũ mỹ vĩ kónãn tũg nĩ, ũ to vĩ kónãn tũg nĩ gé. 9Jagnẽ mỹ ón tũg nĩ gé. Ãjag jykre si ẽn tovãnh kãn nĩ, kỹ tóg ẽg tỹ ẽg kur si nũnh ri ke nĩ. 10Kỹ vẽnh jykre tãg hã han kãn nĩ gé, kỹ tóg ẽg tỹ kur tãg tu ri ke nĩ. Ẽg tỹ tóg ũ tãg han sór mũ, Topẽ ti, ẽg tỹ tỹ ti kãnhvég ri ke nỹtĩ jé, ũ tỹ ẽg han mũ kãnhmég ẽn ri ke, ẽg tỹ ti ki kanhrãn pẽ han jé. 11Kỹ ẽg tóg tỹ ũn pir nỹtĩ ha, fóg ag, Judeu ag, ũ tỹ Judeu jykre han mũ ag, ũ tỹ ag jykre han tũ ag ke gé, kanhgág ag, kanhgág jũ ag, patrão krẽm ke ag, ag patrão mré hã. Ẽg tỹ Cristo ki ge kỹ ẽg tóg tỹ ũn pir nỹtĩ, kỹ Cristo hã vỹ tỹ ẽg kar krĩg mỹ ke nĩ.

12Topẽ vỹ ãjag kuprẽg, ãjag tỹ tỹ ti tũ nỹtĩ jé, ti tỹ ãjag to há tãvĩ jẽn kỹ. Kỹ ti jykre hã han nĩ. Jagnẽ jagãgtãn nĩ. Jagnẽ mỹ vĩ há han nĩ. Vẽsỹ ũn mág han sór tũg nĩ. Komẽr hã vĩmnĩ. Jagnẽ to fen mág nỹtĩmnĩ. 13Jagnẽ to jũ tũg nĩ. Jagnẽ mỹ vẽnh pãte fón nĩ, ũ tỹ ãjag mỹ vĩ kórég han kỹ. Ẽg Senhor vỹ ẽg mỹ vẽnh pãte fón tĩ gé, kỹ jagnẽ mỹ vẽnh pãte fón nĩ, ti ri kén. 14Ãjag tỹ jagnẽ fe ri ke nỹtĩn kỹ tóg há kar tĩ. Kỹ ãjag tóg vẽnh jykre pir han ke mũ. 15Cristo jé ãjag krĩ kuprãg, kỹ ãjag tóg krĩ kãnhvy nỹtĩnh mũ ha. Ẽg krĩ kuprã nĩn kỹ ẽg tóg jatun mỹ jagnẽ mré nỹtĩnh mũ, ẽg tỹ Cristo há ri ke nỹtĩ jé. Hã jé tóg ẽg jé prẽr, Topẽ ti. Kỹ ti mỹ tag to agradecer hemnĩ. 16Cristo vĩ hã tỹ jagnẽ mỹ tómnĩ, hã ki kanhrãn sórmnĩ. Tag tỹ jagnẽ jyvẽn nĩ, tag hã to krĩ há han nĩ. Kỹ Topẽ mỹ vĩ há han nĩ gé. Ti mỹ jãn nĩ, ti jé hã tómnĩ, ti kuprĩg tỹ ãjag mỹ nén tó mũ ti. Ti hã mỹ vĩ há han nĩ, ti mỹ: “inh mỹ tóg há tĩ, ã tỹ inh mỹ nén han mũ ti,” hemnĩ. 17Ãjag tỹ nén ũ han kỹ ẽg Senhor mré vẽmén kar kỹ han nĩ, ãjag tỹ ti jykre hã han jé. Ãjag tỹ nén ũ tó sór kỹ ti hã mỹ tó vén nĩ gé. Ẽg Senhor tỹ Jesus jykre hã han jé ẽg tóg ke mũ, kỹ ẽg tóg ti hã tugrĩn (ẽg tóg) ẽg jóg tỹ Topẽ mỹ vẽnh vĩ há tónh ke mũ gé sir, ti mỹ agradecer hen kỹ.

Ẽg jykre tãg

18Kỹ sóg ũn mén nỹtĩ fag jyvẽn sór mũ. Ãjag mén jykre mĩ mũmnĩ. Ẽg Senhor jykrén hã vẽ.

19Ãjag mén jyvẽn sór sóg mũ gé. Ãjag prũ to há tãvĩ nỹtĩmnĩ. Fag mỹ vĩ tar han tũg nĩ.

20Kỹ sóg ãjag krẽ mỹ tag tó sór mũ gé. Ãjag han mũ fag vĩ jẽmẽmnĩ. Ẽg Senhor vỹ tag ve sór mũ, ãjag ki.

21Kỹ sóg ũn sanh ag mỹ: ãjag krẽ mỹ vĩ tar pẽ han tũg nĩ, ag tỹ ãjag to jũ tũ nĩ jé, he mũ gé. Krónh ke jé ag tóg ke mũ, ãjag tỹ ag mỹ vĩ tar pẽ han kỹ.

22Ãjag kãmĩ ũ tóg patrão mỹ rãnhrãj tĩ, fagrĩnh mỹ. Ãjag jyvẽn kỹ sóg ãjag mỹ: ãjag patrão vĩ ki hã han nĩ, he mũ. Ũ tóg kejẽn ã patrão tỹ ti mỹ vĩ há han hã jé tóg ã patrão tũ ki rĩr tĩ, ón kỹ. Tag han tũg nĩ. Ãjag patrão tũ ki rĩr pẽ han nĩ, ãjag tỹ ẽg Senhor kamẽg kỹ. Vẽnh jykre pir hã han nĩ, ãjag patrão mỹ. 23Ti

rãnhrãj ki rĩr kỹ mỹ sér nỹtĩmnĩ. Ãjag tỹ ẽg Senhor tỹ Jesus rãnhrãj han ri ke ti nĩ, ãjag patrão rãnhrãj han mũ ti. 24Ẽg Senhor vỹ ãjag mỹ ãjag rãnhrãj kajãm ke mũ, ãjag tỹ ti tũ kar ag mré tá junjun ken kỹ. Tá ti vin han kỹ nỹtĩ, ti tỹ ãjag mỹ nén vin ke mũ ẽn ti. Ãjag patrão pẽ vỹ tỹ ẽg Senhor tỹ Cristo nĩ. Ti hã mỹ ãjag tóg rãnhrãj tĩ. 25Ũ tỹ vẽnh jykre pãno han mũ ẽn vóg kónãn jé tóg ke mũ, Topẽ ti, ag tỹ tỹ ũn mág nỹtĩ (hã) ra. Topẽ mỹ ẽg tóg jagnẽ ri ke kar nỹtĩ, tag ki ũn mág ag mré ũn kãsir ag. Vẽnh kar vóg kónãn jé tóg ke mũ, vẽnh jykre pãno to, Topẽ ti.

4 1Ãjag kãmĩ ũ vỹ tỹ patrão nỹtĩ, kỹ sóg patrão hã jyvẽn sór mũ ha. Ãjag camarada ag vỹ ãjag rãnhrãj han tĩ. Kỹ ag mỹ vẽnh jykre kuryj han nĩ. Ag ki rĩr há han nĩ. Patrão ũ vỹ tỹ ãjag krĩg mỹ ke nĩ, hã vỹ: ẽg Senhor, he mũ, kanhkã tá nĩ ti. Tag to jykrén.

Paulo tỹ ẽg jyvẽn

2Topẽ mré vẽmén tovãnh tũg nĩ. Ti mỹ: “inh mỹ tóg há tĩ,” hemnĩ gé. Mũmẽg nĩ, ãjag tỹ ti mré vẽmén to krónh ke tũ nĩ jé. 3Kỹ ti mré iso vẽmén nĩ gé. Topẽ vĩ tó sóg tĩ. Kỹ ti mỹ to vĩmnĩ, ag tỹ inh vĩ mẽ há han jé, sỹ ag mỹ Cristo kãmén kỹ, sỹ ag mỹ Topẽ tỹ nén han sór mũ ẽn kãmén kỹ. Tag tugrĩn sóg se kỹ jẽ. 4Hã ra sóg tó há han sór mũ, Topẽ tỹ inh mỹ vẽnh rãnhrãj tag nĩm kỹ. Hã jé iso ti mré vẽmén nĩ.

5Ũ tỹ ẽg jãvo Jesus ki ge tũ ag mỹ vĩ há han nĩ. Kurã kren tũg sórmnĩ. 6Nén ũ há tỹ vẽmén nĩ, vẽnh kar mỹ sér tĩ jé, ag tỹ ãjag vĩ mẽn kỹ. Kỹ ãjag tóg vẽnh kar mỹ kãmén há han ki kanhró nỹtĩnh mũ.

Paulo tỹ ag mĩ ẽkrén

7Sỹ ãjag mỹ Tíquico jẽnẽ vẽ, ti tỹ ãjag mỹ isỹ nén (ũ) vég mũ kãmén kãn jé, isỹ nén (ũ) han mũ ti ke gé. Ẽg régre vẽ, Tíquico ti. Ẽg to há tãvĩ ti nĩ. Ẽg Senhor rãnhrãj han ti tĩ, to krónh ke tũ ti nĩgtĩ. 8Ti hã vỹ sỹ nén vég mũ tó kãn ke mũ, hã jé sóg ti jẽnẽg mũ, ti tỹ ãjag fe tỹ mrin ke jé. 9Ti mré sóg ãjag mré ke tỹ Onésimo jẽnẽg mũ gé. Ẽg régre vẽ gé, ẽg to há ti nĩgtĩ gé, Topẽ ki rã to krónh ke tũ ti nĩgtĩ. Ag hã ne ãjag mỹ tónh ke mũ', cidade tag ki nén kutẽ mũ ti.

10Aristarco vỹ inh mré se kỹ jẽ gé. Ãjag mĩ tóg ẽkrég tĩ. Marcos vỹ ãjag mĩ ẽkrég tĩ gé, Barnabé kanhkã ẽn ti. Marcos to sóg ãjag mỹ vẽnh vĩ jẽnẽ huri, ãjag tỹ ti mỹ: “ha kãrã,” he jé, ti tỹ kejẽn ãjag tá jun ti kỹ. 11Josué vỹ ãjag mĩ ẽkrég tĩ gé, ag tỹ ũ to: Justo, he mũ tag ti. Judeu ag vẽ, Aristarco mré Marcos mré Josué ti. Inh mré ag tóg rãnhrãj tĩ, Topẽ vĩ ki. Ag jãvo Judeu ũ ag vỹ inh mré rãnhrãj jãvãnh nỹtĩ gé. Kỹ ũ tãgtũ tag ag tóg inh fe tỹ mrin ke tĩ, ag tỹ inh mré rãnhrãj kỹ.

12Epafras vỹ ãjag mĩ ẽkrég tĩ gé, ãjag mré ke tag ti. Jesus Cristo rãnhrãj han kỹ tóg jẽ nĩ. Ãjag to tóg Topẽ mré vẽmén tĩ, to tóg vãsãn tĩ, to krónh ke tũ ti nĩgtĩ, ãjag tỹ kygnẽg tũ nĩn jé, ãjag tỹ Topẽ tỹ ẽg ki nén ve sór mũ ẽn hã han sór jé, ãjag tỹ tag hã to tar nỹtĩ jé. 13Ãjag hã ki tóg ẽkrég tĩ, tag vég sóg tĩ, kỹ tóg Laodicéia tá ke ag mĩ ẽkrég tĩ gé, Hierápolis tá ke ag mĩ ke gé. 14Lucas vỹ ãjag mĩ ẽkrég tĩ gé, médico ẽn ti, ũ tỹ ẽg to há tãvĩ ẽn ti, kar kỹ Demas ti ke gé.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

15 Laodicéia tá ẽg régre ag mỹ tómnĩ, sỹ ag mĩ ẽkrég mũ ti. Ninfa fi mĩ
sóg ẽkrég tĩ gé, fi ĩn tá vẽnh mãn jafã ẽn ki. 16 Ãjag tỹ vẽnh rán tag to ke
kar kỹ Laodicéia tá Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag mỹ jẽnẽmnĩ, kỹ tá ke ag tũ to
kemnĩ gé, vẽnh kato, sỹ ag mỹ carta jẽnẽg mũ ti. 17 Kỹ Arquipo mỹ: ẽg
Senhor tỹ ã mỹ nén (ũ) tó mũ ẽn han nĩ, to krónh ke tũg nĩ," hemnĩ.
18 Vãhã sóg vẽsóg ki ãjag mỹ rán ke mũ ha', inh, hã vỹ: Paulo, he mũ.
Isỹ se kỹ jẽ tag kã jatu' he tũg nĩ. Topẽ jé ãjag tar han tĩ. Hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

PAULO TỸ CARTA HAN: TESSALÔNICA TÁ KE AG MỸ CARTA VE

1 1Paulo tỹ rá vẽ. Isỹ cidade tỹ Tessalônica tá ke ag mỹ rán hã vẽ.
Tessalônica tá ãjag tóg vẽnh mãn tĩ, Topẽ vĩ mẽ jé. Topẽ tũ vỹ tỹ ãjag
nỹtĩ, ẽg jóg mág ti. Jesus Cristo tũ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ gé, ẽg Senhor ti. Sỹ ãjag
mỹ vẽnh rá jẽnẽ vẽ, kỹ Silas vỹ jẽnẽg mũ gé inh mré, Timóteo ke gé. Topẽ
mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag tar han jé, ti tỹ ãjag mỹ vẽnh jykre kusa nĩm jé.

Vẽnh kar tỹ Tessalônica tá ke ag jykre vég tĩ

2Kurã kar ki sóg ãjag to Topẽ mré vĩ tĩ. Ti mỹ sóg: "há ti nĩ, ã tỹ ag krĩn há han
kỹ," he tĩ, kurã kar ki. 3Sỹ ti mré vĩn kỹ sóg ãjag mĩ ẽkrég tĩ. Ãjag tỹ ti ki ge kỹ
nỹtĩn kỹ ãjag tóg nén ũ há kar han mũgtĩ. Ãjag tỹ ti to há nỹtĩn kỹ ãjag tóg rãnhrãj
mág han mũgtĩ. Ãjag tỹ ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo ve sór kỹ ãjag tóg to krónh ke tũ
nĩgtĩ. Tag mĩ sóg ẽkrég tĩ, kurã kar ki, sỹ Topẽ mré vĩn kỹ, ẽg jóg mág mré.

4Inh kanhkã', tỹ ẽg tóg Topẽ fe nỹtĩ, ti tỹ ẽg kuprẽg ja nĩn kỹ. Tag ki kanhró
ẽg tóg nỹtĩ. 5Sỹ ãjag mré nĩn kỹ sóg ãjag mỹ Topẽ vĩ sér tó ja nĩgtĩ. Inh pi(jé) inh
jykre tỹ vẽmén ja nĩgtĩ'. Topẽ jykre hã tỹ sóg vẽmén tĩ, Topẽ kuprĩg tỹ inh krĩn
kỹ. Ti hã vỹ ẽg tar han tĩ. Ki hã tó sóg mũ ãjag mỹ, tag ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ.
Isỹ ãjag mré nĩn kỹ ãjag tóg inh ve ja nĩgtĩ, hã kỹ ãjag tóg inh jykre ki kanhró
nỹtĩ. Sỹ ãjag to há nĩn kỹ, hã kỹ sóg ãjag mỹ tó ja nĩ. 6Inh ri ke han sór ãjag tóg
mũ, ẽg Senhor ri ke ke gé. Sỹ ãjag mỹ nén tó ja ẽn kri fig ãjag tóg tĩ. Kỹ ãjag tóg
to vẽsỹrénh jagy han tĩ, ũri, pã'i ag tỹ ãjag to kóreg nỹtĩn kỹ. Hã ra Topẽ kuprĩg
vỹ tỹ ãjag jagrẽ nĩ, hã kỹ ãjag krĩ tóg kãnhvy' he mũ, ãjag vẽsỹrénh mũ (hã) ra,
ẽprã. 7Hã kỹ vẽnh kar tóg ãjag tỹ nén han mũ mẽg mũ sir, ga tỹ Macedônia tá,
ga tỹ Grécia tá ke gé, ag tỹ ãjag kóm han kãn jé sir, ũ tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ kar
ag ke gé. 8Vẽnh kar vỹ ãjag tỹ nén han mũ mẽgmẽ kãn huri. Topẽ vĩ tó ãjag tóg
mũ, hã kỹ ag tóg ga tỹ Macedônia tá mẽgmẽ, ga tỹ Grécia tá ke gé, ẽmã kar mĩ
hã. Ãjag tỹ Topẽ ki ge mũ mẽgmẽ kãn ag tóg huri. Isỹ ag mỹ tó sór kỹ ag tóg:
"mẽ ẽg huri," he tĩ. 9Kỹ ag tóg inh mỹ kãmén mũ, sỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ tó ja ẽn ti.
"Ã vĩ kri fig ag nẽji mũ, Tessalônica tá ke ag," he ag tóg tĩ inh mỹ, ãjag to. "Topẽ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ki ge kỹ ag nẽji nỹtĩ, vẽnh kãggrá tỹ topẽ tovãnh kỹ, ag tỹ Topẽ vĩ hã han jé sir, ũn rĩr mũ vĩ ti, hã vỹ: Topẽ pẽ, he mũ," he ag tóg tĩ ãjag to. 10"Ti kósin nẽji vỹn kenh ke mũ, kanhkã tá. Ti kãtĩg jãvãnh ag nẽji mũ," he ag tóg tĩ. "Topẽ nẽji ti rĩn mãn, ti ter kar kỹ, Jesus ti. Ẽn nẽji ẽg krenkren han mũ, ẽg tỹ Topẽ jũ vég tũ nĩ jé, Jesus kãtĩg jãvãnh ag nẽji mũ, Tessalônica tá ke ag," he ag tóg tĩ ãjag to.

Paulo tỹ ag mỹ Topẽ vĩ tó há han

2 1Inh kanhkã', inh ve ãjag tóg, isỹ ãjag mré nĩ ja nĩn kã. Isỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ tó kỹ ãjag tóg Topẽ ki rã. Tó há han ja sóg nĩ. 2Cidade tỹ Filipos tá ag tóg inh vóg kónãn ja nĩgtĩ. Tá ag tóg iso é he ja nĩgtĩ. Tá kãkutẽ kỹ sóg ãjag tá jun ja nĩgtĩ. Tag ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ. Ge ra sóg ãjag mỹ tó, Topẽ vĩ sér ti. Ãjag kamẽg ja tũ sóg nĩ, Topẽ tỹ isar han kỹ, sỹ inh jagtar jagy ẽn ve ja ra. 3Sỹ ãjag jyvẽn kỹ sóg ãjag mỹ ki hã tó ja nĩgtĩ, kygnẽ ja tũ inh nĩ. Nén ũ vẽnhmỹ tó ja tũ sóg nĩgtĩ gé. Ãjag tỹ nén ũ to én ja tũ sóg nĩgtĩ gé. 4Topẽ hã ne inh jykre ve kỹ inh mỹ: "ha inh vĩ ti tó," he ja nĩ'. Hã kỹ sóg tó mũ sir. Ẽprã ke ag tỹ iso vĩ há han tũ ra tóg inh mỹ tỹ nén ũ tũ nỹ. Topẽ tỹ iso vĩ há han ke tag hã tóg inh mỹ há nĩ'. Hã jé sóg ti vĩ hã ki króm sór mũ. Ti hã ne ẽg jykre ve kỹ ẽg ki kanhró nĩ', Topẽ ti.

5Hã kỹ sóg ãjag mỹ ón kỹ: "há ãjag tóg nỹtĩ," he ja tũ nĩgtĩ. Tag ve ãjag mỹr. Ãjag tỹ nén ũ to én ja tũ sóg nĩgtĩ gé. Ãjag ki sóg ganho ve sór ja tũ nĩ gé. Topẽ hã ne tag vé'. 6Kỹ ẽprã ke ag tỹ iso vĩ há han tũ ra tóg inh mỹ tỹ nén ũ tũ nỹ mỹr. Ãjag tỹ inh mỹ vĩ há han tũ ra tóg inh mỹ tỹ nén ũ tũ nỹ gé. 7Cristo hã vỹ inh jẽnẽ ja nĩ, hã kỹ tóg, sỹ ãjag mỹ vĩ tar han há tóg tĩ vẽ. Hã ra sóg ke ja tũ nĩ. Komẽr hã sóg vĩ ja nĩgtĩ. Ẽg tỹ ẽg krẽ kãsir mré vĩ ri ke han ja sóg nĩgtĩ. Gĩr mỹnh fi tỹ komẽr hã vĩ ẽn ri ke han ja sóg nĩgtĩ. 8Ãjag to sóg há tãvĩ nĩ, hã kỹ sóg ãjag mỹ Topẽ vĩ sér tó kãn sór ja nĩgtĩ. Kỹ tóg inh mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ gé, sỹ ãjag jagfy ter ke ti.

9Inh kanhkã', inh rãnhrãj to jykrén nĩ. Inh rãnhrãj vỹ inh kutãn tĩ. Kuty ki sóg inh rãnhrãj han tĩ, kurã ki ke gé, isỹ vẽjẽn comprar he jé. Hã kỹ sóg ãjag jẽn ko ja tũ nĩgtĩ. Topẽ vĩ hã tó ja sóg nĩ, ãjag kanhrãn kỹ. Tag to jykrén. 10Isỹ nén han mũ ve kãn ãjag tóg, kỹ Topẽ vỹ inh vég tĩ gé. Topẽ jykre hã han isóg tĩ, vẽnh jykre kuryj ti, nén ũ vẽnhmỹ han vãnh sóg nĩgtĩ. Ãjag rĩnve sóg han, ãjag tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. 11Gĩr panh vỹ ã kósin jyvẽn tĩ, kỹ tóg kejẽn ti jyvẽn tar han tĩ gé. Kỹ tóg kejẽn vĩ há han tĩ gé, ti fỹn kỹ. Ti ri ke han ja sóg mỹr, ãjag mỹ. 12Hã kỹ sóg ãjag fe tar han. Ãjag jyvẽn ja sóg nĩgtĩ, kỹ sóg ãjag jyvẽn tar han ja nĩgtĩ gé kejẽn, kỹ sóg ãjag fe tỹ há' he ja nĩgtĩ gé, sỹ ãjag jyvẽn tar han kar kỹ. Ãjag tỹ Topẽ jykre ki króm jé, hã jé sóg ãjag mỹ ke ja nĩgtĩ. Ti hã ne ãjag kuprẽg', ãjag tỹ ti tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ve jé, ãjag tỹ ti jykre mág ve jé, ti jykre tỹ ẽg kãfór nĩ ẽn ti. 13Ãjag tỹ Topẽ vĩ mẽ kỹ ãjag tóg to: "hej," he ja nĩgtĩ. Ãjag mỹ sóg tó, ti vĩ ti, kỹ tóg ãjag mỹ há ja nĩgtĩ. Tag to sóg Topẽ mỹ: "ã hã ne tóg ag krĩn', kỹ tóg inh mỹ sér tĩ," he tĩ. Kurã kar ki sóg ti mỹ tó tĩ. Isỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ tó kỹ ãjag tóg to: "Topẽ vĩ vẽ," he ja nĩgtĩ. Hã ra tóg ge nĩ. Hã kỹ tóg ãjag jykre kugrynh mũ sir, Topẽ vĩ ti, ãjag tỹ ti vĩ kri fin kỹ.

14Inh kanhkã', ga tỹ Judéia tá ke ag kóm ãjag tóg vẽsỹrénh mũ. Tá ũ ag tóg vẽnh mãn tĩ, Topẽ vĩ mẽ jé, ag tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Kỹ ag mré ke ag tóg ag

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

vóg kónãn tĩ, Israel ag. Ge ti nĩ gé, ãjag mré ke ag tỹ ãjag vóg kónãn ti. Hã kỹ ãjag tóg ag kóm vẽsỹrénh mũ gé. 15Israel pã'i ag vỹ Jesus tén, ẽg Senhor ti. Topẽ vĩ tó tĩ ag kãgtén ag tóg tĩ gé. Kỹ ag tóg ẽg vóg kónãn tĩ gé sir. Hã ki ag tóg Topẽ jũ han tĩ. Ẽprã ke kar ag kato vãsãnsãn ag tóg tĩ. 16Hã kỹ ag tóg inh mỹ: "ker fóg ag mỹ vĩ hẽ'," he tĩ. "Ker kanhgág ag mỹ Topẽ vĩ tó hẽ', ag krenkren tũ nĩ jé," he ag tóg tĩ inh mỹ. Hã ki ag tóg Topẽ vĩ mrynhmranh kãn tĩ. Kỹ ag tóg ti vĩ mranh kãn kỹ nỹtĩ ha. Hã kỹ Topẽ tóg ag to jũ mũ sir. Kỹ tóg ag vóg kónãn kãn ke mũ gé sir, vẽnh kaja jé.

Paulo krĩ kufy

17Inh kanhkã', isỹ ãjag vég tũ nĩn kỹ tóg inh mỹ e tĩ. Hã kỹ sóg fe kaj nĩ. Tãg ti tĩ ver, sỹ ãjag ve ja ti. Hã ra inh pi(jé) ãjag kã jatu' he mũ'. Ãjag ve sór tãvĩ inh nĩ, kỹ sóg ãjag to kãtĩg kren. 18Isỹ ãjag to kãtĩg ke vẽ vẽ, hã ra Satanás vỹ inh kato tẽ. Kar kỹ sóg to jykrén mãn, hã ra Satanás vỹ inh kato tẽ mãn. Hã kỹ sóg ãjag to jun ja tũ nĩ, inh, hã vỹ: Paulo, he mũ. 19Ãjag hã to sóg jykrén mũ, Jesus tỹ ãjag hã ki inh jykre ve jé, ti kãtĩg mãn kỹ, ẽg Senhor ti. Ãjag tỹ ti vĩ ki króm kỹ tóg vég mũ, inh rãnhrãj ti, Jesus ti. Ãjag hã to inh fe tóg mrin ke mũ, ãjag hã ki sóg tỹ ũn mág nĩnh mũ, Jesus mỹ. Hã kỹ sóg ãjag to jykrén tĩ. 20Ãjag hã tugrĩn sóg tỹ ũn mág nĩ, ãjag hã tugrĩn tóg inh mỹ sér tĩ.

3 1Ãjag to jykrén mág sóg tĩ, hã kỹ sóg Timóteo jẽnẽ ja nĩ, ti tỹ ãjag ve jé, ẽg tỹ cidade tỹ Atenas tá nỹtĩn kỹ. Ti mỹ sóg: "ha inh ré kỹ tĩg," he ja nĩ, "sỹ inh pir mỹ tag kã nĩ jé," he ja sóg nĩ. "Ag hỹn ne han mũ'? he sóg mũ, kỹ ag venh tĩg, inh mỹ," he ja sóg nĩ ti mỹ, isỹ ãjag to krĩ kufy ja nĩn kỹ. 2Timóteo vỹ tỹ Jesus mré ke nĩ. Topẽ camarada ri ke tóg nĩ. Cristo kãmén ti tĩgtĩ, inh ri ke. Kỹ tóg ãjag tá jun kỹ ãjag jyvẽn ja nĩ, ãjag fe tỹ há' he ja tóg nĩ, ãjag tỹ Jesus ki rã tovãnh tũg jé. Hã jé sóg ti jẽnẽ ja nĩ. 3"Hẽn ri ke mũn ag hỹn krĩ kufy nỹtĩ, ag jagãgtar mũn kỹ," he ja sóg nĩgtĩ ãjag to. "Ag mré ke ag ne tóg ag vóg kónãn mũ', Topẽ jykre to'," he ja sóg nĩgtĩ. Hã ra sóg ãjag mỹ tó ja nĩ, ẽg jagãgtar ke ti, Topẽ jykre to. 4Isỹ ãjag mré nĩ mũ ẽn kã sóg ãjag mỹ tó, ẽg jagãgtar ke ti, ti tugrĩn. Hã ra tóg ge nĩ. Hã to ãjag tóg jagãgtar tĩ, vẽsỹrénh tĩ sir. 5Hã kỹ sóg Timóteo jẽnẽ, isỹ ãjag to krĩ kufy ja nĩn kỹ. "Ag mỹ Topẽ tovãnh tũ nĩ vỹ?" he ja sóg nĩ. "Ẽg krĩn kónãn tĩ ẽn mỹ ag krĩn tũ nĩ vỹ, Japo ti?" he ja sóg nĩ mỹr. "Ti tỹ ag krĩn kónãn kỹ sóg tagrĩnh mỹ ag mỹ tó ja nĩ mỹr'," he ja sóg nĩ ãjag to. Hã kỹ sóg Timóteo jẽnẽ ja nĩ.

Timóteo tỹ Paulo krĩ kuprãg

6Hã ra tóg sir inh ki jun mãn mũ, Timóteo ti, ãjag ve kar kỹ. Ũri tóg jun. Ãjag kãmén tóg mũ, tó há han tóg mũ, kỹ inh fe tóg mrin ke mũ sir. "Jesus ki ge to tar ag nỹtĩ," he tóg mũ. "Jagnẽ to há ag nỹtĩ, ã mĩ ẽkrég ag tóg tĩ. Ã ve sór ag tóg tĩ. Ã tỹ ag ve sór ri ke han ag tóg tĩ," he tóg mũ inh mỹ, Timóteo ti. 7Kỹ inh krĩ tóg kãnhvy' he mũ sir ãjag to. Inh jagtar mũ ra inh fe tóg há' he mũ sir, ãjag tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. 8Ãjag tỹ ti to tar nỹtĩn kỹ tóg inh mỹ inh rĩr mãn ri ke nĩ, kỹ sóg mrin ke ri ke han mũ sir. 9Topẽ mỹ sóg vĩ há han mũ sir ãjag to. Inh fe vỹ mrin ke mũ, sỹ ãjag tỹ nén han mũ ẽn mẽ kỹ. Hã kỹ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

sóg Topẽ mỹ vĩ há han mũ sir, ãjag tỹ inh fe tỹ mrin ken kỹ. 10Kuty kar ki sóg ti mré vẽmén tĩ, kurã kar ki ke gé. Sỹ ãjag ve sór nĩn kỹ sóg Topẽ mỹ isĩg ke to vĩ tĩ, sỹ ãjag tar han sór kỹ, ãjag tỹ ti ki rã to tar nỹtĩ jé.

11Topẽ tỹ kejẽn inh mỹ: "ha ag venh tĩg," hen kỹ tóg inh mỹ sér tĩnh mũ, ẽg jóg mág tỹ inh mỹ tag tó kỹ, Jesus ti ke gé, ẽg Senhor ti. 12Ẽg Senhor mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag tỹ jagnẽ to há tãvĩ han jé. Jagnẽ to há ãjag nỹtĩ, kỹ sóg ti mỹ to vĩ tĩ, ti tỹ tag to ãjag tar tãvĩ han jé, ãjag tỹ vẽnh kar to há nỹtĩ to tar nỹtĩ jé gé, isỹ ãjag to há nĩ ri ke. 13Kỹ sóg ti mỹ to vĩ tĩ gé, ti tỹ vẽnh jykre há to ãjag tar han jé. Kejẽn ẽg Senhor tỹ Jesus vỹ kãtĩg mãn ke mũ, ã tũ kar ag mré. Ẽg jóg tỹ Topẽ tỹ ũri ãjag tar han kỹ ãjag tóg kurã ẽn kã ti rĩnja tá jãnhkri nỹtĩnh mũ, ãjag tỹ kygnẽ ja tũ nĩn kỹ.

Jesus jykre mĩ ẽg mũnh ke mũ

4 1Inh kanhkã', vãhã sóg ãjag mỹ nén ũ tó sór mũ gé. Ẽg Senhor tỹ Jesus rĩnve sóg ãjag jyvẽn sór mũ. Ãjag mỹ sóg ti jykre tó huri, ãjag tỹ ti japry jagma, ti jamĩn jagma mũ há han jé, ãjag tỹ Topẽ mỹ há nỹtĩ jé. Tag han ãjag tóg mũgtĩ. Gemnĩ. To tar nỹtĩmnĩ. 2Tag kãmén sór isóg mũ ãjag mỹ, ẽg Senhor tỹ Jesus tỹ inh mỹ: "tag tómnĩ," he ja nĩn kỹ. 3Topẽ vỹ ãjag to jykrén, ãjag tỹ ti jykre hã han jé. Kỹ ãjag prũ tũ fag mré nỹ tũg nĩ, ãjag mén tũ ag mré nỹ tũg nĩ gé. 4Ãjag tỹ ãjag prũ fi mré nỹ kỹ fi mré nỹ há han nĩ, Topẽ jykre han jé. Kỹ ẽprã ke ag vỹ ãjag to jykrén kónãn ke tũ nĩ gé. Fi tỹ prũg kónãn tũg nĩ. 5Fi to én kónãn tũg nĩ gé, ãjag prũ fi to. Ũ tỹ Jesus ki rã tũ ag jykre han tũg nĩ. Ũ tỹ Topẽ jykre ki kagtĩg nỹtĩ ag jykre han tũg nĩ, ãjag prũ fi to. Fi tỹ prũg há han nĩ.

6Ãjag régre tỹ nén ũ to én tũg nĩ. Ti tũ vẽ mỹr, kỹ ti tũ ki Topẽ vĩ mranh tũg nĩ. Topẽ hã ne tag to jũ tĩ'. Kỹ ãjag régre tỹ nén ũ vóg tũg nĩ. Ãjag tỹ ti tũ vóg kỹ Topẽ vỹ ãjag vóg ke mũ gé, ti kajãm jé. Tag tó sóg huri ãjag mỹ, tag to sóg ãjag mỹ vĩ tar han huri, hã ra sóg ãjag mỹ tó mãn mũ gé. 7Ẽg tỹ vẽnh kavénh kỹ ẽg tóg Topẽ jykre han tũ nĩgtĩ mỹr. Ti jykre vỹ kuryj nỹ. Ẽg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩ hã jé tóg ẽg kuprẽg. 8Ẽprã ke vĩ pijé', sỹ ãjag mỹ nén tó mũ tag ti'. Topẽ vĩ vẽ mỹr. Ãjag tỹ inh vĩ tag han tũ nĩn kỹ ãjag tóg Topẽ vĩ mranh mũ. Ti hã ne tóg ã kuprĩg tỹ inh jagrẽ han ja nĩ', kỹ tóg tỹ ãjag jagrẽ han ja nĩ gé.

9Nén ũ to ãjag tar nỹtĩ, hã vỹ: jagnẽ to há, he mũ. Hã kỹ sóg tag to ãjag mỹ rán mág han ke tũ nĩ. Topẽ vỹ ãjag kanhrãn, ãjag tỹ jagnẽ jagãgtãn ken ki. Ki hã han ãjag tóg tĩ. 10Ga tỹ Macedônia tá ke kar ag to ãjag há nỹtĩ, Jesus mré ke kar ag to ke gé. To tar nỹtĩmnĩ, to krónh ke tũg nĩ, ãjag tỹ tỹ Jesus mré ke nỹtĩn kỹ. Hã jé sóg ãjag jyvẽn mũ.

11Vãsãn nĩ, ãjag tỹ jatun mỹ nỹtĩ jé, jatun mỹ ãjag rãnhrãj hyn han jé. Ãjag rãnhrãj pẽ ẽn to tar nỹtĩmnĩ, hã jé sóg ãjag jyvẽn ja nĩ. Kỹ sóg to ãjag jyvẽn mãn mũ, ãjag rãnhrãj to. 12Kỹ nén ũ vỹ ãjag mỹ tũ' henh ke tũ pẽ nĩ. Hã ki vẽnh kar tóg ẽg jykre há ki kanhró nỹtĩnh mũ. Ãjag tỹ ãjag rãnhrãj to nén ũ kar ve kỹ tóg há tĩ, ũ tỹ ãjag mỹ nén ũ nĩm tũ nĩ jé, fagrĩnh mỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus mré ke ter kỹ fỹ mág tũg nĩ

13 Inh kanhkã', sỹ nén ũ ki ãjag kanhrãn há tóg tĩ gé, ha mẽ. Ẽg mré ke ũ ag
tóg kãgter kỹ nỹtĩ. Kỹ fỹ mág tũg nĩ ag jé. Jesus ki ge tũ ag ri ke han tũg nĩ. Ag
ter kỹ ag tóg nén ũ há venh ke tũ nĩ. Hã kỹ ag tóg fỹ mág tĩ, Jesus ki ge tũ ag. Hã
ra tóg ẽg mỹ ge tũ nĩ. 14 Jesus vỹ ter ja nĩ, kar kỹ tóg rĩr mãn ja nĩ. Tag ki kanhró
ẽg tóg nỹtĩ. Hã ri ke ti nĩ, Jesus ki ge mũ ag kãgter ti. Topẽ vỹ ẽg han mãn ke
mũ, Jesus tugrĩn, ẽg tỹ ti mré nỹtĩ jé sir. 15 Ẽg Senhor vỹ inh kanhrãn, hã kỹ sóg
tó mũ. Ti jẽnky ki tóg kutẽ, sỹ tónh ke tag ti, ha mẽ. Ver ẽg rĩnrĩr nỹtĩ. Hẽn ri ke
mũn ẽg kãgter kãn ke tũ nĩ, ti kãtĩg ken jo. Kỹ ẽg tóg ti kãtĩg venh mũ sir. Hã ra
ẽg tóg ũn kãgter mũ ag jo mũnh ke tũ nĩ. Ag hã mré ẽg tóg mũnh ke mũ.
16 Ti kãtĩg vỹ ge nĩnh mũ, ha mẽ. Tére jé tóg ke mũ, ẽg Senhor ti, kanhkã
tá. Kỹ vẽnh vĩ tóg mẽ há tĩnh mũ. Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag pã'i mág vỹ prẽr ke
mũ sir. Topẽ tỹ vãkyn jafã vỹ mẽ há tĩnh mũ, trombeta ẽn ti. Kỹ ũn kãgter
mũ ag vỹ rĩnrĩr mãn mũ sir, Jesus mré ke ag. 17 Kar kỹ ẽg tóg ag mré
jãprynh mũ gé, ẽg tỹ ti kãtĩg ke jo ter tũ hã ra. Ag mré ẽg tóg jãprynh mũ,
ũn rĩnrĩr mãn mũ ag mré. Kanhkã góg kãmĩ ẽg tóg jãprynh mũ, kỹ ẽg tóg
ẽg Senhor kato tẽgtẽnh mũ sir, kanhkã krẽm. Hã kỹ ẽg tóg ti mré nỹtĩnh
mũ sir, ẽg Senhor mré, ẽg tỹ kanhkã ra mũn kỹ. Ti ré kỹ ẽg mũ mãn ke tũ
nĩ sir. 18 Tag tómnĩ jagnẽ mỹ, ãjag krĩ tỹ kãnhvy' he jé, ũn kãgter mũ ag to.

Jesus tỹ kãnhmar kãtĩg mãn ke

5 1 Inh kanhkã', ti kãtĩg ke ki kanhró ẽg tóg nỹtĩ, hã ra ẽg tóg ti kurã hã
ki kagtĩg nỹtĩ, ti prỹg ke gé. Tag mẽ ãjag tóg huri, hã kỹ sóg ãjag mỹ
tó mág ke tũ nĩ ha. 2 Vãhãn kãtĩg, ẽg Senhor ti, hã ra tóg tỹ nén ũ péju mé
kãtĩg ri ke nĩnh mũ, ti kãtĩg ti. Ẽg vatánh tá tóg ẽg tũ mãg tĩ, nén ũ péju
mé ti. Kỹ tóg ge nĩnh mũ, ẽg Senhor kãtĩg ti. 3 Ti to há tũ ag vỹ: “jatun mỹ
ẽg nỹtĩ,” henh ke mũ. “Ũ vỹ ẽg vóg ke tũ nĩ,” he jé ag tóg ke mũ. Ag tỹ tag
tó mũ ra tóg vãhã kãtĩ mũ, ẽg Senhor ti. Kỹ ag tóg nũgme ki vár mũ sir. Ag
tỹ to jykrén tũ hã ra ti kãtĩg kỹ ag tóg krenkren ke tũ pẽ nĩ, ha vemnĩ.
4 Inh kanhkã', ãjag hã ne tóg tỹ Jesus mré ke nỹtĩ'. Hã kỹ tóg ãjag ki
kuty tũ nĩ. Kỹ ãjag tóg ki kanhró nỹtĩ, kỹ ti kãtĩg vỹ ãjag mỹ nén ũ péju
mé kãtĩg ri ke tũ nĩ, ãjag tỹ ti ki kanhró nỹtĩn kỹ. 5 Ti krẽ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ,
hã kỹ tóg ãjag ki kurã nĩ, ãjag tỹ ki kanhró nỹtĩn kỹ. Kuty tũ ti nĩ, ẽg ki.
Ti kãtĩg ke ki kanhró ẽg tóg nỹtĩ, hã kỹ tóg ẽg ki kurã nĩ sir.
6 Kỹ ti kãtĩg ke kã jatu ke tũg nĩ. Vẽso jykrén nĩ, ãjag tỹ ti kãtĩg ke to
vẽnh preparar ken jé, ãjag tỹ kã jatu ke tũ nĩ jé. 7 Ũn nũgnũr mũ ag vỹ kuty
kỹ nũgnũr tĩ, kỹ ag tóg ti kãtĩg ke kã jatu nỹtĩ. Kỹ ũn kronkron mũ ag vỹ
kuty kỹ pénmév nỹtĩ, kãgter ag nỹtĩ gé. Kỹ ag tóg vẽso jykrén tũ nỹtĩ. Kuty
tá vẽnh jykrén hã vẽ. 8 Ẽg jé kurã tá vẽnh jykre há ẽn ti han jãvo. Ẽg jé
vẽso jykrén kỹ ti ki rã to krónh ke tũg. Ẽg jé jagnẽ to há to krónh ke tũg gé.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Kỹ ẽg tóg vẽnh génh jafã ag tar ri ke nỹtĩ. Kỹ tóg ẽg mỹ soldado kur ri ke nĩ sir, ti ki rã ti, jagnẽ to há ti ke gé. Soldado tỹ camisa tỹ ferro ri ke ti nĩ, ẽg tỹ ti ki rã kỹ jagnẽ to há to tar nỹtĩn kỹ. To tar nỹtĩn kỹ ẽg krenkren ke mũ, nũgme ki vár ke tũ ẽg nĩ. Tag mĩ ẽkrén nĩ. Kỹ tóg ẽg mỹ soldado tỹ sãpe tỹ ferro ri ke nĩ sir, ẽg tỹ ti ve sór mũ to tar nĩ ti. To tar nỹtĩn kỹ ẽg tóg vẽnh preparar ke kỹ nỹtĩ, vẽnh kãn kỹ ẽg nỹtĩ, ti kãtĩg ke to. 9Topẽ vỹ ẽg kuprẽg, ẽg tỹ ti jũ vég tũ nĩ jé, ẽg krenkren jé, ẽg tỹ nũgme ki vár tũ nĩ jé, Jesus Cristo tugnĩn, ẽg Senhor ti. 10Ti hã ne ẽg jagfy ter ja nĩ', ẽg tỹ ti tugrĩn rĩnrĩr nỹtĩ jé, ti mré nỹtĩ jé sir. Ẽg tỹ ti kãtĩg ke jo kãgter mũ ra ẽg tóg ti mré nỹtĩnh mũ, ti kãtĩg kỹ. Ẽg kãgter tũ ra ẽg tóg ti mré tá nỹtĩnh ke mũ gé, ti kãtĩg kỹ. Jagnẽ ri ke ẽg nỹtĩnh mũ. 11Tag tómnĩ jagnẽ mỹ. Tỹ jagnẽ krĩ tỹ kãnhvy' hemnĩ gé, ũn ter mũ to. Kỹ tỹ jagnẽ jyvẽn nĩ gé, ãjag tar nỹtĩ jé. Tó ãjag tóg mũgtĩ, kỹ tó há han nĩ.

Vẽnh jykre há ti

12Inh kanhkã', nén ũ tó jé sóg ke mũ gé. Ãjag kãmĩ ũ ag tóg tỹ ãjag pã'i nỹtĩ, igreja to, Jesus mré ke ũ ag. Ãjag jyvẽn ag tóg tĩ, ãjag to ag tóg vãsãn tĩ. 13Ẽn ag kamẽg nĩ. Ag mỹ vĩ há han nĩ, ag to há tãvĩ nỹtĩmnĩ, ag tỹ ãjag ki rĩr kỹ. Jagnẽ krĩ rỹg tũg nĩ.

14Inh kanhkã', tag ti tó jé sóg ke mũ gé, ha mẽ. Ũ tỹ vẽnhmỹ mẽ ag jyvẽn tar han nĩ. Ũ tỹ kãnhmar krónh ke tĩ ag mré komẽr vĩmnĩ. Ũn fe krónhkrój ag fe tỹ tar' hemnĩ. Vẽnh kar mỹ komẽr hã vĩmnĩ. 15Ũ tỹ ãjag mỹ nén ũ kóreg han mũ ra ti mỹ nén ũ kóreg han tũg nĩ jãvo, vẽnh kajãm tũg nĩ. Nén ũ há tãvĩ han nĩ jagnẽ mỹ, vẽnh kar mỹ ke gé.

16Kurã kar ki ãjag fe tỹ mrin kemnĩ. 17Kurã kar ki ẽg jóg mág mré vĩmnĩ, ãjag tỹ ti to krónh ke tũ nĩn jé. 18Nén ũ kar to ti mỹ: “inh mỹ tóg há tĩ,” hemnĩ gé. Topẽ jykren hã vẽ. Jesus Cristo nón ẽg tóg ti jykre han ke mũ. Ẽg tỹ nén ũ vég mũ kar to ẽg tóg: “inh mỹ tóg há nĩ,” henh ke mũ, Topẽ mỹ.

19Topẽ kuprĩg tỹ ãjag krĩn sór kỹ ti mỹ: “vó,” he tũg nĩ. 20Kejẽn Topẽ kuprĩg tóg ũ krĩn tĩ, kỹ tóg Topẽ vĩ tó mũ sir. Ẽn to é he tũg nĩ. 21Ũ tỹ ãjag mỹ vĩn kỹ to: “vẽnh vĩ há mỹ'?” hemnĩ. Ti tỹ tỹ ãjag mỹ vẽnh vĩ há nĩn kỹ jẽmẽmnĩ. 22Ti há tũ nĩn kỹ jẽmẽ tũg nĩ, ãjag tỹ nén ũ kóreg han tũg jé. Nén ũ kóreg han sór tũg nĩ.

23Topẽ vỹ ãjag krĩ kuprãg tĩ. Ti mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag tar han jé, ãjag tỹ tỹ ti tũ nỹtĩ to tar nỹtĩ jé. Ti mỹ sóg to vĩ tĩ gé, ti tỹ ãjag tỹ kygnẽ kamẽg jé, ti tỹ ãjag jykre há han jé, ãjag fe ti ke gé, ãjag krĩ ti ke gé. Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo kãtĩg mãn kỹ tóg ẽg jykre tugnỹm ke mũ sir, hã jé tóg ẽg jykre há han sór mũ. 24Ũ tỹ ẽg kuprẽg mũ vỹ ẽg jykre há han sór mũ, hã vỹ: Topẽ, he mũ. Fagrĩnh mỹ vĩ vãnh ti nĩgtĩ.

25Inh kanhkã', iso Topẽ mré vĩmnĩ gé. 26Jagnẽ ki nhun ke ri ke han nĩ, Jesus mré ke kar ki, jagnẽ nĩgé kãgmĩ kỹ. 27Ẽg Senhor rĩnve sóg ãjag mỹ tag tó mũ, ha mẽ. “Jesus ki ge kỹ nỹtĩ kar ag tỹ isỹ nén rán mũ tag mẽ

kãn ke vẽ," he sóg mũ mỹr. Hã kỹ sóg: "ag kar mỹ to kemnĩ," he mũ. 28 Ẽg
Senhor tỹ Jesus Cristo mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag tar han jé.
Hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

PAULO TỸ CARTA HAN: TESSALÔNICA TÁ KE AG MỸ CARTA Ũ

1 1Paulo tỹ rá vẽ. Isỹ cidade tỹ Tessalônica t'a ke ag mỹ rán hã vẽ. Tessalônica tá ãjag tóg Topẽ vĩ mẽ jé vẽnhmãn tĩ. Topẽ tũ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ, ẽg jóg mág ti. Jesus Cristo tũ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ gé, ẽg Senhor ti. Sỹ ãjag mỹ vẽnh rá jẽnẽ vẽ. Kỹ Silas vỹ jẽnẽg mũ gé inh mré, Timóteo ke gé. 2Ẽg jóg tỹ Topẽ mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag tar han jé, ti tỹ ãjag krĩ kuprãg jé gé. Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo mỹ sóg tag to vĩ tĩ gé.

Cristo tỹ ũ tỹ ẽg vóg kónãn mũ ag vóg kónãn ke

3Inh kanhkã', isỹ kurã kar ki ãjag to Topẽ mré vĩ vẽ, ãjag to sóg ti mỹ vĩ há han tĩ. Ãjag jykre tóg inh mỹ sér tĩ. Ãjag hã ne tóg ti vĩ to tar tãvĩ nỹtĩ', kri fi kỹ. Jagnẽ mré ãjag tóg há tãvĩ nỹtĩ gé, ãjag kar ti. Hã kỹ sóg Topẽ mỹ vĩ há han tĩ, ãjag to. 4Hã kỹ sóg Topẽ tũ kar ag mỹ ãjag tó tĩ, ẽg vẽnhmãn kỹ. “Ti vĩ kri fi to ag tar nỹtĩ, ag tỹ ag vóg kónãn mũ ra,” he sóg tĩ ãjag to. “Ag jagãgtar mũ ra ag tóg ti to tar nỹtĩ,” he sóg tĩ. Isỹ tag tó tóg inh mỹ sér tãvĩ tĩ. 5Hã tugrĩn ẽg tóg Topẽ jykre kuryj ki kanhró nỹtĩ, ãjag tỹ ti tovãnh tũ nĩn kỹ. Kỹ ti tỹ nén han mũ vỹ kugryj kar nỹtĩ, ti tỹ nén tó mũ kar ke gé. Jagtar ãjag tóg mũ, hã ra ãjag tóg ti tovãnh tũ nĩgtĩ. Ti tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ve jé ãjag tóg ke mũ, kanhkã tá krỹg he jé ãjag tóg ke mũ, ti tugnĩn, ha vemnĩ. Hã kỹ ãjag tóg sir ti tugrĩn jagtar mũ sir. 6Ha vé, ũ tỹ ãjag jagãgtar han mũ ẽn jagãgtar han jé tóg ke mũ gé, vẽnh kaja jé, Topẽ ti. Hã ki ẽg tóg ti jykre kuryj ki kanhrãn mũ sir. Tag to jykrén. 7Ag jãvo tóg ãjag tar han mũ sir, ãjag jagtar mũ hã ra, kỹ tóg sir ãjag jagãgtar tỹ tũg' he mũ gé sir, ẽg kar mỹ, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo tỹ kanhkã tá kãtĩg kỹ. Kanhkã tãn ag mré tóg kãtĩg ke mũ, kỹ ẽg tóg ti venh mũ sir. 8Tỹ tóg pi gru ve kãtĩg ke mũ. Kỹ tóg ũ tỹ Topẽ ki kanhrãn jãvãnh ag vóg kónãn ke mũ sir, vẽnh kaja jé, ũ tỹ ẽg Senhor tỹ Jesus vĩ sér mranh mũ ẽn ag. 9Ag vóg kónãn jé tóg ke mũ, kỹ ag vẽsỹrénh vỹ tũ' henh ke tũ nĩ. Ẽg Senhor mré ag nỹtĩnh ke tũ nĩ sir. Ti jykre há ẽn venh ke tũ ag nĩ, ti tỹ tỹ pã'i mág pẽ nĩ ẽn ti, ũn mág tãvĩ ẽn.

10Ã kãtĩg kỹ tóg ag vóg ag vóg kónãn ke mũ. Kỹ tóg vãhã ã tũ ag tỹ ũn mág han ke mũ sir. Kỹ vẽnh kar tóg ẽg tugrĩn ti jykre ve kãn ke mũ, ẽg tỹ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Ãjag hã tóg inh vĩ kri fi, sỹ ãjag mỹ ti vĩ tón kỹ. Hã kỹ ãjag tóg kurã ẽn venh ke mũ. 11Hã jé sóg ãjag to Topẽ mré vĩ tĩ, kurã kar ki. Ti mỹ sóg: “ag tar han nĩ,” he tĩ. “Nén ũ há han sór ag tóg mũ, ã ki ge kỹ nỹtĩ ag, ã jykre han sór ag tóg mũ, kỹ ag tar han nĩ, ag tỹ kygnẽg tũ nĩ jé. Ag kuprẽg ã tóg, ag tỹ kurã ẽn ve jé, kỹ ag tar han nĩ, ag tỹ kurã ẽn tá krỹg jé,” he sóg tĩ (mỹr), Topẽ mỹ. 12Ti tỹ ãjag kri tỹ ũn mág nĩ jé, hã jé sóg ti mỹ tó mũ. Ti tỹ ẽg kri tỹ ũn mág nĩn kỹ tóg ẽg tỹ ũn mág han mũ gé. Topẽ tỹ ẽg mỹ ã tỹ nén ũ há nĩm ẽn hã vẽ, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo tỹ ke gé.

Jesus kato tẽ mág mũ ẽn tỹ vẽnh ke

2 1Inh kanhkã', sỹ ãjag jyvẽn há tóg tĩ sir. Kãnhmar ti kãtĩg mũ, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo ti, kỹ ẽg tóg vẽnh mãn mũ, ti tỹ ẽg gé(g) tĩg jé sir. Kỹ ẽg tóg ti mré nỹtĩ. 2Ha ra tóg ver kór gy sĩ tĩ, kuvar gy sĩ ti nĩ ver. Kỹ ũ tỹ ãjag mỹ: “Topẽ kuprĩg tóg inh mỹ: ũri ke vẽ, hé,” he mũ ra kri fi tũg nĩ, ãjag fe tỹ jũrũn ke tũg nĩ. Ũ tỹ ãjag mỹ: “Paulo vỹ inh mỹ tó, kỹ tóg: ũri ke vẽ, hé,” he mũ ra kri nĩm tũg nĩ gé. Ũ tỹ ãjag mỹ vẽnh rá ven mũ ra, to: “Paulo tỹ rá vẽ mỹr,” he mũ ra kri fi tũg nĩ gé. 3Ag jykre tugnỹm ra, ũ tỹ ãjag krĩn kónãn sór mũ ag. Ũri ke tũ vẽ ver, ti kãtĩg ke ti. Ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ ti tovãnh ke mũ ver, ti kãtĩg ke to hã. Ti kato tẽgtẽ jé ag tóg ke mũ ver. Kỹ ũ tóg ver vẽnh ven ke mũ gé, hã vỹ: ũ tỹ Topẽ vĩ mranh tĩ ẽn, he mũ, ũ tỹ nũgme ki kutẽnh ke mũ ẽn ti, he mũ. 4Ti ve pẽ vẽ, Topẽ vĩ mranh mũ ti, hã kỹ Topẽ vỹ nũgme ki ti fón ke mũ. Ẽn vỹ tóg Topẽ kato tẽnh ke mũ ver, vẽnh kãggrá tỹ topẽ kato ke gé. Nén kar to: topẽ, he mũ kar kato tóg tẽnh ke mũ ver. “Topẽ kar kãfór vỹ tỹ inh nĩ,” he jé tóg ke mũ. Kỹ tóg vãhã sir Jerusalem tá Topẽ ĩn krẽm rãnh mũ, Topẽ nĩg ja ẽn tá tóg nĩnh mũ, kỹ tóg vẽso: “tỹ sóg Topẽ nĩ,” henh ke mũ, ón kỹ.

5Isỹ ãjag mré nĩn kỹ sóg ãjag mỹ tag tó ja nĩ. Mĩ ẽkrén nĩ, sỹ ãjag mỹ tó ja ẽn ti. 6Mĩ ẽkrén kỹ ãjag tóg ki kanhró nỹtĩ sir, ũ tỹ ver ti ki rĩr mũ ẽn ki. Ti kỹ ti ki rĩr nĩn kỹ tóg ver vẽnh ven tũ nĩ, ũ tỹ ón kỹ: “tỹ sóg Topẽ nĩ,” he mũ ẽn ti. Ti kurã ki tóg vẽnh ven ke mũ sir vãhã. 7Ũri ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg vẽnh jykre pãno han mũgtĩ, Topẽ vĩ mranh kỹ. Hã ra ag tóg ver vẽnh pigju kỹ han tĩ, kỹ ẽg tóg ve hã han tũ nĩ, ag jykre pãno ti. Kỹ Ũ tỹ ón kỹ: “tỹ sóg Topẽ nĩ,” he mũ ẽn tóg vẽnh ven tũ nĩ gé ver. Ũ tỹ ti ki rĩr nĩ ẽn tóg ver ti ki rĩr mũ, ti vẽnh ven tũ nĩ jé ver.

8Ti tỹ ti ki rĩr tovãnh kỹ tóg vẽnh ven ke mũ sir vãhã, ũn jykre pãno ẽn ti. Hã ra ẽg Senhor tỹ Jesus vỹ ti tén ke mũ, ã jẽnger tỹ. Kỹ tóg ti tỹ tũ' he mũ sir, ã vẽnh ven ti kỹ, Jesus ti. Ã jun kỹ tóg ti tỹ tũ' he mũ. 9Hã ra ũn jykre pãno ẽn vỹ tóg Satanás jykre han mũ, Nén-Kórég tỹ ti krĩn kỹ. Kỹ tóg ón kỹ vẽnh jykre tar hyn han mũ, ẽg tỹ nén han vãnh ẽn (mỹr). Kujá ag jykre ri ke han jé tóg ke mũ. 10Vẽnh kar lograr he jé tóg ke mũ gé. Jykre kuryj nĩ ve tóg nĩnh mũ, hã ra tóg pãno nỹ. Kỹ ũ tỹ nũgme ki vár ke mũ ag vỹ ti vỹ kri fi kãn ke mũ, ag tỹ Topẽ vĩ kri fig tũ nỹtĩn kỹ. Vẽnh vĩ há to ag tóg há tũ nỹtĩ, hã kỹ ag tóg krenkren ke tũ nĩ. Hã kỹ ag tóg ki rom ke mũ sir, nũgmen ki, infernon ki. 11Hã

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

jé Topẽ tóg ag mỹ vẽnh ó jẽnẽnh ke mũ, ón kỹ vẽnh jykre ẽn ti, ag tỹ vẽnh ó ẽn kri fi jé, ag tỹ kri nĩm sór nỹtĩn kỹ. 12Topẽ tỹ ag jykre tugnỹm kỹ tóg nũgme ki ag vãm ke mũ. Vẽnh vĩ há kri fi jãvãnh ag tóg nỹtĩ (mỹr). Vẽnh jykre pãno há to ag tóg hã tãvĩ nỹtĩ (mỹr), hã kỹ tóg ag vãm ke mũ, nũgme ki, Topẽ ti.

Topẽ tỹ ẽg kuprẽg, ẽg krenkren jé

13Jãvo sóg ãjag to Topẽ mré vĩ há han tĩ, kurã kar ki (mỹr). Tỹ ãjag tóg Jesus mré ke nỹtĩ, ẽg Senhor mré ke ag. Kỹ tóg ãjag to há tãvĩ nĩ. Topẽ vỹ ãjag kuprẽg, nén kar há(r) ven ki, ãjag krenkren jé, nũgme to, inferno to. Ã kuprĩg tỹ tóg ãjag tỹ ã tũ han ja nĩ. Ãjag tỹ tag ve jé ãjag tóg ti vĩ kri fig mũ, vẽnh vĩ há ẽn kri. 14Isỹ ãjag mỹ Jesus vĩ tón kỹ Topẽ vỹ ãjag kuprẽg, ãjag tỹ ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo mré tỹ ũn mág nỹtĩ jé.

15Inh kanhkã', tar nỹtĩmnĩ, sỹ ãjag kanhrãn to, ãjag kỹ ti króm jé. Isỹ ãjag mỹ Jesus jykre tó mũ ẽn to tar nỹtĩmnĩ, sỹ ãjag mỹ nén rán mũ tag to ke gé. 16Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo hã vỹ ẽg to há tãvĩ nĩ, ẽg jóg tỹ Topẽ ke gé. Kỹ tóg ẽg krĩ kuprãg mũ sir, ẽg tỹ to krónh ke tũ nĩn jé. Ti hã ne tóg ẽg mỹ ã tỹ nén ũ há ẽn ven ke mũ. Hã ve sór ẽg tóg mũ. 17Ti mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag fe tỹ há' he jé, ti tỹ ãjag tỹ nén ũ há han jé, ãjag tỹ ki hã kãmén jé ke gé.

Topẽ tỹ ẽg jy nĩgãn

3 1Inh kanhkã', vãhã sóg ãjag mỹ nén ũ to vĩ mũ gé. Iso Topẽ mré vĩmnĩ, ẽg Senhor vĩ tỹ vẽnh kar kri rũm ke jé, kãnhmar (mỹr), vẽnh kar tỹ ti vĩ to há nỹtĩ jé ke gé, ti mỹ vĩ há han jé (mỹr), ag tỹ ãjag ri ke nỹtĩ jé. 2Ti mỹ to vĩmnĩ, ti tỹ ijy nĩgãn jé, vẽnh jykre pãno han mũ ag jo, ũn jykre pãno ag jo ke gé. Ũ ag tóg Jesus ki ge jãvãnh nỹtĩ, hã kỹ ag tóg iso kóreg nỹtĩ sir.

3Hã ra ẽg Senhor vỹ ã tỹ nén tó ja ẽn han ke mũ. Ãjag tar han jé tóg ke mũ. Ãjag jy nĩgãn jé tóg ke mũ gé, Japo jo, Nén-Kóreg ẽn jo. 4Ãjag hỹn inh vĩ han ke mũ, kỹ tóg inh mỹ há tĩ. Topẽ vỹ ãjag krĩn ke mũ, ãjag tỹ sỹ ãjag mỹ nén tó mũ ẽn ki króm jé. Ki króm ãjag tóg mũ (mỹr), kỹ ãjag tóg to krónh kenh ke tũ nĩ sir. 5Ẽg Senhor je ãjag krĩn, ãjag tỹ ti to há nỹtĩ jé, ti tỹ ẽg to há ri ke. Ti jé ãjag krĩn, ãjag tar nỹtĩ jé, ãjag jagãgtar hã ra. Cristo vỹ ge ja nĩ gé. Kỹ ti nón gemnĩ.

Ẽg tỹ vẽnh rãnhrãj to tar nỹtĩnh ke

6Inh kanhkã', vãhã sóg ãjag jyvẽn mũ gé sir, ãjag jyvẽn tar han sóg mũ gé. Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo jykre tỹ sóg ãjag mỹ tag tó mũ, ha mẽ: Jesus mré ke ũ ag tóg vẽnhmỹ mẽ han sór nỹtĩ. Inh vĩ mranh sór ag nỹtĩ, sỹ ãjag mỹ nén tó ja ẽn ti. Ẽn mré vĩ mãn tũg nĩ. 7Sỹ ãjag mré nĩn kỹ sóg vẽnhmỹ mẽ han ja tũ nĩ. Tag ve ãjag (mỹr), kỹ ãjag tóg inh kóm han ki kanhrãn ke mũ. 8Fagrĩnh mỹ sóg ãjag mré rãgró ko ja tũ nĩgtĩ (mỹr). Kajãm ja sóg nĩgtĩ (mỹr), sỹ ãjag mré nén ko ja ti. Kuty kar ki sóg rãnhrãj ja nĩgtĩ, kurã kar ki ke gé. Kỹ sóg inh rãnhrãj to ron mág ja nĩgtĩ. Sỹ ãjag tũ kagrãg tũ nĩ jé, hã jé

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

sóg rãnhrãj mág ja nĩgtĩ. Hã ve ãjag mỹr. 9Sỹ ãjag tũ konh ke vẽ vẽ, hã ra sóg ãjag tỹ nén han ke mũ ẽn han sór ja nĩgtĩ ãjag mỹ, ãjag tỹ to ki kanhrãn jé, ãjag tỹ inh kóm han jé sir inh nón. 10Isỹ ver ãjag mré nĩn kỹ sóg ãjag mỹ tag tó ja nĩ gé, ha mẽ: “ũn rãnhrãj vãnh ẽn vỹ ne konh ke tũ nĩ,” he ja sóg nĩgtĩ ãjag mỹ. 11Ãjag kãmĩ ũ ag nẽji tag han vãnh nỹtĩ. Rãnhrãj vãnh ag nẽji nỹtĩ, hã ra ag nẽji vẽnh kar to vĩ vĩ he tĩ. 12Ẽn jyvẽn sór sóg nĩ, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo jykre tỹ. Ag jyvẽn tar han jé sóg ke mũ, ha mẽ: “rãnhrãj ra, jatun mỹ. Ãjag tũ hã ko ra, ãjag rãgró ti. Ũ jẽn ko tũg ra,” he sóg mũ sir ãjag mỹ.

13Inh kanhkã', nén ũ há tãvĩ han kãn sórmnĩ. To krónh ke tũg nĩ. 14Hẽn ri ke mũn ũ tóg isỹ rá tag kri finh ke tũ nĩ. Ẽn jykre vég nĩmnĩ, kỹ ti mré vẽmén tũg nĩ, ti mỹ'ãg jé sir, ti tỹ to jykrén mãn jé. 15Hã ra ti kato vãsãn tũg nĩ, ti to kry nĩ tũg nĩ. Jesus mré ke vẽ mỹr, kỹ ti jyvẽn nĩ, ti tỹ to jykrén mãn jé.

16Ha mẽ, ẽg Senhor mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag krĩ kuprãg jé, ãjag jagtar hã ra. Ti hã ne tóg ẽg krĩ kuprãg tĩ'. Ẽg Senhor jé ãjag mré nĩgtĩ.

17Sỹ vãhã vẽsóg ki ãjag mỹ rán vẽ, ũ tỹ inh vĩ rán ja pãte, inh hã vỹ Paulo nĩ. Isỹ rán mũn hã vẽ. Ge inh nĩgtĩ, isỹ ũ mỹ vẽnh rá jẽnẽn kỹ.

18Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag tar han jé.

Hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

PAULO TỸ CARTA HAN: TIMÓTEO MỸ CARTA VE

1 1Paulo tỹ rá vẽ. Topẽ ne inh kuprẽg ja nĩ', ẽg kren han tĩ ti. Isỹ tỹ Jesus Cristo apóstolo jẽ jé tóg inh fẽg ja nĩ. Ti hã ve sór ẽg tóg mũ, Jesus Cristo ti.
2Isỹ inh kósin tỹ Timóteo mỹ rán hã vẽ. Tỹ ã inh kósin pẽ ri ke nĩ, ã tỹ isugrĩn Topẽ vĩ kri fin kỹ.

Ẽg jóg tỹ Topẽ mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ã tar han jé, ti tỹ ã jagãgtãn jé, ti tỹ ã krĩ kuprã han jé, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo ti ke gé.

Ẽg tỹ vyrmỹ vẽnh vĩ jẽmẽ sór ke tũ

3Isỹ cidade tỹ Éfeso tá kãkutẽ kỹ ga tỹ Macedônia ra tĩg kỹ sóg ã mỹ to vĩ, ã tỹ ver Éfeso tá ke ag ki rĩr jé. Ã mỹ sóg tó, ã tỹ tá nỹtĩ ag jyvẽn jé. Ón kỹ ag tóg Topẽ jykre kãmén sór tĩ. Tag to ag mỹ: "han tũg nĩ," hemnĩ. 4Topẽ jykre tovãnh kỹ ag tóg vyrmỹ nén ũ ũ to jykrén sór mũ, hã vỹ: kanhkã tãn tỹ ó, he mũ, kar ag tóg gufã ag jiji tó sór mũ gé. Ag tỹ nén tó mũ ẽn tó kãn ke tũ ẽg tóg nĩ. Tag to jagnẽ vĩ kafãn mũ vỹ kutẽ tĩ. Ẽg pi(jé) tag tỹ Topẽ jykre han tĩ'. Topẽ jykrén hã vẽ, hã vỹ: vẽnh kar tỹ ti ki rã, he mũ.

5Ẽg tỹ Topẽ jykre han kỹ ẽg tóg jagnẽ to há tãvĩ nỹtĩ, ẽg fe kar tỹ, kỹ ẽg tóg jagnẽ mỹ vẽnh jykre pir han tĩ gé, ti ki rã há han jé ẽg tóg ke mũ gé. 6Tá ke ũ ag tóg vẽnh jykre há tag togvãnh, kỹ ag tóg véké vẽmén mũ nĩ ha. Ag tỹ kygnẽn hã vẽ. 7Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn tĩ ẽn tỹ ag tóg ãjag kanhrãn sór tĩ, ag tỹ ki kagtĩg (hã) ra. Ón kỹ ag tóg tó tĩ, ag tỹ ki kagtĩg nỹtĩn kỹ. Topẽ vĩ kãmén sór ag tóg tĩ, to ag tóg: "tag to ke vẽ," he tĩ, ag tỹ ki kagtĩg nỹtĩn kỹ.

8Ag jãvo ẽg tóg ki kanhró nỹtĩ, Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn tĩ ẽn há nĩ ti. Ẽg tỹ to jykrén há han kỹ ẽg tóg ti há nĩ vég tĩ. 9Topẽ pi(jé) ũ tỹ ti vĩ ki króm mũ ag tugrĩn ẽg jyvẽn ja nĩgtĩ'. Ũ tỹ vẽnh jykre kuryj han vãnh ẽn ag tugnĩn ken hã vẽ, ũ tỹ ti vĩ han sór tũ ag tugrĩn, ũ tỹ Topẽ to é he mũ ag tugrĩn, ũ tỹ ti vĩ mranh mũ ag tugrĩn, ũ tỹ ti ki kanhrãn sór vãnh ag tugnĩn, ũ tỹ vẽnh jykre pãno han mũ ag tugrĩn ke gé. Ũ tỹ ge ag vỹ ãjag panh tén tĩ, ãjag mỹnh tén ag tóg tĩ, jagnẽ kãgtén ag tóg tĩ, 10ãjag prũ tũ fag mré ag tóg nỹ tĩ, ãjag mén tũ ag mré fag tóg nỹ tĩ, jagnẽ ki vỹn ke ag tóg tĩ, jagnẽ vẽne he ag tóg tĩ, jagnẽ mỹ ag tóg ón tĩ, jagnẽ to ag tóg ón tĩ gé, vẽnh jykre pãno kar han ag tóg tĩ, Topẽ tỹ nén ũ to: "kórég ti nĩ," he mũ ẽn han

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

kãn ag tóg tĩ. 11Ũ tỹ tag han mũ tugnĩn tóg ẽg jyvẽn ja nĩ, Topẽ ti, ẽg tỹ han tũg jé. Ti hã vỹ ẽg mỹ vẽnh vĩ sér tó ja nĩgtĩ', ti hã vỹ inh mỹ to: "ha vẽnh kar mỹ tónh tĩg," he ja nĩ'. Topẽ hã ne ã pir mỹ há nĩ'. Jãvo ag tóg ti vĩ tag kato tẽ tĩ.

Topẽ tỹ ẽg jagãgtãn sór

12Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo ne isar han tĩ', hã kỹ sóg ti hã mỹ vĩ há han tĩ. Ti hã ne iso jykrén kỹ inh kuprẽg', sỹ ti rãnhrãj han jé, kỹ tóg vég mũ, sỹ to tar nĩ ti, ti tỹ isar han kỹ. 13Sỹ tá krỹg ke tũ vẽ vẽ, isỹ ti rãnhrãj han jé. Vãsỹ sóg ti mỹ vĩ kónãn ja nĩgtĩ, ti vóg kónãn ja sóg nĩgtĩ, ti to jũ pẽ han ja sóg nĩgtĩ gé. Hã ra sóg ti ki kagtĩg nĩ ja nĩgtĩ, kỹ sóg ti ki rã sór ja tũ nĩgtĩ gé. Hã kỹ tóg inh jagãgtãn, sỹ ti ki rã jé. 14Inh jagãgtãn há tãvĩ han tóg, ẽg Senhor ti, hã kỹ sóg ti ki rã há han, kỹ sóg ti to há tãvĩ nĩ gé, Jesus Cristo to.

15Tag vỹ tỹ vẽnh vĩ há nĩ, ha mẽ, kỹ vẽnh kar tỹ tag to há nỹtĩ ran jé há tĩ vẽ, hã vỹ: Jesus Cristo vỹ ga kri mur, ti tỹ Topẽ vĩ mranh tĩ ag kren han jé, he mũ. Topẽ vĩ mranh tĩ ag kar kóreg kãfór vỹ tỹ inh nĩ. 16Hã kỹ tóg inh jagãgtãn ja nĩ gé. Jesus Cristo tỹ vẽnh kar mỹ ven sór vẽ, ti tỹ Topẽ vĩ mranh tĩ ag jagãgtãn sór mũ ti. Hã kỹ tóg inh jagãgtãn, sỹ ũ tỹ ti vĩ mranh mũ ag kãfór han ja hã ra. Kỹ vẽnh kar tóg inh ve kỹ Topẽ tỹ ag to há ki kanhró nỹtĩnh mũ. Vẽnh kar vỹ ẽg rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ, ẽg tỹ ti ki ge kỹ.

17Topẽ hã ne ã pir mỹ tỹ pã'i mág nĩ'. Ã tỹ nén kar han to tóg nĩ nĩ, kỹ tóg ter ke tũ nĩ gé. Ti vég tũ ẽg tóg nĩgtĩ. Ã pir mỹ tóg tỹ Topẽ nĩ. Kỹ ẽg tóg ti hã mỹ vĩ há han ke mũ, ti to ke gé. Ti mỹ vĩ há han ke tag tóg tũg' henh ke tũ nĩ gé. Amém.

Timóteo rãnhrãj

18Timóteo', inh kósin vỹ tỹ ã nĩ. Sỹ ã mỹ ã rãnhrãj tag nĩm vẽ. Vãsỹ ã tóg mẽ ja nĩ, Topẽ vĩ tó tĩ ag tỹ ã to nén tó ja ti. Kỹ ag vĩ mĩ ẽkré. Soldado tỹ ã rãnhrãj to vãsãn ri ke han kỹ ã jẽ nĩ, Topẽ vĩ tó kỹ. Topẽ vĩ tó tĩ ag vĩ vỹ ã tar han ke mũ, ã tỹ ã rãnhrãj to vãsãn há han jé. 19Ti ki rã to krónh ke tũg nĩ. Ã fe kavénh sór tũg nĩ. Ũ ag tóg ãjag fe kavénh ja nĩgtĩ. Hã ra ag tóg kykũnh sór ja tũ nĩgtĩ, ag fe kavéj ti. Hã kỹ ag tóg ti ki rã kỹ tĩ tovãnh tĩ, kỹ tóg ẽg barco tỹ goj ki pun ke ri ke nĩ. 20Ag kãmĩ ũ vỹ tỹ Himeneu nĩ, Alexandre ti ke gé. Topẽ to é he ag tóg mũ ha ũri, hã kỹ sóg Satanás mỹ ag vin, ti tỹ ag vóg kónãn jé. Satanás tỹ ag vóg kónãn tugrĩn ag hỹn ki kanhrãn ke mũ, ẽg tỹ Topẽ to é henh ke tũ ti.

Igreja krẽm vẽnh jykre

2 1Ã tỹ ã tũ ag jyvẽn kỹ ag mỹ ag tỹ Topẽ mré vẽmén ke hã tómnĩ. Ag mỹ: "Topẽ mré vẽmén e han nĩ," hemnĩ. "Ti mỹ nén ũ kar to vĩmnĩ, vẽnh kar jagfy vĩmnĩ, ti mré, ti mỹ nén ũ kar to: "há ti nĩ," hemnĩ gé," hemnĩ ag mỹ. 2Pã'i mág ag jagfy Topẽ mré vĩmnĩ gé, pã'i kar ag to ke gé. Kỹ ag tóg jatu nỹtĩ. Kỹ ẽg tóg jatun mỹ ag krẽm nỹtĩn kỹ ẽg rãnhrãj nón mũnh ke mũ gé, ẽg tỹ Topẽ to há nỹtĩn kỹ, ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩn kỹ ke gé. 3Topẽ mỹ tóg há nĩ, tag ti, ũ tỹ ẽg kren han tĩ ti mỹ, ti mỹ tóg sér tĩ. 4Ti tỹ tag han sór vẽ, ha mẽ: ẽprã ke ag krenkren

han sór tóg mũ, vẽnh kar tỹ ti tỹ ki hã tó mũ tag mẽ han kãn jé. 5Pir ti nĩ, Topẽ ti. Pir ti nĩ gé, ũ tỹ Topẽ mré ẽg jagfy vĩ mũ ti, hã vỹ: ẽg mré ke tỹ Jesus Cristo, he mũ, ũ tỹ ẽg ri ke mur ja ẽn ti. 6Ti hã ne vẽnh fẽg', ti tỹ vẽnh kar kygjãm jé. Topẽ tỹ ti mỹ kurã nĩm ẽn kã ke ja vẽ. Kỹ vẽnh kar vỹ mẽnh ke mũ, ũ tỹ ve ja ag vĩ ti. 7Hã kỹ tóg inh mỹ: "ha vẽnh kar mỹ tónh tĩg," he ja nĩ. Sỹ tỹ ti apóstolo jẽ jé tóg inh kuprẽg, hã kỹ sóg tó mũ. Ki hã sóg tó mũ. Inh pi(jé) ón mũ'. Fóg ag to tóg inh jẽnẽ, kanhgág ag to ke gé, sỹ ag mỹ vẽnh vĩ há tó jé, ag tỹ Topẽ ki ge jé gé.

8Kỹ tá Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag mỹ tómnĩ, ag kar tỹ igreja krẽm Topẽ mré vẽmén jé. Hã ra tóg há tũ nĩ, ũ tỹ ã jykre pãno tovãnh sór tũ nĩn kỹ, ti tỹ Topẽ mré vẽmén mũ (hã) ra. Ag tỹ Topẽ mré vẽmén kỹ ag tóg ãjag jũ tovãnh ke mũ, ag tỹ ũn kato tẽ mũ ag tovãnh jé ag tóg ke mũ gé. Tag tómnĩ ag mỹ.

9-10Kỹ ũn tỹtá fag vỹ ge nỹtĩnh mũ gé, ãjag tỹ vẽnh mãn kỹ nỹtĩn kỹ. Fag sĩnvĩ han jafã vỹ tỹ fag jykre kuryj nĩ. Fag tũ hã vẽ. Tag han kỹ ẽg tóg vég mũ, fag tỹ Topẽ to há nỹtĩ ti. Kur to mỹ'ãg tĩ ra rãnh ke tũ fag nĩ hã ra. Fag tỹ ãjag kur tỹ vẽsĩ tãvĩ han tĩ to ken hã vẽ, fag gãnh to ke gé. Pi(jé) há nĩ', fag tỹ brinco mág tỹ vẽso vin kỹ, jãnka e tỹ vẽso sa kỹ, kur kaja e tu kỹ, fag tỹ nén kar kaja e génh kỹ tóg há tũ nĩ, fag tỹ tỹ vẽsĩ tãvĩ han kỹ. Fag kur há vỹ há nĩ, kur sĩnvĩ ti.

11Ãjag tỹ vẽnh mãn kỹ nỹtĩn kỹ fag vỹ vĩnh ke tũ nĩ. Mẽ tãvĩ han jé fag tóg ke mũ, fag tỹ tỹ ag krẽm ke nỹtĩn kỹ. 12Fag tỹ ag mỹ vẽnh jykre nĩm kỹ tóg há tũ nĩ. Fi tỹ fi mén krĩn sór nĩn kỹ tóg kóreg nĩ gé. Fag tỹ ẽmẽ kã nỹtĩn kỹ tóg há tĩ. 13Tag to jykrén nĩ, ha mẽ. Topẽ tỹ ũn han vén mũ vỹ tỹ Adão nĩ, kar kỹ Eva fi. Ti tỹ tỹ fi kri ke to ken hã vẽ. 14Kỹ Japo tỹ ũn krĩn kónãn mũ fi vỹ tỹ fi nĩ ja nĩgtĩ. Adão pijé'. Fi hã ne Topẽ vĩ mranh vén', kỹ tóg fi nón mranh ja nĩgtĩ gé, Adão ti. Hã kỹ tóg há tũ nĩ, fag tỹ ag krĩn sór kỹ. 15Hã ra fag krenkren ke mũ gé, fag krẽ mré hã. Kỹ tóg há nĩ, fag tỹ Jesus tovãnh sór tũ nỹtĩn kỹ, fag tỹ ti to há nỹtĩn kỹ, jagnẽ to há ke gé, fag tỹ tỹ ti tũ nỹtĩn kỹ. Fag krĩ há nỹtĩn kỹ tóg há tĩ.

Igreja to pã'i mág

3 1Sỹ ke há vẽ, ha mẽ. Ũ tỹ igreja to tỹ pã'i mág nĩ sór kỹ tóg vẽnh rãnhrãj mág han ke mũ. 2Hã ra igreja to pã'i mág vỹ ge jẽnh mũ, sỹ ã mỹ ti jykre kãmén ke vẽ, ha mẽ. Ũ tỹ kygnẽ tũ vỹ há nĩ, ũ tỹ prũ pir han kỹ nĩ, ũ tỹ nén ũ há to jykrén mũ, ũ tỹ vẽso jykrén mũ, ũ tỹ kór há tá ke ag mỹ: "inh mré nĩnh kãtĩg," he tĩ, ũ tỹ ag kanhrãn há han tĩ, 3ũ tỹ vinho kron (ka) mẽ tũ, ũ tỹ ã fe tỹ gỹm ke vãnh, ũ tỹ vẽnh kar mỹ komẽr hã vĩ tĩ, ũ tỹ vẽnh kar krĩ kuprã nĩ ve sór tĩ, ũ tỹ rico nĩ sór vãnh, 4ũ tỹ ã ĩn krẽm nỹtĩ fag ki rĩr há han tĩ, ũ tỹ ã krẽ jyvẽn há han tĩ, ti krẽ ag tỹ ti kamẽg jé. 5Ũ tỹ ã ĩn krẽm nỹtĩ fag ki rĩr há han tũ nĩ tóg igreja krẽm ke ag ki rĩr há han ke tũ nĩ gé. 6Ũ tỹ Jesus ki rã tãg tóg tỹ pã'i jẽnh ke tũ nĩ ver, ke tũ nĩ mũ ra tóg inh mỹ ti tỹ: "tỹ sóg ũn mág nĩ," henh ha mẽ tĩ, kỹ tóg inh mỹ ti tỹ Japo jykre han ha mẽ tĩ, Japo tỹ ti krĩn kỹ. Kỹ Topẽ tóg ti vóg kónãn ke mũ. 7Vẽnh kar tỹ igreja to pã'i to vĩ há han kỹ tóg há tĩ, ũ tỹ Jesus ki ge tũ ag mré hã. Kỹ tóg mỹ'ãg ke tũ nĩ, ti tỹ kygnẽg tũ nĩn kỹ. Kỹ tóg Japo jykre han mãn sór ke tũ nĩ gé. Hã kỹ ũn há tãvĩ vỹ tỹ pã'i jẽnh mũ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Igreja to pã'i kãsir

8 Kỹ igreja to pã'i kãsir ag vỹ nỹtĩ gé. Ũ tỹ ge ag vỹ vẽnh jykre há han kỹ
nỹtĩnh mũ gé, vẽnh vĩ pir han kỹ nĩ, vinho kron mág tũ, nén ũ to én ke tũ, rico
nỹtĩ sór ke tũ. 9 Topẽ vỹ ẽg mỹ vẽnh vĩ jẽnẽ, ẽg tỹ ti ki rã jé, ẽg tỹ ti vĩ tag to
krónh ke tũ nỹtĩ jé, ẽg tỹ ẽg fe kavénh tũ nĩ jé gé. Ag tỹ ti vĩ tag to tar nỹtĩnh ke
vẽ, igreja to pã'i kãsir ag. 10 Ũ tỹ Jesus ki rã tãg nĩ kỹ tóg ver tỹ pã'i nĩnh ke tũ nĩ,
ẽg tỹ ver ti jykre ven jé. Ti tỹ kygnẽg tũ nĩn kỹ tóg há tĩ, ti tỹ tỹ pã'i nĩnh ke ti.
11 Kỹ ag prũ fag vỹ ge nỹtĩnh mũ gé. Fag tỹ nén ũ há han kãn kỹ tóg há
tĩ. Kỹ tóg há tĩ gé, fag tỹ ũ mỹ vĩ kónãn tũ nĩn kỹ, fag tỹ nén ũ há kar to
jykrén kỹ, fag tỹ fag rãnhrãj ki rĩr há han kỹ.
12 Igreja to pã'i sĩ vỹ prũ pir han kỹ nĩnh mũ gé, kỹ tóg ã krẽ kanhrãn
há han ke mũ gé, kỹ tóg ã ĩn krẽm nỹtĩ fag ki rĩr há han ke mũ gé. 13 Ũ tỹ
ã rãnhrãj tag ki rĩr há han kỹ tóg tỹ ũn mág jẽnh mũ. Jesus Cristo ki rã kỹ
tóg jẽnh mũ, kỹ tóg Topẽ to kanẽ jur mãn ke tũ nĩ, jatun mỹ tóg nĩnh mũ.

Jesus kãme

14 Ã mỹ sóg vẽnh rá tag han mũ, hã ra sóg kãnhmar ã ve sór mũ. 15 Hã ra
sóg hẽn ri ke mũn kãtĩg vãnh han ke mũ, kỹ ã tóg Topẽ jo ĩn krẽm vẽnh jykre
ki kanhró nĩnh mũ. Hã jé sóg ã mỹ rán mũ. Topẽ vỹ rĩr jẽ. Ti tũ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ,
ũ tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ ag. Ẽg hã vỹ vẽnh vĩ há hã tó tĩ, Topẽ vĩ to, vẽnh kar tỹ
mẽ jé. Ĩn nũna tugrĩn ĩn vỹ tar jẽ. Jãvo ẽg tugnĩn vẽnh kar vỹ vẽnh vĩ há ẽn
mẽnh ke mũ. 16 Ha vé, Topẽ tỹ ũri ẽg mỹ nén tó mũ tag vỹ tỹ nén ũ há tãvĩ nĩ.
Vãsỹ ag tóg mẽ ja tũ nĩ, ẽg tỹ ũri mẽg mũ tag ti. Ti jykren hã vẽ, ha mẽ:

Jesus Cristo vỹ ẽg ri ke mur, ga kri, kỹ Topẽ tóg ti tỹ ũn mág han, tá,
ti tỹ jykre kuryj nĩn kỹ.

Kỹ tóg ã tỹ jẽgnẽ jafã ag mỹ ti ven, kỹ ti mré mũ tĩ ag vỹ povo kar mỹ ti tó.

Hã kỹ ga kri mũ ag vỹ ti ki ge mũ, kỹ Topẽ tóg kanhkã tá ti tỹ ũn mág han.

Ẽg tỹ Jesus kãmén hã vẽ.

Ón kỹ Topẽ kãmén tĩ ág

4 1 Ha vé, Topẽ kuprĩg vỹ ẽg mỹ nén ũ jagy tó tĩ, ha mẽ. Jesus kãtĩg mãn ke
tỹ kakó ẽn kã ũ ag nẽji ti tovãnh ke mũ, ag tỹ vẽnh ó hã ki rã jé, Nén-
Kóreg ag jykre ki, Japo tỹ ag kanhrãn mũn ki. 2 Ũ tỹ Japo mré ke ag vỹ un'ón tĩ,
hã ra ag tóg ag vĩ jẽmẽ kỹ Jesus tovãnh ke mũ. Jykre régre han ag tóg tĩ, Japo
mré ke tag ag. Ãjag fe kygvénh ja ag nỹtĩgtĩ, kỹ ag tóg ki kagtĩg nỹtĩ ha, ag tỹ
un'ón mũ ti. "Vẽnh vĩ há vẽ," he ag tóg tĩ, vẽnh ó to. 3 "Prũg tũg ra, mén tũg ra,"
he ag tóg tĩ. "Tag ko tũg ra," he ag tóg tĩ gé, Topẽ tỹ nén han ja to. Ẽg tỹ Cristo
ki ge há han kỹ, ẽg tỹ ti vĩ kri fi kỹ ẽg tóg ti hã mỹ to vĩ há han ke mũ, vẽjẽn to,
kỹ ẽg tóg nén kar konh ke mũ. 4 Topẽ tỹ nén han mũ kar vỹ há nĩ. Kỹ ẽg tỹ ti
mỹ: "há ti nĩ, ã tỹ ẽg mỹ vẽjẽn tag ven mũ ti," hen kỹ ẽg jatun mỹ konh ke mũ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

"Tag konh ke tũ inh nĩ," henh ke tũ ẽg tóg nĩ. 5Topẽ vĩ vỹ nén kar jãnhkri han tĩ, kỹ ẽg tóg to Topẽ mré vẽmén tĩ gé, kỹ ẽg tóg jatun mỹ konh ke mũ.

Ẽg mré ke kar ag kanhrãn nĩ

6Tag kar tómnĩ, ẽg mré ke kar ag mỹ. Ag mỹ kãmén kỹ ã tóg Jesus Cristo rãnhrãj han há han mũ. Topẽ vĩ vỹ ã mỹ tỹ vẽjẽn ri ke nĩnh mũ, kỹ ã tóg tỹ tar jẽ, ã tỹ ti jykre mĩ tĩn kỹ. Ki kanhró ã tóg nĩ, Topẽ jykre ti, ẽg tỹ ti ki rã kỹ nỹtĩ ti. 7Ũ tóg vyrmỹ nén ũ to jykrén sór tĩ, tỹ vẽnh ó han kỹ, Topẽ vĩ ki rán kỹ nĩ tũ ẽn. Tag jẽmẽ sór tũg nĩ. Vẽnh jykre kuryj hã mĩ tĩg nĩ, tag hã to tar nĩmnĩ. 8Kejẽn ẽg tóg vãkrég tĩ. Ẽg tỹ vãkre to tar nỹtĩn kỹ tóg há sĩ nĩ. Ẽg tỹ jãvo vẽnh jykre kuryj kar to tar nỹtĩ tag vỹ há tãvĩ nĩ sir. Tag to ẽg tóg tag mĩ mũ há han tĩ, kar ẽg tóg tá mũ há han ke mũ gé. 9Tag vỹ tỹ vẽnh vĩ há nĩ, vẽnh jykre kuryj ti. Vẽnh jykre kuryj tỹ vẽnh kar mỹ há nĩ ra tóg há tĩ vẽ. 10Vẽnh jykre kuryj ve jé sóg rãnhrãj mũ, tag ve jé sóg vãsãn mũ. Topẽ hã ki ẽg tóg nén ũ kar vég tĩ, hã kỹ sóg ti hã to vãsãn mũ. Rĩr ti nĩ, ẽg jóg tỹ Topẽ ti. Ti hã ne ẽg kren han tĩ', vẽnh kar ag, ũ tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ ag.

11Tag kãmén nĩ, tag to vẽnh kar mỹ: "tag han ra," hemnĩ. 12Kyrũ ã tóg jẽ. Ũ jé ã to é he tũg, ã kyrũ jẽn kỹ. Nén kar há ẽn han nĩ, ag tỹ ve jé, ag tỹ ã kóm han sór jé, ã vĩ ri ke ẽn ti, ã tỹ nén han mũ ri ke, ã tỹ vẽnh kar to há nĩ ri ke, ã tỹ Jesus ki rã kỹ jẽ ri ke, ã tỹ nén ũ jãnhkri han ja ri ke ke gé. 13Inh kãtĩg ke to hã ã tỹ nén han tĩ ẽn han tĩmnĩ ver. Ag mỹ Topẽ vĩ rán to kemnĩ, ag jyvẽn nĩ, ag kanhrãn nĩ gé. 14Ẽg jyvẽn tĩ ag ne ã mỹ tó', Topẽ tỹ nén to ã tar han ke ti, Topẽ kuprĩg tỹ ag krĩn kỹ, igreja to pã'i ag tỹ ãjag nĩgé tỹ ã kri fi ja ẽn kã. 15Ag tỹ ã mỹ nén tó ja ẽn tovãnh tũg nĩ. To jykrén nĩ, to tar nĩmnĩ, vẽnh kar tỹ ã tỹ to tar nĩ ẽn ve jé. 16Vẽso jykrén nĩ, kỹ ã tỹ Topẽ vĩ tỹ ag kanhrãn ke ẽn to jykrén nĩ gé, ã tỹ kygnẽ tũg jé. Tag to tar nĩmnĩ. Ã tỹ tag han kỹ ã kren ke mũ, kỹ ũ tỹ ã vĩ mẽg mũ ag vỹ krenkren ke mũ gé.

5 1Ũn si há ag mỹ vĩ tar han tũg nĩ. Komẽr hã ag jyvẽn nĩ, ẽg tỹ ũ tỹ ẽg han mũ ẽn mré vĩ ri ke han nĩ, ã tỹ ũn si há ag mré vẽmén kỹ. Ã tỹ kyrũ ag jyvẽn kỹ ẽg tỹ ẽg jãvy ag jyvẽn ri ke han nĩ. 2Ã tỹ ũn si há fag jyvẽn kỹ ẽg tỹ ẽg mỹnh fi jyvẽn ri ke han nĩ. Ã tỹ tátãg fag jyvẽn kỹ ẽg tỹ ẽg ve fi jyvẽn ri ke han nĩ. Ã tỹ fag jyvẽn kỹ vẽnh ki rĩrmnĩ, ã tỹ fag to én tũ nĩ jé.

Ũ tỹ hẽ nỹ ũn mén ter ja fag ki rĩr ke mũ

3Ũ fag mén vỹ ter, hã ra tóg tũ tĩ, ũ tỹ fag ki rĩr ke ti. Ẽn fag ki rĩrmnĩ. 4Ũn mén ter ja ũ fag krẽ vỹ nỹtĩ, fag krẽ'krẽ mré hã. Kỹ fag krẽ hã vỹ fag ki rĩr ke mũ'. Ag tỹ ãjag mré ke fag jagãgtãn kỹ tóg há tĩ, ũ tỹ ag han mũ fag. Ag tỹ gĩr nỹtĩ kã fag tóg ag jẽ'ỹn ja nĩgtĩ, kỹ ag tóg vẽnh kaja jé fag jẽ'ỹn mũ ha. Topẽ jykren hã vẽ, tag vỹ ti mỹ há nĩ. 5Hã ra ũn mén ter ja ũ fag vỹ krẽ tũ nỹtĩ, kỹ ũ tỹ fag jẽ'ỹn ke tóg tũ tĩ gé. Kỹ Jesus ki ge mũ kar ag vỹ fag jẽ'ỹn ke mũ, fag tỹ Topẽ hã ki nén ũ kar ve sór kỹ, ti mré vẽmén kỹ, ti hã mỹ nén ũ kar to vĩ kỹ. Fag tỹ tag to krónh kenh ke tũ vẽ, kurã mré hã, kuty mré

hã ke gé. 6Fag tỹ hã ra ag to kanhir sór kỹ fag tóg vẽnh jykre pãno han mũ, kỹ fag tóg mũ kónãn ke mũ. 7Tag tómnĩ, fag mỹ, fag tỹ tỹ prãnh ke tũ nĩ jé.

8Ã rãnhrãj jafã tá ke ag kãmĩ ũ tóg kejẽn ã mré ke fag ki rĩr tũ nĩ, ã ĩn krẽm nỹtĩ fag. Ẽn vỹ Jesus ki rã tovãnh ja nĩ, ti tỹ fag ki rĩr ja tũ tugrĩn. Kóreg tãvĩ ti nĩ, tag ti. Ũ tỹ Jesus ki rã ja tũ kóreg kãfór ti nĩ.

Ũ tỹ hẽ fag tỹ igreja ki rĩr ke

9Tá ũn mén ter ja fag vỹ ãjag jiji ránrán sór mũ, fag tỹ igreja ki rĩr jé. Ũn si há fag jiji rán nĩ, ũ tỹ 60 anos kãfór nỹtĩ fag, ũn mén pir han kỹ nỹtĩ ja fag. 10Vẽnh kar tỹ fi jykre há ki kanhró nỹtĩn kỹ fi jyjy rán nĩ, fi tỹ fi krẽ ki rĩr há han ja nĩn kỹ, fi tỹ kór há tá ke fag mỹ: “inh mré nĩnh kãtĩg,” he ja nĩn kỹ, fi tỹ ã ĩn krẽm Topẽ tũ ag ki rĩr há han ja nĩn kỹ, fi tỹ vẽnh kar jagãgtãn ja nĩn kỹ, ũn vẽsỹrénh mũ ag, fi tỹ nén ũ há kar to tar ja nĩn kỹ. Ũ tỹ ge fi jiji rán nĩ.

11Ũn mén ter ja ũ fag vỹ si há tũ nỹtĩ ver, kỹ fag jyjy rán tũg nĩ. Fag tỹ ũ to én kỹ fag tóg Cristo tovãnh kỹ mén sór mũ. 12Kỹ tóg vẽnhmỹ tĩnh mũ, fag tỹ fag jiji rán ja nĩn kỹ, hã vỹ: “mén mãn ke tũ inh nĩ ha, sỹ Cristo tũ hã ki rĩr jé,” he mũ. Fag mén sór kỹ fag tóg fag vĩ tag mranh mũ sir. 13Kỹ fag tóg rãnhrãj tũ nỹtĩn kỹ fag tóg ĩn kar mĩ pasa he sór mũ, ha vemnĩ, kỹ fag tóg fagrĩnh mỹ vẽmén ke mũ gé sir. Vẽnh kar tỹ nén han mũ tỹ fag tóg vẽmén sór mũ, ha vemnĩ. Nén tó vãnh tó jé fag tóg ke mũ gé. Kỹ tóg há tũ nĩnh mũ. 14Hã kỹ tóg há tĩnh mũ, fag mén mãn kỹ, ũn mén ter ja tỹ gĩr fag. Fag tỹ krẽ ve kỹ tóg há tĩ. Fag tỹ fag ĩn ki rĩr há han kỹ tóg há tĩ gé. Kỹ ũ tỹ ẽg mỹ fag to vĩ sór mũ ra tóg ag mỹ vẽnhmỹ tĩnh mũ, ha vemnĩ. 15Ha vé, ũ fag vỹ Cristo tovãnh huri, ũn mén ter ja tỹ gĩr ũ fag, kỹ fag tóg Satanás jykre han mũ sir. Kỹ tóg kóreg nĩ.

16Tá ke fag kãmĩ ũ ĩn krẽm ũn mén ter ja ũ fag vỹ nỹtĩ. Fag hã vỹ fag jẽ'ỹn ke mũ. Fag tỹ fag mỹ: “Jesus ki ge mũ ag tỹ ã jẽ'ỹn kỹ tóg inh mỹ há tĩnh mũ vẽ,” henh ke tũ vẽ. Ke tũ nĩ mũ ra Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag vỹ ũ tỹ hẽn ri ke fag ki rĩr ke mũ, kỹ fag jẽn vỹ fag kã kyn kenh mũ, fag tỹ e nỹtĩn kỹ. Jesus ki ge mũ ag vỹ ũn mén ter ja tỹ ge hã ki rĩr ke mũ, hã vỹ: ũn kanhkã tũ, ũn krẽ tũ, he mũ.

Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag tỹ igreja to pã'i ag jẽ'ỹn ke

17Tá ke ag kãmĩ ũ tóg tỹ pã'i nỹtĩ, igreja to. Ag tỹ ag rãnhrãj ki rĩr há han kỹ ag tóg ẽg mỹ tỹ ũn mág tãvĩ nỹtĩ. Igreja to pã'i ag kãmĩ ũ tóg igreja ki ké ag kanhrãn tĩ, Topẽ vĩ tỹ, kỹ ag tóg to krónh ke tũ nĩgtĩ. Tag ag vỹ tỹ ẽg mỹ ũn mág tãvĩ nỹtĩ. Ag tỹ igreja krẽm ũn kanhrãn tĩ ag jé ag mỹ kajãm mág, ũ tỹ ag kanhrãn tĩ ag mỹ. 18Tag vỹ rán kỹ nĩ, ag to, ha mẽ: “monh tỹ ẽkré jãnkre ki rãnhrãj kỹ ti jẽnky tógfĩn tũg nĩ, ti jẽn kamẽg tũg nĩ,” he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ rán ki. Kỹ tag vỹ rán kỹ nĩ gé: “ũn rãnhrãj mũ ẽn tóg ti kaja venh ke mũ, ã rãnhrãj kaja ti,” he ja tóg nĩ gé, Topẽ vĩ rá ki. Ti tỹ ẽg tỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag mỹ kajãm to ken hã vẽ, ẽg tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩn kỹ.

19Ũ tóg kejẽn ã mỹ igreja to pã'i jykre kóreg tó sór mũ. Ũn régre ag tỹ ti jykre kóreg ve ja nĩn kỹ ã mỹ tó kỹ ag vĩ jẽmẽmnĩ, ke tũ nĩn kỹ ũn

tãgtũ ag vĩ ti. Ũn pir vĩ jẽmẽ sór tũg nĩ. 20Pã'i ũ tỹ kygnẽ kỹ vẽnh kar rĩnve ti jyvẽn nĩ, vẽnh kar tỹ ti mré ẽg tỹ kygnẽg tĩ ẽn kamẽg jé.

21Tag han ra, ha mẽ. Ker han tũg hẽ'. Topẽ vỹ ã tỹ nén han mũ vég tĩ, Jesus Cristo ti ke gé, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag ke gé, Topẽ tỹ ũn kuprẽg ja ag. Ti hỹn ã mỹ jagy nỹ, sỹ ã mỹ tó mũ tag. Hã ra vẽnh kar mỹ vẽnh jykre pir han nĩ. Ũ to: "ti tỹ iso há nĩn kỹ sóg ti mỹ vĩ tar han sór tũ nĩ, ti tỹ kygnẽ ja ra," he sór tũg nĩ. Ge ra ti jyvẽn tar han nĩ. 22Kỹ kãnhmar ũ kri ã nĩgé fi sór tũg nĩ gé. Ti tỹ ã tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn tovãnh kãn ja tũ nĩn kỹ ã tóg ti mré mranh mũ, ã tỹ ge ra ti kri ã nĩgé fi kỹ, ti vĩ mranh tỹ ver ti kãkã nĩn kỹ. Kỹ vẽso jykrén nĩ gé, ã jãnhkri kar jẽ jé.

23Goj tãvĩ kron sór tũg nĩ. Sĩn kỹ vinho kron nĩ. Vẽnh kagta vẽ ã mỹ, ã kaga nĩn kỹ, ã tỹ fe kóreg (ka)mẽ nĩn kỹ.

24Ũ ag tóg Topẽ vĩ mranh pẽ han tĩ, kỹ vẽnh kar tóg ag vég tĩ. Topẽ vỹ ag vóg kónãn ke mũ, ag tỹ ti vĩ mranh pẽ han to. Ũ ag tóg vẽnh péju kỹ mranh tĩ. Ag tỹ Topẽ vĩ mranh mũ ẽn vỹ vẽnh ven ke mũ gé kejẽn, ha vemnĩ. 25Ge ti nĩ gé, vẽnh jykre há mré. Vẽnh kar vỹ vég mũ, ũ tỹ vẽnh jykre há han mũ ti. Kejẽn ũ tóg nén ũ há han tĩ, hã ra tóg vẽnh péju kỹ han tĩ. Vẽnh ven jé tóg ke mũ gé, ti tỹ han mũ tag ti.

Patrão camarada jykre

6 1Tá ke ag kãmĩ ũ tóg tỹ patrão camarada nỹtĩ. Kỹ ũ ag patrão vỹ Cristo ki kagtĩg nĩ. Ti camarada ag mỹ kemnĩ, ag tỹ ãjag patrão kamẽg jé, ag tỹ ag patrão tũ ki rĩr há han jé. Kỹ ũ tóg ẽg to vĩnh ke tũ nĩ, Topẽ to, ti vĩ to, ag tỹ vẽnh jykre há han kỹ. 2Ũ ag patrão vỹ Cristo ki rã ja nĩ. Ti camarada ag mỹ kemnĩ, ag tỹ ti to é he tũg jé. "Inh mré ke vỹ tỹ ti nĩ, inh patrão ti, ti tỹ Cristo ki rã kỹ. Kỹ inh hỹn ti vĩ han ke tũ nĩ," he tũg nĩ. Ti tỹ ẽg mré Jesus ki rã kỹ Jesus vỹ ti to há nĩ. Kỹ tóg ũn vẽsỹrénh mũ ag jagãgtãn tĩ, ag patrão ti. Kỹ tóg há tĩ, ti camarada ag tỹ ti tũ ki rĩr há tãvĩ han kỹ. Tag tómnĩ, vẽnh kar mỹ. Tag tỹ ag jyvẽn nĩ.

Ón kỹ Topẽ kãmén tĩ ag

3Ũ ag tóg vyrmỹ jykrén kỹ nén ũ tó sór tĩ. Topẽ vĩ rán kỹ nĩ ẽn tó sór tũ ag nĩgtĩ. Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo tỹ nén tó mũ ẽn tovãnh kỹ ag nỹtĩ ha, vẽnh vĩ há ẽn, Topẽ jykre ẽn. 4"Ũn mág vỹ tỹ ẽg nỹtĩ," he ag tóg tĩ. Hã ra ag tóg jykre tũ nỹtĩ. "Topẽ hỹn tóg tag tó sór mũ, ti tỹ ẽn tó kỹ," he ag tóg tĩ, ón kỹ, ag tỹ ũ tỹ ag mỹ vẽnh vĩ há tó mũ ag kato tẽ sór kỹ. Kaga ag nỹtĩ, krĩ vẽnhmỹ ag nỹtĩ, hã kỹ ag tóg fagrĩnh mỹ vĩ mũgtĩ. Ag vĩ tugnĩn jagnẽ tũ ki vẽ'ĩ vỹ kutẽ tĩ, jagnẽ to jũ ke gé, jagnẽ to vĩ kónãn, jagnẽ to jykrén kónãn, 5jagnẽ to féfén ke gé. Krĩ tũ nĩ ve ag nỹtĩ. Vẽnh vĩ há ki kagtĩg ag nỹtĩ. Kỹ ag tóg ón kỹ Topẽ kãmén to ricon sór nỹtĩ. 6Hỹ, Topẽ to ẽg rico nỹtĩnh mũ, ẽg tỹ ẽprã ricon sór tũ nỹtĩn kỹ. 7Ha vé, ẽg mur kỹ ẽg tóg tỹ nén ũ tũ mur, kỹ ẽg ter ken kỹ ẽg tóg nén kar tovãnh kỹ tĩg mũ gé. 8Kỹ tóg há tĩ, ẽg tỹ ũri vẽjẽn mré ẽg kur ven kỹ, tag tãvĩn. 9Ẽg tỹ rico nỹtĩ sór kỹ tóg inh mỹ ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh ha mẽ tĩ. Kãnhmar ẽg tóg nén ũ to én', nén ũ to én' he tĩ,

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

kỹ tag tóg inh mỹ ẽg kókén ha mẽ tĩ. Kỹ ẽg tag to nũgme ki vár ke mũ. Pi(jé) há nĩ'.
10 Ẽg tỹ jãnkamy mág to én kỹ ẽg tóg nén ũ kóreg kar han sór tĩ. Ka jãre kóreg ri ke
ti nĩ, ẽg tỹ jãnkamy mág ve sór mũ ti. Vẽnh jykre kóreg vẽ. Tag to ũ ag tóg Jesus ki
rã tovãnh huri, kỹ ag tóg vẽsỹrénh mũ ha, ag tỹ jãnkamy mág to há nỹtĩ tugnĩn.

Ã rãnhrãj ki rĩr há han nĩ

11 Ag jãvo ã hã vỹ tỹ Topẽ tũ nĩ. Kỹ vẽnh jykre kóreg tag tovãnh kãn. Ã
tỹ nén han ken hã vẽ, hã vỹ: vẽnh jykre kuryj, he mũ, Topẽ kamẽg mũ,
he mũ, ti ki rã kỹ tĩ, he mũ, vẽnh kar to há nĩ, he mũ, vẽnh kar to fen
nĩ, he mũ, komẽr hã vĩ, he mũ gé. 12 Ẽg tỹ ti ki rã kỹ ẽg tóg ti jykre to
vãsãnsãn ke mũ, ẽg tỹ ka kunũnh sór kỹ to vãsãn ri ke. To tar nĩmnĩ, ã tỹ
ẽg rĩr krỹg ja tũ ve jé. Tag hã to tóg ã jé prẽr, Topẽ ti. Kỹ ã tóg vẽnh kar
mỹ tó ja nĩ gé, kurã ẽn kã. Ũn e ag vỹ ã vĩ ẽn mẽgmẽ. Kỹ to tar nĩmnĩ.
13 Sỹ ã jyvẽn sór vẽ, kỹ Topẽ vỹ mẽnh mũ. Ti hã ne nén kar rĩnrĩr han tĩ',
Topẽ ti. Kỹ Jesus Cristo vỹ inh vĩ mẽnh mũ gé. Ti hã ne vẽnh kãmén há han',
pã'i tỹ Pôncio Pilatos ẽn mỹ. 14 Sỹ tag tó sór vẽ, ã mỹ, ha mẽ: ã rãnhrãj ki rĩr
há han nĩ. To krónh ke tũg nĩ, to kygnẽ sór tũg nĩ gé. Tag han kỹ ẽg Senhor tỹ
Jesus Cristo tỹ vỹn ke ẽn jãvãnh nĩ. 15 Ti kurã ki Topẽ vỹ ti mỹ: "ha tĩg," henh
ke mũ. Topẽ vỹ ã pir mỹ tỹ nén ũ kar kri ke nĩ. Kỹ ẽg tóg ti hã mỹ vĩ há han ke
mũ. Pã'i kar kri tóg tỹ pã'i nĩ. Ũn mág kar kri tóg tỹ ũn mág nĩ. 16 Ti hã ne ã pir
mỹ ter ke tũ nĩ'. Ti hã ne jẽngrẽ kãkã nĩ nĩ', tá ẽg jun ke tũ nĩ. Ẽprã ke ũ vỹ ti
ve ja tũ nĩ gé, kỹ ẽg tóg ti venh ke tũ nĩ gé, ẽg tỹ tỹ ẽprã ke nỹtĩn kỹ. Ti hã ne tỹ
ũn mág nĩ'. Ti hã ne tar nĩ'. Tũg' he jãvãnh ti nĩ, ti tỹ tỹ ũn mág nĩ ti. Amém.

Ẽprã ũn rico ag

17 Ẽprã ũn rico ag mỹ tómnĩ, ag tỹ vẽso: "tỹ inh ũn rico mág nĩ," he tũ nĩ
jé. Kỹ tóg há tũ nĩ gé, ag tỹ: "isỹ nén ũ kar tỹ tũ nĩn kỹ isóg nén ũ jagy venh
ke tũ nĩ," hen kỹ. Ag rico vỹ kãnhmar tũg' henh mũ. Ag jé Topẽ hã ki nén ũ
kar ve sór. Ti hã vỹ ẽg mỹ nén ũ kar nĩm tĩ, ẽg fe tỹ mrin ken jé. 18 Ũn rico
ag jé vẽnh jykre kuryj han, ag jé ãjag tũ tỹ vẽnh kãpãm, ag jé ũn jagãgtar
ag jagãgtãn to krónh ke tũg. 19 Ag tỹ nén ũ há kar han kỹ ag tóg kanhkã tá
rico nỹtĩnh mũ, kanhkã tá ag tóg vin han ke mũ, ãjag tũ ti. Kỹ ag tóg ẽg rĩr
krỹg ja tũ venh ke mũ gé. Ã tỹ ẽprã ũn rico ag mỹ tónh ken hã vẽ.
20 Timóteo', ã tỹ Topẽ vĩ mẽ ja ẽn kã jatu tũg nĩ, ki króm nĩ, to jykrén kỹ. Ũ
ag tóg fagrĩnh mỹ vẽmén mág han sór tĩ, ón kỹ vĩ (ka)mẽ han kỹ. Ón kỹ ag
tóg: "vẽnh vĩ há vỹ jagnẽ kato tẽ tĩ," he tĩ, kỹ ag tóg Topẽ vĩ tỹ jagnẽ kato tẽ
ẽn tó sór tĩ. Hã ra ag tóg fagrĩnh mỹ vĩ tĩ. Ag vĩ mẽ sór tũg nĩ. 21 "Ki kanhró
ẽg nỹtĩ," he ag tóg tĩ, hã ra ag tóg Topẽ ki rã tovãnh huri. Kóreg ag nỹtĩ.

Topẽ mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag tỹ ã to tar han jé.

Hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

PAULO TỸ CARTA HAN: TIMÓTEO MỸ CARTA Ũ

1 1 Paulo tỹ rá vẽ. Topẽ ne inh fẽg', isỹ tỹ Jesus Cristo apóstolo jẽ jé.
Inh mỹ tóg tó, isỹ vẽnh kar mỹ ẽg tỹ Jesus Cristo tugrĩn rĩnrĩr nỹtĩnh
ke tag tó jé. Topẽ tỹ ẽg mỹ nén han sór mũn hã vẽ.
2 Isỹ inh kósin tỹ Timóteo mỹ rán hã vẽ, isỹ ũ to há tãvĩ nĩ ẽn mỹ. Ẽg
jóg tỹ Topẽ mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ã tar han jé, ti tỹ ã jagãgtãn jé, ti tỹ ã krĩ
kuprãg jé ke gé. Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo mỹ sóg tag to vĩ tĩ gé.

Paulo tỹ Topẽ mỹ vĩ há han

3 Topẽ mỹ sóg vĩ há han tĩ. Ti hã mỹ sóg rãnhrãj tĩ, inh jóg'jóg ve ag ri
kén. To kygnẽ sór vãnh inh nĩgtĩ.
Ã tó sóg tĩ, sỹ Topẽ mré vẽmén kỹ. To krónh ke tũ inh nĩgtĩ, kurã kar ki, kuty
ki ke gé. 4 Isĩg kỹ ã tóg fỹ ja nĩ. Hã mĩ sóg ẽkrég tĩ, hã kỹ sóg ã ve sór tãvĩ nĩ, inh
fe tỹ mrin ke jé. 5 Jesus ki rã há han ã tóg nĩ, ã fe kar tỹ, ã vóvó tỹ Lóide fi ri ke,
ã mỹnh tỹ Eunice fi ri ke. Fag ri ke han kỹ ã tóg ti ki rã gé, ki kanhró sóg nĩ.
6 Hã kỹ sóg ã jyvẽn sór mũ. Topẽ vỹ ã mỹ vẽnh rãnhrãj nĩm, isỹ inh nĩgé
tỹ ã kri fi ja nĩn kỹ. Ẽn to tar nĩmnĩ. 7 Topẽ vỹ ẽg mỹ ã kuprĩg jẽnẽ, ẽg kanẽ
jur tũ nĩ jé, ẽg tar nỹtĩ jé, ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩ jé, ẽg tỹ vẽso jykrén jé.
8 Hã kỹ ẽg Senhor to mỹ'ãg tũg nĩ. Ti kãmén nĩ, kỹ inh kãmén nĩ gé, isỹ ti tugnĩn
se kỹ jẽ tag ti. Kỹ ã tỹ ti tugrĩn vẽsỹrénh ke tag kamẽg tũg nĩ gé inh mré. Topẽ vĩ to
ẽg vẽsỹrénh tĩ, hã ra Topẽ tóg to ẽg tar han tĩ gé. 9 Ti hã ne ẽg kren han', ti hã ne ẽg
kuprẽg', ẽg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩ jé. Ẽg tỹ vẽsóg ki to vãsãn pijé'. Ti hã ne to jykrén', kỹ tóg
ẽg jagãgtãn kỹ ẽg kuprẽg, Jesus Cristo tugnĩn. Ẽg tỹ ti ri ke há nỹtĩ jé tóg ẽg kuprẽg.
Hã ra tóg nén kar han ke to hã tag to jykrén ja nĩgtĩ. 10 Kỹ tóg ũri hã ẽg mỹ tó, ẽg
kren han tĩ tỹ Jesus Cristo jẽnẽn kã. Ẽn vỹ ẽg ter ke tag tỹ tũg' hé, kỹ tóg ẽg rĩnrĩr
han mũ sir, ẽg tỹ ẽg rĩr krỹg ja tũ ve jé sir, ẽg tỹ ti vĩ sér kri fi kỹ. 11 Kỹ tóg inh mỹ:
"vẽnh kar mỹ inh vĩ tónh tĩg," he ja nĩ gé, sỹ tỹ ti apóstolo jẽ jé, sỹ ti vĩ tỹ vẽnh kar
kanhrãn jé. 12 Hã kỹ sóg se kỹ jẽ ha. Hã ra sóg mỹ'ãg ke tũ nĩ. Ti ki rã kỹ sóg jẽ ha,
ti ki kanhró sóg nĩ, sỹ ũn ki rã ja ẽn ti. Nén ũ kar to tóg tar nĩ, hã kỹ tóg inh ki rĩr
há han ki kanhró nĩ gé, sỹ ti mỹ vẽnh fẽg kỹ, isỹ kurã tỹ ẽgno pétẽm há han jé.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

13 Isỹ nén tỹ ã kanhrãn ja ẽn kã jatu tũg nĩ. Vẽnh vĩ há vẽ, sỹ ã mỹ nén
tó ja ti. Tag ki króm kỹ inh ri kén kãmén nĩ. Ti ki rã to tar nĩmnĩ, vẽnh
kar to há nĩmnĩ gé, Jesus Cristo tỹ nén han ja ẽn ri ke han nĩ. 14 Ti tỹ ã mỹ
vẽnh rãnhrãj nĩm ja ẽn ki rĩr há han nĩ, ũ tỹ Topẽ vĩ tỹ ũ han tũ nĩ jé. Topẽ
kuprĩg vỹ ẽg kãki jamã nĩ. Ẽn vỹ ã tar han ke mũ, ã tỹ ti vĩ tó há han ke to.
15 Ha vé, ga tỹ Ásia tá ke kar ag vỹ isovãnh kãn, Fígelo ke gé, Hermógenes
ke gé. Tag mẽ ã hỹn huri. 16 Topẽ mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ Onesíforo mré ke fag
jagãgtãn jé, ũn tũg mũ ẽn ti. Iso há tãvĩ ti nĩ ja nĩgtĩ. Iso mỹ'ãg tũ ja ti nĩgtĩ,
ise kỹ jẽ (hã) ra. 17 Ti tỹ cidade tỹ Roma tag ki jun kỹ tóg inh jãvãnh tãvĩ
han ja nĩ, kỹ tóg kejẽn inh ve ja nĩ. 18 Ẽg Senhor hỹn ti jagãgtãn ke mũ, ti tỹ
kurã tỹ ẽgno ki ti kren han jé, kỹ tóg inh mỹ sér tĩnh mũ. Ki kanhró ã tóg nĩ,
ti tỹ Éfeso tá inh ki rĩr há han ja ti. Sỹ ã mỹ Onesíforo jykre tón hã vẽ.

Ẽg vãsãn ke

2 1 Inh kósin', Jesus Cristo ne ã tar han ke mũ', kỹ krónh ke tũg nĩ. 2 Inh
vĩ mẽ ã, sỹ ũn e ag kanhrãnrãn kỹ. Tag tómnĩ gé, ũ ag mỹ. Ũ tỹ krónh
ke tũ ag mỹ tómnĩ, ũ tỹ ã kóm ag kanhrãn ke to jykre há nỹtĩ ag mỹ.
3 Ẽg tỹ Jesus tugrĩn vẽsỹrénh ke to tar nĩmnĩ inh mré, Timóteo'. Jesus Cristo
soldado ri ke ẽg nỹtĩ. 4 Soldado jykre tag to jykrén nĩ. Ag pi(jé) vyr mỹ jykrén
tĩ', soldado ag. Ãjag pã'i vĩ ki hã han ag tóg tĩ, ãjag pã'i tỹ ag to há nĩ jé. Hã kỹ
ag tóg vyr mỹ ganho ve sór tũ nĩgtĩ. Soldado ag ri ke han nĩ gé, Timóteo'.
5 Kỹ ũ ag tỹ corrida han mũ ag jykre to jykrén nĩ gé. Ag corrida vỹ to
vẽnh jykre nĩ. Corrida to vẽnh jykre ẽn hã han ag tĩ, ag tỹ ganhar ken jé.
Ũ tỹ corrida han mũ ag ri ke han nĩ, Timóteo'.
6 Kỹ ẽpỹ ki rĩr tĩ ag vỹ rãnhrãj mág han tĩ gé, hã kỹ ag tóg krãn kỹ ti kanẽ ko tĩ.
Ag ri kén ã tóg venh ke mũ gé, ã tỹ nén ve sór mũ ti, ã rãnhrãj mág kỹ, ha vemnĩ.
7 Tag to jykrén há han nĩ, sỹ ã mỹ tó mũ tag to. Kỹ ẽg Senhor vỹ ã tỹ to jykrén há
tãvĩ han ke mũ sir. 8 Jesus Cristo mĩ ẽkrén nĩ. Ti ter kar kỹ tóg rĩr mãn. Ti jóg'jóg
ve vỹ tỹ Davi ja nĩgtĩ. Hã tó sóg tĩ, ti kãmén kỹ. 9 Hã kỹ sóg se kỹ jẽ, ferro tỹ mỹr.
"Ti hỹn tỹ ũn jykre pãno nĩ," he ag tóg tĩ iso, hã kỹ ag tóg ferro tỹ isé. Hã ra Topẽ
vĩ pi(jé) se kỹ nĩ nĩ'. Tãmĩ tóg tĩ ha. 10 Hã kỹ sóg ise kỹ jẽ (hã) ra ti to tar nĩ, Topẽ
tỹ ũn kuprẽg mũ ag jagfy, ag krenkren jé, ag tỹ Jesus Cristo ki ge tugrĩn, ag tỹ ti
tugnĩn kanhkã tá junjun jé. 11 Vẽnh vĩ há vẽ, tag ti, ha mẽ: ẽg tỹ ti tugrĩn kãgter
mũ ra ẽg tóg ti mré rĩnrĩr mãn ke mũ gé. 12 Ẽg tỹ ti tugrĩn nén ũ jagy kar to tar
nỹtĩn kỹ ẽg tóg ti mré tỹ ũn mág nỹtĩnh ke mũ gé. Ẽg tỹ ti tovãnh kỹ tóg ẽg tovãnh
ke mũ gé. 13 Ẽg tỹ ti to krónh ke tĩ ra tóg ẽg to krónh kenh ke tũ nĩ jãvo. Ti pi(jé) ón
tĩ', hã kỹ tóg ẽg to krónh kenh ke tũ nĩ gé, ti tỹ: "krónh ke tũ inh nĩ," hen kỹ.

Ẽg tỹ Topẽ rãnhrãj han há han ke

14 Tag tómnĩ, vẽnh kar mỹ. Tỹ ag jyvẽn nĩ, kỹ ag jyvẽn tar han nĩ gé. Topẽ vỹ
ã vĩ mẽnh mũ. Ag mỹ: "ẽg kato tẽ mũ ag vĩ kafãn sór tũg nĩ," hemnĩ. "Jagnẽ vĩ
kafãn pi(jé) ẽg tar han mũ'. Ũ tỹ tag mẽ kỹ tóg krónh ke sór mũ," hemnĩ ag mỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

15Vãsãn ra, Topẽ tỹ ã rãnhrãj to: “há ti nĩ,” he jé, ã tỹ ã rãnhrãj to mỹ'ãg tũ nĩ jé. Topẽ vĩ to vãsãn nĩ, ã tỹ ki kanhrãn há han jé, ã tỹ vẽnh kar mỹ tó há han jé gé. 16Ũ tỹ kanhir kỹ nén ũ kórég tó kỹ jẽmẽ sór tũg nĩ, ũn vĩ (ka)mẽ ẽn vĩ ti. Ũ tỹ tag tó mũ ag vỹ Topẽ to kórég tãvĩ nỹtĩ, kỹ ag vĩ vỹ ag kókén ke mũ, kỹ tóg ag jykre pãno pẽ han mũ. 17Vẽnh vĩ tỹ ge vỹ ẽg kar kókén ke mũ, komẽr hã, ti tỹ vẽnh kar kri rũm ken kỹ. Vẽnh kaga kórég tỹ vẽnh kar kri rũm ke ri ke ti nĩ.

Ũ tỹ vẽnh vĩ tỹ ge han mũ vỹ tỹ Himeneu nĩ gé, Fileto ke gé. 18Tag ag vỹ un'ón tĩ, Topẽ vĩ to. “Rĩr mãn ri ke han ẽg huri, ẽg tỹ Cristo ki gen kỹ, hã kỹ ẽg rĩnrĩr mãn ke tũ nỹtĩ ha, ẽg ter kar kỹ, Jesus kãtĩg mãn kỹ,” he ag tóg tĩ. Ag tỹ tag tó kỹ ag tóg ũ ag tỹ Jesus to krónh ke han tĩ, kỹ ag tóg Cristo tovãnh mũ ha ag tugrĩn.

19Ẽg tỹ ĩn han kỹ ẽg tóg ti tỹ kri jẽ jafã ẽn tar han tĩ. Ẽn ri ke ti nĩ, Topẽ jykre ti. Jesus Cristo kãme vỹ há nĩ, kỹ tóg tũg' henh ke tũ nĩ, ũ ag tỹ ón kỹ to vĩ mũ (hã) ra. Ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ tag vỹ ẽg to rán kỹ nĩ, ha mẽ: “ẽg Senhor vỹ ã tũ ag ki kanhró nĩ,” he tóg mũ.

Kar kỹ tag vỹ rán kỹ nĩ gé, ha mẽ: “vẽnh jykre pãno tovãnh kãn ra, ãjag tỹ: inh Senhor vỹ tỹ ti nĩ, Jesus ti, he jé,” he tóg mũ. Cristo jykre to ken hã vẽ. Ón vãnh ti nĩgtĩ.

20Ha vé, ĩn mág krẽm kukrũ vỹ e nỹtĩ. Ũ vỹ ouro tỹ há nỹtĩ, ũ vỹ prata tỹ há nỹtĩ. Kỹ ũ vỹ ka tỹ há nỹtĩ gé, ũ vỹ go'or tỹ há nỹtĩ gé. Kukrũ há vỹ tỹ vẽjẽn né nĩ, kỹ ũn kórég vỹ tỹ vãfár né nĩ gé. 21Kỹ tóg ge nĩ, ũ tỹ kanhir kỹ nén ũ kórég tó (ka)mẽ ẽn ag. Kukrũ kórég ri ke ag nỹtĩ. Hã kỹ Topẽ tóg ag mỹ: “inh rãnhrãj han ra,” henh ke tũ nĩ sir. Ẽg tỹ ti kórég tovãnh kãn kỹ ẽg tóg kukrũ há ri ke nỹtĩ, kỹ Topẽ tóg ẽg mỹ: “inh rãnhrãj han nĩ,” henh ke mũ gé sir. Ti tũ vỹ tỹ ẽg nỹtĩnh mũ, kỹ tóg ẽg mỹ ã rãnhrãj nĩm sór mũ, ẽg tỹ han jé. Kỹ ẽg tóg vẽsỹmér han sór mũ sir, ti tỹ ẽg mỹ tó kỹ, kỹ tóg Topẽ mỹ sér tĩ.

22Kyrũ ag vỹ nén ũ kar to én (ka)mẽ nỹtĩ. Ẽn tovãnh kãn. Vẽnh jykre há hã mĩ tĩg sórmnĩ. Jesus ki rã hã to jykrén nĩ, vẽnh kar to há nĩmnĩ, krĩ kuprã nĩmnĩ, ũ tỹ ẽg Senhor mré ke ag to, ũn jãnhkri ag to, vẽnh kar to ke gé.

23Ũ ag tóg ón kỹ: “Topẽ hỹn tag tó sór mũ, ti tỹ ẽn tó kỹ,” he sór ti. Topẽ tỹ nén tó vãnh ẽn tó sór ag tóg tĩ. Tag tugrĩn jagnẽ to jũ tóg kutẽ tĩ, hã kỹ ag mré to jykrén sór tũg nĩ. 24Ũ tỹ Topẽ mỹ rãnhrãj tĩ jé vẽnh kar to há nĩ. Ti tỹ kãnhmar ag to jũn kỹ tóg tỹ ũ nỹ. Ti tỹ komẽr hã vĩ kỹ tóg há tĩ, ag kanhrãn jé, vẽnh kar to fe há nĩn kỹ. 25Ũ tóg ti vĩ kafãn sór mũ. Ẽn mỹ tóg vĩ há han ke mũ. Komẽr hã tóg ag mỹ Topẽ vĩ tónh ke mũ, Topẽ tỹ ag jagãgtãn jé, ag tỹ ãjag jykre tovãnh kỹ, vẽnh vĩ há hã nón mũ jé. 26Kỹ ag krĩ há nỹtĩnh mũ. Japo tũ vỹ tỹ ag nỹtĩ ja nĩgtĩ, ti tỹ ag se jan kỹ, ag tỹ ti rãnhrãj han jé. Ag tỹ ti tovãnh kỹ Topẽ tóg ag krenkren han ke mũ. Kỹ tóg ag tỹ Japo jykre tag to vẽnh nenh to ag tar han ke mũ, ẽg ke gé. Kỹ tóg há tĩ.

Kurã tỹ ẽgno to hã vẽnh jykre

3 1Tag to jykrén, ha mẽ. Ga tỹ tũ' henh ke to hã ẽg tóg nén ũ jagy ve kãn ke mũ. Vẽnh kar tỹ vẽnh jykre pãno han mũ ve jé ẽg tóg ke mũ. 2Ãjag jykre hã

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

han sór jé ag tóg ke mũ. Nén ũ kar to én jé ag tóg ke mũ, ag rico nỹtĩ jé. “Tỹ inh ũn mág nĩ, tag han inh tĩ, tag han inh tĩ,” he jé ag tóg ke mũ. Jagnẽ to vĩ kónãn jé ag tóg ke mũ. Ãjag panh vĩ ki hã han ke tũ ag tóg nĩ. “Kóreg ti nĩ,” he jé ag tóg ke mũ, ũ tỹ ag mỹ nén ũ há nĩm mũ ra. Topẽ to ag é henh ke mũ gé. 3Jagnẽ to jykre kóreg ag nỹtĩnh mũ, ãjag krẽ to ke gé. Jagnẽ mỹ vẽnh pãte fón ke tũ ag nĩ gé. Jagnẽ to ag un'ón ke mũ. Vẽso jykrén ke tũ ag tóg nĩ. Ag tỹ ũ vóg kónãn kỹ tóg ag mỹ sér tĩnh mũ. Vẽnh jykre há kato tẽ jé ag tóg ke mũ. 4Ãjag régre ag vatánh tá ag tóg ag to vĩ kónãn ke mũ gé. Ũ tỹ ãjag jykre kóreg to ag vóg kónãn ke tag kamẽg vãnh ag nỹtĩ. Vẽso ag tóg: “vẽnh kar kãfór vỹ tỹ inh nĩ,” henh ke mũ gé. Ag tỹ Topẽ to há nỹtĩnh ke vẽ vẽ, hã ra ag tóg ãjag tỹ nén to én mũ ẽn hã han sór ke mũ. 5Ón kỹ ag tóg Topẽ to há nĩ ve nỹtĩnh mũ, hã ra ag tóg ti jykre han sór ke tũ nĩ, ti tỹ ẽg tar han tĩ tag vỹ ag mỹ há tũ nĩnh mũ. Ũ tỹ ge ag tovãnh nĩ, vỹ.

6Ag kãmĩ ũ ag vỹ ĩn kar mĩ mũnh mũ, kỹ ag tóg ũn tỹtá jykre tũ fag mré vẽmén sór ke mũ, ũ tỹ Topẽ vĩ mranh tĩ fag, ũn én sór (ka)mẽ fag. Ẽn fag mỹ ag tóg vĩnh mũ, fag tỹ ag vĩ ki han jé. 7Ón kỹ fag tóg vẽnh kanhrãn to tar nỹtĩnh mũ, hã ra fag tóg vẽnh vĩ há ki kagtĩg nỹtĩ, hã kỹ fag tóg ag vĩ ki han mũ, ũ tỹ fag mỹ ón mũ ag vĩn ki. 8Ũ tỹ fag mré vẽmén mũ ẽn ag vỹ Topẽ vĩ kato tẽ nỹtĩ, vẽnh vĩ há ẽn kato. Vãsỹ Janes vỹ Moisés vĩ kato tẽ ja nĩgtĩ, Jambres ti ke gé. Ag ri ke ag nỹtĩ, Topẽ vĩ kato tẽ ag tóg tĩ, ũ tỹ fag nón mũ ẽn ag. Vẽnh jykre pãno han (ka)mẽ ag tóg nỹtĩ, krĩ tũ ag nỹtĩ. Ón kỹ ag tóg Jesus ki ge nỹtĩ ve nĩ, ag tỹ ón kỹ ti vĩ tón kỹ. 9Hã ra ũn e vỹ ag vĩ kri finh ke tũ nĩ, ha vemnĩ. Vẽnh kar vỹ ag krĩ tũ tag venh ke mũ, ha vemnĩ. Janes mré Jambres ri ke han jé ag tóg ke mũ. Vẽnh kar vỹ ag krĩ tũ ki kanhró ja nỹtĩgtĩ gé, Janes mré Jambres ti.

Ẽg tỹ Topẽ to tar nỹtĩn kỹ ẽg nén jagy vẽnh ke mũ

10Ag jãvo ã tóg inh vĩ kri fi há han tĩ, Timóteo'. Isỹ nén han mũ ẽn ri ke han ã tóg tĩ gé. Isỹ nén ve sór mũ ẽn ve sór ã tóg tĩ gé. Isỹ Jesus ki rã ri ke han ã tóg tĩ gé. Isỹ komẽr hã vĩ ri ke han ã tóg tĩ gé. Isỹ vẽnh kar to há nĩ ri ke han ã tóg tĩ gé. 11Ag tỹ inh vóg kónãn ve ja ã nĩ gé, isỹ nén ũ jagy vég tĩ ẽn ti. Inh vóg kónãn tỹ hẽn ri ke han ja ag tóg, Antioquia tá, Icônia tá, Listra tá ke gé. Ter kren pẽ han inh, tá. Hã ra ẽg Senhor tóg inh jy nĩgãn. 12Ha vé, ẽg tỹ Jesus Cristo jykre mĩ mũn kỹ ẽg kar tóg ag tỹ ẽg vóg kónãn venh mũ. 13Ẽg jãvo ũn jykre pãno ag vỹ komẽr hã vẽnh jykre pãno han kãn kỹ nỹtĩ, ũn un'ón mũ ag ke gé. Ũ ag lograr ke ag tóg tĩ, hã ra ag tóg ag lograr ke tĩ gé, vẽnh kato.

14Ag jãvo isỹ ã mỹ nén tó ja ẽn mĩ tĩg nĩ, ã tỹ nén mẽ ja kar ẽn mĩ, ã tỹ ki rã kỹ jẽ ẽn mĩ. Isỹ ã kanhrãn ja ẽn to tar nĩmnĩ. Inh jykre ki kanhró ã tóg nĩ. 15Ã sĩ kã ã tóg Topẽ vĩ mẽ, ã kónẽg kã. Ẽn kã ã tóg Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ẽn mẽ. Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ẽn to jãn kỹ ã tóg ki kanhrãn mũ, ẽg tỹ Jesus Cristo ki rã tugnĩn krenkren ke mũ ti.

16Ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ Topẽ vĩ ránrán ja nĩgtĩ. Hã ra Topẽ kuprĩg tóg ag mỹ tó ja nĩgtĩ, ag tỹ nén rán ke ti, hã kỹ ag tóg ránrán. Ti vĩ rán kỹ nĩ to ken kỹ ẽg tóg vẽnh vĩ há ki kanhrãn mũ, kỹ ẽg tóg kãmén há han ke mũ gé. Ẽg mỹ tóg ẽg tỹ kygnẽ ja ẽn ven tĩ, kỹ ẽg tóg jagnẽ mỹ ven tĩ gé. Tỹ Topẽ tóg ẽg jyvẽn mũ gé,

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ti vĩ rán kỹ nĩ ki, kỹ ẽg tóg jagnẽ jyvẽn ke mũ gé. Kỹ ẽg tóg vẽnh jykre kuryj ki kanhrãn tĩ gé, ti vĩ rán kỹ nĩ ki, ẽg tỹ jagnẽ mỹ tó jé. 17Topẽ tũ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ. Ti pi(jé) ẽg tỹ vẽnh kygnẽ ve sór mũ'. Ẽg tỹ kygnẽg tũ nỹtĩn kỹ ẽg tóg nén ũ kar há han to tar nỹtĩ. Ti tỹ tag ve sór vẽ, hã jé tóg ẽg mỹ ã vĩ jẽnẽ ja nĩgtĩ.

4 1Inh kósin', sỹ ã jyvẽn ke vẽ, ha mẽ, kỹ Topẽ vỹ mẽnh mũ, Jesus Cristo ti ke gé, ũ tỹ vẽnh kar jykre tugnỹm ke mũ ẽn ti, ũn rĩnrĩr nỹtĩ ag jykre, ũn kãgter nỹtĩ ag jykre ke gé. Vỹn ke mãn jé tóg ke mũ, ha vemnĩ, kỹ tóg tỹ pã'i mág jẽnh mũ, ha vemnĩ. Ẽg Senhor rĩnve sóg ã mỹ: 2"Topẽ vĩ kãmén ra," henh mũ. Kejẽn ag tóg mẽ sór tĩ, kejẽn ag tóg mẽ sór tũ nĩgtĩ. Ge ra ag mỹ kãmén nĩ. Ag jyvẽn nĩ, ag mỹ ag tỹ vẽnh kygnẽ ja ẽn tómnĩ, ag jyvẽn tar han nĩ, ag tỹ mẽ jãvãnh kỹ. Ag jyvẽn to krónh ke tũg nĩ, ag tỹ kejẽn Jesus ki rã sór jé. Topẽ vĩ tó há han nĩ. 3Kurã tỹ ẽgno to hã ag tóg jẽmẽ sór ke tũ pẽ nĩnh mũ, vẽnh vĩ há ti, ha vemnĩ. Kỹ ag tóg vẽnh vĩ kóreg nón mũ sór mũ, ag tỹ nén to én mũ ẽn ti. Ũ tỹ ón kỹ ag mỹ tónh ke mũ ẽn vỹ vẽme sér tónh ke mũ, kỹ tóg ag mỹ sér tĩnh mũ. 4Vẽnh vĩ há jẽmẽnh ke tũ ag nĩ, hã kỹ ag tóg vẽnh ó jẽmẽnh ke mũ sir.

5Ag jãvo nén ũ kar to jykrén há han nĩ. Ã tỹ nén ũ jagy ve kỹ kato tar nĩmnĩ. Cristo to vẽme sér ẽn kãmén nĩ, vẽnh kar mỹ. Ã rãnhrãj ki rĩr há han nĩ gé.

6Ag hỹn kãnhmar isén ke mũ, Jesus Cristo tugrĩn. Hã ra tóg inh mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ. Jesus tugnĩn ke vẽ, iser ke ti, hã kỹ tóg inh mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ. 7Kejẽn ẽg tóg rárá tĩ, kỹ ẽg tóg vãsãn tĩ. Ẽg tỹ rárá to vãsãn ri ke han inh, Topẽ rãnhrãj han kỹ. Ẽg tỹ carreira han kỹ ẽg tóg vãsãn tãvĩ han tĩ gé, ẽg tỹ ganhar he jé. Vẽnhvó tãvĩ han ẽg tóg tĩgtĩ. Tag ri ke han inh, isỹ Topẽ rãnhrãj han kỹ. Ti rãnhrãj han kãn inh huri. Ti ki rã tovãnh ja tũ inh nĩgtĩ. 8Ũ tỹ carreira ki ganhar he mũ ẽn vỹ ka féj tỹ coroa ganhar he tĩ. Ẽn ri ke nĩm jé tóg ke mũ inh mỹ, Topẽ ti, inh jykre kuryj to. Nĩm han kỹ tóg nĩ nĩ, Topẽ tỹ inh mỹ nén nĩm ke mũ ti, ag tỹ coroa vég mũ ẽn ri ke ti. Kurã ẽn kã tóg inh mỹ nĩm ke mũ, ẽg Senhor ti. Vẽnh kar mỹ ti nĩm ke mũ gé, ũ tỹ ti kãtĩg jãvãnh kỹ nỹtĩ ag kar mỹ.

Paulo tỹ nén ve ja

9Kuri inh venh kãtĩg. 10Demas vỹ isovãnh kỹ vyr. Ẽprã vẽnh jykre han sór ti nĩ, hã kỹ tóg isovãnh kỹ Tessalônica ra vyr. Crescente vỹ Galácia ra vyr, kỹ Tito vỹ Dalmácia ra vyr. 11Lucas vỹ inhhã inh mré nĩ nĩ. Marcos pére kãtĩg, ti tỹ inh rãnhrãj han jé. Tag to tóg tar nĩ. 12Tíquico jẽnẽ inh, ti tỹ Éfeso ra tĩg jé. 13Kỹ, ã kãtĩg kỹ inh mỹ inh capa ma kãtĩg. Trôade tá ti nĩ, Carpo ĩn krẽm. Kỹ inh mỹ inh livro gé kãtĩg gé, livro grĩngrĩn kỹ nỹtĩ ẽn mré hã, nén ũ fár ki rán kỹ nỹtĩ ẽn mré. Isỹ livro ẽn venh há pẽ tóg tĩ.

14Alexandre, ũ tỹ ferro tỹ nén ũ kar han tĩ ẽn vỹ iso kóreg tãvĩ nĩ. Ẽg Senhor vỹ ti jykre kóreg to ti vóg kónãn ke mũ. 15Ti kamẽg ra. Inh vĩ kato tẽ mág han tóg.

16Fóg tỹ pã'i vỹ inh ki inh jykre jẽmẽ pin huri. Ẽn kã ũ tóg inh mré ve ja tũ nĩ. Isovãnh kãn ag tóg. Topẽ mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ag mỹ vẽnh pãte

fón jé. 17 Ag jãvo ẽg Senhor vỹ isar han, ti tỹ inh mré tag kã jẽ nĩn kỹ. Hã kỹ vẽnh kar vỹ ti vĩ mẽ huri, isỹ ag mỹ kãmén kỹ. Povo kar ag vỹ hur mẽ kãn. Kỹ ẽg Senhor tóg inh jy nĩgãn, ag tỹ mĩg mỹ inh fón tũ nĩ jé. 18 Inh jy nĩgãn mãn jé tóg ke mũ gé, Nén-Kórég tỹ isỹ hẽ ri ke tũ nĩ jé. Inh ki tóg rĩr há han ke mũ, sỹ kanhkã ra tĩg há han jé, ti nĩgja ra. Ti hã mỹ ẽg vĩ há han ke mũ'. Kỹ tóg tũg' henh ke tũ nĩ, ẽg tỹ ti mỹ vĩ há han ke ti. Amém.

19 Priscila fi mré fi mén tỹ Áquila mĩ sóg ẽkrég tĩ, Onesíforo mré ke fag mĩ ke gé. 20 Erasto vỹ Corinto tá nĩ nĩ. Jãvo Trófimo tóg Mileto tá kaga nỹ ja nĩ, isỹ tá kãtĩ mũn kã.

21 Kur kãtĩg mẽ han, prỹg tỹ kusa tá krỹg tũ ki. Êubulo vỹ ã mĩ ẽkrég tĩ, Prudente ti ke gé, Lino ti ke gé, Cláudia fi ke gé, ẽg régre kar ag mré hã. Ẽn ag vỹ ã mỹ abraços jẽnẽg tĩ.

22 Ẽg Senhor mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ã tar han jé, ti tỹ ãjag kar tar han jé gé.

Hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

PAULO TỸ CARTA HAN: TITO MỸ CARTA

1 1Paulo tỹ rá vẽ. Sỹ Tito mỹ rán hã vẽ. Topẽ mỹ sóg rãnhrãj tĩgtĩ, kỹ Jesus Cristo vỹ inh fẽg, sỹ tỹ ti apóstolo jẽ jé. Topẽ tóg ẽprã ke ũ ag kuprẽg, ag tỹ ti ki ge jé. Kỹ tóg inh mỹ: “ha isỹ ũn kuprẽg ja ag mỹ tónh tĩg,” he ja nĩ. “Ag mỹ inh vĩ ti kãmén nĩ, sỹ ki hã tó mũ ẽn ti, ag tỹ ã vĩ jẽmẽ kỹ inh ki ge há han jé,” he ja tóg nĩ. 2Topẽ vỹ ẽg mỹ: “rĩr krỹg ja tũ ve jé ãjag tóg ke mũ,” he ja nĩ. Hã ve sór ẽg tóg mũ. Topẽ tỹ nén tón hã vẽ, vãsỹ, hã ra tóg ón tũ nĩgtĩ. 3Vãhã tóg ẽg mỹ ã vĩ tag jẽnẽ ja nĩ, ti tỹ ẽg mỹ jẽnẽnh ke kurã ki. Jesus tỹ tóg ẽg mỹ jẽnẽ ja nĩ. Hã to Topẽ tóg inh mỹ: “ha vẽnh kar mỹ tónh tĩg,” he ja nĩ, ẽg kren han tĩ ẽn ti.

4Hã kỹ sóg ã mỹ tó mũ, Tito'. Inh kósin pẽ vỹ tỹ ã nĩ, ã tỹ inh mré Jesus ki rã kỹ jẽn kỹ. Ẽg jóg tỹ Topẽ mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ã tar han jé, ã krĩ kuprã nĩ jé ke gé. Ẽg kren han tĩ tỹ Jesus Cristo mỹ sóg tag to vĩ tĩ gé.

Tito tỹ Creta ki ke ag ki rĩr

5Ã mỹ sóg: “ha ver goj vãso tỹ Creta tá jẽ,” he ja nĩgtĩ, ã tỹ tá isỹ nén han kãn ja tũ ẽn han kãn jé. Hã kỹ sóg ã mỹ: “cidade kar ki igreja to pã'i vin,” he ja nĩ. Ã tỹ ũ kuprẽg kỹ, ti tỹ tỹ pã'i jẽ jé, kỹ tag to jykrén nĩ, ha mẽ. 6Ũn kãme kóreg tũ jãvãnh jé ã tóg ke mũ, ũn prũ pir han kỹ nĩ ti. Ti krẽ tỹ Jesus ki rã kỹ tóg há tĩnh mũ, ag tỹ nén ũ vẽnhmỹ han tũ nĩn kỹ, ãjag panh vĩ jẽmẽn kỹ.

7Ha vé, ũ tỹ tỹ igreja to pã'i jẽ sór kỹ tóg tỹ ũn jykre há jẽnh mũ, ũ tỹ Topẽ tũ ki rĩr há han mũnh ke mũ ti. Ti tỹ ã mré ke ag to: “ag kãfór vỹ tỹ inh nĩ,” henh ke tũ vẽ. Ũn fe tỹ gỹm ke (ka)mẽ vỹ há tũ nĩ, ũ tỹ vinho kron (ka)mẽ ti, ũn jũ (ka)mẽ ti. Kỹ tóg ã tỹ rico kenh ke hã to én ke tũ nĩ gé. 8Ti tỹ ũ tỹ kuvar há tá kãmũ ag mỹ: “inh mré jẽ,” hen kỹ tóg há tĩ, ti tỹ vẽnh jykre há to há nĩn kỹ, ti tỹ vẽso jykrén kỹ, vẽnh jykre kuryj han kỹ, Topẽ vĩ hã ki króm kỹ, ti tỹ vẽnh kanhrãn kỹ tĩg kỹ. 9Topẽ vĩ mẽ ja tóg nĩ. Kỹ ti tỹ tag kã jatu tũ nĩn kỹ tóg há tĩ gé. Kỹ tóg ũ tỹ ã vĩ mẽg mũ ag kanhrãn há han ke mũ gé, ag jyvẽn há han jé tóg ke mũ gé. Ũ tỹ ti vĩ kafãn mũ mỹ tóg tó há han ke mũ gé, ti tỹ kã jatu tũ nĩn kỹ.

10Ha vé, ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg mẽ jãvãnh nỹtĩ. Véké ag tóg ón kỹ vẽmén tĩ. Ag tỹ ũ lograr he sór vẽ. Judeu ag vỹ tag to tar nỹtĩ, ha mẽ. 11Ẽg tỹ ag vĩ tỹ tũg' henh ke vẽ. Ha vé, ũ fag ne ag vĩ kri fi sór mũ', kỹ fag tóg Topẽ vĩ tovãnh sór

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

mũ, fag mén mré hã, fag krẽ mré hã. Un'ón ag tóg tĩ, ũ tỹ fag kanhrãn sór mũ ag. Hã ra ag tóg hã to nén ũ ve sór mũ, jãnkamy ti, ag tỹ rico nỹtĩ jé. 12Ag kãmĩ ũ vỹ ki hã tó ja nĩ, ag jyvẽn tĩ ũ, ti tỹ ag kato tẽ kỹ tag tón kỹ, ha mẽ: "Creta tá ke ag vỹ tỹ ũn ón mé nỹtĩ," he ja tóg nĩgtĩ. "Mĩg jũ ri ke ag nỹtĩ. Rãnhrãj vãnh ag nỹtĩ, hã ra ag tóg jẽn mág tãvĩ han sór tĩ," he ja tóg nĩgtĩ. 13Hã ra tóg ge nĩ. Hã kỹ ag jyvẽn tar han nĩ, ag tỹ Topẽ ki rã to tar nỹtĩ jé. 14Ag mỹ: "Judeu ag tỹ vẽnh ó tó mũ jẽmẽ sór tũg nĩ," hemnĩ. Kỹ ag tóg ag mỹ ẽprã ke jykre tó sór mũ gé, ũ tỹ Topẽ vĩ há mẽ vãnh ag. Ẽg mré ke ag mỹ ké, ag tỹ ũ tỹ ge vĩ jẽmẽ tũg jé. 15Ha vé, ũ tỹ vẽnh jykre kuryj han mũ mỹ tóg kuryj kar tĩ, jãvo ũ tỹ vẽnh jykre pãno han mũ mỹ tóg pãno kar tĩ gé, ũ tỹ ti ki ge tũ ag mỹ. Ag krĩ vỹ kórég nĩ, kỹ ag tóg ãjag jykre pãno to: "há ti nỹ," he tĩ, jãvo ag tóg vẽnh jykre há to: "kórég ti nỹ," he tĩ gé. 16"Topẽ ki kanhró ẽg tóg nĩ," he ag tóg tĩ, ón kỹ. Hã ra ag tóg ti jykre han vãnh nỹtĩ. Ag tỹ ti jykre han vãnh ki ẽg tóg vég tĩ, ag ón mũ ti. Ũ tỹ ge to ti kórég nĩ, Topẽ ti, ag tỹ ti vĩ ki króm sór tũ pẽ nỹtĩn kỹ. Nén ũ há han ki kagtĩg ag nỹtĩ.

Vẽnh kar jyvẽn há han nĩ

2 1Ag jãvo Topẽ vĩ kãmén há han nĩ, ã tỹ ag jyvẽn kỹ, Tito'. 2Kófa ag mỹ: "nén ũ há hã to jykrén nĩ," hemnĩ. "Goj fa kron sór tũg nĩ. Nén há kar hã han sórmnĩ. Vẽso jykrén nĩ. Ti ki rã há han kỹ nỹtĩmnĩ. Jagnẽ to há nỹtĩmnĩ. Ti tovãnh sór tũg nĩ," hemnĩ, kófa ag mỹ.

3Kỹ kófa fag jyvẽn nĩ gé. "Vẽso jykrén nĩ," hemnĩ fag mỹ. "Ũ to vĩ kónãn tũg nĩ. Vinho to én sór tũg nĩ. Vẽnh jykre há hã han nĩ, vẽnh kar tỹ ve jé. 4Kỹ ãjag tóg tátãg fag kanhrãn há han ke mũ," hemnĩ fag mỹ. "Fag kanhrãn nĩ, fag tỹ ãjag mén to há nỹtĩ jé, fag krẽ to, 5fag tỹ vẽso jykrén jé, nén ũ vẽnhmỹ han sór tũg jé, fag tỹ ãjag ĩn ki rĩr há han jé, vẽnh kar mỹ vĩ há han jé, fag tỹ ãjag mén vĩ mranh sór tũg jé, hemnĩ, tátãg fag mỹ," hemnĩ, kófa fag mỹ. Fag tỹ tag han kỹ ũ tóg Topẽ vĩ to é henh ke tũ nĩ, fag tugrĩn.

6Kyrũ ag jyvẽn nĩ gé. Ag mỹ: "nén ũ kar to jykrén há han nĩ, ãjag tỹ ẽg tỹ nén to én tĩ ẽn han tũ nĩ je," hemnĩ. 7Tag han nĩ gé, Tito', vẽnh kar tỹ ã jykre há tag ve kỹ ã kóm vẽnh jykre há han sór jé gé. Ã tỹ ag kanhrãn kỹ ki hã tómnĩ. Kanhir kỹ vĩ tũg nĩ. 8Topẽ vĩ tó há han nĩ, ũ tỹ ã to: "kygnẽ ti huri," he tũ nĩ jé. Kỹ ũ tỹ ẽg kato tẽ mũ ag vỹ nén ũ tónh ke tũ nĩ. Kỹ tóg ag mỹ'a tĩnh mũ, ag tỹ ón kỹ ẽg kato vĩ ja nĩn kỹ.

9Ũ mỹ rãnhrãj tĩ ag jyvẽn nĩ gé. Ag mỹ: "ãjag patrão vĩ han nĩ," hemnĩ. "Ti mỹ há ẽn han nĩ, ti tỹ ãjag mỹ vĩ há han jé. Ti vĩ kafãn tũg nĩ. 10Ti tũ péju(g) tũg nĩ. Ti tũ ki rĩr há han nĩ, ti tỹ ã to vĩ kónãn tũ nĩ jé. Ã tỹ ti tũ ki rĩr há han kỹ tóg Topẽ vĩ to vĩ há han ke mũ, ẽg kren han tĩ ẽn vĩ to, ã patrão ti, ti tỹ Topẽ vĩ mẽ kỹ," hemnĩ, ũ mỹ rãnhrãj tĩ ag mỹ.

11Topẽ tóg ẽg jagãgtãn sór mũ, ẽprã ke kar ag, kỹ tóg ẽg kren han sór mũ. Hã jé Jesus tóg kãtĩg ja nĩ. 12Kỹ tóg ẽg kanhrãn sór mũ gé, ẽg tỹ ti kato tẽ tũ nĩ jé, ẽg tỹ nén ũ to én sór tĩ ẽn han tũ nĩ jé gé, ẽg tỹ ga kri mũn kỹ. Ẽg kanhrãn sór tóg mũ, ẽg tỹ vẽso jykrén jé, vẽnh jykre kuryj han jé, Topẽ

jykre ti. 13Ti kãtĩg ve sór ẽg nỹtĩ, hã kỹ tóg ẽg mỹ sér tĩ. Tỹ ti pã'i mág tãvĩ nĩ, Topẽ ti. Tar tãvĩ ti nĩ, ẽg kren han tĩ tỹ Jesus Cristo ti ke gé. Ti ve jé ẽg tóg ke mũ, kỹ tóg sĩnvĩ tĩnh mũ, sér pẽ. Hã kỹ tóg há tĩ, ẽg tỹ tag ki mũ há han kỹ. 14Ẽg jagfy tóg ter ja nĩ, ti tỹ ẽg jykre kórég ẽn kókén jé. Kỹ tóg ẽg kykũg mũ, ẽg jãnhkri nỹtĩ jé. Kỹ ẽg tóg tỹ ti tũ nỹtĩnh mũ sir, vyr mỹ. Ẽg pi(jé) tỹ ũ tũ nỹtĩ ha'. Ti tũ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, ẽg tỹ vẽnh jykre há to tar nỹtĩ jé.

15Tag kar tómnĩ, Tito'. Tỹ ag jyvẽn tar han nĩ gé kejẽn. Ã tũ vẽ mỹr, ã tỹ ag jyvẽn ke ti, kỹ ũ jé ã to é he tũg.

Topẽ jykre

3 1Ag mỹ: "governo vĩ jẽmẽmnĩ, ẽg pã'i vĩ ti," hemnĩ. "Ag vĩ ki króm nĩ. Ag tỹ nén ũ há to: han nĩ, hen kỹ han sórmnĩ, vẽsỹmér," hemnĩ. 2"Ũ to vĩ kónãn tũg nĩ," hemnĩ ag mỹ. "Ũ vĩ kafãn tũg nĩ. Vẽnh kar mỹ vĩ há han nĩ. Vẽnh kar mỹ komẽr hã vĩmnĩ," hemnĩ ag mỹ. 3Ha vé, vãsỹ ẽg tóg kórég nỹtĩ ja nĩgtĩ gé. Ki kagtĩg nỹtĩ ja ẽg nĩgtĩ. Ti vĩ mranh ja ẽg tóg nĩgtĩ gé. Vãgfor mũ ja ẽg tóg nĩgtĩ, kỹ ẽg tóg ũ tỹ ón kỹ ẽg mỹ vẽnh jykre tó mũ ẽn vĩ han ja nĩgtĩ gé. Ẽg tỹ nén to én mũ ẽn han kãn ja ẽg tóg nĩgtĩ, nén ũ vẽnhmỹ kar ẽn ti. Vẽnh jykre pãno han ja ẽg tóg nĩgtĩ. Jagnẽ tũ to én ja ẽg tóg nĩgtĩ. Ẽg jykre kórég tag vỹ vẽnh kar mỹ kórég nĩ ja nĩgtĩ. Jagnẽ to jũgjũ (ka)mẽ (pẽ) ja ẽg tóg nỹtĩgtĩ. 4Vãhã ẽg tóg ki kanhró nỹtĩ, Topẽ tỹ ẽg jagãgtãn kỹ, ẽg kren han tĩ ti. Ti tỹ ẽg to há nĩ mẽ ẽg tóg vãhã. 5Ẽg pi(jé) vẽnh jykre kuryj han ja nĩgtĩ'. Hã ra tóg ge ra ẽg jagãgtãn ja nĩgtĩ, hã kỹ tóg ẽg kren han mũ sir. Ẽg han mãn ja tóg nĩ, ẽg kygpe kỹ nỹtĩn kỹ. Ã kuprĩg tỹ tóg ẽg han mãn, kỹ ẽg tãg nỹtĩ ha. 6Ẽg mỹ tóg ã kuprĩg jẽnẽ, ti tỹ tỹ ẽg jagrẽ nĩ jé. Jesus Cristo hã tugrĩn tóg ti jẽnẽ, ẽg kren han tĩ ẽn hã tugrĩn. 7Hã kỹ tóg ẽg mỹ vẽnh pãte fón mũ sir. Ti tỹ ẽg jagãgtãn hã vẽ. Kỹ tóg ẽg mỹ ã tũ tovãnh sór mũ. Hã tó ja ti nĩ. Rĩr krỹg ja tũ ve jé ẽg tóg ke mũ. Ẽg tỹ tag ve jé tóg ẽg mỹ ã kuprĩg jẽnẽ.

8Tag vỹ ki hã ke nĩ. Hã kỹ vẽnh kar mỹ tómnĩ, ag jyvẽn to krónh ke tũg nĩ. Ũ tỹ Topẽ ki ge mũ ag jyvẽn há han nĩ, ag tỹ vẽnh jykre há hã han sór jé. Kỹ ag tóg tag hã to vãsãn ke mũ. Tag vỹ há nĩ. Kỹ tóg ẽg mỹ nén ũ há han ke mũ gé, vẽnh jykre há ti.

9Judeu ũ ag tóg véké ón kỹ vẽmén sór tĩ. Tag jẽmẽ sór tũg nĩ. Ãjag gufã ag jiji tó sór ag tóg tĩ. Jagnẽ vĩ kafãn ag tóg tĩ. Kỹ ag tóg Topẽ tỹ vãsỹ ẽg jyvẽn tĩ ẽn to jagnẽ vĩ kafãn mũ gé. Tag kar vỹ ẽg mỹ nén ũ há han ke tũ nĩ. Nén ũ tũ vẽ, tag ti, hã kỹ jẽmẽ sór tũg nĩ. 10Ũ tỹ vyrmỹ vẽnh jykre han sór kỹ ti mỹ: "ke tũg ra," hemnĩ. "Ke tũg ra," he régre han nĩ, ti tỹ kãnhmar ã vĩ jẽmẽg tũ nĩn kỹ. Tag pãte ti tovãnh nĩ, ti tỹ mẽ jãvãnh nĩn kỹ. 11Ti jykre vỹ pãno tãvĩ nĩ. Topẽ vĩ mranh ti tĩ. Topẽ vỹ ũ tỹ ge to: "kórég ti nĩ," he tĩ.

Tito tỹ ne han ke ti

12Kejẽn sóg ã mỹ Ártemas jẽnẽ sór mũ, ke tũ nĩ kỹ Tíquico ti. Ti tỹ ã tá jun kỹ, vẽsỹmér inh kukãm kãtĩg, cidade tỹ Nicópolis ra. Tá sóg kusa fĩn rãm ke mũ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

13 Zenas ki rĩr há han nĩ gé, lei to estudo han tĩ ẽn ti, kar kỹ Apolo ti ke
gé. Kỹ, ag tỹ mũ mãn ken kỹ ag mỹ vin nĩ, jãnkamy tỹ ag mỹ tũg ke mũ
ẽn ti.
14 Kỹ, ẽg mré ke kar ag jyvẽn há han nĩ, ag tỹ vẽnh rãnhrãj há to tar
nỹtĩ jé. Kỹ ag tóg ũn jagtar ag mỹ vin ke mũ gé, ãjag tỹ nén ũ vẽnh
kãpãm kỹ. Tag ne há nỹnh mũ'. Ẽg tỹ Topẽ jykre han to ken hã vẽ, kỹ tóg
ẽg tỹ Topẽ mỹ nén ũ kanẽ han ri ke nĩ sir.
15 Inh mré nỹtĩ kar ag vỹ ã mĩ ẽkrég tĩ. Kỹ ẽg mré Jesus ki ge mũ kar
ag mỹ: "ãjag mĩ ti ẽkrég tĩ, Paulo ti," hemnĩ, ẽg to há nỹtĩ kar ag mỹ.
Topẽ mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag kar tar han jé.
Hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

PAULO TỸ CARTA HAN: FILEMOM MỸ CARTA

1 Paulo tỹ rá vẽ, inh, isỹ se kỹ jẽ ra rá vẽ. Kỹ ẽg régre tỹ Timóteo vỹ inh mré rán mũ gé. Isỹ Filemom mỹ rán hã vẽ. Ã to há tãvĩ sóg nĩ, Filemom'. Inh mré ã tóg Cristo rãnhrãj han tĩ gé. 2 Kỹ sóg ẽg régre tỹ Áfia fi mỹ rán mũ gé, Arquipo mỹ ke gé, inh mré Cristo rãnhrãj to vãsãn tĩ tag ti, kar kỹ sóg ũ tỹ Filemom ĩn krẽm vẽnh mãn tĩ ag mỹ rán mũ gé, ũ tỹ Topẽ vĩ mẽ jé vẽnh mãn tĩ ag mỹ.

3 Ẽg jóg tỹ Topẽ mỹ sóg to vĩ tĩ, ti tỹ ãjag tar han jé, ti tỹ ãjag krĩ kuprãg jé, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo panh ẽn ti.

Filemom jykre

4 Isỹ Topẽ mré vẽmén kỹ sóg ã mĩ ẽkrég tĩ, Filemom', kỹ sóg ã to Topẽ mỹ vĩ há han tĩ. 5 Ẽg Senhor tỹ Jesus ki rã há han kỹ ã tóg nẽji nĩ, hã kỹ ã tóg nẽji Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag to há tãvĩ nĩ gé. Tag mẽ inh. 6 Hã kỹ sóg Topẽ mỹ to vĩ tĩ, ti tỹ ã krĩn há han jé, ã tỹ ti jykre hã mĩ tĩg ki kanhró há nĩ jé, ã tỹ ẽg mré Cristo ki rã kỹ jẽn kỹ. Kỹ tóg ã krĩ tỹ há' henh ke mũ, ã tỹ komẽr hã ti vĩ ki króm ki kanhrãn kãn jé. Ẽg tỹ Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ẽg tóg vẽnh jykre sér to tar nỹtĩ.

7 Jãvy', inh fe tỹ mrin ke ja ã nĩ, inh fe tỹ há' he ja ã nĩ, ã tỹ iso há tãvĩ nĩn kỹ. Kỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ kar ag vỹ ã jykre ki kanhró kar nỹtĩ. Kỹ ag fe tóg mrin ke mũ gé.

Paulo tỹ Onésimo jagfy vĩ

8 Kỹ sóg ã mỹ: "tag han jé ã tóg ke mũ," henh ke mũ vẽ, 9 hã ra sóg ã mỹ vĩ tar han sór tũ nĩ. Komẽr hã sóg ã mỹ to vĩ sór mũ, ã tỹ iso há nĩ tugrĩn tag han jé, sỹ ã mỹ nén to vĩ sór mũ tag ti. Ha vé, kófa inh nĩ ha, inh, hã vỹ: Paulo, he mũ. Jesus Cristo tugnĩn sóg se kỹ jẽ ha. 10 Ã mỹ sóg inh kósin tỹ Onésimo jagfy vĩ sór mũ. Inh kósin ri ke ti nĩ ha, ti tỹ isugrĩn Cristo ki rã kỹ, isỹ tag kã se kỹ jẽ hã ra. 11 Vãsỹ tóg ã tũ ki rĩr tĩ vẽ, hã ra tóg ã mỹ nén ũ há han ja tũ nĩgtĩ. Ũri tóg há nĩ ha, kỹ tóg ã tũ ki rĩr há han ke mũ ha, ti tỹ inh ki rĩr há han mũ tag ri ke.

12 Sỹ ã mỹ ti jẽnẽnh ke vẽ. Inh fe vỹ tỹ ti nĩ. 13 Hã kỹ sóg ti jẽnẽ sór ja tũ nĩ vẽ, ti tỹ ã jẽgja ki inh ki rĩr jé, isỹ Jesus kãme sér tugrĩn se kỹ jẽn ki. 14 Hã ra sóg ã mỹ ti jẽnẽnh ke mũ, isỹ ã mỹ: "mỹ há, ti tỹ inh ki rĩr mũ tag ti?" he ja tũ nĩn kỹ. Isỹ ti tĩg kamẽg mũ ra tóg ã tỹ inh ki rĩr mũ ri ke nĩ vẽ,

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

hã ra ã tóg ki kagtĩg nĩ vẽ, ã tỹ inh mỹ nén ũ há han mũ tag ti. Hã kỹ sóg ã mỹ ti jẽnẽnh ke mũ, ã tỹ ã tỹ nén han sór mũ ẽn han jé, venh jykre há ẽn ti.

15 Ã camarada ja vẽ, Onésimo ti, hã ra tóg ã tovãnh kỹ vẽnh péju kỹ vyr. Vẽnh péju sĩ han tóg, hã ra tóg ã to vỹn ke mãn ke mũ ha, isỹ ti jẽnẽn kỹ. Tĩg mãn ke tũ ti nĩ ha. 16 Ti tỹ vẽnh péju kỹ tĩ mũ ẽn kã tóg tỹ ã camarada jẽ vẽ, hã ra tóg tỹ ã jãvy jẽ ha, ũri. Ã to há tãvĩ tóg jẽ ha, ti tỹ Cristo ki rã kỹ jẽn kỹ. Ti to sóg há tãvĩ nĩ gé, kỹ tóg ã tỹ ti to há nĩ jé há tĩ gé. Ã camarada vỹ tỹ ti nĩ, hã ra tóg tỹ ã jãvy nĩ gé, kỹ tóg ã tỹ ti to há pẽ nĩn kỹn há tĩ.

17 Kỹ, ã tỹ iso há nĩn kỹ ti mỹ komẽr hã vĩmnĩ, ã tỹ komẽr hã inh mỹ vĩ ẽn hã han nĩ, ti mỹ, ti tỹ inh jẽgja ki ã to jun kỹ. 18 Ti mỹ ã tỹ nén ũ péju kỹ ma vyr'? Ti mỹ ã mỹ név(e) jẽ'? Kajãm jé sóg ke mũ, ti jagfy. 19 Vẽsóg ki sóg ã mỹ rán mũ, inh, hã vỹ: Paulo, he mũ. Kajãm jé sóg ke mũ, ti név(e) ti, ki hã sóg tó mũ. Hã ra ã tóg inh mỹ név(e) jẽ gé, ã tỹ isugrĩn Jesus ki ra kỹ. 20 Ha vẽ, jãvy'. Inh fe tỹ mrin kemnĩ, inh mỹ han nĩ, sỹ ã mỹ nén to vĩ mũ tag ti, ẽg tỹ jagnẽ mré ẽg Senhor ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Inh fe tỹ há' hemnĩ, ã tỹ tỹ inh mré ke nĩn kỹ, ã tỹ inh mré Cristo ki rã kỹ jẽn kỹ.

21 Isỹ ã mỹ nén to vĩ mũ tag han já ã tóg ke mũ, ki kanhró sóg nĩ. Hã kỹ sóg ã mỹ rán mũ. Isỹ ã mỹ nén to vĩ mũ tag kãfór han jé ã tóg ke mũ gé, ki kanhró sóg nĩ.

22 Kỹ inh jo inh nũr jafã ti kãn nĩ gé. Topẽ vỹ kãnhmar ãjag vĩ mẽnh ke mũ, hã kỹ sóg ãjag venh kãtĩg ke mũ, ha vemnĩ.

Ũ tỹ Filemom tá ke ag mĩ ẽkrég tĩ ag

23 Epafras vỹ ãjag mĩ ẽkrég tĩgtĩ. Inh mré tóg se kỹ jẽ, Jesus Cristo tugrĩn. 24 Marcos vỹ ãjag mĩ ẽkrég tĩ gé, Aristarco ti ke gé, Demas ti ke gé, Lucas ti ke gé. Inh mré ag tóg rãnhrãj mũgtĩ, tag ag.

25 Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo jé ãjag tar han kãn. Hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

HEBREU AG MỸ CARTA

Topẽ kósin

1 [1]Topẽ vỹ vãsỹ ẽg jóg'jóg ve ag mré vẽmén (ka)mẽ ja nĩgtĩ. Ag mỹ tóg tó mãn', tó mãn', he ja nĩgtĩ. Ti vĩ tó tĩ ag mỹ tóg tó ja nĩgtĩ, vãsỹ, ag tỹ vẽnh kar mỹ ti vĩ kãmén jé. [2]Ũri tóg kakó tĩ ha, kurã tỹ ẽgno ti, kỹ tóg ũri ã kósin jẽnẽ, ti tỹ ẽg mỹ Topẽ vĩ tó jé. Ti mré tóg nén ũ kar hyn han ja nĩgtĩ, Topẽ ti, ã kósin mré. Kỹ tóg ti mỹ nén ũ kar tag vin ke mũ gé. Ti hã mỹ tóg vin sór mũ, Topẽ ti, ã tũ kar ẽn ti. [3]Ẽg tỹ Topẽ kósin ve kỹ ẽg tóg Topẽ tỹ tỹ ũn mág nĩ ki kanhró nỹtĩ. Ti ri ke pẽ ti nĩ, ti hã pẽ, tỹ ti Topẽn hã ve nĩ, ti kósin ti. Ti vĩ vỹ tar nĩ, tỹ tóg ẽg tỹ nén kar vég mũ tag ki rĩr tĩ, ã vĩ tỹ. Ti hã vỹ ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh ẽn tỹ tũg' he tĩ, kỹ tóg ẽg jãnhkrig kỹ ẽg fẽg ke mũ. Ẽg jagfy ter kar kỹ tóg Topẽ pẽgja tá nĩ nĩ, ũn tỹ vẽnh kar tar kãfór nĩ ẽn pẽgja tá, ti kósin ti.

Topẽ kósin tỹ Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag kãfór nĩ

[4]Topẽ kósin vỹ Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag kãfór nĩ, kanhkã tãn ag. Ti jiji vỹ ag jygjy kãfór nĩ gé. Hã kỹ ẽg tóg vég tĩ, ti tỹ ag kãfór nĩ ti. [5]Topẽ pi(jé) ã tỹ jẽnẽ jafã ag kã ũ mỹ: “inh kósin vỹ tỹ ã nĩ,” he ja nĩgtĩ'. “Ũri hã sóg ã mỹ: tỹ inh ã panh nĩ, he mũ,” he ja tũ ti nĩ, Topẽ ti, ã tỹ jẽgnẽ jafã ag kã ũ mỹ. Kỹ tóg ag kã ũ to: “ti panh vỹ tỹ inh nĩnh mũ, kỹ tóg tỹ inh kósin nĩnh mũ,” he ja tũ nĩ gé. Ã kósin hã to tóg tag tó ja nĩ, Topẽ ti.

[6]Ã kósin ve ẽn jẽnẽ ja ti nĩ, ẽg to, Topẽ ti. Ã tỹ ti jẽnẽn kỹ tóg tag tó gé, ha mẽ: “isỹ jẽgnẽ jafã ag vỹ ti krẽm mũg ke kãn mũ, ha vemnĩ,” he ja ti nĩ, Topẽ ti.

[7]Hã ra ti tỹ jẽgnẽ jafã ag to vẽnh jykre tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: “Topẽ vỹ ã tỹ jẽgnẽ jafã ag tỹ kãka ri ke han, kỹ tóg ag tỹ pĩ gru ri ke han mũ gé, Topẽ ti,” he tóg mũ gé, Topẽ vĩ rán ki, kanhkã tãn ag to.

[8]Kỹ tóg ã kósin mỹ tag tó, ha mẽ: “Topẽ vỹ tỹ ã nĩ. Ã tỹ tỹ pã'i mág nĩ vỹ tũg' henh ke tũ pẽ nĩ. Vẽnh jykre kuryj han ã tĩ, ã krẽm ke kar ag mỹ. [9]Vẽnh jykre kuryj to ã há nĩ. Vẽnh jykre pãno to ã jũ nĩ. Hã kỹ sóg ã kuprẽg, isỹ tỹ Topẽ nĩn kỹ, isỹ tỹ ã pã'i nĩn kỹ. Ã tỹ sóg ũn mág han, ã krẽm ke kar ag kãfór ã tóg nĩ. Ã tỹ tỹ pã'i mág nĩ tugrĩn ã fe tóg mrin kenh ke mũ, vẽnh kar fe tỹ mrin ke kãfór,” he ja tóg nĩ gé, Topẽ ti, ã kósin ti mỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

10Kỹ tóg ti mỹ tag tó gé, ha mẽ: “ẽg tỹ nén (ũ) kar han ve ki ã tóg ga han, kanhkã ti ke gé, ã nĩgé tỹ. 11Tũg' he kãn jé tóg ke mũ, ã tỹ nén han ja tag ti, jãvo ã hã tóg tũg' henh ke tũ pẽ nĩ. Ã tỹ nén han ja tóg ã sinsin kỹ kugnãnh ke mũ, kur ri ke. 12Ti kãnhpẽn jé ã tóg (ke) mũ, ẽg tỹ kur kónhpẽn ri ke. Ẽg kur kunũg ẽg tĩ, ẽg tỹ ũ kãra rãg jé. Tag ri ke han jé ã tóg ke mũ, ã tỹ han ja kar tag ti tỹ, ã tỹn kókén kỹ. Hã ra ã hã tóg tũg' henh ke tũ nĩ. Sin ke tũ pẽ ã tóg nĩ jãvo, kófãn ke tũ pẽ a tóg nĩ jãvo,” he ja tóg nĩ, Topẽ ti, ã kósin ti mỹ.

13Hã ra Topẽ pi(jé) ã tỹ jẽgnẽ jafã ag mỹ: “inh pẽgja tá nĩ,” he ja nĩ'. “Nĩ ra ver, inh pẽgja tá, sỹ ã kato vĩ mũ ag tỹ ã krẽm vin jé, kỹ ag se vẽ sir,” he ja tũ ti nĩ, ti tỹ jẽgnẽ jafã ag mỹ. Ã kósin hã mỹ tóg tag tó. 14Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag vỹ vẽnh kuprĩg ri ke nỹtĩ, hã ra ag tóg Topẽ rãnhrãj ti han tĩ. Topẽ vỹ ag jẽgnẽg tĩ, ag tỹ ti tũ ag jy nĩgãn jé, ũn krenkren ke mũ ẽn ag jy.

Ẽg tỹ Topẽ vĩ to é henh ke tũ

2 1Hã kỹ tóg há tĩ, ẽg tỹ ti vĩ mẽ kỹ ti jykre hã han kỹ, ẽg tỹ tỹ prãnh ke tũ nĩ jé. 2Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag vỹ vãsỹ Topẽ vĩ ma kãmũ ja nĩgtĩ. Hã ra ag tóg ki hã tó ja nĩgtĩ. Ũ tỹ ag vĩ ki krov tũ ẽn vóg kónãn ja ti nĩgtĩ, Topẽ ti. “Ũ tỹ ag vĩ mẽ sór tũ ẽn ag vóg kónãn jé sóg ke mũ,” he ja ti nĩ, hã kỹ tóg hã ra ke ja nĩgtĩ. 3Kỹ ẽg tóg ũri kren ke tũ nĩ gé, ẽg tỹ ti to é hen kỹ, ti tỹ ẽg kren han sór mũ ra. Nén ũ mág pẽ vẽ mỹr, Topẽ tỹ ẽg krenkren han sór mũ tag ti. Ẽg pã'i vỹ ã mré mũ tĩ ag mỹ tó vén, ti tỹ ẽg kren han sór mũ tag ti. Ũ tỹ ti vĩ mẽg mũ ag vỹ ẽg mỹ tó ja nĩgtĩ gé, ti tỹ ẽg kren han sór tag ti, hã kỹ ẽg tóg ki kanhró nỹtĩ ha. 4Kỹ Topẽ vỹ ũ tỹ ẽg mỹ ti vĩ tó mũ ẽn ag vĩ to: “há ti nĩ,” he ja nĩ gé, hã kỹ tóg ag tar han, ag tỹ ẽg tỹ nén ũ han vãnh ẽn hyn han jé, milagre ti, ẽg tỹ vẽsóg ki nén han ki kagtĩg ẽn. Tag to ag tar nỹtĩ, Topẽ tỹ ag tãn kỹ, ũ tỹ ti vĩ tó tĩ ag. Kỹ tóg ag mỹ ã kuprĩg jẽnẽ gé. Ti hã ne to jykrén kỹ: “tag tar han jé sóg ke mũ, ẽn to, kỹ sóg ũ ẽn tar han ke mũ, ũ ũ to,” he ja nĩ, ti vĩ tó tĩ ag to, Topẽ ti.

Topẽ kósin tỹ ẽg tỹ ũn mág han ke

5Topẽ vỹ nén (ũ) kar ẽn han mãn ke mũ, kỹ tóg tỹ ũ tãg nỹtĩnh mũ. Ẽn kri pã'i vỹ tỹ ẽg nỹtĩnh mũ, ẽg tỹ tỹ ẽprã ke nỹtĩ ra. Ti tỹ jẽgnẽ jafã ag pi(jé) tỹ ga tãg kri pã'i nỹtĩnh mũ'. 6Hã kỹ ti vĩ tó tĩ ũ vỹ tag rán ja nĩ, ti vĩ rán ki, ha mẽ. Topẽ mỹ tóg: “tỹ ẽg tóg nén ũ tũ nỹtĩ vẽ, ẽg tỹ tỹ ẽprã ke nỹtĩn kỹ, hã ra ã tóg ẽg hã mĩ ẽkrén kỹ nĩ nĩ,” he ja nĩ. “Tỹ ẽg tóg nén ũ tũ nỹtĩ vẽ, ẽg tỹ tỹ ẽprã ke krẽ nỹtĩn kỹ, hã ra ã tóg ẽg ki rĩr tĩ. 7Kỹ ã tóg prỹg pipir ki ã tóg ẽg tỹ ũn kãsir han ja nĩ, kỹ ẽg tóg ẽn kã ã tỹ jẽgnẽ jafã ag krẽm nỹtĩ. Tag pãte ã tóg ẽg tỹ ũn mág han ke mũ, ũn tar, pã'i mág tỹ ũn há nĩ ẽn ri ke, ẽg tỹ vẽnh kar kri nỹtĩ jé. 8Kỹ ã tóg ẽg krẽm nén (ũ) kar vin kãn ke mũ,” he ja tóg nĩ, Topẽ mỹ, Topẽ vĩ tó tĩ ti.

Ha vé, Topẽ vỹ ẽg krẽm nén (ũ) kar vin ja nĩ, ẽg tỹ tỹ nén (ũ) kar pã'i nỹtĩ jé. Kỹ nén (ũ) kar vỹ ẽg krẽm nỹtĩ. Ẽg krẽm nỹtĩ tũ vỹ tũ tĩ. Hã ra ẽg tóg ver vég tũ nĩgtĩ, nén (ũ) kar tỹ ẽg krẽm nỹtĩ ti. Ver tóg nén ũ ũ tỹ ẽg tũ tũ nỹtĩ ven nĩ. 9Hã ra ẽg tóg Jesus hã tỹ tỹ ũn mág nĩ ẽn vég tĩ, ũri, ti tỹ tỹ

ũn há nĩ ẽn, pã'i mág ri ke. Prỹg pipir ki Jesus tóg Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ẽn ag krẽm ke ja nĩ, kanhkã tãn ẽn ag krẽm, kỹ tóg ẽg kar jagfy ter ja nĩ, Topẽ tỹ ẽg jagãgtãn kỹ. Kỹ tóg ũri tỹ ũn mág pẽ nĩ nĩ, ti tỹ ẽg jagfy ter ja ẽn tugrĩn.

10 Topẽ vỹ tỹ nén (ũ) kar kri ke nĩ, kỹ nén (ũ) kar vỹ ti tugrĩn rĩnrĩr nỹtĩ. Hã kỹ tóg vẽnhmỹ tũ nĩ, Topẽ tỹ Jesus mỹ: "ã jagtar tugrĩn ã tóg tỹ ũn há tãvĩ nĩnh mũ," hen kỹ. Hã jé Jesus tóg jagtar nĩ ja nĩgtĩ, ti tỹ tỹ ũn há tãvĩ nĩn jé. Kỹ tóg ũn e krenkren han mũ sir. Ẽg jo tóg tĩg mũ sir, Topẽ krẽ kar ag jo, ẽg tỹ ti ri ke há nỹtĩ jé gé, ẽg tỹ Topẽ jamã sĩnvĩ ẽn tá junjun jé, ti mré.

11 Ha vé, Jesus vỹ ẽg tar han tĩ, ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh mãn sór tũ nĩ jé. Kỹ ũ tỹ ẽg tar han mũ vỹ ẽg mré jóg pir nĩ, Jesus ti. Hã kỹ tóg ẽg to: "inh jãvy ag, inh ve fag," he mũ. Ẽg to tóg mỹ'ãg tũ nĩ. 12 Ẽg to tóg: "inh jãvy ag mỹ sóg ã jiji tónh ke mũ, jóg'," he ja nĩ. "Ag rĩnve sóg ã tỹ tỹ ũn há nĩ ẽn kãmén ke mũ, ã jé tó jé sóg ke mũ, ag to sóg mỹ'ãg ke tũ nĩ," he ja tóg nĩ, Jesus ti, ẽg to. 13 Kỹ tóg: "Topẽ ki sóg rã kỹ jẽ," he mũ gé. Kỹ tóg: "inh mré ke ag hã vẽ, Topẽ tỹ inh mỹ ũn vin mũ ag kar hã vẽ, fag ke gé," he ja nĩ gé.

14 Jesus mré ke ẽn ag hã vỹ tỹ ẽprã ke ag nỹtĩ, fag ke gé. Hã kỹ Jesus vỹ ag mré ke tỹ ẽprã ke nĩ ja nĩ gé, hã kỹ tóg ẽg jagfy ter ja nĩ. Ti tỹ Japo tũg ke vẽ, ã ter tugrĩn. Japo vỹ ẽg tén sór to tar nĩ, hã ra Jesus vỹ ti tỹ tũ' henh ke mũ. 15 Kỹ tóg ẽg krenkren han ke mũ, ẽg tỹ ẽg ter ke kamẽgmẽg kỹ. Ẽg ter ke tugrĩn ẽg tóg nén (ũ) tỹ ẽg tén ke mũ kar kamẽg tĩ, nén (ũ) tỹ ẽg vóg kónãn tĩ kar ke gé. Hã ra Jesus tóg ẽg krenkren han mũ, kỹ ẽg tóg nén ũ kamẽg mãn ke tũ nĩ ha. 16 Ti pi(jé) Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag krenkren han mũ', kanhkã tãn ag'. Abraão krẽ ag hã krenkren han tóg mũ, ag jóg mré hã, hã kỹ tóg rán kỹ nĩ. 17 Hã jé tóg ã jãvy ag ri ke nĩ ja nĩgtĩ, Jesus ti. Tỹ tóg ẽg hã pẽ ja nĩgtĩ. Ẽg tỹ nén (ũ) kar han mũ ve kãn ja ti nĩgtĩ, ẽg jagtar mré hã. Hã kỹ tóg ẽg jagfy vẽnh fẽg, kỹ tóg ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh tỹ tũ' he ja nĩ. Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág tỹ vẽnh rãnhrãj han mũ ẽn ri ke han ja ti nĩ, Jesus ti. Ti tỹ ẽg jagfy Topẽ tũ ki rĩr nĩn kỹ tóg ẽg jagãgtãn tĩ. Ki rĩr há han tóg tĩ gé, ti tỹ ẽg mré tỹ ẽprã ke ja nĩn kỹ. 18 Ẽg mré tóg jagtar ja nĩgtĩ, Jesus ti. Japo vỹ ti tỹ Topẽ vĩ mranh han sór ja nĩgtĩ gé, ẽg ri ke, hã ra tóg mranh ja tũ nĩ inhhã. Hã kỹ tóg ki kanhró nĩ, ẽg tỹ nén (ũ) vég mũ kar ki. Hã kỹ tóg tag kar to ẽg tar han ki kanhró nĩ inhhã.

Jesus tỹ tỹ Moisés kri ke nĩ

3 1 Inh kanhkã', Topẽ tũ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ. Kỹ tóg ãjag kuprẽg, ãjag tỹ kanhkã tá ve jé. Hã kỹ Jesus mĩ ẽkrén nĩ. Topẽ vỹ ti fẽg. Kỹ tóg ẽg mỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág ẽn ri ke nĩ, ẽg tỹ ti ki rã kỹ. Ti hã kãmén ẽg tóg tĩ gé. 2 Ũ tỹ ti fẽg mũ ẽn rãnhrãj han tóg tĩ, Moisés ri ke. Moisés vỹ Topẽ tũ kar ki rĩr há han ja nĩgtĩ gé, Topẽ povo kar ki, ti ĩn krẽm ke kar fag ki. 3 Hã ra Jesus vỹ Moisés kãfór nĩ. Ũ tỹ ĩn han tĩ vỹ ũ tỹ ĩn ki rĩr tĩ ẽn kãfór nĩ. Ri ke ti nĩ, Jesus tỹ Moisés kãfór nĩ ti. Ẽprã ke vỹ tỹ ti nĩ, Moisés ti, kỹ Jesus vỹ ti kãfór nĩ. 4 Gĩr kar vỹ panh nỹtĩ gé. Ũ tỹ vẽnh kar han mũ vỹ tỹ Topẽ ti nĩ. 5 Moisés vỹ Topẽ tũ ag ki rĩr ja nĩgtĩ, kỹ tóg ki rĩr há han ja nĩgtĩ. Topẽ camarada vỹ tỹ ti nĩ ja nĩgtĩ, kỹ tóg Topẽ ĩn

krẽm ke fag ki rĩr nĩ ja nĩgtĩ. Hã ra tóg Cristo tỹ nén han ke ẽn kãmén ja nĩ gé, Moisés ti. 6Cristo vỹ tỹ Topẽ kósin nĩ, kỹ tóg Topẽ tũ ag ki rĩr há han tĩ, hã ra ag tóg tỹ ti tũ nỹtĩ, ti ĩn krẽm ke kar ẽn ag, ã tỹ ũn ki rĩr tĩ ag, fag ke gé. Ẽg hã vẽ, ti tũ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, ti ĩn krẽm ke vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, ẽg tỹ ti to tar nỹtĩn kỹ, ẽg tỹ ti kãmén há han kỹ, ti tỹ ẽg mỹ sér nĩn kỹ, ẽg tỹ tá nén venh ke ti.

Ẽg tỹ vẽnhkán ke

7Tag tó tóg mũ, Topẽ ti, ã kuprĩg tỹ, ha mẽ: "Ãjag tỹ ũri inh vĩ mẽ kỹ vẽnh kutu han tũg nĩ," he tóg. 8"Ãjag jóg'jóg ve ag vỹ vẽnh kutu han ja nĩgtĩ, kỹ ag tóg inh kato vãsãn ja nĩgtĩ, ag tỹ ga kórég ki nỹtĩn kỹ," he tóg, Topẽ ti. 9"En kã ag tóg iso vĩ pãtigtén ja nĩgtĩ gé. "Ẽg tỹ ti vĩ mranh mũ ra tóg ẽg vóg konãn ke tũ nĩ," he ja ag tóg nĩgtĩ, ag tỹ isỹ nén han mũ ẽn ve ja ra, isỹ prỹg tỹ 40 (ke) ẽn ki ag ki rĩr há han mũ ra. 10Hã kỹ sóg ag to jũ ja nĩ. Ag to sóg: "kórég ag nỹtĩ," hé. "Vẽnh jykre há to jykrén tũ ag tóg nỹtĩgtĩ," he sóg. "Inh japry ve sór ja tũ ag tóg nỹtĩ, inh jamĩn ti," he sóg. 11Kỹ sóg ag to jũ nĩn kỹ (sóg) ag to vĩ jũ han kỹ tag tó, ha mẽ. "Sỹ ag vẽnhkán han ke vẽ vẽ, hã ra ag tóg iso vĩ jũ han ja nĩ, hã kỹ ag tóg vẽnhkán han ke tũ nĩ ha. Hã kỹ ag ri ke han tũg nĩ, ãjag tỹ ũri inh vĩ mẽ kỹ, he sóg mũ," he tóg, Topẽ ti.

12Inh kanhkã, tag to jykrén, ãjag tỹ Topẽ kato vãsãn sór tũ nĩ jé, ãjag tỹ ti vĩ mranh sór tũ nĩ jé gé, ãjag tỹ Topẽ tovãnh sór tũ nĩ jé. Ti hã ne ẽg rĩnrĩr han ki kanhró nĩ', Topẽ ti. Hã kỹ ti tovãnh tũg nĩ. 13Jagnẽ jyvẽn nĩ, kurã kar ki, ũri mỹr. Ãjag tỹ jagnẽ jyvẽn to tar nỹtĩn kỹ ãjag tóg Topẽ to tar nỹtĩnh ke mũ gé, ha vemnĩ, kỹ ãjag kãmĩ ũ vỹ vẽnh kutu han ke tũ nĩ. Ẽg tỹ ti vĩ mranh kỹ ẽg tóg kutu nỹtĩ, ha mẽ, ti vĩ mranh tỹ ẽg mỹ sĩnvĩ nĩn kỹ. 14Ha mẽ, Cristo tũ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, ẽg tỹ ti tovãnh sór tũ nỹtĩn kỹ. Ẽg tỹ ti ki rã ve kã ẽg tóg ti to tar nỹtĩ ja nĩgtĩ. Ẽg tỹ ẽn ri ke ti to tar nỹtĩn kỹ ẽg tóg tỹ ti tũ nỹtĩ. 15Hã kỹ tóg ẽg mỹ: "ãjag tỹ ũri inh vĩ mẽ kỹ vẽnh kutu han tũg nĩ," he mũ. Ãjag jóg'jóg ve ag vỹ tóg vẽnh kutu hyn han' he ja nĩgtĩ, kỹ ag tóg inh kato vãsãnsãn, isỹ ag jykre ve sór ja nĩn kỹ. Ag ri ke han sór tũg nĩ," he tóg mũ ẽg mỹ. 16Ũ tỹ hẽ nỹ hỹn ti vĩ mẽ kỹ ti kato vãsãnsãn ja nĩgtĩ'? Ũ tỹ ga tỹ Egito tá kã pa ja ẽn ag hã ja vẽ, ha mẽ, Moisés tỹ tá ag tatĩn kãtĩg kỹ. 17Kỹ Topẽ hỹn ũ tỹ hẽ to jũ ja nĩgtĩ, prỹg tỹ 40 (ke) ẽn ki? Ũ tỹ ti vĩ mranh ja ẽn ag hã to tóg jũ ja nĩ, hã kỹ ag tóg ga kórég ẽn ki tũ' he kãn. 18Kỹ Topẽ hỹn ũ tỹ hẽ to: "vẽnhkán ke tũ ag nỹtĩ ha," he ja nĩgtĩ'? Ũ tỹ ti vĩ han sór tũ ẽn ag to ke ja vẽ, mỹr, ha mẽ. 19Ag tỹ ti tovãnh kỹ, hã kỹ ag tóg ag tỹ nén ve sór ja ẽn ve ja tũ nĩ sir, mỹr, ha mẽ.

4 1Topẽ vỹ ẽg mỹ tag tó ja nĩgtĩ gé. Ti tỹ ẽg vẽnhkán han sór vẽ, kỹ ti vĩ to é he tũg nĩ. Vẽnh ki rĩr há han nĩ, ãjag tỹ to krónh ke tũ nĩn jé. 2Mẽ ẽg huri, Topẽ tỹ ẽg mỹ nén han sór mũ ẽn ti, ũ tỹ ga kórég mĩ mũ ẽn ag tỹ mẽ ri ke han ẽg tóg huri. Hã ra ag tóg véké mẽ ja nĩgtĩ, kri fi ja tũ ag nỹtĩgtĩ, ag tỹ mẽg mũ ra. Hã kỹ tóg ag mỹ nén ũ há han ja tũ nĩ, Topẽ vĩ ti. 3Ẽg tỹ ti ki ge hã kỹ ẽg tóg vẽnhkánkán ke mũ. Hã kỹ Topẽ vỹ tag tó, ha mẽ: "ag to jũ nĩn kỹ sóg ag to vĩ jũ han kỹ tag tó, ha mẽ. "Sỹ ag vẽnhkán han ke vẽ vẽ, hã ra ag tóg vẽnhkán ke tũ nỹtĩ ha," he ja ti nĩ. Topẽ vỹ vãsỹ vẽnhkán ja nĩgtĩ, ti tỹ nén (ũ) kar pẽ han han ti kỹ. Kỹ nén (ũ) kar

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

vỹ hyn han kỹ nỹtĩ ha. 4Hã kỹ kurã tỹ 7 (ke) ẽn to tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ. Topẽ tỹ nén kar hyn han kãn ja to tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: “kurã tỹ 7 (ke) ki Topẽ vỹ vẽnhkán, ã rãnhrãj han kãn kỹ,” he tóg mũ, Topẽ vĩ rán ki. 5Hã ra tóg Israel ũ ag to tag tó ja nĩ gé, hã vỹ: “kỹ ag tóg vẽnhkánkán ke tũ nỹtĩ ha,” he mũ gé. 6Hã kỹ ũ ag tóg vẽnhkánkán ke mũ. Vãsỹ Topẽ tóg ẽg jóg'jóg ve ag mỹ ag vẽnhkánkán ke tag tó ja nĩgtĩ vẽ, hã ra ag tóg ti vĩ jẽmẽ ja tũ nĩgtĩ, hã kỹ ag tóg vẽnhkánkán ke tũ nỹtĩ ha. Kỹ Topẽ tóg ũ ag kuprẽg ja nĩgtĩ, kỹ tóg ag hã mỹ ag vẽnhkánkán ke ti nĩm mũ sir, ẽg hã mỹ. 7Kurã tãg nĩm ja ti nĩ gé, ẽg vẽnhkán ke to, hã vỹ: “ũri,” he mũ. Hã kỹ Davi tóg kurã tãg tag to tag rán ja nĩ, ha mẽ. Ag tỹ ga kórég ẽn tá kãpa kar kỹ, ag tỹ ga há tá junjun kar kỹ Davi tóg tag rán ja nĩ gé, ha mẽ: “ãjag tỹ ũri ti vĩ mẽ kỹ vẽnh kutu han tũg nĩ,” he ja tóg nĩ. Kurã tãg to ken hã vẽ.

8Josué vỹ Israel ag mré ga há ẽn ra tĩg ja nĩgtĩ. Hã ra ag tóg tá vẽnhkán pẽ han ja tũ nĩgtĩ ver, hã kỹ Davi vỹ ag mỹ kurã ũ tó ja nĩ, ag vẽnhkán pẽ han ke ẽn ti tó ja ti nĩgtĩ. 9Ha mẽ, Topẽ povo vỹ vẽnhkán ke mũ, ha vemnĩ, ti tỹ ag mỹ kurã nĩv ki. 10Ũ tỹ vẽnhkán pẽ ẽn vég mũ vỹ ã rãnhrãj ki vẽnhkán ke mũ, Topẽ tỹ ã rãnhrãj ki vẽnhkán mũ ẽn ri ke, kurã tỹ 7 (ke) ẽn ki. 11Hã kỹ vãsãnsãn, ãjag tỹ tỹ prãnh ke tũ nĩ jé, ãjag tỹ ga kórég kri mũ ja ẽn ag nón ti vĩ mranh tũ nĩ jé, ãjag tỹ ãjag vẽnhkán ke ẽn ve jé.

12Topẽ vĩ hã tugrĩn ẽg tóg rĩnrĩr nỹtĩ. Ã vĩ hã tỹ tóg nén kar hyn han tĩ. Rógro jã régre vỹ nén (ũ) kym há nỹgtĩ. Hã ra Topẽ vĩ vỹ ti tỹ nén (ũ) kym há kãfór han tĩ, kỹ ti vĩ tóg ẽg kãra rã tĩ, ẽg nĩ ti kãra, ẽg kukã ti kãra ke gé, ẽg krĩ ti kãra ke gé, ẽg kuprĩg ti kãra tóg rã tĩ gé. Kỹ tóg ẽg tỹ nén (ũ) to jykrén mũ kar ki kanhró nĩ, ẽg tỹ nén (ũ) han sór mũ ki kanhró kar ti nĩ gé, Topẽ ti. 13Nén (ũ) kar ki kanhró tóg nĩ, Topẽ ti, ã tỹ nén han mũ kar ki kanhró tóg nĩ. Nén ũ tóg ti mỹ vẽnh péju kỹ nĩ tũ pẽ nĩ. Ũ tóg ti vatánh tá nén ũ han ke tũ pẽ nĩ gé. Ki kanhró kar ti nĩ, ũ tỹ ẽg jykre tugnỹm ke mũ ẽn ti.

Jesus tỹ ẽg jagfy vĩnh ke

14Ti to tar nỹtĩmnĩ, ha mẽ. Ti ki rã kỹ ãjag nỹtĩ, kỹ ti to tar nỹtĩmnĩ. Ẽg jagfy Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág vỹ nĩ nĩ, hã vỹ: Jesus, he mũ, Topẽ kósin, he mũ. Ẽn vỹ kanhkã tá jun huri. 15Ti pi(jé) ẽg krój nỹtĩ tag ki kagtĩg nĩ'. Ki kanhró tóg nĩ mỹr. Ẽg ri kén tóg jagtar nĩ ja nĩgtĩ gé, kỹ Japo vỹ ti tỹ Topẽ vĩ mranh han sór ja nĩgtĩ gé, hã ra tóg inhhã mranh ja tũ nĩgtĩ. 16Hã kỹ ẽg tóg Topẽ mré vẽmén ke mũ, jatun mỹ. Mũmẽg vãnh nỹtĩ jé ẽg tóg ke mũ. Ẽg jagãgtãn jé tóg ke mũ, Topẽ ti, kỹ tóg ẽg tar han ke mũ gé, ẽg krój nỹtĩn kỹ.

5 1Ẽprã ke tỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág jykre vỹ ge nỹgtĩ, ha mẽ. Ã mré ke ag jagfy tóg vĩ tĩ, Topẽ mré, kỹ tóg ag jagfy Topẽ mỹ nén ũ pũn tĩ gé, kỹ tóg ag mẽg tãnh kỹ pũn tĩ gé, ag tỹ Topẽ vĩ mranh ja tugrĩn. 2Hã ra tóg tỹ ẽprã ke nĩ gé, ag mré, ag krój ri ke tóg nĩ gé, hã kỹ tóg ag krój nỹtĩ ra ag jagãgtãn há han tĩ, ũ tỹ Topẽ vĩ mranh sór tũ ra mranh mũ ẽn ag. 3Mranh tóg tĩ gé, Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág ẽn ti, hã kỹ tóg ã tỹ mranh mũ ẽn to Topẽ mỹ tãnh kỹ pũn tĩ gé, ã mré ke ag tũ ẽn mré. 4Hã ra tóg vẽso: “inh hỹn Topẽ tũ ki rĩr sór mũ, kỹ

inh hỹn tỹ tag to pã'i mág nĩnh mũ," henh ke tũ pẽ nĩ. Topẽ hã ne ũ to: "isũ ki rĩr tĩ to pã'i mág vỹ tỹ ã nĩnh mũ," he tĩ', ti tỹ vãsỹ Arão kuprẽg vén ẽn ri ke.

5Hã kỹ Cristo vỹ vẽsóg ki tag to jykrén ja tũ nĩ gé. Ti pi(jé) vẽsỹ pã'i han ja nĩgtĩ', vẽsỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ ẽn to pã'i mág han sór ja tũ tóg nĩgtĩ'. Topẽ hã ne ti mỹ: "inh kósin vỹ tỹ ã nĩ," he ja nĩ'. "Ũri sóg ã mỹ: tỹ inh ã panh nĩ, he mũ," he ja ti nĩ, Topẽ ti, Jesus mỹ. 6Kỹ tóg ti mỹ tag tó gé, kỹ tóg rán kỹ nĩ gé, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki, ha mẽ: "isũ ki rĩr jé ã tóg ke mũ. Tũ' henh ke tũ ti nĩnh mũ, ã tỹ isũ ki rĩr nĩ ti, Melquisedeque tỹ isũ ki rĩr mũ ẽn ri ke," he ja ti nĩ gé, Cristo mỹ, Topẽ ti.

7Jesus vỹ, ã tỹ ga mĩ tĩg kỹ jagtar nĩn kỹ (tóg) Topẽ mỹ to vĩ', to vĩ' he ja nĩgtĩ, ti tỹ ti kren han jé, ti ter tũ nĩ jé. Kỹ tóg fỹ gé, Topẽ mré vẽmén kỹ. Vẽsỹrénh jagy han tóg. Kỹ Topẽ vỹ ti vĩ jẽmẽ ja nĩ, Jesus tỹ ti mỹ to vĩn kỹ. Topẽ mỹ tóg tỹ ũn há nĩ, Jesus ti, hã kỹ tóg ti vĩ jẽmẽ ja nĩ. 8Topẽ kósin vỹ tỹ ti nĩ, Jesus ti, hã ra tóg ã jagtar tugrĩn (tóg) Topẽ tỹ nén tó mũ ki kanhrãn kãn ja nĩ, ti tỹ Topẽ vĩ hã han jé. 9Ti tỹ vẽnh kanhrãn kãn kỹ tóg ẽg kren pẽ han ki kanhró nĩ ge sir. Ẽg jagfy tóg ter ja nĩ, kỹ tóg ẽg kren han mũ, ẽg tỹ ti vĩ ki króm kỹ. 10Topẽ vỹ ti mỹ: "inh mỹ isũ ag ki rĩrmnĩ, to pã'i mág vỹ tỹ ã nĩ, Melquisedeque ẽn ri ke," he ja nĩ. Hã kỹ tóg tỹ pa'i nĩ, Jesus ti.

Ẽg tỹ ti to krónh kenh ke tũ

11Sỹ ãjag mỹ tag kãmén kãn sór mũ ra tóg jagy tĩ. Tó jagy ti tĩ, tag ti. Kỹ ãjag tóg mẽ há han tũ nĩgtĩ gé. Ãjag pi(jé) krĩ há nỹtĩ ver'. 12Ãjag tỹ ũ ag kanhrãn ke vẽ vẽ, ãjag tỹ vãsỹ Topẽ vĩ mẽ ja nỹtĩn kỹ. Hã ra ãjag tóg ver ki kagtĩg nỹtĩ. Ãjag kã ũ tỹ ãjag mỹ Jesus kãmén vén ẽn tó mãn kỹ tóg há nỹnh mũ vẽ. Gĩr kãsir ri ke ãjag nỹtĩ. Gĩr kãsir ag vỹ leite hã kron tĩ, ãjag tỹ ver kãsir nỹtĩn kỹ. 13Jãvo ũn sanh ag hã vỹ vẽjẽn kufy ko tĩ'. Gĩr tỹ leite kron mũ ri ke ãjag nỹtĩ, ãjag tỹ Jesus kãme ẽn ki kanhrãn kãn tũ nỹtĩn kỹ ver. 14Ũ tỹ to jykrén há han mũ ẽn vỹ ũn sanh há ri ke nĩ, kỹ tóg ki kanhró nĩ. "Tag vỹ há nĩ, tag vỹ há tũ nĩ, tag vỹ kuryj nĩ, jãvo tag vỹ kygnẽ kỹ nĩ," he jé tóg ke mũ, ũ tỹ ki kanhrãn há han mũ ẽn.

6 1Ãjag tỹ ver gĩr kãsir ri ke nỹtĩ ra sóg ãjag mỹ Jesus kãmén vén ja ẽn tó sór tũ nĩ ha. Sỹ ãjag mỹ ũn sanh ag tũ kãmén sór vẽ ha, ãjag tỹ ver to tar nỹtĩ tũ ra. Jesus kãmén vén jã ẽn hã vẽ, gĩr tỹ ã pafa ja kron ẽn ri ken hã vẽ, ha mẽ: vẽnh jykre kóreg tovãnh jé ẽg tóg ke mũ, ẽg tỹ nén to ter ke mũ ẽn tovãnh kãn jé ẽg tóg ke mũ. Topẽ ki rã jé ẽg tóg ke mũ. 2Ũ tỹ ti ki rã mũ ẽn kype jé ẽg tóg ke mũ, kỹ ẽg tóg ti kri ẽg nĩgé finh ke mũ gé, ti tỹ ẽg mré Jesus ki rã kỹ jẽ jé. Kar kỹ ẽg tóg ẽg ter kar kỹ rĩr mãn ẽn to jykrén ke mũ gé, Topẽ tỹ ẽg jykre tugnỹm ke ẽn to. Vẽnh kãme tag kar vỹ gĩr tỹ ã pafa ja kron ẽn ri ke nĩ. 3Tag tó mãn sór tũ inh nĩ ha, ãjag tỹ vãsỹ mẽ ja tag. Sỹ ãjag mỹ tag pãte Jesus kãmén sór vẽ, kỹ tóg ũn sanh tỹ vẽjẽn kufy ko ẽn ri ke nĩ. Topẽ tỹ tag to isar han kỹ sóg ãjag mỹ kãmén há han ke mũ.

4Ha mẽ, ẽg kãmĩ ũ ag tóg ag tỹ Topẽ ki rã kar kỹ (ag tóg) ti tovãnh pẽ han ja nĩgtĩ. Kỹ ag tóg ti ki ge mãn ke tũ nỹtĩ ha. Ẽg tỹ Topẽ ki ge kỹ tóg ẽg kanhrãn ke mũ, vẽnh jykre há ki. Topẽ vỹ ẽg mỹ kanhkã tá vẽnh jykre há ẽn nĩm mũ. Ẽg mỹ tóg ã kuprĩg jẽnẽg mũ gé. 5Topẽ vĩ há nĩ ẽn vég ẽg tóg tĩ. Ẽg tỹ

kanhkã tá nén venh ke ẽn ve sĩ han ẽg tóg tĩ, ẽprã, ẽg tỹ Topẽ ki ge kỹ. 6Ũ tỹ ti jykre tag ve kar kỹ ti tovãnh pẽ han kỹ tóg vẽnhmỹ nĩ. Kỹ tóg ti ki rã mãn ke tũ nĩ ha, ã jykre kórég tovãnh mãn ke tũ ti nĩ ha, ũ tỹ ti tovãnh pẽ han mũ ẽn ti. Ha vé, ẽg tỹ ti ki rã há han kar kỹ ti tovãnh kỹ ẽg tóg ti tỹ cruz to sa mãn ri ke han mãn mũ sir, Topẽ kósin ti. Ẽg tỹ vẽnh kar tỹ ti to é he han mãn vẽ sir.

7Ẽpỹ ri ke ti nĩ, ha mẽ. Ta tỹ ti kri kutẽ kỹ ga mrãn kỹ ẽg jakré tóg mog há han tĩ, ẽg tỹ ga há ki ti krãn ti kỹ. Ẽg tỹ ẽpỹ há ri ke nỹtĩn kỹ, ẽg tỹ Topẽ mỹ vẽnh jykre há han kỹ tóg ẽg ve há han mũ, Topẽ ti. 8Ẽpỹ ũ tóg hã ra kórég nĩ. Kỹ sónh hã tóg ki munmur tĩ, vãnh ti ke gé, kỹ tóg mogmog kónãn tĩ sir, ẽg jakré ti. Ẽg tỹ ẽpỹ kórég ẽn ri ke nỹtĩn kỹ Topẽ vỹ ẽg tovãnh ke mũ sir, kỹ tóg ẽg mỹ vĩ kónãn han ke mũ, kỹ ẽg kejẽn pũr ke mũ, kurã ẽn kã.

9Ha mẽ, vĩ tar han inh huri. Hã ra ãjag tóg ti jagy tag venh ke tũ pẽ nĩ, ki kanhró inh nĩ. Ãjag to sóg há nĩ. Krenkren jé ãjag tóg ke mũ, ki kanhró inh nĩ. 10Rãnhrãj há han ãjag tóg tĩ. Ti to ãjag há tãvĩ nỹtĩ. Ti tũ ki rĩr há han ãjag tóg tĩ gé. Topẽ vỹ tag vég tĩ, ãjag rãnhrãj há tag. Ti pi(jé) kã jatu nĩgtĩ'. Vẽnh jykre vẽnhmỹ han tũ pẽ ti nĩgtĩ, Topẽ ti. 11Hã ra sóg ãjag mỹ tag tó, ãjag tỹ ti to tar tãvĩ nỹtĩ jé, ãjag tỹ ti to krónh ke tũ nĩ jé. Kỹ ãjag tóg venh ke mũ, ãjag tỹ nén (ũ) ve sór mũ ẽn ti. 12Ãjag tỹ ti to krónh ken kỹ tóg kórég nĩ. Ũ tóg ẽg jo Topẽ ki rã ja nĩgtĩ, hã ra ag tóg ti tovãnh ja tũ pẽ nĩgtĩ, kỹ ag tóg hur vé, Topẽ tỹ ẽg mỹ nén ven sór mũ ẽn ti. Tag ag ri ke han nĩ, ũ tỹ ẽg jo ti tovãnh jãvãnh ẽn ag ri ke han nĩ.

Topẽ tỹ ã vĩ ẽn han kãn ke

13-14Topẽ vỹ Abraão mỹ: “ã to vĩ há han jé sóg ke mũ, ã krẽ e han jé sóg ke mũ,” he ja nĩ. Kỹ tóg ti mỹ: “ã pi(jé) tag venh ke tũ nĩ', inh hã vỹ ki kanhró nĩ',” he ja nĩ gé. Ũ tỹ ti kãfór nĩ ra tóg ẽn to: “ti hã vỹ ki kanhró nĩ,” henh ke vẽ vẽ. Hã ra ũ tóg Topẽ kãfór nĩ tũ nĩ, hã kỹ tóg: “inh hã vỹ ki kanhró nĩ,” he ja nĩ, Topẽ ti. 15Kỹ Abraão vỹ Topẽ tỹ ti mỹ nén tó ja tag to tar nĩ ja nĩgtĩ gé. Jatun mỹ tóg ã kósin ke ẽn jãvãnh ja nĩgtĩ, hã kỹ tóg kejẽn ti vé.

16Ẽprã ke ag vỹ, ag tỹ jagnẽ mỹ vĩ há han sór kỹ ag tóg jagnẽ mỹ: “inh kri nĩ ẽn vỹ ki kanhró nĩ, sỹ ã mỹ nén han ke ti,” he tĩ. Tag tó kỹ ag tóg jagnẽ jũ tỹ tũ' he tĩ. Ũ tỹ tag tó kỹ ag tóg ki kanhró nỹtĩ, ti tỹ ki hã tó ja ti. Ẽprã ke ag jykre hã vẽ. 17Vẽnh jykre tag han ja ti nĩ, Topẽ ti, ti tỹ ẽg mỹ ã vĩ jẽnẽn kỹ. Ti tỹ ẽg mỹ nén tó ja ẽn ve jé ẽg tóg ke mũ. Ẽg tỹ tag ki kanhrãn há han hã jé tóg ẽg mỹ: “ki kanhró inh nĩ,” he ja nĩ. Tó ũ han mãn ke tũ ti nĩ ha. Ã tỹ tó ja ẽn hã han jé tóg ke mũ, ti tỹ: “ki kanhró inh nĩ,” hen kỹ. 18Ti vĩ régre to ẽg tóg ki kanhrãn há han tĩ. Ẽg mỹ tó kar kỹ tóg: “ki kanhró inh nĩ,” he ja nĩ gé. Ti vĩ régre hã vẽ. Hã kỹ ẽg tóg venh ke mũ, ti tỹ ẽg mỹ nén tó ja ti. Tó ũ han mãn ke tũ ti nĩ ha, hã ra tóg ón ja tũ nĩ gé, ti tỹ ón ki kagtĩg nĩn kỹ. Ti tỹ ẽg mỹ nén tó ja ẽn ve sór ẽg tóg mũ, hã vỹ: kanhkã, he mũ, hã kỹ tóg ẽg hã mỹ tó ja nĩ, Topẽ ti. 19Ẽg tỹ kanhkã ve sór kỹ ẽg tóg to krónh ke tũ nĩgtĩ. Ẽg tỹ kanhkã tá ũn ve sór mũ hã vỹ ẽg tar han tĩ, ẽg tỹ tỹ prãnh ke tũ nĩ jé. Tá jun jé ẽg tóg ke mũ, ha vemnĩ, Topẽ jamã tá. 20Jesus vỹ tá jun vén, ẽg jo, kỹ tóg ẽg mỹ Topẽ to ẽpry ti han, Topẽ to ẽmĩn ti. Ẽg jagfy

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

tóg tỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág nĩ, Melquisedeque ẽn ri ke. Kurã krỹg ja tũ ti nĩ, ti tỹ tỹ pã'i nĩ ti. Kỹ tóg ẽg jo Topẽ rĩnja tá nĩ nĩ, ẽg tỹ ti nón tá junjun jé gé.

Melquisedeque kãme

7 1Melquisedeque ẽn vỹ tỹ pã'i mág nĩ ja nĩgtĩ, cidade tỹ Salém kri, kỹ tóg Topẽ tũ ki rĩr nĩ ja nĩgtĩ gé, ũ tỹ vẽnh kar kri ke nĩ ẽn tũ ki. Abraão vỹ pã'i tỹ 4 (ke) ẽn mré vẽnh génh han ja nĩ. Ti tỹ ag kãgtén kar kỹ Melquisedeque ẽn vỹ ti kato tẽ, kỹ tóg ti mỹ: "Topẽ vỹ ã ve há han, kỹ tóg ã ve há han mãn ke mũ gé," he mũ. 2Kỹ Abraão vỹ ti mỹ dízimo ẽn nĩm mũ sir, ã tũ tỹ 10 (ke) kar ki tóg ũn pir nĩm mũ sir, Melquisedeque mỹ, ti tỹ ũn kato tẽ mũ ẽn ag tũ mãn ja tỹ dízimo ẽn ti. Ti jiji to ken hã vẽ, hã vỹ: vẽnh jykre kuryj to pã'i, he mũ, hã vỹ: Melquisedeque, he mũ. Kỹ tóg tỹ cidade tỹ Salém to pã'i nĩ, hã vỹ: ũn krĩ kuprã ẽn ag pã'i, he mũ. 3Panh tũ ti nĩ, mỹnh tũ ke gé, jóg'jóg ve tũ ti nĩ gé. Ũ ki mur já tũ ti nĩ, kỹ tóg ter ja tũ nĩ gé. Topẽ kósin ri ke ja ti nĩ. Topẽ tũ ki rĩr kỹ tóg nĩ nĩ, ti kurã vỹ krỹg ja tũ nĩ, Melquisedeque kurã ti.

4Pã'i mág pẽ vẽ, Melquisedeque ti, hã kỹ Abraão vỹ ti mỹ ã tũ tỹ dízimo nĩm ja nĩ gé. Hã ki ẽg tóg ki kanhró nỹtĩ, ti tỹ Abraão kãfór nĩ ti, Melquisedeque ti. 5Ũ tỹ Israel ag kãmĩ dízimo mãg tĩ ag vỹ tỹ Levi krẽ nỹtĩ, ũ tỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ ẽn ag. Ãjag mré ke ki ag tóg dízimo ẽn mãg tĩ, ag kar tỹ tỹ Abraão krẽ'krẽ nỹtĩ ra. 6Hã ra Melquisedeque pi(jé) tỹ Abraão mré ke nĩ ja nĩgtĩ'. Ge ra Abraão tóg ti mỹ dízimo ẽn nĩm ja nĩ, kỹ tóg ti mỹ: "Topẽ vỹ ã ve há han," he mũ gé, Melquisedeque ti, Abraão mỹ, Topẽ tỹ Abraão mré vẽmén kar kỹ, Topẽ tỹ ti mỹ: "ã kófa ra ã kósin ke mũ," he kar kỹ. 7Kỹ tóg Abraão kãfór nĩ, Melquisedeque ti, ti tỹ ti mỹ: "Topẽ vỹ ã ve há han," hen kỹ. Ti kri ke vỹ tỹ ti jẽ.

8Levi krẽ'krẽ ẽn vỹ tỹ ẽprã ke nỹtĩ gé, ũ tỹ ãjag mré ke ki dízimo mãg tĩ ẽn ag. Hã ra Melquisedeque vỹ ter ja tũ nĩ nẽji, hã kỹ tóg rán kỹ nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. Ũn ter tũ vỹ Abraão ki dízimo mãn ja nĩ, hã vỹ: Melquisedeque, he mũ. 9Kỹ, Abraão tỹ ti mỹ dízimo nĩm ẽn kã tóg ã krẽ'krẽ kósin tỹ Levi jagfy ti mỹ dízimo nĩm ja nĩ gé, Melquisedeque mỹ. Hã kỹ Levi krẽ'krẽ ag vỹ ãjag mré ke ag ki dízimo ve ja nĩgtĩ gé sir. 10Abraão tỹ Melquisedeque mỹ dízimo nĩm ẽn kã Levi vỹ mur ja tũ nĩ ver, hã kỹ ti jóg'jóg ve tỹ Abraão vỹ ti jagfy dízimo nĩm ja nĩ. Nĩm kar kỹ tóg kejẽn Levi vovo han mũ sir, Abraão ti, Melquisedeque tỹ ti mré vẽmén kar kỹ.

11Topẽ tỹ Levi krẽ'krẽ ag mỹ: "isũ ki rĩrmnĩ," he ẽn kã tóg ag mỹ tag to vẽnh jykre nĩm ja nĩgtĩ gé, ag tỹ ki rĩr ke to. Ag hã tỹ ki rĩr há han ke vẽ vẽ, hã ra ag tóg ki rĩr kãn jã tũ nĩ, hã kỹ Topẽ tóg ũ tỹ ki rĩr ke mũ ũ jẽnẽ ja nĩ, ũ tỹ Melquisedeque ri ke ẽn, hã vỹ: Jesus Cristo, he mũ. Ag tỹ ki rĩr há han ja nĩ ra Topẽ hỹn ti jẽnẽnh ke tũ nĩ vẽ, kỹ Arão krẽ'krẽ ẽn ag hã vỹ ki rĩr nỹtĩnh ke vẽ vẽ. 12Kỹ, Jesus tỹ Topẽ tũ ki rĩr kỹ Topẽ vỹ ti mỹ tag to vẽnh jykre tãg han ja nĩ gé. 13-14Hã kỹ tóg ki rĩr nĩ sir. Ti pi(jé) tỹ Levi krẽ'krẽ ag kã ũ nĩ', ẽg Senhor tỹ Jesus ti. Judá krẽ'krẽ ag kã ũ vỹ tỹ ti nĩ. Ge ra tóg Topẽ tũ ki rĩr mũ. Judá krẽ'krẽ ũ tóg Topẽ tũ ki rĩr ke tũ tĩ vẽ, ag tỹ Topẽ mỹ nén ũ pũn ke tũ vẽ vẽ. Ag rãnhrãj tũ vẽ vẽ, tag, Judá krẽ'krẽ ag, kỹ Moisés tóg ag to nén ũ tó ja tũ nĩ

gé, ti tỹ Topẽ tũ ki rĩr ke tag rán kỹ. Hã ra Jesus tóg Topẽ tũ ag ki rĩr jẽ, ti tỹ tỹ Judá krẽ'krẽ ag kã ũ nĩ ra. Topẽ tỹ ti mỹ vẽnh jykre tãg nĩm hã vẽ.

Jesus tỹ Melquisedeque ri ke nĩ

15 Levi krẽ'krẽ ag vỹ Topẽ rãnhrãj han kãn ki kagtĩg ja nĩgtĩ. Hã kỹ Topẽ tóg ã tũ ki rĩr ke ũ jé prẽr, ũ tỹ Melquisedeque ri ke ẽn, hã vỹ: ẽg Senhor tỹ Jesus, he mũ. Hã ki ẽg tóg vég tĩ, Levi krẽ'krẽ ag tỹ ti rãnhrãj han ki kagtĩg nỹtĩ ti. 16 Kỹ ẽg Senhor tỹ Jesus pi(jé) ẽprã ke ag jykre ri ke han kỹ Topẽ tũ ki rĩr mũ', kỹ ẽprã ke ũ vỹ: "ha ki rĩr," he ja tũ nĩ gé. Topẽ tỹ ti mỹ nén tó jan hã vẽ. Ter mãn ke tũ ti nĩ ha, hã kỹ tóg ki rĩr há han mũ ha. 17 Ti to tag tóg rán kỹ nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki, ha mẽ: "isũ ki rĩr jé ã tóg ke mũ. Tũ' henh ke tũ (pẽ) ti nĩ, ã tỹ isũ ki rĩr nĩ ti, Melquisedeque tỹ isũ ki rĩr nĩ ẽn ri ke," he ja ti nĩ. 18 Tag tó kỹ tóg Moisés jykre ẽn tỹ tũ' he mũ, ti krój nĩn kỹ, ti tỹ ẽg há han mãn ki kagtĩg nĩn kỹ. 19 Hỹ, Moisés jykre ẽn vỹ ẽg tar han ki kagtĩg ja nĩgtĩ, ẽg tỹ Topẽ vĩ ki króm han ki kagtĩg ja tóg nĩgtĩ, kỹ ẽg ti jykre han sór mũ ra kanhkã tá jun ke tũ nĩ, ẽg tỹ Moisés jykre han mũ ra. Vãhã Topẽ tóg ẽg mỹ vẽnh jykre tãg nĩm ja nĩ, ũ tỹ Moisés jykre kãfór nĩ ẽn, hã vỹ: Jesus jykre, he mũ. Kỹ ẽg tóg Jesus tugrĩn Topẽ nĩgja tá junjun ke mũ.

20 Tag to Topẽ tóg vĩ kãfór han ja nĩ. Moisés tỹ Levi krẽ'krẽ mỹ: "Topẽ tũ ki rĩrmnĩ," hen kỹ tóg vĩ kãfór han ja tũ nĩ. 21 Hã ra Topẽ tóg Jesus mỹ tag tó. Ti mỹ tóg: "isũ ag ki rĩr jé ã tóg ke mũ," he ja nĩ. "Tũg ke tũ ti nĩ, ã tỹ isũ ag ki rĩr tĩ ẽn ti. Vĩ kãfór han inh mỹr. Tó ũ han mãn ke tũ sóg nĩ, vẽnh jykre ũ han mãn ke tũ sóg nĩ," he ja tóg nĩ, ẽg jóg mág ti, ã kósin mỹ. 22 Hã kỹ Jesus jykre vỹ Moisés jykre kãfór nĩ, Jesus tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre tãg nĩm mũ ẽn. 23 Nén ũ ki tóg sir Moisés jykre ri ke tũ nĩ, Jesus jykre ti, ha mẽ. Moisés jykre ki Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag vỹ e ja nỹtĩgtĩ. Ãjag kã ũ ter kỹ ag tóg jagnẽ jẽgja kã ũ fẽg' he ja nĩgtĩ, ti tỹ Topẽ mỹ ti tũ ki rĩr jé. Hã kỹ ag tóg e ja nỹtĩgtĩ, Moisés jykre ki Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag. 24 Hã ra Jesus vỹ ter mãn ke tũ nĩ inhhã, Topẽ tũ ki rĩr tóg nĩ nĩ, ũ tóg ti jẽgja kã jẽnh ke tũ nĩ. 25 Hã kỹ tóg ã tỹ ũn ki rĩr nĩ mũ ag kar krenkren han tĩ, ũ tỹ ti tugrĩn Topẽ jamã tá junjun ke mũ ẽn ag kar. Rĩr tóg nĩ nĩ, kỹ tóg ẽg jagfy Topẽ mré vẽmén tĩ. Kurã krỹg ja tũ ti nĩ, Jesus ti.

26 Ẽg to ti há nĩ, Jesus ti, ti tỹ ẽg jagfy Topẽ tũ ki rĩr nĩn kỹ. Topẽ kósin vỹ tỹ ti nĩ. Kygnẽ ja tũ pẽ ti nĩ. Nén ũ kórég venh ke tũ ẽg nĩ, ti ki. Topẽ vĩ mranh tĩ ag mré ke tũ vẽ. Kỹ tóg tỹ kanhkã tãn kar ag kri ke nĩ gé sir, ũri. 27 Ẽprã ke ag tỹ Topẽ tũ ki rĩr nỹtĩn kỹ ag tóg ãjag tỹ Topẽ vĩ mranh ja tugrĩn Topẽ mỹ nén ũ pũn vén tĩ, kurã kar ki, kar kỹ ag tóg ãjag mré ke ag tỹ Topẽ vĩ mranh tugrĩn ag jagfy Topẽ mỹ nén ũ pũn tĩ gé sir. Jesus vỹ Topẽ vĩ mranh ja tũ nĩ inhhã. Hã kỹ tóg, ã tỹ vẽnh fẽg kỹ tóg ag tỹ Topẽ mỹ nén ũ pũn ri ke han. Vẽnh fẽg pir han tóg, kỹ tóg ã tỹ vẽnh fẽg pir ẽn ki ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh e ja ẽn tỹ tũ' he kãn. 28 Moisés tỹ ẽprã ke ag mỹ: "Topẽ tũ ki rĩr," hen kỹ ag tóg ki rĩr mũ, hã ra ag tóg kygnẽ mág kỹ nỹtĩ ja nĩgtĩ gé, ag tỹ tỹ ẽprã ke nỹtĩn kỹ. Hã ra Topẽ tóg vẽnh jykre tãg han kỹ tóg ã kósin mỹ: "ki rĩr jé ã tóg ke mũ, tag to sóg vĩ kãfór han mũ," he ja nĩ. Ũ tỹ kygnẽ ja tũ pẽ ẽn mỹ tóg tag tó ja nĩ, hã kỹ tóg kygnẽnh ke tũ pẽ nĩ gé.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus hã tỹ ẽg jagfy Topẽ tũ ki rĩr

8 1Ha mẽ, sỹ ãjag mỹ nén kãmén ja ti. Tag tó sór ja inh nĩ, ha mẽ. Ẽg jagfy Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág hã vỹ nĩ nĩ. Topẽ pẽgja tá tóg nĩ nĩ, kanhkã tá. 2Topẽ nĩg jafã pẽ tá tóg ti tũ ki rĩr mũ. Topẽ nĩgja pẽ ẽn pi(jé) tỹ ẽprã ke ag tỹ há nĩ'. Topẽ hã tỹ há vẽ, ẽn ti. Ẽn tá tóg nĩ nĩ, ẽg jagfy, Topẽ tũ ki rĩr nĩ ẽn ti.

3Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág jykren hã vẽ, ha mẽ. Topẽ mỹ ag tóg nén ũ nĩ pũn tĩ, nén ũ ũ ke gé. Kỹ ũ tỹ ẽg jagfy Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág tag vỹ Topẽ mỹ nén (ũ) nĩm ke mũ gé, Jesus ti, hã vỹ: vẽnh fẽg, he mũ. 4Ti tỹ ver tag mĩ ga kri mũ ag mré ga kri tĩ ra Topẽ tóg ti mỹ vẽnh rãnhrãj tag nĩm ke tũ nĩ vẽ, ti tỹ Topẽ tũ ki rĩr jé. Ẽprã ũ tỹ Topẽ tũ ki rĩr mũ ag vỹ nỹtĩ ver, ũ tỹ Judeu ag jykre ki Topẽ tũ ki rĩr mũ ũ ag. 5Topẽ jo ĩn krẽm ag tóg nén ũ nĩ pũn tĩ, Moisés tỹ ag mỹ vẽnh jykre nĩm kỹ. Topẽ vỹ Moisés mỹ tó ja nĩ, ti tỹ kur tỹ Topẽ jo ĩn han jé. Ti mỹ tóg: "ã mỹ sóg ã tỹ nén han ke mũ ẽn ti ven kãn huri," he mũ. "Ã tỹ pãnónh kri nĩ ẽn kã sóg ã mỹ ven kãn. Sỹ ã mỹ nén ven mũ ẽn hã han nĩ," he ja tóg nĩ, Topẽ ti, Moisés mỹ, hã kỹ tóg han. Ĩn ẽn krẽm ag tóg ũri nén ũ ũ pũn tĩ, Judeu ag jykre ki, Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag. Hã ra tóg tỹ kanhkã tá vẽnh jykre tag hã pẽ tũ nĩ ver. Nén sĩ ki tóg ri ke nĩ, ag tỹ nén han mũ ti, kanhkã tá vẽnh jykre ri ke sĩ ti nĩ. Jesus hã vỹ kanhkã tá vẽnh jykre pẽ ẽn han kãn mũ.

6Hã kỹ Jesus rãnhrãj vỹ ẽprã ke ag rãnhrãj kãfór nĩ. Topẽ vỹ ẽg mỹ Jesus jẽnẽ, ti tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre tãg nĩm jé, kỹ tóg ti tỹ Moisés tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre há nĩm ẽn há kãfór nĩ. Kỹ tóg ẽg mỹ nén ũ há tãvĩ han ke mũ, Topẽ ti, ti tỹ Jesus jẽnẽn kỹ. Hã kỹ Jesus rãnhrãj vỹ Moisés rãnhrãj kãfór nĩ, Jesus tỹ ẽg mỹ vẽnh pãte fón ken kỹ. 7Topẽ mỹ tóg pãgsĩ ja nĩ, ã tỹ Moisés mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn ti, hã kỹ tóg vẽnh jykre tãg han to jykrén ja nĩ. 8Ã povo jykre ve kỹ tóg ti mỹ kóreg nĩ, hã kỹ tóg tag tó, ha mẽ. "Kãnhmar sóg povo tỹ Israel mỹ vẽnh jykre tãg nĩm ke mũ, Judá krẽ'krẽ ag mỹ ke gé," he ja tóg nĩ, ẽg jóg mág ti. 9Vẽnh jykre tãg tag vỹ isỹ ag jóg'jóg ve ag mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn ri ke tũ nĩnh mũ. Ag jóg'jóg ve ag mỹ sóg vẽnh jykre ũ nĩm ja nĩ gé, isỹ ga tỹ Egito tá ag kãpan kỹ. Ag nĩgé kãgmĩ kỹ sóg ag tatĩn kãtĩ mũ, ag ga pẽ ra. Hã ra ag tóg isỹ ag mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn mranh, hã kỹ sóg sir ag togvãnh ja nĩ," he tóg, ẽg jóg mág ti. 10"Hã ra sóg vãhã ag mỹ vẽnh jykre tãg han sór mũ, povo tỹ Israel ag mỹ, ha mẽ," he tóg, ẽg jóg mág ti. "Ãjag krĩ tỹ ag tóg isỹ ag jyvẽn mũ ẽn ki kanhrãn ke mũ, kỹ ag tóg han sór ke mũ gé, ti tỹ ag fe kãkã nĩn kỹ. Ag Topẽ vỹ tỹ inh nĩnh mũ, kỹ ag tóg tỹ inh krẽ nỹtĩnh ke mũ gé, ẽn kã. 11Kỹ ũ tóg ã mré ke ag kanhrãn mãn ke tũ nĩ ha. "Ẽg jóg mág vỹ ge nĩgtĩ, ge ti nĩgtĩ," he mãn ke tũ ag nỹtĩ ha, jagnẽ mỹ. Ag kar vỹ inh ki kanhró nỹtĩnh mũ, ẽn kã, ũn kãsir ag, ũn mág ag ke gé, ẽn kã. 12Ag tỹ inh vĩ mranh mũ (hã) ra sóg ge ra ag jagãgtãn ke mũ. Vẽnh pãte fón jé sóg ke mũ, ag tỹ inh vĩ mranh ja ẽn ti," he ja tóg nĩ, Topẽ ti.

13Kỹ, Topẽ tỹ vẽnh jykre tãg han kỹ vẽnh jykre ve ẽn vỹ ti mỹ tỹ vẽnh jykre si nĩ sir. Hã ra nén (ũ) si kar ẽn vỹ kejẽn tũ' henh ke mũ, kãnhmar.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Vãsỹ Topẽ jykre mré ũri Topẽ jykre

9 1Topẽ tỹ ag mỹ vẽnh jykre ve ẽn nĩm kỹ tóg ag mỹ ag tỹ nén han ke ẽn
kãmén ja nĩ. Ag tỹ ti jo ĩn han tó ja ti nĩ, kar kỹ tóg ag tỹ ti jo ĩn krẽm ti
mré vẽmén ke tó ja nĩ gé, ag tỹ ti mỹ nén (ũ) pũn ke ti ke gé. 2Kỹ ag tóg kur tỹ
ĩn ẽn han, ti tỹ tỹ Topẽ jo ĩn jẽ jé. Hã ra tóg vẽnh kãpãm kỹ nĩ, kur tỹ ke gé, kỹ
ag tóg ĩn vãfynyn ki jun vén mũ ẽn to ag tóg: “Topẽ mré vĩ jafã,” he tĩ. Ẽn tá
mesa kri vela tỹ kri vin jafã vỹ jẽ, kar kỹ mesa ti ke gé, mesa tỹ kri pão vin jafã
ẽn. 3Tag pãte tóg kur nĩ, jãnkã tỹ kur, kỹ kur ẽn pãte ĩn vãfynyn ũ vỹ nĩ gé, ũn
sĩ. Ẽn to ag tóg: “Topẽ nĩg jafã,” he tĩ, ĩn vãfynyn ẽn to. 4Tá tóg Topẽ mỹ kri nén
(ũ) pũn jafã nĩ, ouro tỹ há ti. Kri ag tóg nén ũ ger há pũn tĩ, ouro ẽn kri. Kar kỹ
Topẽ caixa vỹ tá nỹ gé. Ti to tĩr hã vỹ tỹ ouro nĩ. Caixa ẽn kãkã ouro tỹ pénky
vỹ nĩ, kỹ kanhkã tá vẽjẽn vỹ pénky ẽn ki nĩ, Topẽ tỹ ag mỹ pão jẽnẽ ẽn ti, ag tỹ
ga kórég kri mũn kỹ. Kar kỹ Arão vãtó vỹ kã nỹ gé, ti kãtó ti, kãtó féj mũ ẽn ti.
Caixa ẽn kãkã tóg nỹ nĩ, vãtó ẽn ti. Kar kỹ Topẽ tỹ Moisés mỹ vẽnhrá nĩm ja ẽn
vỹ kãki nỹtĩ gé, caixa ẽn kãki. Pó régre ki tóg ránrán ja nĩ, Moisés ti, Topẽ tỹ ẽg
jyvẽn mũ ẽn ti. Pó régre ẽn tóg caixa kãki nỹtĩ gé. 5Caixa ẽn kri tóg nỹtĩ, Topẽ
tỹ jẽgnẽ jafã régre ag kãggrá, querubim he mũ ẽn, ũ tỹ Topẽ rĩnja tá nỹtĩ ẽn. Fẽr
ag nỹtĩ, kỹ ag fẽr tóg krỹg he kỹ nỹtĩ. Ag fẽr fẽnja krẽm Topẽ vỹ ẽg mỹ vẽnh
pãte fón tĩ, ẽg tỹ ti vĩ mranh ja ti. Hã ra sóg tag kãmén kãn sór tũ nĩ ver.

6Kỹ tóg vãfynyn régre nĩ, ĩn tỹ kur ẽn ti, Topẽ tũ ẽn ti. Ti vãfynyn ve ki ag tóg
kãra ge tĩ, Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag, kurã kar ki. Tá ag tóg ãjag rãnhrãj ti han tĩ. 7Ti
vãfynyn ũ ẽn tá tóg kãra rã pin' he tĩ, prỹg kar ki, ag to pã'i mág ti, ti tãvĩ. Ag
mẽg kyvénh ma tóg tĩ tĩ, Topẽ mỹ ven jé, Topẽ tỹ ti mỹ vẽnh pãte fón jé, povo
kar mỹ ke gé, ag tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn ti, ag tỹ mranh sór tũ ra mranh ja ẽn ti.

8Topẽ kuprĩg vỹ ẽg mỹ kãmén mũ, ũri, vẽnh jykre si ẽn ti. Kur tỹ ĩn vãfynyn
vỹ ge nĩ, ha mẽ. Ti vãfynyn ve ẽn tỹ ver ĩn krẽm nĩn kỹ ẽg tóg ti vãfynyn ũ tá
jun ke tũ nĩ ver, Topẽ nĩgjafã tá. 9Ẽg tỹ ũri vég mũ tag ki kanhrãn jé, hã jé Topẽ
tóg vẽnh jykre tag han ja nĩgtĩ, ẽg tỹ to comparação han jé. Topẽ jo ĩn ẽn tá ag
tóg Topẽ mỹ nén ũ pũn tĩ, kỹ ag tóg ag mẽg ti tãnh kỹ pũn tĩ gé. Ag tỹ Topẽ mỹ
sĩnvĩ nỹtĩ sór vẽ, hã jé ag tóg ti mỹ nén (ũ) pũn tĩ. Hã ra ag tóg ti mỹ pũn mũ ra
(ag tóg ti mỹ) sĩnvĩ tũ nỹtĩ, ag jykre tỹ ver kórég nĩn kỹ. 10Kỹ, ag tỹ ti mỹ pũn há
han jé ag tóg vẽnh jykre tỹ ge han tĩ gé, ha mẽ: vẽjẽn to ag tóg jykrén tĩ, kỹ ag
tóg vẽjẽn ũ to: “tag konh ke tũ ẽg nĩ, tag kron ke tũ ẽg nĩ,” he tĩ, ti tỹ ag mỹ tó
kỹ nĩn kỹ. Kỹ ag tóg goj tỹ vẽnh kygpe tỹ hẽn ri ke han han tĩ gé. Tag ki vẽnh
jykre kar vẽ, ẽprã. Kỹ Topẽ tỹ vẽnh jykre tãg han kỹ ẽn vỹ tóg tũ' he mũ sir.

11Vãhã Cristo vỹ hur kãtĩg, kỹ tóg tỹ ẽg jagfy Topẽ tũ ki rĩr to pã'i mág
nĩ ha, kỹ tóg ẽg kren pẽ han mũ. Ti tỹ Topẽ jo ĩn kãra rã vỹ ĩn si ẽn mág
kãfór nĩ gé. Há tãvĩ ti nĩ, Jesus tỹ hẽ tá Topẽ tũ ki rĩr nĩ ẽn ti. Ẽprã ke tỹ
ĩn há pijé', tag ki ĩn pijé', kanhkã tá ke vẽ. 12Kỹ, Jesus tỹ ẽn kãra rã kỹ
tóg rã pir han, Topẽ nĩgjafã pẽ ẽn kãra, Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽnh pãte fón jé.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Kỹ tóg, ã tỹ kãra rã kỹ ti pi(jé) ag mẽg kyvénh ma vyr', cabrito ẽn, monh tãgy ẽn. Ã kyvénh hã tỹ tóg ẽg kren pẽ han, Jesus ti.

13Ũ ter kỹ ũ tỹ ti va mũ mũ ẽn ag vỹ, ag tỹ Topẽ jo ĩn kã ra ge sór kỹ ag vỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag mỹ: "ha ẽg to tỹ kó kó hé, ẽg mẽg kyvénh tỹ," he tĩ. Ag tỹ ag to tỹ kó kó he kar kỹ ag tóg jãnhkri nỹtĩ sir, ag tỹ cabrito kyvénh tỹ ag to tỹ kó kó hen kỹ, ke tũ nĩn kỹ monh kyvénh tỹ, ke tũ nĩn kỹ monh fi pũr tỹ mrẽj tỹ. Ag tỹ ag jãnhkri han jan hã vẽ. 14Hã ra Cristo vỹ ã kyvénh hã tỹ ẽg jãnhkri pẽ han. Topẽ kuprĩg tỹ ti krĩn kỹ tóg Topẽ mỹ vẽnh fẽg, Cristo ti. Kygnẽ ja tũ pẽ ti nĩ, hã kỹ tóg há kar nĩ, ti tỹ vẽnh fẽg kỹ. Ti kyvénh vỹ ẽg jãnhkri pẽ han mũ, ẽg jykre mré tóg ẽg kuryj han mũ, kỹ ẽg tóg vẽnh jykre kórég han mãn ke tũ nĩ sir, ẽg tỹ ẽg jykre si tugrĩn ter ke mũ ẽn ti. Vãhã ẽg tóg Topẽ tũ han há nĩgtĩ, ũn rĩr nĩ ẽn tũ ti.

Cristo tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre tãg ma kãtĩg

15Hã kỹ Cristo vỹ ẽg mỹ vẽnh jykre tãg ma kãtĩg. Ter ja tóg nĩ, Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽnh pãte fón jé, ẽg tỹ ti jykre ve mranh ẽn ti. Ti ter kar kỹ Topẽ tóg ũ ag kuprẽg huri, ag tỹ Topẽ tỹ kanhkã tá ẽg mỹ nén ven ke ẽn ki kanhrãn jé. Jesus tỹ ẽg mỹ han hã vẽ.

16Kejẽn ũ tóg ã ter ke to hã: "iser kar kỹ ẽn vỹ isũ tag mãn ke mũ, ũ ẽn vỹ isũ ũ mãn ke mũ gé," he tĩ. Rán tóg tĩ, tag, kỹ tóg tógfĩg tĩ, vẽnh rá ti. Kỹ ag tóg ag tỹ vẽnh rá ẽn ve sór mũ ra ag tóg ti ter kar kỹ hã vég tĩ. 17Ti tỹ ver ter tũ nĩn kỹ ag tóg vẽnh rá ẽn venh ke tũ nĩ. "Iser kar kỹ," he tóg, hã kỹ ũ tóg ver ti tũ mãg tũ nĩ, ti tỹ ver ter tũ nĩn kỹ, ũ tỹ rán mũ ẽn ti. 18Ri ke ti nĩ, Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn ti, ti si mré hã. Ag mẽg ter kar kỹ ke ja vẽ. 19Hã kỹ Moisés vỹ povo kar mỹ Topẽ tỹ ti mỹ nén tó ja ẽn kãmén, Topẽ tỹ nén to ag jyvẽn mũ ẽn ti. Ti tỹ ag mỹ kãmén kar kỹ tóg monh tãgy tãnh kỹ ti kyvénh mãn ja nĩ, cabrito tãnh kỹ ke gé. Goj mãn kỹ tóg ki kujẽn ja nĩ gé, kỹ tóg tỹ kujãjãg mũ, goj mré tóg ti kujãjãg mũ sir, carneiro kyki kusũg mré hã tóg tỹ kujãjãg mũ sir, re no fej mré hã. Kỹ tóg livro kri tỹ kó he mũ, to tỹ krig ke tóg mũ gé, povo kar to tóg tỹ kó kó he mũ gé, ag tỹ jãnhkri kỹ nỹtĩ jé. 20Ag to tỹ krig ke kar kỹ tóg ag mỹ: "Topẽ tỹ ẽg mỹ nén han ke mũ to vẽnh kyvénh hã vẽ," he mũ, "Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm mũ to vẽnh kyvénh hã vẽ," he tóg mũ, Moisés ti. 21Kar kỹ tóg ĩn tỹ kur to tỹ krig ke mũ gé, pénky kar to tóg tỹ kó he mũ gé, ag tỹ Topẽ tũ han jafã kar to. Vẽnh kyvénh ẽn tỹ tóg kri tỹ kó he kãn mũ, ag kar jãnhkri nỹtĩ jé. 22Ha vé, ag tỹ vãsỹ Topẽ jykre ẽn ki nén ũ tỹ jãnhkri' he sór kỹ ag tóg nén ũ kyvénh hã tỹ jagnẽ jãnhkrig tĩ. Pir ti nĩ, ag tỹ nén ũ kyvénh tũ ra tỹ jãnhkri' ke mũ ti. Hã kỹ ẽg tóg ki kanhró nỹtĩ. Ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh kỹ tóg ẽg mỹ ẽg mẽg ter hã tugrĩn vẽnh pãte fón ja nĩgtĩ, vãsỹ vẽnh jykre ẽn ki.

Cristo tỹ ẽg jagfy ter pir han

23Vẽnh jykre ẽn vỹ kanhkã tá vẽnh jykre ri ke sĩ nĩ, hã kỹ vẽnh mẽg kyvénh vỹ nén kar ẽn jãnhkri han ja nĩgtĩ. Ẽg tỹ hã ra kanhkã ve jé tóg há tũ nĩ, ẽg mẽg tỹ ẽg jagfy ter mũ ti. Ẽg mẽg vỹ ẽg tỹ kanhkã tá jun han ki kagtĩg nĩ. 24Cristo hã vỹ ẽg tỹ tá jun han ke mũ. Kỹ tóg ẽprã ke tỹ Topẽ jo ĩn kãra rã ja tũ nĩgtĩ gé, kanhkã jykre

ri ke sĩ ẽn kãra rã ja tũ ti nĩ. Kanhkã pẽ ra tóg vyr, kỹ tóg Topẽ rĩnja tá nĩ nĩ, Topẽ mré vẽmén jé, ẽg jagfy. 25Kỹ ẽprã ke ẽn tóg ẽprã Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág ẽn tóg prỹg kar ki ag tỹ ĩn vãfynyn to: Topẽ nĩgjafã, he mũ ẽn kãra tóg rã tĩ, ag mẽg kyvénh mãn kỹ tóg ra rã tĩ. Hã ra Cristo vỹ vẽnh fẽg pir han. 26Ti tỹ prỹg kar ki vẽnh fẽg mũ ra tóg ter tỹ hẽn ri ke han ke vẽ vẽ, Topẽ tỹ ga han kar kỹ. Hã ra tóg vãsỹ vẽnh ven ja tũ nĩ. Ũri, kurã tỹ ẽgno to hã tóg vẽnh ven pir han, kỹ tóg vẽnh fẽg pir han, ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh ẽn tỹ tũ' he jé, ã ter tugrĩn. 27Ẽprã ke ag vỹ ter pir han tĩ gé. Ẽg ter kar kỹ Topẽ vỹ ẽg jykre tugnỹm ke mũ. 28Tag ri ke ti nĩ, Cristo tỹ vẽnh fẽg mũ ti. Vẽnh fẽg pir han tóg, ã tỹ ũn e tỹ Topẽ vĩ mranh tỹ tũ' he jé. Kejẽn tóg kãtĩg mãn ke mũ. Hã ra tóg ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh ja tugrĩn ter mãn ke tũ nĩ, ti kãtĩg mãn kỹ. Ẽg jé prẽr jé tóg kãtĩg ke mũ, ti tỹ ũ tỹ ti kãtĩg jãvãnh mũ ag jé prẽr jé.

10 1Ẽg tỹ Judeu ag jykre ve kỹ ẽg tóg ve sĩ han tĩ, Topẽ tỹ ẽg mỹ nén han sór mũ ti. Prỹg kar ki ag tóg Topẽ mỹ tãnh kỹ pũn', tãnh kỹ pũn' he tĩ. Hã ra ag mẽg tỹ ag jagfy ter mũ ra tóg ag jykre há han ki kagtĩg ja nĩgtĩ. 2Ag tỹ Topẽ mỹ nén (ũ) pũn mũ ra ag tóg Topẽ vĩ mranh mãn', mranh mãn' he tĩ. Ag tỹ mranh tũ nĩ ra ag tóg ti mỹ pũn mãn ke tũ nĩ vẽ, ti tỹ ag mỹ vẽnh pãte fón jé. Hã ra ag tóg ki kanhró nỹtĩ, ag tỹ ti vĩ mranh tĩ tag, hã kỹ ag tóg ti mỹ nén pũn tovãnh tũ pẽ nĩgtĩ, ti tỹ ag mỹ vẽnh pãte fón tovãnh tũ nĩ jé. 3Prỹg kar ki ag tóg Topẽ mỹ pũn tugrĩn (ag tóg) ag tỹ ti vĩ mranh ja ẽn mĩ ẽkrég tĩ. 4Hỹ, monh kyvénh vỹ ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh tỹ tũg' henh ke tũ pẽ nĩ, cabrito tỹ ẽg jagfy ter mũ ẽn ti ke gé. 5Hã kỹ Cristo tóg, ã tỹ ga kri mur ken kỹ (tóg) Topẽ mỹ: "ag tỹ ãjag mẽg tãnh kỹ pũn mũ ra tóg tỹ nén ũ tũ nĩ ã mỹ," he ja nĩ. "Ag tỹ ã mỹ nén ũ ũ pũn mũ ra tóg ã mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ gé. Hã ra ã tóg inh mỹ inh fár ti nĩm, isỹ ag jagfy ter jé. 6Ag tỹ ã mỹ ag mẽg pũn mũ ra tóg ã mỹ sér tũ nĩ, ag tỹ ã mỹ nén ũ ũ pũn mũ ra. Ag tỹ ã vĩ mranh tag tỹ tũ' he ki kagtĩg tóg nĩ, ag tỹ ã mỹ nén pũn mũ tag. 7Hã kỹ sóg ã mỹ: "ha vé, sỹ ã mỹ vẽnh fẽg ke vẽ," he mũ, "isỹ ã tỹ inh ki nén ve sór mũ ẽn tỹ ã mỹ han jé," he sóg mũ. Hã kỹ tóg rán kỹ nĩ, iso, ã vĩ rá ki," he tóg, Cristo ti, Topẽ mỹ.

8Ti mỹ tóg tag tó vén, ha mẽ. "Ag tỹ ãjag mẽg tãnh kỹ pũn mũ ra tóg tỹ nén ũ tũ nĩ ã mỹ. Ag tỹ ã mỹ ãjag mẽg pũn mũ ra tóg ã mỹ sér tũ nĩ, ag tỹ ã mỹ nén ũ ũ pũn mũ ra. Ag tỹ ã vĩ mranh tag tỹ tũg' he ki kagtĩg tóg nĩ, tag," he vén tóg. Hã ra tóg rán kỹ nĩ, Judeu ag tỹ Topẽ mỹ tag pũn jé. Ge ra Jesus tóg tag to: "nén ũ tũ vẽ," he ja nĩ. 9Tag tó kar kỹ tóg Topẽ mỹ: "ha vé, sỹ ã mỹ vẽnh fẽg ke vẽ, isỹ ã tỹ inh ki nén ve sór mũ ẽn tỹ ã mỹ han jé," he mũ gé, Topẽ mỹ. Ã tỹ tag tó kỹ tóg vẽnh jykre si ẽn tỹ tũ' he mũ, ũn tãg han jé. 10Jesus tỹ Topẽ vĩ ki króm ja tugrĩn ẽg tóg ũri tỹ Topẽ krẽ nỹtĩ ha. Jesus Cristo vỹ ẽg jagfy ter ja nĩ, vẽnh fẽg kỹ. Ti ter pir ki tóg ẽg név(e) kajãm kãn, kỹ Topẽ tóg ẽg mỹ vẽnh pãte fón kãn mũ sir.

11Ẽprã ke ag tỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag vỹ kurã kar ki ãjag rãnhrãj han tĩ, Topẽ tũ ki rĩr jé. Kurã kar ki ag tóg Topẽ mỹ ãjag mẽg tãnh kỹ pũn tĩ, hã ra ag tỹ Topẽ mỹ nén pũn mũ ẽn pi(jé) ag tỹ Topẽ vĩ mranh tỹ tũ' he ja nĩgtĩ. 12Ag jãvo Jesus Cristo vỹ vẽnh fẽg pir han, ã ter tugrĩn tóg ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh ẽn tỹ tũ' he kãn. Tag han kar kỹ tóg Topẽ pẽgja tá nĩ nĩ. 13Tá tóg nĩ nĩ. Topẽ vỹ ti kato vãsãnsãn mũ ag tỹ ti pẽn krẽm vin ke mũ. Ag sigse kỹ nỹtĩ to ken hã vẽ. Tag hã jãvãnh tóg nĩ nĩ, Jesus

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ti. 14Ti tỹ vẽnh fẽg pir ẽn tugrĩn tóg Topẽ krẽ kar ag krenkren han kãn huri, kỹ ẽg Topẽ mỹ sĩnvĩ nỹtĩ. 15Topẽ kuprĩg vỹ ẽg mỹ tag tó tĩ gé. Tag tó tóg mũ, ha mẽ. 16"Tag pãte sóg ag mỹ vẽnh jykre tãg han ke mũ," he tóg, ẽg jóg mág ti. "Vẽnh jykre tãg ẽn hã vẽ, ha mẽ. Isỹ nén to ag jyvẽn mũ ẽn tỹ sóg ag fe kãkã nĩm ke mũ, kỹ tóg sỹ ag krĩ ki rán ri ke nĩnh mũ sir, kỹ ag tóg han sór ke mũ," he tóg. 17Tag tó kar kỹ tóg tag tó gé, ha mẽ. "Ag tỹ inh vĩ mranh ja ẽn mĩ ẽkrén mãn ke tũ inh nĩ ha, ag jykre pãno ẽn mĩ ẽkrén mãn ke tũ pẽ inh nĩ ha," he tóg mũ gé. 18Ha vé, Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽnh pãte fón kỹ ẽg tóg ti mỹ nén ũ pũn mãn ke tũ nĩ ha, ti tỹ ẽg mỹ vẽnh pãte fón kãn kỹ nĩn kỹ, ẽg tỹ ti vĩ mranh ja kar ẽn ti.

Ẽg tỹ Topẽ to krónh ke tũ

19Inh kanhkã, Jesus tỹ ẽg jagfy ter tugrĩn ẽg tóg jatun mỹ Topẽ nĩgjafã tá jun ke mũ. 20Jesus tỹ ẽg jagfy ter ẽn tóg ti tỹ kur tỹ jãnkã ẽn fĩn rãm ri ke nĩ, ẽg tỹ ti nón fĩn rãm ri ke han jé, ẽg rĩnrĩr nỹtĩ jé. Topẽ jo ĩn krẽm kur tỹ jãnkã nĩfe ẽn vỹ jaran ke kỹ sa nĩ, Jesus ter kỹ. Kỹ ẽg tóg rã genh há nỹtĩ ha. 21Ẽg jagfy Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág vỹ nĩ nĩ, hã vỹ: Jesus, he mũ. Topẽ jamã tá ke ẽn ag kar kri ke vỹ tỹ ti nĩ. 22Kỹ jatun mỹ Topẽ mré vẽmén nĩ. Ti ki rã há han nĩ, ãjag fe tỹ ti ki gemnĩ, ãjag tỹ ti nĩgjafã tá junjun jé. Ón kỹ ti ki ge sór tũg nĩ. Ẽg jãnhkri han tóg, ẽg jykre pãno kar tỹ tóg tũ' hé, ẽg tỹ to jykrén mãn tũ nĩ jé. Ẽg tỹ jãnhkri han tóg, ẽg tỹ goj jãpri tỹ vẽnh kype ẽn ri ke, kỹ ẽg há nỹtĩ. 23Ti tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn mĩ ẽkrén nĩ, to krónh ke tũg nĩ, sỹ ãjag mỹ nén tó mũ ẽn to. Ve jé ẽg tóg ke mũ, ti tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn ti. Ũ tỹ ẽg mỹ tó ja ẽn vỹ ón vãnh nĩgtĩ, hã kỹ to krónh ke tũg nĩ.

24Jagnẽ mĩ ẽkrén nĩ, ãjag tỹ jagnẽ jyvẽn jé. "Vẽnh kar to há nĩmnĩ," hemnĩ jagnẽ mỹ. "Nén ũ há kar han nĩ," hemnĩ gé jagnẽ mỹ. 25Ũ ag tóg culto venh kãmũ vãnh nỹtĩgtĩ. Tag han tũg nĩ. Culto venh kãmũmnĩ. Kỹ jagnẽ jyvẽn nĩ, ãjag tar nỹtĩ jé. Kakó ti nĩ, ti kãtĩg mãn ke kurã ti. Ve há ti tĩ ha, tag.

26Ha vé, Topẽ vĩ mẽ kãn ẽg huri. Ẽg tỹ ti ki rã kar kỹ culto venh kãtĩg tũ nĩ' hen kỹ, ẽg tỹ ge ra Topẽ vĩ mranh sór kỹ mranh tĩ kỹ tóg ũ tỹ ẽg jagfy kajãm mãn ke tóg tũ tĩ. 27Hỹ, ẽg tỹ mranh sór kỹ mranh kỹ Topẽ vỹ ẽg vóg kónãn pẽ han ke mũ. Pĩ tỹ tóg ag tỹ tũ' henh ke mũ, Topẽ ti, ũ tỹ ti kato vãsãnsãn mũ ag. 28Ũ tỹ Moisés tỹ ẽg jyvẽn mũ ẽn mẽ jãvãnh nĩ ẽn tén ja ag tóg nĩgtĩ, Israel ag, ũn régre ag tỹ ti jykre pãno ve ja tag tugrĩn, ke tũ nĩn kỹ ũn tãgtũ ag. Ti jagãgtãn ja tũ ja ag nĩgtĩ, ũn jykre pãno ẽn. 29Hã ki ẽg tóg vég mũ, Topẽ tỹ ẽg vóg kónãn pẽ han ke mũ ti, ẽg tỹ Topẽ kósin to é he kỹ, ẽg tỹ ti vĩ mranh sór kỹ. Ẽg tỹ mranh sór kỹ ẽg tóg ti kyvénh to é he tĩ, ti jykre to. Ti tỹ ẽg jãnhkri han ja ẽn to é he ẽg tóg tĩ sir. Ẽg mỹ tóg tỹ nén ũ tũ nĩ sir, Topẽ kuprĩg tỹ ẽg jagãgtãn ja ẽn ti. Ũ tỹ tag han mũ vóg kónãn jé tóg ke mũ, Topẽ ti, ha vemnĩ. 30Hã kỹ tóg tag tó, ha mẽ: "ũn jykre pãno ag vóg kónãn jé sóg ke mũ, ag tỹ kajãm jé, ag tỹ nén ũ kóreg han mũ kar," he tóg, Topẽ ti. Ũ tỹ tag tó mũ ki kanhró ẽg tóg nĩ mỹr. Hã ra tóg tag tó gé, ha mẽ. "Ã mré ke ag jykre tugnỹm jé tóg ke mũ, ẽg jóg mág ti," he ja tóg nĩ gé. 31Rĩr ti nĩ, Topẽ ti. Ti tỹ ẽg to jũ nĩn kỹ tóg jagy tãvĩ tĩ, nén ũ jagy kar kãfór ti nĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ẽg tỹ to tar nỹtĩnh ke

32 Ãjag tỹ vãsỹ ti mỹ vẽnh fẽg vén ja ẽn kurã mĩ ẽkrén nĩ. Ẽn kã ag tóg ãjag
kato vãsãnsãn mág, kỹ ãjag tóg ag to vẽsỹrénh, kysã tỹ hẽn ri ke ki, ãjag tỹ Topẽ
vĩ mẽ vén ẽn kã. Hã ra ãjag tóg to krónh krónh ke ja tũ nĩgtĩ. 33 Ãjag kã ũ to ag
tóg vĩ kónãn mág' he ja nĩgtĩ, ẽn kã, Topẽ kato vãsãnsãn mũ ag, kỹ ag tóg ãjag
vóg kónãn gé, hã ra vẽnh kar vỹ vé, ag tỹ ãjag vóg kónãn ja ti. Ãjag kã ũ vóg
kónãn ja ag tóg nĩgtĩ, kỹ tóg ãjag kar mỹ jagy tĩ ja nĩgtĩ, ag mré, ãjag tỹ tỹ ag
mré Jesus ki ge nỹtĩn kỹ. 34 Kỹ ag tóg ãjag kã ũ sigse ja nĩ gé. Kỹ ãjag tóg ũn sigse
kỹ nỹtĩ ẽn ag jagãgtãn ja nĩgtĩ, ag tỹ ãjag mré Jesus ki ge kỹ nỹtĩ kỹ. Pã'i ag tỹ
ãjag tỹ nén gég mũ ra tóg ãjag mỹ sér nĩ ja nĩgtĩ. Ãjag tỹ kanhkã tá nén ũ há tãvĩ
ẽn venh ke hã mĩ ãjag tóg ẽkrén ja nĩgtĩ, ag tỹ ãjag tỹ nén génh kỹ, Jesus tugrĩn.
Ãjag tỹ kanhkã tá nén venh ke ẽn vỹ tũ' henh ke tũ pẽ nĩ. 35 Kỹ ũri to krónh ke
tũg nĩ gé. Ãjag tỹ ti to tar nỹtĩn kỹ ãjag tóg nén ũ há tãvĩ venh ke mũ, ha mẽ.
Ãjag vẽsỹrénh ja ẽn kaja ri ke ve jé ãjag tóg ke mũ. 36 Ẽg tỹ ti tũ han to tar nỹtĩnh
ke vẽ, ẽg tỹ ti tovãnh ke tũ pẽ nỹtĩnh ke vẽ. Tag hã vỹ há nĩ. Kỹ ãjag tỹ Topẽ tỹ
ẽg mỹ nén tó mũ ẽn han kãn kỹ nỹtĩn kỹ ãjag tóg venh ke mũ, ti tỹ ẽg mỹ nén (ũ)
ven ke mũ ẽn ti. 37 Hã kỹ tag vỹ rán kỹ nĩ, Topẽ vĩ rán ki, ha mẽ: “kãnhmar pẽ ti
jun ke mũ, ũn kãtĩg ke mũ ẽn ti. Kãtĩg mé han jé tóg ke mũ, ha vemnĩ. 38 Kỹ ũ tỹ
inh ki ge kỹ nỹtĩ ẽn ag hã vỹ krenkren ke mũ, inh mré ke ẽn ag, isỹ ũn mỹ vẽnh
pãte fón mũ ẽn ag. Jãvo ũ tỹ isovãnh mũ ẽn vỹ inh mỹ kórég nĩnh mũ,” he tóg,
Topẽ ti. 39 Ẽg pi(jé) ti tovãnh ke mũ', kỹ ẽg tóg ũ tỹ ti tovãnh mũ ẽn ag vãgfor ẽn
ri ke han ke tũ nĩ gé. Ti ki rã kỹ ẽg tóg nỹtĩ, hã kỹ ẽg krenkren ke mũ.

Ũ tỹ ẽg jo Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag

11 1 Topẽ ki rã to ken hã vẽ, hã vỹ: ti tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn kri nĩm,
he mũ. Ti tỹ nén ũ to: “ve jé ãjag tóg ke mũ,” he mũ ẽn kri fi jé ẽg
tóg ke mũ, ẽg tỹ ver vég tũ ra. 2 Ti si ag vỹ kri nĩm kỹ ti ki ge ja nĩgtĩ gé.
Hã kỹ ag tóg Topẽ mỹ tỹ ũn há ja nỹtĩgtĩ, vãsỹ ke ag, ha mẽ.

3 Ẽg tỹ Topẽ ki rã kỹ ẽg tóg ki kanhró nỹtĩ, ti tỹ ã vĩ tỹ ẽg tỹ nén vég mũ
kar hyn han ja ti. Ti vĩ vég tũ ẽg tóg nĩgtĩ, kỹ tóg ẽg tỹ nén vég tũ tỹ tóg
ẽg tỹ vég mũ hyn han ja nĩgtĩ, Topẽ ti, ã vĩ tỹ tóg nén kar hyn han ja nĩgtĩ.

4 Kỹ Abel vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ tóg Topẽ mỹ pũn há han, ti
tỹ ti mỹ ã mẽg pũn kỹ. Jãvo ti kãke tỹ Caim vỹ ti ki rã ja tũ nĩ, kỹ tóg Topẽ
mỹ nén ũ pũn tĩ (hã) ra (tóg) ti mỹ pũn kónãn. Abel tỹ Topẽ ki rã kỹ tóg
Topẽ mỹ pũn há han ja nĩ, Abel tỹ ti mỹ pũn mũ ẽn ti. Topẽ tỹ Abel to: “inh
mỹ tóg tỹ ũn jykre kuryj nĩ,” he ja vẽ, hã kỹ ti tũ tóg pũr há han. Ter ti huri,
Abel ti, hã ra ẽg tóg ti tỹ nén han ja tugrĩn Topẽ ki ge ki kanhrãn mũ sir.

5 Enoque vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ Topẽ vỹ ti jé prẽr, ti tỹ
kanhkã ra tĩg jé, ti rĩr ra, ti ter tũ ra. Ti ve mãn tũ ag tóg, Topẽ tỹ ti jé prẽr
kar kỹ, hã ra tóg ã ter tũ ra kanhkã ra vyr. Topẽ tỹ ti jé prẽr to hã tag vỹ ti
to rán kỹ nĩ Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki, ha mẽ: “Topẽ tỹ ti jykre ve kỹ ti fe tóg

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

mrin ke mũ," he ja ti nĩ, Enoque to. 6Ẽg tỹ Topẽ ki ge tũ nỹtĩn kỹ tóg ẽg to há nĩnh ke tũ nĩ, Topẽ ti. Ẽg tỹ Topẽ ra mũ sór kỹ ẽg tóg tag to jykrén ke mũ, ha mẽ. "Topẽ vỹ nĩ," he jé ẽg tóg ke mũ. Kỹ ẽg tóg ti to: "ẽg tỹ ti to mũ kỹ tóg ẽg mỹ nén ũ há ẽn nĩm ke mũ, ti tỹ ẽg mỹ nén tó ja ẽn ti," henh ke mũ gé. Tag tó kỹ ẽg tóg ti to mũnh ke mũ, kỹ tóg ẽg mỹ han ke mũ, ha vemnĩ.

7Noé vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ Topẽ vỹ ti mỹ tó ja nĩ, ag kar tỹ kar kỹ ti jagy venh ke ti, hã vỹ: ta kutẽ, he mũ. Kỹ tóg Topẽ vĩ kri fi kỹ canoa mág ẽn han mũ, kỹ tóg han kãn kar kỹ (tóg) ki rã kỹ (tóg) kren mũ, ti prũ fi mré, ti krẽ mré ke gé. Topẽ ki rã kỹ tóg ũ tỹ Topẽ kato vãsãnsãn mũ ag mré tĩg mãn ja tũ nĩ. Hã kỹ Topẽ vỹ ti mỹ ũn jykre kuryj ag tỹ nén venh ke ẽn ven, ti tỹ ũ tỹ ti ki rã kỹ nỹtĩ ag mỹ nén ven ke ẽn tĩ.

8Abraão vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ tóg Topẽ vĩ kri nĩm ja nĩgtĩ. Topẽ tóg ti mỹ: "ha tĩg," he mũ, kỹ tóg tĩg ja nĩ, ga ũ ra, Topẽ tỹ ti mỹ ga nĩm ke mũ ẽn ra. Ã tỹ ki kagtĩg ra tóg ra tĩg ja nĩ. Ã jamã tá kãkutẽ kỹ tóg ã tỹ ki kagtĩg ẽn ra vyr, Abraão ti. 9Topẽ ki rã kỹ jẽ kỹ tóg ga ẽn mĩ tĩg ja nĩgtĩ. Topẽ tỹ ti mỹ ga ẽn nĩm sór ja vẽ, hã ra tóg tỹ ã tũ tũ ra tóg mĩ tĩg ja nĩgtĩ, tá. Kur tỹ ĩn krẽm ẽmãn kỹ tóg ga ẽn mĩ tĩg ja nĩgtĩ, ti kósin tỹ Isaque mré, Isaque kósin tỹ Jacó mré ke gé. Ti krẽ'krẽ ag vỹ ti mré ga ẽn venh ke ja nỹtĩ gé, hã kỹ Topẽ tóg Abraão mỹ tó ja nĩ, hã ra ag tóg ver vég tũ nĩ. 10Ge ra tóg tovãnh ja tũ nĩgtĩ. Cidade tỹ Topẽ tũ ẽn ve sór ja ti nĩ, ũ tỹ tũg ke tũ pẽ ẽn. Topẽ hã vỹ cidade ẽn han. To jykrén kỹ tóg han. Ti pi(jé) ẽprã ke ag cidade ri ke nĩ'. Ẽn ve sór kỹ tóg ti tovãnh ja tũ pẽ nĩ, hã kỹ tóg vé, Abraão ti.

11Sara fi vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ fi tóg ã kófa pẽ ra (fi tóg) kufyg ja nĩgtĩ, Topẽ tỹ fag tỹ tag to tar han kỹ, Sara fi, fi mén tỹ Abraão mré. Ũ tỹ fag mỹ: "kósin ve jé ãjag tóg ke mũ," he mũ ẽn vĩ kri fi kỹ fag tóg ve ja nĩgtĩ. 12Hã kỹ ũn pir ẽn, ũn kófa pẽ ẽn krẽ'krẽ vỹ e tãvĩ nỹtĩ, krĩg e ẽn ri ke, goj fyr mĩ rỹnhrỹj e ẽn ri ke, goj kafã tũ fyr ẽn mĩ rynhryj e ẽn ri ke.

13Topẽ ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ag kãgter, Abraão, Isaque, Jacó. Topẽ vỹ ag mỹ ga ẽn tó ja nĩ, hã ra ag tóg ve ja tũ nĩ ver. Ãjag tỹ ve pẽ han tũ ra ag kãgter. Ve sĩ han ja ag tóg nỹtĩgtĩ, Topẽ tỹ ag mỹ ga tó ja ti, hã ra ag tóg ve pẽ han ja tũ nĩ kỹ tóg ag mỹ ẽg tỹ kór há tá nén ũ vég mũ ri ke nĩ ja nĩgtĩ. Ag tỹ venh ke to tóg ag mỹ sér gy tĩ hã ra. "Tag ki, ga kri ẽg tóg ũn pygsa mũ ẽn ri ke han tĩ, ẽg jamã vỹ tỹ tag ki ke tũ nĩ," he ag tóg tĩ. 14Ag jamã pẽ jãvãnh kỹ ag tóg ga kri mũ ja nĩgtĩ, hã kỹ ag tóg: "ẽg jamã pẽ tũ vẽ, tag ki," he ja nĩgtĩ. 15Ag pi(jé) ãjag jamã si ẽn ra vỹn vỹn ke sór ja nĩgtĩ', hã kỹ ag tóg vỹn vỹn ke ja tũ nĩ. 16Ẽmã há pẽ ẽn ve sór ja ag tóg nĩgtĩ, kanhkã tá. Hã kỹ ag tóg Topẽ mỹ há ja nỹtĩ, ti pi(jé) ag to mỹ'ãg ke mũ'. Hã kỹ tóg vẽso: "Abraão Topẽ, Isaque Topẽ, Jacó Topẽ vỹ tỹ inh nĩ," he tĩ, Topẽ ti. Cidade han tóg, ag mỹ, kanhkã tá.

17Abraão vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ tóg Isaque nenh ja tũ nĩgtĩ. Topẽ mỹ tóg ti fẽg, Topẽ tỹ ti mỹ ti kósin to vĩn kỹ. Ti kósin pir ja vẽ, hã ra tóg ti tãnh kren, Topẽ mỹ. 18Topẽ tóg Abraão mỹ: "ã kósin tỹ Isaque krẽ vỹ e nỹtĩnh mũ," he ja nĩgtĩ. 19Kỹ tóg, ti tỹ ti tãnh kren kỹ tóg: "Topẽ hỹn ti rĩn mãn ki kanhró nĩ, isỹ

ti tén kỹ," he mũ. Hã kỹ tóg ti ve mãn gé. Ti tỹ ti tãnh kren kỹ tóg Topẽ mỹ ti tỹ ti tãnh ri ke nĩ ja nĩgtĩ, hã ra tóg ti ve mãn, Topẽ tỹ ti mỹ: "ti tãnh tũg ra," hen kỹ.

20 Isaque vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ tóg Jacó mỹ vĩ há han, Esaú mỹ ke gé, ti tỹ ag mỹ ag tỹ nén venh ke ẽn tó kỹ.

21 Jacó vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ tóg ã ter ke to hã (tóg) José krẽ régre ẽn ag mỹ vĩ há han gé. Kỹ tóg ã vãtó to jẽ kỹ (tóg) Topẽ krẽm mũg ke mũ, kỹ tóg Topẽ mỹ: "Topẽ vỹ tỹ ã nĩ," he ja nĩ.

22 José vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ tóg ã ter ke nỹ ra tóg ã ter ken jo (tóg) Israel ag mỹ kãmén ja nĩgtĩ, ag krẽ'krẽ ag tỹ ga tỹ Egito tá kãpanh ke ẽn ti. Kỹ tóg ag tỹ kãpanh ke ẽn tó kỹ (tóg) ag mỹ to vĩ ja nĩ, ag tỹ ti kuka gé kãmũnh jé, ag kãmũnh ken kỹ.

23 Moisés han mũ fag vỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ gé, hã kỹ fag tóg Moisés péju, ti mur kar kỹ, kysã tãgtũ ki. Fag mỹ tóg sĩnvĩ nĩ ja nĩgtĩ, gĩr sĩ ti. Kỹ fag tóg pã'i mág kamẽg sór ja tũ nĩ, pã'i mág tỹ: "gĩr gré ag kãgtén kãn nĩ," he mũ ra.

24 Moisés vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ tóg, ã mog kar kỹ (tóg): "inh pi(jé) tỹ Faraó kósin fi kósin nĩ'," he ja nĩgtĩ. 25 Ti tỹ Topẽ povo ag mré jagtar nĩ ra tóg ti mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ ja nĩgtĩ. Hã ra tóg Egito tá ke ag mré rico nĩ sór ja tũ nĩgtĩ. Topẽ vĩ mranh kỹ ag tóg ón kỹ rico nỹtĩ ja nĩgtĩ, Egito tá ke ag. 26 Ẽg tỹ Cristo tugrĩn jagtar nỹtĩ tag tóg ti mỹ ẽg rico nỹtĩ tag há kãfór nĩ ja nĩgtĩ, hã kỹ Egito tá ke ag rico tag tóg ti mỹ kórég ja nĩgtĩ, Moises mỹ. Topẽ tỹ kanhkã tá ẽg mỹ nén ũ há nĩm ke ẽn hã to tóg jykrén ja nĩgtĩ.

27 Moisés vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ, hã kỹ tóg ga tỹ Egito tá kãkutẽ ja nĩgtĩ, pã'i jũ kamẽg vãnh nĩn kỹ. Topẽ vég tũ ẽg tóg nĩgtĩ, hã ra tóg Topẽ hã ki ẽkrén kỹ nĩ ja nĩgtĩ. Ti vĩ tóg ti mỹ ti tỹ ti vég nĩ ri ke nĩ ja nĩgtĩ. Hã kỹ tóg krónh ke ja tũ nĩgtĩ, Moisés ti.

28 Moisés vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ, hã kỹ tóg Israel ag mỹ festa tỹ Páscoa ẽn nĩm. Ag mỹ tóg: "ĩn jãnkã to tĩn, ovelha kyvénh tỹ," he mũ, "Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tỹ ãjag krẽ ve ag kãgtén tũ nĩ jé," he ja tóg nĩgtĩ, Moisés ti, Israel ag mỹ. Hã kỹ ag tóg festa tỹ Páscoa ẽn han tĩ, ũri.

29 Israel ag vỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ ag tóg goj kusũg he mũ ẽn kã rẽgrẽg há han inhhã, ẽg tỹ ga kri mũ ẽn ri ke han ag tóg. Mrinmrér ja tũ ag tóg nĩgtĩ. Egito tá ke ag tỹ ag nón kã rẽgrẽg sór mũ ra tóg ag kri rũm ke mũ sir, goj ẽn ti, kỹ ag tóg nỹgnỹr kỹ kãgter kãn mũ sir.

30 Israel ag vỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ja nĩgtĩ gé, hã kỹ cidade tỹ Jericó jy ró ẽn vỹ vẽsóg ki kórég kãn ja nĩgtĩ. Ag tỹ pénĩn mũ tỹ 7 (ke) han kar kỹ tóg vẽsóg ki kórég ja nĩ, ag tỹ kurã tỹ 7 (ke) ki pénĩn mũ kar kỹ.

31 Raabe fi vỹ Topẽ ki rã kỹ nĩ ja nĩgtĩ gé. Ũn mén (ka)mẽ vỹ tỹ fi nĩ ja nĩgtĩ, hã ra fi tóg Topẽ ki rã. Hã kỹ fi tóg Israel ag mỹ: "ha kãge jẽg," he ja nĩ, ũ tỹ fi jamã venh kãmũ mũ ag. Hã kỹ ag tóg fi tén ja tũ nĩ gé. Cidade tá ke kar kãgtén ja ag tóg nĩgtĩ, ag tỹ Topẽ vĩ mẽ sór ja tũ tugrĩn, hã ra fi tóg inhhã kren ja nĩgtĩ.

32 Inh hỹn ũ tónh ke mũ gé ver'. Isỹ ag tó kãn sór mũ ra tóg inh mỹ vẽnhmỹ tĩ. E ag nỹtĩ, e tãvĩ, Gideão ti, Baraque ti, Sansão ti, Jefté ti, Davi ti, Samuel

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ti, Topẽ vĩ tó tĩ kar ag. 33Topẽ ki ge kãn kỹ ag nỹtĩ, hã kỹ ag tóg pã'i ag mré vẽnh génh han, hã ra ag tóg pã'i ẽn ag tỹ hẽn ri ke kãn. Vẽnh jykre kuryj han ag tóg tĩ, vẽnh kar mỹ. Kỹ Topẽ tóg ag mỹ ã tỹ ag mỹ vẽnh jykre há tó mũ ẽn tỹ ag mỹ ven mũ sir. Mĩg tỹ ũ mãn sór mũ ra tóg ti tỹ hẽ ri ke ja tũ nĩgtĩ gé, mĩg ti. 34Pĩ gru jagy ẽn vỹ ag tỹ hẽ ri ke ja tũ nĩgtĩ gé, ũ tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag. Ũ tỹ rógro tỹ ag tén sór mũ ra tóg ag tỹ hẽ ri ke ja tũ nĩgtĩ gé. Ag krój nỹtĩ ra ag tóg tar gy nỹtĩ ja nĩgtĩ. Vẽnh génh han kỹ ag tóg rárá há han, kỹ ag tóg ag kato vãsãnsãn mũ ag tỹ pétẽ han gé. 35Ũn tỹtá ũ fag vỹ, ãjag krẽ ter kar kỹ fag vỹ ag ve mãn, ag tỹ ag rĩn mãn kỹ, Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ẽn ag.

Hã ra ag kato vãsãnsãn mũ ag vỹ ag to jũ mág, kỹ ag tóg ag kãmĩ ũ ag vóg kónãn gé. Kỹ ag tóg ag kygrẽg gé, ũ tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag, ag tỹ Topẽ to jũ kỹ, ũ tỹ ag kygrẽg mũ ag. Ag mỹ ag tóg: "ãjag tovãnh jé ẽg tóg ke mũ, ãjag tỹ Topẽ tovãnh kỹ," he ja nĩgtĩ, hã ra ag tóg Topẽ tovãnh sór ja tũ nĩ. Ag tỹ kanhkã tá rĩnrĩr nỹtĩ sór ja vẽ, hã kỹ ag tóg Topẽ tovãnh ja tũ nĩ. 36Ag kãmĩ ũ ag to ag tóg é he mũ gé, kỹ ag tóg ag mrãnmrãn gé, ag sigse ag tóg, ke gé, kỹ ag tóg vẽse jafã kãtá ag vãm gé. 37Pó tỹ ag pin kỹ ag tóg ag kãgtén gé, ránran jafã tỹ ag tóg ag ránran gé, serrote tỹ. Rógro tỹ ag tóg ag kãgtén gé, Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag. Ag tỹ hẽ mĩ mũn kỹ ag tóg carneiro fár tỹ kur rĩnh ja nĩgtĩ, cabrito fár tỹ kur ke gé, ag tỹ Topẽ ki ge tugrĩn jagtar nỹtĩn kỹ. Vẽjẽn ve ja tũ ag tóg nĩgtĩ kejẽn, jagãgtar ag tóg nỹtĩ, ag vóg kónãn ja ag tóg nĩgtĩ gé. 38Ag mré ke ag vỹ kórég pẽ nỹtĩ ja nĩgtĩ, hã kỹ ag tóg ũn há tag ag to kórég nỹtĩ ja nĩgtĩ. Kỹ ag tóg ga kórég kri mũ ja nỹtĩgtĩ, ag jo pétẽ kỹ, sór kri ag mũgtĩ, kỹ ag tóg pãnónh nor kãki nỹtĩ ja nĩgtĩ gé, ga nor kãki ke gé, ũ tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag. Ẽprã ke ag vỹ ag to jũ mág nỹtĩ ja nĩgtĩ.

39Ag tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩn kỹ tóg hã ra ag to há nĩ, Topẽ ti. Hã ra ag tóg tag ki ve ja tũ nĩ ver, ag tỹ nén ve sór mũ ẽn ti, Topẽ tỹ ag mỹ nén tó ja ẽn ti. 40Topẽ vỹ ẽg to jykrén ja nĩ gé, hã kỹ tóg ver ag mỹ ven ja tũ nĩ. Ti tỹ ẽg mré ag mỹ ven sór vẽ, ẽg tỹ jagnẽ mré kanhkã tá junjun jé.

Topẽ tỹ ẽg kanhrãn sór mũ

12 1Ha vé, e tãvĩ ag nỹtĩ, ũ tỹ ẽg jo Topẽ tovãnh tũ ag. Ẽg pénĩn ag e nỹtĩ, ẽg ve kỹ. Kỹ tóg há tĩ, ẽg tỹ Topẽ japry jagma mũ há han ke ti, ti jamĩn jagma. Ẽg tỹ corrida han ri ke ti nĩ. Ẽg tỹ tỹ vaj kỹ corrida han ken kỹ ẽg tóg vẽnhkán há han ke mũ. "Sỹ tag han kỹ inh mỹ corrida to krónh kenh ke tũ nĩ vỹ?" he ẽg tĩ. "Ne nỹ isar han mũ, corrida to?" he ẽg tóg tĩ gé. Ẽg tỹ nén han ke mũ ẽn tovãnh ẽg tóg tĩ, ẽg tỹ corrida to krónh ke tũ nĩ jé. Topẽ jykre ri ke ti nĩ, tag ti. "Tag mỹ Topẽ to isar han mũ vỹ?" hemnĩ, ãjag tỹ nén han ke mũ ẽn kar to. Ãjag tỹ nén han ke mũ tugrĩn ti to tar nỹtĩn kỹn há tĩ. Ãjag tỹ nén han ke mũ ẽn tugrĩn ti to krónh kenh ha mẽ tĩn kỹ han tũg nĩ, tovãnh nĩ. Ti vĩ mranh sór tũg nĩ gé. Tag vỹ ẽg kókén pẽ han tĩ. Ãjag tỹ nén han tĩ tag kar tovãnh kỹ ãjag tóg ti jykre hã to krónh kenh ke tũ pẽ nĩ. 2Jesus hã mĩ ẽkrén nĩ, ti jykre hã tỹ krĩn kỹ nỹtĩmnĩ. Ti hã vỹ ẽg tỹ Topẽ ki rã han, kỹ tóg ẽg tỹ ti tovãnh ke tũ han ẽn ki kanhró nĩ gé. Cruz to sa kỹ tóg ter

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

mỹr, ag tỹ ti to é he mũ ra tóg ti mỹ tỹ nén ũ tũ tĩ. Ti tỹ kar kỹ nén venh ke ẽn mĩ tóg ẽkrén ja nĩ, nén tỹ ti mỹ sér nĩnh ke ẽn mĩ. Hã kỹ tóg ũri Topẽ pẽgja tá nĩ nĩ.

3 Jesus mĩ ẽkrén nĩ. Ẽprã ke kar ag vỹ ti kato vĩ ja nĩgtĩ, ũ tỹ Topẽ vĩ mranh mũgtĩ ẽn ag, ge ra tóg Topẽ to krónh ke ja tũ nĩgtĩ, Jesus ti. Ti ki ẽkrén kỹ to krónh krónh ke tũg nĩ, to: “ron inh mũ,” he tũg nĩ gé.

4 Ha vé, Topẽ vĩ mranh tũg nĩ. Ãjag tỹ ti vĩ mranh sór mũ tag kato vãsãnsãn nĩ, ke tũ nĩ (mũ) ra ãjag tóg to ter mũ. 5 Ãjag mỹ Topẽ tỹ ẽg jyvẽn ẽn kã jatu'? Ẽg jyvẽn kỹ tóg tag tó, ha mẽ. Ã krẽ mỹ tóg tag tó, Topẽ ti, ha mẽ: “inh kósin, isỹ ã vóg kónãn kỹ inh mỹ vẽnh nenh tũg nĩ,” he tóg. “Isỹ ã mỹ vĩ tar han mũ ra to krónh ke tũg nĩ. 6 Isỹ ã to há nĩn kỹ, hã kỹ sóg ã mỹ vĩ tar han tĩ. Ã kanhrãn jé ke vẽ. Isỹ ã mỹ: “inh kósin vỹ tỹ ã nĩ,” hen kỹ sóg ã mrãnmrãn tĩ gé, ã kanhrãn ti jé,” he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki.

7 Hã kỹ ti tỹ ãjag mrãnmrãn tag to tar nỹtĩmnĩ. Ãjag kanhrãn jé ke vẽ. Topẽ tỹ ãjag mỹ: “inh krẽ,” he vẽ. Ẽg panh vỹ ẽg mrãnmrãn kỹ ẽg kanhrãn ja nĩgtĩ gé. Vẽnh kar jykren hã vẽ. Topẽ vỹ ã krẽ kar mrãnmrãn kỹ ag kanhrãn tĩ. 8 Kỹ, ti tỹ ãjag mrãnmrãn tũ nĩ ra ãjag pi(jé) tỹ ti krẽ pẽ nỹtĩnh mũ vẽ'. 9 Ha vé, ẽg han mũ fag vỹ ẽg mrãnmrãn tĩ, ẽg kanhrãn jãvãnh nĩn kỹ, kỹ ẽg tóg fag kamẽg tĩ. Kỹ ẽg tóg Topẽ kamẽg kãfór han ke mũ, ũ tỹ ẽg rĩnrĩr han mũ ti, ẽg jóg mág ti. 10 Kỹ ũ tỹ ẽg han mũ tóg ẽg to ã jykre fi ja nĩgtĩ. To jykrén kỹ tóg ẽg mrãnmrãn tĩ kejẽn, ẽg sĩn kã. Kejẽn tóg ã tỹ kygnẽ kỹ nĩ ra ẽg kanhrãn sór tĩ gé, ẽg panh ti. Hã ra Topẽ tỹ ẽg mrãnmrãn kỹ tóg to jykrén há han tĩ inhhã. Ti tỹ ẽg kãnhrãn há han sór vẽ, ẽg tỹ ti ri kén kygnég tũ nĩ jé, ẽg tỹ ti ri kén há tãvĩ nỹtĩ jé. 11 Ti tỹ ẽg mrãnmrãn ẽn kã tóg ẽg mỹ sér tũ nĩ ver. Ẽn kã tóg ẽg mỹ jagy tĩ. Kar kỹ ẽg tóg vãhã vég tĩ, ti há nĩ ja ti, ẽg tỹ kanhrãn há han kar kỹ. Ti tỹ ẽg mrãnmrãn hã kỹ ẽg tóg vẽnh jykre há han ẽn ki kanhrãn mũ sir, jagnẽ krĩ kuprãg ki ẽg kanhrãn mũ gé sir.

Ẽg tỹ jagnẽ tar han ke

12 Krónh ke ve ãjag tóg nĩ, kỹ ãjag tóg tỹ ũn kaga tĩg kóreg ẽn ri ke nỹtĩ. To tar' he mãn nĩ, ãjag tỹ mũ há han mãn jé. 13 Topẽ japry kuryj hã jagma ẽvãnh nĩ, kỹ ũ tỹ ãjag mỹ to krónh ke ha mẽ ẽn ag vỹ ãjag mré to tar' he mãn mũ gé. Topẽ jykre tovãnh sór nĩ ve ãjag nỹtĩ, hã ra tóg ãjag tar han mãn sór mũ.

14 Vẽnh kar mré vẽnh jykre kuryj han sórmnĩ. Kỹ Topẽ vĩ ki króm kỹ kygnẽ sór tũg nĩ. Ẽg tỹ tag to vãsãn tũ nĩn kỹ ẽg pi(jé) ẽg jóg mág venh ke mũ'. 15 Vẽnh ki rĩr há han nĩ, ãjag kãmĩ ũ tỹ Topẽ tỹ ẽg jagãgtãn mũ tag to é he tũg jé. Ãjag kãmĩ ũn pir tỹ vẽnh jykre kóreg to tar nĩn kỹ tóg ẽg mỹ ti tỹ ũn e ag krĩn kónãn ha mẽ tĩ, ag tỹ ti jykre kóreg ẽn ri ke nỹtĩ jé. Kỹ tóg ẽg jakré kãmĩ vãnh jagy ri ke nĩ. Ẽg jakré kókég ti tĩ, vẽnh jykre kóreg tỹ ẽg kókén ri ke. 16 Vẽnh ki rĩr há han nĩ gé, ãjag kãmĩ ũ tỹ Esaú jykre kóreg ẽn ri ke han tũ nĩ jé, ũ tỹ Topẽ kato vãsãn tũ nĩ jé. Esaú vỹ Topẽ to é he ja nĩgtĩ, kỹ tóg vẽjẽn tugrĩn ã panh tỹ ti mỹ vĩ há han ke ẽn kren. Ã jãvy mỹ tóg tovãnh, ti panh tỹ ti mỹ vĩ há han ke ẽn ti, ã jẽn ke pir tugrĩn mỹr. Ti tỹ ã panh tỹ ti mỹ vĩ há han ke ẽn to é he hã vẽ. 17 Kar kỹ tóg mẽ sór ja nĩ, ti panh tỹ ti mỹ vĩ há han ke ti, hã ra tóg mẽg tũ nĩ sir. Kỹ tóg fỹ ja nĩgtĩ, ti panh

tỹ ti mỹ vĩ há han jé, vãhã tóg ti mỹ e nĩ ja nĩgtĩ, hã ra tóg sir rãké ja nỹ. Mẽg tũ tóg nĩ sir, ti panh tỹ ti mỹ vĩ há han ke ti. Tag ri ke han sór tũg nĩ.

Topẽ jũ tỹ jagy pẽ

18 Vãsỹ Topẽ vỹ ẽg jóg'jóg ve ag mỹ ã jykre nĩm ja nĩgtĩ. Pãnónh tỹ Sinai tá ag tóg junjun ja nĩgtĩ. Pĩ ve ag tóg, tá, kỹ tóg tá kuty nĩ ja nĩgtĩ gé, kuty pẽ, kóho jũ ke gé. 19 Kỹ trombeta ẽn vỹ kyr ja nĩgtĩ gé. Kỹ Topẽ vỹ ag mỹ vĩ ja nĩ gé. Ag tỹ ti vĩ mẽ kỹ ag tóg jũrũn ke ja nĩgtĩ, kỹ ag tóg ti mỹ to vĩ mũ, ti tỹ ag mỹ vẽmén tũ nĩ jé, ti tỹ ag kãnhmỹ Moisés hã mré vẽmén jé, ẽgno ki. 20 Ag mỹ tóg: "ãjag mẽg ũ tỹ pãnónh tag rã hã jun kỹ ti tén nĩ," he ja nĩ, "pó tỹ ti pin kỹ, ãjag krẽ ke gé, ãjag prũ fag ke gé, ãjag tỹ tá nén vég mũ kar ẽn ti. Ti tỹ pãnónh tag vóg tugrĩn ti tén nĩ," he ja tóg nĩ, Topẽ ti. Hã tóg ag mỹ e ja tĩgtĩ. 21 Topẽ tỹ ag mré vẽmén kỹ tóg ag mỹ e tãvĩ nĩ ja nĩgtĩ, Moisés mré hã, hã kỹ tóg: "jũrũn ke inh, mũmẽg kỹ," he mũ gé, Moisés ti.

22 Hã ra tóg ag tỹ nén ve ja ẽn ri ke tũ nĩ, ẽg tỹ ũri Topẽ rĩnja tá jun ke ti. Pãnónh ẽn ri ke tũ ti nĩ, ẽg tỹ kanhkã tá nén venh ke ti. Ẽg tỹ kanhkã tá jun ken kỹ ẽg ter mãn ke tũ nĩ gé, ẽg tỹ kanhkã tá pãnónh tỹ Sião he mũ ẽn tá jun ken kỹ. Topẽ jamã tá ke vẽ, ũn rĩr mũ ẽn jamã tá ke vẽ, hã vỹ: Jerusalém, he mũ, kanhkã tá cidade ẽn ti. Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag vỹ tá nỹtĩ. E tãvĩ ag nỹtĩ, e tãvĩ, ti tỹ jẽgnẽ jafã ag. Festa mág pẽ vẽ, tá. 23 Kỹ Topẽ krẽ sanh kar ag vỹ tá nỹtĩnh ke mũ gé, ũn tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag kar. Ag jygjy vỹ kanhkã tá rán kỹ nỹtĩ. Kỹ Topẽ vỹ tá nĩ gé, ũ tỹ vẽnh kar jykre tugnỹm ke ti. Kỹ ũ tỹ ẽg jo Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag kuprĩg vỹ tá nỹtĩ gé, ũ tỹ ẽg jo tá junjun mũ ẽn ag. 24 Kỹ Jesus vỹ tá nĩ gé, ũ tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre tãg nĩm mũ ẽn ti, ũ tỹ ẽg jagfy ter mũ ẽn ti, kỹ ẽg tóg ti kyvénh tugrĩn jãnhkri nỹtĩ, Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽnh pãte fón ti kỹ. Topẽ tỹ Abel kyvénh ven kỹ tóg jũ mũ, ũ tỹ ti tén ja ẽn to. Topẽ tỹ Jesus kyvénh ven kỹ tóg jãvo ẽg mỹ vẽnh pãte fón mũ. Ẽg tũn hã vẽ, Jesus tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm jan hã vẽ, hã kỹ tóg Moisés jykre kãfór nĩ, Jesus ti.

25 Hã kỹ jẽmẽ há han nĩ. Ũ tỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ tó mũ ẽn vĩ jẽmẽ há han sórmnĩ. Ẽg jóg'jóg ve ũ ag vỹ Topẽ vĩ mẽ sór ja tũ nĩgtĩ, ti tỹ ag jyvẽn mũ ra. Hã kỹ ag krenkren ja tũ nĩ. Kỹ ẽg krenkren ke tũ nĩ gé, ẽg tỹ ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn to ẽg mré vẽmén sór mũ ẽn vĩ jẽmẽ sór tũ nĩn kỹ, ti tỹ ẽg jyvẽn mũ ti. 26 Vãsỹ tóg, ã tỹ ẽg jóg'jóg ve ag mré vẽmén kỹ tóg ga tỹ ragra ke han ja nĩgtĩ. Ũri tóg ẽg mỹ tag tó, ha mẽ. "Ga tỹ ragra ke pir han mãn jé sóg ke mũ," he tóg. "Ẽn kã kanhkã vỹ ragra ke mũ gé, ha vemnĩ," he tóg. 27 Ti tỹ: "ke pir han mãn jé sóg ke mũ," hen kỹ ẽg tóg ki kanhró nỹtĩ, ti tỹ ã tỹ nén han ja tag tỹ tũ' he sór mũ ti, ti tỹ ga tỹ ragra kenh ken ki. Nén ũ tỹ ragra kenh ke tũ ẽn hã tóg nĩnh ke mũ inhhã, hã vỹ: "Topẽ jamã, he mũ. 28 Kỹ tóg há tĩ, ẽg tỹ Topẽ mỹ: "há ti nĩ, ã tỹ ẽg mỹ nén han mũ ti," hen kỹ. Ẽg jamã tãg vỹ inhhã ragra kenh ke tũ pẽ nĩ, ti tỹ ẽg mỹ ẽg jamã nĩm ke ẽn ti. Kỹ tóg há nĩnh mũ gé, ẽg tỹ Topẽ rãnhrãj han há han kỹ, ti tỹ ti mỹ sér nĩ jé. Ti kamẽg jé ẽg tóg ke mũ gé, ẽg tỹ tóg jũrũn kenh mũ. 29 Topẽ vỹ pĩ tỹ nén ũ kar kugprũg mũ ri ke nĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Topẽ tỹ ẽg jyvẽn

13 1Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag tỹ jagnẽ to há nỹtĩ to krónh ke tũg nĩ. 2Ũ tỹ kuvar há tá ãjag to pasa ken kỹ ti mỹ: “inh mré jẽ,” hemnĩ. Ẽg jo ke ũ ag tóg, ag tỹ ũ ag to: “inh mré nỹtĩ,” hen kỹ (ag tóg) Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag mỹ: “inh mré nỹtĩ,” he ja nĩgtĩ, ag tỹ ag ki kagtĩg (hã) ra. Hã kỹ tag han nĩ. 3Ũn sigse kỹ nỹtĩ ag ki rĩrmnĩ. Ãjag tỹ kejẽn Jesus tugrĩn sigse kỹ nỹtĩnh ke tag mĩ ẽkrén nĩ, hã kỹ jagnẽ ki rĩr há han nĩ. Ag tỹ ũn vóg kónãn mũ ag ki rĩrmnĩ gé. Kejẽn ag tóg ãjag vóg kónãn ke mũ gé, Jesus tugrĩn, hã kỹ ag ki rĩr há han nĩ.

4Ũ prũ fi to én tũg nĩ, ũ mén to én tũg nĩ gé. Ãjag prũ nỹtĩn kỹ ũ fi mré nỹ sór tũg nĩ, ãjag mén nỹtĩn kỹ ũ mré nỹ sór tũg nĩ gé. Topẽ vỹ ũ tỹ vẽnh jykre kórég han (ka)mẽ ẽn ag to jũnh ke mũ, ũ tỹ fag mré nỹ sór (ka)mẽ ẽn ag to, fag tỹ ag mré nỹ sór (ka)mẽ ẽn fag to ke gé.

5Rico nỹtĩ sór tũg nĩ gé. Ãjag tỹ nén vég mũ ẽn vỹ há nĩ. Topẽ vỹ ẽg mỹ tag tó, ha mẽ: “ãjag kã jatu' henh ke tũ pẽ sóg nĩ, ãjag ki sóg rĩr nĩ nĩ,” he tóg, Topẽ ti. 6Hã kỹ tag tómnĩ, ha mẽ: “ẽg jóg mág vỹ inh ki rĩr ke mũ,” hemnĩ. “Ti hã kamẽg isóg mũ. Ẽprã ke ũ vỹ inh vóg ke tũ pẽ nĩ, ti tỹ inh ki rĩr nĩn kỹ,” hemnĩ, Topẽ vĩ kri fi kỹ.

7Ũ tỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ tó vén mũ ẽn mĩ ẽkrén nĩ. Ga kri mũn kỹ ag tóg Topẽ tovãnh ja tũ pẽ nĩgtĩ, ãjag tỹ ti tovãnh tũ ra ag tóg kãgter ja nĩ. Ag ri ke han sórmnĩ, ti ki rã ẽn tovãnh sór tũg nĩ gé, ag ri ke han nĩ. 8Jesus Cristo hã vỹ ter tũ nĩ. Ti tỹ vãsỹ nén to jykrén mũ ẽn hã han ti tĩ, ũri, kỹ tóg hã han mãn ke mũ gé. Tỹ ũ han ke tũ ti nĩ, kỹ tóg kurã krỹg ja tũ nĩ gé. 9Ũ tỹ ón kỹ ãjag mỹ nén ũ ũ tó sór mũ ẽn vĩ jẽmẽ tũg nĩ, ag tỹ ón kỹ Topẽ to nén ũ ũ tó mũ ra. Ãjag krĩn kónãn jé ag tóg ke mũ. Ãjag tỹ tỹ prãnh ke han sór jé ag tóg ke mũ. Topẽ vỹ ãjag tar han ki kanhró nĩ, ãjag jagãgtãn kỹ. Ũ tóg: “ã tỹ vẽjẽn tag kon kỹ ã tóg Topẽ jykre to tar nĩ,” he tĩ. Ag ón vẽ. Vẽjẽn vỹ ẽg tỹ ti jykre to tar nĩ han ke tũ pẽ nĩ. Topẽ hã ne ẽg tar han ki kanhró nĩ'.

10Ha mẽ, Moisés jykre ki Topẽ mỹ nén ũ pũn tĩ ag pi(jé) ẽg mré Jesus jamĩn ẽn konh ke mũ'. 11Ag tỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ to pã'i mág ẽn vỹ ag mẽg ũ tãnh kỹ ti kyvénh ma tĩ tĩ, ag tỹ to: “Topẽ nĩgjafã,” he mũ ẽn ra. Ti tỹ ag mẽg kyvénh ẽn tỹ ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh mũ tỹ tũg' he sór vẽ vẽ. Hã ra ag tóg ãjag jamã jy ró pãnĩ to ag tóg ãjag mẽg tãnh kỹ pũn tĩ. 12Hã kỹ Jesus tóg cidade jy ró ẽn pãnĩ to ter ja nĩ gé, ti tỹ ẽg jagfy ter kỹ, ẽg jãnhkri han jé. 13Kỹ ẽg tóg ti jagtar ri ke han ke mũ gé. Ũ tỹ ti ki ge jãvãnh ag jykre han tũ ẽg tóg nĩ, kỹ ẽg tóg ag mré han ke tũ nĩ gé. Jesus tỹ cidade jy ró pãnĩ to ter ja ẽn mĩ ẽg tóg ẽkrén kỹ nỹtĩ, kỹ ẽg tóg ũ tỹ ti ki ge tũ ag mré ag jykre han ke tũ pẽ nĩ. 14Tag ki, ga kri ẽg tóg ẽg jamã pẽ venh ke tũ nĩ. Kanhkã tá ẽg tóg ve sór mũ, ẽg jamã ti.

15Ẽg tỹ Jesus tugrĩn Topẽ mỹ vĩ há han kỹ tóg há tĩ. Ẽg tỹ nén vég mũ kar to ẽg tóg ti mỹ: “ẽg mỹ tóg há tĩ, ẽg mỹ tóg sér tĩ,” henh ke mũ. Ẽg tỹ ti mỹ nén ũ pũn mũ ri ke tóg nĩ, presente ri ke tóg nĩ, ẽg vĩ tag. “Ẽg jóg vẽ,” he jé ẽg tóg ke mũ gé, ti to. Ti mỹ vĩ há han ke to krónh ke tũg nĩ. 16Jagnẽ ki rĩrmnĩ gé, jagnẽ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

mré nén kar han kỹ. Tag to krónh ke tũg nĩ gé. Ẽg tỹ Topẽ mỹ nén ũ pũn ri ke ti nĩ, ẽg tỹ ti mỹ presente han ri ke ti nĩ, ẽg tỹ jagnẽ ki rĩr tĩ ti, kỹ tóg ti mỹ sér tĩ.

17 Ũ tỹ ãjag kanhrãn tĩ ẽn ag vĩ jẽmẽmnĩ, ag tỹ ãjag mỹ nén tó mũ ẽn ki króm nĩ. Ãjag ki rĩr ag tóg nĩgtĩ, ãjag tỹ Topẽ tovãnh tũ nĩ jé, kỹ Topẽ vỹ ag rãnhrãj tugnỹm ke mũ. Ãjag tỹ ag vĩ jẽmẽn kỹ tóg ag mỹ kufy tũ nĩnh mũ, ag rãnhrãj ti, kỹ tóg ag mỹ sér tĩnh mũ. Ti tỹ ag mỹ kufy nĩn kỹ tóg há tũ nĩ gé, ãjag mỹ.

Ẽg tỹ Topẽ mré vẽmén ke

18 Inh jagfy Topẽ mré vẽmén nĩ. Nén ũ kórég han ja tũ inh nĩ, ki kanhró sóg nĩ. Isỹ nén ũ kuryj han sór vẽ mỹr, tag hã to sóg jykrén tĩ. 19 Kỹ inh jagfy Topẽ mré vẽmén nĩ, Topẽ tỹ kãnhmar ãjag to inh jẽnẽ mãn jé. Ti mỹ tag to vĩn kỹ krónh ke tũg nĩ.

20 Topẽ mré sóg vẽmén tĩ ãjag to. Ẽg krĩ kuprãg ti tĩ. Kỹ tóg Jesus ti, ẽg Senhor ti rĩn mãn ja (ti) nĩ gé, ti tỹ ẽg jagfy ter kar kỹ. Ẽg jagfy ter kỹ tóg ũ tỹ mé ki rĩr tĩ ẽn ri ke nĩ, hã ra tóg ẽn kãfór nĩ gé, ti tỹ ẽg ki rĩr há han nĩn kỹ. Ẽg jagfy ter kỹ tóg ẽg mỹ vẽnh jykre tãg ẽn nĩm ja nĩ, ũ tỹ tũ' he vãnh ẽn. 21 Topẽ hã mỹ sóg to vĩ mũ, ti tỹ ãjag tar han jé, ãjag tỹ nén (ũ) tỹ ti mỹ há nĩ ẽn hã han jé. Ti há vỹ Jesus Cristo mỹ: “ag tar han nĩ,” he ja nĩ. Ti hã mỹ ẽg tóg vĩ há han ke mũ, Jesus Cristo mỹ, kỹ tóg tũ' henh ke tũ nĩ, ẽg tỹ ti mỹ vĩ há han ke ti. Amém.

22 Inh kanhkã, sỹ ãjag mỹ tag tó sór ja vẽ. Jatun mỹ mẽ sórmnĩ, sỹ ãjag jyvẽn mũ tag. Inh pi(jé) vẽnh ránrán mág han. Vẽnh ránrán sĩ han sóg ãjag mỹ.

23 Ha mẽ, ẽg régre tỹ Timóteo vỹ se kỹ jẽ mãn tũ nĩ ha. Ti kava ag huri. Ti tỹ kãnhmar ki jun kỹ tóg inh mré ãjag venh kãtĩg ke mũ.

24 Ãjag pã'i kar ag mĩ sóg ẽkrég tĩ, Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ kar ag mĩ ke gé. Tag ki ke ag, ga tỹ Itália ki Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag vỹ ãjag mĩ ẽkrég tĩ gé.

25 Topẽ jé ãjag tar han kãn.

Hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

TIAGO TỸ CARTA

1 1Tiago tỹ rá vẽ. Isỹ Israel ag mỹ rán hã vẽ. Ẽg povo tỹ 12 (ke) vỹ tỹ ãjag nỹtĩ. Povo kar mĩ ãjag tóg mũgtĩ, fóg ag kar mĩ, kanhgág ag mĩ ke gé. Sỹ ãjag mỹ vẽnh rá jẽnẽ vẽ. Tỹ sóg Topẽ mỹ rãnhrãj tĩ nĩ, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo mỹ. Hã kỹ sóg ãjag mỹ rán kỹ jẽnẽg mũ sir. Ãjag mĩ sóg ẽkrég tĩ.

Ẽg tỹ Topẽ vĩ to: hỹ mỹ vỹ? henh ke tũ

2Inh kanhkã', ãjag tỹ Jesus tugrĩn nén ũ jagy ve kỹ to vẽnhmỹ nỹtĩ tũg nĩ. Mỹ sér nỹtĩmnĩ hã ra. 3Topẽ tỹ ãjag tỹ ti ki rã há han ja ve sór vẽ, hã kỹ ãjag tóg tag kar vég tĩ. Kỹ ti tovãnh sór tũg nĩ, kỹ ãjag tóg ti to tar nỹtĩnh mũ, ãjag tỹ nén ũ jagy vég mũ ra ti tovãnh tũ nĩn kỹ. Tag to jykrén. 4Ãjag tỹ nén ũ jagy vég mũ ra to tar nỹtĩmnĩ, ãjag tỹ komẽr hã há nỹtĩ jé, Topẽ jykre ki króm há han kỹ. Komẽr hã ãjag tóg kygnẽnh ke tũ nĩ, nén ũ kar ki, ãjag tỹ ti to krónh ke tũ nĩn kỹ.

5Ãjag tỹ nén ũ to jykrén tũ nĩn kỹ Topẽ mỹ to vĩmnĩ, ti tỹ ãjag kanhrãn jé. Ẽg kanhrãn jé tóg ke mũ, Topẽ ti. To tóg: “han ke tũ inh nĩ,” henh ke tũ nĩ, vĩ tar han ke tũ ti nĩ, ẽg tỹ ti mỹ nén ũ to vĩn kỹ. Ẽg to tóg fe há nĩ, hã kỹ tóg ẽg kanhrãn tag to há nĩ. 6Ãjag tỹ ti mỹ nén ũ to vĩn kỹ: “ẽg mỹ tóg han tĩ, Topẽ ti,” hemnĩ. “Ti mỹ inh mỹ han mũ vỹ?” he tũg nĩ. Ãjag tỹ: “ti mỹ inh mỹ han mũ vỹ?” hen kỹ ãjag tóg venh ke tũ nĩ, ãjag tỹ ti mỹ nén to vĩ mũ ẽn ti. Kỹ ãjag tóg goj ri ke nỹtĩ. Goj tóg kejẽn fagrĩnh mỹ krém krém ke tĩ, kãka tỹ ti kã nĩ kỹ. Kỹ tóg ra tĩg, tá kãtĩg ke mũ. Ẽn ri ke tóg nĩ, ũ tỹ Topẽ vĩ kri fig tũ ẽn ti. 7-8Fagrĩnh mỹ tóg Topẽ mỹ nén ũ to vĩ tĩ, ti tỹ: “ti mỹ inh mỹ han mũ vỹ?” hen kỹ. Venh ke tũ tóg nĩ sir. Krĩ régre ti nĩ. Nén ũ to jykrén kỹ tóg kãnhmar nén ũ hã to jykrén mãn mũ gé, vẽnh jykre pir han vãnh nĩn kỹ. Ki kagtĩg tóg nĩ, hã kỹ tóg venh ke tũ nĩ gé sir.

Ũn jagtar ag mré ũn rico ag jykre

9Ẽg Senhor tỹ Jesus mré ke ũ ag tóg jagãgtar nỹtĩ. Hã ra ag tóg ẽg Senhor ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ũn rico ri ke nỹtĩ, ag tỹ tỹ Topẽ krẽ nỹtĩn kỹ. Kỹ tag to jykrén nĩ, ãjag mỹ sér tĩ jé, ãjag jagtar nỹtĩn kỹ. 10Kỹ ẽg Senhor tỹ Jesus mré ke ũ ag tóg rico nỹtĩ hã ra. Ag tỹ ẽg Senhor ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ag tóg ũn jagãgtar ri ke nỹtĩ, Topẽ mỹ. “Ter jé ẽg tóg ke mũ, kỹ tóg ẽg mỹ há tĩ, Topẽ tỹ ẽg jagãgtãn ken kỹ, ũn jagtar ag ri ke,” hemnĩ, ãjag rico nỹtĩn kỹ. Re fej ri ke ẽg tóg nỹtĩ, ẽg kar. 11Rã tỹ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

jun ke kỹ tóg rỹ jagy tĩ. Kỹ tóg tugtóg tĩ, re ti, kỹ ti fej tóg kógungun tĩ gé. Kỹ ti sĩnvĩ ẽn tóg tũ' henh mũ sir. Ẽn kãgter ri ke ẽg tóg nỹtĩ gé. Kỹ ũn rico ag tóg ke tĩ gé, kãgter kỹ. Kỹ ag há ẽn tóg tũ' he mũ gé sir, ag rãnhrãj tỹ ag mỹ sér nĩ ra.

Ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh sór mũ

12 Kejẽn ũ tóg Jesus tugrĩn ẽg to jũ nĩ. Ẽg tỹ hã ra Topẽ tovãnh tũ nĩn kỹ tóg há tĩ. Kỹ ẽg Senhor tóg ẽg mỹ ẽg rĩr krỹg ja tũ ven ke mũ, ẽg tỹ ẽg jagãgtar mũ ra ti tovãnh tũ nĩn kỹ. Kỹ tóg ẽg tỹ carreira ki ka féj tỹ coroa ganhar he mũ ẽn ri ke nĩ sir. Ẽg Senhor vỹ ẽg mỹ: "rĩr krỹg ja tũ ve jé ãjag tóg ke mũ, ãjag tỹ iso há nỹtĩn kỹ," he ja nĩgtĩ, hã kỹ tóg ẽg mỹ tỹ presente han ke mũ.

13 Ãjag tỹ Topẽ vĩ mranh sór mũn kỹ to: "Topẽ vỹ inh krĩn, sỹ ti vĩ mranh jé," he tũg nĩ. Topẽ pi(jé) vẽnh jykre pãno han ja nĩgtĩ'. Kỹ ũ pi(jé) to Topẽ krĩn kónãn tĩ gé'. Kỹ tóg ẽg krĩn kónãn tũ nĩgtĩ gé (mỹr), Topẽ ti. 14 Ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh sór kỹn ge nĩ, hã nỹ ve nĩ, kỹ ẽg tóg to én tĩ. 15 Ẽg tỹ to én kỹ ẽg tóg to jykrén mág nĩ. Kỹ ẽg tóg sir han sór mũ. Ẽg tỹ han sór kỹ ẽg tóg han mũ. Kỹ ẽg tỹ ti vĩ mranh vẽ sir. Kar kỹ ẽg tóg mranh mãn', mranh mãn', he mũ gé, vẽnh jykre pãno vẽ sir. Hã ra ẽg tóg to nũgme ki vár ke mũ, inferno ki.

16 Inh kanhkã', ãjag to sóg há tãvĩ nĩ. Hã kỹ sóg ãjag mỹ: "kygnẽ tũg nĩ, Topẽ to," he mũ. 17 Topẽ hã ne ã pin kỹ ẽg mỹ nén ũ há kar han tĩ'. Nén ũ há tãvĩ han tóg tĩ, Topẽ ti, ẽprã ke ag mỹ, hã vỹ: ẽg, he mũ. Ti hã tóg jẽngrẽ hyn han'. Rã tỹ ẽg ki kupũn tũ nĩn kỹ tóg fẽnja tĩ. Hã ra Topẽ tóg tag han tũ nĩgtĩ (mỹr). Ti pi(jé) kejẽn ẽg ki rĩr tũ nĩgtĩ'. Ẽg ki rĩr tóg nĩ nĩ hã ra. 18 Ti hã tóg ẽg han mãn', ẽg tỹ ti ki ge kỹ. Ti tỹ ẽg han mãn sór kỹ tóg ẽg han mãn. Ẽg to tóg ã vĩ há jẽnẽ. Vẽnh vĩ há tag tỹ tóg ẽg han mãn mũ sir. Ti tỹ ẽg han mãn kỹ ẽg tóg ti tỹ nén han mũ kar kri ke nỹtĩ, ẽg tỹ tỹ ti krẽ nỹtĩn kỹ.

Ẽg tỹ Topẽ vĩ ki króm ke

19 Inh kanhkã', tag to jykrén mág nĩ. Ũ tỹ nén ũ há kãmén kỹ jẽmẽ há han nĩ. Kãnhmar vĩ tũg nĩ. Kãnhmar jũ tũg nĩ gé. 20 Ẽg jũ nỹtĩn kỹ ẽg tóg Topẽ jykre han tũ nĩgtĩ (mỹr), ti jykre kuryj ti. Hã kỹ jũ tũg nĩ. 21 Hã kỹ nén tỹ ẽg kavénh tĩ ẽn tovãnh kãn nĩ, vẽnh jykre pãno mré hã. Ẽg kókég tóg tĩ, ẽg fãn tóg tĩ, vẽnh jykre pãno ti. Tovãnh ra. Jatun mỹ Topẽ vĩ mẽmnĩ. Topẽ hã ne ã vĩ tỹ ẽg kanhrãn'. Ẽg tỹ kri fi kỹ ẽg tóg krenkren ke mũ. 22 Kỹ Topẽ vĩ han kỹ nỹtĩmnĩ. Ãjag tỹ mẽg mũ (hã) ra ki króm tũ nĩn kỹ ãjag tóg krenkren ke tũ nĩ. Ón kỹ ãjag tóg: "kren jé sóg ke mũ," henh ke mũ. 23 Ẽg tỹ jẽmẽg mũ (hã) ra ki króm tũ nĩn kỹ ẽg tóg tag ri ke nỹtĩ, ha mẽ. Kejẽn ũ tóg vẽnh vég mũ, ki vẽnh ve jafãn ki (mỹr, ha mẽ). Kỹ tóg ã kakã vég mũ sir. 24 Ã kakã ve kar kỹ tóg to jykrén mãn tũ nĩ. Kỹ tóg ki kagtĩg' he mũ. Tĩg tóg mũ, kỹ tóg ã kakã ki kagtĩg' he mũ. Kỹ tóg fagrĩnh mỹ vẽnh ven ja nĩ sir. Ge ẽg nỹtĩ, ẽg tỹ Topẽ vĩ jẽmẽg mũ (hã) ra ki króm tũ nĩn kỹ. Kỹ ẽg tóg fagrĩnh mỹ mẽ ja nĩ sir. 25 Ẽg tỹ ti vĩ to jykrén mág kỹ tóg hã ra ẽg mỹ sér tĩnh mũ. Topẽ vĩ vỹ há nĩ, ti jykre ti. Ẽg jykre pãno tỹ tũg' he tóg tĩ, ẽg tỹ han mãn tũ nĩn jé. Kỹ ẽg

tóg ẽg tỹ ti vĩ jẽmẽ kỹ nỹtĩn kỹ to jykrén ke mũ. Kã jatun ke tũ ẽg tóg nỹtĩ sir. Kỹ ẽg tỹ ki króm kỹ Topẽ tóg ẽg mỹ vĩ há han ke mũ sir, ẽg tỹ nén han mũ kar to.

26Ũ ag tóg Topẽ to: “ti to sóg há nĩ,” he tĩ. Hã ra ag tóg ũ to vĩ kónãn tĩ, ãjag vĩ to jykrén tũ nĩn kỹ. Kỹ ag tóg ón kỹ: “ti to sóg há nĩ,” he ja nĩgtĩ. Kygnẽg ẽg tóg tĩ, ẽg tỹ gen kỹ. Hã kỹ ẽg tóg ón kỹ: “ti to sóg há nĩ,” he tĩ, ẽg tỹ ũ to vĩ kónãn kỹ. 27Ẽg tỹ ẽg jóg tỹ Topẽ to há nỹtĩn kỹ, kỹ ẽg tóg tag han mũ, ha mẽ: ũn panh ter mũ kar jagãgtãn kãn ẽg tóg tĩ, ũn mén ter ja fag ke gé, ũn jagãgtar fag. Fag ki rĩr jé ẽg tóg ke mũ, fag mỹ há tĩ jé. Kỹ ẽg tóg nén ũ vẽnhmỹ han ke tũ nĩ gé sir. Topẽ kato tẽ mũ ag jykre han ke tũ ẽg tóg nĩgtĩ gé. Hã kỹ ẽg tóg ti mỹ kavéj tũ nỹtĩ sir. Hã kỹ ẽg tóg ón kỹ: “Topẽ to sóg há nĩ,” he tũ nĩgtĩ gé.

Ẽg tỹ jagnẽ to vẽnh jykre pir han ke

2 1Inh kanhkã', ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo ki ãjag ge mũ mỹr. Pã'i kar kãfór vẽ (mỹr), ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo ti. Ge ra ãjag ne tóg ũn rico ag to há nỹtĩ', kỹ ũn jagãgtar ag tóg ãjag mỹ tỹ nén ũ tũ nỹtĩ. Ke tũg nĩ. 2Hẽn ri ke mũn ũn rico vỹ Topẽ vĩ jẽmẽnh kãtĩg mũ, ãjag vẽnhmãn kỹ. Ti kur vỹ há tãvĩ nĩ, kỹ ti nĩgé kãnĩm ja vỹ tỹ ouro nĩ. Kỹ ũn jagtar vỹ kãtĩg ke mũ gé, kur kórég tu kỹ. 3Kỹ ãjag hỹn tóg ũn rico mỹ: “ha tag kã nĩ, vẽnh nĩg ja há kri,” he tĩ. Jó ũn jagtar mỹ ãjag hỹn tóg: “ha tã tá jẽ,” he tĩ, ke tũ nĩn kỹ: “ha inh mré nĩ, hã ra ẽprã nĩ, gan kri,” he ãjag hỹn tĩ. 4Hã ki ãjag tóg ũn rico to há nĩ ve nĩ, ti tũ tugrĩn. Jãvo ãjag tóg ũn jagtar to é he mũ ve nĩ, ti jagtar nĩn kỹ. Ke tũg nĩ. Ãjag tỹ jagnẽ ri ke nỹtĩ to jykrén nĩ, ke tũ nĩ mũ ra ãjag tóg vẽnh jykre pãno han mũ.

5Inh kanhkã', jẽmẽ há han ra. Ãjag to sóg há nĩ (mỹr), hã kỹ sóg ãjag jyvẽn mũ. Topẽ vỹ ũn jagãgtar ag kuprẽg, ag tỹ ti to ricon jé, ti ki ge kỹ. Ga mĩ mũn kỹ ag tóg jagãgtar nỹtĩ. Ẽg Senhor ki ge kỹ ag tóg há nỹtĩ jãvo. Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i nĩ ve jé ag tóg ke mũ, ag tỹ ti to há nỹtĩn kỹ. Topẽ hã ne tag tó ja nĩgtĩ', ẽg tỹ ti venh ke ti, kỹ tóg han ke mũ, ã tỹ tó ja ẽn ti. 6Jãvo ãjag tóg ũn jagãgtar ag to é he tĩ. Ũn rico ag to ãjag tóg vĩ há han tĩ. Hã ra ũn rico ũ ag tóg ãjag to kórég nỹtĩ gé. Kỹ ag tóg ãjag fóg mỹ ãjag to vĩ kónãn tĩ, ãjag fóg tỹ ãjag jé prẽr jé. Kỹ ãjag tóg to jagtar nỹtĩ sir, ag tỹ ãjag to vĩ kónãn tĩ ẽn to. Hã kỹ tóg sir vẽnhmỹ nỹ, ãjag tỹ ũn jagãgtar to é he ti. 7Kỹ ũn rico ũ ag tóg ẽg Senhor to é he tĩ gé. Ti to ag tóg vĩ kónãn tĩ gé, hã ra ẽg tóg tỹ ti mré ke nỹtĩ. Hã kỹ ag tóg ẽg to vĩ kónãn mũ gé, ti to vĩ kónãn kỹ.

8Topẽ tỹ vãsỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn ki króm nĩ, hã vỹ: “ã régre to há nĩmnĩ, ã tỹ vẽso há nĩ ri ke nĩmnĩ, ã régre tỹ,” he ja tóg nĩgtĩ ẽg mỹ, Topẽ ti. Kỹ tóg rán kỹ nĩ. Ãjag tỹ tag han kỹ tóg há nĩ. 9Ãjag tỹ hã ra ũn rico to há nỹtĩn kỹ, ũn jagtar to kórég nỹtĩn kỹ, kỹ ãjag tóg ti vĩ mranh mũ sir, ti tỹ ẽg jyvẽn ja ti. Kỹ Topẽ tóg ãjag to jykrén kónãn mũ, ãjag tỹ ti vĩ mranh kỹ.

10Ha vé, hẽn ri ke mũn ẽg kãmĩ ũ tóg Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm ja kar ki króm tĩ. Hã ra tóg sir nén pir ki ti vĩ mranh mũ. Kỹ ti tỹ ti vĩ mranh kãn vẽ sir, ti vĩ pir mranh kỹ. 11Topẽ tóg ẽg mỹ: “ã prũ tũ fi mré nỹ tũg nĩ, kỹ ã mén tũ mré nỹ tũg nĩ gé,” he ja nĩgtĩ. Kỹ tóg ẽg mỹ: “jagnẽ tén tũg nĩ,” he ja nĩgtĩ gé. Hẽn ri ke mũn ẽg tóg ẽg prũ tũ fag mré nỹ tũ nĩgtĩ. Ẽg tỹ hã ra jagnẽ tén

kỹ ẽg tóg ti vĩ mranh kãn mũ, ti tỹ ẽg jyvẽn ja ti. 12Kỹ tag to jykrén nĩ, ãjag tỹ nén ũ han ke to jykrén kỹ. Ẽg Senhor vỹ ẽg jykre kar vég tĩ, ti tỹ ẽg tỹ ti jykre ki króm mũ ve sór kỹ. Kỹ ãjag jykre to jykrén nĩ, ãjag vĩ to ke gé. 13Ẽg tỹ jagnẽ jagãgtãn tũ nĩn kỹ tóg ẽg jagãgtãn ke tũ nĩ gé, ẽg Senhor ti, ti tỹ ẽg jykre tugnỹm ken kỹ, kurã ẽn kã. Ẽg tỹ hã ra jagnẽ jagãgtãn kỹ tóg ẽg jagãgtãn ke mũ gé, ti tỹ ẽg jykre tugnỹm ken kỹ. Kỹ ti pi(jé) ẽg vóg kónãn mũ sir'.

Ti ki rã há

14Inh kanhkã', ũ tóg kejẽn: "ti ki sóg rã kỹ nĩ," he tĩ, Topẽ to. Hã ra tóg ti vĩ han tũ nĩgtĩ. Kỹ tóg ón kỹ ti ki rã kỹ nĩ ja nĩ. Kren ke tũ tóg nĩ sir. 15Kejẽn Jesus mré ke ũ tóg kur vég tũ nĩgtĩ, vẽjẽn vég tũ tóg nĩgtĩ gé, Jesus mré ke ũ fi ke gé. 16Kỹ ãjag kãmĩ ũ tóg hẽn ri ke mũn ti mỹ, fi mỹ tóg: "tág'," he mũ. "Ha tĩg, jatun mỹ. Ã jé kusa mẽg tũ nĩ, ã jé kókĩr tũ nĩ," he tóg mũ. Hã ra tóg fag mỹ nén ũ nĩm tũ nĩ. Kỹ tóg fagrĩnh mỹ fag mỹ: "ã jé jagtar tũ nĩ," he ja nĩ. 17Ge ti nĩ, ẽg tỹ ón kỹ: "ti ki rã kỹ sóg jẽ," hen kỹ. Ẽg tỹ ti vĩ han tũ nĩ kỹ ẽg tóg fagrĩnh mỹ: "ti ki sóg rã kỹ nĩ," he mũ sir. Nén ũ tũ vẽ.

18Ãjag kãmĩ ũ tóg hẽn ri ke mũn: "ũ tóg Jesus ki rã kỹ nĩ, jãvo ũ tóg ti jykre han tĩ," he sór mũ, ãjag tỹ ti jykre han sór tũ nỹtĩn kỹ. Tag to sóg ãjag mỹ: "inh hỹn ne tugrĩn ki kanhrãn mũ, ã tỹ ti ki rã ja ti?" he mũ. "Ã tỹ ti jykre ki króm vãnh kỹ sóg ki kagtĩg nĩ. "Ti mỹ Jesus ki rã kỹ jẽ nĩ vỹ?" he jé sóg ke mũ ã to. Ã jãvo sóg ti jykre han tĩ inhhã. Hã to ã tóg ki kanhró nĩ, sỹ ti ki rã kỹ jẽ ti," he jé sóg ke mũ, ãjag tỹ inh ki jẽmẽn kỹ.

19"Topẽ vỹ tỹ ũn pir nĩ," he ãjag tóg tĩ gé. Ãjag tỹ ki hã tó vẽ. Kỹ Japo ag vỹ tag tó tĩ gé. "Pir tóg nĩ, Topẽ tĩ," he ag tóg tĩ gé, Nén-Kóreg ag. Ag tỹ ti pir ki kanhró (hã) ra ag tóg krenkren ke tũ nĩ, ag tỹ ti jykre han tũ nĩn kỹ. Hã kỹ ag tóg kamẽgmẽg kỹ jũrũn ke tĩ sir, ag tỹ Topẽ to jykrén kỹ, Japo ag. Hã kỹ ẽg tóg ẽg tỹ Topẽ kãmén há (hã) ra krenkren ke tũ nĩ gé, ẽg tỹ ti jykre han tũ nĩn kỹ. 20Ãjag tỹ tag to jykrén tũ nĩn kỹ ãjag tóg krĩ tũ (pẽ) nỹtĩ (mỹr). Ẽg tỹ ti vĩ ki króm tũ nĩn kỹ ẽg tóg ón kỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ. Nén ũ tũ vẽ sir, ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ tag ti. Ẽg mỹ tóg nén ũ há han ke tũ nĩ.

21Ẽg jóg'jóg ve tỹ Abraão to jykrén nĩ. Topẽ tóg ti mỹ: "ã kósin tỹ Isaque tãnh kỹ pũn, inh mỹ," he ja nĩ. Kỹ tóg ti mỹ: "hej," he ja nĩ sir, Abraão ti. Hã kỹ tóg Topẽ mỹ há nĩ sir, Abraão ti, ti tỹ ti vĩ ki króm to há ja nĩn kỹ. Kỹ tóg ti to: "inh ki rã há han ja ti nĩ," he mũ, Topẽ ti, Abraão to. 22Ve ra ha. Ti tỹ Topẽ ki rã kỹ jẽn kỹ, hã kỹ tóg ti mỹ: "hej," he ja nĩ, Abraão ti. Kỹ tóg, ti tỹ ti mỹ: "hej," hen kỹ (tóg) ti ki rã kỹ jẽ ẽn to tar nĩ sir, Topẽ vĩ ki króm ke to. Ge ti nĩ (mỹr). 23Rán kỹ tóg nĩ gé, Abraão ti, kỹ tóg: "Topẽ vĩ kri tóg fi, Abraão ti," he mũ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. "Hã kỹ ẽg jóg mág tóg ti to: "inh ki rã há han ja ti nĩ," he ja nĩgtĩ. Kỹ Topẽ tóg ti to: "ũ tỹ iso há nĩ ẽn," he tĩ," he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki, Abraão to. 24Hã ki ãjag tóg vég mũ. Ẽg tỹ ti vĩ han kỹ tóg ẽg to: "inh ki rã há han ja ti nĩ," henh ke mũ gé. Ẽg tỹ ón kỹ ti ki rã kỹ nỹtĩn kỹ ẽg tóg hã ra ti mỹ há tũ nỹtĩ, Topẽ mỹ, ẽg tỹ ti vĩ ki króm tũ nĩn kỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

25 Raabe fi to jykrén nĩ gé, ũn mén jafã ẽn fi to. Ẽg povo vỹ ũ ag jẽgnẽ ja nĩ, ag tỹ fi jamã ve jé, cidade mág ẽn ti. Kỹ fi tóg ag mỹ: “kãge jẽg ra,” he ja nĩ. Kỹ fi tóg ag kanhrãn ja nĩ sir, fi jamãn ki, ag tỹ ẽpry ũ mĩ kãpa jé, ẽmĩn ũ mĩ, ag kato tẽ ag tỹ ag vég tũ nĩ jé. Tag to fi tóg kren mũ (mỹr), fi tỹ tag han to. Kỹ Topẽ tóg fi to: “inh ki rã há han fi,” he ja nĩ sir, fi tỹ ti vĩ kri fi to.

26 Ge ti nĩ gé, ẽg mỹ. Ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ẽg tóg ti vĩ kri fig mũ, Raabe fi ri ke. Ẽg tỹ ti vĩ han tũ nĩn kỹ tóg ẽg mỹ nén ũ há han ke tũ nĩ gé, ẽg tỹ ón kỹ ti ki ge mũ tugrĩn, ẽg fár tỹ kuprĩg tũ ra ter kỹ nỹ ẽn ri ke ti nĩ.

Ẽg tỹ ẽg nũnẽ tỹ Topẽ vĩ mranh ke tũ

3 1 Inh kanhkã', kãnhmar jagnẽ mỹ: “sỹ ã kanhrãn há tóg tĩ, ã tỹ kygnẽ to,” he tũg nĩ. Ẽg kar vỹ kygnẽg tĩ. Kỹ Topẽ vỹ ẽg tỹ kygnẽ to ẽg vóg kónãn mág mũ, ẽg tỹ kãnhmar ẽg mré Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag kanhrãn sór kỹ.

2 Ẽg kar vỹ kygnẽ (ka)mẽ nỹtĩ. Ũ tỹ ã vĩ ki kygnẽg tũ pẽ nĩn kỹ tóg kuryj kar nĩ sir. Ẽg pi(jé) ne ki kygnẽg tĩ', ẽg tỹ ẽg vĩ ki kygnẽg tũ nĩn kỹ. 3 Cavalo to jykrén nĩ. Freio tỹ ẽg tóg ti jẽn kãra fig tĩ. Kỹ ẽg tóg tỹ ti vóg tĩ sir, cavalo ti, kỹ tóg ã tĩg ke ẽn ra tĩ mũ sir, ũ tỹ cavalo kri nĩ ẽn ti. 4 Kỹ canoa mág to jykrén nĩ gé. Éhé tóg nỹ, hã ra kãka vỹ ti tĩn tĩ. Kỹ ag tóg ti vóg jafã tỹ ti vóg tĩ. Kỹ tóg ag mỹ ki ke tĩ. Ti vóg mũ ag mũnh ke ra tóg tĩ mũ sir. Ti vóg jafã sĩ ra tóg ki ke mũ, canoa mág ti. 5 Ge tóg nĩ, ẽg nũnẽ ti. Sĩ ti nĩ (mỹr), hã ra ẽg tóg tỹ vĩ mág han tĩ gé.

Pĩ ri ke tóg nĩ. Ti sĩ ra tóg kejẽn vãnh pũn tĩ (mỹr), nẽn kar ti. 6 Ẽn ri ke tóg nĩ, ẽg nũnẽ ti. Tỹ ẽg tóg vẽnh jykre pãno tó tĩ. Kỹ ẽg tóg ẽg vĩ tag to kavéj kar nỹtĩ, ẽg tỹ ẽg vĩ tag to ti vĩ mranh kỹ. Ẽg kãsir nỹtĩ ra ẽg tóg vẽnh jykre pãno tó tĩ, ẽg sanh há nỹtĩ ra ke gé, ẽg kófa ra ke gé. Japo tỹ ẽg krĩn hã vẽ, ẽg tỹ ẽg vĩ ki Topẽ vĩ mranh jé.

7 Ha mẽ, bicho kar vỹ tỹ ẽg mẽg nỹtĩ. Ũ ag vỹ mĩg tỹ mẽg nỹtĩ, kỹ ũ ag vỹ sẽsĩ tỹ mẽg nỹtĩ, ũ ag vỹ pỹn tỹ mẽg nỹtĩ, ũ ag vỹ goj ki ke kar tỹ mẽg nỹtĩ gé. Ti kar kanhrãn ẽg tóg tĩ mỹr, ha mẽ. 8 Hã ra ẽg pi(jé) ẽg nũnẽ kanhrãn tĩ'. Ti kanhrãn ki kagtĩg ẽg nỹtĩ. Vẽnh jykre pãno tãvĩ tó sór ẽg tóg tĩ. Kỹ tóg veneno ri ke nĩ, ẽg vĩ ti. Tỹ ẽg tóg jagnẽ kãgtén ri ke han tĩ, ẽg nũnẽ tỹ, jagnẽ mỹ vĩ kónãn kỹ. 9 Tỹ ẽg tóg Topẽ mỹ vĩ há han tĩ, ẽg jóg mág mỹ, ẽg nũnẽ tỹ. Kỹ ẽg tóg tỹ ẽprã ke ag mỹ vĩ kónãn tĩ gé. Hã ra Topẽ tóg ẽg han, ẽg tỹ ti ri ke nỹtĩ jé. Kỹ ẽg tỹ jagnẽ mỹ vĩ kónãn kỹ ẽg tỹ Topẽ mỹ vĩ kónãn ri ke vẽ sir. 10 Ẽg jẽn kãtá tóg kãkutẽ tĩ, ẽg vĩ há ti, ẽg vĩ kónãn ti ke gé. Pir ti nĩ, ẽg jẽnky ti, hã ra ẽg tóg tỹ vĩ régre han tĩ. Tag vỹ kórég tãvĩ nĩ, inh kanhkã'. 11 Goj tỹ vẽnh kanẽ to jykrén nĩ, ẽganẽ to. Ti há nĩn kỹ tóg há nĩ, goj ti. Ti kajã nĩn kỹ tóg kajã nĩ. Ti pi(jé) tỹ goj régre nĩ', goj tỹ ẽg kanẽ ti. Pir tóg nĩ. 12 Kỹ ka kanẽ to jykrén nĩ gé. Ka tỹ pẽnva ki ẽg tóg jymi vég tũ nĩgtĩ (mỹr). Kỹ ẽg tóg vãnh tỹ jóhó ki pẽnva vég tũ nĩgtĩ gé. Pir ti nĩ, ka kanẽ ti. Ge ti nĩ gé, goj ti. Ti kajã nĩn kỹ tóg kajã nĩ gé. Kỹ gemnĩ gé, ãjag nũnẽ tỹ. Vĩ pir han nĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Topẽ tỹ ẽg mỹ krĩ há nĩm

13 Ãjag mỹ krĩ há nỹtĩ'? Ãjag mỹ Topẽ vĩ ki kanhró nỹtĩ'? Kỹ tóg há tĩ. Kỹ vẽnh jykre há kar han kỹ nỹtĩmnĩ. Hã ki vẽnh kar vỹ ãjag krĩ há venh ke mũ sir. Hã ra tỹ vĩ mág han tũg nĩ. Tỹ vẽnh kãfór han tũg nĩ gé.

14 Ãjag tỹ ũ to fe kóreg nĩn kỹ tóg tỹ ũ nỹ jãvo, ãjag tỹ jagnẽ kãfór nỹtĩ sór kỹ, jagnẽ to jũ (ka)mẽ nỹtĩn kỹ, ãjag tỹ vẽsỹ ũn mág han sór kỹ. Ãjag tỹ tag han kỹ vẽso: "krĩ há inh nĩ, Topẽ vĩ ki kanhró inh nĩ," he tũg nĩ. Vẽnh ó vẽ, tag ti. 15 Topẽ tỹ ẽg kanhrãn ja pijé', ẽg tỹ ũ to fe kóreg nĩ ti, jagnẽ kãfór han sór mũ ti, jagnẽ to jũ (ka)mẽ ti ke gé. Ẽprã vẽnh jykre vẽ (mỹr), Topẽ kato tẽ ti. Japo jykre vẽ (mỹr), ẽg fe jũ tag ti. 16 Ẽg tỹ jagnẽ kãfór han sór kỹ ẽg tóg jagnẽ kato tẽgtẽ mũ sir, ẽg tỹ vẽsỹ ũn mág han sór kỹ. Kỹ ẽg tóg vĩ mẽ han kỹ jagnẽ to vẽnh jykre pãno han kãn mũ sir.

17 Ẽg tỹ hã ra Topẽ tỹ ẽg kanhrãn mũ han kỹ ẽg tóg tag han tĩ, ha mẽ: jãnhkri ẽg nỹtĩ, kavéj tũ (mỹr). Jagnẽ to ẽg tóg krĩ kusa nỹtĩ. Jagnẽ mỹ ẽg tóg komẽr hã vĩ tĩ gé. Ũ tỹ ẽg mré vĩn kỹ ẽg tóg ti vĩ mẽnh mũ, ti vĩ há nĩn kỹ. Jagnẽ jagãgtãn ẽg tĩ sir. Nén kar há han ẽg tĩ. Topẽ vĩ to ẽg tar nỹtĩ. Jykre régre tũ ẽg nỹtĩ. 18 Ẽg tỹ ti jykre tag han kỹ ẽg tóg jagnẽ krĩ kuprãg mũ sir, ẽg tỹ jykre kuryj nỹtĩ jé sir, ha mẽ.

Ẽg pi(jé) tỹ Topẽ kato tẽgtẽ mũ ag mré ke nỹtĩ'

4 1 Ãjag hã ne tóg jagnẽ to jũgjũ nỹtĩ'. Hẽ ri ken kỹ hỹn'? Ãjag tỹ nén ũ vẽnhmỹ han sór nỹtĩn kỹ, hã kỹ ãjag tóg jagnẽ to krĩ rỹ nỹtĩ. Jykre pãno ãjag tóg nỹtĩ (mỹr), kỹ ãjag tóg vẽnh jykre há kato tẽ nỹtĩ sir. 2 Nén ũ to én mũ (hã) ra ãjag tóg mãn sór mũ, hã kỹ ãjag tóg vég tũ nĩ (mỹr). Hã kỹ ãjag tóg jagnẽ kãgtén sór mũ sir, jagnẽ tỹ nén ũ mãn jé. Jagnẽ tỹ nén ũ to én kỹ ãjag tóg jagnẽ kato tẽgtẽ ti. Ãjag tỹ Topẽ mỹ to vĩ tũ nĩn kỹ, hã kỹ ãjag tóg vég tũ nĩgtĩ. 3 Ãjag tỹ ti mỹ to vĩ mũ ra ãjag tóg venh ke mũ vẽ, hã ra ãjag tóg vĩ há han tũ nĩgtĩ gé, hã kỹ tóg ãjag mỹ han tũ nĩgtĩ sir, Topẽ ti. Ti mỹ ãjag tóg to vĩ mũ, ãjag tỹ nén to én mũ ẽn mãn jé. Hã ra tóg ti mỹ tỹ ũ nỹ, ãjag tỹ nén to én mũ ẽn ti. Hã kỹ tóg ãjag mỹ han tũ nĩ sir, Topẽ ti.

4 Ẽg tỹ Topẽ ki rã kar kỹ vẽnh jykre pãno to én kỹ ẽg tóg ti kato tẽ mũ sir. Ũn tỹtá kóreg fi ri ke ẽg nỹtĩ, ẽg tỹ ge kỹ. Ã mén kavénh fi tóg tĩ, ũ to én kỹ. Ẽg tỹ ẽprã vẽnh jykre to én kỹ ẽg tóg Topẽ kato tẽ mũ sir. Tag ki kanhrãn nĩ, to jykrén mág han nĩ. 5 Topẽ vĩ tag to jykrén nĩ, ũ tỹ vãsỹ rán kỹ nĩ ẽn to, ha mẽ: "Topẽ kuprĩg vỹ tỹ ẽg jagrẽ nĩ, Topẽ tỹ tỹ ẽg jagrẽn kỹ. Kỹ tóg ẽg ki rĩr mũ sir. Kỹ ẽg tỹ nén ũ vẽnhmỹ to há nĩn kỹ tóg fe kaj nĩ, Topẽ kuprĩg ti," he tóg, Topẽ vĩ rá ki. Ti pi(jé) véké tag tó ja nĩ'. Kỹ tag to jykrén nĩ. 6 Hã ra tóg ẽg tar han tĩ, Topẽ kuprĩg ti, ẽg tỹ nén ũ vẽnhmỹ han sór tag kato tẽ jé. Ẽg jagãgtãn kỹ tóg ẽg tar han tĩ. Kỹ tóg tag tó mũ sir, ha mẽ: "Topẽ vỹ ũ tỹ: "ũn mág vỹ tỹ inh nĩ," he mũ ẽn ag to kóreg nĩ, hã ra tóg ũ tỹ: "nén ũ tũ vỹ tỹ inh nĩ," he mũ ẽn ag jagãgtãn tĩ," he tóg, ti vĩ rá ki. 7 Hã kỹ Topẽ mỹ: "hej," hemnĩ, ti tỹ ãjag krĩn kỹ. Japo mỹ: "nejé," hemnĩ, ti tỹ ãjag krĩn sór kỹ. Kỹ tóg ãjag tovãnh ke mũ sir, Japo ti, ãjag tỹ ti mỹ: "nejé," hen kỹ.

8 Topẽ mré vĩ kỹ nỹtĩmnĩ, kỹ tóg ãjag to há nĩ sir, ãjag mré ti nĩ nĩ gé, ẽg jóg mág ti. Ti vĩ mranh tĩ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ. Kỹ ti vĩ mranh tovãnh nĩ. Jykre

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

régre ẽg nỹtĩ gé. Kỹ vẽnh jykre pir han kỹ nỹtĩmnĩ, hã vỹ: Topẽ jykre, he mũ.
9 Ãjag tỹ Topẽ vĩ mranh kỹ mỹ jagy nỹtĩmnĩ. Vẽsỹrénh nĩ, fỹmnĩ, ny mãn
tũg nĩ. Fe kaj nỹtĩmnĩ. To krĩ kufy nỹtĩmnĩ. Mỹ sér tũ nỹtĩmnĩ, ãjag tỹ Topẽ
vĩ mranh kỹ. 10 Ẽg Senhor mỹ: "kórég inh nĩ, isỹ vẽnh jykré pãno han kỹ,"
hemnĩ. Kỹ ti hã vỹ ãjag mỹ vĩ há han ke mũ sir, kỹ ãjag fe vỹ mrin ke mũ sir.

Ẽg tỹ jagnẽ to vĩ kónãn ke tũ

11 Inh kanhkã', jagnẽ to vĩ kónãn tũg nĩ. Ãjag tỹ jagnẽ to vĩ kónãn kỹ ãjag tóg
Topẽ jykre to vĩ kónãn mũ sir, kỹ ãjag tóg to: "nén ũ tũ vẽ," he mũ sir, Topẽ tỹ
ẽg mỹ vẽnh jykre nĩm ja ẽn to. Ãjag tỹ hã ra ti jykre to vĩ kónãn kỹ ãjag tóg ti
ki króm ke tũ pẽ nĩ sir. 12 Ũ tỹ ẽg mỹ ã jykre nĩm ja ẽn vỹ pir nĩ, kỹ tóg ẽg jykre
tugnỹm ke mũ gé sir. Ti hã tóg: "ẽn vỹ kren ke mũ, ẽn vỹ kren ke tũ nĩ," henh
ke mũ, ã pir mỹ, Topẽ ti. Hã kỹ tóg vẽnhmỹ nỹ, ãjag tỹ jagnẽ to vĩ kónãn kỹ.

Ẽg tỹ vẽsỹ ũn mág han sór ke tũ

13 Ãjag kãmĩ ũ tóg vẽsóg ki ãjag tỹ nén han ke to jykrén sór tĩ, Topẽ ki
jẽmẽ sór tũ nĩn kỹ. "Hẽn ri ke mũn sóg vaj kỹ ẽn ra tĩ mũ, ke tũ nĩn kỹ vaj
ũn kỹ," he ãjag tóg tĩ. "Cidade ẽn ra sóg tĩg mũ, tá sóg nĩnh mũ. Tá sóg
prỹg pir tũg' he mũ. Kỹ sóg negociar henh ke mũ, sỹ rico nĩ jé," he ãjag
tóg tĩ (mỹr). 14 Hã ra ãjag pi(jé) ãjag tỹ nén venh ke ki kanhró nỹtĩ', ha mẽ.
Ne ve jé ẽg ke mũ, vaj kỹ? Ha'. Ki kagtĩg ẽg nỹtĩ. Ẽg mỹ vaj kỹ ter ke tũ nĩ
vỹ? Ha'. Krũj sĩ ri ke ẽg nỹtĩ. Ve sĩ han ẽg tĩ, krũj sĩ ti. Ẽg tỹ ki ẽvãnh mãn
mũ ra tóg tũ' he mũ sir. Ge ẽg nỹtĩ. Kãnhmar ẽg tóg tũg' he tĩ, ẽg ter kỹ.
15 Ãjag tỹ ãjag tỹ nén han ke to jykrén kỹ Topẽ mĩ ẽkrén nĩ, ũ tỹ ẽg mỹ
ẽg ter ke kurã tónh ke ẽn mĩ. "Ti mỹ sỹ nén han ke to há nĩ vỹ?" hemnĩ.
16 Hã ra ãjag tóg vẽsỹ ũn mág han sór mũ, ãjag tỹ: "tag han jé sóg ke mũ,"
hen kỹ. Há tũ ti nĩ, ẽg tỹ vẽsỹ ũn mág han sór kỹ.
17 Kỹ tag tóg vẽnhmỹ nỹ gé, sỹ tónh ke tag, ha mẽ. Kejẽn ẽg tóg nén ũ
há to jykrén tĩ, ẽg tỹ han jé. Hã ra ẽg tóg han tũ nĩgtĩ. Kỹ ẽg tỹ Topẽ vĩ
mranh ũ vẽ gé sir, ẽg tỹ nén ũ há han sór mũ (hã) ra han tũ nĩn kỹ.

Ũn rico ag vẽsỹrénh ke

5 1 Vãhã sóg ũn há ag to tag tó mũ sir, ũn rico ag to, ũ tỹ Jesus ki ge jãvãnh
ẽn ag to, ha mẽ. Ag mỹ sóg: "ha mẽ," he mũ. "Kygfỹ ra. Vẽsỹrénh mág
han ra. Vẽnh jagtar jagy ve jé ãjag tóg ke mũ. 2 Ãjag tỹ nén ũ vỹ vag kãn ke mũ.
Ãjag kur sĩnvĩ ẽn vỹ tãryj kãn ke mũ gé, ti ga tỹ kon kỹ. 3 Kỹ ãjag jãnkamy vỹ
vẽso jãgfanh ke mũ. Ãjag tỹ ũn jagãgtãn vãnh ja tugrĩn tóg vẽso jãgfanh ke mũ.
Tag ve kỹ vẽnh kar vỹ ãjag jykre kórég venh ke mũ. Kỹ ãjag tóg to jagtar ke
mũ, kỹ tóg pĩ tỹ ẽg pũn ri ke nĩ, ãjag jagtar ke ti, ãjag vẽsỹrénh ke ti. Ãjag hã
ne tóg ãjag tỹ nén ũ génh mág', ẽg tỹ kãnhmar kurã tỹ ẽgno tá krỹg he mũ (hã)
ra, Topẽ tỹ ẽg jykre tugnỹm ke kurã ẽn tá. 4 Ãjag camarada ag vỹ ãjag jakré tá
rãnhãj mũ, hã ra ãjag tóg ag mỹ kajãm tũ nĩgtĩ. Hã ra ẽg Senhor vỹ vég tĩ. Ãjag

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

camarada vẽsỹrénh mẽ ti (mỹr). Vẽnh kar pã'i vẽ (mỹr), ẽg Senhor ti, nén kar pã'i vẽ gé. 5Ãjag tỹ nén ve sór mũ kar ve ãjag huri, vẽjẽn mág, kur sĩnvĩ, ãjag tỹ nén to én mũ kar ẽn ti. Tag tãvĩ to ãjag tóg jykrén tĩ, ãjag tỹ ga kri mũn kỹ. Tãg gy ãjag nỹtĩgtĩ, ẽg tỹ ẽg mẽg jẽn há han tĩ ri ke, ẽg tỹ ti tãnh jé. Kakó ti nĩ, Topẽ tỹ ãjag tãnh ke ti, mỹr, ha mẽ. 6Kỹ ãjag tóg ũn jykre kuryj ag vóg kónãn tĩ gé. Ag kãgtén ãjag tóg tĩ, hã ra ag tóg ãjag kato tẽ tũ nĩgtĩ, ãjag kato vĩ tũ ag tóg nĩgtĩ gé. Jykre kórég ãjag nỹtĩ," he sóg mũ, ũn rico ag mỹ.

Ẽg tỹ ẽg Senhor kãtĩg mãn jãvãnh ke

7Inh kanhkã', ẽg Senhor kãtĩg ke jãvãnh nĩ, jatun mỹ, ag jãvo. Ẽg tỹ ẽkrãn kar kỹ ẽg tóg ti mog jãvãnh tĩgtĩ, jatun mỹ. Kỹ ta tóg kri kutẽ mũ, kỹ tóg kri kutẽ mãn mũ gé sir. Kỹ vãhã ẽg tóg ti kanẽ vég mũ. 8Tag ri ke han nĩ, jatun mỹ ti kãtĩg jãvãnh nĩ, ẽg Senhor ti. Ti jãvãnh to tar nỹtĩmnĩ. Kãnhmar ti kãtĩ mũ, ẽg Senhor ti, ha vemnĩ.

9Inh kanhkã', jagnẽ vĩ to vĩ vĩ he tũg nĩ. Ke tũ nĩ mũ ra ẽg Senhor tóg ãjag jykre ve kỹ ãjag vóg kónãn ke mũ. Ha vé, vãhã ti vẽnh ven ke kãtĩg mũ kãnhmar, ũ tỹ ẽg jykre tugnỹm ke mũ ẽn ti.

10Vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag to jykrén. Topẽ vĩ tó ag tóg tĩ, kỹ ũ tỹ mẽ jãvãnh ja ẽn ag tóg ag vóg kónãn. Ge ra ag tóg jatun mỹ Topẽ vĩ tó ja nĩgtĩ, ag tỹ ag vóg kónãn mũ ra. Ag ri ke han nĩ, vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag ri ke. 11Ag jykre to jykrén nĩ. Ãjag jagtar nỹtĩ ra ag tóg to krónh ke ja tũ nĩgtĩ gé. Hã kỹ Topẽ tóg ag mỹ vĩ há han mũ sir, ti vĩ tó tĩ ag mỹ.

Topẽ mré ke tỹ Jó kãme mẽ ãjag huri. Ã jagtar ra tóg to krónh ke ja tũ nĩ gé. Kỹ vãhã Topẽ tóg ti ki rĩr há han mũ, ti jagtar kỹ. Hã ki ãjag tóg ẽg Senhor jykre vég mũ sir. Ẽg jagãgtãn tóg mũ, ti tỹ ẽg jagtar nỹtĩ ven kỹ. Kỹ tóg sir ẽg jagãgtãn tovãnh tũ nĩgtĩ.

12Inh kanhkã', ón kỹ vĩ tũg nĩ. Ón kỹ: "hej," he tũg nĩ. Ki hã tómnĩ, ãjag tỹ: "hej," hen kỹ, Topẽ tỹ ãjag vóg kónãn tũ nĩ jé. Kỹ ón kỹ: "Topẽ vỹ ki kanhró nĩ," he tũg nĩ gé. Ón kỹ: "ũ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn vỹ ki kanhró nĩ," he tũg nĩ gé. Ón kỹ: "ũ tỹ ga kri nĩ ẽn vỹ ki kanhró nĩ," he tũg nĩ gé. Ki hã tómnĩ. Ón tũg nĩ, jagnẽ mỹ.

Ẽg tỹ ũn kaga ag to Topẽ mré vĩnh ke

13Ãjag tỹ nén ũ jagy ven kỹ Topẽ mré vĩmnĩ. Ãjag mỹ sér tĩn kỹ Topẽ mỹ jãn nĩ, kỹ ti jé tómnĩ. 14Ãjag kaga nỹtĩn kỹ igreja to pã'i ag jé prẽrmnĩ, Jesus tũ ki rĩr tĩ ag. Ẽn ag vỹ ũn kaga to Topẽ mré vĩnh ke mũ, kỹ ag tóg azeite tỹ ũn kaga to tĩn ke mũ, ẽg Senhor jiji tó kỹ. 15Ag tỹ ẽg Senhor mré vĩn kỹ tóg ũn kaga ẽn tỹ há' henh ke mũ sir, ẽg Senhor ti, ag tỹ ti tỹ há' henh ke to: "hỹ mỹ vỹ?" he tũ nĩn kỹ. Ẽg Senhor vỹ ti tỹ há' henh ke mũ sir. Ũn kaga tỹ ti vĩ mranh kỹ Topẽ vỹ ti mỹ vẽnh pãte fón ke mũ gé sir. 16Hã jé jagnẽ mỹ tó, ãjag tỹ Topẽ vĩ mranh ja ti. "Ti vĩ mranh inh, tag han kỹ," hemnĩ jagnẽ mỹ. Kỹ jagnẽ to Topẽ mré vĩmnĩ gé, ti tỹ ãjag tỹ há' he jé, ti tỹ ãjag kaga tỹ tũg' he jé. Ẽg tỹ vẽnh jykre kuryj han kỹ tóg ẽg vĩ mẽ kỹ han mũ sir, Topẽ ti, ẽg tỹ ti mỹ nén to vĩ', to vĩ' hen kỹ. Nén há kar ve jé ẽg tóg ke mũ sir, ẽg tỹ ti mỹ to vĩn kỹ, ẽg Senhor mỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

17 Topẽ mré ke tỹ Elias mĩ ẽkrén nĩ. Ẽg mré tóg ẽprã ke ja nĩgtĩ, Elias ti.
Hã ra tóg Topẽ mré vĩ', vĩ' he ja nĩgtĩ, ta kutẽ tũ nĩ jé. Kỹ tóg kutẽ tũ ja
nĩgtĩ, ta ti, prỹg tãgtũ kri kysã tỹ 6 ki. 18 Kỹ tóg Topẽ mré vĩ mãn ja nĩgtĩ,
Elias ti, kỹ tóg kutẽ ja nĩ sir, ta ti. Kỹ nén kar tóg gan kri mur mãn ja nĩ,
kỹ tóg kanẽn mãn ja nĩgtĩ gé sir. Topẽ tỹ ti vĩ han hã vẽ. Tag mĩ ẽkrén nĩ.
19 Inh kanhkã', kejẽn ẽg mré ke ũ tóg prãnh ke tĩ, vẽnh vĩ há tovãnh kỹ.
Kỹ ti jyvẽn nĩ, ti tỹ kygnẽ mãn tũ nĩ jé. 20 Kỹ ũ tỹ ti mré vĩ mũ ẽn tóg ti
kren han mũ sir, nũgme to, ti tỹ ã jykre kygnẽ ja ẽn tovãnh kỹ. Kỹ Topẽ
vỹ ti tỹ ã vĩ mranh ja ẽn tỹ vẽnh pãte fón mũ sir. Tag to jykrén nĩ.
Hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

PEDRO TỸ CARTA HAN VÉN

1 1Pedro tỹ ãjag mỹ carta rán hã vẽ, Jesus Cristo tỹ inh fẽg hã vẽ, sỹ tỹ ti
apóstolo jẽ jé. Sỹ Topẽ tỹ ũn kuprẽg mũ ag mỹ rán hã vẽ. Ẽg mré ke tũ ag
kãmĩ ãjag tóg mũgtĩ, ũ tỹ Jesus ki ge tũ ag kãmĩ, Ponto tá, Galácia tá, Capadócia
tá, Ásia tá, Bitínia tá ke gé. 2Topẽ vỹ ãjag kuprẽg. Vãsỹ tóg to jykrén ja nĩ, ãjag
kuprẽg ke to, ẽg jóg tỹ Topẽ ti. Ãjag mỹ tóg ã kuprĩg jẽnẽ, hã kỹ ãjag tóg tỹ ti tũ
nỹtĩ, ãjag tỹ Jesus Cristo vĩ kri fi jé, ti tỹ ã kyvénh tỹ ãjag kygpe jé, ãjag tỹ ti ri ke
há nỹtĩ jé. Topẽ jé ãjag tar han mãn', han mãn' hé, kỹ ãjag jé krĩ kãnhvy nỹtĩ.

Topẽ tỹ ẽg mỹ nén ũ há ven ke

3Topẽ mỹ sóg vĩ há han tĩ, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo panh mỹ. Ẽg jagãgtãn tãvĩ
han tóg tĩ. Jesus Cristo rĩn mãn tóg, ti ter kar kỹ, kỹ tóg Jesus tugrĩn ẽg mur mãn
ri ke han tĩ gé. Kỹ tóg ẽg mỹ sér tĩ, 4ẽg tỹ kanhkã mĩ ẽkrén kỹ. Tá ẽg tóg nén ũ
sĩnvĩ kar venh ke mũ. Tá ẽg tũ vỹ tũ' henh ke tũ pẽ nĩ. Kómóg ke tũ tóg nĩ, tá ẽg
tũ ti, tá ũ tóg ti kókén ke tũ nĩ gé. 5Topẽ ki ãjag tóg ge kỹ nỹtĩ, kỹ tóg ãjag ki rĩr
há han nĩ nĩ. Nén ũ kar han há tóg nĩ, kỹ tóg ẽg ki rĩr há han tĩ gé, Topẽ ti. Ãjag
krenkren han jé tóg ke mũ, ãjag tỹ ti tỹ ẽg mỹ nén nĩm ke mũ ẽn ve jé. Nĩm han
kỹ tóg nĩ nĩ, ti tỹ ẽg mỹ nén ven ke ẽn ti. Kurã tỹ ẽgno ki ẽg tóg ẽn venh ke mũ.

6-7Ver tóg ãjag mỹ jagy tĩ. Ge ra mỹ sér nỹtĩmnĩ. Kãnhmar tóg tũ' henh ke
mũ, nén tỹ ẽg mỹ jagy nĩ tag ti. Topẽ tỹ ẽg jykre ve sór vẽ, hã kỹ ẽg tóg ver
nén ũ jagy ve vén tĩ. Ẽg tỹ ti jagy to tar nỹtĩn kỹ tóg vég mũ, ẽg tỹ ti ki rã há
han kỹ nỹtĩ ti. Ha vé, ouro rỹg ẽg tóg tĩ, pĩ rỹ jagy ki, ẽg tỹ ti há nĩ ẽn ve jé.
Ge ti nĩ, ẽg mré. Tũ' he jé tóg ke mũ, ouro ti. Ouro kãfór ti nĩ, ẽg tỹ ti ki rã ti.
Ẽg tỹ nén ũ jagy ve to tar nỹtĩn kỹ tóg ve há tĩ, ẽg tỹ ti ki rã há han kỹ nỹtĩ
ti. Kỹ tóg ẽg to vĩ há han ke mũ, Cristo ti. Ẽg tỹ tóg ũn mág han ke mũ, ũn
tar, Jesus tỹ vẽnh kar mỹ vẽnh ven ke kurã ẽn kã. 8-9Ti to há ãjag nỹtĩ, ãjag
tỹ ti ve ja tũ (hã) ra. Ti ki ge kỹ ãjag nỹtĩ, ãjag tỹ ti vég tũ ra. Hã kỹ ãjag tóg
krenkren ke mũ. Ãjag krenkren ke ẽn hã tóg ãjag mỹ sér pẽ tĩnh mũ, sér gy ti
tĩnh mũ, ha vemnĩ. Ãjag fe tóg mrin ke tãvĩ han ke mũ, kurã ẽn kã, ha vemnĩ.

10-11Topẽ vĩ tó tĩ ag tóg vãsỹ tó ja nĩgtĩ, Topẽ tỹ ũri ẽg krenkren han mũ tag
ti. Topẽ kuprĩg vỹ ag kanhrãn ja nĩ. Ag mỹ tóg Cristo tỹ ẽg jagfy jagtar jagy

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

han ke kãmén ja nĩ. Kỹ tóg ag mỹ ti tỹ kar kỹ tỹ ũn mág jẽnh ke tó ja nĩ gé, ti tỹ ẽg jagfy vẽsỹrénh kar kỹ tỹ ũn mág nĩnh ke ti. Kỹ ag tóg tag ve sór ja nĩgtĩ, vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag. “Kurã tỹ hẽ kã kenh ke nẽ hỹn?” he ja ag tóg nĩgtĩ, Cristo jagtar ke to. “Ti tỹ hẽ ri kenh ke nẽ?” he ja ag tóg nĩgtĩ gé. Tag ve sór tãvĩ ja ag tóg nỹtĩgtĩ. 12Hã ra Topẽ tóg ag mỹ: “inh pi(jé) ãjag hã mỹ tag ven ke mũ',” he ja nĩ. “Ãjag nón ke ag hã mỹ ke vẽ, ag hã ne ãjag tỹ nén tó mũ venh ke mũ,” he ja tóg nĩ, Topẽ ti, vãsỹ ti vĩ tó tĩ ag mỹ. Ti tỹ ag mỹ ãjag tó jan hã vẽ. Hã kỹ ãjag tóg hur mẽ, ti mré ke ũ ag tỹ ãjag mỹ Jesus kãme sér kãmén kỹ. Topẽ kuprĩg vỹ ag tar han ja nĩ, Topẽ tỹ ag mỹ ã kuprĩg jẽnẽn kỹ, kanhkã tá, hã kỹ ag tóg ãjag mỹ ti kãmén kãmũ ja nĩ. Ha vé, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag tỹ ki kanhrãn há tóg tĩ, ãjag tỹ ti kãme mẽg mũ tag ti, hã ra ag tóg ki kagtĩg nỹtĩ.

Ẽg tỹ Topẽ vĩ ki króm kãn ke

13Hã kỹ Topẽ tỹ ẽg mỹ nén tó mũ hã han sórmnĩ. Vẽnh ki ẽmẽmnĩ, Jesus tỹ ẽg mỹ nén nĩm ke mũ ẽn hã mĩ ẽkrén nĩ. Jesus tỹ vẽnh ven ke kurã ẽn kã ẽg tóg venh ke mũ sir, ti tỹ ẽg mỹ nén nĩm ke mũ ẽn ti. 14Vãsỹ ãjag tóg ãjag tỹ nén to én mũ ẽn han ja nĩgtĩ, ãjag tỹ Topẽ vĩ mẽ ja tũ nỹtĩn kỹ. Ũri Topẽ vĩ hã ki króm nĩ, ãjag tỹ vãsỹ nén han ja ẽn tovãnh kãn nĩ. 15Topẽ jykre hã han nĩ, kỹ tóg vẽnh ven mũ, ãjag tỹ tỹ ti tũ nỹtĩn ti. Ãjag tỹ ti jykre hã han jé Topẽ tóg ãjag kuprẽg. Há tãvĩ ti nĩ, Topẽ ti, kỹ ti jykre ri ke han nĩ. 16Tag tó ja ti nĩ, ha mẽ: “ũn há pẽ vỹ tỹ inh nĩ, kỹ inh ri ke nỹtĩ sórmnĩ, vẽnh jykre há hã han kỹ nỹtĩmnĩ,” he ja tóg nĩ, Topẽ ti.

17Ẽg tỹ Topẽ mré vẽmén kỹ ẽg tóg ti mỹ: “ẽg jóg,” he tĩ. Hã kỹ ẽg tóg ti kamẽg ke mũ, ti tỹ tỹ ẽg jóg nĩn kỹ. Ha vé, ẽg kar tỹ nén han mũ vég ti nĩgtĩ, kỹ tóg vẽnh kar jykre ki kanhró kar nĩ, Topẽ ti, kỹ tóg vẽnh kar jykre tónh ke mũ. Ver ẽg tóg ũ tỹ ti ki kagtĩg ag kãmĩ mũgtĩ. Ẽg tỹ ag kãmĩ mũn kỹ ẽg tóg Topẽ vĩ ki króm há han ke mũ. 18Kaja e to tóg ẽg kygjãm ja nĩ, ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ. Ãjag jo ke ag vỹ ãjag jo vẽnh jykre kórég han ja nĩgtĩ, ãjag tỹ ag nón han jé. Hã ra tóg kaja e to ãjag kygvãn ja nĩgtĩ, ãjag tỹ vẽnh jykre kórég ẽn han mãn tũ nĩ jé. Kaja e to tóg ẽg kygjãm. Ouro to ke pijé'. Prata to ke pijé', ti kaja ẽn ti. Tũ' he jé tóg ke mũ, ouro mré prata ti. 19Hã ra tóg ã kyvénh hã to ẽg kygjãm, kỹ tóg tũ' he jãvãnh nĩ, ti kyvénh ti. Nén ũ kaja kãfór kar ti nĩ, ti kyvénh ti. Ũn há tãvĩ vỹ tỹ ti nĩ, ũ tỹ ã kyvénh tỹ ẽg kygjãm mũ ẽn ti, hã vỹ: Cristo, he mũ. Kygnẽ ja tũ pe ti nĩ. Kỹ tóg ovelha hã tãvĩ ri ke nĩ, ti tỹ ẽg jagfy ter kỹ. 20Topẽ vỹ ti kuprẽg, ti tỹ ẽg jagfy ter jé. Ã tỹ nén ũ kar han tũ ki tóg ti kuprẽg, vãsỹ. Hã ra tóg ũri ga kri mur ja nĩ, ãjag tỹ ti vĩ mẽ jé, kurã tỹ ẽgno to hã. 21Ti tugrĩn ãjag tóg Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ. Ti rĩn mãn ja tóg nĩ, Topẽ ti, kỹ tóg ti tỹ ũn mág han ja nĩ gé, kanhkã tá. Kỹ Topẽ ki rã há han nĩ. Ãjag krenkren han jé tóg ke mũ, ha vemnĩ.

22Topẽ vĩ pẽ ki króm ãjag tóg tĩ, hã kỹ ãjag tóg jãnhkrig kỹ nỹtĩ ha, ũri. Ãjag mré ke kar ag to ãjag tóg há tãvĩ nỹtĩ gé. Kỹ jagnẽ to há nỹtĩ to tar nỹtĩmnĩ gé. Ón kỹ jagnẽ to há nỹtĩ tũg nĩ. 23Topẽ vỹ ãjag han mãn, kỹ tóg ẽg mur mãn ri ke nĩ. Ã vĩ tỹ tóg ẽg han mãn ja nĩ. Rĩr ti nĩ, ũn vĩ mũ ti, hã vỹ: Topẽ, he mũ. Tũ' henh ke tũ ti nĩ. Ti tỹ ẽg han mãn kỹ tóg tỹ ẽg panh pir nĩ, ũn ter ke tũ ẽn ti. Ẽg panh ter

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

mũ ẽn ri ke tũ ti nĩ. 24Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: “ẽprã ke ag vỹ re ri ke nỹtĩ, re fej sĩnvĩ ẽn ri ke. Hã ra tóg kãnhmar tóg tĩ, re ti, kỹ ti fej tóg kãgter kãn tĩ. Kỹ ẽprã ke ag tóg kãnhmar kãgter tĩ gé, re fej ri ke. 25Jãvo Topẽ vĩ vỹ tũ' henh ke tũ pẽ nĩ,” he tóg, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. Tag mẽ ãjag. Topẽ vĩ sér to ken hã vẽ.

Jesus tỹ pó há ri ke nĩ

2 1Hã kỹ ãjag jykre kórég tovãnh kãn nĩ. Ón mãn tũg nĩ. Ũ lograr he mãn tũg nĩ. Ũ tũ to én mãn tũg nĩ. Ũ to vĩ kónãn mãn tũg nĩ gé. 2Nẽnẽ vỹ leite kron (ka)mẽ nĩgtĩ. Topẽ vĩ vỹ ẽg mỹ gĩr sĩ pafa mũ ẽn ri ke nĩ. Kãnhmar vẽnh vĩ há ẽn mẽ mãn', mẽ mãn' hemnĩ. Kỹ ãjag tóg mog há han ke mũ, ãjag krenkren jé. 3Hã kỹ tag tóg ti to rán kỹ nĩ, ha mẽ: “ki kanhrãn sĩ han ãjag tóg huri, ẽg Senhor tỹ tỹ ũn há tãvĩ nĩn ki,” he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ rá ki.

4Ẽg Senhor to kãmũ jẽg. Pó ri ke ti nĩ, ĩn han mũ ag tỹ pó fón mũ ẽn ri ke ti nĩ. Hã ra tóg rĩr jẽ, ẽg Senhor ti. Ag tỹ ti fón mũ ra tóg Topẽ mỹ há tãvĩ nĩ, pó kar ag há kãfór. 5Kỹ ẽg tóg pó ri ke nỹtĩ gé. Kỹ Topẽ kuprĩg vỹ ẽg tỹ Topẽ jo ĩn ri ke han ke mũ, pó tỹ ĩn ẽn ri ke. Kỹ ti tỹ ãjag mỹ nén han sór mũ ẽn to ti mỹ vẽnh nenh tũg nĩ, ti mỹ: “hej,” hemnĩ. Jesus Cristo vỹ ãjag tar han sór mũ, ãjag tỹ ti tũ ki rĩr há han jé. Vãsỹ Topẽ tũ ki rĩr tĩ ag tỹ ti mỹ nén ũ kar pũn ja ẽn ri ke tóg nĩ sir, ẽg tỹ Jesus tũ han kỹ. Ãjag tỹ ti tũ ki rĩr há han kỹ tóg ti mỹ há tĩnh mũ. 6Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ. “Pó há kuprẽg inh, kỹ sóg tỹ ĩn nũna ri ke han, Sião tá. Ũ tỹ ti ki rã kỹ tóg venh ke mũ, Topẽ tỹ nén tó mũ ẽn ti,” he tóg, Topẽ vĩ rá ki.

7Ãjag hã to tóg rán kỹ nĩ, ti vĩ tag, ãjag tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Ũ tỹ ti kato vãsãnsãn mũ ag to tag tóg rán kỹ nĩ gé, ha mẽ. Ag to tóg: “pó tỹ ĩn han jafã fón ag tóg, pó tỹ ĩn han tĩ ag,” he mũ. “Ag mỹ tóg kórég ja nĩ, pó ẽn ti. Hã ra Topẽ tóg pó ẽn hã tỹ ĩn nũna han mũ,” he tóg, Topẽ vĩ rá ki. 8Kỹ tag tóg rán kỹ nĩ gé, ha mẽ. “Pó ẽn tỹ ag tóg krĩm ke tĩ. Pãró vẽ sir, pó ẽn ti, kỹ ag tóg pãró tỹ krĩm krĩm ke kỹ vár mũ sir,” he tóg mũ gé, Topẽ vĩ rá ki. Ũ tỹ Topẽ vĩ kri fi sór tũ ag hã vỹ tỹ krĩmkrĩm ke tĩ. Topẽ tỹ nén han hã vẽ gé.

9Ãjag hã kuprẽg tóg, Topẽ ti, ãjag tỹ tỹ pã'i mág nỹtĩ jé, ti tũ ki rĩr tĩ to, ãjag tỹ tỹ ti povo nỹtĩ jé, vyr mỹ. Ãjag kuprẽg tóg, Topẽ ti, ãjag tỹ ti tỹ nén han mũ kãmén jé, ti jykre tar ti, ãjag tỹ tỹ ti tũ nỹtĩn kỹ. Vãsỹ ãjag tóg kuty mĩ mũ ja nĩgtĩ, hã ra tóg ãjag tatĩ kãtĩg, ãjag tỹ ũri kurã mĩ mũ jé, ti tỹ ãjag mỹ jẽngrẽ nĩm kỹ. 10Ãjag pi(jé) vãsỹ tỹ ũ tũ ja nỹtĩgtĩ'. Ũri ãjag tóg tỹ Topẽ povo nỹtĩ, ti tũ. Ãjag pi(jé) vãsỹ Topẽ tỹ ãjag jagãgtãn sór mũ tag mẽ ja nĩgtĩ'. Ũri tóg hã ra ãjag jagãgtãn, Topẽ ti.

Jesus tỹ vẽnh jykre pãno to ẽg kygvãn

11Inh kanhkã', tag ki ẽg tóg ẽg mré ke tũ ag jamã mĩ mũgtĩ. Ẽg jamã pijé', ga tag ti'. Hã kỹ sóg ãjag jyvẽn mũ. Ãjag tỹ nén ũ to én mũ ẽn han sór tũg nĩ. Ãjag kókén jé tóg ke mũ, kỹ ãjag tóg ẽg Senhor tovãnh sór ke mũ, ha vemnĩ. 12Jesus ki ge kỹ nỹtĩ tũ ag kãmĩ ãjag tóg nỹtĩ, hã kỹ vẽnh jykre há tãvĩ han nĩ. Ãjag to ón sór ag tóg tĩ, ãjag to ag tóg: “jykre pãno ag nỹtĩ,” he sór tĩ. Kỹ vẽnh

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

kar tỹ ãjag jykre há ve kỹ ag ón ẽn tóg ve há tĩnh mũ. Ãjag jykre há ve kỹ ag tóg: “Topẽ jykre vỹ há nĩ,” henh ke mũ, hẽn ri ke mũn, Topẽ tỹ ag kutãn kỹ.
13 Ẽg Senhor to há ãjag tóg nỹtĩ. Ti to há nỹtĩn kỹ ẽprã ãjag pã'i ag vĩ ki króm nĩ gé. Pã'i mág pẽ tỹ imperador ẽn vĩ ki króm nĩ, vẽnh kar ag mỹ tỹ ũn mág ẽn vĩ ti. 14 Ti krẽm pã'i ag vĩ ki króm nĩ gé, governador ag. Pã'i mág pẽ ẽn tỹ vin mũ ag vẽ, governador ag, ag tỹ ũn jykre pãno ag vóg kónãn jé, ag tỹ ũn jykre há ag to vĩ há han jé gé. 15 Ũ tỹ ki kagtĩg ag vỹ ãjag to vĩ kónãn tĩ. Kỹ nén ũ há tãvĩ hã han nĩ, kỹ ag tỹ ãjag kato ne tónh ke vỹ tũ tĩnh mũ, ha vemnĩ. Tag vỹ há nĩ, Topẽ mỹ. 16 Cristo vỹ ẽg kygvã, vẽnh jykre pãno to. Kỹ vẽnh jykre pãno han mãn sór tũg nĩ. To: “inh kava ti huri, Cristo ti, hã kỹ sóg jatun mỹ han ke mũ, isỹ nén to én mũ kar ti,” he tũg nĩ. Topẽ tũ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, kỹ ti jykre hã han nĩ. Hã jé tóg ẽg kygvã, ẽg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩ jé. 17 Ẽprã ke ũ to é he tũg nĩ. Ẽg mré Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag kar to há nỹtĩmnĩ. Topẽ kamẽg nĩ. Ẽprã ke tỹ pã'i mág tỹ imperador ẽn kamẽg nĩ gé.

Ẽg tỹ Cristo ri kén jagtar nỹtĩnh ke

18 Ãjag kãmĩ ũ ag tóg patrão mỹ rãnhrãj tĩ, fagrĩnh mỹ. Ãjag patrão vĩ ki króm nĩ, ag kamẽg nĩ. Ãjag kãmĩ ũ patrão vỹ há nĩ, komẽr hã tóg vĩ tĩ, ãjag to jykrén há han tóg tĩ. Ãjag tỹ ti to há nỹtĩn kỹ tóg há tĩ. Ãjag kãmĩ ũ patrão tóg kórég nĩ. Ẽn to vĩ há han nĩ gé, ti kamẽg nĩ gé. 19 Kejẽn tóg fagrĩnh mỹ ãjag to jũnh ke mũ, ãjag patrão kórég ti. Ãjag tỹ Topẽ jykre han sór mũ to tóg ãjag to jũnh ke mũ. Ge ra ti to jũ tũg nĩ, kỹ Topẽ tóg ãjag mỹ vĩ há han ke mũ. 20 Kejẽn ãjag patrão tóg ãjag tỹ kygnẽ to ãjag mrãnmrãn tĩ. Tag vỹ tỹ nén ũ tũ nĩ. Ti tỹ ãjag jykre há to ãjag mrãnmrãn kỹ Topẽ tóg ãjag mỹ vĩ há han ke mũ. 21 Hã jé Topẽ tóg ãjag kuprẽg.
Cristo vỹ ẽg jagfy vẽsỹrénh gé, mỹr, ha mẽ. Ti vẽsỹrénh tugrĩn ẽg tóg ti kóm tar nỹtĩnh mũ, ẽg tỹ kejẽn ti kóm jagtar nỹtĩnh ken kỹ. 22 Nén ũ kórég han ja tũ ti nĩ. Ũ pi(jé) ti ón venh mũ', ti ón vãnh nĩn kỹ. 23 Ag tỹ ti mỹ vĩ kónãn mũ ra tóg ag mỹ vĩ kónãn ja tũ nĩ. Ag tỹ ti vẽsỹrénh han mũ ra tóg ag mỹ vĩ ja tũ nĩ gé. Topẽ hã mĩ tóg ẽkrén ja nĩgtĩ. “Ti hã ne ag jykre tugnỹm ke mũ', inh jykre ti ke gé,” he ja ti nĩ. “Ti hã ne ag vóg kónãn ke mũ',” he ja ti nĩ, Cristo ti. 24 Ha vé, Cristo vỹ ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn kajãm ja nĩgtĩ, cruz to tóg ter ja nĩgtĩ. Hã tugrĩn ẽg jykre si tóg tũ tĩ ha, ti tỹ ẽg jykre si tỹ tũ' hen kỹ. Vẽnh jykre há hã han jé ẽg tóg vẽnh fẽg kỹ nỹtĩ. Ti vẽsỹrénh tugrĩn ẽg tóg tỹ ũn há nỹtĩ. 25 Vãsỹ ẽg tóg vẽnh mẽg tỹ carneiro vãgfor ri ke nỹtĩ ja nĩgtĩ. Hã ra tóg hur ẽg tatĩn, ẽg vãgfor ja ra, Jesus ti. Kỹ ẽg tóg ti mré mũ mũ sir, carneiro fag tỹ pastor mré mũ ri ke. Ti hã ne ẽg ki rĩr nĩ ha'.

Fag tỹ ag mré vẽnh jykre há han ke

3 1 Sỹ ũn tỹtá fag jyvẽn hã vẽ, ha mẽ. Ãjag mén vĩ han nĩ. Ãjag kãmĩ ũ fag mén ag vỹ ver Topẽ ki rã sór ja tũ nĩ. Ge ra ti mré ti vĩ ki króm nĩ, ti tỹ tỹ ã mén nĩn kỹ. Ti tỹ ã jykre há ve kỹ tóg hẽn ri ke mũn ti ki rã sór ke mũ, ã tỹ ti mỹ nén ũ tó tũ ra. 2 Topẽ kamẽg kỹ ti jykre hã han nĩ, ãjag jãnhkri nỹtĩ jé. Kỹ ãjag mén ag vỹ ãjag jykre há venh ke mũ. 3 Vẽsĩnvĩ han sór tũg nĩ, ãjag gãnh tỹ, pó sĩnvĩ kaja e tỹ ke gé, kur kaja e tỹ ke gé. Ẽg tỹ vẽsĩnvĩ han sór ke tũ vẽ. 4 Ãjag jykre

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

hã sĩnvĩ han nĩ, hã vỹ: komẽr hã vĩ, he mũ, vĩ mág tũ, he mũ. Vẽnh jykre sĩnvĩ tag vỹ há nĩ, Topẽ mỹ, kỹ tóg tũ' henh ke tũ nĩ gé. 5Gen kỹ fag tóg nỹtĩ ja nĩgtĩ gé, ẽg mỹnh'mỹnh ve fag, Topẽ tũ fag, ũ tỹ Topẽ ve sór ja fag. Fag mén jykre hã mĩ fag tóg mũ ja nĩgtĩ, 6Sara fi ke gé. Abraão jykre mĩ fi tóg tĩ ja nĩgtĩ, hã kỹ fi tóg ti to: "inh pã'i vẽ," he ja nĩgtĩ. Kỹ vẽnh jykre há hã han nĩ. Ũ tỹ ãjag tỹ vẽnh jykre há han kamẽg mũ ra ge ra han nĩ. Kỹ ãjag tóg tỹ Sara fi krẽ'krẽ fag ri ke nỹtĩ.

7Kỹ sóg ag jyvẽn sór mũ gé. Ãjag prũ fag ki rĩr há han nĩ, ha mẽ. Fag pi(jé) ãjag tar ri ke nỹtĩ'. Hã ra Topẽ tóg fag mỹ rĩr krỹg ja tũ ẽn nĩm ke mũ gé, ti tỹ ãjag mỹ rĩr krỹg ja tũ nĩm ẽn ri ke. Ãjag tỹ ãjag prũ fag ki rĩr há han kỹ ãjag tóg jatun mỹ Topẽ mré vẽmén ke mũ.

Ẽg tỹ kejẽn Cristo jykre to jagtar ke

8Vãhã sóg ãjag mỹ tag tó sór mũ, ha mẽ. Jagnẽ mré vẽnh jykre pir han nĩ. Ũ fỹ kỹ ti mré fỹmnĩ, ũ mỹ sér tĩn kỹ ti mré mỹ sér nỹtĩmnĩ. Jagnẽ to há tãvĩ nỹtĩmnĩ. Jagnẽ mré komẽr hã vĩmnĩ. Jagnẽ kãfór han sór tũg nĩ. 9Ũ tỹ ãjag mỹ nén ũ kóreg han mũ ra ti mỹ nén ũ kóreg han tũg nĩ. Ũ tỹ ãjag mỹ vĩ kónãn mũ ra ti mỹ vĩ kónãn tũg nĩ gé. Vẽnh kajãm sór tũg nĩ. Hỹ, vẽnh kar to Topẽ mỹ: "ag ve há han nĩ," hemnĩ. Topẽ vỹ ãjag ve há han sór mũ, hã jé tóg ãjag kuprẽg. 10Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: "ãjag mỹ jatun mỹ nỹtĩ sór mũ', nén ũ kar tỹ ãjag mỹ sér tĩ jé'? Kỹ vĩ kónãn mãn tũg nĩ. Ón mãn tũg nĩ gé. 11Vẽnh jykre pãno han mãn tũg nĩ, vẽnh jykre há hã han nĩ, vẽnh kar krĩ tỹ kãnhvy' he sórmnĩ gé, tag hã to vãsãn nĩ, ti tỹ ãjag mỹ sér tĩ jé. 12Ẽg Senhor vỹ ũ tỹ vẽnh jykre kuryj han mũ ag ki rĩr há han mũ. Ag tỹ ti mỹ nén ũ to vĩn kỹ tóg ag vĩ mẽg mũ, Topẽ ti. Hã ra tóg ũ tỹ vẽnh jykre pãno han mũ kato tẽ tĩ, Topẽ ti," he tóg, Topẽ vĩ rá ki.

13Ũ vỹ ãjag mỹ nén ũ kóreg han ke tũ nĩ, ãjag tỹ vẽnh kar mỹ nén ũ há han sór kỹ. 14Kejẽn ãjag tóg hã ra vẽnh jykre há tugrĩn vẽsỹrénh ke mũ, Topẽ vĩ tugrĩn. Kỹ mỹ sér jagy nỹtĩmnĩ. Ẽprã ke ag kamẽg tũg nĩ. Ag vĩ jẽmẽ sór tũg nĩ, ag tỹ ãjag tỹ ti tovãnh han sór mũ ra. 15"Cristo vỹ tỹ inh pã'i nĩ, kỹ sóg ti hã kamẽg nĩ," hemnĩ. Tag hã mĩ ẽkrén nĩ. Kejẽn ũ tóg ãjag mỹ: "ne to ke nẽ, hã vỹ: Cristo ki rã, he mũ?" he tĩ. Ẽn mỹ kãmén kãn nĩ. 16Ũ tỹ ge mỹ komẽr hã vĩmnĩ. Topẽ vỹ vég nĩ nĩ, ãjag tỹ ti mỹ nén tó mũ ẽn ti. Fe kavéj nỹtĩ sór tũg nĩ. Kỹ ãjag tóg ũ tỹ Cristo jykre to vĩ kónãn sór mũ ag vĩ tỹ tũ' henh ke mũ, ha vemnĩ. 17Kejẽn ãjag tóg vẽnh jykre há to jagtar ke mũ, Topẽ tỹ tag to jykrén kỹ. Hã ra tóg há nĩ. Ãjag tỹ vẽnh jykre kóreg to jagtar nỹtĩn kỹ tóg kóreg nĩ.

18Cristo hã to jykrén nĩ, ha mẽ. Ter ja tóg nĩ, ẽprã ke ag tỹ Topẽ mỹ név(e) nỹtĩ tugrĩn. Ã ter pir ki tóg kajãm kãn. Jykre kuryj tóg nĩ, Jesus ti, hã ra tóg ũn jykre pãno ag jagfy ter ja nĩ. Ti tỹ Topẽ mỹ ẽg tatĩn tĩg sór vẽ. Ti tén ja ag tóg nĩ, hã ra Topẽ kuprĩg vỹ ti rĩn mãn. 19Topẽ kuprĩg vỹ ti tar han, kỹ tóg vẽnh kuprĩg ag jamã ra vyr gé, ag mỹ Topẽ vĩ sér tó jé, vẽnh kuprĩg sigse kỹ nỹtĩ ag mỹ. 20Vãsỹ ag tóg ti vĩ mẽ sór ja tũ nỹtĩ, vẽnh kuprĩg sigse kỹ nỹtĩ ẽn ag. Noé tỹ ga kri tĩg kỹ, ti tỹ barco mág han mũ ẽn kã ke ja vẽ. Ẽn kã Topẽ tóg ver ag to fe nĩ ja nĩ, kỹ tóg ag vóg kónãn jãvãnh ja nĩ ver. Noé tỹ barco han kãn ja ra tóg ag vóg kónãn mũ sir, Topẽ ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Kỹ ũ tỹ 8 (ke) ag tãvĩ vỹ krenkren mũ, barco ẽn kãki. Goj var kỹ barco tóg kri tĩ nĩ, kỹ tóg ag krenkren han, barco ti. 21 Goj tỹ ãjag tóg kygpe kỹ nỹtĩ, ãjag krenkren jé. Barco tỹ goj kri tĩg ri ken hã vẽ, hã vỹ: batismo, he mũ. Ãjag mro pijé'. Vẽnh jykre to ken hã vẽ. Topẽ tỹ ẽg tỹ ẽg fe kavéj tỹ jãnhkri han to ken hã vẽ. Ẽg tỹ Topẽ mỹ vẽnh fẽg to ken hã vẽ, hã vỹ: batismo, he mũ. Topẽ vỹ Jesus Cristo rĩn mãn ja nĩ, hã kỹ tóg ẽg krenkren han ke mũ gé. 22 Kanhkã tá tóg nĩ nĩ, Jesus ti, kỹ tóg Topẽ pẽgja tá nĩ nĩ. Tá tóg tỹ ũn mág nĩ, Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag kri, ũn tar kar ag kri, ẽg tỹ kanhkã tá ũn vég tũ kar ẽn ag mré hã. Vẽnh kar kri ke vỹ tỹ ti nĩ, Jesus ti.

Vẽnh jykre tãg

4 1 Ha vé, Cristo vỹ jagtar nĩ ja nĩ, vẽsỹrénh kỹ. Kỹ tag to tar nỹtĩmnĩ gé, ãjag tỹ ti kóm jagtar nỹtĩn kỹ. Tag vỹ ki hã ke mũ, ha mẽ: ũ tỹ ẽprã jagtar kỹ tóg Topẽ vĩ mranh tũ nĩgtĩ. 2 Hã kỹ ũri Topẽ vĩ hã han sórmnĩ, ti vĩ tovãnh tũg nĩ, ãjag tỹ ga kri mũn kỹ. Ãjag tỹ nén to én mũ ẽn han sór tũg nĩ. 3 Vãsỹ ãjag tóg ũ tỹ Topẽ ki kagtĩg ag jykre han ja nĩgtĩ, prỹg tỹ hẽn ri ke ki, mỹr, ha mẽ. Ẽn kã ãjag tóg ãjag prũ tũ fag to én (ka)mẽ han ja nĩgtĩ, ãjag mén tũ ag to ke gé. Ãjag tỹ nén to én mũ ẽn han ãjag tóg nĩgtĩ. Kronkron mũ ja ãjag tóg nĩgtĩ, krĩ tũ ja ãjag tóg nỹtĩgtĩ. Vẽnh mãn kỹ ãjag tóg kronkron kỹ kãgter mũ ja nỹtĩgtĩ gé, vẽnh kãggrá mỹ festa kórég ẽn han ja ãjag tóg nĩgtĩ gé. 4 Ũri ãjag tóg tag han mãn sór tũ nỹtĩ ha, hã kỹ tóg ag mỹ e tĩ, ũ tỹ vẽnh jykre kórég to tar nỹtĩ ag mỹ. Ag mỹ tóg e tĩ, ãjag tỹ ag mré ag jykre pãno han mãn sór tũ nỹtĩn kỹ, ãjag tỹ ag krĩ tũ jãvo krĩ há nỹtĩn kỹ. Hã kỹ ag tóg ãjag to vĩ kónãn tĩ, ũri. 5 Hã ra Topẽ tóg ag jykre vég nĩ nĩ. Vẽnh kar jykre tugnỹm ti tĩ mỹr, kỹ tóg ag mỹ ag jykre to: "tag vỹ há nĩ, ẽn vỹ kórég nĩ," henh ke mũ, ũn rĩr mũ ag jykre to, ũn kãgter mũ ag jykre to ke gé.

6 Ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg Jesus mur ke to hã kãgter ja nĩgtĩ. Ẽn ag mỹ tóg vẽnh vĩ sér tónh vyr gé, Cristo ti, vẽnh kuprĩg ag jamã ra, ag krenkren jé. Ag tỹ han ja to Topẽ tóg ag vóg kónãn, ag tỹ ãjag tỹ ga kri mũgtĩ kã vẽnh jykre han mũ ẽn to. Hã ra Topẽ tóg ag rĩnrĩn mãn sór ja nĩ gé, hã kỹ tóg ag kãgter mũ ra ag mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ gé, ag tỹ kanhkã tá junjun jé.

7 Kakó ti tĩ ha, ga tag tỹ tũg' henh ke kurã ti. Vẽso jykrén nĩ, krĩ há han nĩ, ãjag tỹ Topẽ mré vẽmén há han jé. 8 Kỹ jagnẽ to há tãvĩ nỹtĩmnĩ. Tag to krónh ke tũg nĩ. Ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩn kỹ ẽg tóg jagnẽ mỹ vẽnh pãte fón ke mũ, ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh mũ ti, ti e nỹtĩ hã ra. 9 Ũ tỹ kuvar há tá ãjag to pasa kỹ ti mỹ: "inh mré jẽ," hemnĩ. Ti to vĩ tũg nĩ, ti to mỹ sér nỹtĩmnĩ. 10 Kỹ, Topẽ vỹ ẽg tar han tĩ. Ũ tóg nén ũ to tar nĩ, jãvo ũ tóg nẽn ũ ũ to tar nĩgtĩ gé. Ẽn ki rĩrmnĩ, ãjag tỹ nén ũ to tar nỹtĩ ẽn hã ki rĩrmnĩ, vẽnh kar tỹ ãjag tugrĩn tar nỹtĩ jé. Ẽg tỹ Topẽ tỹ nén to ẽg tar han mũ ẽn ki rĩr há han ke vẽ, tag vỹ Topẽ mỹ há nĩ. Ẽg tar pẽ han ti tĩ, Tope ti. 11 Ãjag kãmĩ ũ vẽmén kỹ Topẽ vĩ hã tỹ vẽmén nĩ. Ũ tóg Topẽ tũ ag ki rĩr tĩgtĩ, kỹn jé Topẽ mỹ to vĩ, ti tỹ to ti tar han jé. Ãjag tỹ ãjag rãnhrãj tag ki rĩr há han kỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ kar ag vỹ Topẽ mỹ vĩ há han ke mũ. Jesus Cristo hã vỹ tỹ ũn mág nĩ, ti hã vỹ tar nĩ, kỹ tóg tũg' henh ke tũ pẽ nĩ. Amém.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ag tỹ Jesus tugrĩn ẽg vóg kónãn ke

12 Inh kanhkã', ãjag to sóg há tãvĩ nĩ. Nén ũ jagy pẽ vég ãjag tóg mũ. Ge ti nỹgtĩ, kỹ to jykrén tũg nĩ. Ẽg kar vỹ tag vég tĩ, Jesus tugrĩn. 13 Mỹ sér nỹtĩmnĩ. Ãjag jagtar kỹ ãjag tóg Cristo tỹ ẽg jagfy jagtar mũ ẽn ri ke vég tĩ. Ãjag tỹ ti ri ke jagtar kỹ ãjag tóg ti mré tỹ ũn mág nỹtĩnh ke mũ gé, ti tỹ tỹ ũn mág nĩnh ke kurã ẽn kã. Ẽn kã tóg ãjag mỹ sér gy tĩnh mũ, ha vemnĩ. 14 Hỹ, tá tóg ãjag mỹ sér tãvĩ tĩnh mũ, ag tỹ ũri ãjag mỹ vĩ kónãn han mũ ra, ãjag tỹ Cristo ki rã kỹ nỹtĩ tugrĩn. Ag tỹ ãjag to vĩ kónãn tugrĩn ãjag tóg ki kanhró nỹtĩnh ke mũ, Topẽ kuprĩg tỹ tỹ ãjag jagrẽ nĩ ti. Ti kuprĩg vỹ ãjag tỹ ũn mág han ke mũ, Topẽ tỹ tỹ ũn mág nĩ ẽn ri ke. 15 Ũ ag tóg ãjag tỹ ũ tén tugrĩn jagtar nỹtĩ, ãjag tỹ ũ tũ péju tugrĩn ke gé. Kỹ ũ ag tóg ãjag tỹ crime han tugrĩn jagãgtar nỹtĩ gé, ãjag tỹ vẽnh kar to vĩ tugrĩn ke gé. Ãjag tỹ ag mré vẽnh jykre pãno tugrĩn jagtar kỹ tóg Topẽ mỹ há tũ nĩ. Ãjag tỹ ti vĩ mranh ke tũ vẽ vẽ. 16 Ãjag tỹ hã ra Cristo tugrĩn jagtar kỹ tóg ti mỹ há tĩ. Tag to mỹ'ãg tũg nĩ. Tag to Topẽ mỹ vĩ há han nĩ, ãjag tỹ tỹ Cristo mré ke nỹtĩn kỹ.

17 Topẽ vỹ vẽnh kar jykre tugnỹm kãn ke mũ, kurã kakó ki. Hã ra tóg ũ tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ ag jykre tugnỹm vén ke mũ. Ti tỹ ẽg jykre tugnỹm kỹ ẽg tóg nén ũ jagy ve kren ke mũ. Kỹ ũ tỹ ti ki ge tũ ag vỹ nén ũ jagy pẽ ẽn ve kãn ke mũ, ha vemnĩ, ũ tỹ ti vĩ kato tẽ mũ ag. 18 Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: "ũ tỹ Topẽ vĩ há han sór mũ ag vỹ ter kren ke mũ. Kỹ ũ tỹ ti vĩ mranh tĩ ag vỹ kren ke tũ pẽ nĩ, ũ tỹ ti kato tẽ mũ ag," he ja tóg nĩ, Topẽ vĩ tỹ rán kỹ nĩ ki. 19 Topẽ tỹ ẽg to: "tag vỹ ti jagy venh ke mũ," hen kỹ ẽg tóg venh ke mũ. Kỹ, ẽg jagtar mũ ra ẽg vẽnh jykre há hã han kỹ nỹtĩnh ke mũ. Ũ tỹ ẽg han mũ ẽn to jykrén jé ẽg tóg ke mũ, Topẽ to. Ti pi(jé) ẽg tovãnh ke mũ'. Ẽg mré tóg nĩ nĩ.

Pedro tỹ ẽg jyvẽn

5 1 Vãhã sóg ũ tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag to pã'i ag jyvẽn sór mũ, ha mẽ. Ãjag ri ke inh nĩ, isỹ tỹ ãjag kóm ũ tỹ Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag to pã'i jẽn kỹ. Cristo jagtar ve ja inh nĩ gé hã ra. Ti vẽnh ven mãn ke kurã ẽn kã sóg tỹ ũn mág jẽnh ke mũ gé. 2 Kỹ sóg ãjag mỹ tag tó sór mũ, ha mẽ. Ãjag krẽm ke ag ki rĩr há han nĩ. Ũ tỹ carneiro ki rĩr tĩ ẽn tỹ ã mẽg ki rĩr há han tĩ ẽn ri ke han nĩ. Topẽ tỹ ãjag mỹ vẽnh rãnhrãj nĩm jan hã vẽ. Ãjag rãnhrãj tỹ ãjag mỹ sér tĩn kỹ tóg há tĩ. Ãjag tỹ ãjag rãnhrãj han sór tũ nĩn kỹ tóg ũ tĩ. Kỹ ãjag ganho mĩ ẽkrén sór tũg nĩ gé. Topẽ tũ vẽ, ãjag rãnhrãj ti, hã kỹ ki rĩr há han sórmnĩ. 3 Kỹ ãjag krẽm ke ag ki rĩrmnĩ, ag mỹ komẽr hã vĩmnĩ. Ag rĩnve vẽnh jykre há hã han kỹ nỹtĩmnĩ, ag tỹ ãjag jykre há ve kỹ ãjag kóm han sór jé. 4 Kãnhmar ti kãtĩg mãn ke mũ, ẽg pã'i mág ti, ẽg ki rĩr tĩ ti. Kỹ tóg ãjag tỹ ũn mág han ke mũ. Ãjag mỹ tóg krĩ tógfĩ ri ke vin ke mũ, ãjag tỹ tỹ ũn mág nỹtĩn kỹ, hã ra tóg kórég vãnh nĩ, ẽg krĩ tógfĩ ẽn ti.

5 Kỹ sóg kyrũ ag jyvẽn sór mũ. Ãjag mỹ sóg: "ũn sanh tỹ ãjag mỹ nén ũ tó mũ ẽn han nĩ," he sór mũ.

Kỹ sóg vẽnh kar jyvẽn sór mũ gé. Vẽnh kar mỹ sóg: "jagnẽ to é he tũg nĩ," he mũ. "Jagnẽ ki rĩr há han nĩ, jagnẽ mỹ nén ũ há kar han nĩ," he sóg mũ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Tag vỹ rán kỹ nĩ, Topẽ vĩ rá ki, ha mẽ. “Topẽ vỹ ũ tỹ jagnẽ to é he mũ ag kato tẽ tĩ. Hã ra tóg ũ tỹ: “ũn sĩ vỹ tỹ inh nĩ,” he mũ ẽn to há nĩ,” he tóg, Topẽ vĩ rá ki. Hã kỹ vẽsỹ ũn mág han sór tũg nĩ. 6Topẽ vỹ tar nĩ, kỹ tóg kejẽn ẽg mỹ nén ũ jagy jẽnẽg tĩ. Ti kato tẽ tũg nĩ hã ra, ti tovãnh sór tũg nĩ gé. Kỹ tóg ã kurã ki ãjag tỹ ũn mág han mãn ke mũ, ha vemnĩ. 7Ãjag krĩ kufy nĩn kỹ ti hã mỹ tómnĩ, kỹ tóg ãjag mỹ ãjag krĩ kuprãg ke mũ. Ti hã vỹ ẽg ki rĩr nĩgtĩ.

8Vẽnh ki rĩrmnĩ. Nũr ri ke han tũg nĩ. Ha vé, ẽg kato vãsãn tĩ ẽn, Japo ẽn tóg ẽg to vãjig tĩgtĩ. Mĩg kókĩr ri ke ti nĩ, ti tỹ ẽg mãn sór kỹ. 9Hã kỹ ti kato vãsãnsãn nĩ, Jesus Cristo ki rã tovãnh tũg nĩ gé, ũ tỹ ãjag tỹ ti tovãnh han sór mũ ra. Ha vé, ẽg kanhkã kar ag vỹ jagtar tĩ, ãjag kóm, ga kri ke kar ag. Ag mĩ ẽkrén kỹ tar nỹtĩmnĩ. 10Kurã pipir ki ãjag tóg jagtar tĩ. Kar kỹ Topẽ vỹ ãjag tỹ ũn há tãvĩ han ke mũ, ãjag tỹ kygnẽ mãn tũg jé. Ti hã vỹ ẽg tar han tĩ, ẽg tỹ ti to krónh ke tũ nĩ jé. Ti hã vỹ ãjag tỹ ũn há han ke mũ gé, kỹ ãjag tóg ti tovãnh ke tũ pẽ nĩ. Ẽg to há pẽ ti nĩ, Topẽ ti. Ẽg kuprẽg tóg mỹr, ẽg tỹ Cristo tugrĩn kanhkã ve jé, ẽmã sĩnvĩ pẽ ẽn ti, ũ tũg vãnh ẽn ti. 11Topẽ hã vỹ ã pir mỹ tar nĩ'. Ti hã vỹ tũ' henh ke tũ nĩ'. Amém.

Pedro tỹ ag mĩ ẽkrén

12Tó sĩ han sóg ãjag mỹ, kỹ Silas tóg inh mỹ ãjag mỹ rán mũ, inh vĩ ti. Ẽg kanhkã vỹ tỹ ti nĩ, Silas ti, Jesus tovãnh jãvãnh ti nĩgtĩ, kỹ tóg iso há nĩ gé. Isỹ ãjag tar han sór vẽ, hã kỹ sóg ãjag mỹ inh vĩ jẽnẽg mũ. Sỹ ãjag mỹ: “Topẽ vỹ ẽg tar han ke mũ mỹr,” he mũ gé. Ti to krónh ke tũg nĩ. 13Cidade tỹ Babilônia tá ẽg nỹtĩ, kỹ tag ki ũ tỹ ãjag mré Jesus ki ge kỹ nỹtĩ ag vỹ ãjag mĩ ẽkrég tĩ. Ãjag mré tóg ẽg kuprẽg, Topẽ ti. Kỹ inh kósin tỹ Marcos vỹ ãjag mĩ ẽkrég tĩ gé. 14Jagnẽ ki nhun ke ri ke han nĩ, jagnẽ nĩgé kãgmĩ kỹ, ãjag tỹ tỹ jagnẽ mré ke nỹtĩn kỹ.

Cristo mré ke vỹ tỹ ãjag nỹtĩ. Topẽ jé ãjag krĩ tỹ kãnhvy' hé. Hã vẽ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

PEDRO TỸ CARTA HAN MÃN

1 1Simão Pedro tỹ ãjag mỹ carta rán hã vẽ. Jesus Cristo tỹ inh fẽ vẽ, sỹ ti rãnhrãj han jé, sỹ tỹ ti apóstolo jẽ jé. Isỹ ũ tỹ inh mré Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩ kar ag mỹ rán hã vẽ. Topẽ vỹ ẽg kuprẽg, ũn jykre kuryj ẽn vỹ ẽg kuprẽg, ẽg tỹ ẽg krenkren han mũ tỹ Jesus Cristo ki ge jé. Nén ũ sér vẽ, ti ki ge mũ ti.

2Ãjag to sóg Topẽ mré vĩ tĩ, ãjag tỹ ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo ki kanhrãn há han jé, Topẽ ki ke gé, ãjag tỹ komẽr hã ti ki kanhrãn kãn jé. Kỹ tóg ãjag tar han ke mũ. Kỹ tóg ãjag krĩ tỹ kãnhvy' henh ke mũ gé.

Topẽ tỹ ẽg kuprẽg

3Topẽ ki kanhró ẽg tóg nỹtĩ. Ẽg kuprẽg tóg, ti tỹ ẽg tar han jé, ti tar nĩ ẽn ri ke. Kỹ tóg ẽg tỹ ũn mág han ke mũ gé, ti tỹ tỹ ũn mág nĩ ẽn ri ke. Ẽg tỹ tag ki kanhró há han kỹ ẽg tóg ti to tar nỹtĩ, ẽg tỹ ti jykre jagma mũ há han jé. 4Kỹ Topẽ tóg ẽg mỹ nén ũ há tó ja nĩgtĩ gé. Ũ tóg ẽg mỹ vẽnh vĩ há tỹ ge tónh ke tũ nĩ. Topẽ tỹ ẽg mỹ vĩ há han ri ke venh ke tũ ẽg tóg nĩ. Tag tó ti ẽg mỹ, ha mẽ. Ẽprã ke kar vỹ nũgme ki vár ke mũ, ãjag tỹ nén to én mũ ẽn han tugrĩn. Ag jãvo ẽg tóg krenkren ke mũ, kỹ ẽg tóg Topẽ ri ke nỹtĩnh ke mũ, mỹr, ha mẽ. 5Hã kỹ vãsãn, ãjag tỹ ti ki rã to tar nỹtĩ jé, ãjag tỹ ti ki rã tugrĩn vẽnh jykre há hã han jé. Vẽnh jykre há han kỹ vẽnh kanhrãn kỹ mũmnĩ gé. 6Vẽnh kanhrãn kỹ mũ kỹ vẽso jykrén nĩ gé. Vẽso jykrén kỹ ti tovãnh tũg nĩ gé. Ti tovãnh tũ nĩn kỹ ti jykre hã mĩ mũmnĩ gé. 7Ti jykre hã mĩ mũn kỹ jagnẽ to há tãvĩ nỹtĩmnĩ gé, ẽg kanhkã kar ag to. Ẽg kanhkã to há nỹtĩn kỹ ẽprã ke kar ag to há nỹtĩmnĩ gé. 8Ãjag tỹ tag han kãn kỹ tóg há tĩ. Kỹ ãjag tóg ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo ki kanhrãn há han ke mũ gé, kỹ ãjag tóg vẽnh jykre há to krónh ke tũ nĩ gé. Kỹ ãjag tóg komẽr hã ti ki kanhrãn kãn ke mũ, ha vemnĩ. 9Ũ tỹ vẽnh jykre há han sór tũ nĩn kỹ tóg ũn kyvó ri ke nĩ, ũn ẽvãnh kórég, ũn kutu ri ke ti nĩ sir. Ẽn vỹ ẽg Senhor ki kagtĩg nĩ. Vãsỹ Topẽ vỹ ti kykũnh ja nĩ, ti tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn to. Hã ra tóg kã jatun kỹ nĩ ha, hã kỹ tóg ti kóreg han mãn sór mũ.

10Inh kanhkã', Topẽ vỹ ãjag kuprẽg. Kỹ vãsãnsãn, vẽnh kar tỹ ãjag jykre há tugrĩn ki kanhró nỹtĩ jé, ti tỹ ãjag kuprẽg mũ ẽn ti. Kỹ ãjag tóg tỹ prãnh kenh ke

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

tũ nĩ, ha vemnĩ. 11 Kanhkã ve jé ãjag tóg ke mũ, ha vemnĩ, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo tũ ti, ẽg krenkren han tĩ ẽn tũ ti. Tũ' henh ke tũ ti nĩ, ti tỹ tá tỹ ũn mág nĩ ti.
12 Hã kỹ sóg ãjag mỹ tó mãn', tó mãn' he mũ. Ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ, vẽnh vĩ há to tar ãjag tóg nỹtĩ, ãjag tỹ mẽg mũ ẽn to. 13 Ge ra sóg ãjag jyvẽn mãn sór mũ, ãjag tỹ kã jatu tũ nỹtĩ jé. Isỹ ãjag mré nĩ mũ ẽn kã sóg ãjag mỹ tag tó, ãjag jyvẽn mág inh. Kỹ kã jatun nỹtĩ tũg nĩ. 14 Ha vé, kãnhmar sóg iser kỹ inh fár tovãnh kỹ tĩg ke mũ, ki kanhró sóg nĩ. Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo vỹ inh mỹ isỹ kãnhmar tĩg ke ti tó. 15 Hã kỹ sóg vẽnh rán tag to fũrũn mũ, ãjag tỹ iser kar kỹ kã jatun tũ nỹtĩ jé.

Pedro tỹ Jesus ve ja

16 Ha vé, inh pi(jé) ãjag mỹ ón mũ', isỹ ãjag mỹ ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo kãtĩg vén mũ ẽn tón kỹ, isỹ ti jykre tar tón kỹ. Ti ve inh, sỹ ãjag mỹ nén tó mũ ti. Ti ve inh, ti tỹ tỹ ũn mág pẽ nĩ ti. 17-18 Ti jóg tỹ Topẽ vỹ ti tỹ ũn mág han. Ti tỹ tóg ũn tar han gé. Ẽg tỹ Jesus mré pãnónh kri nỹtĩ ẽn kã ẽg tóg kanhkã tá vẽnh vĩ ẽn mẽg mũ, ẽprã nỹtĩn kỹ. Kỹ tóg ti to tag tó, ũ tỹ vẽnh kar kri ke ẽn ti, Topẽ ti, ha mẽ. "Inh kósin pir hã vẽ," he ja tóg nĩ, Topẽ ti, Jesus to. "Inh fe pẽ vẽ," he ja tóg nĩ. Topẽ tỹ pãnónh ki kãtére mũ ẽn kri ke ja vẽ. Ẽn tá sóg Jesus tỹ tỹ ũn mág jẽ vé.
19 Hã kỹ ẽg tóg ũ tỹ vãsỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag vĩ kri fig mũ, tovãnh tũ ẽg nỹtĩ. Kri nĩmnĩ gé, ãjag. Lampião grug ri ke ti nĩ ẽg mỹ, ag vĩ ti. Lampião grug vỹ ẽg mỹ kuty tá jẽngrẽ han ti. Kurã ke kãtá ẽg tóg lampião grug ve mãn sór tũ nĩgtĩ. Kurã ke kãtá krĩg mág hã vỹ ẽg fe tỹ mrin ke tĩ. Jesus to ken hã vẽ, hã vỹ: krĩg mág, he mũ. 20 Kỹ, ãjag tỹ Topẽ vĩ rá to ken kỹ tag to jykrén nĩ, ha mẽ: ẽg pi(jé) vẽsóg ki to jykrén ke mũ', Topẽ vĩ rá to', Topẽ tỹ ã vĩ tó tĩ ag mỹ nén tó mũ ẽn to'. Topẽ hã ne to ẽg krĩn ke mũ'. 21 Kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag pi(jé) vẽsóg ki ãjag krĩ ki to jykrén kỹ rán ja nĩgtĩ gé'. Topẽ kuprĩg tỹ ãjag krĩn mũ ẽn hã rán ja ag tóg nĩgtĩ, hã kỹ tóg tỹ Topẽ vĩ nĩ, vẽnh rán ki.

Ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag

2 1 Hã ra ũ ag tóg ón kỹ Topẽ vĩ tó ja nĩgtĩ gé, vãsỹ, Israel ũ ag. Tag ve jé ãjag tóg ke mũ gé. Ũ ag tóg ón kỹ ãjag mỹ Topẽ vĩ kãmén sór ke mũ, ha vemnĩ. Ẽn ag vĩ vỹ ón kỹ ãjag mỹ mẽ há tĩ mẽ tĩnh ke mũ, hã ra tóg ãjag kókén ke mũ. Ẽg Senhor tovãnh jé ag tóg ke mũ, ũ tỹ ẽg kygjãm ja ẽn ti. Hã ra Topẽ vỹ vãhã ag tỹ tũ' henh ke mũ. 2 Ge ra ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg ag jykre pãno han ke mũ, ag mré. Kỹ ũ tỹ ag mré vẽnh jykre pãno han mũ ẽn ag tugrĩn Topẽ jykre kato vĩ vĩ henh ke vẽ, tag tỹ mẽ há' henh ke vẽ sir, ti tỹ ki hã tó mũ ra. 3 Ag tỹ jãnkamy mág ve sór vẽ, hã kỹ ag tóg ón kỹ vẽme sĩnvĩ tó sór mũ, ag tỹ ãjag lograr he jé. Hã ra ũ tỹ ag vóg kónãn ke mũ ẽn tóg ag vég tĩ. Ag tỹ tũ' he jé tóg ke mũ, kãnhmar, ha vemnĩ.
4 Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ũ ag vỹ Topẽ vĩ mranh. Ẽn ag vóg kónãn tóg huri, Topẽ ti. Ag pi(jé) krenkren'. Nũgme ki tóg hur ag vãm, Topẽ ti. Tá ag tóg sigse kỹ nỹtĩ, ferro tỹ corrente tỹ. Tá tóg kuty nỹ. Tá ag tóg Topẽ tỹ vẽnh kar jykre tugnỹm ke kurã ẽn jãvãnh nỹtĩ. 5 Kỹ Noé mré ke ag vỹ nỹtĩgtĩ gé. Topẽ vỹ ag vóg kónãn ja

nĩ gé. Goj var tỹ tóg ũ tỹ ti vĩ mranh mũ ag tỹ tũ' he kãn. Ag pi(jé) krenkren'. Ũ tỹ 8 (ke) ag tãvĩ vỹ krenkren, ẽn kã, hã vỹ: Noé, he mũ, ũ tỹ vẽnh kar mỹ: "Topẽ vĩ kri fimnĩ," he mũ ẽn ti, kar kỹ ti mré ke tỹ 7 (ke) ẽn ag ke gé. Ti mré ga kri mũ ũ ag vỹ tũ' he kãn. 6Topẽ vỹ cidade tỹ Sodoma tá ke ag, cidade tỹ Gomorra tá ke ag vóg kónãn ja (tóg) nĩgtĩ gé, kỹ cidade ẽn tá ĩn tóg kugpũr kãn ja nĩ. Ẽg tỹ tag ve kỹ ẽg tóg Topẽ tỹ ũn jykre pãno ag vóg kónãn ke ẽn ki kanhró nỹtĩ gé. 7Cidade ẽn tá ũn pir vỹ kren, hã vỹ: Ló, he mũ. Ẽn vỹ jykre há nĩ ja nĩgtĩ, kỹ ti mré ke ag jykre kórég vỹ ti mỹ e nĩ ja nĩgtĩ, tag to tóg krĩ kufy han ja nĩgtĩ. 8Kurã kar ki tóg ag kãmĩ ag jykre pãno ve ja nĩgtĩ, kỹ ti krĩ tóg kufy jagy nĩ ja nĩgtĩ, ti tỹ ag jykre kórég ve kỹ, ag vĩ kórég ke gé. Ẽn vỹ ã pir mỹ kren, Ló ti. 9Ũ tỹ Topẽ to: "ũn mág vỹ tỹ ti nĩ," he mũ ag krenkren han ki kanhró tóg nĩ, Topẽ ti. Hã ra tóg ũ tỹ vẽnh jykre pãno han mũ ag vóg kónãn ke mũ, ti tỹ vẽnh kar jykre tugnỹm ke kurã ẽn kã. 10Ũ ag vóg kónãn mág pẽ han jé tóg ke mũ, Topẽ ti, hã vỹ: ũ tỹ ãjag tỹ nén to én mũ han tĩ ẽn ag, he mũ, ũn vẽnh kavénh tĩ ag, he mũ, ũ tỹ: "Topẽ pi(jé) tỹ ẽg Senhor nĩ'," he mũ ẽn ag, he mũ.

Ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ tag ag vỹ ẽg vĩ kafãn tĩ. "Inh hã tóg ki kanhró nĩ," he ag tóg tĩ. Kỹ ag tóg kanhkã tãn ag kamẽg vãnh nỹtĩ gé. Ag to ag tóg vĩ kónãn tĩ, kanhkã tãn ag to, ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag. 11Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag vỹ tag han tũ nĩgtĩ, ha mẽ. Kanhkã tãn ag to ag tóg vĩ kónãn tũ nĩgtĩ, Topẽ rĩnve, Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag. Ag tỹ ũ tỹ ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag tar kãfór nỹtĩ ra ag tóg kanhkã tãn ag to vĩ tũ nĩgtĩ. 12Ag jãvo ũ tỹ ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ẽn ag vỹ krĩ tũ nỹtĩ, vãnh kãmĩ sẽ ag jykre tũ ri ke ag nỹtĩ. Vãnh kãmĩ tóg tĩgtĩ, sẽ ti, ẽg tỹ ti to vãjig kỹ ti tén jé. Hã jé tóg mur tĩ. Tag ri ke ag nỹtĩ, ũ tỹ ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag. Ãjag tỹ kanhkã tãn ag ki kagtĩg nỹtĩn kỹ ag tóg ag to vĩ kónãn tĩ. Hã kỹ Topẽ tóg ag tỹ tũ' henh ke mũ, ẽg tỹ sẽ tén tĩ ẽn ri ke. 13Ag tỹ ãjag jykre pãno kajãm hã vẽ. Kurã ki ag tóg ag tỹ nén to én mũ ẽn han tĩ, mỹr, ha mẽ. Kỹ ag tóg ãjag mré jẽg tĩ gé, ãjag tỹ festa han kỹ. Ha ra ag tóg nén tỹ ẽg mỹ'a han tĩ ẽn hã han tĩ, ag tỹ ãjag mré jẽn kỹ. Ãjag kavénh ag tóg tĩ. Jykre régre ag nỹtĩ, ón kỹ ag há nĩ ve nỹtĩ. 14Ũn tỹtá fag kar to én ag tóg tĩ, fag ki ẽvãnh kỹ. Topẽ vĩ mranh sór ag tóg tĩ, ti vĩ mranh to ag tóg krónh ke tũ nĩgtĩ. Ũn krój ag krĩn kónãn ag tóg tĩ, ag tỹ ag mré mranh jé. Ag topẽ vỹ tỹ jãnkamy nĩ. Topẽ vỹ ag vóg kónãn ke mũ, ha vemnĩ. 15Topẽ japry ti, ti jamĩn ti tovãnh ag tóg, vãgfor kỹ ag nỹtĩ. Beor kósin tỹ Balaão ẽn ri ke han ag tóg tĩ. Ẽn vỹ jãnkamy to há tãvĩ nĩ ja nĩgtĩ. Hã kỹ tóg ã jykre kórég ẽn to jãnkamy ve sór mág ja nĩ. 16Hã ra Topẽ tóg ti mỹ vĩ tar han, ti tỹ ti vĩ mranh kỹ. Hã kỹ ti mẽg fi tóg ã vĩ vãnh ra ti mỹ vĩ ja nĩgtĩ, ẽg tỹ jagnẽ mré vẽmén ri ke han ja fi tóg nĩgtĩ, ti mẽg fi. Ti mỹ vĩ kỹ fi tóg ti tỹ vẽnh jykre kórég han ke mũ ra tỹ tũ' he mũ, ti mỹ, ũ tỹ Topẽ vĩ tó tĩ ẽn mỹ, ti tỹ ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ sór mũ ẽn kã.

17Ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag vỹ goj nĩhỹg ja ki goj tũ ẽn ri ke nỹtĩ. Kanhkã góg ri ke ag tóg nỹtĩ gé, kãka tỹ vẽjo kanhkã góg ag vóg kỹ tỹ tũ' he ẽn ri ke ag nỹtĩ, ũ tỹ ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag. Topẽ vỹ kuty tãvĩ tá ag vin han ke mũ. 18"Ũn mág vỹ tỹ inh nĩ," he ag tóg tĩ, ón kỹ. Krĩ tũ ag nỹtĩ. Nén ũ vẽnhmỹ kar to én ag tóg tĩ, nén ũ tỹ ẽg kavénh tĩ ẽn to én ag tóg tĩ. Vẽnh jykre pãno han kỹ ag tóg ũ tỹ ũri Topẽ ki ge sór

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

mũ ag krĩn kónãn tĩ, ũ tỹ ũri ẽg tỹ kygnẽ kỹ han tĩ ẽn tovãnh sór mũ ag. 19"Jatun mỹ ẽg tóg ẽg tỹ nén han sór mũ ẽn han kãn ke mũ," he ag tóg tĩ, ón kỹ. "Topẽ vỹ ẽg to jũnh ke tũ nĩ," he ag tóg tĩ, ón kỹ. Hã ra ag tóg ẽprã vẽnh jykre hã mĩ mũgtĩ, nén tỹ ẽg kavénh tĩ ẽn hã han ag tóg tĩ. Kỹ tóg tỹ ag jagrẽ nĩ, ẽprã vẽnh jykre ti. Ẽg tỹ nén ũ tovãnh sór mũ ra tovãnh ki kagtĩg nỹtĩ ẽn vỹ tỹ ẽg jagrẽ nĩ sir, mỹr, ha mẽ. 20Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo ki kanhró ja ag tóg nỹtĩ vẽ, ẽg kren han mũ ẽn ti. Ti tugrĩn ag tóg ẽprã vẽnh jykre kavéj kar tovãnh ja nĩgtĩ vẽ, ẽg tỹ nén tugrĩn ter ke mũ tovãnh ja ag tóg nĩgtĩ vẽ. Hã ra ag tóg ãjag tỹ nén tovãnh mũ ẽn han mãn mũ, kỹ tóg tỹ ag jagrẽ nĩ mãn mũ sir. Kỹ tóg ũri kórég kãfór nĩ, ag mỹ. 21Ag tỹ Topẽ japry ẽn, ti jamĩn ẽn sãn ja tũ nĩ ra tóg há tĩ vẽ. Hã ra ag tóg ti sãn sĩ han kar kỹ kyrãgrã mũ. Topẽ tỹ ag mỹ vẽnh vĩ há jẽnẽg mũ ẽn tovãnh ag tóg. 22Ag to ẽg tóg tag tó tĩ, ha mẽ: "cachorro vỹ ã tũgtũv ẽn ko mãn tĩ," he ẽg tóg tĩ. "Porco tóg ã vẽnh kype há han kỹ jẽ ra óré mĩ vẽsĩn mãn tĩ, kỹ tóg vẽnh kavénh mãn tĩ," he ẽg tóg tĩ gé. Ũ tỹ vẽnh jykre kórég tovãnh kar kỹ han mãn tĩ ag to ken hã vẽ.

Jesus kãtĩg mãn

3 1Inh kanhkã', ãjag to sóg há tãvĩ nĩ. Ãjag mỹ sóg vẽnh rá ũ han huri, kỹ sóg ãjag mỹ rán mãn mũ ha. Inh vẽnh rá kar ki sóg ãjag jyvẽn tĩ, ãjag tỹ nén jãnhkri hã to jykrén kỹ nỹtĩ jé, ãjag tỹ tag kã jatu nỹtĩ tũ nĩ jé. 2Topẽ vĩ tó tĩ ag vỹ vãsỹ Topẽ vĩ tó ja nĩgtĩ. Ẽn mĩ ẽkrén nĩ. Kỹ apóstolo ag vỹ ãjag mỹ tó ja nĩgtĩ gé, ẽg Senhor tỹ nén to ẽg jyvẽn mũ ti, ẽg kren han tĩ ẽn vĩ ti. Ẽn mĩ ẽkrén nĩ gé. 3-4Tag to jykrén nĩ, ha mẽ. Kurã tỹ ẽgno to hã ẽprã ke ũ ag vỹ ãjag to é henh ke mũ, ha vemnĩ. "Ti mỹ kãtĩg mãn mũ vỹ?" he jé ag tóg ke mũ. "Ti tỹ vãsỹ kãtĩg mãn ke vẽ vẽ, hã ra ẽg jo ke ag vỹ vãsỹ tũg, ti tỹ ã kãtĩg mãn ke tó mũ ra ag tóg kãgter. Kãtĩg ke tũ ti nĩ. Ga vỹ nĩnh mũ, tũ' henh ke tũ ti nĩ, ga ti, ha vemnĩ," he jé ag tóg ke mũ, ẽg to é he kỹ, ha vemnĩ. Ũn jykre kórég ag vẽ, ũ tỹ tag tó mũ ag. Ãjag tỹ nén to én mũ ẽn hã han ag tóg tĩ. 5Topẽ tỹ vãsỹ nén han mũ ẽn ki kagtĩg ag tóg nỹtĩgtĩ, ag tỹ ki kanhrãn sór tũ nỹtĩn kỹ. Topẽ tỹ vãsỹ nén han jan hã vẽ, ha mẽ. Kanhkã han tóg, vãsỹ, ga ti ke gé. Ã vĩ tỹ tóg nén kar hyn han ja nĩgtĩ, Topẽ ti. Ga ẽn vỹ goj tỹ vẽnh kãpãm kỹ nỹ ja nĩ, kỹ ũ tóg goj kri nỹ ja nĩ gé. 6Ga ẽn kri ke kar ag vỹ hur tũg, goj tỹ, goj var mũ ẽn tỹ. 7Kỹ ẽg tỹ ũri nén vég mũ tag vỹ tũ' henh ke mũ gé, ha vemnĩ. Topẽ vỹ ti tỹ tũ' henh ke to kurã nĩm huri, kỹ tóg pĩ tỹ ti tỹ tũ' henh ke mũ, Topẽ tỹ: "tág'," hen kỹ. Kurã ẽn kã Topẽ vỹ ũ tỹ ti vĩ mranh mũ ag tỹ tũ' he kãn ke mũ gé. Ag vóg kónãn ke kurã vẽ sir.

8Inh kanhkã', tag to jykrén nĩ, ha mẽ. Topẽ kurã vỹ ẽg kurã ri ke tũ nĩ. Kurã pir vỹ ti mỹ prỹg tỹ mil (ke) ri ke nĩ, kỹ prỹg tỹ mil (ke) vỹ ti mỹ kurã pir ri ke nỹtĩ gé. 9Kỹ tóg ã tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn tovãnh ke tũ nĩ, Topẽ ti. Ũ tóg: "han sór tũ ti nĩ, hã kỹ ẽg tóg vég tũ nĩgtĩ," he tĩ, ón kỹ. Hã ra ag tóg hã tũ tó tĩ. Ti tỹ ver ẽg to fe nĩ vẽ, hã kỹ tóg kãtĩg vãnh han. Ti pi(jé) ẽg kãmĩ ũ tỹ nũgme ki kutẽ mũ ve sór mũ'. Hã kỹ tóg ver ẽg mỹ kurã ũ nĩm mãn', kurã ũ nĩm mãn' he mũ, kỹ vẽnh kar jé ãjag jykre kórég tovãnh, ag krenkren jé.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

10 Hã ra tóg kãtĩg mãn ke mũ, ha vemnĩ. Vãhã tóg kãtĩg ke mũ, kỹ tóg ũ tỹ ẽg tũ péju(g) tĩ tỹ ẽg vatánh tá kãtĩg ri ke nĩnh ke mũ. Ẽn kã kanhkã tóg tov kỹ krój ke kỹ vár ke mũ. Kanhkã tá nén kar vỹ jonh ke kãn ke mũ gé, krĩg kar ag, pĩ ẽn tỹ ag tỹ krój ken kỹ. Kỹ vãhã ga vỹ tũ' henh ke mũ, ga kri ke kar ag ke gé. 11 Ge kỹ nén (ũ) kar vỹ tũ' henh ke mũ. Hã mĩ ẽkrén kỹ vẽnh kãn sórmnĩ. Topẽ tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn hã han nĩ. Topẽ mỹ vẽnh vin nĩ. 12 Topẽ kurã ẽn jãvãnh nĩ, Topẽ rãnhrãj to vãsãnsãn nĩ, ti kurã ẽn tỹ kãnhmar tá krỹg jé. Kurã ẽn kã kanhkã vỹ pũr ke mũ, kỹ kanhkã tá nén kar vỹ jonh ke kãn ke mũ gé, krĩg kar ag. 13 Topẽ vỹ ã tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn han kãn ke mũ. Kanhkã tãg han jé tóg ke mũ, ga tãg ke gé. Tá tóg vẽnh jykre kuryj tãvĩ nĩ. Ẽg tỹ ga tãg tag, kanhkã tãg tag venh ha pẽ tóg tĩ.

14 Inh kanhkã', ãjag to sóg há tãvĩ nĩ. Topẽ kurã tag jãvãnh kỹ ãjag tóg nỹtĩ. Kỹ vãsãnsãn nĩ, ãjag tỹ kygnẽ tũg jé. Vãsãnsãn nĩ, ãjag tỹ Topẽ mỹ jãnhkri nỹtĩ jé, ãjag tỹ ti há ri ke nỹtĩ jé. Kỹ ãjag tóg ti kato vãsãnsãn tũ nĩ. 15 Ha vé, ti tỹ ver ẽg to fe nĩn hã kỹ ẽg tóg ẽg jykre kórég tovãnh kỹ krenkren ke mũ. Tag rán tóg huri ãjag mỹ, ẽg kanhkã tỹ Paulo ti. Ti to sóg há tãvĩ nĩ, Paulo to. Topẽ vỹ ti mỹ krĩ há tãvĩ nĩm. 16 Kỹ tóg, ti tỹ ũ mỹ carta han kỹ tóg isỹ nén rán mũ tag ri ke han tĩ gé. Ti vĩ tóg inh vĩ ri ke pẽ nĩ. Carta e han tóg huri, Paulo ti, kỹ ti carta ũ vỹ to jykrén jagy tĩ gé. Kỹ ũ ag tóg ti carta to ke mũ ra ki kagtĩg nỹtĩn kỹ ti to vĩ kónãn sór mũ. Ũ tỹ ki kagtĩg ag vẽ, ũn krój ag vẽ, ũ tỹ Paulo tỹ rá to vĩ kónãn mũ ag. Topẽ vĩ rá ũ to ag tóg vĩ kónãn tĩ gé, ẽn ag. Tag tugrĩn ag tóg kãgter ke mũ, ha vemnĩ.

17 Inh kanhkã', ãjag mỹ sóg rán kãn huri. Hã kỹ vẽnh ki rĩr há han nĩ. Ker ũ tỹ ãjag mỹ ón kỹ kri nĩm hẽ'. Ke tũ nĩ mũ ra ag tóg ãjag lograr henh ke mũ, ũ tỹ ãjag fe kavénh sór mũ ag, ũn jykre pãno ag. Ãjag tỹ ag vĩ kri fi tugrĩn ãjag tóg vãgfor ke mũ, ha vemnĩ. Ẽg tỹ kãgnó ki tĩr ri ke han jé ãjag tóg ke mũ, ha vemnĩ. 18 Ẽg Senhor ki kanhrãn ke hã to tar nỹtĩmnĩ. Ti tỹ ẽg tar han mũ tag hã ve sórmnĩ, ẽg kren han tĩ tỹ Jesus Cristo ti. Ti hã mỹ ẽg tóg vĩ há han ke mũ, ũri, kar kỹ kanhkã tá ke gé, kỹ tóg tũ' henh ke tũ pẽ nĩ. Amém.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

JOÃO TỸ CARTA HAN VÉN

Topẽ vĩ

1 1Topẽ tỹ ver nén kar han tũg ki tóg nĩ nĩ, Topẽ vĩ ti, hã vỹ: Jesus Cristo, he mũ. Topẽ tỹ Jesus mré nén ũ kar hyn han kỹ tóg rĩr nĩ, Topẽ vĩ ti. Sỹ ãjag mỹ Jesus Cristo tag kãmén ke vẽ. Mẽ inh, ti vĩ ti. Ti ve inh ke gé, inh kanẽ tỹ. Ti ki inh ẽvãnh, ti vóg inh, inh nĩgé tỹ. 2Ẽg rĩnrĩn tĩ ẽn vỹ vẽnh ven, hã kỹ sóg ti vé. Ti hã tó sóg tĩ, hã kỹ sóg ãjag mỹ ti kãmén mũ. Ã tỹ nén kar han tũg ki tóg kã nĩ nĩ, ũ tỹ ti han ja tũ hã ra. Ẽn kã tóg ã panh mré nĩ ja nĩ sir. Hã ra tóg ẽg mỹ vẽnh ven. 3Kỹ sóg ti vé. Ti vĩ mẽ sóg ke gé. Hã kỹ sóg ãjag mỹ ti kãmén mũ ha, ãjag tỹ inh mré ti ki kanhrãn jé. Ẽg jóg tỹ Topẽ mré ke vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, ti kósin tỹ Jesus Cristo mré ke ke gé, kỹ ẽg tóg tỹ jagnẽ mré ke nỹtĩ gé. 4Ãjag mỹ sóg tag rán kỹ jẽnẽ sór mũ, ti tỹ ãjag mỹ sér tĩ jé, ãjag mỹ há tãvĩ tĩ jé ke gé.

Topẽ vỹ jẽngrẽ ri ke nĩ

5Ha vé, ti tỹ ẽg mỹ nén tó mũn hã vẽ, ha mẽ. Ti vĩ mẽ kỹ sóg ãjag mỹ tó sór mũ, ha mẽ. Topẽ vỹ jykre kuryj nĩ, hã kỹ tóg kurã ri ke nĩ, jẽngrẽ ri ke, ki kuty tũ pẽ ti nĩ, Topẽ ti.

6Kỹ, ẽg tỹ: “ti mré ke vỹ tỹ inh nĩ,” hen kỹ ẽg tóg kuty ki vẽnh jykre kórég ẽn han ke tũ nĩ, ke tũ ra ẽg ón kỹ: “ti mré ke vỹ tỹ inh nĩ,” he tĩ. Vẽnh ó vẽ sir. Kỹ ẽg tóg ón kỹ nén ũ kar han tĩ gé. 7Ẽg tỹ ti kóm kurã ki vẽnh jykre há ẽn han kỹ ẽg tóg jagnẽ to há nỹtĩ. Jagnẽ mré ke vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, ẽg tỹ vẽnh jykre há han kỹ. Kỹ ti kósin tỹ Jesus vỹ ẽg kykũnh ke mũ sir, ã kyvénh tỹ, ẽg tỹ ti vĩ mranh ja (hã) ra.

8Ũ tóg kejẽn: “inh pi(jé) Topẽ vĩ mranh tĩ',” he sór mũ. Ti ón vẽ. Hã ra tóg ti hã mỹ tỹ vẽnh vĩ há mẽ tĩ, ti ón mũ ti. 9Ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh kỹ ẽg tóg ti mỹ tónh ke mũ. “Ã vĩ mranh inh, tag han kỹ,” he jé ẽg tóg ke mũ. Kỹ tóg ẽg mỹ vẽnh pãte fón ke mũ sir. Tag tó ja ti nĩ, kỹ tóg han ke mũ. Kuryj ti nĩ mỹr. Kỹ tóg ẽg kykũnh ke mũ sir, ẽg jykre pãno tỹ tũg' he jé. 10Ẽg tỹ: “inh pi(jé) ti vĩ mranh ja nĩgtĩ',” hen kỹ ẽg tóg Topẽ to: “ti ón vẽ,” he mũ. Kỹ ẽg pi(jé) ti vĩ ki kanhrãn há nỹtĩ'.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus vỹ ẽg tar han ke mũ

2 1Inh krẽ, sỹ tag rán vẽ ãjag mỹ, ãjag tỹ ti vĩ mranh sór tũ nĩ jé. Kejẽn ãjag kãmĩ ũ tóg Topẽ vĩ mranh tĩ hã ra. Kỹ ũ tóg ti jagfy vĩnh ke mũ ha, ẽg jóg tỹ Topẽ mỹ, hã vỹ: Jesus Cristo, he mũ, ũn jykre kuryj jẽ ẽn ti. 2Ti hã tóg ũ tỹ ti tén ke mũ ag mỹ vẽnh fẽg', ti tỹ ẽg jagfy ter jé, ti tỹ ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh tỹ tũ' hen jé. Hã kỹ tóg ẽg mỹ vẽnh pãte fón sór mũ. Hã ra tóg ẽg tãvĩ mỹ vẽnh pãte fón sór tũ nĩ. Ẽprã ke kar mỹ ke vẽ, mỹr'.

3Ha vé, ẽg tỹ Topẽ vĩ kri fi kỹ ẽg tóg vẽso: "vãhã inh ti ki kanhró nĩ," henh ke mũ. 4Ũ tóg kejẽn: "ti ki kanhró sóg nĩ," he tĩ. Hã ra tóg ti tỹ ẽg mỹ nén tó ja ẽn han tũ nĩgtĩ. Ti ón vẽ. Ti pi(jé) Topẽ tỹ ki hã tó mũ ki kanhró nĩ'. 5Ẽg tỹ hã ra Jesus vĩ kri fi kỹ ẽg tóg Topẽ to há nỹtĩ. Kỹ ẽg tóg ti to há tãvĩ nỹtĩ ha ke gé. Tag han kỹ ẽg tóg ti ki kanhrãn mũ, kỹ ẽg tóg ti ki ge kỹ nỹtĩ ha, ha mẽ. 6Ũ tóg ti to: "ti ki sóg rã kỹ jẽ," he tĩ. Kỹ tóg ti jykre han kãn mũ sir. Jesus Cristo tỹ nén han ja han kãn tóg mũ. Kỹ tóg ti ki rã kỹ jẽ sir.

Ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩnh ke

7Ãjag to sóg há tãvĩ nĩ. Inh pi(jé) ãjag mỹ nén ũ tãg rán sór mũ'. Nén ũ si rán sór inh mũ, ha mẽ. Vãsỹ Topẽ tóg ẽg jyvẽn ja nĩgtĩ, ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩ jé. Cristo mur tũg ki tóg ẽg mỹ tag tó ja nĩgtĩ, kỹ ãjag tóg vãsỹ mẽ ja nĩgtĩ gé. 8Hã ra tóg tãg nĩ gé, sỹ ãjag mỹ rán mũ tag ti. Cristo vỹ ẽg mỹ tó mãn ja nĩ, ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩ jé, kỹ tóg ki króm ja nĩ, kỹ ẽg tóg ti nón ki króm sór mũ gé. Ki hã tó ja ti nĩ, kỹ tóg nén ũ tãg ri ke nĩ, Cristo tỹ Topẽ nón tó mãn kỹ. Ha vé, komẽr hã tóg kurãg tĩ. Kurã kãtĩg kỹ ti kuty tỹ tũg' he tĩ, komẽr hã. Jesus tỹ ẽg mỹ: "jagnẽ to há nỹtĩmnĩ," he to ken hã vẽ, hã vỹ: kurã, he mũ.

9Ũ tóg kejẽn: "inh hỹn kurã mĩ tĩg mũ ha," he tĩ, hã ra tóg ã régre to jũ nĩ, ã irmão to. Ẽn vỹ kuty mĩ tĩ nĩ ver. 10Ũ tỹ ã régre to há nĩ ẽn hã vỹ kurã mĩ tĩg ke mũ. Ẽn vỹ ã régre tỹ prãnh ke han ke tũ pẽ nĩ. 11Ũ tỹ ã régre to jũ nĩ ẽn vỹ kuty mĩ tĩ mũ. Kuty to vẽnh jykre han kỹ tóg jẽ nĩ ver. Kỹ tóg ã tỹ hẽ ra tĩg ke tag ki kagtĩg nĩ gé. Kyvó ri ke ti nĩ, ti tỹ kuty mĩ tĩn kỹ.

12Inh krẽ, sỹ ãjag mỹ rán vẽ. Ãjag tỹ Topẽ vĩ mranh ja ẽn vỹ vẽnh pãte fón kỹ nĩ nĩ, Jesus Cristo tugrĩn. 13Ãjag kãmĩ ke ũ vỹ sanh há nỹtĩ. Sỹ ãjag mỹ rán vẽ gé. Ũ tỹ ã tỹ nén kar han mũ to hã kã nĩ ẽn ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ. Ãjag kãmĩ ke ũ vỹ kyrũ nỹtĩ. Sỹ ãjag mỹ rán vẽ gé. Nén-Kóreg vỹ ãjag tỹ hẽ ri ke ja tũ nĩgtĩ.

14Inh krẽ, sỹ ãjag mỹ rán vẽ. Ẽg jóg mág ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ. Ãjag kãmĩ ke ũ vỹ sanh há nỹtĩ. Sỹ ãjag mỹ rán vẽ. Ũ tỹ ã tỹ nén kar han mũ to hã kã nĩ ẽn ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ. Ãjag kãmĩ ke ũ vỹ kyrũ nỹtĩ. Sỹ ãjag mỹ rán vẽ. Tar ãjag nỹtĩ. Topẽ vĩ ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ. Nén-Kóreg vỹ ãjag tỹ hẽ ri ke ja tũ nĩgtĩ.

15Ẽg tỹ tag ki nén ũ kóreg vég mũ tag ki vẽ'ĩ sór tũg nĩ, tag ki vẽnh jykre ki vẽ'ĩ sór tũg nĩ gé. Ẽg tỹ tag to há nỹtĩn kỹ ẽg tóg ẽg jóg mág to há tũ nỹtĩ. 16Ẽprã vẽnh jykre pi(jé) tỹ Topẽ jykre nĩ'. Ẽprã vẽnh jykre hã vẽ, ha mẽ: nén ũ kar to én ẽg tóg tĩ. Ẽg tỹ nén ũ ve kỹ ẽg tóg ẽn mãn sór tĩ. Kỹ ẽg tóg: "ũn mág

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

vỹ tỹ inh nĩ, isũ to, isỹ nén ũ kar to," he tĩ gé. Topẽ jykre pijé'. Ẽprã vẽnh jykre hã vẽ. 17Hã ra tóg kãnhmar tũ' henh ke mũ, ẽg tỹ nén vég mũ tag ti, ti tũg kỹ ẽg tỹ ne to én ke tóg tũ tĩ gé. Ũ tỹ Topẽ vĩ han tĩ ẽn vỹ tũ' henh ke tũ nĩ jãvo.

Ũ tỹ Cristo kato tẽ

18Inh krẽ', kurã tỹ ẽgno vỹ kakó tĩ ha. Kurã ẽn kakó nĩn kỹ Cristo kato tẽ pẽ ẽn vẽnh ven ke mũ. Tag mẽ ãjag huri. Hã ra ag tóg hur vẽnh vinven, ũ tỹ ti kato tẽ mũ tỹ hẽn ri ke ag. Hã ki ẽg ki kanhró nỹtĩ, kurã tỹ ẽgno kakó nĩ ti. 19Ẽg mré ke ag vẽ vẽ, ũ tỹ ti kato tẽ mũ tag ag, hã ra ag tóg ón kỹ tỹ ẽg mré ke ja nỹtĩgtĩ. Ag tỹ tỹ ẽg mré ke pẽ nỹtĩ ra ag tóg ver ẽg mré mũnh ke mũ vẽ. Hã ra ag tóg ti tovãnh kỹ ti kato tẽ mũ ha. Hã ki tóg ve há tĩ, ag tỹ tỹ ẽg mré ke tũ nỹtĩ ti.

20Ãjag kar vỹ vẽnh vĩ há ki kanhró nỹtĩ. Jagrẽ ãjag nỹtĩ, ũn jykre há ẽn kuprĩg tỹ, hã kỹ ãjag tóg ki kanhró nỹtĩ. 21Hã kỹ sóg ãjag mỹ rán mũ, ãjag tỹ ki kanhró nỹtĩn kỹ. Ãjag pi(jé) ki kagtĩg nỹtĩ'. Ũ tỹ vẽnh vĩ há tó mũ ẽn pi(jé) ón tĩ'.

22Kỹ ũn nỹ hỹn ón tĩ'? Ũ tỹ ge vỹ ón pẽ han tĩ, ha mẽ: ũ tóg Jesus to: "ti pi(jé) tỹ Cristo nĩ'," he tĩ. "Topẽ tỹ ti jẽnẽ pijé', Topẽ kósin pijé'," he ag tóg tĩ gé, Jesus to. Ũ tỹ Cristo kato tẽ mũn hã vẽ. Ẽg jóg to ag tóg ón tĩ, ti kósin to ke gé. 23Ũ tỹ Jesus to: "ti pi(jé) tỹ Topẽ kósin nĩ'," hen kỹ tóg ẽg jóg mág ki kagtĩg nĩ gé. Kỹ ũ tỹ Jesus to: "Topẽ kósin vỹ tỹ ti nĩ," hen kỹ tóg ẽg jóg mág ti ki kanhró nĩ gé.

24Vãsỹ ãjag tóg ti vĩ mẽ vén. Ẽn kã jatu tũg nĩ, ẽn hã mĩ ẽkrén nĩ. Ãjag tỹ tag to tar nỹtĩn kỹ ãjag tóg Topẽ kósin ki ge kỹ nỹtĩ, ti panh ki ke gé. Hã kỹ ãjag tỹ nén mẽ vén ja ẽn tovãnh tũg nĩ. 25Ti hã vỹ ẽg mỹ tó ja nĩ, ẽg tỹ ẽg rĩr krỹg ja tũ venh ke ti.

26Ũ ag tóg ãjag krĩn kónãn sór mũ, ãjag mỹ ón kỹ, ti vĩ tó kỹ. Hã kỹ sóg ãjag mỹ vẽnh rán tag han mũ. 27Hã ra ãjag tóg jagrẽ nỹtĩ, Topẽ kuprĩg tỹ. Kỹ tóg ãjag kanhrãn mũ sir, Topẽ kuprĩg ti. Ti hã vỹ ẽg kanhrãn tĩ, kỹ ũ vỹ ẽg kanhrãn mãn ke tũ nĩ ha. Nén kar kãmén ti tĩ, ẽg mỹ, ẽg jagrẽ ti. Vẽnh vĩ há hã tó ti tĩ. Ti pi(jé) ón tĩ'. Ti tỹ ãjag mỹ tó mũ ẽn hã mĩ mũmnĩ, ti tỹ ãjag mỹ: "Jesus hã ki ge kỹ nỹtĩmnĩ," hen kỹ.

28Inh krẽ', ti ki ge kỹ nỹtĩmnĩ. Kỹ tóg há tĩ. Kãnhmar ti kãtĩg ke mũ, kãnhmar ti vẽnh ven ke mũ. Kỹ ẽg tóg mỹ'ãg ke tũ nĩ, ti kãtĩg kỹ, ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Ẽg mỹ'ãg kỹ ẽg tóg ti kãtĩg kỹ vẽnh pigju sór mũ. Hã kỹ ke tũg nĩ. 29Ti hã ne vẽnh jykre kuryj hã mĩ tĩg ja nĩgtĩ'. Kỹ ũ tỹ vẽnh jykre kuryj han mũ vỹ tỹ ti kósin nĩ. Tag mĩ ẽkrén.

Jesus jãvy ag

3 1Ha vé, ẽg jóg mág tóg ẽg to há tãvĩ nĩ, hã kỹ tóg ẽg to: "inh krẽ," he mũ sir. Ti krẽ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, Jesus jãvy. Hã kỹ ẽprã ke ũ ag vỹ ẽg jykre ki kagtĩg nỹtĩ. Ag pi(jé) Topẽ ki kanhró nỹtĩ', hã kỹ ag tóg ẽg jykre ki kagtĩg nỹtĩ gé, ẽg tỹ tỹ ti krẽ nỹtĩn kỹ. 2Ãjag to inh há tãvĩ nĩ. Ũri ẽg tóg tỹ Topẽ krẽ nỹtĩ. Kãnhmar ẽg tóg ti mré nỹtĩnh mũnh mũ. Kỹ ẽg hỹn hẽ ri ke nỹtĩnh mũ, kanhkã tá? Ha'. Kar kỹ ẽg venh ke mũ, ti kãtĩg kar kỹ. Ẽn kã ẽg tóg tỹ ti hã pẽ nỹtĩnh mũ, ẽg tỹ ẽg kanẽ tỹ ti ve kỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ti ve pẽ han jé ẽg tóg (ke) mũ, kurã ẽn kã. 3Ẽg tỹ tag hã ve sór vẽ. Hã kỹ ẽg vẽnh jãnhkrig ke mũ, ẽg tỹ ti jãnhkri nĩ ẽn ri ke nỹtĩ jé, vẽnh jykre pãno tovãnh kãn kỹ.

4Ẽg tỹ ti vĩ mranh kỹ ẽg tóg mranh mũ sir, ti tỹ ẽg mỹ nén tó ja ti. Hỹ, mranh kỹ ẽg tóg mranh tĩ, ti tỹ ẽg jyvẽn ja ti. 5Hã ra Cristo vỹ kãtĩg ja nĩ, ti tỹ ẽg tỹ ti vĩ mranh ja tỹ tũg' he jé. Tag ki kanhró ẽg tóg nỹtĩ. Ti pi(jé) mranh ja nĩgtĩ', Topẽ vĩ ti, inhhã. 6Ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ẽg tóg mranh mãn sór tũ nĩ ha. Ũ tỹ ver mranh mãn sór kỹ tóg ti ve ja tũ nĩ, ti ki kagtĩg nĩ sir.

7Inh krẽ', ker ũ vĩ jẽmẽ hẽ', ũ tỹ ãjag krĩn kónãn sór mũ vĩ ti. Ũ tỹ vẽnh jykre kuryj han mũ ẽn hã vỹ kuryj nĩ, Topẽ kuryj nĩ ẽn ri ke. 8Ũ tỹ Topẽ vĩ mranh mũ ẽn vỹ tỹ Japo mré ke nĩ. Japo hã ne Topẽ vĩ mranh tĩgtĩ'. Topẽ tỹ nén ũ kar han mũ ẽn kã Japo ne ti vĩ mranh vén', kỹ tóg ũri ti vĩ mranh tĩ nĩ gé. Hã ra Topẽ kósin vỹ Japo tỹ nén han mũ kókén ja nĩ, hã jé tóg mur ja nĩ.

9Ẽg tỹ tỹ Topẽ krẽ nỹtĩn kỹ ẽg tóg Topẽ vĩ mranh mãn sór vãnh nỹtĩ ha, ẽg tỹ Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ nỹtĩn kỹ. Topẽ vĩ mranh mãn sór ke tũ ẽg nĩ ha, ẽg tỹ tỹ ti krẽ nỹtĩn kỹ. 10Ẽg tỹ ag jykre tugnỹm kỹ ẽg tóg ũ tỹ tỹ Topẽ krẽ mré Japo krẽ ki kanhró nỹtĩ. Ũ tỹ vẽnh jykre kuryj han jãvãnh ẽn pi(jé) tỹ Topẽ krẽ nỹtĩ', ũ tỹ ã régre to há tũ nĩ ẽn pi(jé) tỹ Topẽ krẽ nỹtĩ gé'.

Ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩnh ke

11Tag mẽ ãjag tóg, ãjag tỹ Topẽ vĩ mẽ vén kỹ, hã vỹ: "jagnẽ to há nỹtĩmnĩ," he mũ. 12Ẽg pi(jé) Caim jykre han ke mũ'. Satanás mré ke ja vẽ, Caim ti, hã kỹ tóg ã jãvy tén. Ne nỹ hỹn ti jũ han, kỹ tóg ti tãnh? Jykre kórég ja ti nĩ, jãvo ti jãvy vỹ jykre há ja nĩ. Hã kỹ tóg ã jãvy tãnh, ti jykre há ẽn to. Hã kỹ jagnẽ jykre vég mũ ra jagnẽ to jũ tũg nĩ.

13Inh kanhkã', ũ tỹ Topẽ ki rã tũ ag pi(jé) ẽg to há nỹtĩnh mũ'. Tag jé ãjag mỹ kórég nỹ tũg hã ra. 14Ha vé, jykre tãg ẽg nỹtĩ, kỹ ẽg tóg ẽg rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ. Ẽg jykre si tovãnh ẽg huri. Tag ki kanhró ẽg nỹtĩ, ẽg tỹ ũ tỹ ẽg mré ti ki rã kỹ nỹtĩ kar ag to há nỹtĩn kỹ. Ũ tỹ ẽg mré Jesus ki rã mũ to há tũ nĩ ẽn vỹ venh ke tũ nĩ, ẽg rĩr krỹg ja tũ ti. 15Ẽg tỹ ũ to kórég tĩ nĩn kỹ ẽg ti tén ri ke han huri. Kỹ ẽg tỹ ũ tén kỹ ẽg pi(jé) ẽg rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ', tag ki kanhró ãjag nỹtĩ. 16Cristo vỹ ẽg tỹ jagnẽ to há nĩ tag tỹ ẽg kanhrãn. Vẽnh fẽg tóg, ũ tỹ ti tén ke mũ ag mỹ, ti tỹ ẽg jagfy ter jé. Hã kỹ ẽg tóg ẽg mré ke jagfy ter ke tag to tar nỹtĩnh ke mũ gé, ũ tỹ ag jagfy ẽg tén sór kỹ. 17Ha vé, ũ tóg tag ki nén ũ mág vég tĩ. Jãvo ti mré Jesus ki rã kỹ nĩ ũ tóg tỹ nén ũ tũ nĩ. Hã ra tóg ti jagãgtãn sór tũ nĩ. Ẽn vỹ Topẽ to há tũ nĩ gé.

Kanẽ jur ke tũ ẽg nĩ

18Inh krẽ', ãjag vĩ tãvĩ tỹ jagnẽ to há nỹtĩ tũg nĩ, krĩg mỹ. Jagnẽ ki rĩrmnĩ. Jagnẽ to há tãvĩ nỹtĩ to ken hã vẽ. 19Kỹ ẽg tóg ki kanhró nỹtĩ, ẽg tỹ tỹ ũ tỹ ki hã tó mũ ẽn krẽ nỹtĩn kỹ. Kỹ Topẽ tóg ẽg kanẽ jun mãn ke tũ nĩ ha. Jatu ẽg nỹtĩ ha, ẽg tỹ jagnẽ to ha pẽ nỹtĩn kỹ. 20Kejẽn ẽg tóg ẽg kygnẽ ja to ẽkrég tĩ. Hã ra Topẽ tóg ki kanhró kar nĩ. Ẽg kãfór tóg nĩ, Topẽ ti, hã kỹ tóg kãnhmar ẽg vóg kónãn ke tũ nĩ. 21Inh krẽ', kejẽn ẽg tóg Topẽ jykre ki króm há han tĩ. Kỹ ẽg tóg: "inh hỹn

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

kygnẽ ja tũ nĩ," he tĩ. Kỹ ẽg tóg jatun mỹ Topẽ mré vẽmén tĩ sir. 22Kỹ tóg ẽg mỹ nĩm ke mũ, ẽg tỹ ti mỹ nén to vĩ mũ ti. Ti tỹ ẽg mỹ nén tó mũ ẽn hã han ẽg tóg tĩ, nén tỹ ti mỹ há nĩ hã ki króm ẽg tóg tĩ, hã kỹ ẽg tóg jatun mỹ ti mỹ nén ũ to vĩ tĩ. 23Ti tỹ ẽg mỹ nén tó mũn hã vẽ, ha mẽ: "inh kósin tỹ Jesus Cristo ki gemnĩ, kỹ jagnẽ to há nỹtĩmnĩ," he ja ti nĩ ẽg mỹ. Ẽg tỹ tag han mũ hã ve sór ti mũ. 24Ẽg tỹ ti vĩ ki króm kỹ ẽg tóg sir ti ki ge kỹ nỹtĩ. Kỹ Topẽ tóg tỹ ẽg mré ke nĩ sir. Ã kuprĩg jẽnẽ ja tóg nĩ ẽg mỹ, kỹ ti kuprĩg tóg ẽg mỹ tó tĩ, Topẽ tỹ tỹ ẽg mré ke nĩ ti.

Topẽ kato tẽ mũ ag kuprĩg ti

4 1Ãjag to há tãvĩ sóg nĩ, ha mẽ. Kãnhmar ũ vĩ jẽmẽ sór tũg nĩ, ti tỹ: "Topẽ kuprĩg vỹ tỹ inh jagrẽ nĩ," he mũ ra. Komẽr hã ti vĩ tugnỹm, ãjag tỹ ve jé, ti tỹ Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ nĩ ti. Ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag vỹ mĩ mũgtĩ, ũ tỹ hẽn ri ke ag, ha mẽ. 2Ũ tỹ Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ nĩ ẽn vỹ tag tó tĩ, ha mẽ: "Jesus Cristo ti, Topẽ kósin ti vỹ ẽg ri ke han kỹ mur ja nĩ," he ti tĩ, ũ tỹ Topẽ ki rã kỹ jẽ ti. 3Ũ tỹ Jesus to tag tó tũ nĩn kỹ tóg Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ tũ nĩ. Cristo kato tẽ tĩ ẽn kuprĩg tỹ tóg jagrẽ nĩ, ha mẽ. Ẽn vỹ vẽnh ven ke mũ, ũ tỹ ti kato tẽ mũ ti. Tag mẽ ãjag huri. Hã ra tóg hur jun, kỹ tóg mĩ tĩ ha.

4Inh krẽ', Topẽ tũ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ. Ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag fĩn rãm ãjag huri. Ha vé, Topẽ kuprĩg tỹ ẽg jagrẽ vỹ ag jagrẽ kãfór nĩ. Hã kỹ ẽg tóg ẽg kato tẽ ag fĩn rãm kãn huri. 5Topẽ ki rã tũ ag vẽ, hã kỹ ag tóg ũ tỹ Topẽ ki ge tũ ag jykre tó tĩ, kỹ ũ tỹ Topẽ ki ge tũ ag vỹ ag vĩ jẽmẽg tĩ. 6Ag jãvo ẽg tóg tỹ Topẽ tũ nỹtĩ. Kỹ ũ tỹ Topẽ ki kanhró nĩ ẽn vỹ ẽg vĩ mẽnh mũ. Ti tũ tũ ag vỹ ẽg vĩ mẽ sór tũ nỹtĩ. Hã ki ẽg tóg ki kanhró nỹtĩ, vẽnh jagrẽ tỹ vẽnh vĩ há tó mũ ti, vẽnh jagrẽ tỹ ag tỹ kygnẽ han tĩ ẽn ti ke gé.

Topẽ vỹ ẽg to há nĩ vén

7Ãjag to sóg há tãvĩ nĩ, ha mẽ. Jagnẽ to há nỹtĩmnĩ. Ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩn kỹ ẽg tóg Topẽ jykre han tĩ. Ti hã vỹ ẽg to há nĩ vén. Ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩn kỹ ẽg tóg tỹ Topẽ krẽ nỹtĩ, Jesus jãvy, kỹ ẽg tóg Topẽ ki kanhró nỹtĩ gé. 8Ẽg tỹ jagnẽ to há tũ nỹtĩn kỹ ẽg tóg Topẽ ki kagtĩg nỹtĩ, kỹ ẽg ti ki rã ja tũ nĩ. Topẽ jykre vẽ, hã vỹ: ẽg to há, he mũ, ti tỹ ẽg to há nĩ sór nĩn kỹ. Hã kỹ ẽg tóg jagnẽ to há nỹtĩnh ke mũ gé. 9Tag to ẽg tóg ki kanhró nỹtĩ, Topẽ tỹ ẽg to há nĩn ki, ha mẽ: ã kósin pir jẽnẽ ja tóg nĩgtĩ, Topẽ ti, ti tỹ ga kri mur jé, ẽg tỹ ti kósin tugrĩn rĩr krỹg ja tũ ẽn ve jé. 10Ẽg pi(jé) ti to há nỹtĩ ja nĩgtĩ'. Ti hã ne ẽg to há nĩ vén', hã kỹ tóg ã kósin jẽnẽ, ti tỹ ẽg jagfy ter jé, ti tỹ ẽg tỹ ti vĩ mranh tỹ tũg' he jé. Ti tỹ ẽg to há nĩn hã vẽ.

11Ha vé, inh krẽ', Topẽ vỹ ẽg to há tãvĩ nĩ. Hã kỹ tóg há nĩ gé, ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩn kỹ. 12Ũ pi(jé) Topẽ vég tĩ'. Ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩn kỹ tóg hã ra ẽg ki ẽmãn mũ ha, Topẽ ti. Kỹ ẽg tóg ti to há tãvĩ nỹtĩnh mũ gé sir, ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩn kỹ.

13Topẽ vỹ ã kuprĩg tỹ ẽg jagrẽ han. Ẽg jagrẽ tag to ẽg tóg ti tỹ ẽg ki ẽmãn mũ tag ki kanhró nỹtĩ, ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ tag ti ke gé. 14Topẽ vỹ ã kósin jẽnẽ, ti tỹ ga kri mur jé, ti tỹ ẽg kren han jé. Tag ve sóg, hã kỹ sóg tó mũ. 15Ũ tóg Jesus to: "Topẽ kósin vẽ," he tĩ. Topẽ vỹ ti kãkã ẽmã nĩ, ũ tỹ tag tó mũ ẽn

kãkã, kỹ tóg Topẽ ki rã kỹ jẽ nĩ gé. 16Topẽ vỹ ẽg to há nĩ, tag ki kanhró ẽg tóg nỹtĩ. Kỹ ẽg tóg ti vĩ kri fig mũ gé, ti tỹ ẽg mỹ: "ãjag to sóg há nĩ," hen kỹ.

Topẽ vỹ ẽg to há nĩ. Kỹ, ẽg tỹ ti to há nỹtĩn kỹ ẽg tóg ti ki ge kỹ nỹtĩ, kỹ Topẽ vỹ ẽg ki ẽmãn ha. 17Topẽ vỹ ẽg tar han sór mũ, ẽg tỹ ti to há tãvĩ nỹtĩn jé. Ẽg tỹ ti to há nỹtĩ ki kygnẽg tũ nĩn kỹ ẽg tóg kurã ẽn kã kanẽ jur ke tũ nĩ, ti tỹ ẽg jykre tugnỹm ke kurã ẽn kã. Cristo tỹ ga kri tĩg kỹ nén han mũ ẽn ri ke han jé ẽg tóg (ke) mũ, hã kỹ ẽg tóg kanẽ jur ke tũ nĩ. 18Ẽg tỹ Topẽ to há nỹtĩn kỹ ẽg kanẽ jur ke tũ pẽ nĩ. Ha vé, ẽg tỹ Topẽ to há nỹtĩn kỹ kygnẽg tũ nỹtĩn kỹ ẽg tóg mũmẽg ki kagtĩg nỹtĩ gé. Topẽ tỹ ẽg vóg kónãn ke to ẽg tóg ti kamẽg ke mũ. Ẽg mũmẽg vỹ ẽg vẽsỹrenh han mũ.

19Ti hã vỹ ẽg to há nĩ vén inhhã, hã kỹ ẽg tóg ũri ti to há nỹtĩ ha. 20Ũ tóg kejẽn: "Topẽ to sóg há nĩ," he tĩ. Hã ra tóg ũ tỹ ẽg mré Jesus ki rã kỹ jẽ to kórég nĩ. Ti ón vẽ. Ẽg régre mré ẽg mũgtĩ, gan kri. Ẽg tỹ ẽg régre to há tũ nỹtĩn kỹ ẽg hỹn hẽ ri kenh ke mũ, ẽg tỹ Topẽ to há nỹtĩ jé, ẽg tỹ ũn vég tũ ẽn to? Ẽg tỹ ẽg régre to há tãvĩ nỹtĩn kỹ, hã kỹ ẽg tóg Topẽ to há nỹtĩ gé. 21Tag tó ja tĩ nĩ, ẽg mỹ, ẽg tỹ ti vĩ ki króm jé, Topẽ ti, ha mẽ: "ãjag tỹ Topẽ to há nĩ sór kỹ ãjag régre to há nỹtĩmnĩ gé," he ja ti nĩ.

Ũ tỹ Jesus ki rã tũ ag jykre fĩn rãm ẽg huri

5 1Ẽg tỹ Jesus to: "Cristo vỹ tỹ ti nĩ, Topẽ kósin vỹ tỹ ti nĩ," hen kỹ ẽg tóg tỹ ti jãvy nỹtĩ. Kỹ ẽg tỹ ẽg jóg mág to há nỹtĩn kỹ ẽg tóg ti krẽ ũ ag to há nỹtĩnh ke mũ gé, ũ tỹ ẽg mré ti ki ge kỹ nỹtĩ ag to. 2Ẽg hỹn hẽ ri kenh ke mũ, ẽg tỹ Jesus jãvy ũ ag to há nỹtĩ jé? Topẽ to ẽg há nỹtĩnh mũ, kỹ ẽg tóg ti vĩ ki króm ke mũ gé. Jagnẽ to há to ken hã vẽ. 3Ẽg tỹ Topẽ to há nỹtĩ sór kỹ ẽg tóg ti vĩ ki króm ke mũ gé. Ti to há nĩ to ken hã vẽ. Ti vĩ pi(jé) kufy nĩ', ẽg tỹ nén ki króm ke ti. 4Jesus jãvy ag ne ũ tỹ ti ki ge tũ ag jykre fĩn rãm tĩ'. Ẽg hỹn hẽ ri kenh mũ, ẽg tỹ ti ki ge tũ ag jykre fĩn rãm jé? Topẽ ki rã jé ẽg tóg ke mũ. Ẽg tỹ ti ki rã kỹ ẽg tóg hur fĩn rãm. 5Ẽg tỹ Jesus to: "Topẽ kósin vỹ tỹ ti nĩ," hen kỹ ẽg tóg fĩn rãm ke mũ, ũ tỹ ti ki ge tũ ag jykrén fĩn.

Jesus vỹ tỹ Topẽ kósin nĩ

6Jesus Cristo tỹ ga kri tĩg kỹ tóg goj tỹ vẽnh kype kỹ jẽ, kỹ ti kyvénh tóg ti ki kãkutẽ gé, ti ter kỹ. Kỹ tóg nén ũ régre han ja nĩ. Nén ũ pir pijé'. Ti vẽnh kype tãvĩ pijé'. Ti vẽnh kype vỹ nĩ, kar kỹ ti kyvénh ti ke gé, ti tỹ ẽg jagfy ter tag ti. Kỹ Topẽ kuprĩg vỹ ẽg mỹ ti kãmén tĩ gé. Ti pi(jé) ón tĩ', Topẽ kuprĩg ti. 7Kỹ ẽg ũ tãgtũ tugrĩn ti tỹ tỹ Topẽ kósin nĩ ki kanhró nỹtĩ, 8Topẽ kuprĩg tugrĩn, kar kỹ ti vẽnh kype ja tugrĩn, kar kỹ ti kyvénh tugrĩn ke gé, ti tỹ ẽg jagfy ter kỹ. Nén ũ pir hã tó ag tĩ ti to, hã vỹ: "Topẽ kósin vỹ tỹ ti nĩ," he mũ.

9Ẽprã ke ag tỹ ẽg mỹ nén ũ tó kỹ ẽg tóg ag vĩ kri fig tĩ. Topẽ vỹ ẽprã ke ag vĩ kãfór nĩ, kỹ ti vĩ vỹ ki hã ke tãvĩ nĩ gé. Kỹ ũ tỹ ẽg mỹ Topẽ kósin tó mũ vỹ tỹ Topẽ ti nĩ, hã kỹ tóg tỹ vẽnh vĩ há nĩ. 10Ẽg tỹ Topẽ kósin ki rã kỹ ẽg tóg ti ki kanhró nỹtĩ. Ti ki rã kỹ ẽg tóg to jykrén há han ke mũ. Topẽ hã vỹ ã kósin

kãmén tĩ. Ẽg tỹ ti vĩ to: “vẽnh vĩ há vẽ,” he sór tũ nĩn kỹ ẽg tóg ti to: “ti ón vẽ,” he mũ sir, ẽg tỹ ti vĩ kri fi sór tũ nĩn kỹ. 11 Tag tó ti tĩ, Topẽ ti, ha mẽ. “Ãjag tỹ rĩr krỹg ja tũ venh ke han jé sóg ke mũ. Inh kósin ter ja to ãjag tóg rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ,” he tóg, Topẽ ti. 12 Ẽg tỹ ti kósin ki ge kỹ ẽg tóg ẽg rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ. Ẽg tỹ jãvo ti ki ge tũ nĩn kỹ ẽg tóg rĩr krỹg ja tũ venh ke tũ nĩ.

Topẽ vỹ ẽg vĩ jẽmẽg tĩ

13 Ãjag hã ne Topẽ kósin ki ge kỹ nỹtĩ'. Kỹ ãjag tóg ẽg rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ. Sỹ tag tó sór vẽ, ãjag mỹ, hã kỹ sóg rán mũ. 14 Ẽg tỹ ti mré vẽnh jykre pir han kỹ ẽg tóg jatun mỹ ti mré vẽmén ke mũ gé. Kỹ ẽg tóg ti mỹ nén ũ kar to vĩ tĩ. Nén tỹ ti mỹ há nĩ ẽn hã to vĩ jé ẽg tóg ke mũ. Ẽg tỹ ti mỹ nén tỹ ti mỹ há nĩ ẽn hã to vĩ kỹ tóg ẽg vĩ mẽnh ke mũ sir. 15 Ti tỹ ẽg vĩ mẽ kỹ tóg ẽg mỹ han ke mũ gé sir. Ẽn kã ti pi(jé) han ke tũ nĩ', ẽg tỹ ti mỹ nén to vĩ mũ ti.

16 Kejẽn ẽg tóg ẽg mré Jesus ki rã kỹ jẽ ũ vég tĩ, hã ra tóg Topẽ vĩ mranh mũ. Hã ra tóg Topẽ tovãnh sór tũ nĩ. Topẽ tovãnh sór tũ ra tóg kygnẽ kỹ mranh mũ, Topẽ vĩ ti. Kỹ ẽg tóg Topẽ mré vẽmén ke mũ, ti to, kỹ Topẽ vỹ ti krĩn ke mũ, ti tỹ ti jykre kóreg tovãnh jé, ti tỹ ẽg rĩr krỹg ja tũ ve jé. Ẽg kãmĩ ũ tóg kejẽn Topẽ tovãnh pẽ han mũ. Ẽn to sóg ãjag mỹ: “ti to Topẽ mré vẽmén,” he sór tũ nĩ. 17 Ẽg tỹ vẽnh jykre vẽnhmỹ sĩ han kỹ ẽg tóg ti vĩ mranh tĩ. Ẽg tỹ sĩn kỹ mranh mũ ra tóg kóreg nĩ, kỹ tóg hã ra ẽg mỹ vẽnh pãte fón sór mũ, kỹ ẽg tóg ti tovãnh pẽ han ke tũ nĩ. Ẽg tỹ ti tovãnh pẽ han kỹ ẽg nũgme ki vár ke mũ, infernon ki.

18 Ẽg tỹ tỹ Jesus jãvy nỹtĩn kỹ ẽg tóg ti vĩ mranh mãn sór tũ nĩ. Ẽg jy nĩgãn ti tĩ, Topẽ kósin ti, Satanás tỹ ẽg vóg tũ nĩ jé. 19 Ẽg hã ne tỹ Jesus jãvy nỹtĩ'. Tag ki kanhró ẽg tóg nỹtĩ. Jãvo ẽprã ke ũ ag vỹ tỹ Satanás krẽm ke kar nỹtĩ.

20 Topẽ kósin vỹ kãtĩg ja nĩgtĩ. Tag ki kanhró ẽg tóg nỹtĩ. Ẽg nĩgrẽg róm tóg, ẽg tỹ Topẽ ki kanhrãn jé, Topẽ pẽ ti. Ti ki ge kỹ ẽg nỹtĩ, ẽg tỹ ti kósin tỹ Jesus Cristo ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Ti hã vỹ tỹ Topẽ pẽ nĩ, Jesus Cristo panh ti. Ti hã vỹ ẽg tỹ ẽg rĩr krỹg ja tũ venh ke han tĩ.

21 Inh krẽ', vẽnh kãggrá tỹ topẽ jykre han sór tũg nĩ. Hã vẽ, sỹ ãjag mỹ nén rán sór mũ ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

JOÃO TỸ CARTA HAN MÃN

1 João kófa tỹ rá vẽ. Isỹ fi mỹ rán hã vẽ, Topẽ tỹ fi kuprẽg kỹ, fi krẽ mỹ ke
gé, hã vỹ: Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ kar, he mũ. Ãjag to sóg há tãvĩ nĩ, ha mẽ. Kỹ ũ
tỹ vẽnh vĩ há kri fig mũ kar vỹ ãjag to há nỹtĩ gé inh mré. 2 Vẽnh vĩ há vỹ
ẽg kãkã nĩ nĩ, tovãnh ke tũ pẽ ẽg tóg nĩ. Hã kỹ ẽg tóg jagnẽ to há nỹtĩ.
3 Ẽg jóg tỹ Topẽ mré sóg vẽmén tĩ, ti tỹ ãjag jagãgtãn jé, ti tỹ ãjag tar han
jé, ti tỹ ãjag krĩ kuprãg jé ke gé. Jesus Cristo mỹ sóg tag to vĩ tĩ gé, ẽg jóg mág
kósin mỹ. Ti vĩ kri fig ẽg tóg tĩ, vẽnh vĩ há kri, kỹ ẽg tóg jagnẽ to há nỹtĩ gé.

Ẽg tỹ jagnẽ to há nỹtĩnh ke

4 Ã krẽ kãmĩ ũ vỹ vẽnh vĩ há nón mũ mũ, jỹ, kỹ tóg inh mỹ sér pẽ tĩ, sỹ
tag mẽ kỹ. Ẽg jóg tỹ ẽg mỹ nén tó ja ẽn han kãn sór ag nẽji mũ. 5 Kỹ sóg ã
mỹ rán mũ, jỹ. Ã mỹ sóg: "jagnẽ to há nỹtĩmnĩ," he mũ. Nén ũ tãg pijé', sỹ
ã mỹ nén rán mũ tag ti. Vãsỹ ẽg tóg tag mẽ, ẽg tỹ ti ki rã vén kỹ. 6 Ẽg tỹ
Topẽ to há nỹtĩn kỹ ẽg tóg Jesus tỹ ẽg mỹ nén tó ja ẽn han kãn ke mũ sir.
Ti tỹ ẽg mỹ nén tó vén hã vẽ, hã vỹ: "jagnẽ to há nỹtĩmnĩ," he mũ.

Ũ ag tóg Jesus to ón tĩ

7 Ũ tỹ hẽn ri ke ag vỹ mĩ mũgtĩ, hã ra ag tóg Jesus Cristo to ón tĩ. Ti to ag tóg:
"ti pi(jé) ẽg ri ke mur ja nĩ', ẽprã ke fi kósin pijé'," he tĩ. Ag ón vẽ. Cristo kato tẽ
ag vẽ. 8 Vẽnh ki rĩrmnĩ, ãjag tỹ ag vĩ kri fig tũ nĩ jé, ãjag rãnhrãj tỹ ãjag mỹ tũ'
he tũ nĩ jé. Vãsãn nĩ, ãjag tỹ tá ti kaja ve jé, Topẽ tỹ ẽg mỹ nén nĩm sór mũ ti.
9 Ũ tóg Cristo kãme pãtén sór mũ, ti vẽme pãte tóg ũ tó sór mũ. Ti tovãnh to ken
hã vẽ. Ũ tỹ ge pi(jé) Topẽ ki rã kỹ jẽ ha'. Ẽg tỹ Jesus kãme mĩ mũn kỹ ẽg tóg ẽg jóg
mág ki rã kỹ nỹtĩ, ti kósin ki ke gé. 10 Kejẽn ũ tóg ãjag tá jun tĩ, hã ra tóg tag tó tũ
nĩgtĩ. Kỹ ti mỹ: "inh mré nĩnh kãtĩg," he sór tũg nĩ gé. Ti mỹ: "Topẽ vỹ ã ve há han,"
he tũg nĩ gé. 11 Ẽg tỹ ũ tỹ ge mỹ: "Topẽ vỹ ã ve há han," hen kỹ ẽg tóg ti jykre to:
"há ti nĩ," he mũ gé. Kỹ tóg ẽg tỹ ti mré ón mũ ri ke nĩ sir, ẽg tỹ ti mỹ vĩ há han kỹ.
12 Sỹ ãjag mỹ nén rán sór mũ vỹ ver e tĩ, hã ra sóg rán kỹ jẽnẽ sór tũ nĩ.
Sỹ ãjag ki jun sór vẽ, kỹ sóg ãjag mỹ tó sór mũ, ãjag mré vẽmén sór isóg
mũ, ẽg tỹ jagnẽ fe tỹ mrin ke jé.
13 Ã régre fi krẽ vỹ ã mĩ ẽkrég tĩ. Topẽ tỹ ũn kuprẽg mũ fi vẽ. Hã vẽ, sỹ
ãjag mỹ nén rán sór mũ ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

JOÃO TỸ CARTA
Ũ HAN MÃN

1 João kófa tỹ rá vẽ. Sỹ inh mré ke tỹ Gaio mỹ rán hã vẽ. 2 Ã to sóg há tãvĩ
nĩ. Hỹ, há tãvĩ sóg nĩ, ã to. Ã to sóg Topẽ mré vẽmén tĩ, ti tỹ ã mỹ nén há kar
nĩm jé, ã kaga tũ nĩ jé ke gé. Topẽ to tar ã tóg jẽ, tag ki kanhró, sóg nĩ.
3 Ã mré ke ag tóg inh ki junjun, kỹ ag tóg inh mỹ tó, ã tỹ vẽnh vĩ há
nón tĩ mũ ti, ã tỹ to tar nĩ ti. Kỹ tóg inh mỹ sér pẽ ti. 4 Inh krẽ tỹ vẽnh vĩ
há nón mũn kỹ tóg inh mỹ sér tãvĩ tĩ, nén ũ tỹ inh mỹ sér nĩ kar kãfór, hã
kỹ tóg inh mỹ sér tĩ, ã tỹ vẽnh vĩ há nón tĩg kỹ.
5 Ã to sóg há tãvĩ nĩ, Gaio'. Ẽg mré ke ag ki rĩr há han ã tóg nĩgtĩ, ũ tỹ
kór há tá kãmũ mũ ag mré hã. 6 Tag tó ag tóg tag ki, igreja krẽm, ã mré
ke ag. Ag to há tãvĩ ã nẽji nĩ. Ag ki rĩr mãn nĩ gé, ag tỹ ã ki junjun kỹ, kỹ
ag mỹ nĩm nĩ, nén ũ tỹ ag mỹ tũ ẽn ti. 7 Topẽ rãnhrãj han ag tóg tĩ. Jesus
Cristo jyjy tó kỹ ag tóg hẽn ra mũgtĩ, kỹ ag tóg ũ tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ tũ ag tũ
mãn vãnh nĩgtĩ. 8 Hã kỹ tóg há tĩ, ẽg tỹ ũ tỹ ge ki rĩr há han kỹ, ẽg mré ke
ag. Ẽg tỹ ag ki rĩr há han kỹ tóg ẽg tỹ ag mré Topẽ vĩ há tó mũ ri ke nĩ sir.
9 Ã jamã tá igreja krẽm vẽnh mãn tĩ ag mỹ sóg vẽnh rá jẽnẽ, hã ra Diótrefes
vỹ inh vĩ mẽ jãvãnh nĩ. Ag kri tỹ ũn mág jẽ sór ti nĩ, Diótrefes ti. 10 Isỹ tá jun kỹ
sóg ti mỹ tónh ke mũ, ti jykre pãno ti, vẽnh kar rĩnve. Ón kỹ tóg iso féfén tĩ. Hã
ra tóg nén ũ kórég ũ han tĩ gé, hã kỹ tóg ẽg mré ke ag tỹ ãjag tã junjun kỹ tóg
ag mỹ: "inh mré nĩnh kãmũ jẽg," he vãnh nĩgtĩ. Kỹ tóg ũ ag tỹ ag mỹ: "inh mré
nĩnh kãmũ jẽg," he sór mũ ra tóg ag tỹ ag mỹ vĩ há han kamẽg tĩ gé. Ag mỹ tóg:
"igreja krẽm ãjag tóg rã mãn ke tũ nĩ ha," he tĩ, ag tỹ ẽg mré ke ag mỹ vĩ há han
sór kỹ. Jykre kórég tãvĩ ti nĩ, Diótrefes ti. Hã kỹ sóg ti kato tẽnh ke mũ, ha vemnĩ.
11 Ti jãvo sóg ã to há tãvĩ nĩ, Gaio'. Ũ tỹ nén ũ kórég han mũ ra ti kóm
han sór tũg nĩ. Nén ũ há hã han sórmnĩ. Ẽg tỹ nén ũ há kar han kỹ ẽg tóg
tỹ Topẽ krẽ nỹtĩ gé. Ũ tỹ ti kórég han mũ vỹ Topẽ ki kagtĩg nĩ.
12 Demétrio vỹ tỹ ũn jykre há nĩ, hã ra. Vẽnh kar vỹ ti to vĩ há han tĩ.
Ki hã ag tóg tó tĩ, ag tỹ ti to vĩ há han kỹ, hã kỹ sóg ag mré tó mũ gé. Isỹ
vẽnh vĩ há hã tó mũ ki kanhró ã tóg nĩ.
13 Sỹ ã mỹ nén rán sór mũ vỹ ver e tĩ, hã ra sóg rán kỹ jẽnẽ sór tũ nĩ.
14 Kãnhmar sóg ã venh ke kãtĩg mũ. Kỹ ẽg tóg jagnẽ mré vẽmén ke mũ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

15 Ã jé jatun mỹ nĩ nĩ. Tag ki inh mré ã to há nỹtĩ ag vỹ ã mĩ ẽkrég tĩ.
Kỹ ã jamã tá inh mré ke kar mỹ: “ãjag mĩ tóg ẽkrég tĩ,” hemnĩ iso. Vyrmỹ
ag mỹ tómnĩ, sỹ ag mĩ ẽkrég mũ ti.

Hã vẽ, sỹ ã mỹ nén rán sór mũ ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

JUDAS TỸ CARTA

1 Judas tỹ rá vẽ, Tiago jãvy ti. Jesus Cristo mỹ sóg rãnhrãj tĩgtĩ. Isỹ ũ tỹ ẽg jóg tỹ Topẽ tỹ kuprẽg ja ag mỹ rán hã vẽ, ti tỹ ũ to há ag mỹ. Ti tỹ ãjag kuprẽg kỹ tóg ãjag jy nĩgãn tĩ gé, Jesus Cristo tugrĩn. 2 Topẽ mré sóg vẽmén tĩ, ti tỹ ãjag jagãgtãn pẽ han jé, ti tỹ ãjag krĩ kuprã pẽ han jé, ti tỹ ãjag tỹ jagnẽ to há tãvĩ han jé ke gé.

Ũ tỹ Topẽ to un'ón mũ ag

3 Inh krẽ', ãjag mỹ sóg Topẽ tỹ ẽg kar kren han tag tónh ke nĩ vẽ, inh vẽnh rá tag ti ki. Hã ra vãhã ũ ag tóg ãjag krĩn kónãn sór mũ ha, hã kỹ sóg ãjag mỹ: "Topẽ ki rã to tar nỹtĩmnĩ," he mũ. Topẽ tỹ ẽg mỹ nén tó mũ vỹ pir nĩ, hã vỹ: Topẽ jykre to tar nĩ, he mũ. Ã tũ ag kar mỹ tóg tag tó ja nĩ. Ũ tỹ tag kato vĩ kỹ ti vĩ jẽmẽ sór tũg nĩ. 4 Ha vé, ũ ag tóg Topẽ to un'ón tĩ, ãjag krĩn kónãn jé. Ũn jykre pãno ag vẽ, hã ra ag tóg jykre há nĩ ve nỹtĩ, hã kỹ ãjag tóg ag vĩ kri fi sór mũ. Hã ra ag tóg ón kỹ: "ẽg jóg tỹ Topẽ vỹ ẽg jagãgtãn mũ, hã kỹ ẽg jatun mỹ vẽnh jykre vẽnhmỹ kar han ke mũ," he tĩ, ũ tỹ ãjag krĩn kónãn mũ ag. Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo to ag tóg: "ti vĩ han ke tũ ẽg nĩ," he tĩ. Ti hã ne tỹ ẽg kri ke nĩ', Jesus ti. Hã ra ũ tỹ ti vĩ han sór tũ ag tóg rán kỹ nỹtĩ gé. Vãsỹ ag tóg ag to rán ja nĩgtĩ, Topẽ vĩ rán tĩ ag, kỹ ag tóg Topẽ tỹ ũ tỹ ge ag vóg kónãn ke mũ ẽn tó ja nĩgtĩ.

5 Ha vé, vãsỹ ẽg Senhor vỹ ga tỹ Egito tá ã povo tỹ Israel mré kãkutẽ ja nĩgtĩ, ag tỹ ãjag ga ra mũ jé. Hã ra ag kãmĩ ũ ag tóg ti vĩ kri fi vãnh ja nỹtĩgtĩ. Hã kỹ Topẽ vỹ ag tỹ tũg' he kãn, ũ tỹ ti vĩ kri fi jãvãnh ja ag. Tag mẽ ãjag huri. Ki kanhró ãjag nỹtĩ. Hã ra sóg rán mãn sór mũ, ãjag tỹ mĩ ẽkrén jé.

6 Kỹ kanhkã tãn ag vỹ ge ja nĩgtĩ gé. Ag kãmĩ ũ ag tóg Topẽ tỹ ag mỹ nén nĩm ja ẽn tovãnh. Ãjag jamã tovãnh ag tóg. Kỹ Topẽ vỹ ag sigsé, kỹ tóg ẽmã kuty tá ag vin han. Ag se vỹ tũg' henh ke tũ nĩ. Topẽ tỹ ẽg kar jykre tugnỹm ke kurã ẽn kã tóg ag jykre tugnỹm ke mũ gé.

7 Kar kỹ cidade tỹ Sodoma mĩ ẽkrén nĩ gé, cidade tỹ Gomorra mĩ ke gé, ti pénĩn ẽmã kãsir mĩ ke gé. Ẽn tá ke ag ne vẽnh jykre pãno tãvĩ han tĩ ja nĩgtĩ', kanhkã tãn ag ri ke. Jagnẽ mré nỹ kónãn tãvĩ han ja ag tóg nĩgtĩ, kỹ ag tóg ũ ag to én ja nĩgtĩ gé, ag mré ke tũ ag, ũn gré tỹ ũn gré ũ mré nỹ sór kỹ. Kỹ Topẽ vỹ pĩ nhyr vãnh ki ag vãm ja nĩgtĩ, ẽg tỹ ag to jykrén kỹ to ki kanhró nỹtĩ jé.

8 Kỹ ũ tỹ Topẽ to ón mũ ag vỹ vẽnh jykre kóreg han mũ ẽn ag ri ke han tĩ gé. Topẽ vĩ mranh kỹ ag tóg nĩgtĩ. Ag vẽnh péti tóg ag mỹ sér tĩ. Hã ra ag tóg vẽnh

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

kavénh tĩ, ãjag jykre pãno tugrĩn. “Ẽg pi(jé) tỹ ũ krẽm ke nỹtĩ',” he ag tóg tĩ. Kỹ ag tóg ẽg tỹ ũn vég tũ ag to vĩ kónãn tĩ gé, ũ tỹ kanhkã tá tỹ ũn mág nỹtĩ ag mỹ. 9Topẽ tỹ jẽnẽ jafã to pã'i tỹ Miguel vỹ tag han ja tũ nĩgtĩ, ha mẽ. Satanás mré tóg rárá, ti tỹ Moisés ter ma tĩg sór kỹ, Miguel ti. Hã ra tóg Satanás mỹ vĩ kónãn ja tũ nĩgtĩ, ti tỹ tỹ pã'i nĩ ra. Ti mỹ tóg: “ẽg Senhor jé ã vóg kónãn,” he ja nĩgtĩ, Miguel ti. 10Hã ra ũn ón tĩ tag ag vỹ kanhkã tãn ag to vĩ kónãn tĩ, ag tỹ ag ki kagtĩg (hã) ra. Bicho ri ke ag nỹtĩ, ag tỹ ãjag tỹ nén to én mũ ẽn han mũn kỹ. Krĩ tũ ag nỹtĩ, hã kỹ ag tóg nén ũ vẽnhmỹ kar han tĩ. Hã ra Topẽ vỹ ag vóg kónãn ke mũ. 11Ag ve kónãn ti tĩ, Topẽ ti. Caim tỹ Topẽ vĩ kato tẽ ja ẽn ri ke han ag tóg mũ. Ag tỹ rico nỹtĩ sór kỹ ag tóg vẽnh jykre kóreg tó tĩ, Balaão tỹ vẽnh jykre kóreg tó ja ẽn ri ke. Coré ri ke ag tóg Topẽ kato tẽ tĩ, hã ra ag tóg tag to nũgme ki vár ke mũ. 12Ãjag tỹ Jesus ki ge kỹ jagnẽ to há nỹtĩn kỹ ãjag tóg igreja krẽm festa han tĩ. Ẽn kã ag tóg ãjag mré jẽn tĩ gé, ũ tỹ Topẽ to ón tĩ ag. Hã ra ag tóg ki ãjag kavénh tĩ gé. Jatun mỹ ag tóg jẽn mág tĩ. Mỹ'ãg vãnh ag nỹtĩ. Ũ to jykrén vãnh ag tóg nỹtĩ gé. Ãjag jẽn mág hã mĩ ag tóg ẽkreg tĩ. Kejẽn kãka tóg kanhkã góg tatĩn kãtĩg mũ, hã ra tóg kutẽ tũ nĩgtĩ. Tag ri ke ag nỹtĩ, véké ag tóg vĩ tĩ. Ka ũ tóg kanẽn vãnh nỹtĩ. Ẽn kunũg ẽg tóg tĩ, ti jãre mré hã, kỹ tóg kanẽn mãn ke tũ pẽ nĩ sir. Ter ti nĩ ha. Tag ri ke ag tóg nỹtĩ gé, ũ tỹ Topẽ to ón mũ ag. 13Kejẽn goj kafã tũ tóg krém ke mũ, kỹ tóg jẽngéj nĩ. Tag ri ke ag nỹtĩ gé. Ti jẽngéj vỹ tỹ ag jykre pãno nĩ. Vẽnh ven ti tĩ. Krĩg tĩ tĩ ri ke ag tóg nỹtĩ gé. Sĩnvĩ nĩ ve tóg nĩ, hã ra tóg ón kỹ tĩ tĩ, krĩg tĩ tĩ ti. Tag ri ke ag nỹtĩ. Topẽ vỹ kuty ki ag vãm ke mũ, kỹ ag tóg tá kãpa mãn ke tũ pẽ nĩ, ũ tỹ Topẽ to ón mũ ag.

14Ag hã to tóg rán ja nĩ, Enoque ti. Adão krẽ tỹ ki krẽg mãn tỹ 7 (ke) vỹ tỹ ti nĩ, Enoque ti. Ti hã vỹ ag to: “ha vé, ẽg Senhor vỹ jun ke mũ, ti tỹ jẽnẽ jafã ag mré hã,” he ja nĩ. “E tãvĩ ag nỹtĩ, ti tỹ jẽnẽ jafã ag. 15Ti kãtĩg kỹ tóg ẽprã ke ag jykre tugnỹm kãn ke mũ. Kỹ tóg ũn jykre pãno ag vóg kónãn ke mũ, ag jykre pãno to, ag tỹ Topẽ kato tẽ to, ag tỹ ti to vĩ kónãn to. Ũ tỹ ti vĩ mranh tĩ ag vỹ ti mỹ vĩ kónãn pẽ han tĩ, hã kỹ tóg ag vóg kónãn ke mũ,” he ja tóg nĩ, Enoque ti.

16Topẽ to ón mũ ẽn ag tỹ nén ũ jagy ve kỹ tóg ag mỹ kóreg nĩ, hã kỹ ag tóg: “Topẽ ne tóg jykre kóreg nĩ',” he tĩ. Ãjag tỹ nén to én mũ ẽn hã han ag tóg tĩ. Hã ra ag tóg ón kỹ vĩ mág tĩ. Kỹ ag tóg vẽnh kar mỹ vĩ há han tĩ, ón kỹ, ag tỹ ãjag vĩ há to nén ũ ve jé, ag tỹ to rico nỹtĩ jé.

Ẽg tỹ apóstolo ag vĩ jẽmẽnh ke

17Ag jãvo apóstolo ag vĩ mĩ ẽkrén nĩ, inh krẽ'. Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo hã vỹ apóstolo ag vin ja nĩgtĩ, hã kỹ ag vĩ mĩ ẽkrén há han nĩ. 18“Kurã tỹ ẽgno to hã ag tóg ãjag to é henh ke mũ,” he ja ag tóg nĩgtĩ, apóstolo ag. “Ãjag tỹ nén ũ kóreg to én mũ ẽn hã han sór ag tóg mũgtĩ, ũ tỹ ãjag to é henh ke mũ ẽn ag,” he ja ag tóg nĩgtĩ. Apóstolo ag tỹ tó jan hã vẽ. 19Ag hã vẽ, sỹ ãjag mỹ ũn tó mũ ag. Ũ tỹ Topẽ to ón mũ ẽn ag hã vẽ. Ẽg tỹ jagnẽ kato tẽ han sór ag tóg mũ. Ag tỹ nén ũ to én mũ tag hã ne ag mỹ há tĩ'. Ag pi(jé) Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ nỹtĩ'.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

20 Ag jãvo ãjag tóg Topẽ jykre ki ge kỹ nỹtĩ, Topẽ tũ ki, kỹ to jagnẽ tar
han nĩ, inh krẽ'. Topẽ kuprĩg tỹ ãjag krĩn kỹ Topẽ mré vẽmén nĩ. 21 Topẽ
vỹ ãjag to há tãvĩ nĩ. Ti tovãnh tũg nĩ. Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo tỹ ãjag
jagãgtãn ke tag hã ve sórmnĩ, kỹ ãjag tóg ẽg rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ.
22 Ũ ag tóg tag to tar tũ nỹtĩ ver, “hỹ mỹ vỹ?” he ag tóg tĩ. Tag ag
jagãgtãn nĩ. 23 Ag kren han nĩ, pĩ jo ag jy nĩgãn kỹ. Kỹ ũ ag tóg ãjag tỹ
nén to én mũ kar ẽn han tĩ. Ag jagãgtãn nĩ gé. Hã ra vẽso jykrén nĩ gé,
ãjag tỹ ag jykre pãno nón mũ sór tũ nĩ jé. Kavéj ag nỹtĩ, ag jykre kórég to.
Kỹ ag kavéj tag to én sór tũg nĩ. Vẽso jykrén tãvĩ han nĩ.

Topẽ tỹ tỹ ũn mág nĩ

24 Topẽ vỹ ẽg tỹ prãnh ke tũ han ki kanhró nĩ. Kỹ tóg ẽg tỹ ũn há tãvĩ han ki
kanhró nĩ gé, ti tỹ kejẽn ẽg jé prẽr ken kỹ, ẽg tỹ ti rĩnja tá nỹtĩ jé. Tá tóg sĩnvĩ
pẽ nĩ, sér pẽ. 25 Pir ti nĩ, Topẽ ti, ẽg kren han tĩ ti. Ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo
tugrĩn tóg ẽg kren han tĩ. Ti hã ne tóg tar nĩ', ti hã ne tóg tỹ ũn mág nĩ', ti hã
ne tóg tỹ pã'i nĩ', ti hã ne tóg tỹ vẽnh kar kri ke nĩ'. Vãsỹ tóg kã nĩ nĩ, nén ũ kar
han tũg ki, ũri ke gé, hã ra tóg tũg' henh ke tũ pẽ nĩ gé, ti tỹ tỹ ũn mág jẽ ti.
Amém.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

JOÃO TỸ ẼG TỸ NÉN VENH KE MŨ RÁ

1 1 Topẽ vỹ Jesus Cristo mỹ nén (ũ) tỹ hẽn ri ke ven, ẽg tỹ kãnhmar nén venh
ke mũ ti, kỹ Jesus vỹ ẽg mỹ ven, ẽg tỹ tỹ ti camarada nỹtĩn kỹ. Kỹ tóg ã tỹ
jẽnẽ jafã jẽnẽ, ti tỹ ti camarada tỹ João mỹ tó jé gé. 2 Ve kãn ja ti nĩ, João ti, Topẽ
tỹ ti mỹ nén ven mũ ti, Jesus Cristo tỹ ti mỹ nén ven mũ ti ke gé. Ti tỹ ve kỹ tóg
rán ja nĩ, João ti, hã vỹ nĩ. 3 Ũ tỹ vẽnh rá tag to ke mũ ag mỹ tóg vĩ há han ke mũ,
Topẽ ti, ũ tỹ vẽnh vĩ tag mẽg mũ ag mỹ ke gé. Topẽ tỹ tó mũn hã vẽ, ẽg tỹ ti vĩ ki
króm jé. Kãnhmar ẽg tóg tag ki rán kỹ nĩ tag ve kãn ke mũ, kakó tãvĩ tóg tĩ ha.

João tỹ ẽmã tỹ 7 (ke) tá Jesus mré ke ag mỹ ti vĩ tó

4 João tỹ rá hã vẽ. Isỹ ga tỹ Ásia tá Jesus mré ke ag mỹ rán hã vẽ,
cidade tỹ 7 (ke) ki ke ag mỹ.

Topẽ jé ãjag tỹ tar' hé, kỹ ãjag jé krĩ kãnhvy nỹtĩ. Topẽ vỹ nĩgtĩ. Vãsỹ
tóg nĩ ja nĩgtĩ, kỹ tóg ũri nĩ nĩ, hã ra tóg kãtĩg ke mũ gé. Ti kuprĩg vỹ ti
mré nĩ gé, kỹ tóg tỹ ũ tỹ 7 (ke) ve nĩ, ti kuprĩg ti. Topẽ nĩgja tá tóg nỹtĩ,
ti kuprĩg tỹ tỹ ũ tỹ 7 (ke) ve ẽn ti. Ti kuprĩg ẽn jé Topẽ mré ãjag krĩ tỹ
kãnhvy' hé, 5 Jesus Cristo mré ke gé. Jesus vỹ Topẽ vĩ tó há han ja nĩgtĩ,
to tóg krónh ke ja tũ nĩgtĩ. Kỹ tóg ã ter kar kỹ rĩr mãn vén ja nĩ. Kỹ ẽg
rĩnrĩr mãn ke mũ gé, ti nón. Kỹ Jesus tóg ẽprã pã'i ag kri tỹ ũn mág jẽ gé.

Ẽg to há tãvĩ ti nĩ, Cristo ti. Ti kyvénh tóg ẽg jagfy ti ki kãkutẽ, tỹ tóg ẽg
krenkren han, ẽg tỹ Topẽ vĩ mranh ja to. 6 Kỹ tóg ẽg tỹ pã'i han ke mũ gé, ti krẽm.
Topẽ tũ ki rĩr jé ẽg tóg ke mũ gé, ti jóg tũ ki. Ti hã ne ã pir mỹ tỹ ũn mág nĩ',
Jesus ti. Ti hã ne ã pir mỹ tar nĩ', ũri, kỹ tóg tũ' henh ke tũ nĩ, ti tar nĩn kỹ. Hã vẽ.

7 Ha vé, kãtĩg mãn jé tóg ke mũ, kanhkã góg kãmĩ. Vẽnh kar vỹ ti venh ke
mũ, ẽn kã, ũ tỹ ti kusón mũ ag mré hã. Kỹ povo kar vỹ ti tugrĩn jagtar kãn
ke mũ. Jagtar jé ag tóg ke mũ, vẽsỹrénh jé ag tóg ke mũ, ha vemnĩ. Hã vẽ.

8 "Ũn ve vỹ tỹ inh nĩ, hã ra sóg tỹ ẽgno nĩnh ke mũ gé," he tóg, ẽg pã'i
mág ti. Vãsỹ tóg nĩgtĩ, kỹ tóg ver ũri nĩ gé, kỹ tóg kãtĩg ke mũ gé, ũ tỹ
nén (ũ) kar han ki kanhrãn mũ ẽn ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

João tỹ Jesus ve

9 Ãjag mré ke vỹ tỹ inh nĩ, inh, hã vỹ: João, he mũ. Jesus mré ke vỹ
tỹ inh nĩ, ãjag mré. Jagtar inh nĩ gé, ãjag jagãgtar ri ke inh nĩ gé, hã ra
sóg ãjag kóm to krónh ke tũ nĩgtĩ gé, kỹ sóg ãjag mré Topẽ tỹ tỹ ẽg pã'i
nĩ venh ke mũ gé. Goj vãso tá inh nĩ nĩ, ti jyjyn hã vỹ: Patmos, he mũ. Ki
sóg se kỹ nĩ nĩ, isỹ Topẽ vĩ tó ja tugrĩn. Jesus vỹ ẽg mỹ ki hã tó ja nĩ. Ti
vĩ ẽn tó ja inh nĩ, vẽnh kar mỹ, hã tugrĩn isóg se kỹ jẽ.
10 Domingo ũ kã Topẽ kuprĩg tóg inh mỹ nén nẽ ven. Inh pãnĩ tá sóg jamã
hár(a) vẽnh vĩ mẽ, kỹ tóg trombeta kyr mẽ ja nĩ, vẽnh vĩ ẽn ti. 11 Kỹ tóg inh
mỹ: "rán nĩ, ã tỹ nén vég mũ tag ti," he ja nĩ. "Livro ki rán nĩ. Inh mré ke ag mỹ
livro tag jẽnẽmnĩ, cidade tỹ Éfeso ra, cidade tỹ Esmirna ra, cidade tỹ Pérgamo
ra, cidade tỹ Tiatira ra, cidade tỹ Sardes ra, cidade tỹ Filadélfia ra, cidade tỹ
Laodicéia ra ke gé," he ja tóg nĩ, inh pãnĩ tá inh mỹ vẽnh vĩ tó mũ ẽn ti.
12 Kỹ sóg vẽsỹjãm ẽvãnh, sỹ ũ tỹ inh mré vĩ mũ ẽn ve jé. Isỹ vẽsỹjãm ẽvãnh
kỹ sóg néj tỹ kri vin jafã tỹ 7 (ke) vé, vela tỹ kri vin jafã ẽn, ouro tỹ tóg hyn han
kỹ nỹtĩ. 13 Néj tỹ kri vin jafã ag kuju kã ũ tóg jẽ nĩ, hã ra tóg tỹ ẽprã ke nĩ ve nĩ.
Kur téj tu kỹ tóg jẽ nĩ, ouro tỹ tóg vẽsóg fĩn kỹ jẽ nĩ gé, ti fe kri, ũ tỹ tỹ ẽprã ke
nĩ ve ẽn ti. 14 Gãnh kupri pẽ tóg jẽ, vẽnh mẽg tỹ carneiro kyki kupri ri ke tóg nĩ,
ti gãnh ti, kukryr kó ri ke. Kanẽ gru tóg jẽ nĩ, pĩ gru ri ke. 15 Pẽn jẽngrẽ tóg jẽ nĩ,
ouro jẽngrẽ ri ke. Ẽg tỹ pĩ ki ouro vãm kỹ ti tỹ jonh ke kỹ jẽngrẽ sĩnvĩ han ẽn
ri ke ti nĩ, ti pẽn ti. Ti vĩ vỹ goj krog tỹ óóh he ẽn ri ke nĩ. 16 Krĩg tỹ 7 (ke) génh
kỹ tóg jẽ nĩ. Ã pẽgja tỹ tóg krĩg tỹ 7 (ke) génh kỹ jẽ nĩ. Kỹ rógro jã vỹ ti jẽnkã tá
kãkutẽ mũ. Jã régre ti nĩ, rógro ti, jã há. Ti kakã vỹ kókov nĩ, rã tỹ ẽg nĩno kã sa
kỹ kókov ẽn ri ke ti nĩ, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn kakã ti.
17 Sỹ ti ve kỹ sóg ti pẽn krẽm kutẽ mũ, ga kri. Ter ve han inh. Hã ra tóg ã pẽgja
tỹ inh mẽg mũ, kỹ tóg inh mỹ: "inh kamẽg tũg nĩ," he mũ. "Ũn ve vỹ tỹ inh nĩ,
ẽgno ke gé. 18 Rĩr inh jẽ nĩ. Ter ja inh nĩ, hã ra sóg rĩr jẽ nĩ, kỹ sóg ter mãn ke tũ pẽ
nĩ. Isỹ ũ mỹ: "ter jé ã tóg ke mũ," hen kỹ tóg ter ke mũ. Isỹ ũ mỹ: "ter ke tũ ã tóg
nĩ," hen kỹ tóg ter ke tũ nĩ gé, kỹ tóg vẽser jamã venh ke tũ nĩ gé," he tóg. 19 "Rán
nĩ, ã tỹ nén vég mũ tag ti, ẽprã ke ag tỹ ũri nén vég mũ ti, ag tỹ kar kỹ nén venh
ke mũ ti ke gé," he tóg. 20 "Krĩg ag vég ã tóg jẽ nĩ, inh nĩgé kãki. Kỹ ã tóg néj tỹ
kri vin jafã ag vég mũ gé, ouro tỹ vela tỹ kri vin jafã tỹ 7 (ke) tag ag. Nhỹ ã mỹ
kãmén, ã tỹ nén vég mũ tag ti. Krĩg tỹ 7 (ke) tag ri ke ag nỹtĩ, Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã
ag. Inh ki ge kỹ nỹtĩ ag ki ag tóg rĩr tĩ, Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tag ag. Sỹ ã mỹ cidade tỹ
7 (ke) tó mũ ẽn tá ag nỹtĩ, inh mré ke ag, ag tỹ ũn ki rĩr mũ ag. Kar kỹ néj tỹ kri
vin jafã ri ke ti nỹtĩ, ũ tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ tag ag," he tóg, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn ti.

Jesus tỹ Éfeso tá igreja tá ke ag mỹ ã vĩ jẽnẽ

2 1 "Ũ tỹ cidade tỹ Éfeso tá inh mré ke ag ki rĩr mũ ẽn mỹ tag rán nĩ, ha
mẽ," he tóg, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn ti. "Ũ tỹ ã mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ vỹ
krĩg tỹ 7 (ke) génh kỹ jẽ nĩ, ti pẽgja tá ti nĩgé kãki, hemnĩ. Kỹ tóg néj tỹ kri

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

vin jafã tỹ 7 (ke) kãmĩ tĩ mũ gé, hemnĩ. 2Ãjag tỹ nén han mũ ki kanhró sóg nĩ, he ti, hemnĩ iso. Vãsãn ãjag tóg tĩ. Iso krónh ke tũ ãjag tóg nỹtĩ. Ũn jykre pãno ag tóg ãjag mỹ kórég nỹtĩ. Ãjag kãmĩ ũ tóg ón kỹ: apóstolo vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, he ja nỹtĩ. Ag jykre tugnỹm kỹ ãjag tóg ag ón mũ tag to ag pan. 3Iso tar ãjag tóg nỹtĩ. Isugrĩn ãjag tóg jagtar, ge ra ãjag tóg iso krónh ke ja tũ nĩ.

4Hã ra sóg nén ũ sĩ tó sór mũ, ãjag mỹ. Ãjag tỹ nén han mũ ũ tóg inh mỹ há tũ nĩ. Ãjag tỹ inh ki ge vén kỹ ãjag tóg iso há tãvĩ nỹtĩ ja nĩgtĩ, kỹ tóg há tĩ ja nĩ, hã ra ãjag tóg ũri krónh ke mũ. 5Ãjag tỹ vãsỹ iso tar ẽn mĩ ẽkrén nĩ. Ãjag jykre kórég tovãnh nĩ. Ãjag tỹ inh ki ge vén ẽn ri ke han mãn nĩ, iso há tãvĩ nỹtĩ mãn nĩ. Ãjag tỹ tag han sór tũ nỹtĩn kỹ sóg ãjag ki jun kỹ (sóg) ãjag tỹ néj tỹ kri vin jafã ẽn ma tĩg ke mũ, ha vemnĩ.

6Nén ũ tóg hã ra há nĩ, ãjag tỹ nén han mũ ũ ti. Nicolaítas he mũ ẽn ag jykre to ãjag tóg kórég tãvĩ nỹtĩ, isỹ ag jykre to kórég kóm, he tóg, hemnĩ, Éfeso tá ke ag mỹ, vẽnh rán ki," he tóg inh mỹ, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn ti.

7"Ũ nĩgrẽg nỹtĩ ag tỹ tỹ jẽmẽ jé, Topẽ kuprĩg vĩ ti. Ũ tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ag hã mỹ tóg tó tĩ, Topẽ kuprĩg ti," he tóg. "Ũ tỹ isovãnh tũ ẽn vỹ ka kanẽ há konh ke mũ, ka tỹ ẽg rĩnrĩr han mũ ẽn kanẽ, Topẽ jakré ẽn kanẽ," he tóg, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn ti. Ti tỹ Éfeso tá ke ag mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũn hã vẽ.

Jesus tỹ Esmirna tá igreja tá ke ag mỹ ã vĩ jẽnẽ

8Kỹ tóg: "ũ tỹ cidade tỹ Esmirna tá inh ki ge kỹ nỹtĩ ag ki rĩr mũ ẽn mỹ tag rán nĩ, ha mẽ," he mũ gé, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn ti. "Ũ tỹ ã mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ vỹ tỹ ũn ve nĩ, hã ra tóg tỹ ẽgno nĩ gé, hemnĩ. Ter ja ti nĩ, hã ra tóg rĩr mãn, hemnĩ iso. 9Isugrĩn ag tóg ãjag to kórég nỹtĩ, kỹ ãjag tóg jagãgtar nỹtĩ. Ki kanhró sóg nĩ. Ge ra ãjag tóg inhhã rico ri ke nỹtĩ. Ãjag to ag tóg vĩ kónãn tĩ, ũ tỹ ón kỹ: "Judeu vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, Topẽ tũ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ," he mũ ag. Ag pi(jé) tỹ Topẽ tũ nỹtĩ[1]. Satanás tũ vỹ tỹ ag nỹtĩ. 10Ãjag jagtar han jé ag tóg ke mũ, isugrĩn. Mũmẽg tũg nĩ hã ra. Japo vỹ ãjag kato vãsãn ke mũ, kỹ ag tóg vẽseja kãtá ãjag vãm ke mũ. Japo tỹ ãjag jykre ve sór hã vẽ. Kurã tỹ 10 (ke) ki ke vẽ, ag tỹ ãjag vóg kónãn ke ti. Isovãnh tũg nĩ, ag tỹ ãjag tén sór mũ ra. Kỹ ãjag tóg rĩr krỹg (ja) tũ venh ke mũ, kỹ tóg ãjag mỹ sér tĩnh mũ, he tóg, hemnĩ, vẽnh rán ki," he tóg, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn ti, inh mỹ.

11"Ũ nĩgrẽg nỹtĩ ag tỹ tỹ jẽmẽ jé, Topẽ kuprĩg vĩ ti. Ũ tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ag hã mỹ tóg tó tĩ, Topẽ kuprĩg ti," he tóg. "Ũ tỹ isovãnh tũ ẽn vỹ nũgme ki vár ke tũ nĩ," he tóg, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn ti. Ti tỹ Esmirna tá ke ag mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũn hã vẽ.

Jesus tỹ Pérgamo tá igreja tá ke ag mỹ ã vĩ jẽnẽ

12Kỹ tóg: "ũ tỹ cidade tỹ Pérgamo tá inh ki ge kỹ nỹtĩ ag ki rĩr mũ ẽn mỹ tag rán nĩ, ha mẽ," he mũ gé, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn ti. "Ũ tỹ ã mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ vỹ rógro jã régre vyn kỹ jẽ nĩ, ũn jã há ẽn, hemnĩ iso. 13Satanás nĩgja tá ãjag tóg ẽmã nỹtĩ, ki kanhró sóg nĩ. Iso tar ãjag tóg nỹtĩ. Ãjag

régre tỹ Antipas tén ja ag tóg nĩ, ti tỹ inh jyjy tó tugrĩn. Ge ra ãjag tóg iso: “ti ki kagtĩg sóg nĩ,” he ja tũ nĩ, ãjag tỹ Satanás jamã tá nỹtĩ ra.

14 Hã ra sóg nén ũ tó sór mũ gé, ãjag mỹ, ti tỹ inh mỹ há tũ nĩn kỹ. Ãjag kãmĩ ũ ag tóg Balaão jykre han sór mũ. Balaão vỹ Balaque mỹ kãmén ja nĩ, ti tỹ Israel krẽ ag krĩn kónãn jé, Topẽ vĩ mranh ke to. Ti tỹ ag krĩn kónãn kỹ ag tóg vẽnh kãggrá to festa ko ja nĩgtĩ. Ag tỹ ón kỹ vẽnh kãggrá to: topẽ, he mũ ẽn mỹ festa ja vẽ. Ẽn ko kỹ ag tóg ãjag prũ tũ fag mré nỹgnỹ[1] he ja nĩgtĩ gé. Tag han sór ag tóg mũ gé, Balaão kóm, ãjag kãmĩ ũ ag, kỹ tóg inh mỹ kórég nỹ. 15 Kỹ ãjag kãmĩ ũ ag tóg Nicolaítas he mũ ẽn ag jykre han sór mũ gé. 16 Tovãnh nĩ, ãjag jykre tag. Ke tũ nĩ mũ ra sóg ãjag ki jun ke mũ, sỹ ũ tỹ vẽnh jykre tag han mũ ag kato vãsãn jé, rógro tỹ inh jẽnkã tá kãkutẽ mũ ẽn tỹ, hemnĩ, vẽnh rán ki,” he tóg, inh mỹ, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn ti.

17 “Ũ nĩgrẽg nỹtĩ ag tỹ tỹ jẽmẽ jé, Topẽ kuprĩg vĩ ti. Ũ tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ag hã mỹ tóg tó tĩ, Topẽ kuprĩg ti,” he tóg.

“Ũ tỹ isovãnh tũ mỹ sóg kanhkã tá vẽjẽn ẽn nĩm ke mũ, vẽjẽn tỹ péju kỹ nĩ ẽn. Ag mỹ sóg pó kupri nĩm ke mũ gé. Kri vẽnh jyjy tãg tóg rán kỹ nĩ. Ũ pi(jé) vẽnh jiji tag ki kanhró nĩnh mũ[1]. Ũ tỹ pó kupri ẽn mãg mũ ẽn hã tóg ki kanhró nĩnh mũ, ã pir mỹ, ti jyjy tãg ki, he tóg, hemnĩ,” he tóg, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn ti. Ti tỹ cidade tỹ Pérgamo tá ke ag mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũn hã vẽ.

Jesus tỹ Tiatira tá igreja tá ke ag mỹ ã vĩ jẽnẽ

18 Kỹ tóg: “ũ tỹ cidade tỹ Tiatira tá inh ki ge kỹ nỹtĩ ag ki rĩr mũ ẽn mỹ tag rán nĩ, ha mẽ,” he mũ gé, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn ti. “Ũ tỹ ã mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ vỹ tỹ Topẽ kósin nĩ, hemnĩ,” he tóg. “Ti kanẽ vỹ pĩ gru ri ke nĩ, ti pẽn vỹ ouro jẽngrẽ ri ke nĩ gé, hemnĩ iso. 19 Ãjag tỹ nén han mũ vég sóg tĩ. Iso há tãvĩ ãjag tóg nỹtĩ, inh ki rã pẽ han kỹ ãjag tóg nỹtĩ. Inh rãnhrãj han ãjag tóg mũgtĩ, to krónh ke tũ ãjag tóg nĩgtĩ. Vãsỹ ãjag tóg inh jykre to tar nỹtĩ ja nĩgtĩ, kỹ ãjag tóg ũri to tar kãfór nỹtĩ gé.

20 Hã ra sóg nén ũ sĩ tó sór mũ gé, ãjag mỹ, ti tỹ inh mỹ há tũ nĩn kỹ. Jezabel fi vĩ kamẽg ja tũ ãjag tóg nĩgtĩ, hã kỹ fi tóg ón kỹ vĩ tĩ nĩ. Inh camarada ag krĩn kónãn fi tóg tĩ, ag tỹ fi mré nỹ jé, ag tỹ vẽnh kãggrá mỹ nén (ũ) nĩ pũn mũ ẽn ko jé gé. 21 Fi tovãnh isóg mũ vẽ, fi tỹ ã jykre tugnỹm jé, hã ra fi tóg ã jykre kórég tovãnh sór tũ nĩ. 22 Fi kagãg jé sóg ke mũ. Ũ tỹ fi jykre han mũ ag vóg kónãn jé sóg ke mũ gé, ag tỹ fi jykre kórég tovãnh jãvãnh nỹtĩn kỹ. 23 Fi krẽ kãgtén kãn jé sóg ke mũ gé. Kỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ kar ag vỹ inh jykre ki kanhró nỹtĩnh mũ. Vẽnh kar tỹ nén to jykrén mũ ẽn ve kãn sóg tĩ, vẽnh kar tỹ nén han sór mũ ẽn ke gé. Ãjag tỹ nén han mũ ẽn ri ke han jé sóg ke mũ, ãjag mỹ, ha vemnĩ.

24 Ãjag kãmĩ ũ ag tóg hã ra fi jykre han ja tũ nĩgtĩ, ãjag tỹ Tiatira tá nỹtĩ ra. Ãjag pi(jé) fi tỹ vẽnh jykre han mũ han ja nĩ[1]. Ag tỹ nén to: “Satanás jykre jagy,” he mũ ẽn han sór ja tũ ãjag nĩgtĩ. Hã kỹ sóg ãjag mỹ nén ũ jagy tónh ke tũ nĩ gé. 25 Ãjag tỹ nén han mũ to tar nỹtĩmnĩ, gen kỹ inh kãtĩg mãn ke tag jãvãnh nỹtĩmnĩ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

26 Ũ tỹ isovãnh tũ ẽn ag tỹ sóg pã'i hyn han ke mũ, povo kar kri, ũ tỹ inh vĩ
ki króm mũ ag tỹ, ũ tỹ iso krónh ke tũ ẽn ag tỹ ke gé. Inh panh vỹ isỹ pã'i han,
hã kỹ sóg ãjag tỹ pã'i han ke mũ gé, inh kóm, 27 ãjag tỹ inh kóm tỹ povo kri pã'i
nỹtĩ jé. Kỹ ãjag tóg ag to vãsãn ke mũ, ferro tỹ ag mrãnmrãn kỹ, ẽg tỹ go'or tỹ
kukrũ gãm mũ ẽn ri ke. 28 Tar ãjag tóg nỹtĩnh mũ, kỹ sóg ãjag mỹ krĩg mág nĩm
ke mũ gé, he tóg, hemnĩ, ag mỹ, vẽnh rán ki," he tóg, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn ti.
29 "Ũ nĩgrẽg nỹtĩ ag tỹ tỹ jẽmẽ jé, Topẽ kuprĩg vĩ ti. Ũ tỹ inh ki ge kỹ
nỹtĩ ag hã mỹ tóg tó tĩ, Topẽ kuprĩg ti," he tóg, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn ti.
Ti tỹ cidade tỹ Tiatira tá ke ag mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũn hã vẽ.

Jesus tỹ Sardes tá igreja tá ke ag mỹ ã vĩ jẽnẽ

3 1 Kỹ tóg: "ũ tỹ cidade tỹ Sardes tá inh ki ge kỹ nỹtĩ ag ki rĩr mũ ẽn mỹ tag rán
nĩ, ha mẽ," he mũ gé. "Ũ tỹ ã mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ vỹ Topẽ kuprĩg tỹ jagrẽ nĩ,
ti kuprĩg tỹ 7 (ke) nĩ ve ẽn tỹ, kỹ tóg krĩg tỹ 7 (ke) mãn kỹ jẽ nĩ gé, hemnĩ iso," he
tóg. "Ãjag tỹ nén han mũ ki kanhró sóg nĩ. Vẽnh kar vỹ ãjag to: "há ag nỹtĩ, tar ag
nỹtĩ," he tĩ, hã ra ãjag tóg iso krónh ke ja nĩ, hã kỹ ãjag tóg ũn kãgter mũ ri ke nỹtĩ.
2 Nũr tovãnh nĩ, tar nỹtĩmnĩ, ke tũ nĩ mũ ra ãjag kãgter pẽ han kãn ke mũ. Ãjag
jykre tugnỹm inh, hã ra tóg há tũ nĩ ver. Topẽ vỹ ãjag tỹ nén han mũ to há tũ nĩ ver.
3 Vẽnh vĩ sér mẽ ãjag mỹr, kỹ to jykrén há han nĩ. To tar nỹtĩmnĩ, to vãsãn nĩ. Ãjag
nũgnũr kỹ sóg ãjag krĩg mỹ jun ke mũ, ũ tỹ ẽg tỹ nén péju(g) tĩ tỹ ẽg nũr krĩg mỹ
jun mũ ri ke han jé sóg ke mũ. Inh jun ke kurã ki kagtĩg ãjag tóg nỹtĩ mỹr.
4 Ãjag kãmĩ ũ ag tóg hã ra vẽnh kavénh ja tũ nĩ, Sardes tá. Tag ag vỹ
kur kupri ẽn rĩnh ke mũ, inh mré ag nỹtĩnh ke mũ. 5 Ũ tỹ isovãnh tũ ẽn
ag vỹ kur kupri ẽn rĩnh kãn ke mũ. Ag jygjy kykũnh ke tũ inh nĩ, inh
livro ki. Ũn rĩnrĩr ke mũ ag jygji vỹ ki ránrán kỹ nỹtĩ, inh livro ẽn ki. Ẽn
ag jygjy tó jé sóg ke mũ, inh panh mỹ, ti tỹ jẽgnẽ jafã kar ag mỹ ke gé, he
tóg, hemnĩ, vẽnh rán ki," he tóg, inh mỹ, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn ti.
6 "Ũ nĩgrẽg nỹtĩ ag tỹ tỹ jẽmẽ jé, Topẽ kuprĩg vĩ ti. Ũ tỹ inh ki ge kỹ
nỹtĩ ag hã mỹ tóg tónh ke mũ, Topẽ kuprĩg ti," he tóg, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ
ve ẽn ti. Ti tỹ cidade tỹ Sardes tá ke ag mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũn hã vẽ.

Jesus tỹ Filadélfia tá igreja tá ke ag mỹ ã vĩ jẽnẽ

7 Kỹ tóg: "ũ tỹ cidade tỹ Filadélfia tá inh ki ge kỹ nỹtĩ ag ki rĩr mũ ẽn mỹ tag
rán nĩ, ha mẽ," he mũ gé. "Ũ tỹ ã mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ vỹ tỹ ũn há pẽ nĩ, ũn tar
tãvĩ, kỹ tóg ki hã tó tĩ, hemnĩ. Davi ẽn tỹ jãnkã róm jafã vyn kỹ tóg jẽ nĩ, jãnkã
nón jafã ẽn ti, chave ẽn ti, hemnĩ. Ti tỹ jãnkã ũ róm kỹ ũ tóg nĩfénh mãn ke tũ nĩ,
kỹ ti tỹ jãnkã ũ nĩfénh kỹ ũ tóg nón mãn ke tũ nĩ gé, hemnĩ, iso," he tóg. 8 "Ãjag tỹ
nén han mũ ki kanhró sóg nĩ. Tỹ nén mág tũ ãjag nỹtĩ. Hã ra ãjag tóg isỹ ãjag mỹ
nén tó mũ ẽn ki króm kỹ nỹtĩgtĩ, isovãnh ja tũ ãjag tóg nĩgtĩ. Ãjag mỹ sóg ẽg tỹ
jãnkã róm tĩ ẽn ri ke han, kỹ ũ tỹ ãjag jo nĩfénh ke tóg tũ tĩ. 9 Ha mẽ, sỹ nén tónh
ke ti. Ãjag mỹ sóg ũ ag jẽgnẽnh mũ, Satanás mré ke ũ ag. Ón kỹ ag tóg: "Judeu vỹ
tỹ ẽg nỹtĩ, Topẽ mré ke vỹ tỹ ẽg nỹtĩ," henh ke mũ. Ag ón hã vẽ. Ag tỹ ke sór tũ

ra ag tóg ãjag krẽm mũg kenh ke mũ, ãjag mỹ: “ẽg kãfór ãjag tóg nỹtĩ,” hen kỹ, ha vemnĩ. Ãjag to há tãvĩ sóg nĩ. Hã kỹ ãjag kato vãsãnsãn mũ ag vỹ tag venh ke mũ, ha vemnĩ. 10Inh vĩ ki króm ãjag tóg mũ mỹr, sỹ ãjag mỹ: “isovãnh tũg nĩ,” hen kỹ. Hã kỹ sóg ãjag jy nĩgãn ke mũ, ga kri ke kar ag tỹ nén ũ jagy venh ke kurã ẽn kã. Ti jagy tãvĩ ve jé ag tóg ke mũ, ẽprã ke kar ẽn ag, isỹ ag jykre tugnỹm ken kỹ. 11Kãnhmar inh kãtĩg ke mũ. Ãjag tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ tag tovãnh tũg nĩ, ke tũ nĩ mũ ra ũ ag tóg ãjag jẽgja kã jẽ kỹ nén tỹ ãjag mỹ sér tĩnh ke mũ ẽn venh ke mũ inhhã. 12Ũ tỹ isovãnh tũ ẽn ag tỹ sóg ĩn nũna ri ke han ke mũ, kanhkã tá, Topẽ jo ĩn ri ke ẽn tá. Tá ag pa mãn ke tũ nỹtĩ ha. Ag kri sóg Topẽ jiji rán ke mũ gé, Topẽ jamã jyjy ti ke gé. Cidade tỹ Jerusalém tãg to ken hã vẽ. Kanhkã tá tóg kãtérenh kenh ke mũ, Topẽ tá, Jerusalém tãg tag ti. Kar kỹ sóg ag kri inh jiji tãg rán ke mũ gé, he tóg, hemnĩ, vẽnh rán ki,” he tóg inh mỹ, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn ti.

13“Ũ nĩgrẽg nỹtĩ ag tỹ tỹ jẽmẽ jé, Topẽ kuprĩg vĩ ti, ũ tỹ inh ki ge kỹ nỹtĩ ag hã mỹ tóg tónh ke mũ, Topẽ kuprĩg ti,” he tóg, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn ti. Ti tỹ cidade tỹ Filadélfia tá ke ag mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũn hã vẽ.

Jesus tỹ Laodicéia tá igreja tá ke ag mỹ ã vĩ jẽnẽ

14Kỹ tóg: “ũ tỹ cidade tỹ Laodicéia tá inh ki ge kỹ nỹtĩ ag ki rĩr mũ ẽn mỹ tag rán nĩ, ha mẽ,” he mũ gé. “Ũ tỹ ã mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũ jyjyn hã vỹ: “ki hã tó mũn hã vẽ,” he mũ, hemnĩ,” he tóg. “Ki hã tóg tó tĩ, nén ũ kar ki. Ón vãnh ti nĩgtĩ, hemnĩ. Ti hã tugrĩn Topẽ tóg nén (ũ) kar han ja nĩgtĩ, hemnĩ iso,” he tóg. 15“Ãjag tỹ nén han mũ ki kanhró sóg nĩ. Ãjag pi(jé) goj rỹ jagy ri ke nỹtĩ', kỹ ãjag pi(jé) goj kusa ri ke nỹtĩ gé'. Ãjag tỹ goj rỹ jagy ẽn ri ke nỹtĩ ran há tĩnh mũ vẽ, ãjag tỹ goj kusa ẽn ri ke nỹtĩ ran há tĩnh mũ gé vẽ vẽ. 16Hã ra ãjag tóg goj rỹ mẽ ri ke nỹtĩ, ãjag tỹ iso krój nỹtĩn kỹ. Hã kỹ sóg ãjag vãm sór mũ, ẽg tỹ rẽrĩr tá goj rỹ mẽ ẽn pra kỹ kujẽn ẽn ri ke han jé sóg ke mũ, ãjag tỹ, ha vemnĩ. 17Vẽso ãjag tóg: “rico ẽg nỹtĩ, há ẽg nỹtĩ, nén ũ tóg ẽg mỹ tũ' he tũ pẽ nĩ,” he tĩ. Hã tũ tó ãjag tóg tĩ. Jagãgtar ãjag tóg nỹtĩ, mỹr, ha mẽ. Tỹ nén tũ ãjag tóg nỹtĩ, jykre kórég ãjag tóg nỹtĩ, kur tũ ãjag tóg nỹtĩ, kyvó ãjag tóg nỹtĩ, ãjag tỹ há nỹtĩ ve ra. Hã ra ãjag tóg ki kagtĩg nỹtĩ, ãjag kórég nỹtĩ tag ki. 18Hã kỹ sóg ãjag mỹ: “inh ki mãn kãmũ jẽg, ouro há ẽn ti,” he sór mũ, ãjag tỹ rico nỹtĩ jé. Kur kupri kajãm nĩ, ãjag tỹ kator nỹtĩ tũ nĩ jé, ãjag mỹ'ãg tũ nĩ jé. Vẽnh kagta kajãm nĩ, ãjag kanẽ mỹ, ãjag tỹ ve há han mãn jé. 19Isỹ ũ to há nĩ ẽn mỹ sóg vĩ tar han tĩ, ti kanhrãn jé. Vẽso jykrén kỹ ãjag jykre kórég togvãnh nĩ. 20Mẽ há han nĩ, sỹ ãjag mỹ nén tó mũ tag. Re tá inh jẽ nĩ, jãnkã tá, kỹ sóg tỹ tórón' tórón' ke mũ, tỹ tag' tag' ke sóg mũ. Ũ tỹ inh vĩ mẽg mũ mỹ tóg há tĩ, kỹ tóg inh mỹ nón ke mũ, jãnkã ti, kỹ sóg ti ĩn kãra rãnh ke mũ. Kỹ sóg ti mré jẽn ke mũ, kỹ tóg inh mré jẽn ke mũ gé, ha mẽ. 21Ũ tỹ isovãnh tũ ẽn mỹ sóg: “inh mré nĩ,” he sór mũ, kỹ tóg inh ri ke tỹ ũn mág nĩnh ke mũ. Inh panh mré sóg tỹ ũn mág nĩ ha, isỹ ti tovãnh ja tũ nĩn kỹ, kỹ tóg tá inh mré nĩnh ke mũ gé, he tóg, hemnĩ, vẽnh rán ki,” he tóg, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ ve ẽn ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

22 “Ũ nĩgrẽg nỹtĩ ag tỹ tỹ jẽmẽ jé, Topẽ kuprĩg vĩ ti, ũ tỹ inh ki ge kỹ
nỹtĩ ag hã mỹ tóg tónh ke mũ, Topẽ kuprĩg ti,” he tóg, ũ tỹ tỹ ẽprã ke nĩ
ve ẽn ti. Ti tỹ cidade tỹ Laodicéia tá ke ag mỹ vẽnh vĩ jẽnẽg mũn hã vẽ.

Ag tỹ kanhkã tá Topẽ mỹ vĩ há han

4 1 Kỹ sóg kynhmỹ ẽvãnh, kỹ sóg kanhkã jãnkã vé, hã ra tóg róm ke
kỹ jẽ nĩ. Kỹ sóg vẽnh vĩ ẽn jẽmẽ mãn, vẽnh vĩ tỹ trombeta kyr ri ke
ẽn, kỹ tóg inh mỹ: “ha kãtãpry,” he mũ. “Ã mỹ sóg ven sór mũ, ãjag tỹ kar
kỹ nén venh ke mũ ti,” he tóg, vẽnh vĩ ti.

2 Kỹ vãhã Topẽ kuprĩg tóg inh krĩn mũ, kỹ sóg nén nẽn vég mũ. Kanhkã tá
tóg nĩgja sĩnvĩ jẽ nĩ, kỹ ũ tóg kri nĩ nĩ. 3 Ti kakã tóg jẽngrẽ nĩ, pó sĩnvĩ jẽngrẽ
ẽn ri ke, pó tỹ jaspe jẽngrẽ ẽn ri ke, pó tỹ sardônio jẽngrẽ ẽn ri ke. Nĩgja sĩnvĩ
ẽn vỹ ta no ri ke nĩ, kỹ tóg jẽngrẽ jẽ gé, ta no ẽn ti, pó tỹ esmeralda jẽngrẽ
ẽn ri ke. 4 Nĩgja sĩnvĩ ẽn pénĩn nĩgja sĩnvĩ ũ tóg nỹtĩ gé, ũ tỹ 24 (ke) ti nỹtĩ.
Nĩgja ẽn kri kófa ag tóg nĩgnĩ kỹ nỹtĩ, kófa tỹ 24 (ke) ag. Kur kupri rĩnh kỹ
ag tóg nỹtĩ, ouro tỹ krĩ tógfĩ rĩnh kỹ ag tóg nỹtĩ gé. 5 Nĩgja sĩnvĩ ẽn tá ta tỹ
kómkóm ke ri ke ẽn tóg vẽnh ven mũ, kỹ ta tỹ tỹrỹr he ri ke ẽn tóg mẽ há tĩ
gé, vẽnh vĩ ke gé. Ti jo pĩ jónhkó gru tỹ 7 (ke) tóg nỹtĩ gé. Topẽ kuprĩg to ken
hã vẽ, ũ tỹ 7 (ke) nĩ ve ẽn, hã vỹ: pĩ jónhkó gru tỹ 7 (ke), he mũ. 6 Nĩgja sĩnvĩ
kakãm nén ũ tóg nỹ nĩ, kỹ tóg vidro tỹ goj nĩ ve nĩ, goj jãpri, goj kókov (pẽ).

Kỹ nĩgja sĩnvĩ ẽn pénĩn ũ ag tóg nỹtĩ, ũ tỹ 4 (ke) ag, ũn kanẽ e tãvĩ ag. Ag kakã
ki ag tóg kanẽ e nỹtĩ, kar kỹ ag pãnĩ tá ke gé. 7 Ag kãmĩ ũ tóg mĩg ve ri ke nĩ, kỹ
ũ tóg monh tãg ve ri ke nĩ gé, kỹ ũ tóg ẽg kakã ve ri ke nĩ, jãvo ũ tóg kónhkó mág
tẽ tĩ ve ri ke nĩ. 8 Ag kar vỹ fẽr tỹ 6 (ke) nỹtĩ. Kỹ ag tóg ãjag fẽr ki kanẽ e nỹtĩ
gé, fẽr ven ja tá, ti kãtá ke gé. Kurã kar ki ag tóg jãn tĩ, kuty kar ki ke gé, jãn to
krónh ke jãvãnh ag tóg nỹtĩ. Ag jãn hã vẽ, ha mẽ: “ũn mág', mág', mág' vỹ tỹ ti
nĩ, ẽg jóg tỹ Topẽ ti, ũ tỹ nén kar han ki kanhró nĩ ẽn ti. Vãsỹ tóg nĩ ja nĩgtĩ, kỹ
tóg ũri nĩ gé, jãvo tóg kãtĩg ke mũ gé,” he ag tóg tĩ, jãn kỹ, nén nẽ tỹ 4 (ke) ẽn
ag. 9 Gen kỹ ag tóg Topẽ mỹ jãn tĩ, ti tỹ tỹ ũn mág nĩ ẽn hã tỹ ag tóg jãn tĩ. Ti mỹ
vĩ há han ag tóg tĩ. Ti mỹ ag tóg: “nén kar hyn han há ã tóg nĩ,” he ti. Ũ tỹ nĩgja
sĩnvĩ ẽn kri nĩ mũ mỹ ag tóg jãn tĩ, ũn rĩr nĩ ẽn mỹ. Ti rĩr nĩ vỹ tũg' henh ke tũ pẽ
nĩ. 10 Ag tỹ ti mỹ jãn kỹ kófa tỹ 24 (ke) ẽn ag vỹ mũgmũg ke tĩ, ũ tỹ nĩgja sĩnvĩ
kri nĩ ẽn krẽm. Mũgmũg ken kỹ ag tog ti mỹ: “Topẽ vỹ tỹ ã nĩ,” he tĩ, ũn rĩr nĩ
ẽn mỹ. Ti rĩr nĩ vỹ tũg' henh ke tũ pẽ nĩ. Kỹ ag tóg ãjag krĩ tógfĩ ẽn vin tĩ, nĩgja
sĩnvĩ ẽn krẽm. 11 Ti mỹ ag tóg tag tó tĩ, ha mẽ: “ẽg Senhor vỹ tỹ ã nĩ, Topẽ vỹ tỹ ã
nĩ. Nén ũ kar hyn han ja ã nĩgtĩ. To jykrén kỹ ã tóg nén ũ kar hyn han ja nĩgtĩ, hã
kỹ tóg ki nỹtĩ, ã tỹ nén hyn han mũ kar ẽn ti. Ã hã ne ã pir mỹ tá krỹg he mũ', kỹ
vẽnh kar vỹ ã mỹ vĩ há han ke mũ, ã to: “ũn mág vỹ tỹ ti nĩ,” hen kỹ, kỹ ag tóg ã
vĩ ki króm tĩ gé,” he ag tóg tĩ, kófa ag, ũ tỹ nĩgja sĩnvĩ kri nĩ ẽn mỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jesus tỹ livro mãn

5 1Kỹ sóg livro vég mũ, livro ẽn vỹ grĩn kỹ nỹ. Ũ tỹ nĩgja sĩnvĩ kri nĩ ẽn vỹ livro ẽn mãn kỹ nĩ nĩ, ti pẽgja tỹ. Kãtá tóg rán kỹ nĩ, ti ven ja tá ke gé. Tógfĩn kỹ tóg nĩ nĩ, livro ti. Tógfĩn ja tỹ 7 (ke) tóg nĩ. Ti tógfĩn kri tóg go'or nĩ gé, ũ tỹ kygvãg tũ nĩ jé. 2Kỹ sóg Topẽ tỹ jẽnẽ jafã éhé tãvĩ vég mũ gé. Vĩ tóg mũ, jamã hár(a), kỹ tóg: "ũ nỹ hỹn tá krỹg mũ, ti tógfĩn kavãn ti jé?" he mũ.

3Hã ra ag tóg ũ tỹ tá krỹg mũ vég tũ nĩ, kanhkã tá, ẽprã, vẽnh kuprĩg ag kãmĩ ke gé. Kỹ ũ tỹ livro kavãn ke tóg tũ tĩ, ti rá ve jé. 4Kỹ sóg fỹ mũ. Inh mỹ tóg e tĩ, ũ tỹ livro kavãn ke tũ tĩn kỹ, ẽg tỹ ti rá ven jé. 5Kỹ kófa ag kã ũ tóg inh mỹ: "fỹ tũg ra," he mũ. "Povo tỹ Judeu kãmĩ ũn pir tóg mĩg tar ri ke nĩ, Davi krẽ'krẽ ag kã ũn pir ẽn vỹ tóg vẽnh kar tỹ hẽn ri ke ja nĩ. Ẽn vỹ ti tógfĩn tỹ 7 (ke) ẽn kygvãn ki kanhró nĩ, kỹ tóg livro ki rá ẽn venh ke mũ," he tóg inh mỹ, kófa ti.

6Kỹ sóg nĩgja sĩnvĩ ẽn jo cordeiro vég mũ, mé krẽ ẽn ti. Nén nẽ tỹ 4 (ke) ag vỹ ti pénĩn nỹtĩ, kófa ag ke gé, cordeiro ẽn pénĩn ag nỹtĩ. Kỹ tóg tỹ ag tỹ tãnh kỹ rĩr mãn ẽn ri ke jẽ. Nĩka tỹ 7 (ke) ti nĩ, kanẽ tỹ 7 (ke) ke gé, cordeiro ẽn ti. Topẽ kuprĩg to ken hã vẽ, ũ tỹ 7 (ke) nĩ ve ẽn ti, hã vỹ: nĩka tỹ 7 (ke) mré kanẽ tỹ 7 (ke), he mũ. Topẽ vỹ ti jẽnẽ ja nĩ, ti tỹ ga kar mĩ tĩg jé, Topẽ kuprĩg ti. 7Kỹ cordeiro ẽn vỹ ũ tỹ nĩgja sĩnvĩ kri nĩ ẽn tá jun mũ, kỹ tóg ti ki livro ẽn mãg mũ, ũ tỹ ã pẽgja tỹ livro mãn kỹ nĩ ẽn ti ki. 8Kỹ nén nẽ tỹ 4 (ke) ẽn ag vỹ mũgmũg ke kãn mũ, kófa tỹ 24 (ke) ag ke gé, cordeiro ẽn krẽm ag tóg mũgmũg ke kãn mũ sir. Kófa ag vỹ vãkyn jafã tỹ harpa génh kỹ nỹtĩ. Pénky tỹ ouro génh kỹ ag nỹtĩ gé. Pénky ẽn kãki tóg fór nĩ, ti pũn kỹ ger há han jafã ẽn tỹ, hã vỹ: ẽg tỹ Topẽ mré vẽmén tĩ, he mũ. 9Cordeiro ẽn mỹ ag tóg jãn mũ, Jesus jé tag tó ag tóg mũ, ha mẽ. "Ã hã ne tá krỹg mũ!," he ag tóg mũ. "Ã hã ne livro mãn kỹ ti tógfĩ kygvãg mũ ha'. Ã tén ja ag tóg, kỹ ã tóg ter kỹ ẽprã ke ag kygjãm, Topẽ mỹ, pã'i ag kar krẽm ke ag kãmĩ, vẽnh vĩ kar tó tĩ ag kãmĩ, nação kar ag kãmĩ, povo kar ag kãmĩ ã tóg ũ ag kygjãm ja nĩgtĩ. 10Ã tỹ ũn kygjãm mũ ag mỹ ã tóg vẽnh rãnhrãj nĩm ja nĩ gé, ag tỹ ã mỹ ã tũ ki rĩr jé, ag tỹ tỹ Topẽ camarada nỹtĩ jé. Kỹ ag tóg ẽprã ke ag krĩg mỹ tỹ ũn mág nỹtĩnh mũ," he ag tóg, kófa ag, jãnjãn kỹ.

11Kỹ sóg Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ hẽn ri ke vég mũ gé, mil tỹ mil tỹ hẽn ri ke. Ag e tãvĩn ra ẽg tóg ag nĩgkrén ke tũ nĩ. Nĩgja sĩnvĩ ẽn jo ag tóg nỹtĩ, nén nẽ tỹ 4 (ke) ẽn mré, kófa ag mré ke gé. 12Jãnjãn kãn ag tóg mũ gé, jamã hár(a), kỹ ag tóg: "cordeiro tag tén ja ag tóg nĩ, hã kỹ tóg ũri tỹ ũn mág jẽ," he mũ. "Tỹ tóg vẽnh kar kri ke jẽ ha, rico tóg jẽ ha, ki kanhró tóg jẽ ha, tar tóg jẽ ha, tỹ tóg ũn mág jẽ ha, sĩnvĩ tóg jẽ ha, vẽnh kar vỹ ti mỹ vĩ há han mũ ha," he ag tóg, Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag.

13Kỹ vãhã kanhkã tãn kar ag vỹ jãnjãn mũ, ẽprã ke kar ag ke gé, vẽnh kuprĩg kar ag ke gé, goj ki ke kar ag ke gé. Ag kar vỹ jãnjãn mũ ha, jamã hár(a), kỹ ag tóg: "ũ tỹ nĩgja sĩnvĩ kri nĩ mũ ẽn mỹ ẽg tóg vĩ há han ke mũ ha, cordeiro ẽn mỹ ke gé," he mũ. "Ãjag pir mỹ ag tóg tỹ ũn mág nỹtĩ, ãjag pir mỹ ag tóg sĩnvĩ nỹtĩ, vẽnh kar kri ke vỹ tỹ ag nỹtĩ, kỹ ag tóg tũg' henh ke tũ pẽ nĩ," he ag tóg mũ sir, vẽnh kar pẽ ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

14 Kỹ nén nẽ tỹ 4 (ke) ẽn ag vỹ tóg vĩ mũ gé sir. “Hã vẽ,” he ag tóg mũ. Kỹ kófa ag tóg mũgmũg ke kãn mũ sir, “Topẽ vỹ tỹ ã nĩ,” hen kỹ.

Jesus tỹ livro tógfĩ kygvãn

6 1 Kỹ sóg cordeiro tỹ ti tógfĩ ve kavãn vég mũ sir, ti tógfĩ tỹ 7 (ke) ẽn ag kã ũn ve ẽn ti. Kỹ sóg nén nẽ tỹ 4 (ke) ag kã ũ vĩ mẽg mũ gé sir. Ti vĩ vỹ ta tỹ tỹrỹr he ri ke nĩ. “Tág',” he tóg. 2 Kỹ sóg vẽsỹjãm ẽvãnh kỹ cavalo kupri vég mũ. Ũ tỹ kri nĩ vỹ vyj tỹ no rẽr tỹ pẽg jafã vyn kỹ nĩ nĩ. Ti mỹ ag tóg krĩ tógfĩ jun mũ, ti tỹ tỹ ẽprã ke kri ke jẽn kỹ. Kỹ tóg vẽnh kar ag tỹ ã krẽm ke han tĩ mũ.

3 Kỹ cordeiro vỹ ti tógfĩ ũ kavãg mũ gé. Ti tógfĩ régre tá krỹg vẽ sir. Kỹ nén nẽ ag kãmĩ ũ tóg: “tág',” he mũ gé. 4 Kỹ cavalo kusũg vỹ jun mũ. Ũ tỹ kri nĩ mũ ẽn mỹ ag tóg rógro téj jun mũ, ti tỹ ẽprã ke ag tỹ jagnẽ kato vãsãnsãn han jé, ẽprã ke ag tỹ jagnẽ kãgtén jé sir.

5 Kỹ cordeiro ẽn tóg ti tógfĩ ũ kavãg mũ gé. Ti tógfĩ tãgtũ tá krỹg vẽ sir. Kỹ nén nẽ ag kãmĩ ũ tóg: “tág',” he mũ gé. Kỹ sóg vẽsỹjãm ẽvãnh kỹ cavalo sá vég mũ sir. Ũ tỹ kri nĩ ẽn vỹ ẽg tỹ nén ũ kar kufyg jafã mãn kỹ nĩ nĩ, ẽg tỹ nén ũ kar kãmun jafã ti. 6 Kỹ sóg nén nẽ tỹ 4 (ke) ẽn kã vẽnh vĩ ũ jẽmẽg mũ gé, kỹ tóg: “trigo tỹ quilo pir mãn jé ag tóg ke mũ, por dia kaja to,” he mũ, “ke tũ nĩn kỹ ag tóg cevada tỹ quilo tãgtũ mãn ke mũ, por dia kaja ẽn to. Azeite vóg tũg nĩ hã ra, vinho vóg tũg nĩ gé, ẽn vỹ kaja pir nĩnh mũ,” he tóg mũ, vẽnh vĩ ti.

7 Kỹ cordeiro ẽn tóg ti tógfĩ ũ kavãg mũ gé. Ti tógfĩ tỹ 4 (ke) tá krỹg vẽ sir. Kỹ nén nẽ ag kãmĩ ũ tóg: “tág',” he mũ gé. 8 Kỹ sóg cavalo ũ vég mũ, hã ra tóg vẽser jógtánh ri ke nĩ. Ũ tỹ kri nĩ ẽn tóg ẽg tén tĩ, kỹ vẽnh kuprĩg ag vỹ ti nón kãmũ mũ gé, ti kãtĩg ẽn kã. Ag tỹ ẽprã ke ag tỹ vẽnh kãpóv tỹ 4 (ke) ag kã ti vẽnh kãpóv pir ag kãgtén ke vẽ, rógro tỹ, ag kókĩr tỹ ke gé, vẽnh kaga tỹ ke gé, mĩg tỹ ke gé.

9 Kỹ cordeiro vỹ ti tógfĩ ũ kavãg mũ gé. Ti tógfĩ tỹ 5 (ke) tá krỹg vẽ sir. Kỹ sóg nĩgja sĩnvĩ ẽn krẽm ẽvãnh kỹ ẽprã ke ag kuprĩg vigvég mũ, ag tỹ Topẽ vĩ tugrĩn ũn kãgtén mũ ag kar kuprĩg ti. Topẽ vĩ tó to krónh ke ja tũ ag tóg nỹtĩ, hã kỹ ag tóg ag kãgtén ja nĩgtĩ, ũ tỹ ag vĩ jẽmẽ sór tũ ẽn ag. 10 Ẽn ag vỹ jamã hár(a) tag tó mũ, ha mẽ: “kake',” he ag tóg mũ. “Ũn mág vỹ tỹ ã nĩ. Ã tỹ nén tó mũ ẽn han ã tóg tĩ. Hã ra ẽg tóg hur ã tỹ nén han ke mũ jãvãnh mág. Ã mỹ kãnhmar ẽprã ke ag jykre tugnỹm sór tũ, ã tỹ ag vóg kónãn jé, ag tỹ ẽg kãgtén ja tag tugrĩn?” he ag tóg mũ, ag tỹ Jesus tugrĩn ũn kãgtén mũ ẽn ag. 11 Kỹ ag tóg ag mỹ kur kupri junjun mũ sir, kỹ ag tóg ag mỹ: “toreg ver',” he mũ. “Ũ ag tóg nỹtĩ gé, ag tỹ ũn kãgtén mũ ũ ag. Ag tỹ ãjag kãgtén ja ri ke han ke vẽ, ãjag mré ke ũ ẽn ag tỹ. Topẽ vỹ ag nĩgkré, kỹ tóg ki kanhró nĩ, ag tỹ ũ tỹ hẽn ri ke kãgtén ke mũn ki. Ag tỹ ãjag mré ke ẽn ag kãgtén kãn kar kỹ tóg ag jykre tugnỹm kãn ke mũ, ha vemnĩ,” he tóg, ag tỹ ũn kãgtén mũ ẽn ag mỹ.

12 Kỹ sóg cordeiro ve mãn mũ, kỹ tóg livro tógfĩ ũ kavãg mũ gé. Ti tógfĩ tỹ 6 (ke) tá krỹg vẽ sir. Kỹ ga tóg jũrũn ke mũ ha. Rã vỹ kuty' he mũ, ẽg tỹ ũ ter kỹ kur sá tu tĩ kuty ẽn ri ke. Kysã vỹ kusũg' he mũ gé. 13 Kỹ krĩg vỹ vár kãn ke mũ gé. Kejẽn kãka tóg ka tỹ vyryn vyryn ke tĩ, kỹ ti kanẽ tóg vár kãn tĩ, ti tánh ra. Ge ti nĩgtĩ,

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

krĩg vár kãn ke mũ tag ti. 14Kỹ kanhkã vỹ tũg' he mũ gé, ẽg tỹ livro grĩn ẽn ri ke ti nĩ, kanhkã tũg ti. Pãnónh vỹ tũg kãn mũ gé, goj vãso kar ke gé. 15Ẽprã ke ag vỹ pãnónh nor krẽm vẽnh pigjunh mũ, pãró vãso krẽm, pãnónh vãso krẽm ke gé, pã'i ag, vẽnh kar kri ke ag, soldado ag pã'i ag mré hã, ũn rico ag mré hã, ũn tar ag mré hã, ũn camarada ag mré hã, ag patrão ag mré hã, ẽprã ke kar ag mỹr, ha mẽ. 16Kỹ ag tóg pãnónh mỹ vĩ mũ, pãró mỹ ke gé. "Ha ẽg kri vár, ha ẽg kri tỹ tam ké," he ag tóg mũ, ón kỹ, pãró mỹ. "Ha ẽg pigju. Cordeiro ẽn vỹ ẽg to jũ mũ, kỹ ũ tỹ nĩgja sĩnvĩ kri nĩ ẽn vỹ ẽg ki ẽvãnh mũ. Ag jo ẽg pigju," he ag tóg mũ ón kỹ, ẽprã ke kar ag, pãnónh kar mỹ. 17"Ag tỹ ẽg to jũnh ke vẽ. Pétẽm ti huri, kurã kóreg tag ti. Krenkren ke tũ ẽg tóg nĩ," he ag tóg mũ, ẽprã ke kar ag, cordeiro ẽn jũ kamẽg kỹ.

Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tỹ ũn e ag ránrán

7 1Kỹ sóg ga fyr mĩ ẽvãnh kỹ Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 4 (ke) ag vigvég mũ. Ga péno tỹ 4 (ke) ki ag jẽgjẽg kỹ nỹtĩ. Kãka tỹ 4 (ke) vỹ tá nỹtĩ gé. Kỹ ag tóg kãka tỹ 4 (ke) ẽn ag ki rĩr nỹtĩ, kãka tỹ hẽ kãtá mũ tũ nĩ jé. Kỹ kãka tóg tũ tĩ, ga kri, goj kri ke gé, ka kãmĩ ke gé. 2Rã jur ja tá sóg Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ kãtĩg vég mũ gé. Topẽ tỹ ẽg ránrán jafã ma tóg kãtĩ mũ. Kỹ tóg kanhkã ra tãpry mũ. Kỹ tóg Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 4 (ke) ẽn ag mỹ vĩ mũ. Topẽ vỹ ag mỹ: "ga mré goj kókén nĩ," he ja nĩ, ũ tỹ 4 (ke) ẽn ag mỹ. 3Kỹ ũ tỹ vẽnh rán jafã ma kãtĩ mũ ẽn tóg ag mỹ: "toreg ver'," he mũ. "Ga vóg tũg nĩ ver, goj ke gé, ka ke gé," he tóg. "Ẽg tỹ ver Topẽ camarada ag ránrán sór vẽ, vẽnh rán jafã tag ti tỹ, ag kakã ki," he tóg, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti, ũ tỹ 4 (ke) ẽn ag mỹ. 4Kỹ tóg ag rán tĩ mũ. Ũ tỹ 140 mil (ke) ag hã vẽ, fag mré hã, ti tỹ Israel krẽ'krẽ ag kar kãmĩ ũn ránrán mũ ag. Ti número mẽ inh. 5Judá krẽ tỹ 12 mil (ke) tóg rán kỹ nỹtĩ, Rubem krẽ tỹ 12 mil (ke) ke gé, Gade krẽ tỹ 12 mil (ke) ke gé, 6Aser krẽ tỹ 12 mil (ke) ke gé, Naftali krẽ tỹ 12 mil (ke) ke gé, Manassés krẽ tỹ 12 mil (ke) ke gé, 7Simeão krẽ tỹ 12 mil (ke) ke gé, Levi krẽ tỹ 12 mil (ke) ke gé, Issacar krẽ tỹ 12 mil (ke) ke gé, 8Zebulom krẽ tỹ 12 mil (ke) ke gé, José krẽ tỹ 12 mil (ke) ke gé, Benjamim krẽ tỹ 12 mil (ke) ke gé. Ẽn ag ránrán kãn tóg mũ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti.

Ũn e tỹ Topẽ mỹ vĩ há han

9Tag pãte sóg ũn tỹ hẽn ri ke ag vigvég mũ. E tãvĩn ag nỹtĩ, e tãvĩn, kỹ ũ tỹ ag nĩgkrén ke tóg tũ tĩ. Tỹ ag ẽprã ke ja nỹtĩ. Nação kar kãmĩ ke ũ ag vỹ tá nỹtĩ, pã'i kar krẽm ke ũ ag ke gé, povo kar kãmĩ ũ ag ke gé, vẽnh vĩ kar tó tĩ ag kãmĩ ũ ag ke gé. Kur kupri rĩnh kỹ ag tóg nỹtĩ, ũn e ẽn ag. Nĩgja sĩnvĩ ẽn pénĩn ag tóg jẽgjẽg kỹ nỹtĩ, cordeiro rĩnve tá, tãnh féj génh kỹ ag tóg nỹtĩ. 10Ẽn ag vỹ jamã hár(a): "Topẽ hã vỹ ẽg krenkren han mũ," he mũ. "Ũ tỹ nĩgja sĩnvĩ kri nĩ ẽn vỹ ẽg krenkren han mũ, cordeiro ti ke gé," he ag tóg mũ, jamã hár(a), ũn e ẽn ag.

11Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã kar ag vỹ nĩgja sĩnvĩ ẽn pénĩn nỹtĩ gé, ũn e ẽn ag mré. Kófa ẽn ag pénĩn ag nỹtĩ, nén nẽ tỹ 4 (ke) ẽn ag pénĩn ke gé. Nĩgja sĩnvĩ ẽn krẽm ag tóg mũgmũg ke mũ, kỹ ag tóg ũ tỹ kri nĩ ẽn mỹ: "Topẽ vỹ tỹ ã nĩ," he mũ. 12Kỹ ag tóg: "ha vé, vẽnh kar jé Topẽ hã mỹ vẽnh vĩ há tó,"

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

he mũ. “Topẽ hã vỹ sĩnvĩ jẽ, Topẽ hã vỹ ki kanhró nĩ, Topẽ hã mỹ ẽg tóg vẽnh vĩ há tó tĩ. Tỹ tóg ũn mág jẽ, vẽnh kar kri tóg jẽ, tar tóg jẽ, Topẽ ti, ũri, kỹ tóg tũ' henh ke tũ nĩ gé. Hã vẽ,” he ag tóg mũ, Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag.

13Kỹ kófa ẽn ag kã ũ tóg inh mỹ: “ag tỹ hẽ ri ke nẽ hỹn, hã kỹ ag tóg kur kupri rĩnh kỹ nỹtĩ?” he mũ. 14Kỹ sóg ti mỹ: “inh pi(jé) ki kanhró nĩ',” he mũ. “Ã hỹn tóg ki kanhró nĩ,” he sóg ti mỹ. Kỹ tóg inh mỹ: “nén ũ jagy mág pẽ ve ja ag tóg nỹtĩ, cordeiro tugrĩn,” he mũ. “Ag vóg kónãn jagy han ja ag tóg. Ag kur kygfa ag, cordeiro kyvénh tỹ, kỹ tóg kupri nỹtĩ, ag kur ti. 15Kỹ ag tóg Topẽ nĩgja sĩnvĩ pénĩn nỹtĩ. Ti rãnhrãj han ag tóg tĩ, kurã kar ki, kuty ki ke gé, ti ĩn krẽm. Ũ tỹ nĩgja sĩnvĩ kri nĩ ẽn vỹ ag jy nĩgãn mũ. 16Ag pi(jé) kókir mãn ke mũ', ag pi(jé) og'og sór mãn mũ'. Rã vỹ ag ki hupũn mãn ke tũ nĩ ha, nén ũ gru ke gé, 17cordeiro tỹ ag ki rĩr kỹ, ũ tỹ nĩgja sĩnvĩ tá jẽ ẽn ti. Ag tatĩ tĩg jé tóg ke mũ, goj nĩhỹg ja ra, goj tỹ ag rĩnrĩr han mũ ẽn ra tóg ag tatĩ tĩg ke mũ. Topẽ vỹ ag kygfỹ tỹ tũg' henh ke mũ,” he tóg inh mỹ, kófa ti, ũn e ẽn ag to.

Jesus tỹ livro tógfĩ tỹ ẽgno kavãn

8 1Kỹ cordeiro vỹ livro tógfĩ tỹ ẽgno kavãg mũ. Ti tógfĩ tỹ 7 (ke) tá krỹg hã vẽ. Kỹ tóg katy' he mũ, kanhkã tá, meia hora ki. 2Kỹ sóg Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 7 (ke) ag vég mũ. Ag mỹ ag tóg trombeta tỹ 7 (ke) junjun mũ. Topẽ nĩgja sĩnvĩ jo ag tóg nỹtĩ.

3Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ tóg tá jun mũ gé, kỹ tóg ouro tỹ pénky ma kãtĩ mũ, ẽg tỹ pénky ki Topẽ mỹ ti ger há pũn jafã ẽn ti. Nĩgja sĩnvĩ ẽn to tóg jẽ mũ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti. Kỹ ag tóg ti mỹ ka jẽnjo ger há tỹ hẽn ri ke jun mũ, ti tỹ Topẽ mỹ pũn jé, Topẽ nĩgja to jẽn kỹ. Ẽprã ke tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ kar ag tóg Topẽ mré vẽmén tĩ. Ag vĩ ja ẽn mré tóg ti ger há ẽn pũn sór mũ, Topẽ mỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti. 4Kỹ tóg sir pũn mũ, Topẽ kato jẽn kỹ. Kỹ ti ger há ẽn tóg kynhmỹ tãpry mũ sir, Topẽ tũ ag tỹ ti mré vẽmén ja ẽn mré hã. 5Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ẽn tóg pénky ẽn fãn mũ, pránh gru tỹ. Topẽ mỹ nén ũ kar pũn jafã tá tóg pránh gru ẽn mãg mũ, kỹ tóg pénky kãkã nĩm mũ. Kỹ tóg ga kri ti fón mũ sir, pénky ti, pránh gru tỹ kãkã nĩn kỹ. Kỹ ta tóg kómkóm ke kỹ tỹrỹr he mũ, jũ kỹ tóg mrãrãn ke mũ gé, ga kri. Kỹ ga tóg jũrũn ke mũ gé sir.

Ag tỹ trombeta kynkyn

6Kỹ Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 7 (ke) ẽn ag tóg vẽnh kãn mũ sir, ag tỹ trombeta kynkyn jé. 7Kỹ ũn tóg ã tũ kyn vén mũ. Kỹ nãfy tóg ẽprã ke ag kri vár mũ, pĩ mré hã, vẽnh kyvénh mré hã ke gé. Kỹ ka vẽnh kãpóv tãgtũ ag kã ti vẽnh kãpóv pir tóg kugpũr kãn mũ, ga vẽnh kãpóv pir ke gé. Re vỹ pũr kãn pẽ han mũ sir.

8Kỹ Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 7 (ke) ẽn ag kã ũ tóg trombeta kyn mũ gé. Trombeta régre tá krỹg vẽ sir. Kỹ nén ũ tóg goj kafã tũ ki kutẽ mũ, hã ra tóg tỹ pãnónh gru nĩ ve nĩ, pãnónh mág tãvĩ. Kỹ goj vẽnh kãpóv tãgtũ ag kã ti vẽnh kãpóv pir tóg vẽnh kyvénh ri ke nĩ ha. 9Goj ga vẽnh kãpóv tãgtũ ag kã

ti vẽnh kãpóv pir tóg kãgter kãn mũ gé. Goj kri mũ mũ ẽn, barco ẽn vẽnh kãpóv tãgtũ ag kã ti vẽnh kãpóv pir tóg tũ' he kãn mũ gé, pãnónh ẽn tugrĩn.
10 Kỹ Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 7 (ke) ẽn ag kã ũ tóg trombeta kyn mũ gé. Trombeta tãgtũ tá krỹg vẽ sir. Kỹ krĩg mág pẽ tóg kanhkã tá kãtére mũ, hã ra tóg gru nĩ, pĩ gru ẽn ri ke. Kỹ tóg ẽganẽ vẽnh kãpóv tãgtũ ag kã ti vẽnh kãpóv pir kri kutẽ mũ, goj nĩhỹg vẽnh kãpóv tãgtũ ag kã ti vẽnh kãpóv pir kri ke gé. 11 Krĩg ẽn jyjyn hã vỹ: "Fa," he mũ. Kỹ goj ẽn tóg fa nĩ sir. Kỹ ẽprã ke tỹ hẽn ri ke ag kãgter mũ, goj kóreg ẽn kron kỹ.
12 Kỹ Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 7 (ke) ẽn ag kã ũ tóg trombeta kyn mũ gé. Trombeta tỹ 4 (ke) tá krỹg vẽ sir. Kỹ nén ũ tóg rã kókég mũ, kỹ jẽngrẽ tóg sĩ' he mũ ha, kysã jẽngrẽ ti ke gé, krĩg kar jẽngrẽ ti ke gé. Jẽngrẽ vẽnh kãpóv tãgtũ ag kã ũn pir tóg tũg' he mũ ha. Kỹ kurã tóg sĩ nỹ ha, jãvo kuty tóg kuty tãvĩ nỹ ha.
13 Kỹ sóg kónhkó mág vég mũ, ti tẽ tĩn kỹ, kynhmỹ. Ẽn vỹ jamã hár(a) prẽr mũ. "!..Jagy ti tĩnh mũ, jagy ti tĩnh mũ, jagy ti tĩnh mũ, ẽprã ke ag mỹ..! !..Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tãgtũ ũ ag vỹ ãjag tũ ti kynkyn ke mũ ha, kỹ tóg kóreg tãvĩ nỹnh mũ ha, ẽprã ke ag mỹ..!" he tóg mũ, kónhkó mág ti.
9 1 Kỹ Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 7 (ke) ẽn ag kã ũ tóg trombeta kyn mũ gé. Trombeta tỹ 5 (ke) tá krỹg vẽ sir. Kỹ sóg krĩg vég mũ. Kanhkã tá tóg kãtére ja nĩ, ẽprã, krĩg ẽn ti. Kỹ ag tóg ti mỹ nũgme nón jafã fig mũ, chave ti, krĩg ẽn mỹ. 2 Kỹ tóg róm mũ sir, nũgme ti, hã ra nĩja tóg tá tũmtũm ke mũ, nĩja tar pẽ. Kỹ rã tóg kuty' he mũ, nĩja ẽn to. Ga kri tóg kuty' he kãn mũ. 3 Nĩja ẽn kãtá tóg vãhã kãpa mũ, tỹ ópã tỹ hẽn ri ke nỹtĩ ve ti, hã ra tóg pỹn kakrã tar ri ke nỹtĩ, tỹ ópã nỹtĩ ve ẽn ti. 4 Ti pi(jé) re ko tĩ', ti pi(jé) ka féj ko tĩ', ti pi(jé) ẽkré ko tĩ gé'. Ti tỹ ẽprã ke ag mỹ vẽnh kaga han kãtĩg vẽ. Ẽprã ke ũ ag tóg tỹ Topẽ tỹ rágrá tũ nỹtĩ, ag kakã ki. Ẽn ag mỹ vẽnh kaga han jé ag junjun mũ, tỹ ópã nỹtĩ ve ẽn ag. 5 Ag pi(jé) ẽprã ke ag kãgtén mũ hã ra'. Kysã tỹ 5 (ke) ki ag tóg ẽprã ke ag mỹ vẽnh kaga nĩm mũ. Ag tỹ ag vóg kỹ tóg pỹn kakrã tỹ ẽg tugtãn ri ke nĩ, ti kaga ti. 6 Kỹ ẽprã ke ag tóg ter sór mũ ha, ti kaga jagy to, hã ra ag tóg ter ke tũ nĩ, kysã tỹ 5 (ke) ẽn ki. Ag tỹ ter sór mũ ra ag tóg ter ke tũ pẽ nĩ.
7 Ópã ẽn tóg tỹ cavalo nỹtĩ ve nĩ, cavalo tỹ vẽnh génh mũnh ke ri ke tóg nỹtĩ. Ouro tỹ krĩ tógfĩ ag tóg nỹtĩ. Ag kakã vỹ ẽg kakã ri ke nĩ. 8 Ag gãnh vỹ fag gãnh téj ri ke nĩ gé. Ag jã vỹ mĩg jã ri ke nĩ. 9 Ag fe fár tóg ferro tỹ camisa ri ke nĩ. Ag fẽr tỹ rãnhrãnh he tóg mẽ há tĩ, kỹ tóg cavalo tỹ hẽn ri ke tỹ carroça tỹ hẽn ri ke nỹgnỹn ri ke nĩ, ag tỹ vẽnh génh mũnh ken kỹ. 10 Ag my kã tóg nĩ, ag préj ti, pỹn kakrã préj ri ke ti. Ag my tỹ ag tóg ẽprã ke ag vóg kónãn tĩ, kysã tỹ 5 (ke) ki. 11 Ũ tỹ nũgme ki rĩr tĩ ẽn, ũ tỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ri ke nĩ ẽn vỹ tỹ ag pã'i mág nĩ, ópã ẽn ag pã'i mág. Hebreu ag vĩ ki ti jiji vỹ: Abadom, he mũ, kỹ tóg Grego ag vĩ ki: Apolião, he mũ, hã vỹ: nén ũ kar kókég tĩ, he mũ, ẽg vĩ ki, hã vỹ: Apolião, he mũ.
12 Nén jagy ve ve inh huri, sỹ nén jagy régre venh ke nẽ ha.
13 Kỹ Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 7 (ke) ẽn ag kã ũ tóg trombeta kyn mũ gé. Trombeta tỹ 6 (ke) tá krỹg vẽ sir. Kỹ sóg vẽnh vĩ mẽg mũ. Topẽ mỹ nén ũ pũn

jafã tỹ ouro tá tóg mẽ há tĩ, vẽnh vĩ ti. Mesa ẽn péno tỹ 4 (ke) ki, mesa tỹ Topẽ jo jẽ ẽn ki tóg mẽ há tĩ, vẽnh vĩ ti. 14Vẽnh vĩ ẽn tóg ũ tỹ ũri kyn mũ ẽn mỹ: "Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 4 (ke) ẽn kygvãn tĩg," he mũ. "Ũ tỹ goj mág tỹ Eufrates tá sigse kỹ nỹtĩ ẽn ag kygvãn tĩg," he tóg. 15Kỹ tóg ag kygvãn tĩ mũ, ũ tỹ 4 (ke) ẽn ag. Tá ag tóg jãvãnh nỹtĩ ja nĩgtĩ, ag tỹ ẽprã ke tỹ hẽn ri ke ag kãgtén jé. Topẽ vỹ ag mỹ ag tỹ prỹg ki ag kãgtén ke, kysã ki ag kãgtén ke, kurã ki ag kãgtén ke, hora ki ag kãgtén ke mũ ẽn nĩm ja nĩ. Ẽprã ke vẽnh kãpóv tãgtũ ag kã ũn pir ag kãgtén kãn jé ag tóg ke mũ, Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 4 (ke) ẽn ag. 16Ag krẽm soldado ag número mẽ inh, ũ tỹ cavalo kri mũgtĩ ag. 200 mil (ke) ag nỹtĩ, ag krẽm soldado ag. 17Kỹ sóg ag vég mũ, soldado tỹ cavalo kri mũ mũ ag. Ferro tỹ camisa ag nỹtĩ, kỹ ũ ag tóg kusũg nỹtĩ, pĩ kusũg ri ke, ũ ag tóg tánh nỹtĩ, pó tỹ safir tánh ri ke, ũ ag tóg mãréro nỹtĩ, pó tỹ enxofre mãréro ri ke. Cavalo krĩ vỹ mĩg krĩ ri ke nỹtĩ. Ag jẽnkã tá pĩ gru tóg kãkutẽ mũ, nĩja ke gé, pó tỹ enxofre nĩja ke gé, vãn pũr nĩja ri ke ẽn ti. 18Tag tỹ ag tóg ẽprã ke ag kãgtén ke mũ, pĩ tỹ, nĩja tỹ, pó tỹ enxofre nĩja tỹ ke gé, cavalo ag. 19Nén tỹ cavalo jẽnkã tá kãkutẽ mũ ẽn vỹ ẽprã ke ag kãgtén ke mũ, kỹ ag my vỹ ag kãgtén ke mũ gé. Ag my vỹ tỹ pỹn hã ve nĩ, pỹn krĩ. Ẽn tỹ ag tóg ẽprã ke ag kókén ke mũ gé, ag my tỹ.

20Ẽprã ke ũ ag tóg hã ra krenkren ke mũ ver. Ag kãgtén kãn ke tũ ag tóg nĩ ver. Kỹ ũn krenkren mũ ag pi(jé) Nén-Kórég ag tovãnh mũ', vẽnh kãggrá tovãnh tũ ag nỹtĩ, ouro tỹ vẽnh kãggrá ẽn, prata tỹ vẽnh kãggrá ẽn, ferro kusũg tỹ vẽnh kãggrá ẽn, pó tỹ vẽnh kãggrá ẽn, ka tỹ vẽnh kãggrá ẽn ke gé. Ver ag tóg tag kar to: "Topẽ vỹ tỹ ti nĩ," he tĩ gé. Ag tỹ vẽsóg ki vẽnh kãggrá hyn han mũ ra tóg ag mỹ tỹ Topẽ nĩ ve nĩ, ti kanẽ tũ ra, ti nĩgrẽg nor tũ ra, ti tỹ ã pẽn tỹ tĩg vãnh (hã) ra. 21Ag pi(jé) ag jykre tovãnh sór mũ', ẽprã ke krenkren mũ ẽn ag. Jagnẽ kãgtén ag tóg mũgtĩ, kujá jykre han ag tóg mũgtĩ, curandeiro jykre ẽn ti. Ãjag prũ tũ fag mré ag tóg nỹgnỹ mũgtĩ, ãjag mén tũ ag mré fag tóg nỹgnỹ mũgtĩ gé, jagnẽ tỹ nén ũ pigju(g) ag tóg mũgtĩ gé, ẽprã ke ag.

Livro sĩ

10 1Kỹ sóg Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tar ũ vég mũ. Kanhkã tá tóg kãtére mũ, ẽprã. Kanhkã góg vỹ ti kri rũm kỹ nỹ nĩ. Ti krĩ kri ta no tóg vẽnh ven mũ. Ti kakã vỹ rã ri ke nĩ, ti fa vỹ pĩ gru ri ke nỹtĩ, ti fa jẽngrẽ ti. 2Livro sĩ mãn kỹ tóg jẽ nĩ, livro tỹ jén ke kỹ tóg ma jẽ nĩ. Ã pẽgja tỹ tóg goj kafã tũ sãn mũ, kỹ tóg ã jakãnh tỹ ga sãn mũ. 3Prẽr tóg mũ sir, jamã hár(a), kỹ tóg tỹ mĩg kyr mẽ tĩ, ti prẽr ti. Kỹ ta tỹ tỹrỹr he tỹ 7 (ke) vỹ ti vĩ kafãn mũ, jamã hár(a). 4Kỹ sóg ta tỹ tỹrỹr he mũ vĩ ẽn rán sór mũ. Hã ra ũ tỹ kanhkã tá vĩ mũ tó inh mỹ: "rán tũg nĩ," he mũ. "Ta tỹ tỹrỹr he mũ ẽn vĩ tó sór tũg nĩ, ũ mỹ," he tóg.

5Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ẽn, ũ tỹ goj mré ga kri jẽ mũ ẽn tóg ã nĩgé tỹ kanhkã ki ven mũ, ã pẽgja tỹ. 6Kỹ tóg: "sỹ ki hã tónh ke vẽ," he mũ. "Topẽ vỹ ki kanhró nĩ, sỹ ki hã tó mũn ki," he tóg. "Ũn rĩr nĩ ẽn vỹ ki kanhró nĩ, ũn ter vãnh ẽn vỹ ki kanhró nĩ, ũ tỹ kanhkã han mũ ẽn vỹ ki kanhró nĩ, ũ tỹ ga han mũ ẽn ti, ũ tỹ goj han mũ ẽn ti, ũ tỹ ũn rĩnrĩr nỹtĩ kar ag hyn han mũ ẽn ti. Ẽn hã vỹ isỹ

ki hã tó mũ ki kanhró nĩ," he tóg. "Ha vé, ã tỹ nén han ke mũ ẽn tovãnh mãn ke tũ ti nĩ ha, Topẽ ti. 7Ti tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 7 (ke) ẽn ag kã ũ vỹ trombeta kyn ke mũ, kỹ tóg ũ tỹ 7 (ke) tá krỹg ke mũ. Ti tỹ kyn kỹ Topẽ vỹ ã tỹ nén han sór mũ ẽn han ke mũ ha, ã tỹ vãsỹ to jykrén mũ ẽn ti. Hã tó ja ti nĩ, ti rãnhrãj han tĩ ag mỹ, ti vĩ tó tĩ ag mỹ ke gé, Topẽ ti," he tóg, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti.

8Kỹ kanhkã tá ke ũ tóg inh mré vẽmén mãn mũ. Inh mỹ tóg: "ha tĩg," he mũ. "Livro sĩ tỹ jén ke kỹ nĩ ẽn mãn tĩg," he tóg. "Ũ tỹ goj mré ga sãn kỹ jẽ ẽn ki livro mãn tĩg," he tóg, kanhkã tá ke ẽn ti. 9Kỹ sóg ti ra tĩ mũ, kỹ sóg ti mỹ livro to vĩ mũ. Kỹ tóg inh mỹ: "té, ko ra," he mũ. "Mỹg ri ke ti nĩ, ã tỹn kon kỹ. Ko kar kỹ tóg hã ra fa nĩnh mũ, ha vemnĩ," he tóg. 10Kỹ sóg livro sĩ ẽn mãn kỹ ko mũ. Kỹ tóg mỹg ri ke nĩ. Isỹn ko kar kỹ tóg fa nĩ sir.

11Kỹ ũ tóg inh mỹ: "Topẽ tỹ nén hyn han ke mũ tó mãn jé ã tóg ke mũ," he mũ. "Ti tỹ povo kar ag tỹ nén hyn han ke mũ tó jé ã tóg ke mũ, ti tỹ nação kar ag tỹ nén hyn han ke mũ ẽn ti, ti tỹ pã'i krẽm ke kar ag tỹ nén hyn han ke mũ ẽn ti, ti tỹ pã'i kar ag tỹ nén hyn han ke mũ ẽn ti ke gé," he tóg, vẽnh vĩ ti.

Ũ tỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag

11 1Kỹ ag tóg inh mỹ vãn jun mũ, vãn tỹ nén ũ kãmun jafã ti. Kỹ ũ tóg inh mỹ: "tág'," he mũ. "Topẽ jo ĩn kãmun nĩ, Topẽ mỹ nén ũ pũn jafã mré hã. Ũ tỹ krẽm Topẽ mré vẽmén kỹ nỹtĩ ẽn ag nĩgkrén nĩ gé. 2Topẽ jo ĩn vãso ẽn kãmun tũg nĩ hã ra. Fóg ag tũ vẽ, kỹ kãmun tũg nĩ. Kysã tỹ 42 (ke) ki fóg ag tóg cidade ẽn kókén ke mũ, Topẽ tỹ cidade ũ to: isũ vẽ, he mũ ẽn ti. 3Ũ tỹ inh vĩ tó tĩ régre ag jẽgnẽ jé sóg ke mũ. Ẽg tỹ nén ũ tỹ ẽg mỹ e nĩn kỹ kur kóreg rĩg tĩ ẽn rĩnh jé ag tóg ke mũ, saco ẽn, ũn régre ẽn ag. Isỹ ag mỹ nén tónh ke mũ ẽn tó jé ag tóg ke mũ, kurã tỹ 1260 (ke) ẽn ki," he tóg inh mỹ, ag kãmĩ ũ ti.

4Topẽ vĩ tó tĩ régre ẽn ag vỹ Topẽ vĩ to tar nỹtĩ, ka tỹ oliveira tar nĩ ẽn ri ke ag nỹtĩ. Topẽ vĩ tó ag tóg tĩ, kỹ ag tóg néj gru ri ke nỹtĩ, néj tỹ kri fẽg jafã ẽn kri nỹtĩn kỹ. Ũ tỹ ẽprã ke ag kri ke ẽn rã hã ti nỹtĩ, vela tỹ kri fẽg jafã régre ẽn ag. Tag ri ke ag nỹtĩ, Topẽ vĩ tó tĩ régre ẽn ag. 5Ũ tỹ ag kato vãsãn kỹ ag tóg pĩ tỹ ag jẽnkã tá kãkutẽ mũ ẽn tỹ ag tỹ tũ' he tĩ, ũ tỹ ag kato vãsãnsãn mũ ag tỹ. Hã kỹ ag kãgter kãn' he tĩ, ũ tỹ ag vóg kónãn sór mũ ag. 6Ag tỹ Topẽ vĩ tón kỹ ag tóg ag tỹ ta kutẽ kamẽg sór kỹ ti kutẽ kamẽg tĩ, kỹ tóg kutẽ tũ nĩgtĩ. Kỹ, ag tỹ goj tỹ vẽnh kyvénh ri ke han sór kỹ ag tóg tỹ vẽnh kyvénh ri ke han tĩ gé. Ag tỹ ga kri ke ag vóg kónãn sór kỹ ag tóg ag vóg kónãn tĩ gé. Nén ũ jagy tỹ hẽn ri ke han ag tóg tĩ, Topẽ vĩ tó tĩ régre ẽn ag.

7Kejẽn ag tóg kãmén kãn mũ sir, Topẽ tỹ ag mỹ nén tó mũ ẽn ti. Kỹ nũgme tá mĩg tóg kãkutẽ mũ, kỹ tóg ag to rá ke mũ. Ag tỹ hẽ nỹ ri ken kỹ tóg ag kãgtén mũ, mĩg ẽn ti. 8Ãjag kãgter kỹ ag tóg cidade kuju tá vár kỹ nỹtĩ nĩ, ẽg Senhor tỹ cidade tá ka to sa ja ẽn tá. Cidade ẽn tá ke ag jykre tóg cidade tỹ Sodoma tá ke ag jykre ri ke nĩ, ga tỹ Egito tá ke ag jykre ri ke ti nĩ gé. 9Kurã tãgtũ mré kurã kuju ki ag tóg vẽser ẽn vigvég mũ. Vẽnh kar ag vỹ ag vigvég mũ, povo kar ag, pã'i krẽm ke kar ag, vẽnh vĩ kar tó tĩ ag kar ke gé. Ag pi(jé) ga krẽm ag pigjunh

ke mũ', vẽser ẽn ag. 10Ẽprã ke kar ag mỹ tóg sér tĩ, ag kãgter ti. Festa mág han ag tóg mũ. Jagnẽ mỹ ag tóg presente jẽgnẽg mũ. Topẽ vĩ tó tĩ tag ag vỹ ẽprã ke ag vóg kónãn jagy han ja nĩgtĩ, hã kỹ ag kãgter tóg vẽnh kar mỹ sér gy tĩ sir.

11Kurã tãgtũ kri kurã kuju tũg kỹ Topẽ tóg hã ra ag rĩn mãn mũ sir, ti kuprĩg tỹ. Kỹ vẽnh kar ag tóg jũrũn ke pẽ han mũ sir. 12Kỹ kanhkã tá vẽnh vĩ tóg ag mỹ mẽ há tĩ, Topẽ vĩ tó tĩ régre tag ag mỹ. Kỹ tóg ag mỹ: "kunĩg," he mũ. Kỹ ag kato vãsãnsãn mũ ag vỹ ag tỹ kanhkã ra jãpry vég mũ sir, kanhkã góg kãmĩ. 13Kỹ ga tóg jũrũn ke mũ sir. Cidade tá ĩn kókég tóg mũ, ga tỹ jũrũn ke ti. Ĩn vẽnh kãpóv tỹ 10 (ke) ag kã ũn pir kókén kãn tóg mũ. Ẽprã ke tỹ mil tỹ 7 (ke) vỹ kãgter mũ, ẽn kã. Ũn kãgter tũ ag kanẽ tóg jur mũ. Ag mũmẽg vỹ ag kãgtén kren mũ. Kỹ ag tóg Topẽ to: "ũn mág vỹ tỹ ti nĩ," he mũ vãhã. "Tar ti nĩ, ũ tỹ kanhkã tãn ag kri nĩ ẽn ti," he ag tóg mũ vãhã.

14Nén jagy ũ vỹ hur tũ' hé. Nén jagy ũ tóg ver kã nĩ nĩ.

Trombeta tỹ ẽgno kyr

15Kỹ Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 7 (ke) ẽn ag kã ũ tóg trombeta kyn mũ gé sir. Trombeta tỹ 7 (ke) tá krỹg vẽ. Kỹ kanhkã tá vẽnh vĩ tỹ hẽn ri ke tóg mẽ há nỹtĩ. "Vãhã tóg ẽprã ke kar ag kri tỹ ũn mág jẽ, Topẽ ti, ẽg Senhor ti ke gé," he ag tóg, ũ tỹ kanhkã tá vĩ mũ ag. "Vãhã ag tóg nén ũ kar ki rĩr nỹtĩ ha, Topẽ ti, ã kósin mré, kỹ tóg tũ' henh ke tũ nĩ, ag rãnhrãj ti," he ag tóg, ũ tỹ kanhkã tá vĩ mũ ag.

16Kỹ kófa tỹ 24 (ke) ẽn ag, ũ tỹ Topẽ mré ãjag nĩgja kri nĩgnĩ kỹ nỹtĩ ẽn ag vỹ ti krẽm mũgmũg ke kãn mũ. Kỹ ag tóg Topẽ mỹ: "Topẽ vỹ tỹ ã nĩ," he mũ sir. 17Jãn ag tóg mũ gé sir, ha mẽ. "Topẽ, pã'i mág, nén ũ kar han há ã tóg nĩ," he ag tóg mũ, jãn kỹ. "Vãsỹ ã tóg nĩ nĩ, kỹ ã tóg ũri nĩ nĩ gé. Ẽg mỹ tóg sér tĩ, ã tỹ tỹ pã'i mág nĩn kỹ, ã tỹ vẽnh kar ki rĩr kỹ tóg sér pẽ tĩ. Ã tar nĩ kỹ ã tóg pã'i ũ ag pan kãn. 18Ag to jũ jé ã tóg ke mũ ha. Ũn kãgter ja ag jykre tugnỹm kãn jé ã tóg ke mũ ha. Povo kar vỹ ã kato vãsãnsãn ja nĩgtĩ, kỹ ã tóg ag kato vãsãn mũ ha. Ã kurã vỹ hur jun, kỹ ã tóg ã rãnhrãj han tĩ ag mỹ ag rãnhrãj kaja ti ven ke mũ, ã vĩ tó tĩ ag mỹ ke gé, ã tũ kar ag mỹ, ũn mág ag mỹ, ũn kãsir ag mỹ, ũ tỹ ã kamẽg nỹtĩ kar ag mỹ ã tóg ag rãnhrãj kaja ven ke mũ ha. Ã kurã vỹ hur jun, kỹ ã tóg ũ tỹ ẽprã ke ag kókén ja ẽn ag kókén kãn ke mũ ha," he ag tóg mũ, kófa tỹ 24 (ke) ẽn ag.

19Kỹ ũ tóg Topẽ jo ĩn nón mũ, ĩn tỹ kanhkã tá jẽ ẽn. Kỹ Topẽ jo ĩn jãnkã róm kỹ jẽ kỹ Topẽ caixa ẽn tóg ve há' he kỹ nỹ nĩ, Topẽ tỹ ã tũ ag mré jykrén kỹ ag mỹ caixa fig mũ ẽn ri ke ti. Kỹ ta tóg kómkóm ke mũ, tỹrỹr he ke gé. Ga vỹ ragra ke jagy han mũ sir, kỹ nãfy vỹ vár mũ gé sir, nãfy mág.

Mĩg fẽr kãme

12 1Kỹ kanhkã tá nén ũ vẽnh mỹ tóg vẽnh ven mũ. Ũn tỹtá fi vỹ tóg vẽnh ven mũ. Kỹ rã tóg fi mỹ tỹ fi kur nĩ. Kysã sãn kỹ fi tóg jẽ nĩ. Fi krĩ tógfĩ vỹ krĩg tỹ há nĩ, krĩg tỹ 12 (ke) tỹ. 2Kufy fi tóg jẽ nĩ, hã ra fi tóg kaga mũ, kỹ fi tóg jagtar nĩ sir.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

3Kỹ kanhkã tá nén ũ ũ tóg vẽnh ven mũ gé. Mĩg fẽr kusũg tóg vẽnh ven mũ. Ã pir ra tóg krĩ tỹ 7 (ke) nĩ, nĩka tỹ 10 (ke) ti nĩ gé. Ti krĩ tógfĩ tóg nỹtĩ, ti krĩ tỹ 7 (ke) to. 4Ã my tỹ tóg krĩg tỹ hẽn ri ke kókég mũ, kỹ tóg ẽprã vár mũ, krĩg tỹ hẽn ri ke ti. Krĩg vẽnh kãpóv tãgtũ ag kã ũn pir kókén kãn tóg mũ. Kỹ tóg ũn tỹtá ẽn fi jo tá jẽ nĩ, fi kósin tỹ mur ken kỹ, mĩg fẽr kusũg ẽn ti. Ti tỹ fi kósin mãn sór vẽ, ti mur kỹ. 5Kỹ tóg mur mũ sir, fi kósin ti, hã ra tóg gré nỹ. Tỹ tóg pã'i mág pẽ jẽnh ke mũ, ẽprã ke kar kri. Ag kri jẽn kỹ tóg ag mỹ vĩ tar gy han ke mũ. Ti mur kỹ ag tóg kanhkã ra ti va mũ mũ, Topẽ nĩgja sĩnvĩ ẽn ra, mĩg fẽr jo. 6Kỹ ũn tỹtá ẽn fi tóg ga kórég ra vẽnhvãg tĩ mũ, mĩg fẽr jo vẽnh péju kỹ. Tá Topẽ tóg fi mỹ fi tỹ ki vẽnh péjunh ke han ja nĩ. Tá ũ tóg fi mỹ vẽjẽn vin tĩ, kurã tỹ 1260 (ke) ki.

7Kỹ kanhkã tá vẽnh génh tóg kutẽ mũ. Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag to pã'i mág tỹ Miguel vỹ mĩg fẽr ẽn kato vãsãn mũ, ã krẽm ke ag mré. Kỹ mĩg fẽr ẽn tóg ã krẽm ke ag mré Miguel to rárá mũ gé sir. 8Hã ra ag tóg ti tỹ hẽn ri ke mũ sir, kanhkã tá ke ag, mĩg fẽr ẽn ti tỹ. Kỹ ag tóg kanhkã tá ti kutẽm mũ, ti mré ke kar ag mré hã. 9Mĩg fẽr ẽn kutẽm ag tóg mũ sir. Pỹn ve tỹ ũn ve fag krĩn kónãn ẽn hã vẽ, Japon hã vẽ, Satanás hã vẽ, ẽprã ke ag tỹ Topẽ kato vãsãnsãn han mũ ẽn hã vẽ, hã vỹ: mĩg fẽr, he mũ. Ag tỹ kanhkã tá ti kutẽm kỹ ag tóg ga kri ti fón mũ sir, ti krẽm ke kar ag mré hã. Kỹ ag tóg ga kri mũgtĩ ha, Japo ag.

10Kỹ sóg kanhkã tá vẽnh vĩ ũ mẽg mũ gé. Jamã hár(a) tóg vĩ mũ, kỹ tóg: "tág!," he mũ. "Ẽg krenkren han tóg huri, Topẽ ti. Vãhã vẽnh kar tóg vé, Topẽ tỹ tỹ ũn mág pẽ nĩ ti. Vãhã Cristo tóg vẽnh kar mỹ ã tỹ tỹ ũn tar nĩ ẽn ven huri. Ag tỹ ũn kutẽm mũ ẽn tóg ẽg mré ke ag kato vĩ kónãn ja nĩgtĩ, Topẽ mỹ, kurã ki, kuty tá ke gé. Hã ra tóg kutẽm kỹ jẽ ha. 11Ẽg mré ke ag vỹ ti tỹ hẽn ri ke ja nĩgtĩ, cordeiro kyvénh ẽn tugrĩn, vẽnh vĩ há ẽn tugrĩn, ag tỹ vẽnh kar mỹ Topẽ vĩ tó tĩ ẽn tugrĩn. Ag kã ũ kãgtén ja ag tóg nĩgtĩ, hã ra tóg ag mỹ tỹ nén ũ tũ nĩ ja nĩgtĩ, ag tỹ Jesus tugrĩn ag kãgtén mũ ra. Hã kỹ ag tóg Japo tỹ hẽn ri ke ja nĩ. 12Ti kutẽm kỹ jẽn kỹ tóg kanhkã tãn kar mỹ sér tĩ ha. Hã ra tóg ga kri mũ ag mỹ jagy tĩnh mũ, goj kri mũ ag mỹ ke gé. Japo vỹ ag mré jẽ ha, ga kri, ag tỹ kanhkã tá ti kutẽm kỹ. Kỹ tóg jũ jagy han kỹ kánẽ tĩ. Ti kurã vỹ kakó nĩ ha. Tag tugrĩn tóg jũ jagy han kỹ kánẽ tĩ nĩ, Japo ti," he tóg, ũ tỹ kanhkã tá vĩ mũ ti.

13Kỹ mĩg fẽr ẽn tóg ẽprã jẽ mũ. Kỹ tóg ũn tỹtá ẽn fi vóg kónãn sór mũ, ũ tỹ gĩr vég mũ ẽn fi. 14Kỹ ag tóg fi mỹ fẽr mág junjun mũ, kónhkó mág fẽr ẽn ri ke. Kỹ fi tóg tỹ ga kórég ẽn ra tẽ tĩ mũ. Tá fi tóg vẽnh péju kỹ nĩ nĩ, prỹg tãgtũ kri prỹg kuju ki. Kỹ pỹn kórég ẽn tóg tá fi vóg tũ nĩ ha, fi vẽnh péju ja tá. 15Kỹ tóg goj var ri ke han mũ, pỹn ti. Ti jẽnkã tá tóg kãkutẽ mũ, goj var ti. Ti tỹ ũn tỹtá ẽn fi nãr han sór vẽ. 16Hã ra ga tóg fi mỹ goj ẽn tỹ gym ke mũ, goj tỹ mĩg fẽr jẽnkã tá kãkutẽ mũ ẽn tỹ, kỹ fi tóg ga tugrĩn kren mũ sir. 17Kỹ mĩg fẽr tóg jũ kỹ tĩ mũ, ũn tỹtá ẽn fi tovãnh kỹ. Kỹ tóg fi krẽ kato vãsãn jé tĩ mũ gé, hã vỹ: ũ tỹ Topẽ vĩ ki króm mũ ag, he mũ, fi krẽ ag, hã vỹ: ũ tỹ Jesus to krónh ke tũ ag, he mũ, ũn tỹtá ẽn fi krẽ ag.

18Kỹ mĩg fẽr ẽn tóg goj fyr ra tĩ mũ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Mĩg régre ag kãme

13 1Kỹ mĩg ũ tóg goj mág kãtá kãkutẽ mũ. Ã pir ra tóg krĩ tỹ 7 (ke) nĩ, nĩka tỹ 10 (ke) ti nĩ gé. Ti krĩ tógfĩ tóg ti nĩka kri nỹtĩ, kỹ ti jygji tóg ti krĩ kri ránrán kỹ nỹtĩ, ti tỹ tỹ pã'i mág nĩn kỹ, goj kãtá mĩg ẽn ti. Hã ra Topẽ to vĩ kónãn vẽ sir, ti krĩ to ránrán kỹ nỹtĩ ẽn ti. 2Goj kãtá mĩg ẽn tóg mĩg rá ri ke nĩ. Ti pẽn tóg urso pẽn ri ke nỹtĩ. Ti jẽnky tóg mĩg kusũg jẽnky ri ke nĩ. Kỹ mĩg fẽr ẽn tóg goj kãtá mĩg tỹ pã'i mág pẽ han mũ, ti tỹ ag nĩgja kri nĩ jé, ti tỹ ã jykre tar ẽn han jé ke gé, mĩg fẽr jykre ẽn ti. 3Ti krĩ ũ fynh ja ag tóg nĩ, kỹ tóg ter kren, hã ra tóg há' he mãn, goj kãtá mĩg ẽn ti. Ẽprã ke kar ag vỹ ti vég mũ, kỹ tóg ag mỹ e kar tĩ. Ti vĩ kri fig ag tóg mũ. 4Mĩg fẽr ẽn to ag tóg: "Topẽ vẽ," he tĩ, ẽprã ke kar ag, ti jykre tar tugrĩn, ti tỹ goj kãtá mĩg ẽn tar han ja tugrĩn. Goj kãtá mĩg ẽn to ag tóg: "Topẽ vẽ," he tĩ gé. "Ũ tóg ti ri ke tũ pẽ nĩgtĩ," he ag tóg tĩ. "Ũ tóg ti tar kãfór tũ nĩ," he ag tóg tĩ gé, ẽprã ke ag, mĩg ẽn to.

5Goj kãtá mĩg ẽn vỹ vĩ vẽnhmỹ han jẽ nĩ. Ã vĩ tỹ tóg Topẽ kato vãsãn mũ. Kysã tỹ 42 (ke) ki tóg tar jẽ nĩ, vẽnh kar kri. 6Kỹ tóg Topẽ to vĩ kónãn mũ, Topẽ jyjy to ke gé, ti jo ĩn to ke gé, kanhkã tãn kar ag to tóg vĩ kónãn mũ gé. 7Kỹ tóg Topẽ tỹ ũn kuprẽg mũ ag kãgtén to vãsãn mũ gé, kỹ tóg ag tỹ hẽn ri ke mũ gé sir, goj tãn tỹ mĩg ẽn ti. Hã ra Topẽ tóg ver ti to fen nĩ. Kỹ povo kar ag, nação kar ag, pã'i krẽm ke kar ag, ũ tỹ vyr mỹ vĩ nỹtĩ ẽn ag kar vỹ mĩg ẽn vĩ hã jẽmẽg mũ. 8Ẽprã ke kar ag vỹ ti to: "Topẽ vẽ," he' he tĩ. Ag jãvo ũ ag jygji tóg ránrán kỹ nỹtĩ, Topẽ livron ki. Ũ tỹ rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ ẽn ag vỹ ki ránrán kỹ nỹtĩ. Topẽ tỹ nén ũ kar han ke to hã tóg ag jygji ránrán ja nĩgtĩ, livro ẽn ki. Cordeiro tỹ ag jagfy ter ja ẽn tũ vẽ, livro ẽn ti. Ũ tỹ ki ránrán kỹ nỹtĩ ag vỹ mĩg ẽn jykre han tũ nĩgtĩ.

9Ũn nĩgrẽg nỹtĩ ag tỹ tỹ jẽmẽ jé. 10Topẽ tỹ ã ki ge kỹ nỹtĩ ũ ag to: "nĩgfénh kỹ ag nỹtĩnh mũ, isugrĩn," hen kỹ ag tóg nĩgfénh kỹ nỹtĩnh mũ, cadeia ki. Ti tỹ ag to: "rógro tỹ ag tóg ag kãgtén ke mũ," hen kỹ ag tóg rógro tỹ ag kagtén ke mũ sir. Ũ tỹ Topẽ mỹ vẽnh vin mũ ẽn ag jé to krónh ke tũg, ag jé Topẽ tovãnh tũg.

11Kỹ sóg mĩg ũ vég mũ gé. Ga kãtá tóg kãkutẽ mũ. Nĩka régre ti nĩ, cordeiro nĩka ri ke. Ti vĩ tóg hã ra mĩg fẽr ẽn vĩ ri ke nĩ. 12Goj kãtá mĩg ẽn rĩnve tóg ã tỹ han mũ kar hyn han tĩ, ã jykre tar ẽn ti, ga kãtá mĩg ti. Kỹ tóg ẽprã ke kar ag to vãsãn mũ, ag tỹ goj kãtá mĩg ẽn to: "Topẽ vẽ," he jé, ũn ter kren mũ ẽn to. 13Ga kãtá mĩg tag vỹ nén ve vãnh tỹ hẽn ri ke hyn han mũ. Pĩ tỹ kanhkã tá kãtére han tóg tĩ, ẽprã ke kar ag rĩnve. 14Ti tỹ ẽg tỹ nén han vãnh tỹ hẽn ri ke hyn han kỹ tóg ẽprã ke kar mỹ ón mũ, ag tỹ ti kamẽg jé. Goj kãtá mĩg ẽn rĩnve tóg milagre tỹ hẽn ri ke hyn han mũ. Kỹ tóg ẽprã ke ag mỹ ke mũ, ag tỹ goj kãtá mĩg kãggrá han jé. Ag tỹ mĩg ẽn fynh mũ ra tóg ter ja tũ nĩ, hã kỹ tóg vẽnh kar mỹ: "ha ti kãggran," he mũ, ga kãtá mĩg ẽn ti. 15Kỹ tóg goj kãtá mĩg kãggrá ki hu he mũ, kỹ tóg rĩr mũ, ti kãggrá ti, kỹ tóg vĩ mũ gé. Kỹ tóg ũ tỹ ti to: "Topẽ vẽ," he jãvãnh ẽn ag kãgtén kãn mũ sir, ti kãggrá rĩr jẽ ẽn ti. 16Ga kãtá mĩg ẽn tóg tỹ ẽprã ke kar ag kri ke nĩ, ũn mág ag kri, ũn kãsir ag kri ke gé, ũn rico ag kri ke gé, ũn jagãgtar ag kri ke gé, ũ tỹ tỹ camarada nỹtĩ ag kri ke gé, ag patrão ag kri ke

gé. Kỹ tóg ag kar to vãsãn mũ, ag tỹ ãjag pẽgja tá ãjag nĩgé pãnĩ ki ti jiji ránrán jé, ke tũ nĩ kỹ ti número ti. Ãjag kakã ki ag tóg ti jyjy ránrán mũ gé. 17Ũ tỹ gen kỹ ránrán kỹ nỹtĩ ag hã tóg nén ũ comprar he tĩ, nén ũ vender he tĩ gé inhhã. Ũn rá tũ ag vỹ nén ũ comprar he mãn ke tũ nỹtĩ ha. Vẽnh rá tag vỹ tỹ ga kãtá mĩg ẽn jyjy nĩ, ke tũ nĩn kỹ ti número ti. Ti número vỹ ti jiji tó tĩ gé.

18Ũn krĩ há ag hã tóg ti número to jykrén há han ke mũ. Ũn krĩ tũ ẽn ag pi(jé) to jykrén ke mũ', ti número to. Ẽprã ke jyjy vẽ, ti número ti, hã vỹ: 666, he mũ.

Ũn krenkren kỹ nỹtĩ ag jãn

14 1Kỹ sóg ki ẽvãnh kỹ cordeiro ẽn ve mãn mũ. Pãnónh kri tóg jẽ nĩ, pãnónh tỹ Sião he mũ ẽn kri, cordeiro ẽn ti. Ũn e ag tóg ti mré tá nỹtĩ, ũ tỹ 144 mil (ke) ag. Cordeiro ẽn jyjy tóg ag kakã ki rán kỹ nĩ, ũ tỹ ti mré tá nỹtĩ ag kakã ki. Cordeiro ẽn jóg jiji vỹ ag ki rán kỹ nĩ gé. 2Kỹ sóg kanhkã tá nén ũ mẽg mũ. Tỹ tóg sa krog mẽ tĩ, tỹ tóg ta tỹ tỹrỹr he ri ke tĩ gé. Kỹ tóg tỹ ag tỹ vãkyn jafã tỹ harpa kyn ẽn ri ke tĩ gé, ti kyr ti. 3Vẽjãn tãg tó ag tóg mũ gé, nén nẽ tỹ 4 (ke) ẽn ag rĩnve, kófa ag rĩnve ke gé, nĩgja sĩnvĩ ẽn tá. Ũ tỹ 144 mil (ke) ag vỹ Topẽ jé tãg tag tó há nỹtĩ, ẽn ag tãvĩ. Ẽprã ke ja ag vẽ, hã ra ag tóg krenkren kỹ nỹtĩ, ũ tỹ ti jãn tãg tó mũ ẽn ag. 4Jãnhkri ag nỹtĩ. Ag pi(jé) fag vóg ja nĩgtĩ', cordeiro mré mũ ja ag tóg nĩgtĩ, ag tỹ tỹ ẽprã ke ra. Ẽprã ke ag kãmĩ tóg ag kygjãm ja nĩ, cordeiro ti. Kỹ ag tóg tỹ Topẽ tũ nỹtĩ, cordeiro tũ ke gé. Ag mỹ ag tóg há pẽ nỹtĩ. 5Ag pi(jé) ũ mỹ ón ja nĩgtĩ'. Kygnẽ ja tũ pẽ ag tóg nĩgtĩ.

Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tãgtũ ag

6Kỹ sóg Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ vég mũ gé. Kanhkã krẽm tóg tẽ tĩ mũ. Kỹ tóg Topẽ vĩ ma kãtĩ mũ, Topẽ vĩ ẽn vỹ tũg' henh ke tũ nĩ. Ti tỹ ẽprã ke kar ag mỹ Topẽ vĩ tónh ke vẽ, nação kar ag mỹ, povo kar mỹ ke gé, pã'i krẽm ke kar ag mỹ, vyr mỹ vĩ nỹtĩ kar ag mỹ ke gé. 7Kỹ tóg prẽr mũ sir. "Topẽ hã kamẽg nĩ, ti hã to: ũn mág vỹ tỹ ti nĩ, hemnĩ," he tóg, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ẽn ti. "Ti kurã vỹ hur jun. Ẽprã ke ag jykre tugnỹm jé tóg ke mũ ha. Ũ tỹ kanhkã han mũ mỹ: "Topẽ vỹ tỹ ã nĩ," hemnĩ, ũ tỹ ga han mũ ẽn mỹ, ũ tỹ goj han mũ ẽn mỹ, goj nĩhỹg mré hã. Ẽn hã mỹ: "Topẽ vỹ tỹ ã nĩ," hemnĩ," he tóg, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ẽn ti.

8Ti nón Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ tóg jun mũ gé, kỹ tóg: "kókén kỹ tóg nỹ nĩ," he mũ. "Cidade tỹ Babilônia vỹ kókén kỹ nỹ ha," he tóg. "Ẽprã ke kar to tóg vãsãn ja nĩ, Babilônia to pã'i ti, ag tỹ ti mré ãjag prũ tũ fag mré nỹgnỹ jé, fag tỹ ti ri ke ãjag mén tũ ag mré nỹgnỹ jé, kỹ tóg vẽnh kar tỹ ti mré vinho fa pẽ kron ri ke nĩ," he tóg, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ ẽn ti.

9Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ tóg ag nón kãtĩ mũ gé. Ẽn vỹ prẽr kỹ: "!..ẽprã ke ũ ag tóg mĩg to: topẽ vẽ, he ja nĩgte..!" he mũ, prẽr kỹ. "!..Ti kãggrá to ag tóg: topẽ vẽ, he ja nĩgte..! Ãjag kakã ki ag tóg ti rá han ja nĩgte..! Ag nĩgé pãnĩ ki ag tóg ránrán kỹ nỹtĩ gé..! 10Ẽn ag vỹ Topẽ tỹ ag to jũ jagy han venh ke mũ ha..! Kỹ tóg ag tỹ vinho kron ri ke nỹ nĩ ha..! Topẽ vỹ jũ jagy han kỹ jẽ ha..! Kỹ ti tỹ ag to

jũnh ke tóg kar kỹ nỹ ha..! Kỹ tóg ẽg tỹ vinho tỹ copo fãn kỹ fẽg ẽn ri ke nĩ ha..! ti tỹ ag to jũnh ke ti..! Topẽ tỹ vẽnh kãn kỹ jẽ to ken hã vẽ..! Ũ tỹ mĩg to: topẽ vẽ, he ja ẽn ag vỹ jagãgtar mág venh ke mũ ha..! cordeiro rĩnve..! Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã ag kar rĩnve ag jagtar kãn kỹ nỹtĩ ha..! Pĩ ki ag tóg jagãgtar ke mũ ha..! pó tỹ enxofre pũr nĩja ki ke gé, vãn pũr nĩja ri ke ẽn ki..! 11Ag tỹ pĩ ki jagãgtar mũ ẽn nĩja tóg kanhkã to tãpry mũ ha..! Tũg' henh ke tũ ti nĩ, pĩ ẽn ti..! Ũ tỹ mĩg to: topẽ vẽ, he mũ ẽn ag vỹ vẽnhkánkán ke tũ pẽ nĩ..! ũ tỹ ti kãggrá to: topẽ vẽ, he mũ ẽn ag kar ti..! ũ tỹ ti jyjy tỹ ránrán kỹ nỹtĩ ẽn ag kar ti..! Vẽnhkán ke tũ ag nỹtĩ ha..! kurã ki, kuty mré hã..!" he tóg, prẽr kỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ ẽn ti.

12Ũ tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag jé ti to krónh ke tũg, ag jé Topẽ tovãnh tũg, ũ tỹ Topẽ vĩ kri fig mũ ag, ũ tỹ Jesus to tar nỹtĩ ag.

13Kỹ sóg kanhkã tá vẽnh vĩ ũ mẽg mũ gé. Kỹ tóg: "tag rán nĩ, ha mẽ," he mũ, ũ tỹ kanhkã tá vĩ mũ ti. "Ũ tóg ẽg Senhor ki ge kỹ nỹtĩ, gen kỹ ag tóg kãgter ja nĩ. Ẽn ag mỹ tóg sér tãvĩ tĩ ha," he tóg, ũ tỹ kanhkã tá vĩ mũ ti. Kỹ Topẽ kuprĩg tóg: "hỹ," he mũ gé. "Ag rãnhrãj kaja vég ag tóg mũgtĩ, kỹ ag tóg ag rãnhrãj to vẽnhkán kỹ nỹtĩ ha," he tóg, Topẽ kuprĩg ti, ũn kãgter mũ ag to, ũ tỹ ẽg Senhor ki ge kỹ nỹtĩ ag to.

Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag tỹ ẽprã ke ag vóg kónãn

14Kỹ sóg kanhkã góg kupri vég mũ gé sir. Ũ tóg kanhkã góg ẽn kri nĩ nĩ, tỹ tóg ẽprã ke nĩ ve nĩ. Hã ra tóg krĩ tógfĩ tỹ ouro nĩ nĩ, kỹ tóg ẽg tỹ tỹ trigo kre jafã vyn kỹ nĩ nĩ gé. Jukén kỹ tóg nỹ, trigo kre jafã ẽn ti. 15Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ tóg kãtĩ mũ gé, Topẽ jo ĩn kãtá. Kỹ tóg ũ tỹ kanhkã góg kri nĩ ẽn mỹ: "trigo kre jafã tỹ krenh tĩg nĩ," he mũ. "Tỹ ti krenh ke kurã vẽ. Vẽnh kãn kỹ ag nỹtĩ nĩ, ẽprã ke ag," he tóg. 16Kỹ ũ tỹ kanhkã góg kri nĩ ẽn tóg trigo kre jafã ẽn tỹ krenh tĩ mũ.

17Kỹ sóg Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ vég mũ gé. Topẽ jo ĩn kãtá tóg kãkutẽ mũ. Uva kre jafã vyn kỹ tóg tá kãkutẽ mũ. 18Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ tóg jun mãn mũ gé. Topẽ jo ĩn kãtá tóg kãkutẽ mũ gé, Topẽ mỹ nén ũ pũn jafã ẽn tá. Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tag vỹ pĩ ki rĩr tĩgtĩ. Kỹ tóg ũ tỹ uva kre jafã vãg mũ ẽn mỹ: "uva kre jafã tỹ krenh tĩg," he mũ. "Ga kri ti nỹtĩ, uva kanẽ ti. Ẽn krenh tĩg. Rã há ti nỹtĩ ha," he tóg. 19Kỹ tóg tĩ mũ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ẽn ti. Uva kanẽ krég tóg mũ sir. Kỹ tóg uva jẽgmĩ jafã ki ag vãm mũ, hã vỹ: Topẽ tỹ vẽnh kar to jũ, he mũ, hã vỹ: uva jẽgmĩ jafã, he mũ. 20Cidade fyr tá tóg jẽ nĩ, uva jẽgmĩ jafã ẽn ti, kỹ ag tóg uva jẽgmĩg mũ sir, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ẽn ag. Kỹ ag tóg tá ag kyvénh kujẽg mũ, ẽprã ke ag kyvénh ti, kỹ tóg tãra tĩ mũ, 300 (ke) quilômetros ra, ag kyvénh ti. Tỹ tóg goj mág nỹ ve nĩ, ag kyvénh ti. Cavalo tỹ kã jẽ ra tóg pun kenh ke mũ vẽ.

Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ag tỹ ẽprã ke ag vóg kónãn mãn

15 1Kỹ sóg kanhkã tá nén ũ vég mũ gé. Inh mỹ tóg e tĩ, isỹ nén nẽ ẽn ve kỹ, kỹ tóg inh kanẽ jun mũ. Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tỹ 7 (ke) ag vigve inh. Ga kri ke ag vóg kónãn jé ag tóg ke mũ, vógvóg tỹ 7 (ke) ki. Ag tỹ ga kri ke ag vóg kónãn kar kỹ Topẽ tóg jũ mãn ke tũ nĩ ha. 2Kỹ sóg goj tỹ vidro kãki pĩ gru vég mũ. Kỹ

sóg ũ ag vigvég mũ gé, ũ tỹ mĩg ẽn kato vãsãnsãn mũ ẽn ag. Ag pi(jé) ãjag tỹ tỹ ẽprã ke nỹtĩ ra mĩg kãggrá ẽn to há nỹtĩ ja nĩgtĩ', ag pi(jé) vẽnh ki ti número rán ja nĩgtĩ', ti jyjy ti'. Ag pi(jé) mĩg vĩ kri nĩm ja nĩgtĩ'. Hã kỹ ag vỹ goj tỹ vidro jo nỹtĩ, kỹ ag tóg vãkyn jafã tỹ harpa vyn kỹ nỹtĩ nĩ, Topẽ tỹ ag mỹ harpa vin mũ ẽn. 3Kỹ ag tóg Topẽ mỹ rãnhrãj tĩ tỹ Moisés tỹ jé ẽn tó mũ, ti tỹ jãn ti. Cordeiro ẽn mỹ ag tóg jãn mũ, ha mẽ: "Topẽ kósin vỹ tỹ ã nĩ, pã'i mág vỹ tỹ ã nĩ, vẽnh kar kri ke vỹ tỹ ã nĩ," he ag tóg mũ, cordeiro mỹ, jãn kỹ. "Nén ũ há tãvĩ han ja ã tóg nĩ, ge ve ja tũ ẽg tóg nỹtĩ. Ã jykre vỹ kuryj tãvĩ nỹ, ki hã tó ã tóg tĩgtĩ. Povo kar kri ã tóg jẽ nĩ. 4Vẽnh kar ag vỹ ã kamẽg tĩ, pã'i mág kar ag. Vẽnh kar ag vỹ ã jiji to: "ũn mág vỹ tỹ ti nĩ," he tĩ. Ã hã ne ã pir mỹ há nĩ'. Povo kar tóg ã tá junjun ke mũ, kỹ ag tóg ã mỹ: "Topẽ vỹ tỹ ã nĩ," henh ke mũ. Ã jykre kuryj ẽn ve kãn jé ag tóg ke mũ, povo kar ag," he ag tóg mũ, jãnjãn kỹ, ũ tỹ mĩg kato vãsãnsãn mũ ẽn ag.

5Kar kỹ sóg kanhkã tá Topẽ jo ĩn vég mũ. Ti jãnkã nón ag tóg mũ, kur tỹ ĩn ẽn róm kỹ, Topẽ nĩg jafã ẽn. 6Kỹ Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 7 (ke) ẽn ag tóg tá kãpa mũ, ũ tỹ ga vóg kónãn ke mũ ẽn ag. Kur kupri jãnhkri rĩnh kỹ ag tóg kãmũ mũ, pyrfé tỹ kur rĩnh kỹ, kỹ ag tóg ouro tỹ vẽsógfĩn kỹ nỹtĩ gé, ãjag fe kri. 7Kỹ nén nẽ tỹ 4 (ke) ẽn ag kãmĩ ũ tóg ag mỹ ouro tỹ pénky junjun mũ, Topẽ tỹ jẽgnẽ tỹ 7 (ke) ẽn ag mỹ. Pénky tỹ 7 (ke) junjun ag tóg mũ, ag mỹ. Fór ti nỹtĩ, pénky ti, Topẽ jũ tỹ. Topẽ vỹ tũ' henh ke tũ pẽ nĩ. Ti jũ tỹ tóg fór nỹtĩ, pénky ti. 8Kỹ Topẽ jo ĩn ẽn krẽm tóg nĩja nĩ. Topẽ tá tóg tũmtũm ke kãtĩ mũ, nĩja ẽn ti, Topẽ tỹ tỹ ũn mág nĩn kỹ, ti tar nĩn kỹ. Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 7 (ke) ẽn ag tỹ ga vóg kónãn ke to hã ũ tóg Topẽ jo ĩn ẽn kãra rãnh ke tũ nĩ.

Topẽ jũ

16 1Kỹ sóg vẽnh vĩ ũ jẽmẽg mũ, Topẽ jo ĩn ẽn kãtá. Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 7 (ke) ẽn mỹ tóg vĩ mũ, ũn vĩ mũ ẽn ti, kỹ tóg: "pénky tỹ funfór ẽn tỹ ga kri kugjẽn mũjẽg," he mũ.

2Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ tóg tĩ mũ, ti pénky ki nĩ ẽn tỹ ga kri kujẽn jé. Kỹ ũ tỹ mĩg ẽn jiji tỹ ránrán kỹ nỹtĩ ẽn ag kar vỹ fugfóm jagy han mũ, kaga jagy. Ũ tỹ mĩg kãggrá to: "Topẽ vỹ tỹ ti nĩ," he mũ ag kar vỹ fugfóm kãn mũ.

3Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ tóg goj kafã tũ ki ã pénky ki nĩ ẽn kujẽg mũ gé. Kỹ goj tóg vẽnh kyvénh ri ke nĩ ha, ag tỹ ũ tãnh mũ kyvénh ẽn ri ke. Kỹ goj kãmĩ mũ kar ag vỹ kãgter mũ ha.

4Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ tóg ã pénky ki nĩ ẽn kujẽg mũ gé, pénky tãgtũ vẽ sir. Goj mág mré goj kãsir kar ki tóg kujẽg mũ, ti tũ ti, goj nĩhỹg kar ki ke gé. Kỹ tóg vẽnh kyvénh kar nỹtĩ ha, goj kar ti. 5Kỹ ũ tỹ goj ki rĩr tĩ ẽn tóg: "ũn há vỹ tỹ ã nĩ," he mũ, Topẽ mỹ. "Vãsỹ ã tóg nĩ ja nĩgtĩ, kỹ ã tóg ũri nĩ nĩ gé," he tóg mũ, Topẽ mỹ. "Vẽnh jykre há han kỹ ã tóg nĩ nĩ. 6Ũ tỹ ã ki ge kỹ nỹtĩ ag kãgtén ag tóg, ũ tỹ ã vĩ tó tĩ ag mré hã. Kỹ ã tóg ag mỹ vẽnh kato vẽnh kyvénh nĩm mũ sir, ag tỹ kron jé. Ag tỹ ag tỹ ag kãgtén kajãm hã vẽ," he tóg, Topẽ mỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti.

7Kỹ sóg vẽnh vĩ ũ jẽmẽg mũ gé. Topẽ mỹ nén ũ pũn jafã tá tóg vĩ mũ, ũn vĩ mũ ti, kỹ tóg: "Topẽ vỹ tỹ ã nĩ, pã'i vỹ tỹ ã nĩ, vẽnh kar kri ke vỹ tỹ

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

ã nĩ," he mũ. "Kuryj ti nĩ, ã jykre ti, kỹ ã tóg ki hã tó tĩ, kỹ ã tóg ki hã ag vóg kónãn tĩ gé," he tóg mũ, ũn vĩ mũ ẽn ti.

8 Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ tóg ã pénky ki nĩ ẽn kujẽg mũ gé. Pénky tỹ 4 (ke) vẽ sir. Rã ki tóg ã tũ kujẽg mũ. Kỹ rã tóg vẽnh kar kri hupũn jagy han mũ, kỹ ag jagtar mũ. 9 Kỹ ag tóg kugpũr mũ sir, vẽnh kar, rỹ jagy tỹ. Kỹ ag tóg Topẽ to vĩ kónãn mũ sir, ti tỹ ag vóg kónãn tugrĩn. Ge ra ag tóg ãjag jykre tovãnh sór tũ nỹtĩ, Topẽ mỹ ag tóg vẽnh vin sór tũ nỹtĩ.

10 Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ tóg ã tũ kujẽg mũ gé. Pénky tỹ 5 (ke) vẽ sir. Mĩg ẽn nĩgja kri tóg ã tũ kujẽg mũ. Kỹ tóg kuty nỹ, mĩg ẽn krẽm ke kar ag mỹ. Kỹ tóg vẽnh kar mỹ e tãvĩ tĩ. Kaga jagy han ag tóg mũ, ag fugfóm to. Ãjag kaga jagy tugrĩn ag tóg ãjag nũnẽ kyprãg mũ. 11 Kỹ ag tóg Topẽ tỹ kanhkã tá nĩ ẽn mỹ vĩ kónãn mũ, ag kaga to, ag tỹ ti jagy vég mũ kar to. Ge ra ag tóg ãjag jykre kórég tovãnh sór tũ nỹtĩ.

12 Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ tóg ã tũ kujẽg mũ gé. Pénky tỹ 6 (ke) vẽ sir. Goj tỹ Eufrates ki tóg ã tũ kujẽg mũ. Kỹ tóg tóg kãn mũ, goj tỹ Eufrates ti. Hã kỹ pã'i tỹ rã jur ja tá kãmũ ẽn ag tóg kãmũ mũ ha, kỹ goj tóg ja ẽn vỹ tỹ ag japry nỹ ha, ag jamĩn. 13 Kỹ sóg vẽnh kuprĩg tãgtũ vég mũ, hã ra tóg tỹ pépo ve nỹtĩ, vẽnh kuprĩg ag. Ũ tóg mĩg fẽr ẽn jẽnkã tá kãkutẽ mũ, ũ tóg goj kãtá mĩg ẽn jẽnkã tá kãkutẽ mũ, ũ tóg ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ẽn jẽnkã tá kãkutẽ mũ gé. 14 Japo ag vẽ, vẽnh kuprĩg tỹ tỹ pépo nỹtĩ ve ẽn ag, hã ra ag tóg ẽg tỹ nén han vãnh hyn han mũ. Kỹ ag tóg ẽprã ke to pã'i kar ag mré vẽmén mũ gé, ag tỹ vẽnh génh ke to vẽnh mãn jé, Topẽ tỹ ag mỹ kurã nĩv ẽn ki. Topẽ hã ne tỹ ũn mág nĩ'.

15 "Ha vé, ãjag tỹ nén ũ péju(g) tĩ ẽn kãtĩg ri ke ti nĩnh mũ, inh kãtĩg mãn ke ti. Ãjag nũgnũr tũ nỹtĩn kỹ tóg há tĩ, ãjag kur kynkar kỹ nỹtĩn kỹ tóg há tĩ. Kỹ mỹ sér nỹtĩmnĩ. Kỹ ãjag tóg kator nỹtĩnh ke tũ nĩ. Mỹ'ãg'ãg ke tũ ãjag nỹtĩ, ũ ag tỹ ãjag vég mũ ra," he tóg, ẽg Senhor ti, ẽg mỹ.

16 Japo tag ag vỹ pã'i kar tỹ vẽnh mãn han mũ, ẽmã tỹ Armagedom tá, Hebreu vĩ ki ẽmã ẽn jyjy vẽ.

17 Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ tóg ã tũ kujẽg mũ gé. Pénky tỹ 7 (ke) hã vẽ. Kanhkã krẽm tóg ã tũ kujẽg mũ. Kỹ nĩgja sĩnvĩ ẽn tá, Topẽ jo ĩn kãkã nĩgja ẽn tá vẽnh vĩ tóg mẽ há ti, kỹ tóg: "nén kar tóg kar kãn kỹ nỹ ha," he mũ, vẽnh vĩ ti. 18 Kỹ ta tóg kómkóm ke mũ, tỹrỹr he tóg mũ gé, kỹ ga vỹ ragra ke jagy han mũ gé. Ga tỹ ragra ke tỹ ge ve ja tũ ẽg tóg nỹtĩ. Ẽg tỹ ga mĩ mũn kã tóg ragra ke tỹ ge han ja tũ nĩ. 19 Cidade mág ẽn tóg vẽnh kãpóv kỹ nỹ ha, vẽnh kãpóv tãgtũ tỹ. Kỹ ga kar mĩ cidade tóg kókén kỹ nỹtĩ nĩ. Topẽ pi(jé) cidade tỹ Babilônia kã jatu ja nĩgtĩ'. Cidade ẽn ki ke ag to tóg jũ tãvĩ han mũ, Topẽ ti, ag to tóg fe gỹv han mũ. Hã kỹ tóg ag vóg kónãn jagy han mũ, kỹ tóg ẽg tỹ vinho kron ri ke nĩ. 20 Kỹ goj vãso kar tóg tũ nỹtĩ ha ke gé, pãnónh kar tóg tũ nỹtĩ gé. 21 Kỹ nãfy tóg vár mũ gé. Éhé tãvĩ ti nĩ, nãfy ẽn ti, ũn pir tóg quilo tỹ hẽn ri ke nĩ, kukryr tỹ nãfy ẽn. Ẽprã tóg vár mũ. Kỹ ẽprã ke ag tóg Topẽ mỹ vĩ kónãn mũ gé sir, nãfy tag to, ti jagy tãvĩ nĩn kỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Ũn tỹtá kórég fi

17 1Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ tóg inh ki jun mũ, ũ tỹ pénky mãn mũ ja
ẽn ag kã ũ. Kỹ tóg inh mỹ: “kunĩg,” he mũ. “Nhỹ ã mỹ cidade mág
ti ven, cidade tỹ goj tỹ hẽn ri ke tá nỹ ẽn ti. Cidade ẽn ki ke ag vỹ ũn mén
(ka)mẽ fi ri ke nỹtĩ, kỹ Topẽ vỹ ag vóg kónãn ke mũ, ũn mén (ka)mẽ fi ri
ke ẽn ag. 2Pã'i kar vỹ fi mré nỹ ja nĩgtĩ, ũn mén (ka)mẽ ẽn fi mré. Ẽprã ke
kar mỹ tóg sér tĩ, fi jykre ti, kỹ tóg ag tỹ kronkron kỹ kãgter ri ke nĩ, ag tỹ
ũn mén (ka)mẽ ẽn fi mré nỹ ti,” he tóg inh mỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti.

3Kỹ Topẽ kuprĩg tóg inh krĩn mũ, kỹ sóg nén nẽ ve kỹ ga kórég ra tĩ mũ. Topẽ
tỹ jẽnẽ jafã ẽn vỹ inh pére tĩ mũ. Tá ũn tỹtá fi tóg nĩ nĩ. Fi mẽg tỹ mĩg kri fi tóg
nĩ nĩ, hã ra tóg kusũg jẽ, fi mẽg ti. Vẽnh jygji tóg fi mẽg kri ránrán kỹ nỹtĩ, kỹ
tóg vẽnh kri tỹ rũm ke kỹ jẽ, vẽnh jygjy rágrá tỹ. Vẽnh jygjy ẽn tóg Topẽ to vĩ
kónãn kỹ nỹtĩ. Fi mẽg vỹ ã pir ra krĩ tỹ 7 (ke) nĩ, nĩka tỹ 10 (ke) ti nĩ gé. 4Ũn tỹtá
ẽn fi vỹ kur kusũg tu kỹ nĩ nĩ, kur kósóg pẽ. Ouro tu fi tóg nĩ gé, pó sĩnvĩ, pérola.
Ouro tỹ copo mãn kỹ fi tóg nĩ nĩ. Hã ra tóg nén ũ kórég kar tỹ fór jẽ, nén ũ kavéj
kar tỹ, copo ti. Fi tỹ vẽnh jykre pãno han mũ to ken hã vẽ. 5Fi jiji vỹ fi kakã ki
rán kỹ nĩ, ũ tóg ã vĩ ki fi jyjy tag mẽ ja tũ nĩ ver. Hã ra tóg: “Babilônia hã vẽ,” he
mũ, fi jiji ti. “Ũn mág vỹ tỹ inh nĩ,” he tóg. “Ũn mén (ka)mẽ kar fag mỹnh vỹ tỹ
inh nĩ, ũ tỹ nén ũ kavéj kar han tĩ ag mỹnh vỹ tỹ inh nĩ, ẽprã, ag tỹ inh jykre han
kỹ,” he tóg mũ, fi jyjy ti. 6Hã ra fi tóg kron kỹ ter nĩ, fi tỹ ũ tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ
ag kyvénh kron kỹ. Ũ tỹ hẽn ri ke ag kãgtén ja ag tóg nĩgtĩ, Jesus tugrĩn, ag tỹ
Jesus tovãnh sór tũ tugrĩn, hã ra fi tóg ag kyvénh kron kãn ja nĩ.

Inh mỹ tóg e tĩ, sỹ fi ve kỹ. 7Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg inh mỹ: “mỹ ã mỹ e?” he
mũ. “Nhỹ ã mỹ fi kãmén, fi mẽg tỹ mĩg ti ke gé, fi mẽg krĩ tỹ 7 (ke) ẽn, fi mẽg nĩka
tỹ 10 (ke) ẽn, fi tỹ kri nĩ jafã ẽn ti,” he tóg, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti. 8“Fi mẽg tag vỹ vãsỹ
jẽ ja nĩgtĩ. Ũri tóg ki tũ nĩ, hã ra tóg kãnhmar nũgme tá kãkutẽnh ke mũ, Topẽ tỹ ti
kókén pẽ han jé. Kỹ tóg ẽprã ke ag mỹ e tĩnh mũ, ag tỹ fi mẽg tag venh ken kỹ, ũn
jygjy tỹ Topẽ livro ki rán kỹ nỹtĩ tũ ag mỹ. Topẽ tỹ nén (ũ) kar han to hã tóg ag rán
ja tũ nĩ, kỹ ag tóg rĩnrĩr ke tũ nỹtĩ. Ẽn ag mỹ tóg e tĩnh mũ, ag tỹ fi mẽg tỹ mĩg ven
kỹ. Vãsỹ tóg nĩ ja nĩgtĩ, kỹ tóg ver ki tũ nĩ, hã ra tóg kejẽn kãtĩg mãn ke mũ ha.

9Topẽ tỹ ũn kanhrãn mũ ẽn ag hã vỹ fi mẽg to jykrén ke mũ. Ti krĩ tỹ 7
(ke) vỹ tỹ pãnónh tỹ 7 (ke) nỹtĩ. Pãnónh ẽn kri fi tóg nĩ nĩ, ũn tỹtá kórég
ẽn fi. Pã'i tỹ 7 (ke) to ke vẽ gé, hã ra, ti krĩ tỹ 7 (ke) ẽn ti. 10Pã'i tỹ 5 (ke)
vỹ hur tũg, ũn pir vỹ ũri nĩ nĩ, ũn pir ũ vỹ kar kỹ kãtĩg ke mũ gé. Ti kãtĩg
ken kỹ tóg nĩg sĩ pẽ han ke mũ, ũ tỹ ẽgno ẽn ti. 11Fi mẽg tag, ũ tỹ vãsỹ nĩ
ja kar kỹ ũri kã nĩ tũ ẽn vỹ tỹ pã'i ũ nĩ gé. Pã'i tỹ 8 he mũ vỹ tỹ ti nĩ. Pã'i
tỹ 7 (ke) ẽn mré ke vỹ tỹ ti nĩ gé. Topẽ vỹ ti tỹ tũ' henh ke mũ gé.

12Ti nĩka tỹ 10 (ke) vỹ tỹ pã'i tỹ 10 (ke) nỹtĩ gé. Ẽn ag vỹ ver kãmũ tũ nỹtĩ.
Fi mẽg mré ag tóg tỹ pã'i nỹtĩnh ke mũ, hã ra ag tóg nĩg sĩ pẽ han ke mũ gé.
13Jagnẽ mré ag tóg vẽnh jykre pir han ke mũ, pã'i tag ag, fi mẽg ẽn mré. Fi
mẽg mỹ ag tóg vẽnh vin ke mũ. 14Cordeiro ẽn kato ag tóg vãsãnsãn ke mũ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Hã ra cordeiro tóg ag tỹ hẽn ri kenh ke mũ, ti mré ke ag mré, ũ tỹ ti tovãnh ja tũ ag mré, ũn kuprẽg kỹ nỹtĩ ag mré. Kỹ cordeiro ẽn vỹ tỹ pã'i kar kri ke jẽ. Pã'i mág ag kar kri tỹ pã'i ti jẽ mỹr," he tóg inh mỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti.

15Kỹ tóg inh mỹ: "goj ve ja ã nĩ gé," he mũ. "Goj ẽn tá fi tóg nĩ, ũn tỹtá kóreg ẽn fi. Povo kar to ken hã vẽ, hã vỹ: goj, he mũ, ẽprã ke kar to ken hã vẽ, nação kar to ken hã vẽ, vyrmỹ vĩ nỹtĩ ag kar to ken hã vẽ gé, hã vỹ: goj, he mũ," he tóg. 16"Kỹ fi mẽg vỹ ti nĩka tỹ 10 (ke) ẽn mré (tóg) fi to kóreg tãvĩ nỹtĩnh ke mũ. Fi tũ kunũnh kãn jé ag tóg ke mũ, fi kur mré hã, kỹ fi tóg kator nĩnh ke mũ, ũn kóreg ẽn fi. Fi nĩ ko jé ag tóg ke mũ gé, kỹ ag tóg fi pũn ke mũ gé. 17Ag tỹ ki kagtĩg ra Topẽ tóg ag krĩn tĩ, ag vatánh tá, kỹ ag tóg Topẽ tỹ ag mỹ fi to vẽnh jykre nĩv ẽn hã han tĩ. Topẽ tỹ ag krĩn kỹ ag tóg jagnẽ mré vẽnh jykre pir hã han tĩ, kỹ ag tóg fi mẽg mỹ vẽnh vin tĩ gé, pã'i tỹ 10 (ke) ẽn ag. Gen kỹ ag tóg nén kar kãnkãn ke mũ ẽn pétẽm ke mũ, Topẽ tỹ vãsỹ tó ja ẽn kar ti," he tóg, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti.

18"Kỹ ũn tỹtá kóreg ẽn fi, ã tỹ ũn vég mũ ẽn fi vỹ tỹ cidade mág ẽn nĩ. Ẽprã pã'i kri ke kar fi nĩ," he tóg inh mỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ẽn ti.

Babilônia tỹ tũ' he

18 1Kar kỹ sóg Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ vég mũ gé. Kanhkã tá tóg kãtére mũ. Tar pẽ tóg jẽ, jẽngrẽ tóg jẽ gé, kỹ ti jẽngrẽ tóg kurã han mũ, ẽprã, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ẽn ti. 2Ẽn vỹ prẽr mũ. "!..Kókén kỹ ti nỹ ha..!" he tóg mũ, prẽr kỹ. "!..Babilônia vỹ kókén kỹ nỹ, cidade mág ẽn ti..!" he tóg. "!...Japo ag, vẽnh jagrẽ kóreg ag vỹ tá ẽmã nỹtĩ ha..! Jẽsĩ kavéj kar, sẽsĩ kóreg kar vỹ tá nỹtĩ ha, cidade jy ró ẽn kãmĩ..! 3Ẽprã ke kar vỹ cidade ẽn jykre han ja nĩgte..! Kỹ tóg ag tỹ ũ mré nỹ kónãn ẽn ri ke ne..! Vinho kron mág ri ke ti ne..! cidade ẽn jykre ti..! Ẽprã pã'i ag vỹ tá vẽnh jykre han ja nĩgte..! Kỹ tóg ũn tỹtá kóreg fi mré nỹ ri ke nĩ, ag jykre kóreg ti..! Nén ũ vender he tĩ ag vỹ cidade ẽn tugrĩn rico nỹtĩ ja nĩgte..! tá ke ag tỹ rico tãvĩ ja nỹtĩn ká..! Hã ra tóg kókén kỹ nỹ ha..!" he tóg, prẽr kỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti.

4Kỹ sóg kanhkã tá vẽnh vĩ ũ mẽg mũ gé, ũ tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag mỹ tóg: "mũ jé ha," he mũ, ũ tỹ kanhkã tá vĩ mũ ẽn ti. "Cidade tá kãpamnĩ, ke tũ nĩ mũ ra ãjag tóg ag mré Topẽ vĩ mranh ke mũ, kỹ Topẽ tóg ag mré ãjag vóg kónãn ke mũ gé, ti tỹ cidade kókén ken kỹ," he tóg, ũ tỹ kanhkã tá vĩ mũ ti, ũ tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag mỹ. Cidade ẽn kókén ke to hã tóg ag mỹ tó mũ. 5"Topẽ vỹ ag jykre pãno ve kãn, kỹ tóg kã jatu tũ nĩ. Ag tỹ Topẽ vĩ mranh vỹ e tãvĩ nỹtĩ, kỹ ti pãnfĩ tóg kanhkã pétẽm mũ, ag tỹ Topẽ vĩ mranh pãnfĩ ti. 6Ag tỹ ãjag mỹ nén han ja ẽn ri ke han nĩ, ag mỹ," he tóg, ũ tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag mỹ. "Ag tỹ ãjag mỹ ti kóreg pir han kỹ ag mỹ ti kóreg régre han nĩ, vẽnh kato. Ãjag mỹ ag tóg ti kron jafã kóreg ven ja nĩ. Ag mỹ ti kron jafã kóreg ven régreg nĩ. 7Sĩnvĩ ja ag nỹtĩ, tỹ nén ũ mág ja ag nỹtĩ. Ag jagtar han nĩ, ag sĩnvĩ tag to. Ag jagtar han nĩ, ag tỹ nén ũ mág tag to, ũ tỹ nén ũ mág tũ ag jagtar han nĩ gé, ag mré. "Ũn mág vỹ tỹ ẽg nỹtĩ," he ag tóg mũ. "Ũ pi(jé) ẽg jagtar han ke mũ'," he ag tóg mũ. 8Hã ra ag tóg vãhã venh ke mũ, ag jagãgtar ke ti, ag vẽsỹrénh ke ti, ag vãnhprãg ti, kỹ tóg ag tỹ vẽnh kaga jagy han ri ke nĩ sir. Kurã pir ki ag tóg tag ve kãn ke mũ, kỹ ag

tóg pĩ ki kãgter ke mũ. Topẽ hã vỹ ag vóg kónãn ke mũ, pã'i mág ti. Tar pẽ ti jẽ nĩ mỹr, Topẽ ti," he tóg, ũ tỹ kanhkã tá vĩ mũ ti, ũ tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag mỹ.

9 Kỹ ẽprã pã'i ag vỹ venh ke mũ, cidade nĩja ti. Cidade ki ke ag mré tóg ag mỹ sér nĩ ja nĩgtĩ. Ag mré ag tóg nén (ũ) kar vigve ja nĩgtĩ, kỹ tóg ag tỹ fag mré nỹ ri ke nĩ ja nĩ, ag tũ mág ẽn ti. Cidade pũr nĩja ve jé ag tóg ke mũ ha, kỹ ag tóg fỹnh mũ, jagtar ke mũ. 10 Kuvar há tá ag tóg nỹtĩnh ke mũ, ag kanẽ jur kỹ, ag tỹ cidade ki ke ag vãnhprãg jagy mẽ kỹ. Kỹ ag tóg jagtar kỹ: "jagy tãvĩ tóg tĩ," henh ke mũ sir, pã'i ag. "Éhé tãvĩn ja ti nĩ, cidade tỹ Babilônia tag ti, tar pẽ ja ti nĩ. Hã ra ag tóg hora pir ki ti kókén kãn," he jé ag tóg ke mũ, pã'i ag.

11 Kỹ nén (ũ) vender he nỹtĩgtĩ ag vỹ jagtar kỹ fỹnh ke mũ gé, cidade tũ to. Tá ag tóg nén (ũ) tỹ hẽn ri ke ve ja nĩgtĩ, 12 ouro ti, prata ti, pó sĩnvĩ ti, pérola ti, pyrfé tỹ kur ti, kur tỹ seda ti, kur kusũg ti, kur kusũg sá ti, ka kaja e ti, elefante jã tỹ nén han mũ ti, ka sĩnvĩ tỹ nén han mũ ti, ferro tỹ nén han mũ ti, ferro kusũg tỹ nén han mũ ti, pó tỹ mármore tỹ nén han mũ ti, 13 canela ti, vẽjẽn ger há ti, ka jẽnjo pũn kỹ ger há tỹ incenso ti, ka jẽnjo pũn kỹ ger há tỹ mirra ti, vẽnh mĩ tĩn jafã ti, vinho ti, azeite ti, farinha ti, trigo ti, monh ti, carneiro ti, cavalo ti, carroça ti, ũn gré ag, ũn tỹtá fag mré hã. Tag kar tỹ ag tóg negocio hyn han tĩ ja nĩgtĩ, vender he nỹtĩgtĩ ag, hã ra tóg tũ tĩ ha. 14 Kỹ nén ũ vender he nỹtĩgtĩ ag tóg jagtar kỹ tag tónh ke mũ, ha mẽ. "Nén kar ve ja ẽg tóg nĩgtĩ, cidade tá, kỹ tóg ẽg mỹ sér nĩ ja nĩgtĩ. Riqueza ẽn tóg tũ' he kãn. Ũ tóg nén kar ẽn to én mãn ke tũ nĩ ha. Ve mãn ke tũ ẽg tóg nĩ ha, nén (ũ) kar ẽn ti," he jé ag tóg ke mũ, nén (ũ) vender he nỹtĩgtĩ ag. 15 Kỹ ag tóg kuvar há tá nỹtĩnh mũ. Cidade ẽn tá negocio han to ag tóg vẽnh han ja nĩgtĩ, hã kỹ tóg ag mỹ e tĩ. Tãtá nỹtĩn kỹ ag tóg jũrũn ke mũ, ag tỹ cidade tá ke ag jagãgtar ve kỹ. Fỹ jé ag tóg ke mũ, vẽsỹrénh jé ag tóg ke mũ. 16 Kỹ ag tóg: "jagy tãvĩ tóg nĩ," henh ke mũ. "Há tãvĩ ja ag nỹtĩ, cidade tag ki ke ja ag. Kur sĩnvĩ rĩnh ja ag tóg nỹtĩ, pyrfé tỹ kur, kur kusũg, kur kusũg sá. Ouro rĩnh ja ag tóg nỹtĩ, pó sĩnvĩ, pérola. 17 Hora pir ki ag tóg tũ' he kãn ja nĩ, ag tỹ nén (ũ) kar mré hã," he jé ag tóg ke mũ gé, nén ũ vender he nỹtĩgtĩ ag.

18 Kỹ barco to pã'i ag vỹ nỹtĩnh ke mũ gé, goj kri mũ mũ kar ag, barco ki rĩr tĩ kar ag, ũ tỹ goj kri rãnhrãj mũ kar ag ke gé. Tãtá nỹtĩ kỹ ag tóg cidade nĩja ẽn ve kỹ (ag tóg) prẽnprẽr mũ sir. "Cidade ẽn ri ke ve mãn ke tũ ẽg tóg nĩ ha," he jé ag tóg ke mũ. 19 Kỹ ag tóg ga funfur tỹ vẽnh kri vãm ke mũ sir, ag mỹ e tĩn kỹ. Fỹ jé ag tóg ke mũ, vẽsỹrénh jé ag tóg ke mũ. "Jagy tãvĩ tóg tĩ," he jé ag tóg ke mũ. "Há tãvĩ ja ag nỹtĩ, cidade tag ki ke ja ag. Vẽnh kar vỹ ag tũ mãn kỹ vẽnh hyn han ja nĩgtĩ, ũ tỹ barco kãmĩ goj kri mũgtĩ ag. Kỹ tóg jagy tãvĩ tĩ. Hora pir ki tóg tũ' he kãn ja nĩ," he jé ag tóg ke mũ gé, goj kri mũgtĩ ag.

20 "Kanhkã tá nỹtĩ kar'. Mỹ sér nỹtĩmnĩ. Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ kar', mỹ sér nỹtĩmnĩ. Apóstolo kar', Topẽ vĩ tó tĩ kar', mỹ sér nỹtĩmnĩ. Tũ' he kãn ag huri, cidade ẽn tá ke kar ag. Topẽ vỹ hur ag vóg kónãn, ag tỹ ãjag vóg kónãn ja tugrĩn."

21 Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tar ũ tóg pó mág vãg mũ. Kra tỹ pó ri ke ti nĩ, pó mág ẽn ti. Kỹ tóg goj nig ki ti fón mũ, jũ kỹ, kỹ tóg: "isỹ pó fón mũ tag ri ke ti nĩnh mũ,

cidade tỹ Babilônia kókén ti," he mũ. "Kókén kãn kỹ tóg nĩ. Ũ tóg ti ve mãn ke tũ nĩ ha, cidade ti. 22Kãki ag tóg harpa kyn mãn ke tũ nỹtĩ ha, tỹnh mãn ke tũ ag nĩ ha, vãn tỹ vãkyr ẽn kyn mãn ke tũ ag nĩ ha, trombeta ti ke gé. Vãkyr mẽ mãn ke tũ ẽg nĩ ha, cidade tỹ Babilônia tá. Ũ tóg ki rãnhrãj mãn ke tũ nĩ ha, ũ tóg ki nĩ mãn ke tũ nĩ ha. Ũ tóg ki tynyn mãn ke tũ nĩ gé. 23Ũ tóg ki lampião grug mãn ke tũ nĩ ha. Ũ tóg ki vẽnh prũg to festa han mãn ke tũ nĩ gé. Há tãvĩ ja ag nỹtĩ, tá nén (ũ) kar vender he nỹtĩgtĩ ẽn ag, kỹ vẽnh kar vỹ ag vĩ jẽmẽ ja nĩgtĩ. Povo kar krĩn kónãn ja ag tóg nĩgtĩ, kujá tỹ ẽg mỹ ón tĩ ẽn ri ke han ja ag tóg nĩgtĩ. 24Topẽ vĩ tó tĩ ag kãgtén ja ag tóg nĩgtĩ, cidade ẽn tá ke ag, Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag kãgtén ja ag tóg nĩgtĩ. Ẽn hã tá tóg vẽnh ven ja nĩ, ag tỹ ũn kãgtén mũ kyvénh kar ti. Hã kỹ ag tóg ag kar kyvénh kajãm kãn ke mũ," he tóg mũ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tar ẽn ti.

19 1Kỹ sóg kanhkã tá nén ũ mẽg mũ gé sir, hã ra tóg ũ tỹ hẽn ri ke ag jãn mẽg nĩ. Jãn kỹ ag tóg cidade ẽn to tag tó mũ, ha mẽ. "Topẽ mỹ vĩ há han nĩ. Topẽ ne ẽg krenkren han ki kanhró nĩ'. Ti hã ne tỹ ũn mág nĩ'. Ti hã ne tar jẽ'. 2Ti tỹ nén han mũ vỹ kuryj kar nỹ. Ũn tỹtá kórég ẽn fi vóg kónãn tóg huri. Ẽprã ke kar kókén ja fi tóg nĩ, fi jykre pãno tỹ. Topẽ vỹ fi vóg kónãn, fi tỹ ti rãnhrãj han tĩ ag kãgtén ja nĩn kỹ," he ag tóg, kanhkã tãn ag, cidade tỹ Babilônia to.

3Kỹ ag tóg jãn mãn kỹ tag tó mũ gé, ha mẽ. "Topẽ mỹ vĩ há han nĩ. Cidade ẽn pũr nĩja vỹ kanhkã ra tãpry mũ. Tũ' henh ke tũ ti nĩ, nĩja ẽn," he ag tóg mũ gé, jãn kỹ, kanhkã tãn ẽn ag. 4Kỹ kófa tỹ 24 (ke) ẽn ag tóg mũg ke kãn mũ, nén nẽ tỹ 4 (ke) ẽn ag mré hã. Topẽ mỹ ag tóg: "Topẽ vỹ tỹ ã nĩ," he mũ, ũ tỹ nĩgja sĩnvĩ kri nĩ ẽn mỹ. Kỹ ag tóg: "hã vẽ," he mũ gé. "Topẽ mỹ vĩ há han nĩ," he ag tóg mũ, jamã hár(a).

Cordeiro vẽnh prũg

5Kỹ nĩgja sĩnvĩ ẽn tá vẽnh vĩ tóg mẽ há tĩ gé. "Ũ tỹ Topẽ mỹ rãnhrãj tĩ'," he tóg. "Ũ tỹ Topẽ kamẽg tĩ'," he tóg. "Ũn mág'," he tóg. "Ũn kãsir'," he tóg. "Topẽ mỹ vĩ há han, ãjag kar," he tóg, vẽnh vĩ ẽn ti.

6Kỹ sóg ũ tỹ hẽn ri ke ag jãn mẽg mũ gé. Tỹ tóg sa krog vĩ mẽ tĩ, tỹ tóg ta tỹ tỹrỹr he mẽ tĩ gé, ag jãn ti. Jãn kỹ ag tóg tag tó mũ, ha mẽ. "Topẽ mỹ vĩ há han nĩ," he ag tóg. "Ũ tỹ nén ũ kar han ki kanhró nĩ ẽn tóg tỹ pã'i mág pẽ jẽ, ẽg pã'i mág ti, Topẽ ti. 7Kỹ tóg ẽg mỹ sér tãvĩ tĩ. Vĩ sér han jé ẽg tóg ke mũ ha. "Tỹ ti ũn mág pẽ jẽ," he jé ẽg tóg ke mũ gé. "Cordeiro tỹ vãhã prũg ke nẽ ha. Ti prũnh ke fi vỹ vẽnh kãn huri. 8Ã kur kupri ẽn tu kỹ fi tóg jẽ nĩ, fi kur jẽngrẽ ẽn," he ag tóg, ũn e ag, jãnjãn kỹ. Fi jykre tãg to ken hã vẽ, hã vỹ: fi kur kupri jẽngrẽ, he mũ, fi tỹ Topẽ jykre há ẽn han kỹ nĩ hã vẽ. Ũ tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ kar ag to ken hã vẽ, hã vỹ: cordeiro prũnh ke, he mũ.

9Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg inh mỹ: "inh vĩ tag rán nĩ," he mũ. "Ũ tỹ hẽn ri ke ag tóg cordeiro prũg tỹ festa konh ke mũ. Topẽ vỹ ũ tỹ ti festa ko mũ ag kar ve há han mũ," he tóg. Kỹ tóg: "Topẽ tỹ tón hã vẽ," he mũ gé. "Hã ra Topẽ tóg ón vãnh nĩgtĩ," he tóg, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

10 Kỹ sóg ti krẽm mũg ke mũ, sỹ ti mỹ: “Topẽ vỹ tỹ ã nĩ,” he jé. Hã ra
tóg inh mỹ: “ke tũg ra,” he mũ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ẽn ti. “Topẽ mỹ rãnhrãj
han jafã vỹ tỹ inh nĩ, ã ri ke, ã kanhkã ag ri ke, ũ tỹ Jesus tỹ ki hã tó mũ
ki króm mũ ẽn ag kar ri ke sóg nĩ, Topẽ rãnhrãj han kỹ,” he tóg. “Topẽ hã
mỹ: Topẽ vỹ tỹ ã nĩ, hemnĩ,” he tóg inh mỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ẽn ti.
Topẽ vĩ tó tĩ ag vỹ Jesus tỹ ki hã tó mũ ẽn hã kãmén tĩ.

Ũ tỹ cavalo kupri kri nĩ

11 Kỹ sóg kanhkã róm kỹ nỹ vég mũ. Cavalo kupri vỹ tá jẽ nĩ. Ũ tỹ ti kri nĩ jyjyn
hã vỹ: “ũn ón vãnh,” he mũ. “Ũ tỹ nén (ũ) há to krónh ke vãnh,” he tóg mũ gé, ti
jiji ti. Ti hã vỹ jykre kuryj nĩ, ũ tỹ cavalo kupri kri nĩ ẽn ti, kỹ tóg ki hã tó tĩ gé.
Nén ũ há hã to tóg vãsãn ti gé. 12 Ti kanẽ vỹ tỹ pĩ gru ve nĩ. Ti krĩ tógfĩ vỹ e nỹtĩ.
Ti kri ti jyjy tóg rán kỹ nĩ, hã ra ũ pi(jé) ti jiji ki kanhró nỹtĩ'. Ti hã vỹ ã pir mỹ ã
jyjy ki kanhró nĩ'. 13 Ti kur vỹ kyvénh nĩ. Ti to ag tóg: “Topẽ vĩ,” he tĩ. 14 Kanhkã
tá soldado ag tóg ti nón kãmũ mũ. Cavalo kupri kri ag tóg kãmũ mũ, kanhkã tãn
ag, ti soldado ag. Kur kupri rĩnh kỹ ag tóg kãmũ mũ. 15 Ũ tỹ ag jo tĩ mũ ẽn jẽnkã tá
rógro jã régre tóg kãkutẽ mũ. Rógro tag tỹ tóg povo kar ag tỹ hẽn ri kenh ke mũ.
Tỹ ag kri jẽ kỹ tóg vẽnh jykre tar han ke mũ, ag to. Uva jẽgmĩ jafã tá tóg jẽgmĩnh
ke mũ, uva ti, hã vỹ: Topẽ tỹ vẽnh kar to jũ jagy han mũ, he mũ, hã vỹ: uva jẽgmĩ,
he mũ. 16 Ti kur ki tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ. “Pã'i kar ag kri pã'i,” he tóg, vẽnh rán
ki. “Ũn mág kar ag kri ke,” he tóg mũ gé, vẽnh rán ki. Ti kre ki tóg rán kỹ nĩ gé.
17 Kỹ sóg Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ vég mũ gé. Rã kri tóg jẽ nĩ. Kỹ tóg sẽsĩ kar jé prẽr
mũ, jẽsĩ tỹ kanhkã krẽm tẽgtẽ tĩ ag kar. Jamã hár(a) tóg ag mỹ: “!..kuneg..!” he mũ.
“!..Vẽnh mãn kãmũ jeg..!” he tóg. “!..Topẽ tỹ festa konh kãmũ jeg..! 18 Pã'i kãgter
konh kãmũ jeg..! Soldado to pã'i ag, soldado ag, cavalo ag, ũ tỹ cavalo kri mũgtĩ
ag, ũ tỹ tỹ camarada nỹtĩ ag, ag patrão ag, ũn mág ag, ũn kãsir ag, ẽprã ke kar ag
kãgter mũ nĩ konh kãmũ jeg..!” he tóg, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti, sẽsĩ ag kar jé prẽr kỹ.
19 Kỹ sóg goj kãtá mĩg ẽn ve mãn mũ gé, ẽprã pã'i kar ag ke gé, ag soldado
ag mré hã. Vẽnh mãn kỹ ag tóg nỹtĩ, ag tỹ ũ tỹ cavalo kupri kri nĩ ẽn kato
vãsãnsãn jé, ag tỹ ti krẽm ke ag kato vãsãnsãn mág han jé. 20 Kỹ ag tóg mĩg
ẽn ség mũ, ũ tỹ ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ẽn ag mré hã, ũ tỹ mĩg rĩnve nén ve vãnh
tỹ hẽn ri ke hyn han ja ẽn ti. Ti tỹ milagre hyn han tugrĩn ũ tỹ hẽn ri ke ag
tóg ti vĩ kri nĩm ja nĩgtĩ. Ti tỹ ag krĩn kónãn hã vẽ, ũ tỹ ti rá tỹ ránrán kỹ nỹtĩ
kar ag, ũ tỹ ti kãggrá to: “Topẽ vẽ,” he mũ kar ag. Kỹ ũ tỹ mĩg ẽn ség mũ ag
tóg pĩ gru fir ki ti fón mũ, pĩ mág pẽ ki, ũ tỹ ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ẽn mré hã. Ag
rĩnrĩr hã ra ag tóg pĩ grug fir ẽn ki ag vãm mũ, ag sigse kỹ. Pó tỹ enxofre pũr
nĩja ẽn ki ag tóg vãm mũ, vãn pũr nĩja ri ke ẽn ki. 21 Ag soldado ag kãgtén ag
tóg mũ gé sir, rógro tỹ, rógro tỹ ũ tỹ cavalo kupri kri nĩ ẽn jẽnkã tá kãkutẽ
mũ ẽn ti. Kỹ jẽsĩ kar ag tóg vẽnh fãn mũ sir, ũn kãgter mũ ag nĩ kon kỹ.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Satanás tỹ prỹg tỹ mil (ke) ki se kỹ jẽ

20 1Kỹ sóg Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ vég mũ gé sir. Kanhkã tá tóg kãtére mũ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti. Nũgme jãnkã nĩfénh jafã vyn kỹ tóg kãtére mũ, ti chave ti. Ferro tỹ corrente vãg tóg mũ gé. 2Ẽn vỹ mĩg fẽr ẽn ség mũ, hã vỹ: pỹn ve tỹ ũn ve fag krĩn kónãn mũ, he mũ, hã vỹ: Japo, he mũ, hã vỹ: Satanás, he mũ, mĩg fẽr ẽn ti. Ẽn se kỹ tóg ferro tỹ ti mrĩnh mũ sir. Kỹ tóg se kỹ jẽ nĩ, prỹg tỹ mil (ke) ki. 3Nũgme ki tóg ti fón mũ sir, mĩg fẽr ti tỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ẽn ti, kỹ tóg nũgme jãnkã nĩfénh há han mũ sir, chave tỹ. Kỹ mĩg fẽr ẽn tóg povo ag krĩn kónãn mãn ke tũ nĩ ha ver, prỹg tỹ mil (ke) ki. Prỹg tỹ mil (ke) tag tỹ tũ' hen kỹ ag tóg ver ti kavãn sĩ han mãn ke mũ, mĩg fẽr ti.

4Kỹ sóg nĩgja sĩnvĩ tỹ hẽn ri ke vigvég mũ. Ũ tỹ kri nĩgnĩg kỹ nỹtĩ ag vỹ tỹ pã'i nỹtĩ, ag tỹ vẽnh kar jykre tugnỹm ke to pã'i. Kỹ sóg ẽprã ke kuprĩg tỹ hẽn ri ke ag vigvég mũ gé, ag tỹ ũn kãgtén ja ẽn ag kuprĩg. Ag tỹ vẽnh kar mỹ Jesus kãmén ja tugrĩn ag tóg ag kãgtén ja nĩ, ag tỹ Topẽ vĩ tó tugrĩn. Mĩg ẽn to ag tóg: "Topẽ vẽ," he ja tũ nĩgtĩ, ti kãggrá to ke gé. Mĩg rá ẽn tỹ ag tóg vẽnh rán ja tũ nĩ gé, ag kakã ki, ag nĩgé pãnĩ ki ke gé. Ẽn ag vỹ tỹ Cristo mré pã'i nỹtĩnh ha, prỹg tỹ mil (ke) ẽn ki. 5Vẽser ũ ag vỹ ver rĩnrĩr mãn ke tũ nĩ. Prỹg tỹ mil (ke) ẽn tỹ tũ' hen kỹ ag tóg kejẽn rĩnrĩr mãn kãn ke mũ. Ũ tỹ Cristo mré tỹ pã'i nỹtĩ tag ag vỹ rĩnrĩr vén ke mũ. 6Ũ tỹ rĩnrĩr vén mũ mỹ tóg vĩ há han ke mũ, Topẽ ti. Topẽ tũ vỹ tỹ ag nỹtĩ. Kãgter mãn ke tũ ag tóg nỹtĩ ha. Topẽ tũ ki rĩr jé ag tóg ke mũ, Cristo tũ ki ke gé. Prỹg tỹ mil (ke) ki ag tóg tỹ pã'i nỹtĩnh mũ, Cristo mré hã.

Satanás kutẽ

7Kejẽn prỹg tỹ mil (ke) ẽn tóg tũ' he mũ. Kỹ ag tóg Satanás ẽn kavãn sĩ han mãn ke mũ. 8Kỹ tóg tĩ mũ, povo tỹ Gogue ag mré Magogue ag krĩn kónãn jé, tãtá, ga fyr tá, Satanás ti. E tãvĩ ag nỹtĩ, goj fyr tá rỹnhrỹj ri ke ẽn ag, goj kafã tũ fyr tá rĩnhrĩj ri ke ẽn ag. Ag vẽnh mãn kãn han jé tóg ke mũ, Satanás ti. 9Kỹ ag tóg tá kãmũ mũ, ũn e tãvĩ ẽn ag. Ũ tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag kato ag tóg kãmũ mũ, cidade ẽn kato, Topẽ tỹ cidade to há nĩ ẽn kato. Ag tỹ ag tỹ tũ' he kãn sór vẽ. Hã ra pĩ tóg kanhkã tá kãtére mũ, kỹ tóg ag kãgtén mũ. Ũ tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag tỹ tũ' he sór mũ ẽn ag kãgtén tóg mũ, pĩ ti. 10Japo ẽn, ũ tỹ ag mỹ ón mũ ẽn fón pẽ han ag tóg mũ, pĩ grug fir ẽn ki, pĩ mág pẽ ẽn ki, pó tỹ enxofre pũr nĩja ẽn kãki, vãn pũr nĩja ri ke ẽn kãki. Goj kãtá mĩg ẽn vỹ tá nĩ ha, pĩ grug fir ẽn kãkã, kar kỹ ón kỹ Topẽ vĩ tó tĩ ẽn ti ke gé. Pĩ grug fir ẽn kãki ag tóg nỹtĩ, tá kãpa mãn ke tũ pẽ ag tóg nỹtĩ ha. Tá ag jagtar tãvĩ nỹtĩ ha.

Vẽnh kar jykre tugnỹm ke kurã

11Kỹ sóg nĩgja mág pẽ vég mũ gé, nĩgja kupri. Ũ tóg kri nĩ nĩ. Ti rĩnve ga tóg tũ' he mũ vãhã, kanhkã ti ke gé. Vẽnh ven mãn tũ tóg nỹtĩ ha, kanhkã mré ga ti. 12Kỹ sóg vẽser kar vigvég mũ, ũn mág ag, ũn kãsir ag ke gé. Nĩgja kupri ẽn jo ag tóg nỹtĩ. Kỹ livro vỹ tá nỹtĩ gé. Livro ẽn kygvãg ag tóg mũ. Vẽnh kar jykre vỹ

livro ẽn ki ránrán kỹ nỹtĩ. Kỹ livro ũ vỹ tá nĩ gé, ẽn kavãg ag tóg mũ gé. Ũ tỹ rĩr krỹg ja tũ venh ke mũ ag jygjy vỹ livro ẽn ki ránrán kỹ nỹtĩ. Kỹ Topẽ tóg vẽser kar jykre tugnỹm ke mũ, kỹ tóg ag mỹ ag tỹ nén venh ke mũ ti tónh ke mũ. Ag tỹ ãjag tỹ nén han ja kajãm ke vẽ, ag tỹ ãjag jykre tỹ livro ki ránrán kỹ nỹtĩ ẽn kajãm kãn ke vẽ. 13Ũ tỹ goj ki kãgter mũ ag vỹ tá nỹtĩ gé, ũ tỹ vẽser jamã tá nỹtĩ ag kar ti. Vẽnh kar vỹ tá nỹtĩ. Ag tỹ nén han mũ kar kajãm kãn jé ag tóg ke mũ ha. 14Kỹ ũ vỹ ter mãn ke tũ nĩ ha. Ẽg ter ke tag vỹ hur tũg. Ũ tỹ pĩ grug fir ẽn kãki vár ke tag ag vỹ kãgter ri ke han ke mũ, kỹ tóg ag kãgter pẽ han ri ke nĩ sir, ag tũg pẽ han tũ ra. 15Kỹ ũn jygji rán kỹ nỹtĩ tũ ẽn ag vỹ pĩ grug fir ẽn kãki vár kãn ke mũ, ũn jygji tỹ Topẽ livro ki ránrán kỹ nỹtĩ tũ ẽn ag.

Kanhkã tãg mré ga tãg

21 1Kỹ sóg kanhkã tãg vég mũ gé, ga tãg ke gé. Kanhkã ve ẽn tóg hur tũg, ga ve ẽn ke gé, goj ti ke gé. 2Kỹ sóg Topẽ tỹ cidade tag, Jerusalém tãg tag vég mũ gé. Kanhkã tá tóg kãtére mũ, Topẽ tá, cidade tãg tag ti. Cidade sĩnvĩ han ja ag tóg nĩgtĩ, kỹ tóg ag tỹ tá vẽnh prũg to festa han ke nĩ ve nĩ. Cidade sĩnvĩ tóg ũn prũnh ke fi sĩnvĩ ri ke nĩ, fi tỹ ã mén ke ti jãvãnh kỹ. 3Nĩgja kupri ẽn tá vẽnh vĩ tóg mẽ há tĩ, kỹ tóg: “Topẽ jamãn hã vẽ,” he mũ. “Topẽ tỹ ẽprã ke ag mré ẽmãn hã vẽ,” he tóg. “Ag mré tóg nĩ nĩ ha, ti tũ vỹ tỹ ag nỹtĩnh ke mũ ha. Topẽ vỹ ag mré nĩnh mũ ha, kỹ tóg tỹ ag Topẽ nĩ sir. 4Ag kanẽ var tỹ tũ' he kãn jé tóg ke mũ ha. Ũ tóg ter mãn ke tũ pẽ nĩ ha, hã kỹ ũ tóg fe kaj nĩ mãn ke tũ nĩ gé, jagtar ke tũm, kaganh ke tũm. Tũg ti nĩ ha, vẽnh jykre si kar ti. Vẽnh ven mãn ke tũ ti nĩ ha, vẽnh jykre si ti,” he tóg, vẽnh vĩ ẽn ti.

5Kỹ ũ tỹ nĩgja kupri kri nĩ ẽn tóg: “nén (ũ) kar han mãn jé sóg ke mũ ha,” he mũ. Kỹ tóg inh mỹ: “inh vĩ tag rán nĩ,” he mũ gé. “Sỹ ki hã tó vẽ. Vẽnh ven kãn jé tóg ke mũ, sỹ ã mỹ nén tó mũ tag ti,” he tóg. 6Kỹ tóg: “hỹ, vẽnh ven kãn ti huri,” he mũ gé. “Ũn ve vỹ tỹ inh nĩ, kỹ sóg tỹ ẽgno nĩ gé. Isỹ nén (ũ) kar han to hã sóg nĩ nĩ, kỹ sóg nén (ũ) kar tũg mũ ra nĩnh mũ gé. Ũ tóg goj kron sór mũ. Ẽn mỹ sóg goj ven tĩ, kaja tũ ra. Isỹ ti mỹ goj ven mũ ẽn vỹ ti ter tũ han ke mũ. 7Ũ tỹ isovãnh tũ ẽn mỹ sóg nĩm ke mũ, presente tag ti, ha mẽ: ti Topẽ vỹ tỹ inh nĩnh mũ, kỹ tóg tỹ inh kósin nĩnh mũ gé,” he tóg inh mỹ, ũ tỹ nĩgja kupri kri nĩ ẽn ti.

8Hã ra ũ ag tóg pĩ grug fir kãki, pĩ mág pẽ ẽn kãki vár ke mũ, hã vỹ: ũn mũmẽg (ka)mẽ ag, he mũ, ũ tỹ isovãnh mũ ag, he mũ, ũ tỹ vẽnh jykre pãno tỹ vẽnh kavénh tĩ ag, he mũ, ũ tỹ ũ tén tĩ ag, he mũ, ũ tỹ ã prũ tũ fag mré nỹgnỹ mũ ag, he mũ, ũ tỹ ã mén tũ mré nỹgnỹ mũ fag, he mũ, kujá ag, he mũ, curandeiro ag, he mũ, ũ tỹ vẽnh kãggrá jykre mĩ mũ mũ ag, he mũ, ũn ón mũ ag, he mũ gé. Pĩ grug fir ẽn kãki tóg ag vãm kãn ke mũ, pó tỹ enxofre pũr nĩja ẽn kãki, vãn pũr nĩja ri ke ẽn kãki. Kỹ tóg ag kãgtén pẽ han ri ke nĩ sir,” he tóg, ũ tỹ nĩgja kupri kri nĩ ẽn ti.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

Jerusalém tãg

9Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ũ tóg inh ki jun mũ, ũ tỹ pénky kãkã nĩ ẽn
tỹ ga kri ke ag vóg kónãn mũ ẽn ag kã ũ. Inh mỹ tóg: “kunĩg,” he mũ.
“Cordeiro prũnh ke fi venh kãtĩg,” he tóg inh mỹ.
10Kỹ Topẽ kuprĩg tóg inh krĩn mũ sir, kỹ sóg nén nẽ vég mũ. Topẽ tỹ jẽnẽ jafã
ẽn tóg inh pére tĩ mũ, pãnónh téj (gy) kri. Pãnónh kri jẽ kỹ tóg inh mỹ Topẽ tỹ
cidade tãg ven mũ sir, cidade tỹ Jerusalém, he mũ tag ti, ũ tỹ kanhkã tá kãtére
mũ tag ti, Topẽ tá. 11Sĩnvĩ pẽ tóg nĩ, Topẽ sĩnvĩ ẽn ri ke ti nĩ, kókov tóg nĩ gé, pó
tỹ jaspe kókov ri ke. Pó tỹ tonh vỹ tỹ ti nĩ, jaspe ti, kỹ tóg pó kókov fĩn ẽváj ẽn ri
ke nĩ. 12Cidade jy ró tóg téj gy nỹ, vẽnh ra hã tóg téj gy jẽ gé. Ró ki jãnkã tỹ 12
(ke) vỹ nỹtĩ. Kỹ Topẽ tỹ jẽgnẽ jafã tỹ 12 (ke) ag vỹ ki rĩr nỹtĩ, jãnkã ki. Ki vẽnh
jygjy tóg ránrán kỹ nỹtĩ, jãnkã ki, Israel jóg'jóg ve tỹ 12 (ke) ẽn ag jygji ti. 13Rã
jur ja kãtá tóg jãnkã tãgtũ nĩ. Rã pur ja kãtá tóg jãnkã tãgtũ ũ nĩ gé, kanhkã
tãpér kãtá tóg jãnkã tãgtũ ũ nĩ gé, kanhkã tãpér ũ kãtá tóg jãnkã tãgtũ ũ nĩ
gé. 14Pó tỹ 12 (ke) kri tóg hyn han kỹ nĩ nĩ, cidade ti. Pó ẽn ki vẽnh jygjy tóg
ránrán kỹ nỹtĩ gé, apóstolo tỹ 12 (ke) ẽn ag jygji ti, cordeiro tũ ẽn ag jygjy ti.
15Kỹ ũ tỹ inh mré vĩ mũ ẽn, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ẽn tóg ti kãmun jafã vyn kỹ jẽ
nĩ, ti kãmun jafã tỹ ouro ti. Kỹ tóg cidade kãmun sór mũ, cidade jy ró ti, ti jãnkã
ti ke gé. 16Péno tỹ 4 (ke) ti nĩ, cidade ti, kỹ ti tãpér vỹ ti téj ri ke nĩ. Kỹ Topẽ tỹ
jẽnẽ jafã ẽn vỹ kãmun mũ sir, cidade ti, ti kãmun jafã tỹ. Quilômetro tỹ 2 mil kri
200 (ke) ti nĩ, ti tỹ téj e kỹ nỹ ki, ti tãpér ki ke gé, ti tỹ vẽnh ra jẽn ke gé. Vẽnh ri
ke kar ti nĩ, ti kãmur ti. 17Kỹ tóg cidade jy ró ẽn kãmun mũ gé. Ti tãpér vỹ metro
tỹ 64 (ke) nĩ. Metro tag vỹ tỹ ẽprã ke ag kãmun jafã nĩ, hã ra Topẽ tỹ jẽnẽ jafã vỹ
kãmun mũ, ẽprã ke ag kãmun jafã tỹ. 18Ró vỹ pó tỹ tonh tỹ jaspe tỹ han kỹ nỹ. Kỹ
cidade vỹ ouro tỹ han kỹ nĩ, hã ra tóg fĩn ẽváj nĩ, vidro fĩn ẽváj ri ke. 19Cidade jy
ró tóg pó tỹ tonh mág kri han kỹ nĩ. Pó ẽn to pó tỹ tonh ũ tóg nỹtĩ gé, ũn e ag. Pó
tỹ tonh mág ũ tóg tỹ jaspe nĩ, kỹ ũ tóg tỹ safira nĩ, kỹ ũ tóg tỹ ágata nĩ, jo ũ tóg tỹ
esmeralda nĩ, 20jo ũ tóg tỹ sardônio nĩ, jo ũ tóg tỹ sárdio nĩ, ũ tóg tỹ crisólito nĩ,
ũ tóg tỹ berilo nĩ, ũ tóg tỹ topázio nĩ, ũ tóg tỹ crisópraso nĩ, ũ tóg tỹ jacinto nĩ, ũ
tóg tỹ ametista nĩ gé. 12 (ke) ti nỹtĩ, pó mág ti. 21Kỹ ti jãnkã tỹ 12 (ke) vỹ pérola
tỹ hyn han kỹ nỹtĩ. Jãnkã pir vỹ pérola pir nĩ mỹr, ha mẽ. Kỹ ẽpry mág ẽn, ẽmĩn
mág ẽn vỹ ouro tỹ han kỹ sa, hã ra tóg fĩn ẽváj nĩ, vidro fĩn ẽváj ri ke.
22Hã ra sóg Topẽ jo ĩn vég tũ nĩ, cidade ẽn tá. Topẽ vỹ vẽnh kar kri nĩ, kỹ tóg
nén (ũ) kar han ki kanhró nĩ gé. Topẽ hã vỹ cidade ẽn tá ẽmã nĩ, cordeiro ti ke
gé, hã kỹ tóg tá ag jo ĩn tũ nĩ. 23Kỹ rã tóg tá tũ nĩ gé, kysã ke gé. Topẽ tỹ jẽngrẽ vỹ
ki kurã han tĩ, kỹ tóg tá kutyg vãnh nĩ sir. Cordeiro ẽn vỹ cidade ẽn tá rã ri ke nĩ.
24Kỹ vẽnh kar tóg Topẽ tỹ cidade ki jẽngrẽg ẽn tugrĩn ẽvãnh há han tĩ, povo kar ag.
Ẽprã pã'i kar ag vỹ ãjag tỹ nén (ũ) kar gé kãmũnh mũ, ag tỹ tá vin han jé. 25Jãnkã
vỹ nugnón kỹ nỹtĩ, kurã kar ki. Kutyg tũ nĩn kỹ ag tóg jãnkã nĩgfénh tũ nĩgtĩ.
26Povo kar ag vỹ ãjag tỹ nén (ũ) gé kãmũnh ke mũ, cidade ẽn mĩ. 27Hã ra nén ũ
kórég vỹ kãrãnh ke tũ pẽ nĩ. Ũ tỹ vẽnh jykre pãno han mũ ag vỹ rã genh ke tũ nĩ,

ũn ón mũ ag ke gé. Ũn jygji tỹ livro ki ránrán kỹ nỹtĩ ẽn ag hã vỹ ra genh ke mũ. Ũ tỹ rĩr krỹg ja tũ vég mũ ẽn ag jygjy vỹ ránrán kỹ nỹtĩ, cordeiro tỹ livro ẽn ki.

22 1Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã tóg inh mỹ goj mág ven mũ. Goj ẽn vỹ ẽg rĩnrĩr han tĩ. Kómkóm ke ti tĩ, goj ẽn ti, pó kupri fĩn ẽváj tỹ kómkóm ke ẽn ri ke, goj ti. Goj ẽn nĩhỹg vỹ Topẽ nĩgja tá nĩ, cordeiro nĩgja ẽn tá. 2Kỹ tóg cidade kuju mĩ tĩ mũ, ẽpry mág jagma, ẽmĩn mág ẽn jagma, goj ti. Ti fyr tá ka tóg nỹtĩ, ti fyr ũ tá ke gé. Ka kanẽ ẽn vỹ ẽg rĩnrĩr han tĩ gé. Ẽn vỹ prỹg pir ki kanẽ tỹ 12 (ke) han tĩ. Kysã kar ki tóg ã kanẽ hyn han tĩ. Ti féj vỹ tỹ vẽnh kagta kar nĩ, vẽnh kaga kar tỹ tóg hágha' he kãn tĩ. 3Topẽ tỹ nén ũ to jũ vỹ tá nĩnh ke tũ pẽ nĩ, cidade ẽn tá.

Topẽ nĩgja vỹ cidade ẽn tá nĩ nĩ, cordeiro nĩgja ẽn ti, kỹ vẽnh kar vỹ ti to: "Topẽ vẽ," henh ke mũ, Topẽ rãnhrãj han tĩ ag kar. 4Topẽ ve jé ag tóg ke mũ, kỹ ti jiji vỹ ag kakã ki rán kỹ nĩnh mũ. 5Tá tóg kutyg vãnh nỹgtĩ, hã kỹ ag tóg tá lampião grug ke tũ nĩ. Rã vỹ tá tũ nĩ gé. Topẽ vỹ ag mỹ tỹ jẽngrẽ han tĩgtĩ, ẽg pã'i ti. Kỹ tá nỹtĩ ag tóg tỹ pã'i nỹtĩnh ke mũ gé. Ag tỹ tỹ pã'i nỹtĩnh ke tag vỹ tũ' henh ke tũ nĩ.

Jesus kãtĩg mãn

6Kỹ Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ẽn tóg inh mỹ: "inh vĩ vỹ tỹ ki hã ke nĩ," he mũ. "Vẽnh ó pijé'," he tóg. "Ẽg jóg tỹ Topẽ vỹ ũ tỹ ã vĩ tó tĩ ag mỹ ã kuprĩg jẽnẽ, ti tỹ ag kanhrãn jé. Hã kỹ tóg ã tỹ jẽgnẽ jafã ag kã ũ jẽnẽ, ti tỹ ti mỹ rãnhrãj tĩ ag mỹ tó jé, nén tỹ kãnhmar kutẽnh ke mũ ti," he tóg, inh mỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti.

7Jesus vỹ tag tó mũ, ha mẽ. "Ha vé, inh kãtĩg mãn ke nẽ ha. Nén tỹ livro tag ki rán kỹ nĩ tag to jykrén há han nĩ, kỹ Topẽ tóg ãjag mỹ vĩ há han ke mũ," he tóg, Jesus ti.

8Tag kar ve inh, mẽ inh ke gé, inh, hã vỹ: João, he mũ. Isỹ ve kãn kar kỹ sóg ũ tỹ inh mỹ tag ven mũ ẽn krẽm mũg ke mũ, sỹ ti mỹ: "Topẽ vỹ tỹ ã nĩ," he jé. 9Hã ra tóg inh mỹ: "ke tũg nĩ," he mũ. "Ã ri ke sóg nĩ, isỹ Topẽ rãnhrãj han kỹ. Ã régre ag ri ke sóg nĩ, ũ tỹ Topẽ vĩ tó tĩ ag ri ke sóg nĩ, ũ tỹ livro tag ki nén rán kỹ nĩ mẽg mũ ag ri ke sóg nĩ gé. Topẽ hã mỹ: "Topẽ vỹ tỹ ã nĩ," hemnĩ," he tóg, inh mỹ, Topẽ tỹ jẽnẽ jafã ti.

10Kỹ Jesus vỹ tag tó mũ gé, ha mẽ. "Livro tag ki nén rán kỹ nĩ tag péju sór tũg nĩ," he tóg, inh mỹ. "Kakó ti nĩ ha, ãjag tỹ nén tỹ ki rán kỹ nĩ tag venh ke mũ ti. 11Ũ tỹ vẽnh jykre pãno han mũ ẽn jé han kỹ nĩ nĩ. Ũ mỹn hỹn há tĩgtĩ, ti jykre kavéj ti. Ti jé ã jykre kórég hã mĩ tĩg. Ũ tóg vẽnh jykre kuryj han tĩ. Ti jé to tar nĩ. Ũ ag tóg tỹ Topẽ tũ nỹtĩ. Ag jé ti to krónh ke tũg," he tóg, Jesus ti.

12"Ha vé, inh kãtĩg mãn ke nẽ ha. Ãjag kaja ma sóg kãtĩg ke mũ, ha vemnĩ. Vẽnh kar vỹ ve kãn ke mũ, ag tỹ nén han mũ kaja ti. 13Topẽ vĩ kar han sóg tĩ. Ũn ve vỹ tỹ inh nĩ, ũn tỹ ẽgno vỹ tỹ inh nĩ gé. Isỹ nén kar han vén to hã sóg nĩ, kỹ sóg nén kar tỹ tũ' he mũ ra ẽgno kã nĩnh ke mũ gé," he tóg, Jesus ti.

14"Ũ ag tóg ãjag jykre kugrynh sór tĩ, hã kỹ ag tóg ẽg tỹ ẽg kur kygfa ri ke han tĩ. Ẽn ag mỹ tóg vĩ há han ke mũ, Topẽ ti. Ka kanẽ tỹ ẽg rĩnrĩr han tĩ ẽn ko jé ag tóg ke mũ, kỹ ag tóg cidade ẽn jãnkã ra genh ke mũ gé. 15Hã ra ũ ag tóg ẽn ra genh ke tũ nĩ, hã vỹ: ũ tỹ vẽnh jykre pãno tỹ vẽnh kavénh tĩ ag, he mũ, kujá

ag, he mũ, curandeiro ag, he mũ, ũ tỹ ã prũ tũ fag mré nỹgnỹ mũ ag, he mũ, ũ fag tỹ ãjag mén tũ ag mré nỹgnỹ mũ fag, he mũ, ũ tỹ ũ tén mũ ag, he mũ, ũ tỹ vẽnh kãggrá jykre mĩ mũ mũ ag, he mũ, ũn ón mũ ag, he mũ, ũ tỹ ũ ag lograr he mũ ag, he mũ gé. Ẽn ag vỹ cidade ra genh ke tũ pẽ nĩ," he tóg, Jesus ti.

16 "Isỹ jẽnẽ jafã jẽnẽ inh, inh, hã vỹ: Jesus, he mũ. Ti jẽnẽ inh, ti tỹ ãjag mỹ ãjag tỹ nén venh ke mũ kar tó jé, ũ tỹ inh vĩ jẽmẽ jé vẽnh mãn tĩ ag kar mỹ. Davi krẽ'krẽ ag kã ũ ẽn vỹ tỹ inh nĩ. Krĩg mág hã sóg nĩ," he tóg, Jesus ti.

17 Kỹ Topẽ kuprĩg vỹ Jesus mỹ: "kur kãtĩg," he mũ. Ũ tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ kar ag vỹ ti mỹ tag tó tĩ gé, ag tỹ tỹ ti prũnh ke fi ri ke nỹtĩn kỹ. Ũ tỹ ag tỹ ti jé prẽr mẽg mũ ag jé ti mỹ: "kur kãtĩg," he kãn.

Kỹ Jesus tóg: "ũ tỹ goj kron sór mũ ẽn jé iso kãtĩ," he mũ, "sỹ ti mỹ goj jun jé, fagrĩnh mỹ. Goj ẽn vỹ ti rĩr han ke mũ, ha vemnĩ," he tóg, Jesus ti.

João tỹ ve ja

18 Vãhã sóg tag tó sór mũ, inh, hã vỹ: João, he mũ, ha mẽ. Ũ tóg kejẽn isỹ nén rán mũ tag ve kỹ pãte ũ rán mãn sór ke mũ gé hẽn ri ke mũn. Ẽn vóg kónãn tãvĩ han jé tóg ke mũ, Topẽ ti, kỹ tóg sỹ nén ũ jagy tó mũ ẽn ve kãn ke mũ, ha mẽ. 19 Kejẽn ũ tóg hẽn ri ke mũn isỹ nén rán mũ ũ tỹ nén ũ tũ han sór mũ. Ẽn tũ mág tỹ tóg tũ' henh ke mũ gé, Topẽ ti, kỹ tóg ka kanẽ tỹ ẽg rĩnrĩr han mũ ẽn konh ke tũ nĩ. Topẽ tỹ cidade nĩv ẽn ra rãnh ke tũ tóg nĩ gé, sỹ cidade kãmén mũ ẽn ra.

20 Ũ tỹ inh mỹ tag kar ven mũ ẽn vỹ: "inh kãtĩg mãn ke nẽ ha, sỹ ki hã tó vẽ," he mũ.

Hỹ, kur kãtĩg, ẽg Senhor tỹ Jesus'.

21 Ẽg Senhor tỹ Jesus jé ãjag kar tar han. Hã vẽ.

Ẽg tỹ Topẽ vĩ rá venh ke

Ẽg tỹ Topẽ vĩ rá ve kỹ ki kanhrãn kỹ ki krov kỹ ẽg hã han ke mũ. Kurã kar ki ẽg tóg to sĩ han ke mũ, kỹ ẽg tóg kãnhmar fĩn rãm ke mũ. Kỹ tóg há tĩ gé, ẽg tỹ prỹg kar ki Novo Testamento tag fĩn rãm kỹ, ẽg tỹ tỹ vẽnh kanhrãn há han jé. Ẽg tỹ fĩn rãm jé ẽg tóg gen kỹ to kenh mũ, ha vé:

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

O Novo Testamento na língua Kaingáng do Brazil; 2a ed., © 2012, Wycliffe Inc.

DALMÁCIA
ILÍRIA
TRÁCIA
MAR NEGRO
PONTO
BITÍNIA
GALÁCIA
CAPADÓCIA
MACEDÔNIA
Filipos
Neápolis
Tessalônica
Beréia
Anfípolis
Apolônia
Trôade
Assôs
Pérgamo
ÁSIA
Tiatira
Antioquia
Mitilene
Sardes
Esmirna
Filadélfia
Icônio
Quios
Éfeso
Colossos
Listra
Atenas
Laodicéia
PISÍDIA
Derbe
Corinto
Mileto
Tarso
Antioquia
Selêucia
ACAIA
Patmos
Atália
Perge
CILÍCIA
SÍRIA
Pátara
Mirra
Rodes
Salamina
CRETA
Pafos
CHIPRE
Laséia
Sidom
Damasco
Bons Portos
Tiro
Ptolemaida
Cesaréia
Jope
Jerusalém
Gaza
Alexandria
EGITO
ARÁBIA
Roma
Pozuoli
ITÁLIA
Nicópolis
SICÍLIA
Régio
Siracusa
Malta
MAR MEDITERRÂNIO
AS VIAGENS DE PAULO
1. A primeira viagem de Paulo
2. A segunda viagem de Paulo
3. A terceira viagem de Paulo
4. A viagem de Paulo a Roma
0
100
200
300
400
quilômetros